Bundel - Raadsvergadering van 1 juni 2026

Agenda bijlagen
- 20260601-besluitenlijst-raad-openbaar-concept

01 Opening

02 Vaststellen agenda
- 20260601-agenda-raad

03 Vaststellen besluitenlijst d.d. 6 mei 2026
- 20260506 besluitenlijst-raad-openbaar-concept
- 20260506 besluitenlijst-raad-openbaar-concept-bijlage-1-coalitieakkoord-wij
- 20260506 besluitenlijst-raad-openbaar-concept-bijlage-2-coalitieakkoord-gl-pvda
- 20260506 besluitenlijst-raad-openbaar-concept-bijlage-3-coalitieakkoord-d66
- 20260506 besluitenlijst-raad-openbaar-concept-bijlage-4-coalitieakkoord-vvd
- 20260506 besluitenlijst-raad-openbaar-concept-bijlage-5-coalitieakkoord-cda

04 Mededelingen

05 Lijst van aandachtpunten
- 20260601-lijst-van-aandachtspunten-commissies-en-raad

06 Lijst van ingekomen stukken
- 20260601-ingekomen-stukken-raad
- A01-20260601-09-vka-coll-wijzigingsbesluit-omgevingsplan
- A01-20260601-09-vka-coll-wijzigingsbesluit-omgevingsplan-bijllage-handleiding
- A01-20260601-technische-vragen-d66-ingekomen-stukA01
- A01-20260601-technische-vragen-d66-ingekomen-stukA01-met-antwoorden
- A02-20260601-09-vka-coll-jaarrapportage-klachten-2025
- A02-20260601-09-vka-coll-jaarrapportage-klachten-2025-bijlage-jaarrapportage
- A02-20260601-technische-vragen-cda-ingekomen-stukA02-met-antwoorden
- A03-20260601-09-vka-coll-resultatenoverzicht-monitoringsdashboard
- A03-20260601-09-vka-coll-resultatenoverzicht-monitoringsdashboard-bijlage-1-duurzaamheid
- A03-20260601-09-vka-coll-resultatenoverzicht-monitoringsdashboard-bijlage-2-klimaatadaptatie
- A03-20260601-09-vka-coll-resultatenoverzicht-monitoringsdashboard-bijlage3-energietranstie
- A03-20260601-09-vka-coll-resultatenoverzicht-monitoringsdashboard-bijlage-4-circulariteit
- A03-20260601-09-vka-coll-resultatenoverzicht-monitoringsdashboard-bijlage-5-resultatenoverzicht
- A03-20260601-09-vka-coll-resultatenoverzicht-monitoringsdashboard-bijlage-6-monitoringsdashboard
- A03-20260601-technische-vragen-vvd-ingekomen-stukA03-met-antwoorden
- A04-20260301-10-vka-coll-vth-jaarverslag-en-uitvoeringsprogramma
- A04-20260301-10-vka-coll-vth-jaarverslag-en-uitvoeringsprogramma-bijlage-1-jaarverslag.
- A04-20260301-10-vka-coll-vth-jaarverslag-en-uitvoeringsprogramma-bijlage-2-uitvoeringsprogramma.
- A04-20260301-10-vka-coll-vth-jaarverslag-en-uitvoeringsprogramma-bijlage-3-beoordeling-prov.pdf-a
- A04-20260601-technische-vragen-vvd-d66-ingekomen-stukA04-met-antwoorden
- A05-20260601-12-vka-coll-proces-volkshuisvestingsprogramma
- A06-20260601-13-vka-coll-anterieure-ov-wtv-noord
- A07-20260601-13-vka-coll-ontwikkelingen-netcongestie.
- A07-20260601-technische-vragen-vvd-ingekomen-stukA07-met antwoorden
- A08-20260601-13-vka-coll-woonbehoefteonderzoek-2025
- A08-20260601-13-vka-coll-woonbehoefteonderzoek-2025-bijlage-onderzoek
- A09-20260601-13-vka-coll openbare-ruimte-centrum
- A10-20260601-15-vka-Kennisgeving-doorstart-Fort-Geldersoord
- A11-20260601-16-vka-coll-subsidieregeling-peuteropvang-2026
- A11-20260601-16-vka-coll-subsidieregeling-peuteropvang-2026-bijlage-regeling
- A12-20260601-16-vka-coll-anterieure-ov-wtv-nrd
- A12-20260601-16-vka-coll-anterieure-ov-wtv-nrd-bijlage-1-regeling

A12-20260601-16-vka-coll-anterieure-ov-wtv-nrd-bijlage-2-netbelasting
A12-20260601-technische-vragen-vvd-ingekomen-stukA12-met-antwoorden
A13-20260601-16-vka-coll-voorlopig Ontwerp Sportpark Westervoort
A13-20260601-16-vka-coll-Voorlopig Ontwerp sportpark Westervoort-bijlage1-201727182-ontwerp
A13-20260601-technische-vragen-vvd-ingekomen-stukA13-met-antwoorden
A14-20260601-20-vka-coll-omgevingsdienst
A14-20260601-20-vka-coll-omgevingsdiens-bijlage-1-begroting
A14-20260601-20-vka-coll-omgevingsdiens-bijlage-2-kadernota
A14-20260601-20-vka-coll-omgevingsdiens-bijlage-3-brief
A14-20260601-technische-vragen-vvd-ingekomen-stukA14-met-antwoorden
B01-20260601-08-vka-SDL-Kaderbrief-2027
B02-20260601-08-vka-GMR-Brief-uitgangspunten-begroting-2027
B03-20260601-08-vka-GMR-uitstel-indiening-zienswijzen
B04-20260601-09-vka-UNICEF-toolkit-jeugddebat
B05-20260601-vka-coll-reactie-DB-zienswijzen-begrotingswijziging-1Stroom2026
B05-20260601-vka-coll-reactie-DB-zienswijzen-begrotingswijziging-1Stroom2026-bijlage2-Duiven
B05-20260601-vka-coll-reactie-DB-zienswijzen-begrotingswijziging-1Stroom2026-bijlage1-Westervoo
rt
B05-20260601-vka-coll-reactie-DB-zienswijzen-begrotingswijziging-1Stroom2026-bijlage3-amendement-wt
v
B05-20260601-technische-vragen-vvd-ingekomen-stukB05-met-anwoord
B05-20260601-technische-vragen-vvd-ingekomen-stukB05-met-antwoord-bijlage
B06-20260601-vka-bvodran-aanbiedingsbrief-ontwerp-MJPB-2027-2030
B06-20260601-vka-bvodran-aanbiedingsbrief-ontwerp-MJPB-2027-2030-bijlage1-ontwerpbegroting
B07-20260601-vka-gmr-overdrachtsdocument-verkiezingen2026
B08-20260601-11-vka-gmr-brief-aanbieding-evaluatierapport
B08-20260601-11-vka-gmr-brief-aanbieding-evaluatierapport-bijlage1-rapport
B09-20260601-15-vka-TV-Westervoort-brief - anoniem
B09-20260601-15-vka-TV-Westervoort-brief - anoniem-sv-xa204-p
B10-20260601-15-vka-coll-brief-participatie-sportpark-anoniem
B10-20260601-15-vka-coll-brief-participatie-sportpark-anoniem-sv-xa204-p
B11-20260601-15-vka-prov-gld-voorgenomen-herindeling
B12-20260601-16-vka-GMR-aanbieden-jaarstukken-2025
B12-20260601-16-vka-GMR-aanbieden-jaarstukken-2025-bijlage1-jaarrekening-inclusief-controleverklaring
2025
B12-20260601-16-vka-GMR-aanbieden-jaarstukken-2025-bijlage2-accountantsverslag2025
B12-20260601-16-vka-GMR-aanbieden-jaarstukken-2025-bijlage3-TEB
-jaarverslag-incl-jaarrekening2025
B12-20260601-16-vka-GMR-aanbieden-jaarstukken-2025-bijlage4-TEB-aanbiedingsbrief-jaarstukken202
5
B12-20260601-technische-vragen-vvd-ingekomen-stukB12-met-antwoorden
B13-20260601-16-vka-VGGM-aanbiedingsbrief-jaarstukken2025
B13-20260601-16-vka-VGGM-aanbiedingsbrief-jaarstukken-bijlage1
B17-20260601-17-vka-VGGM-Aanbiedingsbrief-ontwerpbegroting2027-bijlage1
B14-20260601-16-vka-Ministerie-brief-woningen
B15-20260601-17-vka-Liemerse-Ambassade-LEADER-brief-jaarverslag
B15-20260601-17-vka-Liemerse-Ambassade-LEADER-brief-jaarverslag-bijlage1-verslag
B16-20260601-17-vka-Provgld-brief-begrotingscirculaire
B16-20260601-17-vka-Provgld-brief-begrotingscirculaire-bijlage1
B16-20260601-technische-vragen-vvd-ingekomen-stukB16-met-antwoorden
B17-20260601-17-vka-VGGM-Aanbiedingsbrief-ontwerpbegroting2027
B18-20260601-17-vka-GMR-Aanbiedingsbrief-conceptbegroting-2027-2030
B18-20260601-17-vka-GMR-Aanbiedingsbrief-conceptbegroting-2027-2030-bijlage1
B19-20260601-18-vka-GMR-Kwartaalbericht-1ekwartaal2026
B20-20260601-19-BVO-DRAN-aanbiedingsbrief
B20-20260601-19-BVO-DRAN-aanbiedingsbrief-bijlage1-Voorlopige-Jaarstukken2025
B21-20260601-19-Stolwijk-brief-maak-kennis-met-uw-accountants
B22-20260601-19-Provincie-GLD-omgevingsvisie

D01-20260601-09-taihcoll-huurders-rechtsgeldigheid-anoniem
D01-20260601-09-taihcoll-huurders-rechtsgeldigheid-bijlage1-uittreksel-anoniem
D01-20260601-technische-vragen-d66-ingekomen-stuk-D01-met-antwoorden

07 Langetermijnplanning
2026-05 Lange termijnagenda Westervoort 2026-sv-xa227-p

08 Benoemen leden DB/AB GR
20260601-rv-aanwijzen-vertegenwoordigers-gr
20260601-rv-aanwijzen-vertegenwoordigers-gr-bijlage-1-raadsbesluit
20260601-rv-aanwijzen-vertegenwoordigers-gr-bijlage-2-kennigeving
20260601-rv-aanwijzen-vertegenwoordigers-gr-bijlage-3-portefeuilleverdeling

09 HAMERSTUKKEN

10 Zienswijze Wijziging MGR SDCG
20260601-Zienswijze-wijzigen-gr-MGR-SDCG-met-aanvullende-informatie
20260601-Zienswijze-wijzigen-gr-MGR-SDCG-bijlage1-zienswijze
20260601-Zienswijze-wijzigen-gr-MGR-SDCG-bijlage2-raadsbesluit
20260601-Zienswijze-wijzigen-gr-MGR-SDCG-bijlage3-advies-wijziging
20260601-Zienswijze-wijzigen-gr-MGR-SDCG-bijlage4-was-wordt-tabel
20260601-Zienswijze-wijzigen-gr-MGR-SDCG-bijlage5-Wijzigingsbesluit
20260601-Zienswijze-wijzigen-gr-MGR-SDCG-commissie-advies

11 Wijzigen Re-integratieverordening
20260601-Aanpassen-re-integratieverordening-raadsvoorstel
20260601-Aanpassen-re-integratieverordening-bijlage 1-raadsbesluit
20260601-Aanpassen-re-integratieverordening-bijlage 2-tekst
20260601-Aanpassen-re-integratieverordening-bijlage 3-was-wordt-tabel
20260601-Aanpassen-re-integratieverordening-commissie-advies
20260601-technische-vragen-wij-regintegratie-met-antwoorden

12 Zienswijze Informatieprotocol ODGM
20260601-rv-zienswijze-odgm-informatieprotocol
20260601-rv-zienswijze-odgm-informatieprotocol-bijlage-1-protocol
20260601-rv-zienswijze-odgm-informatieprotocol-bijlage-2-brief
20260601-rv-zienswijze-odgm-informatieprotocol-bijlage-3-raadsbesluit
20260601-rv-zienswijze-odgm-informatieprotocol-commissie-advies

13 DISCUSSIESTUKKEN

14 Zienswijze Meerjarenbegroting BVO DRAN
20260601-BVODRAN-Meerjarenprogrammabegroting-raadsvoorstel
20260601-BVODRAN-Meerjarenprogrammabegroting-bijlage1-aanbiedingsbrief
20260601-BVODRAN-Meerjarenprogrammabegroting-bijlage2-zienswijze
20260601-BVODRAN-Meerjarenprogrammabegroting-bijlage3-ontwerp
20260601-BVODRAN-Meerjarenprogrammabegroting-bijlage4-raadsbesluit
20260601-BVODRAN-Meerjarenprogrammabegroting-commissie-advies
20260601-technische-vragen-Wij-bvo-dran-met-antwoorden
20260601-technische-vragen-cda-gl-pvda-bvo-dran-met-antwoorden

15 Intrekken Verordening Welzijnssubsidies 2010
20260601-Intrekken-verordening-welzijnssubsidies2010
20260601-Intrekken-verordening-welzijnssubsidies2010-bijlage1-raadsbesluit
20260601-Intrekken-verordening-welzijnssubsidies2010-bijlage2-verordening-welzijnssubsidies2010
20260601-Intrekken-verordening-welzijnssubsidies2010-bijlage3-subsidie-woningisolatie
20260601-Intrekken-verordening-welzijnssubsidies2010-bijlage4-verordening-voucher
20260601-Intrekken-verordening-welzijnssubsidies2010-commissie-advies

16 Afkoppelen Hemelwater Westervoort Centrum

20260601-rv-afkoppelen-hemelwater-centrum
20260601-rv-afkoppelen-hemelwater-centrum-bijlage1-start
20260601-rv-afkoppelen-hemelwater-centrum-bijlage2-scenario
20260601-rv-afkoppelen-hemelwater-centrum-raadsbesluit
20260601-rv-afkoppelen-hemelwater-centrum-commissie-advies
20260601-technische-vragen-nav-cie-waterornament-hooikoorts-met-antwoorden
20260601-technische-vragen-VVD-hemelwater-met-antwoorden
20260601-technische-vragen-cda-hemelwater-met-antwoorden
20260601 Agendapunt 16- Motie Water-Speelornament Westervoort Centrum-VVD

17 Wijziging APV en VFL
20260601-rv-wijzigen-apv-vfl
20260601-rv-wijzigen-apv-vfl-bijlage-1-apv-nieuw
20260601-rv-wijzigen-apv-vfl-bijlage-2-vfl-nieuw
20260601-rv-wijzigen-apv-vfl-bijlage-3-apv-was-word-tabel
20260601-rv-wijzigen-apv-vfl-bijlage-4-vfl-was-word-tabel
20260601-rv-wijzigen-apv-vfl-bijlage-5-raadsbesluit
20260601-rv-wijzigen-apv-vfl-commissie-advies
20260601-technische-vragen-VVD-APV-met-antwoorden
20260601-technische-vragen-cda-apv-raad-met-antwoorden

18 Adviesrecht BOPA Woningbouw Fort Geldersoord
20260601-bopa-fort-geldersoord-versie-2
20260601-bopa-fort-geldersoord-bijllage-1-onderbouwing-etfal
20260601-bopa-fort-geldersoord-bijllage-2-kwalitietshandboek
20260601-bopa-fort-geldersoord-raadsbesluit
20260601-technische-vragen-gl-pvda-bopa-geldersoord-met-antwoorden
20260601-technische-vragen-BOPA-fort-Wij-met-antwoorden
20260601-technische-vragen-BOPA-fort-Wij-vervolg-antwoorden
20260601-technische-vragen-d66-BOPA-fort-met-antwoorden
20260601-technische-vragen-cda-bopa-raad-met-antwoorden
20260601-technische-vragen-gl-pvda-bopa-raad-met-antwoorden

19 Motie Vreemd aan de Orde - Proces SO-VO-DO in projecten (INGETROKKEN)
20260601-Motie vreemd-proces SO-VO-DO-VVD-CDA

20 Motie Vreemd aan de Orde - Eindafrekening en evaluatie (INGETROKKEN)
20260601 Motie vreemd - Eindafrekening en evaluatie -CDA

21 Rondvraag

222 Sluiting

gemeente Westervoort

BESLUITENLIJST

VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD,
op 1 juni 2026 – 20.00 uur

Aanwezig

De voorzitter	:		Dhr. drs. A.J. van Hout
De griffier	:		Mevr. mr. M. Smits – Jansen
Fracties	:	Wij Westervoort	Dhr. R.E. Groen
			Mevr. I.T.W. de Groot – Schuilenburg
			Mevr. E.E. Kasteel - Westerbeek
			Dhr. J.R. Loet-loetoer
			Dhr. R. Pasman
			Dhr. G.J. Rodrigues Pinto Osorio
			Mevr. A.Y. Verhage - Regalado Gonzalez
	:	GroenLinks/PvdA	Dhr. B.T.M. Schulte
			Mw. J. Flikweert
			Mevr. E. de Jong - Helsloot
	:	D66	Mevr. H.H. Egberink
			Dhr. J.P. Schets
	:	VVD	Mevr. M.J. Schrage
			Mevr. S.A.M. Keurntjes
	:	CDA	Mevr. J.J. van Schuylenburg - Wieringa
			Dhr. J. Kielman
Tevens aanwezig	:	Portefeuillehouder J.W. Eimers	
		Portefeuillehouder T. Kok	
		Portefeuillehouder P.J.H. Pennekamp	
Afwezig	:	GroenLinks/PvdA	Dhr. P.W. van Egmond
Notulist	:	Mevr. H. Nomden - Bremer	

1.	**Opening** Burgemeester Van Hout opent de vergadering en heet alle deelnemers, aanwezigen op de publieke tribune en de kijkers via de livestream welkom. De heer van Egmond heeft zich afgemeld.
2.	**Vaststelling agenda** Toevoegingen aan de agenda zijn: 16. Afkoppelen Hemelwater – motie waterornament (VVD) 19. Motie Vreemd Vaststellen SO-VO-DO (PvdA/GroenLinks) 20. Motie Eindafrekening en evaluatie (CDA) Dhr. Kielman (CDA) verzoekt om de motie vreemd “Eindafrekening en evaluatie” voor het agendapunt 18 ” BOPA Fort Geldersoord” te bespreken. De raadsleden gaan hiermee akkoord. Burgemeester Van Hout meldt dat normaal gesproken bij elke raadsvergadering een overzicht vanuit financiën met de doorrekening van de komende raadsvergadering aan de stukken wordt toegevoegd. Hierin staan de financiële gevolgen van raadsbesluiten op de exploitatiesaldo en de algemene reserve. Er wordt gewerkt met een nieuw systeem (LIAS). Om technische redenen kon het overzicht niet worden verstrekt. Bij

	de raadsvergaderingen vanaf de voorjaarsnota is dit wel mogelijk. De agenda wordt met deze aanvullingen vastgesteld.
3.	**Vaststellen besluitenlijst d.d. 6 mei 2026** De besluitenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.
4.	**Mededelingen** Er zijn geen mededelingen.
5	**Lijst van aandachtspunten d.d. 1 juni 2026** 2. Parkeerbeleid Dhr. Groen (Wij Westervoort) vraagt naar de status van de parkeerdrukmeting. Wethouder Pennekamp geeft aan dat de meting is uitgevoerd. De uitkomsten zijn bekend. Op sommige plekken is er een uitdaging. De wethouder komt hierop terug. 5. Initiatiefvoorstel wijziging financiële verordening Dhr. Kielman (CDA) vraagt of er in de auditcommissie een plan van aanpak wordt besproken. Wethouder Pennekamp meldt dat het plan van aanpak wordt besproken in de auditcommissie. Mocht dit nodig zijn, dan kan dit in de commissie of raad worden besproken. De lijst van aandachtspunten wordt hiermee vastgesteld.
6.	**Lijst van ingekomen stukken** B09. Brief TV –Westervoort Mw. Schrage (VVD) bedankt voor de heldere 3D visualisatie en presentatie. Er is nog onvrede over het participatieproces. Mw. Schrage hoopt voor het vervolg een prettigere samenwerking A07. Ontwikkelingen rondom netcongestie Dhr. Schets (D66) vraagt of het nieuwe sportcomplex wordt opgenomen binnen het prioriteitskader van Liander om te zorgen dat daar straks stroom is. Wethouder Pennekamp geeft aan dat het geborgd is bij Westervoort Noord en bij het nieuwe sportcomplex. De lijst van ingekomen stukken wordt met bovenstaande aanvullingen vastgesteld.
7.	**Langetermijnagenda** Er worden geen opmerkingen gemaakt over de Langetermijnagenda**.**
8.	**Benoemen leden**
8A.	**Aanwijzen vertegenwoordigers gemeenschappelijke regelingen** **Samenvatting** De gemeenteraad wordt gevraagd de voorgestelde aanwijzing van vertegenwoordigers in het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en de Euregio Rijn-Waal vast te stellen. Voor deze regelingen is de raad bevoegd tot besluitvorming. Met dit besluit wordt de vertegenwoordiging van de gemeente formeel vastgelegd. **Beslispunten** De raad besluit: 1. Burgemeester A.J. van Hout aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur van de

	gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen 2. Wethouder T.M.M. Kok aan te wijzen als plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen 3. Burgemeester A.J. van Hout aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Euregio Rijn-Waal 4. Wethouder T.M.M. Kok aan te wijzen als plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Euregio Rijn-Waal Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.
8B.	**Afleggen belofte Mw. H. Elting** Mw. Elting is op 1 april 2026 benoemd als commissielid voor de D66-fractie, maar was toen niet aanwezig. Mw. Elting legt de belofte af.
9.	**HAMERSTUKKEN**
10.	**Zienswijze Wijziging MGR SDCG** **Samenvatting** De MGR-SDCG vraagt de gemeenteraad van Westervoort om een zienswijze uit te brengen over het ontwerpbesluit om de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland te wijzigen. Wij stellen de raad voor om hierover een zienswijze in te dienen, overeenkomstig bijgevoegde zienswijzebrief. **De raad besluit** 1. In te stemmen met het indienen van bijgevoegde zienswijze op het ontwerpbesluit tot wijziging van de MGR-SDCG. Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.
11.	**Wijziging Re-integratieverordening** **Samenvatting** Op 1 januari 2026 treedt de Wet *Van school naar duurzaam werk* in werking. Deze wet vergroot de kansengelijkheid door jongeren beter te begeleiden in de overgang van onderwijs naar werk. De wet omvat vier maatregelen: extra loopbaanbegeleiding op scholen, ondersteuning via doorstroompunten voor jongeren zonder startkwalificatie, versterkte gemeentelijke begeleiding voor jongeren tot 27 jaar, en een verplicht Regionaal Programma waarin partijen samenwerken. Voor de Participatiewet is vooral de derde maatregel van belang. Het nieuwe artikel 7a maakt het mogelijk om alle jongeren tot 27 jaar te ondersteunen bij scholing en arbeidsinschakeling. Voorheen kon dat alleen onder voorwaarden en voor een beperktere groep. Door de wetswijziging worden meer re-integratie-instrumenten toegankelijk, zoals loonkostensubsidie, beschut werk, bijscholing en ggz-werkbegeleiding. Omdat de wijziging een verordeningsplicht introduceert, moet de Re-integratieverordening Participatiewet 2024 van de gemeente Westervoort worden aangepast. Het gaat om technische wijzigingen, zoals het uitbreiden van de doelgroep en een verwijzing naar artikel 7a. De aangepaste verordening werkt terug tot 1 januari 2026. **Beslispunt** 1. Tot wijziging van de Re-integratieverordening conform bijgevoegd concept Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

12.	**Zienswijze Informatieprotocol ODGM** **Samenvatting** De Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM) heeft een nieuw concept Informatieprotocol gemaakt. Hierin staat welke informatie de gemeenten (gemeenteraden, colleges en ambtelijke organisatie) wanneer krijgen vanuit de ODGM. De gemeenteraad mag hierop reageren. **Beslispunten** 1. Geen zienswijze in te dienen over het concept Informatieprotocol ODGM. Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.
13.	**DISCUSSIESTUKKEN**
14.	**Zienswijze BVO DRAN** **Samenvatting** De raad is op de hoogte van de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2027–2030 en de aangepaste begroting 2026 van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer regio Arnhem-Nijmegen (BVO DRAN). De raad stelt de zienswijze op de ontwerp-meerjarenprogramma vast en stemt in met het verzenden van deze zienswijze aan de BVO DRAN. **Beslispunten** 1. De zienswijze, die betrekking heeft op instemming met de begroting, met aandacht voor kostenbeheersing en een lagere groeiverwachting van het routegebonden vervoer, vast te stellen en deze te verzenden aan de BVO DRAN. Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.
15.	**Intrekken Verordening Welzijnssubsidies** **Samenvatting** De gemeente Westervoort werkt aan het herijken van het subsidiebeleid. Onderdeel van de herijking is het intrekken van het verouderde subsidiebeleid, waarvoor recent nieuw beleid is vastgesteld. De gemeenteraad wordt voorgesteld om de Verordening Welzijnssubsidies en andere verouderde subsidieverordeningen in te trekken. **Beslispunten** 1. De Verordening Welzijnssubsidies 2010 in te trekken; 2. Verouderde subsidieregels in te trekken, zijnde: • Subsidieregeling woningisolatie gemeente Westervoort 2015, en • Verordening Voucher Energiebesparende maatregelen Westervoort 2020. Mw. Van Schuylenburg (CDA) wil actief betrokken blijven bij het subsidiebeleid en verzoekt om de toegezegde evaluatiepunten van Duiven. De raad zou de gestelde kaders moeten evalueren. Wethouder Pennekamp geeft aan dat er geen lijst van evaluatiepunten is vanuit Duiven. De regeling start 1 januari 2027. Evalueren kan vanaf 1 januari 2028. Het beleid is met Duiven gesynchroniseerd. Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

16.	**Afkoppelen Hemelwater** **Samenvatting** Westervoort werkt aan een integrale aanpak van het winkelcentrum. Het doel is om het centrum weer levendig, dynamisch en toekomstbestendig te maken. Als onderdeel van die opgave transformeert de gemeente de openbare ruimte. Begin 2026 is er een unieke kans gevonden om het hemelwater af te koppelen, dit was niet in het projectbudget meegenomen. Daarnaast blijkt dat de daadwerkelijke kosten hoger zijn dan de geraamde kosten. In dit raadsvoorstel wordt de raad voorgesteld om beschikbaar krediet in te zetten voor deze afkoppelkans en om extra krediet aan te vragen voor de gestegen kosten. **Beslispunten** 1. Uit het budget van rioolvervanging een bedrag van € 700.000 in te zetten voor het lokaal bufferen van hemelwater in het centrum van Westervoort. 2. € 275.000 krediet beschikbaar te stellen voor kostenstijgingen bij de uitvoering van de openbare ruimte in het centrum. Wethouder Pennekamp geeft aan dat bij alle projecten in de Openbare Ruime afkoppelen wordt meegenomen. Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.
	Motie Waterornament Het dictum van de door de VVD-fractie ingediende motie luidt: **Draagt het college op:** Om in het plan voor herinrichten van het centrum van Westervoort een klein water-speelornament op te nemen dat wordt aangesloten op de regenwaterberging. Vanuit de Meerjarenbegroting 2024-2027 wordt voor het centrum gewerkt aan een ontwikkeling om het levendig, dynamisch en toekomstproof te maken. De kosten en het onderhoud voor dit water speelornament kunnen gedekt worden vanuit de uitvoering van de programmalijn Klimaatadaptatie, waarvoor in totaal € 823.720 ter beschikking is gesteld in de begroting. De kosten voor dit Uitvoeringsplan kwamen uit het Gemeentelijk Watertakenplan. Dhr. Schulte (GroenLinks/PvdA) vraagt naar de technische en financiële haalbaarheid van het water-speelornament van de investering en onderhoud. Mw. Schrage (VVD) vraagt naar het vaste budget. Wethouder Pennekamp geeft aan dat het grootste deel van het budget is uitgegeven aan klimaat adaptieve aspecten. De onderhoudskosten zijn ca. € 15.000/20.000 per jaar. Een wijziging in het DO aanbrengen is onverstandig. Dit is dit wellicht mogelijk in fase 3. Hier zal krediet voor moeten worden aangevraagd. Het college is geen voorstander om dit in fase 1 in te brengen. Mw. Schrage (VVD) vindt de mogelijkheid in fase 3 acceptabel. De onderhoudskosten zijn volgens mw. Schrage aanzienlijk lager omdat het om een klein ornament gaat. Dhr. Schulte (GroenLinks/PvdA) vindt de motie niet rijp voor behandeling en stelt voor om in fase 3 terug te komen met een nieuwe voorstel met meer technisch inzicht. Dhr. Pasman (Wij Westervoort), dhr. Schets (D66) en dhr. Kielman (CDA) willen graag onderzocht hebben of een waterornament mogelijk is in fase 3 met kostenraming. Wethouder Pennekamp vraagt om een opdracht en budget van de raad om te onderzoeken wat in fase 3 mogelijk is en stelt voor om in fase 3 met een goede motie te komen. De planning voor fase 3 is na 1 januari

	2029. Mw. Schrage (VVD) **trekt de motie in** en zal in fase 3 hierop terugkomen.
17.	**Wijziging APV en FvL** **Samenvatting** De Algemene plaatselijke verordening en de Verordening Fysieke Leefomgeving zijn naar aanleiding van de 'Handreiking APV en omgevingsplan' van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) tegen het licht gehouden. Dit is de aanleiding geweest om de APV in samenhang met de VFL te actualiseren. **Beslispunten** 1. De Algemene plaatselijke verordening Westervoort 2025 op de volgende onderdelen te wijzigen: a. Zoals opgenomen in bijlage 1 Nieuwe tekst APV Westervoort, het opnemen van: - artikel 2:10 Voorwerpen op of aan de weg; - artikel 4:6 Overig geluidhinder; - artikel 5:17 Definitie; - artikel 5:18 Standplaatsvergunning; - artikel 5:19 Toestemming rechthebbende; en - artikel 5:20 Afbakeningsbepalingen. b. Zoals opgenomen in bijlage 1 Nieuwe tekst APV Westervoort, het wijzigen van: - artikel 2:60 Houden of voeren van hinderlijke of schadelijke dieren; - artikel 6:6 Inwerkingtreding; en - artikel 6:7 Citeertitel c. Zoals opgenomen in bijlage 1 Nieuwe tekst APV Westervoort, het laten vervallen van: - artikel 2:62 Loslopend vee; en - artikel 5:28 Beschadigen van waterstaatswerken. 2. De Verordening Fysieke Leefomgeving Westervoort op de volgende onderdelen te wijzigen: a. Zoals opgenomen in bijlage 2 Nieuwe tekst VFL Westervoort, het opnemen van: - Artikel 2:2 Beschadigen van waterstaatswerken. b. Zoals opgenomen in bijlage 2 Nieuwe tekst VFL Westervoort, het wijzigen van: - artikel 6:2 Strafbepalingen hoofdstuk 2; en - artikel 6:5 Inwerkingtreding. c. Zoals opgenomen in bijlage 2 Nieuwe tekst VFL Westervoort, het laten vervallen van: - artikel 1:1 definitie Standplaats; - artikel 2:2 Voorwerpen op de weg; - artikel 2:8 Overig geluidhinder; - artikel 2:10 Aanwijzing gebieden voor bijzondere regels; - artikel 2:16 Standplaatsvergunning; - artikel 2:17 Toestemming rechthebbende; - artikel 2:18 Afbakeningsbepalingen; - artikel 4:1 Verbod tot bouwen op verontreinigde bodem; en - artikel 6:6 Intrekken verordeningen Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.
20.	**Motie Eindafrekening en evaluatie** Het dictum van de door de CDA- en VVD- fractie ingediende motie luidt: **Verzoekt het college:** 1. om bij grote gemeentelijke projecten standaard een eindrapportage aan de gemeenteraad aan te bieden; 2. om hierin in ieder geval op te nemen: o de oorspronkelijke opzet en doelstellingen van het project; o het vooraf beschikbaar gestelde budget/krediet;

	o de vooraf geraamde planning; o de inhoudelijke resultaten van het project; o de uiteindelijke gerealiseerde kosten; o een vergelijking tussen begroting en realisatie; o een toelichting op eventuele overschrijdingen, vertragingen of wijzigingen; o en leerpunten voor toekomstige projecten; 3. om hiervoor uiterlijk in Q4 2026 een duidelijke definitie van “groot project” op te stellen, bijvoorbeeld op basis van financiële omvang of maatschappelijke impact en deze ter vaststelling aan de raad aan te bieden; 4. om deze werkwijze uiterlijk vanaf de begroting 2027 structureel toe te passen; Dhr. Schulte (GroenLinks/PvdA) vindt dat de raad zelf de grote projecten goed moet regelen, door de kaders vooraf op te nemen. Hier is geen projectendefinitie voor nodig. De heer Groen (Wij Westervoort) vindt dat de motie veel detailvragen over de uitvoering bevat. Mw. Schrage (VVD) meldt dat de realiteit is dat de laatste jaren dit niet goed is gegaan m.b.t. budgetten en kaders. Het gaat om projecten waar kaders aan gesteld zijn. Mw. Egberink (D66) is het eens met de reactie van dhr. Schulte en is benieuwd naar de reactie van de wethouder. Wethouder Pennekamp meldt dat de raad over het budgetrecht gaat. Er wordt geen geld uitgegeven wat niet door de raad is toegezegd. Vooraf goede kaders stellen is moeilijk. Bij grote projecten wordt een nota van uitgangspunten vastgesteld. Via de P & C cyclus wordt de raad op de hoogte gehouden van de financiën. Deze motie is meer een reflectie achteraf dan dat het de raad in positie brengt. De wethouder doet een een procesvoorstel om een groot project te evalueren. Het college ontraadt de motie in de huidige vorm. Burgemeester Van Hout geeft aan dat het procesvoorstel past binnen de bestuurskrachtontwikkeling om de raad beter in positie te brengen. *Schorsing: 21.23 – 21.28* De heer Kielman (CDA) is ervoor een project te evalueren met deze toezeging. De werkgroep bestuurskrachtontwikkeling zou hier een gremium voor kunnen zijn. De Heilweg zou een mogelijk geschikt project kunnen zijn om achteraf de opvolging van de kaders te kunnen bekijken. Met de toezegging om een project te evalueren **trekt** de heer Kielman (CDA) **de motie in.**
18.	**Adviesrecht BOPA Woningbouw Fort Geldersoord** **Samenvatting** De raad wordt in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de aanvraag Omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) voor het bouwen van woningen (gedeeltelijk) buiten het bouwvlak en het afwijken van het ‘Kwaliteitshandboek Fort Geldersoorth’. De aanvraag komt in aanmerking voor adviesrecht omdat er, naar mening van het college, sprake is van maatschappelijke onrust of anderszins politiek gevoelige initiatieven en valt daarmee onder categorie 8 ‘gevoelige onderwerpen’ zoals opgenomen in de ‘Notitie adviesrecht, verplichte participatie en delegatiebesluit 2024 Westervoort’. Om de raad in de gelegenheid te stellen om gebruik te maken van het adviesrecht wordt een adviesverzoek met bijgaand standaard sjabloon met uw raad gedeeld. Daarbij is het uitgangspunt dat het adviesverzoek rechtstreeks als bespreekpunt op de agenda van uw raad wordt opgenomen waarbij het beslispunt luidt dat uw raad geen advies uitbrengt. Wanneer uw raad wel een schriftelijk advies wenst uit te brengen, dient dit met een amendement te worden vastgesteld.

	De raad besluit 1. Geen gebruik te maken van het adviesrecht ten aanzien van de aanvraag Omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit voor het bouwen van woningen (gedeeltelijk) buiten het bouwvlak en het afwijken van het Kwaliteitshandboek Fort Geldersoorth. De heer Loet-loetoer (Wij Westervoort) verzoekt om het definitieve ontwerp omdat hij de ruimtelijke onderbouwing mist en vraagt of de cultuurhistorische waarde kan worden meegenomen. Wethouder Kok zegt dit toe. Mw. Keurntjes (VVD) vindt het belangrijk dat het voorlopig ontwerp terugkomt naar de raad. De heer Schulte (GroenLinks/PvdA) schetst de historie van het project m.b.t. de overwegingen; kwaliteitshandboek, participatie en de procedure. De verschillen in het kwaliteitshandboek zijn beperkt. De participatie is goed gegaan. De afwijkingen met het Omgevingsplan zijn beperkt. Aan planologische basisvoorwaarden is voldaan. Dhr. Kielman (CDA) heeft nog een aanvullende vraag gesteld over hemelwaterafvoer. Wethouder Kok geeft aan dat dit plan binnen het advies valt. Dhr. Schets (D66) is tevreden over het project. De insprekers zijn voldoende gehoord. Een definitief advies van de cultuurhistorische commissie moet nog worden toegevoegd. Wethouder Kok geeft aan dat dit project een lange geschiedenis kent en niet aan de raad voorgelegd had hoeven worden, maar dit is gebeurd in het vertrouwen dat de raad een positief advies zou geven. Er is goede participatie uitgevoerd. Er zijn veel detailvragen gesteld die veel capaciteit kosten, waar de wethouder zich over verwonderd heeft. Er volgt een advies van de Commissie Cultuurerfgoed Gelderland. Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.
19.	**Motie Vreemd Vaststellen SO-VO-DO** Het dictum van de door de VVD- en CDA- fracties ingediende motie luidt: **Draagt het college op:** Bij het Kaderstellen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en projecten, de raad te laten beslissen om het Schetsontwerp (SO) en het Voorlopig Ontwerp (VO) en Definitief Ontwerp (DO) in het proces van besluitvorming op te nemen, en aan de raad voor te leggen. Aan de Kaders bij lopende ruimtelijke ontwikkelingen en projecten in de Schetsontwerp fase (SO) of eerder, de raad alsnog te laten beslissen om het Voorlopig Ontwerp en Definitief in het proces van besluitvorming op te nemen, en aan de raad voor te leggen. Mw. Schrage (VVD) geeft uitleg over de reden van het indienen van de motie. De heer Groen (Wij Westervoort) stelt voor per project vooraf kaders op te stellen en te bepalen of er een SO, VO of DO naar de raad dient te komen om zo te kunnen versnellen waar we willen en controleren waar nodig. De heer Schulte (GroenLinks/PvdA) geeft aan dat de raad per project een VO kan vragen. De motie voegt niet veel toe. Dhr. Schulte heeft dit nog niet in de fractie kunnen bespreken en stelt voor dit door te schuiven naar de volgende raad. Mw. Van Schuylenburg (CDA) is het ermee eens dat het geen haast heeft. Een extra besluitvormingsmoment in het VO geeft meer duidelijkheid. Kaderstellen en controleren zijn verantwoordelijkheden van de raad die een plek in het proces verdienen. Dhr. Schets (D66) kan zich vinden om het VO aan de raad voor te leggen. Dit zou alleen voor de grotere,

	complexe complexen geschikt zijn. Bij de kaders zal dit al benoemd moeten worden. Verdere uitwerking is noodzakelijk en dhr. Schets staat erachter om hier meer tijd voor te nemen. Wethouder Pennekamp ziet de oplossing in het stellen van kaders voor het SO, VO en DO, maar niet voor alle projecten. In hoeverre gaat de raad op de uitvoeringsbevoegdheid van het college zitten. Aan de voorkant moeten goede kaders gesteld worden. De vertraging is een reëel probleem. Als SO, DO en VO aan de raad moet worden voorgelegd is dat een praktisch probleem en vraagt veel van de organisatie. Deze motie hoeft niet te leiden tot betere besluiten. De motie wordt door het college ontraden. Mw. Schrage (VVD) geeft aan dat het gaat om projecten met enige betekenis aan de raad voor te leggen. Bij het vastgestelde DO centrum Westervoort kon de raad niets meer wijzigen. Wethouder Pennekamp meldt dat het DO unaniem is vastgesteld en hierop ingegrepen had kunnen worden. Mw. Schrage (VVD) wil meer aan de voorkant betrokken worden. *Schorsing: 22.14 – 22.22 uur* Mw. Schrage (VVD) **trekt de motie in.**
21.	**Rondvraag** Mw. Schrage (VVD) vraagt of het “knuppelbrugje” in park Emmerik terugkomt. Er wordt veel gebruik van gemaakt en is een onderdeel van het park. Wethouder Pennekamp vraagt of er gebruik gemaakt wordt van de brug. Tot heden is er geen signaal binnen is gekomen dat de brug gemist wordt. Mw. Flikweert (GroenLinks/PvdA) vraagt naar een cursus kaderstellen. Burgemeester Van Hout geeft aan dat dit kan worden toegevoegd aan het opleidingsplan. Dhr. Groen (Wij Westervoort) onderschrijft dit.
22.	**Sluiting** De voorzitter sluit de vergadering om 22.28 uur en nodigt allen uit voor een drankje in de hal.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad d.d. 22 juni 2026,

de griffier
mr. M. Smits – Jansen

de voorzitter
drs. A.J. van Hout

Westervoort, 13 mei 2026

Aan de leden van de raad van de gemeente Westervoort,

Graag nodig ik u hierbij uit voor de openbare vergadering van de gemeenteraad van Westervoort, d.d. 1 juni 2026 om 20.00 uur.

De betreffende stukken zijn op de gebruikelijke manier gepubliceerd.

De vergadering wordt zo nodig voortgezet op 5 juni 2026 om 16.00 uur.

Voorzitter van de raad van de gemeente Westervoort,

drs. A.J. van Hout

Raadsvergadering 1 juni 2026

De agenda luidt als volgt:

	Onderwerp	Te behandelen door
1.	Opening	Voorzitter
2.	Vaststellen agenda	Voorzitter
3.	Vaststellen besluitenlijsten raadsvergadering d.d. 6 mei 2026	Voorzitter
4.	Mededelingen	Voorzitter
5.	Lijst van aandachtspunten 1 juni 2026	Voorzitter
6.	Lijst van ingekomen stukken	Voorzitter
7.	Langetermijnplanning	Voorzitter
8.	Benoeming leden AB/DB GR	Voorzitter
9.	**HAMERSTUKKEN**	
10.	Zienswijze procedure wijzigen Gemeenschappelijke regeling MGR-SDCG	Wethouder Pennekamp
11.	Wijzigen Re-integratieverordening	Wethouder Kok
12.	Zienswijze Informatieprotocol ODGM	
13.	**DISCUSSIESTUKKEN**	
14.	Intrekken verordening Welzijnssubsidies 2010	Wethouder Pennekamp
15.	Zienswijze meerjarenprogrammabegroting 2027 - 2030 BVO DRAN	Wethouder Eimers
16.	Afkoppelen Hemelwater Westervoort Centrum	Wethouder Pennekamp
17.	Wijziging Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en Verordening Fysieke Leefomgeving (VFL)	Wethouder Kok
18.	BOPA	Wethouder Kok
19.	Rondvraag	Voorzitter
20.	Sluiting	Voorzitter

gemeente Westervoort

BESLUITENLIJST

VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD,
op 6 mei 2026 – 20.00 uur

Aanwezig

De voorzitter	:		De heer drs. A.J. van Hout
De griffier	:		Mevrouw mr. M. Smits – Jansen
Fracties	:	Wij Westervoort	Dhr. R.E. Groen
			Mevr. E.E. Kasteel - Westerbeek
			Dhr. R. Pasman
			Dhr. G.J. Rodrigues Pinto Osorio
			Mevr. A.Y. Verhage - Regalado Gonzalez
	:	GroenLinks/PvdA	Dhr. B.T.M. Schulte
			Dhr. P.W. van Egmond
			Mw. J. Flikweert
			Mevr. E. de Jong - Helsloot
	:	D66	Mevr. H.H. Egberink
			Dhr. J.P. Schets
	:	VVD	Mevr. M.J. Schrage
			Mevr. S.A.M. Keurntjes
	:	CDA	Mevr. J.J. van Schuylenburg - Wieringa
			Dhr. J. Kielman
Tevens aanwezig (v.a. pnt 6)	:	Portefeuillehouder J.W. Eimers	
		Portefeuillehouder T. Kok	
		Portefeuillehouder P.J.H. Pennekamp	
Afwezig	:	Wij Westervoort	Mevr. I.T.W. de Groot – Schuilenburg
		Wij Westervoort	Dhr. J.R. Loet-loetoer
Notulist	:	Mevrouw H. Nomden - Bremer	

1.	**Opening** Burgemeester Van Hout opent de vergadering en heet alle deelnemers, aanwezigen op de publieke tribune en de kijkers via de livestream welkom. Mevrouw De Groot en de heer Loet-loetoer zijn met kennisgeving afwezig.
2.	**Vaststelling agenda** Er is een amendement voorbereid bij agendapunt 13, Bopa Grote Byvanck. Dit amendement wordt bij agendapunt 13 behandeld. De agenda wordt met deze aanvulling vastgesteld.
3.	**Vaststellen besluitenlijsten d.d. 30 maart en 1 april 2026** De besluitenlijsten worden ongewijzigd vastgesteld.

4.	**Mededelingen** Er zijn geen mededelingen.
5	**Instellen onderzoekscommissie** Conform artikel 5 en 6 van het Reglement van Orde wordt een commissie bestaande uit 3 raadsleden benoemd die de geloofsbrieven van een te benoemen raadslid onderzoekt en eveneens controleert of de te benoemen wethouders aan alle eisen voldoen. **Beslispunt** Te benoemen tot lid van de onderzoekscommissie inzake geloofsbrieven en benoemingsvereisten: - Simone Keurntjes - Jan Schets - Koos Kielman *Schorsing (t.b.v. onderzoek geloofsbrieven)*
6.	**Benoeming wethouders** **Samenvatting** Benoeming wethouders en vaststellen deeltijdpercentage. **De raad besluit** 1. Kennis te nemen van het advies van de commissie die de benoembaarheid van de wethouders controleert; 2. Kennis te nemen van de conclusie van de risicoanalyse integriteit; 3. Onder voorbehoud dat deze de benoeming aanneemt, de heer P.J.H. Pennekamp tot wethouder van de gemeente Westervoort te benoemen. 4. Onder voorbehoud dat deze de benoeming aanneemt, de heer J.W. Eimers tot wethouder van de gemeente Westervoort te benoemen. 5. Onder voorbehoud dat deze de benoeming aanneemt, T.M.M. Kok tot wethouder van de gemeente Westervoort te benoemen. 6. Wethouder T.M.M. Kok op grond van artikel 36a, lid 2 Gemeentewet per 6 mei 2026 voor de duur van ten hoogste een jaar ontheffing te verlenen van het vereiste van ingezetenschap. 7. De deeltijdpercentages als volgt vast te stellen: alle wethouders worden benoemd voor 100%, gezamenlijk 3 fte. De commissie voor onderzoek geloofsbrieven doet verslag van hun bevindingen aan de raad. De heer Kielman deelt de gemeenteraad mee dat gekeken is of voldaan is aan de wettelijke eisen van benoembaarheid, de aanwezigheid van een positieve verklaring omtrent gedrag en de conclusie van het onafhankelijke integriteitsonderzoek. Op basis van deze stukken is geconcludeerd dat alle drie de kandidaten benoembaar zijn. Voor aankomend wethouder Kok moet een vrijstelling worden verleend van de verplichting om in de gemeente te wonen. Dit is in het raadsvoorstel opgenomen. De raadsleden vullen stembriefjes in. *Schorsing (t.b.v. tellen stemmen)* De onderzoekscommissie doet verslag van de telling van de stembriefjes. Alle 15 aanwezige raadsleden hebben unaniem voor gestemd. Het raadsvoorstel is hiermee aangenomen. Burgemeester Van Hout staat stil bij het afscheid van dhr. Eimers als raadslid.

	Wethouder Eimers legt belofte af en wethouders Pennekamp en Kok leggen de eed af. De wethouders ontvangen felicitaties en bloemen van burgemeester Van Hout.
7.	**Toelaten raadslid** **Samenvatting** Op 18 maart 2026 zijn er gemeenteraadsverkiezingen geweest. Op 1 april is de nieuwe gemeenteraad geïnstalleerd. Er is een coalitie gevormd door de Wij Westervoort en Pro (voorheen GroenLinks-PvdA). Door Pro is een wethouderskandidaat voorgedragen die nu raadslid is. Door de benoeming van deze wethouder komt een vacature in de raad vrij. De voorzitter van het Centraal Stembureau heeft derhalve een nieuwe lid benoemd tot lid van de raad. **De raad besluit** de hieronder genoemde persoon toe te laten tot de gemeenteraad van Westervoort: Mevrouw J. Flikweert De heer Kielman doet, namens de onderzoekscommissie geloofsbrieven, verslag van het onderzoek van de geloofsbrieven. Er zijn geen beletselen gevonden om mw. Flikweert tot raadslid te benoemen. Het voorstel wordt bij acclamatie aangenomen. Mw. Flikweert legt de belofte af en ontvangt felicitaties.
8.	**Benoemen commissieleden** **Samenvatting** Elke fractie kan op grond van artikel 4 lid 3 van de Verordening op de Raadscommissies 3 commissieleden laten benoemen door de raad. **Beslispunten** De raad besluit onderstaande lid te benoemen tot commissielid: D66: Mw. L. de Vries Wij Westervoort: dhr. H. Meurkes, mw. E. Kasteel, mw. E. Whiteley Het voorstel wordt bij acclamatie aangenomen. Mw. De Vries, dhr. Meurkes, mw. Kasteel en mw. Whtiteley leggen de belofte af en ontvangen felicitaties en bloemen.
9.	**Benoeming leden overige commissies** **Samenvatting** De auditcommissie, klankbordgroep van de rekenkamer, de afvaardiging voor de Euregio en de werkgeverscommissie worden met dit voorstel bemenst. **De raad wordt gevraagd** 1. Ben Schulte te benoemen tot 2e plaatsvervangend raadsvoorzitter; 2. Edward Groen en Koos Kielman te benoemen tot leden van de klankbordgroep rekenkamer; 3. Justin Loet-Loetoer te benoemen tot vertegenwoordiger in de Euregioraad; 4. Hanneke Schrage te benoemen tot plaatsvervangend lid van de Euregio; 5. De volgende raads- of commissieleden te benoemen tot leden en plv leden van de auditcommissie:

Partij	**lid**	**Plv lid**
Wij Westervoort	Iris de Groot	Edward Groen
Pro	Lars Lommers	Ben Schulte
VVD	Thomas Emmen	Simone Keurntjes
D66	Monique Abbink	Jan Schets
CDA	Rende Luitjes	Koos Kielman

6. De volgende raadsleden te benoemen tot leden van de werkgeverscommissie griffie:
   Lid coalitie: Joan Flikweert
   Lid oppositie: Armine Egberink
7. De volgende raadsleden te benoemen tot leden van de Regioagendacommissie van de Gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen:
   lid: Hanneke Schrage
   lid: Roy Pasman
   plv. lid: Elma de Jong

Het voorstel wordt bij acclamatie aangenomen.

10. **TER BESPREKING**

11. **Coalitieakkoord**

De voorzitter geeft het woord aan de coalitie- en oppositiepartijen om het coalitieakkoord toe te lichten.
Wij Westervoort (zie bijlage 1)
Pro (zie bijlage 2)
VVD (zie bijlage 3)
D66 (zie bijlage 4)
CDA (zie bijlage 5)

Tweede termijn
Reactie dhr. Groen (Wij Westervoort) meldt dat het coalitieakkoord op hoofdlijnen is. De uitvoeringsagenda vanuit het college wordt gevolgd en in de raad worden bekeken zowel op inhoud en financiën.

Mw. Van Schuylenburg (CDA) vraagt waarom de uitvoeringsagenda in handen van het college wordt gelegd.

Dhr. Groen (Wij Westervoort) geeft aan dat de richtlijnen voor de diverse kaders worden meegegeven. De prioriteiten en richtlijnen zijn meegegeven aan het college staan in het coalitieakkoord.

Mw. Schrage (VVD) mist de prioritering en dekking in het coalitieakkoord. Op korte termijn zal een besluit moeten worden genomen wat structureel is en waar dekking voor nodig is.

Dhr. Groen (Wij Westervoort) geeft aan dat de raad de kaders stelt waarin het college haar werk doet. In het coalitieakkoord staan de prioritieten. De termijn is beoogd op 2 ½ jaar. In de begroting zal voor dekking worden gezorgd.

Dhr. Schulte (GroenLinks/PvdA) vult aan dat het coalitieakkoord op hoofdlijnen is en de kaders in de raad worden vastgesteld.

Reactie college:
Wethouder Pennekamp geeft aan dat het werk van een wethouder niet te doen is in 36 uur. Het zijn 3 zware portefeuilles.

Burgemeester van Hout vult aan dat het college bepaalt zelf hoe de portefeuilleverdeling er uit zal zien.

12.	**DISCUSSIESTUKKEN**
13.	**Advies buitenplanse omgevingsactiviteit De Grote Byvanck** **Samenvatting** De raad wordt in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de aanvraag Omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit voor het afsplitsen van de huidige B&B aan de Klapstraat 172 ten behoeve van het gebruik als permanente woning. Op de raad heeft in de 'Notitie adviesrecht, verplichte participatie en delegatiebesluit 2024 Westervoort' heeft uw raad 'gevallen' het proces voor het adviesrecht van de raad bij een buitenplanse omgevingsplanactiviteit vastgelegd. De aanvraag komt in aanmerking voor adviesrecht omdat deze betrekking heeft op het toevoegen van één woning binnen de bebouwde kom en afwijkt van de 'Beleidsnotitie woningsplitsing, kleinschalige woningbouwinitiatieven en functieverandering naar wonen Gemeente Westervoort'. Om de raad in de gelegenheid te stellen om gebruik te maken van het adviesrecht wordt een adviesverzoek met bijgaand standaard sjabloon met uw raad gedeeld. Daarbij is het uitgangspunt dat het adviesverzoek rechtstreeks als bespreekpunt op de agenda van uw raad wordt opgenomen waarbij het beslispunt luidt dat uw raad geen advies uitbrengt. Wanneer uw raad wel een schriftelijk advies wenst uit te brengen, dient dit met een amendement te worden vastgesteld. **De raad besluit** 1. Geen gebruik te maken van het adviesrecht ten aanzien van de aanvraag Omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit voor het afsplitsen van de huidige B&B ten behoeve van het gebruik als permanente woning aan de Klapstraat 172.
	Amendement Het door de Wij Westervoort-, GroenLinks/PvdA-, VVD- en CDA- fracties ingediende dictum van het amendement luidt: Het raadsbesluit te veranderen in: De raad besluit: Positief te adviseren op de aanvraag Omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsaciviteit (BOPA) voor het afsplitsen van de huidige B&B ten behoeve van het gebruik als permanente woning aan de Klapstraat 172. Wethouder Kok geeft aan dat instemmen en geen advies geven hetzelfde resultaat geeft als het aannemen van het amendement. Het college zal positief besluiten op de aanvraag. Het amendement is dus overbodig en wordt door de wethouder ontraden. Wethouder Kok zal daarnaast prioriteit geven aan het vaststellen van het nieuwe beleid "beter benutten van kavels" en om het oude beleid in te trekken. Het college zal er alles aan doen om dit zo snel mogelijk af te handelen. De heer Van Egmond (GroenLinks/PvdA) meldt dat het amendement wordt ingetrokken.
14.	**Rondvraag** Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.
15.	**Sluiting** De voorzitter sluit de vergadering om 21.30 uur en nodigt allen uit voor een hapje en drankje in de hal.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad d.d. 1 juni 2026,

de griffier	de voorzitter
mr. M. Smits – Jansen	drs. A.J. van Hout

Voorzitter, Wij zijn uiteraard blij met dit coalitieakkoord. Wij denken samen met GL/PvdA dat wij Westervoort hiermee verder helpen, letterlijk en figuurlijk een stukje mooier kunnen maken en een goede start geven in de nieuwe gemeente.
In korte tijd hebben Wij elkaar gevonden in dit akkoord op hoofdlijnen. Als dit tekenend is voor de snelheid waarmee wij kunnen acteren gaan we een mooie tijd tegemoet.
Wij nodigen hier ook de expliciet de oppositie uit om hierin te participeren. Door onze voorstellen te steunen uiteraard maar ook te verrijken met goede ideeën. De kaders en richtlijnen stellen we dan graag zoveel mogelijk met de hele raad vast. We zitten hier immers allemaal met het Westervoortse belang voor ogen.
Wij kijken dan ook uit naar de uitwerking, de voorstellen en uitvoering hiervan door het College. Wij bedanken de griffie en betrokken ambtenaren, in het bijzonder Marco Geleijnse voor de ondersteuning in de afgelopen weken.
Tot slot voorzitter: samen met het nieuwe college en deze hele raad werken wij de komende jaren graag aan een mooie toekomst voor Westervoort.

Raad 6 mei 2026
Coalitieakkoord (Ben))

GROENLINKS PvdA WESTERVOORT

Voorzitter
Als formerende partijen hebben we in korte tijd een coalitieakkoord kunnen produceren op hoofdlijnen dat de grootste gemene deler is van beide verkiezingsprogramma's. We vonden elkaar snel op heel veel items en vooral op de belangrijkste uitdagingen voor de komende tijd richting herindeling en dat is samengevat in dit document. Veel dank gaat hierbij uit naar de ambtelijke ondersteuning die we hierbij hebben gehad: Marco Geleijnse veel dank!.

Voor onze fractie staan er voldoende groene en sociale voornemens in verwoord, die passen bij de solidariteit waar wij als partijen voor staan.

Voorzitter, Overigens staat er op de voorkant van het akoord nog de samenvoeging GroenLinks-PvdA en willen we pas na de oprichtingsvergadering van onze nieuwe partij PROgressief Nederland op 13 juni as ook in deze raad onze nieuwe naam PRO gaan voeren. Dat voornemen zullen we op dat moment aan u als raadsvoorzitter voorleggen.

Het stuk is geschreven in de eerste persoon meervoud: We gaan de komende tijd van alles doen en daarmee hopen we onze doelen te bereiken. WE zijn nu de coalitiepartijen en dat worden straks onze wethouders die dat in de praktijk gaan uitvoeren. Daarmee is het ook eenvoudig te lezen als een collegeprogramma, al zou dat ook verder kunnen worden uitgewerkt door het college zelf.

Het is de grootste gemene deler van beide verkiezingsprogramma's met de belangrijke uitdagingen voor de nabije toekomst; dus blijven er ook nog zaken over die er niet in staan. Dat zijn dan mooie onderwerpen die buiten dit akkoord in de raad aan bod kunnen komen.

Een item dat niet genoemd is, is een mogelijk raadsakkoord. Dat hadden we vanuit onze oppositie-ervaring in ons verkiezingsprogramma geschreven en dat willen we gestand doen. Bij deze dus de vraag aan de oppositiefracties of er behoefte is aan iets als een aanvulling op dit coalitieakkoord dat raadsbreed wordt gedragen en daarmee een raadsakkoord kan heten. Als dat zo is, werken we vanuit GroenLinks PvdA daar graag aan mee; zoniet is het ook goed.

We zijn benieuwd wat de andere fracties ervan vinden.
Tot zover.

Raadsvergadering 6 mei 2026

Bijdrage D66 Westervoort Coalitieakkoord

Allereerst wil D66 de coalitie complimenteren met het voorliggende coalitieakkoord. Het is een akkoord op hoofdlijnen, geschreven in duidelijke en heldere taal. Dat waarderen wij. In grote lijnen kunnen wij ons vinden in de richting die wordt geschetst en we staan hier in principe achter. Het is een akkoord dat uitnodigt tot verdere uitwerking, en daar denken wij graag constructief over mee.

Tegelijkertijd willen wij een aantal kanttekeningen plaatsen.

Een belangrijk punt voor D66 is de herindeling. In het akkoord staat dat deze moet leiden tot minder uitgaven aan de politiek en tot meer gezamenlijke investeringen in voorzieningen voor inwoners van alle vier de gemeenten. Tegelijkertijd gaf procesbegeleider Van der Laar eerder aan dat een herindeling in eerste instantie juist meer kost. Onze vraag is: hoe maken we straks aantoonbaar dat die belofte ook echt wordt waargemaakt? Welke indicatoren gebruiken we hiervoor? Dit is ook iets waar we gezamenlijk over na kunnen denken.

Daarnaast vinden wij het ook essentieel dat de belangen van Westervoort ook op de langere termijn goed geborgd blijven. Hoe zorgen we ervoor dat onze stem niet verloren gaat in de nieuwe bestuurlijke werkelijkheid? In dat licht denken we ook graag mee over een dorpsraad en de invulling van de rol van de gebiedswethouder.

Het akkoord spreekt over het eenvoudiger en duidelijker maken van vergunningaanvragen voor activiteiten. Dat is een mooi en belangrijk uitgangspunt. Minder regels en meer duidelijkheid helpen inwoners en ondernemers. Tegelijkertijd roept dit de vraag op: hoe gaan we dit uitvoeren? Wat betekent dit concreet in de gemeentelijke organisatie en welke keuzes maken we daarin?

Op het terrein van cultuur missen wij expliciet aandacht voor de bibliotheek. Voor D66 is cultuureducatie, taalvaardigheid en ontmoeting via de bieb van grote waarde. Wij hadden dit graag nadrukkelijker teruggezien. Bovendien vinden wij het belangrijk dat de bibliotheek ook na de fusie in Westervoort blijft behouden. En geen bibliotheekbus.

Ook op wonen zien wij positieve elementen, zoals het woonloket met persoonlijke begeleiding. Een mooi initiatief, maar we horen graag hoe dit wordt vormgegeven, wat het kost en hoe laagdrempelig het echt wordt. Het verkennen van een starterslening steunen wij. Met de kanttekening dat dit uiteraard financiële consequenties heeft die goed inzichtelijk moeten worden gemaakt.

De aandacht voor coöperatieve woonvormen spreekt ons erg aan. Dit zijn oplossingen die niet alleen woningen toevoegen, maar ook bijdragen aan sociale samenhang. Het zou mooi zijn als we dit kunnen koppelen aan het op gang brengen van een goede doorstroom.

Dan op pagina 7, het hoofdstuk ‘Groen, leefbaar en bereikbaar dorp’. Wij zien veel nuttige en praktische maatregelen terug, zoals aandacht voor fiets- en loopverbindingen en natuur-inclusieve ingrepen. Tegelijkertijd missen wij een overkoepelende visie op een duurzaam, natuurinclusief en toekomstbestendig Westervoort. Hoe zorgen we ervoor dat groen, natuur, biodiversiteit, klimaatadaptatie, natuurinclusieve woningbouw, schone lucht en duurzame mobiliteit samenkomen in één duidelijke koers? Zonder zo’n samenhangende visie is de kans groot dat we onze eigen duurzaamheids- en natuurdoelstellingen niet gaan halen.

In dat kader missen wij ook aandacht voor openbaar vervoer en deelmobiliteit. Juist als we willen dat lopen en fietsen een logische keuze worden. Kortom wij missen de ‘Groen Links ‘component.

Tot slot willen wij aandacht vragen voor kinderen en jongeren. We lezen de ambitie voor een jongerenraad en een kinder- en jeugdburgemeester komt. Dat vinden wij positief. Tegelijkertijd missen wij breder beleid op het gebied van jeugdzorg, mentale gezondheid en preventieve zorg. Hoe investeren we hierin, hoe meten we de effecten en hoe monitoren we ontwikkelingen, zeker gezien eerdere overschrijdingen in dit domein?

D66 Westervoort ziet in dit coalitieakkoord een goede basis. Wij zijn positief kritisch en denken graag mee over de verdere uitwerking.

Raad 20260506

De coalitie is gevormd en het coalitieakkoord mochten wij afgelopen week ontvangen.

Een coalitieakkoord waarin wij goede bedoelingen zien en een aantal interessante maatregelen. Bedoelingen waar je het eigenlijk gelijk eens mee zou kunnen zijn en maatregelen die zeker goed zijn als ze uitgevoerd kunnen worden of omgezet kunnen worden in beleid. Het leest en klinkt allemaal heel sympathiek.

Maar, bij veel goede bedoelingen en extra of andere maatregelen, moet je wel prioriteren en keuzes maken.
De VVD wil voorkomen dat Westervoort extra functies, loketten en regelingen optuigt en maatregelen zonder dat daar financiële dekking tegenover staat en het bewijs dat ze werken.

Want Sympathiek beleid is voor ons nog geen effectief beleid. “Een coach aanstellen is een activiteit. Doorstroming woningbouw realiseren is een resultaat.” “Een woonloket mag geen extra loket vóór het bestaande loket worden.” “Wijkcoaches moeten overlast verminderen, niet alleen aanwezigheid organiseren.

De hamvraag is dan ook welke prioritering wordt er aan wat gegeven en de vraag of de dekking voor al hetgeen in dit akkoord staat, gezocht gaat worden in de een verhoging van de OZB of kan aangegeven worden waar men de dekking dan denkt te vinden?

Het geeft voor ons dan ook nog wel wat vragen als het gaat om dekking, prioiritering en effectiviteit Vragen die ongetwijfeld ook bij de behandeling ervan in de commissie en raadsvergaderingen naar voren zullen komen.

We zullen voor nu toch alvast enige vragen stellen bij de titels mbt

Wat gaan we doen?

Meer gezamenlijke investeringen in voorzieningen voor inwoners en alle vier de gemeenten Hoe wil het college dit doen?

Met betrekking tot de Gebiedswethouders
Hoe gaat het college ervoor zorgen dat hierdoor de verschillen tussen de kernen niet juist groter wordt? Dit kan toch leiden tot verkokering, terwijl wij ook moeten kijken hoe we als regio vooruit gaan?

Het centrum levendig houden willen wij natuurlijk ook, graag zelfs. Een goed ontwerp zou daar zeker een bijdrage aan kunnen leveren. Het actief ondersteunen van lokale tradities en evenementen heel goed, maar ondersteuning zou kunnen leiden tot een extra vraag naar capaciteit? En dat terwijl men minder inhuur wil.
Hoe denkt de coalitie dit te doen?

Voorrang geven aan Westervoorters die al in Westervoort wonen ondersteunen wij. Waarom is hier gekozen voor 40% sociale huur?
Westervoort heeft al meer sociale huur dan landelijk 3,8% meer, en 5,5% meer dan Gelderland obv CBS cijfers 2025. En de gevolgen van de groeikernen zijn tot op de dag van vandaag nog een feit.

Wil het college een nulmeting uitvoeren om ook de effectiviteit van het beleid te toetsen?

Voor subsidies is de vraag of het echt nodig is en in het geval van starters is
onze vraag waarom wij ons niet gewoon houden aan het landelijk subsidieloket?

Het uitbreiden van wijkteams omarmen wij.
Armoede is er nog, maar het beleid van de afgelopen jaren heeft aangetoond, dat de armoede is afgenomen in Westervoort. Het activerend werken en zorgen dat mensen een baan hebben met eigen

inkomen opdat men werkelijk onderdeel uitmaakt van de maatschappij en onafhankelijk is voor ons de weg. Hier hoeft het beleid niet te wijzigen.
De vraag is of met deze wetenschap men nog steeds vindt dat er open eind regelingen komen als in Wageningen zoals in het akkoord staat?

Het splitsen van woningen, uitbreidingen en optoppen hebben we recentelijk nieuw beleid voor aangenomen met een meerderheid van de raad en willen dit voortzetten. Graag zelfs.

Het laagdrempelige woonloket wat voorgesteld wordt, is dat een vervanging voor de Intake tafel zoals dit nu geregeld is? En zo ja, waar halen wij de capaciteit en de dekking vandaan?

Het voorrang krijgen van inwoners waar mogelijk, daar zijn wij benieuwd naar de mogelijkheden die er zijn. .Met betrekking tot het strenger aanpakken van de woningcorporatie
, vragen wij ons af hoe men dit zou willen aanpakken. Het is immers de afgelopen jaren in de overleggen tussen Vivare en de blijvende wethouder nauwelijks gelukt om dit echt te regelen. Denk u dat het nu wel zou lukken.? En geldt dit dan ook voor Westervoort Noord?

Wonen met Gemeenschappelijke voorzieningen, heel goed. Gaan we in de seniorenappartementen van Westervoort Noord dit ook nog regelen?

Is nagedacht over doorstroming van huiseigenaren met een koopwoning naar het huursegment en hoe wil men het systeem van Entree mbt inschrijvingen voor een huurwoning uitschakelen of tackelen?. Uitdagingen die niet zomaar opgelost zijn en de woningnood op korte termijn helpen. Dat het aangepakt wordt, daar zijn wij zeker voor.

Bereikbaarheid staat als hoge prioriteit voor de VVD in het verkiezingsprogramma. Wij zijn blij dat de coaliteit dit probleem ook onderkent! Wij zien daaar concrete maatregelen dit ons direct helpen en waarbij we niet afhankelijk zijn of hoeven te wachten op een A15, A12 of pleyroute zoals in het coalitieakkoord staat.
Vraag: hoe lang denkt u dat te moeten wachten tot wij daar in Westervoort het effect van zien, als dit zo is.
De parkeerdruk in wijken is hoog en daar kunnen wij elkaar zeker vinden. Wij vragen ons wel af in hoeverre er ook nog gekeken wordt naar het parkeerbeleid rondom het Dorpsplein, langparkeren voor extern verkeer bij het station , ca. 75% komt niet uit Westervoort!
Graag horen wij of dit ook bij de toekomstgerichte missie hoort?

Helaas missen we in het gehele akkoord de infrastructuur. Dit gaat namelijk veel verder dan alleen bereikbaarheid. Het moet veilig voor iedereen zijn, fietsers, voetgangers en auto's en ontwikkelingen mogen de leefbaarheid en de veiligheid niet aantasten. Bij ontwikkelingen zoals Westervoort Noord hoort een goede infrastructuur en veilige ontsluiting. Graag horen wij of u ook hier naar de veiligheid kijkt en toekomst gerichte keuzes wil maken?

Wij sluiten af met de woorden, dat we blij zijn dat er een akkoord ligt en zullen positief kritisch zijn in de voorstellen en voortgang van deze coalitie om het belang van onze burgers en bedrijven zoveel mogelijk te dienen.

VVD Westervoort

Agendapunt 11 – Coalitieakkoord Westervoort
Voorzitter,
Wij hebben het coalitieakkoord gelezen.
Wat ons direct opvalt, is dat er veel ambities en veel actiepunten in staan, maar wij missen vooral het hoe. Er zijn veel prioriteiten genoemd, maar weinig harde keuzes, en de financiële onderbouwing ontbreekt.
Bovenaan staat: *'Praktisch werken aan een sterk, sociaal en leefbaar Westervoort'*.
Dat klinkt goed. Heel praktisch zelfs. Maar het tweede deel van de zin suggereert dat Westervoort al af is. Wie het akkoord leest, ziet echter dat het werk nog moet beginnen.
Het akkoord noemt zichzelf expliciet een *beginpunt* en legt de uitvoering nadrukkelijk bij het college.
Dat roept bij ons een fundamentele vraag op: geeft de coalitie het college hiermee niet vooral een open opdracht, zonder duidelijke uitvoeringsagenda?
Moet het college aan het begin zijn eigen routekaart tekenen, of er een speurtocht van maken?
Wij missen de concretisering van dat 'praktisch werken aan'.

Herindeling
De visie op herindeling kunnen wij onderschrijven.
Daar zijn bovendien duidelijke richtlijnen voor, dus daar is die routekaart al aanwezig.
Minder uitgaven bij herindeling als actiepunt in déze periode klinkt echter meer als verkiezingsretoriek.
Gebiedswethouders: een mooi idee, maar Westervoort is daarin niet de enige die bepaalt.

Wonen
Het akkoord zet stevig in op wonen, en dat begrijpen wij.
Tegelijkertijd zien we dat er al veel plannen en projecten lopen.
Er wordt gesproken over voorrang, doorstroming, splitsen en optoppen.
Onze vraag is dan: wat is hier daadwerkelijk nieuw beleid, en wat is voortzetting van bestaand beleid?
Als CDA vinden wij continuïteit prima, maar wij hadden graag helder gezien: dit veranderen we, en dit zetten we voort.
Daarnaast is het belangrijk dat er continuïteit blijft in de woningbouw ook na herindeling.
De woningbouwprogrammering moet ook worden veiliggesteld in de nieuwe gemeente,
dus heb ook oog op de periode ná 2029 ook voor dit onderwerp.

Sociaal domein
De ambities zijn groot en sympathiek: meer ondersteuning, meer samenwerking,
en nieuwe structuren zoals wijkwegwijzers en adviesraden.
Maar de vraag blijft: is dit uitvoerbaar binnen de beschikbare capaciteit en middelen?
Of anders gezegd: wat gaan we níet meer doen? Waar leggen we de prioriteit?
En schuurt dit straks niet in de uitvoering?
Zonder keuzes ontstaat het risico dat alles belangrijk is en uiteindelijk niets echte prioriteit krijgt.

Groen en leefbaarheid
We zien belangrijke punten, maar ook hier missen we concrete doelen, planning en keuzes.
Hoeveel procent groen in 2030?
Wat betekent dit voor het waterbeheer? Waar investeren we wel en waar niet?
Juist in het licht van herindeling is het belangrijk dat dit soort projecten worden opgenomen in de regionale investeringsagenda. Wat je begint, wil je immers ook afmaken.

Financiën
De financiële ambities zijn herkenbaar:
zorgvuldigheid, duidelijkheid en een gezonde basis. Dat steunen wij als CDA.
Maar de scherpte ontbreekt. We zien ambities zonder duidelijke dekking of prioritering.
Er is één punt wél concreet: de afschaffing van de hondenbelasting per 1 januari 2027.
Dat is helder. Dat is een keuze. Maar dan rijst de vraag: hoe wordt dit structureel gedekt?
Wat betekent dit voor de gemeentelijke inkomsten? En wie betaalt uiteindelijk deze lastenverlichting?

Voorzitter, afrondend:
Dit coalitieakkoord laat zien wat men wil, maar veel minder wat men kiest.
Het CDA roept de coalitie daarom op om samen met dit akkoord te komen tot een praktische uitvoeringsagenda.
Met duidelijke prioriteiten: wat doen we, wat kost het, en wat betekent het voor onze inwoners.
Het is per slot van rekening sneller 1 januari 2029 dan we denken.
Dank u wel.

Griffie gemeente Westervoort

Lijst van aandachtspunten commissie- en raadsvergaderingen

behorend bij de raadsvergadering van 1 juni 2026

Aanvullingen worden geel gearceerd weergegeven

Nr.	Datum	Onderwerp	Portefeuille-houder	Stand van zaken
Domein Fysiek				
Domein Sociaal				
Domein Dienstverlening & Bedrijfsvoering				
1. 12	02-03-2026	**IBOR**	Pennekamp	Wethouder Pennekamp komt terug op de vraag naar de route van het Integrale Beheerplan Openbare Ruimte.
2. 28	02-03-2026 06-05-2026	**Benutten woonvoorraad en kavels**	Kok	De gemeenteraad wil het aangenomen geamendeerde raadsbesluit d.d. 02-03-2026 volgen. Wethouder Kok zegt toe om prioriteit te stellen aan het vaststellen van het nieuwe beleid en intrekken van het oude beleid
3. 39	02-03-2026	**Parkeerbeleid**	Van Hout	Er volgt een parkeerdrukmeting (Waemelslant/Goltackers) in **april/mei 2026.**
4.	02-03-2026	**Toekomsttuinen (huiselijk geweld)**	Eimers	Wethouder Derksen komt **Q3** naar de raad om beleid tegen huiselijk geweld tegen vrouwen en Femicide vast te laten stellen.
5.	02-03-2026	**Initiatiefvoorstel wijziging financiële verordening**	Pennekamp	Het initiatiefvoorstel wordt aangehouden met de toezegging van wethouder Pennekamp om het plan van aanpak aan de raad voor te leggen. Het voorstel is nu om dit in de auditcommissie te bespreken.

Lijst ingekomen stukken

Datum raadsvergadering: 1 juni 2026

A. Informatie van het college ter kennisname

A01. Vaststelling wijzigingsbesluit Omgevingsplan bruidsschatregels en bodemregels.
A02. Jaarrapportage klachten 2025 Westervoort
A03. Resultatenoverzicht, Monitoringsdashboard en Infosheets van het Programma Duurzaamheid
A04. VTH Jaarverslag 2025 en Uitvoeringsprogramma 2026
A05. Proces volkshuisvestingsprogramma
A06. Anterieure overeenkomst Westervoort Noord
A07. Informeren van gemeenteraad betreffende de ontwikkelingen rondom netcongestie
A08. Woonbehoefteonderzoek 2025
A09. Kansen en kosten openbare ruimte Centrumplan Westervoort
A10. Doorstart Fort Geldersoord
A11. Subsidieregeling peuteropvang 2026 Westervoort
A12 Anterieure overeenkomst Westervoort Noord Oost
A13. Schets voorlopig sportpark
A14. Omgevingsdienst begroting en kadernota

B. Overige informatie ter kennisname

B01. Kaderbrief meerjarenbegroting 2027 – 2030 – Samenwerking de Liemers (SDL)
B02. Financiële en algemene uitgangspunten begroting 2027 – Groene Metropool Regio
B03. Uitstel indiening zienswijzen – GMR
B04. Brief toolkit jeugddebat - Unicef
B05. Reactie op zienswijze begrotingswijziging- 1Stroom
B06. Ontwerpbegroting - BVOdran
B07. Overdrachtsdocument gemeenteraadsverkiezingen- GMR
B08. Brief evaluatierapport- GMR
B09. Brief TV –Westervoort
B10. Brief participatie- Sportpark
B11. Voorgenomen herindeling gemeente Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar – Provincie Gelderland
B12. Brief aanbieden jaarstukken- GMR
B13. Brief aanbieden jaarstukken-VGGM
B14. Brief woningen- Ministerie van Volkshuisvesting
B15. Brief Liemers Ambassade-Leader
B16. Brief provincie Gelderland Begrotingscirculaire
B17. Brief VGGM zienswijze ontwerpbegroting
B18. Brief GMR conceptbegroting-2027-2030
B19. GMR kwartaalrapportage
B20. BVO-DRAN aanbiedingsbrief Jaarstukken
B21. Stolwijk brief kennismaking
B22. Provincie Gelderland brief ontwerp omgevingsvisie

D. Ter afdoening in handen stellen van het college

D01. Brief huurders rechtsgeldigheid

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Westervoort in zijn openbare vergadering van 1 juni 2026,

Mr. M. Smits – Jansen	Drs. A.J. van Hout
Griffier	Voorzitter

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201719917 Zaaknummer: Z/25/141997

Portefeuillehouder(s): L.S. Kaper

Voor vragen
Naam: Bas Köster
Telefoon: 088 695 3000
E-mail: b.koster@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Vaststelling wijzigingsbesluit omgevingsplan gemeente Westervoort-bruidsschatsregels afdelingen 22.1, 22.2, 22.5, paragraaf 22.3.7 en overige bodemregels

Aanleiding voor deze kennisgeving
Het college heeft op basis van de Notitie adviesrecht, verplichte participatie en delegatiebesluit 2024 Westervoort[1] het omgevingsplan gewijzigd. Het ontwerpwijzigingsbesluit heeft van 5 december 2025 tot en met 15 januari 2026 voor iedereen ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen ontvangen. Het wijzigingsbesluit is vastgesteld op 17 februari 2026. Met deze omgevingsplanwijziging wordt een deel van het tijdelijk deel van het omgevingsplan overgezet naar het definitieve deel van het omgevingsplan. Deze omgevingsplanwijziging draagt bij aan de verplichting voor de gemeente om het tijdelijk deel van het omgevingsplan voor 1 januari 2032 in het definitieve deel van het omgevingsplan op te nemen.

Het wijzigen van het omgevingsplan is een bevoegdheid van de gemeenteraad. De gemeenteraad kan deze bevoegdheid op basis van artikel 2.8 van de Omgevingswet delegeren aan het college. Uw raad heeft in de Notitie adviesrecht, verplichte participatie en delegatiebesluit 2024 Westervoort een lijst met gevallen aangewezen wanneer het college het omgevingsplan mag wijzigen. Op basis van delegatiepunt 5 (voor het inpassen van vastgestelde beleidsregels van de raad of college) en delegatiepunt 10 (het beleidsneutraal overzetten van regels uit de bruidsschat) mag het college dit wijzigingsbesluit vaststellen.

Via deze kennisgeving wordt uw raad geïnformeerd over de omgevingsplanwijziging.

Relevant beleidskader
1. Tijdelijk deel van het omgevingsplan en het definitieve deel van het omgevingsplan

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Vanaf 1 januari 2024 hebben de gemeenten automatisch één omgevingsplan gekregen. Dit omgevingsplan bestaat uit twee delen. Het tijdelijk deel en het definitieve deel. Het definitieve deel van het omgevingsplan was leeg met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en wordt nu gevuld door middel van wijzigingen van het omgevingsplan.

Wat moet allemaal in het definitieve deel van het omgevingsplan komen?

[1] Delegatiebesluit te raadplegen via: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR727224/1#hoofdstuk_4.

De regels uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan moeten in het omgevingsplan worden opgenomen. Aanvullend hierop moeten ook de regels uit de gemeentelijke verordeningen, die gaan over de fysieke leefomgeving, worden opgenomen in het definitieve deel van het omgevingsplan.

Waaruit bestaat het tijdelijk deel van het omgevingsplan?
Het tijdelijk deel van het omgevingsplan bestaat uit:[2]

- de ruimtelijke regels zoals bestemmingsplannen;
- verordeningen en besluiten zoals de geurverordening of besluit hogere grenswaarde (geluid);
- kaarten en bodem besluiten zoals de bodemkwaliteitskaart, de bodemfunctieklassenkaart besluiten over het toepassen van grond of baggerspecie op of in de bodem; en
- voormalige rijksregels (bruidsschat) die automatisch zijn opgenomen in hoofdstuk 22 van het omgevingsplan plus de aanvullingen op de bruidsschat door de Vangnetregeling Omgevingswet.

Wanneer moet het definitieve deel van het omgevingsplan gevuld zijn?
Het vullen van het definitieve deel, de transitie, moet voor 1 januari 2032 gereed zijn.[3]

2. Delegatiebesluit Westervoort 2024

Het wijzigen van het omgevingsplan is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Op basis van artikel 2.8 van de Omgevingswet kan deze bevoegdheid in door de raad aangewezen gevallen gedelegeerd worden aan het college. Het college wijzigt dan namens de gemeenteraad het omgevingsplan.

Op 11 november 2024 heeft uw raad de Notitie adviesrecht, verplichte participatie en delegatiebesluit 2024 Westervoort vastgesteld. In het onderdeel delegatiebesluit, hoofdstuk 4, is een lijst met gevallen opgenomen wanneer het college het omgevingsplan mag wijzigen.

Inhoud van mededeling
Met deze omgevingsplanwijzing worden regels uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan overgezet naar het definitieve deel van het omgevingsplan. Dit zijn de regels die betrekking hebben op bouw, ruimtelijke ordening en bodemregels. Aanvullend hierop wordt ook de Vangnetregeling Omgevingswet integraal opgenomen in het omgevingsplan.

1. Voormalige rijksregels – bruidsschat

De voormalige rijksregels (de bruidsschat) zijn met de invoering van het Omgevingswet automatisch deel gaan uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan.[4] Dit om te voorkomen dat er regels vervallen voordat deze in het definitieve deel van het omgevingsplan zijn opgenomen. Onderstaande afdelingen uit hoofdstuk 22 van het omgevingsplan worden met deze omgevingsplanwijziging opgenomen in het definitieve deel van het omgevingsplan.

Afdeling 22.1, Algemeen
Deze afdeling bevat de ‘voorrangsbepaling’, die stelt dat bepaalde vergunningen voorrang hebben op regels in de bruidsschat en het overgangsrecht.

Afdeling 22.2, Activiteiten m.b.t. bouwwerken, open erven en terreinen

[2] Artikel 22.1 van de Omgevingswet.
[3] Artikel 22.6, lid 3 van de Omgevingswet in samenhang met het Koninklijk besluit van 10 juli 2023, *Stb*. 2023, 267, artikel 1, lid 1.
[4] Art. 22.2 Omgevingswet in samenhang met art. 7.1 Invoeringsbesluit Omgevingswet.

Deze afdeling uit de bruidsschat bevat o.a. regels over aansluitingen op diverse distributienetten, watervoorzieningen en voorzieningen in kader van de hulpverlening in relatie tot bouwwerken, open erven en terreinen. Maar ook de regels rondom vergunningsvrij bouwen zoals in voormalig bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (Bor) geregeld was en aanverwante artikelen gaan mee in deze wijzigingsprocedure.

Afdeling 22.5, Overige activiteiten
Deze afdeling uit de bruidsschat bevat regels over slopen, verschillende beoordelingsregels en aanvraagvereisten voor activiteiten.

Voor meer informatie over de bruidsschatregels in relatie tot deze omgevingsplanwijziging, bekijk paragraaf 2.1.1 en 2.2.1 van de motivering. De motivering is raadpleegbaar via de bijgevoegde link in bijlage 1.

2. Bodemregels en bodemkaarten

Bodemregels
Gemeente Westervoort sluit aan bij het Gelders Ondergrond Overleg (hierna: GOO). Met de invoering van de Omgevingswet zijn bodemtaken van de provincie naar de gemeente gekomen. Het GOO heeft de regels uit de Beleidsnota bodem, Nota bodembeheer en de bodemregels uit de bruidsschat (voormalig paragraaf 22.3.7 omgevingsplan) samengevoegd tot een regelset voor de bodemregels. Deze regels worden met deze omgevingsplanwijziging in het definitieve deel opgenomen.

Bodemkaarten
De bodemfunctieklassenkaart en de bodemkwaliteitskaart maken onderdeel uit van het tijdelijk deel van het omgevingsplan en zijn nodig voor de toepassing van de Nota bodembeheer. Op basis van het voormalig Besluit bodemkwaliteit vervallen deze kaarten vanaf april 2026. Daarom worden deze kaarten opgenomen in het omgevingsplan met deze omgevingsplanwijziging.

Voor meer informatie over de bodemregels in relatie tot deze omgevingsplanwijziging, bekijk paragraaf 2.1.2 en 2.2.2 van de motivering. De motivering is raadpleegbaar via de bijgevoegde link in bijlage 1.

3. Vangnetregeling Omgevingswet

Het opnemen van de aanvullingen uit de Vangnetregeling is een technische handeling. Bij de invoering van de Omgevingswet is geconstateerd dat er een aantal onvolkomenheden en onduidelijkheden in de regels van de bruidsschat stonden. Om dit te repareren heeft het Rijk de Vangnetregeling Omgevingswet[5] vastgesteld. De Vangnetregeling wijzigt de regels van de bruidsschat niet, maar geldt als aanvulling hierop. Met deze omgevingsplanwijzing worden de aanvullingen uit de Vangnetregeling verwerkt in de regels die nog in hoofdstuk 22 staan en de regels die met deze omgevingsplanwijzing in het definitieve deel van het omgevingsplan komen.

Voor meer informatie over de Vangnetregeling Omgevingswet in relatie tot deze omgevingsplanwijziging, bekijk paragraaf 2.1.3 en 2.2.3 van de motivering. De motivering is raadpleegbaar via de bijgevoegde link in bijlage 1.

[5] Art. 5.1, lid 3 Invoeringswet Omgevingswet.

Westervoort, 17 februari 2026.

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. Sluiter (MA) Drs. A.J. van Hout

Bijlagen:

1. 2017 19917 – Het wijzigingsbesluit ‘Bruidsschatregels afdelingen 22.1, 22.2, 22.5, paragraaf 22.3.7 en overige bodemregels’ raadpleegbaar via de viewer tot en met 10 april 2026, https://rx-base.nl/viewer/2042e74a-b8c1-439e-a57c-c805c083e6cd/decision.
2. 2017 14810 – Handleiding Rx.Base Viewer

Algemene informatie om het wijzigingsbesluit via de viewer te kunnen raadplegen:
Het omgevingsplan kent naast de juridische werkelijkheid ook een technische werkelijkheid. Landelijk is bepaald dat het omgevingsplan moet voldoen aan vastgestelde technische vereisten. Dit wordt de STOP-TPOD genoemd. Dit is nodig om te zorgen dat het wijzigingsbesluit goed gepubliceerd wordt in het digitale Gemeenteblad en het omgevingsplan raadpleegbaar is op regels op de kaart in het DSO.

De technische standaard (STOP-TPOD) om een omgevingsplan te wijzigen zorgt voor een andere manier van aanleveren aan het college en de gemeenteraad. Omdat van de interactieve kaart van het omgevingsplan geen plat pdf- document te maken is, wordt bij het college- en/of raadsvoorstel een link toegevoegd naar een opengestelde viewer. In deze viewer vindt u de interactieve kaart, de nieuwe regels van het omgevingsplan en het wijzigingsbesluit met motivering en bijlagen. Voor het raadplegen van de viewer is een handleiding geschreven (bijlage 2 bij deze kennisgeving). Het omgevingsplan moet digitaal geraadpleegd kunnen worden en goede digitale ontsluiting is daarom van belang.

2025

Handleiding Rx.Base Viewer

HOE GEBRUIK JE DE RX.BASE VIEWER OM EEN OMGEVINGSPLAN, OMGEVINGSVISIE OF PROGRAMMA TE BEKIJKEN?

Inhoud

1. De viewer 2

2. Bekijken van besluittekst in de viewer 3

3. Bekijken van het omgevingsplan in de viewer 4

4. Vraag en antwoord 8

4.1. Waarom wordt er gebruik gemaakt van een viewer? 8

4.2. Welke typen besluiten/documenten worden aangeboden in de viewer? 8

4.3. Hoe lang blijft de link geldig om de viewer te openen? 8

4.4. Waar kan ik de motivering vinden? 8

4.5. Waar kan ik de bijlagen/onderzoeken vinden? 8

4.6. Waar kan ik terugvinden wat wordt gewijzigd? 8

4.7. Waar kan de regels terugvinden van een concrete ontwikkeling gedurende de transitieperiode? 8

1. De viewer

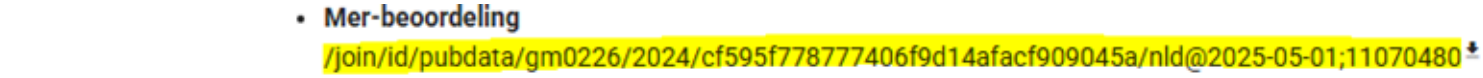
- Zorg voor een internetverbinding.
- Klik op de link in het college- of raadsvoorstel om de viewer te openen. De link is te vinden onder de bijlagen in het voorstel. De viewer opent zich in een apart tabblad in de browser.

- De viewer heeft een drietal tabbladen. Deze tabbladen staan linksboven in de hoek.

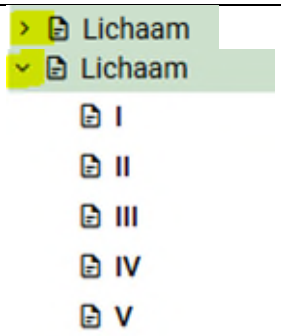
Tabblad	Symbool	Toelichting
Bekijken van de besluittekst		In dit tabblad is de besluittekst te bekijken. De besluittekst kent een vaste opbouw. Zie voor een nadere toelichting over de besluittekst hoofdstuk 2 van deze handleiding.
Bekijken van het omgevingsplan (maar ook omgevingsvisie of programma)		In dit tabblad is het omgevingsplan te bekijken. Zie voor een nadere toelichting over het omgevingsplan in de viewer hoofdstuk 3 van deze handleiding.
Bekijken van gegevens van de getoonde versie van het omgevingsplan en de besluittekst		In dit tabblad zijn de technische gegevens te zien van deze versie van het omgevingsplan en het besluit. Deze informatie wordt automatisch gegenereerd. Verdere toelichting is niet nodig.

2. Bekijken van besluittekst in de viewer

- De besluittekst heeft (uitgeklapt) een tweetal panelen.
  - In het linker paneel is de inhoudsopgave te zien van de besluittekst met de bijlagen. Door te klikken in de inhoudsopgave komt in het rechter paneel de tekst te staan.
  - In het rechter paneel is de besluittekst te vinden. De besluittekst bevat:
    - De beslispunten opgenomen in artikelen. Deze komen overeen met de beslispunten in het raadsbesluit. De volgorde van de artikelen in het wijzigingsbesluit zijn anders dan in het raadsbesluit. Dit heeft te maken door vaste tekstfragmenten in het wijzigingsbesluit.
    - De (gewijzigde) regels als bijlage bij het wijzigingsbesluit. Artikel I wordt ook wel het wijzigingsartikel genoemd en bevat een verwijzing naar Bijlage A, de gewijzigde regels. Zie het punt Bijlagen hieronder.
    - De motivering van het besluit. Zie het punt Motivering hieronder.
- Bijlagen
  - A Bijlage bij artikel I wordt automatisch gegenereerd en vormt een overzicht van de regels van het omgevingsplan die zijn aangepast. In deze bijlage is te zien wat er wordt gewijzigd in het omgevingsplan door de besluitvorming ten opzichte van de vorige/huidige versie van het omgevingsplan.
  - In het groen is aangegeven wat er wordt toegevoegd.
  - In het rood is aangegeven wat er wordt verwijderd.
- Motivering
  - Dit onderdeel bevat de motivering van het besluit. De motivering is de vervanger van de toelichting bij een bestemmingsplan.
  - Klik op 'Overzicht Documentenbijlagen' om naar de bijlagen/onderzoeken bij de motivering te gaan. Door op een bijlage te klikken, wordt deze geopend in een nieuw tabblad. **LET OP** klik op de tekst die begint met /join/id/… om de bijlage te kunnen openen.

De viewer heeft de volgende algemene symbolen om op te klikken

Naam	Symbool	Toelichting
Dicht- of openklappen van het paneel		Deze symbolen zijn te vinden in het tabblad **besluittekst** en **bekijken van het omgevingsplan**. Met deze symbolen wordt een paneel open of dicht geklapt in het scherm.
		Deze symbolen (geel gearceerd) zijn te vinden in het tabblad **besluittekst** en **bekijken van het omgevingsplan**. Door hierop te klikken wordt de inhoudsopgave open of dicht geklapt.

3. Bekijken van het omgevingsplan in de viewer

- Het omgevingsplan heeft een viertal panelen
    - In het eerste paneel is de *inhoudsopgave* te zien van het gehele omgevingsplan. Door te klikken in de inhoudsopgave komt in het paneel rechts van de inhoudsopgave de aangeklikte (doorlopende) tekst te staan.
    - In het tweede paneel staat de *doorlopende tekst*. Dit is de tekst van de regels uit het omgevingsplan.
    - Het derde paneel is de *interactieve kaart*.
    - Het vierde paneel is ingeklapt. Door dit paneel open te klappen kunnen verschillende *kenmerken/gebiedsinformatie* op de kaart bekeken worden.
- Inhoudsopgave omgevingsplan, eerste paneel
    - Lichaam
        - Het lichaam bevat het omgevingsplan. Door > of op V te klikken wordt de inhoudsopgave open of dichtgeklapt. Door op de tekst te klikken, komt in het tweede paneel de (doorlopende) tekst naar voren.
    - Bijlagen
        - Dit zijn de bijlagen die horen bij het omgevingsplan/de regels.
        - **LET OP** dit zijn niet dezelfde bijlagen die horen bij het wijzigingsbesluit.
    - Toelichting
        - Dit is de toelichting op het omgevingsplan. De toelichting is op te delen in een algemene toelichting en een artikelsgewijze toelichting. In de algemene toelichting kan de visie van het omgevingsplan worden opgenomen. In de artikelsgewijze toelichting kan aangegeven worden waarom bepaalde regels zijn gesteld. Een toelichting is niet verplicht.
        - **LET OP** dit is een toelichting op het omgevingsplan/de regels. Het is dus niet hetzelfde als de toelichting bij de voorheen geldende bestemmingsplannen. Dit is nu de motivering.
- Doorlopende tekst omgevingsplan, tweede paneel
    - De regels in het omgevingsplan
        - In het tweede paneel zijn de regels van het gehele omgevingsplan te zien. Inclusief de voorgestelde wijziging.
        - Door op de tekst te gaan staan wordt het ‘kenmerken symbool’ zichtbaar, zie afbeelding 1. Wanneer op het kenmerken symbool wordt geklikt worden de kenmerken van het artikel of artikellid zichtbaar op de kaart (derde paneel), zie afbeelding 2. Zo is te zien waar een regel geldt. De inhoud van deze kenmerken[1] zijn te zien in de gebiedsinformatie (vierde paneel), zie afbeelding 3.

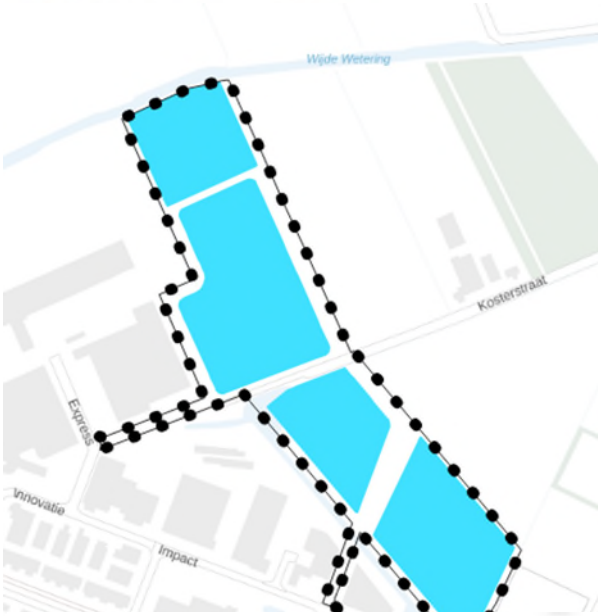
[1] Deze kenmerken zijn gekoppeld aan een artikel of artikellid om aan te geven op welke locatie het artikel of artikellid geldt. Ook is te zien welke activiteiten aan het artikel of artikellid is gekoppeld en of er bijvoorbeeld een vergunningplicht geldt.

Artikel 20.35 Algemene regel: gebruik gronden

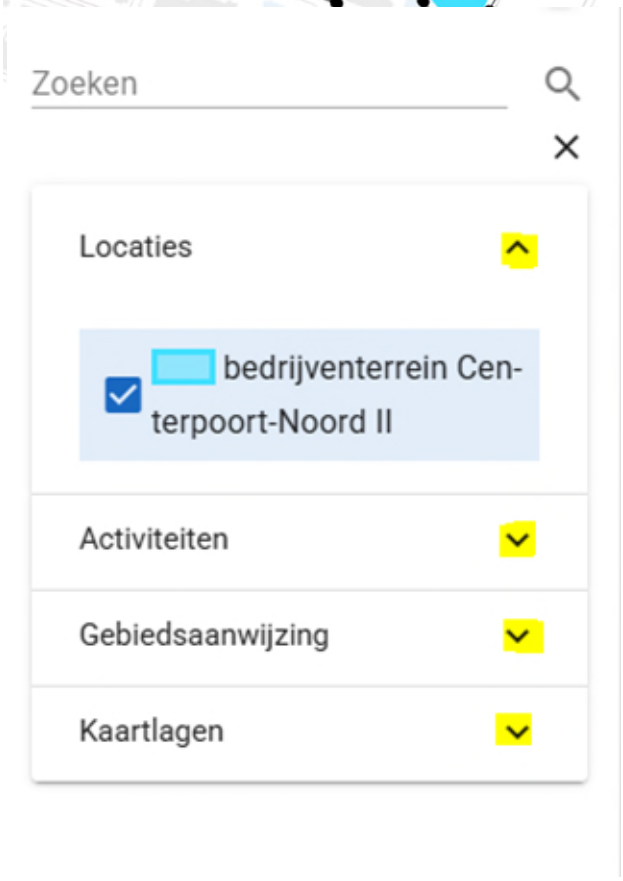
De gronden binnen de locatie bedrijventerrein Centerpoort-Noord II worden gebruikt voor:

a. het verrichten van bedrijfsactiviteiten;
b. wegen, wandel- en fietspaden en ontsluitingsvoorzieningen in de vorm van in- en uitritten;
c. parkeervoorzieningen;
d. water en watervoorzieningen;
e. groenvoorzieningen;
f. infrastructurele voorzieningen;
g. openbare nutsvoorzieningen.

Afbeelding 1: Kenmerken symbool bij het artikel of artikellid in paneel 2 van de viewer.

Afbeelding 2: Kenmerken van het artikel of artikellid zichtbaar op de kaart in paneel 3 van de viewer.

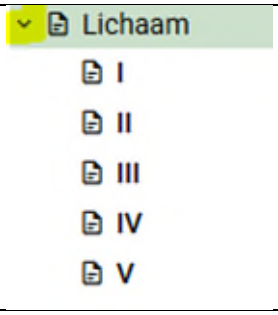
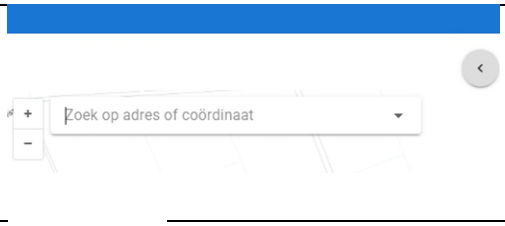
Afbeelding 3: De inhoud van de kenmerken bij het artikel of artikellid. Verschillende kenmerken kunnen opengeklapt worden door op ^of v te klikken.

- Bijlagen
  - Een van de bijlagen bij het omgevingsplan is het Overzicht Informatieobjecten. In de bijlage ‘Overzicht Informatieobjecten’ zijn de zogenaamde geografische informatie objecten te vinden. Dit zijn de juridisch vastgelegde geometrieën.
  - Door op het bullseye-symbool te klikken, wordt de geometrie op de kaart getoond. **LET OP** houdt de cursor op de tekst die begint met /join/id/… om op het bullseye-symbool te kunnen klikken. In de kaart wordt de geometrie getoond.
    - **tankstation**
      /join/id/regdata/gm0226/2024/19ea7fc7e0324fa4b87d3f68ab209ab8/nld@2025-01;11070480

- Interactieve kaart, derde paneel
  - Op de interactieve kaart worden de kenmerken, zoals locaties en activiteiten, die aan een artikel of artikellid zijn gekoppeld zichtbaar.
  - Het is ook mogelijk om op een locatie op de kaart te klikken. **LET OP** zowel in de inhoudsopgave (paneel 1) als in de doorlopende tekst (paneel 2) komen nu enkel de regels te staan die op die locatie gelden. Om alle regels weer terug te krijgen zijn er twee opties. Klik op de knop ‘pagina opnieuw laden’ , een knop buiten de viewer of klik op de knop besluittekst en dan weer op de knop van het omgevingsplan .
- Gebiedsinformatie/kenmerken, vierde paneel
  - Door dit paneel open te klappen kunnen verschillende kenmerken op de kaart bekeken worden. Deze zijn: locaties, activiteiten, gebiedsaanwijzingen, omgevingsnormen, pons en kaartlagen. Door deze aan te klikken, wordt op de kaart zichtbaar waar deze ‘kenmerken’ voorkomen op de kaart. Zie afbeelding 3 ter illustratie.

- De viewer heeft de volgende algemene symbolen om op te klikken

Naam	symbool	Toelichting
Dicht- of openklappen van het paneel		Deze symbolen zijn te vinden in het tabblad **besluittekst** en **bekijken van het omgevingsplan**. Met deze symbolen wordt een paneel open of dicht geklapt in het scherm.
		Deze symbolen (geel gearceerd) zijn te vinden in het tabblad **besluittekst** en **bekijken van het omgevingsplan**. Door hierop te klikken wordt de

		inhoudsopgave open of dicht geklapt.
Kenmerken van een artikel of lid		Dit symbool laat de kenmerken die zijn gekoppeld aan een artikel of lid zien. Kenmerken die ook in het vierde paneel aan te klikken zijn. Door te klikken op dit icoon worden de kenmerken van die regel in de kaart getoond.
Bullseye-symbool		In de bijlage 'Overzicht Informatieobjecten' zijn de zogenaamde geografische informatie objecten te vinden. Dit zijn de juridisch vastgelegde geometrieën. Door op dit symbool (bullseye-symbool) te klikken, wordt de geometrie op de kaart getoond.
Zoekfunctie naar adres of coördinaten in de kaart		Met de zoekbalk gericht op een adres of coördinaat worden gezocht. Deze functie is te gebruiken in het derde paneel – interactieve kaart.
Normwaarden als tekst weergeven in de kaart		Zichtbaar maken/verbergen van de normwaarden als tekst in de kaart. Bijvoorbeeld aaneen gebouwd, vrijstaand of bouw- en goothoogten. Deze functie is te gebruiken in het vierde paneel – gebiedsinformatie.

4. Vraag en antwoord

4.1. Waarom wordt er gebruik gemaakt van een viewer?

Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet werden alle documenten in PDF-format bijgevoegd als bijlagen. Waaronder ook de plankaart/verbeelding. In tegenstelling tot de plankaart bij een bestemmingsplan is de kaart bij een omgevingsplan interactief. Daarom is hiervan ook geen 'platte' kaart in pdf-format te maken. De viewer is nodig om de kaart te kunnen bekijken. Omdat de viewer ook het wijzigingsbesluit, motivering en bijlagen bevat, heeft het geen toegevoegde waarde om deze wel apart bij het college- of raadsvoorstel te voegen.

4.2. Welke typen besluiten/documenten worden aangeboden in de viewer?

De viewer wordt gebruikt voor het bekijken van 'omgevingsdocumenten'. Omgevingsdocumenten zijn de omgevingsvisie, programma en het omgevingsplan.

4.3. Hoe lang blijft de link geldig om de viewer te openen?

Voor het wijzigen van het omgevingsplan wordt het programma Rx.Base gebruikt. In dit programma wordt de viewer met de voorgestelde wijziging van het omgevingsplan opengesteld voor degene die geen Rx.Base account hebben. Wanneer het wijzigingsbesluit is genomen, wordt de voorgestelde wijziging weer dichtgezet en is die niet meer te raadplegen via de meegezonden link.

4.4. Waar kan ik de motivering vinden?

De motivering van het besluit is te vinden onder het tabblad besluittekst. De motivering met bijlagen worden niet meer apart bijgevoegd als bijlagen aan het college- en raadsvoorstel. Zie ook hoofdstuk 2 van deze handleiding

4.5. Waar kan ik de bijlagen/onderzoeken vinden?

De bijlagen/onderzoeken die horen bij het wijzigingsbesluit zijn te vinden onder het tabblad besluittekst. Zie ook het antwoord onder 4.4.

4.6. Waar kan ik terugvinden wat wordt gewijzigd?

Onder het tabblad besluittekst → bijlagen → bijlage A zijn de wijzigingen te vinden. In deze bijlage wordt aangegeven wat er wordt toegevoegd of verwijderd in de regels en welke Informatieobjecten (locaties) er worden toegevoegd. Deze bijlage wordt automatisch gegenereerd. Omdat er maar één omgevingsplan is, wordt op deze wijze inzichtelijk gemaakt wat er wordt gewijzigd. Zie ook hoofdstuk 2 van deze handleiding.

4.7. Waar kan de regels terugvinden van een concrete ontwikkeling gedurende de transitieperiode?

Met de transitieperiode wordt bedoeld de periode die nodig is om de regels uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan (bestemmingsplannen, verordeningen en de bruidsschat) om te zetten naar het definitieve deel van het omgevingsplan. Om de transitie van het tijdelijke naar het definitieve deel van het omgevingsplan en concrete ontwikkelingen gescheiden te houden is gekozen om concrete ontwikkelingen in het hoofdstuk wijzigingsplannen (hoofdstuk 20) te zetten. De reden om concrete ontwikkelingen en de transitie gescheiden te houden is om te zorgen dat dit niet door elkaar gaat lopen. Uiteindelijk nemen we de wijzigingsplannen over in de verschillende hoofdstukken van het omgevingsplan.

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

Wijzigingsbesluit Omgevingsplan

Vraag D66-fractie over ingekomen stuk A01:

Kunnen wij het Omgevingsplan ergens integraal terugvinden? De viewer was tot 11 april te raadplegen. We kunnen fragmentarisch wel raadplegen, maar niet integraal.

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

Wijzigingsbesluit Omgevingsplan

Vraag D66-fractie over ingekomen stuk A01:
Kunnen wij het Omgevingsplan ergens integraal terugvinden? De viewer was tot 11 april te raadplegen. We kunnen fragmentarisch wel raadplegen, maar niet integraal.

Antwoord
De actuele integrale versie van het omgevingsplan is te raadplegen via de landelijke website https://omgevingswet.overheid.nl/home

Klik vervolgens op 'Regels op de kaart', zie onderstaande afbeelding.

Klik vervolgens nog een keer op 'Regels op de kaart', zie onderstaande afbeelding.

Dan zijn de volgende mogelijkheden:
- Klik op een locatie op de kaart recht in het scherm; of
- Voeg het adres of perceelnummer in, zie onderstaande afbeelding; of
- Klik op specifiek document, zie onderstaande afbeelding.

Om het omgevingsplan te raadplegen, vul bij Specifiek document ‘Omgevingsplan gemeente Westervoort in.

De geldende versie van het omgevingsplan komt dan automatisch naar voren. Het is mogelijk om ontwerpbesluiten, wijzigingsbesluiten en oude versies te bekijken. Klik dan op het pijltje, rood omcirkeld op onderstaande afbeelding.

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201720565 Zaaknummer: Z/26/146041

Portefeuillehouder(s): A.J. van Hout

Voor vragen
Naam: Wendy van Roest
Telefoon:
E-mail: w.vanroest@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Jaarrapportage klachten 2025 Westervoort

Aanleiding voor deze kennisgeving
Afgelopen jaar zijn de verouderde klachtenregelingen van 1Stroom, gemeente Westervoort en gemeente Duiven vervangen door een nieuwe regeling. De nieuw opgestelde klachtenregeling is één regeling die geldt voor 1Stroom én beide gemeenten. De klachtenregeling 2025 benadrukt een informele, persoonlijke en oplossingsgerichte benadering van klachten.

Jaarlijks wordt hierover aan de raad gerapporteerd. De 1e jaarrapportage klachten is te vinden in de bijlage. Deze jaarrapportage is opgesteld door de voormalig klachtencoördinator.

Doordat er geen volledig beeld van klachten in voorgaande jaren is, is er geen vergelijk te maken. Dit is toen een van de aanleidingen geweest om het klachtenproces te verbeteren en direct opgepakt als verbeteractie. De jaarrapportage klachten 2025 is hiervan het resultaat. Volgens de huidige regeling wordt jaarlijks een rapportage opgesteld.

Relevant beleidskader
Klachtenregeling 1Stroom, gemeente Duiven en gemeente Westervoort 2025

Inhoud van mededeling
In totaal zijn er 77 klachten geregistreerd. Hiervan is 38% ingediend door inwoners/ ondernemers van de gemeente Westervoort. De oorzaken van de klachten zijn divers en onderverdeeld in 4 categorieën:
- Oneens met beslissing van de gemeente
- Onheuse bejegening door een medewerker
- Klacht over een partner van de gemeente (bijv. een afvalinzamelaar of aannemers)
- Onduidelijke oorzaak

De belangrijkste punten uit de jaarrapportage zijn:
- Kwantitatief beeld van de resultaten in 2025:
  Het klachtenproces verloopt over het algemeen positief. De meeste klachten worden ruim binnen de wettelijke termijn afgehandeld.

Het aantal wettelijk klachten – die de bejegening van de klant betreffen – is slechts beperkt.

- Een goed beeld van het proces rondom de vernieuwde klachtenregeling, inclusief verbeterpunten.
  In 2025 zijn er in het proces verbeteringen doorgevoerd, zoals een uniforme regeling, een gestandaardiseerde werkwijze, een verbeterde registratie en het snelle contact opnemen met de klager, enz. Ook zijn er een aantal verbeterpunten in beeld gebracht. Deze worden aan de nieuwe klachtencoördinator, die per 1 februari is gestart, overgedragen met de opdracht om concrete verbeteracties te formuleren en in uitvoering te brengen.

De volledige toelichting staat in de jaarrapportage klachten 2025.

Westervoort, 17 februari 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. Sluiter (MA) Drs. A.J. van Hout

Bijlagen:

Registratienummer:	*Omschrijving:*
1. 201720564	Jaarrapportage klachten 2025

Jaarrapportage Klachten 2025

Inleiding

Het klachtrecht is bedoeld om inwoners of ondernemers op weg te helpen als zij vinden dat het niet goed is gegaan tussen hen en ons..

EN

….om ons te laten leren van de fouten die gemaakt zijn. Een klacht is waardevolle feedback die bijdraagt aan een lerende organisatie.

Dit jaar is de behandeling van klachten geactualiseerd. Dit document is bedoeld om te rapporteren over de klachtbehandeling in 2025.

Klachtenregeling

Dit jaar zijn de bestaande klachtenregelingen vervangen door een nieuwe regeling. De nieuw opgestelde klachtenregeling is één regeling die geldt voor 1Stroom én beide gemeenten. De Klachtenregeling 2025 benadrukt een informele, persoonlijke en oplossingsgerichte benadering van klachten. De klachtenregeling is in werking getreden op 5 november 2025. De websites van de gemeenten zijn eveneens geactualiseerd.

Links:
Klachtenregeling 1Stroom, gemeente Duiven en gemeente Westervoort 2025
https://www.duiven.nl/klacht-over-behandeling-gemeente
https://www.westervoort.nl/klacht-over-behandeling-gemeente

Bevoegd gezag	Vastgesteld
Dagelijks Bestuur 1Stroom	5 juni 2025
College Westervoort	24 juni 2025
Algemeen Bestuur 1Stroom	26 juni 2025
College Duiven	1 juli 2025
Raad Duiven	17 september 2025
Raad Westervoort	29 september 2025

Werkwijze bij een schriftelijke klacht

Ik dien een **schriftelijke** klacht in.

Digitale kanalen:
https://www.duiven.nl/klacht-over-behandeling-gemeente
https://www.westervoort.nl/klacht-over-behandeling-gemeente

Ik ontvang de klacht in JOIN en/of mailbox.

Ik stel de klachtbehandelaar op de hoogte en:
- stuur een ontvangstbevestiging naar de klager.
- maak een belafspraak tussen klager en klachtbehandelaar.

Ik neem contact op met de klager en de beklaagde, en ....

...binnen een week laat ik beiden afzonderlijk hun verhaal doen.

Kunnen we de klacht informeel afhandelen?

Ja

Ik bevestig dat aan de klager, beklaagde en de klachtencoördinator

Nee

... Ik organiseer een formeel klachtgesprek met betrokkenen en ...

... ik maak een verslag van het gesprek en stel binnen 6 weken een beslissing op.

Ik stel alle partijen op de hoogte van de beslissing, en ...

.... Ik wijs op de mogelijkheid de klacht aan de Nationale Ombudsman voor te leggen.

Met als resultaat:

- Schriftelijke klacht is (naar tevredenheid) afgehandeld,

of

- Indienen van een schriftelijke klacht bij de Nationale Ombudsman

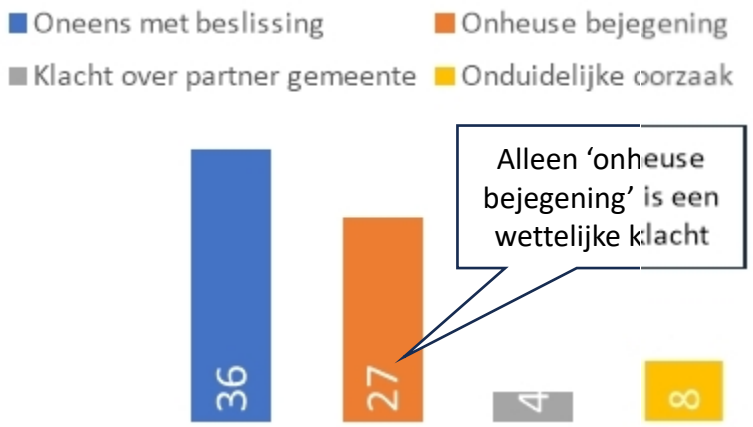
Kwantitatief beeld resultaten 2025

Aantal klachten

77
Ontvangen in 2025

Afgehandeld in 2025
69

Oorzaak van de klacht*

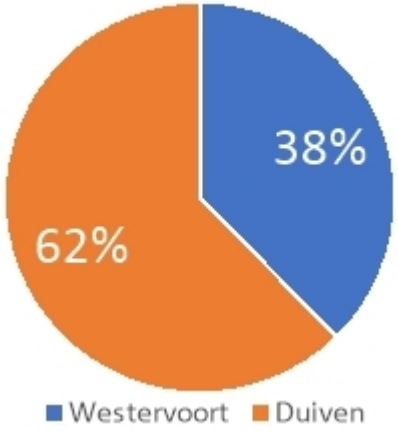

** Registratie is onvolledig*

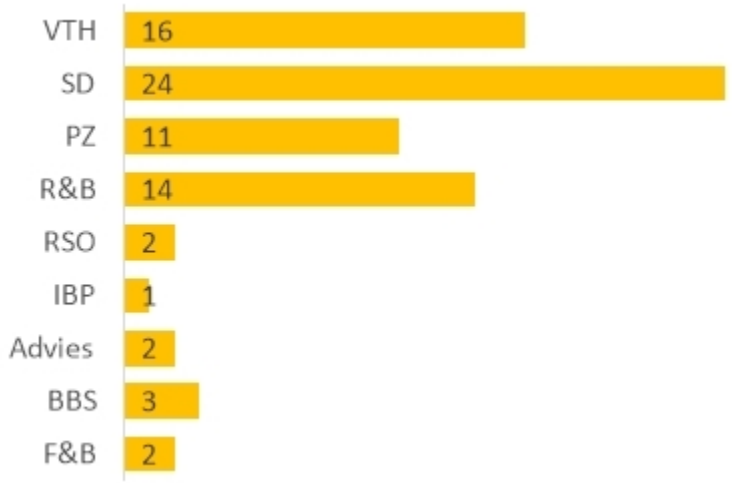
Uitkomst van de klacht

Woongemeente klager

Klachten per afdeling

Vervolg op de klacht

Behandeld bij Ombudsman

2

Kwalitatief beeld resultaten

Het klachtenproces verloopt **over het algemeen positief**. Managers nemen in de meeste gevallen actief verantwoordelijkheid door snel contact op te nemen met de klager. Dit persoonlijke contact zorgt ervoor dat veel klachten al in een vroeg stadium informeel kunnen worden opgelost. Klagers ervaren hierdoor dat zij **gehoord worden** en krijgen de **aandacht** die zij verdienen. De meeste klachten worden ruim binnen de wettelijke termijn afgehandeld. Het aantal wettelijk klachten – die de bejegening van de klant betreffen – is slechts beperkt. Vaker zijn klanten het eenvoudigweg niet eens met de beslissing en is de klacht daarvan een uiting.

Er zijn een aantal zaken die **negatief** opvallen. Zo staan er drie klachten **al heel lang open**. Ook is er één klacht die in het geheel niet is opgepakt. In enkele gevallen is bovendien meer tijd nodig en volgt een gesprek tussen betrokkenen. Voor zover bekend zijn (naast dit overzicht) twee klachten niet bij de klachtencoördinator terecht gekomen. Hier is het proces dus niet goed gevolgd. Twee klachten zijn doorgestuurd naar de **Nationale Ombudsman**. Een zaak is in goed overleg met de Ombudsman opgepakt en uiteindelijk ook in de media (Radar) belicht. De andere zaak is nog in behandeling.

Voor enkele klachten geldt dat zij wel zijn opgelost, maar nog niet volledig verwerkt in het registratiesysteem (JOIN). Om dit te bewaken, stuurt de klachtencoördinator elk kwartaal een overzicht van openstaande klachten naar de managers met het verzoek om een statusupdate te geven en de afhandeling in JOIN te voltooien.

Wat gaat goed en wat kan beter?

Wat is er verbeterd in 2025:

- ✓ Uniforme regeling
- ✓ Vernieuwde commitment MT
- ✓ Gestandaardiseerde werkwijze
- ✓ Verbeterde registratie
- ✓ Managers nemen snel contact op met de klager
- ✓ Klagers voelen zich meer gehoord
- ✓ Functie klachtencoördinator duidelijker

Wat zou er beter kunnen:

- ✓ Doorlooptijd afhandeling monitoren
- ✓ Achteraf feedback klager vragen
- ✓ Geleerde lessen uit de klachten toepassen in de praktijk

★ Het jaar 2026 start met een nieuwe (tijdelijke) klachtencoördinator, totdat de nieuwe klachtencoördinator bekend is (vacature). De verbeterpunten worden aan de nieuwe klachtencoördinator meegegeven om verder uit te werken en een voorstel voor te doen.

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

A02 – jaarrapportage klachten

Vraag CDA fractie:

Er wordt ingezet op betere registratie, monitoring van doorlooptijden en het daadwerkelijk leren van klachten in de praktijk. Hoe worden deze verbeterpunten concreet uitgewerkt?

Antwoord:

Er is een verbetervoorstel klachtenbehandeling geschreven waarin de aanbevelingen uit de jaarrapportage 2025 worden uitgewerkt.

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201720325 Zaaknummer: Z/26/145934

Portefeuillehouder(s): L.S. Kaper

Voor vragen

Naam: Anne Karakatsani
Telefoon: 06 25 19 02 86
E-mail: a.karakatsani@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Kennisgeving Resultatenoverzicht, Monitoringsdashboard en Infosheets van het Programma Duurzaamheid

Aanleiding voor deze kennisgeving

Het college informeert de gemeenteraad over de behaalde resultaten in 2025 in de programmalijnen energietransitie, klimaatadaptatie & biodiversiteit en circulariteit binnen het programma Duurzaamheid. Daarnaast wordt inzicht geboden door middel van infosheets die per programmalijn een overzicht geven van de beleidskaders, doelen en lopende projecten. Daarnaast wil het college de gemeenteraad informeren over het monitoringsdashboard, dat de kwantitatieve trends per programmalijn weergeeft. Deze drie documenten geven samen inzicht in de samenhang binnen de complexe opgave waar het programma uurzaamheid voor staat.

Relevant beleidskader

- Klimaatakkoord en Klimaatwet
- Grondstoffenakkoord
- Delta Plan Ruimtelijke Adaptatie

Inhoud van mededeling

De gemeenteraad wordt vanaf 2022 jaarlijks geïnformeerd over de behaalde resultaten van het programma Duurzaamheid. Voor 2025 is opnieuw een resultatenoverzicht opgesteld, waarin een samenvatting is gemaakt van de belangrijkste behaalde resultaten. In dit overzicht worden kwalitatief en kwantitatief de resultaten over het vorige kalenderjaar gepresenteerd. Om de raad inzicht te geven, is naast het resultatenoverzicht per programmalijn een overzicht opgesteld van beleidskaders, doelen en lopende projecten in de vorm van infosheets. Deze infosheets richten zich op de drie programmalijnen energietransitie, klimaatadaptatie & biodiversiteit en circulariteit.

Het monitoringsdashboard geeft met behulp van trendanalyses de voortgang weer waarop gemonitord kan worden. Het monitoringsdashboard moet in samenhang met het jaarlijkse resultatenoverzicht gelezen worden. Tezamen vormen het monitoringsdashboard,

resultatenoverzicht en de infosheets inzicht in de complexe context, geboekte resultaten en voortgang waarbinnen het programma Duurzaamheid wordt uitgevoerd.

Hoewel het monitoringsdashboard trends en ontwikkelingen inzichtelijk maakt, heeft het beperkingen als sturingsinstrument. De thema's uit het duurzaamheidsbeleid spelen zich af in een complexe omgeving. Oorzaak en gevolg zijn daarbij niet altijd duidelijk met elkaar verbonden. Voor het monitoringsdashboard gebruiken we de meest betrouwbare landelijke bronnen. Het nadeel hiervan is dat deze bronnen een jaar achterlopen op de werkelijkheid. Voor laadinfra maken we gebruik van onze eigen bronnen. Deze geven een goed beeld van de werkelijkheid, maar zijn niet alomvattend. Het monitoringsdashboard geeft daarom slechts beperkt sturingsinformatie.

Westervoort, 24 februari 2026.

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. Sluiter (MA) Drs. A.J. van Hout

Bijlagen:

Registratienummer:	*Omschrijving:*
1. 201722051	Samen1Nergie Infosheet Programma Duurzaamheid
2. 201722052	Samen1Nergie Infosheet Klimaatadaptatie en Biodiversiteit
3. 201722053	Samen1Nergie Infosheet Energietransitie
4. 201722054	Samen1Nergie Infosheet Circulariteit
5. 201722055	Resultatenoverzicht 2025 Programma Duurzaamheid
6. 201722056	Monitoringsdashboard Programma Duurzaamheid

SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

Programma Duurzaamheid

Programma Duurzaamheid bestaat uit 3 programmalijnen: Energietransitie, Circulariteit en Klimaatadaptatie & Biodiversiteit. Dwars door deze programmalijnen heen, ontwikkelen we een integrale gebiedsgerichte aanpak voor bedrijventerreinen. We streven ernaar om de ondernemers en het vastgoed waarin hun onderneming plaatsvindt, te ondersteunen en activeren richting duurzaam ondernemen. Om bedrijven maar vooral ook burgers actief te be- trekken in de stappen die we willen maken, zijn participatie en communicatie belangrijk. In dit document richten we ons op de eerste lijn: Energietransitie.

1STROOM
DUIVEN & WESTERVOORT

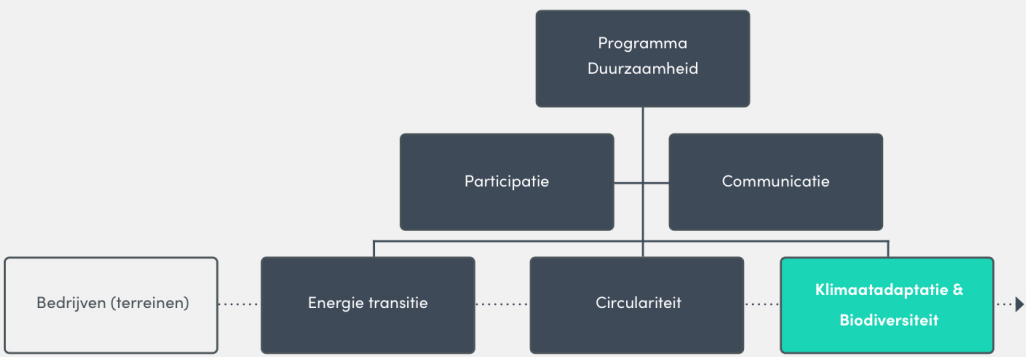
SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

Programmalijn Klimaatadaptatie & Biodiversiteit

Onderdeel van programma **duurzaamheid van Duiven en Westervoort**

Programma Duurzaamheid

Programma Duurzaamheid bestaat uit 3 programmalijnen: Energietransitie, Circulariteit en Klimaatadaptatie & Biodiversiteit. Dwars door deze programmalijnen heen, ontwikkelen we een integrale gebiedsgerichte aanpak voor bedrijventerreinen. We streven ernaar om de ondernemers en het vastgoed waarin hun onderneming plaatsvindt, te ondersteunen en activeren richting duurzaam ondernemen. Om bedrijven maar vooral ook burgers actief te betrekken in de stappen die we willen maken, zijn participatie en communicatie belangrijk. In dit document richten we ons op de derde lijn: ***Klimaatadaptatie & Biodiversiteit.***

Programma-onderdeel en doelstellingen

Klimaatbestendig zijn
in
2050

Biodiversiteit 90% hersteld
in
2050

Programmalijn
Klimaatadaptatie & Biodiversiteit

Onderdeel van programma duurzaamheid van Duiven en Westervoort

SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

	Klimaatadaptatie	Biodiversiteit
Mondiaal	**Klimaatakkoord Parijs '16** • Maximaal **1,5 graad opwarming** van de aarde • **49% CO2-reductie** in 2030	**Montreal akkoord '22** • In 2030 is **meer dan 30% van de totale oppervlakte** van land én water beschermd gebied • In 2050 is **het risico** dat soorten door het toedoen van de mens uitsterven **10 keer zo klein** als in 2022
Europees	**- Green Deal '19** **- Europese klimaatwet** • **Voorkomen** van klimaatverandering (mitigatie) • **Wettelijk borgen** van doelen	**- Natuurherstelwet '23** **- Vogelrichtlijn 1979** **- Habitatrichtlijn 1992**
Landelijk	**- Klimaatakkoord & wet '19** **- National Deltaplan Ruimtelijke adaptatie** **- Klimaatnota 2022** **- Nationale Omgevingsvisie**	**- Wet natuurbescherming '17** **- Nationaal programma versterken biodiversiteit** • Gebiedsbescherming • Soortbescherming • Behoud van het areaal aan bos
Provinciaal	**Provinciale omgevingsvisie: Gaaf Gelderland '18** • In 2050 Gelderland klimaatbestendig • Provincie is vooral verbindend, stimulerend, ondersteunend & toetsend	**Provinciaal Beleids- en Uitvoerings-programma Biodiversiteit** • In 2030 zijn **75% van de doelen** van de Vogel- en Habitatrichtlijn behaald • In 2050 gaat het **goed met de biodiversiteit van Gelderland** • **Realisatie & Beheer** van de Gelderse Natuur Netwerk (GNN) gebieden

Programmalijn
Klimaatadaptatie & Biodiversiteit

Onderdeel van programma duurzaamheid van Duiven en Westervoort

SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

Regionaal *(Arnhem/Nijmegen)*

Groene Metropool Regio

- **Opgave** Circulaire Regio
- **Speerpunt** Water & klimaatadaptatie
- Ondersteunend **door verbinding**

Groene Metropool Regio

- **Opgave ontspannen regio:** versterking van natuur & landschap (groenblauw raamwerk)
- Ondersteunend **door verbinding**

Subregionaal

Werkregio de Liemers

- Werkafspraken **over samenwerking** in de werkregio
- Werkregio De Liemers *(Duiven, Westervoort, Zevenaar, WRIJ)* **is één van de 45 werkregio's** binnen Nederland
- Het Rijk heeft bij de werkregio's **de 7 ambites van het DPRA** als opgave neergelegd
- **De werkregio is dan ook de basis** voor de uitvoering van de ambities op klimaatadaptatie

Werkregio De Liemers

- **Geen** inhoudelijke afspraken/doelstellingen
- **Werkafspraken** over samenwerking in de liemers
- Werkregio De Liemers is één van de 45 werkregio's binnen Nederland; het Rijk heeft bij de werkregio's **de 7 ambites van het DPRA als opgave neergelegd.** Uit het oogpunt van integraliteit is het logisch om ook voor bio-diversiteit de werkregio als uitvoeringseenheid te gebruiken

Lokaal *(Duiven & Westervoort)*

Omgevingsvisie Duiven en Westervoort

- **Vergroening** van de woonomgeving
- In stand houden **goede omgevingswaarden.**
- **Balans tussen ruimte** voor economische ontwikkeling, natuur, biodiversiteit en klimaat.
- **Water als kwaliteit** inzetten *(droogte tegengaan)*
- **Duurzaamheid** als uitgangspunt hanteren in beleidsuitwerking en uitvoering

Omgevingsvisie Duiven en Westervoort

Omgevingsvisie Duiven en Westervoort
- **Versterken** biodiversiteit
- **Vergroening** van de woonomgeving
- **In stand houden** goede omgevingswaarden
- **Regie voeren op de balans** tussen ruimte voor economische ontwikkeling, natuur, biodiversiteit en klimaat

Westervoort & Duiven

Lokale beleidskaders

- **Specifieke projecten** en maatwerk per gemeente

Lokale beleidskaders

- **Specifieke projecten** en maatwerk per gemeente

Klimaatadaptatie

Doelstellingen

We werken aan een gezondere en beter bereikbare buiteruimte voor onze inwoners, met voldoende biodiversiteit, groen, schaduw en gebruiksgemak.

De bergingscapaciteiten van het natuurlijk bodemsysteem en het watersysteem worden beter benut om voldoende water te bewaren voor drogere periodes.

Inwoners worden **regelmatig geïnformeerd** over klimaatadaptie op eigen terrein, de acceptatie van klimaatefecten blijft in stand.

In 2050 is er in de Liemers **minder kans op wateroverlast** in gebouwen dan nu, en minder risico op voor de gemeente onverwachte financiële schades.

Verdieping per programma-onderdeel

Speerpunten:

Wateroverlast

Droogte

Hitte

Momenteel in uitvoering

De volgende projecten zijn in uitvoering:

Droogte onderzoek Liemers en Achterhoek	Opstellen Klimaattoets	Opstellen Groenstructuurkaart	Implementatie Klimaatadaptatie binnen organisaties
Klimaatadaptatie gemeentelijk vastgoed	Subsidieregeling particulieren	Klimaatadaptief maatschappelijk vastgoed	Koeltezones tegen hittestress
Opstellen Hitteplan	Opstellen afkoppelkansenkaart	Bomen tegen hittestress	Klimaatadaptief inrichten pleinen

Voorbeeld projecten

Onderstaandeprojectenlatenonzeaanpak,ambitieen voortgang duidelijk zien:

Plakse Weide

Integratie klimaatadaptatie

Bij het ontwerp van de nieuwe woonwijk worden klimaatadaptieve maatregelen maximaal door- gevoerd. Dus meer groen, halfver- harding, schaduw en inheemse beplanting.

Herinrichting Rijksweg

Maximaal ingezet op klimaatadaptatie

Dit heeft geresulteerd in halfver- harde parkeervakken, onder- grondse water opslag en infiltratie. Behouden bomen waar mogelijk en aanplant van meer nieuwe bomen.

Bedrijventerrein 't Holland

Integratie klimaatadaptatie

Hier is vooral gewerkt aan de afstemming en samenwerking met de ondernemers zodat er ook klimaatadaptieve maatregelen worden genomen op particulier terrein.

Mondriaanplein Duiven en Plein Korte Griet Westervoort

Klimaatadaptieve inrichting

Bij de herinrichting van beide pleinen was een klimaatadaptieve inrichting het uitgangspunt.

Monitoring

De voortgang op de programmalijn wordt in **de komende zes jaar gemonitord** met een stresstest, zoals afgesproken in het Nationale DPRA.
Stresstesten worden in 2025 herzien in samenwerking met de Achterhoek (gebied WRIJ).

Biodiversiteit

Programma-onderdeel en doelstellingen

Biodiversiteit

Doelstellingen

Behouden en versterken **biodiversiteit**	Opstellen **Uitvoerings-programma Biodiversiteit** in 2025	Overige doelen volgen uit het op te stellen **Uitvoeringsprogramma**

Beleidskaders

Verdieping per programma-onderdeel

Speerpunten

De speerpunten worden bepaald aan de hand van het op te stellen uitvoeringsprogramma.

Wat gaan we doen?

In 2025 formuleren we het Uitvoeringsprogramma biodiversiteit, bestaande uit de volgende onderdelen/instrumenten:

Kaart groenblauwe raamwerk

> **Hotspots** van flora en fauna. > Overzicht van de **huidige situatie en de kansen en ambities**. > Bijbehorende toelichting.

Beleid, beleidskaders en strategie

Overzicht van beleidsinstru- menten voor **het omgaan met biodiversiteit en de inbedding van de Wet natuurbescherming** (o.a. soortenbeleid, gedragscode, faunabeheer).

Toetsingskader

Toetsingskader voor de uitvoering van het programma, **inclusief toelichting** op vergunningverlening en monitoring van projecten.

Actieplan

Overzicht van acties en projecten, **inclusief prioritering en globale kostenindicatie.**

Voorbeelden projecten

Onderstaande projecten laten onze aanpak, ambitie en voortgang duidelijk zien:

Gebieds aanpak 't Holland:

De integrale aanpak van de verduurzaming van bedrijventerrein 't Holland draagt bij aan het **realiseren van alle ambities van het Programma Duurzaamheid**. De resultaten op 't Holland laten zien dat de programmalijnen inhoudelijk met elkaar verbonden zijn en dat de meeste projecten en maatregelen meerdere doelen dienen. De integrale aanpak is **een efficiënt antwoord op de complexiteit van de opgave.**

Overige voorbeelden:

Maaibeheer

1e slag gemaakt in **vaststellen** Nota Bloeiend maaibeheer en start uitvoering. (in Duiven en Westervoort)

Natuur realisatie

Realisatie enkele ha aan natuur. (Duiven)

Uitvoering

Uitvoering **Landschapsontwikkeling.** Stimuleren particulier initiatief & vergroeningsstrategie. (Duiven en Westervoort)

Planvoorbereiding

Participatie in planvoorbereiding Rivierklimaatpark. (Westervoort)

Wettelijke compensatie

Meer doen dan wettelijke compensatie. (Bijvoorbeeld bij de sloop van een woning aan de Groenestraat, Duiven)

Versterken biodiversiteit

Als uitgangspunt bij opstellen inrichtingsplannen. Bijvoorbeeld op InnoFase.

Nieuwe ontwikkelingen

Integratie versterken biodiversiteit in de voorbereiding van nieuwe ontwikkelingen. (Plakse Weide, Centerpoort Noord 2, Westervoort Noord en de Mosterhof)

Monitoring

Op dit moment is **nog niet duidelijk hoe we omgaan** met het meten, monitoren en bijsturen van de voortgang.

Tijdlijn

We staan aan het begin van de planvormingsfase. De ambitie is op hoofdlijnen geformuleerd, experimenten in de uitvoering lopen. Door het opstellen van het uitvoeringsprogramma biodiversiteit **komen we tot een concretisering en borging van de uitvoering.** Het vaststellen van het Uitvoeringsprogramma is de eerste mijlpaal.

Uitdagingen

We staan aan het begin van de eerste uitvoeringsperiode. Door middel van **monitoring en evaluatie** wordt duidelijk welke beperkingen en dilemma's we tegenkomen. Door de complexiteit van de opgave zullen we niet altijd in staat zijn alle implicaties te voorzien. Een dergelijk grote maatschappelijke opgave, die nog niet eerder is uitgevoerd, **brengt een leerproces met zich mee dat stap voor stap zal verlopen**. Fouten zijn onvermijdelijk, maar door open te staan voor kritische feedback en verbeterpunten zal onze leercurve steeds steiler verlopen.

Dit is een dynamisch document. De resultaten worden regelmatig bijgewerkt.
Voor meer informatie over klimaatadaptatie & biodiversiteit: kijk op samen1nergie.nl

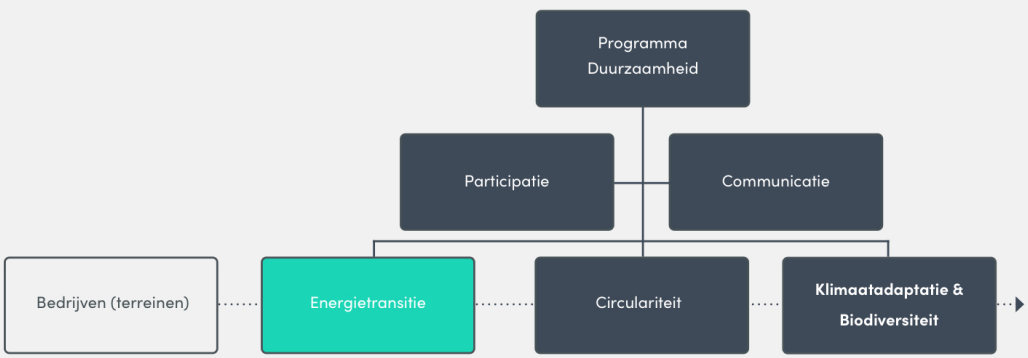
SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

Programmalijn
Energietransitie

Onderdeel van programma **duurzaamheid van Duiven en Westervoort**

Programma Duurzaamheid

Programma Duurzaamheid bestaat uit 3 programmalijnen: Energietransitie, Circulariteit en Klimaatadaptatie & Biodiversiteit. Dwars door deze programmalijnen heen, ontwikkelen we een integrale gebiedsgerichte aanpak voor bedrijventerreinen. We streven ernaar om de ondernemers en het vastgoed waarin hun onderneming plaatsvindt, te ondersteunen en activeren richting duurzaam ondernemen. Om bedrijven maar vooral ook burgers actief te betrekken in de stappen die we willen maken, zijn participatie en communicatie belangrijk. In dit document richten we ons op de eerste lijn: ***Energietransitie.***

Programma-onderdeel en doelstellingen

In 2050

100%

klimaatneutraal

Klimaatneutraal houdt in dat hetgeen wat je doet niet bijdraagt aan de opwarming van de aarde.

In 2030

55%

minder uitstoot van broeikasgassen

Om dit einddoel te bereiken, is als tussendoel gesteld om in 2030 50% minder broeikasgassen (zoals CO2) uit te stoten t.o.v. 1990.

Programmalijn Energietransitie

Onderdeel van programma duurzaamheid van Duiven en Westervoort

SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

Mondiaal

Mondiaal Klimaatakkoord Parijs 2016

- Maximaal 1,5 graad opwarming van de aarde ten opzichte van 1990
- 55% minder uitstoot van broeikasgassen in 2030 ten opzichte van 1990
- Klimaatneutraal in 2050

Europees

Europese Klimaatwet 2021

- Klimaatneutraal in 2050
- In 2030 55% emissie van broeikasgassen ten opzichte van 1990

Landelijk

Klimaatwet 2019

- CO2-uitstoot in 2030 met 49% verminderen vergeleken met 1990
- 95% CO2-reductie in 2050 ten opzichte van 1990

Klimaatwet 2023 (herziening)

- Klimaatneutraal in 2050
- 55% minder CO2-uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990

Provinciaal

Gelders Energieakkoord

- 2013-2023 1,5% besparing op het energieverbruik
- 2024 20% van het energieverbruik wordt duurzaam opgewekt
- 2030 55% emissie van broeikasgassen ten opzichte van 1990
- 2050 de emissie van broeikasgassen is 100% minder dan in 1990

Programmalijn Energietransitie

SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

Onderdeel van programma duurzaamheid van Duiven en Westervoort

Regionaal (Arnhem/Nijmegen)

Regionale Energie Strategie (RES) - Groene Metropool Regio (GMR)

- Valt binnen "Opgave circulaire regio"
- RES 1.0: 55% CO2-reductie in 2030
- 1,62 TWh duurzame elektriciteitsopwekking in 2030 en aanwijzing 'zoekgebieden' (RES 1.0)
- Streven naar 50% lokaal eigendom van de energieproductie (RES 1.0)
- Verrijking RES 2024, incl. plan-MER en herijking in RES 2.0 eind 2025

Lokaal (Duiven & Westervoort)

Duiven en Westervoort

- Transitie Visie Warmte: aardgasvrij in 2050
- Omgevingsvisies gemeenten Duiven en Westervoort: uitvoeren klimaatwet en RES-afspraken

Voorbeeld: Beleidskader initiatieven zon en wind

- Toetsen en faciliteren van projecten binnen zoekzone RES 1.0.

De 5 sporen binnen de programmalijn energietransitie

Binnen de programmalijn energie transitie richten we ons op 5 sporen: **warmte, transitiegereed vastgoed, mobiliteit, grootschalige opwek en netcongestie**

Warmte	Transitiegereed vastgoed	Mobiliteit	Grootschalige opwek	Netcongestie
Het spoor warmte richt zich op zowel de ontwik- keling van duurzame warmtebronnen als het maken van strategische keuzes per wijk. Denk hierbij aan de keuze voor een warmtenet of warmte- pomp.	Het spoor transitie- gereed vastgoed richt zich op vastgoed dat is aangepast of ingericht om duurzame ener- gieopwekking en -gebruik te ondersteunen. Denk hierbij aan isolatie en slimme technologie.	Het spoor duurzame mobiliteit richt zich op het bevorderen van duurzame vervoersbe- wegingen. Denk hierbij aan elektrisch vervoer, (duurzaam) openbaar vervoer, fietsinfrastruc- tuur, deelauto's etc.	Het spoor grootschalige opwek richt zich op het opwekken van hernieuwbare energie op grote schaal. Denk hierbij aan windenergie en zonne-energie. Vanuit de RES (Regionale Energie Strategie) is hierbij aandacht voor de vertegenwoordiging van belangen en wordt maximaal ingezet op lokale participatie in projecten voor duurzame opwek.	Het spoor netcongestie richt zich op het verbeteren van de situatie die we momenteel ervaren op het elektriciteitsnet waarbij onvoldoende capaciteit hebben om bedrijven en inwoners te voorzien in de huidige energievraag. Dit vraagt om bewuste (gedrags) keuzes, denk hierbij aan netbewust laden, energieverbruik slim verspreiden over de dag maar ook duurzame (lokale) energiesystemen.

Voorbeeldprojecten

Onderstaande voorbeelden laten onze aanpak, ambitie en voortgang duidelijk zien

Warmte

De Vergert is aangewezen als startwijk die de overstap van aardgas naar een duurzaam alternatief gaat maken. Financiering van het alternatief is een uitdaging. Inwoners van de wijk zijn actief betrokken in de inzet van drie werkgroepen: het meedenken en doen, door onder andere Techniek, Financiën en Activiteiten & Communicatie.

Warmte

Een overleg met buurgemeenten over de verdeling van de warmte van de AVR. Doel is een allocatie van de warmte van AVR binnen de regio op een wijze die leidt tot de laagste maatschappelijke kosten. Daarbij kijken we ook naar toekomstige bronnen van warmte, om te kunnen voldoen aan de stijgende vraag en een alternatief te kunnen bieden voor warmte uit de verbranding van afval zodra wij stoppen met het verbranden van afval.

Transitiegereed vastgoed

Op basis van de landelijke subsidie regeling worden in 2025 drie scholen in de gemeente Duiven verduurzaamd, met name gevel en glasisolatie.

Transitiegereed vastgoed

ment-systeem voor niveau drie. Dit betreft de eigen organisatie. In 2022 zijn ambitieuze doelen gefor-
muleerd en gecommuniceerd. Jaarlijks worden gegevens verzameld om de CO2-footprint in kaart te brengen. Refer-
entiejaar is 2019.
Met de certificering en de geformuleerde doelen wordt de bewustwording binnen en buiten de organisatie vergroot. Ook vervullen de gemeenten een voorbeeld-functie, door zelf de CO2 uitstoot te verlagen worden anderen geïnspireerd om hetzelfde te doen.

Transitiegereed vastgoed

Deskundige vrijwilligers uit Duiven en Westervoort geven inwoners gratis advies aan huis om hun woning te verduurzamen en om energie te besparen.

Mobiliteit

Er komt een uitvoeringsagenda voor onderzoeken, projecten en structurele budgetten per 4 jaar, de eerste van 2025 tot 2028. Financiering is een uitdaging.

Mobiliteit

Afgelopen jaar is de laadvisie en plankaart herzien en aangepast. Ook is de concessie laadpalen met Vattenfall verlengd, dit betekent dat er op nieuwe locaties laadpalen geplaatst gaan worden.

Voorbeeldprojecten

Onderstaande voorbeelden laten onze aanpak, ambitie en voortgang duidelijk zien

Grootschalige opwek

Zonnevelden bij InnoFase

Het zonneveld 'Zonnig Duiven' is vergund, zonder bezwaren. Aansluiting t.z.t. op nieuw onderstation op InnoFase. Via cablepooling met bestaand windpark en de Smart Energy Hub kan worden bekeken of dat sneller kan. Als tweede zonnepark is project Meerslagen in voorbereiding.

Grootschalige opwek

Coöperatie Energie de Liemers

De Coöperatie Energie de Liemers maakt deel uit van Rijn en IJssel Energiecoöperatie (REIJE). De coöperatie wordt ingezet om 50% lokaal eigenaarschap bij duurzame energieprojecten te vervullen. Zo is RIJE voor 50% deelnemer in Zonnig Duiven.

Grootschalige opwek

Nieuwe initiatieven wind

Overleg vindt plaats over nieuwe initiatieven wind in het zoekgebied, mogelijk in samenwerking met Zevenaar.

Netcongestie

De verminderde kansen op een aansluiting op het stroomnet zijn een drijfveer om in overleg met Liander allerlei maatregelen te nemen om netcongestie te vermijden, zoals opzet van de Smart Energy Hub, netbewust bouwen en voorlichting over het beperken van het stroomgebruik in de spitstijden.

Netcongestie

Warmtetransitie

Om netcongestie te vermijden, moet gekeken worden welke warmtebron(nen) het meest geschikt zijn voor een toekomstbestendige warmtevoorziening. Het warmteprogramma wordt hiervoor opgesteld (actualisatie Transitie Visie Warmte).

Netcongestie

Smart Energy Hub (SEH) InnoFase

Met oprichting van de coöperatie AVR en Olde Bolhaar Ecoservice, en het aansluiten van de leden Cirrec, Sunvest, Insus en Zonnig Duiven (IXZon en Rijn en IJssel Energiecoöperatie), is een belangrijke stap gezet richting de realisatie van een slim en toekomstbestendig energiesysteem op Synergiepark InnoFase in Duiven.

SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

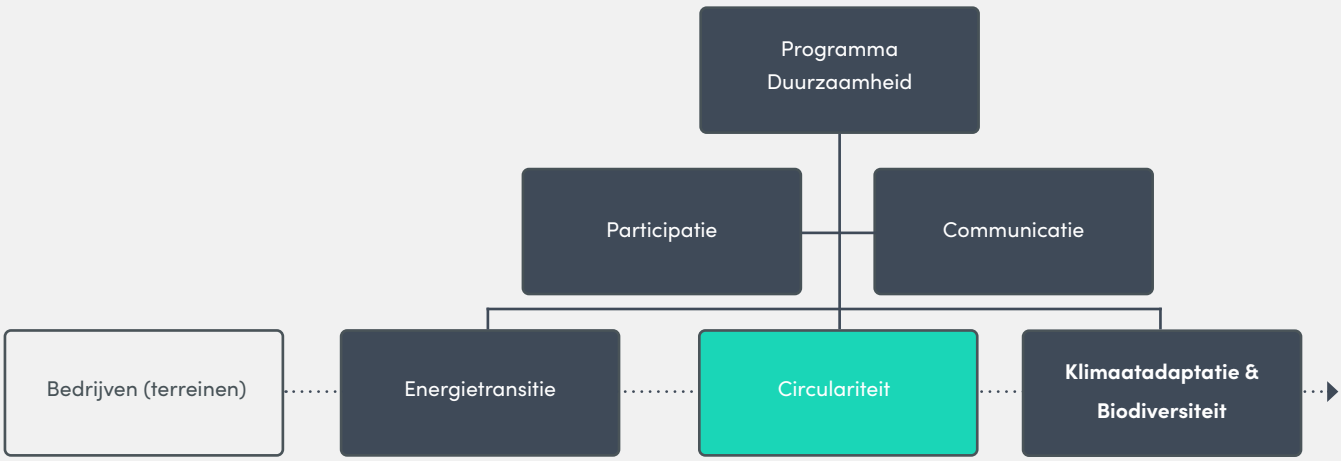
Programmalijn
Circulariteit

Onderdeel van programma **duurzaamheid van Duiven en Westervoort**

1STROOM
DUIVEN & WESTERVOORT

Programma Duurzaamheid

Programma Duurzaamheid bestaat uit 3 programmalijnen: Energietransitie, Circulariteit en Klimaatadaptatie & Biodiversiteit. Dwars door deze programmalijnen heen, ontwikkelen we een integrale gebiedsgerichte aanpak voor bedrijventerreinen. We streven ernaar om de ondernemers en het vastgoed waarin hun onderneming plaatsvindt, te ondersteunen en activeren richting duurzaam ondernemen. Om bedrijven maar vooral ook burgers actief te betrekken in de stappen die we willen maken, zijn participatie en communicatie belangrijk. In dit document richten we ons op de tweede lijn: ***Circulariteit.***

Programma-onderdeel en **doelstellingen**

Reductie van 50% van het primaire grondstoffengebruik
in
2030

Volledig circulair
in
2050

Programmalijn Circulariteit

Onderdeel van programma duurzaamheid van Duiven en Westervoort

SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

Mondiaal

Sustainable Development Goals (Verenigde Naties)

Verantwoorde consumptie en productie (SDG 12):
• Afvalproductie substantieel verminderen via preventie, reductie, recycling en hergebruik
• Bedrijven aanmoedigen duurzame praktijken te implementeren

Duurzame steden en gemeenschappen (SDG 11):
• Vermindering negatieve milieu-impact per capita
• Duurzaam afvalbeheer

Industrie, innovatie en infrastructuur (SDG 9):
• Efficiënter grondstoffengebruik

Europees

Green Deal (Europese Unie, 2019)

- Hoofddoel: klimaatneutraal Europa in 2050
- Circulair Economie Actieplan (CEAP):
• Duurzame producten als norm
• 70% recycling verpakkingsafval in 2030
• Stimulering hergebruik en reparatie

Ecodesign richtlijn

Productspecifieke eisen voor:
• Energieverbruik
• Materiaalgebruik
• Repareerbaarheid (right to repair)
• Recyclebaarheid

Landelijk

Rijksbreed programma Circulaire Economie

- 100% circulair in 2050
- 50% minder primaire grondstoffen in 2030
- Per 2050:
• Producten en materialen worden zo ontworpen dat ze kunnen worden hergebruikt
• Nieuwe grondstoffen worden duurzaam gewonnen
• Alternatieve grondstoffen en productiemethoden worden ontwikkeld

Grondstoffenakkoord

Transitieagenda Consumptiegoederen:
• 100% recyclebare producten in 2050
• Verlenging levensduur producten

Transitieagenda Maakindustrie:
• 50% minder primaire grondstoffen in 2030
• Design for recycling

Transitieagenda Bouw:
• 100% circulair bouwen in 2050
• 50% circulair bouwen in 2030

Nederland Circulair 2050

Concrete doelen per sector:
• Zero waste in 2050
• 95% recycling van consumenten verpakkingen
• 90% hergebruik minerale bouwmaterialen
• 75% scheiding huishoudelijk afval

Landelijk Afvalbeheer Plan (LAP3)

Preventiedoelen:
• Vermindering restafval huishoudens naar 30 kg/inwoner in 2025
• Ontkoppeling afvalproductie van economische groei

Recyclingdoelen:
• 75% scheiding huishoudelijk afval
• 85% recycling bedrijfsafval
• 95% recycling bouw- en sloopafval

Programmalijn Circulariteit

Onderdeel van programma duurzaamheid van Duiven en Westervoort

SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

Regionaal (Arnhem/Nijmegen)

Provinciale Circulaire Atlas Gelderland

- Doel: volledig circulair in 2050
- Tussendoel: 50% circulair in 2030
- Focus op vijf transitiethema's: bouw en infrastructuur, maakindustrie, agrofood, textiel en kunststoffen

Gelders Klimaatplan

- Vermindering grondstoffengebruik
- Stimulering circulaire innovaties
- Circulair aanbesteden en inkopen

Lokaal (Duiven & Westervoort)

Specifieke projecten en maatwerk op het gebied van:

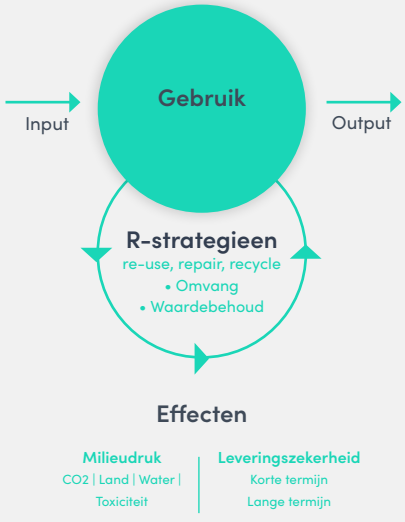
- Afvalbeleid: VANG-doelstellingen en aansluiting bij Circulus
- Inkoopbeleid: circulair inkopen waar mogelijk en duurzame aanbestedingen
- Duurzaamheidsagenda: verduurzaming gemeentelijk vastgoed en circulair bouwen
- Samenwerkingsverbanden: deelname aan Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en het ambtelijk overleg op gebied van duurzaamheid en circulaire economie in de regio

Circulariteit

Afwegingskader

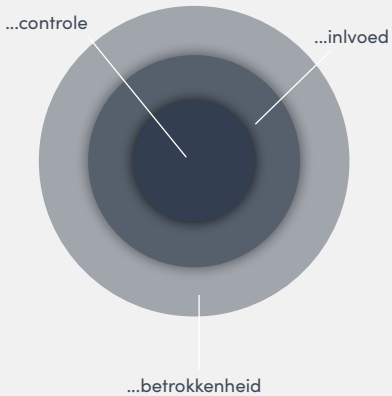
We willen werk maken van een samenleving waarin **wij zuinig en verantwoord omgaan met onze grondstoffen**. Een samenleving waarin grondstoffen en reststromen vaker hoogwaardig worden hergebruikt en waarde toevoegen in de keten. We hanteren hiervoor een afwegingskader waarbij de onderstaande drie instrumenten in onderlinge samenhang worden meegenomen in de besluitvorming:

Circulaire R-strategieen

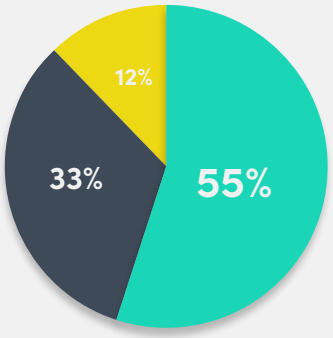

Cirkel van invloed

Beleidskeuzes worden mede bepaald op basis van de mate waarin **de gemeente directe invloed** heeft op het circulaire eindresultaat

Grondstoffengebruik
Westervoort & Duiven

Bedrijven
Grond-, Weg- en Waterbouw
Huishoudens

Verdieping per programma-onderdeel

We initieren projecten en activiteiten op drie thema's:

Speerpunten:

Circulair voorbeeldgedrag

Circulair ondernemen

Circulair consumeren

Wat gaan we doen?

De volgende projecten staan op de planning:

Informatieoverzicht genereren

Systeem voor kennisdelen

Circulair inkoopbeleid

Circulariteit in grond-, weg- en waterbouw

Circulair maatschappelijk vastgoed

Herziening Handboek Openbare Ruimte

Systeem en instrumentarium Openbare Ruimte

Leernetwerk Circulair Bouwen

Circulair Ambachtscentrum

Circulaire gebiedsontwikkeling

Circulariteit meewegen in College voorstellen

Integraal Beheer Openbare Ruimte in beleid integreren

Circulariteit in de Omgevingsvisie

Regionale samenwerking op Circulariteit

Voorbeelden projecten

Hieronder treft u van drie willekeurige projecten uit programmalijn Circulariteit een voorbeeld aan van onze aanpak, ambitie en voortgang:

Circulariteit in grond-, weg- en waterbouw

Circulaire oplossingen in eigen werk

Bij GWW-projecten zoeken we vroegtijdig naar kansen voor circulariteit. Voorbeelden hiervan zijn te zien in het stationsgebied waar we de banken hebben gerepareerd ipv vervangen. Bij het project Heilweg hebben we gebruikte materialen toegepast en bij Graafstaete 2 hebben we tweedehands stenen gebruikt voor het tijdelijk bouwrijp maken.
De positieve ervaringen nemen we mee in onze nieuwe projecten.

Circulair inkoopbeleid

Circulariteit standaard meenemen in inkoopkeuze

We hebben een plan van aanpak geschreven om het inkoopbeleid aan te passen waardoor circulariteit standaard wordt meegenomen in de inkoopkeuze. Het inkoopbeleid moet binnenkort op een aantal punten worden geüpdatet, daarbij willen we de nieuwe aanpak voor circulariteit opnemen.

Circulair bouwen

Circulair bouwen standaard meenemen in afwegingskader

We hebben inzicht verkregen in de mogelijkheden voor circulair bouwen en een aanpak ontwikkeld waarmee circulair bouwen standaard mee wordt genomen in het afwegingskader van nieuwe bouwprojecten. We moeten de komende jaren samenwerkingen opzetten met lokale bedrijven om de productie van circulaire bouwmaterialen in de regio te helpen ontwikkelen.

Monitoring

Jaarlijks informeren we de raad over de voortgang binnen de programmalijn Circulariteit. Op dit moment ontwikkelt het ministerie een landelijke monitor voor Circulaire Economie. We verwachten dat we vanaf 2025/2026 hiervan de eerste resultaten kunnen presenteren in de Trendmonitor. Daarnaast leveren wij jaarlijks via het resultatenoverzicht inzicht aan over de prestaties van het afgelopen jaar.

SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

Resultaten overzicht

Programma Duurzaamheid Westervoort 2025

gemeente Westervoort

SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

Het programma duurzaamheid omvat **drie programmalijnen**

Energietransitie

Klimaatadaptatie & Biodiversiteit

Circulariteit

Samenhang Resultatenoverzicht, Monitoringsdashboard en Infosheets Programma Duurzaamheid

Met het jaarlijkse resultatenoverzicht informeren wij de raad over de resultaten op elk van deze programmalijnen in een specifiek jaar. Naast dit resultatenoverzicht ontvangt de raad ook het jaarlijkse monitoringsdashboard programma duurzaamheid. Het dashboard voor de monitor programma duurzaamheid is in 2025 opgeleverd. Dit monitoringsdashboard laat in een overzichtelijke dashboard-pagina per programmalijn, aan de hand van een beperkt aantal kernindicatoren, de ontwikkeling door de jaren heen zien.

Daarnaast wordt middels infosheets een overzicht gegeven van de beleidskaders, doelen en lopende projecten per programmalijn. Deze drie documenten – het resultatenoverzicht, het monitoringsdashboard en de infosheets – geven samen een weergave van de samenhang in de opgave waar het programma duurzaamheid voor staat.

SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

Resultatenoverzicht Programmalijn

Energietransitie 2025

In onderstaand overzicht vindt u de resultaten van de volgende activiteiten en onderwerpen binnen de Programmalijn Energietransitie in 2025:

- Netcongestie
- Subsidie SPUK-LAI (NIP)
- AVR-cluster
- Deelprogramma Samen1Nergie Besparen
- Energiecoaches
- Laadinfra: laadvisie en laadpalen
- CO_2-Prestatieladder
- Aanpak Energiearmoede
- Regionale Energiestrategie (RES)
- Overig resultaat

Netcongestie

Voor het nieuwbouwproject in Westervoort Noord heeft de gemeente samen met de projectontwikkelaar een onderzoek laten uitvoeren naar de verschillen in netbelasting van verschillende warmteoplossingen (warmtepomp en warmtenet). Dit vanuit het idee dat de gemeente een beperkt net belastende oplossing wil voor de circa 600 woningen die daar komen.

Resultaat: Een rapport waaruit blijkt dat je door middel van de juiste keuzes netbewust kunt ontwikkelen.

De resultaten van dit rapport tonen aan dat door het maken van weloverwogen keuzes in warmteoplossingen, zoals het toepassen van een bodemwarmtepomp, kan worden voldaan aan de kaders van netbewust bouwen, ook zonder aansluiting op een warmtenet.

AVR-cluster

In opdracht van de warmtegroep is door Fakton een warmtebronnenstrategie verkend, wat inzichten kan bieden in de mogelijkheden en beperkingen voor een regionaal warmtenetwerk. De gesprekken over een mogelijk regionaal warmtenetwerk worden nu verder verkend, middels het aftasten van wensen en kaders van gemeenten die daaraan gelieerd zijn.

Subsidie SPUK-LAI (NIP)

Totaal uitgekeerd in 2025:

€ 11.680,-

Waarvan

€ 2.920,-

besteed aan collectieve inkoop en

€ 8.760,-

aan declaraties.

Het totaal aantal geïsoleerde woningen in Westervoort is: 56 en het doel is om tot 2031 466 woningen te isoleren met de subsidie.

Het totaalbudget wat is toegekend vanuit het RVO is:

€984.216,-

De bedragen zijn toegekend in 3 tranches. We zijn zo goed als door de eerste tranche heen!

Tranche 1: **€ 279.114,-**
Tranche 2: **€ 422.336,-**
Tranche 3: **€ 282.766,-**

- Er zijn 8 woningen geïsoleerd;
- 97 aanvragen voor subsidie lopen nog.

Nieuw

Deelprogramma Samen1Nergie Besparen

Startnotitie is door het college vastgesteld voor het deelprogramma Samen1Nergie Besparen.

Doel van het deelprogramma is het stimuleren en ondersteunen van inwoners in de gemeenten Duiven en Westervoort bij het realiseren van betaalbare, haalbare en effectieve energiebesparende maatregelen, zodat de gemeenten samen met de inwoners grip houden op woonlasten door energiebesparing en voorbereid zijn op de veranderingen die de energietransitie met zich meebrengt.

Energiecoaches

In 2025 waren er **15 energiecoaches** actief.
Aantal huisbezoeken via website Samen1Nergie:

Woonscan 'de Mosterdhof' in Westervoort:	**2**
Isolatie:	**16**
Warmtecamera:	**28**
Energiebesparing algemeen:	**33**
Energieopwek en alternatieve verwarming:	**2**
Totaal aantal bezoeken afgelegd in 2025:	**81**

Resultaten zijn voor gemeenten Duiven & Westervoort.
De eerste geluiden voor 2026 zijn dat er in januari al 30 aanvragen zijn geweest!

Nieuw

Laadinfra: laadvisie en laadpalen

- Nieuwe laadvisie opgesteld;
- Nieuwe plankaart opgesteld die duidelijk maakt waar we nieuwe laadpalen kunnen plaatsen;
- Uitgebreid participatieproces doorlopen. Heeft opgeleverd:

385 reacties via de website Samen1Nergie

21 reacties per mail

121 potentiele locaties in de gemeente Westervoort

waarmee er naar verwachting voldoende geschikte locaties zijn voor de komende 2 jaar.

101 suggesties aangedragen door inwoners voor nieuwe locaties.

Hiervan zijn er 33 overgenomen in een aanvullende plankaart en een nieuw participatieproces waarop nogmaals 25 reacties zijn gekomen.

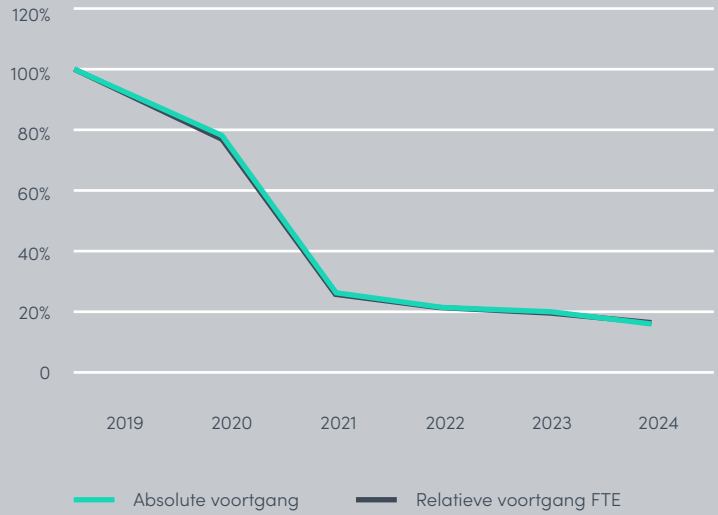
- ‘Laden op de stoep-beleid’ door het college vastgesteld.

Kabelmat om auto bij huis op te laden

CO_2-Prestatieladder

- Certificaat voor de CO_2-Prestatieladder over het jaar 2024 is behaald;
- De gemeente Westervoort had als hoofddoelstelling gesteld om in 2026 ten opzichte van 2019 79% minder CO_2 uit te stoten. In 2024 (auditjaar 2025) is al een percentage behaald van 82%. Om ambitieus te blijven is in 2025 besloten om deze doelstelling voor 2026 aan te passen naar 85%.
- Vastgesteld dat we van 2026 tot en met 2028 doorgaan met de certificering op trede 1 (voorheen niveau 3): de eigen organisatie.

Gemeente Westervoort brengt de CO_2-footprint in kaart

Ons doel: **85%** CO_2-reductie in 2026 ten opzichte van 2019. Wij zijn gecertificeerd op niveau 3 van de CO_2-prestatieladder.

In 2024 heeft Westervoort **36,9 ton minder CO_2** uitgestoten dan het jaar ervoor. Ter vergelijking: 36,9 ton CO_2 staat gelijk aan **2.380 LED-lampen** die een jaar lang continu branden.

Voortgang

Gemeente Westervoort heeft sinds 2019 elk jaar de CO_2-footprint in kaart gebracht. In 2024 heeft de gemeente ten opzichte van 2019 82% CO_2-uitstoot verminderd. De grootste reductie is gerealiseerd doordat er sinds 2021 100% Nederlandse groene stroom wordt ingekocht voor het gehele elektriciteitsvebruik. De komende jaren richten wij ons op het toepassen van meer maatregelen om onze uitstoot nog verder te verlagen.

Inspanningen gemeentes eigen verbruik

Ook de publieke dienstverlening is minder CO_2 gaan uitstoten. De gemeentes in de GMR hebben als sinds enkele jaren ambitieuze doelen gesteld voor het terugdringen van hun eigen uitstoot. De inkoop van energie voor de eigen gebouwen is vergroend in de afgelopen jaren. Individuele afspraken van partijen over afname groen gas of duurzame stroom zijn niet terug te zien in de emissiecijfers, omdat deze door nationale gemiddelden worden bepaald.

De gemeentes hebben contractueel afspraken gemaakt dat de stroom die zij zelf gebruiken (voor gemeentehuizen, sporthallen, openbare verlichting, rioolgemalen, etc) voor 100% uit regionale hernieuwbare bronnen moet komen. Hiermee is die CO_2 -uitstoot voor stroomverbruik teruggebracht met **40,3 Kton CO_2** . Voor gasverbruik hebben de GMR-gemeentes afgesproken in 2030 een besparing van 55% te realiseren (zie grafiek op de volgende pagina) op hun verbruik én de resterende 45% in 2030 volledig als Groen Gas in te kopen. Op dit moment verbruiken de gemeentes zelf al 14% minder gas dan in 2020 wat zorgt voor een CO_2 -besparing van **1,4 Kton** per jaar. Daarnaast kopen de gemeentes steeds meer 'Groen Gas' in wat voor een verdere daling van de CO_2 -uitstoot zorgt van ca **0,9 Kton**.

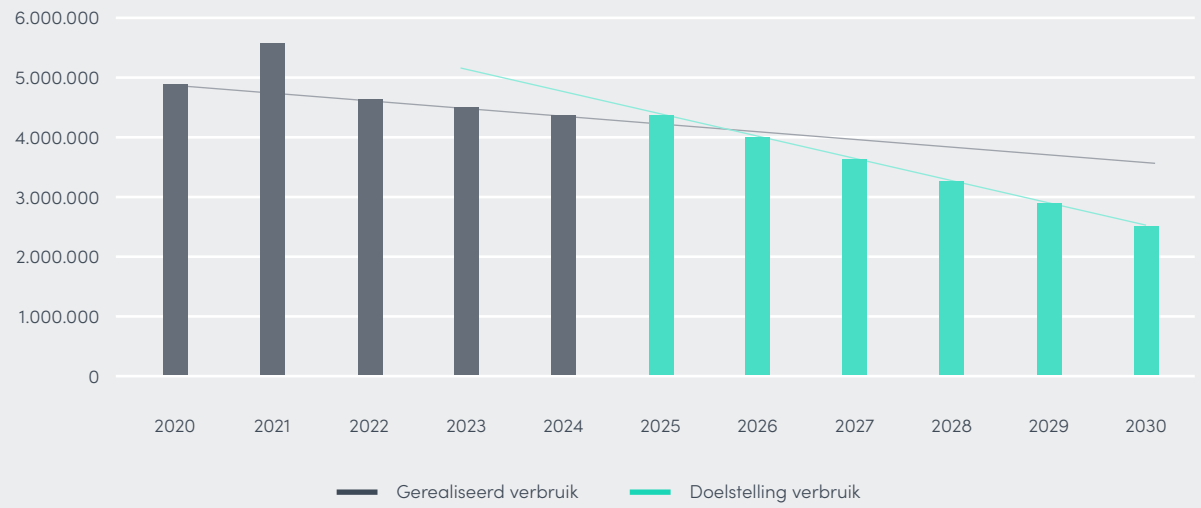
De inspanningen van onze gemeenten hebben dus bijgedragen bijna

42,6 Kton

aan de totale CO_2 -besparing binnen 'Gebouwde Omgeving – Publieke Dienstverlening' in de GMR in 2024.

Bron: GMR CO_2-monitor

Besparingsopgave Gas gemeentes GMR

1. In 2024 is er door de regionale gemeentes in totaal **ca 4,3 miljoen kuub gas** (4.348.472 m^3) verbruikt;
2. In bovenstaande figuur is te zien hoe het verbruik van de regio zich verhoudt tot de afgesproken besparingsdoelstellingen. Het verbruik van 2024 is in lijn met de daling van het verbruik in de afgelopen jaren, weergegeven door de rode lijn in bovenstaande grafiek. NB 2021 is buiten beschouwing gelaten omdat in dat jaar er extra geventileerd moest worden ivm Covid maatregelen en dit geleid heeft tot een bovengemiddeld verbruik. De groene lijn in de grafiek laat de afgesproken besparingsopgave zien. De figuur laat ook zien dat het huidige besparingstempo de gemeentelijke doelstellingen voor 2030 niet gehaald gaan worden.

1. Deze cijfers komen niet uit de Klimaatmonitor en zijn dus al voorhanden over het jaar 2024.
2. Zie rapportage Regionale Inkoop Duurzame Energie over 2024, d.d. 11 juni 2024

Bron: GMR CO_2-monitor

SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

Nieuw

Aanpak Energiearmoede

Er is een aanpak van vijf maatregelen in de Stuurgroep vastgesteld
- Nieuwe witgoedregeling;
- Structurele inzet van energiefixers;
- Communicatie- en gedragscampagne;
- Extra aandacht voor zichtbaarheid energiecoaches;
- Intensieve samenwerking met welzijnsorganisaties en de woningcorporatie (Vivare) om de doelgroep van 140% van de bijstandsnorm effectief te bereiken.

Nieuw

Regionale Energiestrategie (RES)

Het Ontwerp-RES 2.0 vrijgegeven voor zienswijze door het college.

Nieuw

Overig resultaat

De gemeente heeft voor de periode van 2025 tot en met 2027 een bedrag ontvangen van

€ 12.272,31

voor Subsidie Energieloket. Dit bedrag hebben we uitgegeven aan verlenging van de backoffice bij het Regionaal Energieloket en aan de vernieuwde website Samen1Nergie.nl

SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

Resultatenoverzicht Programmalijn

Klimaatadaptatie & Biodiversiteit 2025

In onderstaand overzicht vindt u de resultaten van de volgende activiteiten en onderwerpen binnen de Programmalijn Klimaatadaptie & Biodiversiteit in 2025:

- Tuincoaches
- Junior Klimaatcoach
- Korte Griet
- Soorten Management Plan (SMP)
- Subsidieregeling Klimaatadaptatie
- Overige resultaten

Nieuw

Tuincoaches

- Inzet van tuincoaches die inwoners helpen met ideeën en advies om tuinen groener en klimaatvriendelijker te maken;
- In totaal hebben **4 tuincoaches** bij inwoners thuis advies gegeven.

10 **huisbezoeken**

Nieuw

Junior Klimaatcoach

6 **klimaatacties**
gemiddeld per deelnemer.

3 schoolklassen met in **totaal 70 kinderen** en 5 leekrachten.

Denk hierbij aan:

- speuren naar kleine beestjes;
- een vogelbadje neerzetten;
- speelgoed upcyclen of een nieuwe bestemming geven;
- met de fiets of te voet naar school in plaats van met de auto;
- tegelwippen;
- bloemen zaaien.

Korte Griet

Totaal aantal nieuwe aanplant: 4059 stuks, goed voor 596 m2 beplanting 251 m2 meer beplanting dan oude situatie.

Nieuw

Soorten Management Plan (SMP)

- Vooruitlopend op het SMP is de 'natuurvriendelijk isoleren'-compensatie gerealiseerd en subsidie voor verkregen;
- Er is een afstudeerder begeleid op het thema SMP die geslaagd is. Haar afstudeerscriptie is bruikbare input voor de gemeente bij de voorbereiding van het SMP en gebruikt bij de Europese aanbestedingsaanvraag;
- De aanvraag voor Europese aanbesteding is ingediend;
- Dankzij een SMP kan de gemeente doorgaan met het het na-isoleren van woningen.

Subsidiesregeling Klimaatadaptatie

In Westervoort zijn **36 subsidies** verwerkt en is

€7.019,-

uitbetaald.

Dit is het vaakst besteed aan de regenton of regenschutting, het afkoppelen van de regenpijp, vergroenen en het groene dak aanleggen. Het totaal beschikbare bedrag was **€ 43.987,-** We gaan ons best doen om de rest van dit bedrag ook nog weg te zetten.

Regenton

Nieuw

Overige resultaten

- Het Beleidskader Biodiversiteit is opgesteld en ter vaststelling aan de raad aangeboden;
- Het traject Bouwsteen Water en Bodem heeft geleid tot een eindrapport, is gepresenteerd aan het bestuur en vastgesteld;
- Met Van Hall Larenstein is er een onderzoeksagenda, inclusief samenwerkings-overeenkomst opgesteld met het thema 'Toekomstbestendig Stedelijk Watersysteem';
- De Liemerse Klimaattoets is ontwikkeld om nieuwe ontwikkelingen te toetsen. Deze toets is in regionale samenwerking opgesteld en vormt de uitwerking van de Landelijke Maatlat Klimaatadaptieve Gebouwde Omgeving.

SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

Resultatenoverzicht Programmalijn

Circulariteit 2025

In onderstaand overzicht vindt u de resultaten van de volgende activiteiten en onderwerpen binnen de Programmalijn Circulariteit in 2025:

- Voetgangersbrug De Kemfkens - Het Geerken
- Grondstoffenplannen 2026-2030
- Circulariteit in Communicatie Opgeschaald
- Project Schone Stromen PMD
- Opening Repaircafé
- Afvallessen op Basisscholen – Cruise to Reducebus
- Afvalfestival Halve Morgen Westervoort
- Ontwikkeling Circulair Ambachtscentrum
- Hergebruik Gebakken Straatstenen Mosterdhof

Nieuw

Voetgangersbrug De Kemfkens - Het Geerken

- De nieuwe fiets- en voetgangersbrug die woonwijk De Kemfkens met Het Geerken verbindt is voor **95%** gemaakt van hergebruikt materiaal.

Circulaire brug Kemfkens Westervoort

Nieuw

Grondstoffenplannen 2026-2030

De gemeente Westervoort werkt samen met Circulus aan het Grondstoffenplan 2026-2030. Het nieuwe plan beschrijft hoe we huishoudelijk afval verder willen verminderen en grondstoffen beter te hergebruiken. Hoewel de afgelopen jaren goede stappen zijn gezet, zijn de doelen voor minder restafval en meer recycling nog niet volledig gehaald.

Op 27 november 2025 vond de aftrap plaats met een gezamenlijke informatiebijeenkomst voor de gemeenteraden van Westervoort en Duiven.

De kaders en onderzoeksvragen voor het nieuwe plan staan in de Uitgangspuntennotitie Grondstoffenplan 2026-2030. Voor kansrijke maatregelen onderzoeken we het effect op dienstverlening aan inwoners, kosten, minder restafval en recycling.

Nieuw

Circulariteit in Communicatie Opgeschaald

Op de vernieuwde website van Samen1nergie wordt nu informatie getoond per categorie: afval voorkomen, hergebruik, repareren en recycling. Er is meer gecommuniceerd over deze thema's, bijv. Check Friday en diverse zwerfafval acties.
Ook op de kwartaalpagina's van Circulus in de Westervoort Post wordt gecommuniceerd over bijv. minder restafval, het recyclingpercentage, hoeveelheid ingeleverde grondstoffen, recycling van oudere apparaten en worden tips gegeven over koop en kook bewust.

Nieuw

Project Schone Stromen PMD

Van 4 november tot en met 11 december 2025 is in samenwerking met Circulus en Verpact het project "Schone Stromen PMD" uitgevoerd. Het doel is om de hoeveelheid stoorstoffen in het PMD verder terug te dringen. Inwoners zijn geïnformeerd over wat wel en niet in de PMD-zak mag. Tijdens de projectperiode zijn PMD-zakken intensief gecontroleerd op vervuiling van de inhoud van zakken. Afgekeurde zakken werden voorzien van afkeurstickers.

Nieuw

Opening Repaircafé

Vanaf 14 mei 2025 kunnen mensen uit Duiven en Westervoort elke woensdag terecht in het Repair Café in de OGtent. Van 13.00 tot 16.00 uur kunnen bezoekers hun kapotte huishoudelijke apparaten, kleding of computers meebrengen. Enthousiaste vrijwilligers helpen deze spullen gratis te repareren. Het Repair Café zorgt ervoor dat spullen langer meegaan, wat beter is voor de portemonnee en het milieu. In september heeft het Repaircafé een cheque ontvangen van Circulus, vanuit WeCycle mocht Circulus een cheque uitdelen aan een duurzaam initiatief.

Nieuw

Afvallessen op Basisscholen – Cruise to Reducebus

In 2025 bezocht de Cruise to Reduce-bus van Circulus meerdere basisscholen om leerlingen te leren over afvalpreventie en recycling. De bus fungeert als rijdende recyclefabriek en wordt gecombineerd met een korte les in de klas.

2 **lessen op de Montessorischool**

Nieuw

Afvalfestival Halve Morgen Westervoort

Op 6 juni 2025 vond het eerste Afvalfestival plaats in Halve Morgen. Zo'n 70 bewoners bezochten het mini-recycleplein en leverden afval gescheiden in. In totaal werd **1,5 container van 40 m^3** gevuld en **7 containers van 1100 liter** met gescheiden grondstoffen. Wethouder Laura Kaper bracht een bezoek.

Nieuw

Ontwikkeling Circulair Ambachtscentrum

Voor de doorontwikkeling van de Afvalaanbiedstations is de huidige situatie in kaart gebracht met de Quickscan. Voor de uitvoering van de Variantenstudie is opdracht gegeven aan Bureau Buitenadvies.

Nieuw

Hergebruik Gebakken Straatstenen Mosterdhof

Ca. 3200 m^2 gebakken straatstenen hergebruikt.

Dat betreft de gehele rijbaan die door de Mosterdhof heen loopt.

SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

Resultatenoverzicht

Bedrijventerreinen 2025

Bedrijventerreinen 2025

SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

In onderstaand overzicht vindt u de resultaten van de volgende activiteiten en onderwerpen op de bedrijventerreinen in 2025:

- Opschalingsopgave bedrijventerreinen A12-zone
- Logistieke laadinfra

Nieuw

Opschalingsopgave bedrijventerreinen A12-zone

Met de opschalingsopgave bedrijventerreinen A12-zone wordt bedoeld het verduurzamen en daarmee toekomstbestendig maken van de bedrijventerreinen in de gemeenten Duiven en Westervoort op de gebieden energie, circulariteit en klimaat & biodiversiteit.

Er is een strategie bepaald voor de opschalingsopgave duurzaamheid bedrijventerreinen: 1 op 1 aanpak ondernemers bedrijventerrein Het Ambacht in Westervoort. Parallel daaraan wordt gekeken hoe de Opschalingsopgave op de overige bedrijventerreinen vorm te geven. De geleerde lessen uit Het Ambacht zullen daarin worden meegenomen.

Het Ambacht

Bedrijventerrein Het Ambacht in Westervoort is dus het eerste bedrijventerrein welke is gekozen om de verduurzamingsopgave aan te pakken. Er zijn in 2025 een aantal gesprekken geweest met BIZ Het Ambacht. Samen met hen wordt in 2026 het plan van aanpak voor de verduurzamingsopgave verder opgepakt.

Subsidie

Subsidie aanvraag Toekomstbestendige bedrijventerreinen – procesondersteuning aangevraagd.

Nieuw

Logistieke laadinfra

Onderzoek is gestart naar logistieke laadinfra op de bedrijventerreinen. Concrete resultaten worden dit jaar bekend.

SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

Resultatenoverzicht

Programmabreed 2025

In onderstaand overzicht vindt u de resultaten van de volgende activiteiten en onderwerpen Programmabreed in 2025:

- Onderwijs
- Regionale samenwerking
- Nationale Klimaatweek
- Samen1Nergie: nieuwe website
- Woningbouw

Nieuw

Onderwijs

- **Studentenopdracht vanuit de HAN**
  Twee studenten hebben een analyse per bedrijventerrein gemaakt waarbij relevante maatregelen (energie, circulariteit, klimaatadaptatie) in kaart zijn gebracht. Hiervoor is een Excel bestand opgesteld met de genoemde maatregelen (kansen per bedrijventerrein). Dit vormt de basis voor strategisch advies richting betrokken partijen en wordt bij de klimaatadaptatie van het ambacht ingezet.

Nieuw

Regionale samenwerking

- Op het gebied van duurzaamheid is een verkenning gestart naar samenwerking binnen De Liemers die meerwaarde kan hebben en los staat van een eventuele herindeling;
- Met de gemeente Doesburg wordt nu rondom ontwikkeling van het Warmte/ Energieprogramma samengewerkt.
- Samenwerking met de GMR, samenwerking op RES, AVR-cluster en Energie-inkoop Onderhoudsplannen check.

Nieuw

Samen1Nergie: nieuwe website

Omdat de structuur van de vorige website niet voldeed voor bezoekers is deze vernieuwd. Door de nieuwe structuur is gebruiksgemak en de vindbaarheid van de informatie verbeterd. De nieuwe website samen1nergie.nl is in de klimaatweek gelanceerd. Het contentteam gaat de nieuwe huisstijl van Samen1nergie ook op de socials doorvoeren.

Nieuw

Nationale Klimaatweek

- Klimaatontbijt met **12 inwoners** uit Duiven/Westervoort, energie- en tuincoaches en de klimaatburgemeester van Westervoort. Dit leverde leuke gesprekken op en heeft tot concrete huisbezoekafspraken geleid met energiecoaches;
- En ook de nieuwe website is in de klimaatweek gelanceerd.

Nieuw

Woningbouw

Transitiegereed vastgoed

Drie accommodaties die onder maatschappelijk vastgoed vallen hebben in 2025 een nieuw (hoger) energielabel ontvangen;

✓ **A++** voor de Nieuwhof

✓ **A++** voor het gemeentehuis

✓ **A+++++** voor de Bibliotheek/RID

SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

Met dit resultatenoverzicht presenteert het programmateam Duurzaamheid het resultatenoverzicht voor het jaar 2025, waarin de voortgang en behaalde resultaten van het programma duidelijk worden weergegeven. Met plezier heeft het programmateam Duurzaamheid het afgelopen jaar gewerkt aan de totstandkoming van de resultaten.

Onze gezamenlijke inzet en samenwerking vormen de basis voor de positieve veranderingen die we zien. Samen zetten we de koers voort naar een duurzame toekomst.

Monitor Programma Duurzaamheid

SAMEN 1NERGIE Duiven & Westervoort

gemeente Westervoort

Doelstelling

De monitor laat aan de hand van een beperkt aantal kernindicatoren de status quo zien van de programmalijnen Energietransitie, Klimaatadaptatie & Biodiversiteit en Circulariteit.

Online verdieping

Voor het aanbrengen van verdieping zijn openbare bronnen beschikbaar: data van het RIVM, CBS, RVO, KNMI en Waterschap Rijn en IJssel zijn te vinden in de Gemeentelijke Duurzaamheidsindex, de Regionale Klimaatmonitor van het RIVM en de Klimaatatlas van Waterschap Rijn en IJssel.

Data Westervoort

In onderstaande websites kan gezocht worden op specifieke data voor de gemeente Westervoort:

Regionale Klimaatmonitor
https://klimaatmonitor.databank.nl

Gemeentelijke Duurzaamheidsindex
https://gdindex.nl

De Klimaatatlas WRIJ en gemeenten
https://weetvanwater.nl

Energietransitie

In 2050 willen we energieneutraal zijn.

Dat wil zeggen:
Alle energie die we nodig hebben willen we in 2050 duurzaam produceren met wind, zon, biogrondstoffen en andere mogelijke energiebronnen, zoals aardwarmte.

Kernindicatoren:
- Energieverbruik
- CO_2-uitstoot
- Hernieuwbare energie

Klimaatadaptatie & biodiversiteit

In 2050 willen we klimaatbestendig zijn.

Dat wil zeggen:
Onze omgeving willen we in 2050 zo ingericht hebben dat we bestand zijn tegen de gevolgen van klimaatverandering, zoals wateroverlast, grondwaterproblemen, droogte, hittestress en groen.

Kernindicatoren:
- Wateroverlast
- Hittestress
- Groen

Circulariteit

In 2050 willen we onze samenleving circulair hebben ingericht.

Monitoring in ontwikkeling:
Monitoring in ontwikkeling:
Er is nog geen landelijk monitorings-dashboard ontwikkeld. In de regio wordt momenteel nagedacht over mogelijke oplossingen. Wij wachten af of wij hier in de toekomst gebruik van kunnen maken.

Trendmonitor Energietransitie Westervoort

SAMEN 1NERGIE Duiven & Westervoort

gemeente Westervoort

Kern-indicatoren: Energieverbruik CO_2-uitstoot Hernieuwbare energie

Doelstelling

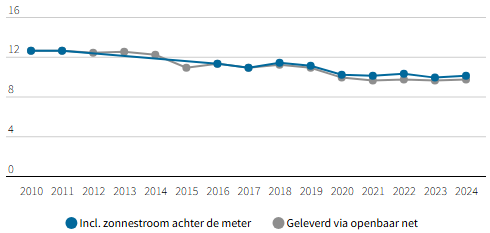
In 2050 willen we energieneutraal zijn: alle energie die we nodig hebben willen we in 2050 duurzaam produceren met wind, zon, biogrondstoffen en andere mogelijke energiebronnen, zoals aardwarmte.

Waarom deze trendmonitor?

De trendmonitor laat in één oogopslag zien welke trends zich aftekenen op de kern-indicatoren van de energietransitie. Meer data en achtergrondinformatie is te vinden in het jaarlijkse resultatenoverzicht en op de website klimaatmonitor.databank.nl. De monitor is gebaseerd op cijfers tot en met 2024, aangevuld met eigen gegevens voor 2025.

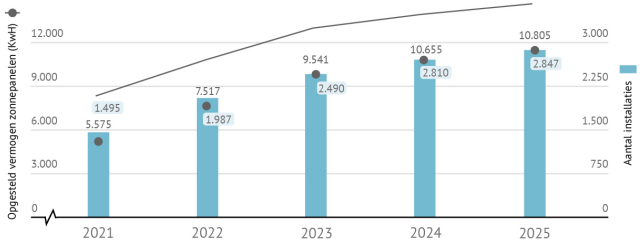
Totaal elektriciteitsverbruik bedrijven en instellingen

Westervoort, GWh

Bron: meerdere bronnen | **2010 - 2024**

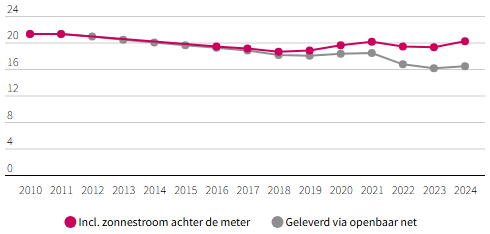
Zonnestroom opgesteld vermogen

Bron: CBS

Totaal elektriciteitsverbruik woningen

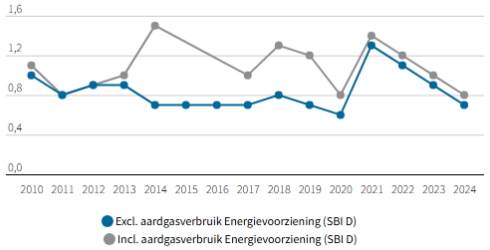
Westervoort, GWh

Bron: Berekening RVO | **2010 - 2024**

Totaal aardgasverbruik bedrijven en instellingen

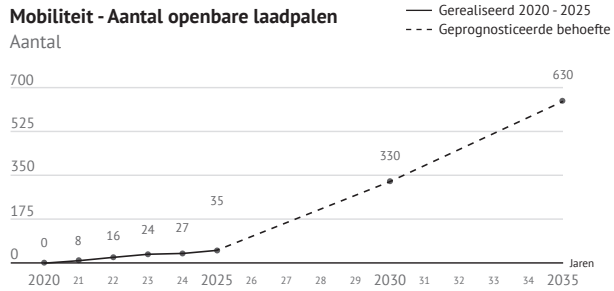
miljoen m3

Bron: CBS en bijschatting RVO | **2010 - 2024**

Mobiliteit - Aantal openbare laadpalen

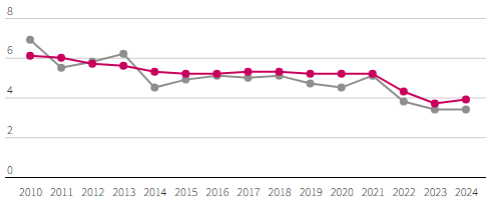
Aantal

Bron: Gemeente Westervoort

Totaal aardgasverbruik woningen

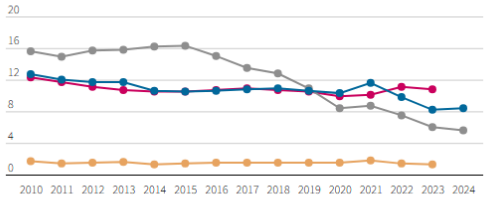
Westervoort, miljoen m3

Bron: Berekening RVO | **2010 - 2024**

CO_2-uitstoot energiedragers

Westervoort, kton

Bron: Berekening CO_2-uitstoot o.b.v. emissiefactoren | **2010 - 2024**

Monitor Klimaatadaptatie Westervoort

Kern-indicatoren: Wateroverlast / Hittestress / Groen

SAMEN 1NERGIE
Duiven & Westervoort

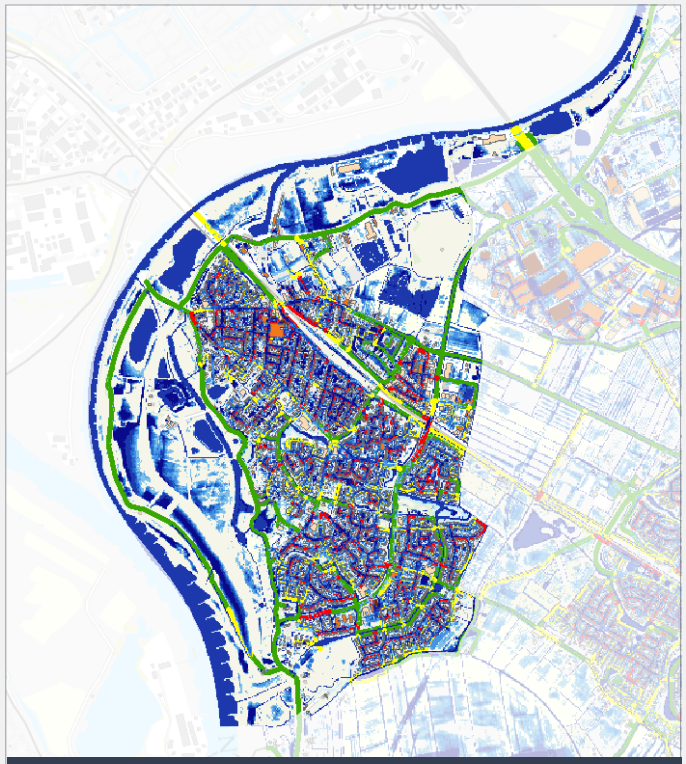
gemeente Westervoort

Doelstelling

In 2050 willen we klimaatbestendig zijn: we willen onze omgeving zo ingericht hebben dat we bestand zijn tegen de gevolgen van klimaatverandering, zoals wateroverlast, grondwaterproblemen, droogte, hittestress en overstroming. Wat betreft hittestress zijn we bezig met drie omcirkelde locaties.

Over deze monitor

We laten zien wat de effecten zijn van de KNMI-klimaatscenario's 2050 voor Westervoort, aan de hand van de kern-indicatoren Wateroverlast, Hittestress en Groen. Kijk voor meer data op **weetvanwater.nl**.

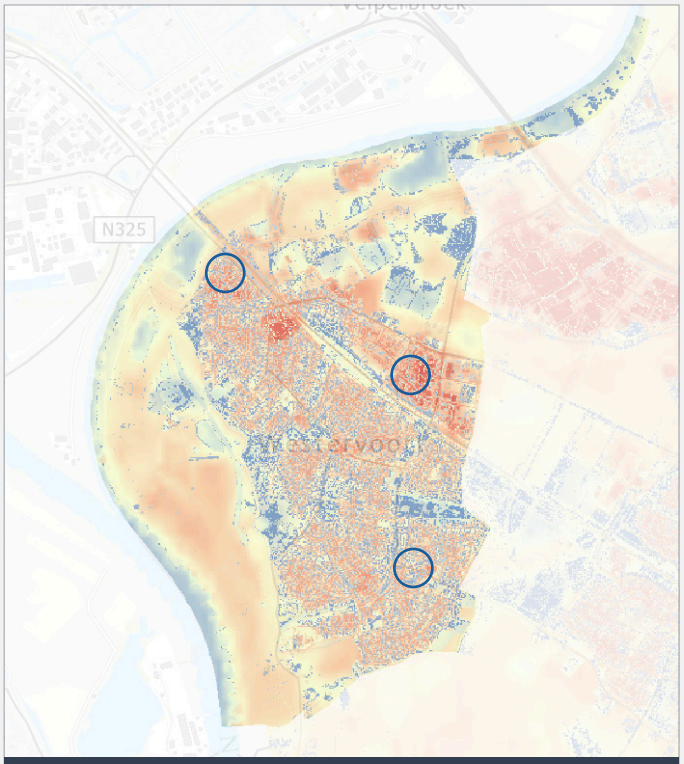

Wateroverlast

Het effect van een bui van 70 mm / 1 uur (T=100).

Kwetsbaarheid panden
- Klein risico
- Gemiddeld risico
- Groot risico

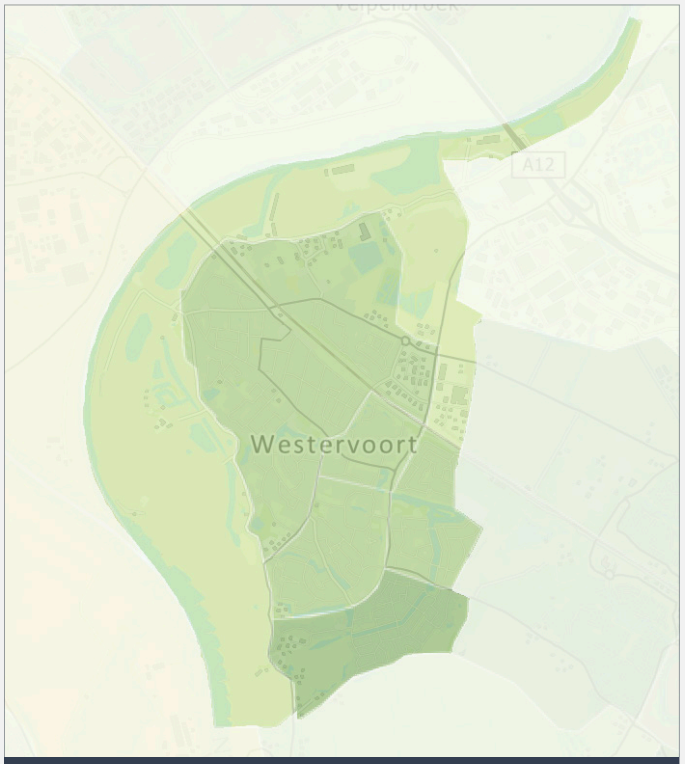
Begaanbaarheid wegen
- Begaanbaar
- Begaanbaar voor calamiteitenverkeer
- Onbegaanbaar

Hittestress

Hittestress zorgt voor gezondheidsrisico's (vermoeidheid, concentratieproblemen, hoofdpijn, uitdroging, oververhitting).

Temperatuur
- Veel koeler
- Koel
- Normaal
- Warm
- Veel warmer

Groen

Groen zorgt voor verdampingskoeling en biedt schaduw. Daarnaast kan groen ook water bergen en dus wateroverlast tegengaan.

Percentage groen
- < 10%
- 10 - 20%
- 20 - 30%
- 30 - 40%
- 40 - 50%
- 50 - 75%
- > 75%

Bron: weetvanwater.nl

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

Vragen VVD-fractie over ingekomen stuk A03:

Duurzaamheid is inderdaad een combinatie van verschillende beleidsstukken, hetgeen het complex maakt. Vraag is echter, als het monitoren op landelijk niveau plaatsvindt en 1 jaar achterloopt, wat de waarde hiervan is. En moeten we niet overstappen op een eigen monitoring instrument, die wel de complexiteit aan kan?

Antwoorden:

Op 26 november 2024 is een eigen monitoringsdashboard door college vastgesteld en op 29 november 2024 middels kennisgeving aan de raad gedeeld. Dit dashboard is tot stand gekomen na een intensief- en interactief proces met diverse raadsleden (toenmalige werkgroep duurzaamheid) Dit dashboard is deels gebaseerd op landelijke data. Dat besluit is destijds genomen omdat het zelf verzamelen van data duur- en tijdrovend is, niet persé leidt tot actuelere data en geen additionele sturingsinformatie geeft. Om uw raad adequaat te informeren wordt zij ieder jaar in Q1 in kennis gesteld over de voortgang van het programma duurzaamheid middels:

- Infosheets die achtergrond en context geven over de verschillende programmalijnen
- Een zogenaamd 'resultatenoverzicht' over het voorgaande kalenderjaar, waarin op resultaatniveau wordt gepresenteerd wat er in voorgaande jaar is bereikt
- Een update van het monitoringsdashboard waarin door middel van trendanalyses onze voortgang richting doelstelling 2050 wordt weergegeven.

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201721332 Zaaknummer: Z/26/146354

Portefeuillehouder(s): A.J. van Hout

Voor vragen
Naam: Kristy Tilleman
Telefoon: 0622805077
E-mail: k.tilleman@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: VTH Jaarverslag 2025 en Uitvoeringsprogramma 2026

Aanleiding voor deze kennisgeving
Het college moet jaarlijks een jaarverslag VTH (Vergunningen, Toezicht en Handhaving) en een uitvoeringsprogramma VTH fysieke leefomgeving maken en de gemeenteraad en de provincie daarover informeren. Ook heeft de provincie een beoordeling gestuurd over de VTH-documenten van het voorgaande jaar.

Relevant beleidskader
Art. 13.8 en 13.11 van het Omgevingsbesluit, VTH Beleidsplan 2024.

Inhoud van mededeling
Het Jaarverslag VTH 2025 geeft weer welke activiteiten en taken er in 2025 op het gebied van Vergunningen, Toezicht en Handhaving in de fysieke leefomgeving zijn uitgevoerd, op basis van het Uitvoeringsprogramma VTH 2025.

In het Uitvoeringsprogramma VTH 2026 staat welke activiteiten en taken in 2026 naar verwachting gaan worden uitgevoerd.

Ook heeft het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) van de provincie Gelderland een beoordeling gestuurd over de stukken van vorig jaar. De provincie is het interbestuurlijk toezicht (IBT), onder meer op het toezichtdomein Omgeving, nog aan het vormgeven en gaat dat gefaseerd doen. De provincie beoordeelt zowel de documenten van de ‘thuistaken’ als van de (milieu)taken die bij de omgevingsdienst zijn belegd. De vorige keer was de beoordeling dat wij als gemeente voldeden, maar deze keer niet. Dit heeft vooral te maken met onduidelijkheid over de deadline. De verwachting is dat we de volgende keer wel weer voldoen. De beoordeling van de provincie, en het (ambtelijke) gesprek daarover, heeft geen aanleiding gegeven tot aanpassing van de opzet van het voorliggende jaarverslag en het uitvoeringsprogramma.

Westervoort, 24 februari 2026.

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. Sluiter (MA) Drs. A.J. van Hout

Bijlagen

nr	documentnummer	onderwerp	openbaarheid
1	201721333	Jaarverslag VTH 2025	openbaar
2	201721334	Uitvoeringsprogramma VTH 2026	openbaar
3	201721335	Beoordeling IBT provincie voorgaande jaar	openbaar

Verdere informatie:
N.v.t.

1STROOM
DUIVEN & WESTERVOORT

Jaarverslag 2025

Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Fysieke leefomgeving

Inleiding 3
Highlights 3
Visie en doelstellingen 4
Vergunningverlening Bouw en overig / Toezicht Bouw 5
Vergunningverlening milieu 6
Klachten, meldingen en handhavingsverzoeken 7
Projecten en VTH-ondersteunende dienstverlening 7
Capaciteit en maatregelen 8

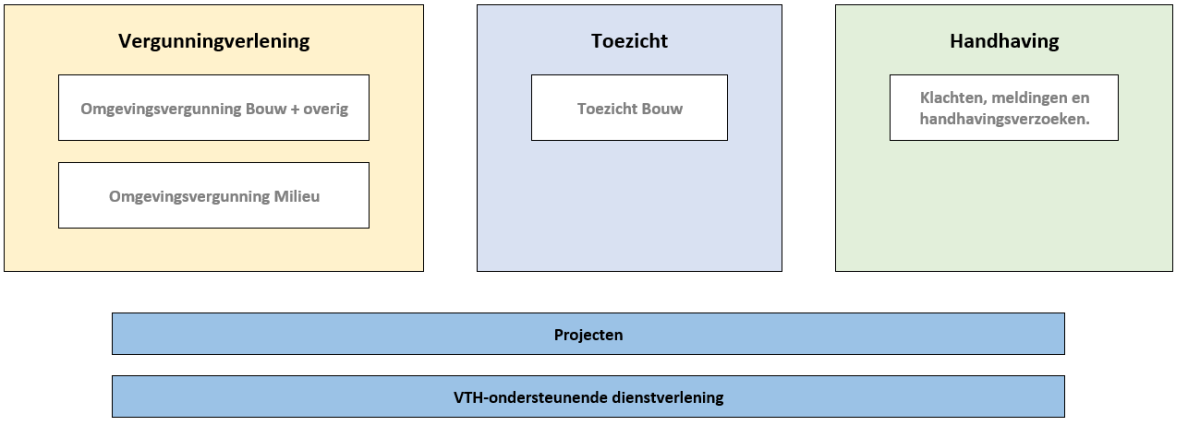
Inleiding

Voor u ligt het Jaarverslag 2025 voor de taken en activiteiten op het gebied van Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) fysieke leefomgeving voor de gemeenten Duiven en Westervoort. Dit stuk vindt zijn basis in het VTH Beleidsplan 2024 en het Uitvoeringsprogramma 2025. Net als voorgaande jaren is één jaarverslag voor beide gemeenten opgesteld.

Het opstellen van een jaarverslag en uitvoeringsprogramma is een jaarlijks verplichte activiteit voor een gemeente. Deze verplichting is opgenomen in het Omgevingsbesluit (artikel 13.8 en 13.11). Het college stelt deze stukken vast en maakt ze bekend aan de gemeenteraad. In het kader van het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) moeten het vastgestelde jaarverslag en het uitvoeringsprogramma ter kennisname worden gezonden aan de provincie Gelderland.

Het milieutoezicht en het toezicht op de openbare ruimte maken geen onderdeel uit van dit programma. Het gehele milieutoezicht en vergunningverleningstaken op het gebied van milieu werden in 2025 uitgevoerd door de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA), waarbij de planning en verantwoording afzonderlijk worden voorgelegd. Vanaf 2026 zal dit de Omgevingsdienst Groene Metropool zijn. Het toezicht op de openbare ruimte (en daaraan verbonden overige werkzaamheden) maakt geen onderdeel uit van de hiervoor genoemde verplichting.

Het jaarverslag 2025 en het uitvoeringsprogramma voor 2026 worden net als vorig jaar afzonderlijk vastgesteld.

Highlights

In het kort de belangrijkste punten over 2025:

- De doelstellingen voor VTH (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) werden gehaald.
- Dit was het tweede jaar voor de VTH-taken onder de Omgevingswet. Dus een prognose was vooraf lastig te maken. Het is ook de vraag in hoeverre dit al een representatief jaar gaat zijn voor de komende jaren.
- De realisatie voor vergunningverlening wijkt deels af van de prognose en het voorgaande jaar (2024, eerste jaar Omgevingswet). Er zijn veel meer verzoeken intaketafel en veel meer conceptverzoeken ingediend, zowel t.o.v. de prognose als t.o.v. 2024. Ook van de omgevingstafel, die nader is vormgegeven, is meer gebruik gemaakt. Dit is in lijn met de bedoeling van de Omgevingswet, waarbij deze informele fase in het begin van een initiatief ook extra wordt gestimuleerd. Voor Westervoort zijn er minder vergunningen verleend dan voorzien. Voor Duiven hebben een aantal grotere plannen (nog) geen doorgang kunnen vinden; deze zijn nog in de voorbereidende fase. Er zijn minder aanvragen omgevingsplanactiviteiten RIKSA (Reclame, Inritten, Kappen, Slopen, Aanleggen) en aanvragen BOPA (Buitenplanse omgevingsplanactiviteiten) klein ingediend. De prognoses voor komend jaar (2026) zijn daarop bijgesteld.
- Onder de Omgevingswet zijn er meer werkzaamheden waarvoor geen leges geheven kunnen worden, zoals de behandeling van meldingen en informatieplichten, en zijn er dus meer reguliere VTH-ondersteunende dienstverleningstaken. Met name vanuit de frontoffice is er veel extra inzet geweest om burgers van informatie te voorzien vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dit heeft ook extra capaciteit in de backoffice gevraagd ter ondersteuning van de frontoffice. Burgers worden nu ook vaker geholpen bij het indienen van aanvragen en meldingen, omdat het landelijke systeem soms lastig te doorgronden blijkt.
- Er zijn minder meldingen, klachten en handhavingsverzoeken ingediend t.o.v. de prognose, maar de behandeling ervan vraagt wel meer tijd. De prognose voor komend jaar (2026) is daarop bijgesteld. Het

aantal (formele) handhavingsverzoeken is beperkt, mede doordat er veel tijd en aandacht wordt besteed aan een (eerste) melding en een eventuele minnelijke oplossing.
- Toezichtcontroles of er conform vergunningen/meldingen wordt gebouwd, zijn overeenkomstig de toezichtsmatrix van het VTH Beleidsplan uitgevoerd.
- De uitvoeringstaken milieu zijn conform wettelijke verplichting ondergebracht bij de ODRA. ODRA doet hier separaat verslaglegging van.

Hierna gaan wij hier uitgebreider op in.

Visie en doelstellingen

Visie

Onze missie is: 1Stroom een veerkrachtige organisatie middenin een vitale samenleving. In het VTH-beleid hebben wij deze missie uitgewerkt in een visie en in 4 hoofddoelstellingen.

Onze visie richt zich op het versterken van de fysieke leefomgeving door de waarden veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en leefbaarheid te verankeren in ons beleid en onze uitvoering. We zijn betrouwbaar en duidelijk in wat de inwoners en bedrijven van ons mogen verwachten en staan voor een gelijke behandeling. Hierbij denken we mee vanuit het publieke belang en dragen bij aan oplossingen binnen wettelijke kaders en afgestemd op onze beschikbare middelen. Naast onze primaire taak, namelijk de VTH-taken, hebben wij dit verder uitgewerkt in doelstellingen. Deze doelstellingen zijn met acties geconcretiseerd in het Uitvoeringsprogramma.

Doelstellingen

De doelstellingen uit het VTH-beleidsplan en de voorgenomen acties uit het Uitvoeringsprogramma 2024 zijn hierna weergegeven met daarbij de uitgevoerde acties in het afgelopen jaar.

Doelstelling 1: De komende beleidsperiode versterken wij de samenwerking met de overige afdelingen uit het fysieke domein van 1Stroom.

Voorgenomen actie 2025	*Uitgevoerde actie 2025*
In 2025 komen we met RSO elk kwartaal bij elkaar om uitvoeringsafspraken te maken over de onderlinge samenwerking tussen de verschillende afdelingen van het fysieke domein en voortgang te bespreken.	Uitgevoerd, iedere twee maanden
In 2025 komen we met R&B elk kwartaal bij elkaar om uitvoeringsafspraken te maken over de onderlinge samenwerking tussen de verschillende afdelingen van het fysieke domein en voortgang te bespreken	Uitgevoerd, iedere twee maanden
Zelfde acties voor monitoren en evalueren op een ander tijdstip per kwartaal.	Uitgevoerd, iedere twee maanden

Doelstelling 2: De komende beleidsperiode realiseren wij een sluitende VTH-cyclus (big 8).

Voorgenomen actie 2025	*Uitgevoerde actie 2025*
In 2025 middels power BI de VTH-cyclus (werkvoorraad) monitoren, deze werkwijze borgen in het team.	Uitgevoerd, de BI-tooling is sinds medio 2024 in gebruik
In 2025 behouden en verder ontwikkelen van de administratieve en dienstverlenende werkwijze van de frontoffice	Uitgevoerd

Doelstelling 3: De komende beleidsperiode zijn de werkwijzen processen onder de Omgevingswet het team eigen geworden.

Voorgenomen actie 2025	*Uitgevoerde actie 2025*
In 2025 volgt het team verdiepende trainingen ten behoeve van hun taakveld i.r.t. de Omgevingswet.	Beperkt; de komende jaren meer aandacht hiervoor

In 2025 worden de nieuwe processen n.a.v. de Omgevingswet gemonitord, geëvalueerd en waar nodig aangepast	Uitgevoerd
In 2025 houden we de informatievoorziening over de Omgevingswet op peil door de betreffende websitepagina's bij te houden en verder te ontwikkelen.	Uitgevoerd; er is een extra slag op de website gemaakt
In 2025 gaan we in samenwerking met RO het proces intaketafel, vooroverleg en omgevingstafel verfijnen en verder ontwikkelen.	Uitgevoerd; zeer actief mee bezig geweest

Doelstelling 4: De komende beleidsperiode zijn de werkwijzen en processen onder de Wet kwaliteitsborging het team eigen geworden

Voorgenomen actie 2025	*Uitgevoerde actie 2025*
In de eerste maanden van 2025 zal de praktijkuitvoering van de Wet kwaliteitsborging van de bouw actief worden gemonitord.	Uitgevoerd; er zijn meer Wkb-kwesties aan de orde geweest

Vergunningverlening Bouw en overig / Toezicht Bouw

Dit taakveld bestaat uit het verlenen van vergunningen en accepteren van meldingen rondom de Omgevingswet. Na het verlenen van een omgevingsvergunning of het accepteren van een melding controleren toezichthouders of deze wordt nageleefd. Op basis van de verleende omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen zijn controles uitgevoerd met behulp van het toezichtprotocol. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de afdeling VTH. De afhandeling van de meldingen sloop wordt ook uitgevoerd binnen de afdeling VTH; het toezicht hierop is belegd bij de ODRA.

In 2025 zijn de volgende vergunningen verleend/meldingen geaccepteerd:

Categorie	Realisatie
Vergunningen en vergunningen toezicht	
Vooroverleg	
Intaketafel	43
Principebesluit n.a.v. intaketafel	1
Conceptverzoek vooroverleg	162
Conceptverzoek Omgevingstafel	5
Omgevingsplanactiviteit (bouwtechnisch)	
Bouwkosten tot €25.0000	16
Bouwkosten €25.000 tot €50.000	13
Bouwkosten €50.000 tot €200.000	7
Bouwkosten €200.000 tot €500.000	1
Bouwkosten €500.000 tot €1.000.000	1
Bouwkosten van € 1.000.000 tot € 2.000.000	1
Bouwkosten hoger dan € 2.000.000 tot € 5.000.000	2
Bouwkosten hoger dan € 5.000.000 of meer	1
Omgevingsplanactiviteit (ruimtelijk)	
Bouwkosten tot €25.0000	68
Bouwkosten €20.000 tot €50.000	15
Bouwkosten €50.000 tot €200.000	17
Bouwkosten €200.000 tot €500.000	8
Bouwkosten €500.000 tot €1.000.000	2
Bouwkosten van € 1.000.000 tot € 2.000.000	1
Bouwkosten hoger dan € 2.000.000 tot € 5.000.000	3

Bouwkosten hoger dan € 5.000.000 of meer	1
Omgevingsplanactiviteiten overig	
Omgevingsplanactiviteit: Monument (incl. beschermde stadsgezichten)	0
Omgevingsplanactiviteiten RIKSA (Reclame, Inritten, Kappen, Slopen, Aanleggen)	45
Omgevingsplanactiviteit: ontheffing geluidhinder	1
Omgevingsplanactiviteit: standplaats	16
Toets wijzigingsbevoegdheid/uitwerkplicht	1
Binnenplanse omgevingsplanactiviteit	26
BOPA klein	7
BOPA (groot)	8
Overige activiteiten	
Omgevingsrecht toetsing op APV vergunningen	5

Dit is het tweede jaar voor de VTH-taken onder de Omgevingswet. Dus een prognose was vooraf lastig te maken. Het is ook de vraag in hoeverre dit al een representatief jaar gaat zijn voor de komende jaren. De realisatie wijkt deels af van de prognose.
Ten opzichte van de prognose en het voorgaande jaar (2024, eerste jaar Omgevingswet) is het volgende van belang:

- Er zijn veel meer verzoeken intaketafel en veel meer conceptverzoeken ingediend, zowel t.o.v. de prognose als t.o.v. 2024. Ook van de omgevingstafel, die nader is vormgegeven, is meer gebruik gemaakt. Dit is in lijn met de bedoeling van de Omgevingswet, waarbij deze informele fase in het begin van een initiatief ook extra wordt gestimuleerd.
- Er zijn t.o.v. 2024 meer aanvragen omgevingsplanactiviteiten klein (tot bouwkosten 25K) ingediend.
- Er zijn minder aanvragen omgevingsplanactiviteiten ruimtelijk voor grote plannen ingediend (ofwel: met hoge bouwkosten) t.o.v. de prognose. Voor Westervoort zijn er minder vergunningen verleend dan voorzien. Voor Duiven hebben een aantal grotere plannen (nog) geen doorgang kunnen vinden; deze zijn nog in de voorbereidende fase.
- Er zijn minder omgevingsplanactiviteiten RIKSA (Reclame, Inritten, Kappen, Slopen, Aanleggen) ingediend t.o.v. de prognose. T.o.v. 2024 is er sprake van een lichte toename. De prognose voor komend jaar (2026) is hierop bijgesteld.
- Er zijn minder aanvragen BOPA (Buitenplanse omgevingsplanactiviteiten) klein ingediend. De prognose voor komend jaar (2026) is daarop bijgesteld.

Toezichtcontroles of er conform vergunningen/meldingen wordt gebouwd, zijn overeenkomstig de toezichtsmatrix van het VTH Beleidsplan uitgevoerd. Bij controles op illegale bouw wordt gelet op activiteiten die bestaan uit het bouwen zonder (omgevings)vergunning. Deze controles zijn meegenomen tijdens het reguliere bouwtoezicht. Net als voorgaande jaren is op bestaande gebouwen geen actief toezicht uitgeoefend, omdat de beschikbare capaciteit primair is ingezet voor de controles van nieuw- en verbouw, de constatering van illegale bouw en het optreden tegen strijdig gebruik. Ons hebben geen signalen bereikt die aanleiding vormden voor het alsnog uitoefenen van het toezicht op dit vlak.

Vergunningverlening milieu

Sinds 2021 is het volledige milieutoezicht op inrichtingen plus de afhandeling van milieuvergunningen/-meldingen ondergebracht bij de ODRA. Met de ODRA worden op basis van de dienstverleningsovereenkomst jaarlijks nieuwe werkafspraken gemaakt voor (ondersteuning van) de werkzaamheden voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. De ODRA koppelt de voortgang terug via kwartaalrapportages en uiteindelijk via een partnerrapportage over het hele jaar. De activiteiten van de ODRA maken geen onderdeel uit van dit jaarverslag. De ODRA rapporteert hierover afzonderlijk.

Voor achterblijvende taken (die niet belegd zijn bij de ODRA) blijft capaciteit op het aspect milieu van 1Stroom nodig. Voor 2025 betrof dit de volgende aantallen producten:

	werkelijk
Wet explosieven voor civiel gebruik	2
Vooroverleg nieuwe vesting van bedrijven	10

Klachten, meldingen en handhavingsverzoeken

De afdeling VTH behandelde klachten, meldingen en handhavingsverzoeken rondom o.a. gebruik in strijd met omgevingsplan, overtredingen van de Omgevingswet of de Verordening fysieke leefomgeving (= deels voormalig APV). Meldingen/klachten en handhavingsverzoeken nemen wij in behandeling als de indiener belanghebbende is. Daarvan is bijvoorbeeld sprake als buren een bedrijf hebben en een omwonende (geluid)overlast ervaart van de activiteiten. Ook moet er een duidelijke omschrijving zijn van de overtreding en moeten wij daarover zo nodig met de verzoeker kunnen overleggen. Anonieme verzoeken kunnen wij alleen in behandeling nemen als het gaat om een overtreding waarbij de veiligheid in het geding is, of wanneer deze een zodanige inbreuk betekent voor de omgeving dat de toezichthouder deze situatie ook uit zichzelf zou oppakken als hij/zij deze in het veld zou tegengekomen. Voldoet het anonieme handhavingsverzoek niet aan deze uitgangspunten dan wordt het verzoek met een lage prioriteit geregistreerd omdat er een beginselplicht tot handhaving is.

In 2025 werden de volgende aantallen meldingen, klachten of handhavingsverzoeken behandeld:

Categorie	Realisatie
Klachten, meldingen, handhaving (omgevingsrecht)	
Strijdig gebruik (kantoor/detailhandel/bedrijf/horeca/maatschappelijke bestemming)	6
Strijdig gebruik (wonen)	8
Strijd met verkeers-/groen/bestemming en aanleggen	4
Staat van bestaande gebouwen en bouwwerken - strijdigheid met bbl (wkb)	0
Illegaal aan-/uit-/bijgebouw, dakkapel, gevelwijziging – voor- en achterzijde	8
Illegale appartement, woningsplitsing en kamerbewoning	2
Illegale wijziging monument & beschermd stads- en dorpsgezicht	0
Illegale bouwwerken geen gebouw zijnde (airco's, schotels, reclame)	3
Slopen, controle op illegaal slopen	0
Vergunningvoorschriften niet nakomen	5
Overige activiteiten: o.a. geluid	3

Er zijn minder meldingen/klachten/handhavingsverzoeken ingediend t.o.v. de prognose, maar de behandeling ervan vraagt wel meer tijd. De prognose voor komend jaar (2026) is daarop bijgesteld. Het aantal (formele) handhavingsverzoeken is beperkt, mede doordat er veel tijd en aandacht wordt besteed aan een (eerste) melding en een eventuele minnelijke oplossing. Een aantal zaken loopt door in 2026, bijvoorbeeld door het tijdstip van ontvangst, een bezwaar/beroep of het verloop van de casus. De behandeling van klachten, meldingen en handhavingsverzoeken kende geen verdere bijzonderheden.

Projecten en VTH-ondersteunende dienstverlening

Binnen 1Stroom worden jaarlijks diverse projecten rondom de fysieke leefomgeving uitgevoerd. Voor deze projecten zijn ook uren geraamd. De doorlooptijd van de meeste projecten is veelal niet langer dan één jaar. Naast de diverse projecten worden door 1Stroom reguliere VTH-ondersteunende dienstverleningstaken uitgevoerd. Dit zijn doorlopende taken (min of meer structureel) ter ondersteuning van de VTH-dienstverlening. In het Uitvoeringsprogramma 2025 is capaciteit geraamd voor het uitvoeren van Projecten en VTH-ondersteunende dienstverlening.

Voor 2025 waren de volgende projecten opgenomen:

Project
Digitalisering milieu- en handhavingsdossiers
A15
Projecturen planologische wijzigingen RO (OP)

Inrichten processen op AVG WEB en WOO
Ondermijning (projectmatig toezicht)
Vergunningverlening arbeidsmigranten/vluchtelingen
Omgevingswet/omgevingsplan
Uitvoering intrekkingenbeleid
Versnelling woningbouw

De verdere implementatie de Omgevingswet, de Wkb (Wet kwaliteitsborging voor het bouwen) en van de applicatie RX Mission hebben in 2025 ambtelijke inzet tijd gekost vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 2024. Vanuit VTH is er ook inzet geweest bij het omgevingsplan. De intake- en omgevingstafel is verder vormgegeven en is in 2025 veel gebruik van gemaakt.

Voor 2025 waren de volgende reguliere VTH-ondersteunende dienstverleningstaken opgenomen:

VTH-ondersteunende dienstverlening
VTH-beleid en uitvoeringprogramma
Opleidingen
Ondersteuning afhandeling bezwarencommissie en beroepsprocedures
Informatieverstrekking Omgevingsloket vergunningverlening
Secretariaat Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (welstand & monumenten)
Juridisch advies niet regulier/niet TH
Toezicht gevolgklasse 1 (o.a. meldingen)
Interne en externe afstemming (o.a. met ketenpartners)
VTH ondersteuning (frontoffice&applicatiebeheer&overig)
Regisseurschap ODRA
Afwikkeling brandveilig gebruik VGGM
Implementatie Omgevingswet
Informatieplichten (risicomatrix, veiligheid, gezondheid, stikstof)

Onder de Omgevingswet zijn er meer werkzaamheden waarvoor geen leges geheven kunnen worden, zoals de behandeling van meldingen en informatieplichten. Dat betekent dus dat er meer reguliere VTH-ondersteunende dienstverleningstaken zijn (waarvoor dus geen leges kunnen worden geheven).
Het regisseurschap van de ODRA heeft meer tijd gekost vanwege de fusie ODRA-ODRN.

Met name vanuit de frontoffice is er veel extra inzet geweest om burgers van informatie te voorzien vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dit heeft ook extra capaciteit in de backoffice gevraagd ter ondersteuning van de frontoffice. Burgers worden nu ook vaker geholpen bij het indienen van aanvragen en meldingen, omdat het landelijke systeem soms lastig te doorgronden blijkt.
De overige inzet vond plaats overeenkomstig de raming en geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Capaciteit en maatregelen

Door efficiënte inzet van de capaciteit hebben wij eventuele knelpunten kunnen oplossen. Aanvullende maatregelen in de vorm van aanpassing van prioriteiten waren niet noodzakelijk.

Uitvoeringsprogramma VTH 2026

Gemeente Duiven en Westervoort

Inleiding

Voor u ligt het uitvoeringsprogramma vergunning-, toezicht- en handhaving 2026 (verder: uitvoeringsprogramma) van de gemeente Duiven en Westervoort. Met dit uitvoeringsprogramma schetsen wij het operationeel kader waarbinnen uitvoering wordt gegeven aan de VTH-taken uit het omgevingsrecht.

Waarom een Uitvoeringsprogramma VTH?

Dit uitvoeringsprogramma is gebaseerd op het VTH-beleidsplan 2024. In het VTH-beleid zijn de beleidsuitgangspunten geformuleerd. In dit uitvoeringsprogramma zetten wij specifiek uiteen hoe wij deze doelen gaan behalen en welke (personele en financiële) middelen benodigd zijn.

ONTWIKKELINGEN

In 2024 zijn de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) ingevoerd. De recente invoering van deze twee wetten heeft een grote impact op alle lagen van ons werk. Dit heeft invloed op de werkzaamheden en daarmee de inzet van de medewerkers. Nadat wij in 2025 hier al volop mee bezig zijn geweest, gaat dit zich in 2026 verder vormen. Dit uitvoeringsprogramma staat in het teken hiervan.

DOELSTELLINGEN

Onze missie is: 1Stroom een veerkrachtige organisatie middenin een vitale samenleving. In het VTH-beleid hebben wij deze missie uitgewerkt in een visie en in 4 hoofddoelstellingen.

Onze visie richt zich op het versterken van de fysieke leefomgeving door de waarden veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en leefbaarheid te verankeren in ons beleid en onze uitvoering. We zijn betrouwbaar en duidelijk in wat de inwoners en bedrijven van ons mogen verwachten en staan voor een gelijke behandeling. Hierbij denken we mee vanuit het publieke belang en dragen bij aan oplossingen binnen wettelijke kaders en afgestemd op onze beschikbare middelen. Naast onze primaire taak, namelijk de VTH-taken, hebben wij dit verder uitgewerkt in doelstellingen. Deze doelstellingen hebben wij geconcretiseerd in acties voor dit jaar. Deze concrete acties staan in de Monitoringstool doelstellingen en acties VTH. In deze tool monitoren wij de stand van zaken. Hieronder volgt een opsomming van de acties per beleidsdoel die wij dit jaar gaan uitvoeren:

Doelstelling 1: De komende beleidsperiode versterken wij de samenwerking met de overige teams uit het fysieke domein van 1Stroom.

Acties in 2026:

- Met RO komen we elk kwartaal bij elkaar om uitvoeringsafspraken te maken over de onderlinge samenwerking tussen de verschillende teams van het fysieke domein en om de voortgang te bespreken.
- Met R&B komen elk kwartaal bij elkaar om uitvoeringsafspraken te maken over de onderlinge samenwerking tussen de verschillende teams van het fysieke domein en om de voortgang te bespreken.
- Het opstarten van de versterking van de samenwerking met Vastgoed.
- In gesprek te gaan over hoe beleid (bijv. op het gebied van duurzaamheid, waterberging, parkeren) goed af te stemmen op de VTH-uitvoering, met de (nieuwe) instrumenten van de Omgevingswet.
- In gesprek te gaan over het betrekken van niet alleen de vergunningverleners maar ook de toezichthouders bij beleid.

Doelstelling 2: De komende beleidsperiode realiseren wij een sluitende VTH-cyclus (big 8).

Acties in 2026:

- Middels power BI de VTH-cyclus (werkvoorraad en processen) te monitoren en daar waar nodig bijsturen.
- Het behouden en verder ontwikkelen van de administratieve en dienstverlenende werkwijze van de frontoffice. De basale processen (bijv. het inboeken) verder automatiseren.

Doelstelling 3: De komende beleidsperiode zijn de werkwijzen en processen onder de Omgevingswet het team eigen geworden.

Acties in 2026:

- Het team volgt verdiepende trainingen ten behoeve van hun taakveld i.r.t. de Omgevingswet.
- De nieuwe processen n.a.v. de Omgevingswet te monitoren, te evalueren en waar nodig aan te passen .
- De informatievoorziening over de Omgevingswet op peil te houden door de betreffende websitepagina's bij te houden en verder te ontwikkelen.
- In samenwerking met RO het proces intaketafel, vooroverleg en omgevingstafel verfijnen en verder ontwikkelen.

Doelstelling 4: De komende beleidsperiode zijn de werkwijzen en processen onder de Wet kwaliteitsborging het team eigen geworden

Acties in 2026:

- De praktijkuitvoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) actief monitoren.
- In beeld brengen en vastleggen van zogenaamde ‘bijzondere lokale omstandigheden’ (BLO’s) die kwaliteitsborgers mee moeten nemen in de risicobeoordeling.

Uitvoeringsprogramma VTH 2026

WERKWIJZEN

De werkwijzen van vergunningverlening, afhandeling van meldingen en toezicht en handhaving zijn vertaald naar specifieke procesbeschrijvingen. Deze procesbeschrijvingen zijn bekend gemaakt bij alle betrokken medewerkers en zijn geborgd binnen het digitale zaaksysteem. Nieuwe medewerkers worden ingewerkt aan de hand van deze werkbeschrijvingen.

WERKZAAMHEDEN EN FORMATIE

In de tabel hieronder staat voor de uitvoering van onze VTH-taken de benodigde en de beschikbare formatie. De benodigde uren zijn gebaseerd op een inschatting van de taken die moeten worden uitgevoerd, met een prioritering conform ons VTH-beleid. Meer uitleg hierover is te vinden in hoofdstuk 3 en bijlage 1 van het VTH-beleidsplan. De volledige berekening is gemaakt met een separate tool.

Werkzaamheden en formatie	Verg.	Adv.	Adm.	T	H
Benodigde uren	6.349	6.513	3.922	3.868	2.765
Benodigde FTE	4,63	4,75	2,86	2,82	2,02
Beschikbare FTE	3,72	4,24	2,15	2,00	1,72
Tekort/overschot FTE	-0,91	-0,51	-0,71	-0,82	-0,30

Vanwege de recente invoering van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging van de bouw blijven de werkzaamheden voor 2026 lastig in te schatten. Volgens de gestelde prognose voorzien we een tekort:

- Bij de vergunningverleners een tekort van 0,91. Vanwege toenemende complexiteit bij aanvragen, vanwege een van de vergunningverleners die in 2026 deels andere taken gaat uitvoeren en vanwege een vergunningverlener die met pensioen gaat, is er een nieuwe vergunningverlener nodig. Hiervoor is vacatureruimte beschikbaar binnen de formatie VTH.

- Bij advisering een tekort van 0,51. Er is meer adviserend werk nodig, onder meer bij het toenemend aantal intaketafels en omgevingstafels (die ihkv de Omgevingswet worden gestimuleerd) en bij ruimtelijke ontwikkelingen aan de voorkant. Deels kan dit tekort worden ingevuld door de hiervoor genoemde vacatureruimte bij vergunningverlening.

- Bij de administratie/frontoffice een tekort van 0,71. Ook twee jaar na de invoering van de Omgevingswet is er bij de frontoffice extra inzet nodig om burgers van informatie te voorzien. De frontoffice helpt ook vaker bij het indienen van aanvragen en meldingen, omdat het landelijke systeem soms lastig te doorgronden blijkt. Vanuit de afdeling wordt indien mogelijk bijgesprongen om de drukte om piekmomenten op te vangen.

- Bij toezicht een tekort van 0,82. Onder meer toezicht bij de A15 gaat veel capaciteit vragen de komende jaren. We zien ook meer gevallen van strijdig ruimtegebruik bij handhaving, waarbij inzet van toezichthouders nodig is. Er zal mogelijk extra formatieruimte voor worden gevraagd in de voorjaarsnota.

- Bij handhaving een licht tekort van 0,30. We wachten af hoe zich dit verder ontwikkeld. Mogelijk wordt volgend jaar om meer formatie verzocht.

Naast de terugkerende werkzaamheden, worden dit jaar de volgende projecten uitgevoerd:

- A15
- Projecturen planologische wijzigingen RO (OP)
- Inrichten processen op WMEBV, berichtenbox FBS
- Ondermijning (projectmatig toezicht)
- Vergunningverlening arbeidsmigranten/vluchtelingen
- Omgevingsplan
- Uitvoering intrekkingenbeleid

FINANCIËLE MIDDELEN

De financiële borging voor de inzet van de beschikbare capaciteit en de benodigde middelen is vastgelegd in de Programmabegroting 2025-2029 van 1Stroom.

MONITORING

De uitvoering van de werkzaamheden wordt gedurende het jaar geëvalueerd. Bij deze evaluaties wordt beoordeeld of:

- Voorgenomen acties in het uitvoeringsprogramma zijn uitgevoerd.
- De uitvoering van deze acties uit het uitvoeringsprogramma hebben bijgedragen aan het behalen van de beleidsdoelen uit het VTH-beleid.
- Het VTH-beleid (mede op basis van bovenstaande) eventueel aangepast dient te worden.

Door middel van de monitoringstool kunnen deze punten worden gemonitord. De tool is de basis voor het jaarverslag. De resultaten van de evaluatie worden gebruikt voor het uitvoeringsprogramma van het volgende jaar.

Datum
26 november 2025

Zaaknummer
2025-000620

Onderwerp
Beoordeling interbestuurlijk toezicht Omgeving 2025

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 3

Het college van Burgemeester en Wethouders van de
gemeente Westervoort
Postbus 40
6930 AA WESTERVOORT

Geacht college,

Afgelopen jaar hebben wij het interbestuurlijk toezicht ('IBT') binnen het domein Omgeving verder opgebouwd. We hebben in 2024 een QuickScan verricht naar de aanwezigheid van de VTH-documenten (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) bij de Gelderse gemeenten. Daarnaast is ons Uitvoeringsprogramma Interbestuurlijk Toezicht geactualiseerd.[1] In dit uitvoeringsprogramma hebben we beschreven hoe we de komende jaren gefaseerd invulling geven aan het IBT.

In deze brief informeren wij u over de beoordeling 2025. Dit jaar hebben wij voor het eerst de VTH-procesdocumenten volgens deze nieuwe lijn beoordeeld. Het oordeel voor uw gemeente is dat u **niet voldoet**.

Voordat wij op dit oordeel nader ingaan, herhalen wij eerst kort het systeem van IBT. Vervolgens gaan wij in op ons beoordelingskader voor het jaar 2025 en de beoordeling. Wij eindigen met de vervolgstappen.

Systeem van interbestuurlijk toezicht
Op basis van hoofdstuk 18 van de Omgevingswet (Ow) en hoofdstuk 13 van het Omgevingsbesluit (Ob) zijn gemeenten verplicht om diverse VTH-documenten op te stellen. Het gaat hierbij om een uitvoerings- en handhavingsstrategie (artikelen 13.5 t/m 13.7 Ob), een uitvoeringsprogramma (artikel 13.8 Ob) en een evaluatierapportage (artikel 13.11 Ob).

[1] Uitvoeringsprogramma Interbestuurlijk Toezicht 2025- 2028 Gelderland.

Dit geldt zowel voor de basistaken, plustaken als de thuistaken[2]. Gemeenten dienen deze documenten (tijdig) te overleggen aan de provincie waartoe zij behoren, zodat de stukken systematisch kunnen worden beoordeeld.

Voor de Gelderse gemeenten beschrijft de Verordening systematische toezichtinformatie (2023)[3] *welke* toezichtinformatie aan de provincie moet worden overlegd en *wanneer* overlegging van deze informatie (uiterlijk) moet hebben plaatsgevonden. Op basis van de ontvangen stukken vindt vervolgens de beoordeling plaats.

Beoordelingskader 2025
Dit jaar hebben wij de ontvangen VTH-documenten beoordeeld. Dit hebben we gedaan overeenkomstig het Uitvoeringsprogramma Interbestuurlijk Toezicht 2025-2028 ('UP'). Conform bijlage 4 van het UP is beoordeeld of de VTH-documenten zijn vastgesteld. Daarnaast is de inhoud van deze documenten naast de hierin opgenomen beoordelingsvragen gelegd.

Onze bevindingen
Omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA) voert de milieutaken binnen het domein Omgeving namens u uit. In eigen huis voert u alle overige VTH-taken uit. Daar waar nodig wordt voor de zogenoemde thuistaken op onderdelen ook expertise ingekocht bij ODRA.
Op basis van het beoordelingskader 2025 hebben wij vastgesteld dat u **niet voldoet** aan de criteria waarop wij ons dit jaar richten.

Eisen	**Toelichting**	**Resultaat thuistaken**	**Resultaat OD-taken**
Uitvoerings- en handhavingsstrategie	Artikel 13.5 t/m 13.7 Ob	Voldoet gedeeltelijk	Voldoet gedeeltelijk
Uitvoeringsprogramma	Artikel 13.8 Ob	Voldoet niet	Voldoet niet
Evaluatierapportage	Artikel 13.11 Ob	Voldoet niet	Voldoet niet

We zien de volgende aandachtspunten, waaronder:

- Het uitvoeren van een evaluatie voorafgaand aan het opstellen van nieuw beleid.
- De mate waarin de benodigde en beschikbare middelen voor het bereiken van de doelen inzichtelijk zijn gemaakt in het VTH-beleidsplan.
- Het opstellen van een uitvoeringsprogramma voor zowel de thuistaken alsook de taken die bij de OD zijn belegd.
- Het opstellen van een evaluatierapportage voor zowel de thuistaken alsook de taken die bij de OD zijn belegd.
- Het vaststellen van de documenten die door ODRA worden opgesteld in uw rol als bevoegd gezag. Het laten vaststellen door het AB is niet voldoende.

[2] Met 'basistaken' doelen wij op de VTH-taken die u als gemeente verplicht aan een omgevingsdienst heeft overlegd (conform artikel 18.22 lid 1 Ow en artikel 13.12 lid 1 Ob). Met 'plustaken', doelen wij op aanvullende VTH-taken, die u vrijwillig bij een omgevingsdienst heeft belegd, terwijl u bevoegd bent om deze taken zelfstandig en in eigen beheer uit te oefenen. Met 'thuistaken' doelen wij op de resterende VTH-taken, die in eigen beheer uitoefent.
[3] Verordening systematische toezichtinformatie - Provincie Gelderland.

- Het hebben van een vergunning strategie voor die taken die bij ODRA zijn belegd.

Vervolgstappen
Naar aanleiding van deze beoordeling maken wij met u een afspraak voor een ambtelijk gesprek om de openstaande (verbeter)punten te bespreken, hierover concrete afspraken te maken en aandacht te geven aan de Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht.

Informeren gemeenteraad en aanlevering toezichtinformatie 2026
We adviseren u om de inhoud van deze beoordelingsbrief actief te delen met uw gemeenteraad. Dit versterkt onderlinge transparantie en het horizontale verantwoordingsproces en draagt bij aan het vergroten van het bestuurlijke draagvlak voor eventuele vervolgstappen binnen uw organisatie.

Tot slot willen wij benadrukken dat u een wettelijke verplichting heeft om voorgaande toezichtinformatie tijdig en correct aan te leveren. Voor beoordelingsjaar 2026 geldt daarvoor op grond van artikel 4 van de Verordening Systematische Toezichtinformatie (2023) een uiterlijke deadline van 1 maart 2026. U kunt deze toezenden via post@gelderland.nl.

Nadere informatie of vragen?
Mocht u naar aanleiding van deze brief behoefte hebben aan verdere toelichting, dan kunt u contact met ons opnemen.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

[redacted] [redacted]

Commissaris van de Koning Secretaris

Bijlage(n)
1. Ontvangen toezichtinformatie beoordelingsjaar 2025 IBT-Omgeving

Bijlage 1: Ontvangen toezichtinformatie beoordelingsjaar 2025 IBT-Omgeving

Uitvoerings- en handhavingsstrategie (VTH), inclusief collegebesluit en verslaglegging van behandeling in uw raad (art. 13.5 t/m 13.7 Omgevingsbesluit):

Thuistaken:

- VTH-beleidsplan 2024.
- Collegebesluit, 6 februari 2024.
- Kennisgeving aan de gemeenteraad, 15 februari 2024.
- LHSO.

OD:

- Uitvoeringsstrategie Milieu 2026-2029 onderdelen toezicht-, sanctie- en gedoogstrategie Omgevingsdienst Regio Arnhem. In april 2024 vastgesteld door AB.
- Bijlage 1 bij uitvoeringsstrategie.

Uitvoeringsprogramma 2025, inclusief collegebesluit en verslaglegging van behandeling in uw raad (art. 13.8 Omgevingsbesluit):

- Geen documenten ontvangen.

Evaluatierapportage 2024, inclusief collegebesluit en verslaglegging van behandeling in uw raad (art. 13.11 Omgevingsbesluit):

- Geen documenten ontvangen.

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

A04 - VTH Jaarverslag 2025 en Uitvoeringsprogramma 2026

Vragen VVD-fractie:

1. **Bijlage 2;** Er wordt extra formatie gevraagd dadelijk in de Voorjaarsnota voor toezicht en handhaving.
   Voor Toezicht is dit duidelijk, maar waarom ook handhaving (zit hier een probleem?)?
2. **Bijlage 3:** Benodigde en beschikbare middelen voor uitvoering VTH-beleid moet beter inzichtelijke worden gemaakt. Ook vraagt de provincie nadrukkelijk aandacht voor tijdige evaluatie voorafgaand aan nieuw beleid!
   Zie uiterlijke aanleverdatum 1 maart 2026 voor toezichtinformatie 2026! Tijdige en volledige aanlevering vraagt daarom aandacht. Wat is op dit moment de status hiervan?

Antwoorden:

1. Mbt bijlage 2: In het VTH Uitvoeringsprogramma 2026 is het volgende opgenomen:
   "Bij toezicht een tekort van 0,82. Onder meer toezicht bij de A15 gaat veel capaciteit vragen de komende jaren. We zien ook meer gevallen van strijdig ruimtegebruik bij handhaving, waarbij inzet van toezichthouders nodig is. Er zal mogelijk extra formatieruimte voor worden gevraagd in de voorjaarsnota."
   Dus hier is aangegeven dat in de voorjaarsnota alleen extra formatieruimte voor toezicht wordt gevraagd. Niet ook voor handhaving.

2. Mbt bijlage 3:
   - De VTH-informatie voor komend beoordelingsjaar (2026) voor de thuistaken is tijdig, voor 1 maart 2026, aan de provincie gestuurd. Voor de OD-taken zijn deze recent ook toegestuurd. Sowieso volgen de stukken voor de OD-taken altijd pas na 1 maart. Bovendien was het nu vanwege de recente fusie nog iets later.
   - M.b.t. aandachtspunt '*Het uitvoeren van een evaluatie voorafgaand aan het opstellen van nieuw beleid':* Dit speelt nu nog niet. VTH-beleid geldt 4 jaar. Daaraan voorafgaand zal evaluatie plaatsvinden.
   - M.b.t. aandachtspunt '*De mate waarin de benodigde en beschikbare middelen voor het bereiken van de doelen inzichtelijk zijn gemaakt in het VTH-beleidsplan'*: Bij ambtelijk overleg besproken: provincie gaat na wat hiermee precies wordt bedoeld, i.r.t. wat al wordt aangegeven in het Uitvoeringsprogramma en Jaarverslag, en zal voorbeelden proberen te sturen. Dit is geen reden waarom het nu nog niet zal voldoen; het is een aandachtspunt. IBT-toezicht wordt gefaseerd ingevoerd. Nog geen info (toelichting/voorbeelden) vanuit provincie ontvangen. Reminder gestuurd.

Vragen D66-fractie:

1. Bijlage 3; In de brief van de provincie Gelderland worden op blz 2 en 3 een zestal aandachtspunten genoemd. Op welke wijze zijn deze aandachtspunten opgepakt ?
2. Is de toezichtinformatie 2026 op tijd ingediend dat wil zeggen voor 1 maart 2026 ?

Antwoord:

1. In de beoordelingsbrief van de provincie over 2025 staat o.a. dat de aanvullende stukken die (na deadline 1 maart) per mail zijn nagestuurd zijn dus niet meer meegenomen in deze beoordeling. Alle stukken waren er wel. Voor het gemak hierna in tabelvorm:

	Thuistaken	**OD-taken**
Uitvoerings- en handhavingsstrategie	VTH-beleid 2024(-2027)	ODRA Uitvoeringsstrategie Milieu 2026-2029
Uitvoeringsprogramma	Uitvoeringsprogramma VTH 2025	ODRA Begroting 2026. En werkprogramma 2026.
Evaluatierapportage	Jaarverslag VTH 2024	ODRA Jaarverslag 2024.

Bij de beoordeling -van dus niet alle documenten- zijn de volgende aandachtspunten genoemd (groen). In het blauw daarop onze reactie.

We zien de volgende aandachtspunten, waaronder:

Het uitvoeren van een evaluatie voorafgaand aan het opstellen van nieuw beleid.

- Dit speelt nu nog niet. VTH-beleid geldt 4 jaar. Daaraan voorafgaand zal evaluatie plaatsvinden.

De mate waarin de benodigde en beschikbare middelen voor het bereiken van de doelen inzichtelijk zijn gemaakt in het VTH-beleidsplan.

- Bij ambtelijk overleg besproken: provincie gaat na wat hiermee precies wordt bedoeld, i.r.t. wat al wordt aangegeven in het Uitvoeringsprogramma en Jaarverslag, en zal voorbeelden proberen te sturen. Dit is geen reden waarom het nu nog niet zal voldoen; het is een aandachtspunt. IBT-toezicht wordt gefaseerd ingevoerd.
- Nog geen info (toelichting/voorbeelden) vanuit provincie ontvangen. Reminder gestuurd.

Het opstellen van een uitvoeringsprogramma voor zowel de thuistaken alsook de taken die bij de OD zijn belegd.

- Thuistaken: dit gebeurt al; jaarlijks een uitvoeringsprogramma.
- OD: dit gebeurt al; jaarlijks een begroting en een werkprogramma. Werkprogramma is gemandateerd en wordt niet gepubliceerd.

Het opstellen van een evaluatierapportage voor zowel de thuistaken alsook de taken die bij de OD zijn belegd.

- Dit gebeurt al; jaarlijks jaarverslag.

Het vaststellen van de documenten die door ODRA worden opgesteld in uw rol als bevoegd gezag. Het laten vaststellen door het AB is niet voldoende.

- Dit gebeurt al. Begroting en jaarverslag worden jaarlijks vastgesteld door college. Uitvoeringstrategie milieu is ook al vastgesteld. Vaststelling werkprogramma is gemandateerd.

Het hebben van een vergunning strategie voor die taken die bij ODRA zijn belegd.

- Staat nog op ‘PM’ in OD-strategie. Dit is geen reden waarom het niet voldoet, maar een aandachtspunt. Relevant is met name de strategie (voor risicogestuurd) toezicht, want alle vergunningaanvragen moeten worden behandeld.

2. De VTH-informatie voor komend beoordelingsjaar (2026) voor de thuistaken is tijdig, voor 1 maart 2026, aan de provincie gestuurd. Voor de OD-taken zijn deze recent ook toegestuurd. Sowieso volgen de stukken voor de OD-taken altijd pas na 1 maart. Bovendien was het nu vanwege de recente fusie nog iets later.

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201721970 Zaaknummer: Z/26/146608

Portefeuillehouder(s): L.S. Kaper

Voor vragen
Naam: Anja Nijhuis
Telefoon: 0610650402
E-mail: a.nijhuis@1stroom.nl

Komt wel terug tot besluitvorming in de raad (koersdocument).

Onderwerp: Proces volkshuisvestingsprogramma

Aanleiding voor deze kennisgeving
Met de Omgevingswet en de komst van de Wet versterking regie Volkshuisvesting verandert het woonbeleid van een woonvisie in een programma onder de Omgevingsvisie; het volkshuisvestingsprogramma. In de Omgevingsvisie legt gemeenteraad de ruimtelijke keuzes vast en wordt de toekomstvisie neergezet. In het volkshuisvestingsprogramma komt de praktische uitwerking van deze visie op het gebied van wonen/volkshuisvesting (bevoegdheid college). De Omgevingsvisie en het volkshuisvestingsprogramma samen vervangen daarmee de huidige woonvisies. Het proces om te komen tot zo'n volkshuisvestingsprogramma is nu opgestart. Met deze kennisgeving wil ons college de gemeenteraad informeren over het proces en de rol van de gemeenteraad daarin.

Relevant beleidskader
Omgevingswet, (komende) Wet versterking regie volkshuisvesting, Nationale Woon- en Bouwagenda, met onderliggende programma's en de Woondeal.
Omgevingsvisie Westervoort, Woonvisie Westervoort 2021-2030, Woonzorgvisie gemeente Westervoort 2025.

Inhoud van mededeling
Gelet op de ontwikkelingen rondom wonen/volkshuisvesting, de aankomende verplichting tot het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma, de leeftijd van de huidige woonvisie (vastgesteld in 2021) en de actualisatie van de Omgevingsvisie Westervoort, is het nu een goed moment om de Woonvisie te vervangen door een volkshuisvestingsprogramma.
Een volkshuisvestingsprogramma is een programma hangend onder de omgevingsvisie van de gemeente.

Omdat de Woonvisie inmiddels 5 jaar oud is en daarmee niet op alle onderdelen helemaal actueel meer is en vanwege de komende actualisatie van de Omgevingsvisie zullen de hoofdlijnen van het woon-/volkshuisvestingsbeleid eerst in een koersnotitie aan uw raad worden voorgelegd ter vaststelling. Daarna zal de praktische/concrete uitwerking van dit beleid in het volkshuisvestingsprogramma worden vastgelegd. Omdat dat een programma onder de Omgevingsvisie is, is de vaststelling daarvan een bevoegdheid van het college.

In de koersnotitie zal de (te actualiseren) visie op de volgende punten worden neergelegd:
- Kwantiteit en locaties (hoeveel woningen en waar (zoekgebieden/bekende locaties))
- Doelgroepen (verwijzing naar woonzorgvisie, daar waar het gaat om doelgroepen met een wonen met zorg vraag)
- Betaalbaarheid (o.a. uit de woondealafspraken)
- Bestaande woningvoorraad (welke ontwikkelingen zijn er nodig voor een toekomstbestendige voorraad)
- Leefbaarheid en duurzaamheid (verwijzing naar woonzorgvisie en duurzaamheidsbeleid)
- Integraal beleid (hoe past het woonbeleid in/bij het beleid in andere werkvelden).

Dit document zal het beleid op hoofdlijnen en mogelijk wat staccato beschrijven. In de herijking van de Omgevingsvisie zal het beleid uitgebreider worden beschreven.

In het volkshuisvestingsprogramma wordt dit beleid uitgewerkt naar concrete maatregelen en uitvoeringsopdrachten. Waarbij voor de doelgroepen met een zorg-vraagstuk verwezen zal worden naar het uitvoeringsprogramma wonen en zorg, dat komt te hangen onder de in 2025 door u vastgestelde woonzorgvisie. Zo ook voor leefbaarheid. Voor duurzaamheid zal, waar mogelijk, verwezen worden naar het specifieke (uitvoerings)beleid op dat thema.

In het licht van de principes van de Omgevingswet zullen we in deze fase ook participatie inzetten, met betrokken partners, omliggende overheden, onze inwoners en de gemeenteraad. De gemeenteraad zal meegenomen worden over inhoud (wensen en bedenkingen), voortgang, uitkomsten en inhoud van het programma.

Westervoort, 10 maart 2026.

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. Sluiter (MA) Drs. A.J. van Hout

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201721755 Zaaknummer: Z/23/103400

Portefeuillehouder(s): P.J.H. Pennekamp

Voor vragen
Naam: Gert Jan Nust
Telefoon: 0610943936
E-mail: g.nust@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Anterieure overeenkomst Westervoort Noord

Aanleiding voor deze kennisgeving
Het college heeft besloten een anterieure overeenkomst aan te gaan met VOF Ontwikkelcombinatie BPD-Nikkels ten behoeve van de ontwikkeling van Westervoort Noord oostelijk deel

Relevant beleidskader
Gebiedsontwikkeling Westervoort Noord

Inhoud van mededeling
Het college heeft op 24 februari 2026 ingestemd met de anterieure overeenkomst met de VOF Ontwikkelcombinatie BPD-Nikkels ten behoeve van de ontwikkeling van ca. 2010 woningen in Westervoort Noord oostelijk deel. Op een nader te bepalen moment vindt ondertekening van deze overeenkomst plaats waarna hieraan middels een persbericht ruchtbaarheid zal worden gegeven.

Met het sluiten van deze overeenkomt worden de uitgangspunten en randvoorwaarden vastgelegd waarbinnen de ontwikkelaar dit plandeel verder kan ontwikkelen. De afspraken in de overeenkomst stemmen overeen c.q. zijn een aanvulling op hetgeen publiekrechtelijk wordt vastgelegd in het Omgevingsplan Westervoort Noord Oostelijk deel. Het ontwerp hiervan heeft van 18 december 2025 tot 29 januari 2026 ter visie gelegen en wordt naar verwachting nog voor de zomer van 2026 aan uw raad ter vaststelling aangeboden.

De zakelijke beschrijving van deze overeenkomst wordt gepubliceerd op https://officielebekendmakingen.nl/.

De openbare versie van deze overeenkomst is (op afspraak) in te zien op het gemeentehuis. De niet openbare versie van de overeenkomst ligt na ondertekening gedurende 2 weken voor raadsleden ter inzage bij de griffie.

Westervoort, 24 februari 2026.

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. Sluiter (MA) Drs. A.J. van Hout

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201724695 Zaaknummer: Z/26/147672

Portefeuillehouder(s): L.S. Kaper

Voor vragen
Naam: K. Jeurissen
Telefoon: 06 27 17 65 96
E-mail: k.jeurissen@1stroom.nl

Onderwerp: Informeren van gemeenteraad betreffende de ontwikkelingen rondom netcongestie.

Aanleiding voor deze kennisgeving
In korte tijd zijn er drie belangrijke ontwikkelingen ontstaan:

1. Het nieuwe ACM-prioriteringskader (maatschappelijk prioriteren);
2. Het recente bericht van TenneT over een mogelijke aansluitstop;
3. De concept-wijziging van de Omgevingsverordening Gelderland, met instructieregels over netbewust bouwen en regionaal programmeren.

Deze ontwikkelingen raken direct aan onze gemeentelijke opgaven voor woningbouw, economie, energietransitie en ruimtelijke ordening. Met deze kennisgeving informeren wij de raad over de inhoud, de mogelijke gevolgen en hoe wij hiermee omgaan.

Relevant beleidskader
- Woondeal 2.0;
- Regionale energiestrategie RES 1.0 en 2.0;
- Gemeentelijk programma Duurzaamheid 2023-2026;
- Energieprogramma Duiven en Westervoort (in voorbereiding; uitvoering 2026).

Inhoud van mededeling
Zoals genoemd in de aanleiding, zijn er drie relevante ontwikkelingen op het gebied van netcongestie, die hieronder per onderwerp toegelicht.

1. *ACM-prioriteringskader (maatschappelijk prioriteren).*

De Autoriteit Consument & Markt (ACM) heeft een nieuwe netcode vastgesteld voor maatschappelijk prioriteren bij netcongestie. Vanaf 2026 vervalt de huidige systematiek waarbij capaciteit voor kleinverbruik (zoals woningbouw) werd gereserveerd. In plaats daarvan komt er één gezamenlijke wachtlijst voor groot- en kleinverbruik.

De volgorde op de wachtlijst wordt bepaald aan de hand van drie categorieën:
1. Congestieverzachters (bijvoorbeeld partijen die flexibel vermogen leveren);
2. Veiligheid (zorg, defensie, politie, telecom, waterschappen);
3. Basisbehoeften (waaronder woningbouw);

De nieuwe systematiek is op 1 januari 2026 ingegaan, met een overgangstermijn van een half jaar. Van 1 januari tot 1 juli kunnen aanvragen nog volgens de oude regels worden uitgevoerd, op basis van een huisnummerbesluit. Vanaf 1 januari kunnen aanvragen voor prioritering worden ingediend, op basis van nog bekend te maken criteria. Vanaf 1 januari 2027 worden aansluitingen aan bedrijven weer toegekend. In eerste instantie gebeurd toekenning volgens het prioriteringskader. Eventueel resterende capaciteit wordt vervolgens toegewezen aan bedrijven die niet onder de prioritering vallen.

2. *Bericht TenneT: mogelijke aansluitstop.*

TenneT heeft recent gemeld dat een aansluitstop dreigt voor groot- én kleinverbruik in (delen van) Flevoland, Gelderland en Utrecht. Eerdere verwachtingen dat er beperkte ruimte beschikbaar zou komen, blijken volgens de laatste berekeningen mogelijk niet haalbaar. Zonder interventies kan vanaf deze zomer sprake zijn van een aansluitstop en stroomuitval.

Er zijn op korte termijn vier mogelijke interventies om dit scenario alsnog af te voorkomen.

- Ten eerste moet de realisatie van cruciale bouwprojecten in de Flevopolder, Gelderland en Utrecht worden versneld. Hierdoor ontstaat er meer ruimte op het stroomnet. Een voorbeeld is het zo snel mogelijk realiseren van hoogspanningsstation Utrecht-Noord. Dit hoogspanningsstation en bijbehorende verbindingen zijn essentieel voor de drie provincies.
- Ten tweede moeten de maatregelen in het maatregelenpakket worden geïntensiveerd en uitgebreid.
- Ten derde pleit TenneT voor een brede maatschappelijke en bestuurlijke discussie over het accepteren van meer risico bij het zwaarder belasten van het stroomnet. Dit kan helpen om de druk op het net te verminderen.
- Tot slot ziet TenneT dat het verminderen van piekbelasting door huishoudens onderdeel van de oplossing is.

Gezien de positieve berichten van december 2025, kwam dit bericht als een verrassing.

De uiteindelijke impact hangt af van onder andere:

- De mate waarin meer risico op kortstondige stroomuitval maatschappelijk aanvaardbaar wordt geacht;
- De snelheid waarmee het hoogspanningsnet kan worden uitgebreid;
- Validatie van de berekeningen door een onafhankelijk bureau;
- Verdere intensivering van flexibiliteitsmaatregelen.

Voor onze gemeente betekent dit dat er een extra onzekerheid ontstaat ontstaat over nieuwe aansluitingen voor woningbouw, bedrijven en maatschappelijke voorzieningen. Ook als Tennet een aansluitstop per juli kan voorkomen, blijft het risico bestaan dat de beschikbare ruimte op het net in januari 2027 al volledig is toegewezen. De definitieve besluitvorming vanuit Tennet wordt binnen enkele maanden verwacht.

3. *Concept Omgevingsverordening Gelderland*

De provincie Gelderland heeft in de concept-Omgevingsverordening instructieregels opgenomen over:

a. Netbewuste woningbouw (netbudget);
b. Regionaal programmeren bij schaarse netcapaciteit.

a. Netbewuste woningbouw

Gemeenten worden verplicht in hun omgevingsplan regels op te nemen over een zogenoemd netbudget. Dit betreft een maximale rekenkundige piekbelasting (12–14 Watt per m² gebruiksoppervlakte) voor woningbouwprojecten.

Vanaf 2027 wordt dit een toetsingskader bij vergunningverlening. Als een project niet aan het netbudget voldoet, mag geen vergunning worden verleend.
Belangrijk hierbij is dat:

- Het uitsluitend woningbouw betreft (geen bedrijven of andere functies);
- Het een rekenkundige norm is;
- Het kan leiden tot hogere bouwkosten;
- Het geen garantie geeft op een netaansluiting.

b. Regionaal programmeren
Daarnaast wordt voorgesteld dat gemeenten samen met de provincie en de netbeheerder per onderstation een regionaal programma opstellen. Hierin worden woningbouwprojecten geprioriteerd. Alleen projecten die op deze regionale prioriteitenlijst staan, kunnen vervolgens mogelijk gemaakt worden in het omgevingsplan.
Dit betekent extra regelgeving in de ruimtelijke afweging, bovenop:

- Regionale woonafspraken;
- Het landelijke ACM-prioriteringskader.

Onze gemeente werkt samen met Doesburg, Duiven, Montferland en Zevenaar aan een gezamenlijke zienswijze op deze instructieregels. Hierin vragen wij onder meer aandacht voor:

- Duidelijke en objectieve prioriteringscriteria;
- Bescherming van reeds gemaakte afspraken en investeringen;
- Bestuurlijke autonomie van gemeenten;
- Financiële uitvoerbaarheid;
- Samenhang met bestaande regionale woonafspraken.

Consequenties voor onze gemeente.

De drie ontwikkelingen versterken elkaar en leiden tot een nieuwe realiteit:

1. Mogelijk geen nieuwe aansluitingen meer per 1 juli 2026 of 1 januari 2027.
2. Minder lokale sturingsmogelijkheden op de volgorde van aansluitingen.
   Gemeenten krijgen minder invloed op welke projecten voorrang krijgen bij de netbeheerder.
3. Extra ruimtelijke en juridische randvoorwaarden.
   Het netbudget wordt een verplicht toetsingskader bij vergunningverlening.
4. Meer regionale afhankelijkheid.
   Projecten worden mede afhankelijk van regionale prioritering.
5. Onzekerheid voor woningbouw en economie.
   Zowel woningbouw als bedrijfsontwikkeling kunnen hierdoor vertraging oplopen.

Hoe wij hiermee omgaan.

Wij zetten in op de volgende lijnen:

1. Actieve betrokkenheid bij regionale afstemming.
   Wij nemen deel aan regionale overleggen over prioritering en programmering;
2. Indienen van een gezamenlijke zienswijze.
   Samen met buurgemeenten vragen wij om aanpassing en verduidelijking van de instructieregels;
3. Integrale afweging binnen onze eigen projecten.
   Wij brengen in beeld welke projecten mogelijk prioriteit behoeven en welke risico lopen;
4. Voorbereiding op nieuwe systematiek.
   Wij inventariseren welke woningbouw- en ontwikkelprojecten in aanmerking komen voor prioriteitsverzoek bij de netbeheerder;

5. Inzet op netbewust ontwikkelen.
   In onze planvorming stimuleren wij netbewuste oplossingen, flexibiliteit en slimme energieconcepten;
6. We ontwikkelen een Nadere Overeenkomst met Liander over het plaatsen van middenspanningsruimtes;
7. We faciliteren een nieuw onderstation in Duiven;
8. We werken mee aan een ruimtelijke inpassing voor een 150KV kabel vanuit onderstation Zevenaar naar Duiven;
9. We werken aan een Smart Energy Hub op Innofase.
10. We werken mee aan pilots voor alternatieve energie-modellen voor (bestaande) wijken.

Financiële paragraaf
Mocht er sprake zijn van een aansluitstop, kan dit financiële risico's meebrengen voor de gemeente. Bijvoorbeeld doordat inkomsten uit grondexploitatie vertraging oplopen of uitblijven.

Vervolgstappen
De gemeenteraad wordt actief geïnformeerd bij grote ontwikkelingen inzake netcongestie.

Westervoort, 17 maart 2026.

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort

M. Sluiter (MA) drs. A.J. van Hout

gemeente Westervoort

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

Ingekomen stukken:
A07. Ontwikkelingen Netcongestie

Vragen CDA-fractie:
Van 1 januari tot 1 juli kunnen aanvragen nog volgens de oude regels worden uitgevoerd, op basis van een huisnummerbesluit.

Vraag: Zijn de aanvragen voor aansluitingen binnen onze woningbouwprojecten al aangevraagd, zo nee, gaat dit voor 1 juli aanstaande gebeuren?

Verder wordt in dit stuk over 3 belangrijke ontwikkelingen gesproken:

1. Het nieuwe ACM-prioriteringskader (maatschappelijk prioriteren);
2. Het recente bericht van TenneT over een mogelijke aansluitstop;
3. De concept-wijziging van de Omgevingsverordening Gelderland, met instructieregels over netbewust bouwen en regionaal programmeren.

Antwoorden:

Als er vóór 1 juli 2026 een aanvraag is gedaan via www.mijnaansluiting.nl voor een project die reeds vergund is en eveneens voorzien is van een huisnummerbesluit dan krijgt deze capaciteit toegewezen vanuit een eerder gemaakte reservering. Tussen 1 juli 2026 en 1 oktober kunnen nog steeds alleen woningbouwprojecten met een vergunning en een huisnummerbesluit transportcapaciteit aanvragen maar die komen dan op de wachtlijst. Vanaf 1 oktober geldt ook ‘eerder aanvragen’. Vanaf dat moment kunnen woningbouwprojecten ook prioriteit krijgen als die is aangevraagd.

Onze projecten zijn bekend op een data-validatielijst van Liander. Aanvullingen hierop doen wij via de vooraanmelding op mijnaansluitingen.nl vóór 1 juli. Vóór 1 oktober dienen wij een prioriteringsverzoek in met al onze concrete woningbouwprojecten aan de hand van de door de VNG opgestelde methodiek. Op dit moment wordt het proces voor het ‘eerder aanvragen’ nog ingericht op www.mijnaansluiting.nl

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201724508 Zaaknummer: Z/26/147563

Portefeuillehouder(s): L.S. Kaper

Voor vragen
Naam: Dick Boschman
Telefoon: 06 27 01 64 32
E-mail: d.boschman@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Woonbehoefteonderzoek 2025

Aanleiding voor deze kennisgeving
In onze Groene Metropoolregio doen we elke 3 jaar een woonbehoefteonderzoek. Dit gebeurt op het moment dat de uitkomsten van het WoonOnderzoek Nederland (WoON) bekend zijn. Het rapport is opgesteld in opdracht van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) met een begeleidende projectgroep. Bij de opstelling van het rapport is gebruik gemaakt van diverse databronnen en zijn bijeenkomsten georganiseerd voor marktpartijen, overheden en woningcorporaties.

Relevant beleidskader
Omgevingswet, (komende) Wet versterking regie volkshuisvesting, Nationale Woon- en Bouwagenda, met onderliggende programma's en de Woondeal.
Omgevingsvisie Westervoort, Woonvisie Westervoort 2021-2030, Woonzorgvisie gemeente Westervoort 2025.

Inhoud van mededeling
Via deze kennisgeving informeren wij u over de uitkomsten van het regionaal woonbehoefteonderzoek 2025. Het rapport geeft inzicht in de woonbehoefte op regionaal, subregionaal en lokaal niveau en geeft aanbevelingen over verschillende woonopgaven die hier uit voortkomen. In deze brief informeren we u over de belangrijkste uitkomsten. Het rapport is als bijlage toegevoegd.

Periodiek doen we onderzoek
In onze regio doen we elke 3 jaar woonbehoefteonderzoek. Dit gebeurt op het moment dat de uitkomsten van het WoonOnderzoek Nederland (WoON) bekend zijn. Het rapport is opgesteld door het bureau Companen, in opdracht van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) met een begeleidende projectgroep waarin gemeenten, de provincie Gelderland, WoonKr8 (het regionaal samenwerkingsverband van woningcorporaties) en de GMR zijn vertegenwoordigd. In deze begeleidende werkgroep zijn Duiven en Westervoort namens de Liemers vertegenwoordigd geweest. Bij de opstelling van het rapport is gebruik gemaakt van diverse databronnen en zijn bijeenkomsten georganiseerd voor marktpartijen, overheden en woningcorporaties. De methodologie wordt in het onderzoek toegelicht.

Uitkomsten
Het onderzoek geeft een behoefte in de GMR van 2025 tot 2050 van bijna 70.000 woningen of andere vormen van (tijdelijke) huisvesting. Het gaat om ruim 56.000 woningen en zo'n 11.000 tot 14.000 andere vormen van (tijdelijke) huisvesting.

Voor de periode 2025 tot en met 2034 komt de behoefte uit op bijna 40.000 extra woningen. Inclusief compensatie voor verwachte sloop komt deze uit op bijna 44.000 woningen. Daarmee ligt de behoefte vrijwel in lijn met de afspraken in de Woondeal (circa 45.000 woningen).

Het onderzoek geeft daarnaast een aanvullende vraag aan van 7.300 tot bijna 10.000 tijdelijke plekken voor arbeidsmigranten, van 1.800 plekken voor (dreigend) dak- en thuisloze mensen en een behoefte van zo'n 400 woonwagenstandplaatsen in de regio. In Nijmegen is ook een aanvullende vraag van 2.400 eenheden voor studenten.

Na 2035 blijft er behoefte aan extra woningen. Deze behoefte vlakt echter wel wat af. In de periode tot 2040 gaat het om bijna 8.000 extra woningen in de regio, in de tien jaar daarna aan nog eens ruim 9.000 woningen.

Het grootste deel van de behoefte komt voort uit de verwachte huishoudensgroei. Deze raming valt hoger uit dan bij de vorige prognose, vooral door een groei van het aantal buitenlandse vestigers, maar ook door een toename van het aantal vestigers uit de rest van Nederland. Daarnaast is het woningtekort toegenomen: van 5,1% van de woningvoorraad (2022) naar 5,5% in 2025. Vooral in de subregio Nijmegen is het woningtekort toegenomen.

De woningbehoefte tot en met 2034 ligt in lijn met de Woondeal afspraken

De woningbehoefte naar prijs-, en huur- en koopklassen tot en met 2034 is als volgt verdeeld:

- Sociale huur 30%
- Middenhuur 2%
- Goedkope koop 22%
- Betaalbare koop 15%
- Vrije sectorhuur 1%
- Dure koop 30%

Daarmee is het aandeel "betaalbaar" (sociale huur, middenhuur, goedkope en betaalbare koop) 69%. Het aandeel behoefte aan appartementen of nultredenwoningen is 54% en aan eengezinswoningen 46%.

Het onderzoek gaat dieper in op verschillende ontwikkelingen zoals: groei vooral door buitenlandse vestigers, meer behoefte aan appartementen, veel vraag naar sociale huurappartementen een beperkte opgave voor middenhuur, veel vraag naar woonvormen voor ouderen en veel vraag naar huisvesting van aandachtsgroepen. Dit zijn doelgroepen die om verschillende redenen (vaak vanwege een zorg- of kwetsbare achtergrond, soms vanwege een zeer specifieke woningvraag) moeite hebben om zelfstandig aan passende woonruimte te komen.

Lokale uitkomsten
Voor Westervoort ligt de kwantitatieve behoefte in lijn met de Woondeal afspraken en de Woningbouwevaluatie 2024 en vooruitkijk 2040. De woningbehoefte bestaat deels uit woningen die nodig zijn om het huidige tekort in te lopen en deels uit woningen voor de huishoudensontwikkeling.

Voor wat betreft de kwalitatieve behoefte is er in Westervoort behoefte aan betaalbare woningen. Het aandeel betaalbare woningen op de totale behoefte ligt met twee derde op het regionale gemiddelde. De behoefte aan sociale huurwoningen bedraagt ongeveer 30% van de totale woningbehoefte. Er is in de sociale huursector veel behoefte aan appartementen, maar ook aan grondgebonden woningen.

Bijna 60% van de woningbehoefte bestaat uit appartementen/nultredenwoningen. Deze vraag is groot in de sociale huursector maar in totaliteit groter in de koopsector. Het is een vraag van ouderen die een nultredenwoning zoeken, maar ook van jongeren die een betaalbare eerste stap op de woningmarkt willen zetten. In het dure koopsegment is het veelal een vraag van (aankomende) ouderen. De vraag naar dure koopappartementen is vooral een vraag van oudere huishoudens die een nultredenwoning zoeken. Daarnaast is er vraag naar goedkope en betaalbare koopappartementen.

De vraagdruk in zowel de sociale huur als koopsector is hoog. In de koopsector is deze de laatste jaren stabiel hoog al is de gemiddelde koopprijs fors opgelopen van € 250.000,- naar ruim € 425.000,-. In de sociale huur is het aantal verhuringen ligt toegenomen van zo'n 70 woningen per jaar naar 80-90 woningen per jaar. Tegelijkertijd is het aantal reacties op grondgebonden woningen opgelopen van ruim 200 naar ruim 400 reacties per geadverteerde woning. Westervoort heeft samen met Overbetuwe gemiddeld de laagste slaagkans in de sociale huur van hele regio.

Vervolg
De uitkomsten van dit onderzoek gebruiken we als input voor actualisatie van regionale afspraken (o.a. Woondeal en afsprakenkader woonzorg) en lokaal beleid zoals actualisatie van de Omgevingsvisie en de opstelling van een volkshuisvestingsprogramma. Met de Omgevingswet en de komst van de Wet versterking regie Volkshuisvesting verandert het woonbeleid van een woonvisie in een programma onder de Omgevingsvisie, het volkshuisvestingsprogramma. In de Omgevingsvisie legt gemeenteraad de ruimtelijke keuzes vast en wordt de toekomstvisie neergezet. In het volkshuisvestingsprogramma komt de praktische uitwerking van deze visie op het gebied van wonen/volkshuisvesting (bevoegdheid college). De Omgevingsvisie en het volkshuisvestingsprogramma samen vervangen daarmee de huidige woonvisie en woonzorgvisie.

Westervoort, 24 maart 2026.

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. Sluiter (MA) Drs. A.J. van Hout

Bijlagen:

Registratienummer:	*Omschrijving:*
1. 201724471	Woonbehoefteonderzoek 2025

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

COMPANEN ADVIES VOOR WONINGMARKT EN LEEFOMGEVING

WOONBEHOEFTEONDERZOEK

2025

COLOFON

Publicatie
Februari 2026

Opdrachtgever
Groene Metropoolregio
Arnhem-Nijmegen

Bureau
Companen

Auteurs
Jeroen Lijzenga
Pim Tiggeloven
Laurens van Dongen

Projectnummer
2202.125/G

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 3
1.1 Aanleiding en vraagstelling 3
1.2 Vraagstelling 4
1.3 Leeswijzer 4

2 SAMENVATTING, CONCLUSIES EN ADVIEZEN 5

3 HUIDIGE WONINGMARKTSITUATIE 11
3.1 Woningvoorraad 11
3.2 Ontwikkeling van de bevolking 13
3.3 Verhuisbewegingen 16
3.4 Betaalbaarheid en beschikbaarheid 18

4 ONTWIKKELING VAN DE REGIONALE WONINGBEHOEFTE 21
4.1 Huishoudensontwikkeling 22
4.2 Woningtekort 24
4.3 Kwantitatieve woningbehoefte 25
4.4 Vergelijking met de afspraken 26
4.5 Kwalitatieve woningbehoefte 28
4.6 Vergelijking met de planvoorraad 33
4.7 Doorkijk naar de periode 2035 tot 2040 en verder 34
4.8 Vraag naar bijzondere woonvormen 34

5 BETAALBAARHEID EN SOCIALE HUUR 36
5.1 Behoefte aan sociale huurwoningen 36
5.2 Positie van starters en middeninkomens 39

6 WONINGVRAAG SPECIFIEKE AANDACHTSGROEPEN 40
6.1 Ouderen 40
6.2 Mensen die uitstromen uit een instelling 41
6.3 (Dreigend) daklozen 42
6.4 Arbeidsmigranten 43
6.5 Studenten in Nijmegen 43
6.6 Statushouders 45
6.7 Woonwagenstandplaatsen 46

BIJLAGE 1
ACCENTEN IN DE BEHOEFTERAMING 48

BIJLAGE 2
NADERE TOELICHTING OP DE METHODOLOGIE 50

BEKIJK DE DIGITOEGANKELIJKE SAMENVATTING

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en vraagstelling

In de Groene Metropoolregio werken de gezamenlijke overheden samen aan een beter functionerende woningmarkt. Om vinger aan de pols te houden voor de juiste woning, op de juiste plek, op het juiste moment, voeren zij periodiek een regionaal woonbehoefteonderzoek uit. Dit gebeurt steeds na het beschikbaar komen van de actuele WoON-gegevens. In de uitwerking van het woonbehoefteonderzoek werkt de regio nauw samen met de in Woonkr8 georganiseerde woningcorporaties en betrokken marktpartijen.

De actualisatie van het woonbehoefteonderzoek komt op een belangrijk moment. De woondeal tussen de regio, de provincie en het Rijk is recent geactualiseerd. Het onderzoek biedt de mogelijkheid om scherp na te gaan hoe de gemaakte afspraken aansluiten bij de ontwikkeling van de woningbehoefte in de regio en de drie subregio's.

Naast de (sub)regionale uitwerking is ook uitwerking op lokaal niveau een must. Immers de uitwerking van het woonbeleid en vertaling hiervan naar ruimtelijke plannen gebeurt op dat niveau. Goed zicht op de lokale situatie is noodzakelijk, temeer daar discussies over fair share in sociale huur zowel lokale als regionale afwegingen vraagt. Een goede onderzoeksmatige basis helpt om de discussie hierover te voeren aan de hand van feiten.

Companen heeft het regionale woonbehoefteonderzoek uitgevoerd. Zij heeft dit onderzoek opgepakt in samenspraak met een werkgroep met een afvaardiging uit de drie subregio's en een afvaardiging namens de provincie. Daarnaast zijn uitkomsten getoetst en verdiept in samenspraak met alle gemeenten, corporaties, marktpartijen en provincie.

Lokale uitkomsten zijn hier beschikbaar in de vorm van handzame factsheets.

1.2 Vraagstelling

Met het onderzoek wil de regio actuele inzichten krijgen in de woningbehoefte en geadviseerd worden over de aanpak van de opgaven. In het bijzonder is er aandacht voor betaalbaarheid van de huur- en de koopsector.

In dit onderzoek wordt inzicht geboden in:
- de huidige situatie op de regionale en subregionale woningmarkt;
- de opgaven op de woningmarkt naar huur en koop, naar zowel prijsklassen als woningtypes;
- speciale aandacht voor de woningbehoefte in het licht van de woondeal;
- de woonvraag van de aandachtsgroepen in het kader van de voorgestelde Wet versterking regie op de volkshuisvesting;
- resultaten op korte termijn (tot 2030), middellange termijn (tot 2035) en op de lange termijn (tot 2040 met een doorkijk naar 2050).

1.3 Leeswijzer

We belichten in deze rapportage verschillende onderwerpen die van belang zijn voor de regionale woningmarktontwikkelingen. Het gaat dan om de huidige situatie op de woningmarkt, de groei van de woningbehoefte, samenstelling van de woningbehoefte, behoefte aan sociale huur, kansen voor middengroepen en de omvang en samenstelling van de woonbehoefte in het licht van de woondealafspraken en de woonbehoefte van specifieke aandachtsgroepen. Deze onderwerpen zijn in deze rapportage successievelijk beschreven. Waar relevant om verschillen binnen de regio en de subregio's te duiden, wordt ingezoomd op uitkomsten per gemeente. De uitwerking per gemeente is zoals aangegeven, vormgegeven in factsheets. In de bijlage van het onderzoek beschrijven we de gekozen aanpak.

2 SAMENVATTING, CONCLUSIES EN ADVIEZEN

1 Grotere huishoudensgroei verwacht

De woningbehoefte in de Groene Metropoolregio komt voor de periode 2025 tot en met 2034 uit op 43.700 woningen. Dat is inclusief een compensatie van voorgenomen sloop (4.000 woningen). Daarmee ligt de behoefte vrijwel in lijn met de afspraken in de Woondeal (45.040 woningen). Het verschil is ruim 1.000 woningen.

Het advies is om vol in te blijven zetten op realisatie van de Woondealambitie, ook omdat de geraamde behoefte de afgelopen jaren bij iedere actualisatie hoger is komen te liggen.

Het grootste deel van deze behoefte komt voort uit de verwachte huishoudensgroei (+26.850 huishoudens). Deze raming valt hoger uit dan bij de vorige prognose, vooral door een groei van het aantal buitenlandse vestigers, maar ook door een toename van het aantal vestigers uit de rest van Nederland. Een andere factor in de woningbehoefte is het bestaande woningtekort dat ingelopen moet worden (12.850 woningen). Ook hierin is een toename ten opzichte van het vorige onderzoek te zien; van 5,1% van de woningvoorraad (2022) naar 5,5% in 2025. Vooral in de subregio Nijmegen is het woningtekort toegenomen.

De woningbehoefte in de subregio's Arnhem en Nijmegen is van vergelijkbare omvang (ruim 17.000 woningen in de periode 2025 tot en met 2034). De woningbehoefte in De Liemers is met 4.000 woningen in aantallen kleiner.

Het advies is toch om vast te houden aan de beoogde woningbouwlocaties in De Liemers. Woningbouw in deze subregio kan de druk op de woningmarkt in de andere subregio's (in de eerste plaats de subregio Arnhem) deels wegnemen.

Na 2035 blijft er woningbehoefte in de regio en in de drie subregio's. De behoefte aan extra woningen vlakt op basis van de huishoudensprognose echter wel wat af. In de periode tot 2040 is er op basis van de prognose een behoefte aan bijna 8.000 extra woningen in de regio, in de tien jaar daarna aan nog eens ruim 9.000 woningen. Nieuwbouw is niet de enige manier om te voorzien in de extra woningbehoefte.

Blijf inzetten op mogelijkheden om de bestaande woningvoorraad beter te benutten, door het transformeren van niet-woongebouwen naar woningen, het indien mogelijk optoppen van gebouwen en door het splitsen van grotere woningen in meerdere kleine woningen.

2 Regio groeide vooral door buitenlandse vestigers

De afgelopen jaren is het aantal inwoners in de Groene Metropoolregio verder toegenomen. Deze groei kwam niet door natuurlijke bevolkingsgroei. Al enkele jaren overlijden er meer mensen in de regio dan er geboren worden. De groei wordt vooral veroorzaakt door migratie. De grootste factor daarin zijn vestigers vanuit het buitenland. Vooral het aantal buitenlandse vestigers van buiten Europa is de laatste jaren sterk toegenomen (deels vluchtelingen, deels arbeidsmigranten). Daarnaast is er een positief binnenlands migratiesaldo. Het grote aandeel buitenlandse instromers in de bevolkingsgroei maakt de groei in de toekomst ook wat minder goed voorspelbaar. De buitenlandse instroom wordt in belangrijke mate bepaald door brandhaarden in de wereld en het landelijke beleid ten aanzien van de instroom van buitenlandse werknemers en studenten. Dat zijn factoren die snel kunnen veranderen en waarop de regio nauwelijks of geen invloed heeft.

Blijf deze ontwikkeling nauwgezet monitoren.

Arnhem en Nijmegen trekken veel jonge, kleine huishoudens van buiten de regio aan. Beide gemeenten hebben hoger onderwijs en trekken jonge mensen die voor de studie naar de steden komen. Een deel van deze mensen blijft na de studie in de stad wonen.

Zorg dat jonge mensen in de steden een betaalbare (studenten)woning kunnen vinden en na hun studie kunnen doorstromen naar een betaalbare eerste zelfstandige woning.

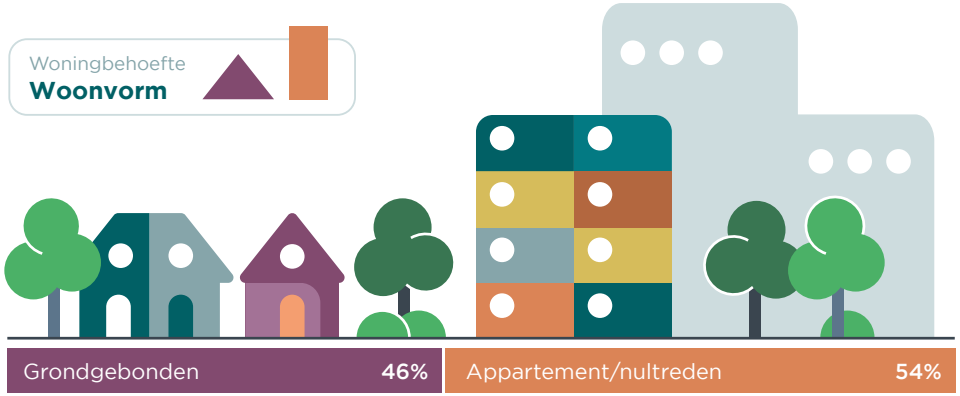
In een volgende levensfase vinden zij vaak een ruimere woning in een van de omliggende gemeenten; de stedelijke roltrap, waar de hele regio van profiteert. Ook de gemeenten aan de noord en noordwestkant van de regio (met name Renkum en Rheden) trekken relatief veel jonge kleine huishoudens aan.

De toestroom van gezinnen van buiten de regio is veel gelijkmatiger verdeeld over de regiogemeenten, hoewel ook bij deze groep naar verhouding veel huishoudens een plek vinden aan de noord en noordwestrand van de regio.

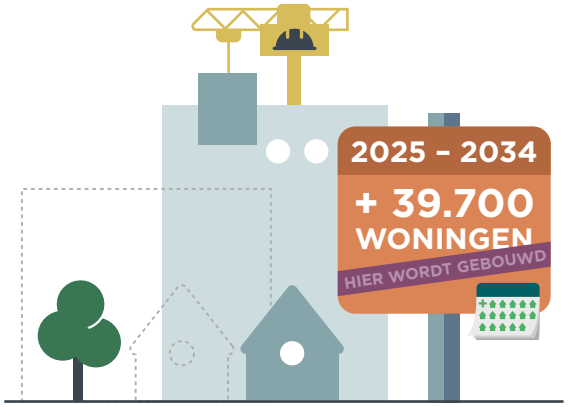
3 Meer behoefte aan appartementen

Een belangrijk deel van de huishoudensgroei wordt veroorzaakt door het toenemend aantal eenpersoons- en tweepersoonshuishoudens. Dat was ook al het geval bij het vorige onderzoek, maar hun aandeel neemt verder toe. Daarbij gaat het om oudere huishoudens (de vergrijzing zet verder door de komende jaren), maar zeker ook jongeren die de woningmarkt betreden. Dit heeft gevolgen voor de kwalitatieve woningvraag.

Met name onder jongeren zien we een sterkere oriëntatie op appartementen dan in het verleden het geval was (zowel in de huur als betaalbare koop). Die vraag manifesteert zich overigens wel vooral in de twee steden (Arnhem en Nijmegen), waar ongeveer twee derde van de jongeren op zoek is naar een appartement. In andere gemeenten gaat ongeveer 70% van de vraag van jongeren uit naar een grondgebonden woning. Hoewel veel van deze jongeren de voorkeur geven aan een grondgebonden woning, neigt een steeds groter deel naar een appartement als betaalbaar alternatief voor de relatief dure grondgebonden woning. Uit gesprekken met jongeren blijkt ook dat meer jongeren bereid zijn te starten in een appartement, als er perspectief is om na een paar jaar de stap te zetten naar de gewenste grondgebonden woning. Dit beeld werd bij de presentatie van de resultaten tijdens de Tempotafel ook herkend.

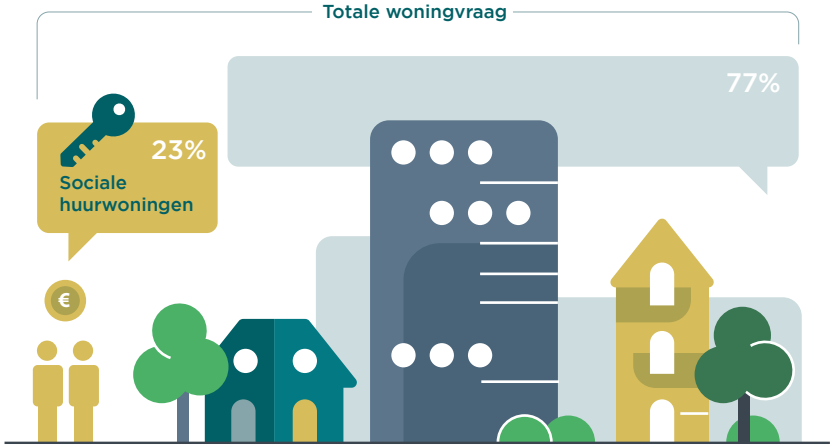
Er is daarnaast ook een toename van de vraag naar duurdere koopappartementen vanaf € 289.000 te zien, waarbij een flink deel van de vraag appartementen met een prijs vanaf € 405.000 betreft. Deze vraag is vooral afkomstig van ouderen die vanuit een grondgebonden koopwoning willen doorstromen naar een nultredenwoning. Waar bij jongeren een scherp onderscheid te zien is tussen stad en ommeland qua oriëntatie op appartementen, is dat onderscheid bij ouderen minder groot. In de steden geeft 83% van de verhuisgeneigde ouderen de voorkeur aan een appartement. In de minst stedelijke gemeenten ligt dat percentage op 61%.

4 Vraag grondgebonden koop afgenomen; uitzondering goedkope segment

Er is nog steeds veel behoefte aan grondgebonden koopwoningen. De vraag naar duurdere grondgebonden koop (> € 405.000) is en blijft een van de meest gewilde marktsegmenten in de regio, vooral gelet op de woonkwaliteit die daarbij hoort (ruimte, zowel in als rondom de woning). Maar de behoefte aan dit segment is wel iets afgenomen ten opzichte van het vorige onderzoek. Dat geldt ook voor de prijsklasse daar net onder (€ 289.000 - € 405.000). Hierin klinken vooral de aankomende demografische trends door; een toename van één- en tweepersoonshuishoudens waardoor de vraag naar ruime grondgebonden koopwoningen in de loop van de periode 2025 tot en met 2034 wat zal afnemen.

Een uitzondering hierop vormt het segment van de goedkope grondgebonden koop (< € 289.000). De vraag naar dit segment is verder toegenomen. Tegelijkertijd blijft de realisatie van dit segment een groot aandachtspunt. De bouwkosten zijn de afgelopen jaren verder gestegen. Aan de andere kant worden de mogelijkheden om op een industriële manier efficiënt betaalbare woningen te realiseren (modulaire bouw), steeds groter. Wel is het belangrijk dat starters (de belangrijkste doelgroep voor goedkope koop) een reële prijs-kwaliteitverhouding voor ogen hebben. Het eerlijke verhaal is dat een grondgebonden nieuwbouwwoning in het betaalbare segment kleiner in omvang zal zijn dan de woningen die 20 tot 30 jaar geleden in dit prijssegment werden gebouwd.

5 Veel vraag naar sociale huurappartementen

In de periode 2025 tot en met 2034 is er behoefte aan bijna 12.000 sociale huurwoningen; 30% van de totale woningbehoefte in de Groene Metropoolregio. Daarmee ligt het aandeel sociale huur in de totale woningbehoefte redelijk in lijn met het vorige onderzoek (29%). De behoefte ligt ook in lijn met de Woondealafspraken en het Wetsvoorstel versterking regie op de volkshuisvesting. De behoefte aan sociale huur is niet in alle gemeenten even groot. De fair share afspraken borgen de solidariteit binnen de regio op dit punt.

De vraag in de sociale huur is het grootst naar appartementen. Ongeveer 23% van de totale woningbehoefte in de regio gaat uit naar sociale huurappartementen. Deze behoefte is deels afkomstig van jongeren, deels van ouderen die een nultredenwoning zoeken. Verreweg het grootste deel van de vraag naar sociale huurwoningen heeft betrekking op het huurprijssegment tot de eerste aftoppingsgrens (€ 683, prijspeil 2025). De behoefte aan sociale huurwoningen naar huurprijsklasse is afgeleid aan de hand van de indeling van de vraag naar de product-markt-combinaties van de Woonstandaard van Aedes. Omdat de vraag veelal afkomstig is van kleine huishoudens (1 of 2 personen), horen daar volgens de Woonstandaard huurprijzen bij in de huurprijsklasse tot de eerste aftoppingsgrens.De vraag naar grondgebonden woningen in de sociale huursector is veel kleiner dan de vraag naar appartementen, maar wel aanzienlijk toegenomen ten opzichte van het vorige onderzoek. De behoefte aan dit woningtype is met name in de Liemers goed te zien.

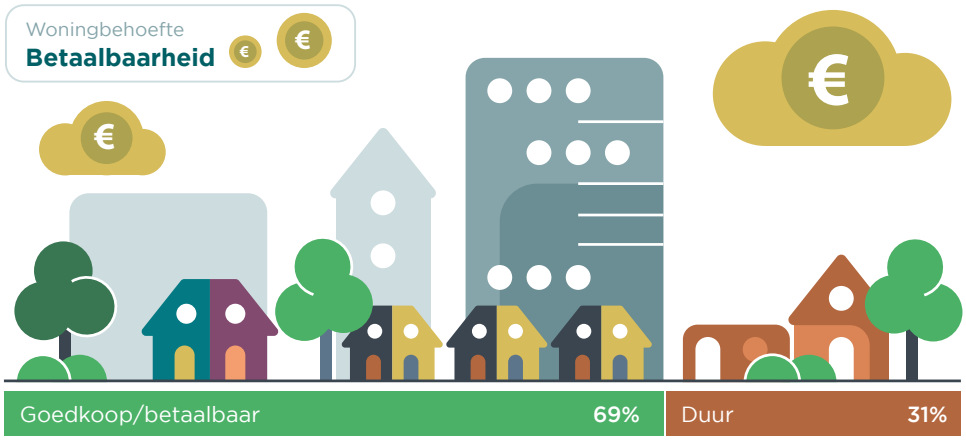
6 Middenhuur

Er geldt voor de periode 2025 tot en met 2034 een beperkte opgave voor uitbreiding van het aantal middeldure huurwoningen. Net als in het verleden wordt middenhuur vooral als een substituut gezien door huishoudens die een voorkeur hebben voor een koopwoning, maar hierin geen betaalbaar aanbod vinden. Er is behoefte aan ruim 2.000 appartementen in het middenhuursegment, 2% van de totale woningvraag in deze periode. In de steden is de vraag in belangrijke mate afkomstig van starters en jonge kleine huishoudens en in mindere mate van senioren. In de kleinere gemeenten worden deze woningen naar verhouding het meest gevraagd door oudere huishoudens die een nultredenwoning willen.

Voeg appartementen in de middenhuur met name toe in de stedelijke en centrum-dorpse woonmilieus binnen de regio.

De vraag naar grondgebonden woningen in de middenhuur is beperkt. Veel huishoudens die deze woningen betrekken, hadden liever een betaalbare koopwoning willen kopen.

Zet in op het toevoegen van de afgesproken aantallen betaalbare grondgebonden koopwoningen.

Als het niet lukt om voldoende betaalbare koopwoningen toe te voegen, zijn grondgebonden woningen in de middenhuur wel degelijk een belangrijk segment. Tegelijk zien we dat deze woningen door beleggers momenteel veel op de markt gebracht worden en daarmee voorzien in een deel van de vraag naar goedkopere koopwoningen.

7 Veel vraag naar woonvormen ouderen

De komende jaren zal het aantal oudere huishoudens verder toenemen. Anno 2025 is 26% van alle huishoudens in de Groene Metropoolregio 65 jaar of ouder. In 2050 zal dat aandeel zijn toegenomen naar 32%. Deze vergrijzing manifesteert zich met name in de subregio's Arnhem en De Liemers. De subregio Nijmegen vergrijst nauwelijks door de grote instroom aan jonge huishoudens.
Een groot deel van de ouderen blijft steeds langer vitaal en kan daardoor ook langer in een reguliere zelfstandige woning blijven wonen. Veel ouderen stellen de verhuizing naar een woning die speciaal geschikt is en waar men eventueel op termijn zorg kan ontvangen uit. Men is gehecht aan de huidige woning en woonomgeving, men heeft het sociale netwerk in de buurt en men heeft doorgaans lage woonlasten. Een verhuizing is dan vaak geen aantrekkelijk vooruitzicht als het vanwege de gezondheid nog niet hoeft. Maar hoe ouder men wordt, hoe groter de kans dat de gezondheidssituatie wel verandert en er een zorgvraag ontstaat. Ook deze ouderen met een matige tot zware zorgvraag zullen in de toekomst zoveel mogelijk zelfstandig blijven wonen. Maar daarvoor is een aangepaste woonvorm noodzakelijk. Op landelijk niveau wordt hiervoor een onderscheid gemaakt in drie typen ouderenwoningen: nultredenwoningen, geclusterde woonvormen en zorggeschikte woningen. De komende jaren is er vooral behoefte aan meer nultredenwoningen in de regio (+8.600 woningen in de periode 2022 tot en met 2031). Daarnaast is er behoefte aan 5.900 geclusterde woningen, waarvan 2.240 zorggeschikt. Deze behoefte ligt redelijk in lijn met de afspraken die hierover binnen de regio gemaakt zijn (Regionaal Afsprakenkader Huisvesting Aandachtsgroepen).

Bij het toevoegen van geclusterde woningen en geclusterde zorggeschikte woningen hoort ook een passende zorginfrastructuur. Het gaat bijvoorbeeld om nabijheid van een ontmoetingsplek, een sociaal netwerk van mensen waarop men terug kan vallen en bereikbaarheid van eerstelijnszorg. Blijf hier scherp op.

8 Huisvesting aandachtsgroepen

De aankomende Wet versterking regie op de Volkshuisvesting bepaalt dat iedere gemeente in haar Volkshuisvestingsprogramma de huisvestingsopgave voor de landelijke aandachtsgroepen weergeeft. Dit zijn doelgroepen die om verschillende redenen (vaak vanwege een zorg- of kwetsbare achtergrond, soms vanwege een zeer specifieke woningvraag) moeite hebben om zelfstandig aan passende woonruimte te komen. De meest kwetsbare aandachtsgroepen komen bovendien in aanmerking voor urgentie. De regio geeft in het Afsprakenkader Huisvesting Aandachtsgroepen invulling aan het faciliteren van huisvesting voor de diverse aandachtsgroepen.

Drie grootste aandachtsgroepen
Aantal nieuwe woningen per jaar, 2022 - 2031

- Een belangrijk deel van deze urgente groepen zijn mensen die vanuit een beschermde woningomgeving uitstromen naar een reguliere (vaak zelfstandige) woning. De verwachting is dat er in de periode 2022 tot en met 2031 jaarlijks behoefte is aan ongeveer 1.750 woningen voor de uitstroom van mensen vanuit een instelling. Hieronder vallen mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking, mensen die uitstromen uit Beschermd Wonen, Jeugdhulp met verblijf, Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang. Deze mensen hebben doorgaans behoefte aan goedkope, kleinere corporatie-woningen. Daarnaast valt onder de genoemde 1.750 woningen per jaar de woonbehoefte van sociaal en medisch urgenten en mantelzorgurgenten.
- Daarnaast is er een groep mensen die geen woning heeft of hun woning op korte termijn dreigt te verliezen. Deze groep (dreigend) daklozen heeft met spoed een (andere) woning nodig. De omvang van deze groep bedraagt op dit moment naar schatting 1.850 personen, waaronder ook kinderen.
- Er is op dit moment een tekort van 1.600 studentenwoningen in Nijmegen. Dit tekort loopt op tot 2.400 woningen in het studiejaar ’32-’33. Er zijn plannen voor het toevoegen van 1.600 studentenwoningen. De gemeente en SSH& gaan ervan uit dat de overige 800 benodigde woningen door marktpartijen worden toegevoegd.
- Voor de huisvesting van statushouders zijn de komende periode naar schatting jaarlijks 400 tot 700 woningen nodig. Dit zijn in de praktijk vooral corporatiewoningen.
- Daarnaast is er veel behoefte aan goed short stay en mid stay plekken voor de huisvesting van arbeidsmigranten. De behoefte aan short stay plekken valt in de bandbreedte van 5.400 tot 7.300 plekken, de behoefte aan mid stay plekken in de bandbreedte van 1.900 tot 2.600 plekken. Dit is de behoefte voor de periode tot 2030. Het betreft geen vraag naar zelfstandige woonruimte maar een vraag naar kwalitatief volwaardige tijdelijke woonplekken.
- Er is behoefte aan ongeveer 400 woonwagenstandplaatsen in de regio. Dit aantal moet als een ondergrens worden gezien, omdat gemeenten op verschillende manieren de behoefte onderzocht hebben. Niet alle gemeenten hebben naar de mogelijke behoefte van spijtoptanten (die verhuisd zijn naar een stenen woning) en van uit de gemeente vertrokken woonwagenbewoners die willen terugkeren gekeken.

De vraag van veel specifieke aandachtsgroepen als statushouders, mensen met een beperking en mensen die uitstromen uit Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en de Jeugdzorg is vaak een vraag naar een sociale huurwoning.

Zorg voor voldoende beschikbare betaalbare woningen. Uitbreiding van deze voorraad is een mogelijkheid om hierin te voorzien. Het Afsprakenkader Huisvesting Aandachtsgroepen biedt hiervoor de kaders. Blijf monitoren of de afspraken nog bij de vraagontwikkeling passen.

3 HUIDIGE WONINGMARKTSITUATIE

HOOFDUITKOMSTEN

- 30% van de woningen in de regio zijn corporatiewoningen. Ook op subregionaal niveau is dit het geval. Er zijn echter grote verschillen tussen gemeenten.
- De helft van de koopwoningen in de regio heeft een WOZ-waarde boven de landelijke betaalbaarheidsgrens van € 405.000 (prijspeil 2025).
- De bevolking van de Groene Metropoolregio is de afgelopen jaren structureel gegroeid. De instroom van mensen uit het buitenland is daarin de belangrijkste factor. De instroom van inwoners van buiten Europa is de laatste jaren aanmerkelijk toegenomen.
- De steden Arnhem en Nijmegen trekken nog steeds veel huishoudens van buiten de regio, met name kleine, jonge huishoudens. Een deel van hen vindt later een plek in de omliggende gemeenten.
- Er is sprake van een grote schaarste in de koopsector. De woningprijzen zijn blijven stijgen, woningen staan kort te koop en potentiële woningkopers hebben erg weinig keus. In Nijmegen is de druk het hoogst.
- Ook in de sociale huursector is de druk verder opgelopen en ook hier is de druk in Nijmegen het hoogst.

3.1 Woningvoorraad

Op regionaal en subregionaal niveau 30% corporatiewoningen, aandeel verschilt sterk per gemeente

Er staan bijna 350.000 woningen in de Groene Metropoolregio. Van deze woningen is 30% eigendom van een woningcorporatie. Op regioniveau ligt dit aandeel dus in lijn met de landelijke lijn om te streven naar 30% sociale huurwoningen op de woningvoorraad.

Tabel 3.1 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Woningvoorraad naar eigendom, 2025

	Aantal	%
Huur corporatie	104.500	30%
Huur particulier	45.600	13%
Koop	196.300	57%
Totaal	**346.400**	**100%**

Bron: WOZ-registratie gemeenten

Ook op subregionaal niveau ligt het aandeel corporatiewoningen rond de 30%. De verschillen tussen gemeenten zijn echter aanzienlijk.

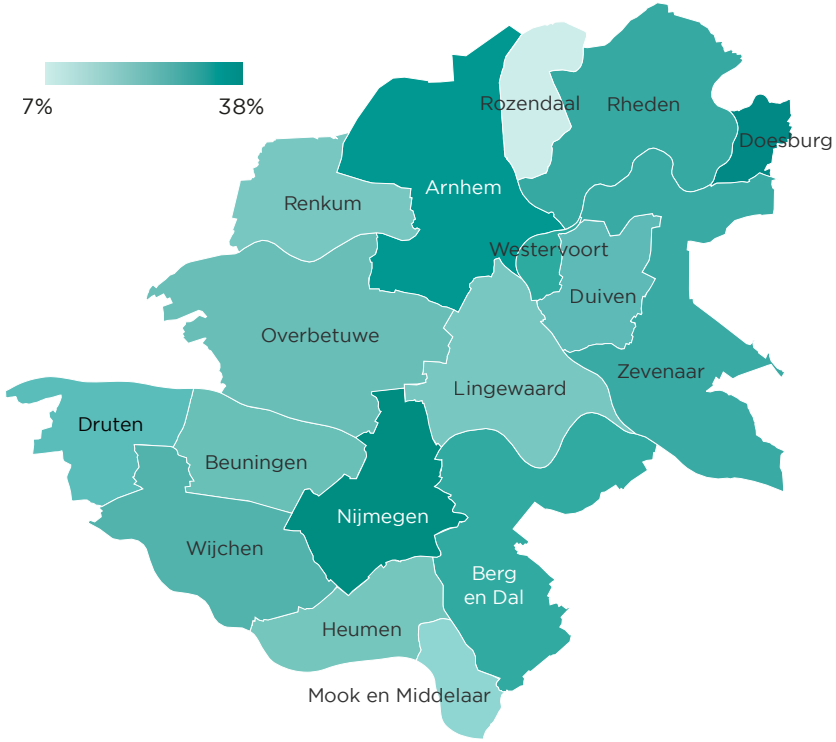
- Binnen de subregio Arnhem hebben alleen de gemeenten Arnhem en Rheden een aandeel gereguleerde corporatiehuur van 30% of hoger, in de andere gemeenten is dat aanmerkelijk lager, rond de 20%.
- In de Liemers is het aandeel corporatiewoningen meer gelijk verdeeld, waarbij Doesburg een aandeel corporatiewoningen heeft dat veel hoger ligt dan gemiddeld (38%) en Duiven iets achter blijft bij het gemiddelde (26%).

- In de subregio Nijmegen bepaalt de gemeente Nijmegen in belangrijke mate het subregionale gemiddelde (37%). Berg en Dal (29%) en Wijchen (26%) komen in de buurt van de 30% sociale huur, in de andere gemeenten is het aandeel een stuk lager.

Verreweg de meeste corporatiewoningen hebben een huur tot de sociale huurgrens van € 900 (prijspeil 2025). Een beperkt deel valt in het middenhuursegment.

Bijna 15% van de woningvoorraad is in eigendom van particuliere verhuurders. Bijna 60% van de woningen in de regio zijn koopwoningen. In de Liemers is het aandeel koopwoningen hoger dan in de andere twee subregio's.

Figuur 3.1 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aandeel corporatiewoningen met een gereguleerde huur (sociale huur + middenhuur), 2024

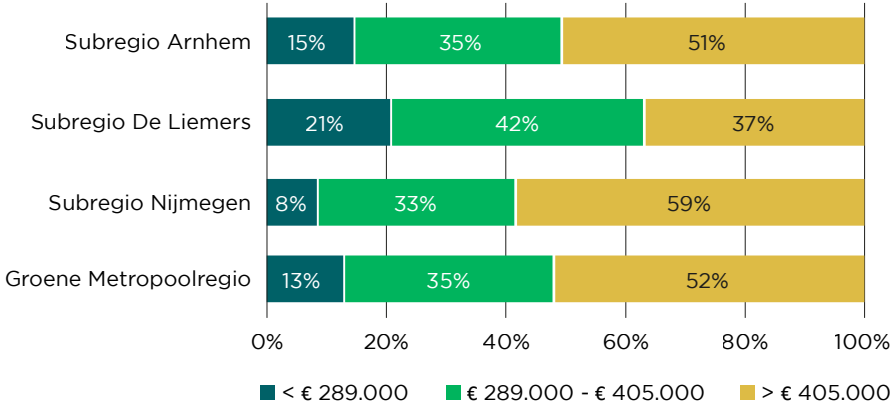

Bron: Gemeentelijke WOZ-registraties en VHE-bestanden corporaties

Helft koopwoningvoorraad heeft WOZ-waarde boven betaalbaarheidsgrens

Van de koopwoningen in de regio heeft de helft een WOZ-waarde die boven de landelijke betaalbaarheidsgrens van € 405.000 ligt. De WOZ-waarde ligt in de huidige markt over het algemeen lager dan de verkoopwaarde van woningen. Minder dan 15% van de koopwoningen heeft een WOZ-waarde onder de grens voor sociale koop (€ 289.000). Ruim een derde van de koopwoningen heeft een WOZ-waarde tussen € 289.000 en € 405.000.

Figuur 3.2 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Koopvoorraad naar prijsniveau

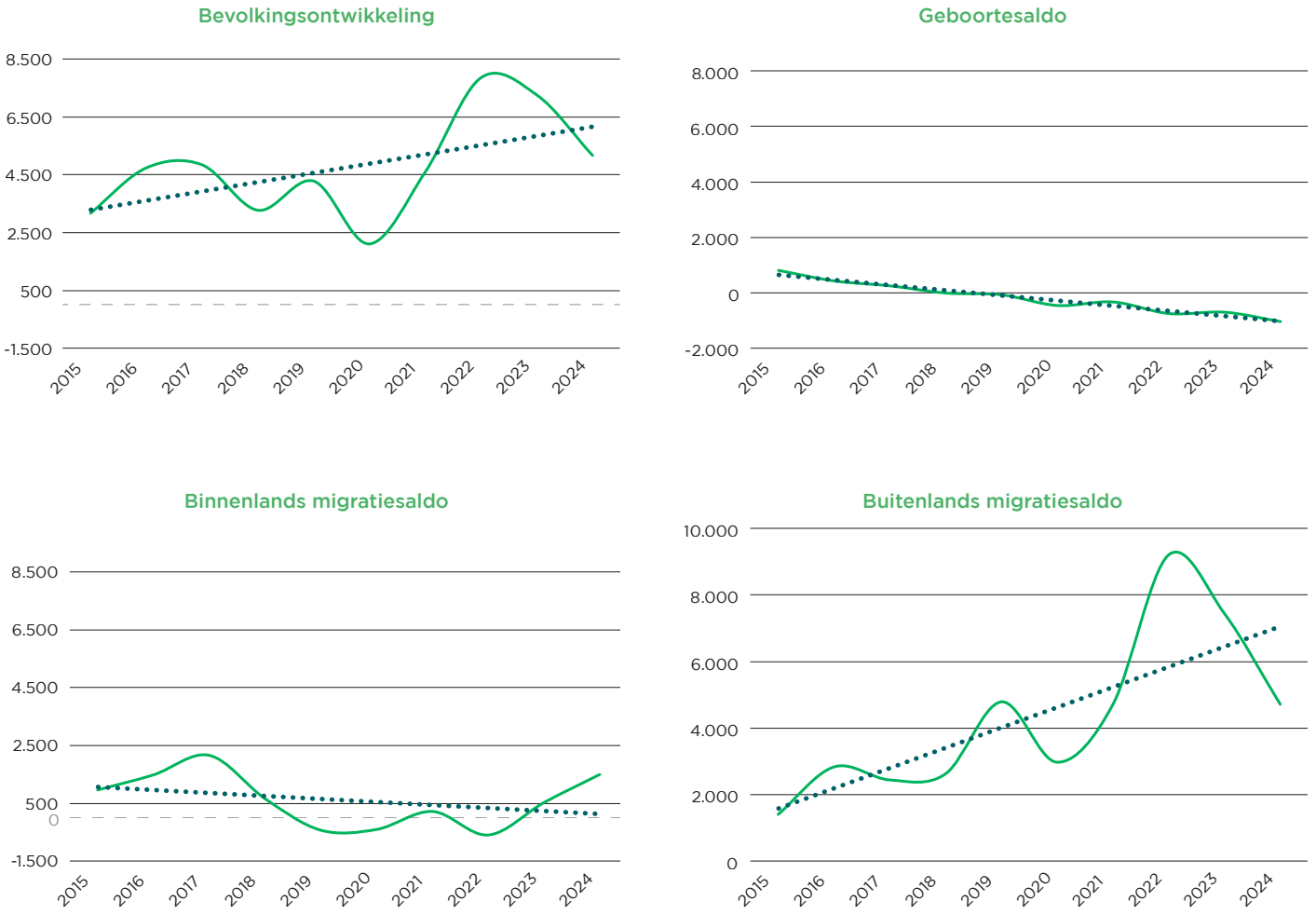

Bron: Gemeentelijke WOZ-registraties

- De koopvoorraad in de subregio Nijmegen heeft gemiddeld een hogere WOZ-waarde dan in de andere twee subregio's. In de subregio Nijmegen heeft bijna 60% van de koopwoningen een WOZ-waarde boven € 405.000 en minder dan 10% een WOZ-waarde onder € 289.000.
- In De Liemers is de waarde van koopwoningen gemiddeld juist lager dan in de andere twee subregio's.
- In de subregio Arnhem ligt de gemiddelde WOZ-waarde van koopwoningen redelijk in lijn met het regionale gemiddelde.

3.2 Ontwikkeling van de bevolking

Figuur 3.3 Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen. Bevolkingsontwikkeling naar achtergronden, 2015 - 2024

Bron: CBS

Regio groeit door instroom uit het buitenland

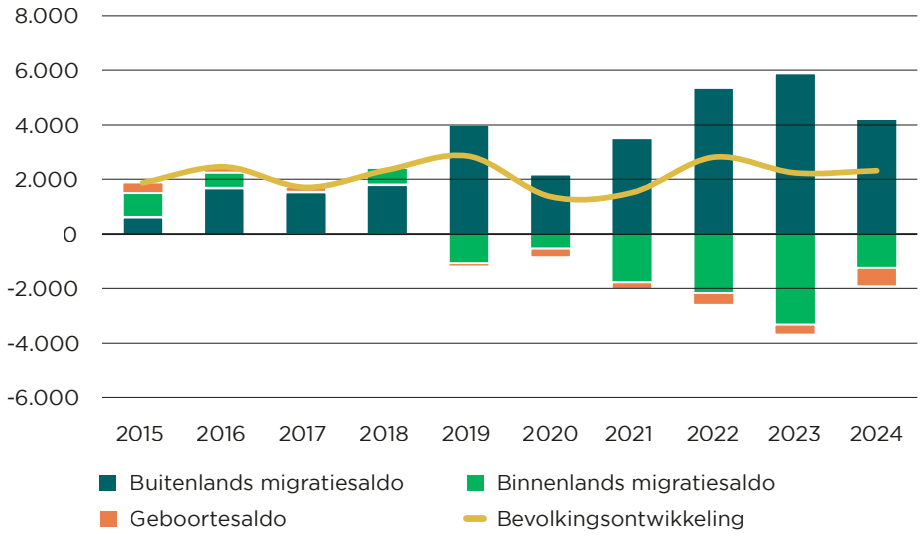
De bevolking van de Groene Metropoolregio neemt jaarlijks toe. De afgelopen tien jaar was elk jaar sprake van bevolkingsgroei. Deze groei komt niet door natuurlijke aanwas. Er overlijden sinds enkele jaren meer mensen dan er geboren worden in de regio. De groei is het gevolg van een positief migratiesaldo. Het binnenlandse migratiesaldo was de afgelopen tijd in de meeste jaren licht positief. Maar het is vooral het buitenlandse migratiesaldo dat zorgt voor de bevolkingsgroei in de regio. Dit saldo is de afgelopen tien jaar steeds positief. Hoewel de omvang van de groei per jaar wisselt, is de jaarlijkse groei gemiddeld stijgende; steeds meer mensen vinden vanuit het buitenland hun weg naar de gemeenten in de Groene Metropoolregio. Deze buitenlandse groei bestaat deels uit vluchtelingen die in Nederland een veilige plek vinden en deels uit buitenlandse werknemers. Ter referentie: in 2021 was het buitenlandse migratiesaldo in de regio + 4.700 en bedroeg de taakstelling 1.100. In 2024 was dit + 4.700 respectievelijk 1.600. Het merendeel van de vestigers betreft dus mensen die vanwege werk naar de regio komen. 2022 en 2023 zijn minder representatief vanwege de grote instroom van ontheemden uit Oekraïne. Dit zijn mensen die wel in de grafiek met het migratiesaldo staan, maar geen status hebben gekregen.

Bevolkingsontwikkeling in de subregio's

De omvang en de achtergronden van de bevolkingsontwikkeling verschillen per subregio.

Subregio Arnhem: veel instroom uit het buitenland, binnenlands vertrekoverschot

Figuur 3.4 Subregio Arnhem. Demografische ontwikkeling naar achtergronden, 2015 - 2024

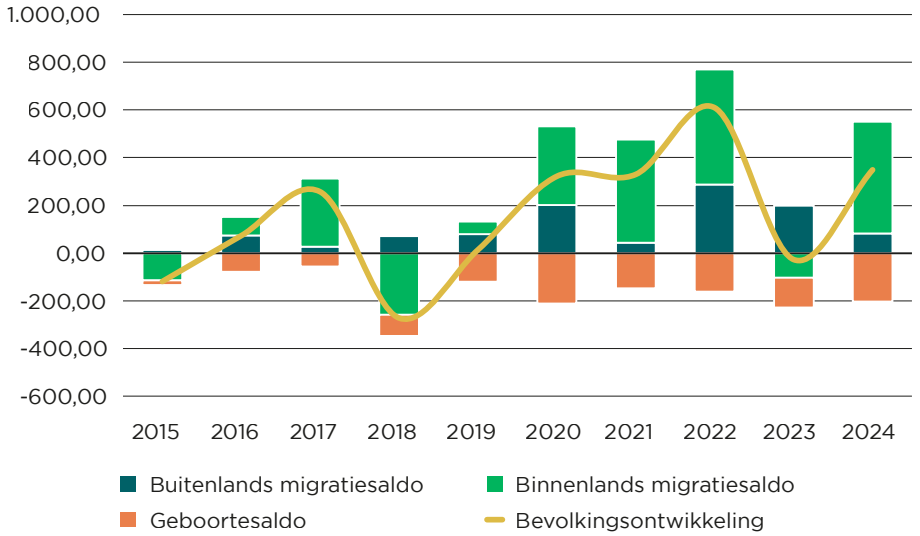

Bron: CBS

- De subregio Arnhem groeit vooral door instroom van mensen uit het buitenland.
- Het geboortesaldo is licht negatief.
- Het binnenlandse migratiesaldo is de laatste jaren negatief; er vertrekken per saldo meer inwoners naar gemeenten buiten de regio dan er zich vestigen uit deze gemeenten.
- In de subregio Arnhem speelt dat veel mensen uit het buitenland instromen in het AZC. Als zij een status krijgen en verhuizen naar een andere gemeente, wordt dat geteld als binnenlandse migratie. Dit verklaart een deel van de hoge instroom uit het buitenland en uitstroom naar andere Nederlandse gemeenten.
- Het hoge buitenlandse migratiesaldo in 2022 en 2023 hangt mede samen met de komst van ontheemden uit Oekraïne.

Subregio De Liemers: binnenlands vestigingsoverschot, negatief geboortesaldo

Figuur 3.5 Subregio De Liemers. Demografische ontwikkeling naar achtergronden, 2015 - 2024

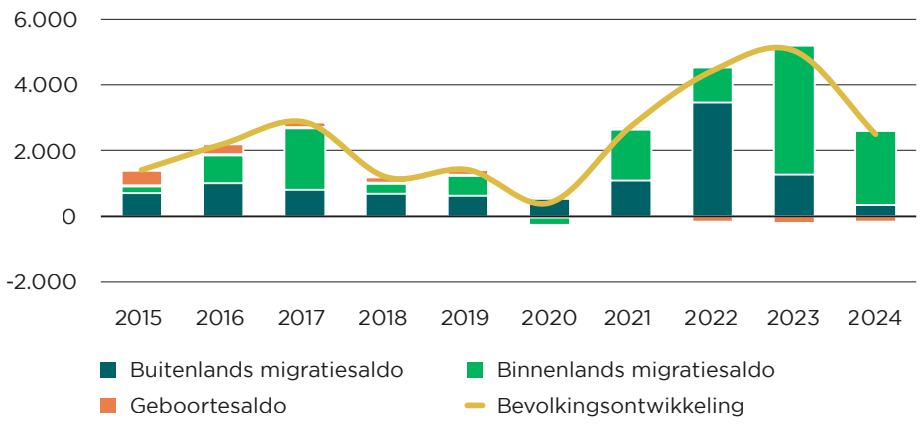

Bron: CBS

- De Liemers heeft van de drie subregio's naar verhouding het hoogste sterfteoverschot. Dit is al een aantal jaren het geval. De Liemers is meer vergrijsd dan de subregio Arnhem en de subregio Nijmegen.
- De Liemers kent een naar verhouding hoog binnenlands migratiesaldo. Veel inwoners van buiten de regio vinden een woonplek in De Liemers.

Subregio Nijmegen: veel instroom uit binnenland én buitenland

Figuur 3.6 Subregio Nijmegen. Demografische ontwikkeling naar achtergronden, 2015 – 2024

Bron: CBS

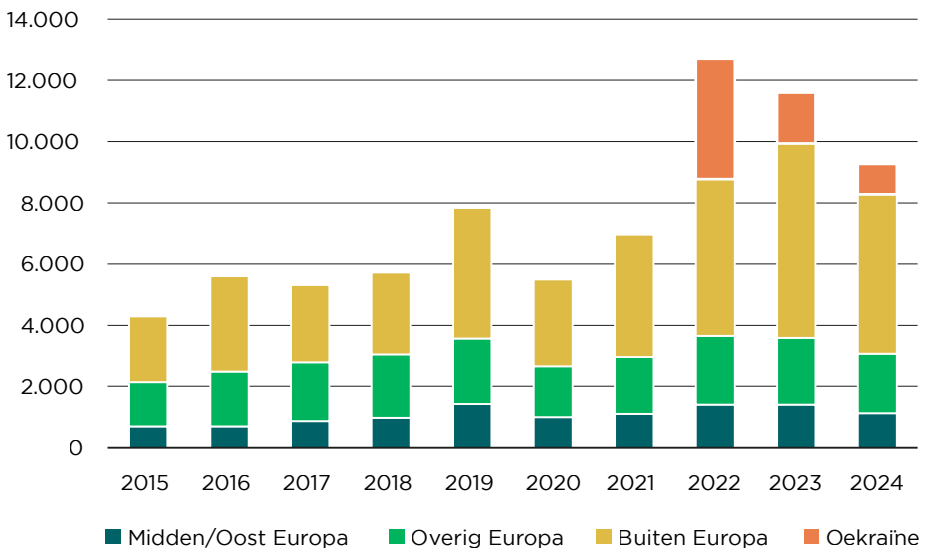
- Nijmegen heeft een naar verhouding jonge bevolking. Geboorte en sterfte zijn in evenwicht.
- Zowel de binnenlandse als de buitenlandse migratie in de subregio is per saldo positief.

Buitenlandse instroom

De Groene Metropoolregio heeft een sterk positief buitenlands migratiesaldo. Ook de drie subregio's hebben een positief buitenlands migratiesaldo. De omvang en samenstelling van de buitenlandse migratie is de afgelopen jaren veranderd.

Steeds meer instroom van buiten Europa

Figuur 3.7 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Buitenlandse instroom naar herkomst, 2015 - 2024

Bron: CBS

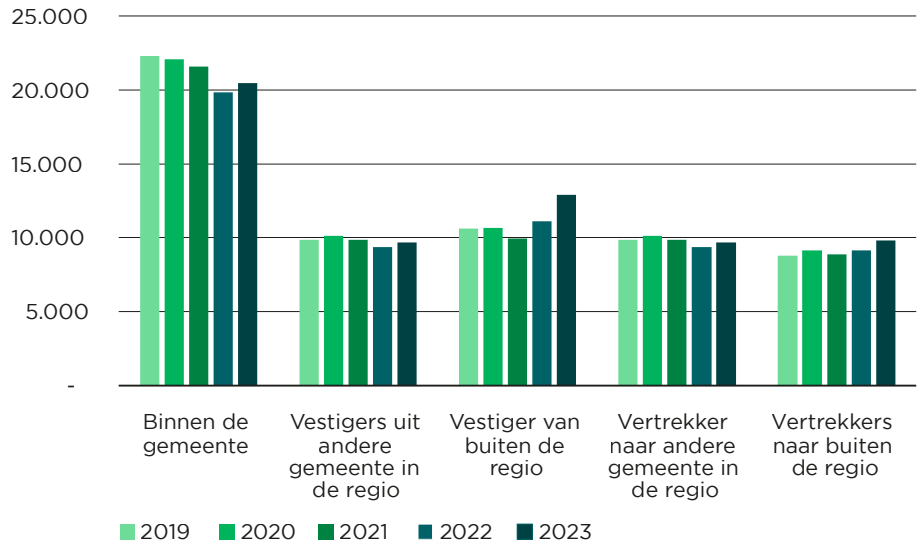
- Buitenlandse instroom uit Midden en Oost-Europa ligt al een aantal jaar redelijk op hetzelfde niveau. Dat geldt ook voor de instroom uit overig Europa. Deze instroom bestaat doorgaans uit mensen die vanwege werk voor kortere of langere tijd naar de regio komen.
- De afgelopen jaren is de instroom van buiten Europa fors toegenomen. Deels betreft ook dit instroom vanwege werk, maar deels ook betreft het vluchtelingen die naar Nederland komen. In de data is dit onderscheid overigens niet te maken.
- In 2022 en in mindere mate 2023 kwamen veel ontheemden uit Oekraïne naar de regio.

3.3 Verhuisbewegingen

Veruit de meeste huishoudens verhuizen binnen de eigen gemeente; meer vestigers van buiten de regio

Het aantal huishoudens in de Groene Metropoolregio dat binnen de eigen gemeente verhuist, is de afgelopen jaren afgenomen. Dit hangt samen met de krappe woningmarkt. Huishoudens hebben minder mogelijkheden om te verhuizen.

Figuur 3.8 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Verhuisbewegingen naar herkomst (huishoudens), 2019 – 2023.

Bron: CBS

Ondanks de krappe woningmarkt, nam de laatste jaren het aantal huishoudens dat zich van buiten de regio vestigden toe. Ook het aantal vertrekkende huishoudens nam overigens toe, maar dit waren er minder dan de vestigers.

Arnhem en Nijmegen trekken veel vestigers van buiten de regio

Figuur 3.9 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Binnenlandse vestigers naar relatieve grootte van de verhuisstroom, 2017 - 2023

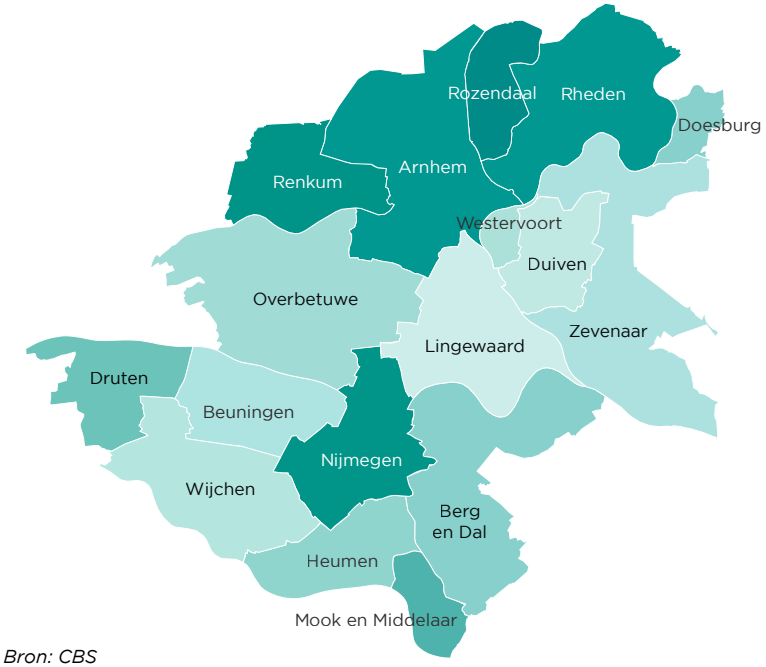
Bron: CBS

- Arnhem en in nog sterkere mate Nijmegen, trekken naar verhouding (gerelateerd aan de bevolkingsomvang) veel vestigers van buiten de regio.
- De noordwestkant van de regio trekt naar verhouding meer vestigers van buiten de regio dan de zuidoostkant.
- Een deel van de vestigers komt uit de Randstad, waar de druk op de woningmarkt in Nederland het hoogst is. Toegenomen mogelijkheden om op afstand

te werken hebben gemaakt dat over grotere afstanden wordt verhuisd. Dat betekent niet dat op grote schaal vanuit de Randstad naar de randen van het land wordt verhuisd. Eerder is sprake van een olievlek; de regio's rond de Randstad merken dat de druk oploopt, wat leidt tot meer verhuizingen naar de regio's die daar weer aan grenzen. Een analyse in opdracht van de provincies Gelderland en Overijssel[1] van de verhuisbewegingen van het westen van het land richting het oosten bevestigt dit beeld. De regio's binnen Gelderland die de meeste instroom hebben van vestigers uit de Randstad, zijn de regio's Rivierenland en Foodvalley, die grenzen aan Randstadprovincies. In de Groene Metropoolregio is het aandeel vestigers dat rechtstreeks uit de Randstad komt veel kleiner. Wel neemt dit aandeel door de jaren wat toe.

Stedelijke roltrap Arnhem en Nijmegen

Figuur 3.10 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Binnenlandse vestigers – kleine huishoudens tot 35 jaar, naar relatieve grootte van de verhuisstroom, 2017 - 2023

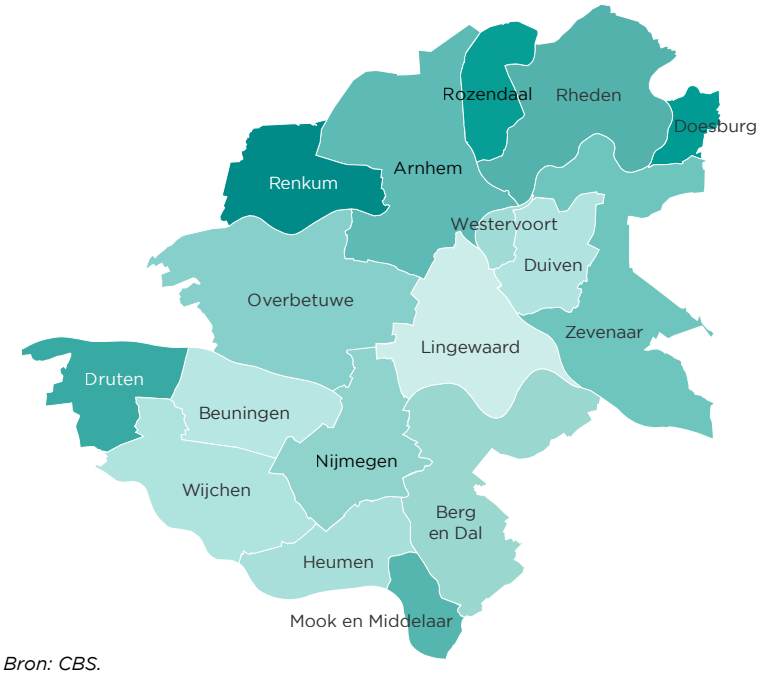
Bron: CBS

[1] *Komen en Gaan, inzicht in verhuisbewegingen – Rigo, 2025*

- Arnhem en Nijmegen trekken veel jonge, kleine huishoudens van buiten de regio aan. Beide gemeenten hebben hoger onderwijs en trekken jonge mensen die voor de studie naar de steden komen. Een deel van deze mensen blijft na de studie in de stad wonen. In een volgende levensfase vinden zij vaak een ruimere woning in een van de omliggende gemeenten. Dit principe wordt de stedelijke roltrap genoemd.
- Naast Arnhem en Nijmegen trekken gemeenten aan de noordwestkant van de regio naar verhouding veel jonge kleine huishoudens aan. Het betreft de gemeenten Renkum, Rheden en Rozendaal. Bij deze laatste gemeente moet worden aangetekend dat het om een relatief hoge instroom gaat, maar om kleine aantallen.

Toestroom gezinnen gelijkmatiger verdeeld over de regio

Figuur 3.11 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Binnenlandse vestigers - gezinnen, naar relatieve grootte van de verhuisstroom, 2017 - 2023

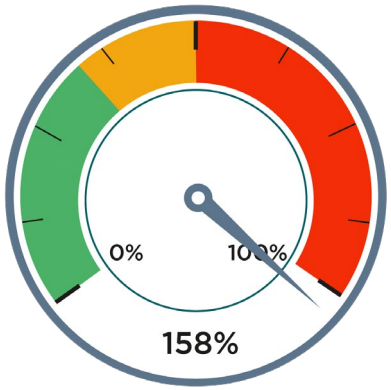

Bron: CBS.

- De toestroom van gezinnen van buiten de regio is veel gelijkmatiger verdeeld over de regiogemeenten, hoewel ook bij deze groep naar verhouding veel huishoudens een plek vinden aan de noordwestrand van de regio.
- Gemeenten als Renkum, Druten, Rozendaal, Doesburg en Mook en Middelaar trekken naar verhouding de meeste gezinnen.
- Het centraal binnen de regio gelegen Lingewaard, trekt naar verhouding de minste gezinnen van buiten de regio.

3.4 Betaalbaarheid en beschikbaarheid

Koopsector

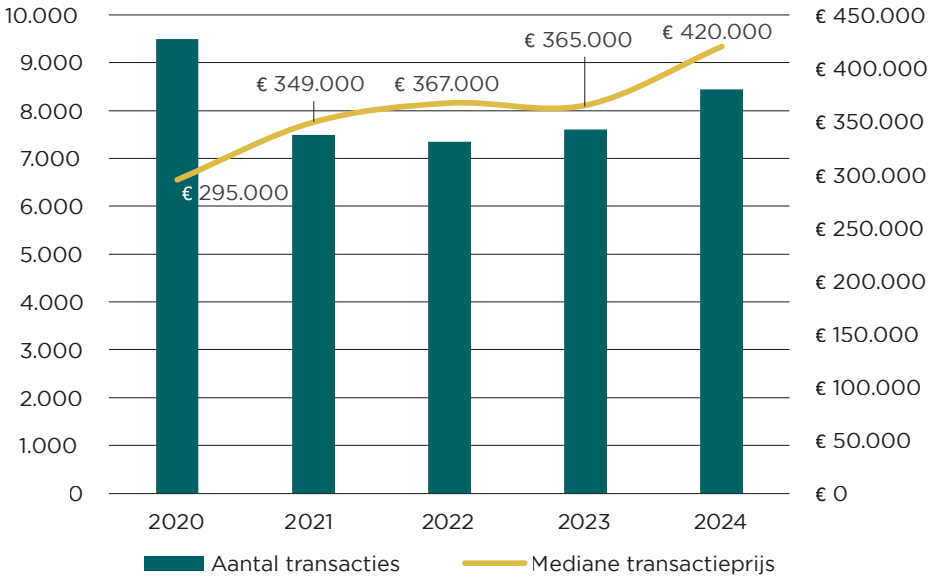

Zeer overspannen koopmarkt: weinig keus voor kopers

De koopmarkt in de Groene Metropoolregio is al langer zeer krap. De verhouding tussen vraag en aanbod is zeer uit balans. De marktratio van de NVM, de verhouding tussen het aantal verkopen in een periode en het aanbod aan het eind van die periode, staat zwaar in het rood. In 2024 was deze marktratio bijna 160%. Ook in de jaren daarvoor was al sprake van een veel te hoge marktratio. Dit betekent dat de voorraad koopwoningen dat op de markt is steeds verder opdroogt. Er is structureel te weinig aanbod in verhouding met het aantal potentiële woningkopers, waardoor er zeer weinig keus is. De marktratio was in 2024 het hoogst in de gemeenten Beuningen, Nijmegen en Doesburg.

Koopwoningen in vijf jaar 40% duurder geworden

Figuur 3.12 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aantal transacties en gemiddelde transactieprijs koopwoningen, 2020 - 2024

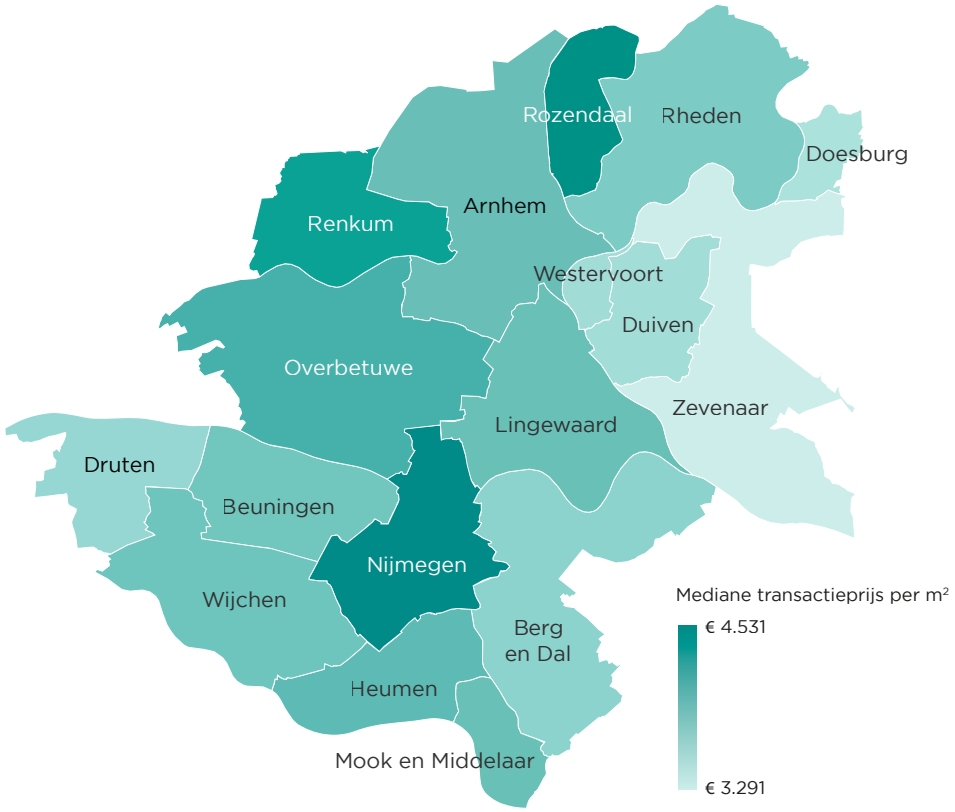
Bron: NVM.

- De gemiddelde transactieprijs van koopwoningen nam in de afgelopen vijf jaar toe van € 295.000 in 2020 tot € 420.000 in 2024. Dat is een toename met meer dan 40%.
- Het gemiddelde aantal transacties nam tussen 2020 en 2022 gestaag af. In 2023 en 2024 was weer sprake van een stijging van het gemiddelde aantal transacties.

Koopwoning naar verhouding in Nijmegen het duurst

De prijs van een woning wordt in belangrijke mate bepaald door de grootte van de woning. De duurste woningen zijn vaak grote woningen. Door de prijs van een woning uit te drukken in een prijs per m², ontstaat een beeld van de relatieve koopprijzen.

Figuur 3.13 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Mediane transactieprijs per m² koopwoningen, 2024

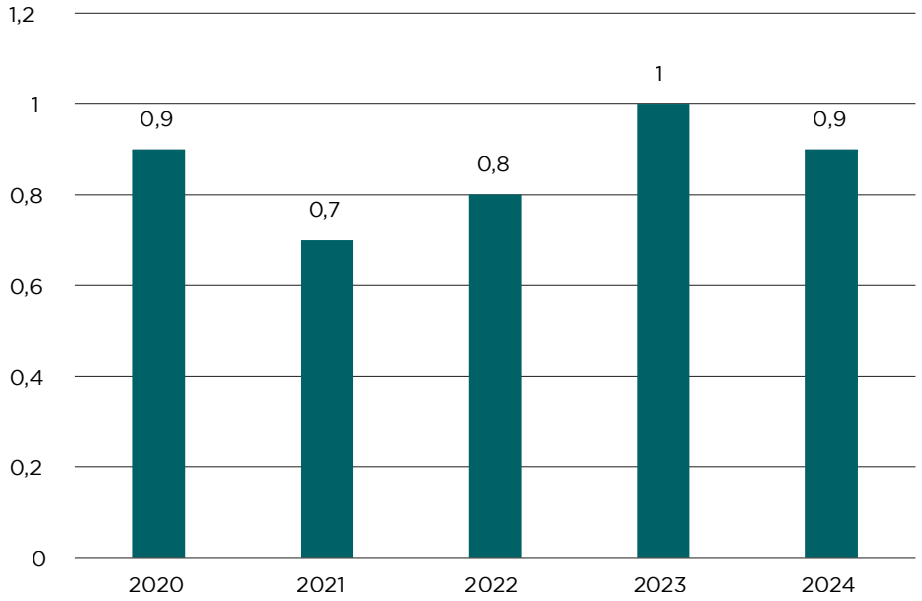

Bron: NVM.

- Koopwoningen in de gemeente Nijmegen zijn naar verhouding, gecorrigeerd voor woninggrootte, het duurst in de regio. In Nijmegen betaalde een woningkoper in 2024 gemiddeld meer dan € 4.500 per m². In Zevenaar, relatief gezien de goedkoopste gemeente voor woningkopers in de regio, was dit zo'n € 3.300 per m².
- Andere relatief dure gemeenten zijn Rozendaal, Renkum, Overbetuwe en Heumen.

Gemiddeld stond een woning minder dan een maand te koop

Figuur 3.14 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Mediane verkooptijd koopwoningen in maanden, 2020 - 2024

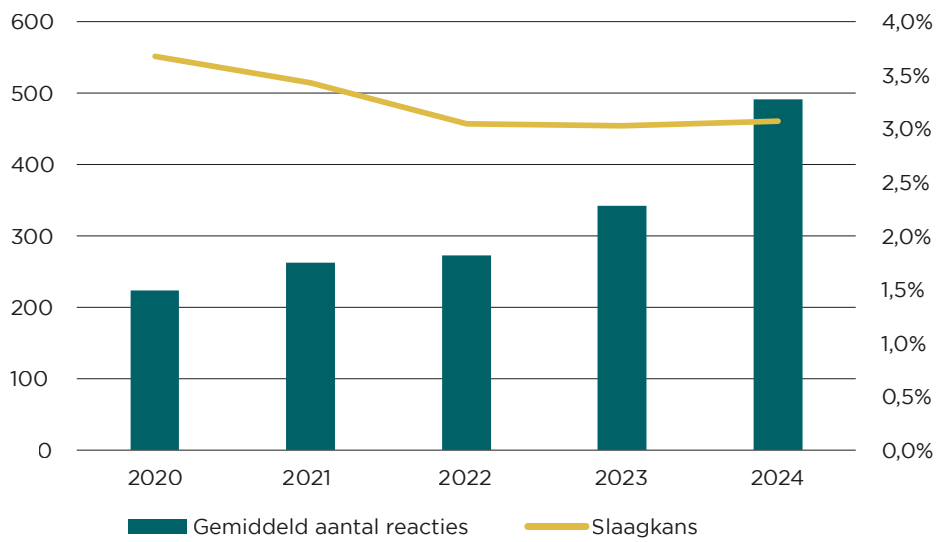
Bron: NVM.

- Een koopwoning stond in de Groene Metropoolregio in 2025 gemiddeld minder dan een maand te koop.
- De gemiddelde verkooptijd ligt al een aantal jaren op dit lage niveau.

Sociale huursector

Druk in de sociale huursector opgelopen

Figuur 3.15 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Gemiddeld aantal reacties op aangeboden corporatiewoningen en gemiddelde slaagkans, 2020 - 2024

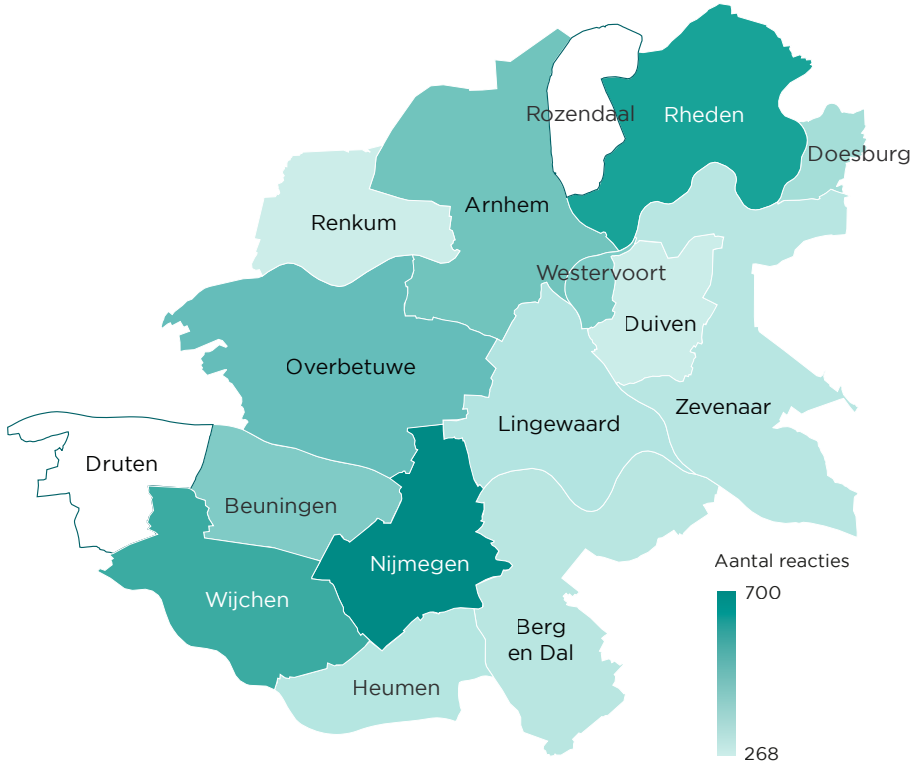

Bron: Woningcorporaties.

- Het gemiddelde aantal reacties op aangeboden corporatiewoningen is de afgelopen jaren aanmerkelijk opgelopen, van rond 200 reacties in 2020 naar bijna 500 reacties in 2024. Actief woningzoekenden reageren gemiddeld vaker op aangeboden woningen.
- De gemiddelde slaagkans, de verhouding tussen het aantal woningen dat een nieuwe huurder kreeg en het aantal actief woningzoekenden, is tussen 2020 en 2022 gedaald en sindsdien stabiel, maar laag. De gemiddelde slaagkans is 3%, wat betekent dat in dat jaar van de 100 actief woningzoekenden, er drie in slaagden een corporatiewoning te bemachtigen.

Gemiddeld aantal reacties op corporatiewoningen het hoogst in Nijmegen

Figuur 3.16 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Gemiddeld aantal reacties op aangeboden corporatiewoningen, 2024

Bron: Woningcorporaties.

- In de gemeente Nijmegen werd in 2024 gemiddeld 700 keer gereageerd op een aangeboden corporatiewoning.
- Ook in Rheden en Wijchen werd naar verhouding veel gereageerd op aangeboden woningen.
- In Duiven en Renkum was de druk op sociale huurwoningen, afgelezen aan het aantal reacties op aangeboden woningen, naar verhouding tot andere regiogemeenten, minder groot. Maar ook in deze gemeenten werd 200 tot 300 keer gereageerd op een aangeboden corporatiewoning.

4 ONTWIKKELING VAN DE REGIONALE WONINGBEHOEFTE

HOOFDUITKOMSTEN

- De woningbehoefte in de regio is de afgelopen jaren weer aanmerkelijk toegenomen. De nieuwe Gelderse Primos-prognose laat een grotere huishoudensgroei zien dan bij de vorige prognose in 2022 werd aangenomen. In de periode tot 2040 komen er in de regio volgens de nieuwe prognose 34.300 huishoudens bij, waarvan 24.700 huishoudens in de periode tot 2035.
- Ook het woningtekort in de regio is de afgelopen jaren verder toegenomen, van 5,1% van de woningvoorraad in 2022 naar 5,5% van de woningvoorraad nu.
- Om in de woningbehoefte te voorzien die voortkomt uit de huishoudensgroei en het inlopen van het woningtekort zijn tot 2035 39.700 woningen in de regio nodig.
- Tussen 2035 en 2040 groeit de woningbehoefte in de regio met nog eens ruim 7.800.

De kwalitatieve woningbehoefte in deze periode is als volgt verdeeld naar eigendom, betaalbaarheid en woonvorm:

Eigendom	Aandeel
Sociale huur	30%
Middenhuur	2%
Vrije sectorhuur	1%
Goedkope koop	22%
Betaalbare koop	15%
Dure koop	30%

Betaalbaarheid	Aandeel
Goedkoop/betaalbaar	69%
Duur	31%

Woonvorm	Aandeel
Grondgebonden	46%
Appartement/nultreden	54%

- De planvoorraad voor de periode tot en met 2034 voorziet in 137% van de woningbehoefte in deze periode en is daarmee voldoende om ook vertraging en planuitval te kunnen opvangen. De harde planvoorraad is echter veel kleiner. Het concretiseren van voldoende plannen om tempo te kunnen houden in de woningrealisatie is een blijvend aandachtspunt.

4.1 Huishoudensontwikkeling

Nieuwste Primos-prognose laat grotere huishoudensgroei zien

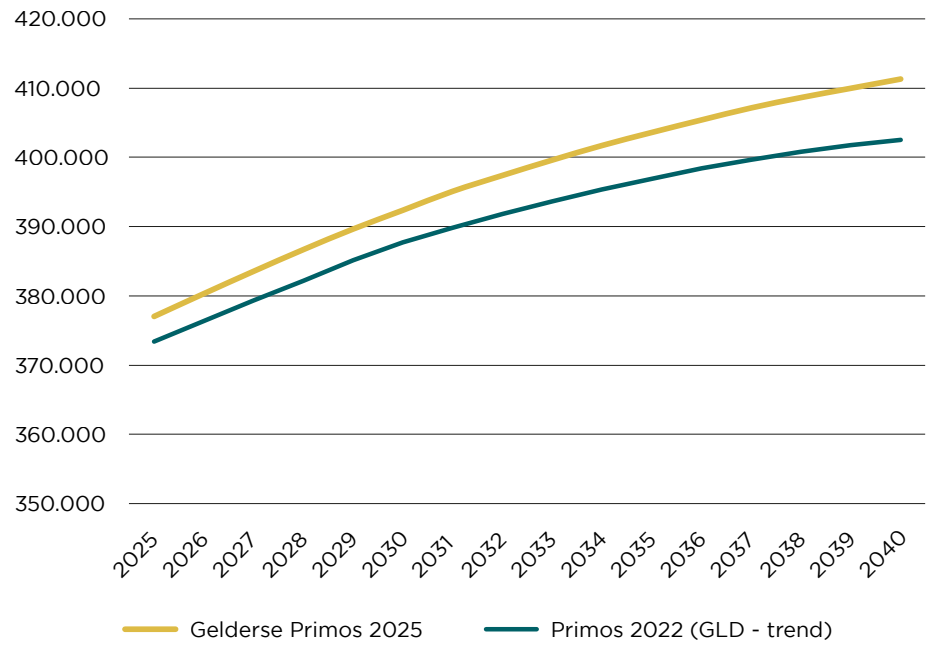
Recent is de nieuwe Primos-prognose 2025 beschikbaar gekomen. De provincie Gelderland heeft zoals gebruikelijk een Gelderse variant van de prognose opgesteld. Deze Gelderse variant van Primos 2025 vormt de basis voor het bepalen van de woningbehoefte voor de komende jaren in de provincie.
De nieuwe huishoudensprognose laat voor de Groene Metropoolregio een hogere huishoudensontwikkeling zien dan de vorige versie van de prognose uit 2022. Op dit moment ligt het aantal huishoudens in de regio al ruim boven de prognose van 2022 en de afstand tussen de vorige prognose en de nieuwe actuele prognose neemt naar de toekomst verder toe.

Uitgangspunten nieuwe versie Primosprognose

De nieuwe Primosprognose kent een aantal uitgangspunten die van invloed zijn op de raming van de bevolkings- en huishoudensontwikkeling. Ten opzichte van eerdere prognoses is de buitenlandse migratie belangrijker geworden in de bevolkingsontwikkeling. Ook is een sterkere doorwerking zichtbaar van de woningbouwverwachtingen op basis van nationaal beleid (Nota Ruimte/Novex-locaties) en zien we meer doorwerking van verhuisstromen naar middelgrote steden en de randen van het land. Voor de Groene Metropoolregio betekent dit een grotere huishoudensgroei dan in de vorige Gelderse Variant van Primos werd voorzien.

Belangrijk om op te merken is dat de woondealafspraken die recent zijn herijkt, niet zijn gebaseerd op deze laatste actuele Gelderse prognose, maar op voor gaande landelijke versies van de Primos prognose. Hoewel de Gelderse variant van Primos 2025 voor de Groene Metropoolregio hoger uitkomt dan de vorige Gelderse variant van Primos (2022) is de geprognosticeerde huishoudensgroei wat lager dan de landelijke Primos 2024 voor de regio liet zien.

Figuur 4.1 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Huishoudensprognose 2025 - 2040

Bron: Primosprognose 2022 en 2025, Gelderse Variant.

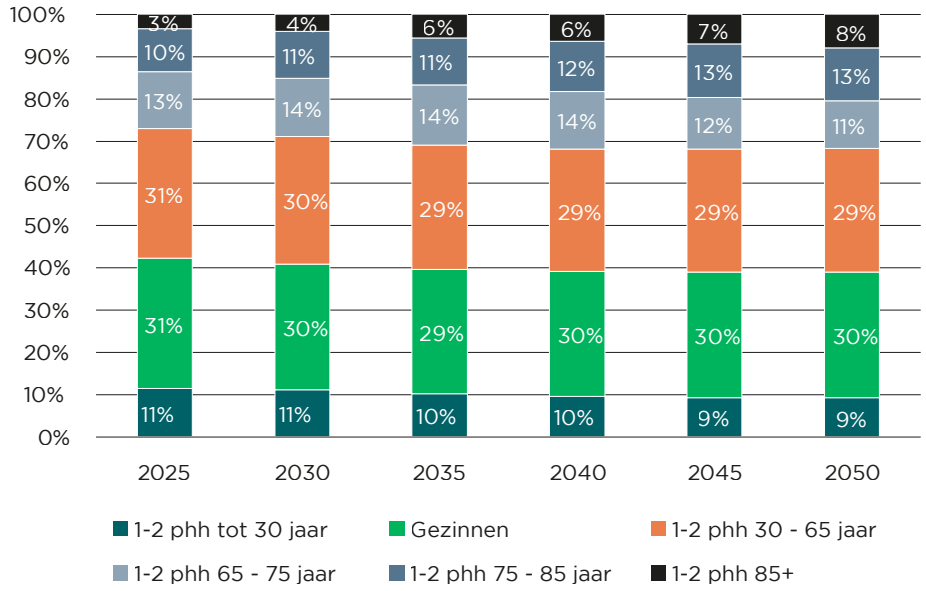
- De huishoudensgroei in 2040 zal op basis van de nieuwste Gelderse variant van de Primosprognose in 2040 ongeveer 8.900 huishoudens hoger uitkomen dan met Primos 2022 werd geraamd.
- Volgens de nieuwe prognose wonen er in 2040 411.300 huishoudens in de regio. Dat is een huishoudensgroei met 34.300 huishoudens in de periode 2025 - 2040. In de komende 10 jaar groeit de regio volgens de nieuwe prognose met 24.700 huishoudens.

Vergrijzing in subregio's Arnhem en De Liemers, niet in subregio Nijmegen

- In de subregio Arnhem neemt in de periode tot 2040 het aantal huishoudens in de leeftijd van 75 jaar en ouder toe van 13% naar 18%. Dat is een toename met bijna 40%. Het aantal huishoudens in de leeftijd van 85 jaar en ouder

verdubbelt zelfs. In 2050 is 21% van de huishoudens een 75+ huishouden. Ten opzichte van 2025 is in deze periode sprake van bijna een verdriedubbeling van het aandeel huishoudens van 85 jaar of ouder.
- De andere leeftijdsgroepen nemen naar verhouding wat in omvang af, maar redelijk gelijk gespreid over de groepen.

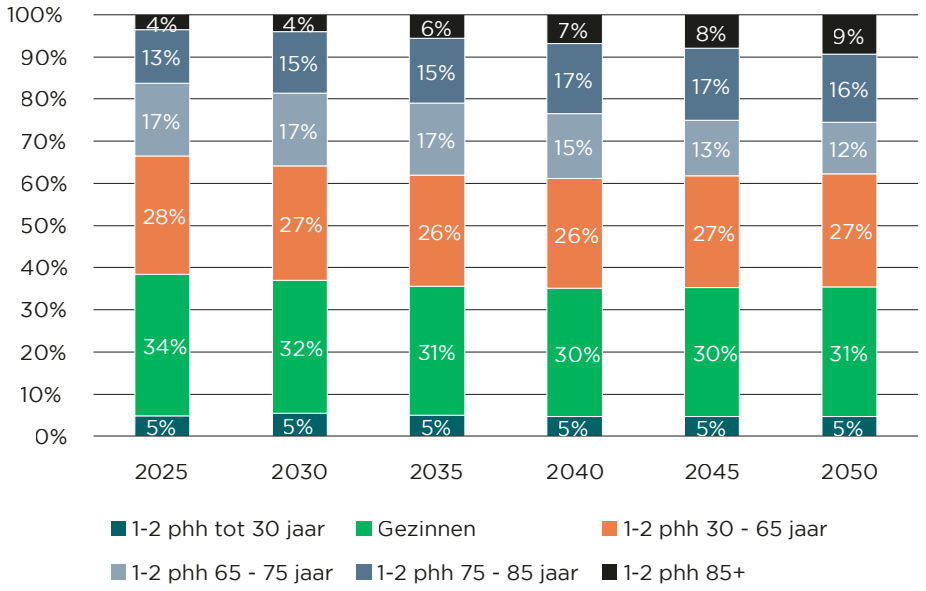
Figuur 4.2 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Huishoudensontwikkeling subregio Arnhem naar leeftijd en samenstelling, 2025 - 2050

Bron: Primos 2025 Gelderse Variant.

In hoofdstuk 6 wordt specifiek stilgestaan bij de behoefte aan wonen met zorg van oudere huishoudens.

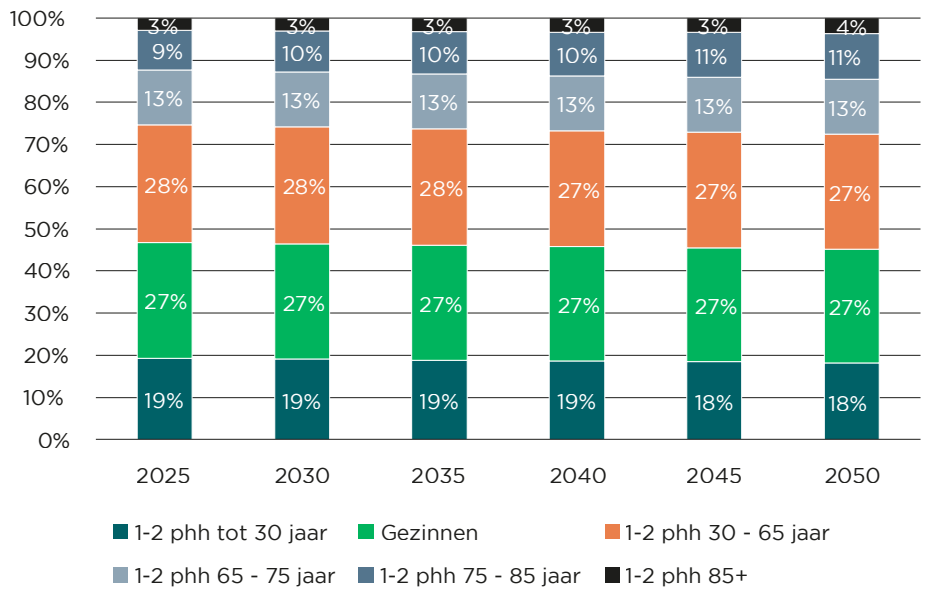
Figuur 4.3 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Huishoudensontwikkeling subregio De Liemers naar leeftijd en samenstelling, 2025 - 2050

Bron: Primos 2025 Gelderse Variant.

- De bevolking van De Liemers is op dit moment gemiddeld al ouder dan in de andere twee subregio's. 17% van de huishoudens is 75 jaar of ouder. In 2040 zal dit aandeel volgens de nieuwe prognose zijn toegenomen tot 24% en in 2050 tot 25%. Vanaf 2040 is volgens de prognose dus één op de vier huishoudens in De Liemers 75 jaar of ouder.
- Het aandeel 85+ huishoudens neemt toe van 4% naar 7% in 2040 en 9% in 2050. Dan is bijna één op de tien huishoudens in De Liemers 85 jaar of ouder.

Figuur 4.4 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Huishoudensontwikkeling subregio Nijmegen naar leeftijd en samenstelling, 2025 - 2050

Bron: Primos 2025 Gelderse Variant.

- In tegenstelling tot de andere twee subregio's vergrijst de subregio Nijmegen volgens de nieuw prognose nauwelijks. Dit hangt samen met het feit dat de subregio Nijmegen veel meer jonge huishoudens heeft dan de subregio's Arnhem en De Liemers en er in Nijmegen ook meer jonge mensen instromen.
- De huishoudensopbouw naar samenstelling en leeftijd verandert in Nijmegen nauwelijks in de komende jaren. De groep huishoudens in de leeftijd van 75 jaar of ouder groeit met één procentpunt in de periode tot 2040. Het aandeel jonge kleine huishoudens en het aandeel gezinnen blijven in deze periode gelijk.

4.2 Woningtekort

Woningtekort toegenomen, verschillen tussen subregio's groter geworden

De druk op de woningmarkt is hoog. De komende jaren komen er veel huishoudens bij die een woning vragen in de regio. Daarnaast is er op dit moment al sprake van een woningtekort. Het woningtekort in de Groene Metropoolregio hoort bij de hoogste van Nederland en is vergelijkbaar met het tekort in de Randstadregio's. Het tekort is sinds het vorige regionale woningmarktonderzoek ook verder opgelopen.

Op dit moment is in de Groene Metropoolregio sprake van een woningtekort van 5,5% van de woningvoorraad. Ten tijde van het vorige onderzoek was het tekort 5,1% van de voorraad.

Tabel 4.1 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Ontwikkeling woningtekort, naar subregio en totaal, 2022 – 2025

	Woningtekort 2025	Woningtekort 2022
Subregio Arnhem	5,1%	5,4%
Subregio De Liemers	2,8%	2,1%
Subregio Nijmegen	6,8%	5,8%
Groene Metropoolregio	**5,5%**	**5,1%**

Bron: Primos prognose Gelderse Variant.

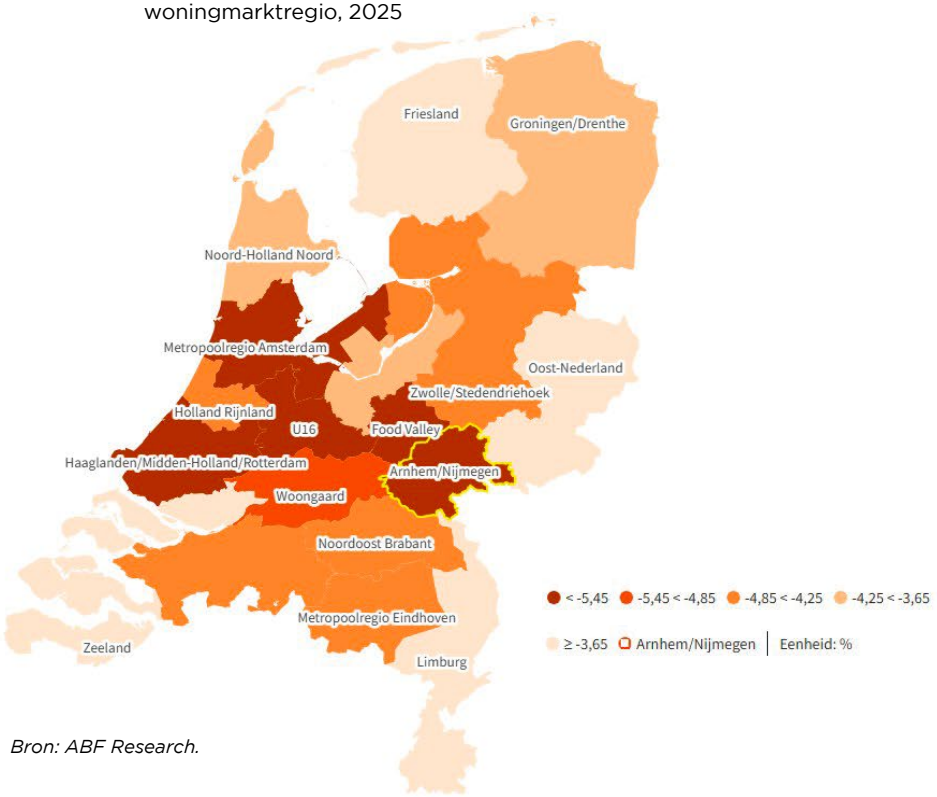
De verschillen tussen de subregio's zijn groter geworden.

- In de subregio Nijmegen is het tekort verder opgelopen, van 5,8% van de woningvoorraad in 2022 naar 6,8% nu.
- In de subregio Arnhem is het tekort juist wat afgenomen. In 2022 was het tekort in de subregio Arnhem 5,4% van de woningvoorraad, nu 5,1%. Dat is overigens nog steeds een zeer hoog woningtekort in vergelijking met veel andere gebieden in Nederland.
- In De Liemers nam het woningtekort toe van 2,1% in 2022 naar 2,8% nu. Hierbij moet worden aangetekend dat sinds het vorige onderzoek de samenstelling van de regio is veranderd, de gemeente Montferland is overgegaan naar de regio Achterhoek.

Spreiding van de druk binnen de subregio's

Binnen de regio zijn de woningtekorten in de twee steden aanmerkelijk groter dan in de kleinere gemeenten. De woningmarkt functioneert echter niet op gemeentelijk niveau maar op subregionaal en regionaal niveau. De grote druk in de steden heeft effect op de woningvraag in de omliggende gemeenten. Dat is de reden waarom het woningtekort in dit onderzoek op subregionaal niveau wordt gebruikt. De Liemers heeft als enige subregio geen stad. Het berekende woningtekort in deze subregio ligt daarom meer in lijn met dat in de kleinere gemeenten in de andere twee subregio's. In de Liemers wordt door de nabijheid van Arnhem in de praktijk echter wel degelijk een hoge marktdruk ervaren, zoals ook in de andere subregio's de tekorten in de steden zorgen voor meer druk in de kleinere gemeenten.

Figuur 4.5 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Woningtekort per woningmarktregio, 2025

Bron: ABF Research.

4.3 Kwantitatieve woningbehoefte

De woningbehoefte in de komende jaren komt voort uit de geprognosticeerde huishoudensontwikkeling en uit het terugdringen van het woningtekort naar een 'gezond' niveau. We gaan bij het berekenen van de kwantitatieve woningbehoefte uit van de huishoudensgroei en het inlopen van het woningtekort naar 2% in de periode tot 2035.

Tabel 4.2 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Kwantitatieve (netto) woningbehoefte naar subregio en totaal, 2025 - 2034

	Huishoudensgroei 2025 - 2034	Woningtekort	Netto woningbehoefte
Subregio Arnhem	12.800	5.000	17.800
Subregio De Liemers	3.650	350	4.000
Subregio Nijmegen	10.400	7.500	17.900
Groene Metropoolregio	**26.850**	**12.850**	**39.700**

Bron: Primos 2025 Gelderse Variant, ABF Research, bewerking Companen.

- In de periode tot 2035 zijn er in de Groene Metropoolregio ongeveer 39.700 extra woningen nodig. Deze woningvraag kan worden ingevuld door nieuwbouw en door transformaties binnen de bestaande voorraad door deze beter te benutten. Denk aan woningsplitsen, transformeren van niet woningen naar woningen en optoppen op bestaande (woon)gebouwen.
- De extra woningbehoefte komt voort uit de huishoudensgroei met 26.850 huishoudens en 12.850 woningen die nodig zijn om het woningtekort grotendeels in te lopen.
- De groei van de woningbehoefte hangt samen met de toestroom van huishoudens naar de regio en met de huishoudensverdunning, de toename van het aantal kleine huishoudens. In de toestroom van huishoudens is, zoals in paragraaf 3.2 behandeld, per saldo de buitenlandse migratie een belangrijke factor. Dat maakt de groei wat minder goed voorspelbaar. De buitenlandse instroom wordt in belangrijke mate bepaald door brandhaarden in de wereld en het landelijke beleid ten aanzien van de instroom van buitenlandse werknemers en studenten. Dat zijn factoren die snel kunnen veranderen en waarop de regio nauwelijks of geen invloed heeft.

Tabel 4.3 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Kwantitatieve woningbehoefte naar gemeente, subregio en totaal, per periode, 2025 – 2049

	2025 - 2029	2030 - 2034	2035 - 2039	2040 - 2049
Arnhem	6.550	4.620	2.815	3.820
Lingewaard	1.320	855	545	375
Overbetuwe	935	900	325	440
Renkum	540	350	140	295
Rheden	985	760	135	145
Rozendaal	0	10	50	-35
Subregio Arnhem	*10.330*	*7.495*	*4.010*	*5.040*
Doesburg	170	50	10	-35
Duiven	745	410	315	310
Westervoort	350	255	195	225
Zevenaar	1.025	1.005	525	540
Subregio De Liemers	*2.290*	*1.720*	*1.045*	*1.040*
Berg en Dal	665	630	160	220
Beuningen	455	765	470	355
Druten	520	550	180	330
Heumen	400	325	135	135
Mook en Middelaar	300	165	105	25
Nijmegen	5.620	5.110	1.505	1.655
Wijchen	1.370	945	205	285
Subregio Nijmegen	*9.330*	*8.490*	*2.760*	*3.005*
Groene metropoolregio	**21.950**	**17.705**	**7.815**	**9.085**

Bron: Primos 2025 Gelderse Variant, ABF Research, bewerking Companen.

Op regioniveau ligt de kwantitatieve woningbehoefte in lijn met de uitkomsten van het vorige onderzoek. Op gemeenteniveau kunnen uitkomsten afwijken. Dit hangt samen met uitgangspunten van de nieuwe Primos prognose (zie ook het kader hierover in paragraaf 4.1) en in verschuivingen in de binnenlandse en buitenlandse migratie in de prognose. De woningmarkt functioneert in belangrijke mate op regionaal niveau, in een grote regio als de Groene Metropoolregio op het niveau van de subregio's. Huishoudens die zich van buiten een (sub)regio vestigen en geen binding hebben met een specifieke woonplaats in de (sub)regio, kiezen vooral voor een woonmilieu niet zozeer voor een specifieke gemeente. Zij doen dat primair op basis van de prijs-kwaliteitverhouding van de woning, het aanwezige voorzieningenniveau en de bereikbaarheid van de woonplek.

4.4 Vergelijking met de afspraken

Woondealafspraken in lijn met de geraamde woningbehoefte

De kwantitatieve woningbehoefte voor de periode 2025 tot en met 2034 ligt redelijk in lijn met de geactualiseerde woondealafspraken voor deze periode. De woondealafspraken hebben betrekking op bruto aantallen. Om de netto woningbehoefte te kunnen vergelijken met de bruto afspraken, rekenen we met de te verwachten onttrekkingen aan de woningvoorraad. Als woningen aan de voorraad worden onttrokken, moeten deze worden gecompenseerd. Er moeten dan meer woningen worden toegevoegd dan de netto behoefte. De verwachting op basis van de trendmatige ontwikkeling is dat er in de periode tot 2034 in de regio ongeveer 4.000 zullen worden gesloopt (bron: ABF Research). Om deze sloop te compenseren, moeten daarom 4.000 woningen extra worden toegevoegd om in de netto woningbehoefte te kunnen voorzien. De bruto woningbehoefte komt daarmee op 43.700 woningen. Dit is iets lager dan de woondealafspraak voor het toevoegen van bruto 45.000 woningen, maar het verschil is niet groot.

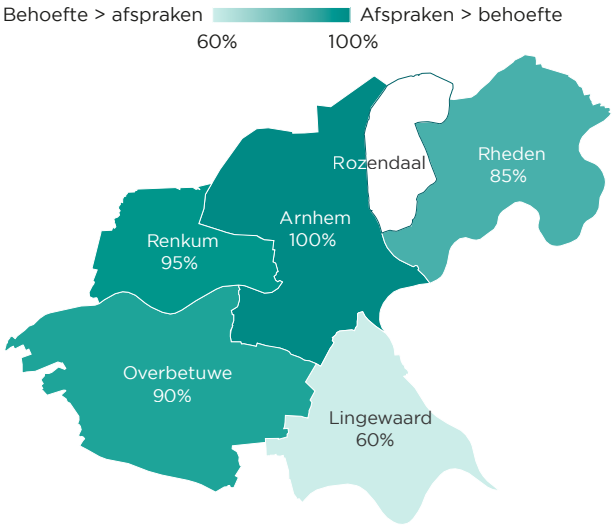
Tabel 4.4 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Vergelijking woningbehoefte en woondealafspraken, naar subregio en totaal, 2025 – 2034

	Woning-behoefte (netto)	Sloop (trendmatig)	Woning-behoefte (bruto)	Woondeal-afspraken (bruto)	Verschil behoefte - afspraken
Subregio Arnhem	17.800	2.000	19.800	18.300	1.700
Subregio De Liemers	4.000	300	4.300	4.400	0
Subregio Nijmegen	17.900	1.700	19.600	22.300	-2.700
Groene Metropoolregio	**39.700**	**4.000**	**43.700**	**45.000**	**-1.300**

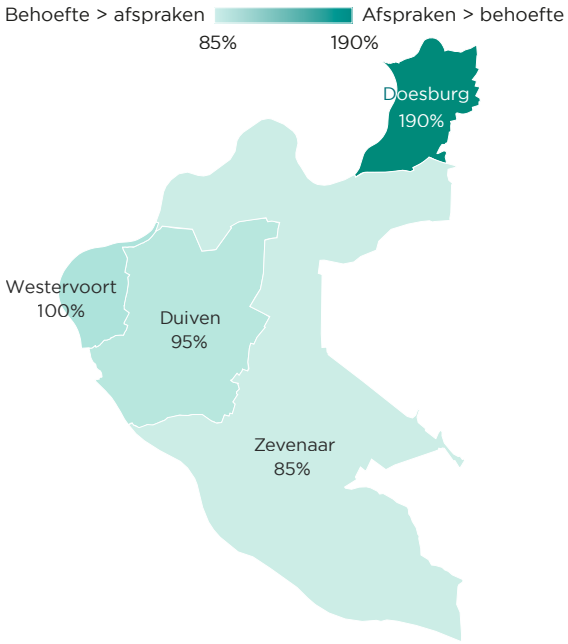
Bron: Primos 2025 Gelderse Variant, ABF Research, Addendum regionale woondeal Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, bewerking Companen.

Figuur 4.6
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aandeel woondealafspraak op de geraamde woningbehoefte (bruto), 2025 - 2034

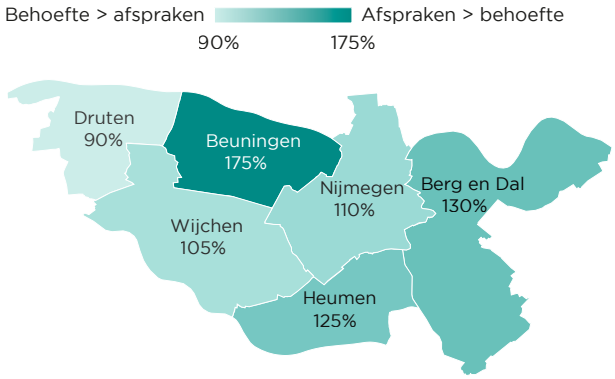
Subregio Arnhem

Subregio De Liemers

Subregio Nijmegen

Bron: Addendum regionale woondeal Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, Primos 2025 Gelderse Variant, bewerking Companen.

Wel zijn er verschillen tussen de subregio's.

- In de subregio's Nijmegen en De Liemers zijn de afspraken voldoende om in de geraamde kwantitatieve woningbehoefte te voorzien.
- In de subregio Arnhem is er ruimte om meer woningen toe te voegen dan in de geactualiseerde woondeal is afgesproken.

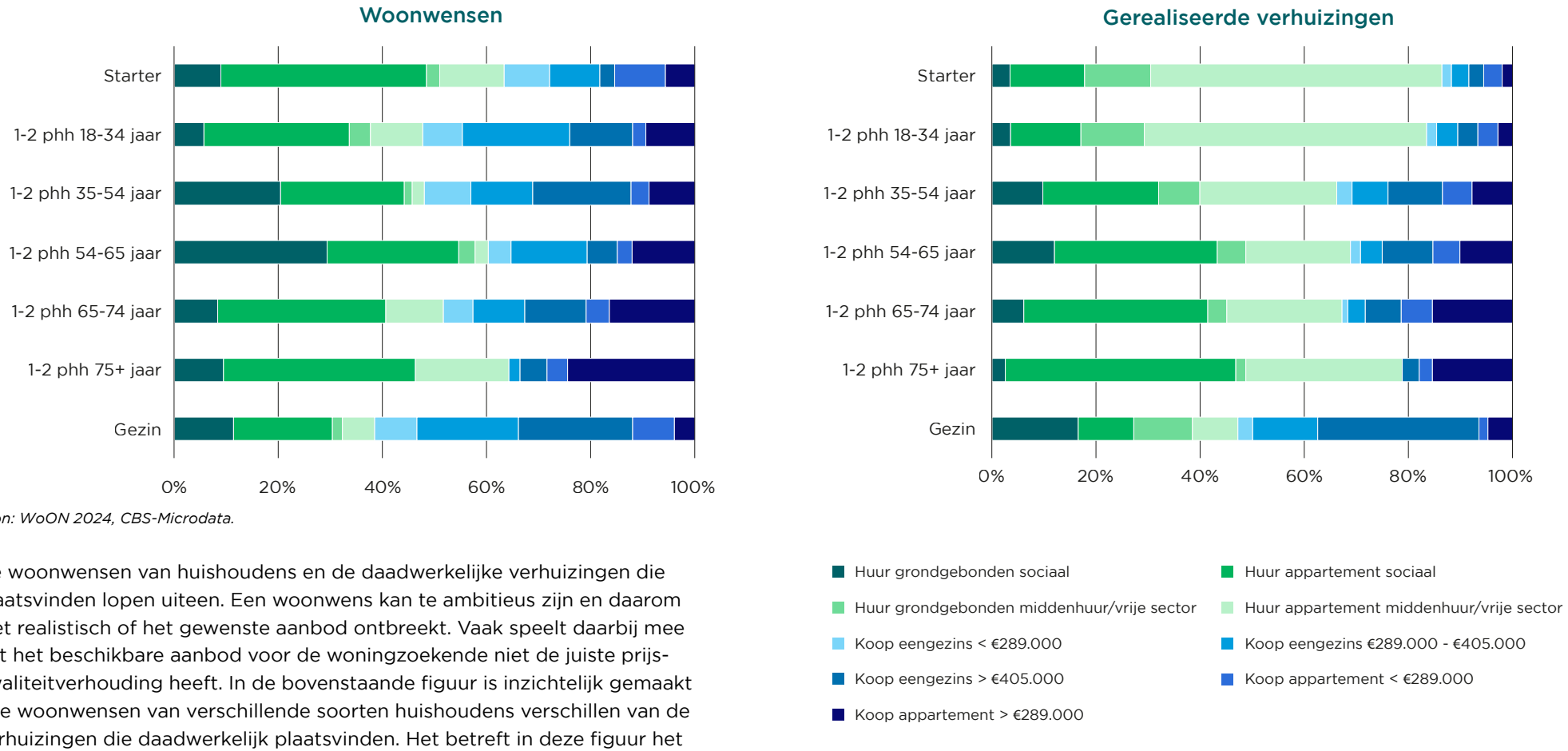
In de meeste gemeenten liggen de kwantitatieve woningbehoefte en de geactualiseerde woondealafspraken behoorlijk in lijn. Er zijn enkele uitzonderingen.

- In de gemeente Lingewaard is de geraamde woningbehoefte voor de komende tien jaar aanmerkelijk hoger dan de woondealafspraken die voor deze gemeente zijn gemaakt. De afspraken voorzien in 60% van de geraamde woningbehoefte.
- In Beuningen en Doesburg zijn de gemaakt afspraken juist veel hoger dan de trendmatige ontwikkeling van de woningbehoefte. Deze gemeenten kunnen daarmee bijdragen aan het verlagen van de druk in andere gemeenten in de regio.

4.5 Kwalitatieve woningbehoefte

Wens en realiteit

Figuur 4.7 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Woonwensen en gerealiseerde verhuizingen huishoudens naar leeftijd en samenstelling, stedelijk profiel 2024

Bron: WoON 2024, CBS-Microdata.

De woonwensen van huishoudens en de daadwerkelijke verhuizingen die plaatsvinden lopen uiteen. Een woonwens kan te ambitieus zijn en daarom niet realistisch of het gewenste aanbod ontbreekt. Vaak speelt daarbij mee dat het beschikbare aanbod voor de woningzoekende niet de juiste prijs-kwaliteitverhouding heeft. In de bovenstaande figuur is inzichtelijk gemaakt hoe woonwensen van verschillende soorten huishoudens verschillen van de verhuizingen die daadwerkelijk plaatsvinden. Het betreft in deze figuur het stedelijke profiel dat van toepassing is op de gemeenten Arnhem en Nijmegen.

- In de huursector is de wens vaak een sociale huurwoning te vinden. In de stedelijke context is dit vaak een appartement. In de praktijk betrekken huishoudens veel vaker een woning met een middelhuur of een dure huur.
- Huishoudens slagen er minder vaak in een woning te kopen dan zij zouden willen. In realiteit verhuizen mensen met een koopwens vaak naar een huurwoning met een middenhuur of een dure huur.
- De verschillen zijn bij jonge en kleine huishoudens groter dan bij gezinnen en ouderen, hoewel bij ouderen de koopwens ook groter is dan men in de praktijk realiseert.

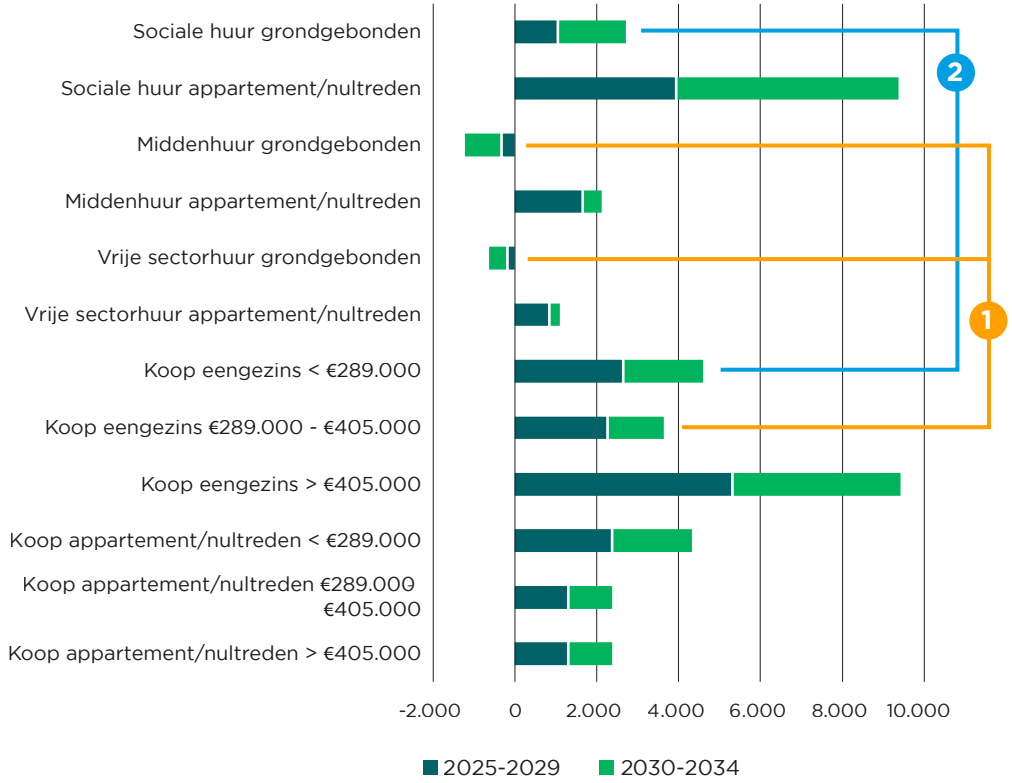
In de minder stedelijke gemeenten is eenzelfde beeld zichtbaar (figuur niet opgenomen), zij het dat hier de nadruk vaker ligt op grondgebonden woningen.

- Huishoudens slagen er minder vaak dan zij zouden willen in om een woning te kopen. Er is veel behoefte aan een goedkope of betaalbare koopwoning. In de praktijk verhuizen veel huishoudens naar de middeldure of dure huurwoning.
- Bij jonge en kleine huishoudens zijn de verschillen tussen verhuiswens en gerealiseerde verhuizingen het grootst. Gezinnen slagen er vaker dan andere groepen in hun kwalitatieve verhuiswensen te realiseren.
- Oudere huishoudens zouden vaker een appartement willen kopen dan zij in werkelijkheid doen. Vaak hangt dit samen met gebrek aan aanbod en de prijs-kwaliteitverhouding van het beschikbare aanbod.

Per saldo heeft 69% van de vraag aan woningen die de komende jaren door nieuwbouw of transformatie aan de voorraad zouden moeten worden toegevoegd betrekking op goedkope en betaalbare woningen. Dit zijn sociale huurwoningen, middenhuurwoningen en goedkope en betaalbare koopwoningen. De vraag naar sociale huurwoningen betreft 30% van de extra benodigde woningen.

In de huidige afspraken wordt uitgegaan van het toevoegen van 66% woningen in het betaalbare segment. Ten opzichte van deze afspraken is de behoefte aan betaalbare woningen dus iets toegenomen. Dit onderstreept het belang van het toevoegen van voldoende woningen in dit segment, zowel in de huursector als in de koopsector.

Figuur 4.8 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Kwalitatieve woningbehoefte naar eigendom, woonvorm en prijssegment, 2025 – 2029 en 2030 - 2034

Bron: Primos 2025 Gelderse Variant, WoON 2024, CBS-Microdata, bewerking Companen.

1. Deze situatie doet zich voor als er voldoende goedkoop en betaalbaar aanbod wordt toegevoegd in de koopsector. Als dat niet het geval is blijft er (extra) vraag naar huurwoningen in de middenhuur en de vrije huursector.

2. Een deel van de vraag naar goedkope koopwoningen is afkomstig van huishoudens die zouden willen doorstromen vanuit een sociale huurwoning. Als deze woningen niet beschikbaar zijn, legt dit extra druk op de sociale huursector.

Sociale huursector: appartementen, maar ook grondgebonden woningen

In de sociale huursector ligt het accent bij de woningen die moeten worden toegevoegd op appartementen en grondgebonden nultredenwoningen voor ouderen. Toch is er ook een behoorlijke vraag naar extra grondgebonden woningen in de sociale huursector. Deze vraag is vooral afkomstig van kleine, jongere huishoudens en gezinnen.

Middenhuur/vrije sectorhuur: appartementen

De middenhuur en vrije sectorhuur is voor veel huishoudens niet het segment waar men zich in eerste instantie op zou richten. Vaak gaat de voorkeur eerder uit naar een sociale huurwoning maar verdient men teveel, of naar een koopwoning maar verdient men (nog) te weinig. In de praktijk worden deze woningen echter veel betrokken. Ze vormen een belangrijk segment op de woningmarkt voor mensen die snel een woning nodig hebben en mensen die een eerste stap zetten voordat zij hun werkelijke woonwensen kunnen vervullen. Appartementen in de middenhuur en de vrije sectorhuur zijn vaak aantrekkelijk voor mensen die flexibiliteit zoeken of ontzorgd willen worden. Hier is de komende jaren vraag naar extra woningen. Grondgebonden woningen in de middenhuur en dure huur zijn vaak een substituut voor een betaalbare koopwoning die moeilijk te vinden is. Als voldoende betaalbare koopwoningen worden toegevoegd, ontstaat in deze huursector meer aanbod dan er vraag is. Hierbij moet worden aangetekend dat door de maatregelen die zijn genomen om het opkopen van woningen voor verhuur minder aantrekkelijk te maken (verhogen overdrachtsbelasting, opkoopbescherming, fiscale maatregelen box 3, Wet betaalbare huur), veel kleinere beleggers er nu voor kiezen hun woningen te verkopen. Daarmee komen ook weer meer betaalbare koopwoningen op de markt.Twee derde van de vraag naar middeldure en vrije sectorhuurwoningen heeft betrekking op de middenhuur.

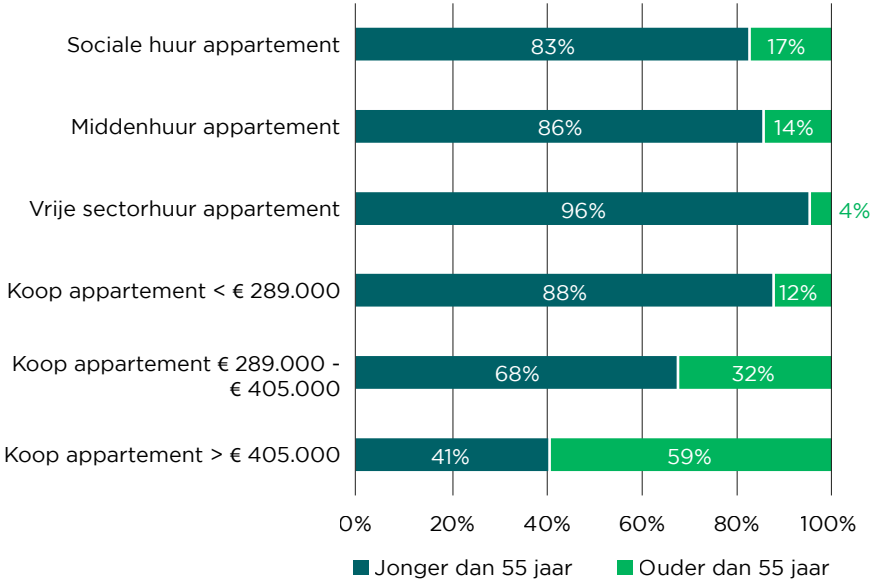
Koopsector: vraag naar goedkope en betaalbare woningen maar ook naar dure grondgebonden woningen

In de koopsector is er zoals aangegeven veel vraag naar goedkope en betaalbare woningen, maar er is ook een substantiële extra vraag naar grondgebonden koopwoningen in het dure segment (vanaf de betaalbaarheidsgrens van € 405.000; prijspeil 2025). De grootste vraag is er naar grondgebonden woningen. In de appartementensfeer is er veel vraag naar goedkope en betaalbare koopappartementen, maar ook een extra vraag naar bijna 2.500 dure koopappartementen.

Appartementenvraag is vaak een vraag van jongeren

Een belangrijk deel van de woningbehoefte bestaat uit appartementen. In een vergrijzende samenleving is de gedachte snel dat dit een vraag is van ouderen die een nultredenwoning nodig hebben. Ten dele klopt dit beeld, maar de meeste vraag naar appartementen is afkomstig van jongere huishoudens. Jongeren kiezen vaker dan in het verleden voor een appartement. De achtergrond is dat in de huidige woningmarkt een grondgebonden woning vaak (nog) onbereikbaar is. Jongeren verhuizen ook veel vaker dan ouderen, wat bijdraagt aan hun hoge aandeel in de appartementenvraag.

Figuur 4.9 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Leeftijd huishoudens met een appartementenvraag, 2024

Bron: WoON 2024, CBS-Microdata, bewerking Companen.

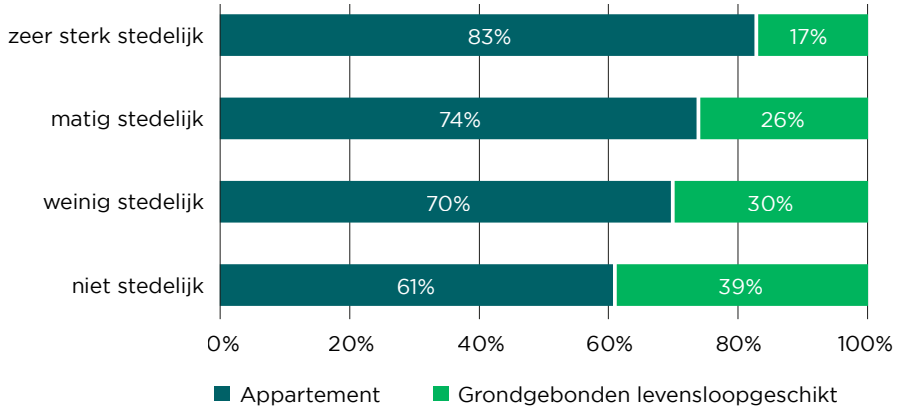
- 80% tot 90% van de vraag naar huurappartementen is een vraag van huishoudens in de leeftijd tot 55 jaar. Dit is zowel in de sociale huursector als in de middenhuur/vrije sectorhuur het geval.
- De vraag naar goedkope koopappartementen is grotendeels een vraag van jongere huishoudens.

- De vraag naar duurdere koopappartementen is veel vaker een vraag van oudere huishoudens. Als jongere huishoudens deze appartementen wensen, is dat vaak in de steden. Oudere huishoudens kiezen er vaker dan in het verleden voor ook op hogere leeftijd nog een woning te kopen. In het dure segment vanaf € 405.000 is de vraag van ouderen dominant.

Vraag naar grondgebonden seniorenwoningen

Oudere huishoudens verhuizen doorgaans naar een nultredenwoning, omdat zij te maken krijgen met een achteruitgang in de gezondheid of hier op anticiperen. Dat kan een appartement zijn, of een grondgebonden nultredenwoning, bijvoorbeeld een patiobungalow of vergelijkbaar. Het WoON 2024 geeft inzicht in hoe de vraag naar nultredenwoningen voor ouderen is verdeeld naar appartementen en grondgebonden woningen.

Figuur 4.10 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Kwalitatieve woningvraag van ouderen (65+), naar stedelijkheid van de gemeente, 2024

Bron: WoON 2024.

- De verhouding tussen appartementen en grondgebonden woningen voor ouderen verschilt naarmate de stedelijkheid van gemeenten. In meer stedelijke gemeenten is het aandeel appartementen binnen de vraag naar nultredenwoningen voor ouderen groter dan in minder stedelijke gemeenten.
- Ook in minder stedelijke gemeenten is de vraag van ouderen echter vaker een vraag naar een appartement dan naar een grondgebonden nultredenwoning.

In (zeer) sterk stedelijke gebieden is de verhouding appartementen versus grondgebonden nultredenwoningen ongeveer 80% - 15%, in minder stedelijke gebieden beslaat de vraag naar appartementen ongeveer twee derde tot driekwart van de vraag van ouderen.

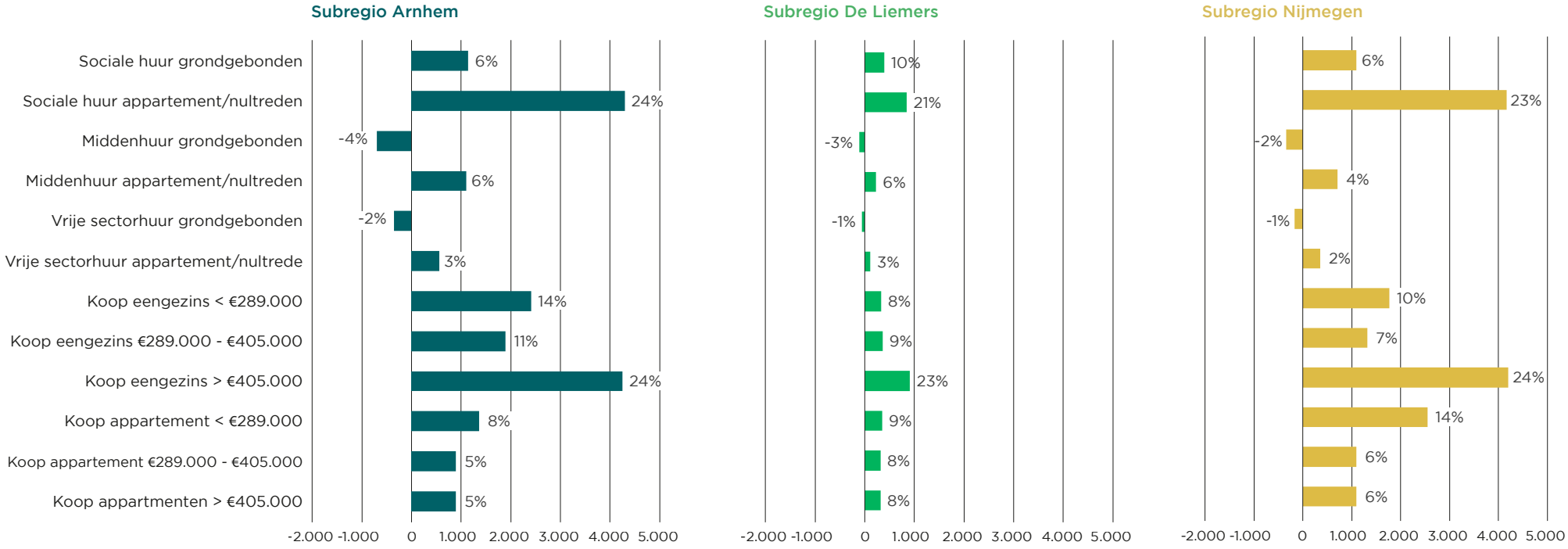
Verschillen ten opzichte van het vorige onderzoek

Het beeld van de kwalitatieve woningbehoefte ligt in lijn met het beeld dat uit het vorige onderzoek in 2022 naar voren kwam. Er zijn op een aantal punten verschillen.

- De vraag naar grondgebonden sociale huurwoningen is groter dan uit het vorige onderzoek bleek. Meer mensen doen een beroep op een sociale huurwoning en doordat minder mensen kunnen doorstromen naar een woning in de middenhuur of een koopwoning, komen er minder woningen vrij. Ook ten tijde van het vorige onderzoek was de vraag naar grondgebonden sociale huurwoningen al groter dan uit het onderzoek dáárvoor bleek.
- Het potentiële overschot aan grondgebonden huurwoningen in de middenhuur en de vrije sectorhuur is nog iets toegenomen ten opzichte van het vorige onderzoek. Woningzoekenden geven de voorkeur aan een betaalbare koopwoning.
- De vraag naar goedkope grondgebonden koopwoningen is nog wat verder toegenomen.
- In de middeldure en dure koop is een verschuiving zichtbaar van grondgebonden woningen naar koopappartementen. De vraag naar middeldure en dure koopappartementen is aanmerkelijk gestegen ten opzichte van het vorige onderzoek. Dit hangt mede samen met het ouder worden van de babyboom generatie.

Vraag en aanbod per subregio

Figuur 4.11 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Kwalitatieve woningbehoefte naar eigendom, woonvorm en prijssegment, 2025 - 2034

Bron: Primos 2025 Gelderse Variant, WoON 2024, CBS-Microdata, bewerking Companen.

Op subregionaal niveau zijn vergelijkbare patronen zichtbaar in de woningbehoefte voor de komende periode. Verschillen tussen de regio's:

- In de subregio Arnhem is er naar verhouding meer vraag naar goedkope en betaalbare grondgebonden woningen dan in de beide andere subregio's.
- In De Liemers is in de huursector de vraag naar grondgebonden woningen naar verhouding groter dan in de beide andere subregio's. Ook is in De Liemers de vraag naar koopappartementen naar verhouding hoger.
- In de subregio Nijmegen is er naar verhouding meer vraag naar goedkope koopappartementen, een vraag die in belangrijke mate afkomstig is van jonge huishoudens die een woning willen kopen in een stedelijk woonmilieu.

4.6 Vergelijking met de planvoorraad

De regionale woningmarktmonitor geeft op basis van de provinciale planmonitor inzicht in de woningbouwplannen van gemeenten in de regio naar planstatus. Het betreft de stand van zaken aan het begin van 2025.

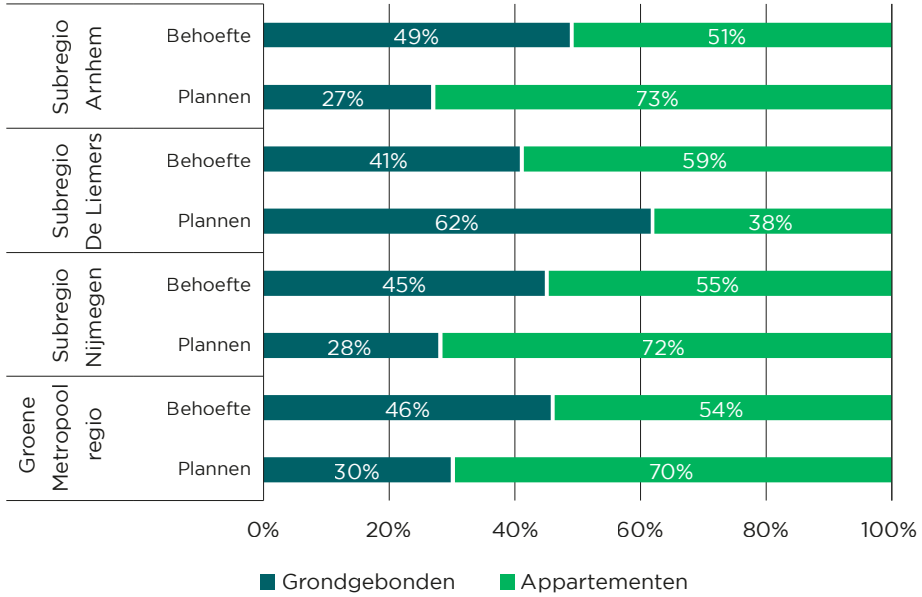
Tabel 4.5 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Vergelijking woningbehoefte en planvoorraad, naar subregio en totaal, 2025 – 2034

	Woning-behoefte (netto)	Woondeal-afspraken (bruto)	Harde plan-voorraad	Totale plan-voorraad	Planvoor-raad t.o.v. behoefte
Subregio Arnhem	17.800	18.300	6.200	21.000	118%
Subregio De Liemers	4.000	4.400	900	5.400	135%
Subregio Nijmegen	17.900	22.300	14.900	25.500	142%
Groene Metropoolregio	**39.700**	**45.000**	**22.000**	**52.000**	**131%**

Bron: Primos 2025 Gelderse Variant, ABF Research, Addendum regionale woondeal Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, provinciale planmonitor Gelderland, bewerking Companen.

Begin 2025 bestond de planvoorraad op regionaal niveau uit plannen voor 52.000 woningen, zo'n 130% van de netto woningbehoefte en zo'n 115% van de bruto woningbehoefte. Een vuistregel is dat de planvoorraad 130% van de woningbehoefte moet zijn, om vertraging en planuitval op te kunnen vangen. De planvoorraad in de regio ligt in deze orde van grootte, zij het dat er uitgaande van de vuistregel van 130% wat te weinig plannen zijn om ook de onttrekking van woningen door sloop of samenvoeging te compenseren. De harde planvoorraad is aanmerkelijk kleiner dan de totale planvoorraad. Er zijn harde plannen voor het realiseren van zo'n 22.000 woningen in de periode tot en met 2034. Het concretiseren van voldoende plannen om tempo te kunnen houden in de woningrealisatie is een blijvend aandachtspunt.

Figuur 4.12 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Vergelijking kwalitatieve woningbehoefte en planvoorraad naar woonvorm[2], 2025 - 2034

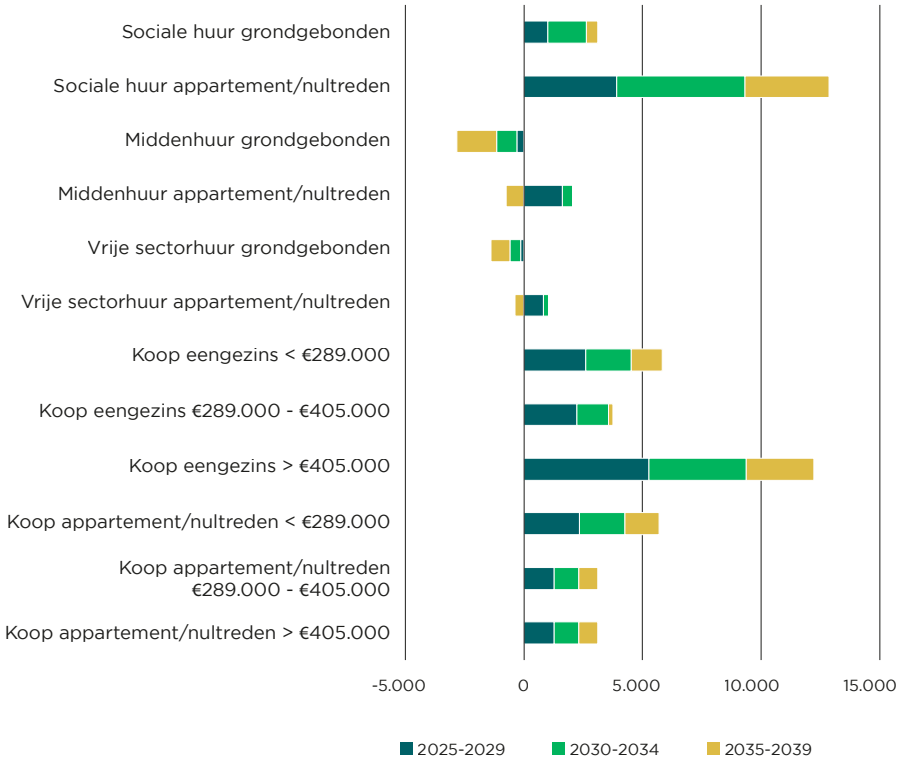
Bron: Primos 2025 Gelderse Variant, WoON 2024, CBS-Microdata, provinciale planmonitor Gelderland, bewerking Companen.

- In de planvoorraad ligt een wat groter accent op appartementen dan in de raming van de kwalitatieve woningbehoefte. Ruim de helft van de kwalitatieve woningbehoefte in de regio is een vraag naar een appartement. De planvoorraad voor de periode 2025 – 2034 bestaat voor 70% uit plannen voor appartementen. Ook bij het vorige onderzoek was het aandeel appartementen op de planvoorraad wat groter dan de geraamde behoefte.
- In de subregio's Arnhem en Nijmegen zijn meer appartementen gepland dan uit de geraamde behoefte blijkt. In De Liemers is dit beeld omgekeerd, hier zijn ten opzichte van de geraamde behoefte juist relatief weinig appartementen gepland.

[2] *In de gepresenteerde vergelijking zijn plannen waarvan onbekend is of het om grondgebonden woningen of appartementen gaat buiten beschouwing gelaten. Voor de periode 2025 – 2034 is van 7% van de plannen onbekend om welke woonvorm het gaat.*

4.7 Doorkijk naar de periode 2035 tot 2040 en verder

Figuur 4.13 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Kwalitatieve woningbehoefte naar eigendom, woonvorm en prijssegment, 2025 - 2029 en 2030 - 2034

Bron: Primos 2025 Gelderse Variant, WoON 2024, CBS-Microdata, bewerking Companen.

Na 2035 groeit de woningbehoefte in de regio verder door, maar minder hard dan in de periode daarvoor. Tussen 2035 en 2040 groeit de woningbehoefte in de regio op basis van de nieuwste Gelderse variant van Primos met nog eens ruim 7.800. In alle drie de subregio's blijft het aantal huishoudens en daarmee de woningbehoefte groeien.

- De vraag naar appartementen in de sociale huursector blijft ook na 2035 groeien. In de middenhuur en vrije huursector ontstaat echter mogelijk vraaguitval. Dit beeld was ook in het vorige onderzoek zichtbaar.
- De vraag naar koopappartementen neemt wel verder toe tussen 2035 en 2040.
- Ook is er na 2035 nog een behoorlijke extra vraag naar grondgebonden woningen in het dure segment.

In de periode 2040 tot 2050 neemt het aantal huishoudens met nog ruim 9.000 toe.

4.8 Vraag naar bijzondere woonvormen

Companen heeft voor verschillende gemeenten en regio's onderzoek gedaan naar de behoefte aan alternatieve woonvormen. Op basis van ervaringen in andere gemeenten en regio's beschrijven we een aantal algemene trends:

- Uit enquêtes onder inwoners met verhuisplannen blijkt de laatste jaren doorgaans dat een aanzienlijk deel van de respondenten mogelijk interesse heeft in alternatieve woonvormen. Echter blijkt de groep die vervolgens serieuze interesse toont en bijvoorbeeld ook actief op zoek gaat naar deze woonvormen of zelf initiatief neemt om een dergelijke woonvorm te ontwikkelen een stuk kleiner.
- Jongeren en starters zijn doorgaans meer geïnteresseerd in alternatieve woonvormen dan huishoudens die verder in hun wooncarrière zijn, met uitzondering van senioren. Jongeren en starters hebben vaak interesse in concepten als zelfbouw, wonen in een verbouwd kantoor, school, kerk, klooster, etc., of een tiny house. De vraag van starters wordt in de huidige markt ook ingegeven door de wens om überhaupt een woning te vinden. Alternatieve woonvormen bieden dan naar hun inschatting een mogelijkheid. Toch constateren we in gesprekken met jonge mensen die willen starten op de woningmarkt dat de behoefte zich meer op een zelfstandige woning richt naarmate men al langer probeert een woning te vinden. Jonge mensen die inmiddels bijna 30 zijn, geven in dergelijke gesprekken aan niet meer als een student te willen leven in een onzelfstandige woonruimte of in een gedeelde woning, maar een 'echte start' te willen maken.
- Onder ouderen zien we in verschillende onderzoeken een interesse

in wonen met gemeenschappelijke voorzieningen. Zeker onder ouderen met een zorgvraag is relatief veel behoefte aan kleinschalige geclusterde woonzorgprojecten (zoals hofjesconcepten) waarin ook een gemeenschappelijke leefruimte beschikbaar is. Ouderen geven relatief vaak aan geïnteresseerd te zijn in woonconcepten waar zij met leeftijdgenoten en gelijkgestemden kunnen samenwonen. Dit betekent niet dat dit in brede zin de wens is, maar de wens is groter dan onder andere leeftijdsgroepen. Hoofdstuk 6 gaat nader in op de behoefte aan woonvormen voor ouderen, waaronder geclusterde woonvormen waarbij de mogelijkheid tot onderling contact doorgaans een uitgangspunt is.

- Onder gezinnen en kleine huishoudens tot 65 jaar richt vraag naar bijzondere woonconcepten zich vooral op zelfbouw of CPO (collectief particulier opdrachtgeverschap; het samen met anderen ontwikkelen van woningen). Bij een klein deel van de huishoudens tot 65 jaar is er doorgaans belangstelling voor een meergeneratiewoning, waar kinderen voor ouders kunnen zorgen en grootouders op kleinkinderen kunnen passen.
- Het WoON 2024 geeft een nader inzicht in het aandeel woningzoekenden dat open staat voor collectieve bouwprojecten en het wonen in een gebouw met een voormalige niet-woonfunctie, zoals een kerk, school, kantoor of winkel. De belangstelling voor beide concepten is relatief beperkt. Van de huishoudens met een verhuiswens staat een kleine 5% open voor collectief particulier opdrachtgeverschap en minder dan 3% voor het wonen in een gebouw met een voormalige niet-woonfunctie.

5 BETAALBAARHEID EN SOCIALE HUUR

HOOFDUITKOMSTEN

- Er is in de periode 2025 tot en met 2034 behoefte aan 12.000 extra sociale huurwoningen in de regio. Dit is 30% van de totale woningbehoefte voor deze periode.
- In alle drie de subregio's ligt de behoefte aan sociale huurwoningen ongeveer op dit aandeel.
- Er is een vertaling gemaakt van de behoefte aan sociale huurwoningen naar de Woonstandaard van Netwerk Conceptueel Bouwen en Aedes.
- De positie van starters en middeninkomens op de koopmarkt is lastig. Voor mensen die niet hebben geprofiteerd van de waardestijging van een woning is het door de gestegen huizenprijzen lastiger geworden om een woning te kunnen kopen. Dat zijn (koop)starters, die geen overwaarde hebben opgebouwd in een koopwoning. Deze groep heeft doorgaans alleen mogelijkheden om een woning te kopen in het goedkope en betaalbare segment.

5.1 Behoefte aan sociale huurwoningen

Gemeenten en corporaties hebben een verantwoordelijkheid voor de huisvesting van groepen die hier op eigen gelegenheid niet toe in staat zijn. Zij zijn grotendeels aangewezen op sociale huurwoningen.

De behoefte aan sociale huur wordt deels bepaald op basis van de woonwensen die huishoudens hebben. Maar minstens zo belangrijk zijn de toewijzingseisen. Wettelijk is hierbij vastgelegd dat eenpersoonshuishoudens met een inkomen tot € 49.699 en meerpersoonshuishoudens met een inkomen tot € 54.847 tot de doelgroep van woningcorporaties behoren. Voor hen zijn sociale huurwoningen tot de liberalisatiegrens van € 900 (prijspeil 2025) bedoeld. Daarnaast mogen corporaties sinds 2022 7,5% van de vrijkomende woningen vrij toewijzen aan huishoudens die niet tot de corporatiedoelgroep behoren. Deze 7,5% mag verhoogd worden naar 15% als de corporatie hierover afspraken maakt met de gemeente en de huurdersorganisatie en dit vastlegt in prestatieafspraken.

Op grond van verschillende (on)zekere ontwikkelingen hebben we een inschatting gemaakt van de behoefteontwikkeling aan sociale huur vanuit de doelgroep van woningcorporaties. We richten ons hierbij op meetbare economische, demografische en maatschappelijke trends:

- effect van de huishoudensgroei;
- effect van veranderende bevolkingssamenstelling en veranderende huur-kooporiëntatie (generatie-effect);
- effect van de koopkrachtontwikkeling.

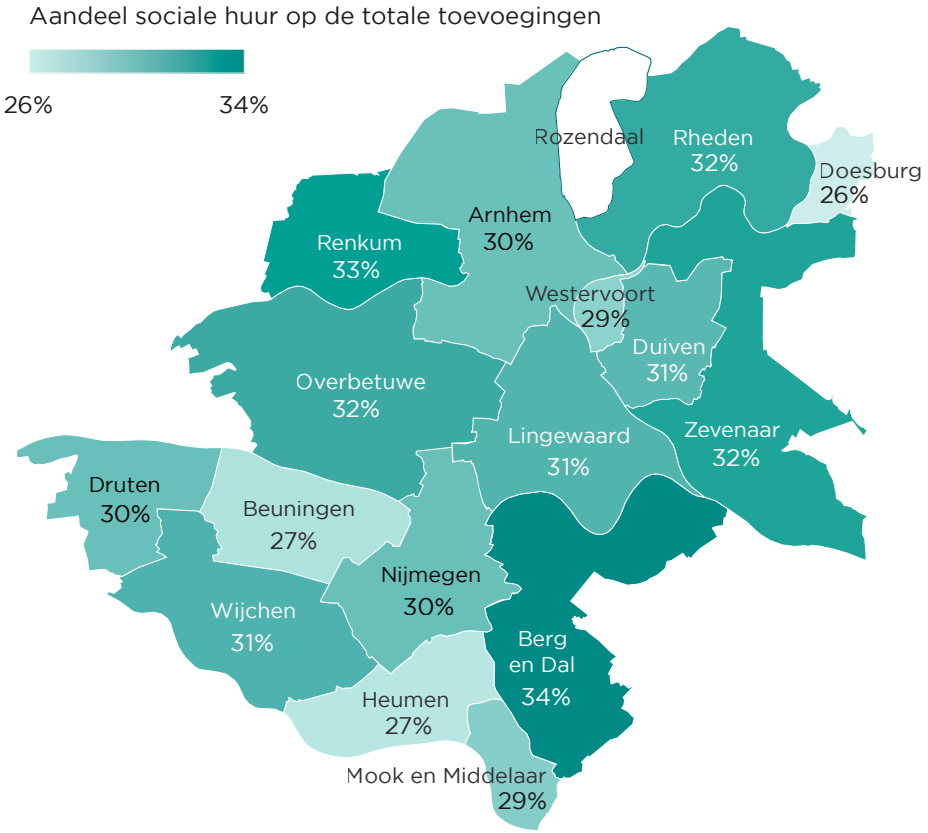
Tabel 5.1 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Behoefte aan sociale huurwoningen volgens twee economische scenario's, 2025 – 2034

	Economisch scenario laag		Woningbehoefte	
	Benodigde toevoegingen sociale huur	Aandeel op totale benodigde toevoegingen	Benodigde toevoegingen sociale huur	Aandeel op totale benodigde toevoegingen
Subregio Arnhem	5.500	31%	4.500	25%
Subregio De Liemers	1.200	31%	1.000	24%
Subregio Nijmegen	5.300	30%	4.500	25%
Groene Metropoolregio	**12.000**	**30%**	**10.000**	**25%**

Bron: Primos 2025 Gelderse variant, WoON 2024, CBS Microdata, bewerking Companen.

- We ramen de extra behoefte aan sociale huurwoningen van corporaties in de Groene Metropoolregio op (afgerond) 10.000 tot 12.000 in de periode tot en met 2034, afhankelijk van de economische ontwikkeling.
- Dit is de behoefte die is gebaseerd op een trendmatige ontwikkeling van de bevolking en economische scenario's van het Centraal Planbureau. Bij een boven trendmatige vraag kan de behoefte hoger zijn. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn bij een hogere huishoudensgroei dan verwacht, of als bijvoorbeeld de taakstelling voor de huisvesting van statushouders sterk zou toenemen, zie ook hoofdstuk 6.
- De behoefte aan sociale huurwoningen bedraagt aan de bovenkant van de geraamde bandbreedte 30% van de totale woningbehoefte. Dat sluit aan bij landelijk beleid en de regionale woondeal. Wij raden aan te sturen op dit aandeel sociale huur op de woningproductie.
- Het aandeel van de behoefte aan sociale huurwoningen op de totale woningbehoefte ligt in alle drie de subregio's rond de 30%. Per gemeente zijn er wel (beperkte) verschillen.

Figuur 5.1 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aandeel behoefte sociale huur op de totale woningbehoefte, 2025 - 2034

Bron: Primos 2025 Gelderse variant, WoON 2024, CBS Microdata, bewerking Companen.

Op het niveau van de individuele gemeenten varieert het aandeel van de behoefte aan sociale huur op de totale woningbehoefte iets, maar ligt overal in de buurt van 30%. Sommige gemeenten zitten daar iets boven, sommige gemeenten zitten daar iets onder. Gemeenten met een lagere behoefte dan 30% zijn in de positie om bij te dragen in het terugdringen van het (sub)regionale tekort aan sociale huurwoningen.

Behoefte aan sociale huur naar Pmc's

De Woonstandaard is een praktisch hulpmiddel om de minimale kwaliteit en eigenschappen van veelvoorkomende woningtypen in de sociale nieuwbouw eenduidig te beschrijven. De Woonstandaard is ontwikkeld door het Netwerk Conceptueel Bouwen in samenwerking met Aedes en wordt gebruikt door corporaties, marktpartijen en toeleverende industrie. De laatste versie van de Woonstandaard (4.0) omvat 20 product-marktcombinaties (Pmc's), combinaties van woningtype en huurklasse of doelgroep.

Product markt combinaties (pmc)		Grond-gebonden	Gestapeld	Tijdelijk (Bbl)	Nultreden (Gestapeld of grond-gebonden)	Zorggeschikt wonen (Gestapeld of grond-gebonden)
	Kwaliteits-kortingsgrens	PMC 1	PMC 6	PMC 11	PMC 15 – Gestapeld	
	Eerste aftoppings-grens	PMC 2	PMC 7	PMC 12	PMC 16 – Gestapeld PMC 17 – Grondgebonden	PMC 19 – Individueel PMC 20 – Geclusterd
+	Tweede aftoppings-grens	PMC 3	PMC 8	PMC 13	PMC 17 – Grond-gebonden	PMC 19 – Individueel PMC 20 – Geclusterd
++	Sociale huurgrens	PMC 4	PMC 9	PMC 14	PMC 17 PMC 18 – Grondgebonden	PMC 19 – Individueel PMC 20 – Geclusterd
++	Gelibéraliseer-de huur (middenhuur en vrije sector)	PMC 5	PMC 10		PMC 18 – Grond-gebonden	PMC 19 – Individueel PMC 20 – Geclusterd

Pmc's 1 tot en met 5 hebben betrekking op grondgebonden woningen, pmc's 6 tot en met 10 op gestapelde woningen. Pmc's 11 tot en met 14 gaan over tijdelijke woningen, pmc's 15 tot en met 18 over nultredenwoningen en pmc's 19 en 20 over zorggeschikte woningen. De Woonstandaard.

We hebben op basis van het gevraagde woningtype en de doelgroep achter de vraag een vertaling gemaakt van de kwalitatieve woningbehoefte voor de sociale huursector zoals beschreven in het vorige hoofdstuk, naar de pmc's van de Woonstandaard.

Tabel 5.2 Groene Metropoolregio. Behoefte huurwoningen in indeling Woonstandaard 4.0, 2025 – 2034

PMC	hh-grootte	Huurprijsklasse	Woonvorm	Aantal	Aandeel
PMC 1	1	tot kwaliteitskortingsgrens	Ggb.	190	2%
PMC 2	2	tot eerste aftoppingsgrens	Ggb.	1.860	16%
PMC 3	3 of meer	tot tweede aftoppingsgrens	Ggb.	430	4%
PMC 4	3 of meer	tot sociale huurgrens	Ggb.	160	1%
PMC 5	3 of meer	middenhuur en vrije huursector	Ggb.	-190	-2%
PMC 6	1	tot kwaliteitskortingsgrens	Gestpld.	940	8%
PMC 7	2	tot eerste aftoppingsgrens	Gestpld.	7.780	66%
PMC 8	3 of meer	tot tweede aftoppingsgrens	Gestpld.	440	4%
PMC 9	3 of meer	tot sociale huurgrens	Gestpld.	160	1%
PMC 10	3 of meer	middenhuur en vrije huursector	Gestpld.	100	1%
Totaal				**11.870**	**100%**

Bron: Primos 2025 Gelderse variant, WoON 2024, CBS Microdata, Netwerk Conceptueel Bouwen, bewerking Companen.

Enkele kanttekeningen:

- We hebben de vertaling naar pmc's beperkt tot de eerste 10. De reden hiervoor is dat geen raming is gemaakt van de vraag naar tijdelijke woningen. Dit is doorgaans een woonvorm die wordt ingezet om het woningtekort voor specifieke groepen sneller het hoofd te kunnen bieden en geen primaire woonwens. Als tijdelijke woningen wordt ingezet, voorzien deze in een woningbehoefte die nu is ingerekend in de pmc's 1 tot en met 10.
- De vraag naar nultredenwoningen is een vraag die grotendeels moet worden ingevuld met appartementen en deels met grondgebonden woningen. De totale vraag naar nultredenwoningen voor ouderen wordt beschreven in hoofdstuk 6 en bedraagt voor de regio ongeveer 8.600 woningen. Dit zijn overigens niet allemaal sociale huurwoningen. De vraag naar nultredenwoningen, geclusterde woningen en zorggeschikte woningen is door bureau HHM en In.Fact.Research in opdracht van de provincie Gelderland onderzocht. In dit onderzoek is echter niet in beeld gebracht wat de inkomenspositie is van de huishoudens met een vraag naar deze woonvormen. Het is daarom niet mogelijk een uitsplitsing te maken naar de pmc's 15 tot en met 20. Waar het zelfstandige woningen betreft, overlapt de vraag met de aantallen die zijn toegedeeld aan de pmc's 1 tot en met 10.

- Een belangrijk deel van de vraag naar sociale huurwoningen in de regio is afkomstig van eenpersoonshuishoudens. In de indeling van de Woonstandaard krijgen al deze huishoudens een huur tot de kwaliteitskortingsgrens (pmc's 1 en 6). In de praktijk betalen veel eenpersoonshuishoudens een huur tussen de kwaliteitskortingsgrens en de eerste aftoppingsgrens, zonder dat dit tot problematische huurquotes[3] leidt. We hebben daarom een deel van de vraag in pmc's 1 en 6 in pmc's 2 en 7 laten vallen, op basis van de daadwerkelijke woonsituatie van eenpersoonshuishoudens zoals die blijkt uit het WoON 2024.

De vraag naar de verschillende pmc's in de sociale huursector per subregio, met de genoemde kanttekeningen, is als volgt:

Tabel 5.3 Groene Metropoolregio. Behoefte huurwoningen in indeling Woonstandaard 4.0, naar subregio's en totaal, 2025 – 2034

PMC	Subregio Arnhem	Subregio De Liemers	Subregio Nijmegen	Groene Metropoolregio
PMC 1	95	20	75	190
PMC 2	820	295	745	1.860
PMC 3	170	60	200	430
PMC 4	65	20	75	160
PMC 5	-110	-20	-60	-190
PMC 6	445	55	440	940
PMC 7	3.525	755	3.500	7.780
PMC 8	250	30	160	440
PMC 9	90	10	60	160
PMC 10	70	5	25	100
Totaal	**5.420**	**1.230**	**5.220**	**11.870**

Bron: Primos 2025 Gelderse variant, WoON 2024, CBS Microdata, Netwerk Conceptueel Bouwen, bewerking Companen.

5.2 Positie van starters en middeninkomens

De corporatiesector is gebonden aan strakke regels ten aanzien van inkomensgroepen die in aanmerking komen voor een corporatiewoning met een gereguleerde huur. Slechts een beperkt deel van de vrijkomende voorraad mag worden toegewezen aan huishoudens met een hoger inkomen. Een alternatief is dan een woning met een middenhuur (€ 900 tot € 1.184, prijspeil 2025). Zoals in het vorige hoofdstuk gaat de voorkeur van woningzoekenden eerder uit naar een goedkope of betaalbare koopwoning. Die woningen zijn er maar in beperkte mate.

Tabel 5.4 Maximale hypotheek bij verschillende jaarinkomens, 2025

Bruto jaarinkomen	Indicatie maximale hypotheek*
€ 45.000	€ 211.552
€ 50.000	€ 233.169
€ 55.000	€ 254.789
€ 60.000	€ 276.403
€ 65.000	€ 303.999
€ 70.000	€ 332.515
€ 75.000	€ 361.951
€ 80.000	€ 392.307

*Op basis van geen studieschuld en 3,57% 10 jaar vaste rente met NHG.
Bron: Rabobank.

Voor mensen die niet hebben geprofiteerd van de waardestijging van een woning is het lastiger geworden om een woning te kunnen kopen. Dat zijn (koop) starters, die geen overwaarde hebben opgebouwd in een koopwoning. Deze groep heeft doorgaans alleen mogelijkheden om een woning te kopen in het goedkope en betaalbare segment. Om een woning met een hypotheek van € 300.000 te kunnen kopen, is een jaarinkomen nodig van bijna € 65.000. Dat is bijna anderhalf keer het modale inkomen (prijspeil 2025). De goedkope koopvoorraad is daarmee net bereikbaar voor huishoudens met hoog middeninkomen. Het aanbod in deze prijscategorie is echter zeer beperkt. Voor een woning met een prijs op het niveau van de landelijke betaalbaarheidsgrens (€ 405.000) is een jaarinkomen nodig van € 85.000. Dat is bijna twee keer het modale inkomen. Veel huishoudens hebben twee inkomens nodig om een woning te kunnen kopen. Dit beperkt de mogelijkheden van eenpersoonshuishoudens aanzienlijk.

Koopwoningen met een prijs tot ongeveer € 300.000 zijn niet eenvoudig te realiseren in een kwaliteit die aansluit bij de woonwensen van potentiële kopers. Een substitutiemarkt voor dit segment zijn zoals beschreven woningen in het middenhuursegment.

[3] *De huurquote is het aandeel van het besteedbare inkomen dat aan de huur en eventuele servicekosten wordt betaald.*

6 WONINGVRAAG SPECIFIEKE AANDACHTSGROEPEN

HOOFDUITKOMSTEN

- De behoefte aan voor ouderen geschikte woningen is redelijk in lijn met de afspraken uit het Regionaal Afsprakenkader Huisvesting Aandachtsgroepen.
- Er is behoefte aan zo'n 8.600 nultredenwoningen en 5.900 geclusterde woningen, waarvan zo'n 2.250 zorggeschikt.
- Voor de huisvesting van mensen die uitstromen uit een instelling en urgent woningzoekenden met sociale of medische urgentie zijn tot 2030 jaarlijks 1.750 beschikbare woningen nodig.
- Er zijn in de regio op dit moment naar schatting ongeveer 1.850 (dreigend) daklozen die snel een woning nodig hebben.
- Er is de komende jaren behoefte aan 5.400 tot 7.300 short stay en 1.900 tot 2.600 mid stay plekken voor arbeidsmigranten.
- In Nijmegen zijn de komende jaren 2.400 extra studentenwoningen nodig.
- De komende jaren zijn er naar schatting jaarlijks 400 tot 700 woningen nodig voor de huisvesting van statushouders.

6.1 Ouderen

Behoefte voor ouderen geschikte woningen redelijk in lijn met afspraken

De provincie Gelderland heeft recent onderzoek laten uitvoeren naar de behoefte aan wonen en wonen met zorg voor aandachtsgroepen in de provincie. De gehanteerde indeling van de aandachtsgroepen sluit aan bij de indeling in het voorstel voor de Wet versterking regie op de volkshuisvesting[4]. Ouderen zijn een belangrijke aandachtsgroep, vanwege het grote en toenemende aantal oudere huishoudens in de regio en vanwege de specifieke combinaties van woningen en zorgaanbod dat nodig is voor de huisvesting van oudere huishoudens.

Tabel 6.1 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Behoefte aan voor ouderen geschikte woningen en vergelijking met Afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen, 2022 tot en met 2030

	Behoefte	Afsprakenkader
Nultreden	8.595	7.641
Geclusterd	5.900	5.495*
Waarvan zorggeschikt	2.240	1.855

* 3.640 geclusterd + 1.855 zorggeschikt.

Bron: Woonzorganalyse aandachtsgroepen Gelderland, bureau HHM en In.Fact.Research, 2024; Afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen GMR.

- Het onderzoek in opdracht van de provincie laat voor de Groene Metropoolregio voor de periode tot en met 2030 een behoefte zien aan bijna 8.600 nultreden-woningen voor ouderen. Dit zijn woningen die zowel intern als extern toegankelijk zijn zonder trappenlopen. Dit houdt in dat je de woningen kan bereiken zonder trap te lopen (extern toegankelijk) en dat keuken, badkamer, toilet en minimaal één slaapkamer zonder trappen te bereiken zijn (intern toegankelijk).

[4] *De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen maakt binnen de categorie nultredenwoningen nog een onderscheid naar nultredenwoningen en levensloopgeschikte woningen, die het Rijk niet maakt.*

- Daarnaast is er een behoefte aan 5.900 geclusterde woningen. Dit zijn ruimtelijk geclusterde wooneenheden (minimaal vijf) waar (overwegend) ouderen zelfstandig wonen mét een fysieke, gezamenlijke ruimte voor ontmoeting.
- Van deze geclusterde woningen moeten er volgens het onderzoek van de provincie 2.240 zorggeschikt zijn. Dit zijn woningen waar intensieve zorgverlening mogelijk is. De woningen zijn toegankelijk met een rolstoel en hebben voorzieningen waardoor verpleegzorg geboden kan worden.
- De geraamde behoefte ligt iets boven de afspraken die in het Regionale Afsprakenkader Huisvesting Aandachtsgroepen zijn gemaakt over de huisvesting van ouderen, maar wijkt niet heel sterk af.

Het provinciale onderzoek maakt geen uitsplitsing naar de subregio's binnen de Groene Metropoolregio. Op basis van de spreiding van huishoudens in de leeftijd van 65 jaar of ouder over de regio is wel een toedeling te maken.

Tabel 6.2 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Behoefte aan voor ouderen geschikte woningen, naar subregio's en totaal, 2022

	Nultreden	Geclusterd	Waarvan zorggeschikt
Subregio Arnhem e.o.	3.765	2.585	980
Subregio De Liemers	1.250	860	330
Subregio Nijmegen e.o.	3.580	2.455	930
Regio	**8.595**	**5.900**	**2.240**

Bron: Woonzorganalyse aandachtsgroepen Gelderland, bureau HHM en In.Fact.Research, 2024; Afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen GMR, bewerking Companen.

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de behoefte per gemeente.

6.2 Mensen die uitstromen uit een instelling

Jaarlijks tot 2030 1.750 woningen nodig voor opvang uitstroom en urgenten

Het provinciale onderzoek naar de behoefte naar wonen en wonen met zorg geeft ook inzicht in de uitstroom van mensen uit instellingen die een woning, al dan niet met zorg of begeleiding nodig hebben. Vaak betreft het goedkope, kleinere corporatiewoningen.

Tabel 6.3 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Jaarlijkse huisvestingsbehoefte aandachtsgroepen, 2022 - 2030.

Aandachtsgroepen	Huisvestingsbehoefte
Mensen met een verstandelijke beperking	
• Uitstroom	39
• Extra vraag geclusterd wonen	26
• Totaal	65
Mensen met een lichamelijke beperking	
• Extra vraag geclusterd wonen	2
Uitstroom Bescherm Wonen[1]	380
Uitstroom Jeugdhulp met verblijf	385
Uitstroom Maatschappelijke Opvang[2]	305
Uitstroom Vrouwenopvang[3]	50
Sociaal en medisch urgenten	527
Mantelzorgurgenten	36
Totaal regio	**1.750**

[1] Inclusief uitstroom klinische geestelijke gezondheidszorg.
[2] Inclusief uitstroom detentie en forensische zorg.
[3] Inclusief uitstappende sekswerkers.

Bron: HHM en In.Fact.Research, Woonzorganalyse aandachtsgroepen Gelderland, 2024.

- De totale behoefte aan woningen voor mensen die uitstromen uit een instelling bedraagt volgens het provinciale onderzoek voor de periode 2022 – 2030 in de Groene Metropoolregio jaarlijks 1.750 woningen.
- De grootste woningvraag is er getalsmatig voor sociaal en medisch urgenten, mensen die uitstromen uit Jeugdhulp met verblijf, uit Beschermd Wonen en uit de Maatschappelijke Opvang.
- De geraamde aantallen zijn afgestemd met wat is opgenomen in het Regionale Afsprakenkader Huisvesting Aandachtsgroepen.

Tabel 6.4 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Jaarlijkse huisvestingsbehoefte aandachtsgroepen tot 2022 - 2030, per subregio en totaal

Gemeenten	Huisvestingsbehoefte
Subregio Arnhem	775
De Liemers	215
Subregio Nijmegen	760
Regio	**1.750**

Bron: HHM en In.Fact.Research, Woonzorganalyse aandachtsgroepen Gelderland, 2024, bewerking Companen.

- De vraag naar huisvesting voor aandachtsgroepen die uitstromen uit een instelling bedraagt voor de periode 2022 - 2030 in de subregio Arnhem jaarlijks 775 woningen, in De Liemers jaarlijks 215 woningen en in de subregio Nijmegen jaarlijks 760 woningen.
- In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de opgave per gemeente. Een nadere uitsplitsing naar de verschillende aandachtsgroepen is in het provinciale onderzoek alleen op regioniveau gegeven.

6.3 (Dreigend) daklozen

1.850 (dreigend) daklozen hebben met spoed een woning nodig

Er zijn mensen die zeer dringend een woning nodig hebben, omdat zij dakloos zijn of omdat zij dakloos dreigen te raken. Op veel plaatsen in het land worden zogenoemde ETHOS-tellingen gehouden. Gedurende een dag worden door de organisaties die betrokken zijn bij dak- en thuisloze mensen de situaties in beeld gebracht die bij deze organisaties bekend zijn. Een ETHOS-telling is daarom een momentopname van de situatie en geeft een beeld van de groep die op dat moment met spoed woonruimte nodig heeft. Bij een ETHOS-telling worden de volgende mensen/situaties geteld:

- in de openbare ruimte
- in noodopvang
- in tijdelijke opvang
- in een instelling
- in niet-conventionele woonruimte
- bij familie en vrienden
- dreigende huisuitzetting

In de regio Gelderland Zuid is in 2024 een ETHOS-telling gehouden. We gebruiken deze telling als basis voor een raming van het aantal (dreigend) daklozen in de Groene Metropoolregio en de subregio's. We doen dit door het gemiddelde aandeel (dreigend) daklozen dat is waargenomen op de totale bevolking in gemeenten waar geteld is te projecteren op gemeenten waar niet is geteld. We maken daarbij een onderscheid tussen de grote stad en de omliggende gemeenten. In gemeenten waar een waarneming was, is dit exacte aantal genomen.

Tabel 6.5 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aantal (dreigend) daklozen, per subregio en totaal, 2024

Deelgebieden	Daklozen
Subregio Arnhem e.o.	845
Subregio De Liemers	135
Subregio Nijmegen e.o.	875
Regio	**1.855**

Bron: Ethos telling Gelderland-Zuid 2024, bewerking Companen.

- Op basis van de beschreven werkwijze ramen we het aantal daklozen en dreigend daklozen in de regio op ruim 1.850. Voor deze mensen is op korte termijn een woning nodig. Doorgaans zal het een goedkope of betaalbare woning betreffen, in de huursector.
- In de subregio Arnhem bedraagt het geraamde aantal (dreigend) daklozen zo'n 850, in De Liemers een kleine 150 en in de subregio Nijmegen een kleine 900 personen.
- Omdat ook mensen in een instelling worden geteld waarvan bekend is dat zij dakloos dreigen te raken, is er sprake van enige overlap met het aantal uitstromers dat wordt geraamd in het onderzoek van HHM/In.Fact (zie paragraaf 6.2). In de ETHOS-telling maken mensen in een instelling een kleine 10% uit van de totale groep die is geteld. Dat betekent dat er een overlap zou kunnen zijn van een kleine 200 personen tussen beide onderzoeken.

6.4 Arbeidsmigranten

Grote behoefte aan short stay en mid stay plekken

In 2024 is in de Groene Metropoolregio onderzoek gedaan naar de huisvestingssituatie van arbeidsmigranten en de ontwikkeling van de behoefte aan short stay en mid stay faciliteiten in de komende jaren. Het gaat om een behoefte die in de praktijk geregeld wordt ingevuld in de reguliere woningvoorraad, waar het drukt op de mogelijkheden van reguliere woningzoekenden om een woning te vinden, op bedrijventerreinen, op vakantieparken en in panden die geen woonbestemming hebben. De geraamde behoefte is een behoefte aan kwalitatief goede plekken, bij voorkeur in de buurt van de plek waar de arbeidsmigranten ook werken.

Tabel 6.6 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Huisvestingbehoefte short stay en mid stay arbeidsmigranten, 2024 - 2030

	Short stay	Mid stay	Totaal
Subregio Arnhem e.o.	2.700 – 3.500	1.000 – 1.300	3.700 – 4.800
Subregio De Liemers	700 – 1.000	100 - 200	800 – 1.200
Subregio Nijmegen e.o.	2.000 – 2.800	800 – 1.100	2.800 – 3.900
Regio	**5.400 – 7.300**	**1.900 – 2.600**	**7.300 – 9.900**

Bron: Arbeidsmigranten in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, Companen en Decisio, 2024.

- De bandbreedte in de vraag naar short stay en mid stay plekken in de periode 2024 – 2030 bedraagt in de Groene Metropoolregio 7.300 tot 9.900. De bandbreedte komt voort uit het verschil tussen een laag en een hoog scenario dat is uitgewerkt, afhankelijk van de economische ontwikkeling in de regio.
- De behoefte aan short stay plekken valt volgens de raming binnen de bandbreedte van 5.400 tot 7.300 plekken, de behoefte aan mid stay plekken in de bandbreedte van 1.900 tot 2.600 plekken.
- Het betreft geen vraag naar zelfstandige woonruimte maar zoals aangegeven een vraag naar kwalitatief volwaardige tijdelijke woonplekken. Het SNF-keurmerk is een goede norm hiervoor.

6.5 Studenten in Nijmegen

Op verzoek van de gemeente Nijmegen is de vraag naar studentenwoningen in Nijmegen in beeld gebracht.

Komende jaren behoefte aan 2.400 extra studentenwoningen in Nijmegen

De Landelijke Monitor Studentenhuisvesting van Kences geeft inzicht in de woonsituatie en de woonwensen van studenten in de Nederlandse studentensteden. In 2025 waren er 18.600 hbo- en wo-studenten woonachtig in Nijmegen. Van deze groep studeert 89% in Nijmegen zelf en woont 11% in Nijmegen, maar studeert ergens anders. Daarnaast studeren in Nijmegen 9.000 Mbo studenten.

Van de hbo- en wo-studenten in Nijmegen zijn 3.000 internationale studenten.

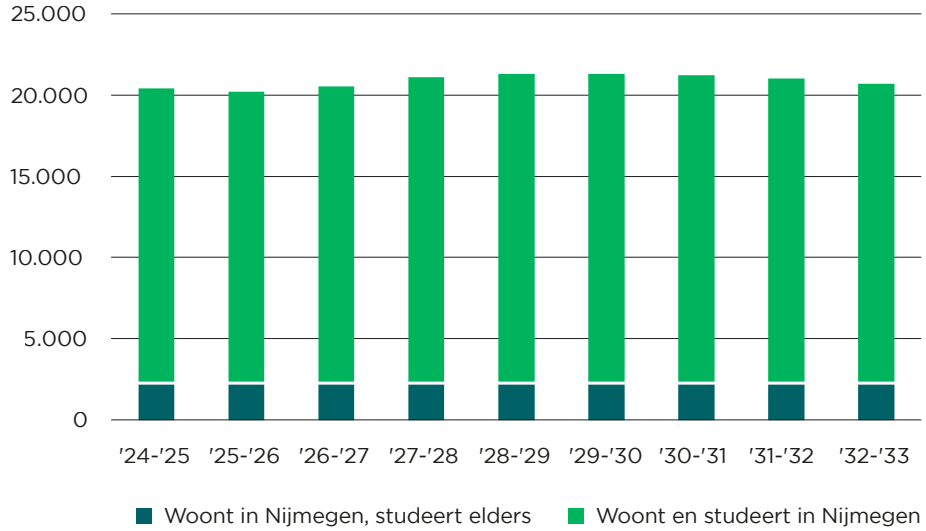
Tabel 6.7 Gemeente Nijmegen. Woonsituatie studerenden hbo en wo in Nijmegen, naar woongemeente en woonvorm, 2025

Woonsituatie	Aantal	%
Woont én studeert in Nijmegen	**16.600**	**89%**
• Woont op kamers (onzelfstandig)	11.500	61%
• Woont in éénkamerwoning (studio)	2.700	14%
• Woont in meerkamerwoning	2.400	13%
Woont in Nijmegen, studeert elders	**2.100**	**11%**
• Woont op kamers (onzelfstandig)	1.100	6%
• Woont in éénkamerwoning (studio)	400	2%
• Woont in meerkamerwoning	500	3%
Totaal in Nijmegen woonachtige studenten	**18.600**	**100%**

Bron: Kences monitor studentenhuisvesting, 2025.

- De groep studenten die in Nijmegen woont én studeert is 16.600 mensen groot. Van deze groep woont meer dan 60% op kamers. Samen met de groep studenten die in Nijmegen op kamers woont maar elders studeert, zijn er 12.600 uitwonende studenten in Nijmegen die op een kamer wonen. Het betreft ongeveer twee derde van alle uitwonende studenten in Nijmegen.
- Een veel kleiner deel van de studenten in Nijmegen woont in een studio (16%) of een meerkamerwoning (eveneens 16%; doorgaans betreft dit appartementen).

Figuur 6.1 Gemeente Nijmegen. Prognose woonvraag studenten hbo en wo (gewenste situatie) volgens het hoge vraag scenario, naar studielocatie, studiejaar '24-'25 tot '32-'33.

Bron: Kences.

- Op dit moment zijn er 18.100 studenten aan hbo en wo die in Nijmegen studeren en uitwonend zouden willen zijn in Nijmegen. Nog eens 2.200 studenten willen uitwonend zijn in Nijmegen en studeren elders. Samen zijn dit 20.300 studenten die uitwonend zouden willen zijn in Nijmegen.
- Dit aantal neemt licht toe naar 20.600 in het studiejaar '32-'33.
- Deze ontwikkeling is de ontwikkeling volgens het hoge vraag scenario van Kences. Dit scenario sluit in de beleving van studentenhuisvesters het beste aan bij de ontwikkeling die voor de komende tijd te verwachten is.
- Het betreft hier de totale vraag. Omdat er een tekort is aan studentenwoningen in Nijmegen, is de vervulde vraag lager.
- Het aantal internationale hbo- en wo-studenten in Nijmegen neemt volgens de prognose van Kences in de periode tot studiejaar '32-'33 af met zo'n 200, naar 2.800 studenten.

Naast de hbo- en wo-studenten, zijn er in studiejaar '32-'33 naar schatting zo'n 450 mbo-studenten uitwonend in Nijmegen.

Tabel 6.8 Gemeente Nijmegen.
Opgave studentenhuisvesting hbo en wo studiejaar '24-'25 tot '32-'33

	'24 - '25	'32 - '33
Aantal uitwonende studenten (vervulde vraag)	18.600	18.300
Gewenst aantal uitwonende studenten (totale vraag)	20.300	20.600
Aanbod studenten studentenhuisvesting	18.700	18.300
Tekort/opgave	**-1.600**	**-2.400***

* verschil door afronding.

Bron: Kences.

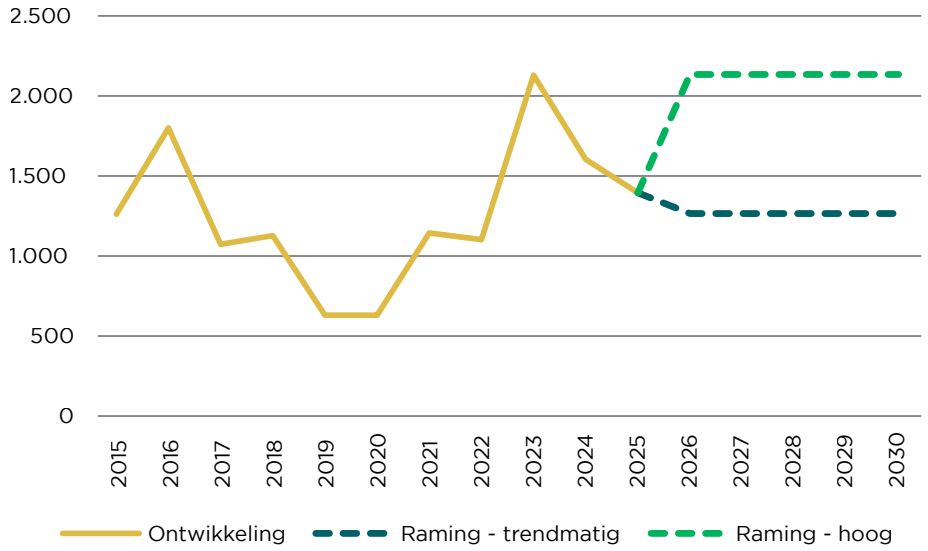
- Er is op dit moment een tekort aan 1.600 studentenwoningen in Nijmegen. Volgens de hoge vraag variant van de Kences prognose loopt dit aantal op tot een tekort van 2.400 in het studiejaar '32-'33.
- SSH& heeft voor Nijmegen plannen voor het toevoegen van 950 studentenwoningen in de periode tot 2030 en nog eens 650 woningen in de periode 2030 tot 2035. Bij elkaar betekent dit dat 1.600 woningen zullen worden toegevoegd, waarmee het huidige tekort per saldo wordt ingelopen.
- De opgave volgens de prognose bedraagt 2.400 woningen. SSH& en de gemeente Nijmegen gaan ervan uit dat de resterende 800 woningen door de particuliere markt worden ingevuld.
- Er is maar beperkt overlap tussen de Primos prognose, die gaat over zelfstandige huishoudens, en de prognose van de extra woningvraag van studenten. De vraag van studenten is daarom grotendeels een vraag boven op de geraamde reguliere woningbehoefte. Een vraag die vooral betrekking heeft op de corporatiesector.

6.6 Statushouders

Jaarlijks 400 tot 700 woningen voor statushouders nodig

De huisvesting van vergunninghouders is een specifiek aandachtspunt. Over het huisvesten van deze groep worden afspraken gemaakt met de woningcorporaties. Hoewel niet goed te voorspellen is hoe de omvang van deze doelgroep zich gaat ontwikkelen, kan wel een richting gegeven worden. Voor de kortere termijn is er zicht op de aantallen vergunninghouders die gemeenten moeten huisvesten. Om voor de komende jaren een bandbreedte te geven, kijken we naar de gemiddelde taakstelling van de afgelopen jaren en de hoogste piek in de afgelopen jaren (2023).

Figuur 6.2 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Taakstelling huisvesting statushouders, historisch (2015 - 2025) en raming trendmatig en hoog (2026 - 2030)

Bron: Taakstelling huisvesting statushouders, Rijksoverheid, bewerking Companen.

- Op basis van de beschreven aannames varieert de taakstelling de komende jaren tussen 1.250 en 2.200 statushouders per jaar.

Tabel 6.9 Groene Metropoolregio. Benodigde woningen voor de huisvesting van statushouders, 2025 en 2026 e.v.

		2026 en verder	
	2025	Trendmatig	Hoog
Subregio Arnhem	190	180	310
Subregio De Liemers	60	50	90
Subregio Nijmegen	190	170	300
Regio	**440**	**400**	**710**

Bron: Rijksoverheid, woningcorporaties, bewerking Companen.

- Bij een trendmatige huisvestingsopgave zijn jaarlijks 400 woningen nodig. Dit betreft in grote mate corporatiewoningen. Bij het hoge scenario gaat het jaarlijks om 710 woningen.
- De hoge raming komt voor de komende jaren uit op zo'n 100 woningen per jaar méér dan ten tijde van het vorige onderzoek werd geraamd.
- De trendmatige ontwikkeling van de woningbehoefte is onderdeel van de geraamde woningbehoefte op basis van de Primos prognose. De plus ten opzichte hiervan in het hoge scenario komt boven op de geraamde ontwikkeling van de woningbehoefte.

6.7 Woonwagenstandplaatsen

Er is geen actueel, integraal, regionaal onderzoek naar de behoefte aan woonwagenstandplaatsen. De behoefte aan woonwagenstandplaatsen is daarom in beeld gebracht op basis van bestaande gemeentelijke onderzoeken. Er zijn gemeenten die (nog) geen onderzoek hebben verricht of alleen beschikken over onderzoek van enkele jaren geleden.[5] Waar gemeenten geen recent eigen onderzoek hebben, is een inschatting gemaakt op basis van de BRP. Dit betekent dat niet in elke gemeente de behoefte op gelijkwaardige manier in beeld is gebracht. We geven in de tekst zo goed mogelijk aan welke onzekerheden van toepassing zijn.

De totale behoefte aan woonwagenstandplaatsen bestaat, met de bovenstaande kanttekeningen, uit 360 tot 410 standplaatsen. De behoefte aan extra standplaatsen is het grootst in Nijmegen en Arnhem. Ook in Wijchen en Overbetuwe is sprake van een grote vraag.
Eerst kijken we naar de gemeenten die de behoefte aan woonwagenstandplaatsen in beeld hebben gebracht op basis van een enquête of door het aanleggen van een wachtlijst. In deze gemeenten is goed inzichtelijk welk deel van de woonwagenbewoners daadwerkelijk op zoek is naar een standplaats.

Tabel 6.10 Groene Metropoolregio. Behoefte aan woonwagenstandplaatsen, per gemeente, 2025 op basis van wachtlijst/behoefte-onderzoek

Gemeente	Inwonende kinderen (18+)	Woonachtig in stenen woning	Woonachtig buiten gemeente	Onbekend	Behoefte Totaal
Arnhem[1]	?	?	?	98	98
Beuningen[2]	0	3	2		5
Druten[2]	0	0	2		2
Duiven[2]	4	6	8		18
Lingewaard[2]	?	?	?	14	14
Nijmegen[1]		45	25	8	78
Overbetuwe[2]	4	13	26		43
Rheden[2]	11	1	0		12
Wijchen[1]	6	21	26		53
Zevenaar[2]	8	13	0		21
Totaal	**33**	**102**	**89**	**128**	**352**

[1] Bron: Behoeftenonderzoek gemeente. [2] Bron: Actuele wachtlijst gemeente.

[5] *Van Heumen en Rozendaal hebben we geen gegevens ontvangen.*

Diverse gemeenten beschikken niet over een actuele wachtlijst of (recent) onderzoek naar standplaatsen. Voor deze gemeenten is een analyse gemaakt van de Basisregistratiepersonen (BRP). Op basis van leeftijd en huishoudenssamenstelling is een aanname gedaan in de verwachte behoefte aan standplaatsen. Hierbij hebben we een laag en hoog scenario aangehouden, omdat op basis van persoonskenmerken alleen geen absolute zekerheid kan worden verkregen of personen daadwerkelijk verhuisgeneigd zijn.

Tabel 6.11 Groene Metropoolregio. Behoefte aan woonwagenstandplaatsen, per gemeente, 2025 op basis van BRP-administratie.

Gemeente	Inwonende kinderen (18+) – laag scenario	Inwonende kinderen (18+) – hoog scenario
Berg en Dal	5	12
Duiven	0	4
Mook en Middelaar	1	1
Nijmegen	15	50
Renkum	1	3
Totaal	**22**	**70**

Bron: BRP gemeenten.

- Over het algemeen kan gesteld worden dat de behoefte van kinderen die inwonend zijn in een woonwagen de meeste urgente woonvraag is. Deze groep heeft immers nog geen eigen woonplek. Deze behoefte bestaat uit minimaal 50 tot 100 standplaatsen (op basis van een combinatie van tabel 6.10 en 6.11), maar zal in de praktijk wellicht groter zijn, omdat niet iedere gemeente dit onderscheid in de behoefte maakt.
- Een tweede groep vormen woonwagenbewoners die wel in de gemeente wonen, maar niet (meer) in een woonwagen, maar daar wel graag naar terug zouden willen keren. Deze behoefte bestaat uit minimaal 102 standplaatsen (op basis van tabel 6.10).
- Daarnaast is er nog een grote groep geïnteresseerde woonwagenbewoners die niet in de gemeente woont, maar wel familiebanden heeft met woonwagenbewoners en daarom graag een woonwagen in de gemeente wil betrekken (minimaal 89, op basis van tabel 6.10). In de praktijk is deze

groep zeer divers. Er zitten woonwagenbewoners bij met zeer sterke familieverbanden waardoor het zeer logisch is dat zij behoefte hebben aan een woonwagenstandplaats in een gemeente waar zij nu nog niet wonen. Maar er zijn ook woonwagenbewoners die (mede vanwege het beperkte aanbod aan standplaatsen) in verschillende gemeenten zich aanmelden op een wachtlijst, ook als zij daar geen of weinig familie hebben wonen. Daardoor is niet uit te sluiten dat er dubbelingen ontstaan in de behoefte. Die kans wordt groter op het moment dat een woonwagenlocatie zeer dicht bij de gemeentegrens aan ligt (bijvoorbeeld de woonwagenlocatie Nijmegen die op de grens met de gemeente Wijchen ligt).

Zeven van de 17 gemeenten hebben zicht op de omvang van de drie te onderscheiden doelgroepen binnen de woonwagenbewoners. Dat betekent niet dat er in de overige gemeenten geen vraag is van woonwagenbewoners die (1) vanuit een stenen woning willen verhuizen naar een woonwagen en/of (2) vanuit een andere gemeente willen vestigen op een woonwagenlocatie in de gemeente (omdat ze er bijvoorbeeld nauwe familiebanden hebben met de huidige bewoners). De kans is daarom groot dat de werkelijke behoefte aan woonwagenstandplaatsen groter is (zeker in gemeenten met alleen de BRP als bron).

Bij het bepalen van de opgave voor woonwagenstandplaatsen wordt niet alleen gekeken naar de behoefte, maar ook wie tot de doelgroep woonwagenbewoners behoort. Hierbij wordt doorgaans het afstammingsbeginsel toegepast; iemand komt in aanmerking voor een woonwagen als hij/zij zelf, de ouders of grootouders in een woonwagen hebben gewoond. Dit houdt dus in dat men in ieder geval tot een woonwagenfamilie moeten behoren, maar het kan dus zijn dat men zelf nog nooit in een woonwagen gewoond heeft.

De gemeentelijke opgave bestaat daarmee in ieder geval uit de doelgroep 1e en 2e graadsfamilieleden van de huidige bewoners van standplaatsen in de gemeente. Of een gemeente daarnaast ook een opgave woonwagenbewoners die niet tot de 1e of 2e graadsfamilie behoren én niet in de gemeente woonachtig zijn, is een afweging die de gemeente zelf kan maken.

Huidige aanbod en plannen voor uitbreiding

Op dit moment zijn er ruim 400 woonwagenstandplaatsen in de regio, verdeeld over ruim 50 locaties. Veel gemeenten hebben plannen voor uitbreiding van het aantal standplaatsen. In totaal gaat het om een netto uitbreiding van ongeveer 130 standplaatsen. Dit aantal is nog onvoldoende om te voorzien in de behoefte, zelfs als we ervan uitgaan dat er in de vorige tabel sprake is van enige dubbeling.

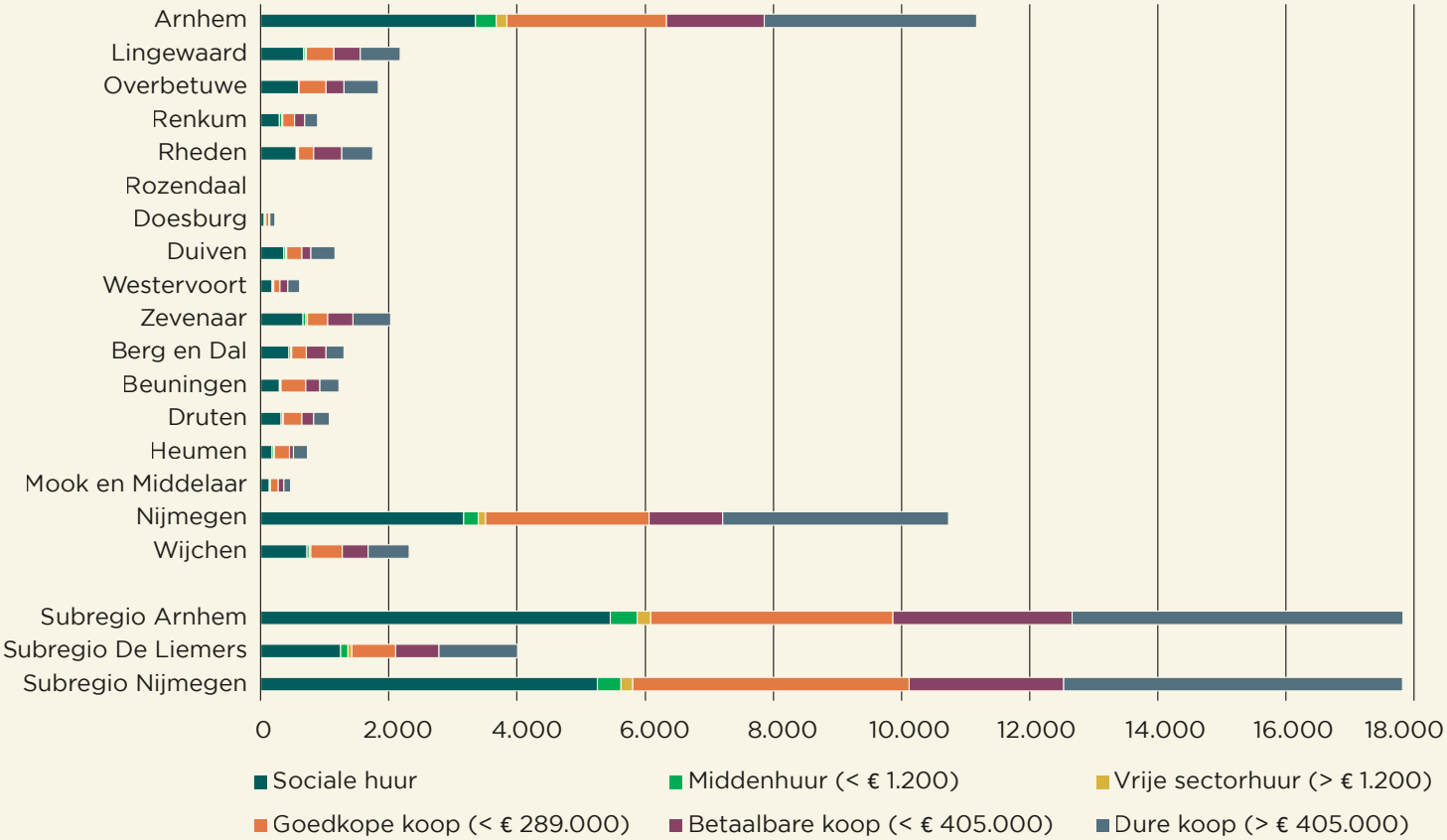
Tabel 6.12 Groene Metropoolregio. Huidig aanbod en plannen voor woonwagenstandplaatsen, per gemeente, subregio en totaal, 2025

Gemeente	Huidig aantal locaties	Huidig aantal standplaatsen	Plannen voor uitbreiding
Arnhem	15	124	26
Lingewaard	3	22	3
Overbetuwe	3	9	4 tot 6
Renkum	2	21	Onbekend
Rheden	9	24	12
Rozendaal	0	0	Onbekend
Subregio Arnhem	*32*	*200*	*45 tot 47*
Doesburg	2	8	0
Duiven	2	7	4 tot 6
Westervoort	1	8	0
Zevenaar	5	18	10 tot 15
Subregio Liemers	*10*	*41*	*14 tot 21*
Berg en Dal	2	18	12
Beuningen	1	17	0
Druten	1	2	0
Heumen	1	11	0
Mook en Middelaar	1	4	0
Nijmegen	5	107	32
Wijchen	1	13	20
Subregio Nijmegen	*12*	*172*	*64*
Totaal	**54**	**413**	**123 tot 130**

Bron: Gemeenten.

BIJLAGE 1
ACCENTEN IN DE BEHOEFTERAMING

Figuur 1 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aanvullende woningbehoefte naar eigendom en prijsklasse, per gemeente en per subregio, 2025 - 2034

Bron: Primos 2025 Gelderse Variant, WoON 2024, CBS-Microdata, bewerking Companen.

Tabel 1 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Behoefte aan voor ouderen geschikte woningen, naar gemeenten en totaal, 2022

Gemeente	Nultreden	Geclusterd	Waarvan zorggeschikt
Arnhem	1.445	995	375
Berg en Dal	500	345	130
Beuningen	315	215	80
Doesburg	170	115	45
Druten	225	155	60
Duiven	290	200	75
Heumen	230	160	60
Lingewaard	615	425	160
Mook en Middelaar	125	85	35
Nijmegen	1.670	1.140	430
Overbetuwe	555	380	145
Renkum	495	340	130
Rheden	630	430	165
Rozendaal	25	15	5
Westervoort	185	130	50
Wijchen	515	355	135
Zevenaar	605	415	160
Groene Metropoolregio	**8.595**	**5.900**	**2.240**

Bron: Woonzorganalyse aandachtsgroepen Gelderland, bureau HHM en In.Fact.Research, 2024; Afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen GMR, bewerking Companen.

Tabel 2 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Jaarlijkse huisvestingsbehoefte aandachtsgroepen[6] tot 2022 - 2030, per gemeente en totaal

Gemeente	Huisvestingsbehoefte
Arnhem	380
Berg en Dal	80
Beuningen	60
Doesburg	25
Druten	45
Duiven	55
Heumen	40
Lingewaard	110
Mook en Middelaar	20
Nijmegen	420
Overbetuwe	110
Renkum	70
Rheden	100
Rozendaal	5
Westervoort	35
Wijchen	95
Zevenaar	100
Groene Metropoolregio	**1.750**

Bron: HHM en In.Fact.Research, Woonzorganalyse aandachtsgroepen Gelderland, 2024, bewerking Companen.

[6] *Mensen met een verstandelijke beperking, mensen met een lichamelijke beperking, uitstroom Bescherm Wonen (inclusief uitstroom klinische geestelijke gezondheidszorg), uitstroom Jeugdhulp met verblijf, Uitstroom Maatschappelijke Opvang (inclusief uitstroom detentie en forensische zorg), Uitstroom Vrouwenopvang (inclusief uitstappende sekswerkers), Sociaal en medisch urgenten, Mantelzorgurgenten.*

Tabel 3 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Aantal (dreigend) daklozen, per gemeente en totaal, 2024

Gemeente	Huisvestingsbehoefte
Arnhem	590
Berg en Dal	110
Beuningen	10
Doesburg	15
Druten	10
Duiven	35
Heumen	40
Lingewaard	70
Mook en Middelaar	15
Nijmegen	660
Overbetuwe	70
Renkum	45
Rheden	65
Rozendaal	5
Westervoort	20
Wijchen	30
Zevenaar	65
Groene Metropoolregio	**1.855**

Bron: Ethos telling Gelderland-Zuid 2024, bewerking Companen.

BIJLAGE 2
NADERE TOELICHTING OP DE METHODOLOGIE

Kwalitatieve woningbehoefte

Vraag en aanbod van de volgende doelgroepen is opgenomen:

Starters	onzelfstandig wonenden (veelal inwonende kinderen) die een zelfstandige woning binnen de gemeente/regio betrekken en bij verhuizing geen woning achterlaten. Gaat ook om studenten die zelfstandig gaan wonen.
Doorstromers	zelfstandig wonende huishoudens die de komende vijf jaar een zelfstandige woning binnen de gemeente/regio betrekken.
Verlaters	huishoudens die door overlijden of vertrek een zelfstandige woning achterlaten.

Bij deze doorrekening baseren we ons op de volgende uitgangspunten:
- We nemen 1 januari 2025 als nulpunt voor de doorrekeningen.
- Voor de omvang van de woningbehoefte gaan we uit van de huishoudensgroei volgens de prognose Primos Gelderse variant 2025 van de Provincie Gelderland en de inloop van het woningtekort naar 2% tot en met 2034.
- De verhuisgeneigdheid per huishoudensgroep baseren we op het werkelijk aantal verhuizingen van verschillende huishoudens. Ook de achter te laten woningen baseren we op het feitelijk vrijkomend aanbod, geïndexeerd naar het huidige prijspeil van woningen.
- De woonvoorkeuren baseren we primair op WoON 2024.

Doordat de markt in de regio Arnhem-Nijmegen onder druk staat is bijna elk woningaanbod in trek bij woningzoekers. De huidige woningmarkt is in belangrijke mate een aanbiedersmarkt. Mensen verhuizen vaak niet naar de woning die exact aansluit bij hun wensen, maar vooral naar woningen die binnen hun mogelijkheden beschikbaar zijn. Verhuiswensen zijn in deze markt vaak ondergeschikt aan verhuismogelijkheden. Toch is juist in deze markt het beleidsmatig minder interessant om te zien wat mensen daadwerkelijk doen, maar vooral naar wat mensen willen: het accentueren van de vraag in een aanbiedersmarkt.

Het nationale woononderzoek WoON 2024 geeft hier inzicht in. Via dit grootschalige enquêteonderzoek zijn woonwensen in beeld gebracht. In grote lijnen biedt dit een beeld van de vraag. Toch zijn hierbij enkele nuanceringen te maken:
- Voor de sociale huur zien we dat het wettelijk systeem van toewijzingsnormen naar inkomen bepaalt wie hiervoor in aanmerking komt. Dit is een ‘systeemgedreven’ segment. De wens is meer secundair.
- Een deel van de verhuizingen komt niet voort vanuit een woonwens, maar vanuit een noodzaak. Te denken is aan een verhuizing als gevolg van echtscheiding, zorgsituatie of naar een tijdelijke (tussen)woning. In woonwensenonderzoek komt deze vraag niet of hoogstens zeer beperkt in beeld. Omdat die vraag in de praktijk wel aanwezig is, is het noodzakelijk dit wel in beeld te brengen. Dat kan door dit deel van de vraag te baseren op daadwerkelijke verhuizingen. In deze situatie gaat het vaak om verhuizingen naar vrije sector huurwoningen en/of naar woonzorgvormen. Daarom baseren we de vraag naar vrije sector huur voor een deel op feitelijke verhuizingen.
- Het enquêteonderzoek is uitgevoerd in 2023 en 2024. Sindsdien zijn de prijzen van woningen blijven stijgen. Om een reële inschatting van vraag en aanbod te kunnen maken hebben we daarom de prijsopbouw van het potentiële woningaanbod in de enquête geïndexeerd op de prijsontwikkeling op de woningmarkt. Aan de vraagkant is de koopkracht in dezelfde periode maar beperkt gegroeid. We nemen daarom aan dat dit minder effect heeft op de woningvraag.

Bij het ramen van de extra woningbehoefte is rekening gehouden met het vrijkomen van woningen door doorstroming, woningen die weer door een ander huishouden worden betrokken. De gepresenteerde aanvullende woningbehoefte naar eigendom, woonvorm en prijssegment is de behoefte die per saldo niet wordt ingevuld door vrijkomend aanbod.

Benodigde sociale huurvoorraad

De gemeenten en corporaties hebben een bijzondere verantwoordelijkheid om in huisvesting te voorzien van mensen die op basis van hun inkomen dit niet volledig zelfstandig kunnen. Wettelijk is vastgelegd dat eenpersoonshuishoudens met een inkomen tot € 49.669 en meerpersoonshuishoudens met een inkomen tot € 54.847 (prijspeil 2025) tot de doelgroep van de woningcorporaties behoren. Voor hen zijn sociale huurwoningen met een huurprijs tot € 900 bedoeld (prijspeil 2025). Huishoudens met een laag inkomen kunnen huurtoeslag krijgen. De inkomensgrenzen voor de huurtoeslag zijn in 2020 komen te vervallen en zijn vervangen voor een eigen bijdrage. Deze eigen bijdrage is hoger naarmate het inkomen hoger is. Als de eigen bijdrage hoger is dan de feitelijke huur dan krijgt een huishouden geen huurtoeslag meer. In het kader van het passend toewijzen van woningen door corporaties zijn er nog wel inkomensgrenzen. Deze zijn in 2025 als volgt:

- Eenpersoonshuishoudens tot de AOW-leeftijd: € 28.375
- Eenpersoonshuishoudens vanaf de AOW-leeftijd: € 27.775
- Meerpersoonshuishoudens tot de AOW-leeftijd: € 38.500
- Meerpersoonshuishoudens vanaf de AOW-leeftijd: € 37.350

Huishoudens in deze inkomensgroepen zijn aangewezen op de meest betaalbare sociale huurwoningen met een huurprijs tot de aftoppingsgrenzen: € 683 voor 1- en 2-persoonshuishoudens en € 732 voor 3- en meerpersoonshuishoudens. Om goed invulling te kunnen geven aan de huisvestingsopgave van deze doelgroepen, passend binnen de wettelijke kaders, hebben we de behoefte aan sociale huurwoningen in beeld gebracht. De toekomstige ontwikkeling van de behoefte aan sociale huurwoningen is afhankelijk van verschillende ontwikkelingen die niet altijd beïnvloedbaar zijn. Het is belangrijk om op te merken dat de gepresenteerde extra woningbehoefte de netto behoefte is. Als corporatiewoningen worden gesloopt of verkocht is sprake van een navenant hogere opgave. De netto behoefte aan sociale huurwoningen is in de rapportage vertaald naar pmc's volgens de Woonstandaard 4.0 van Aedes en het Netwerk Conceptueel Bouwen.

1 Gevolgen demografische trends voor sociale huur

De factor met de grootste invloed op de behoefte aan sociale huur is de verwachte huishoudensgroei. De groei van het aantal huishoudens spreidt zich demografisch over verschillende marktsegmenten.

2 Inlopen van het woningtekort

Voor de toekomstige woningbehoefte houden we naast de huishoudensgroei rekening met het inlopen van een bestaand woningtekort (naar 2% van de woningvoorraad). Het woningtekort heeft vooral betrekking op doelgroepen die een zelfstandige woning wensen maar daar nu niet of nauwelijks mogelijkheden toe hebben (vanwege gebrek aan woningaanbod of beperkte financiële mogelijkheden) en daardoor onzelfstandig wonen. Het gaat met name om starters op de woningmarkt en eenpersoonshuishoudens. Deze doelgroepen aan het begin van hun wooncarrière zijn, blijkend uit hun woonwens volgens WoON 2024, meer dan gemiddeld georiënteerd op een sociale huurwoning. Dit betekent dat een naar verhouding groot deel van het in te lopen woningtekort op basis van woonwensen terecht komt in de sociale huur.

3 Generatie-effect: ouderen verhuizen minder van koopwoning naar sociale huur

Een andere ontwikkeling die van invloed is op de behoefte aan sociale huur is het zogenaamde generatie-effect. Door beleid van de Rijksoverheid is jarenlang het kopen van woningen gestimuleerd. Hierdoor hebben generaties die na 1945 geboren zijn vaker een koopwoning dan de generaties van voor 1945. Juist die

laatste groep woont verhoudingsgewijs veel in een sociale huurwoning. De generatie geboren voor de Tweede Wereldoorlog zal de komende jaren steeds vaker uit hun woning gaan. De naoorlogse generatie (babyboom) vult dit slechts beperkt op door hun grotere oriëntatie op de koopsector. Hierdoor daalt de behoefte aan sociale huur tussen de generaties.

4 Verwachte koopkrachtontwikkeling en ontwikkeling tweedeling

De huishoudensgroei is de belangrijkste graadmeter voor de totale woningvraag. De koopkrachtontwikkeling geeft inzicht in welke inkomensgroepen binnen de totale huishoudensgroepen zullen toe- of afnemen. Een sterke positieve koopkrachtontwikkeling leidt tot een relatief kleine groei (of zelfs stagnatie) van de lage inkomensgroep. Bij een stagnatie van de koopkrachtontwikkeling (of zelfs afname) neemt de groep huishoudens met een laag inkomen juist toe (en de midden- en hogere inkomens juist veel minder). Echter laten economische ontwikkelingen zich niet één op één vertalen naar inkomensgroei bij de doelgroepen van de sociale huur. Veel belangrijker is in welke mate de economische tweedeling zich ontwikkelt. De koopkrachtontwikkeling in Nederland was de afgelopen jaren positief, lonen stegen harder dan de inflatie. In de corporatiesector is een echter een veel groter deel van de inwoners dan gemiddeld afhankelijk van een (bijstands-)uitkering of AOW/pensioen. De koopkracht van deze groepen steeg de afgelopen jaren aanmerkelijk minder hard dan van werkenden (CBS). De tweedeling tussen mensen die werken en mensen die afhankelijk zijn van een uitkering of pensioen is daardoor verder toegenomen. Daarbij is de werkloosheid, hoewel historisch gezien nog laag, aan het stijgen in Nederland. Ook de beschikbaarheid van vrijkomende woningen voor mensen die snel een sociale huurwoningen van een woningcorporatie nodig hebben is een aandachtspunt. Het gaat dan om statushouders, mensen die moeten uitstromen uit een instelling, mensen die dakloos zijn of dit dreigen te worden etc. We gaan daarom voor de behoefteontwikkeling vooralsnog uit van het lage scenario. Dit scenario sluit aan bij de afspraken die zijn gemaakt in de regionale woondeal met de provincie en de Rijksoverheid.

Behoefte aan woonwagenstandplaatsen

De verschillende gemeenten binnen de Groene Metropoolregio hanteren verschillende methoden om de behoefte aan woonwagenstandplaatsen bij te houden.

Behoefte op basis van wachtlijst of enquête

Diverse gemeenten houden een wachtlijst bij van woonwagenbewoners die behoefte hebben aan een standplaats (inclusief diverse kenmerken, zoals leeftijd, huishoudenssamenstelling, huidige woonsituatie, eventuele voorkeur voor een specifieke locatie). Zo'n wachtlijst vormt doorgaans de beste bron om de behoefte binnen een gemeente te bepalen, omdat het de actuele vraag weergeeft.

Sommige gemeenten hebben een enquête onder woonwagenbewoners gehouden. Zeker als zo'n enquête relatief recent is gehouden, geeft deze bron een goede weergave van de vraag. Is de enquête al enkele jaren geleden afgenomen, dan is dit als bron voor de behoefte minder betrouwbaar. Met deze bronnen is er vaak ook zicht op de eventuele behoefte van woonwagenbewoners die vanuit een andere gemeente zich in een gemeente willen vestigen. Omdat de verschillende enquetes niet gelijktijdig zijn afgenomen en er geen regionale wachtlijst bestaat, is het mogelijk dat er een dubbeling zit in de behoefte van woonwagenbewoners, afkomstig van andere gemeenten. Bijvoorbeeld doordat men zich op meerdere gemeenten oriënteert als het gaat om de toekomstige woonlocatie. Zeker als een woonwagenlocatie in de ene gemeente dichtbij een of meerdere woonwagenlocaties van de buurtgemeente zit, is er een zekere overlap in de vraag mogelijk. Dat geldt ook als er hechte familiebanden bestaan tussen bewoners van woonwagenlocaties in verschillende gemeenten.

De kenmerken per woonwagenlocatie (en daarmee ook de aantrekkingskracht op woonwagenbewoners van buiten de gemeente) verschilt echter sterk per locatie. Het is daardoor niet mogelijk om op uniforme wijze een aanname te doen in de eventuele overlap in de behoefte bij gemeenten.

Behoefte op basis van leeftijden huidige bewoners standplaatsen

Daarnaast zijn er diverse gemeenten waarbij we op basis van de BRP registratie een aanname hebben gedaan voor de te verwachte behoefte, door te kijken

naar de leeftijden van de huidige bewoners van woonwagenstandplaatsen. Op het moment dat iemand 18 jaar of ouder is en woont op een adres waar ook mensen wonen die minimaal 20 jaar ouder zijn, dan is dat een indicatie dat er thuiswonende kinderen zijn die mogelijk op zichzelf willen wonen. Als er meerdere 18-plussers bij oudere bewoners wonen, kan het gaan mogelijk om kinderen van dezelfde ouders gaan, maar ook om een inwonend stel. Daarom hebben we voor de gemeenten met BRP cijfers een bandbreedte voor de behoefte gehanteerd:

- Laag scenario: Alleen behoefte aan een standplaats als er inwonende 25-plussers in de woonwagen woonachtig zijn in combinatie met minimaal één ouder persoon (+ 20 jaar). Per twee 25-plussers is er behoefte aan één standplaats
- Hoog scenario: Behoefte aan een standplaats als inwonende kinderen 18 jaar of ouder zijn, in combinatie met minimaal één ouder persoon (+20 jaar). Per 18-plusser is er behoefte aan één standplaats.

Met een BRP analyse kan alleen een analyse van inwonende kinderen bij woonwagenstandplaatsen worden gemaakt. Er is dan nog geen zicht op een eventuele behoefte van woonwagenbewoners die in een reguliere (stenen) woning in de gemeente wonen en eventuele woonwagenbewoners die vanuit een andere gemeente zich willen vestigen in de gemeente. Het is aannemelijk dat de werkelijke behoefte in gemeenten met alleen een BRP-analyse hoger is dan nu in tabel 6.11 staat weergegeven.

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Post- en bezoekadres
Nieuwe Stationsstraat 10
6811 KS Arnhem

Rijntoren – WTC Arnhem
(7e verdieping)

info@gmr.nl
www.gmr.nl

Companen

Bezoekadres
Tivolilaan 205
6824 BV Arnhem

Postadres
Postbus 1174
6801 BD Arnhem

info@companen.nl
026 351 25 32

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201725393	Zaaknummer: Z/24/127475

Portefeuillehouder(s): L.S. Kaper

Voor vragen

Naam: Wouter van Boekel
Telefoon: 3425
E-mail: w.vanboekel@1stroom.nl

Komt wel terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Kansen en kosten openbare ruimte Centrumplan Westervoort

Vertrouwelijk

Aanleiding voor deze kennisgeving

Het centrum van Westervoort wordt vernieuwd. Het doel is om het centrum weer levendig, dynamisch en toekomstbestendig te maken. De gemeente werkt aan de transformatie van de Wyborgh, het gemeentehuis en de openbare ruimte.
Recent is duidelijk geworden dat de kosten van de openbare ruimte hoger uitvallen en dat er een kans is om in het centrum toch het hemelwater af te koppelen. Ook hier zijn kosten aan verbonden. Dat is de reden waarom het college u met deze kennisgeving over deze ontwikkelingen alvast wil informeren. Besluitvorming door het college en voor de gemeenteraad wordt nog voorbereid.

Het college wil u in deze kennisgeving echter alvast informeren over het ontstaan van deze situatie en de actuele stand van zaken, en het vervolgproces.

Relevant beleidskader

- Programmaplan Centrum Westervoort
- Kaders en Uitgangspunten Centrumplan Westervoort
- Participatieplan Centrum Westervoort
- Vastgesteld SO en DO openbare ruimte Westervoort
- Woonvisie Westervoort 2021-2030

Inhoud van mededeling

1. *Plan openbare ruimte*

Voor de **openbare ruimte** in het centrum is met een klankbordgroep een plan gemaakt. In 2024 en 2025 is de raad in verschillende stappen meegenomen in het ontwerp. Het definitieve ontwerp van de openbare ruimte is vastgesteld door de raad in september 2025. In dezelfde maand is aannemer Dusseldorp geselecteerd voor de uitwerking en realisatie. De aannemer is geselecteerd als bouwteampartner. Dit betekent dat zij het definitief ontwerp uitwerken tot uitvoeringsontwerp en normaliter het plan daarna ook aanleggen. Dusseldorp scoorde in de selectiefase het beste op technische expertise, ervaring, samenwerking met de gemeente en omgevingsmanagement.

Figuur 1: Definitief Ontwerp openbare ruimte Centrum Westervoort (Okra, september 2025)

1.1 Financiën openbare ruimte

Het budget voor de openbare ruimte bedraagt € 2,6 miljoen. Dit bedrag bestaat uit € 1,3 miljoen vanuit de subsidie Impulsaanpak Winkelgebieden en € 1,3 miljoen van de gemeente Westervoort. In het project is telkens aangegeven dit budget als taakstellend te beschouwen en binnen het project oplossingen te zoeken. Dit is ook zo opgepakt.

Nu in februari-maart 2026 blijkt dat, bij nadere en gedetailleerde uitwerking, de kosten veel hoger zijn dan de geraamde kosten. Dit is duidelijk geworden door de uitwerking en kostenraming van de geselecteerde aannemer.

Deze kosten kunnen niet worden opgevangen zonder grote afbreuk te doen aan de vastgestelde uitgangspunten in het project. De kostenstijging heeft drie oorzaken; complexiteit en versnipperde fasering, indexatie en afkoppelkansen. Deze drie redenen worden hieronder in hoofdstuk 2 van deze kennisgeving nader toegelicht.

1.2 Achtergrond

De financiële gevolgen van deze kostenstijgingen zijn helaas pas kortgeleden duidelijk geworden. Tijdens het ontwerpproces in 2024-2025 zijn er bij elke fase kostenramingen opgesteld. Uit die ramingen bleek medio 2025 dat het budget zeker niet ruim was. Maar er waren voldoende aanleidingen om aan te nemen dat oplossingen in het project gevonden konden worden. Met die kennis is ook de aanbesteding gestart.

Eind 2025 werd in de eerste raming van aannemer Dusseldorp langzaam duidelijk dat de daadwerkelijke kosten hoger zijn dan de geraamde kosten. Dit is op dat moment ook gecommuniceerd met het college en de raad in de brede kennisgeving Centrumplan Westervoort van februari 2026. Op dat moment was nog onduidelijk hoe hoog de overschrijding zou worden. Ook was er toen nog steeds aanleiding om te denken dat een deel van de kosten in het project goedgemaakt zou kunnen worden.

In februari-maart 2026 werd bij gedetailleerde uitwerking en kostenraming van de geselecteerde aannemer de grootte van overschrijding duidelijk.

Het college van Westervoort is begin maart nader geïnformeerd over de kostenstijgingen en de stand van zaken. Aansluitend is besloten om zo spoedig mogelijk de gemeenteraad te informeren via deze kennisgeving. Tevens is besloten om te komen tot een college- en een raadsvoorstel waarin de verschillende scenario's worden toegelicht en een keuze voorgesteld zal worden aan de gemeenteraad met betrekking tot het beschikbaar stellen van aanvullend krediet. Het college wil dit graag aan de gemeenteraad voorleggen in de raadsvergadering van 1 juni 2026.

2. Redenen kostenstijgingen

2.1 Complexiteit en versnipperde fasering

Het centrumgebied is klein en realisatie kent veel uitvoeringsuitdagingen en vaste eenmalige kosten. Die vaste lasten worden binnen dit project verdeeld worden over een relatief klein aantal m^2 en drukken dus relatief zwaar op het totaal.
Daarbij worden er veel maatregelen genomen om rekening te houden met de belangen van de winkeliers. Er zijn tijdelijke maatregelen genomen zoals de aanleg van de openbare ruimte rondom de Lidl voor de opening. Ook is in de raadsvergadering aan de winkeliers toegezegd om de werkzaamheden in december 2026 stil te leggen.

In het project is intensief geparticipeerd. Daardoor zijn ook de eigen gemaakte uren hoger dan verwacht. De inwoners vrezen de overlast en de ondernemers vrezen inkomstenderving. De aannemer heeft nu een voorstel liggen voor gefaseerde uitvoering. In die fasering is de uitvoering opgeknipt in kleine deelgebieden. Dit brengt hogere kosten met zich mee dan vooraf aangenomen.

Daarnaast is de gemeente gedwongen tot een gefaseerde aanleg van de Kerkstraat door de vertraging in de vernieuwing van de Albert Heijn. Oplevering van de ruwbouw van de Albert Heijn is voorzien voor later dit jaar. Daarna wordt de huidige bebouwing aan de Kerkstraat gesloopt en kan er pas begonnen worden met de bouw van de beoogde woningen van Vivare aan de Kerkstraat. Aanleggen van de openbare ruimte in de Kerkstraat vóór de bouw van de woningen is kapitaalvernietiging omdat er dan heel veel bouwverkeer over deze straat gaat rijden.

Het uitstel van uitvoering en het opknippen in deelfasen leidt tot extra kosten. De directe meerkosten hiervan worden nu meegenomen. De daadwerkelijke kosten zijn ook nog afhankelijk van de daadwerkelijke fasering, indexering en onvoorziene kosten van deze fasen.

De meerkosten van complexiteit en fasering bedragen in totaal € 150.000,-

Voor fase 2, de vernieuwing van het parkeerterrein Albert Heijn is in de begroting een bedrag gereserveerd van € 500.000. Met de kennis van nu is dat bedrag voldoende om de parkeerplaats opnieuw in te richten. De daadwerkelijke kosten zullen ook afhankelijk zijn van de uiteindelijke fasering, indexering en onvoorziene kosten hier. Zodra er vanuit de gesprekken met Ten Have (Albert Heijn) en de eigenaar van het winkelcentrum meer duidelijk is over het ontwerp en de afspraken is het mogelijk om ook meer te zeggen over kosten en kansen van dit deel van het project.

2.2 Indexatie

Naast de fasering is er in 2025-2026 sprake geweest van relatief hoge indexatie en kostenstijgingen. De indexering is harder gestegen dan aangenomen, dat zorgt voor een hogere raming van de aannemer. De meerkosten hiervan bedragen tot aan februari 2026 al € 50.000,-.
Daarnaast is er door geopolitieke onzekerheid op dit moment (maart 2026) sprake van onvoorzien grote kostenstijgingen van met name brandstof. De meerkosten hiervan zijn nu uiteraard moeilijk in te schatten. Met ondersteuning van de subsidie voor schoon en emissieloos bouwen zal er zoveel mogelijk elektrisch worden gewerkt. Er is een inschatting gedaan voor de in te zetten kraan in het gebied en een aanname voor toenemende transportkosten van materiaal en grondstoffen. Voor extra meerkosten als gevolg van instabiele geopolitieke situatie wordt voorgesteld nog € 75.000,- te reserveren.

Hiermee zijn de meerkosten van indexatie in totaal € 125.000,-

2.3 Afkoppelkans

De derde reden betreft de kans om te komen tot het afkoppelen van het hemelwater. Bij het begin van het project werd aangenomen dat afkoppelen van hemelwater in het centrum niet mogelijk was omdat er rondom het centrum te weinig ruimte was om het hemelwater naar toe af te voeren.

De geselecteerde aannemer heeft de kans herkend om op de parkeerplaats bij de Lidl en de Kerkstraat het hemelwater wel af te koppelen. In de uitwerking bleek dat het ook mogelijk is om het hele plein af te koppelen. Dit komt ten eerste omdat het ontwerp van landschapsarchitect Okra heel geschikt blijkt om regenwater te bufferen. Verder kunnen we met nieuwe technieken genoeg berging en infiltratiecapaciteit maken in het gebied zelf. Hierdoor infiltreert het water lokaal en is het ontbreken van afvoercapaciteit voor hemelwater niet meer beperkend.

Een afweging kan zijn om deze kans nu te benutten. Met het afkoppelen van regenwater in het centrum behalen we belangrijke doelen. Afkoppelen vermindert wateroverlast en helpt bij droogte. Door op zoveel mogelijk plekken regenwater en vuilwater te scheiden gaat er minder schoon water naar de rioolwaterzuivering. Die heeft zo meer capaciteit voor vuil water van bijvoorbeeld nieuwe huizen.
Het scheiden van regenwater en afvalwater is een uitgangspunt voor alle nieuwe ontwikkelingen en de gemeente Westervoort stimuleert woningeigenaren van bestaande woningen om de eigen woning af te koppelen. Waar mogelijk probeert de gemeente al jaren in projecten en bij onderhoud aan wegen en riolering hemelwater en afvalwater te scheiden.

In het centrum is de kans extra uniek. Als dit nu niet wordt uitgevoerd dan kan het decennia duren voordat de kans zich opnieuw voordoet. Het centrum willen we niet vaker oppakken dan nog nodig. Later leidt dit dan immers opnieuw tot grote overlast voor ondernemers, winkeliers en bewoners.

De meerkosten voor het benutten van deze kansen bedragen € 700.000,-.

Dit bedrag dekt zowel de directe kosten voor de riolering als de indirecte impact van deze ingrepen op voorbereiding, uitvoering en fasering. Dit bedrag is pas recent in de uitwerking duidelijk geworden. In eerste instantie werd gedacht dat er op het plein al buizen lagen voor hemelwater. Dat bleek niet zo te zijn. Die buizen moeten nu nog worden aangelegd en dat is kostbaar.

Het afkoppelen van hemelwater in het centrum is niet eerder voorzien of verwacht en ook niet opgenomen in een eerdere meerjarenbegroting. Om deze kans te benutten is dan ook een nieuw krediet nodig, het is niet gedekt in een bestaande begrotingspost.

A. Communicatie en participatie

Het ontwerp voor de openbare ruimte is tot stand gekomen in een klankbordgroep met inwoners en winkeliers. Deze klankbordgroep is ook betrokken bij de voorbereiding van de fasering. De aannemer heeft een omgevingsmanager aangesteld die nauw contact houdt met de omgeving tijdens de uitvoering.

Voor de uitvoering en fasering van de openbare ruimte wordt er nauw uitgewerkt samen met winkeliers. De gemeente spreekt winkeliers in de klankbordgroep en in het Gouden Driehoek overleg. De omgevingsmanager van Dusseldorp spreekt daarnaast met alle winkeliers 1-op-1.

B. Planning en vervolg

Naar aanleiding van deze situatie en deze kennisgeving bereidt het college een collegevoorstel en een raadsvoorstel voor dat uiterlijk 14 april voorligt in het college voor de raadsvergadering van 1 juni in de reguliere cyclus van raadsvergaderingen. De urgentie voor deze kennisgeving en het raadsvoorstel is gelegen in de beoogde planning (startdatum dit voorjaar 2026) en de afstemming met de ondernemers in het winkelgebied. Ook deze belangen en afspraken wil het college meewegen in de besluitvorming en voorleggen aan de gemeenteraad. Indien de raad dit wenst kan in april een informatieve sessie worden georganiseerd voor de nieuwe gemeenteraad om de opgave, aanleidingen en overwegingen nader toe te lichten.

Westervoort, 24 maart 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. Sluiter (MA) Drs. A.J. van Hout

Bijlagen:

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201726068 Zaaknummer: Z/20/061958

Portefeuillehouder(s): L.S. Kaper

Voor vragen
Naam: Rudi Segers
Telefoon:
E-mail: r.segers@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Kennisgeving doorstart Fort Geldersoord

Aanleiding voor deze kennisgeving
De gemeente en Bemog Projectontwikkeling hebben een nieuw bouwplan uitgewerkt voor Fort Geldersoord dat aansluit bij het oorspronkelijke plan dat op de Schans was voorzien. Deze kennisgeving ziet toe op de voortgang van de ontwikkeling van de locatie Fort Geldersoord. Dit nieuwe bouwplan en de daarbij behorende afspraken zijn vastgelegd in een allonge op de ontwikkelovereenkomst.

Relevant beleidskader
Niet van toepassing

Inhoud van mededeling

Terugblik
De ontwikkeling van Fort Gelderoord kent een lange geschiedenis. In 2017 is voor 'Fort Geldersoord' het bestemmingsplan 'Geerken en Fort 2017' vastgesteld. Het bouwplan om in totaal 24 woningen te realiseren bleek echter niet haalbaar.

In 2020 heeft zich een nieuwe initiatiefnemer aangediend, Bemog Projectontwikkeling. De gemeente Westervoort en Bemog Projectontwikkeling hebben op 29 november 2021 de ontwikkelovereenkomst Fort Geldersoord van 21 oktober 2021 ondertekend waarbij afspraken zijn gemaakt over een nieuw bouwplan. De overeenkomst met Van Bekkum Projecten B.V. is ontbonden. Op grond van de ontwikkelovereenkomst is een plan uitgewerkt waarvoor een bestemmingsplanprocedure is gevolgd. Door een aantal omwonenden/belanghebbenden is een beroepschrift ingediend bij de Raad van State op dit bestemmingsplan omdat het plan onder andere niet goed aansloot bij de oorspronkelijk beoogde plan en de participatie als ondermaats werd ervaren. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft het bestemmingsplan vernietigd in haar uitspraak van 5 juli 2023.

Nieuw bouwplan
De gemeente en de ontwikkelaar zijn enige tijd na deze uitspraak in gesprek gegaan met de indieners van het beroepsschrift. Na dit “schoon schip gesprek” is besloten om een nieuw bouwplan uit te werken, waarbij de indieners van het beroepsschrift ook nadrukkelijk betrokken zouden worden. Het plan dat vervolgens is uitgewerkt in afstemming met de omwonenden wordt door hen omarmd en sluit aan bij het oorspronkelijk beoogde plan dat op de Schans was voorzien. Bij dat oorspronkelijke plan waren de omwonenden destijds ook betrokken. Dit nieuwe plan en aangepaste afspraken zijn vastgelegd in een allonge op de ontwikkelovereenkomst van 2021.

Financiën
Met het aangaan van deze allonge worden geen nieuwe financiële afspraken gemaakt. De financiële afspraken en indexeringen op bedragen, gemaakt in de ontwikkelovereenkomst Fort Geldersoord op 29 november 2021, blijven van kracht. De bedragen die destijds zijn overeengekomen zijn opgenomen in de grondexploitatie en worden jaarlijks geïndexeerd. Daarmee zijn deze nu ook toereikend voor de realisering van het nieuwe plan. Daarnaast is in de grondexploitatie ook voorzien in de extra inzet van uren die benodigd zijn om dit nieuwe plan “vlot te trekken”. Nadat de plannen van het Fort Geldersoord zijn afgerond kan de grondexploitatie “de Schans” worden gesloten.

Uitvoering
De plannen worden verder voorbereid, de vergunningen worden aangevraagd en de procedures doorlopen. De verwachting is dat de woningen halverwege dit jaar in verkoop kunnen gaan. Na de zomer kan dan vervolgens gestart worden met het bouwrijp maken en in Q2 van 2027 met de bouw. De planning is dat de woningen in Q1 2028 gereed zijn.

Westervoort, 31 maart 2026.

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. Sluiter (MA) Drs. A.J. van Hout

Bijlagen:
Geen bijlagen

Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 02-04-2026 11:22 CEST
Document ID:
717fc279-9d1b-479c-ad8b-1ec922f4ede6

gemeente Westervoort

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201718420 Zaaknummer: Z/25/140804

Portefeuillehouder(s): P.J.H. Pennekamp

Voor vragen
Naam: Merel Bloemers / Sybren Huizenga
Telefoon:
E-mail: m.bloemers@1stroom.nl / s.huizenga@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Subsidieregeling peuteropvang 2026 Westervoort

Aanleiding voor deze kennisgeving
Het college heeft een gewijzigde subsidieregeling peuteropvang Westervoort 2026 vastgesteld.

Relevant beleidskader
Beleidsplan Onderwijskansen Duiven-Westervoort 2023-2026.

Inhoud van mededeling
In 2025 is gebleken dat het budget voor subsidie voor reguliere peuteropvang niet meer toereikend is. Hiernaast krijgt de gemeente vanaf 2026 10% minder Specifieke Uitkering onderwijsachterstandsmiddelen (SPUK OAB) van het Rijk. Om de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk in te kunnen zetten, hebben wijzigingen plaatsgevonden in de subsidieregeling voor peuteropvang.

De subsidieregeling bestaat uit een subsidiemogelijkheid voor *reguliere peuteropvang*, dat wordt betaald uit gemeentelijke middelen. Daarnaast is er subsidiemogelijkheid voor *VVE peuteropvang*, dat wordt betaald vanuit de specifieke uitkering OAB van het Rijk. *VVE* staat voor Voor- en Vroegschoolse Educatie. VVE peuteropvang is bedoeld voor peuters met een risico op het ontwikkelen van onderwijsachterstanden.

De wijzigingen in de nieuwe subsidieregeling zijn als volgt:

- Allereerst is er een wijziging doorgevoerd in de tekst en opmaak van de subsidieregeling. De tekst en opmaak is zo veel als mogelijk gelijkgetrokken met de tekst en de opmaak van de Algemene subsidieverordening gemeente Westervoort 2025.

- Specifiek voor reguliere peuteropvang (gemeentelijk budget) is gewijzigd dat subsidie alleen nog wordt toegekend voor peuters *zonder* recht op kinderopvangtoeslag. Dit is de groep peuters van wie wordt verwacht dat zij niet meer naar de kinderopvang gaan als hun ouders hier geen subsidie meer voor krijgen. Door deze wijziging blijft er voldoende budget beschikbaar om de subsidie met normale tarieven te kunnen blijven toekennen. Met de wijziging verwachten we het budget te kunnen inzetten voor de peuters die de opvang het hardst nodig hebben. Het verzoek voor deze

wijziging is in juni 2025 bij de gemeenteraad ingesproken door de kinderopvangorganisaties.

- De tweede wijziging voor reguliere peuteropvang (gemeentelijk budget) is de toepassing van het subsidieplafond. Het subsidieplafond dat in 2025 was toegevoegd bood niet in alle situaties dekking. Het subsidieplafond dat in 2025 was toegevoegd bood niet in alle situaties dekking. Bij de nieuwe subsidieregeling kan het subsidieplafond niet meer worden overschreden.

- Voor VVE peuteropvang (vanuit de specifieke uitkering OAB) is de invulling van aanvullende subsidiemogelijkheden gewijzigd. Kinderopvangaanbieders kunnen geen beroep meer doen op aanvullende subsidie voor scholing van personeel. Wel blijft subsidie voor ‘zware doelgroeplocaties’ met ten minste 40% VVE-peuters bestaan. Dit betekent dat er geen subsidie wordt verstrekt voor de scholing van personeel voor overige cursussen. Deze moeten worden betaald uit het reguliere budget dat de kinderopvangorganisatie ontvangt.

Alle wijzigingen (behalve de wijziging in tekst en opmaak) hebben plaatsgevonden in afstemming met kinderopvangaanbieders.

Aangezien de tekst en opmaak van de subsidieregeling zijn gewijzigd, is het deze keer niet mogelijk om een was-wordt tabel op te stellen.

Westervoort, 10 april 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. Sluiter (MA) Drs. A.J. van Hout

Bijlagen:

Registratienummer:	*Omschrijving:*
1. 201722510	Subsidieregeling peuteropvang 2026 Westervoort

Intitulé

Subsidieregeling peuteropvang gemeente Westervoort 2026;

Overwegende dat:

- Aan alle kinderopvangorganisaties in de gemeente Westervoort de mogelijkheid wordt geboden om een subsidieaanvraag in te dienen voor peuteropvang;
- Uit de Wet Kinderopvang volgt dat de verantwoordelijkheid voor peuteropvang bij de gemeente ligt in het geval ouders niet in aanmerking komen voor de Kinderopvangtoeslag van het Rijk;
- Door het Rijk en de VNG bestuursafspraken zijn gemaakt om zich gezamenlijk in te zetten voor toegankelijke voorschoolse voorzieningen en een groter bereik van peuters, met als doel dat alle peuters naar een voorschoolse voorziening kunnen gaan;
- De wet op het primair onderwijs (WPO) de opdracht geeft om regels vast te stellen over de uitvoering van de voor- en vroegschoolse educatie;
- Uit de Jeugdwet volgt dat de gemeente de wettelijke taken voor de jeugdhulp uitvoert en samen met het onderwijs (Passend Onderwijs) verantwoordelijk is voor het versterken van preventie en het vroegtijdig onderkennen van ondersteuningsvragen;
- Het beleidsplan Onderwijskansen 2023-2026 voor de gemeenten Duiven en Westervoort en de begroting van onderwijsachterstandsmiddelen voor 2026 na consultatie van school- en kinderopvangbesturen is vastgesteld met daarin afspraken over de besteding van de onderwijsachterstandsmiddelen;

gelet op de Algemene Subsidieverordening Westervoort 2025;

besluit vast te stellen de Subsidieregeling peuteropvang gemeente Westervoort 2026:

Artikel 1. Definities

1. *Pedagogische medewerker VVE:* De beroepskracht die geschoold is volgens de wettelijke basisvoorwaarden voor kwaliteit van beroepskrachten in de voorschoolse educatie.
2. *LRK:* Landelijk Register Kinderopvang
3. *Geregistreerd kindcentrum:* Een kindcentrum dat is opgenomen in het LRK en voldoet aan de wet- en regelgeving voor de kinderopvang. Een locatie wordt aanvullend als een VVE-locatie in het LRK geregistreerd als deze voldoet aan de wet- en regelgeving van de kinderopvang.
4. *Het college:* Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westervoort.
5. *Houder:* De rechtspersoon aan wie een onderneming als bedoeld in de Handelsregisterwet toebehoort en die een in het LRK geregistreerd Kindcentrum exploiteert.
6. *Subsidie:* de aanspraak op financiële middelen, door het college verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten.

7. *Inkomensverklaring:* Een officiële verklaring van de Belastingdienst inzake de inkomensgegevens aan houder van een persoon in een bepaald inkomensjaar.
8. *Kinderopvangtoeslag (KOT):* Kinderopvangtoeslag is een maandelijkse bijdrage van de overheid voor kinderopvang. De toeslag wordt berekend op basis van het inkomen van de ouders en de levenssituatie. Ook het aantal kinderen dat naar een opvang gaat heeft invloed op de hoogte van de toeslag.
9. *Peuter:* Kind in de leeftijd van 2 - 4 jaar, woonachtig in Westervoort.
10. *Peutermonitor:* Een monitoringsinstrument dat de gemeente en de voorschoolse voorziening inzicht biedt in het aanbod, bereik en de financiën.
11. *Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE):* Educatie aan de hand van een VVE-programma, verdeeld in een voorschoolse periode (2- en 3-jarigen), doorlopend in de eerste jaren van het basisonderwijs (4- en 5-jarigen), de vroegschoolse periode.
12. *Voorschoolse locatie VVE:* Een voorschoolse locatie met een VVE-aanbod waar op gestructureerde en samenhangende wijze de ontwikkeling van peuters in ieder geval gestimuleerd wordt op het gebied van rekenen, taal, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling.
13. *VVE-indicatie:* De criteria die het consultatiebureau hanteert voor de VVE-indicatie in de gemeente Westervoort zijn:

- Het opleidingsniveau van één of beide ouders of van de verzorgende ouder is maximaal VMBO kaderberoepsgerichte leerweg;
- Kinderen met een risico op taalachterstand zonder medische oorzaak bij het kind zelf (Van Wiechen ontwikkelingsonderzoek);
- Kinderen uit een taalarme omgeving, waar thuis geen Nederlands gesproken wordt en/of waar laaggeletterdheid is;
- Kinderen met een aanwezig risico op onderwijs- en ontwikkelingsachterstanden;
- Kinderen bij wie bij binnenkomst in de voorschoolse voorziening een (taal)achterstand wordt geconstateerd.

14. *Reguliere peuters:* Peuters zonder VVE indicatie.
15. *Verzamelinkomen:* Door de Belastingdienst gehanteerde term voor het jaarinkomen uit box 1, box 2 en box 3 verminderd met de aftrekposten. Het betreft hier het jaarinkomen van het hele gezin.
16. *Zware doelgroep-locatie:* Een VVE-locatie die in de eerste drie kwartalen van het voorgaande jaar gemiddeld ten minste 40% ingeschreven VVE-geïndiceerde peuters had, gebaseerd op de verhouding tussen het aantal ingeschreven unieke kinderen.

Artikel 2. Toepassingsbereik

Het bepaalde in deze subsidieregeling is enkel van toepassing op de verstrekking van subsidies door burgemeester en wethouders voor de in artikel 4 bedoelde activiteiten.

Artikel 3. Doel

1. Deze subsidieregeling is ondersteunend aan de Westervoortse ambitie om alle kinderen in de gemeente Westervoort zonder taal-/ontwikkelingsachterstand aan groep 3 van de basisschool te laten beginnen.
2. Met deze subsidieregeling is peuteropvang:
   a. toegankelijk voor peuters met VVE-indicatie vanaf 2 jaar.
   b. ook toegankelijk voor reguliere peuters vanaf 2 jaar van wie ouders geen beroep kunnen doen op kinderopvangtoeslag van de Belastingdienst (niet-KOT);
   c. een basisvoorziening van 8 uur voor reguliere niet-KOT peuters. Voor peuters met een VVE-indicatie is er een aanvullend aanbod van 8 uur per week (in totaal 16 uur peuteropvang per week);
   d. voldoende gespreid binnen de gemeente.

Artikel 4 Activiteiten

Subsidie kan uitsluitend worden verstrekt voor activiteiten die bijdragen aan de doelen zoals hierboven.

Artikel 5. Voorwaarden

In aanvulling op de bepalingen in de Algemene Subsidieverordening moet aan de volgende eisen zijn voldaan:

1. De aanvrager is een geregistreerd kindcentrum of de houder daarvan.
2. De aanvrager vraagt jaarlijks subsidie aan door het indienen van het door de gemeente geleverde ingevulde aanvraagformulier ondersteuning, met tenminste:
   a. Een opgave van het aantal peuters voor wie de subsidiabele activiteiten worden uitgevoerd.
   b. Een beschrijving van het aanbod VVE dat is voorzien van informatie over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de VVE.
3. De aanvraag wordt ingediend voor 1 oktober voorafgaand aan het jaar waarvoor de subsidie wordt aangevraagd.
4. Het geregistreerd kindcentrum en de invulling van het aanbod voldoen voor peuters met VVE-indicatie en voor reguliere peuters aan de kwaliteitseisen van wetgeving. Specifiek voor peuters met VVE-indicatie wordt aanvullend voldaan aan het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie.
5. Wetgeving en aanverwante regelgeving moeten worden nageleefd.
6. Het geregistreerd kindcentrum organiseert het aanbod met inachtneming van de subsidiecriteria.
7. Het geregistreerd kindcentrum verleent medewerking aan een (on)aangekondigde toetsing op kwaliteit.
8. Het geregistreerd kindcentrum informeert het college over wijzigingen betreffende wachtlijsten voor het aantal reguliere peuters en VVE-peuters.
9. Het geregistreerd kindcentrum draagt zorg voor de inzet van peuteropvang/VVE voor peuters van ouders die de ouderlijke bijdrage niet (geheel) kunnen dragen. Er is een mogelijkheid voor een gemeentelijke vergoeding.

10. De inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker van het geregistreerd kindcentrum is ten behoeve van de verhoging van de kwaliteit van voorschoolse educatie en betreft de totstandkoming en implementatie van beleidsvoornemens met betrekking tot voorschoolse educatie en coaching van beroepskrachten voorschoolse educatie.

Artikel 6. De hoogte van de subsidie voor VVE-peuters en reguliere niet-KOT peuters

1. De subsidie bestaat uit een bijdrage per geplaatste peuter. In de van deze regeling deel uitmakende bijlage 'Opbouw kostprijs peuteropvang' wordt de gemeentelijke subsidie per uur peuteropvang en dagopvang beschreven. Het college stelt jaarlijks voor 15 oktober de bijlage als bedoeld in het eerste lid vast. Hierbij wordt als volgt bepaald:

a. de landelijk vastgestelde maximale uurprijs dagopvang zoals vastgesteld door het Rijk;

b. de gemeentelijke opslag per uur op basis van landelijke, wettelijke of gemeentelijke ontwikkelingen.

2. Op het subsidiebedrag wordt de door de houder of het geregistreerd kindcentrum ontvangen ouderbijdrage van alle ouders, die geen recht hebben op KOT, in mindering gebracht. Dit gebeurt op de volgende wijze:

Het college vergoedt aan de houder of het geregistreerd kindcentrum het vastgestelde maximumuurtarief van de toeslagregeling voor dagopvang, zoals deze door de rijksoverheid wordt vastgesteld. Ouders betalen aan de houder of het geregistreerd kindcentrum een inkomensafhankelijke ouderbijdrage.

3. Indien een geregistreerd kindcentrum een hoger tarief hanteert dan het maximumuurtarief dat wordt gesubsidieerd, betaalt de ouder het verschil tussen het hogere uurtarief en het maximum tarief altijd zelf. Aan dit verschil kan geen recht op subsidie worden ontleend.

4. De hoogte van de ouderbijdrage wordt door het geregistreerd kindcentrum bepaald aan de hand van het meest recente verzamelinkomen van de ouder(s). Dit verzamelinkomen wordt bepaald aan de hand van een door de ouders te overleggen inkomensverklaring of door een recente jaaropgave, als er geen aangifte hoeft te worden gedaan voor de inkomensbelastingen.

5. Voor lid 2 tot en met 4 geldt de door de rijksoverheid vastgestelde ouderbijdragetabel voor de kinderopvang voor het onderdeel dagopvang.

6.De aanbieder kan voor VE-locaties met gemiddeld meer dan 40% VVE-geïndiceerde peuters een beroep doen op een extra subsidie. Uitgangspunt hierbij is dat de gemeente Westervoort 8 uur per week extra subsidieert voor een periode van 40 weken. Hierbij wordt uitgegaan van loonkosten à € 43,72 per uur, op basis van trede 23, schaal 6 uit de CAO Kinderopvang, inclusief werkgeverslasten. Dit komt neer op een bedrag van € 13.990,00 per locatie per jaar.

Artikel 7. Verlening extra subsidie voor locaties met minimaal 40% VVE-geïndiceerde kinderen

De gemeente subsidieert een tegemoetkoming voor aanbieders met een relatief hoog aandeel VVE-geïndiceerde peuters. Het gaat hierbij om de volgende criteria en doelen:

1. De aanbieder kan voor VE-locaties met gemiddeld meer dan 40% VVE- geïndiceerde peuters een beroep doen op een extra subsidie. Dit percentage betreft de verhouding op basis van het gemiddelde aantal unieke kinderen met en zonder VVE-indicatie. Meetmomenten vinden plaats in de eerste drie kwartalen van het jaar voorafgaand aan het subsidiejaar. Als houders reguliere peuters niet (allemaal) uploaden in de Peutermonitor, leveren zij bij de gemeente gelijktijdig met het uploaden van kwartaalcijfers in de Peutermonitor geanonimiseerde lijsten aan van het totaal aantal reguliere peuters per VE-groep.

Het aantal VVE-peuters is te verifiëren via de Peutermonitor.

2. De inzet van deze aanvullende middelen komt ten goede aan de kwaliteit van het aanbod van voorschoolse educatie op deze locatie en kan door de aanbieder naar eigen inzicht in worden gezet.

Artikel 8. Subsidieplafond

1. Voor reguliere peuters geldt een jaarlijks subsidieplafond van € 82.000.

2. Als het subsidieplafond voor reguliere peuters wordt overschreden, wordt subsidie onder kinderopvangaanbieders verdeeld naar rato van het financiële marktaandeel voor subsidie voor reguliere peuters in de maanden januari t/m september voorafgaand aan het betreffende jaar waarvoor de subsidie wordt aangevraagd (te verifiëren via de Peutermonitor).

3. Indien een organisatie voor het eerst subsidie aanvraagt, wordt voor de berekening van het relatieve financiële marktaandeel uitgegaan van een bedrag van € 4.500 per VE-groep (berekend over de eerste drie kwartalen). Dit bedrag is gebaseerd op het gemiddelde subsidiebedrag voor reguliere niet-KOT peuters per VE-groep over 2024.

4. Indien een organisatie het aantal VE-groepen uitbreidt, wordt voor de berekening van het relatieve financiële marktaandeel uitgegaan van een bedrag van € 4.500 per nieuwe VE-groep (eveneens berekend over de eerste drie kwartalen). Indien een nieuwe VE-groep reeds gedurende het voorafgaande kalenderjaar is gestart, wordt het extra bedrag van € 4.500 naar rato toegepast, overeenkomstig het aantal kwartalen waarin de betreffende VE-groep nog niet operationeel was binnen de eerste drie kwartalen van dat jaar.

5. Voor de subsidie zoals bedoeld in artikel 7 geldt een jaarlijks subsidieplafond van € 27.980,00. Als het subsidieplafond voor subsidie zoals bedoeld in dit artikel wordt overschreden, wordt de beschikbare

subsidie evenredig verdeeld onder het aantal zware doelgroep-locaties, tenzij het college besluit dat er alsnog ruimte beschikbaar komt binnen het subsidieplafond.

Artikel 9. Budget

1. Subsidie voor VVE-peuters wordt verleend onder voorbehoud van verstrekking van de middelen door het Rijk.

2. Subsidie voor reguliere peuters wordt verleend onder voorbehoud van verstrekking van de bijbehorende middelen door de gemeenteraad van Westervoort zoals vastgelegd in de gemeentelijke begroting.

3. De subsidie wordt in voorschotten betaald.

4. De houder en/of het geregistreerd kindcentrum is vrij om het toegekende budget naar eigen inzicht te besteden, mits wordt voldaan aan de doelstelling, de kwaliteitseisen en overige verplichtingen uit deze regeling.

Artikel 10. Subsidieduur

1. De subsidie gaat in op de dag waarop de peuter een peuteropvangplaats bezet.

2. De subsidie eindigt met ingang van de datum waarop de peuter om welke reden dan ook de peuteropvang verlaat.

Artikel 11. Weigeringsgronden

In aanvulling op de Algemene Subsidieverordening geldt dat subsidieverstrekking tevens geweigerd wordt indien gegronde reden bestaat aan te nemen dat:

a. de activiteiten zoals blijkt uit de ingediende begroting een onvoldoende betrouwbare financiële basis hebben.
b. De houder en/of het geregistreerd kindcentrum niet voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen genoemd in artikel 4 van deze regeling

Artikel 12. Verantwoording en vaststelling

1. De aanvrager dient uiterlijk 30 april na afloop van het jaar waarin subsidie is ontvangen een aanvraag tot vaststelling van de subsidie in. Deze aanvraag tot vaststelling bevat:
a. een overzicht van het aantal bezette peuterplaatsen op basis van de gegevens van de peutermonitor;
b. een financieel verslag waarin een toelichting op significante afwijkingen ten opzichte van het aanvraagformulier is opgenomen.
c. Indien ook een subsidie is aangevraagd zoals is bedoeld in artikel 7: een overzicht van de werkelijke

kosten.

2. Het college toetst aan de hand van de verantwoording als bedoeld in dit artikel of de aanvrager heeft voldaan aan de verplichtingen uit deze regeling. Het college beslist binnen drie maanden na ontvangst van de verantwoording over de vaststelling van de subsidie. De subsidie wordt vastgesteld op de daadwerkelijk bestede uren per peuter aan de hand van het afgesproken uurtarief en onderverdeling naar de verschillende categorieën.

3. Als het geregistreerd kindcentrum onderdeel is van een rechtspersoon (de houder), dan kan het college bij de aanvraag tot subsidievaststelling tevens de jaarrekeningen van alle gelieerde groepsmaatschappijen, voorzien van een accountantsverklaring overeenkomstig artikel 393 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, opvragen.

Artikel 13. Toezicht en kwaliteit

De Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM) en De Onderwijsinspectie houden in opdracht van de gemeente toezicht op de kwaliteit van het aanbod in het kader van deze subsidieregeling.

Artikel 14. Afwijkingsmogelijkheid

Het College kan in zeer bijzondere gevallen ten gunste van een aanvrager afwijken van een of meerdere bepalingen van deze regeling.

Artikel 15. Inwerkingtreding

1. Deze regeling treedt in werking op 1 juli 2026.
2. De Subsidieregeling peuteropvang gemeente Westervoort 2025, gepubliceerd d.d. 1 juli 2025, wordt ingetrokken.

Artikel 16. Citeertitel

Deze regeling kan worden aangehaald als: Subsidieregeling peuteropvang gemeente Westervoort 2026.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westervoort.

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201716774 Zaaknummer: Z/23/103400

Portefeuillehouder(s): P.J.H. Pennekamp

Voor vragen
Naam: Gert Jan Nust
Telefoon: 0610943936
E-mail: g.nust@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Anterieure overeenkomst Westervoort Noord Oost

Aanleiding voor deze kennisgeving
Het college heeft op 24 februari 2026 een anterieure overeenkomst gesloten met BPD en Nikkels ten aanzien van de ontwikkeling van ca. 210 woningen in Westervoort Noord

Relevant beleidskader
Stedenbouwkundigplan Westervoort Noord, Gewijzigd omgevingsplan Westervoort Noord Oost.

Inhoud van mededeling
Het college heeft op 24 februari 2026 een anterieure overeenkomst gesloten met BPD en Nikkels ten aanzien van de ontwikkeling van ca. 210 woningen in Westervoort Noord. In deze overeenkomst is het wettelijk kostenverhaal geregeld en zijn afspraken gemaakt over de bijdrage van de ontwikkelaars aan infrastructurele aanpassingen van de omliggende wegen als gevolg van de ontwikkeling van Westervoort Noord. Door het sluiten van deze overeenkomst is het niet nodig om bij de vaststelling van het omgevingsplan Westervoort Noord Oost een exploitatieplan vast te stellen.

In de overeenkomst zijn ook afspraken vastgelegd over de duurzame ontwikkeling van Westervoort Noord Oost, het woningbouwprogramma en de uitvoering van het bouw en woonrijp maken van het plangebied.

Warmtepompen
Op basis van een onderzoek van DWA “resultaten bepaling netbelasting nieuwbouw in Westervoort” d.d. november 2025 is in overleg met de marktpartijen en Liander gekozen voor de toepassing van warmtepompen in plaats van een warmtenet. De belangrijkste overwegingen hierbij zijn dat uit onderzoek blijkt dat het elektriciteitsverbruik van warmtepompen ten opzichte van het warmtenet slechts een fractie hoger ligt maar dat warmtepompen voor de bewoners meer comfort bieden doordat warmtepompen ook koude leveren, hetgeen steeds meer bewoners wensen. Hierdoor zijn (lelijke) airco’s aan woningen niet nodig. Daarnaast kunnen bewoners met warmtepompen zelf hun energieleverancier kiezen en zijn ze niet verplicht tot een aansluiting bij Vattenfal. De keuze voor dit energieconcept past in het handreiking netbewuste energieconcepten van Liander (energieconcept niveau 4 menukaart A uit de handreiking).

Een openbare versie van de overeenkomst vindt u in de bijlage bij deze kennisgeving, de volledige overeenkomst (inclusief financiële paragraaf) kunt u inzien bij de griffie.

Westervoort, 24 februari 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. (Maureen) Sluiter (MA) drs. A.J. (Arend) van Hout

Bijlagen:

	Registratienummer:	*Omschrijving:*
1.	201722356	Anterieure overeenkomst Westervoort Noord Oost (openbare versie).
2.	201722368	Onderzoek Warmtenet vs warmtepompen

gemeente Westervoort

ANTERIEURE OVEREENKOMST WESTERVOORT NOORD

PARTIJEN:

1. de publiekrechtelijke rechtspersoon **GEMEENTE WESTERVOORT**, gevestigd in Westervoort aan het Dorpsplein 1, rechtsgeldig vertegenwoordigd door [redacted] daartoe gemachtigd door de burgemeester en handelend ter uitvoering van het besluit van burgemeester en burgemeester en wethouders van de gemeente Westervoort van d.d. 24 februari 2026;

2. VOF Ontwikkelingscombinatie BPD-Nikkels, gevestigd te (3823 LK) Amersfoort, De Brand 30 (correspondentieadres: Postbus 1, 3800 AA, Amersfoort), ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 72160578 te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar vennoten;
   a. BPD Ontwikkeling B.V., statutair gevestigd te Amsterdam en kantoorhoudende te (1076 CV) Amsterdam, IJsbaanpad 1, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 080131 58, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar bestuurder BPD Europe B.V., statutair gevestigd te Amsterdam en kantoorhoudende te (1076 CV)Amsterdam, IJsbaanpad 1, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 08024283, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door ondertekenaars: BPD Ontwikkeling B.V., hierna te noemen: "BPD"; en
   b. Nisambo B.V., statutair gevestigd en kantoorhoudende te (7391 TZ) Twello, Zuiderlaan 1, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 08147429, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar bestuurder Nikkels Projecten B.V., statutair gevestigd en kantoorhoudende te (7391 TZ) Twello, Zuiderlaan 1, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 08106241, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar zelfstandig bevoegd bestuurder [redacted], statutair gevestigd te Wilp (gem. Voorst) en kantoorhoudende te (7384 AS) Wilp, Kerkstraat 17B, ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 08084086, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar zelfstandig bevoegd bestuurder, [redacted], Nisambo B.V., hierna te noemen: "Nikkels"

DEFINITIES:

De met hoofdletter geschreven begrippen hebben de volgende betekenis:

Artikel: artikel van deze Overeenkomst.

Beeldkwaliteitsplan: het plan waarin het vereiste kwaliteitsniveau van de stedenbouwkundige opzet en architectuur van het Project is vastgelegd. Het Beeldkwaliteitsplan moet nog door de Gemeenteraad vastgesteld worden en gaat nadat de Gemeenteraad daartoe besluit, als **Bijlage 1** onderdeel uitmaken van deze Overeenkomst.

Bouwrijp (maken): de werkzaamheden die nodig zijn om het Plangebied geschikt te maken voor bebouwing of voor inrichting tot Openbaar Gebied, in hoofdzaak bestaande uit: sloop van te verwijderen opstallen c.q. verwijdering van overige bovengrondse en ondergrondse obstakels, (verlegging van) kabels en leidingen daaronder begrepen, sanering van de bodem en het grondwater (conform de eisen van het ter zake bevoegde gezag), terreinophoging c.q. ontgraving, aanleg van riolering (inclusief eventueel infiltratiesystemen voor de opvang van hemelwater) en nutsvoorzieningen, het verzorgen van een ontsluiting van de locatie voor bouwverkeer, de aanleg van (bouw)wegen en (aansluitpunten voor) (bouw)stroom en (bouw)water, alles conform de geldende wet- en regelgeving en het "Handboek technische eisen voor de inrichting van de openbare ruimte in de gemeente Westervoort, d.d. …", in zodanige mate en op zodanige wijze dat de desbetreffende onroerende zaken geschikt zijn voor de beoogde inrichting, bebouwing en gebruik.

Bijlage(n): de bijlage(n) bij de Overeenkomst.

BPD: de besloten vennootschap BPD Ontwikkeling B.V., statutair gevestigd en kantoorhoudende aan het IJsbaanpad 1 te (1076 CV) Amsterdam, ingeschreven bij het Handelsregister onder nummer 08013158

BW: Burgerlijk Wetboek.

College: het college van burgemeesters en wethouders van de Gemeente.

Gemeente: partij 1, de publiekrechtelijke rechtspersoon gemeente Westervoort. Voor zover wordt gecontracteerd over

publiekrechtelijke bevoegdheden van het College, wordt onder Gemeente tevens het College verstaan.

Gemeenteraad: de gemeenteraad van de gemeente Westervoort.

Inrichtingsplan: de (gedetailleerde) uitwerking van het ontwerp voor de inrichting van het Openbaar Gebied. Dit ontwerp moet ten minste de volgende elementen bevatten:

- locatie parkeerplaatsen in het Openbaar Gebied;
- locatie en type van de afvalinzameling;
- in te passen elementen (groen, gebouwen), inclusief locatie en globale maatvoering,;
- groeninrichting (locatie en soort);
- exacte ligging en uitvoering van de infrastructurele voorzieningen, inclusief ligging verkeersdrempels e.d.;
- exacte locatie, soort en merk van het straatmeubilair en speelvoorzieningen;
- locatie inritten;
- verlichtingsplan;
- specificatie en locatie verkeerssignalisatie;
- exacte locatie verdeelkasten nutsbedrijven;
- opstelplaats Brandweer;
- overige materialisatie Openbaar Gebied.

Intentieovereenkomst: de tussen de Gemeente en de Ontwikkelaar op 20 december 2021 gesloten intentieovereenkomst inzake de ontwikkeling van "Westervoort Noord" en de op 23 november 2023 gesloten Allonge intentieovereenkomst inzake de ontwikkeling van "Westervoort Noord".

Kostenverhaalsbijdrage: de kosten die de Ontwikkelaar aan de Gemeente moet betalen. Deze kosten zijn Partijen in overleg/onderhandeling overeengekomen, met inachtneming van hetgeen in de Omgevingswet en Omgevingsbesluit is bepaald. Deze kosten betreffen het kostenverhaal en de financiële bijdragen voor investeringen in de fysieke leefomgeving zoals vastliggen in het nog vast te stellen programma/nota kostenverhaal en financiële bijdragen. Totdat dit programma/nota is vastgesteld past de gemeente de

CONCEPT

	bijdrage ruimtelijke ontwikkeling toe, zoals deze vastligt in de structuurvisie.
Nikkels:	de besloten vennootschap Nikkels projecten B.V., statutair gevestigd en kantoorhoudende aan de Zuiderlaan 1, 7391TZ Twello, ingeschreven bij het Handelsregister onder nummer 08106241.
Omgevingsvergunning:	de Omgevingsvergunning van artikel 5.1 lid 1 onder a en artikel 5.1 lid 2 onder a van de Omgevingswet
Ontwikkelaar:	partij 2; VOF Ontwikkelingscombinatie BPD-Nikkels
Openbaar Gebied:	het gebied dat voor eenieder toegankelijk is en is aangeduid op **Bijlage 3**.
Overeenkomst:	de onderhavige anterieure overeenkomst tussen de Gemeente en de Ontwikkelaar.
Partijen:	de Gemeente en de Ontwikkelaar gezamenlijk.
Plangebied:	het gebied, kadastraal bekend als: kadastrale gemeente Westervoort, sectie A, nummers 5924, 6822, 7884, 8126 en 8190, zoals aangeduid op **Bijlage** 3
Planning:	de planning die is vastgelegd in **Bijlage** 7
Planologisch besluit:	het besluit van de raad tot het wijzigen van een omgevingsplan als bedoeld in artikel 11.1 lid 3 van het Besluit elektronische publicaties, in de vorm van een TAM-IMRO, dat nodig is om de uitwerking van het Project mogelijk te maken.
Project:	de beoogde (her)ontwikkeling van het Plangebied op de gronden van Ontwikkelaar ten behoeve van woningbouw met bijbehorende voorzieningen en de inrichting van het Openbaar Gebied conform het Stedenbouwkundig Plan, Planologisch besluit, het Inrichtingsplan, en de nadere uitwerking tot Definitief Ontwerp van het Ontwikkelplan, onder de voorwaarden zoals vastgelegd in deze Overeenkomst.

CONCEPT

Plankostenscan	de bepaling van de door de Ontwikkelaar aan de Gemeente verschuldigde plankosten met inachtneming van de daarover door het Rijk vastgestelde regels (op het moment van ondertekening van de Overeenkomst zijn deze vastgelegd in de Regeling plankosten exploitatieplan, Staatscourant 2017, 6470).
Risicoanalyse nadeelcompensatie:	de bepaling van de door de Ontwikkelaar aan de Gemeente verschuldigde nadeelcompensatie met inachtneming van de daarover door het Rijk vastgestelde regels (op het moment van ondertekening van de Overeenkomst zijn deze vastgelegd in bijlage XXXIV van de Omgevingsregeling).
Stedenbouwkundig Plan	het grafisch ontwerp van de ontwikkeling van het Plangebied dat door het College is vastgesteld, waarin in ieder geval zijn weergegeven de maat en schaal van de bebouwing, het gewenste bouwprogramma, de verkeersontsluiting en het Openbaar Gebied (waarvan de inrichting verder wordt uitgewerkt in het Inrichtingsplan). Het Stedenbouwkundig Plan is bijgevoegd als **Bijlage 8**.
Voorzieningen van Openbaar Nut:	de te realiseren voorzieningen in het (toekomstig) Openbaar Gebied, waaronder rioleringswerken, transportleidingen en toebehoren voor water, warmte, elektra en data, openbare wegen, fietspaden, trottoirs, bermen, auto- en fietsparkeerplaatsen, inritten, straatmeubilair, voorzieningen voor afvalinzameling, straatverlichting, speel- en groenvoorzieningen, waterpartijen, kunstwerken (bruggen, duikers e.d.) en alle andere voorzieningen, mits en voor zover in Plangebied van toepassing.
Woonrijp (maken):	de werkzaamheden die nodig zijn om het Plangebied in de definitieve vorm te brengen en af te werken betreffende de gronden bestemd als Openbare ruimte, conform het Inrichtingsplan waaronder de Voorzieningen van Openbaar Nut.

CONCEPT

gemeente Westervoort

OVERWEGINGEN:

a. de gemeente wil het gebied Westervoort Noord bestaande uit 2 sportvelden, tennisbaan en agrarische gronden, tot ontwikkeling brengen. Deze ontwikkeling valt onder de Woondeal 2.0. De gemeente wenst de sportvelden te verplaatsen en heeft daartoe gronden buiten het plangebied aangekocht. In deze overeenkomst worden de afspraken en voorwaarden vastgelegd waaronder de Ontwikkelaar zelfstandig voor eigen rekening en risico het Project tot uitvoering zal brengen.

b. de gemeente, BPD, P&F Holding BV, ingeschreven bij het Handelsregister onder nummer 17160320, en Van Campen Bouw / Zelhem B.V., ingeschreven bij het Handelsregister onder nummer 09050070 hebben in december 2021 een intentieovereenkomst inzake de ontwikkeling van "Westervoort Noord" gesloten en in november 2023 een allonge op deze intentieovereenkomst (hierna: de Intentieovereenkomst);

c. Nikkels heeft op 23 juni 2023 aan de gemeente kenbaar gemaakt dat zij de verplichtingen van P&F Holding BV en Van Campen Bouw / Zelhem B.V., uit de Intentieovereenkomst overneemt;

d. BPD en Nikkels hebben ten behoeve van hun samenwerking gezamenlijk de VOF Ontwikkelingscombinatie BPD-Nikkels opgericht;

e. De Ontwikkelaar op grond van de intentieovereenkomst een voorschot op de Kostenverhaalsbijdrage van [redacted] aan de gemeente verschuldigd is alsmede een aanvullend voorschot van [redacted] en heeft deze bedragen inmiddels aan de gemeente voldaan;

f. de Ontwikkelaar heeft de wens uitgesproken om het Project voor haar rekening en risico te ontwikkelen en realiseren;

g. de gronden in het Plangebied zullen door de vennoten van Ontwikkelaar bij het onherroepelijk worden van het omgevingsplan worden geleverd aan Ontwikkelaar

h. het (tijdelijke) deel van het omgevingsplan Westervoort is vastgesteld door de Gemeenteraad op 1 februari 2016;

i. het Project is in strijd met het geldende omgevingsplan;

CONCEPT

j. de Gemeenteraad heeft op 11 maart 2024 respectievelijk 27 mei 2024 de Kadernota Westervoort Noord respectievelijk de Gebiedsvisie Westervoort Noord vastgesteld (Raadsbesluit met nummer 201643518 respectievelijk 201637846);

k. Ontwikkelaar kan het Project alleen realiseren met medewerking van de Gemeente door het te nemen Planologisch besluit;

l. op grond van de 'Notitie adviesrecht gemeenteraad en verplichte participatie bij afwijkingen van het omgevingsplan + het delegatiebesluit', zoals vastgesteld door de Gemeenteraad op 30 november 2024, moet het Project voor een verzwaard advies aan de Gemeenteraad worden voorgelegd;

m. de Gemeente verklaart zich bereid om zich onder nader overeen te komen voorwaarden in te spannen om planologische medewerking aan het Project te verlenen en te komen tot het Planologisch besluit;

n. de Ontwikkelaar maakt met de Gemeente afspraken over kostenverhaal, nadeelcompensatie en een financiële bijdrage aan de maatregelen die nodig zijn om het Plan te kunnen inpassen in de omgeving (de Kostenverhaalsbijdrage);

o. de ontwikkeling in het Plangebied zal voor de Gemeente volledig kostenneutraal zijn;

p. de Gemeente is verplicht om de kosten, zoals bedoeld in artikel 13.11 van de Omgevingswet, op de Ontwikkelaar te verhalen;

q. Door het sluiten van deze Overeenkomst wordt het kostenverhaal verzekerd in de zin van artikel 13.13 lid 3 van de Omgevingswet, zodat er voor de Gemeente geen verplichting bestaat om voor het kostenverhaal langs publiekrechtelijke weg te verhalen;

r. Partijen zijn ten aanzien van het verplichte kostenverhaal tot overeenstemming gekomen, die zij in deze Overeenkomst vastleggen.

PARTIJEN KOMEN OVEREEN:

Artikel 1 Doel van de overeenkomst

Het doel van de Overeenkomst is het vastleggen van de Kostenverhaalsbijdrage, de planning, fasering en de overige voorwaarden waaronder de Ontwikkelaar het Project zal kunnen realiseren. Voorts wordt in deze Overeenkomst nader vastgelegd onder welke voorwaarden de Gemeente zich verplicht in te spannen het Planologisch besluit in procedure te brengen. Verder leggen partijen de afspraken

vast over de overdracht van gronden. Tot slot wordt in deze Overeenkomst een regeling getroffen ter zake de Voorzieningen van openbaar nut.

Artikel 2 Algemene bepalingen

1. De definitiebepalingen (Definities) en considerans (Achtergrond) maken onderdeel uit van deze Overeenkomst.

2. De Bijlagen bij deze Overeenkomst maken integraal onderdeel uit van deze Overeenkomst. Aan deze Overeenkomst zijn de volgende Bijlagen gehecht:
   - **Bijlage 1**: Beeldkwaliteitsplan (toevoegen na vaststelling gemeenteraad)
   - **Bijlage 2**: Handboek technische eisen en inrichting openbare Ruimte 3 mei 2023;
   - **Bijlage 3**: Kaart waarop de ligging van het Openbaar Gebied is weergegeven (later toe te voegen);
   - **Bijlage 4**: Verbeelding van het ontwerp-Planologisch besluit;
   - **Bijlage 5**: kadernota Westervoort Noord d.d. 11 maart 2024
   - **Bijlage 6**: Gebiedsvisie Westervoort Noord d.d. 27 mei 2024
   - **Bijlage 7**: Planning van 23 december 2025;
   - **Bijlage 8**: Stedenbouwkundig Plan d.d. september 2025;
   - **Bijlage 9**: Duurzaamheidseisen en –ambities Westervoort Noord;
   - **Bijlage 10**: Model concerngarantie BPD Ontwikkeling B.V.
   - **Bijlage 10a**: Model bankgarantie Nikkels Projecten B.V.
   - **Bijlage 10b**: Model bankgarantie Nikkels Projecten B.V.
   - **Bijlage 11**: Risicoanalyse nadeelcompensatie
   - **Bijlage 12**: Proces-verbaal van oplevering
   - **Bijlage 13**: Inkoop- en aanbestedingsbeleid Liemerse gemeenten en SLD
   - **Bijlage 14:** Toewijzingsprocedure betaalbare koopwoningen

3. Kopteksten zijn alleen ingevoegd voor het gemak en zijn niet van invloed op de uitleg van de Overeenkomst. Naamwoorden, voornaamwoorden en werkwoorden in enkelvoud worden geacht het meervoud in te sluiten, en andersom, in zoverre als de context dat vereist.

4. Verwijzingen naar wetsartikelen, wettelijke procedures en gemeentelijke verordeningen worden geacht mede te omvatten verwijzingen naar daarmee gelijk te stellen artikelen, procedures en verordeningen zoals deze luiden na een wetswijziging.

CONCEPT

5. Ingeval van strijdigheid van het bepaalde in deze Overeenkomst met het bepaalde in een of meerdere Bijlagen, prevaleert de inhoud van de Overeenkomst boven het bepaalde in de Bijlage(n).

Artikel 3 Publiekrechtelijke medewerking van de Gemeente

1. De gemeente heeft de inspanningsverplichting om de planologische procedure te doorlopen om te komen tot een planologisch besluit, mits de Ontwikkelaar voor eigen rekening en risico de voor het Planologisch besluit benodigde, onderbouwing fysieke leefomgeving opstelt en alle daarbij behorende vereiste onderzoeken zal (laten) verrichten.

2. De Gemeente zal de Ontwikkelaar tijdig op de hoogte houden van de voortgang van de in Artikel 3.1 bedoelde procedure.

3. De Gemeente heeft, zolang het Project planologisch mogelijk is, de inspanningsverplichting om de Omgevingsvergunningen die voor de uitvoering van het Project nodig zijn, direct na indiening van elke ontvankelijke aanvraag in behandeling te nemen en binnen de gestelde wettelijke termijnen af te handelen, althans te doen afhandelen voor zover dat niet tot haar eigen taak behoort.

4. Voor zover de Gemeente op basis van de ingediende bezwaren en/of een gerechtelijke procedure tot de conclusie komt dat het Planologisch besluit gewijzigd moet worden vastgesteld, zal zij met Ontwikkelaar in overleg treden. Indien Partijen, na uiterste wederzijdse inspanningen zoals bedoeld in artikel 13 lid 3a, geen overeenstemming bereiken over het wijzigingen van het Planologisch besluit kan ieder van Partijen de Overeenkomst beëindigen. Artikelen 13.4, 13.5 en 13.6 van de Overeenkomst zijn dan van toepassing

5. Partijen zijn zich ervan bewust dat de Gemeente en haar organen gebonden zijn aan hun publiekrechtelijke verantwoordelijkheid, bevoegdheden en taken, voortvloeiende uit de wet en andere voorschriften en algemene beginselen van behoorlijk bestuur. De gemeentelijke bestuursorganen behouden hun volledige publiekrechtelijke verantwoordelijkheid en zijn bevoegd met inachtneming van die wettelijke verantwoordelijkheid besluiten te nemen, ook als deze niet stroken met de bepalingen van de anterieure overeenkomst. Indien en voor zover deze publiekrechtelijke taak, bevoegdheden en verantwoordelijkheid ertoe leiden dat de Gemeente handelt (nalaten daaronder begrepen) in strijd met de hiervoor bedoelde inspanningsverplichtingen, dan zal dat handelen niet leiden tot aansprakelijkheid of een tekortkoming van de Gemeente.

Artikel 4 Verplichtingen van de Ontwikkelaar

1. De Ontwikkelaar stelt voor haar rekening en risico en in overleg met de Gemeente op basis van de Kadernota en de Gebiedsvisie Westervoort Noord (bijlagen 5 en 6), het Stedenbouwkundig Plan (bijlage 8), het Planologisch besluit, het Beeldkwaliteitsplan en het Inrichtingsplan op dat realisatie van het Project mogelijk maakt. De Ontwikkelaar laat alle in dat verband vereiste onderzoeken uitvoeren door ter zake deskundige partijen die de onderzoeksresultaten vastleggen in rapporten die voldoen aan de eisen die de wet en de rechtspraak daaraan stellen. De Ontwikkelaar is ervoor verantwoordelijk dat het (ontwerp) Planologisch besluit voldoet aan alle geldende wet- en regelgeving en de relevante rechtspraak.

3. De Ontwikkelaar stelt het Inrichtingsplan op met inachtneming van
   - het Planologisch besluit;
   - het Stedenbouwkundig Plan en Beeldkwaliteitsplan (Bijlage 8);
   - handboek openbare ruimte 3 mei 2023(bijlage 2);
   - duurzaamheidsambities en -eisen Westervoort Noord (bijlage 9).

   Het College dient het Inrichtingsplan goed te keuren. De Ontwikkelaar mag niet starten met het Bouw- en Woonrijp maken zolang het College het Inrichtingsplan niet heeft goedgekeurd. Partijen kunnen in onderling overleg besluiten bij de toetsing van het Inrichtingsplan af te wijken van het Handboek openbare ruimte indien zij hiertoe aanleiding zien.

4. De Ontwikkelaar draagt zorg voor het Bouwrijp en Woonrijp maken van het Plangebied met inachtneming van het Inrichtingsplan, het Handboek openbare ruimte (tenzij de Partijen daarvan blijkens de goedkeuring van het Inrichtingsplan expliciet is afgeweken), het Stedenbouwkundig Plan, het Inrichtingsplan en de Planning.

5. Partijen zijn Duurzaamheidsambities en -eisen met elkaar overeengekomen (**Bijlage 9**). Voor zover het de gebiedsgerichte eisen en ambities betreft zal Ontwikkelaar in het DO Inrichtingsplan en het bestek aangeven hoe aan de eisen en ambities wordt voldaan. Voor zover het de gebouwgerichte eisen en ambities betreft zal de Ontwikkelaar aan een door haar ingeschakelde (onder)aannemer de verplichting doorleggen om bij de aanvraag Omgevingsvergunning aan te geven hoe aan de eisen en ambities wordt voldaan c.q. invulling wordt gegeven.

6. Op de afvoer van het hemelwater zijn de volgende (beleids-)regels van toepassing:
   - Waterschapsverordening Rijn en IJssel
   - Downloadbare leggergegevens watersysteem en waterkering
   - het Watertakenplan de Liemers 2022-2026;

CONCEPT

- de uitgangspuntennotitie "Water in ruimtelijke plannen" d.d. 16 augustus 2022, welke versie in overleg met het Waterschap kan worden vervangen door een geactualiseerde versie.

De afvoer en berging van hemelwater dient te geschieden conform de eisen die hieraan gesteld worden door de gemeente en het waterschap Rijn en IJssel en vindt plaats in het openbaar gebied. Voor de aansluiting op de riolering geldt het gemeentelijk rioleringsplan. Het rapport van Tauw: "grondwatermodellering uitbreiding Westervoort-Noord van 16 december 2024" is uitgangspunt voor onderhavige ontwikkeling. Van de 80 mm waterberging wordt 40 mm in het openbaar gebied binnen het plan gerealiseerd, de overige 40 waterberging wordt bij voorkeur in de Kleiputplassen gerealiseerd. Als dit laatste niet mogelijk is wordt deze 40 mm waterberging gerealiseerd in het gemeentelijk perceel langs de Rivierweg (kadastraal bekend als gemeente Westervoort, sectie A, nummer 3367).

7. Ontwikkelaar is zelf verantwoordelijk voor de bouwplaats inrichting binnen het Project. Over gebruik van gemeentegrond in de omgeving voor een dergelijke bouwplaats inrichting kunnen aanvullende afspraken gemaakt worden.

8. Gemeente en Ontwikkelaar informeren de omwonenden van het Plangebied en belangstellenden periodiek over de stand van zaken betreffende de uitwerking van het Stedenbouwkundig Plan en het Inrichtingsplan en de planologische procedure. Het participatie- en communicatieplan Westervoort Noord, vastgesteld door de gemeenteraad op 19 juni 2023, is van toepassing. Voor het Inrichtingsplan betreft dit een voorlopig ontwerp van het Inrichtingsplan en dus een globale uitwerking van de inrichting van het Openbaar Gebied.

Artikel 5 Woningbouwprogramma

1 Partijen baseren zich bij de uitwerking van het woningbouwprogramma aan de Woondeal 2.0, met dien verstande dat voor Westervoort Noord een percentage van 25% geldt voor het aandeel sociale huur.

2 Als uitwerking van lid 1 zijn partijen ten behoeve van het opstellen van het stedenbouwkundig plan het hiernavolgende streefwoningbouwprogramma overeengekomen waarbij de metrages in de tabel richtinggevend zijn. Bij afwijkingen van meer dan 10% in de metrages van het betaalbare programma (alles behalve dure koop) zal Ontwikkelaar deze onderbouwen en zal de Gemeente haar goedkeuring niet op onredelijke gronden onthouden.

categorie	sociale huur	sociale huur	sociale huur	sociale huur	goedkope koop	goedkope koop	betaalbaar	betaalbaar	vrije sector	vrije sector	vrije sector	vrije sector
type	appartement	appartement	rijenwoning	rijenwoning	appartement	rijenwoning	appartement	rijenwoning	rijenwoning	2^1 kap	2^1 kap	vrijstaand
product markt combinatie	PMC 7	Levensloopbestendig / PMC 8	PMC 2	PMC 3			Levensloopbestendig /PMC7 LLB/PMC 8		Levensloopbestendig /PMC 16 LLB		Levensloopbestendig /PMC 16 LLB	
GBO	65	70	75	90	60	85	80	125	110	145	127	150
beukmaat			4,80	4,80		4,80		5,00	6,60	nvt	nvt	nvt
kavelgrootte	70	70	95	95	47	90	58	102	160	350	350	450
VON max					€ 289.000,00	€ 289.000,00	€ 405.000,00	€ 405.000,00	nvt	nvt	nvt	nvt

3. Ontwikkelaar realiseert maximaal 220 woningen in verschillende fasen,.

4. Voor de woningen die in Artikel 5.3 genoemd worden, geldt het woningprogramma dat in onderstaande tabel is weergegeven.

Prijscategorie (prijspeil 1 januari 2026	**Percentage**
Sociale huurwoning < € 932,93 per maand (liberalisatiegrens)	Minimaal 25%
Betaalbare koop laag: < € 298.000,00* V.O.N.	Minimaal 12%
Betaalbare koop hoog: € 298.000,00* tot € 420.000,00 V.O.N. (landelijke betaalbaarheidsgrens)	Circa 23%
Dure koop: > € 420.000,00	Maximaal 40%

5. De woningen in het segment betaalbare koop hoog en betaalbare koop laag worden compleet en gebruiksklaar gebouwd en opgeleverd conform wat regulier wordt verstaan onder 'opleveringsniveau nieuwbouw' (dus onder meer met volledige sanitaire voorzieningen, plafonds afgewerkt, wanden behangklaar, vloeren met dekvloer en voorzien van alle gebruikelijke installaties die voor gebruik als woning gebruikelijk zijn). De prijzen waarbij in bovenstaande tabel een (*) staat, worden met ingang van 1 januari 2027 geïndexeerd conform de consumentenprijsindex (CPI) tot en met de dag dat de verkoop van de desbetreffende woning start (de verkoop is gestart zodra de woning openbaar te koop wordt aangeboden). De prijzen zonder (*) worden verhoogd per de datum dat de betreffende prijs door het Rijk wordt aangepast. Een wijziging kan niet leiden tot een lagere prijs dan de prijs die in het bovenstaande overzicht vermeld staat.

6. De Ontwikkelaar is verplicht om per fase aan de Gemeente vóór het in verkoop brengen van de betaalbare woningen een overzicht te overleggen met de verkoopprijzen van de woningen. Indien het genoemde totale woningbouwprogramma zoals omschreven in artikel 5.4 niet overeenkomstig is met het overzicht, treed de ontwikkelaar in overleg met de gemeente over deze situatie.

7. Alle te realiseren sociale huurwoningen zullen door een zogenaamde toegelaten instelling worden verhuurd waarmee de gemeente reeds prestatieafspraken maakt. Ontwikkelaar brengt voor deze woningen de grondprijs voor sociale huurwoningen in rekening conform de op dat

CONCEPT

moment geldende grondprijzenbrief van de Gemeente, waarbij de grondprijs minimaal gelijk is aan de grondprijs in de door het college van B&W vastgestelde grondprijzenbrief 2024 Ontwikkelaar spant zich in om over de te realiseren sociale huurwoningen overeenstemming met Vivare te bereiken tegen marktconforme condities. Uitgangspunt hierbij is de eerste liberalisatiegrens conform Artikel 5.4.

8. De gemeente Westervoort en de Ontwikkelaar hebben de intentie om een voorsprong te geven aan inwoners van de gemeente Westervoort of personen die een binding hebben met de gemeente Westervoort. Ontwikkelaar en gemeente zijn een toewijzingsprocedure overeengekomen die de Ontwikkelaar zal hanteren ten tijde van de verkoop van de koopwoningen in de betaalbare categorie. Deze toewijzingsprocedure is als bijlage 14 aan deze overeenkomst is gehecht.

~~9.~~ De Ontwikkelaar of diens rechtsopvolger(s) zijn verplicht de sociale huurwoningen zoals bedoeld in Artikel 5.4 ten minste 25 jaar na ingebruikname onafgebroken beschikbaar gehouden in de categorie sociale huur;

10. De in Artikel 5.8 bedoelde verplichting tot instandhouding zal voor zover mogelijk als kwalitatieve verplichting en (tevens) als een ketting- en boetebeding in de akte van levering worden verwerkt op het moment waarop de Ontwikkelaar de grond vervreemdt.

11. Indien de Ontwikkelaar in strijd handelt met de verplichtingen die in Artikel 5.8 tot en 5.9 zijn vastgelegd, is de Ontwikkelaar aan de Gemeente een direct en zonder rechterlijke tussenkomst opeisbare boete verschuldigd van € 50.000,00 per woning.

Artikel 6 Anti-speculatiebeding

1. Dit Artikel 6 van deze Overeenkomst is van toepassing op alle woningen met een koopprijs die gelijk is aan of lager dan de maximale verkoopprijs zoals bedoeld in artikel 5.4 en 5.5, op het moment dat de betreffende woning, voor het eerst openbaar te koop wordt aangeboden, zijnde de Betaalbare koopwoningen (laag) en de Betaalbare koopwoningen (hoog) in het Project. Dit Artikel 6 is niet van toepassing op de Vrije sector woningen (zijnde de categorie dure koop).

2. De Ontwikkelaar verplicht zich om in de koop- en aannemingsovereenkomst en de akte van levering van de betaalbare koopwoningen als bedoeld in artikel 6.1 bij wijze van kettingbeding het hierna volgende anti-speculatiebeding op te nemen:

Anti-speculatiebeding

1. Indien binnen een termijn van vijf jaar, te rekenen vanaf de datum waarop de woning feitelijk ter bewoning wordt opgeleverd aan de koper, de koper overgaat tot juridische levering van de woning aan een derde, is koper

verplicht aan de gemeente Westervoort een vergoeding te betalen voor zover de woningwaarde hoger is als bedoeld in lid 2 en 3van dit artikel. Voor de toepassing van het bepaalde in lid 1 van dit artikel wordt niet als juridische levering aangemerkt:

a. *een verkoop op grond van een machtiging van een rechter als bedoeld in artikel 3:174 Burgerlijk Wetboek (rechterlijke dwang tot verkoop bij scheiding van onverdeelde woning);*
b. *een executoriale verkoop door hypothecaire schuldeisers als bedoeld in artikel 3:268 Burgerlijk Wetboek (verzuim in betaling hypotheek op de woning) of in geval van andere executie door derden;*
c. *bij wijze van toedeling aan de koper en/of diens echtgenote/partner en/of een of meer van hun rechtverkrijgenden onder algemene titel, na overlijden van één hunner of bij eventuele andere ontbinding van de tussen hen bestaande huwelijksgemeenschap, geregistreerd partnerschap of een notarieel vastgelegde samenlevingsovereenkomst/contract;*
d. *een ontheffing van het College op grond van andere schrijnende omstandigheden van de aanvrager (hardheidsclausule).*

2. De aan de gemeente Westervoort te betalen vergoeding in het eerste jaar is gelijk aan het positieve verschil tussen:

a. *de opbrengst van de woning (grond met de zich daarop bevindende opstallen) en*
b. *een bedrag, gelijk aan: de som van de oorspronkelijke koopprijs inclusief eventuele individuele opties en/of meerwerk.*

3. *De in lid 2 bedoelde aan de gemeente Westervoort te betalen vergoeding betreft voor de jaren twee tot en met vijf:*
   - *in het tweede jaar tachtig procent (80%) van het in lid 2 bedoelde verschil;*
   - *in het derde jaar zestig procent (60 %) van het in lid 2 bedoelde verschil;*
   - *in het vierde jaar veertig procent (40%) van het in lid 2 bedoelde verschil;*
   - *in het vijfde jaar twintig procent (20%) van het in lid 2 bedoelde verschil.*

4. *Indien bij vervreemding van de woning voor het berekenen van de overdrachtsbelasting een hoger bedrag wordt aangehouden dan de in de betreffende akte van levering genoemde vrij-op-naam-prijs wordt dat hogere bedrag als opbrengst van het registergoed beschouwd.*

5. *Het bedrag in lid 2 sub b van dit artikel dient voor de toepassing van dit artikel te worden verhoogd met de schriftelijk aantoonbare kosten van de door de betreffende koper aangebrachte hierna limitatief genoemde voorzieningen (inclusief omzetbelasting), onderhoud daaronder niet begrepen, die na het gereedkomen in of aan de opstallen zijn aangebracht. Alleen op naam van de koper gestelde rekeningafschriften worden als bewijs*

geaccepteerd. Uit het rekeningafschrift moet blijken dat het gaat om een of meerdere van de volgende voorzieningen:

a. *inrichting van de keuken;*
b. *inrichting badkamer;*
c. *serre;*
d. *overige bouwkundige voorzieningen aan de woning;*
e. *schutting;*
f. *oprit/terras (voor zover financieel herleidbaar naar deze activiteit);*
g. *notariële en kadastrale kosten;*
h. *legeskosten alsmede adviseurskosten ten behoeve van gerealiseerde bouwkundige voorzieningen aan de woning.*

Expliciet vallen kosten verband houdende met het vestigen van een recht van hypotheek niet onder de hiervoor bedoelde posten.

6. *Koper is verplicht van elke gehele en gedeeltelijke vervreemding van de woning ten minste zes weken vóór de levering daarvan schriftelijk kennis te geven aan de gemeente Westervoort en aan de gemeente Westervoort alle inlichtingen te verstrekken, die de gemeente nodig acht.*

7. *De aan de Gemeente Westervoort verschuldigde vergoeding moet uiterlijk op de dag van levering van de woning aan de Gemeente Westervoort worden betaald tenzij zoveel later als de Gemeente aangeeft.*

8. *Indien aan het bepaalde in de leden 6, en 7 van dit artikel niet, niet-tijdig en/of niet volledig wordt voldaan, verbeurt de koper aan de Gemeente een zonder rechterlijke tussenkomst of ingebrekestelling direct opeisbare boete gelijk aan de helft van de bij vervreemding door de koper bedongen koopprijs.*

9. *De Gemeente Westervoort kan geheel of gedeeltelijk ontheffing verlenen van het bepaalde in dit artikel op grond van schrijnende omstandigheden van de aanvrager. Aan deze ontheffing kunnen nadere voorwaarden worden verbonden.*

10. *Indien koper en de Gemeente Westervoort niet tot overeenstemming kunnen komen over de aan de Gemeente Westervoort te betalen vergoeding dan zal de Gemeente Westervoort een onafhankelijke deskundige inschakelen, die de omvang van de te betalen vergoeding voor partijen bindend zal vaststellen; de kosten van deze deskundige komen ten laste van koper.*

11. *Het in dit artikel bepaalde kan er nimmer toe leiden dat de Gemeente Westervoort gehouden is om enige vergoeding aan koper te betalen.*

12. *Dit anti-speculatiebeding geldt voor een periode van 5 jaren. Als start van deze tijdsduur geldt hierbij de datum waarop de eerste koper de woning feitelijk ter bewoning opgeleverd heeft gekregen. Dit anti-speculatiebeding wordt via een kettingbeding c.q. kwalitatieve verplichting doorgelegd aan de opvolgende koper/rechtsopvolger voor de resterende looptijd van de oorspronkelijke 5 jaren. In dat geval geldt dat het bedrag, gelijk aan: de*

som van de oorspronkelijke koopprijs inclusief eventuele individuele opties en/of meerwerk zoals genoemd in lid 3 sub b van dit artikel vervangen wordt door de aankoopsom van de woning die de opvolgende koper/rechtsopvolger heeft voldaan.

13. *Voor de toepassing van dit artikel wordt een Woonvereniging gelijkgesteld met koper waarbij de volgende definitie wordt gehanteerd: Een woonvereniging wordt gedefinieerd als een groep van drie of meer meerderjarige personen die de bedoeling hebben om bestendig, voor onbepaalde tijd, een samenlevingsverband met elkaar aan te gaan. De woonvereniging is eigenaar van het pand, georganiseerd in een formele rechtspersoon met volledige rechtspersoonlijkheid, opgericht bij notariële akte en met inschrijving bij de kamer van koophandel. De lid-bewoners van de woonvereniging zijn economisch eigenaar van de woonruimte. De lid-bewoners hebben een verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid voor een goed beheer en onderhoud van de woonruimte. De woonvereniging beschikt over een gezamenlijke rekening waarvan de vaste lasten worden betaald, zoals de hypotheeklasten, kosten van verzekeringen, belastingen, heffingen, onderhoud, nutslasten e.d. Onder een woonvereniging vallen expliciet niet studenten.*

3. In geval de Ontwikkelaar het anti-speculatiebeding zoals opgenomen in Artikel 6.2 niet opneemt in de overeenkomst met de individuele koper , verbeurt hij een onmiddellijk door de Gemeente opeisbare boete verschuldigd ter hoogte van € 100.000,00 per woning in het Project waarbij de Ontwikkelaar het anti-speculatiebeding niet heeft bedongen.

Artikel 7 Zelfbewoningsplicht

1. Dit Artikel 7 van deze Overeenkomst is van toepassing op alle woningen met een koopprijs die gelijk is aan of lager dan de maximale verkoopprijs zoals bedoeld in artikel 5.4 en 5.5, op het moment dat de betreffende woning, voor het eerst openbaar te koop wordt aangeboden, zijnde de Betaalbare koopwoningen (laag) en de Betaalbare koopwoningen (hoog) in het Project. Dit Artikel 7 is niet van toepassing op de Vrije sector woningen (zijnde de categorie dure koop).

2. De Ontwikkelaar verplicht zich om in de koop- en aannemingsovereenkomst en de akte van levering van de betaalbare koopwoningen als bedoeld in artikel 7.1 bij wijze van kettingbeding de hierna volgende zelfbewoningsplicht op te nemen:

Zelfbewoningsplicht

1. *De koper of diens rechtsopvolger is verplicht de woning in het Project uitsluitend te zullen gebruiken om die zelf (eventueel met zijn partner en/of gezinsleden) te bewonen. Dit betekent dat de koper of diens rechtsopvolger de woning niet mag verhuren dan wel anderszins in gebruik mag geven aan derden met inachtneming van en behoudens het vermelde in de hierna volgende leden.*

2. *De zelfbewoningsplicht geldt voor een periode van vijf jaren. Als start van deze tijdsduur geldt hierbij de datum waarop de woning feitelijk ter bewoning*

aan de koper is opgeleverd door de Ontwikkelaar/aannemer en koper op het betreffend adres is ingeschreven in de basisadministratie van de gemeente.

3. *Ingeval koper of diens rechtsopvolger overgaat tot verkoop en levering van de woning is koper of diens rechtsopvolger verplicht de verplichting tot zelfbewoning als bedoeld in lid 1 van dit artikel via een kettingbeding c.q. kwalitatieve verplichting door te leggen aan de opvolgend koper voor de resterende looptijd van de oorspronkelijke 5 jaren ongeacht de hoogte van de koopsom van de woning op dat moment.*

4. *Ingeval dit artikel door koper of diens rechtsopvolger niet wordt nageleefd, verbeurt koper een direct opeisbare boete aan de Gemeente Westervoort van € 50.000,- (zegge vijftigduizend euro).*

5. *Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westervoort (hierna: college) kan – op verzoek van de koper of diens rechtsopvolger – schriftelijk afwijken van de verplichting tot zelfbewoning indien en voor zover er sprake is van omstandigheden van de koper of diens rechtsopvolger waardoor (volledige) instandhouding van dit artikel in redelijkheid naar het oordeel van het College niet gevergd kan wordend (hardheidsclausule). Een ontheffing wordt in ieder geval verleend ingeval:*
    a. *de woning in gebruik wordt gegeven aan een woningzoekende die een bloed- of aanverwantschap in de eerste of tweede graad heeft met de koper;*
    b. *koper ten minste 12 maanden zijn woonadres als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel o, onder 1°, van de Wet basisregistratie personen in die woning heeft en de koper met een woningzoekende schriftelijk overeenkomt dat de woningzoekende de woonruimte voor een termijn van ten hoogste 12 maanden, anders dan voor toeristische verhuur, in gebruik neemt;*
    c. *de woonruimte onlosmakelijk deel uitmaakt van een winkel-, kantoor- of bedrijfsruimte.*

6. *Voor de toepassing van dit artikel wordt een Woonvereniging gelijkgesteld met koper waarbij de volgende definitie wordt gehanteerd: een woonvereniging wordt gedefinieerd als een groep van drie of meer meerderjarige personen die de bedoeling hebben om bestendig, voor onbepaalde tijd, een samenlevingsverband met elkaar aan te gaan. De woonvereniging is eigenaar van het pand, georganiseerd in een formele rechtspersoon met volledige rechtspersoonlijkheid, opgericht bij notariële akte en met inschrijving bij de kamer van koophandel. De lid-bewoners van de woonvereniging zijn economisch eigenaar van de woonruimte. De lid-bewoners hebben een verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid voor een goed beheer en onderhoud van de woonruimte. De woonvereniging beschikt over een gezamenlijke rekening waarvan de vaste lasten worden betaald, zoals de hypotheeklasten, kosten van verzekeringen, belastingen, heffingen, onderhoud, nutslasten e.d.*

3. De Ontwikkelaar (of de door hem bij het Project betrokken aannemer) is verplicht de Gemeente, binnen twee weken na feitelijke oplevering ter

bewoning van de woning aan de particuliere koper, per e-mail via westervoortnoord@westervoort.nl o.v.v. 'Project Westervoort Noord' te informeren over de datum van feitelijke oplevering van de woning.

4. In geval de Ontwikkelaar de zelfbewoningsplicht zoals opgenomen in Artikel 7.2 niet opneemt in de overeenkomst met de individuele koper, verbeurt hij aan de Gemeente een onmiddellijk door de Gemeente opeisbare boete verschuldigd ter hoogte van € 100.000,00 per woning in het Project waarbij de Ontwikkelaar de zelfbewoningsplicht niet heeft bedongen.

Artikel 8 Planning

1. Partijen zijn een Planning overeengekomen en spannen zich in zich aan de overeengekomen Planning houden (**Bijlage 7**). De Planning betreft een indicatieve werkplanning. Partijen treden met elkaar in overleg indien de Planning dient te worden bijgesteld. In de Planning is onder meer vastgelegd:
   - de datum waarop het College naar verwachting omtrent het nemen van het Planologisch besluit zal besluiten;
   - wanneer de Ontwikkelaar voor de te onderscheiden fasen met de bouw van het Project, zal starten, waarbij rekening wordt gehouden met 70% verkoop, onherroepelijk zijn van de benodigde vergunningen en acceptatie door het SWK;
   - Waarbij er nadrukkelijk naar gestreefd wordt om in 2027 met de eerste fase te starten en uiterlijk in 2031 met de laatste fase te starten;
   - wanneer het Project uiterlijk wordt opgeleverd.

   Partijen streven er naar de planning zodanig te versnellen dat met de eerste fase gestart kan worden binnen 3 jaar na de WBI beschikking Westervoort Noord d.d. 25 april 2024, Ontwikkelaar kan nimmer worden aangesproken op de planning voor wat betreft het wel/niet verkrijgen van de WBI subsidie aan de gemeente.

   Het voorgaande kan niet worden uitgelegd als een bouwplicht voor de Ontwikkelaar.

2. De Ontwikkelaar draagt zo spoedig mogelijk zorg voor een conceptverzoek (vooroverleg) ten behoeve van de Omgevingsvergunning in overeenstemming met het bepaalde in de Overeenkomst van alle voor realisering van het Project en voor het Bouwrijp en Woonrijp maken vereiste vergunningen, vrijstellingen, ontheffingen en toestemmingen hoe ook genaamd.

Artikel 9 Openbaar gebied en Voorzieningen van Openbaar Nut

1. De Ontwikkelaar draagt voor zijn rekening en risico zorg voor het (tijdig) Bouwrijp en Woonrijp maken van het Plangebied, en de aansluiting van het Plangebied op het aangrenzende (bestaande) openbaar gebied. Daarbij draagt de Ontwikkelaar zorg voor het tijdig realiseren van de Voorzieningen van Openbaar Nut. De Ontwikkelaar neemt bij de uitvoering van deze

werkzaamheden het Inrichtingsplan en de door de Gemeente goedgekeurde bestekken in acht.

2. De Ontwikkelaar mag pas starten met het Bouwrijp en Woonrijp maken van het Plangebied, en de realisatie van de Voorzieningen van openbaar nut, na de schriftelijke goedkeuring van de Gemeente van de daarvoor opgestelde bestekken. De gemeente zal deze goedkeuring verlenen binnen 4 weken na een daartoe strekkend verzoek van de Ontwikkelaar.

3. De ontwikkelaar zal tijdig stukken, waaronder in ieder geval het stedenbouwkundig plan, het waterhuishoudkundig plan, voorlopige en definitieve inrichtingsplannen en stukken ten behoeve van het bouw- en woonrijp maken ter toetsing aanbieden aan de Gemeente. De Gemeente toetst deze stukken binnen een termijn van 4 weken aan de in deze overeenkomst afgesproken toetsingskaders. De Ontwikkelaar zal de benodigde RAW-bestekken met tekeningen van de boven- en ondergrond voor haar rekening en risico laten opstellen conform het vooraf goedgekeurde Inrichtingsplan. De RAW-bestekken met tekeningen moeten door de Gemeente goedgekeurd worden. De Gemeente mag de vereiste goedkeuring niet op onredelijke gronden weigeren. Goedkeuring van de bestekken door de Gemeente doet niet af aan de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid voor de bestekken van de Ontwikkelaar en kan nimmer leiden tot aansprakelijkheid van de Gemeente.

4. Bouwverkeer dient zo nodig via door de Gemeente aan te wijzen route(s) plaats te vinden, onverminderd de aansprakelijkheid van de Ontwikkelaar voor daardoor aantoonbaar veroorzaakte schade.

5. De Ontwikkelaar plant een Projectstartup (PSU) in, waarvoor ook de gemeente wordt uitgenodigd, voordat met de bouwrijp fase wordt begonnen. Tijdens het Bouw- en Woonrijp maken zal de Gemeente door de Ontwikkelaar te allen tijde in de gelegenheid worden gesteld inspecties uit te voeren in het kader van haar publiekrechtelijke taakuitoefening en als toekomstig eigenaar van het Openbaar Gebied.

6. De Ontwikkelaar is verantwoordelijk voor eventuele schade aan het (aangrenzende) Openbaar Gebied ten gevolge van werkzaamheden ten behoeve van het Project, voor zover het aantoonbare schade betreft als gevolg van werkzaamheden die door de Ontwikkelaar of door haar daarbij ingeschakelde derden worden verricht.

7. Realisatie van het Plan kan ertoe leiden dat schade wordt toegebracht aan de eigendommen van Ontwikkelaar, de gemeente c.q. derden. De gemeente adviseert ontwikkelaar derhalve om bouwkundige vooropnamen te laten maken en vast te leggen alsmede om vooropnamen te laten maken en vast te leggen van de huidige openbare ruimte en de eigendommen van derden.

CONCEPT

Ontwikkelaar heeft een zorgplicht, hetgeen inhoudt dat ontwikkelaar verplicht is om bij de uitvoering van de werkzaamheden al zodanige (voorzorg)maatregelen te (laten) nemen, dat schade zoveel mogelijk wordt voorkomen of beperkt. Daaronder valt ook het (laten) afsluiten van verzekeringen met een voldoende dekking. Op eerste verzoek van de gemeente verstrekt ontwikkelaar danwel de door hem ingeschakelde aannemer de polis(sen) daarvan.

8. De Ontwikkelaar selecteert voor de realisatie van de Voorzieningen van Openbaar Nut 3 partijen in overleg met de gemeente. De Ontwikkelaar selecteert deze partijen met inachtneming van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2017 van de Liemerse gemeenten (bijlage 13) Hierbij geldt dat van de hierin genoemde documenten ”Aanbestedingsreglement Werken 2026” en “Gids Proportionaliteit, 1ste herziening, april 2016” altijd de meest recente versie van toepassing is. .

9. De Ontwikkelaar vrijwaart de Gemeente voor alle aanspraken van derden als gevolg van het geheel of gedeeltelijk niet nakomen van enige verplichting genoemd in Artikel 9.8.

10. Onder “gevolgen” en “aanspraken”, zoals bedoeld in Artikel 9.9, worden mede begrepen alle sancties, boetes, aanslagen, facturen, bevelen, geboden en verboden, die zijn opgelegd en/of uitgebracht door Europese en/of nationale rechters en/of autoriteiten, ook al zijn ze op naam van de Gemeente gesteld.

11. Het Openbaar Gebied geldt als opgeleverd nadat de Gemeente het proces-verbaal van oplevering voor akkoord heeft ondertekend en eventuele in het proces-verbaal gesignaleerde tekortkomingen door de Ontwikkelaar zijn hersteld. De Gemeente zal ondertekening van het proces-verbaal niet weigeren indien er uitsluitend sprake is van een beperkt aantal tekortkomingen van ondergeschikte betekenis. Daarvan is sprake bij tekortkomingen die de Ontwikkelaar binnen vier weken na ondertekening van het proces-verbaal kan en daadwerkelijk zal herstellen. Na oplevering komt het beheer voor rekening en risico van de Gemeente.

12. De Ontwikkelaar draagt het Openbaar Gebied gefaseerd in eigendom over aan de Gemeente, nadat de desbetreffende fase van het Openbaar Gebied volledig is aangelegd conform de door de Gemeente goedgekeurde bestekken voor het bouw- en woonrijp maken en conform Artikel 9.11. De eigendomsoverdracht van de desbetreffende fase van het Openbaar Gebied vindt plaats voor een koopprijs van € 1,00 exclusief omzetbelasting en vrij op naam. Vóór, op of uiterlijk twee jaren na het tijdstip van eerste ingebruikneming, waarbij de dagtekening van het proces verbaal van oplevering conform artikel 9.11 als het tijdstip van eerste ingebruikneming van de desbetreffende fase wordt gezien. Onder de volgende voorwaarden:

- de juiste grootte en ligging van de betreffende gronden wordt vastgesteld door kadastrale inmeting op aanwijzing van Partijen;
- over- en ondermaat geeft geen aanleiding tot enige verrekening;
- de grond wordt overgedragen vrij van hypothecaire inschrijving en beslagen, vrij van zakelijke rechten, vrij van huur-, pacht- en andere gebruiksrechten en vrij van verontreiniging en van zich in de grond bevindende resten zoals fundering, niet functionele leidingen en kabels en dergelijke;
- vanaf het moment van oplevering geldt voor de Ontwikkelaar een onderhoudstermijn van het Openbaar Gebied voor de duur van een half jaar, voor groenvoorzieningen en bomen voor de duur van één jaar. Gedurende de onderhoudstermijn draagt de Ontwikkelaar op eerste verzoek van de Gemeente zorg voor het herstel van eventuele gebreken of tekortkomingen;
- de Ontwikkelaar vrijwaart de Gemeente tegen elke aansprakelijkheid van welke aard dan ook met betrekking tot (staat van) onderhoud Openbaar Gebied en groenvoorzieningen tot het moment waarop de hiervoor geldende onderhoudstermijn is verstreken en eventuele gebreken die zich tijdens de onderhoudsperiode hebben geopenbaard, naar het oordeel van de Gemeente naar behoren zijn opgelost;
- de Ontwikkelaar vrijwaart de Gemeente voor alle aanspraken van derden op vergoeding van schade als gevolg van de bodemkwaliteit van het over te dragen Openbaar Gebied tot het moment van overdracht aan de Gemeente;
- de kosten en rechten die ter zake de overdracht verschuldigd zijn, waaronder begrepen de kosten voor de kadastrale inmeting, komen ten laste van de Ontwikkelaar;
- bij oplevering van de Openbaar Gebied aan de Gemeente dient de Ontwikkelaar aan te tonen door middel van een opleverdossier (conform het als bijlage 12 opgenomen Proces-verbaal van oplevering), met hierin opgenomen alle kwaliteits-, certificaten en rapportages van gebruikte producten, materialen, constructies en revisietekeningen, dat het Openbaar Gebied voldoet aan de gestelde eisen. Van de in het Plangebied geplaatste speeltoestellen dient bij de overdracht een logboek volgens het "Warenwetbesluit veiligheid Attracties en Speeltoestellen" (WAS) te worden overgelegd."

13. Partijen gaan ervan uit, dat de Gemeente ter zake van de eigendomsoverdracht van iedere fase van het Openbaar Gebied geen overdrachtsbelasting verschuldigd is. Eventueel verschuldigde overdrachtsbelasting is voor rekening van de Ontwikkelaar, tenzij deze verschuldigdheid door toedoen van de Gemeente ontstaat. Partijen doen in dit kader per fase een beroep op de goedkeuring, zoals verwoord in, paragraaf

2.5.2.3 van het Besluit van de Staatssecretaris van Financiën van 24 december 2020, nr. 2020-249875, Stcrt. 2020, nr. 62965 (voorheen Besluit van 25 januari 2012, nr. BLKB 2012/175M).De gemeente verklaart dat iedere fase van het Openbaar Gebied volledig wordt aangewend voor BTW - compensatie gerechtigde doeleinden

14. De Ontwikkelaar draagt het Openbaar gebied als bedoeld in Artikel 9.12 binnen 4 weken na oplevering over aan de Gemeente.

Artikel 10 Kostenverhaal

[redacted]De risico's volgend uit de realisatie van het Plan en de daarmee samenhangende kosten komen geheel voor rekening en risico van ontwikkelaar. Ontwikkelaar is aan de gemeente een Kostenverhaalsbijdrage verschuldigd ter hoogte van [redacted] Op dit bedrag worden de reeds betaalde bedragen ad [redacted] in mindering gebracht, zodat de Kostenverhaalsbijdrage als bedoeld in deze overeenkomst wordt vastgesteld op [redacted] Over de Kostenverhaalsbijdrage wordt geen BTW geheven. De kosten van derden, die door de gemeente worden verhaald, zijn exclusief BTW opgenomen in de Kostenverhaalsbijdrage..

2. De Ontwikkelaar voldoet de Kostenverhaalsbijdrage overeenkomstig het volgende betalingsschema:
   - [redacted] (25% van de Kostenverhaalsbijdrage) te betalen uiterlijk binnen veertien dagen na ondertekening van de Overeenkomst (reeds voldaan);
   - [redacted] (25% van de Kostenverhaalsbijdrage) te betalen uiterlijk 14 dagen nadat de Gemeenteraad het Planologisch besluit heeft genomen (€119.235,- reeds voldaan, derhalve nog te voldoen een bedrag van € 29.696,-);
   - [redacted] (25% van de Kostenverhaalsbijdrage) te betalen uiterlijk binnen veertien dagen nadat het Planologisch besluit onherroepelijk is geworden.
   - [redacted] (25% van de Kostenverhaalsbijdrage) te betalen uiterlijk voor start bouw eerste fase.

3. Betaling van de Kostenverhaalsbijdrage dient plaats te vinden op rekeningnummer NL38 BNGH 0285 0094 35, ten name van de gemeente Westervoort, via een door de gemeente aan de Ontwikkelaar toegezonden factuur.

4. Voor zover er beroep wordt ingesteld, worden de externe kosten die de Gemeente ten behoeve van de beroepsprocedure en een eventuele daaruit volgende herstelprocedure op basis van nacalculatie aan de Ontwikkelaar in rekening gebracht. Deze kosten zijn dus niet begrepen in de Kostenverhaalsbijdrage van Artikel 10.1. Op het moment dat de beroepschriften bekend zijn, treden Partijen in overleg over de processtrategie en de inschakeling van externe juridische bijstand.

5. In de Kostenverhaalsbijdrage zijn alle kosten hoe ook genaamd begrepen die de Gemeente moet maken ten behoeve van het Project.

6. Indien de Ontwikkelaar niet tijdig aan zijn in dit Artikel vastgelegde betalingsverplichtingen voldoet, is Ontwikkelaar met ingang van de datum dat hij in verzuim is de wettelijke rente verschuldigd. Het feit dat de Ontwikkelaar wettelijke rente is verschuldigd, laat zijn verplichting tot betaling van de overeengekomen Kostenverhaalsbijdrage onverlet.

7. De Kostenverhaalsbijdrage is vrij van omzetbelasting. Indien de Belastingdienst van mening is dat alsnog omzetbelasting verschuldigd is treden partijen in overleg met de Belastingdienst. Indien echter mocht blijken dat de kosten waarvoor verhaal plaatsvindt, alsnog een met omzet belaste prestatie betreft, zal omzetbelasting door de Ontwikkelaar op eerste verzoek van de Gemeente alsnog worden voldaan nadat de Gemeente ter zake een factuur als bedoeld in artikel 35a van de wet op de omzetbelasting 1968 aan Ontwikkelaar heeft verstrekt. Artikel 10.4 is dan van overeenkomstige toepassing.

8. Ontbinding of beëindiging van de Overeenkomst heeft niet tot gevolg dat de Gemeente gehouden is enig door de Ontwikkelaar reeds betaald bedrag aan hem te restitueren. Opeisbare door de Gemeente gemaakte, maar nog niet door de Ontwikkelaar betaalde, kosten blijven verschuldigd.

9. Betaling van het Kostenverhaal als genoemd in artikel 10 lid 2 laat onverlet de door ontwikkelaar ter zake van de verlening van vergunningen verschuldigde leges, alsmede vergoeding van eventuele kosten ter zake nutsvoorzieningen, vergoeding ter zake de plankosten voor vervolgonderzoeken en/of maatregelen en kosten voor Nadeelcompensatie, welke kosten uitdrukkelijk geen onderdeel uitmaken van de in artikel 20 lid 2 verschuldigde Kostenverhaal.

10. Partijen treffen door middel van deze Overeenkomst een regeling voor kostenverhaal zoals nader vastgelegd in artikel 13.13 van de Omgevingswet. De Ontwikkelaar doet hierbij uitdrukkelijk afstand van een eventueel bestaande bevoegdheid om hetgeen hij uit hoofde van zijn contractuele verplichtingen aan de Gemeente verschuldigd is, als onverschuldigd betaald terug te vorderen. Voor zover er toch een actie uit onverschuldigde betaling

zou worden gestart, leggen Partijen hierbij vast dat de waardevergoeding van de door de Gemeente te verrichten prestatie gelijk is aan het bedrag dat de Ontwikkelaar aantoonbaar aan de Gemeente verschuldigd is. De in dit Artikel vastgelegde afspraken kwalificeren als een vaststellingsovereenkomst als bedoeld in artikel 7:900 van het BW.

11. Het is Ontwikkelaar verboden om te starten met de bouw van de woningen in het Project (als zijnde een omgevingsplanactiviteit c.q. bouwactiviteit) voordat de Kostenverhaalsbijdrage aan de gemeente is voldaan.

Artikel 11 Nadeelcompensatie

1. De Ontwikkelaar is ervan op de hoogte dat ten gevolge van het Project aanspraak op nadeelcompensatie als bedoeld in artikel 15.1 van de Omgevingswet en artikel 4:126 van de Algemene wet bestuursrecht kan ontstaan.

2. De Ontwikkelaar vergoedt aan de Gemeente de nadeelcompensatie inclusief de terzake verschuldigde wettelijke rente en bijkomende kosten als bedoeld in artikel 4:129 van de Algemene wet bestuursrecht zodra een nadeelcompensatie in een besluit van de Gemeente definitief is toegekend. Tevens betaalt de Ontwikkelaar aan de Gemeente de kosten van de afhandeling van nadeelcompensatieverzoeken, waartoe in ieder geval behoren de kosten van de gemeentelijke nadeelcompensatieadviescommissie en de in- en externe kosten van de behandeling van eventuele bezwaar- en beroepsprocedures. Ook de in dit verband voor de Gemeente te maken redelijke kosten van een eventueel noodzakelijke advocaat, griffierechten en eventueel toegewezen proceskosten, zijn voor rekening van de Ontwikkelaar.

3. De Gemeente stelt de Ontwikkelaar schriftelijk in kennis van aanvragen om tegemoetkoming in nadeelcompensatie die voortvloeien uit dan wel verband houden met het Planologisch besluit. Voor zover de Gemeente gelegenheid wordt geboden om te reageren om een concept nadeelcompensatieadvies en/of concept taxatie, zal de Gemeente de Ontwikkelaar gelegenheid bieden haar visie daarop te geven. Een aanvraag om nadeelcompensatie wordt behandeld met inachtneming van de Verordening nadeelcompensatie gemeente Westervoort 2022, zoals vastgesteld door de raad op 31 januari 2022.

4. Bij toekenning van de tegemoetkoming in nadeelcompensatie (met inbegrip van de wettelijke rente en bijkomende kosten) deelt de Gemeente in ieder geval binnen zes weken de hoogte van het toegekende bedrag aan de Ontwikkelaar mee. Overschrijding van deze termijn doet niet af aan de betalingsverplichting van de Ontwikkelaar.

5. De Ontwikkelaar dient het desbetreffende bedrag, binnen vier weken te betalen aan de Gemeente door het over te maken op rekeningnummer NL38BNGH0285009435 van de gemeente Westervoort, onder vermelding van "Westervoort Noord".

6. Het is aan de Ontwikkelaar om een Risicoanalyse nadeelcompensatie te laten opstellen. De Gemeente ontvangt hiervan een exemplaar direct nadat die is opgesteld.

7. Het staat Ontwikkelaar vrij om met degene die een aanvraag voor tegemoetkoming in Nadeelcompensatie heeft ingediend (hierna: de verzoeker), te onderhandelen over een minnelijke regeling. Komen Ontwikkelaar en de verzoeker tot overeenstemming dan betaalt Ontwikkelaar het overeengekomen bedrag rechtstreeks aan de verzoeker, met dien verstande dat de Ontwikkelaar er zorg voor dient te dragen dat onderdeel van de minnelijke regeling behelst dat het verzoek om vergoeding van Nadeelcompensatie wordt ingetrokken dan wel niet wordt ingediend. De Ontwikkelaar stuurt aan de Gemeente een bewijs van betaling.

Artikel 12 Zekerheidsstelling

1. BPD heeft uiterlijk ten tijde van ondertekening van deze overeenkomst een concerngarantie van [redacted] verstrekt als zekerheid voor de nakoming van Ontwikkelaar uit de anterieure overeenkomst voortvloeiende verplichtingen zijnde 50% van de financiële verplichtingen, De concerngarantie dient bij ondertekening van de Overeenkomst aan de Gemeente ter hand gesteld te zijn en wordt toegevoegd aan de Overeenkomst als **Bijlage 10.**

2. Nikkels heeft uiterlijk ten tijde van ondertekening van deze Overeenkomst een waarborgsom dan wel een afbouwende bankgarantie van [redacted] verstrekt als zekerheid voor de nakoming van Ontwikkelaar uit de anterieure overeenkomst voortvloeiende verplichtingen, zijnde 50% van de financiële verplichtingen, conform de model bankgarantie opgenomen in **Bijlage 10a**.

3. Als zekerheid voor de nakoming door de Ontwikkelaar van zijn verplichtingen die voortvloeien uit artikel 11 lid 2, zullen BPD en Nikkels uiterlijke twee weken na ondertekening van deze Overeenkomst een concern- respectievelijk waarborgsom (conform model **Bijlage 10**) of een bankgarantie (conform model **Bijlage 10b**) verstrekken ter hoogte van [redacted] conform de door SAOZ opgestelde Risicoanalyse nadeelcompensatie (bijlage 11), beide voor 50%.

Artikel 13 Totstandkoming, looptijd en ontbinding van de Overeenkomst en ontbreken van aanspraken op vergoeding van kosten en schade

1. Deze Overeenkomst komt tot stand zodra het College een besluit tot aangaan van deze Overeenkomst heeft genomen én de Overeenkomst door Partijen door de daartoe bevoegd personen is ondertekend. Daaraan voorafgaand kunnen Partijen geen enkel recht ontlenen aan de inhoud van deze Overeenkomst. Partijen zijn daarnaast over en weer nooit aansprakelijk of kunnen door de wederpartij niet worden aangesproken voor een vergoeding van enigerlei schade, kosten en/of rente wegens het niet tot stand komen van de Overeenkomst.

2. De Overeenkomst wordt aangegaan voor de looptijd van het Project en totdat Partijen aan hun verplichtingen die voortvloeien uit de Overeenkomst hebben voldaan.

3. In aanvulling op artikel 6:265 BW (vereisten voor ontbinding), is de Gemeente bevoegd deze Overeenkomst zonder gerechtelijke tussenkomst en zonder enige verplichting tot schadevergoeding richting de Ontwikkelaar te ontbinden indien:

    a. het Planologisch besluit door de bestuursrechter wordt vernietigd en herstel van de geconstateerde gebreken naar het oordeel van de Gemeente – na voorafgaand overleg met de Ontwikkelaar - niet binnen afzienbare tijd mogelijk is;
    b. het Planologisch besluit niet uiterlijk op 1 juli 2028 onherroepelijk is geworden. Voor zover er op 1 juli 2028 nog een beroepsprocedure loopt tegen het Planologisch besluit, wordt de termijn verlengd tot 6 weken nadat de bestuursrechter een einduitspraak heeft gedaan;
    c. sprake is van een toerekenbare tekortkoming van de Ontwikkelaar, nadat de Ontwikkelaar met inachtneming van een redelijke termijn van zes weken schriftelijk in gebreke is gesteld en gedurende deze termijn de toerekenbare tekortkoming niet opgeheven heeft;
    d. sprake is van (een aanvraag van) faillissement of surséance van betaling door Ontwikkelaar, BPD en/of Nikkels.

4. Aan een ontbinding op grond van dit Artikel, kan de Ontwikkelaar geen enkele aanspraak op vergoeding van kosten, schade of rente ontlenen, in welke vorm dan ook. In alle gevallen van ontbinding behoudt de Gemeente recht op vergoeding van de op dat moment opeisbare Kostenverhaalsbijdrage.

5. De Ontwikkelaar vrijwaart de Gemeente, zowel in als buiten rechte, voor alle schade en kosten alsmede alle aanspraken van derden in verband met het niet verkrijgen en/of niet onherroepelijk worden van het Planologisch besluit.

6. De Gemeente is jegens de Ontwikkelaar niet aansprakelijk voor schade of kosten indien het Planologisch besluit niet wordt verleend, niet onherroepelijk

CONCEPT

wordt, door de bestuursrechter wordt vernietigd en/of het Project niet gerealiseerd kan worden als gevolg van (het ontbreken van) besluiten van andere overheden.

Artikel 14 (On)overdraagbaarheid rechten en plichten

1. Het is Ontwikkelaar zonder de nadrukkelijke schriftelijke toestemming van de Gemeente niet mogelijk haar rechten en/of plichten uit hoofde van deze Overeenkomst en/of eventueel daaruit voortvloeiende overeenkomsten geheel of gedeeltelijk, direct of indirect over te dragen, te vervreemden, te verkopen en/of anderszins te bezwaren (zoals doch niet uitsluitend door het vestigen van een stil pandrecht). Haar rechten en/of plichten uit hoofde van de Overeenkomst en/of eventueel daaruit voortvloeiende overeenkomsten zijn goederenrechtelijk dus onoverdraagbaar/onbezwaarbaar in de zin van artikel 3:83 lid 2 BW. Hierop uitgezonderd zijn de plichten die uit hoofde van deze overeenkomst moeten worden doorgelegd aan derden.

2. De Gemeente zal de in Artikel 14.1 bedoelde toestemming niet op onredelijke gronden onthouden en kan aan haar toestemming voorwaarden verbinden, waaronder het verstrekken van zekerheid en/of het verrichten van een toetsing op grond van de Wet Bibob.

3. Indien Ontwikkelaar in strijd handelt met het verbod zoals opgenomen in Artikel 14.1, verbeurt Ontwikkelaar een onmiddellijk opeisbare boete van [redacted] per overtreding.

Artikel 15 Gewijzigde omstandigheden

1. Indien zich na de ondertekening van deze Overeenkomst omstandigheden voordoen die van zodanige aard zijn dat overeenkomstig de bedoelingen van artikel 6:258 BW van Partijen of van een van de Partijen in redelijkheid niet verwacht kan worden dat deze de Overeenkomst ongewijzigd voortzet, treden Partijen met elkaar in overleg. Partijen proberen met dit overleg tot een redelijke aanpassingen van de Overeenkomst te komen, met inachtneming van de doelstellingen van de Overeenkomst.

2. Partijen merken als omstandigheden als bedoeld in het eerste lid in ieder geval aan: een pandemie, oorlog dan wel een stringenter overheidsbeleid op het gebied van stikstof en netcongestie

3. Indien Partijen het niet eens worden over de vraag of sprake is van sterk gewijzigde omstandigheden of een redelijke aanpassing van de Overeenkomst, is sprake van een geschil in de zin van Artikel 16.

Artikel 16 Geschillen

1. Indien tussen Partijen één of meer geschillen rijzen ter zake van deze Overeenkomst, zullen Partijen zich tot het uiterste inspannen deze in onderling overleg op te lossen. Het staat (een van) de Partijen altijd vrij om het geschil aan de rechter voor te leggen.

2. Geschillen worden beslecht door de bevoegde rechter van de rechtbank Gelderland.

Artikel 17 Boetebepaling

1. De Ontwikkelaar verbeurt in geval van een tekortkoming in de nakoming van haar verplichtingen uit deze Overeenkomst aan de Gemeente, na ingebrekestelling en verloop van de in die ingebrekestelling genoemde redelijke termijn waarbinnen alsnog kan worden nagekomen, ten behoeve van de Gemeente een onmiddellijk opeisbare boete van € 2.500,00 per gebeurtenis en vervolgens € 500,00 voor iedere dag of gedeelte van een dag dat de overtreding voortduurt, met een maximumbedrag van € 250.000,00 per gebeurtenis. Voor zover voor niet-nakoming in deze Overeenkomst een specifieke boete is overeengekomen, is het algemene boetebeding niet van toepassing.

2. Naast de boete, heeft de Gemeente aanspraak op nakoming dan wel kan zij vergoeding van aanvullende schadevergoeding vorderen.

Artikel 18 Verplichte kennisgeving

De Ontwikkelaar is ermee bekend dat de Gemeente binnen twee weken na ondertekening van de Overeenkomst door Partijen verplicht is om een kennisgeving van de gesloten Overeenkomst te doen op/in de voor haar gebruikelijke publicatiekanalen met de bedoeling om degenen, die geen partij zijn bij de Overeenkomst, te informeren over het feit dat de Overeenkomst is gesloten.

Artikel 19 Vertrouwelijkheid

1. Partijen komen overeen dat de volgende gegevens uit de Overeenkomst vertrouwelijk zijn en als zodanig moeten worden behandeld:
   - Financiële bepalingen (artikel 10);
   - Zekerheidsstelling (artikel 12);

2. Slechts voor zover de Gemeente daartoe gehouden is, zal zij de Overeenkomst en daarmee samenhangende documenten (voor zover deze bij haar berusten) openbaar maken. Indien en voor zover mogelijk zal dat geschieden met weglaten/weglakken van gegevens waarvan openbaarmaking op grond van de wet achterwege kan blijven. Ter zake zullen Partijen overleg plegen.

Artikel 20 Slotbepalingen

1. BPD en Nikkels zijn hoofdelijk verbonden tot de nakoming van alle verplichtingen die voor de Ontwikkelaar voortvloeien uit deze Overeenkomst.

2. Op de Overeenkomst is het Nederlands recht van toepassing.

3. Indien één van de bepalingen uit deze Overeenkomst nietig of vernietigbaar zou zijn, laat dit de geldigheid van de overige bepalingen uit deze Overeenkomst en daarmee de geldigheid van deze Overeenkomst (op zichzelf) onverlet.

4. Indien wijzigingen in wet- en regelgeving (waaronder rechterlijke uitspraken) leiden tot onuitvoerbaarheid van vastgelegde afspraken, werken Partijen mee aan een wijziging van de Overeenkomst in die zin, dat de oorspronkelijke afspraken in overeenstemming worden gebracht met de wijzigingen in wet- en regelgeving.

Aldus overeengekomen te Westervoort, op _____ 2026 en ondertekend.

Ondertekening:

VOF Ontwikkelcombinatie BPD-Nikkels,
Voor deze
BPD Ontwikkeling BV **Namens de Gemeente**

_____ _____

[redacted]

Wethouder

_____

[redacted]

en
Nisambo B.V.

Voor deze
Nikkels Projecten B.V.

CONCEPT

gemeente Westervoort

_____

[redacted]

CONCEPT

NOTITIE

Resultaten bepaling netbelasting nieuwbouw Westervoort

Kenmerken			
Project	22531 Bepaling netbelasting aansluiten nieuwbouw	**Datum**	19 november 2025
Auteur	T.A. Boschma MSc	**Co-lezer**	ing. B.B. Hooghiemstra
Onderwerp	Resultaten bepaling netbelasting nieuwbouw Westervoort	**Status**	Definitief
		Kenmerk	22531-1657230

1 Inleiding

In deze resultaten notitie presenteren we de bevindingen van ons onderzoek naar de effecten van verschillende verwarmings- en koelscenario's op het elektriciteitsnet. Deze notitie bouwt voort op de uitgangspunten die zijn vastgelegd in de startnotitie, zoals overleg tussen de gemeente, ontwikkelaars en adviesbureau DWA (Bijlage 1). We laten de opbouw van de piekvraag van woningen op woningaansluitingniveau zien, en geven de piekvraag van elektriciteit op het hogere netvlak weer, wanneer woningen worden verwarmd met een individuele warmtepomp, of via een warmtenet.

2 Doel

Het doel van deze studie is om te analyseren welk effect de warmtevoorziening in de nieuw te ontwikkelen wijk in Westervoort heeft op de elektriciteitsvraag van woningen op het net, in het kader van de netcongestieproblematiek in Nederland. Hierbij worden de effecten onderzocht van warmtelevering via individuele warmtepompen en via het bestaande warmtenet. Omdat een groot deel van de netcongestieproblematiek zich op het 'hogere' netvlak afspeelt, kijken we hierbij niet

Op al onze diensten en mededelingen is DNR 2011 (versie 2013) van toepassing.
DNR 2011 is gepubliceerd op onze website onder dwa.nl/dnr

alleen naar de effecten op woningniveau, maar ook op wijkniveau. Hierbij wordt duidelijk dat door verschillende gebruikspatronen de pieken en dalen minder groot zijn dan op individueel woningniveau.

3 Scenario beschrijving

Dit hoofdstuk beschrijft de hoofdcomponenten van elektriciteitsgebruik die voor de verschillende scenario's doorgerekend zijn. Vervolgens wordt kort in gegaan op belangrijke punten in de berekeningen voor zowel de aansluiting op het warmtenet, als de individuele warmtevoorziening.

3.1 Hoofdcomponenten piekvraag netbelasting per woning op hoofdaansluiting

In het onderzoek analyseren we de invloed van huishoudelijk gebruik, elektrisch koken, het opladen van auto's en de warmtevoorziening op de totale piekvraag van woningen, waarbij ook het effect van PV-panelen (negatieve belasting) wordt meegenomen. Voor de bepaling van de hoofdcomponenten is het belangrijk dat deze op een de zelfde dag starten. Het wekelijks elektriciteitsprofiel kent een ander gebruik in de weekenden dan doordeweeks. Voor de bepaling van het huishoudelijk gebruik is een dataset uit 2013 gebruikt, omdat dit de meest recente beschikbare informatie was. We nemen hierbij aan dat het profiel van huishoudelijk elektriciteitsgebruik niet wezenlijk verandert is tussen 2013 en nu. Deze data wordt gecombineerd met data uit 2019 (warmteprofiel en de PV-instraling). Hiervoor is het van belang dat deze uit dezelfde periode komen. De warmtevraag is deels afhankelijk van de buitentemperatuur, die dan ook weer beïnvloed wordt door de zoninstraling (en daarmee ook de PV-opwek). De beschikbare data voor het laden van auto's is een profiel in 2023. De startdag van dit jaar is anders (zondag) dan van de andere profielen (dinsdag). Daarom is het profiel 'doorgeschoven' om te laten starten op een dinsdag.

3.1.1 Huishoudelijk elektriciteitsgebruik

Voor het bepalen van het huishoudelijk elektriciteitsgebruik is gebruikgemaakt van de openbare datasets van Liander (https://www.liander.nl/over-ons/open-data). Op basis van deze datasets zijn twee verschillende profielen opgesteld: één voor kleine woningen en één voor grote woningen. De profielen zijn samengesteld door het gemiddelde te nemen van een aantal geselecteerde datasets, zodat een representatief beeld ontstaat van het elektriciteitsgebruik in verschillende type woningen.

De gehanteerde methode voor het opstellen van deze profielen is verder uitgewerkt en toegelicht in de uitgangspuntennotitie.

3.1.2 Elektrisch koken

In de profielen van Liander wordt geen gebruik gemaakt van elektrisch koken in de woningen. Daarom is het zaak dit los te modelleren. Hiervoor hebben we gekeken naar het jaarlijks gebruik van een inductiekookplaat (ongeveer 174 kWh). Vervolgens gaan we er vanuit dat het dagelijks gebruik van de kookplaat niet veel varieert in een huishouden. Daarom hebben we een drietal profielen opgesteld van het gebruik van de kookplaat. In het vergelijk op wijkniveau verdelen we de woningen over de verschillende kookprofielen. Onderstaand zijn de profielen voor gebruik van de elektrische kookplaat weergegeven.

Tabel 1: patronen voor elektrisch koken

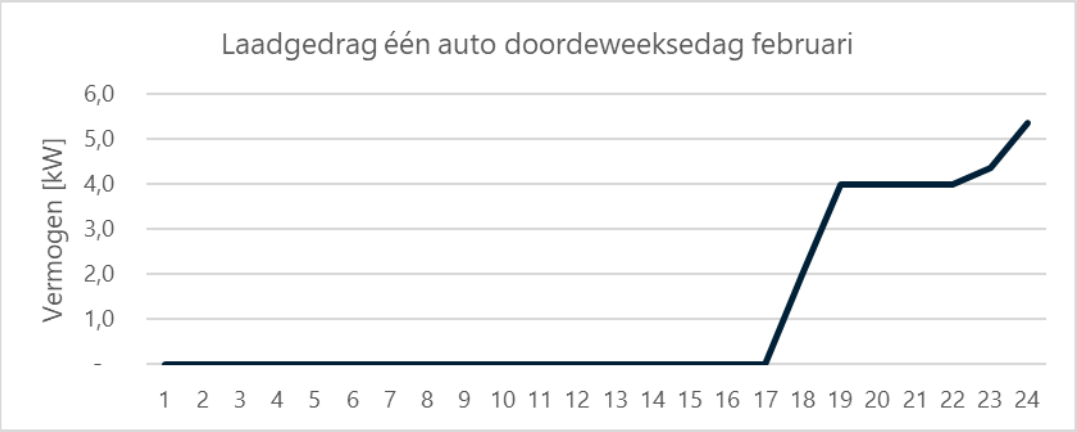
		kWh gebruik elektrisch koken		
	Kwartier	Patroon 1	Patroon 2	Patroon 3
1700	1	0	0,1	0,4
1700	2	0,1	0,8	0,8
1700	3	0,3	0,4	0,2
1700	4	0,8	0,3	0,3
1800	5	0,4	0,2	0
1800	6	0,2	0,1	0,1
1800	7	0,1	0	0
1800	8	0	0	0,1

3.1.3 Elektriciteitsgebruik voor het opladen van auto's

Voor het opladen van auto's is gebruikgemaakt van data van E-laad. Op basis van deze gegevens kan het energieverbruik van een laadpaal over een volledig jaar worden vastgesteld. In bijlage 2 zijn de gehanteerde uitgangspunten weergegeven.

Er is bij de analyse vanuit gegaan dat de laadpaal is voorzien van relatief slimme sturing. Dit betekent dat er tijdens piekmomenten niet maximaal wordt geladen, waardoor het elektriciteitsnet minder wordt belast op momenten dat de vraag naar stroom hoog is. Het laadschema wordt hierdoor afgestemd op de beschikbare capaciteit en het verbruikspatroon.

De onderstaande grafiek geeft het laadgedrag van de laadpaal weer gedurende het jaar. Zichtbaar is dat de auto niet direct maximaal (7 kW) gaat laden wanneer deze wordt aangesloten in de piekperiode, maar dat deze gemaximaliseerd op 4 kW laadt tot 21 uur, om vervolgens toe te nemen.

Figuur 1: Laadgedrag een auto

3.1.4 Elektriciteitsgebruik voor warmtevoorziening

Voor het bepalen van het elektriciteitsgebruik dat voortvloeit uit de warmtevoorziening, is in eerste instantie gebruikgemaakt van de warmteprofielengenerator van TNO. Met deze tool zijn twee afzonderlijke profielen opgesteld, die inzicht geven in het specifieke verbruiksprofiel per woningtype.

Profiel 'Grote woning'

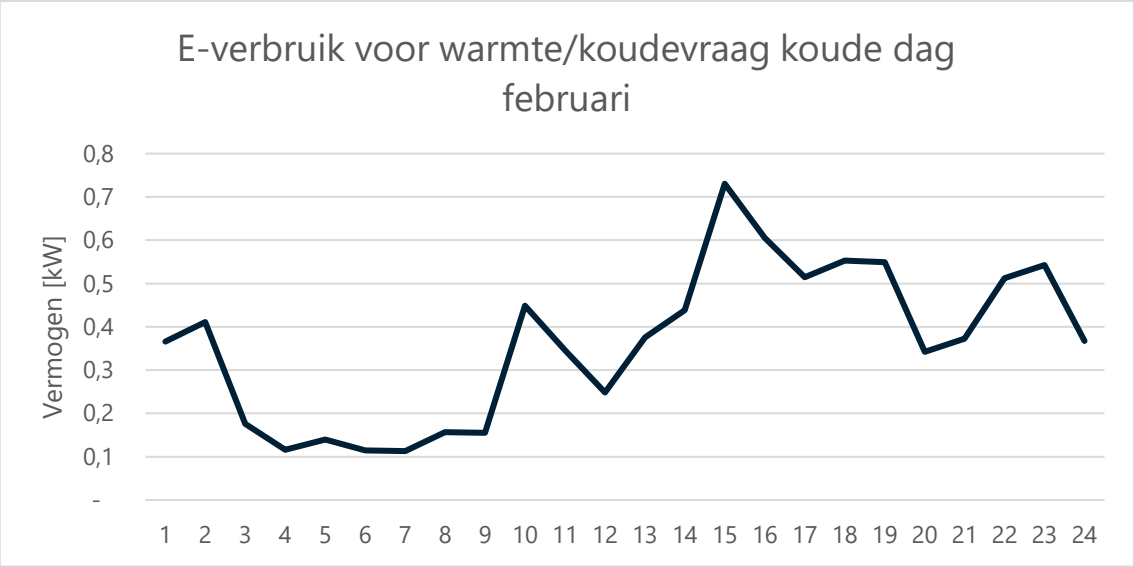
Voor het profiel van een 'grote woning' is uitgegaan van een tussenwoning, gebouwd ná 2014. Hierbij zijn de isolatiewaarden aangehouden zoals omschreven in de uitgangspuntennotitie. Dit zorgt voor een representatief beeld van de energievraag van moderne, goed geïsoleerde woningen binnen deze categorie.

Profiel 'Kleine woning'

Voor het profiel 'kleine woning' is gekozen voor een galerijwoning, eveneens met bouwjaar na 2014 en dezelfde isolatiewaarden als bij de grote woning. Op deze manier ontstaat een vergelijkbare basis om het elektriciteitsverbruik voor verschillende woningtypen te analyseren.

3.1.5 Bepaling elektriciteitsprofielen op woningniveau

Uitgaande van de vastgestelde warmtevraagprofielen is het bijbehorende elektriciteitsverbruik berekend, specifiek voor de inzet van warmtepompen bij de opwekking van warmte. Voor de grote woningen is gerekend met een COP die hoort bij een WPU 5G bodem-warmtepomp van het merk Itho-Daalderop. Voor de kleine woningen is uitgegaan van een lucht-waterwarmtepomp van Mitsubishi.

Figuur 2: E-verbruik voor warmte/koudevraag

3.1.6 Afweging tussen theoretische data en werkelijke gebruiksdata

Na de presentatie, en interpretatie van de conceptresultaten, gebaseerd op de uitkomsten van de TNO-profielengenerator is geconcludeerd dat de hieruit voortkomende waarden voor piekvraag te hoog zijn in vergelijking met wat we zien in praktijksituaties. Er is daarom onderzocht of het aanhouden van de waarden uit de TNO profielengenerator nog waardevol is voor dit project. Geconcludeerd wordt, dat dit voor dit project niet het geval is, en dat het aanhouden van de profielen generator tot een overschatting van de piekvermogens voor de individuele concepten zou leiden. Onderstaande alinea's geven de waarden uit de TNO profielengenerator weer, de theoretische piekvraag van de warmtepompen op basis van de technische handleiding, en de piekvraag van de warmtepomp, op de momenten dat er ook piekvraag in het elektriciteitsnet is: de relevante piekvraag (een koude dag met maximaal ruimteverwarmingsvermogen).

Maximum vermogen op basis van profielengenerator

Wanneer we kijken naar de maximale piek op basis van de profielen uit de TNO-profielgenerator, gecombineerd met de tapwatervraag en ruimteverwarmingsvraag, komen we uit op een maximale piek van 3,4 kW. De zwaarste variant van de WPU 5-G bodemwarmtepompen heeft een maximaal opgenomen vermogen van 3,5 kW (op basis van de technische handleiding van de bodemwarmtepomp). Ook voor de kleinere woningen zien we een theoretische maximale piek van 4,4 kW. Tegelijkertijd is vanuit de ontwikkelaars aangegeven dat woningen in de praktijk worden verwarmd met een maximaal elektrisch piekvermogen van 2 kW.

Theoretische piekvraag warmtepompen en relevante piekvraag

Hoewel vooraf is gekozen om de TNO-profielgenerator te hanteren en op basis van de efficiëntie van de warmtepompen het maximale elektriciteitsvermogen te bepalen, is besloten om deze methode los te laten en uit te gaan van waarden zoals die in de praktijk voorkomen. Het maximale vermogen voor warmte- en koudelevering op piekmomenten wordt in dit geval dus niet uitsluitend bepaald door het theoretisch maximum van de warmtepomp, maar door het slim inzetten van de warmtepomp en het

uitgesteld laden van warm tapwater ten opzichte van het maximum ruimteverwarmingsvermogen van de woning.

Voor grote woningen geldt dat het theoretisch maximum volgens de technische bijlage gemiddeld 3,5 kWe bedraagt, terwijl het relevante piekvermogen een vermogen van 0,7 kWe is. Voor kleinere woningen ligt is het maximaal relevante piekvermogen 1,02 kWe.

3.1.7 Tapwaterproductie en reductie van de tapwaterpiek

De tapwaterpiek uit de profielengenerator van de TNO wordt aangehouden om te bepalen hoe groot het theoretisch elektrisch vermogen voor tapwatervoorziening is. In de uiteindelijke bepaling van de piekbelasting op individueel woningniveau is dit geen factor. De maximum piek van de warmtepomp wordt bepaald door de ruimteverwarmingspiek (zie paragraaf 3.1.6).

3.1.8 Gebruik airco

Uit onderzoek blijkt dat in steeds meer woningen waar airconditioning aanwezig is, deze ook wordt ingezet voor het verwarmen van de woning. In 43,5% van de woningen in Nederland is airco aanwezig, in 2023 gebruikte 40% daarvan de airco ook voor ruimteverwarming. Daarom rekenen we 82,6% van de totale warmtevraag voor ruimteverwarming toe aan de warmtepomp. De rest wordt met airco voorzien. Omdat we nu niet meer werken met de warmteprofielen, is het niet correct om deze 1-op-1 over te nemen voor de invulling van warmtevraag. Daarom wordt het maximum vermogen wat gevraagd wordt door de airco bepaald door het maximum vermogen op basis van het warmteprofiel van de TNO, te verlagen met de factor tussen het warmteprofiel van de TNO en de resultaten zoals we deze zien in de praktijk (3.4.3).

3.1.9 PV-panelen

Op basis van de zonne-instraling, zoals vastgesteld via https://re.jrc.ec.europa.eu/pvg_tools/en/tools.html#PVP, wordt berekend hoeveel energie wordt opgewekt en op welk moment van de dag dit plaatsvindt. In deze berekening is uitgegaan van een woning met zes zonnepanelen, waarbij drie panelen op het oosten en drie panelen op het westen zijn gericht. De onderstaande grafiek toont de per uur opgewekte energie gedurende een doordeweekse dag in mei.

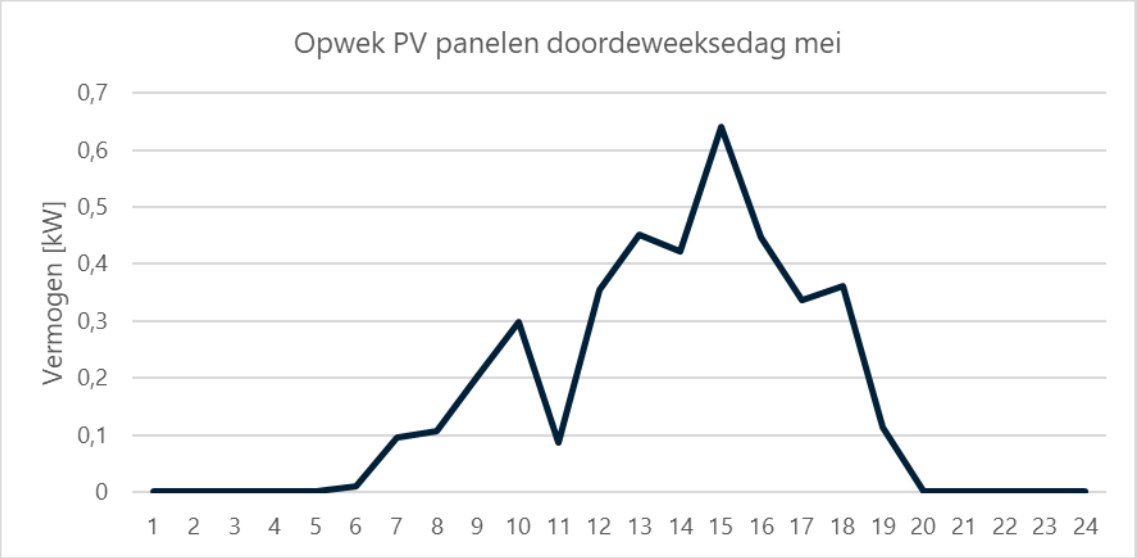
Opwekking van zonne-energie in grote woningen

De berekening van de opgewekte zonne-energie voor het profiel grote woning' is gebaseerd op de gemeten zonne-instraling, zoals vastgesteld via https://re.jrc.ec.europa.eu/pvg_tools/en/tools.html#PVP. Hierbij is niet alleen gekeken naar de totale hoeveelheid opgewekte energie, maar ook naar het moment van de dag waarop deze productie plaatsvindt. We gaan uit van 6 zonnepanelen: drie panelen zijn gericht op het oosten en drie panelen op het westen.

Deze oriëntatie zorgt ervoor dat de energieopwekking meer gespreid is over de dag, met productie in de ochtend door de oostelijke panelen en later op de dag door de westelijke panelen. Op die

manier wordt beter aangesloten op het dagelijkse verbruiksprofiel van bewoners. Door deze spreiding wordt het eigen verbruik van de opgewekte zonnestroom zo groot mogelijk gemaakt, wat gunstig is voor de bewoners en het elektriciteitsnet.

De onderstaande grafiek geeft een overzicht van de per uur opgewekte energie gedurende een doordeweekse dag in mei.

Figuur 3: Opwek PV-panelen

3.1.10 Aansluiting warmtenet

Voor de aansluiting van een woning op het warmtenet gelden, naast de eerder beschreven uitgangspunten, enkele aanvullende uitgangspunten

- Er is geen elektriciteitsgebruik in de woning zelf, aangezien de warmtevoorziening volledig door verbranding wordt verzorgd.
- Het elektriciteitsverbruik van de centrale voor pompenergie wordt hierbij buiten beschouwing gelaten.

3.2 Bepaling pieken op hoger netvlak

Bij het bepalen van de totale energievraag en -opwekking binnen een wijk, is het niet voldoende om alle individuele componenten van de woningen bij elkaar op te tellen. In de wijk bevinden zich 438 grondgebonden woningen, en 164 gestapelde woningen. Het totaalbeeld van de elektriciteitspiek wordt in dit geval beïnvloed door gelijktijdigheid: niet alle woningen vragen op hetzelfde moment hun maximale vermogen. Daarnaast spelen verschillende tapwaterprofielen en laadprofielen voor elektrische auto's een belangrijke rol in de spreiding van de energievraag. De bepaling van de piek op het hoger netvlak wordt daarom opgesplitst in de piek van het huishoudelijk gebruik, een piek voor elektrisch vervoer, en de (teruglever)piek van PV panelen.

3.2.1 Piek voor huishoudelijk gebruik, ruimteverwarming en warm tapwater

De gecombineerde huishoudelijke piekvraag van elektriciteit en die van ruimteverwarming en tapwater is in beeld gebracht in een de handreiking netbewuste energieconcepten voor nieuwbouwwoningen (Buitenklank & Nuna, 2025). In dit rapport wordt op basis van de thermische schil en het ventilatiesysteem de bandbreedte van de gelijktijdige netbelasting voor woningen op een zeer koude dag weergegeven. Uitgangspunt is hierbij dat de grote woningen 110 m^2 GBO hebben, en een individuele bodem warmtepomp krijgen, de appartementen zijn 70 m^2 GBO, en krijgen een individuele lucht warmtepomp. Voor het niveau van de thermische schil en het ventilatiesysteem houden we niveau 2 aan. De gelijktijdige netbelasting voor de grotere woningen is, 1,1 kW_e per woning, op basis van 10 W_e/m^2 GBO. De gelijktijdige netbelasting voor appartementen is 0,95 kW_e (op basis van 13,5 W_e/m^2 GBO).

3.2.2 Elektrisch vervoer

De impact van het elektrisch laden op het hogere netvlak is lager dan op het niveau van individuele aansluitingen. De gelijktijdige netbelasting voor het opladen van elektrische auto's is in het rapport van Buitenklank en Nuna ook bepaald aan de hand van vierkante meter BVO, en komt neer op ongeveer 0,28 tot 0,44 kW per woning. Deze piek valt echter niet gelijk met de piekvraag van de woningen, en kan nog verder verplaatst worden naar een periode waarin woningen een elektrische kleinere piekvraag hebben (na 21.00 uur). Zo zien we dat voor de kleinere woningen, de piekvraag toe neemt met 0,14 kW op het hogere netvlak. Voor grotere woningen stijgt de piekvraag per woning ook met 0,14 kW, wanneer we uit gaan van een gemiddelde toename op de piek van 1,25 W_e/m^2.

3.2.3 PV opwek

Op basis van de resultaten op woningniveau zien we dat de (teruglever) piek van PV opwek een stuk kleiner is dan de individuele piek: maximaal 7 kW_e voor het elektrisch laden ten opzichtte van 0,8 kW_e voor de zonnepanelen. Daarnaast valt de maximale piek voor zonnestroom meestal aan het einde van het voorjaar, of het begin van de zomer, niet gelijk met de maximale piek voor elektriciteitsvraag van de woningen. Daarom wordt de PV-piek niet verder mee genomen voor de bepaling van de maximale piekvraag op het hogere netvlak.

4 Resultaten

4.1 Woningniveau: grote woningen

Onderstaande tabel geeft de maximum waarden weer voor iedere categorie. Deze maximum waarden vinden niet per definitie op het piekmoment van de totale woning plaats. Dit is terug te vinden in de kolom piekmoment. Zo zien we bijvoorbeeld dat het maximum vermogen wat de bodemgebonden warmtepomp kan onttrekken aan het elektriciteitsnet op basis van de technische beschrijving komt op 3,5 kW. Door slimme regelingen, zien we echter dat op het piek moment de vraag van deze warmtepomp niet dit berekende maximum is, maar bepaald wordt door het benodigde vermogen voor ruimteverwarming voor de woning: 0,7 kW. Bijlage 3 bevat de grafieken met daarin het verbruik per uur weergegeven over de periode van een jaar. In de tabel zien we dat de maximale belasting van elektrisch vervoer, in verhouding tot de andere componenten vrij groot is.

Tabel 2: Resultaten maximum vermogen per categorie grote woningen (kW)

Een woning	Huishou-delijk	Koken	Warmte/koude	Elektrisch vervoer	Totaal	PV opwek	PV overschot	Piekmoment
Individuele oplossing	2,3	1,2	0,7	7,0	8,0	0,8	-	**8,0**
Warmtenet zonder airco	2,3	1,2	-	7,0	7,8	0,8	-	**7,8**
Warmtenet met airco	2,3	1,2	0,4	7,0	7,8	0,8	-	**7,8**

4.2 Woningniveau: kleine woningen

Wanneer we naar de kleine woningen kijken, zien we opvallend genoegd dat de piek van het huishoudelijk gebruik hoger is dan voor de grotere woningen. Een directe verklaring is hier niet direct voor gevonden, maar omdat dit voor alle scenario's gelijk is, wordt de impact ervan niet groot verwacht. Ook bij dit vergelijk zien we dat de impact van elektrisch vervoer groot is op de totale elektriciteitsvraag van de woning. Ook wordt zichtbaar dat de inzet van de bodemwarmtepompen zoals bij de grotere woningen leidt tot een kleiner verschil tussen de verschillende warmtevoorzieningen dan in dit scenario, waarbij er lucht warmtepompen geplaatst worden.

Tabel 3: Resultaten maximum vermogen per categorie kleine woningen (kW)

Een woning	Huishou-delijk	Koken	Warmte/koude	Elektrisch vervoer	Totaal	PV opwek	PV overschot	Piekmoment
Individuele oplossing	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1	-	-	**8,1**
Warmtenet zonder airco	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	-	-	**7,4**
Warmtenet met airco	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	-	-	**7,9**

4.3 Hoger netvlak

In het wijkoverzicht is de stroomvraag van de buurt op een centraal punt berekend. Zichtbaar is, dat de impact van elektrisch vervoer nu een stuk minder groot is, dan wanneer we naar individuele woningen kijken. Dit komt doordat er veel verschillende laadprofielen tegelijkertijd plaats vinden. Ook is zichtbaar dat de keuze voor een individueel systeem leidt tot een hogere piek

vermogensvraag dan het warmtenet, maar dat dit per woning een stuk minder groot is dan de optelling van de huishoudelijk gebruik en de maximum piekvraag van warmtepomp.

Tabel 4: Resultaten maximum vermogen volledige wijk (kW)

Een woning	Huishoudelijk gebruik, ruimteverwarming en warm tapwater	Elektrisch vervoer	Totaal	PV opwek
Individuele oplossing	637	83	720	nvt
Warmtenet zonder airco	251	83	334	Nvt
Warmtenet met airco	301	83	384	nvt

5 Conclusie

Op basis van de huidige uitgangspunten blijkt dat de extra vermogensvraag voor warmtepompen bij individuele woningen op woningniveau sterk afhankelijk is van het type warmtepomp en de aanwezigheid van elektrisch vervoer. Voor bodemgekoppelde warmtepompen is de extra vermogensvraag relatief beperkt; dit komt doordat het aandeel van elektrische auto's aanzienlijk bijdraagt aan de maximale piekvraag.

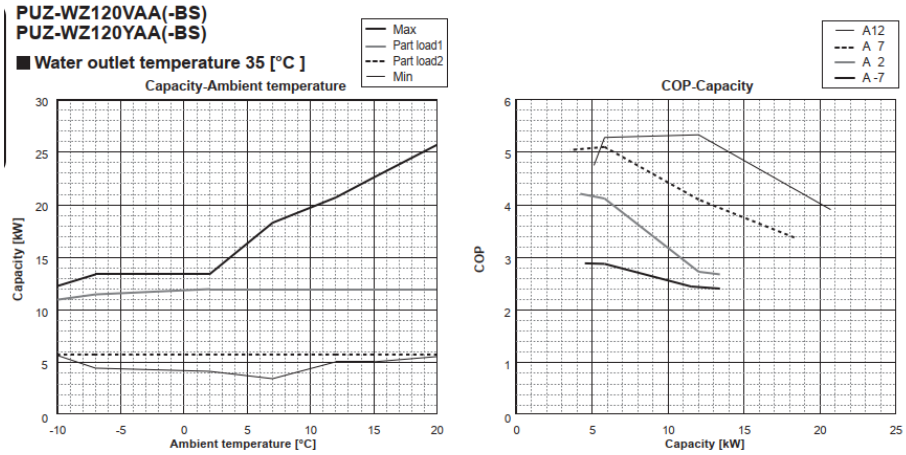
Bij kleinere woningen die zijn uitgerust met lucht-water warmtepompen, is het verschil in vermogensvraag groter: per woning bedraagt dit circa 1 kW extra per woning. Ook hier speelt elektrisch vervoer een bepalende rol bij de maximale vraag per woning.

Kijken we naar het totaalbeeld op wijkniveau, dan ontstaat er een hogere piekvraag wanneer individuele oplossingen worden toegepast in vergelijking met collectieve oplossingen. Dit verschil is te verklaren doordat collectieve systemen in deze situatie geen elektriciteitsvraag hebben; de benodigde warmte wordt centraal opgewekt, bijvoorbeeld bij afvalverbranding, en vervolgens aan de woningen geleverd. Daarbij moet worden vastgesteld dat de totale extra vermogensvraag per woning op wijkniveau een stuk lager uitvalt dan het individuele aansluitvermogen van een warmtepomp per woning.

6 Discussie

Na het uitgevoerde onderzoek blijven er enkele onzekerheden en mogelijke vervolgstappen over, die indien nodig kunnen worden meegenomen in een gevoeligheidsanalyse. Hieronder worden deze punten gestructureerd besproken.

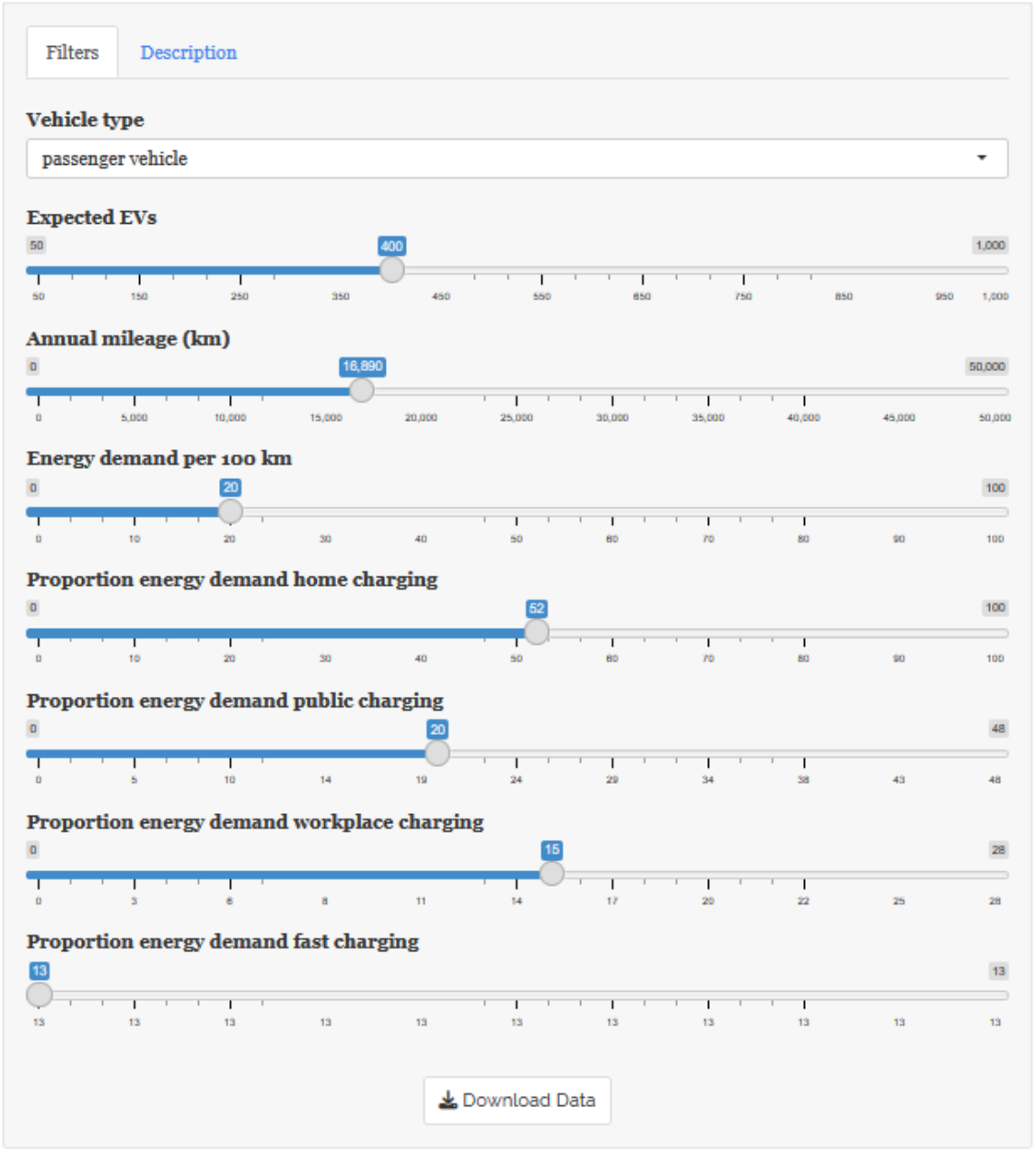
- Piekvermindering door Warm Tapwaterproductie tijdens PV-overschot
  - Het drukken van de pieklevering door PV-panelen door warm tapwater te produceren met de warmtepomp op momenten van een PV-overschot is nu buiten beschouwing gelaten. Hoewel dit lokaal gunstig kan uitpakken, wordt dit met het oog op duurzaamheid gezien als een kortzichtige oplossing.
- Efficiëntie-uitgangspunten airco-bijdrage
  - Voor de bijdrage van airconditioning is nu uitgegaan van de efficiëntie bij maximale frequentie. Het zou mogelijk gunstiger zijn om deze units op een lagere frequentie te laten draaien, wat de efficiëntie kan verhogen.
- COP van de warmtevoorziening
  - De COP voor de warmtevoorziening is gebaseerd op de aangeleverde tool van Alklima: 2,42. Het is echter niet volledig duidelijk welke combinaties van warmtepomp-units hieraan ten grondslag liggen. Vooralsnog wordt uitgegaan van onderstaande grafieken voor ruimteverwarming en een COP van 1,6 voor warm tapwater. Op basis van deze grafieken is de COP geëxtrapoleerd naar hogere en lagere temperaturen.

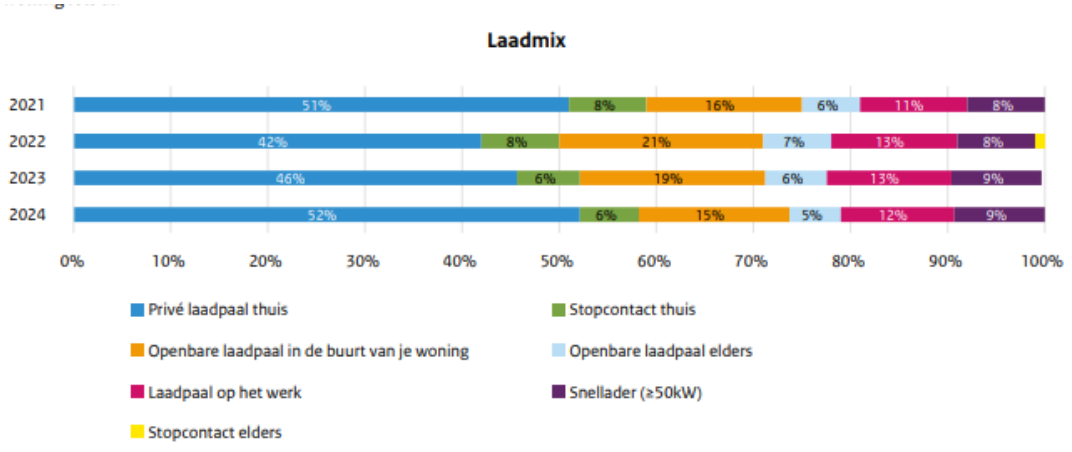

Bijlage 1 - Uitgangspuntennotitie

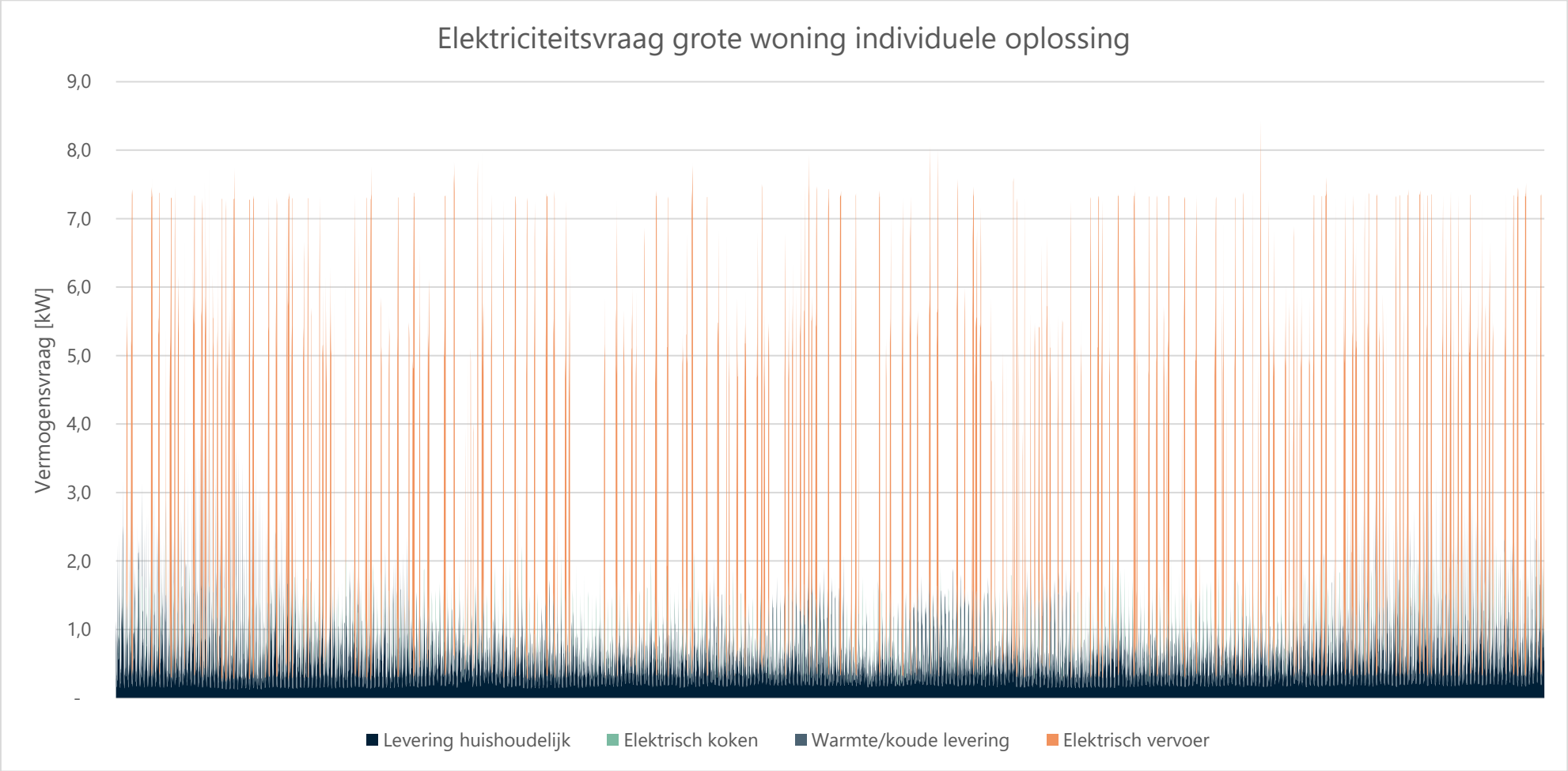
Bijlage 2 - Uitgangspunten elektrisch laden

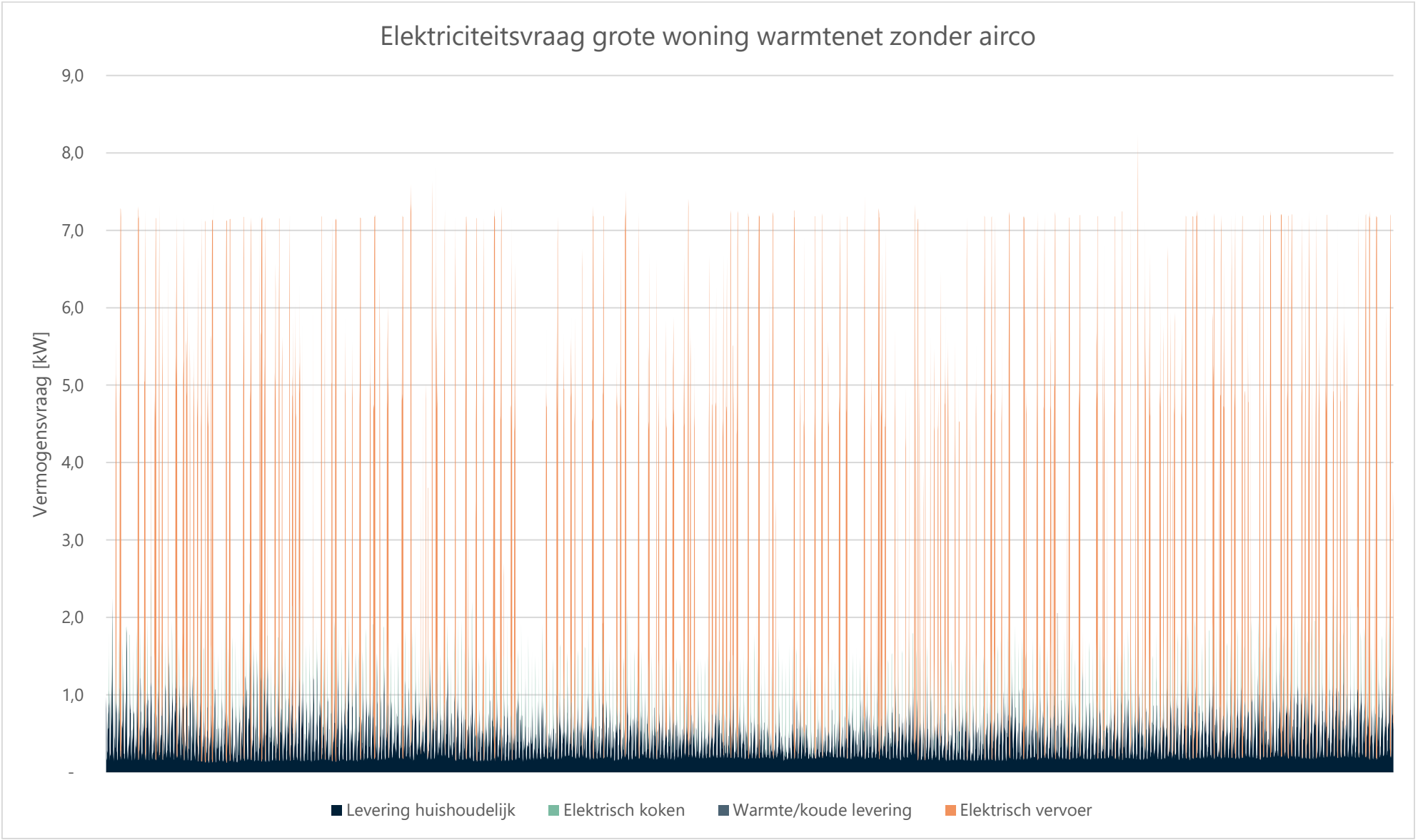

Filters
Description
Vehicle type
passenger vehicle
Expected EVs
50
400
1,000
50 150 250 350 450 550 650 750 850 950 1,000
Annual mileage (km)
0
16,890
50,000
0 5,000 10,000 15,000 20,000 25,000 30,000 35,000 40,000 45,000 50,000
Energy demand per 100 km
0
20
100
0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100
Proportion energy demand home charging
0
52
100
0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100
Proportion energy demand public charging
0
20
48
0 5 10 14 19 24 29 34 38 43 48
Proportion energy demand workplace charging
0
15
28
0 3 6 8 11 14 17 20 22 25 28
Proportion energy demand fast charging
13
13
13 13 13 13 13 13 13 13 13 13
Download Data

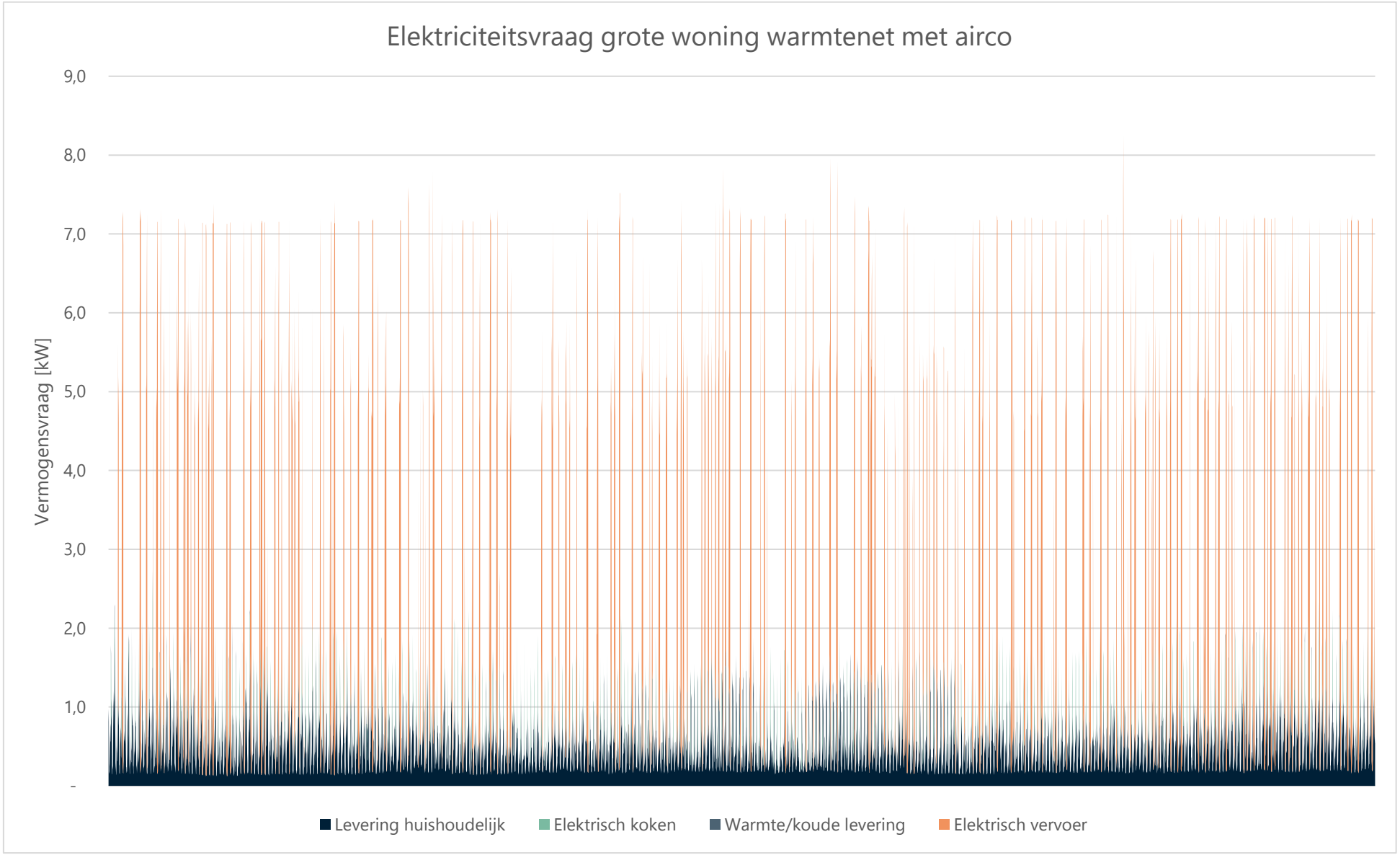

Laadmix
2021
2022
2023
2024
51%
8%
16%
6%
11%
8%
42%
8%
21%
7%
13%
8%
46%
6%
19%
6%
13%
9%
52%
6%
15%
5%
12%
9%
0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%
Privé laadpaal thuis
Stopcontact thuis
Openbare laadpaal in de buurt van je woning
Openbare laadpaal elders
Laadpaal op het werk
Snellader (≥50kW)
Stopcontact elders

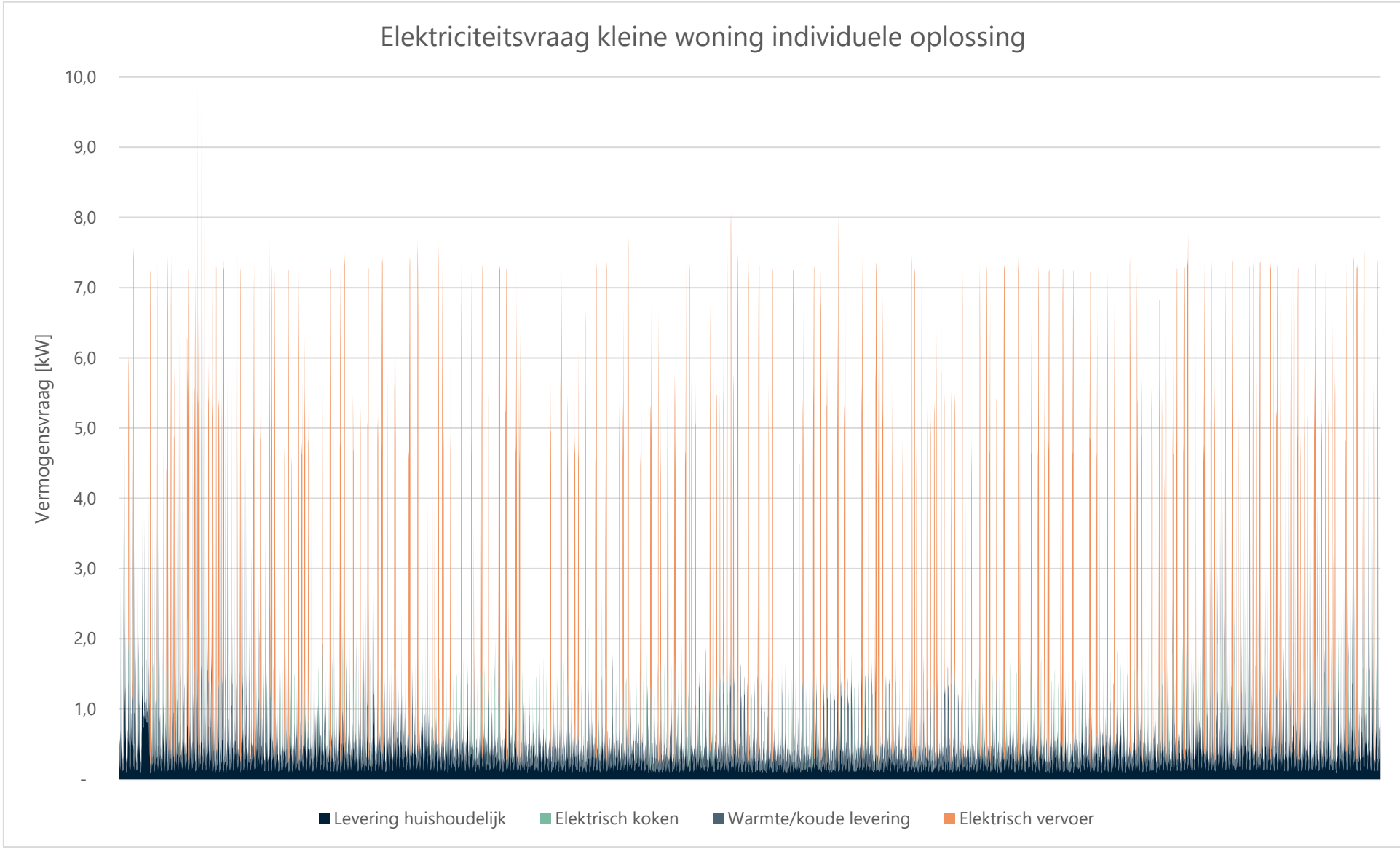
Bijlage 3 - Elektriciteitsgebruik per uur

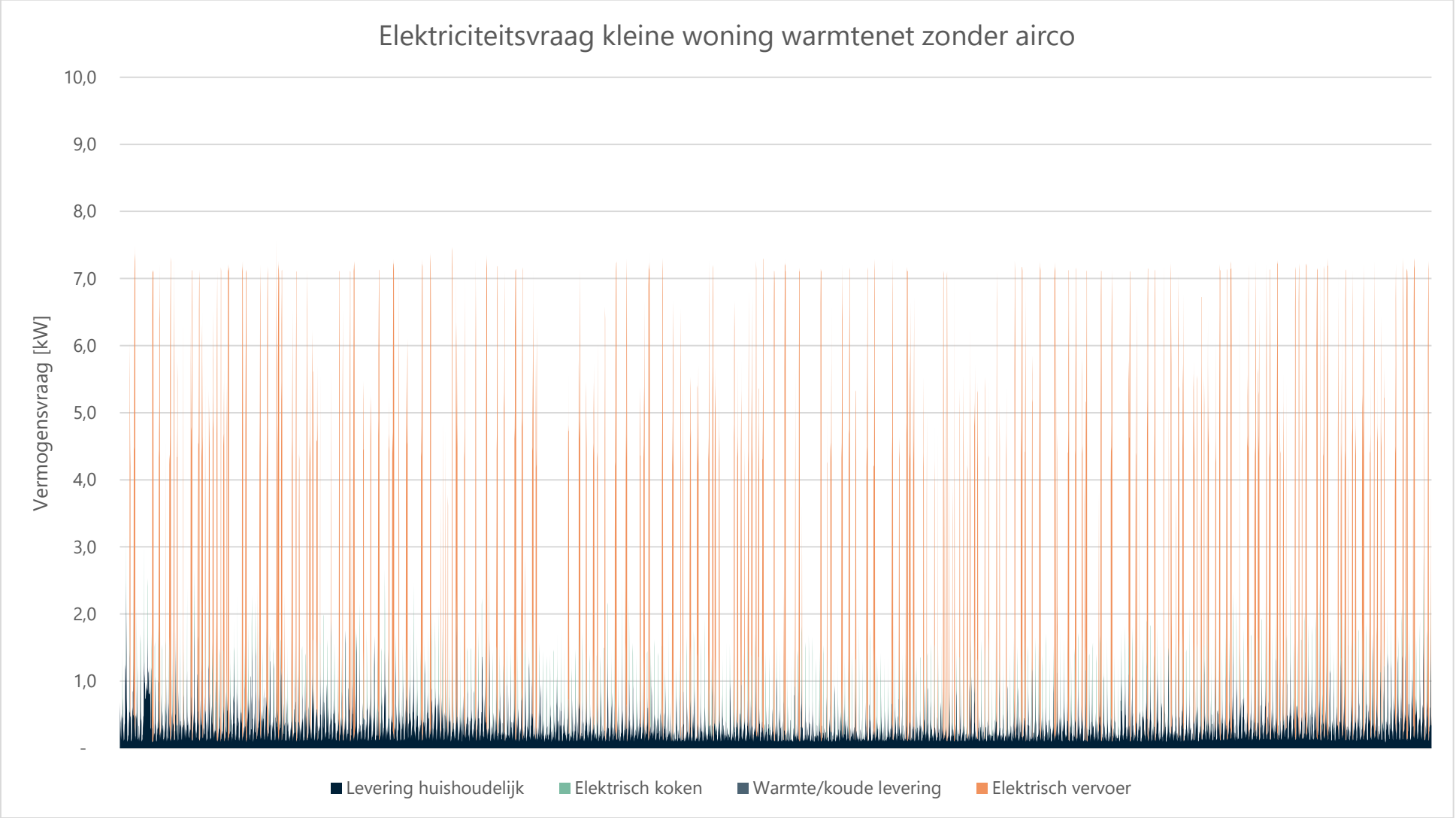

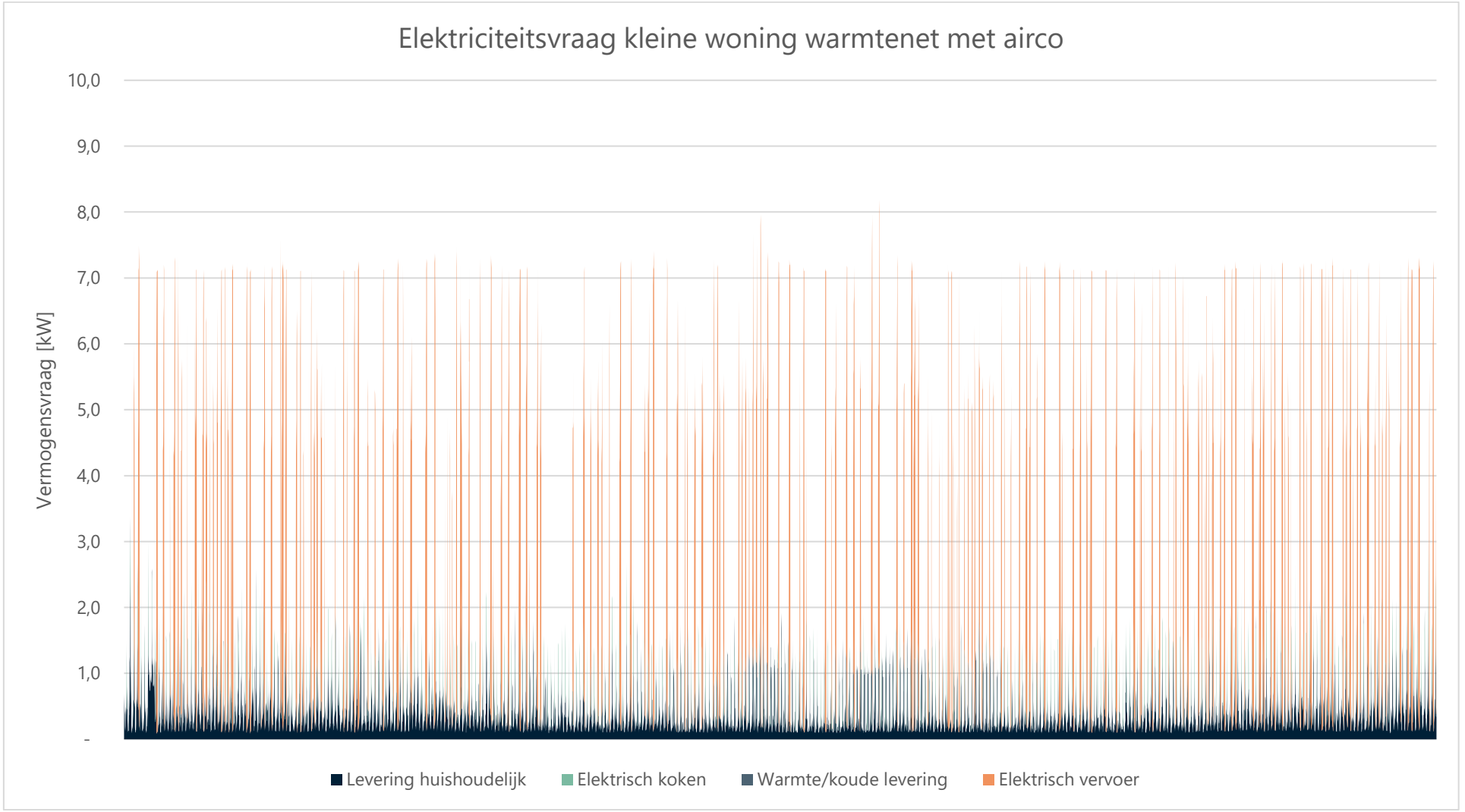
Op al onze diensten en mededelingen is DNR 2011 (versie 2013) van toepassing.
DNR 2011 is gepubliceerd op onze website onder dwa.nl/dnr

Elektriciteitsvraag grote woning warmtenet zonder airco
Vermogensvraag [kW]
9,0
8,0
7,0
6,0
5,0
4,0
3,0
2,0
1,0
-
Levering huishoudelijk
Elektrisch koken
Warmte/koude levering
Elektrisch vervoer

Elektriciteitsvraag grote woning warmtenet met airco
9,0
8,0
7,0
6,0
5,0
4,0
3,0
2,0
1,0
-
Vermogensvraag [kW]
Levering huishoudelijk
Elektrisch koken
Warmte/koude levering
Elektrisch vervoer

Elektriciteitsvraag kleine woning individuele oplossing
10,0
9,0
8,0
7,0
6,0
5,0
4,0
3,0
2,0
1,0
-
Vermogensvraag [kW]
Levering huishoudelijk
Elektrisch koken
Warmte/koude levering
Elektrisch vervoer

Elektriciteitsvraag kleine woning warmtenet zonder airco
10,0
9,0
8,0
7,0
6,0
5,0
4,0
3,0
2,0
1,0
-
Vermogensvraag [kW]
Levering huishoudelijk
Elektrisch koken
Warmte/koude levering
Elektrisch vervoer

Elektriciteitsvraag kleine woning warmtenet met airco
Vermogensvraag [kW]
10,0
9,0
8,0
7,0
6,0
5,0
4,0
3,0
2,0
1,0
-
Levering huishoudelijk
Elektrisch koken
Warmte/koude levering
Elektrisch vervoer

Op al onze diensten en mededelingen is DNR 2011 (versie 2013) van toepassing.
DNR 2011 is gepubliceerd op onze website onder dwa.nl/dnr

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

Vraag VVD-fractie over ingekomen stuk A12:

A12 Anterieure overeenkomst Westervoort Noord Oost
In het stuk staat: *'bijdrage ontwikkelaars aan die infrastructurele aanpassingen van de omliggende wegen als gevolg van de ontwikkeling van Westervoort Noord?"*

Welke aanpassingen en welke omliggende wegen worden bedoeld?

Antwoord:

De quote zoals verwoord in de vraagstelling herkennen wij niet uit de stukken. Omdat slechts ten dele bekend is welke infrastructurele aanpassingen in de omgeving exact nodig zijn voor de ontwikkeling van Westervoort Noord oostelijk deel wat de kosten daarvan zijn en hoe de bekostiging daarvan is, is er voor gekozen om op basis van de nu bekende gegevens een lump sum afspraak te maken waarbij de gemeente volledige vrijheid heeft om de bijdrage naar eigen inzicht te besteden, al of niet aangevuld met aanvullend subsidies etc. Aanpassingen die zeker nodig zijn en hierin meegenomen zijn: aanpassing kruising Brouwerslaan/Dorpstraat, aanpassing linksafstrook Hamersestraat/Rivierweg, aanpassing rotonde Liemersallee.

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201727135 Zaaknummer: Z/23/103400

Portefeuillehouder(s): P.J.H. Pennekamp

Voor vragen
Naam: Gert Jan Nust
Telefoon: 0610943936
E-mail: g.nust@1stroom.nl

Komt wel terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Voorlopig Ontwerp Sportpark Westervoort

Aanleiding voor deze kennisgeving
De portefeuillehouder heeft bij de behandeling van de nota van uitgangspunten sportpark Westervoort tijdens de raadsvergadering van 26 januari 2026 toegezegd het voorlopig en definitief ontwerp ter kennisgeving aan de raad te sturen.

Relevant beleidskader
Westervoort Noord, Sportpark Westervoort

Inhoud van mededeling
In de projectgroep sportpark waar de sportverenigingen en de gemeente overleggen over alle onderwerpen aangaande het nieuwe sportpark is op 10 maart 2026 het voorlopig ontwerp (VO) voor het sportpark besproken en met een aantal uitwerkingspunten voor het definitief ontwerp (DO) goedgekeurd. Ten opzichte van het schetsontwerp (SO) dat op 26 januari 2026 door de gemeenteraad is vastgesteld zijn een paar punten in het VO gewijzigd.

De belangrijkste aanpassing is het toevoegen van een verzamelplein voor het clubgebouw. SC Westervoort heeft deze wens bij de behandeling van de nota van uitgangpunten sportpark in de gemeenteraad ingebracht en de raad heeft het college verzocht om te onderzoeken of dit mogelijk is. De beachvolleybalvelden zijn in het ontwerp verplaatst ten koste van het Cruijffcourt. Het Cruijffcourt maakt geen onderdeel uit van de nota van uitgangspunten en was optioneel aan het ontwerp toegevoegd en is daar nu uit verwijderd ten gunste van een verzamelplein.

Het VO is in opzet verder gelijk aan het SO en is verder uitgedetailleerd. Met het vastgestelde VO (zie bijlage 1) zijn de volgende punten meegegeven voor uitwerking in het DO:
- Afstand tussen tribune en hoofdveld, nu 6 meter, praktisch, veel ruimte voor publiek, geen opstoppingen, maar tribune ook wel ver van het veld. BEIDE voetbalverenigingen maken gezamenlijke keuze. Kan in principe ook in UO (Uitvoeringsgereed Ontwerp).
- Plaats scorebord toevoegen
- Ballenvanger in profiel 6 ontbreekt
- Beachvolley opschuiven naar houtsingel, vrijgekomen ruimte wordt speeltuin, gemeente levert programma aan.

- Entreegebied overzichtelijk maken door deel boomweide in plaats van bos, wellicht nog drempel voor de bocht toevoegen?
- Doelen op natuurvelden
- Keuze verlichting op natuurgrasbijvelden
- Onderzoek naar benodigde sportvoorzieningen t.b.v. keuze te realiseren kwantiteit voor alle sport.
- Voetbalverenigingen geven aan welke velden natuur-kunst en tevens wel/geen verlichting op natuurgras.
- Stalling doelen op natuurgras toevoegen
- Geen kunstgras in stalling doelen maar tegels.
- Verenigingen bepalen of, en waar prullenbakken
- Bij de waterbergingen rekening houden met toegankelijkheid beheer
- Controleer toegankelijkheid calamiteiten, minimaal inrijden en achteruit terug
- Er komen geen extra hekken i.v.m. entreegeld innen. Verenigingen verzinnen hier zelf een oplossing voor als ze dat willen blijven doen.

Na de besluitvorming in de projectgroep sportpark op 10 maart 2026 heeft de voorzitter van SC Westervoort op 31 maart 2026 aangegeven dat hij vaststelling van het VO prematuur vindt zolang de brief van SC Westervoort aan het college (d.d.16 maart 2026) niet is beantwoord. Het college heeft de brief van SC Westervoort op 31 maart 2026 beantwoord, de gemeenteraad heeft hiervan een afschrift ontvangen.

Westervoort, 14 april 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. Sluiter (MA) Drs. A.J. van Hout

Bijlagen:

Registratienummer:	*Omschrijving:*
1. 201727182	Voorlopig Ontwerp Sportpark Westervoort

ONTWERP SPORTPARK WESTERVOORT

gemeente Westervoort

LEGENDA

- BOOM BESTAAND
- BOOM NIEUW MET CODE
- BOOM KAP
- WILDE, GEMENGDE HAAG
- BOSPLANTSOEN BOOM- EN STRUIKVORMERS, KERN-MANTEL-ZOOM
- BOSPLANTSOEN OVERIG
- STRAKKE HAAG
- HEESTERVAK (NTB)
- VASTE PLANTENVAK (IN GROEPEN)
- GRAS/PARKEERVAK GRASBETON, BAND 10X20 EN VARKENSRUG
- RIJVERHARDING ASFALT ZWART NTB
  WANDELVERHARDING STOLGRIND GEEL
- BLOEMRIJK GRASLAND, EXTENSIEF GEMAAID GRAS, RUIGTE
- KLINKERVERHARDING 20X10
  FITSPARKEERVERHARDING NIEUWE GEB. KLINKERS ROODBRUIN
- FIETS ROOD ASFALT
- LICHTMAST PAALTOP
- LICHTMAST HOOG EENZIJDIG/TWEEZIJDIG
- LICHTMAST SPORT BESTEKSFASE ENKEL/DUBBEL
- ZITBANK ZIE PROFIELEN
- TEGEL 50X50 GRIJS ZONDER VELLINGKANT
  STELCONTEGEL 100X100 VLAK ZONDER STALEN BAND
- AFVALBAK (NOG NIET VOORZIEN)
- HEKWERK DUBBELSTAAFMAT 200 MET POORT
- HEKWERK DUBBELSTAAFMAT LEUN 110
- BALLENVANGER

- A. PARKEREN AUTOS
- B. NATUURLIJK EV. UITBREIDING PARKEREN AUTOS
- C. ALGEMEEN ENTREEBORD
- D. VOETBAL BIJVELD GRAS
- E. VOETBAL BIJVELD KUNST
- F. WATERBERGING
- G. TENNIS
- H. VERZAMELPLEIN
- I. VLAGGEN (7)
- J. CLUBHUIS
  TRIBUNE VOETBALZIJDE
  HOOG TERRAS KORFBAL
  TERRASSEN NOORD EN ZUID
- K. VOETBAL HOOFDVELD GRAS/KUNST?
- L. KORFBAL (RESERVE)
- M. BEACHVOLLEYBAL
- N. PADEL
  2+3 (RES)
- O. FIETSPARKEREN 296 ST
- P. PARKEREN TOURINGCARS KISS&RIDE
- Q. VRIJ FIETSPAD 2-R
- R. AUTO-ONTSLUITING
- S. WANDELPAD (NADER DETAILLEREN)
- T. TOEKOMSTIGE HERINRICHTING WETERING
- U. STAWAL
- V. GELUIDSCONTOUR PADEL
- W. GELUIDSCONTOUR SPORT
- X. LOPEN EN TOELEVERANCIERS (+CALAMITEITEN)
- Y. ENTREE MET SLAGBOMEN
- Z. PARKEREN BUS
- AA. OUD PAPIERAKTIE (NOG BEPALEN)
- AB. EV. UITBREIDING TENNIS
- AC. LEIDINGENSTROOK (INCL. VEILIGHEIDSZONE)
  GEEN OPGAANDE BEPLANTING
  GEEN GRAAFWERK
- AD. KORFBAL
- AE. KORFBAL (MET JEUGDVELDEN)
- AF. CRUYFFCOURT 42X28
- AG. OPSTELPLAATS TRAININGS-/PUPILLENDOELEN
- AH. PUPILLENDOEL UITKLAP
- AI. DUGOUT
- AJ. VERZAMELPLEIN INCL RIJWEG
- AK. 2 ST. ONDERGRONDSE AFVALCONTAINERS
- AL. RIJCURVE VUILNISWAGEN

GIFWOLKCONTOUR

EXPLOSIECONTOUR

LEIDINGENSTROOK

PROFIEL 1

PROFIEL 2

PROFIEL 3

PROFIEL 4

VOORLOPIG ONTWERP

AAN DEZE UITWERKING KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND

ONTWERP SPORTPARK WESTERVOORT

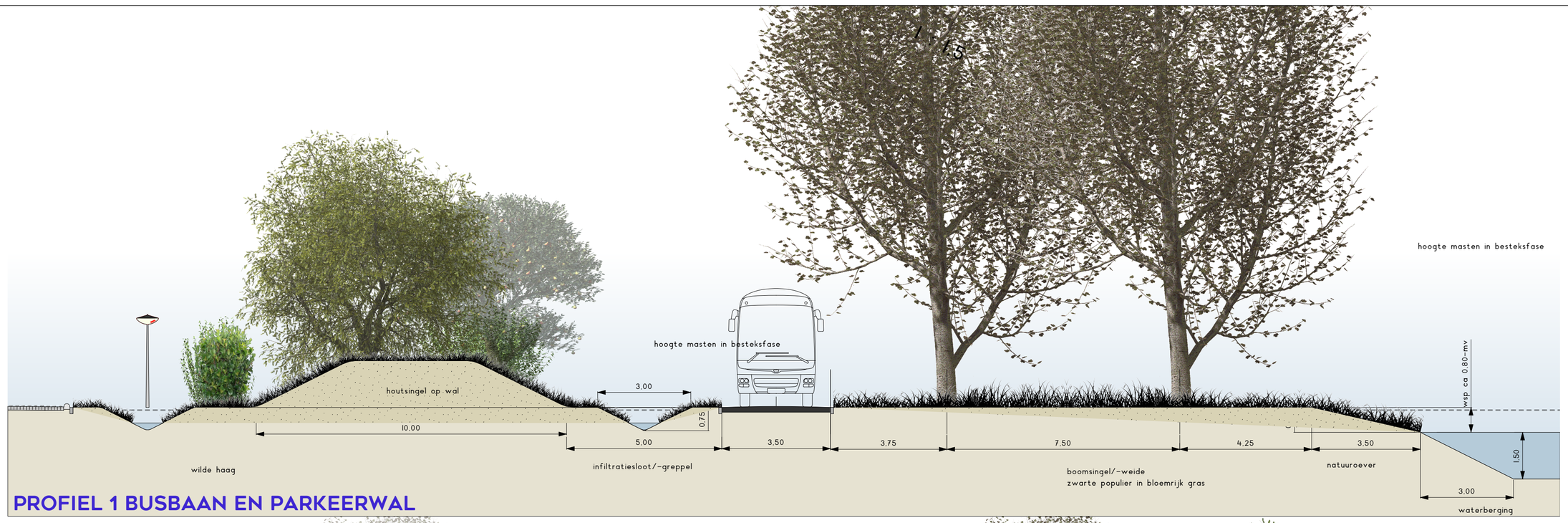
GEMEENTE WESTERVOORT

advies en inrichting landschap en openbare ruimte meppel - info@burostadenland.nl - www.burostadenland.nl - tel 06 41 66 95 20

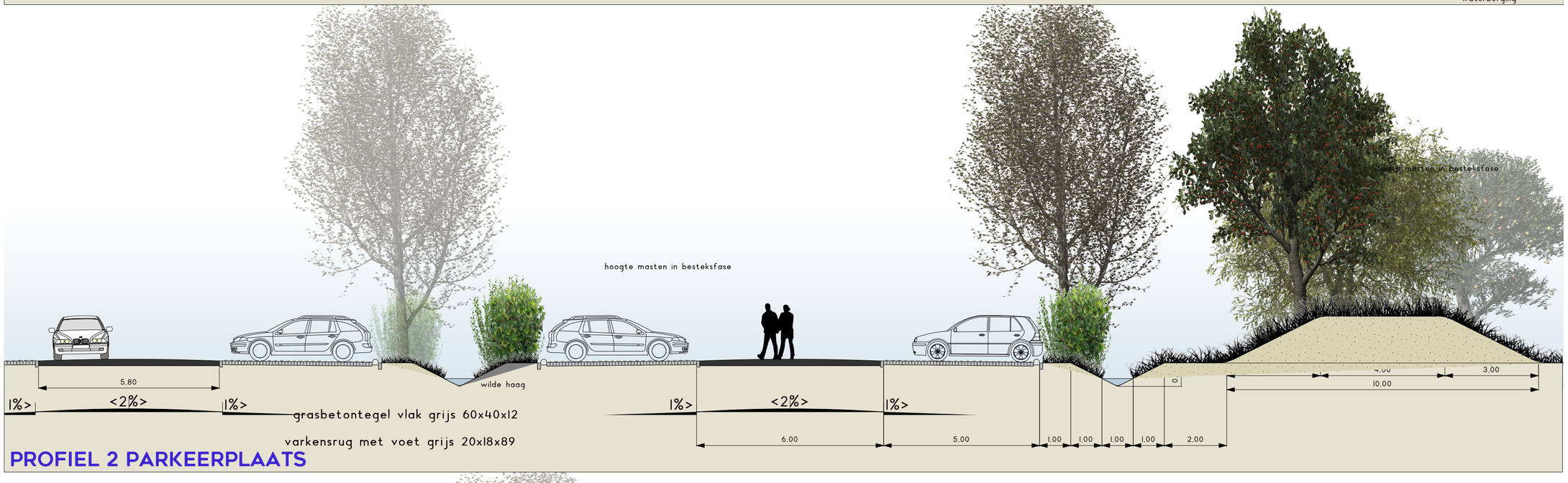
tekeningno	formaat	datum	door
1 (3)	A1	26-2-26	w.f. hilbers
versie	schaal	bestand	
VO2	1:1000	C:\Users\Wilfred\OneDrive - Buro Stad en Land\BSL\DATA\638-sport- en randpark duiven westervoort\tek\638-14.vwx	

plann.ing adviseurs en interieurs

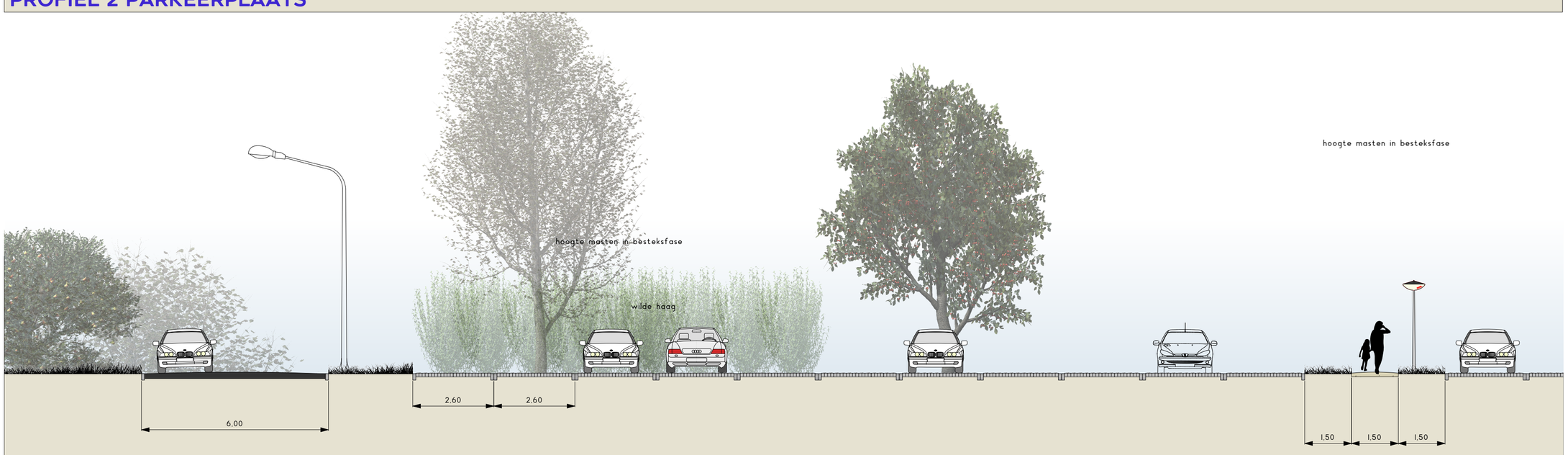
BURO STAD + LAND

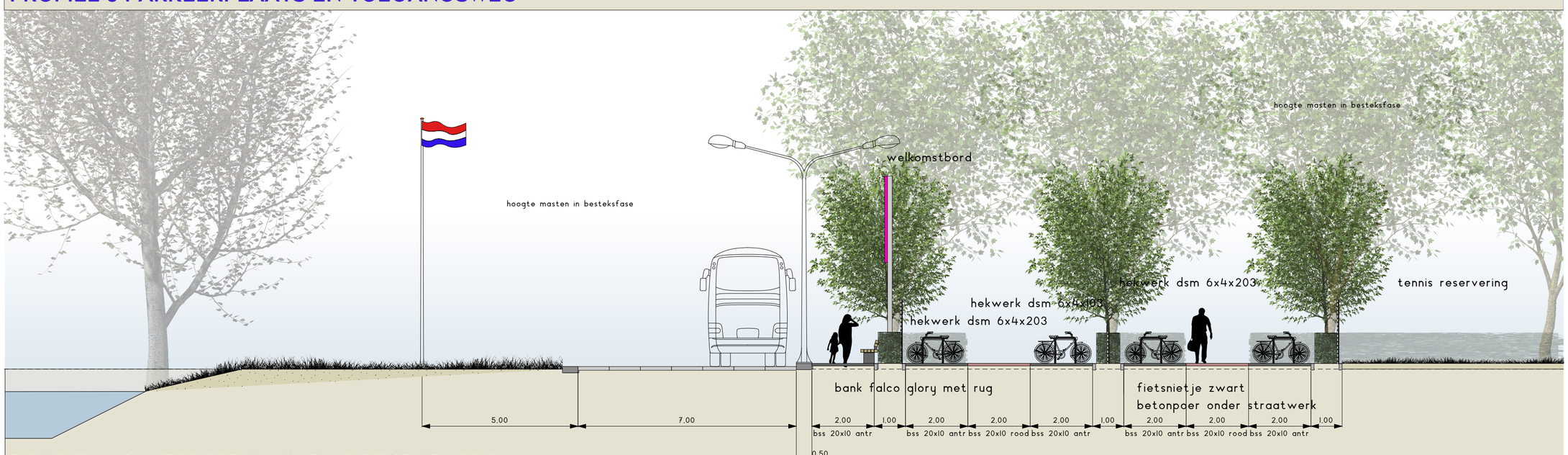
PROFIEL 1 BUSBAAN EN PARKEERWAL

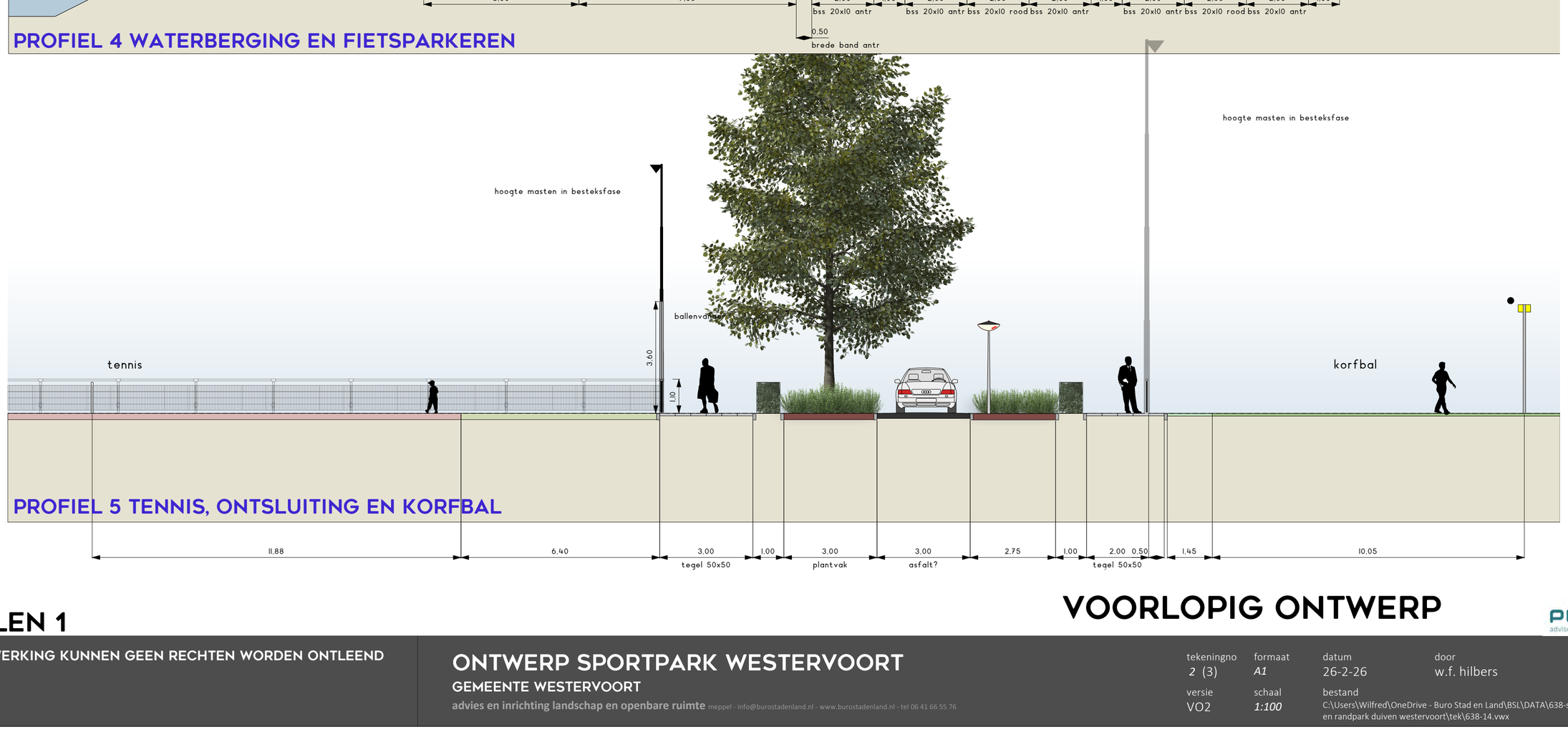
PROFIEL 2 PARKEERPLAATS

PROFIEL 3 PARKEERPLAATS EN TOEGANGSWEG

PROFIEL 4 WATERBERGING EN FIETSPARKEREN

PROFIEL 5 TENNIS, ONTSLUITING EN KORFBAL

PROFIELEN 1

VOORLOPIG ONTWERP

AAN DEZE UITWERKING KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND

ONTWERP SPORTPARK WESTERVOORT

GEMEENTE WESTERVOORT

advies en inrichting landschap en openbare ruimte meppel - info@burostadenland.nl - www.burostadenland.nl - tel 06 41 66 55 76

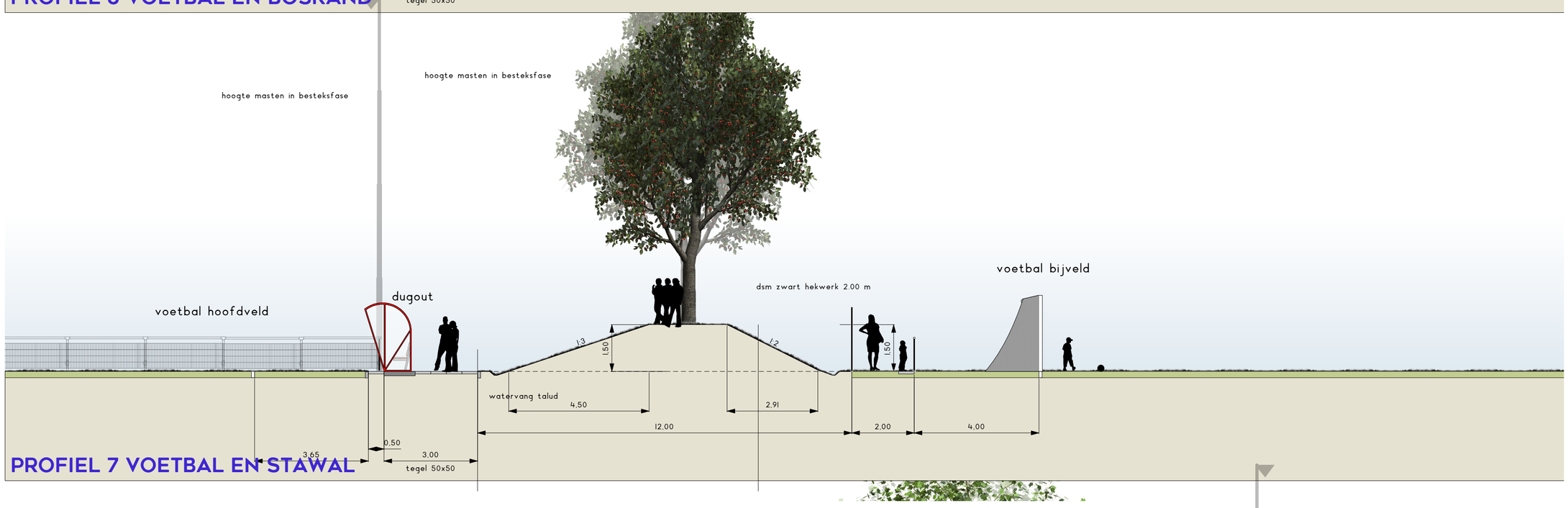
tekeningno	formaat	datum	door
2 (3)	A1	26-2-26	w.f. hilbers
versie	schaal	bestand	
VO2	1:100	C:\Users\Wilfred\OneDrive - Buro Stad en Land\BSL\DATA\638-sport- en randpark duiven westervoort\tek\638-14.vwx	

plann.ing adviseurs en ingenieurs

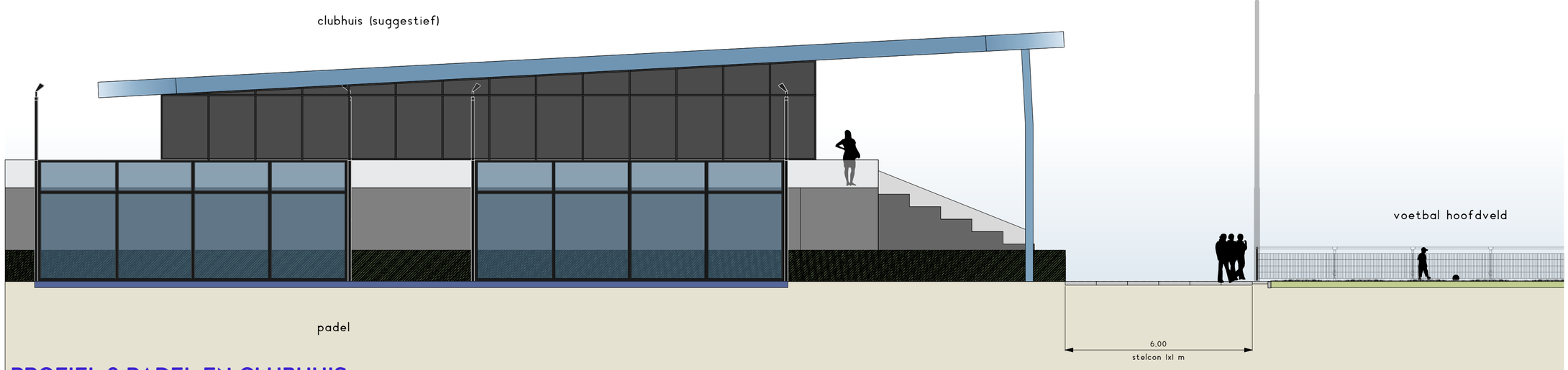
BURO STAD + LAND

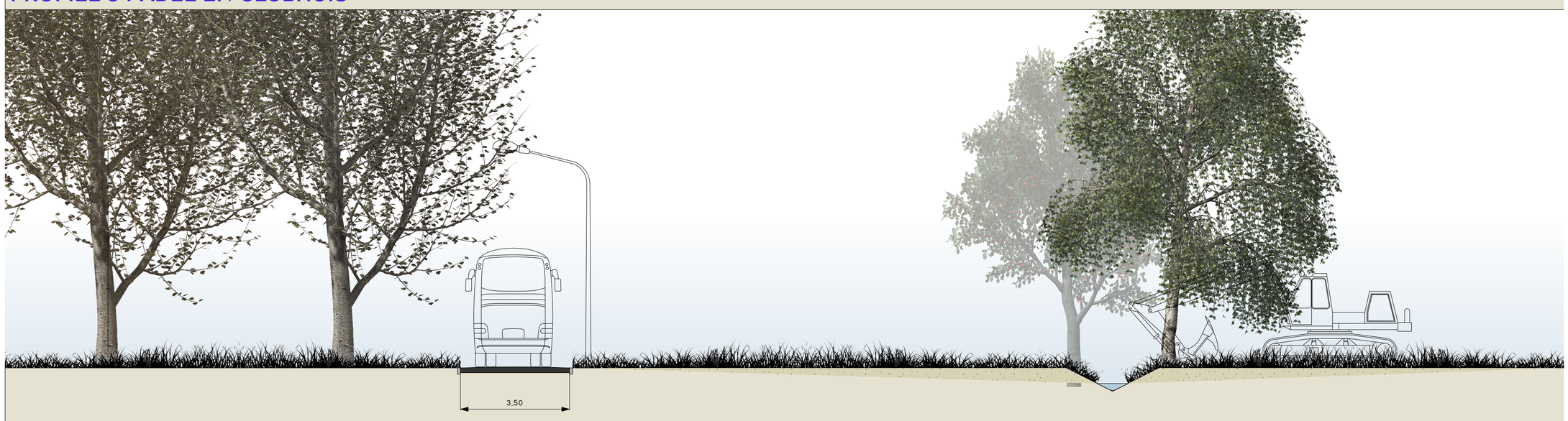
PROFIEL 6 VOETBAL EN BOSRAND

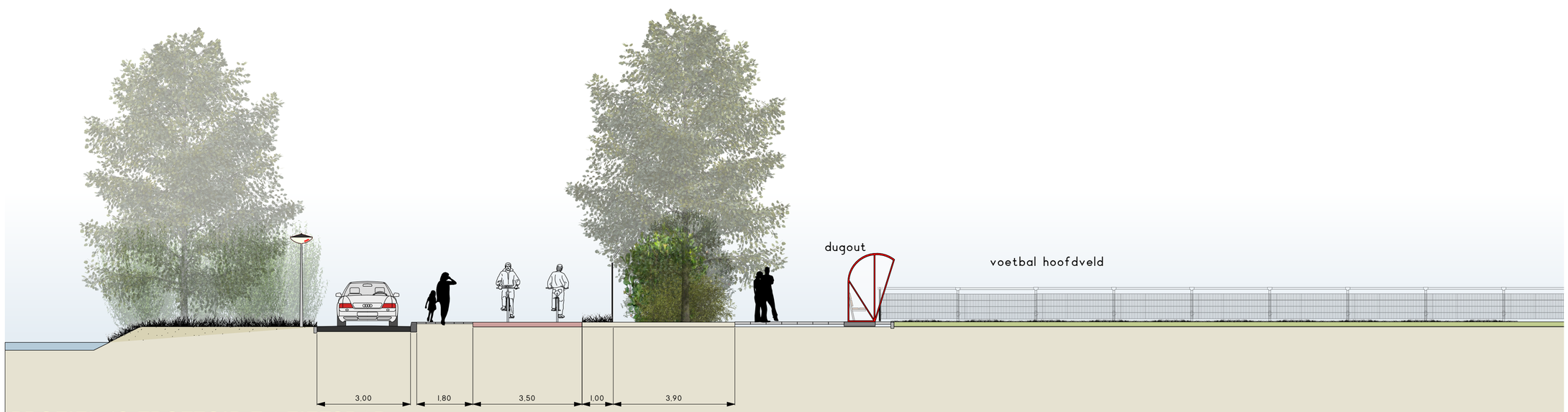
PROFIEL 7 VOETBAL EN STAWAL

PROFIEL 8 PADEL EN CLUBHUIS

PROFIEL 9 ENTREEGEBIED EN RESERVERING PARKEREN

PROFIEL 10 TROTTOIR EN FIETSPAD

PROFIELEN 2

VOORLOPIG ONTWERP

AAN DEZE UITWERKING KUNNEN GEEN RECHTEN WORDEN ONTLEEND

ONTWERP SPORTPARK WESTERVOORT

GEMEENTE WESTERVOORT

advies en inrichting landschap en openbare ruimte meppel - info@burostadenland.nl - www.burostadenland.nl - tel 06 41 66 55 76

tekeningno	formaat	datum	door
2 (3)	A1	26-2-26	w.f. hilbers
versie	schaal	bestand	
VO2	1:100	C:\Users\Wilfred\OneDrive - Buro Stad en Land\BSL\DATA\638-sport- en randpark duiven westervoort\tek\638-14.vwx	

planning adviseurs en ingenieurs
BURO STAD + LAND

gemeente Westervoort

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

Vragen VVD-fractie over ingekomen stuk A13:

A13 Voorlopig Ontwerp Sportpark Westervoort

1. Er staat *"Komt wel terug tot besluitvorming in de raad"*? Wanneer komt het wel terug in de raad tot besluitvorming?

Het college is voornemens het Definitief Ontwerp van het sportpark inclusief kostenraming én het definitieve programma van eisen voor het kleed- en clubgebouw ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad voordat de aanbestedingsprocedures worden opgestart. Dit zal na verwachting kort na de zomervakantie 2026 gebeuren.

2. Aanleiding voor deze kennisgeving
De portefeuillehouder heeft bij de behandeling van de nota van uitgangspunten sportpark Westervoort tijdens de raadsvergadering van 26 januari 2026 toegezegd het voorlopig en definitief ontwerp ter kennisgeving aan de raad te sturen. Tijdens de presentatie, waarvoor onze complimenten, kwamen enige punten en vragen naar voren. Vragen die ons op basis van het VO al eerder ter ore kwamen en waar onzes inziens nog geen antwoord op gegeven is: **Vraag naar een akoestisch onderzoek** i.v.m. de overlast die het geluid van Padelbanen kan geven; zeker als deze dicht op het plein gesitueerd zijn en de omloop van de kantine (hoger gelegen) voor het nog te ontwerpen clubgebouw.

Waarom is er geen gevolg gegeven aan de vraag of of dit geluid onderzocht kan worden? Het lijkt ons een hele terechte vraag als het gaat om ten 1e woningen en ten 2e het multifunctioneel gebouw zelf met het plein? Daarmee leg je verantwoording af voor een problematiek die niet onbekend is bij sportparken met Padel. Zeker als de tennisbaan naast het plein in de toekomst ook in 2 Padelbanen getransformeerd kan worden. Is deze aanname juist?

Voor het ontwerp van het sportpark zijn de gebruikelijke richtafstanden tot geluidgevoelige functies gehanteerd. Voor sport in zijn algemeenheid is de richtafstand 100 meter, voor padel geldt en richtafstand van 200 meter. Ten behoeve van het omgevingsplan is aanvullend hierop een geluidonderzoek uitgevoerd op basis van het ontwerp voor het sportpark. In dit onderzoek wordt het volgende geconcludeerd: *Uit de toetsing aan het Besluit kwaliteit leefomgeving blijkt dat voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau in de dag- en nachtperiode wordt voldaan aan de standaardwaarden. In de avondperiode treedt een overschrijding van 2 dB op voor de woning aan*

Het Hazeland 27 en 3dB voor de woning aan Het Hazeland 29. Om te voldoen aan het binnen-niveau vastgelegd in het Bkl van 30 dB(A) is een standaard gevelwering van 20 dB voldoende. Een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is hiermee gewaarborgd. Het maximale geluidniveau voldoet in alle beoordelingsperioden aan de standaardwaarden uit het Bkl. Bij toetsing aan het omgevingsplan gemeente Duiven, waarbij stemgeluid van sport- en recreatieactiviteiten buiten beschouwing blijft, wordt in alle beoordelingsperioden voldaan aan de geldende geluidwaarden. Op basis hiervan is er sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en vormt het aspect geluid geen belemmering voor de ontwikkeling van het sportpark. In dit onderzoek is het geluid op de geluidgevoelige functies in de omgeving beoordeeld (wonen). Geluid van sporten onderling of op het clubgebouw is niet onderzocht omdat sport c.a. geen geluidgevoelige functie is. Uit tabel 4 in het rapport blijkt overigens dat de geluidproductie van padel lager is dat voetbal en korfbal. De veronderstelling dat de tennisbanen aan het plein in de toekomst omgevormd kunnen worden naar padelbanen is ongefundeerd. Uitgangsput voor het ontwerp van het sportpark is dat alle (hoofd)velden van de verschillende sporten aan het clubgebouw grenzen. Juist deze tennisbanen zouden dan in ieder geval hun functie in de toekomst houden.

3. *Alvorens doorgegaan kan worden naar een DO zal er duidelijkheid moeten zijn over de exploitatie van het gehele park. Deze is nog niet bekend*. Op basis van het VO zouden wij als raad een reële kostenraming willen weten Is het mogelijk dat wij die horen of zien?

Voor het VO is geen aparte kostenraming opgesteld. Aangezien uitwerking naar DO in relatief korte tijd kan plaatsvinden zal en DO raming worden opgesteld omdat deze nog meer in detail is.

4. Wij vragen ons af waarom het Kinderspeelveld niet meer naar het verzamelplein/Clubhuis gesitueerd is. Liefst met een afscherming er omheen i.v.m. toezicht door ouders. Aansluitend vervolgens de padelbanen.

Zoals hiervoor al aangegeven is uitgangspunt voor het ontwerp dat alle sporten hun hoofdveld aan het clubgebouw hebben. Dit is ook vastgelegd in de in januari 2026 door de gemeenteraad vastgestelde nota van uitgangspunten sportpark Westervoort. Verplaatsing van de padelbanen is niet mogelijk vanwege de richtafstanden geluidshinder tot woningen hiervoor genoemd.

Was dit mede i.v.m. het geluid naar de boven gesitueerde omloop van het clubgebouw (presentatie als voorbeeld) niet logischer geweest? Wat is de reden dit niet te doen?

Zie voorgaande. De plaats van de Padelbanen is primair gebaseerd op de richtafstanden geluidshinder ten opzichte van woningen in de omgeving en niet zozeer hinder tussen sporten onderling. Zie verder ook antwoord op vraag 2.

5. Hoe ziet de aanbesteding DBM eruit m.b.t. partijen die hiervoor in kunnen schrijven? Primair eerst onze regio?

Het sportpark en het kleed- en clubgebouw worden apart aanbesteed omdat dit verschillend expertises betreft. Het clubgebouw wordt met in een DBM construct aanbesteed dat nog moet worden uitgewerkt. Gezien de verwachte kostprijs is een openbare Europese aanbesteding vervolgens een verplichting en kunnen lokale partijen geen voorrang krijgen. Lokale partijen kunnen uiteraard wel meedoen maar dan moet dat wel binnen de gestelde voorwaarden. Belangrijk is dat er een partij komt die het plan verder brengt en ook kan realiseren en die dat veel vaker heeft gedaan.

6. Kan de wethouder nog reflecteren op zijn artikel in de krant, dat nogal wat reuring gaf bij burgers en partijen.

Geen technische vraag.

Antwoorden:

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201729198 Zaaknummer: Z/26/149611

Portefeuillehouder(s): T.M.M. Kok

Voor vragen
Naam: Kristy Tilleman
Telefoon: 0628805077
E-mail: k.tilleman@1stroom.nl

Komt wel terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Omgevingsdienst begroting en kadernota

Aanleiding voor deze kennisgeving
De gemeentelijke milieutaken VTH (vergunningverlening, toezicht en handhaving) worden sinds 2013 uitgevoerd door een omgevingsdienst. Sinds 1 januari 2026 door de Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM). Het Algemeen Bestuur (AB) van de omgevingsdienst heeft de begroting 2026 en de kadernota 2027 vastgesteld.

Relevant beleidskader
Gemeenschappelijke regeling (GR) omgevingsdienst.

Inhoud van mededeling

1.1. De begroting 2026 aan de raad sturen is nodig.

- De begroting ODRA (Omgevingsdienst Regio Arnhem) 2026 is al in het voorjaar 2025 vastgesteld door het Algemeen Bestuur en voor zienswijzen vrijgegeven aan de gemeenteraden. Door de fusie is formeel vaststelling van een begroting ODGM 2026 nodig. De Begroting ODGM 2026 is een samenvoeging van de begrotingen 2026 ODRA en ODRN (Omgevingsdienst Regio Nijmegen). Een rudimentaire versie van deze begroting ODGM 2026 was al opgenomen in het bedrijfsplan over de fusie.
- Volgens de Gemeenschappelijke Regeling ODGM is het nodig om de begroting aan de raad te sturen. De begroting bevat geen nieuwe of gewijzigde bedragen. De begroting is volgens de afspraken met de partners van ODGM. Een zienswijzeprocedure is dus niet nodig.
- Voor Westervoort is de begrote bijdrage voor 2026 (dus nog steeds) € 150.000.

1.2. De kadernota 2027 aan de raad sturen is nodig.

- Vanwege de fusie is afgesproken om de kadernota 2027 eenmalig niet zoals gebruikelijk in het najaar van 2025 vast te stellen, maar in het voorjaar van 2026.
- Volgens de Gemeenschappelijke Regeling ODGM is het nodig om de kadernota aan de raad te sturen. Het Algemeen Bestuur ODGM heeft besloten geen zienswijzeprocedure voor de kadernota 2027 toe te passen, in verband met de noodzaak om later dit jaar nog de begroting 2027 aan te kunnen bieden voor een zienswijzeprocedure.

- De kadernota beschrijft belangrijke ontwikkelingen voor de omgevingsdienst en bevat financiële aannames en uitgangspunten voor de later vast te stellen begroting (2027), onder meer:
    - Voor 2027 geldt nog de financieringssystematiek van de onderliggende diensten ODRA en ODRN.
    - Om tot een raming te komen zijn, zoals gebruikelijk, de werkpakketten 2026 per deelnemer als uitgangspunt gehanteerd.
    - Op het uurtarief wordt een indexatie van 4,13% toegepast. Deze indexatie is berekend op basis van de begrotingsrichtlijnen.
    - En zoals ook in de aanbiedingsbrief is opgenomen: Hoewel in de kadernota 2027 nog is uitgegaan van uurtarieven met, na indexatie, afronding op hele euro's, zal in de begroting 2027 worden uitgegaan van uurtarieven enkel met indexatie (zonder afronding).
    - Met de fusie is de verdeelsleutel van de algemene kosten gewijzigd volgens de vastgestelde Gemeenschappelijke Regeling (GR).
    - Om te voldoen aan de robuustheidscriteria is het innovatiebudget verhoogd en zijn er kosten toegevoegd voor een kennismakelaar van kennisinfrastructuur, naar aanleiding van afspraken bij het IBP (InterBestuurlijkProgramma).
- Op basis van de gehanteerde aannames en uitgangspunten is in de kadernota 2027 een indicatie voor de begrote bijdrage per deelnemer opgenomen. Voor Westervoort is dit € 162.000, wat dus een toename van de bijdrage, ten opzichte van 2026, zou betekenen met 7,6%.
- Richting de begroting 2027 is het nog mogelijk dat de bedragen en percentages per deelnemer wijzigen, mede doordat mogelijk aanpassingen in het werkpakket per deelnemer worden doorgevoerd. In de begroting 2027 zal dus, anders dan in de kadernota 2027, in ieder geval worden uitgegaan van uurtarieven enkel met indexatie (zonder afronding op hele euro's).

Westervoort, 12 mei 2026.

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. Sluiter (MA) Drs. A.J. van Hout

Bijlagen

nr	documentnummer	Onderwerp	openbaarheid
	201729202	Begroting 2026 ODGM	openbaar
	201729203	Kadernota 2027 ODGM	openbaar
	201729204	Aanbiedingsbrief jaarverslag, begroting en kadernota	geanonimiseerd

Verdere informatie:
1. N.v.t.

Omgevingsdienst Groene Metropool

Begroting 2026 ODGM

Concept: 27-3-2026

Inleiding

Voor u ligt de eerste begroting van de nieuwe Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM). Deze begroting heeft betrekking op 2026. De begroting is gebaseerd op de begroting van de twee onderliggende omgevingsdiensten ODRA en ODRN. Een rudimentaire versie van deze begroting is opgenomen in het bedrijfsplan voor de fusie. De begrotingen 2026 ODRA en ODRN zijn bestuurlijk vastgesteld in het voorjaar van 2025. Voor de nieuwe dienst ODGM moet formeel nog een begroting 2026 worden vastgesteld. Met deze begroting voegen we de begrotingen van ODRA en ODRN in principe samen. We creëren hiermee een kader waarmee de rechtmatigheid van het handelen van ODGM getoetst kan worden

Deze begroting is een technische en cijfermatige samenvoeging van de begroting 2026 van ODRA en ODRN. Er is geen beleidsmatige toelichting opgenomen over producten en programma's. Daarvoor verwijzen wij naar de oorspronkelijke begrotingen van ODRA en ODRN. In 2026 voert ODGM de afspraken uit zoals opgenomen in de begroting 2026 ODRA en ODRN, die eind 2025 nader zijn uitgewerkt in werkpakketten 2026 voor de verschillende partners.

De begroting van ODGM is, net als die van ODRA en ODRN, voor 2026 sluitend en gaat uit van een omzetverwachting van ruim € 53 miljoen. Met deze begroting is ODGM robuust en in staat om als stevige partner een antwoord te bieden op uitdagingen in het kader van een gezonde en veilige leefomgeving.

Harmonisatie van ODRA en ODRN tot ODGM neemt een aantal jaren in beslag. De ambitie is om vanaf 2028 te komen tot een echt geïntegreerde dienst. Pas dan zal sprake zijn van uniformering van beleid, producten en diensten en financieringssystematiek.

Inhoud

Inleiding 2

1. Programmabegroting ODGM 2026 4

2. Begroting verdeeld naar categorieën 7

2.1 Baten ODGM 8

2.2 Lasten ODGM 9

2.3 Bedrijfsvoering 11

Bijlage 1 Van begrotingen ODRN en ODRA naar begroting ODGM 12

Bijlage 2 Omzetspecificatie naar opdrachtgever 13

1. Programmabegroting ODGM 2026

Bij de besluitvorming over de fusie is afgesproken dat de financiering van ODGM in 2026 en 2027 niet wordt aangepast. Dit betekent dat nog wordt gewerkt met twee verschillende systematieken en twee verschillende tarieven. Tijdens de inrichting van de organisatie werd duidelijk dat als we dit strikt toepassen, we feitelijk nog 2 organisaties in stand houden en integratie van processen niet of nauwelijks mogelijk is. Daarom is in december 2025 aan het bestuur een voorstel voorgelegd om te komen tot een financiering en afrekening in de overgangsperiode. Dit voorstel is in februari door het bestuur geaccordeerd. Voor de begroting 2026 heeft dit besluit geen gevolgen.

De financiering van de ODGM heeft vooral betrekking op de batenkant van de begroting. Zoals aangegeven is de begroting 2026 van de ODGM feitelijk een optelling van de begroting 2026 van ODRA en ODRN. Deze beide begrotingen zijn opgesteld op basis van de financieringssystematiek en de tarieven van ODRA en ODRN.

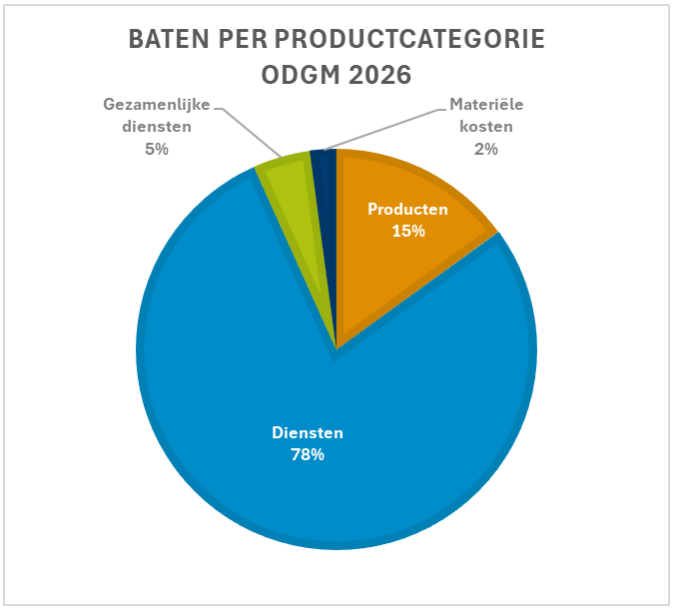
De indeling in programma's van ODRA en ODRN is gelijk. ODRN kent een extra programma voor de Seveso taken. De taakvelden liggen wettelijk vast en zijn daarmee ook gelijk. Dit maakt het samenvoegen van de begrotingen relatief eenvoudig. De producten en diensten verschillen onderling wel. Vanuit de afspraak dat we in 2026 en 2027 werken met verschillende financieringssystematieken handhaven we vooralsnog de producten en diensten van ODRA en ODRN en tellen de aantallen op.

De geconsolideerde baten en lasten 2026 van ODGM bedragen ruim € 53 miljoen. In onderstaande tabellen en diagrammen is de verdeling van de baten en lasten opgenomen.

In de onderstaande tabel is cijfermatig te zien waar de baten vandaan komen.

Raming 2026 op hoofdlijnen		aantallen	2026 ODGM		
		aantallen	capaciteit (uren)	Begr. VJ2026 in €	
Baten				x € 1.000	
	Producten (obv aantallen)	9.021	74.216	7.941	*14,9%*
	Diensten (obv uren)		363.369	41.440	*77,8%*
	Gezamenlijke diensten		22.019	2.477	*4,7%*
	Materiële kosten			1.088	*2,0%*
	Rentebaten			100	*0,2%*
	Vrijval balansposten			196	*0,4%*
	Totaal baten		***459.604***	**53.242**	
Lasten		aantal fte		x € 1.000	
	Lasten programma's	342,7		38.686	*72,7%*
	Lasten overhead	74,9		14.555	*27,3%*
	Totaal lasten	**417,6**		**53.241**	
	gemid. kengetal producten	*8,2*			
Saldo				**1**	

In onderstaand diagram is de percentuele verdeling van baten naar categorie opgenomen.

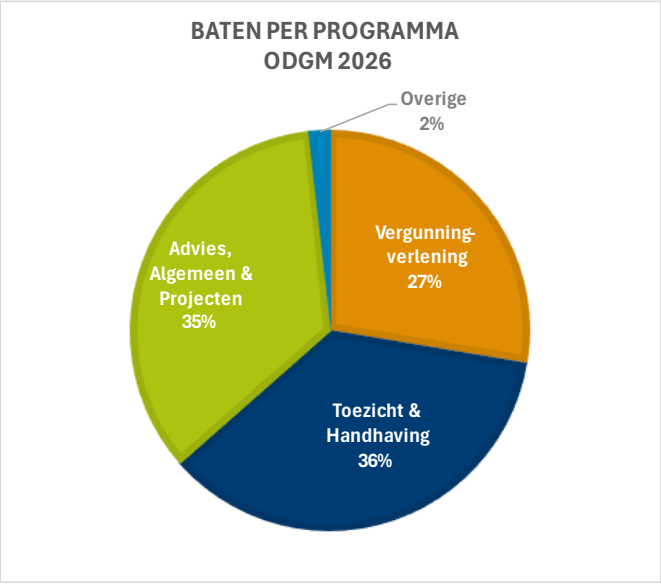
In de onderstaande tabel is de verdeling van de baten en lasten over de programma's. In de tabel met verdeling programmabaten naar taakveld zijn niet de overige baten verwerkt, hierdoor wijkt het totaal van deze verdeling af van de totale baten.

Baten x € 1.000	2026 - ODGM	
Vergunningverlening	14.711	*28%*
Toezicht en Handhaving	19.100	*36%*
Advies, Algemeen & Projecten	18.557	*35%*
Overige	875	*2%*
Baten	**53.242**	

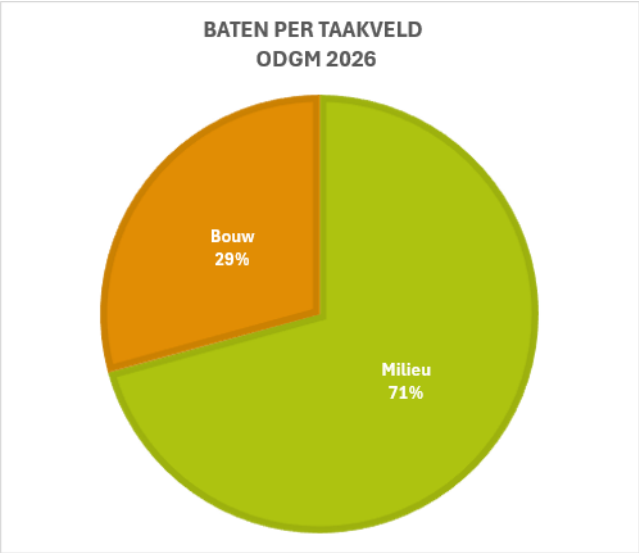
Lasten x € 1.000	2026 - ODGM	
Vergunningverlening	14.585	*27%*
Toezicht en Handhaving	19.206	*36%*
Advies, Algemeen & Projecten	18.316	*34%*
Overige	1.133	*2%*
Lasten	**53.240**	
Saldo	**1**	

Baten per programma verdeeld per taakveld x €1.000	ODGM 2026 Bouw	 Milieu
Vergunningverlening	7.183	7.527
Toezicht en handhaving	5.454	13.645
Advies, Algemeen & Projecten	1.928	16.475
Totaal	**14.566**	**37.647**

Voor zowel milieu als bouwen voert ODGM diverse taken uit op het gebied van toezicht en handhaving, behandelen van milieuvergunningen, advies en projecten. Volgende grafiek illustreert de omzetverdeling tussen deze programma's. De inzet van ODGM op de verschillende programma's is ongeveer gelijk verdeeld.

Hieronder zien we de verdeling van de inzet naar de taakvelden milieu en bouw.

2. Begroting verdeeld naar categorieën

De ODGM-begroting 2026 betreft een technische begroting waarbij we de begrotingen van ODRA en ODRN hebben samengevoegd. We hebben een aantal correcties doorgevoerd om tot de begroting van ODGM te komen.

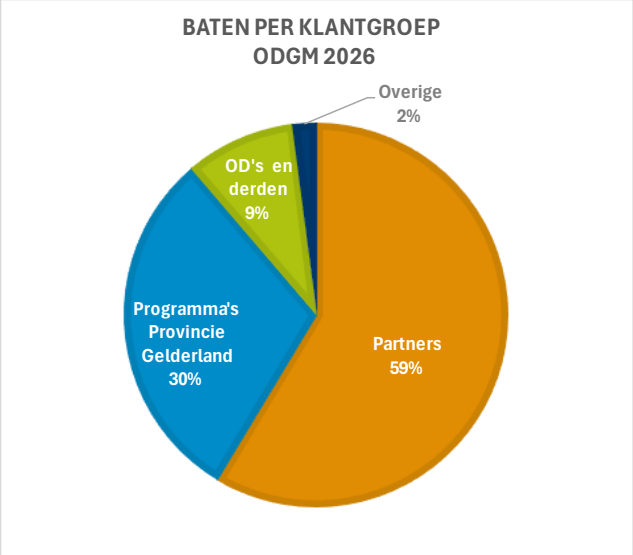
De onderlinge omzet tussen ODRA en ODRN, in totaal € 704.000, is geëlimineerd. Voor de fusie werd capaciteit vanuit ODRN ingezet om taken uit te voeren voor de ODRA en omgekeerd. Voor deze inzet werden facturen gestuurd. Na de fusie wordt er niet meer gefactureerd. Deze post is aan de lastenkant op de personeelskosten (inhuur externe capaciteit) in mindering gebracht.

Bij de baten nemen we de baten aan de provincie Gelderland als aparte categorie op. Dat was bij ODRN onderdeel van de baten partners. Bij ODRA is een correctie van de algemene personeelskosten naar de personele kosten gedaan, uit het resultaat van 2025 blijkt dat de algemene personeelskosten ongeveer 2,5% zijn in plaats van de begrote 4%. Dit heeft te maken met een andere rubricering met de implementatie van AFAS. De personele loonkosten (intern) vielen daardoor hoger uit.

Verder zijn een aantal posten aan de lastenkant anders gerubriceerd. De kapitaallasten van ODRN zijn toegerekend aan de categorie waarop deze betrekking hebben (huisvesting, ICT en onvoorzien). Voor een tabel met cijfers zie bijlage 1.

2.1 Baten ODGM

Volgende grafiek geeft zicht op de omzetverhoudingen van de opdrachtgevers van ODGM.

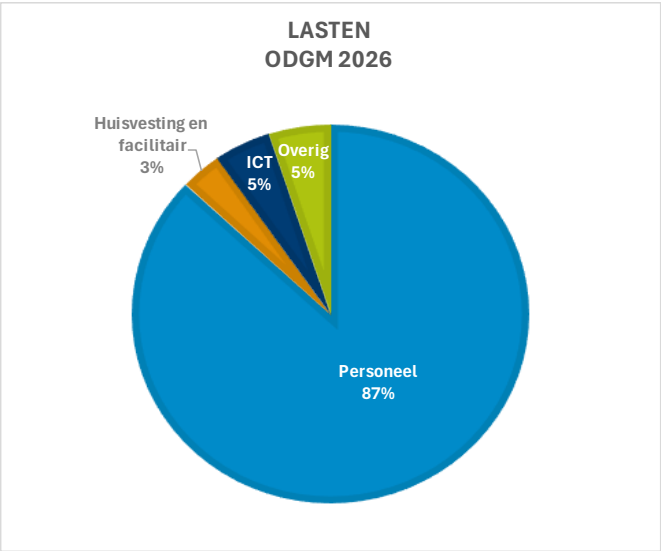

Deelnemende gemeenten zijn met een gezamenlijk omzetaandeel van 59% de grootste partner van ODGM. De provincie Gelderland is met een omzetaandeel van 30% goed voor bijna 1/3 van de omzet van ODGM. OD's en derden en overige baten betreffen respectievelijk 9% en 2%. Dit betreft ook de omzet van de provincie Overijssel en rijkssubsidies. Voor een nadere detaillering van de omzet in cijfers, zie bijlage 2.

2.2 Lasten ODGM

Raming baten en lasten (categoriaal) x € 1.000	2026 - ODGM	
Baten	**53.242**	
Lasten		
Personeel loonkosten		
Medewerkers	37.192	*70%*
Inhuur externe capaciteit	7.127	*13%*
Personeel overige kosten		
Opleidingen	1.105	*2%*
Algemene personeelskosten	826	*2%*
Dotatie personeelsvoorzieningen	100	*0%*
Harmonisatie/detacheringen	-50	*0%*
Totaal personeel	46.301	*87%*
Huisvesting en facilitair	1.813	*3%*
ICT	2.459	*5%*
Stelselkosten	831	*2%*
Advieskosten en overig	963	
Onvoorzien	117	
Programmakosten	758	*1%*
Totaal lasten	**53.241**	
Saldo voor mutatie fondsen		
Verlof dotatie		
Saldo ter bestemming	**1**	

De lasten bestaan vooral uit personele lasten (87%), zie volgende diagram.

Personeelskosten

ODGM begroot € 37,1 miljoen voor loonkosten vaste medewerkers en € 7,2 miljoen voor inhuur. Overige personele kosten betreffen vooral budgetten voor opleidingen en algemene personeelskosten. Ten slotte begroot ODGM ook een dotatie aan personele voorzieningen en voor harmonisatie/detacheringen.

Formatie bezetting en personele kengetallen	2026 ODGM			
	intern	extern	totaal	*% intern*
Formatie bezetting				
Productief (fte)	296,9	45,7	342,7	*82%*
Niet productief (fte)	73,1	1,8	74,9	
Totaal bezetting en formatie (fte)	**370,1**	**47,5**	**417,6**	
Loonkosten x € 1.000	**37.192**	**7.127**	**44.319**	
Gemiddelde kosten /fte (in €)	**100.501**	**149.949**	**106.130**	
% van de loonsom	*84%*	*16%*		

Huisvesting en facilitair

Onder de huisvesting en facilitair verantwoorden we kosten van de huur, inboedel, vervoersmiddelen en overige faciliteiten. Dit gaat om zowel gefactureerde kosten als afschrijvingen.

ICT

Onder ICT verantwoorden we de kosten van hard- en software. Het gaat om zowel ICT-dienstverlening, licentiekosten als afschrijvingslasten.

Vergelijking van ICT kosten tussen ODRN en ODRA wordt bemoeilijkt doordat ODRN een groot deel van ICT-dienstverlening inkoopt bij IRVN, de regionale samenwerkingspartner op ICT-gebied voor de gemeenten in het Rijk van Nijmegen. ODRA heeft de ICT grotendeels in eigen beheer. ODRA heeft daardoor meer eigen personele inzet voor ICT. Deze kosten zijn begroot als personele lasten.

Stelselkosten

ODGM raamt ruim € 9 ton voor stelselkosten. Dat zijn kosten die de Gelderse omgevingsdiensten (en ODNL) bij ons in rekening brengen voor de taken die zij voor het hele stelsel uitvoeren.

Advieskosten, overige kosten en onvoorzien

ODGM raamt budgetten voor advies, overige kosten en onvoorziene ontwikkelingen. Onder de advieskosten vallen diverse adviezen, waaronder de accountant. Deze budgetten worden verder ingezet voor de doorontwikkeling van de bedrijfsvoering. Voor onvoorziene ontwikkelingen is conform de robuustheidscriteria het budget onvoorzien opgenomen.

Programmakosten

Programmakosten zijn kosten die rechtstreeks ten behoeve van programma's gemaakt worden. Deze kosten worden veelal één op één aan opdrachtgevers doorbelast.

2.3 Bedrijfsvoering

ODGM begroot in totaal € 14,6 miljoen overhead. Dat is 27,3% van de totale lasten. In deze tabel ziet u een uitsplitsing daarvan:

Overhead specificatie (indirecte kosten) x € 1.000	Overhead 2026 ODGM	Directe kosten 2026 ODGM	Totaal kosten 2026 ODGM
Subtotaal personeel	**8.629**	**37.672**	**46.301**
Overige overhead			
Huisvesting en facilitair	1.664		1.664
ICT	2.459		2.459
Advieskosten en overig	987		987
Stelselkosten	699	257	956
Programmakosten		758	758
Onvoorzien	117		117
Subtotaal overige overhead	**5.926**	**1.015**	**6.941**
Totaal	**14.555**	**38.687**	**53.241**
% van de totale kosten	27,3%	72,7%	

Zoals eerder aangegeven is de begroting van ODGM vooral gebaseerd op het samenvoegen van de begrotingen ODRA en ODRN. In sommige gevallen tellen we niet altijd gelijke grootheden op. Zo gaan bij het bepalen van de overhead beide diensten verschillend om met kostentoerekening. In de begroting 2027 maken we keuzes zodat we deze post verder harmoniseren.

Bijlage 1 Van begrotingen ODRN en ODRA naar begroting ODGM

In deze tabel ziet u hoe we van de ODRA en ODRN-begrotingen tot de ODGM-begroting zijn gekomen.

Raming baten en lasten (categoriaal) x € 1.000	2026 - ODRA Origineel	ODRA Correcties	2026 - ODRA		2026 - ODRN Origineel	2026 - ODRN Correcties	2026 - ODRN		2026 - ODGM	
Baten	**27.995**	**-298**	**27.697**		**25.951**	**-406**	**25.545**		**53.242**	
Lasten										
Personeel loonkosten										
Medewerkers	19.748	297	20.045	*72%*	17.147		17.147	*67%*	37.192	*70%*
Inhuur externe capaciteit	3.544	-298	3.246	*12%*	4.287	-406	3.881	*15%*	7.127	*13%*
Personeel overige kosten										
Opleidingen	592		592	*2%*	513		513	*2%*	1.105	*2%*
Algemene personeelskosten	790	-297	493	*2%*	333		333	*1%*	826	*2%*
Dotatie personeelsvoorzieningen	100		100	*0%*				*0%*	100	*0%*
Harmonisatie/detacheringen	-50		-50	*0%*				*0%*	-50	*0%*
Totaal personeel	24.725	-298	24.426	*88%*	22.280	-406	21.874	*86%*	46.301	*87%*
Huisvesting en facilitair	1.055	-149	906	*3%*	803	104	907	*4%*	1.813	*3%*
ICT	795		795	*3%*	1.656	8	1.664	*7%*	2.459	*5%*
Stelselkosten	455		455	*2%*	501	-125	376	*1%*	831	*2%*
Advieskosten en overig	385	149	534	*2%*	429		429	*0%*	963	
Onvoorzien	104		104	*0%*	0	13	13	*0%*	117	
Programmakosten	476		476	*2%*	282		282	*1%*	758	*1%*
Totaal lasten	**27.994**	**-298**	**27.695**		**25.951**	**-406**	**25.545**		**53.241**	
Saldo voor mutatie fondsen	**1**		**1**							
Verlof dotatie										
Saldo ter bestemming	**1**	**0**	**1**		**0**	**0**	**0**		**1**	

Omgevingsdienst Groene Metropool

Bijlage 2 Omzetspecificatie naar opdrachtgever

Omgevingsdienst Groene Metropool

Baten per opdrachtgever		ODGM	% van de partners	Aantal producten	Producten in €	Uren Diensten	Diensten in €	Gezamenlijke diensten in €	Overige baten in €	Bouw in €	Milieu/Alg. in €
Partners											
	Arnhem	7.521.898	16%	3.849	3.586.747	28.326	3.030.885	904.266		4.210.018	3.311.880
	Berg en Dal	3.312.245	7%			28.677	3.312.245			2.415.913	896.332
	Beuningen	2.229.387	5%			19.302	2.229.387			1.394.126	835.261
	Doesburg	654.284	1%	336	335.445	2.026	216.782	102.057		412.148	242.135
	Druten	706.816	1%			6.120	706.816			111.608	595.209
	Duiven	485.531	1%	321	246.742	1.521	162.747	76.042		39.697	445.834
	Heumen	1.330.464	3%			11.519	1.330.464			844.282	486.182
	Lingewaard	3.244.318	7%	1.370	1.272.337	15.447	1.652.828	319.152		1.390.957	1.853.361
	Nijmegen	3.830.424	8%			33.164	3.830.424			718.750	3.111.674
	Overbetuwe	1.306.927	3%	837	631.086	4.561	488.028	187.813		181.258	1.125.669
	Provincie Regulier & Bodemtaken	1.868.642	4%	295	360.055	9.672	1.034.904	173.683	300.000	540.750	1.327.892
	Renkum	1.725.507	4%	861	759.165	6.967	745.468	220.874		920.691	804.816
	Rheden	761.975	2%	557	305.699	2.857	305.700	150.576		102.186	659.789
	Rozendaal	39.875	0%	10	8.881	72	7.683	23.311		10.593	29.282
	Westervoort	150.488	0%	102	51.466	424	45.368	53.654		31.886	118.602
	Wijchen	1.098.786	2%			9.513	1.098.786			178.696	920.090
	Zevenaar	927.556	2%	483	383.488	3.648	390.336	153.732		93.411	834.145
Subtotaal partners		**31.195.123**		**9.021**	**7.941.111**	**183.816**	**20.588.851**	**2.365.160**	**300.000**	**13.596.969**	**17.598.154**
Programma's Provincie Gelderland	Provincie Aandachtsbedrijven	4.611.765	10%			42.914	4.591.765		20.000	75.640	4.536.125
	Provincie Complexe Handhaving	1.404.065	3%			12.795	1.369.065		35.000	35.000	1.369.065
	Overige Provinciale Programma's	10.066.562	21%			81.511	10.066.562			1.397.652	8.668.910
Programma's Provincie Gelderland		**16.082.392**				**137.219**	**16.027.392**		**55.000**	**1.508.292**	**14.574.100**
OD's en derden											
	DCMR	120.637				977	120.637				120.637
	Ministerie van EZK	235.796				1.909	235.796				235.796
	Montferland	8.121						8.121			8.121
	OD Achterhoek	173.074				1.361	152.274	20.800			173.074
	OD De Vallei	68.737				436	47.937	20.800			68.737
	OD Rivierenland	97.856				699	77.056	20.800			97.856
	OD Veluwe	203.566				1.429	161.966	41.600			203.566
	Omgevingsdienst NL	133.004				1.077	133.004				133.004
	Overig	152.995				1.382	152.995			7.416	145.579
	Provincie Overijssel	1.465.656				11.868	1.465.656			178.708	1.286.949
	Stelpost	2.275.972				21.271	2.275.972				2.275.972
Subtotaal OD's en derden		**4.935.414**				**42.408**	**4.823.293**	**112.121**		**186.124**	**4.749.290**
Overige											
	Rentebaten	100.000									
	Doorbelastingen meetdienst	196.000									
	Bijdrage gm Nijmegen projectkst BRIKS	733.000									
Subtotaal overige		**1.029.000**									
Totaal		**53.241.929**		**9.021**	**7.941.111**	**363.444**	**41.439.536**	**2.477.281**	**355.000**	**15.291.385**	**36.921.544**

Kadernota 2027 ODGM

Versie: april 2026 – versie AB

Voorwoord

Verder bouwen aan een omgevingsdienst die klaar is voor de toekomst

Met de oprichting van Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM) op 1 januari 2026 is een belangrijke stap gezet richting een sterkere, toekomstbestendige bescherming van de fysieke leefomgeving. De fusie tussen ODRN en ODRA vergroot daarmee indirect ook de gezamenlijke weerbaarheid van gemeenten en provincie. In de jaren 2026 en 2027 bouwen we verder aan het fundament van de nieuwe organisatie. Terwijl we systemen, processen en werkwijzen harmoniseren, blijven de maatschappelijke opgaven in onze regio – zoals woningbouw, energietransitie, bodem- en waterkwaliteit en duurzaamheid – vragen om een dienst die uitvoert én meedenkt, ruimte biedt en handhaaft. ODGM pakt graag zijn rol en neemt zijn verantwoordelijkheid als cruciale partner voor de hele regio.

Deze kadernota 2027 is de eerste binnen een eigen begrotingscyclus. Waar de versie van 2026 nog een technische samenvoeging was van twee afzonderlijke diensten, maken we nu keuzes als één organisatie. Dat doen we zorgvuldig en uiteraard met aandacht voor de financiële realiteit van onze deelnemers. Deze nota beschrijft de belangrijkste ontwikkelingen: nieuwe wetgeving, versterking van onze adviesrol, investeringen in data, kennis en informatiegestuurd werken, en – misschien wel het belangrijkste – de voorbereiding op een nieuwe financieringssystematiek per 2028. Zo biedt deze kadernota inzicht en richting, waarmee we samen kunnen blijven bouwen aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.

Ruben Vlaander
Directeur Omgevingsdienst Groene Metropool

Inhoud

Voorwoord 2
1. Ontwikkelingen 4
1.1 Inleiding 4
1.2 Verantwoording proces 4
1.3 Leeswijzer 5
1.4 Verwachte ontwikkelingen 5
1.4.1 Maatschappelijke opgaven deelnemers 5
1.4.2 Doorontwikkeling organisatie 5
1.4.3 Bedrijfsvoering 6
1.5 Financiële uitgangspunten 6
2. (Eerste) financiële vertaling 8
2.2 Financiering; baten in de begroting 8
2.3 Begroting gespecificeerd naar partners en kostensoorten 9
2.4 Overhead 10
3. Risico's 11
Bijlage 1: Indicatie 2027 per partner 14

1. Ontwikkelingen

1.1 Inleiding

Op 1 januari 2026 zijn de voormalige gemeenschappelijke regelingen ODRN en ODRA bestuurlijk en juridisch gefuseerd naar Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM). Doel, dat de beide besturen met de fusie beoogden, is het vergroten van de 'weerbaarheid' van gemeenten en provincie als het gaat om de bescherming van de fysieke leefomgeving. De ambitie is daarbij om niet slechts een uitvoeringsorganisatie te zijn voor vergunningen, toezicht en handhaving, maar (vooral) dé uitvoeringspartner voor gemeenten en provincie, gericht op de kwaliteit van de fysieke leefomgeving in de regio Groene Metropool. ODGM is erop gericht om samen met de deelnemers de maatschappelijke uitdagingen in de fysieke leefomgeving aan te pakken en mee op te lossen. Vraagstukken die vrijwel altijd vragen om een mix van de instrumenten waarover ODGM beschikt: vergunningverlening (regulering), toezicht, handhaving en advisering. Niet meer alleen onafhankelijke regulering, ook dienstverlening en beleidsondersteunende advisering.

De jaren 2026 en 2027 zijn nodig om als organisaties daadwerkelijk te integreren. Daarmee wordt een goed fundament gebouwd om de ambitie waar te kunnen maken. De jaarlijks op te stellen kadernota is daarbij een belangrijke bouwsteen. De kadernota markeert de start van de nieuwe begrotingscyclus en is een verplicht document dat ter vaststelling wordt aangeboden aan het Algemeen Bestuur en vervolgens met de Colleges en Raden van de participerende gemeenten en de Staten van de provincie wordt besproken. Met de kadernota 2027 wil ODGM inzicht geven in de budgetten waarmee gemeenten en provincie voor 2027 rekening moeten houden.

2027 is het eerste jaar dat ODGM een eigen begroting opstelt. De gezamenlijke begroting 2026 was immers nog een technische samenvoeging van twee reeds vastgestelde begrotingen van voorheen ODRN en ODRA. Het opstellen van de begroting, terwijl de organisatie nog volop aan het integreren is, is best spannend. Temeer daar we – rekening houdend met de financiële positie van veel deelnemers én de bestuurlijke uitgangspunten bij de fusie – sober en met zorg willen begroten.

1.2 Verantwoording proces

Vanwege de fusie is afgesproken om de kadernota 2027 – eenmalig – niet zoals gebruikelijk in het najaar van 2025 vast te stellen, maar in het voorjaar van 2026. Om vervolgens de begroting 2027 vlak voor de zomer 2026 vast te stellen.

De kadernota is besproken met alle financieel adviseurs van de deelnemers alvorens deze door te geleiden naar het Algemeen Bestuur.

1.3 Leeswijzer

In voorliggend document schetsen wij, na de inleiding, eerst kort de te verwachten ontwikkelingen voor de komende jaren en wat deze kunnen betekenen voor de uitvoering van het werk. Vervolgens worden de uitgangspunten geformuleerd die moeten gaan gelden voor de op te stellen begroting, waarna een eerste financiële vertaling op hoofdlijnen wordt gemaakt. De kadernota sluit af met het benoemen van de mogelijke risico's.

1.4 Verwachte ontwikkelingen

De ontwikkelingen waar ODGM in 2027 en verder mee te maken krijgt, verdelen we onder in drie clusters: 1) maatschappelijke opgaven deelnemers; 2) doorontwikkeling organisatie en 3) bedrijfsvoering.

1.4.1 Maatschappelijke opgaven deelnemers

De belangrijkste opgaven in de regio zijn de woningbouw, de aandacht voor gezondheid, de energietransitie, waterkwaliteit en de aandacht voor duurzaamheid. Aan al deze opgaven levert ODGM een bijdrage. Niet alleen door het verlenen van vergunningen, het toezicht erop en het afhandelen van klachten, ook door te adviseren over slimme oplossingen, bijvoorbeeld rondom netcongestie en de energietransitie en door expertise in te brengen bij het opstellen van omgevingsplannen. Daarbij komt dat in de wet- en regelgeving veel verandert. Zo komt er nieuwe wetgeving op het gebied van water, duurzaamheid en zeer zorgwekkende stoffen (ZZS). ODGM moet hier niet alleen kennis van nemen, maar ook zorgvuldig toepassen.

1.4.2 Doorontwikkeling organisatie

Zoals in de inleiding aangegeven, is niet alleen 2026 maar ook 2027 een jaar waarin de organisaties verder bouwen aan één ODGM. Zo is met ingang van 1-1-2027 één dataregistratie- en workflowsysteem (VTH-systeem) actief, waarbij zwaar wordt ingezet op data- en informatie gestuurd werken. De benodigde investeringen leveren uiteindelijk meer en kwalitatief betere informatie op. Daarmee bedient ODGM de partners en andere stakeholders. Voor veel medewerkers betekent dit een verandering, waarbij we rekening houden met kinderziektes.

Bij een robuuste omgevingsdienst hoort dat de kennis op orde is en blijft. De maatschappelijke ontwikkelingen en innovaties in het bedrijfsleven gaan immers razendsnel. Dit betekent doorlopend investeren in zowel kennisontwikkeling bij de

medewerkers als in innovaties. Conform de robuustheidseisen, die zijn vastgelegd in de wet VTH ,moet het bestuur daar voldoende middelen voor reserveren. Naast investeren in kennis, is op de huidige krappe arbeidsmarkt investeren in het werven en selecteren van nieuw en goed personeel een noodzakelijkheid die vraagt om een investering.

Een laatste ontwikkeling die past bij de ambitie van ODGM en bovendien naadloos aansluit bij de adviezen van de Commissie Van Aartsen in haar rapport 'Om de leefomgeving', is het verder ontwikkelen van de adviesrol. ODGM beschikt over veel expertise; expertise die niet alleen ten bate zou moeten worden ingezet van de regulerende taken maar ook ter ondersteuning van het beleid van gemeenten en provincie. Daarmee wordt de beleidscyclus gesloten.

1.4.3 Bedrijfsvoering

Met ingang van 1 januari 2028 wil het bestuur beschikken over een nieuwe financieringssystematiek. De voorbereidingen daartoe zijn gestart. Om daadwerkelijk klaar te zijn op 1 januari 2028, moet in 2027 ruimte worden ingebouwd om de nieuwe systematiek, en daarmee bijvoorbeeld het herinrichten van de administratieve processen, te kunnen implementeren.

De nieuwe organisatie is op dit moment gehuisvest op twee locaties. In 2027 moeten stappen worden gezet om te komen tot een meer definitieve huisvesting. Ongeacht de uitkomst, betekent dit een investering.

Tenslotte is een verwachte ontwikkeling dat in 2027 verschillende processen worden geoptimaliseerd, al dan niet met behulp van AI.

1.5 Financiële uitgangspunten

Hierna volgt een aantal uitgangspunten, samen met de hiervoor geformuleerde ontwikkelingen, voor de op te stellen begroting. Bij deze uitgangspunten houden we, zoals in de inleiding vermeld, rekening met de financiële positie van onze partners. Het uitgangspunt is sober en doelmatig begroten, waarbij we kritisch kijken of extra uitgaven echt noodzakelijk zijn.

- Voor 2027 geldt nog de financieringssystematiek van de onderliggende diensten ODRA en ODRN.
- De wijze van afrekenen is gedurende de overgangsperiode anders bepaald; dit heeft geen gevolgen voor de raming van de baten
- Om tot een raming te komen zijn, zoals gebruikelijk, de werkpakketten 2026 per deelnemer als uitgangspunt gehanteerd.

- Op het uurtarief 2026 van ODRA en ODRN wordt een indexatie van 4,13% toegepast. Deze indexatie is berekend op basis van de werkwijze Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen (BRN) zoals vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling ODGM. Vervolgens is het tarief afgerond naar boven op hele euro's.
- Voor de kadernota delen we de baten in naar de programma's en daarbinnen de aantallen uren.
- We passen de eisen uit de robuustheidscriteria onverkort toe.
- Voor 2027 gebruiken we voor de verschillende partners nog verschillende tarieven die zijn gebaseerd op de financieringssystematiek van voorheen ODRA en ODRN. Voor ODRA gaan we uit van een uurtarief van € 112; dit is het uurtarief van 2026 verhoogd met de index en afgerond op hele euro's, per saldo stijgt het tarief met 4,65%.
- Voor ODRN geldt voor de gemeentelijke partners een uurtarief van € 120 en voor de provincie van € 129. Net als bij ODRA is dit het uurtarief van 2026 verhoogd met de index en naar boven afgerond op hele euro's, per saldo stijgt het uurtarief van met 4,35%. Daarnaast geldt voor ODRN dat dit uurtarief wordt verhoogd met een opslag van 25% voor dekking van de indirecte kosten, hierdoor wordt voor de gemeenten het uurtarief € 150 en voor de provincie € 161,25.
- Voor de dekking van de vaste kosten van de meetdienst wordt in 2027 conform afspraken in het bestuur het uurtarief van de meetdienst met € 42 verhoogd, naar € 154. Tegelijkertijd wordt er toegewerkt naar een business case voor de meetdienst om te komen tot eigenaarschap van alle omgevingsdiensten in landsdeel Oost met ingang van 1 januari 2028. Hierover worden in 2026 nadere besluiten genomen.

2. (Eerste) financiële vertaling

In deze paragraaf geven we inzicht in de te verwachten baten en lasten in 2027 uitgaande van de hiervoor geformuleerde uitgangspunten en geschetste ontwikkelingen. Normaal is in de kadernota een meerjarenraming opgenomen, die kunnen we op dit moment nog niet maken. We presenteren die wel in de begroting 2027.

2.2 Financiering; baten in de begroting

Voor de berekening van de baten 2027 maken we gebruik van de PDC van ODRA en ODRN zoals die is gebruikt in de werkpakketten 2026 van de verschillende partners. We nemen de aantallen over uit de werkpakketten 2026 en passen op het uurtarief de indexatie toe zoals deze is opgenomen in de kadernotitie uitgangspunten begroting 2027, zoals half februari verspreid. Daarin is een indexatie van 4,13% opgenomen.

Om deze baten te kunnen vergelijken met de werkwijze rondom afrekening in 2026 en 2027, maken we in de kadernota 2027 en begroting 2027 de producten en diensten niet zichtbaar vanuit de onderliggende PDC's. Voor deze kadernota delen we de baten in naar de programma's en in uren. In de begroting 2027 zoeken we aansluiting bij het niveau van presenteren waarop we voor 2026 en 2027 de verantwoording inrichten. Parallel aan deze kadernota wordt uitgewerkt hoe financiering in de overgangsperiode er uitgaat zien.

:tie								
Raming 2026 op hoofdlijnen x € 1.000		**Begr.VJ**			**KN 2027**			
		aantallen	**in €**		**aantallen**	**capaciteit (uren)**	**in €**	
Baten								
	VergunningVerlening		14.711	27,6%		111.332	15.113	26,8%
	Toezicht en Handhaving		19.100	35,9%		167.173	21.109	37,4%
	Advies, Algemeen & Projecten		18.557	34,9%		147.114	19.534	34,6%
	Overige		875	1,6%			637	1,1%
Totaal Baten			**53.242**			**425.620**	**56.393**	
Lasten		aantal fte	x € 1.000		aantal fte		x € 1.000	
	Lasten programma's	340,5	38.686	72,7%	344,9		40.634	72,1%
	Lasten overhead	74,9	14.555	27,3%	80,5		15.757	27,9%
Totaal lasten		**415,5**	**53.241**		**425,4**		**56.392**	
Saldo			**1**				**1**	

2.3 Begroting gespecificeerd naar partners en kostensoorten

Tabel 5: Exploitatieoverzicht baten per klantgroep - taakveld en programma **Baten** **x € 1.000**	**Begr.VJ 2026**		**KN 2027**		**Aandeel Bouw**	**Aandeel Milieu**
Partners incl. provincie	30.834	57,9%	32.947	58,4%	13.425	19.522
Provinciale programma's	16.082	30,2%	18.027	32,0%	1.386	16.640
Omgevingsdiensten en derden	5.296	9,9%	4.782	8,5%	213	4.569
Overige	1.029	1,9%	637	1,1%	637	
Baten	**53.242**		**56.393**		**15.662**	**40.731**
					27,8%	72,2%

In bovenstaand tabel is opgenomen hoe de baten zijn verdeeld naar type partner. In bijlage 1 is een uitsplitsing van de baten naar partner opgenomen.

Baten **x € 1.000**	**Begr.VJ 2026**		**KN 2027**		**Aandeel Bouw**	**Aandeel Milieu**
VergunningVerlening	14.711	27,6%	15.113	26,8%	7.495	7.618
Toezicht en Handhaving	19.100	35,9%	21.109	37,4%	6.060	15.049
Advies, Algemeen & Projecten	18.557	34,9%	19.534	34,6%	1.470	18.064
Overige	875	1,6%	637	1,1%	637	
Baten	**53.242**		**56.393**		**15.662**	**40.731**
					27,8%	72,2%

In bovenstaande tabel is de verdeling van de baten naar programma opgenomen.

Tabel 6: Lasten; personeel en overige lasten **Raming baten en lasten (categoriaal)** **x € 1.000**	**Begr.VJ 2026**		**KN 2027**		**% tov 2026**
Baten	**53.242**		**56.393**		6%
Lasten					
Personeel loonkosten					
Medewerkers ODGM	37.192	70%	41.278	73%	11%
Inhuur externe capaciteit	7.127	13%	6.013	11%	-16%
Personeel overige kosten					
Opleidingen	1.105	2%	1.220	2%	10%
Algemene personeelskosten	826	2%	1.017	2%	23%
Dotatie personeelsvoorzieningen	100	0%	103	0%	2%
Harmonisatie/detacheringen	-50	0%		0%	-100%
Totaal personeel	46.301	87%	49.630	88%	7%
Huisvesting en facilitair	1.813	3%	1.876	3%	4%
ICT	2.459	5%	2.520	4%	2%
Stelselkosten	956	2%	757	1%	-21%
Advieskosten en overig	838	1%	859	2%	3%
Risico's (onvoorzien)	117	0%	282	1%	141%
Programmakosten	758	1%	467	1%	-38%
Mutaties fondsen en balans					
Totaal lasten	**53.241**	100%	**56.392**	100%	6%
Saldo voor mutatie fondsen	**1**		**1**		
Verlof dotatie					
Saldo ter bestemming	**1**		**1**		

In bovenstaande tabel zien we de kosten verdeeld over de verschillende kostensoorten. In 2.4 overhead worden de verschillende kosten nader toegelicht.

Verdeling van de personele kosten naar direct en indirect en intern en extern

Tabel 7: Personele kengetallen **Formatie bezetting en personele kengetallen**	**Begr.VJ 2026**				**KN 2027**			
	intern	**extern**	**totaal**	***% intern***	**intern**	**extern**	**totaal**	***% intern***
Formatie bezetting								
Productief	296,9	41,1	340,5	*82%*	311,9	33,0	344,9	*90%*
Niet productief	73,1	1,8	74,9		75,9	4,7	80,5	
Totaal bezetting en formatie	370,1	42,9	415,5		387,7	37,7	425,4	
Loonkosten x € 1.000	37.192	7.127	44.319		41.278	6.013	47.291	
Gemiddelde kosten /fte (in €)	**100.501**	**166.111**	**106.671**		**106.462**	**159.532**	**111.163**	
% van de loonsom	*84%*	*16%*			*87%*	*13%*		

Bij de fusie is er een formatie opgesteld voor de nieuwe dienst ODGM die ligt ten grondslag aan het aantal fte intern en extern. Bij het opstellen van de formatie is rekening gehouden met de capaciteit die de afgelopen jaren bij de beide diensten nodig was om de werkpakketten te realiseren.

We zien een stijging van de kosten die aansluit bij de gehanteerde index van 4,13%

2.4 Overhead

Tabel 8: Overhead **Overhead specificatie (indirecte kosten) x € 1.000**	**Overhead Begr.VJ 2026**	**Directe kosten Begr.VJ 2026**	**Totaal kosten Begr.VJ 2026**	**Begroting overhead KN 2027**	**Directe kosten KN 2027**	**Totaal kosten KN 2027**
Subtotaal personeel	**8.629**	**37.672**	**46.301**	**9.723**	**39.908**	**49.630**
Overige overhead						
Huisvesting en facilitair	1.813		1.813	1.876		1.876
ICT	2.459		2.459	2.520		2.520
Advieskosten en overig	838		838	859		859
Stelselkosten	699	257	956	497	260	757
Onvoorzien	117		117	282		282
Programmakosten		758	758		467	467
Subtotaal overige overhead	**5.926**	**1.015**	**6.941**	**6.034**	**727**	**6.761**
Totaal	**14.555**	**38.687**	**53.241**	**15.757**	**40.634**	**56.392**
% van de totale kosten	27,3%	72,7%		27,9%	72,1%	

Huisvesting en facilitair

Dit betreft de kosten voor de huisvesting in Arnhem en Nijmegen en de huisvesting voor de meetdienst aan de van Oldenbarneveldstraat. Het betreft de kosten voor 2026 met een indexering.

ICT

Dit betreft de kosten voor ICT zoals deze vanuit ODRA bekend zijn met een index en de kosten die vanuit ODRN worden gemaakt voor de inzet van IRvN voor het gebruik van ICT. We verwachten in 2027 geen gebruik meer te maken van IRvN, omdat we nog niet helder hebben wat de kosten van ICT dan worden, houden we vooralsnog rekening met de huidige kosten plus de index.

Advieskosten en overig

Dit betreft de kosten voor onder meer de accountant en overige adviezen. Uit dit budget wordt ook de doorontwikkeling van de bedrijfsvoering bekostigd.

Stelselkosten

Dit betreft de kosten vanuit het Gelders stelsel. Deze zijn gebaseerd op de raming die we van de diverse OD's hebben ontvangen.

Onvoorzien

Er kunnen zich altijd ontwikkelingen of gebeurtenissen voordoen waar in de kadernota en de begroting geen rekening mee is gehouden. Om de kosten die gepaard gaan met deze gebeurtenissen op te kunnen vangen is een post onvoorzien opgenomen. Conform de robuustheidscriteria dient deze 0,5% van de begroting te zijn.

Programmakosten

Dit zijn de materiële kosten die we maken voor de uitvoering van de programma's.

3. Risico's

In dit hoofdstuk geven wij de risico's die we zien voor de begroting 2027. We maken daarbij onderscheid naar soorten risico's.

Exploitatierisico's

Omzetrisico, het is mogelijk dat we de werkpakketten niet volledig realiseren, terwijl onze vaste kosten doorlopen. De kans hierop is het grootst bij de vraaggestuurde werkzaamheden, zoals vergunningverlening en projecten. We vangen dit op door met een flexibele schil te werken.

Kostenrisico, wanneer de inflatie hoger is dan de nu gehanteerde index vallen onze kosten hoger uit dan nu geraamd. Gezien de ontwikkelingen in de wereld is dit risico realistisch. We zien de energieprijzen nu alweer stijgen, voor de middellange termijn kunnen we nog niet overzien wat het effect is. Uit de afgelopen jaren weten we dat stijging van de energieprijzen gevolgen heeft voor de prijzen van andere producten.

Risico's op taakuitvoering

Dit gaat over de aansprakelijke voor fouten en nalatigheden in de uitvoering. Omdat burgers en ondernemers "mondiger" worden en sneller overgaan tot een aansprakelijkheidsstelling wordt dit risico groter. Het risico is in principe afgedekt via een verzekering.

Risico's ten aanzien van personeel

Frictiekosten deze ontstaan als gevolg van (grote) veranderingen in de organisatie. Bijvoorbeeld als partners besluiten om de niet wettelijke taken in eigen beheer uit te voeren. Bij de fusie is afgesproken dat de eerste 3 jaar het takenpakket gelijk blijft. Als gevolg van de fusie kan bij de integratie van processen en werkwijzen blijken dat sommige medewerkers niet meer passen bij het werk dat moet worden uitgevoerd.

Arbeidsmarkt, de arbeidsmarkt is grillig. Zowel voor vast personeel als voor inhuur. Om schommelingen in werkzaamheden op te vangen werken we bewust met een flexibele schil, door de nieuwe regelgeving merken we dat het lastiger wordt om deze flexibele schil in te vullen. Daarnaast blijft de werving van specialistische functies lastig.

Verhouding vast en flexibel personeel: we werken met een laag percentage voor flexibel personeel (inhuur). Als we bijvoorbeeld door het niet kunnen vervullen van vacatures meer inhuur moeten doen, dan stijgen de kosten.

Compliance risico's

Met de toenemende regeldruk en de complexiteit van de regelgeving wordt het steeds lastiger om te voldoen aan alle wet- en regelgeving. Dit heeft effect op ons imago van betrouwbare overheidsdienst. Waar nodig zullen extra investeringen moeten worden gedaan om te kunnen blijven voldoen aan wet- en regelgeving. Deze financieren we vanuit het advieskostenbudget.

Bedrijfsvoeringsrisico's

Doorontwikkeling ICT: de komende jaren zetten we volop in op de doorontwikkeling van onze ICT. Datagedreven werken, gebruik maken van AI en dergelijke. De uitvoering van dit soort projecten brengt risico's met zich mee. Niet ieder ICT project slaagt, nieuwe ontwikkelingen werken niet altijd gelijk.

Huisvesting, bij de fusie is gekozen om twee locaties in stand te houden, er moet een visie op huisvesting worden ontwikkeld, dit kan hogere kosten met zich meebrengen.

Bijlage 1: Indicatie 2027 per partner

Omgevingsdienst Groene Metropool

Overzicht bijdragen klant

Baten per klant x € 1.000	Kadernota Bouw	Milieu	Totaal	%	Begr.VJ 2026	% tov KN 2027
Arnhem	4.395	3.533	7.928	16%	7.522	5%
Berg en Dal	2.548	1.087	3.635	7%	3.312	10%
Beuningen	1.413	988	2.401	5%	2.229	8%
Doesburg	420	285	705	1%	654	8%
Druten	110	703	812	2%	707	15%
Duiven	20	492	512	1%	486	5%
Heumen	853	558	1.411	3%	1.330	6%
Lingewaard	1.425	2.002	3.426	7%	3.244	6%
Nijmegen	748	3.266	4.014	8%	3.830	5%
Overbetuwe	135	1.254	1.389	3%	1.307	6%
Provincie Regulier & Bodem		1.601	1.601	3%	1.869	-14%
Renkum	996	842	1.838	4%	1.726	6%
Rheden	64	728	792	2%	762	4%
Rozendaal	6	45	51	0%	40	28%
Westervoort	9	153	162	0%	150	8%
Wijchen	223	1.055	1.277	3%	1.099	16%
Zevenaar	60	931	991	2%	928	7%
Subtotaal partners	13.425	19.522	32.947		31.195	
Provincie Aandachtsbedrijven		1.468	1.468	3%	1.404	5%
Provincie Complexe Handhaving	58	5.388	5.446	11%	4.612	18%
Provincie Gelderland	1.328	9.784	11.113	22%	10.067	10%
Subtotaal Provinciaal Programma	1.386	16.640	18.027		16.082	
OD Achterhoek	67	120	188		173	8%
OD De Vallei		88	88		69	28%
OD Rivierenland		108	108		98	10%
OD Veluwe		160	160		204	-21%
Subtotaal Gelderse Omgevingsdiensten	67	476	543		543	
DCMR		177	177		121	46%
Ministerie EZK		173	173		236	-26%
Montferland		9	9		8	6%
OD Ijsselland		16	16			
OD Twente		16	16			
ODNL		64	64		133	-52%
Provincie Overijssel	146	1.188	1.334		1.466	-9%
Overige		2.451	2.451		2.429	1%
Subtotaal Derden	146	4.093	4.239		4.392	
Rentebaten					100	
Subsidie meetdienst					196	
Bijdrage gm Nijmegen frictiekosten BRIKS	637		637		733	
Subtotaal overige baten	637		637		1.029	-38%
Totaal klanten	**15.662**	**40.731**	**56.393**		**53.242**	**6%**

Omgevingsdienst Groene Metropool

Datum: 16 april 2026

Retouradres: Eusebiusbuitensingel 75, 6828 KZ Arnhem

Aan:
- Provinciale Staten van Gelderland
- De raden van de gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort en Zevenaar.
In afschrift aan: het college van GS en de colleges van B&W

Onderwerp:
Aanbiedingsbrief financiële stukken ODRA en ODGM

Geachte Statenleden, leden van de raad,

Bijgaand ontvangt u de jaarstukken 2025 van de Omgevingsdienst Regio Arnhem (bestaande uit de jaarrekening, het jaarverslag en een toelichting op de resultaatbestemming, zie bijlage 1.1, 1.2 en 1.3) en de begroting 2026 (bijlage 2) en kadernota 2027 (bijlage 3) van de Omgevingsdienst Groene Metropool.

Deze documenten zijn op 16 april 2026 besproken en door het Algemeen Bestuur akkoord bevonden om met u te delen ter informatie.

Met betrekking tot de kadernota 2027 is het van belang te vermelden dat het Algemeen Bestuur heeft besloten niet in te stemmen met, na indexatie, afronding van de uurtarieven op hele euro's. Hoewel deze afronding op hele euro's nog in de kadernota 2027 is opgenomen, zal in de begroting 2027 worden uitgegaan van uurtarieven enkel met indexatie.

Vervolg
Na vaststelling van de jaarstukken worden deze uiterlijk 15 juli aangeleverd bij de toezichthouder, het Ministerie van Binnenlandse Zaken, waar u tevens eventuele zienswijzen op de jaarstukken kunt indienen.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Voor vragen kunt u terecht bij [redacted], telefonisch bereikbaar op 06-[redacted] en per mail via [redacted]@odrn.nl of bij [redacted], telefonisch bereikbaar op 06-18 83 97 06 en per mail via [redacted]@odra.nl

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Voorzitter Algemeen Bestuur
Omgevingsdienst Groene Metropool

[redacted]
Directeur
Omgevingsdienst Groene Metropool

gemeente Westervoort

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

Vragen VVD-fractie over ingekomen stuk A14:

A14 – Omgevingsdienst begroting en kadernota

1. Wanneer gaat de fusie zorgen voor lagere kosten (verwachting van college) Staat niet in het stuk maar juist een stijging.
2. Bedrijfsvoering en kadernota gaan over op nieuwe systematiek, vraag: Waarom werkt de huidige systematiek niet en wat is de meerwaarde van de aanpassing?

Beantwoording

1. Dat is niet bekend. Een van de financiële uitgangspunten was overigens ook het volgende (zie ook het bedrijfsplan ODGM bij de toestemmingsprocedure fusie, 2025):
   "(...) 6.3 Financiële uitgangspunten ODGM
   Voor de begroting van de nieuw te vormen ODGM is een aantal uitgangspunten door de besturen meegegeven:
   • Zowel tijdens het fusieproces als de eerstkomende drie jaar na afloop van het fusieproces is geen sprake van een bezuinigingsdoelstelling. De fusie richt zich op kwaliteitsoordelen zoals beschreven in het verkennende onderzoek uit 2023.
   (...)
2. De ODRA en ODGM kenden verschillende financieringssystematiek. Er wordt gewerkt aan één gezamenlijke financieringssystematiek per 1 januari 2028.

Aan de gemeenteraden van Duiven, Westervoort en Zevenaar

Betreft: Kaderbrief Samenwerking De Liemers Meerjarenbegroting 2027-2030
Datum: 16-2-2026

Geachte leden van de raad,

Conform artikel 4, lid 1 van de Financiële verordening SDL 2025 jo. art. 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) ontvangt u hierbij de kaders voor de begroting 2027.

GR Samenwerking De Liemers (SDL) is een uitvoeringsorganisatie voor de ICT, Inkoop en Sociale Dienst die handelt conform de beleidsregels zoals deze door de gemeenteraden zijn opgesteld. De SDL formuleert geen eigen beleid.

De financiële kaders voor de begroting 2027 en de meerjarenbegroting 2028-2030 geven wij hierbij weer.

KADERBRIEF

Personele kosten

Voor de MJB 2027-2030 volgt de SDL de septembercirculaire:

Jaar	Was	Wordt	Effect[1]
2027	4,8%	5,1%	0,29%
2028	4,0%	4,2%	0,19%
2029	4,0%	4,5%	0,48%
2030	*nnb*	4,5%	*nvt*

* Gebaseerd op de septembercirculaire 2024 (“was”) en septembercirculaire 2025 (“wordt”). Tabel 4.2.2 Prijsindexen. Regel "Loonvoet sector overheid"

Overige kosten

De SDL tracht zo goed mogelijk op de kosten te letten en is hier al jaren succesvol in. De overige kosten SDL[2] zijn in de periode 2021-2024 met slechts 10% gestegen, terwijl de inflatie over deze periode bijna het dubbele bedroeg (bron: CBS, CPI-index) . Voor de MJB 2027-2030 volgt de SDL ook de septembercirculaire:

Jaar	Was	Wordt	Effect
2027	2,3%	2,3%	0,00%
2028	2,3%	2,2%	-0,10%
2029	2,3%	2,2%	-0,10%
2030	*nnb*	2,2%	*nvt*

* Gebaseerd op de septembercirculaires 2024 (“was”) en 2025 (“wordt”). Tabel 4.2.2 Prijsindexen Regel "Nationale consumentenprijsindex (cpi)"

Bestandsontwikkeling BUIG

De bestandsontwikkeling van bijstandsontvangers is in de laatste septembercirculaire verlaagd. Gedurende de looptijd van de Bestuurlijke Opdracht RSD heeft de RSD betere resultaten behaald dan het landelijk én vergelijkbaar gemiddelde. Ontwikkelingen met betrekking tot de Bestuurlijke Opdracht van de RSD en de arbeidsmarktregio kunnen invloed hebben op de verwachte bestandsontwikkeling.

Jaar	Was	Wordt	Effect
2026	+1,9%	+0,8%	-1,08%
2027	+1,7%	+0,8%	-0,88%
2028	+2,3%	+1,0%	-1,27%
2029	+2,1%	+1,3%	-0,78%
2030	*NNB*	+1,8%	*nvt*

* Gebaseerd op de septembercirculaires 2024 (“was”) en 2025 (“wordt”). Tabel 2.4.3 Bijstandsontvangers.

KADERBRIEF

[1] Voorbeeldberekening: (105,1 -/- 104,8) / (105,1) = +0,29%

[2] Huisvesting, automatisering, facilitair, advies- en controlekosten, ondersteunende kosten en overige kosten.

Overige zaken

die van belang zijn voor de MJB 2027-2030:

SDL

- In de meerjarenbegroting wordt geen rekening gehouden met een fusie of herindeling. Een eventuele bestuurlijke herindeling heeft gevolgen voor de SDL. In de risicoparagraaf wordt dit risico omschreven met beheersmaatregelen.
- In de primitieve cijfers 2026 alsmede de jaren 2027 t/m 2028 zit reeds een kostenreductie van 3% op de niet-personele kosten verwerkt zoals vermeld in de kaderbrief van 2024.
- Risico's (bijv. arbeidsmarktkrapte of kapitaalmarktrente) worden in een risicoparagraaf toegelicht. Deze risico's kunnen SDL breed van toepassing zijn, of slechts op de RSD of RID.
- De bijdragen dienstverlening van de gemeenten aan de RSD voor uitvoering van extra taken bovenop de basisdienstverlening middels meerjarige dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) worden in de komende maanden in gezamenlijkheid met de gemeenten geactualiseerd.
- De huidige Bestuurlijke Opdracht RSD loopt tot 2027. Vanaf 2027 trekken wij deze bedragen niet door in afwachting op het formele bestuursvoorstel. In de risicoparagraaf wordt beschreven wat de gevolgen zijn voor de bedrijfsvoering. De RSD is in gesprek met de gemeenten over een mogelijke kwaliteitsimpuls voor 2027 en 2028.

RID

- De huidige strategische ambities van de 'Liemerse gemeenten' en de reeds ingezette versnelling in digitalisering en datagedreven werken vragen om een fundamentele herijking van de financiële kaders voor RID De Liemers. De in 2024 gekozen 'minimale variant' voorzag in de capaciteit om de I&A-visie te doorlopen en de behoeften in kaart te brengen. Nu dit traject in nauwe samenwerking met de medewerkers en bedrijfsvoering van de gemeenten grotendeels is doorlopen, wordt inzichtelijk wat er daadwerkelijk nodig is om deze gezamenlijke ambities waar te maken.
  Het realiseren van deze noodzakelijke ambities vraagt om een investering die de huidige begrotingskaders overstijgt. Dit wordt veroorzaakt door twee factoren:
  1. *Strategische Herijking en Gezamenlijke Ambities*
     In de samenwerking tussen de gemeenten en de RID is geconstateerd dat de eerder gekozen 'minimale variant' niet toereikend is om de gezamenlijke ambities te realiseren. Het is duidelijk geworden dat voor de gewenste moderne dienstverlening en de eisen vanuit de organisaties een intensivering noodzakelijk is. Momenteel wordt gewerkt aan de herijking van de I&A-visie en -strategie. In dit lopende traject worden de financiële gevolgen van de benodigde stappen inzichtelijk gemaakt, zodat de raden in de loop van 2026 op basis van een compleet beeld een besluit kunnen nemen.
  2. *Financiële Impact en Marktontwikkelingen*
     De strategische keuze voor een 'Cloud Only'-architectuur leidt in de begroting tot een zichtbare verschuiving van kapitaalslasten (investeringen vooraf) naar exploitatiekosten (onderhoud en abonnementen), ook wel de 'verSaaSing' van het landschap genoemd. Daarnaast worden we geconfronteerd met forse autonome prijsstijgingen in de markt. Dit betreft zowel de aanschaf van hardware (stijgingen tot 20%) als de indexering van leverancierscontracten. Deze externe

KADERBRIEF

kostenstijgingen hebben een directe en autonome invloed op de begroting die losstaat van de beleidsmatige ambities. Bij de MJB 2027 – 2030 worden de investeringen meegenomen en toegelicht.

RSD

- Tot 2028 vinden er nog invorderingen op TOZO-bedrijfskredieten plaats. Dit leidt tot vrijval van de bestemmingsreserve ter dekking van de uitvoeringskosten hiervan.
- De situatie omtrent de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (ROOO) na 2026 is moeilijk te voorspellen. De kans bestaat dat de ROOO komt te vervallen en de Oekraïners reguliere bijstandsgerechtigden worden. Op dit moment komen ongeveer 90 Oekraïners in aanmerking voor een bijstandsuitkering, dat is bijna 15% van het totale aantal Oekraïners binnen de drie gemeenten. Op het moment dat helder wordt wat de keuze wordt omtrent de ROOO zal de RSD de gemeenten informeren over de consequenties. Op dit moment is dit nog niet helder, derhalve nemen wij dit bedrag mee in de MJB 2027-2030.
- Per 1-1-2026 gaat de Participatiewet in Balans in. De wet heeft invloed op werk, inkomen en ondersteuning binnen het sociaal domein, en richt zich op een aantal belangrijke thema's die de situatie voor zowel werkzoekenden als werkgevers moeten verbeteren. Dit betekent meer maatwerk en meer verantwoordelijkheid in het realiseren van werkplekken (met name beschut), aanpassing van bijstands- en re-integratieprocessen en een grotere regionale samenwerkings- en werkgeversrol.

Wij gaan ervan uit u met deze informatie van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,
het Dagelijks bestuur van Samenwerking De Liemers

Taco Pijnappel	Lucien van Riswijk
Secretaris	Voorzitter

KADERBRIEF

Per mail
Aan de gemeenteraden en colleges van de
17 deelnemende gemeenten

Datum	:	18 februari 2026
Ons kenmerk	:	2026-006
Zaaknummer	:	
Contactpersoon	:	H. van den Berg
Telefoonnummer	:	06 – 46 73 73 74

Onderwerp: financiële en algemene uitgangspunten begroting 2027

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding
Wij informeren u over beleidsmatige en financiële ontwikkelingen voor de begroting 2027 e.v. van de Groene Metropoolregio. Wij vragen de colleges en gemeenteraden kennis te nemen van deze brief. De informatie uit deze brief kunt u betrekken bij het opstellen van uw eigen financiële documenten. Onze conceptbegroting wordt in april aangeboden.

Vertrekpunt
De regionale agenda 2025-2028, in september 2024 vastgesteld door het algemeen bestuur, vormt het vertrekpunt. De doelstelling van de samenwerking is onverminderd door te gaan op de weg die in de eerste twee jaren is ingeslagen. Bij de vaststelling van deze agenda is door veel gemeenten aandacht gevraagd voor het gemeentelijk financieel perspectief voor het jaar 2026. Dit heeft ertoe geleid dat voor de begroting 2026 door het algemeen bestuur keuzes zijn gemaakt die hebben geleid tot een lagere inwonerbijdrage dan voor het jaar 2025.

Uitgangspunten
Voor het opstellen van de begroting hanteren we (wederom) de volgende uitgangspunten:
1. de begroting 2027-2030 heeft als uitgangspunt de activiteiten die zijn vastgelegd in de regionale agenda 2025-2028;
2. de vastgestelde financiële verordeningen en landelijke voorschriften;
3. het spoorboekje P&C-cyclus 2025-2026;
4. de GMR hanteert de indexeringsmethodiek zoals die is opgesteld door de adviesfunctie gemeenschappelijke regelingen en vastgelegd in de Begrotingsrichtlijnen regio Nijmegen (BRN). De index voor 2027 is 4,15%. Met dit percentage wordt de inwonerbijdrage 2026 verhoogd. De inwonerbijdrage 2027 wijkt daarmee af van de in de begroting 2026-2029 opgenomen inwonerbijdrage voor 2027;
5. de inwonerbijdrage is opgebouwd uit de 5 opgaven en het regiobureau;
6. de hoogte van de algemene reserve is in overeenstemming met de Gemeenschappelijke Regeling maximaal € 100.000,00;
7. de bijdrage aan The Economic Board is voor 2027 ongewijzigd ten opzichte van 2026 met dien verstande dat Uw bijdrage eveneens wordt geïndexeerd met de BRN genoemd onder 4;
8. de Netwerkdirectie wordt gevraagd een ‘uitvoeringstoets’ uit te voeren op de activiteiten zoals opgenomen voor 2027 in de regionale agenda;

9. bij het bepalen van de hoogte van de inwonerbijdrage is het uitgangspunt dat de deelname van de gemeenten aan de 5 opgaven ongewijzigd is. Met de gemeenten is een opgaveovereenkomst gesloten voor de duur van de regionale agenda;
10. ter dekking van de kosten die het regiobureau maakt voor de opgaven wordt een bijdrage in rekening gebracht van 5% over de ontvangen subsidiegelden (> € 125.000).

Ontwikkelingen

In de regionale agenda 2025-2028 hebben wij benoemd dat de regionale samenwerking in een nieuwe fase is gekomen. Lag in de eerste jaren de focus op beleidsontwikkeling, onderzoek en planvorming. In de jaren 2025 en verder ligt de focus meer en meer op uitvoering. Dit doen we als regio niet zelf maar gebeurt door de gemeenten en partners. De regio ondersteunt de uitvoering. Dit zullen we in 2027 blijven doen op diverse manieren zoals is aangegeven in de regionale agenda en in nauwe samenspraak met de Netwerkdirectie.

Proces begroting 2027-2030

In eerdergenoemd spoorboekje is het begrotingsproces uiteengezet.

- **8 april:** behandeling conceptbegroting 2026-2030 door het algemeen bestuur en aanbieding aan de gemeenten. Zienswijzeperiode gemeenteraden loopt tot **30 juli 2026**.
- **9 september:** vaststellen begroting 2026-2030 door het algemeen bestuur

Slot

Met deze brief hebben wij getracht u een beeld te geven van ontwikkelingen die van invloed zijn op de op te stellen begroting voor 2027 e.v. Wij concluderen dat het aantal in het oog springende ontwikkelingen, voor zover wij dat nu kunnen overzien, beperkt is in het derde jaar van de actuele regionale agenda.

Net zoals voor de begroting 2026 mag u voor de begroting 2027 van de samenwerking verwachten dat kritisch gekeken wordt naar de regionale opgaven en activiteiten en daarmee de omvang van de bijdrage van gemeenten. De inwonerbijdrage is bestemd voor de organisatiekosten, de uitvoering van de opgaven, maar ook noodzakelijk als cofinanciering voor het succesvol binnenhalen van externe gelden voor de gezamenlijke agenda.

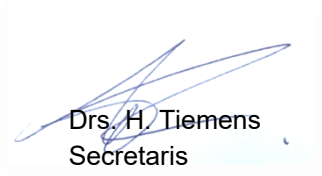
Mocht de brief aanleiding geven tot vragen dan kunt u contact opnemen met Harriet Tiemens (harriet.tiemens@gmr.nl)

Met vriendelijke groet,

Het dagelijks bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen,

Drs. H.M.F. Bruls
Voorzitter

Drs. H. Tiemens
Secretaris

i.a.a.: RAC, algemeen bestuur, regiocoördinatoren, Regiobureau (E. Dreier, M. Duijn)

Aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten
van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum	:	3 februari 2026
Ons kenmerk	:	2026-003
Contactpersoon	:	Henk van den Berg Henk.van.den.berg@gmr.nl
Telefoonnummer	:	06-46737374

Onderwerp: Informatieprotocol | uitstel indiening zienswijzen

Geachte leden van de gemeenteraad,

Bij brief van 27 november 2025 hebben wij u uitgenodigd een zienswijze in te dienen voor het Informatieprotocol 2025. Verzocht is voor 8 maart 2026 uw zienswijze kenbaar te maken zodat het algemeen bestuur op 8 april 2026 het protocol kan vaststellen.

Al snel bereikte ons bestuur via meerdere kanalen het signaal dat het voor veel gemeenteraden niet mogelijk bleek in deze raadsperiode nog een raadsvoorstel te behandelen.

Het is geen enkel probleem dat het algemeen bestuur het protocol later dit jaar gaat vaststellen.

Graag ontvangen wij uw zienswijze **vóór 15 juni 2026**. Dit kunt u combineren met uw zienswijze over de concept-jaarrekening 2025 (en begroting 2027) die aan u begin april aangeboden wordt. Het algemeen bestuur kan dan in haar vergadering van **8 juli 2026** het protocol vaststellen.

Mocht u nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met Henk van den Berg (Henk.van.den.berg@gmr.nl).

Met vriendelijke groet,
Namens het dagelijks bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Drs. H. Tiemens
Secretaris

i.a.a.: regiocoördinatoren

Den Haag, 18 februari 2026

Onderwerp: Toolkit jeugddebat: in gesprek met de jeugd

Geachte raadsleden,

Gaat u wel eens in debat met de lokale jeugd over wat zij belangrijk vinden? Of bespreekt u met elkaar als raadsleden hoe u kunt zorgen voor een kindvriendelijke omgeving?

In november 2025 werd tijdens de Algemene Ledenvergadering van de VNG een motie aangenomen om de jeugd te betrekken bij de coalitieonderhandelingen. Een belangrijke stap om de jeugd actief een rol te geven in de lokale politiek. Door de gemeente worden immers dagelijks beslissingen genomen met invloed op hun leven. Maar voor dat gesprek hoeft u niet te wachten tot de coalitieonderhandelingen beginnen. Ga nu al met elkaar in gesprek!

➔ **Check hier de Toolkit Jeugddebat om een debat te organiseren, het liefst natuurlijk met de jeugd zelf, maar er zijn ook andere opties als dat (nog) niet lukt.**

UNICEF Nederland ondersteunt gemeenten om te zorgen voor een kindvriendelijke omgeving via het Child Friendly Cities Initiative. Onderdeel daarvan is dat kinderen kunnen meepraten. Op onze participatie webpagina over jeugdparticipatie vindt u allerlei concrete handvatten en voorbeelden om met de jeugd in gesprek te gaan. Ook het nieuwste aanbod van de toolkit is daar terug te vinden.

Neem bij vragen gerust contact met ons op via childfriendlycities@unicef.nl. En wilt u op de hoogte blijven van meer slimme handvatten en voorbeelden? Meldt u zich aan voor onze CFCI-nieuwsbrief.

Met vriendelijke groeten,

Esther Vreeburg
Programmamanager Child Friendly Cities Initiative

1STROOM
DUIVEN & WESTERVOORT
1Stroom werkt voor de gemeente Duiven en de gemeente Westervoort

1Stroom

Koning Willem-Alexanderplein 1
Postbus 6
6920 AA Duiven

(088) 695 3000
info@1stroom.nl
www.1stroom.nl

Aan de gemeenteraden van Duiven en Westervoort

datum : 12 februari 2026
zaaknummer : Z/25/142927 /201721362
onderwerp : Reactie DB op zienswijzen begrotingswijziging 1Stroom 2026
contactpersoon : Dionne Tan

Geachte gemeenteraden,

De wijziging van de begroting 2026 is ter zienswijze aan u voorgelegd. In het kader van de Wet gemeenschappelijke regelingen dienen we, voordat het algemeen bestuur de gewijzigde begroting definitief vaststelt, onze reactie op uw zienswijzen terug te koppelen. Dat doen wij met deze brief. Bijgevoegd zijn de brieven van de gemeenteraden van Duiven en Westervoort.

Zienswijzen
De zienswijzen zijn positief. Beide gemeenteraden onderschrijven de noodzaak om te komen tot een structurele en duurzame oplossing voor de knelpunten in de uitvoering van het sociaal domein. In het licht van de landelijke ontwikkelingen binnen het sociaal domein waarderen de raden het dat wij de directie hebben opgedragen om na 1 januari 2026 een uitwerking te maken waarin de formatie van de uitvoering stabieler en structurele aansluiten bij maatschappelijke ontwikkeling. Hierbij kijken wij ook zeker naar de landelijke plannen uit het nieuwe coalitieakkoord 2026 – 2030 die recent bekend zijn geworden en de effecten die deze mogelijk hebben op onze uitvoeringskracht.

Beide gemeenteraden willen graag, naast de monitor Sociaal Domein, op passende momenten geïnformeerd worden over de voortgang van de uitvoering binnen het sociaal domein. Daar gaan wij invulling aan geven onder andere via de documenten binnen de Planning & Control cyclus van 1Stroom en – indien daar aanleiding toe is – via een kennisgeving.

Voorstel aan het algemeen bestuur
Wij zullen ons algemeen bestuur adviseren om:

- De begrotingswijziging 1Stroom 2026 vast te stellen, met daarin opgenomen:
  a) de formatie uitbreiding in het sociaal domein, ter grootte van structureel: 5 fte/€ 447.300.

De begrotingswijziging wordt op 26 februari 2026 behandeld door het algemeen bestuur.

Met vriendelijke groet,

Namens het dagelijks bestuur van 1Stroom

D.D.J. de Vries	drs. A.J. van Hout
secretaris	voorzitter

Bijlagen: zienswijzen gemeenteraden Duiven en Westervoort.

Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 19-02-2026 16:23 CET
Document ID:
c513b416-a350-4b28-b547-1bc5fdda3eb6

Gemeente Duiven

Gemeente Duiven

Koning Willem-Alexanderplein 1
Postbus 6
6920 AA Duiven

(0316) 279 111
gemeente@duiven.nl
www.duiven.nl

1Stroom
t.a.v. dagelijks bestuur
Postbus 6
6920 AA DUIVEN

datum	:	27 januari 2026
zaaknummer	:	Z/25/144251 /201716247
onderwerp	:	Zienswijze gemeente Duiven Begrotingswijziging 1Stroom 2026
contactpersoon	:	Gert-Jan Berbee

Geachte leden van het dagelijks bestuur,

De gemeenteraad van Duiven heeft uw brief van 28 november jl. ontvangen, waarin u de voorgestelde begrotingswijziging ter zienswijze aan ons voorlegt. De raad is deze zomer geïnformeerd over de uitdagingen binnen het sociaal domein en heeft op 19 juni via de motie *Wegwerken Wachtlijsten WMO* het college van B&W nadrukkelijk opgeroepen om spoedig en doelgericht maatregelen te treffen om de wachttijden op het gebied van de WMO in 2025 terug te dringen. Het is goed om te zien dat deze interventie zijn vruchten lijkt af te werpen.

Wij hebben kennisgenomen van uw analyse van de problematiek, de onderliggende oorzaken en de gekozen oplossingsrichting, zoals verwoord in uw brief van 28 november jl. Hoewel de gemeente financieel scherp aan de wind moet zeilen, onderschrijft de raad de noodzaak om te komen tot een structurele en duurzame oplossing voor de knelpunten in de uitvoering van het sociaal domein. Daarbij hechten wij er groot belang aan dat kwetsbare inwoners niet verder geraakt worden door de bestaande problematiek en dat zij kunnen rekenen op tijdige en passende ondersteuning.

De raad benadrukt het belang van het zoveel mogelijk voorkomen van achterstanden en wachtlijsten in de toekomst. In het licht van de landelijke ontwikkelingen binnen het sociaal domein waardeert de raad dat u de directie van 1Stroom heeft opgedragen om na 1 januari 2026 een uitwerking te maken waarin de formatie van de uitvoering stabieler en structureler kan aansluiten bij maatschappelijke ontwikkelingen. Gezien de urgentie van deze kwestie heeft de raad begrip voor het feit dat reeds wordt gestart met de werving van personeel. Daarom ziet de raad af van het indienen van een zienswijze.

Tot slot verwacht de gemeenteraad dat het bestuur de raad, naast de monitor Sociaal Domein, op passende momenten blijft informeren over de voortgang van de uitvoering binnen het sociaal domein. Daarmee kan de raad zijn kaderstellende en controlerende rol zorgvuldig vervullen en wordt gezamenlijk gewerkt aan een duurzame versterking van het sociaal domein.

Met vriendelijke groeten,

drs. W.R. (Wouter) Bosch
griffier

mr. H.B. (Huub) Hieltjes
voorzitter

gemeente
Westervoort

Gemeente Westervoort

Dorpsplein 1
Postbus 40
6930 AA Westervoort

(026) 317 99 11
gemeente@westervoort.nl
www.westervoort.nl

1Stroom
t.a.v. dagelijks bestuur
Postbus 6
6920 AA DUIVEN

BD Samenwerkingsorganisatie 1Stroom
Kon Willem-Alexanderpln 1
6921 ES DUIVEN

datum	:	26 januari 2026
zaaknummer	:	Z/25/144254 /201716350
onderwerp	:	Zienswijze gemeente Westervoort Begrotingswijziging 1Stroom 2026
contactpersoon	:	Gert-Jan Berbee

Geachte leden van het dagelijks bestuur,

De gemeenteraad van Westervoort is afgelopen zomer geïnformeerd over de uitdagingen binnen de uitvoering het sociaal domein en heeft in het najaar aanvullende vragen gesteld over het moment waarop nadere informatie over het plan van aanpak beschikbaar zou komen. Aan deze informatiebehoefte is invulling gegeven met uw brief van 28 november jl., waarin u de voorgestelde begrotingswijziging ter zienswijze aan de gemeenteraad van Westervoort heeft voorgelegd.

Wij hebben kennisgenomen van uw analyse van de problematiek, de onderliggende oorzaken en de gekozen oplossingsrichting, zoals verwoord in uw brief van 28 november jl. Hoewel de gemeente financieel scherp aan de wind moet zeilen, onderschrijft de raad de noodzaak om te komen tot een structurele en duurzame oplossing voor de knelpunten in de uitvoering van het sociaal domein. Daarbij hechten wij er groot belang aan dat kwetsbare inwoners niet verder geraakt worden door de bestaande problematiek en dat zij kunnen rekenen op tijdige en passende ondersteuning.

De raad benadrukt het belang van het zoveel mogelijk voorkomen van achterstanden en wachtlijsten in de toekomst. In het licht van de landelijke ontwikkelingen binnen het sociaal domein waardeert de raad dat u de directie van 1Stroom heeft opgedragen om na 1 januari 2026 een uitwerking te maken waarin de formatie van de uitvoering stabieler en structureler kan aansluiten bij maatschappelijke ontwikkelingen. Gezien de urgentie van deze kwestie heeft de raad begrip voor het feit dat reeds wordt gestart met de werving van personeel. Daarom dient de raad een zienswijze in waarin hij zijn steun betuigt aan uw aanpak van de beschreven problemen en de budgettaire consequenties die daaraan verbonden zijn.

Tot slot verwacht de gemeenteraad dat het bestuur de raad, naast de monitor Sociaal Domein, op passende momenten blijft informeren over de voortgang van de uitvoering binnen het sociaal domein. Daarmee kan de raad zijn kaderstellende en controlerende rol zorgvuldig vervullen en wordt gezamenlijk gewerkt aan een duurzame versterking van het sociaal domein.

Met vriendelijke groeten,

Mr. M. Smits-Jansen
griffier

drs. A.J. van Hout
voorzitter

2/25/144254 - 20172265

Amendement *Zienswijzeprocedure begrotingswijziging 1Stroom 2026 t.b.v. uitvoering Sociaal Domein*

De gemeenteraad van Westervoort, in vergadering bijeen op 26 januari 2026, behandelend agendapunt 15, Zienswijzeprocedure begrotingswijziging 1Stroom 2026 t.b.v. uitvoering Sociaal Domein.

Wat wij besluiten:

A. Het oorspronkelijk beslispunt 1 te vervangen door:
Om een zienswijze in te dienen voor deze begrotingswijziging van 1Stroom 2026 ten behoeve van de uitvoering van het sociaal domein.

B. De laatste zin op pagina 1 in de brief aan het dagelijks bestuur van 1Stroom te vervangen door:
"Daarom dient de raad een zienswijze in waarin hij zijn steun betuigt aan uw aanpak van de beschreven problemen en de budgettaire consequenties die daaraan verbonden zijn."

Overwegingen:

Wachtlijsten in het sociaal domein leiden tot ernstige verslechtering van klachten, verhoogde werkdruk voor professionals, toename van stress bij naasten(burn-outs, ruzies), en complexere, langere behandelingen, met een vicieuze cirkel van escalatie op verschillende levensgebieden (werk, relaties, financiën) tot gevolg, wat de patiënt letterlijk zieker maakt.
(https://www.trimbos.nl/wp-content/uploads/2025/10/TRIAF2172-Rapport-Impact-van-de-wachttijden-in-de-ggz.pdf)

Wachtlijsten in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) leiden tot ernstige vertraging van noodzakelijke hulp (zoals hulp bij het huishouden, woningaanpassingen), wat resulteert in toenemende afhankelijkheid, verslechtering van de zelfredzaamheid en een zwaardere belasting voor mantelzorgers, terwijl mensen vaak langer dan de wettelijke termijn van zes weken moeten wachten. Dit heeft direct impact op de kwaliteit van leven, vergroot de kans op uitsluiting en kan leiden tot hogere kosten in de zorgketen omdat problemen escaleren.

Ondertekening:

Ben Schulte (GroenLinks) Piet van Egmond (PvdA) Joop van Weelden (VVD)

Amendement *Zienswijzeprocedure begrotingswijziging 1Stroom 2026 t.b.v. uitvoering Sociaal Domein*

Het amendement is *aangenomen* / ~~*verworpen*~~ in de vergadering van 10 november 2025.

Stemverhouding:	Stemmen voor: 10	Stemmen tegen: 6
	PvdA	CDA
	GL	D66
	VVD	

mr. M. Smits-Jansen

drs. A.J. van Hout

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

Vragen VVD-fractie over ingekomen stuk B05:

B05 Zienswijze DB 1Stroom

Kan het bestuur inzicht geven in de huidige wachtlijsten, gemiddelde doorlooptijden en caseloads binnen het sociaal domein, zodat de noodzaak en omvang van de voorgestelde uitbreiding met 5 fte beter beoordeeld kan worden?

Antwoord:

Zie bijlage – voortgangsmonitor Sociaal Domein

1STROOM
DUIVEN & WESTERVOORT

Kernindicatoren Sociaal domein

wachtlijsten, doorlooptijden en caseloads

WMO

Kernindicatoren Sociaal Domein

1STROOM DUIVEN & WESTERVOORT

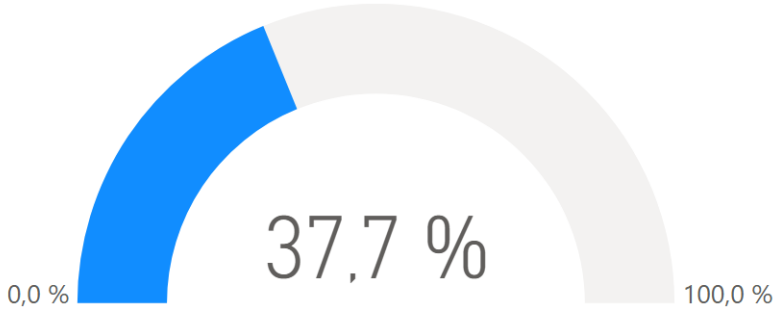
Periode	Gemeente	Wettelijk kader	Processoort	Subproces
31-12-2025 – 29-5-2026	Westervoort	WMO	Melding	Alle

Aantal verzoeken ontvangen en afgehandeld?

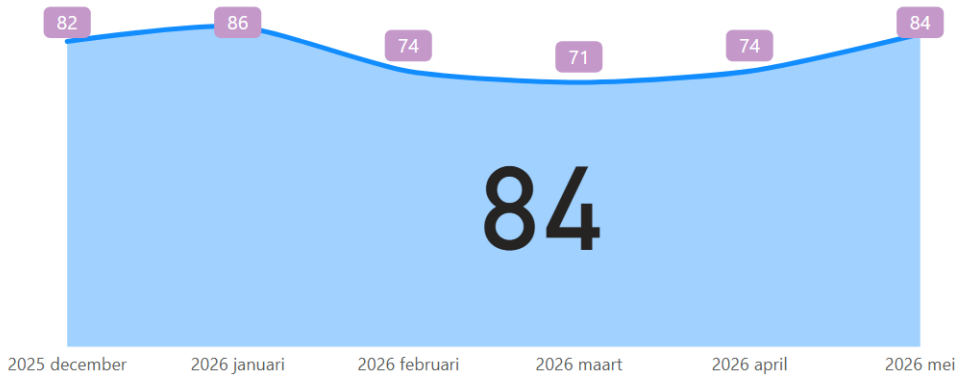
201
Aantal ontvangen verzoeken

199 ⇑
Aantal afgehandelde verzoeken

Hoeveel procent is er afgehandeld binnen de beslistermijn?

Wat is de werkvoorraad?

Hoe lang duurt de afhandeling gemiddeld?

68
Gemiddelde afhandeltijd in dagen

42
Wettelijke beslistermijn in dagen

Kernindicatoren Sociaal Domein

1STROOM DUIVEN & WESTERVOORT

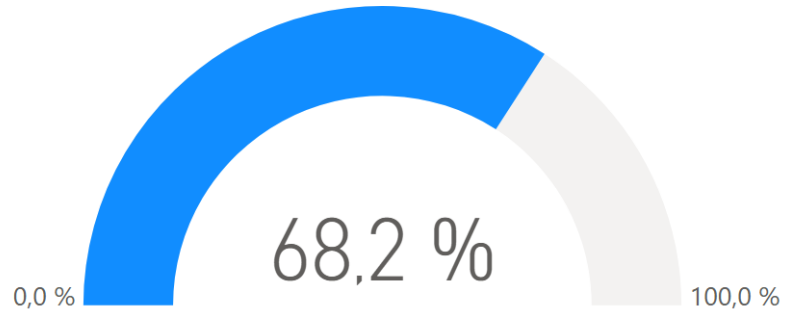
Periode	Gemeente	Wettelijk kader	Processoort	Subproces
31-12-2025 – 29-5-2026	Westervoort	WMO	Wijziging	Verlenging Wmo

Aantal verzoeken ontvangen en afgehandeld?

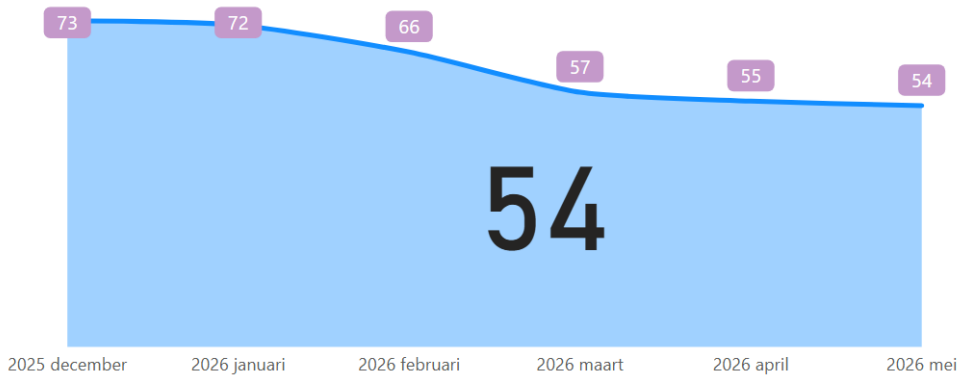
192
Aantal ontvangen verzoeken

211 ⇓
Aantal afgehandelde verzoeken

Hoeveel procent is er afgehandeld binnen de beslistermijn?

Wat is de werkvoorraad?

Hoe lang duurt de afhandeling gemiddeld?

66
Gemiddelde afhandeltijd in dagen

56
Wettelijke beslistermijn in dagen

1STROOM
DUIVEN & WESTERVOORT

JEUGD

Kernindicatoren Sociaal Domein

1STROOM DUIVEN & WESTERVOORT

Periode: 31-12-2025 – 29-5-2026

Gemeente: Westervoort

Wettelijk kader: Jeugdwet

Processoort: Melding

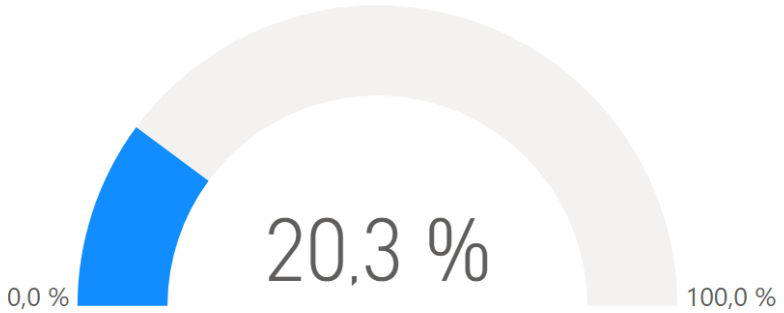
Subproces: Alle

Aantal verzoeken ontvangen en afgehandeld?

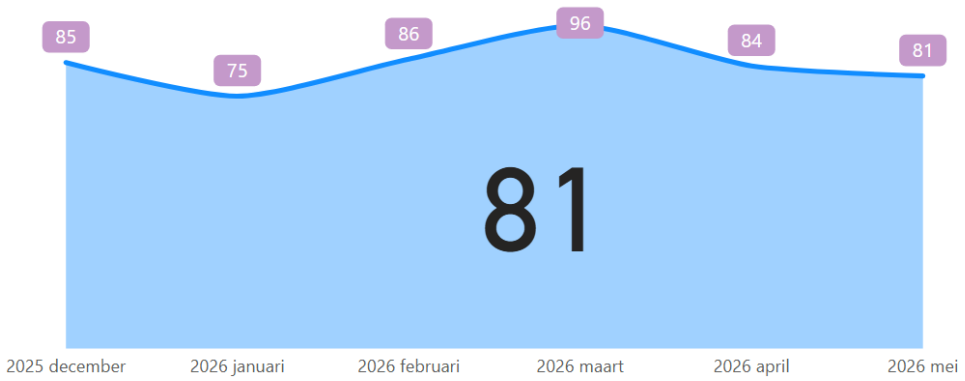
75
Aantal ontvangen verzoeken

79
Aantal afgehandelde verzoeken

Hoeveel procent is er afgehandeld binnen de beslistermijn?

Wat is de werkvoorraad?

Hoe lang duurt de afhandeling gemiddeld?

89
Gemiddelde afhandeltijd in dagen

56
Wettelijke beslistermijn in dagen

Kernindicatoren Sociaal Domein

1STROOM DUIVEN & WESTERVOORT

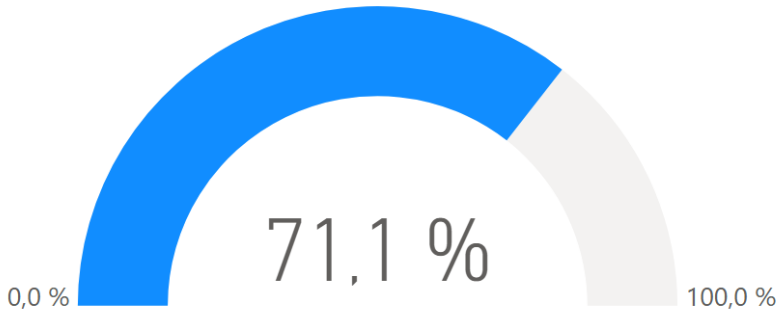
Periode	Gemeente	Wettelijk kader	Processoort	Subproces
31-12-2025 – 29-5-2026	Westervoort	Jeugdwet	Wijziging	Verlenging Jeugd

Aantal verzoeken ontvangen en afgehandeld?

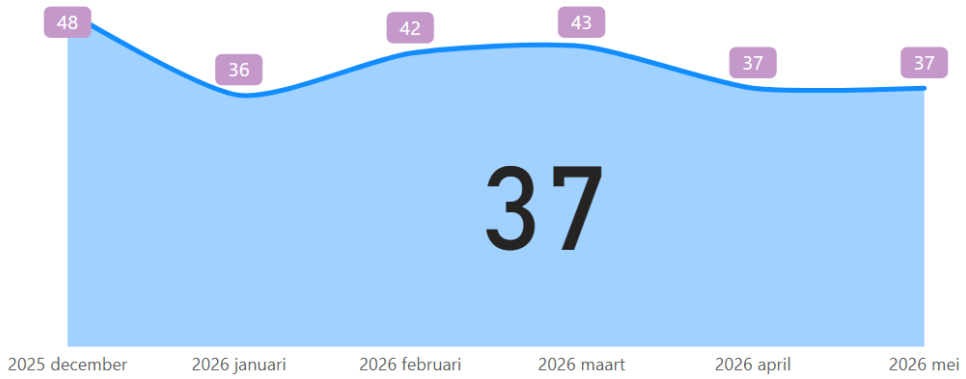
117
Aantal ontvangen verzoeken

128 ⇓
Aantal afgehandelde verzoeken

Hoeveel procent is er afgehandeld binnen de beslistermijn?

Wat is de werkvoorraad?

Hoe lang duurt de afhandeling gemiddeld?

42
Gemiddelde afhandeltijd in dagen

56
Wettelijke beslistermijn in dagen

1STROOM
DUIVEN & WESTERVOORT

Gehandicaptenparkeerkaart

Kernindicatoren Sociaal Domein

1STROOM DUIVEN & WESTERVOORT

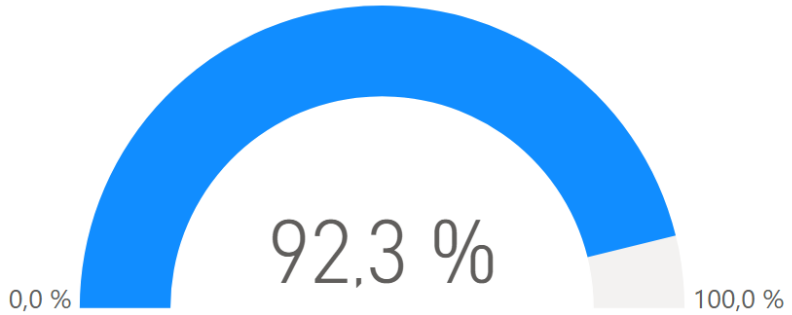
Periode	Gemeente	Wettelijk kader	Processoort	Subproces
31-12-2025 – 29-5-2026	Westervoort	Gehandicaptenparkeerkaart	Aanvraag	Alle

Aantal verzoeken ontvangen en afgehandeld?

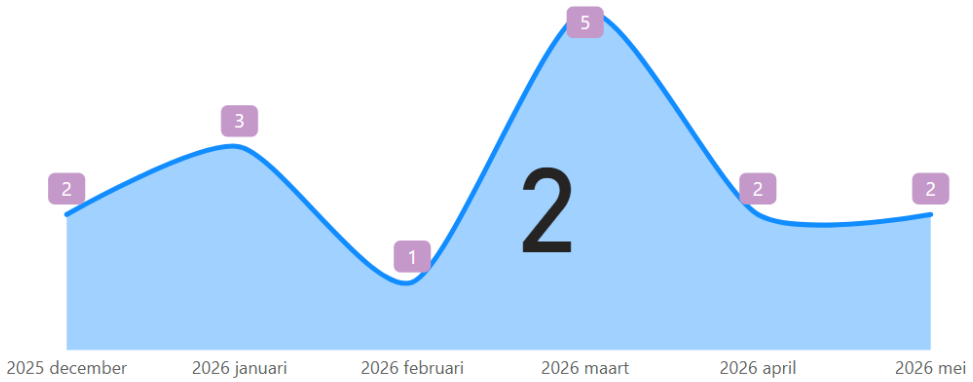
13
Aantal ontvangen verzoeken

13 ⇐
Aantal afgehandelde verzoeken

Hoeveel procent is er afgehandeld binnen de beslistermijn?

Wat is de werkvoorraad?

Hoe lang duurt de afhandeling gemiddeld?

6
Gemiddelde afhandeltijd in dagen

56
Wettelijke beslistermijn in dagen

1STROOM
DUIVEN & WESTERVOORT

Leerlingenvervoer

Kernindicatoren Sociaal Domein

1STROOM
DUIVEN & WESTERVOORT

Periode: 31-12-2025 – 29-5-2026

Gemeente: Westervoort

Wettelijk kader: Leerlingenvervoer

Processoort: Aanvraag

Subproces: Alle

Aantal verzoeken ontvangen en afgehandeld?

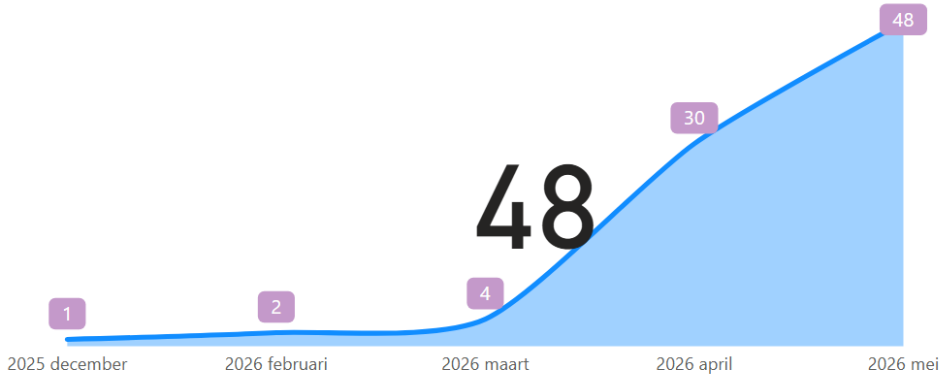
65
Aantal ontvangen verzoeken

18
Aantal afgehandelde verzoeken

Hoeveel procent is er afgehandeld binnen de beslistermijn?

Wat is de werkvoorraad?

Hoe lang duurt de afhandeling gemiddeld?

8
Gemiddelde afhandeltijd in dagen

56
Wettelijke beslistermijn in dagen

Aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten
in de gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie
Doelgroepenvervoer regio Arnhem-Nijmegen

Datum: 6 maart 2026

Onderwerp: Ontwerpbegroting BVO DRAN

Geachte heer/mevrouw,

Bijgaand ontvangt u de Ontwerp Meerjarenprogrammabegroting 2027-2030 (inclusief gewijzigde begroting 2026), zoals vastgesteld in de bestuursvergadering van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer regio Arnhem-Nijmegen (BVO DRAN) van 5 maart 2026.

De ontwerpbegroting is gebaseerd op de algemene uitgangspunten uit de Kaderbrief 2027 en de door gemeenten aangegeven afwijkende uitgangspunten.

De periode voor het indienen van zienswijze(n) start op 6 maart 2026 en loopt tot en met 5 juni 2026. Vriendelijk verzoek om uw zienswijze(n) (ook) digitaal te versturen naar secretariaat@vervoersorganisatie.nl.

De begroting zal voor vaststelling worden geagendeerd in de bestuursvergadering van de gemeenschappelijke regeling BVO DRAN van 2 juli 2026.

Namens het bestuur van de BVO DRAN

M. van den Beucken
Secretaris BVO DRAN

Vervoersorganisatie Regio Arnhem Nijmegen
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem
www.vervoersorganisatie.nl
info@vervoersorganisatie.nl
026 3775204
KVK: 66191084
BTW: 856435065B01
IBAN: NL70 BNGH 0285 1694 91

Ontwerp MJPB 2027-2030 BVO DRAN

(inclusief gewijzigde begroting 2026)

Versie: 5 februari 2026

regio arnhem nijmegen VERVOERSORGANISATIE

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

1.1. Procedure begroting 5

1.2. Uitgangspunten MJPB 2027-2030 5

1.3. Uitgangspunten gewijzigde begroting 2026 10

1.4. Afwijkende uitgangspunten gemeenten 12

2. Beleidsbegroting 15

2.1. Programmaplan 15

2.1.1. Programma vraagafhankelijk vervoer 16

2.1.2. Programma routevervoer 18

2.1.3. Overzicht overhead 20

2.2. Paragrafen 21

2.2.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 21

2.2.2. Financiering 25

2.2.3. Bedrijfsvoering 26

2.2.4. Openbaarheid 27

3. Financiële begroting 28

3.1. Overzicht baten en lasten 28

3.1.1. Toelichting lasten 29

3.1.2. Toelichting baten 29

3.2. Financiële positie 29

3.3. Baten en lasten per taakveld 30

Bijlage 1: Overzicht baten en lasten per taakveld 32

Bijlage 2: Overzicht gemeentelijke bijdragen 33

Bijlage 3: Geprognosticeerde balans 35

1. Inleiding

Hierbij treft u de Meerjarenprogrammabegroting (MJPB) 2027-2030, inclusief de gewijzigde begroting 2026, van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (BVO DRAN) aan.

Het Algemeen Bestuur heeft op 2 oktober 2025 de Kaderbrief 2027 vastgesteld en daarmee de algemene financiële uitgangspunten voor de opbouw van de meerjarige begroting bepaald. De deelnemende gemeenten nemen zelf beleidsbeslissingen en zijn verantwoordelijk voor het stellen van de beleidsmatige kaders.

Voor het opstellen van de MJPB zijn door de BVO DRAN de algemene uitgangspunten gehanteerd, tenzij een deelnemende gemeente het verzoek heeft ingediend hiervan af te wijken of er op basis van nadere analyses door de BVO DRAN is gekozen voor een afwijkend algemeen uitgangspunt. In paragraaf 1.2 en 1.3 wordt ingegaan op de algemene financiële uitgangspunten van deze MJPB. Door gemeenten gewenste afwijkingen worden in paragraaf 1.4 toegelicht.

Besluit Begroting en Verantwoording
Bij het opstellen van een meerjarige begroting voor Gemeenschappelijke Regelingen (GR) dient te worden geconformeerd aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Dit zorgt voor de volgende opzet van de MJPB van de BVO DRAN.

In de basis bestaat de begroting uit 2 onderdelen (art. 7 lid 1 BBV):
- de beleidsbegroting (hoofdstuk 2)
- de financiële begroting (hoofdstuk 3)

De beleidsbegroting bestaat ook uit 2 onderdelen (art. 7 lid 2 BBV):
- het programmaplan (paragraaf 2.1)
- de paragrafen (paragraaf 2.2)

De financiële begroting bestaat uit 3 onderdelen (art. 7 lid 3 BBV):
- het overzicht van baten en lasten en de toelichting (paragraaf 3.1)
- de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting (paragraaf 3.2)
- de bijlage met het overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld (paragraaf 3.3)

Taakvelden
Naast de indeling van de begroting naar programma's moet de begroting ook worden ingedeeld naar taakvelden. De voorgeschreven taakvelden zijn opgenomen in het Iv3 informatievoorschift Gemeenten en Gemeenschappelijke regelingen. De door het BBV (art. 7 lid 3) voorgeschreven overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld is als bijlage 1 in deze begroting opgenomen.

Beleidsindicatoren
De commissie BBV heeft aangegeven dat de opname van beleidsindicatoren in de begroting voor een GR op grond van het BBV verplicht is gesteld. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft daarbij aangegeven dat een GR alleen die indicatoren hoeft op te nemen die behoren bij de taakvelden waarbinnen de GR haar activiteiten uitvoert. Beleidsindicatoren die buiten de taakvelden van de GR vallen, kunnen worden weggelaten. De BVO DRAN zijn geen door deelnemende gemeenten opgelegde beleidsindicatoren bekend.

Overhead
Op de programma's mogen alleen de direct toe te rekenen lasten worden verantwoord. Het is niet toegestaan om overheadkosten in een programma te verantwoorden. Overheadkosten moeten op aparte overzichten worden gepresenteerd. Dit heeft tot gevolg dat alle kosten die samenhangen met de vervoersorganisatie van de BVO DRAN in de meerjarige begroting als "Overhead" moeten worden gelabeld. Het overzicht overhead is opgenomen in paragraaf 2.1.4 van deze begroting.

Ambtelijke voorbereiding
In samenwerking en afstemming met de financials en contactambtenaren van de deelnemende gemeenten is deze meerjaren begroting tot stand gekomen.

Btw routegebonden vervoer
De kosten die samenhangen met het vraagafhankelijk vervoer worden in de MJPB exclusief Btw verantwoord. De deelnemende gemeenten hebben volledig recht op aftrek voor de aan deze prestatie gerelateerde Btw. Kosten die samenhangen met het routevervoer worden daarentegen inclusief Btw verantwoord. Deze Btw is voor gemeenten namelijk niet aftrekbaar en ook niet compensabel in het Btw-compensatiefonds. Hierdoor is de Btw-component in het routevervoer kostenverhogend voor de gemeenten.

'open einde' systematiek
De inrichting van het vervoer is gebaseerd op een 'open einde' systematiek. Dit betekent dat de kosten oplopen wanneer een deelnemer meer of aangepast gebruik inbrengt of dat er in een periode meer ritten hebben plaatsgevonden dan begroot. Dit brengt een financieel risico met zich mee voor betreffende deelnemende gemeente. Door periodiek inzicht te geven in het volume van het aantal ritten en de bijbehorende kosten worden de gevolgen van verwachte toenames van ritten en/of kosten door de BVO DRAN gecommuniceerd met de gemeenten.

Binnen de bedragen in deze MJPB is zeer beperkt rekening gehouden met dergelijke onvoorziene wijzigingen in de kosten van vervoer of callcenter. De verantwoordelijkheid voor het vormen van een extra post onvoorzien volgend uit de risico's van een open einde systematiek, ligt daardoor bij de deelnemende gemeenten. Deze extra post onvoorzien komt dan bovenop de in deze MJPB meerjarig begrote bijdragen van de deelnemende gemeenten.

1.1. Procedure begroting

Voor de aanbieding en vaststelling van de MJPB 2027-2030 (inclusief de gewijzigde begroting 2026) gelden de volgende processtappen. Om te komen tot tijdige vaststelling van de MJPB 2027-2030 en rekening te houden met de wettelijke termijn uit de Wgr (art. 35, lid 1), wordt de volgende planning gehanteerd. In de planning is een ruimere zienswijzeperiode voor de gemeenteraden beschikbaar dan wettelijk voorgeschreven.

Processtap	Datum
1. Vaststelling ontwerp MJPB 2027-2030 door Algemeen Bestuur	5 maart 2026
2. Verzending ontwerp MJPB 2027-2030 aan gemeenten	6 maart 2026
3. Deadline indienen zienswijze door gemeenteraden	5 juni 2026
4. Oordeel over zienswijze door Algemeen Bestuur	12 juni 2026
5. Vaststelling MJPB 2027-2030 door Algemeen Bestuur	2 juli 2026
6. Verzending MJPB 2027-2030 aan gemeenten	3 juli 2026

1.2. Uitgangspunten MJPB 2027-2030

Voor het opstellen van de MJPB 2027-2030 worden per begrotingspost uitgangspunten gekozen ten aanzien van prijs en hoeveelheid. Op basis van deze uitgangspunten worden per jaar de verwachte lasten en baten bepaald. Met behulp van verwachte vervoersvolumes en reeds vastgestelde verdeelsleutels worden vervolgens de meerjarige bijdragen per deelnemer bepaald. In onderstaande opsomming worden de uitgangspunten benoemd.

Vervoer vraagafhankelijk (lasten)

- Contractueel overeengekomen tarief per declarabele kilometer per perceel, jaarlijks rekening houdend met een NEA indexatie van +3,4%
- Hoeveelheid declarabele kilometers in de periode september tot en met november 2025, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen vraagafhankelijk vervoer
- Een jaarlijkse toename van de hoeveelheid vraagafhankelijk vervoer in het tweede half jaar van een begrotingsjaar met +5% ten opzichte van het eerste half jaar in dat begrotingsjaar
- Voor de contracten met vervoerders die gestart zijn op 1 augustus 2020 wordt vanaf medio 2028 een budget opgenomen voor meerkosten zero emissie ter grootte van 5% van de begroting vraagafhankelijk vervoer, rekening houdend met het verwachte aandeel zero emissie gereden vervoer
- Voor de contracten met vervoerders die gestart zijn op 1 augustus 2024 wordt vanaf medio 2026 een budget opgenomen voor meerkosten zero emissie ter grootte van 5% van de begroting vraagafhankelijk vervoer, rekening houdend met het verwachte aandeel zero emissie gereden vervoer
- Voor het contract met de vervoerder dat start op 1 augustus 2026 wordt geen budget opgenomen voor meerkosten zero emissie

Callcenter vraagafhankelijk (lasten)

- Contractueel overeengekomen vaste component te verhogen met een tarief per declarabele rit, jaarlijks rekening houdend met een CPI indexatie van +3,1%
- Hoeveelheid declarabele ritten in de periode september tot en met november 2025, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen callcenter vraagafhankelijk vervoer
- Een jaarlijkse toename van de hoeveelheid declarabele ritten in het tweede half jaar van een begrotingsjaar met +5% ten opzichte van het eerste half jaar in dat begrotingsjaar

Reizigersbijdragen vraagafhankelijk (baten)

- Gemiddeld werkelijk maandbedrag eigen bijdrage per deelnemer in de periode september tot en met november 2025
- Bedragen zijn inclusief Btw, jaarlijks rekening houdend met de indexatie van OV tarieven (LTI index), van +3,0%
- Een jaarlijkse toename van de hoeveelheid vraagafhankelijk vervoer in het tweede half jaar van een begrotingsjaar met +5% ten opzichte van het eerste half jaar in dat begrotingsjaar

Vervoer routegebonden (lasten)

- Contractueel overeengekomen tarief per beladen uur per perceel verhoogd met het starttarief per route, jaarlijks rekening houdend met een NEA indexatie van +3,4%
- Hoeveelheid beladen uren in de periode september tot en met november 2025, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen routegebonden vervoer
- Een jaarlijkse toename van de hoeveelheid routegebonden vervoer in het tweede half jaar van een begrotingsjaar met +15% (jeugdwet) en +5% (leerlingenvervoer en dagbesteding) ten opzichte van het eerste half jaar in dat begrotingsjaar
- Voor de contracten met vervoerders die gestart zijn op 1 augustus 2020 wordt vanaf 2026 een budget opgenomen voor meerkosten zero emissie ter grootte van 15% van de begroting routegebonden vervoer, rekening houdend met het verwachte aandeel zero emissie gereden vervoer
- Voor de contracten met vervoerders die gestart zijn op 1 augustus 2024 wordt geen budget opgenomen voor meerkosten zero emissie

Overhead (bedrijfsvoeringsorganisatie) (lasten)

- Structurele en incidentele BVO lasten uit de MJPB 2026-2029 geactualiseerd op basis van ervaringscijfers 2025, jaarlijks rekening houdend met een CPI indexatie van +2,9%
- Structurele BVO lasten jaarlijks rekening houdend met een taakstelling van -3%
- Verdeling naar gemeenten op basis van het aantal inwoners per 1-1-2025
- Verdeling naar vraagafhankelijk en routegebonden vervoer op basis van verhouding bruto vervoerskosten

Overige opmerkingen

Vervoersvolume

De hoeveelheid (Q) is afhankelijk van het feitelijk gebruik. Analyses van dit gebruik laten de laatste jaren zien dat de omvang van het vervoer uit recente periodes de meest betrouwbare basis is voor het opstellen van een nieuwe ontwerpbegroting. Ter bepaling van de hoeveelheden vervoer wordt, net als bij de vorige begrotingscycli, de periode september tot en met november van het voorgaand jaar gebruikt. Deze 3 maanden zijn nog steeds een goede indicatie om als uitgangspunt te dienen voor de eerste 6 maanden van het nieuwe jaar.

Vervoerscontracten (vraagafhankelijk vervoer)
Het vraagafhankelijk vervoer is in 2020, onderverdeeld in 4 percelen (Zuid, West, Noord en Oost), aanbesteed. Met vervoerders zijn toen met startdatum 1 augustus 2020 overeenkomsten afgesloten met een looptijd van 10 jaren (tot medio 2030), waarvan 4 jaren initieel en 3 x 2 jaren verlengingsopties.

Één vervoerder heeft na de initiële periode afgezien van verdere verlengingsopties, waardoor het vervoer binnen het perceel Oost in 2024 opnieuw is aanbesteed. Voor dit perceel is een looptijd afgesproken van 10 jaren (tot medio 2034), waarvan 6 jaren initieel en 2 x 2 jaren verlengingsopties met startdatum 1 augustus 2024.

Een andere vervoerder heeft afgezien van de tweede verlengingsoptie, waardoor het vervoer binnen het perceel Zuid recent opnieuw is aanbesteed. Voor dit perceel is eveneens een looptijd afgesproken van 10 jaren (tot medio 2036), waarvan 4 jaren initieel en 3 x 2 jaren verlengingsopties. Start van de uitvoering van dit contract is 1 augustus 2026.

Voor de percelen West en Noord zijn met vervoerders verlengingsafspraken gemaakt voor de periode medio 2026 t/m medio 2028 (tweede verlenging).

Doordat contracten op verschillende momenten zijn afgesloten wordt de infasering van zero emissie rolstoelbussen binnen het vraagafhankelijk vervoer ook op verschillende momenten verwacht. Bij het vraagafhankelijk vervoer worden naar verhouding veel rolstoelbussen ingezet en wordt hierdoor op termijn rekening gehouden met een kostenstijging van circa +5% bij de percelen West (vanaf medio 2028), Noord (vanaf medio 2028) en Oost (vanaf medio 2026). Bij de recente aanbesteding van perceel Zuid is binnen de overeengekomen vergoeding al rekening gehouden met deze kostencomponent.

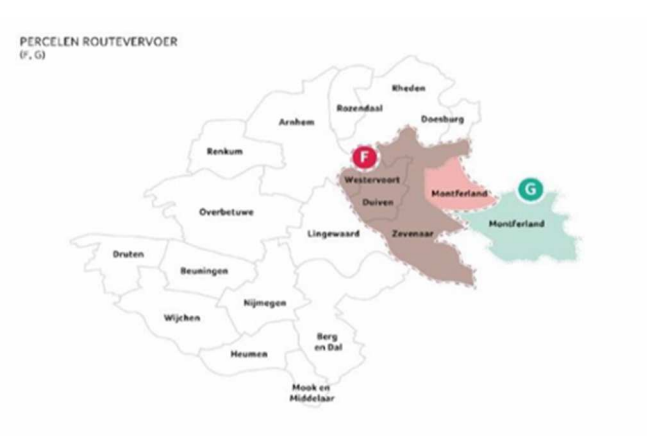
Vervoerscontracten (routegebonden vervoer)
In 2020 is het routevervoer, onderverdeeld in 9 percelen (A t/m I), aanbesteed. Met vervoerders zijn toen met startdatum 1 augustus 2020 overeenkomsten afgesloten met een looptijd van 10 jaren (tot medio 2030), waarvan 4 jaren initieel en 3 x 2 jaren verlengingsopties.

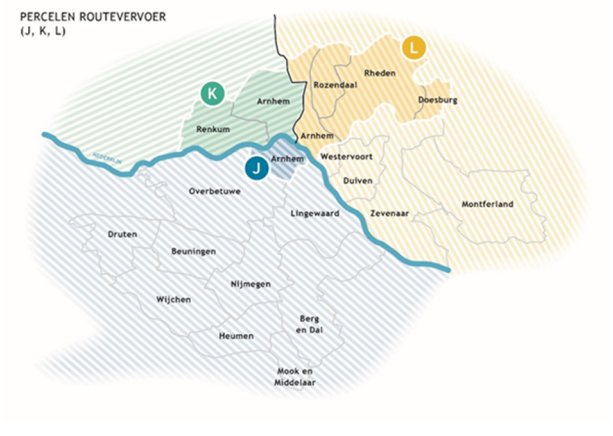
Één vervoerder heeft na de initiële periode afgezien van verdere verlengingsopties, waardoor het vervoer binnen de percelen D, H en I in 2024 opnieuw is aanbesteed. Op basis van voortschrijdende inzichten is toen gekozen de percelen H en I opnieuw in te delen en aan te besteden in drie percelen, namelijk J, K en L. Voor de percelen D, J, K en L is eveneens een looptijd afgesproken van 10 jaren (tot medio 2034), waarvan 6 jaren initieel en 2 x 2 jaren verlengingsopties met startdatum 1 augustus 2024.

Voor de percelen A, B, C, E, F en G zijn met vervoerders verlengingsafspraken gemaakt voor de periode medio 2026 t/m medio 2028 (tweede verlenging). Het routevervoer kent momenteel dus tien percelen (A t/m G en J, K en L) waarvoor met vijf vervoerders overeenkomsten zijn afgesloten.

Met de vervoerders routevervoer van de percelen A, B, C, E, F en G is bij de eerste contractverlenging een additionele vergoeding afgesproken voor de inzet van zero emissie voertuigen vanaf 1 augustus 2024. Voor de verwachte meerkosten van deze additionele vergoeding is in de MJPB structureel een budget meerkosten (+15%) zero emissie opgenomen. Bij de aanbesteding van de overige percelen is binnen de overeengekomen vergoeding al rekening gehouden met deze kostencomponent.

De infasering van zero emissie rolstoelbussen zorgt binnen het routevervoer niet tot een verwachte kostenstijging door het geringe aandeel van rolstoelbussen in de uitvoering van het routevervoer.

NEA indexatie
De prijs (P) per perceel is contractueel vastgelegd en wordt jaarlijks geïndexeerd. De jaarlijkse prijsindexatie (NEA index) wordt in opdracht van het Sociaal Fonds Mobiliteit door een onafhankelijke partij (Panteia) bepaald op basis van de meest recente gemiddelde kostenontwikkelingen in de branche. (www.sfmobiliteit.nl/nea-index)

In de MJPB 2027-2030 is voor de jaren vanaf 2027 en verder gerekend met een verwachte structurele jaarlijkse NEA indexatie van +3,4%. Dit percentage is gelijk aan de raming kostenontwikkelingen 2026 uit de NEA-index eindrapportage 2025-2026.

Callcenter
Het contract met het callcenter is in 2025 tot einde looptijd (31 juli 2029) verlengd. Het bij de verlenging overeengekomen tarief (het verlengingsresultaat) is verwerkt in de ontwerpbegroting. Bij het callcenter wordt de prijs (P) jaarlijks geïndexeerd met de CPI index zoals gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Voor de kosten callcenter wordt, door de directe koppeling met het vraagafhankelijk vervoer, de periode september tot en met november van het voorgaande jaar gebruikt als uitgangspunt voor het opstellen van de nieuwe meerjarige begroting. De jaarlijkse toename vraagafhankelijk vervoer (+5%) wordt ook gebruikt voor de meerjarige begroting kosten callcenter.

CPI indexatie
De prijs (P) voor de diensten van het callcenter zijn contractueel vastgelegd en enkel nog onderhevig aan een jaarlijkse prijsindexatie (CPI index). De CPI index wordt periodiek bepaald door het CBS. Vanaf 2027 wordt in de begroting rekening gehouden met een structurele indexatie van +3,1%, gelijk aan de vastgestelde indexatie per 1 januari 2026.

Reizigersbijdragen (Btw effect)
De Wmo-reiziger betaalt een eigen bijdrage die als baten in de begroting vraagafhankelijk vervoer zijn opgenomen. Verrekening door de BVO DRAN van deze eigen bijdragen met vervoerders en deelnemers gebeurt inclusief Btw. In de MJPB zijn daardoor alle reizigersbedragen ook inclusief 9% Btw verantwoord.

Reizigersbijdragen
In 2025 is er eenmalig een korting toegepast op de reizigersbijdrage ter compensatie van de in het verleden aan reizigers in rekening gebrachte belkosten. Deze korting op het starttarief komt vanaf 1 januari 2026 te vervallen.

Voor de reizigersbijdrage wordt de periode september tot en met november van het voorgaand jaar gebruikt als uitgangspunt voor het opstellen van de meerjarige begroting. Om deze gegevens als basis voor 2026 te kunnen gebruiken, wordt rekening gehouden met de eenmalige in 2025 gegeven korting.

Vanwege de directe koppeling met het vraagafhankelijke vervoer, wordt de jaarlijkse groei van dit vervoer (+5%) ook meegenomen in de meerjarige begroting voor de reizigersbijdrage. Doordat nog niet duidelijk op welke termijn gemeenten keuzes gaan maken ten aanzien van een mogelijke tariefdifferentiatie van reizigersbijdragen, wordt in de MJPB 2027-2030 geen rekening gehouden met deze mogelijke effecten.

Reizigersbijdragen (indexatie)
Omdat het overgrote deel van de reizigersbijdrage bestaat uit het tarief “Wmo zonder korting”, wordt de jaarlijkse indexatie van de reizigersbijdrage gebaseerd op de prognose van het Samenwerkingsverband van decentrale ov-autoriteiten (DOVA). De definitieve LTI indexatie per 1 januari 2026 is +3,86%. Vanaf 2027 wordt in de begroting rekening gehouden met een structurele indexatie van +3,0%.

Overhead (bedrijfsvoeringsorganisatie)
Op basis van de ervaringscijfers uit 2025 is de begroting BVO lasten vanaf 2026 beoordeeld. Deze analyse heeft ervoor gezorgd dat het structurele deel van de begroting BVO lasten meerjarig enkel geactualiseerd is op basis van de herijkte prijsindexaties. Dit zorgt voor een structurele verlaging van de begrotingsbedragen overhead vanaf 2027. Binnen de begroting BVO lasten wordt structureel rekening gehouden met een taakstelling van -3%.

Overhead (bedrijfsvoeringsorganisatie) (indexatie)
De overhead wordt jaarlijks geïndexeerd met de CPI index. Door het aanzienlijke deel aan personeelskosten binnen de begroting BVO lasten kan de Cao loonontwikkeling voor een aanpassing van de CPI index zorgen. Dat is vanaf 2027 niet nodig waardoor de structurele indexatie op +2,9% is bepaald.

1.3. Uitgangspunten gewijzigde begroting 2026

Voor het opstellen van de gewijzigde begroting 2026 worden per begrotingspost uitgangspunten gekozen ten aanzien van prijs en hoeveelheid. Op basis van deze uitgangspunten worden de verwachte lasten en baten bepaald. Met behulp van verwachte vervoersvolumes en reeds vastgestelde verdeelsleutels worden vervolgens de meerjarige bijdragen per deelnemer bepaald. In onderstaande opsomming worden de uitgangspunten benoemd.

Vervoer vraagafhankelijk (lasten)
- Contractueel overeengekomen tarief per declarabele kilometer per perceel, rekening houdend met een NEA indexatie van +4,1%
- Hoeveelheid declarabele kilometers in de periode september tot en met november 2025, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen vraagafhankelijk vervoer
- Toename van de hoeveelheid vraagafhankelijk vervoer in het tweede half jaar met +5% ten opzichte van het eerste half jaar van 2026
- Voor de contracten met vervoerders die gestart zijn op 1 augustus 2024 wordt vanaf medio 2026 een budget opgenomen voor meerkosten zero emissie ter grootte van 5% van de begroting vraagafhankelijk vervoer, rekening houdend met het verwachte aandeel zero emissie gereden vervoer

Callcenter vraagafhankelijk (lasten)
- Contractueel overeengekomen vaste component te verhogen met een tarief per declarabele rit, rekening houdend met een CPI indexatie van +3,1%
- Hoeveelheid declarabele ritten in de periode september tot en met november 2025, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen callcenter vraagafhankelijk vervoer
- Toename van de hoeveelheid declarabele ritten in het tweede half jaar met +5% ten opzichte van het eerste half jaar van 2026

Reizigersbijdragen vraagafhankelijk (baten)

- Gemiddeld werkelijk maandbedrag eigen bijdrage per deelnemer in de periode september tot en met november 2025
- Bedragen zijn inclusief Btw, rekening houdend met de indexatie van OV tarieven (LTI index), van +3,86%
- Toename van de hoeveelheid vraagafhankelijk vervoer in het tweede half jaar met +5% ten opzichte van het eerste half jaar van 2026

Vervoer routegebonden (lasten)

- Contractueel overeengekomen tarief per beladen uur per perceel verhoogd met het starttarief per route, rekening houdend met een NEA indexatie van +4,1%
- Hoeveelheid beladen uren in de periode september tot en met november 2025, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen routegebonden vervoer
- Toename van de hoeveelheid routegebonden vervoer in het tweede half jaar met +15% (jeugdwet) en +5% (leerlingenvervoer en dagbesteding) ten opzichte van het eerste half jaar van 2026
- Voor de contracten met vervoerders die gestart zijn op 1 augustus 2020 wordt in 2026 een budget opgenomen voor meerkosten zero emissie ter grootte van 15% van de begroting routegebonden vervoer, rekening houdend met het verwachte aandeel zero emissie gereden vervoer

Overhead (bedrijfsvoeringsorganisatie) (lasten)

- Structurele en incidentele BVO lasten uit de primitieve begroting 2026 geactualiseerd op basis van ervaringscijfers 2025, rekening houdend met een CPI indexatie van +2,9% en een verwachte Cao loonontwikkeling van +2,9% in 2026
- Structurele BVO lasten rekening houdend met een taakstelling -3%
- Verdeling naar gemeenten op basis van het aantal inwoners per 1-1-2025
- Verdeling naar vraagafhankelijk en routegebonden vervoer op basis van verhouding bruto vervoerskosten

Overige opmerkingen

Vervoersvolume

Zie toelichting §1.2 Uitgangspunten MJPB 2027-2030.

Vervoerscontracten (vraagafhankelijk vervoer)

Zie toelichting §1.2 Uitgangspunten MJPB 2027-2030.

Vervoerscontracten (routegebonden vervoer)

Zie toelichting §1.2 Uitgangspunten MJPB 2027-2030.

NEA indexatie

De prijs (P) per perceel is contractueel vastgelegd en wordt jaarlijks geïndexeerd. De jaarlijkse prijsindexatie (NEA index) wordt in opdracht van het Sociaal Fonds Mobiliteit door een onafhankelijke partij (Panteia) bepaald op basis van de meest recente gemiddelde kostenontwikkelingen in de branche. (www.sfmobiliteit.nl/nea-index) In de gewijzigde begroting 2026 is de werkelijke NEA indexatie (+4,1%) per 1 januari 2026 verwerkt.

Callcenter

Zie toelichting §1.2 Uitgangspunten MJPB 2027-2030.

CPI indexatie
De prijs (P) voor de diensten van het callcenter zijn contractueel vastgelegd en enkel nog onderhevig aan een jaarlijkse prijsindexatie (CPI index). De CPI index wordt periodiek bepaald door het CBS. De werkelijke indexatie vanaf 1 januari 2026 is vastgesteld op +3,1%.

Reizigersbijdragen (Btw effect)
Zie toelichting §1.2 Uitgangspunten MJPB 2027-2030.

Reizigersbijdragen
Zie toelichting §1.2 Uitgangspunten MJPB 2027-2030.

Reizigersbijdragen (indexatie)
Omdat het overgrote deel van de reizigersbijdrage bestaat uit het tarief “Wmo zonder korting”, wordt de jaarlijkse indexatie van de reizigersbijdrage gebaseerd op de prognose van het Samenwerkingsverband van decentrale ov-autoriteiten (DOVA). De definitieve LTI indexatie per 1 januari 2026 is +3,86%.

Overhead (bedrijfsvoeringsorganisatie)
Op basis van de ervaringscijfers uit 2025 is de begroting BVO lasten vanaf 2026 beoordeeld. Deze analyse heeft ervoor gezorgd dat het structurele deel van de begroting BVO lasten meerjarig enkel geactualiseerd is op basis van de herijkte prijsindexaties. Dit zorgt voor een verlaging van het begrotingsbedrag overhead in 2026. Binnen de begroting BVO lasten wordt structureel rekening gehouden met een taakstelling van -3%.

Overhead (bedrijfsvoeringsorganisatie) (indexatie)
De overhead wordt jaarlijks geïndexeerd met de CPI index. Door het aanzienlijke deel aan personeelskosten binnen de begroting BVO lasten kan de Cao loonontwikkeling voor een aanpassing van de CPI index zorgen. Dat is in 2026 niet nodig gebleken omdat beide indexaties op +2,9% uitkomen. Hierdoor is de indexatie per 1 januari 2026 op +2,9% bepaald.

1.4. Afwijkende uitgangspunten gemeenten

Op verzoek van een gemeente kan worden afgeweken van de algemene uitgangspunten voor het opstellen van de meerjarige begroting. Bij voorkeur gaat dit verzoek gepaard met een (financiële) onderbouwing ten behoeve van toekomstige analyses.

Ten behoeve van het opstellen van deze en eerdere MJPB zijn in de afgelopen jaren door meerdere gemeenten afwijkende uitgangspunten aangegeven. Alle afwijkende uitgangspunten die nog relevant zijn voor het opstellen van de MJPB 2027-2030 en gewijzigde begroting 2026 worden in deze paragraaf toegelicht.

Gemeente Berg en Dal
Door de gemeente is een analyse uitgevoerd op de specifieke ontwikkelingen binnen het doelgroepenvervoer voor de gemeente Berg en Dal. Hieruit is door de gemeente geconcludeerd dat de in de kaderbrief opgenomen jaarlijkse toename van meerdere vervoersoorten naar beneden bijgesteld kunnen worden.

De jaarlijkse toename in de MJPB kan voor het jeugdwet vervoer worden bijgesteld van +15% naar +5% en voor het leerlingenvervoer van +5% naar +2%.

Gemeente Beuningen
Op basis van een gemeentelijke analyse van het aantal deelnemers in het leerlingenvervoer van de gemeente Beuningen is door de gemeente geconcludeerd dat een jaarlijkse toename met +5% een te hoge aanname is. Rekening houdend met demografische ontwikkelingen wordt door de gemeente gevraagd een jaarlijkse toename van +2% in de MJPB op te nemen.

Gemeente Doesburg
De gemeente Doesburg verwacht dat het jeugdwet vervoer in 2026 substantieel hoger ligt dan in 2025 is gerealiseerd. Daardoor is de begroting voor het jeugdwet vervoer naar boven bijgesteld in vergelijking met de uitgangspunten uit de Kaderbrief 2027.

Gemeente Heumen
Op basis van een gemeentelijke analyse van het routevervoer van de gemeente Heumen, is door de gemeente geconcludeerd dat de jaarlijkse toename in het routevervoer over de volle breedte naar beneden bijgesteld kan worden. De jaarlijkse toename routevervoer is in de MJPB op 0% bepaald.

Gemeente Lingewaard
Op basis van een gemeentelijke analyse van het doelgroepenvervoer heeft de gemeente Lingewaard gevraagd om voor meerdere vervoersoorten de uitgangspunten voor het bepalen van de begroting aan te passen.

Doordat de gemeente Lingewaard actief stuurt op de inzet van andere vormen van vervoer en de verwachting is dat het aantal deelnemers in het jeugdwet vervoer minder toename zal laten zien dan de in de Kaderbrief opgenomen +15%, is gevraagd de structurele toename van het jeugdwet vervoer in de MJPB naar +3% bij te stellen.

Binnen de gemeente Lingewaard wordt alternatief vervoer van kinderen binnen het leerlingenvervoer gestimuleerd. Daarnaast is het aantal deelnemers in het leerlingenvervoer binnen de gemeente Lingewaard de laatste jaren stabiel gebleven. Beide constateringen hebben ertoe geleid dat de gemeente heeft verzocht om de meerjarige toename van het leerlingenvervoer naar 0% bij te stellen. Op basis van de Kaderbrief 2027 was dit +5%.

Gemeente Nijmegen
Op basis van een gemeentelijke analyse van het aantal deelnemers in het leerlingenvervoer van de gemeente Nijmegen is door de gemeente geconcludeerd dat een jaarlijkse toename met +5% een te hoge aanname is. Rekening houdend met demografische ontwikkelingen en wijzigend beleid is door de gemeente gevraagd een jaarlijkse toename van 0% in de MJPB op te nemen.

Gemeente Overbetuwe
Door beleidsontwikkelingen rondom het vervoer naar jeugdhulplocaties, wordt een lagere groei verwacht dan het algemeen uitgangspunt uit de Kaderbrief voor het aantal deelnemers jeugdwet vervoer in de gemeente Overbetuwe. De gemeente Overbetuwe heeft daardoor aangegeven de jaarlijkse toename van het jeugdwet vervoer in de MJPB bij te stellen van +15% naar +5%.

Gemeente Rheden
Op basis van een gemeentelijke analyse van het doelgroepenvervoer van de gemeente Rheden is door de gemeente geconcludeerd dat een jaarlijkse toename met +5% voor het vraagafhankelijk vervoer en +15% voor het jeugdwet vervoer te hoge aannames zijn. Voor het jeugdwet vervoer wordt gevraagd de jaarlijkse toename te verlagen naar +5%.

Door de inzet van alternatieve voorzieningen als de Plusbus en vervoer door vrijwilligers via het Meldpunt vrijwillige thuiszorg, wordt gevraagd om voor de jaarlijkse toename vraagafhankelijk vervoer rekening te houden met 0%.

Gemeente Westervoort
Door in te zetten op voorliggende voorzieningen, zoals bijvoorbeeld de Plusbus, wordt door de gemeente Westervoort aangegeven dat de jaarlijkse toename voor het dagbesteding vervoer bij te stellen van +5% naar 0%.

Op basis van een gemeentelijke analyse van het leerlingenvervoer is door de gemeente Westervoort geconcludeerd dat de jaarlijkse toename naar beneden bijgesteld kan worden. De toename wijzigt hierdoor van +5% naar 0%.

Gemeente Zevenaar
Op basis van een gemeentelijke analyse van het vraagafhankelijk en routevervoer van de gemeente Zevenaar is door de gemeente geconcludeerd dat het algemene uitgangspunt voor het opstellen van de begroting bijgesteld kan worden voor het leerlingenvervoer. Op basis van de geactualiseerde demografische gegevens wordt voor het leerlingenvervoer een jaarlijkse toename verwacht van +3% (Kaderbrief 2027 +5%).

2. Beleidsbegroting

De beleidsbegroting bestaat uit 2 onderdelen (art. 7 lid 2 BBV):

- het programmaplan
- de paragrafen

2.1. Programmaplan

Hierna wordt per programma aangegeven wat onze uitgangspunten zijn bij de uitvoering van onze taken.

Uit te voeren taken
Door de deelnemers is de sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer aan de BVO DRAN overgedragen.

Beleidskaders
Bij de uitvoering van de taken op het gebied van doelgroepenvervoer gelden, naast de wettelijke voorschiften, de beleids- en/of toetsingskaders die worden aangegeven door de deelnemende gemeenten.

Ontwikkelingen
Het is van belang om tijdig in te spelen op veranderingen en voorspelbaar te blijven voor de deelnemende gemeenten. Het kan gaan om door gemeenten geïnitieerde beleidsaanpassingen, maar ook om veranderende wet- en regelgeving voor gemeenten en gecontracteerde marktpartijen. Daarnaast is de instroom van nieuwe door de gemeenten geïndiceerde reizigers een belangrijke factor die invloed heeft op de omvang van de werkzaamheden van de BVO DRAN.

Indeling en opzet programma's
De programma's zijn ingericht met de 3 W-vragen (art. 8 lid 3 BBV):

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag het kosten?

Onder "Wat willen we bereiken?" wordt bij het vervoer naast een algemene beschrijving over wat we willen bereiken ook ingegaan op specifieke prestatie indicatoren voor de uitvoering van Avan. Bij "Wat mag het kosten?" zijn naast de lasten ook de reizigersbijdragen en de bijdragen van de deelnemende gemeenten geraamd.

Het programmaplan bestaat uit de volgende programma's:

1. Vraagafhankelijk vervoer
2. Routevervoer

En het overzicht:

3. Overhead

De indeling van de programma's in de begroting beoogt de financiële inzichtelijkheid van het totale takenpakket zo goed mogelijk in beeld te brengen, te kunnen budgetteren en er later in de jaarrekening over te kunnen verantwoorden.

2.1.1. Programma vraagafhankelijk vervoer

Wat willen we bereiken?

- Een kwalitatief goede uitvoering van het vraagafhankelijk vervoer met Avan door het callcenter en de vervoerders. De BVO DRAN monitort de kwaliteit van de dienstverlening aan de hand van contractueel vastgelegde kritische prestatie indicatoren (KPI's). In het Programma van Eisen (PvE) vraagafhankelijk vervoer en het PvE callcenter staat weergegeven welke KPI's zijn bepaald en naar welke normen wordt gestreefd.
- Gedurende de contractperiode met de vervoerders is de ambitie om uiterlijk 1 augustus 2028 te komen tot een volledig emissieloos vraagafhankelijk vervoer binnen Avan.
- Een goede sturing en (financiële) beheersing van de uitvoering van het vraagafhankelijk vervoer met Avan.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Afspraken omtrent het vraagafhankelijk vervoer zijn vastgelegd in de contracten met het callcenter en de vervoerders. Met behulp van systeemtechnisch ingerichte contractbeheersing wordt naleving van de contracten en daarmee de kwaliteit en de financiële afhandeling van de uitvoering gemonitord en geborgd.
- De vervoerders en het callcenter hebben de contractuele verplichting om jaarlijks een audit uit te laten voeren op hun (financiële) processen en (financiële) systemen.
- Analyseren van de (realtime) rittenbakken, zowel kwalitatief als financieel. Het verzorgen van periodieke managementinformatie en andere uitvoeringsinformatie en op basis daarvan rapporteren en (bij)sturen op de uitvoering van Avan. Hierbij zijn de KPI's zoals beschreven in de PvE's het uitgangspunt voor de monitoring en controles.
- Voorafgaand aan ieder bestuurlijk overleg (5x per jaar) is er minimaal één voorbereidend ambtelijk overleg om de onderwerpen van het bestuurlijk overleg voor te bespreken. Aanvullend worden de financiële aspecten separaat besproken met de financials van de gemeenten.
- Structureel, voorafgaand aan het voorbereidend ambtelijk overleg, afstemming met gemeenten over vraagafhankelijk vervoer gerelateerde zaken.
- Structurele aanwezigheid bij het overleg Regionale Adviesraad Doelgroepenvervoer om ervaringen van gebruikers mee te nemen in de (bij)sturing van de uitvoering van Avan.
- Goede communicatie over de uitvoering van het vervoer met betrokken partijen en gebruikers Avan.

Wat mag het kosten?

Programma 1: Vraagafhankelijk vervoer	Primitieve begroting 2026	Gewijzigde begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
Vervoer	11.199.362	10.771.717	11.975.698	13.132.076	14.390.854	15.575.272
Callcenter	653.288	749.233	775.456	802.595	830.687	859.762
Totaal lasten	11.852.650	11.520.950	12.751.154	13.934.671	15.221.541	16.435.034
Baten						
Arnhem	2.897.647	2.756.246	3.010.516	3.349.829	3.720.972	4.031.793
Berg en Dal	416.497	432.637	497.201	538.330	582.943	631.334
Beuningen	186.466	184.173	211.383	228.685	247.450	267.796
Doesburg	80.853	64.770	70.547	78.274	86.724	93.767
Druten	397.606	404.522	465.858	504.679	546.812	592.517
Duiven	168.546	170.843	190.790	206.407	223.343	241.706
Heumen	170.703	163.164	187.159	202.431	218.996	236.952
Lingewaard	727.016	649.887	710.258	791.294	879.969	953.720
Montferland	604.838	593.125	664.254	719.522	779.484	844.536
Mook en Middelaar	101.300	99.078	113.947	123.283	133.413	144.400
Nijmegen	1.667.341	1.832.171	2.096.074	2.273.590	2.466.279	2.670.336
Overbetuwe	548.351	462.234	505.022	562.258	624.894	677.200
Renkum	708.519	600.561	655.857	729.554	810.161	877.772
Rheden	802.412	761.940	794.071	842.216	892.741	922.506
Rozendaal	7.733	6.807	7.048	7.307	7.580	7.849
Westervoort	95.093	93.371	104.272	112.766	121.976	131.964
Wijchen	337.538	359.617	413.885	448.192	485.423	525.801
Zevenaar	460.842	486.150	544.288	589.521	638.591	691.826
Reizigersbijdrage	1.473.349	1.399.654	1.508.724	1.626.533	1.753.790	1.891.259
Totaal baten	11.852.650	11.520.950	12.751.154	13.934.671	15.221.541	16.435.034
Mutaties reserves						
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-	-	-	-
Dotatie bestemmingsreserve	-	-	-	-	-	-
Saldo	0	0	0	0	0	0

2.1.2. Programma routevervoer

Wat willen we bereiken?

- Een kwalitatief goede uitvoering van het routevervoer met Avan door de vervoerders. De BVO DRAN monitort de kwaliteit van de dienstverlening aan de hand van contractueel vastgelegde kritische prestatie indicatoren (KPI's). In het Programma van Eisen (PvE) routegebonden vervoer staat weergegeven welke KPI's zijn bepaald en naar welke normen wordt gestreefd.
- Gedurende de contractperiode met de vervoerders is de ambitie om uiterlijk 1 augustus 2028 te komen tot een volledig emissieloos routevervoer binnen Avan.
- Een goede sturing en (financiële) beheersing van de uitvoering van het routevervoer met Avan.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Afspraken omtrent het routevervoer zijn vastgelegd in de contracten met de vervoerders. Met behulp van systeemtechnisch ingerichte contractbeheersing wordt naleving van de contracten en daarmee de kwaliteit en de financiële afhandeling van de uitvoering gemonitord en geborgd.
- De vervoerders hebben de contractuele verplichting om jaarlijks een audit uit te laten voeren op hun (financiële) processen en (financiële) systemen.
- Analyseren van de (realtime) rittenbakken, zowel kwalitatief als financieel. Het verzorgen van periodieke managementinformatie en andere uitvoeringsinformatie en op basis daarvan rapporteren en (bij)sturen op de uitvoering van Avan. Hierbij zijn de KPI's zoals beschreven in het PvE het uitgangspunt voor de monitoring en controles.
- Voorafgaand aan ieder bestuurlijk overleg (5x per jaar) is er minimaal één voorbereidend ambtelijk overleg om de onderwerpen van het bestuurlijk overleg voor te bespreken. Aanvullend worden de financiële aspecten separaat besproken met de financials van de gemeenten.
- Structureel, voorafgaand aan het voorbereidend ambtelijk overleg, afstemming met gemeenten over routevervoer gerelateerde zaken.
- Structurele aanwezigheid bij het overleg Regionale Adviesraad Doelgroepenvervoer om ervaringen van gebruikers mee te nemen in de (bij)sturing van de uitvoering van Avan.
- Goede communicatie over de uitvoering van het vervoer met betrokken partijen en gebruikers Avan.

Wat mag het kosten?

Programma 2: Routevervoer	Primitieve begroting 2026	Gewijzigde begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
Vervoer	15.545.866	14.654.165	16.173.890	17.603.566	19.205.724	20.770.381
Totaal lasten	15.545.866	14.654.165	16.173.890	17.603.566	19.205.724	20.770.381
Baten						
Arnhem	3.356.283	3.191.434	3.506.844	3.857.209	4.247.024	4.681.450
Berg en Dal	827.989	757.886	827.101	882.731	943.863	997.012
Beuningen	476.065	432.395	478.869	514.210	553.674	587.623
Doesburg	565.592	530.075	581.570	638.627	701.936	772.296
Druten	454.585	362.060	412.178	455.779	505.081	551.578
Duiven	463.541	473.767	541.655	600.450	667.236	728.918
Heumen	268.755	248.378	267.656	280.108	293.838	303.830
Lingewaard	1.346.761	1.288.678	1.378.348	1.456.037	1.542.352	1.605.209
Montferland	59.909	66.572	75.230	82.972	91.666	99.521
Mook en Middelaar	131.760	121.073	135.188	149.458	165.515	182.400
Nijmegen	1.890.792	1.915.810	2.094.850	2.233.930	2.392.199	2.534.861
Overbetuwe	1.918.771	1.688.789	1.885.212	2.078.946	2.297.090	2.493.949
Renkum	185.412	156.931	177.653	201.524	229.075	260.935
Rheden	1.248.526	1.168.306	1.268.430	1.377.132	1.495.154	1.623.288
Rozendaal	46.832	42.476	46.986	52.046	57.736	64.147
Westervoort	338.520	379.318	428.730	471.811	522.087	570.531
Wijchen	876.259	743.843	842.231	928.437	1.025.418	1.118.655
Zevenaar	1.089.513	1.086.375	1.225.162	1.342.160	1.474.780	1.594.177
Totaal baten	15.545.866	14.654.165	16.173.890	17.603.566	19.205.724	20.770.381
Mutaties reserves						
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-	-	-	-
Dotatie bestemmingsreserve	-	-	-	-	-	-
Saldo	0	0	0	0	0	0

2.1.3. Overzicht overhead

Overzicht Overhead	Primitieve begroting 2026	Gewijzigde begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
BVO	1.207.973	1.186.461	1.220.399	1.254.318	1.290.939	1.327.646
Totaal lasten	1.207.973	1.186.461	1.220.399	1.254.318	1.290.939	1.327.646
Baten						
Arnhem	232.238	228.810	235.350	241.872	248.939	256.007
Berg en Dal	54.496	53.344	54.869	56.395	58.041	59.692
Beuningen	42.731	41.792	42.986	44.185	45.473	46.769
Doesburg	21.688	21.302	21.912	22.527	23.183	23.845
Druten	33.134	32.610	33.543	34.481	35.486	36.496
Duiven	40.239	39.422	40.550	41.680	42.896	44.118
Heumen	29.432	28.824	29.650	30.478	31.367	32.261
Lingewaard	70.421	69.243	71.225	73.204	75.341	77.484
Montferland	56.379	55.229	56.808	58.388	60.092	61.802
Mook en Middelaar	17.753	17.337	17.836	18.337	18.871	19.411
Nijmegen	258.353	254.570	261.845	269.101	276.963	284.827
Overbetuwe	72.579	70.898	72.927	74.951	77.140	79.333
Renkum	49.044	48.009	49.382	50.756	52.239	53.725
Rheden	65.508	64.127	65.961	67.794	69.774	71.758
Rozendaal	6.788	6.714	6.907	7.106	7.311	7.523
Westervoort	27.165	26.651	27.417	28.182	29.005	29.832
Wijchen	62.661	61.575	63.337	65.099	66.998	68.903
Zevenaar	67.364	66.006	67.894	69.782	71.819	73.861
Totaal baten	1.207.973	1.186.461	1.220.399	1.254.318	1.290.939	1.327.646
Mutaties reserves						
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-	-	-	-
Dotatie bestemmingsreserve	-	-	-	-	-	-
Saldo	0	0	0	0	0	0

2.2. Paragrafen

In de begroting wordt in afzonderlijke paragrafen ingegaan op de beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten van de organisatie. In de BBV (art. 9 lid 2) staat aangegeven dat in de begroting ten minste de volgende paragrafen opgenomen moeten zijn, tenzij het desbetreffende aspect niet aan de orde is:

- lokale heffingen
- weerstandsvermogen en risicobeheersing
- onderhoud kapitaalgoederen
- financiering
- bedrijfsvoering
- verbonden partijen
- grondbeleid
- openbaarheid

De paragrafen “lokale heffingen”, "onderhoud kapitaalgoederen", “verbonden partijen” en “grondbeleid” zijn niet op de BVO DRAN van toepassing. De overige paragrafen staan hieronder toegelicht.

2.2.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de BVO DRAN in staat is tegenvallers op te vangen. Bij het opstellen van de begroting en de jaarrekening dienen de voorzienbare en kwantificeerbare risico’s zo goed mogelijk in beeld gebracht te worden.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing dient ten minste te worden opgenomen:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- een inventarisatie van de risico's
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en risico's
- financiële kengetallen

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, op te kunnen vangen. Binnen de financiën van de BVO DRAN kunnen een tweetal posten opgenome worden als weerstandscapaciteit: reserves en posten onvoorzien.

Ten aanzien van alle bestedingen door de BVO DRAN is de ‘open einde’ systematiek van toepassing. Dit houdt in dat bij een tekort een deelnemende gemeente bij moet betalen en bij een overschot geld terugkrijgt. Dit brengt een financieel risico met zich mee voor betreffende gemeente. De verantwoordelijkheid voor het vormen van een additionele post onvoorzien ligt daardoor bij de gemeente. Omdat jaarlijks het resultaat wordt verrekend met de deelnemende gemeenten, wordt er door de BVO DRAN ook geen reserve opgebouwd.

In de MJPB zijn geen reserves en geen expliciete posten onvoorzien opgenomen. Binnen het saldo van de BVO lasten ("Overhead") is een post onvoorzien opgenomen om niet begrote BVO gerelateerde kosten te kunnen dekken.

Inventarisatie van de risico's

Aanbesteding en verlenging vervoerscontracten

Het vraagafhankelijk vervoer is, onderverdeeld in 4 percelen (Zuid, West, Noord en Oost), aanbesteed. Met twee van de huidige vervoerders (West en Noord) zijn in 2020 overeenkomsten afgesloten met een looptijd van 10 jaren (tot medio 2030), waarvan 4 jaren initieel en 3 x 2 jaren verlengingsopties.

Voor perceel Oost heeft in 2024 een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden. Voor dit perceel is een looptijd afgesproken van 10 jaren (tot medio 2034), waarvan 6 jaren initieel en 2 x 2 jaren verlengingsopties. Bij de recente aanbesteding voor perceel Zuid is vanaf 1 augustus 2026 een looptijd van het contract van 10 jaren overeengekomen (tot medio 2036), waarvan 4 jaren initieel en 3 x 2 jaren verlengingsopties. In onderstaande tabel is per perceel vraagafhankelijk vervoer weergegeven welke gemeenten daartoe behoren en wat de (mogelijke) looptijd is van het huidige contract.

Perceel	Gemeenten	Contract aanvang	Looptijd huidig	Looptijd maximaal
Noord	Arnhem (ten noorden Rijn), Doesburg, Renkum, Rheden, Rozendaal	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
West	Arnhem (ten zuiden Rijn), Lingewaard, Nijmegen (ten noorden Waal), Overbetuwe	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
Oost	Duiven, Montferland, Westervoort, Zevenaar	1-8-2024	31-7-2030	31-7-2034
Zuid	Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen (ten zuiden Waal), Wijchen	1-8-2026	31-7-2030	31-7-2036

Het routevervoer is, onderverdeeld in 10 percelen (A t/m G, J, K en L), aanbesteed. Voor 6 percelen (A, B, C, E, F en G) zijn met de huidige vervoerders in 2020 overeenkomsten afgesloten met een looptijd van 10 jaren (tot medio 2030), waarvan 4 jaren initieel en 3 x 2 jaren verlengingsopties.

Voor de overige 4 percelen (D, J, K en L) heeft in 2024 een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden. Voor deze percelen is een looptijd afgesproken van 10 jaren (tot medio 2034), waarvan 6 jaren initieel en 2 x 2 jaren verlengingsopties.

In onderstaande tabel is per perceel routevervoer weergegeven welke gemeenten daartoe behoren en wat de (mogelijke) looptijd is van het huidige contract.

Perceel	Gemeenten	Contract aanvang	Looptijd huidig	Looptijd maximaal
A	Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, Wijchen	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
B	Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, Wijchen	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
C	Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, Wijchen	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
D	Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, Wijchen	1-8-2024	31-7-2030	31-7-2034
E	Lingewaard, Overbetuwe	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
F	Duiven, Montferland, Westervoort, Zevenaar	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
G	Duiven, Montferland, Westervoort, Zevenaar	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
J	Arnhem, Doesburg, Renkum, Rheden, Rozendaal	1-8-2024	31-7-2030	31-7-2034
K	Arnhem, Doesburg, Renkum, Rheden, Rozendaal	1-8-2024	31-7-2030	31-7-2034
L	Arnhem, Doesburg, Renkum, Rheden, Rozendaal	1-8-2024	31-7-2030	31-7-2034

Het lichten van verlengingsopties is een tweezijdig besluit dat tenminste één jaar voor expiratiedatum schriftelijk aan de andere partij kenbaar dient te worden gemaakt. Het is denkbaar dat partijen besluiten contracten niet te verlengen en dat daardoor delen van het vervoer dienen te worden aanbesteed.

Met de huidige en, naar verwachting aanhoudende, marktomstandigheden (krapte arbeidsmarkt, energieprijzen, brandstofprijzen, investering zero emissie voertuigen) is het niet ondenkbaar dat een toekomstige aanbesteding zal leiden tot hogere tarieven dan de huidige contractueel overeengekomen tarieven.

De huidige meerjarige begrotingen voor het vraagafhankelijk vervoer en routevervoer zijn gebaseerd op de afspraken uit de (verlengde) contracten, waarbij rekening is gehouden met additionele kosten voor de infasering van zero emissie. In het geval dat besloten dient te worden tot een nieuwe aanbesteding, is de verwachting dat er sprake zal zijn van meerkosten ten opzichte van de huidige meerjarige begrotingen vervoerskosten van betreffende gemeenten.

Infasering zero emissie rolstoelbussen
Met uitzondering van het recent aanbestede perceel Zuid, zijn alle huidige tarieven in het vraagafhankelijk vervoer en routevervoer gebaseerd op vervoer met niet-zero emissie rolstoelbussen. De uitsluiting van deze voertuigen heeft naar verwachting een kostendrukkend effect op het (toekomstige) tarief doordat het risico en de onzekerheid hieromtrent bij de vervoerder wordt beperkt. Gedurende de contractperiode met alle vervoerders is de ambitie om uiterlijk 1 augustus 2028 te komen tot een volledig emissieloos vraagafhankelijk en routevervoer binnen Avan.

De infasering van zero emissie rolstoelbussen is onderdeel van de herzieningsclausule die is opgenomen in de huidige contracten. Naar verwachting heeft infasering van zero emissie rolstoelbussen op termijn nog steeds een kosten stijgend effect. Binnen de begroting vraagafhankelijk vervoer is vanaf medio 2026 (perceel Oost) of medio 2028 (percelen West en Noord) rekening gehouden met +5% meerkosten voor deze infasering. Voor het routevervoer worden op dit moment geen dergelijke meerkosten verwacht. In onderstaande tabel staan alle uitgangspunten opgesomd.

Vraagafhankelijk vervoer	Percelen	Meerkosten ZE (regulier)	Meerkosten ZE (rolstoelbus)
Contracten per 1-8-2020	Noord, West	0% (vanaf 2026)	5% (vanaf 2028)
Contracten per 1-8-2024	Oost	In tarief verwerkt	5% (vanaf 2026)
Contracten per 1-8-2026	Zuid	In tarief verwerkt	In tarief verwerkt
Totaal 4			

Routevervoer	Percelen	Meerkosten ZE (regulier)	Meerkosten ZE (rolstoelbus)
Contracten per 1-8-2020	A, B, C, E, F, G	15% (vanaf 2026)	0% (vanaf 2028)
Contracten per 1-8-2024	D, J, K, L	In tarief verwerkt	0% (vanaf 2027)
Totaal 10			

Clausule afwijkend vervoersvolume overeenkomsten vervoerders
Door invoering van beheersmaatregelen bestaat tijdens de contractperiode de mogelijkheid dat vervoervolumes schommelen. Binnen alle huidige contracten routevervoer zijn afspraken gemaakt voor het geval dat vervoervolumes structureel en substantieel toe- of afnemen en dit leidt tot een onredelijke financiële situatie voor vervoerder of opdrachtgever. Beide partijen treden in dit geval tijdig in overleg. Binnen alle huidige contracten vraagafhankelijk vervoer is een fluctuerende vergoeding op basis van een kilometerstaffel overeengekomen. Bij deze vervoerssoort bestaat dit risico dan ook niet.

In het geval sprake is van een substantiële toe- of afname van het vervoersvolume zullen de financiële gevolgen naar alle waarschijnlijkheid passend zijn binnen de begroting van de BVO DRAN, rekening houdend met de algemene uitgangspunten uit de Kaderbrief 2027.

Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en risico's
De inrichting van het vervoer is gebaseerd op een ‘open einde’ systematiek. Dit betekent dat de kosten oplopen wanneer een deelnemer meer of aangepast gebruik inbrengt of dat er in een periode meer ritten hebben plaatsgevonden dan begroot. Dit brengt een financieel risico met zich mee voor betreffende deelnemende gemeente. Door periodiek inzicht te geven in het volume van het aantal ritten en de bijbehorende kosten worden de gevolgen van verwachte toenames van ritten en/of kosten door de BVO DRAN gecommuniceerd met de gemeenten.

De gemeenten streven naar het versterken van de eigen kracht van de reiziger en een toename van het gebruik van algemene voorzieningen in combinatie met een afname van het doelgroepenvervoer. Bijvoorbeeld het gebruik van openbaar vervoer en vrijwilligers. Daarnaast sturen vervoerders bij het plannen op efficiency. Bijvoorbeeld het afstemmen van verschillende vervoersvormen en slim koppelen van deze vervoersstromen binnen de planning.

Financiële kengetallen
Doordat de BVO DRAN niet over eigen vermogen, vaste activa en vaste passiva beschikt, kan er geen netto schuldquote en solvabilteitsratio worden bepaald. Door de ‘open einde’ systematiek is de structurele exploitatieruimte gewaarborgd.

2.2.2. Financiering

Het financieringsvraagstuk van de BVO DRAN is van een beperkte omvang. Dit heeft vooral te maken met het feit dat er gewerkt wordt met bevoorschotting op basis van de meest recent vastgestelde begroting, de ‘open einde’ systematiek en daardoor de mogelijkheid van het algemeen bestuur om tussentijds extra middelen beschikbaar te stellen door een begrotingswijziging vast te stellen. De financieringsrisico's zullen om die reden slechts beperkt zijn.

Renterisicobeheer
Algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- Geen overschrijding van de renterisiconorm conform de Wet Fido.
- Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning.
- De rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.

EMU saldo
Om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden, zijn in Europees verband afspraken gemaakt over het toegestane maximale tekort van het EMU-saldo op nationaal niveau. De Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) is de Nederlandse uitwerking van deze afspraken. Omdat het EMU-saldo van alle decentrale overheden deel uitmaakt van het EMU-saldo op nationaal niveau, is het daarmee ook relevant voor de decentrale overheden om het eigen EMU-saldo te volgen. Voor een bedrijfsvoeringsorgansiatie is echter geen referentiewaarde vastgesteld waardoor het berekenen van het EMU saldo geen toegevoegde waarde heeft.

Kasgeldlimiet
De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. Met het kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. De huidige financiële positie geeft geen aanleiding om op de korte termijn maatregelen voor te stellen. De verantwoording over de kasgeldlimiet gebeurt in de jaarrekening.

Renterisiconorm
De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijd van de kapitaalmarktleningen (looptijd > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moeten worden aangepast. Het Rijk heeft de maximale omvang van leningen met een renteaanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Op dit moment zijn er geen langlopende schulden, zodat er geen aanleiding is om op korte termijn maatregelen voor te stellen.

Schatkistbankieren
Naast gemeenten, provincies en waterschappen zijn ook rechtspersonen (openbare lichamen) die zijn ingesteld op basis van de wet Gemeenschappelijke regelingen (Wgr) verplicht tot deelname aan schatkistbankieren. Voor decentrale overheden betekent schatkistbankieren dat zij al hun overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. De verantwoording van schatkistbankieren gebeurt in de jaarrekening.

Relatiebeheer
Het betalingsverkeer is belegd bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

2.2.3. Bedrijfsvoering

Waar staat de BVO DRAN voor?
De BVO DRAN is ingesteld voor de gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers met betrekking tot het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken doelgroepenvervoer. Hierbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheden van reizigers en hun sociale netwerk en wordt erop toegezien dat het aanvullend vervoer ook in het buitengebied en de kleine kernen voldoende gewaarborgd is. Tenslotte wordt een optimale aansluiting van het vervoer op het openbaar vervoer netwerk voorzien.

Doelen en taken
De BVO DRAN heeft tot doel de gezamenlijke sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer voor de deelnemers. De sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer worden daardoor overgedragen aan de BVO DRAN.

Vervoersmodel
In de huidige contracten wordt voor het vraagafhankelijk vervoer gewerkt volgens een callcentermodel. Hierbij is de ritaanname belegd bij een callcenter en wordt de feitelijke planning en uitvoering verzorgd door de vervoerders. Binnen het routevervoer zijn de callcentertaken ook belegd bij de vervoerder zelf.

De periodieke vergoeding aan vervoerders vraagafhankelijk vervoer is gebaseerd op het aantal beladen kilometers verhoogd met een starttarief per rit. Voor het routevervoer is de vergoeding gebaseerd op het aantal beladen uren verhoogd met een starttarief. De vergoeding aan het callcenter is gebaseerd op het aantal declarabele ritten binnen het vraagafhankelijk vervoer.

Rapporteren
Aan de deelnemende gemeenten wordt gerapporteerd over de geleverde prestaties. De (financiële) voortgangsrapportages worden minimaal halfjaarlijks ten behoeve van het Algemeen Bestuur opgesteld.

Vennootschapsbelasting
Het kabinet heeft eind 2014 wetgeving vastgesteld, die erop is gericht dat overheidsbedrijven, die economische activiteiten uitoefenen, op dezelfde wijze als private bedrijven aan vennootschapsbelasting (Vpb) zullen worden onderworpen. Deze wetswijziging is per 1 januari 2016 in werking getreden. Aangezien de BVO DRAN geen winstoogmerk heeft en in de GR is bepaald dat positieve rekeningresultaten aan de deelnemers worden terugbetaald, hoeft de BVO DRAN geen rekening te houden met Vpb.

Rechtmatigheid
In de rechtmatigheidsverantwoording geeft het bestuur aan in hoeverre verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met de vastgestelde kaders zoals de begroting, het controleprotocol accountantsdiensten en bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. De rechtmatigheidsverantwoording vindt plaats in de jaarrekening.

2.2.4. Openbaarheid

De openbaarheidsparagraaf is gericht op het bevorderen van een transparante overheid. Deze paragraaf is gebaseerd op de Wet open overheid (Woo), die op 1 mei 2022 in werking is getreden. De paragraaf beschrijft de activiteiten die worden uitgevoerd, zoals actieve en passieve openbaarmaking van informatie en het verbeteren van de informatiehuishouding. Door het opnemen van deze paragraaf wordt voldaan aan de wettelijke verplichting om te informeren over de uitvoering van de wet.

Passieve openbaarmaking betekent dat de BVO DRAN op verzoek bepaalde informatie openbaar maakt (Woo-verzoeken) en actief betekent dat de BVO DRAN uit zichzelf informatie openbaar maakt. Sinds 1 november 2024 geldt de verplichting dat de eerste vijf informatiecategorieën (tranche 1) actief openbaar gemaakt moeten zijn. De BVO DRAN voldoet sinds die datum aan deze wettelijke verplichting doordat informatie over organisatie en werkwijze en de bereikbaarheidsgegevens te vinden zijn in de Woo-index.

3. Financiële begroting

3.1. Overzicht baten en lasten

Onderstaand is de financiële meerjarenbegroting van de BVO DRAN weergegeven. Per onderdeel wordt in deze paragraaf een toelichting gegeven.

	Primitieve begroting 2026	Gewijzigde begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten deelnemers						
Overhead						
Personeelskosten	916.486	908.221	934.326	960.419	989.191	1.018.036
Ondersteunende taken	76.155	70.873	73.486	76.099	76.092	78.714
Huisvesting	34.138	31.499	34.119	34.113	36.734	36.733
Accountant en fiscaal advies	23.634	23.624	23.621	26.241	26.238	28.862
VDVN	28.886	26.249	28.870	28.865	31.486	31.486
Kantoorkosten, ICT	65.651	62.998	62.988	65.602	65.596	68.219
Consumenten, klachten	73.529	70.873	73.486	76.099	76.092	78.714
Onvoorzien	26.856	28.819	27.247	25.673	29.430	27.942
Taakstelling BVO	-37.362	-36.695	-37.743	-38.792	-39.920	-41.061
Incidentele kosten BVO	0	0	0	0	0	0
Callcenter						
Vraagafhankelijk WMO	653.288	749.233	775.456	802.595	830.687	859.762
Vervoer						
Vraagafhankelijk WMO	11.199.362	10.771.717	11.975.698	13.132.076	14.390.854	15.575.272
Routegebonden	15.545.866	14.654.165	16.173.890	17.603.566	19.205.724	20.770.381
Onvoorzien						
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Lasten	28.606.489	27.361.576	30.145.443	32.792.556	35.718.204	38.533.061
Baten deelnemers						
Overhead						
Vraagafhankelijk WMO en routegebonden	1.207.973	1.186.461	1.220.399	1.254.318	1.290.939	1.327.646
Callcenter						
Vraagafhankelijk WMO	653.288	749.233	775.456	802.595	830.687	859.762
Vervoer						
Vraagafhankelijk WMO	9.726.013	9.372.063	10.466.974	11.505.543	12.637.064	13.684.013
Routegebonden	15.545.866	14.654.165	16.173.890	17.603.566	19.205.724	20.770.381
Reizigersbijdragen						
Reizigersbijdragen WMO	1.473.349	1.399.654	1.508.724	1.626.533	1.753.790	1.891.259
Onvoorzien						
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Baten	28.606.489	27.361.576	30.145.443	32.792.556	35.718.204	38.533.061
Onttrekking bestemmingsreserve	0	0	0	0	0	0
Dotatie bestemmingsreserve	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0	0

3.1.1. Toelichting lasten

Overhead (bedrijfsvoeringsorganisatie)

Personeelskosten

De personeelskosten zijn gebaseerd op de normbedragen behorend bij de functies binnen de beschikbare formatie. Daarnaast is binnen personeelskosten een bedrag voor de inhuur van derden opgenomen.

Ondersteunende taken

De kosten voor ondersteunende taken zijn gebaseerd op een dienstverleningsovereenkomst met de Connectie.

Huisvesting

De kosten voor huisvesting zijn gebaseerd op een huurovereenkomst met de gemeente Arnhem.

Accountant en fiscaal advies

Kosten zijn gebaseerd op ervaringen vanuit voorgaande jaren en de aan de accountant verstrekte opdracht.

Vereniging voor Doelgroepenvervoer Nederland

Kosten zijn gebaseerd op de meerjarige begroting van de Vereniging voor Doelgroepenvervoer Nederland (VDVN).

Kantoorkosten, ICT

Kosten zijn gebaseerd op ervaringen vanuit voorgaande jaren en aangegane verplichtingen.

Consumenten, klachten

Kosten zijn gebaseerd op ervaringen vanuit voorgaande jaren en aangegane verplichtingen.

Onvoorzien

De post onvoorzien bedraagt ongeveer 2,0% tot 2,5% van de totale structurele BVO lasten.

Taakstelling

Het Algemeen Bestuur heeft besloten een structurele taakstelling van -3% te leggen op het budget voor de BVO lasten.

Callcenter

Kosten zijn gebaseerd op contractueel overeengekomen tarieven en verwachte hoeveelheden vervoer.

Vervoer

Kosten zijn gebaseerd op contractueel overeengekomen tarieven en verwachte hoeveelheden vervoer.

3.1.2. Toelichting baten

Algemeen

De baten zijn verdeeld over de onderdelen overhead, callcenter, vervoer en de reizigersbijdragen. De lasten worden na aftrek van de reizigersbijdragen volledig bekostigd door de gemeentelijke bijdragen.

3.2. Financiële positie

Jaarlijks wordt het geraamde saldo van baten en lasten in lijn met de ‘open einde’ systematiek, verrekend met de deelnemende gemeenten. Dit zorgt ervoor dat er geen onttrekkingen of dotaties aan een bestemmingsreserve zijn voorzien en het geraamde resultaat meerjarig € 0 bedraagt. Zie ook het financiële overzicht in §3.1 Overzicht baten en lasten en de geprognosticeerde balans in bijlage 3.

3.3. Baten en lasten per taakveld

Het door het BBV (art. 7 lid 3) voorgeschreven overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld is als bijlage 1 in deze begroting opgenomen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen van 5 maart 2026,

de secretaris, de voorzitter,

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht baten en lasten per taakveld

Overzicht lasten en baten per taakveld			Primitieve begroting 2026	Gewijzigde begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Programmaplan	Taakveld							
P1 Vraagafhankelijk vervoer	Taakveld 6.60 - Vervoersdiensten (Wmo)	Lasten	11.199.362	10.771.717	11.975.698	13.132.076	14.390.854	15.575.272
		Baten	11.199.362	10.771.717	11.975.698	13.132.076	14.390.854	15.575.272
	Taakveld 6.60 - Vervoersvoorzieningen (Wmo)	Lasten	653.288	749.233	775.456	802.595	830.687	859.762
		Baten	653.288	749.233	775.456	802.595	830.687	859.762
	Totaal	Lasten	11.852.650	11.520.950	12.751.154	13.934.671	15.221.541	16.435.034
		Baten	11.852.650	11.520.950	12.751.154	13.934.671	15.221.541	16.435.034
		Saldo	0	0	0	0	0	0
P2 Routevervoer	Taakveld 4.3 - Leerlingenvervoer	Lasten	12.522.751	12.033.334	13.175.420	14.194.709	15.322.820	16.368.977
		Baten	12.522.751	12.033.334	13.175.420	14.194.709	15.322.820	16.368.977
	Taakveld 6.713 - Dagbesteding (Wmo)	Lasten	1.258.949	1.081.409	1.191.218	1.301.729	1.423.637	1.545.292
		Baten	1.258.949	1.081.409	1.191.218	1.301.729	1.423.637	1.545.292
	Taakveld 6.752 - Jeugdhulp ambulant regionaal	Lasten	1.764.166	1.539.422	1.807.252	2.107.128	2.459.267	2.856.112
		Baten	1.764.166	1.539.422	1.807.252	2.107.128	2.459.267	2.856.112
	Totaal	Lasten	15.545.866	14.654.165	16.173.890	17.603.566	19.205.724	20.770.381
		Baten	15.545.866	14.654.165	16.173.890	17.603.566	19.205.724	20.770.381
		Saldo	0	0	0	0	0	0
Overzichten								
Overhead	Taakveld 0.4 - Overhead bedrijfsvoeringsorganisatie	Lasten	1.207.973	1.186.461	1.220.399	1.254.318	1.290.939	1.327.646
		Baten	1.207.973	1.186.461	1.220.399	1.254.318	1.290.939	1.327.646
		Saldo	0	0	0	0	0	0
		Saldo	0	0	0	0	0	0
Geraamd saldo van baten en lasten			0	0	0	0	0	0

Bijlage 2: Overzicht gemeentelijke bijdragen

In onderstaande overzichten is per deelnemende gemeente te zien wat de totaal begrote bijdragen zijn voor de jaren 2026 (gewijzigde begroting) en 2027 (primitieve begroting).

Bijdragen deelnemers gewijzigde begroting 2026	Programma 1 2026	Programma 2 2026	Overhead 2026	Totaal 2026
Lasten				
Vervoer	10.771.717	14.654.165	1.186.461	26.612.343
Callcenter vraagafhankelijk vervoer	749.233			749.233
Totaal lasten	11.520.950	14.654.165	1.186.461	27.361.576
Baten				
Arnhem	2.756.246	3.191.434	228.810	6.176.489
Berg en Dal	432.637	757.886	53.344	1.243.866
Beuningen	184.173	432.395	41.792	658.360
Doesburg	64.770	530.075	21.302	616.146
Druten	404.522	362.060	32.610	799.192
Duiven	170.843	473.767	39.422	684.032
Heumen	163.164	248.378	28.824	440.366
Lingewaard	649.887	1.288.678	69.243	2.007.808
Montferland	593.125	66.572	55.229	714.926
Mook en Middelaar	99.078	121.073	17.337	237.488
Nijmegen	1.832.171	1.915.810	254.570	4.002.551
Overbetuwe	462.234	1.688.789	70.898	2.221.921
Renkum	600.561	156.931	48.009	805.500
Rheden	761.940	1.168.306	64.127	1.994.372
Rozendaal	6.807	42.476	6.714	55.997
Westervoort	93.371	379.318	26.651	499.340
Wijchen	359.617	743.843	61.575	1.165.036
Zevenaar	486.150	1.086.375	66.006	1.638.531
Reizigersbijdrage	1.399.654			1.399.654
Totaal baten	11.520.950	14.654.165	1.186.461	27.361.576
Mutaties reserves				
Ontrekking bestemmingsreserve	0	0	0	0
Dotatie bestemmingsreserve	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0

Bijdragen deelnemers begroting 2027	Programma 1 2027	Programma 2 2027	Overhead 2027	Totaal 2027
Lasten				
Vervoer	11.975.698	16.173.890	1.220.399	29.369.987
Callcenter vraagafhankelijk vervoer	775.456			775.456
Totaal lasten	12.751.154	16.173.890	1.220.399	30.145.443
Baten				
Arnhem	3.010.516	3.506.844	235.350	6.752.710
Berg en Dal	497.201	827.101	54.869	1.379.171
Beuningen	211.383	478.869	42.986	733.238
Doesburg	70.547	581.570	21.912	674.028
Druten	465.858	412.178	33.543	911.579
Duiven	190.790	541.655	40.550	772.995
Heumen	187.159	267.656	29.650	484.465
Lingewaard	710.258	1.378.348	71.225	2.159.831
Montferland	664.254	75.230	56.808	796.292
Mook en Middelaar	113.947	135.188	17.836	266.972
Nijmegen	2.096.074	2.094.850	261.845	4.452.770
Overbetuwe	505.022	1.885.212	72.927	2.463.160
Renkum	655.857	177.653	49.382	882.891
Rheden	794.071	1.268.430	65.961	2.128.462
Rozendaal	7.048	46.986	6.907	60.940
Westervoort	104.272	428.730	27.417	560.418
Wijchen	413.885	842.231	63.337	1.319.453
Zevenaar	544.288	1.225.162	67.894	1.837.344
Reizigersbijdrage	1.508.724			1.508.724
Totaal baten	12.751.154	16.173.890	1.220.399	30.145.443
Mutaties reserves				
Ontrekking bestemmingsreserve	0	0	0	0
Dotatie bestemmingsreserve	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0

Bijlage 3: Geprognosticeerde balans

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
ACTIVA							
Vaste activa							
Materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vlottende activa							
Vorderingen met een looptijd < 1 jaar	9.647	10.250	11.250	12.250	13.250	14.250	15.250
Liquide middelen	251	250	250	250	250	250	250
Overlopende activa	223	500	500	500	500	500	500
Totaal vlottende activa	**10.121**	**11.000**	**12.000**	**13.000**	**14.000**	**15.000**	**16.000**
Totaal activa	**10.121**	**11.000**	**12.000**	**13.000**	**14.000**	**15.000**	**16.000**
PASSIVA							
Vaste passiva							
Eigen vermogen	0	0	0	0	0	0	0
Voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
Schulden met een looptijd > 1 jaar	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste passiva	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vlottende passiva							
Schulden met een looptijd < 1 jaar	215	250	250	250	250	250	250
Nog te betalen bedragen	1.553	3.000	3.250	3.500	3.750	4.000	4.250
Vooruitgefactureerde bijdrage gemeenten	6.362	7.000	7.750	8.500	9.250	10.000	10.750
Overige schulden	1.991	750	750	750	750	750	750
Totaal vlottende passiva	**10.121**	**11.000**	**12.000**	**13.000**	**14.000**	**15.000**	**16.000**
Totaal passiva	**10.121**	**11.000**	**12.000**	**13.000**	**14.000**	**15.000**	**16.000**
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

AMBTELIJK OVERDRACHTSDOCUMENT GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 2026

2 maart 2026

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

1. Public affairs: de Regionale Investeringsagenda 4

2. Verbonden regio 5

3. Productieve regio 6

3.1 Economie van de Toekomst 6

3.2 Toekomstbestendige Werklocaties 6

3.3 Human Capital 7

3.4 Dienstverlening Midden- en Kleinbedrijf 7

3.5 Logistiek 8

4. Circulaire regio 9

4.1 Grondstoffen en ketens 9

4.2 Circulaire bouw en infra 9

4.3 Klimaatadaptatie en water 10

4.4 Energietransitie 10

5. Ontspannen regio 12

6. Groene groeiregio 13

6.1 Woondeal 13

7. Gebiedsuitwerkingen 15

7.1 Inleiding 15

7.2 Stand van zaken per gebiedsprogramma 16

Voorwoord

Geachte gemeentesecretaris,

Voor u ligt het ambtelijke overdrachtsdocument van de Groene Metropoolregio. Dit document biedt nieuwe colleges na de gemeenteraadsverkiezingen een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen binnen de vijf opgaven. Per opgave is in het kort aangegeven welke inhoudelijke punten en ontwikkelingen de komende jaren in beeld zijn. Deze informatie kunt u benutten bij de collegeformatie en kan ook behulpzaam zijn bij het inwerken van nieuwe bestuurders.
Daarnaast bevat het document een algemene toelichting op de gebiedsaanpakken en de bijbehorende gebiedsprogramma's. Het overdrachtsdocument vormt een aanvulling op de Regionale Agenda 2025–2028, de begroting 2026 en de kwartaalberichten die de GMR deelt.

Ontmoeting

Voor samenwerken is ontmoeten een plezierige voorwaarde. De Groene Metropoolregio organiseert diverse bestuurlijke ontmoetingen. Naast de reguliere ontmoetingen als RegioOverleg(t) en RegioOntmoet vindt op 25 en 26 juni 2026 de bestuurlijke Regioreis plaats welke het gezelschap dit jaar naar Den Haag en de regio Utrecht voert. Een uitnodiging hiervoor ontvangt u binnenkort.
In het najaar staat de Regiosafari op het programma. Hiervoor zijn de eerste contacten met de regiocoördinatoren gelegd. Tijdens deze bezoeken presenteren colleges aan hun collega-bestuurders bijzondere projecten en ontwikkelingen binnen hun gemeenten. Een mooie gelegenheid om bestuurders kennis te laten maken met de regio en collega-bestuurders.

Graag bied ik u dit overdrachtsdocument aan.

Met vriendelijke groet,

Harriët Tiemens
Directeur Groene Metropoolregio

1. Public affairs: de Regionale Investeringsagenda

De regio Arnhem-Nijmegen staat aan de vooravond van een grote schaalsprong. Niet om groter te worden om het groter worden, maar om de regio leefbaar, aantrekkelijk en vitaal te houden voor toekomstige generaties. De Regionale Investeringsagenda (RIA) is het instrument om die stap te zetten. Een gezamenlijk plan voor alle opgaven van de regio, waarbij vijftien jaar vooruit wordt gekeken. Deze investeringsagenda is geïnitieerd door de Groene Metropoolregen en The Economic Board in samenwerking met de provincie Gelderland. Dit samenhangende pakket van investeringen – publiek en privaat – brengt de regio bij elkaar achter één verhaal onder de vlag van Lifeport Regio Arnhem Nijmegen.
De RIA zet in op investeringen in het vestigingsklimaat zoals wonen en mobiliteit, topsectoren én op de culturele en recreatieve aantrekkelijkheid van de regio. De Regionale Agenda van de Groene Metropoolregio maakt integraal onderdeel uit van deze RIA. Maar, de investeringen komen niet alleen van de overheid. Met het Lifeport Partnerfonds zet de regio Arnhem-Nijmegen een uniek privaat fonds op, waaraan bedrijven en instellingen gezamenlijk bijdragen. Doel is om de komende tien jaar structureel te investeren in technologie, talentontwikkeling, duurzame infrastructuur en internationale profilering. Inmiddels zijn al bijna vijftig bedrijven aangesloten bij het LIfeport Partnerfonds. Met de RIA een het Lifeport Partnerfonds nodigen wij bedrijven, ontwikkelaars, terreinbeherende organisaties, ministeries, provincie, onderwijsinstellingen en andere partijen nadrukkelijk uit om aan onze grote opgaven mee te werken en bij te dragen. Het op elkaar laten aansluiten van agenda’s en initiatieven brengt echt meerwaarde.

2. Verbonden regio

In het begin 2025 vastgestelde regionaal mobiliteitsprogramma (RMP, Regionaal Mobiliteitsprogramma 2030 - Koersdocument) is de koers op hoofdlijnen vastgelegd. In 2026 maken we een uitvoeringsprogramma RMP, waar ook de verbinding wordt gelegd met de investeringsagenda (RIA). Door de GMR lopen internationale corridors die van belang zijn voor zowel goederen- als personenvervoer. Als we niks doen lopen deze corridors vast, omdat we als regio met een van grootste woningtekorten van Nederland flink bijdragen aan de nationale bouwopgave met diverse grootschalige woningbouwlocaties. Als regio en provincie investeren we al fors: alleen voor de bouwopgave is dat 1,4 miljard. Voor de nationale corridors en de wateropgave vragen wij extra bijdragen. Met de recente bijdrage van het Rijk in het kader van de WOKT (Woningbouw op korte termijn) en investeringen in grootschalige woningbouwlocaties ter hoogte van meer dan 300 miljoen kan de regio een flinke stap zetten in het verbeteren van de bereikbaarheid. Er blijft echter nog steeds een investeringsbehoefte bestaan.

De belangrijkste regionale onderdelen voor 2026 e.v. zijn:
- Structuurversterking & mobiliteitstransitie
- Continuïteit in coördinatie en uitvoering van het programma Slim & Schoon Onderweg.
- Toevoegen van verschillende oeververbindingen (Rijnbrug, Arnhem-Oost, Wijchen-Oss) in relatie met de doorfietsroutes (realisatie VeluweWaalpad, Huissen-Arnhem, Wijchen-Oss)
- Mobiliteitspakketten met hubs, deelmobiliteit en stimuleren actieve mobiliteit
- HOV, o.a. N322
- Realiseren van 2-4 ongelijkvloerse spoorwegovergangen (de Liemers en op de IJssellijn)
- Doorontwikkeling Trolley 2.0
- Capaciteitsuitbreiding spoor ‘Utrecht – Duitsland’
- Corridorversterking: doortrekken A15, verbreden A12 en verbreden A50
- Aandacht voor de doorontwikkeling van vraagafhankelijk vervoer, bereikbaarheidsongelijkheid en verkeersveiligheid.

De belangrijkste MIRT-trajecten zijn:
- Netwerkanalyse GMR & Foodvalley
- UAD (Utrecht-Arnhem-Duitse Grens)
- MIRT-onderzoek vrije kruising Arnhem-Oost
- GNOE (Goederenroutering Noord Oost Europa)

Goederenroutering in Noordoost-Europa is een cruciaal onderwerp voor de regio, omdat het direct samenhangt met de bereikbaarheid, leefbaarheid, economische ontwikkeling en duurzaamheid van de regio. Op dit dossier krijgen we te maken met conflicten tussen goederen- en personenvervoer op hetzelfde spoor en doorkruising van met name stedelijke centra en het NOVEX-gebieden ANF, waaronder Arnhem-Oost. In 2023 is door de toenmalige staatssecretaris van IenW het verzoek gehonoreerd om eerst een Nut en Noodzaak onderzoek te doen en op basis van de eindresultaten besluiten of er nog een tracéstudie volgt. De resultaten hiervan volgen waarschijnlijk in de eerste helft van 2026.
Ook de netwerkanalyse wordt in de eerste helft van 2026 opgeleverd. N.a.v. deze netwerkanalyse gaan we in gesprek met Rijk en provincie over de consequenties en mogelijke inzet.

3. Productieve regio

Een sterke economie is de basis onder brede welvaart: zij zorgt voor werk, inkomen en innovatie en maakt het mogelijk om te investeren in leefbaarheid, duurzaamheid en voorzieningen. Economie gaat dus niet alleen over cijfers, maar ook over innovatie, verduurzaming en werk voor iedereen in een steeds veranderende, digitalere wereld. Onze regio groeit snel. Er komen veel woningen bij en dat vraagt om voldoende werkplekken in de buurt. Alleen zo houden we wonen en werken in balans, beperken we reisafstanden en behouden we talent voor de regio. Dat betekent dat we bewust ruimte moeten blijven maken voor bedrijven, nu en in de toekomst.
De economische kracht van deze regio ligt in de sectoren Energy, Health en Hightech. De GMR werkt hierop samen met The Economic Board (TEB). Waar TEB zich richt op innovatie en ecosystemen, richten wij ons op de ruimtelijke en fysieke randvoorwaarden: voldoende en passende werklocaties, bereikbaarheid en een goed vestigingsklimaat. Concreet zien we voor de komende jaren de volgende opgaven.

3.1 Economie van de Toekomst

In de vorige bestuursperiode is richting bepaald voor onze regionale economie. We hebben uitgesproken dat we willen doorgroeien als kenniseconomie, met focus op Health, Hightech en Energy. We hebben gekozen om kritisch te zijn op de ruimte voor bepaalde vormen van logistiek en om toe te werken naar een meer circulaire economie. Daarmee is een stevige basis gelegd.
De komende bestuursperiode vraagt om verdieping en scherpere keuzes. Wat betekent het concreet als we prioriteit geven aan de topsectoren? Krijgen zij voorrang bij schaarse ruimte op bedrijventerreinen? Welke ruimte reserveren we voor campussen en innovatieve bedrijven? En wat betekent de keuze voor een circulaire economie in de praktijk? Dat vraagt ook om ruimte voor bedrijven in hogere milieucategorieën. Zijn we bereid die ruimte daadwerkelijk te bieden?
Daarnaast spelen gevoelige vraagstukken, zoals de positie van de vleesindustrie en andere sectoren die maatschappelijk onder druk staan. Welke koers kiezen we daarin? En wat betekent dat voor bijvoorbeeld de huisvesting van arbeidsmigranten? Deze keuzes raken niet alleen economie, maar ook wonen, mobiliteit, duurzaamheid. De opgave voor de komende periode is om deze richting verder te concretiseren. Dat vraagt om regionale samenwerking en de bereidheid om economische keuzes expliciet te maken, ook wanneer die spannend zijn.

3.2 Toekomstbestendige Werklocaties

Ruimte voor werken is een cruciale randvoorwaarde voor economische ontwikkeling en brede welvaart. Wij hebben hiervoor een koers bepaald die is vastgelegd in het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) dat is opgenomen in de provinciale verordening in juni 2025. Komende jaren werken we aan de uitvoering, met focus op intensivering, herstructurering en verduurzaming van bestaande werklocaties. Wij vragen nieuwe colleges deze regionale afspraken actief te onderschrijven en te borgen in lokaal en integraal ruimtelijk beleid. Daarnaast zal het vervolg op Economie van de Toekomst ook medebepalend zijn voor het volgende RPW.

Het RPW fungeert als gezamenlijk kompas voor duurzame economische groei. Met het vaststellen van het RPW is de beweging gemaakt van ambitie naar uitvoering. Die uitvoering ligt primair bij gemeenten. Tegelijkertijd ervaren veel gemeenten hierbij knelpunten, zoals beperkte capaciteit, financiële druk, een tekort aan specialistische kennis en complexe (planologische) procedures. Samen met EZ en RO ambtenaren hebben we afgelopen periode zicht gekregen op wat dit van de gemeenten vraagt, welke knelpunten breed worden ervaren, welke stappen gemeenten zelf kunnen

zetten en waar regionale ondersteuning nodig is. Dit vormt de basis voor een gestructureerde vervolgaanpak in 2026 en daarna. We focussen ons daarbij op drie uitvoeringsopgaven: de vertaling van het RPW naar lokaal economisch beleid en planologische kaders, netcongestie op bestaande bedrijventerreinen en de herstructurerings- en transformatieopgaven.
Met name de eerste opgave vraagt inzet van nieuwe colleges: het verankeren van RPW-ambities en spelregels in lokaal beleid en geactualiseerde beleidskaders.

3.3 Human Capital

Voldoende en goed opgeleid talent is een randvoorwaarde voor het realiseren van lokale opgaven zoals woningbouw, energietransitie, zorg en economische ontwikkeling. Arbeidsmarktkrapte is structureel en loopt volgens prognoses door tot minstens 2040. In de regio Arnhem-Nijmegen is in vrijwel alle sectoren sprake van enorme krapte op de arbeidsmarkt, met name in de sectoren Energy, Health en Hightech. De noodzaak van beschikbaarheid van mensen in deze sectoren is groot gezien de maatschappelijke opgaven zoals de transities in klimaat, woningbouw, energie en circulair waar we voor staan. Om blijvende tekorten tegen te gaan, is actie nodig.

Dat doen we met het Human Capital Akkoord (HCA). Dit is het regionale instrument waarmee overheden, onderwijs en bedrijfsleven gezamenlijk werken aan een toekomstbestendige arbeidsmarkt. Investeren in human capital is geen doel op zich, maar een randvoorwaarde voor brede welvaart, economische groei én sociale inclusie. Gemeenten binnen de GMR zijn mede-eigenaar van deze aanpak. Onder regie van The Economic Board (TEB) zijn mooie stappen gezet die o.a. hebben geleid tot een intensieve samenwerking met arbeidsmarktregio's, bedrijfsleven. GMR, provincie, onderwijsinstellingen, tot concrete programma's en projecten. Duizenden jongeren zijn bereikt, geïnspireerd, toegeleid en opgeleid in technische vaardigheden. Honderden zij-instromers zijn omgeschoold richting kansrijke beroepen en er is een betere matching tussen studenten en regionale werkgevers en een sterkere uitgangspositie voor bedrijven die zich hier willen vestigen of doorgroeien. In 2026 loopt het huidige HCA af en vindt besluitvorming plaats over het vervolg hiervan.

Nieuwe bestuurders spelen hierin een bepalende rol. Als wethouder binnen de GMR bent u mede richtinggevend voor de toekomstige human capital-aanpak. Dit vraagt onder andere om:
- actieve betrokkenheid bij regionale besluitvorming
- het verbinden van de human capital-opgave aan lokale beleidsdoelen
- bestuurlijk ambassadeurschap richting raad en lokale partners
- bereidheid tot gezamenlijke investeringen
- het versterken van de aansluiting tussen onderwijs, werkgevers en gemeente

De keuzes die de komende bestuursperiode worden gemaakt, bepalen in belangrijke mate de economische veerkracht, snelheid van noodzakelijke transities en het voorzieningenniveau van onze regio op de lange termijn.

3.4 Dienstverlening Midden- en Kleinbedrijf

Het midden- en kleinbedrijf (MKB) vormt de basis van onze economie: ongeveer 99 % van alle bedrijven in de regio is MKB. Wij richten ons op het verbeteren van de dienstverlening aan het MKB, in nauwe samenwerking met gemeenten, ondernemersorganisaties, kennisinstellingen en andere partners in het veld. Door deze samenwerking te versterken helpen we het MKB en dragen we indirect bij aan de groei, weerbaarheid en gezondheid van MKB-bedrijven. Via verschillende sporen wordt binnen het samenwerkingsverband gewerkt aan de verbetering van de

dienstverlening aan het MKB, zoals bijvoorbeeld het organiseren van bijeenkomsten met MKB'ers onder de vlag van de nationale actieagenda mkb-dienstverlening en het ontwikkelen van een doorverwijzingstool die ondernemers helpt hun vragen te koppelen aan het juiste initiatief of organisatie in de regio.
Wij vragen colleges deze gezamenlijke inzet te blijven ondersteunen en te verankeren.

3.5 Logistiek

Logistiek vormt één van de essentiële schakels in de circulaire ontwikkeling van de regio Arnhem-Nijmegen: het verzorgt de bevoorrading van winkels, apotheken en bedrijven, maakt bouwprojecten mogelijk en ondersteunt de economie en samenleving in brede zin. Tegelijkertijd levert logistiek ook negatieve effecten op, zoals CO_2-uitstoot, overlast, congestie en ruimtegebruik. Het integrale speerpunt logistiek van de GMR richt zich daarom op het slimmer en schoner maken van logistiek, met als onderliggende ambitie om de negatieve impact op leefomgeving en bereikbaarheid tot een minimum te beperken, terwijl ruimte wordt gecreëerd voor groei in wonen en werken. De logistieke ambitie van de GMR is niet opgesloten in één beleidsterrein, maar integraal verbonden met meerdere regionale opgaven:

- Circulaire regio, met aandacht voor duurzame grondstoffen en energie-efficiëntie;
- Verbonden regio, waarin logistiek onderdeel is van duurzame en efficiënte mobiliteit;
- Productieve regio, waar logistiek bijdraagt aan een vitale regionale economie.

Vanuit het speerpunt ligt in de komende jaren een nadrukkelijke focus op het versterken en verschonen van multimodaliteit (corridor-aanpak) in de regio, de aanpak van laadinfrastructuur (in tijden van netcongestie) en een zorgvuldige ruimtelijke inpassing van logistieke functies, die bijdragen aan een toekomstbestendige samenleving.

Zo blijven wij bouwen aan een toekomstbestendige regionale economie met ruimte voor ondernemerschap, werk en brede welvaart.

4. Circulaire regio

De opgave Circulaire Regio gaat over het zuiniger en slimmer met energie, grondstoffen en producten. Hoe kunnen we onze ecologische voetafdruk zo klein mogelijk maken en in balans houden met de andere opgaven die we als regio nastreven, zoals het creëren van voldoende woonruimte, werkgelegenheid, natuur en recreatievoorzieningen. In overeenstemming met landelijke doelen streven we naar 55% CO2-reductie in 20230 en 50% circulariteit in de bouwsector. Daarnaast hebben we afgesproken om 1,62 Twh duurzame opwek in onze regio te realiseren.

De opgave is verdeeld in vier met elkaar samenhangende speerpunten:
- Grondstoffen en ketens
- Circulaire bouw en infra
- Klimaatadaptatie en Water
- Energietransitie

4.1 Grondstoffen en ketens

In dit speerpunt ligt een groot accent op het ondersteunen van gemeenten bij de ambitie om circulair in te kopen. Hierdoor wordt de vraag naar circulaire producten en diensten aangemoedigd en bevorderen we duurzame logistiek. We helpen gemeenten om circulariteit in hun inkoopbeleid te verankeren en hebben bijgedragen aan de opzet van twee kennisplatforms in het noordelijk en zuidelijk van de regio. In de komende vier jaar kunnen deze inkoopplatforms nog aan effectiviteit winnen door deze nog sterker te verbinden aan de gemeentelijke afdelingen die betrokken zijn bij inkoopopdrachten.
In dit speerpunt ligt ook de basis voor onze ambitie om uit te groeien tot een nationaal en internationaal bekende circulaire topregio. Een regio waarin partijen die actief zijn bij de ontwikkeling van circulariteit elkaar gemakkelijk weten te vinden, elkaar inspireren en waarbij de regio bruist van de circulaire initiatieven en projecten. We leveren als GMR hieraan een bijdrage door jaarlijks een event te organiseren voor bestuurders en medewerkers van gemeenten en voor vertegenwoordigers van bedrijven en kennisinstellingen. Studenten van de universiteit en hogescholen werken mee aan het programma. Inmiddels een succesvolle traditie met jaarlijks honderden deelnemers die we graag de komende jaren voortzetten.

4.2 Circulaire bouw en infra

Eén van de sectoren waarbij gemeenten een groot verschil kunnen maken als het gaat om circulariteit is de bouw- en infrasector. Juist omdat gemeenten vaak opdrachtgever zijn van de projecten die in deze sector worden ontwikkeld en er tegelijkertijd heel veel – vaak schaarse-materialen in omgaan. Ook bevorderen we schoon, emissieloos bouwen in dit speerpunt.
Het regionale programma Conceptueel (fabrieksmatig/industrieel) en Circulair Bouwen is onderdeel van de Regiodeal ‘Gezonde Groene Groei’ waardoor financiering tot en met 2027 is verzekerd. Ook marktpartijen uit de bouw- en infra participeren in dit programma. De focus van het programma ligt op het terugdringen van materiaalgebruik, de ontwikkeling van een instrumentarium voor circulair bouwen, waaronder aanbestedingsstandaarden, en het delen van kennis over circulair bouwen.
In de afgelopen jaren heeft de regio de zogenaamde Circulaire Impactladder ontwikkeld. Een instrument dat de mate van circulair materiaalgebruik binnen een woningbouwproject aangeeft. Zowel in de ontwikkelingsfase als in de realisatiefase te gebruiken. Veel gemeenten en

ontwikkelaars gebruiken dit al, maar streven ernaar dat het gebruik van dit meetinstrument in onze regio en ook daarbuiten nog gaat toenemen. We streven er immers naar dat in 2030 de bouw van woningen circulair is. Nu zitten we nog op een percentage van ongeveer 15 %.

4.3 Klimaatadaptatie en water

Bij dit speerpunt staat centraal hoe we ons aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme hitte, droogte, wateroverlast en overstromingen. We willen de komende jaren bijvoorbeeld nog beter leren om klimaatbestendiger te bouwen door kennis en beleid van rijk en provincie met gemeenten te delen, bij te dragen aan proefprojecten, en extra financiële middelen verwerven voor investeringen en innovaties. Goede afstemming met waterschappen, provincie en andere overheidsinitiatieven is hierbij essentieel. Voor de ruimtelijke aspecten van klimaatadaptatie (hoe houd je bij gebiedsontwikkelingen goed rekening met veranderende klimaatomstandigheden) wordt verwezen naar de opgaven Groene Groei en Ontspannen Regio.

4.4 Energietransitie

De aanpak voor de Regionale Energiestrategie (RES) krijgt de komende jaren verdere invulling. Gemeenten worden geholpen met het realiseren van grote wind- en zonprojecten om de laatste 0,3 TWh van ons bod van 1,62 Twh te realiseren. Daarnaast krijgt de uitvoering van de regionale warmtestructuur met bronnenstrategie een vervolg. Zo helpen we bij het benutten van restwarmtebronnen voor de verwarming van woningen en ondersteunen we de ontwikkeling van een regionale geothermiebron in het middengebied van de regio. Ook ondersteunen we gemeenten met behulp van Rijksmiddelen bij het natuurinclusief inrichten van duurzame energieprojecten.
De invulling van de RES heeft inmiddels een breder karakter gekregen. Integraal programmeren en netcongestievraagstukken maken een essentieel onderdeel uit van het takenpakket. Onze regio is gelegen in het FGU-gebied (Flevoland, Gelderland Utrecht) waarbij de netcongestieproblematiek het grootst is. Dit hoogspanningsgebied is zodanig belast dat nieuwe aansluitingen voor bedrijven en woningen steeds moeilijker zijn te realiseren. Dit vraagt dat onze regio steeds preciezer moet worden in de planning van nieuwe woningbouwprojecten en bedrijventerreinen. We helpen gemeenten om netbewuste woningbouw en bedrijvigheid te realiseren.

Een ander belangrijk onderdeel van dit speerpunt is de verduurzaming van het gemeentelijk energieverbruik. De GMR organiseert de gezamenlijke inkoop van elektriciteit en gas. Afzonderlijke gemeenten hoeven zelf geen projectorganisatie hiervoor op te zetten. In de afgelopen jaren is het elektriciteitscontract volledig vergroend en wordt volledig ingevuld door wind- en zonneprojecten die in de regio zijn gerealiseerd. Bij de inkoop van gas is dit nog niet mogelijk. Wel hebben we in de afgelopen jaren gezamenlijk een strategie ontwikkeld om de inkoop van fossiel gas volledig uit te faseren in 2030. Dat lukt echter alleen als gemeenten de komende jaren stevig inzetten op energiebesparingsplannen voor hun vastgoed. De GMR ondersteunt gemeenten hierbij.

Om bedrijven te helpen met het verduurzamen van hun energievraag hebben met gemeenten en steun van de provincie Gelderland het Regionaal Expertiseteam Energie opgericht. We willen de komende jaren het gebruik van dit team door bedrijven en gemeenten nog laten toenemen, ook gelet op de netcongestieproblematiek.

Verder verzorgen we in dit speerpunt jaarlijks een CO2-rapportage die inzicht geeft hoe gemeenten en de regio ervoor staat met het terugdringen van CO2-uitstoot en nemen we deel aan een

internationaal project dat inzet op de ontwikkeling van een gemeentelijk instrument CO2-beprijzing. Daarmee kan worden bereikt dat werkelijke kosten veroorzaakt door CO2-uitstoot in een vroeg stadium worden meegenomen in besluitvorming over gemeentelijke projecten.

5. Ontspannen regio

Binnen Ontspannen regio blijven we inzetten op de drie speerpunten Groen-blauw raamwerk en landelijk gebied, Recreatie en toerisme en Cultuur.

- De Uitvoeringsagenda groen-blauw raamwerk en landelijk gebied (vastgesteld door de colleges en ter informatie naar de raden in najaar 2025) is leidend voor dit onderwerp. Hierin beschrijven we hoe we met vijf regiobrede thema's en in vijf gebiedsaanpakken werken aan versterking van natuur, landschap, water en een sterk landelijk gebied met onder andere landbouw, klimaatadaptatie en energietransitie als belangrijke functies.

- Onze inzet voor het groen en blauw heeft opgeleverd dat we voor 2026 en 2027 voldoende procesgeld hebben voor de uitvoering van de uitvoeringsagenda. De nadruk ligt de komende jaren dan ook op het creëren van de overige randvoorwaarden, waaronder voldoende ambtelijke capaciteit en uitvoeringsgeld.

- Binnen Recreatie en toerisme staan vijf verhaallijnen centraal: Leven met het water, WOII, Romeinen in Gelderland, Gezond en lekker leven en Verrassende en verborgen verhalen. We werken aan een beter aanbod, meer bekendheid en een goede profilering van deze verhaallijnen.

- Behalve voor de verhaallijn WOII, is voor alle verhaallijnen een concretiseringsslag gemaakt die we in 2026 en 2027 verder brengen. Voor de verhaallijn WOII gaan we een goede regionale vertaling maken. De financiering van de verhaallijnen is een belangrijk aandachtspunt.

- Onze routenetwerken zijn een belangrijke drager van de verhaallijnen en al het moois wat onze regio te bieden heeft. Ook daarin blijven we investeren.

- We werken met onze partners, zoals Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN) aan een nog betere, efficiëntere en effectievere marketing van onze regio.

- We voeren het Regioplan cultuur 2025-2027 uit met een subsidie van de provincie Gelderland. In dit plan staan amateurkunst en vrijwilligers, innovatie en talentontwikkeling en cultuureducatie centraal. Uitdaging is om de ambtelijke en bestuurlijke aandacht voor dit onderwerp in regionaal verband levend te houden.

- Het bid dat de gemeente Nijmegen mogelijk wil gaan doen voor Culturele hoofdstad 2033, ondersteunen wij van harte. Hoe deze steun tot uiting kan komen, werken we in 2026 en 2027 onder aanvoering van de gemeenten Nijmegen, verder uit.

6. Groene groeiregio

6.1 Woondeal

6.1.1 Doel

In de regionale woondeal komen alle inspanningen op het gebied van volkshuisvesting samen. De woondeal wordt door maatschappelijke partners ervaren als stabiele en heldere koers. Hierdoor is de Groene Metropoolregio voor bouwers, ontwikkelaars en woningcorporaties een goede plek om te investeren. Kernboodschap voor de komende jaren: bestendig de ingezette lijn, omdat onzekerheid investeringen en daarmee de woningproductie remt.

6.1.2 Thematische uitwerking

- De regio kent een groot woningtekort. Buiten de randstad is die in deze regio relatief het hoogst. Mede hierdoor vinden starters en aandachtsgroepen in de regio moeilijk een betaalbaar huis. Vanuit de woondeal zetten we ons volop in voor voldoende woningen, die betaalbaar en toekomstbestendig zijn.
- Voor de periode 2025 tot en met 2030 zullen in de regio ruim 27.000 woningen gebouwd moeten worden. Hiervan zijn er in 2025 ruim 3.000 gerealiseerd. Resteren nog 23.000 woningen. De productie moet dus omhoog. De aandacht is komende jaren volop gericht op realisatie en versnelling in planprocessen, zoals via een fastlane voor industriële woningbouw.
- We hebben in de regio consensus over de betaalbaarheid van nieuwe woningen: 30% van de nieuwe woningen is een sociale huurwoning. 2/3^{e} deel van de nieuwe woningen is een betaalbare woning (sociale-, middenhuur of koop tot € 420.000). Dit is alleen haalbaar door continuïteit in beleid. Dan kan de markt haar investeringen hierop richten, en kunnen corporaties bij bouwers gezamenlijk in massa opdrachten wegzetten via een bouwstroom.
- De bouw van voldoende en betaalbare woningen is complex. Het kost veel geld. De opbrengsten lopen niet gelijk op. Ook zijn er veel obstakels als stikstof, netcongestie en mobiliteit. De regio trekt met de provincie samen op om rond deze onderwerpen de randvoorwaarden voor woningbouw ingevuld te krijgen. De provincie heeft hiervoor een versnellingsteam. De regio heeft eigen projectleiders. Daarnaast verkennen we vernieuwend instrumentarium voor betaalbare woningbouw. We verkennen de toepassing van actief grondbeleid, het parallel plannen waarbij procedures niet na elkaar maar naast elkaar worden doorlopen. In de publiek-private tempotafel met gemeenten, bouwers, ontwikkelaars en woningcorporaties nemen we het initiatief voor oplossingen die in samenwerking gevonden moeten worden. Op al deze vlakken is tegelijkertijd inzet nodig om de woningproductie naar een niveau van 5.000 woningen per jaar te brengen (waarvan 1.500 sociale huur en 1.850 middenhuur en betaalbare koop).
- Een van de randvoorwaarden is mobiliteit. Die knelt in de regio. Wij ontvingen in 2025 van het Rijk een grote bijdrage voor het verbeteren van de infrastructuur in de regio. Ook de komende jaren blijft een goede bereikbaarheid van belang bij de ontwikkeling van nieuwe woonwijken. Het rijk stelt hiervoor vanuit het coalitieakkoord nieuwe middelen beschikbaar. De concurrentie voor de inzet van deze middelen tussen regio's is groot. Wij moeten klaar staan om ons noodzakelijke deel van de rijksmiddelen beschikbaar te krijgen. Dit vraagt inhoudelijke voorbereiding, maar bovenal een stevig netwerk richting ministeries.
- De regio is nationaal koploper in de aanpak van de huisvesting aandachtsgroepen. Er ligt een afsprakenkader waarin alle gemeenten hun verantwoordelijkheid nemen voor de huisvestingsopgave. Door dit samen te doen worden kosten en druk op de woningvoorraad gedeeld, en hebben woningzoekenden in alle gemeenten kansen. Vanuit dit afsprakenkader werken we aan voldoende nultreden-, geclusterde- en zorggeschikte woningen in de regio. En

we zorgen voor een toewijzing van woningen die ondanks de schaarste aan woningen rechtvaardig is.
- Een specifieke huisvestingsopgave is er voor arbeidsmigranten. Onze regionale economie leunt voor een serieus deel op de inzet van arbeidsmigranten. De huisvesting van deze groep is nog onvoldoende georganiseerd. In de verbinding tussen de economische ontwikkeling van de regio en het prettige woonklimaat is aandacht nodig voor huisvesting van deze groep. De aanpak is gestart en moet leiden tot regionale afspraken over economie en wonen.
- We kunnen niet alleen betaalbaar bouwen. De woningen moeten ook toekomstwaarde hebben. Daarom werken we in de Regiodeal Toekomstbestendig Bouwen aan woningen die toekomstwaarde hebben. Met marktpartijen en corporaties samen kijken we naar de kansen voor circulaire woningbouw; een stap toekomstgerichter dan de geldende basis. Dit werpt vruchten af, omdat ook markt en corporaties hechten aan goede producten.

6.1.3 Samenwerking

Overheden, en dus ook de regio, kunnen de volkshuisvestingsopgave niet alleen oppakken. De woondeal voorziet dan ook in een samenwerking op verschillende niveaus:
- Met het rijk en de provincie hebben we periodiek bestuurlijk en ambtelijk overleg, waardoor we snel op de hoogte zijn van relevante ontwikkelingen en daar ook invloed op uit kunnen oefenen.
- Woonkr8 (samenwerking van de regionale woningcorporaties) is een natuurlijke samenwerkingspartner. We participeren in elkaars bestuurlijke en ambtelijke overleggen.
- Vier keer per jaar is er een (onafhankelijke) Tempotafel van ontwikkelaars, bouwers, corporaties en overheden. Hier worden knellende randvoorwaarden voor woningbouw besproken en wordt nagedacht over slimme oplossingen. De Tempotafel kan ervaringen agenderen op de landelijke versnellingstafel om bijvoorbeeld belemmerende regelgeving weg te werken.
- Onderling hebben gemeenten veel contact. Zij staan grotendeels voor dezelfde opgaven. Leren van elkaar en uitwisselen van goede voorbeelden is dan belangrijk. Maar ook faciliteren we de gemeenten met diensten vanuit de regio, zoals projectleiders voor woningbouw en de uitwerking van bouwstenen voor een volkshuisvestingsprogramma en huisvestingsverordening die elke gemeente sowieso moet (gaan) maken. Dit komt voort uit nieuwe wetgeving. Samen kunnen we dit veel efficiënter en effectiever.

7. Gebiedsuitwerkingen

7.1 Inleiding

7.1.1 Aanleiding

Als Groene Metropoolregio willen we Meer landschap, meer stad: groei van woningen, mobiliteit, economie in balans met een prettige leefomgeving. In de Verstedelijkingsstrategie ANF (2023 met daarin ambities op het gebied van landschap, mobiliteit, economie en wonen, samen met Food Valley.) en het regio-arrangement GMR (2024) hebben we samen met Rijk, provincie en de waterschappen onze ambities vastgelegd. De forse groei van het aantal woningen brengt met zich mee dat alle thema's 'meegroeien'. Alleen zo komen we tot 'Meer landschap, meer stad'; groei moet in balans zijn met de groene en vitale leefkwaliteit.

Om deze ambities ook handen en voeten te geven in de regio en in de gemeenten, werken we aan gebiedsprogramma's voor vier deelgebieden:

- Veluwezoom: Renkum, Rozendaal, Rheden, Arnhem inclusief spoorzone Arnhem-Oost
- Middengebied: Overbetuwe, Lingewaard
- Liemers: Duiven, Westervoort, Doesburg, Zevenaar
- Rijk van Nijmegen: Heumen, Beuningen, Berg en Dal, Mook en Middelaar, Druten, Wijchen, Nijmegen inclusief Winkelsteeg en Stationsgebied.

7.1.2 Doel

Zowel Regioarrangement als Verstedelijkingsstrategie zijn gemaakt op het schaalniveau van de regio. In de gebiedsprogramma's werken we de thema's hieruit verder uit voor het gebied en de betrokken gemeenten daarbinnen. Op deelgebied niveau komen de dilemma's of uitdagingen bij deze groei het beste naar boven.
Thema's die aan bod komen zijn: wonen, leefomgeving, groen-blauw raamwerk (natuur en natuurherstel en een robuust watersysteem) en landelijk gebied, mobiliteit, economie en energie. Alle vijf de opgaven van de GMR zijn dan ook betrokken bij de gebiedsprogramma's.

Simpel gezegd: in deelgebieden worden de abstracte doelen en opgaven concreet. Voor de verschillende thema's is geïnventariseerd wat er nodig is om deze een goede plek te geven in de ruimte, waar kansen voor slimme combinaties zijn en waar mogelijk strijdigheden zijn die om keuzes vragen.
Per deelgebied is een gebiedsprogramma opgesteld en is gestart met acties en maatregelen die kunnen bijdragen aan de doelen. Het gebiedsprogramma is de 'uitvoeringsparagraaf' bij Regioarrangement en Verstedelijkingsstrategie. Het vormt de neerslag van hoe wij de grote maatschappelijke vraagstukken met ruimteclaims met elkaar ordenen en realiseren in de regio en wat daarvoor nodig is.

Het gebiedsprogramma is van de deelnemende gemeenten binnen het deelgebied en leveren daarvoor ook ambtelijke en bestuurlijke capaciteit. De GMR (opgave Groene Groei) heeft een coördinerende rol, gericht op:

- Coördinatie en afstemming tussen de vier gebiedsprogramma's.
- Agendering van bovenliggende thema's (zoals mobiliteit, landschap, water en bodem etc.) op provinciale en landelijke tafels zoals NOVEX, BO MIrt en het Bestuurlijk Overleg Regioarrangement met provincie Gelderland en waterschappen.

Financiering van deelonderzoeken en de ambtelijke gebiedstrekkers van het gebied.

Iedere deelnemende partij houdt regie op zijn eigen inspanningen. Het gebiedsprogramma dient met name voor afstemming en gezamenlijk bewaken dat de doelen tijdig gehaald worden (en of daar wellicht extra inspanningen voor nodig zijn). Periodiek zal een update van het gebiedsprogramma plaatsvinden.

7.2 Stand van zaken per gebiedsprogramma

7.2.1 Middengebied

Profiel van het gebied

De naam zegt het al; het Middengebied ligt ‘midden in’ c.q. centraal in de regio.

- Tussen Arnhem en Nijmegen (slechts 6 kilometer van elkaar); nadrukkelijk verweven met stedelijke functies. Bijvoorbeeld interactie qua voorzieningen, ook de mobiliteitsnetwerken (fiets, OV en auto) zijn met elkaar verknoopt.
- Tegelijkertijd onderscheidend: groen, vitaal en dorps in het kenmerkende Betuwse rivierenlandschap.

Wij kunnen als Middengebied met integrale groei bijdragen aan regionale ontwikkeling. Mits randvoorwaarden omtrent landschap, mobiliteit en economie op orde zijn; voor het gebied zelf maar ook om te kunnen functioneren als ‘dynamische contramal’ voor intensivering van de nabije steden.

Inzet op

- Mobiliteit; inzet op doorfietsroutes zoals Veluwewaalpad en Huissen-Arnhem alsook (hulp bij) het integraal benaderen van de Gebiedsaanpak A325.
- GBRW: maken van een realisatieplan voor de realisatie van het groen-blauw raamwerk in het Middengebied
- Doorkijk naar woon- werk locaties tot 2040.
- Het scherper en realistischer maken van ons gebiedsprogramma: welk belang hechten we aan ambities (waar vinden we ‘meer landschap’ het belangrijkst en waar geven we de voorkeur aan ‘meer stad’) en welke impact accepteren we als gevolg van de ‘groeipijnen’ in het mobiliteits- of energienetwerk?

7.2.2 Veluwezoom

Profiel van het gebied

Dit gebied is de Groene Long van de regio, een gebied met belangrijke Natura2000 kwaliteiten, de grootste grondwatervoorraden van Nederland en met veel recreatie en toerisme. Ingezet wordt op het verbeteren van de natuur (herstel van stifstofgevoelige gebieden) en wonen (bouwen voor jong en oud, grootste bouwlocatie is Arnhem Oost).
Beperkte ruimte is er voor energie (opwek) en economie gezien het groene karakter van het gebied. Met name de Veluweaanpak en stikstof aanpak van de provincie Gelderland heeft gevolgen voor de ontwikkeling van het gebied. Er lopen verschillende natuurherstel aanpakken (o.a. herstel van beekdalen). Daarnaast speelt defensie uitbreiding een rol als ook aanpak van vervuilende industrie en aanpak gericht op verkleinen drinkwatertekoren / bescherming waterwingebieden.

Inzet op

- Stikstofaanpak Gelderland (uitwerking op het gebied, maar ook financiering van natuurherstel projecten)
- Bedrijvigheid in relatie tot natuur en stikstofgevoeligheid (uitstoot zet o.a. woningbouw onder druk als ook de leefbaarheid. Hier is onderzoek naar gedaan, nu mogelijk vervolgstappen.

- Uitloopgebieden, als onderdeel van “Meer Landschap, Meer stad. Onderzocht is welke extra ruimte kan worden gevonden om bijvoorbeeld de woningbouwopgave van Arnhem Oost te faciliteren met meer groen. Bijvoorbeeld in het Rivierklimaatpark IJsseloord, de Hes, andere uiterwaarden.

7.2.3 De Liemers

Profiel van het gebied

De Liemers is een zeer gevarieerd gebied met een eigen identiteit en een rijke historie. Er zijn vele kleine oorspronkelijke kerkdorpen met volop natuur, rivieren, rust en ruimte, voornamelijk langs de randen van het gebied. Daar is vitaliteit een belangrijk aandachtspunt. Langs belangrijke dragers als de A12 en de spoorlijnen zijn de regiokernen Westervoort, Duiven, Zevenaar en Didam gelegen waar het wonen en werken is gecentreerd. Deze regiokernen beschikken ook elk over een eigen treinstation.

De Liemers kent een strategische ligging met sterke woon-werkrelaties met Arnhem, Doetinchem en Emmerich (Duitsland). Dankzij het landschap en de A12-corridor zijn vrijetijdseconomie, het PDV-cluster Duiven (Perifere Detailhandels Vestiging), logistiek en maakindustrie belangrijke economische sectoren.

Binnen de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen (GMR) is de Liemers nu vooral gericht op Arnhem, maar met de aansluiting van de A15 op de A12 krijgt de Liemers ook betere verbindingen met Nijmegen en het Middengebied.

Inzet op

Hoofddoel van het gebiedsprogramma: In de Liemers blijft het hybride karakter (stad en landschap) op een kwalitatieve manier in stand en wordt verder verbeterd. Vooral als de ruimtebehoefte na 2030 voor wonen en werken, recreëren en landschap nog verder toeneemt. Dit ook gezien het feit dat het mobiliteitsnetwerk nu al tegen zijn grenzen aanloopt.

- Wonen (en werken) in Spoorzones Duiven Westervoort Zevenaar ontwikkelen (transformatie, relatie met spoorovergangen (ongelijkvloers) Utrecht-Arnhem Duitse grens).
- Groen-blauw raamwerk: water, natuur, landschap en landbouw in ’t Broek en uitloopgebieden,de zogenaamde groene scheggen of contramal van verstedelijking, bijvoorbeeld het gebied tussen Duiven-Westervoort,en Duiven-Zevenaar maar ook droogte aanpak Liemers en PAGW Gelderse Poort, rijksprogramma voor aanpak grote rivieren).
- Divers aanbod van werklocaties, o.a. door nieuw aanbod maar ook intensivering en herstructurering van bestaande locaties.’

7.2.4 Rijk van Nijmegen

Profiel van het gebied

Gelegen tussen de Maas, Waal en een stukje Rijn kenmerkt het gebied zich door een grote verscheidenheid aan landschappen. Deze landschappen zijn belangrijk voor de identiteit van het

gebied. De hoge kwaliteit en nabijheid van leefomgeving is waardevol voor bewoners en (toeristische) bezoekers. De kleine en middelgrote kernen liggen verspreid in het landschap. Nijmegen vormt het centrale punt in het Rijk van Nijmegen. Omliggende kernen zijn sterk gericht op Nijmegen en er zijn veel onderlinge verplaatsingen. De stad biedt veel werkgelegenheid en voorzieningen voor
winkelen, cultuur, onderwijs en zorg. Andersom maken Nijmegenaren ook graag gebruik van de prachtige omgeving om te recreëren.

Nijmegen heeft een divers economisch profiel met een focus op de topsectoren health en hightech. De stad biedt veel werkgelegenheid in onderwijs, zorg en maakindustrie. Grote en (boven)regionale bedrijvigheid is geconcentreerd op werklocaties in Wijchen, Nijmegen en Beuningen.
Het Rijk van Nijmegen is verder strategisch gelegen aan transportassen zoals de grote rivieren, Maas-Waalkanaal, spoorlijn Arnhem-Den Bosch en Nijmegen-Venlo en snelwegen A50 en A73

<u>Inzet op</u>

- Terugdringen woningtekort; o.a. op 2 grootschalige woningbouwlocaties in Nijmegen maar ook in rest van RVN wordt veel gebouwd;
- Inzet op groene contramal van verstedelijking, o.a. bij stuwwallen (Blauwe motor), Groene Mantel, integrale gebiedsaanpak Druten-Wijchen-Beuningen-Nijmegen, aanpak rivieren (PAGW) Gelderse Poort
- Mobiliteitstransitie om overbelasting wegennet te verminderen door aanbod HOV (versterken stedelijke corridor rondom spoorlijnen en Maas-Waalkanaal, o.a IJssellijn naar Arnhem/Den Bosch, en Maaslijn), aanpak A50 Paalgraven, N322 Druten , opvang van autopendel van/naar Nijmegen, Beter benutten van beschikbare capaciteit.

Per mail
Aan de colleges van de deelnemende gemeenten van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum : 25 februari 2026
Ons kenmerk : 2026-008
Zaaknummer :
Contactpersoon : H. Tiemens
Mailadres : Harriet.tiemens@gmr.nl

Onderwerp: aanbieding evaluatierapport

Geachte collegeleden,

Op 2 december is het evaluatierapport regionale samenwerking verstuurd met de vraag om hierop te reageren en de uitdrukkelijke uitnodiging om mee te denken over de ontwikkeling van de regionale samenwerking in de komende jaren. Alle gemeenten hebben op deze oproep gereageerd, dank daarvoor!

Op 11 februari jl. heeft het algemeen bestuur het evaluatierapport vastgesteld. Het algemeen bestuur concludeert op basis van de uitgevoerde evaluatie dat samenwerking van de 17 gemeenten in de GMR steeds meer loont. Door de in 2021 gestarte versterkte samenwerking is de regio steeds meer zichtbaar geworden, krijgen we samen en met onze partners steeds meer voor elkaar voor de inwoners en bedrijven in onze regio. In de vijf jaar is een stevige basis ontstaan om te werken aan een balans tussen de druk die is ontstaan op de regio en de zorg voor de natuurlijke omgeving, kortom “Meer landschap, Meer stad”.

Het algemeen bestuur heeft tijdens haar vergadering ook kennisgenomen van de reacties van de colleges. De ontvangen reacties hebben niet geleid tot inhoudelijke wijzigingen in het rapport.
Er zijn wel waardevolle suggesties voor de toekomstige samenwerking door gemeenten meegegeven. Een totaaloverzicht van de reacties is bij de AB stukken van 11 februari jl. te vinden. Hierna een opsomming van de meest voorkomende suggesties waar wij, samen met colleges, gemeenteraden en onze partners, de komende jaren aan kunnen gaan werken.

1. Aandacht voor een gedragen samenwerking (van beleid naar uitvoering)

De eerste jaren na de oprichting van de Groene Metropoolregio (GMR) werden de tijd en de energie vooral gestoken in elkaar vinden, opgaves definiëren en programma’s opstellen. Dergelijke strategische activiteiten en denkkracht blijven belangrijk (bijvoorbeeld het herijken hiervan aan de hand van nieuwe ontwikkelingen), maar nu ligt de nadruk op het daadwerkelijk gaan uitvoeren, concreter en specifieker worden en de diepte induiken. Dit vraagt om meer ‘doekracht’.

Suggestie: neem in de overdracht naar nieuwe colleges expliciet het gesprek op hoe de regionale samenwerking ook in de uitvoeringsfase gedragen en haalbaar blijft voor alle gemeenten. Verken daarbij wat nodig is om gemeenten, en in het bijzonder kleinere gemeenten, te ondersteunen en te ontzorgen bij de uitvoering.

2. Regie en afstemming regionale samenwerking

De regionale samenwerking vindt plaats op meerdere plekken en rond verschillende thema’s (gemeenten, provincie, The Economic Board (TEB) en GMR). De praktijk laat zien dat dit vraagt om heldere regie en afstemming om overlap en bestuurlijke drukte te voorkomen. Voorbeelden zijn: o de

Regionale Investeringsagenda: wie voert hier de regie en hoe vindt afstemming plaats? Opgaven rond een ‘gezonde economie’: wanneer ligt een onderwerp op tafel bij TEB en wanneer bij GMR?

Suggestie: leg in de overdracht naar nieuwe colleges duidelijke afspraken vast over rolverdeling en afstemming tussen GMR en TEB. Daarnaast is het wenselijk om ook binnen de GMR de governance te verduidelijken: welke thema’s worden op welke bestuurlijke tafel behandeld, en met welke portefeuillehouders? Dit voorkomt dat dezelfde thema’s op meerdere tafels terugkomen met dezelfde bestuurders. Ook het samenspel met de subregio’s en verbinding met uitvoeringsorganisaties vraagt aandacht.

3. Inzetten op verstevigen regionale positie en lobby

Het realiseren van regionale doelen vraagt samenwerking met Rijk en provincie. GMR, TEB en gemeenten als Arnhem en Nijmegen stemmen hun lobby al beter af, onder meer via Lifeport. Als één regio optreden biedt voordelen: het geeft Rijk en provincie een overzichtelijke en consistente regionale agenda.

Suggestie: stel na de gemeenteraadsverkiezingen een bestuurlijk gedragen gezamenlijke lobbyagenda vast en treed meer als één regio naar buiten.

4. Aandacht voor bestuurskracht, financiële draagkracht en toekomst van gemeenten

De bestuurlijke toekomst van gemeenten (zoals mogelijke herindelingen of fusies) en de financiële draagkracht bij sommige gemeenten spelen een belangrijke rol bij de mogelijkheid tot actieve deelname en financiële bijdrage aan de samenwerking. Dit resulteert bij enkele gemeenten tot het niet meer deelnemen aan bijvoorbeeld TEB. Dit heeft invloed op de regionale samenwerking.

Suggestie: het is van belang dat binnen de GMR (DB en AB) structureel aandacht wordt besteed aan de gevolgen van deze ontwikkelingen voor de voortgang van de samenwerking. Verken hoe de GMR-gemeenten in de komende jaren bij deze uitdagingen kan ondersteunen.

5. Actieve deelname aan de regio

Belangrijke keuzes worden steeds vaker regionaal voorbereid en beïnvloed, zeker nu de samenwerking verschuift van plannen maken naar uitvoeren. Daarom is actieve en proactieve deelname aan onze regionale samenwerking van belang.

Dat vraagt bereidheid om verder te kijken dan de eigen gemeente. Regionale samenwerking maakt opschaling mogelijk en helpt om grotere ambities, bijvoorbeeld in de woningbouw, te realiseren dan een gemeente op zichzelf kan. Tegelijkertijd ligt hier een spanningsveld tussen de bevoegdheden en positie van de raad en de regionale samenwerking.

Suggestie: ontwikkel samen met gemeenten een strategie ter versterking van de regionale mindset van zowel colleges als raden.

6. Betrokkenheid gemeenteraden

Er is onvoldoende rekening gehouden met zorgen van (een aantal) gemeenteraden over hun beperkte betrokkenheid en het ervaren gebrek aan transparantie in sommige besluitvormingsprocessen. Dit speelt vooral bij bestuurlijke afspraken met het Rijk of de provincie. Het speelt ook bij beleidsdocumenten die samen met andere overheden, TEB en maatschappelijke partners worden opgesteld. Dit roept vragen op over hoe gemeenteraden hun kaderstellende en controlerende rol effectief kunnen vervullen.

Suggestie: raden zijn logischerwijs primair lokaal georiënteerd en we roepen u op om aandacht te blijven besteden aan het betrekken van de raden bij de GMR. Wat daarbij helpt is dat de ingezette zoektocht naar hoe we de raden verdergaand ook op inhoud kunnen committeren, gecontinueerd wordt. Het doel hiervan is om meer gezamenlijkheid op inhoudelijke uitgangspunten te creëren. Als het regionale commitment niet vooraf is gecreëerd, wordt vaak in een latere fase aangegeven dat iets lokaal niet uitkomt. Gemeentegrens overstijgend besturen, de ontwikkeling van een cultuur van geven en nemen en het bespreekbaar maken en beslechten van schuurpunten zijn daarbij belangrijke aspecten net zoals het inzichtelijk maken en helder communiceren over de resultaten van de GMR voor inwoners en leefomgeving. Raadsleden inhoudelijk meenemen is mogelijk en nuttig en ook subregionale bijeenkomsten blijken nuttig.

Tot slot is nog opgemerkt dat er meer duidelijkheid gewenst is over de rolverdeling tussen de RAC (raadsleden) en het DB en AB (collegeleden). De RAC heeft geen inhoudelijke advies- of beslissingsbevoegdheid; inhoudelijke invloed van raadsleden verloopt uitsluitend via gemeenteraad en college. Voor raadsleden blijft de enige effectieve route om kaders te stellen: onderwerpen tijdig agenderen en via zienswijzen of amendementen invloed uitoefenen. Hiervoor is adequate informatie van het eigen college en de GMR van belang. Verwezen wordt naar de spelregels in het Informatieprotocol dat nu bij de gemeenteraden ligt om een zienswijze.

Conclusie

Met deze suggesties kunnen we de komende jaren vooruit. Met een aantal suggesties kunnen we direct na de verkiezingen aan de slag en daarmee onverminderd werken aan de uitvoering van de huidige regionale agenda die loopt van 2025 tot en met 2028.
In 2027 maken we met goed ingewerkte colleges en gemeenteraden de nieuwe regionale agenda 2028-2031 en gaan in 2028 hiermee aan de slag.

Een afschrift van deze brief hebben wij verstuurd naar de gemeenteraden en de Regionale Agendacommissie.

Met vriendelijke groet,

Namens het dagelijks bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen,

Drs. H.M. F. Bruls	Drs. H. Tiemens
Voorzitter	Secretaris

i.a.a.: algemeen bestuur, regiocoördinatoren, gemeenteraden, secretaris RAC

EVALUATIE

GROENE METROPOOLREGIO ARNHEM-NIJMEGEN

bestuursperiode 2022-2026

1 Inleiding

Op 1 januari 2021 is de Groene Metropool Regio Arnhem-Nijmegen van start gegaan. De samenwerking kent diverse voorgangers, het Knooppunt Arnhem Nijmegen (KAN), de Stadsregio Arnhem-Nijmegen, van rechtswege opgeheven in 2015 en daarna een lichte vorm van samenwerking in de Regio Arnhem-Nijmegen. De grote verstedelijkingsvraagstukken en opgaven in het landelijk gebied maken het noodzakelijk om structureel in een juridisch construct met elkaar samen te werken en dat is de reden geweest om opnieuw conform de Wet gemeenschappelijke regelingen de samenwerking op te tuigen.

In de Gemeenschappelijke Regeling is opgenomen in artikel 36 lid 2, dat de regio aan het einde van een bestuursperiode een evaluatie uitvoert. Het algemeen bestuur (AB) heeft op 10 september 2025 de evaluatieopdracht vastgesteld. Met de vaststelling van de onderzoeksopdracht heeft het AB een keuze gemaakt over de inhoud van het op te stellen rapport. Een evaluatie in de vorm van een *overdrachtsdocument* waar in beschrijvende vorm wordt vastgelegd wat de afgelopen bestuursperiode is gebeurd.

2. Ontwikkeling van de samenwerking

De Groene Metropool Regio Arnhem-Nijmegen bestaat 5 jaar. Vanaf 2022 zijn kwartaalrapportages gemaakt, met een uitgebreide inhoudelijke verslaglegging van de ontwikkelingen. Deze kwartaalrapportages staan allemaal op onze, recent vernieuwde, website. In dit hoofdstuk schetsen we de belangrijkste, meest in het oog springende ontwikkelingen, in de afgelopen 5 jaar.

2021 | Start van de samenwerking
De organisatie gaat van start vanaf 1 januari 2021. In het eerste half jaar is het construct met een interim-directeur, een bouwteam bestaande uit enkele ambtenaren uit de deelnemende gemeenten, 5 opgavemanagers en de bijbehorende bestuurlijke overleggen ingericht. Vanaf 1 september 2021 is de huidige directeur/secretaris in dienst van de GMR en is er ook een eigen kantoor in Elst. Gezien het feit dat door corona onduidelijk is wanneer en hoe op kantoor kan worden gewerkt is gekozen voor een klein kantoor, als landingsplaats, om te kunnen starten.
Er is een eerste Regionale Agenda voor 2022 gemaakt en de uitvoering wordt direct ter hand genomen.

In deze agenda staan nieuwe opgaven, maar ook het door-ontwikkelen van opgaven waar vanuit de voorgaande samenwerking al aan gewerkt is. Zo is in het najaar van 2021 de Verstedelijkingsstrategie Arnhem/Nijmegen/Foodvalley door alle gemeenten in de GMR maar ook de gemeenten van Foodvalley vastgesteld. Deze ontwikkeling was al in gang gezet en dat geldt voor meerdere onderdelen van de andere opgaven, zoals de gezamenlijke inzet op bereikbaarheid van de regio, de Regionale Energie Strategie en het Regionaal Programma Werklocaties. Voor de Ontspannen Regio is een nieuwe invulling gemaakt, deze opgave kent geen historie in de GMR.

De samenwerking kent zowel bestuurlijke, ambtelijke als financiële steun van de provincie Gelderland. De financiële steun voor de organisatie is destijds voor de eerste jaren verleend om te helpen opbouwen. Bestuurlijk is de steun uitgesproken in het Bestuursakkoord dat is gesloten tussen de provincie, The Economic Board (TEB) en de GMR. Ambtelijk is er in de formatie bij de provincie ruimte gemaakt om een team direct aan onze regio te verbinden. Tot de dag van vandaag is dit ambtelijk een heel constructieve samenwerking en wordt collegiaal samengewerkt aan de opgaven van de regio.

2022 | Positioneren en beleidsvorming

Meer landschap, meer stad!

Woondeal
Er is in de GMR een enorme opgave, 60.000 huizen bijbouwen tot 2040. In de eerste Woondeal van maart 2020, nog voor de start van de GMR, zijn regionaal afspraken gemaakt over het verbeteren van het functioneren van de woningmarkt, het versnellen van de woningbouwproductie en verbeteren van leefbaarheid in bestaande wijken.

Het lukt met vereende bestuurlijke en ambtelijke krachten vanuit de gemeente Arnhem en de GMR om Spoorzone Arnhem-Oost op de landelijke lijst van grote woningbouwlocaties te krijgen. Dit is belangrijk voor de bekostiging van de woningbouwplannen, het uitplaatsen van spooremplacementen en benodigde aanpassing van de infrastructuur. Het Stationsgebied van Nijmegen en Kanaalzone Nijmegen hadden een jaar eerder al dit predicaat gekregen. Onze regio kent daarmee 3 grootschalige woningbouwlocaties.

We hebben grote ambities als het gaat om circulair bouwen. De bouwsector levert een enorme bijdrage aan de CO2-uitstoot. In de Woondeal is vastgelegd dat we in 2025 25% circulair willen bouwen en in 2030 al 50%. Maar wat is dan circulair bouwen? Om deze vraag te beantwoorden is een Circulaire Impactladder ontwikkeld. Het biedt een maatstaf om de circulariteit van nieuwbouwwoningen te kunnen beoordelen. Inmiddels is deze circulaire impactladder uitgebouwd voor conceptueel bouwen en wordt door vele partijen, binnen en buiten de GMR toegepast.

Verstedelijkingsafspraken
Een van de afspraken uit de Woondeal is het maken van een Verstedelijkingsstrategie en vanuit deze strategie zijn Verstedelijkingsafspraken gemaakt. De verstedelijking in de regio Arnhem Nijmegen Foodvalley moet in balans zijn met de prachtige omgeving. De groei van de regio moet gepaard gaan met versterking, herstel maar ook uitbreiding van natuur en landschap. Mensen wonen hier graag vanwege de prachtige omgeving en deze kwaliteit moeten we koesteren. Er zijn afspraken gemaakt om landschap, wonen, mobiliteit en economie in samenhang met elkaar te ontwikkelen. Dit alles is in 2022 in Verstedelijkingsafspraken vastgelegd tijdens het BO Mirt evenals afspraken over bijdragen aan de verstedelijkingsopgaven van de GMR. Zo heeft het Rijk meer dan € 100 miljoen toegezegd voor het versterken van de bereikbaarheid van de Groene Metropoolregio:
• € 72 miljoen om de grootschalige woningbouwlocatie Spoorzone Arnhem-Oost mogelijk te maken en te ontsluiten.
• € 25 miljoen voor de grootschalige Woningbouwlocaties Stationsgebied en Kanaalzone Nijmegen.
• € 4.5 miljoen voor de ontwikkeling van Wijchen-West.

Deze bedragen komen bovenop de al eerder toegekende Rijksbijdragen van zo'n € 88 miljoen voor Nijmegen tijdens het BO Leefomgeving en andere subsidies zoals Woningbouwimpuls (WBI) en mobiliteitsbijdragen, bijvoorbeeld voor de gemeenten Arnhem, Duiven, Heumen en Rheden. In totaal is er in 2021 en 2022 voor ca. € 300 miljoen toegekend aan de GMR-gemeenten. Een mooi begin van de samenwerking in GMR verband!

Ontspanning, natuur, cultuur en recreatie
De Ontspannen regio bevat opgaven waar de regio lang niet op heeft samengewerkt. Hierop samenwerken loont, zo blijkt. Zo is er in 2022 door gemeenten en provincie samen budget vrijgemaakt voor een wandelroutenetwerk en voor culturele initiatieven.

Groen-blauw raamwerk
In 2022 is ook het groen-blauw raamwerk opgeleverd: een rapport met kansen voor versterking van natuur, landschap en cultuurhistorie in de GMR. Daarbij is ook gekeken hoe we deze kansen kunnen verbinden met andere ontwikkelingen die ruimte vragen. Denk bijvoorbeeld aan het combineren van maatregelen voor klimaatadaptatie en herstel of ontwikkeling van natuur. Het is belangrijke input geweest voor de bouwsteen leefomgeving van de Verstedelijkingsstrategie.

Energiesamenwerking
In 2022 was er de feestelijke oplevering en voortzetting van de regionale inkoop van elektriciteit. In 2017 is gestart met het gezamenlijk inkopen van regionale hernieuwbare energie. Na 5 jaar is het gelukt dat gemeenten 100% nieuwe regionale duurzame energie gebruiken, voor een belangrijk deel in eigendom van energiecoöperaties van onze eigen inwoners in de regio. Dit is een bijzonder resultaat van jarenlange samenwerking op dit terrein en verder in het land tot de dag van vandaag nog niet geëvenaard.

We hebben in 2022 de aanbesteding van de gezamenlijk inkoop van gas succesvol kunnen afronden. Met Eneco hebben we een partij gevonden die ons vanaf 1 januari 2023 gaat helpen om geleidelijk de overstap naar duurzaam geproduceerd gas te maken.

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) vond aanvankelijk, op basis van het vijfde Europese sanctiepakket, dat gemeenten hun lopende contract met Gazprom moesten ontbinden per 10 oktober 2022. De GMR heeft met de voorbereiding van een brief van de wethouders van Arnhem en Nijmegen aan de minister en in tweede instantie een ontheffingsaanvraag, ervoor gezorgd dat er een ontheffing voor die verplichting is verkregen. Dit kreeg uiteindelijk landelijk navolging: Minister Jetten maakte per Kamerbrief bekend dat er een algemene ontheffing tot 1 januari kwam voor partijen met gascontracten met SEFE Energy Ltd (voorheen Gazprom).
Hiermee is voorkomen dat de regio onnodig enkele miljoenen extra heeft uitgegeven aan de inkoop van gas. Dat lukte, omdat we zorgvuldig hadden uitgezocht dat de financiële connectie van Gazprom Nederland met de Russen inmiddels was doorgesneden en er geen opbrengsten naar Rusland vloeiden.

Ontmoeting en bestuurlijke ontwikkelingen 2022
In 2022 vonden ook gemeenteraadsverkiezingen plaats, waardoor ruim een jaar na oprichting diverse bestuurlijke posten in de GMR door nieuwe bestuurders zijn ingevuld.

Congres Groei in balans
Ons eerste congres vond plaats met zo'n 300 deelnemers in de Lindenberg in Nijmegen op 10 juni. Dit was ook het eerste moment na Corona dat een dergelijk evenement was toegestaan. We hadden twee topsprekers. Pieter Derks heeft de GMR als onderdeel van zijn show gemaakt en op 10 juni is dat onderdeel tijdens ons congres door hem ten tonele gebracht. Sindsdien bestaat de term "Pieter Derks proof" als aanduiding van de leesbaarheid van de stukken. De tweede topspreker was Floris Alkemade, over zijn boek "De toekomst van Nederland", dat goed aansloot op de titel van het congres "Groei in balans".

Public Affairs zorgt voor naamsbekendheid in Den Haag, Brussel en Duitsland.
Door public affairs is gewerkt aan naamsbekendheid in Den Haag, Brussel en Duitsland. Het oude kantoor wordt verlaten, de huur van het huis in Brussel opgezegd en een slankere doelgerichtere koers is ingezet voor Brussel. Een nieuw klein kantoortje wordt gehuurd zodat we wel in Brussel geregistreerd staan als organisatie, dat is als ingang bij diverse Europese organisaties belangrijk.

2023 | Verdere professionalisering en vertraging

Regio Deal "Gezonde groene groei".
Het Kabinet heeft op 17 februari 2023 besloten om met de regio Arnhem-Nijmegen een Regio Deal te willen sluiten om de brede welvaart in het gebied te verbeteren. Van de
23 regio's die een propositie hebben ingediend, zijn er 14 gehonoreerd en onze regio hoort daarbij. Uitgangspunt is het voorstel Gezonde Groene Groei, dat we in november bij het Rijk hebben ingediend. In dit voorstel is een programma van € 100 miljoen voorgesteld, waarvan € 40 miljoen gevraagd aan het Rijk. Het Kabinet heeft besloten om maximaal € 15 miljoen (inclusief BTW) voor de Regio Deal Arnhem-Nijmegen beschikbaar te stellen. Dus veel minder dan is gevraagd. Uiteindelijk is een programma gemaakt met zes programmalijnen, te weten: Gezond leven - Toekomstbestendig wonen - Sterke Bedrijvigheid - Werkende arbeidsmarkt - Grenzeloos samenwerken - Wijk en dorpsgericht werken.
Door het Rijk is €15 miljoen beschikbaar gesteld en daar staat minstens zoveel cofinanciering van de deelnemende partijen tegenover. Er wordt dus ruim €30 miljoen geïnvesteerd in de regio met de uitvoering van de Regio Deal. Het betreft een vierjarig programma 2024-2027. De provincie Gelderland is kassier voor de Regio Deal.

Gedrag en duurzame mobiliteit.

Het programmaplan Slim & Schoon Onderweg 2023-2026 is op 27 maart vastgesteld door de gezamenlijke partners, inclusief het uitvoeringsplan en de begroting voor 2023. Uiteindelijk is in 2024 ook de benodigde bekostiging van het programma beschikbaar gekomen. Slim & Schoon Onderweg stimuleert mensen om minder te reizen door thuis te werken, buiten de spits te reizen en/of te kiezen voor duurzame vervoermiddelen zoals het openbaar vervoer, de fiets of deelmobiliteit. Nieuw in het programma is de bewonersaanpak, gericht op individuele reizigers.

In Arnhem hebben bestuurders van diverse onderwijsinstellingen hun steun uitgesproken voor de onderwijsaanpak en de Nijmeegse campusaanpak Heijendaal is opgeschaald naar de hele regio. Inmiddels is daar landelijke belangstelling voor.

Economie van de Toekomst

Op 31 maart is het koersdocument Economie van de Toekomst vastgesteld door het bestuurlijk platform Productieve regio. De koers is opgebouwd rondom een zestal onderwerpen: netcongestie, campussen, logistiek, circulaire economie en Hoge Milieu Categorieën (HMC), verdichting en herstructurering bedrijventerreinen en, als zesde, de balans tussen wonen en werken.

Op 14 december werd de eerste regionale Economische Monitor gepresenteerd, een rijk document, belangrijk als onderbouwing van voorstellen.

Inventarisatie financieel landschap tot € 1 miljoen

Het vinden van kapitaal is vaak doorslaggevend voor het succes van bedrijven. Om mkb'ers te helpen met de financiering van hun onderneming, is een inventarisatie gemaakt van financieringsmogelijkheden en via een fundingstool makkelijk ontsloten.

Human Capital Akkoord 2023 - 2026

De GMR, The Economic Board en provincie Gelderland zetten in op regionale samenwerking door een breed gedragen Human Capital Agenda. Deze agenda gaat ondernemers, onderwijsinstellingen en overheden helpen met dit vraagstuk. Het Human Capital Akkoord is op 13 april 2023 door de drie organisaties vastgesteld.

Regionaal Expertiseteam Energie (REE) van start!

Na de kwartiermakersfase (februari-juni 2023) is het Regionaal Expertiseteam Energie (REE) op 1 juni officieel van start gegaan. De zomer is gebruikt om de eerste ondernemers te helpen met vragen en verdere contacten te leggen met bedrijvenverenigingen in de regio. Inmiddels hebben zeven gemeenten een subsidieregeling voor individuele bedrijven ingesteld en nog twee volgen spoedig. In de zomerperiode is een volledig REE-team geworven. Sinds 1 september is het REE op volle sterkte en worden bedrijven voorzien van energieadviezen.

Regionale huisvestingverordening 2024

Iedere gemeente is wettelijk verplicht iedere vier jaar een nieuwe huisvestingsverordening vast te stellen. Sinds jaar en dag maken we voor de hele regio gezamenlijk een huisvestingsverordening. De nieuwe huisvestingsverordening is per 1 januari 2024 ingegaan in de gemeenten van de GMR (met uitzondering van de gemeente Mook en Middelaar). De vernieuwde verordening omvat nieuwe regels voor de verdeling van sociale huurwoningen. Ook zijn in een aantal regiogemeenten - de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Duiven, Heumen, Montferland, Nijmegen, Rheden, Rozendaal, Westervoort en Zevenaar - afspraken gemaakt over de mantelzorgurgentie. De gemeenten Arnhem, Druten, Lingewaard, Montferland, Overbetuwe, Renkum en Wijchen blijven de mantelzorgurgentie voorlopig nog zelf verstrekken.

NOVEX-ontwikkelstrategie en Regio Arrangement “Meer landschap, meer stad”

2023 was ook het jaar waarin als gevolg van een nieuw kabinet er opnieuw ongeveer dezelfde afspraken moesten worden gemaakt. Er zijn zogenaamde NOVEX-gebieden ingesteld, dit zijn gebieden waar een bijzondere opdracht voor geldt waaraan het Rijk deelneemt. Met Foodvalley was al een samenwerking vanuit de Verstedelijkingsafspraken en nu moesten we samen een NOVEX-ontwikkelstrategie opstellen. Dit werd een soortgelijk document als de Verstedelijkingsafspraken die nog geen jaar oud waren. Voor de provincie Gelderland, voor de Gelderse variant van het Nationaal Programma Landelijk Gebied, moest een Regio Arrangement worden opgesteld. Dit document is alleen voor de GMR opgesteld en op onderdelen ook nader uitgewerkt. Om te benadrukken dat tussen de 3 beleidsdocumenten geen licht zit, is voor alle drie documenten dezelfde titel gebruikt “Meer landschap, meer stad”.

2024 | Versterking samenwerking in de regio

Groene Metropoolcafe: GMR 2120, “Welkom in de toekomst”. Om de zichtbaarheid van de regio in Den Haag te vergroten, vond in januari de eerste editie van het Groene Metropoolcafé plaats. Spreker Tim van Hattum (WUR) liet zijn licht schijnen op hoe Nederland er in 2120 mogelijk uit kan zien. Voor de regio was inmiddels ook de uitwerking voor 2120 gereedgekomen. Een interessante visie die in de jaren ervoor met vele specialisten, bestuurders en stakeholders is opgebouwd.

Tijdens het Groene Metropoolcafé waren zo'n vijftig deelnemers aanwezig, waaronder enkele Kamerleden en vertegenwoordigers van de ministeries van BZK, IenW en EZ. Ons initiatief werd door de aanwezigen positief gewaardeerd. TEB heeft in 2024 ook nog een tweetal Haagse cafés georganiseerd onder de titel "Lifeport café".

Uitwerken mobiliteitsambities.

In onze regio is besloten een brede mobiliteitsvisie te maken, die naast CO_2-reductie ook doelen bevat zoals duurzaamheid, toegankelijkheid, verkeersveiligheid, actieve mobiliteit en bereikbaarheid. Dit is afgestemd op de nationale bereikbaarheidsdoelen en Europese voorwaarden voor bekostiging van mobiliteitsmaatregelen. De visie en een samenhangend pakket maatregelen is vervat in het Regionaal Programma Mobiliteit (RMP). Het RMP kent twee hoofdonderdelen:1. het Koersdocument, dat de beleidsdoelen en hoofdlijnen beschrijft, en 2. de Agenda, waarin projecten gedetailleerd worden uitgewerkt. Het programma is opgedeeld in drie pijlers:

1. Schone mobiliteit & gedragsaanpak, gericht op elektrificatie van voertuigen en stimuleren van actief vervoer, OV en deelmobiliteit.
2. Lokale en regionale mobiliteitsnetwerken, met fysieke verbeteringen aan fiets- en wandelnetwerken, het OV en knooppunten om multimodaal vervoer te bevorderen.
3. Nationale en internationale corridors, voor verbetering van hoofdwegen en (inter-)nationale spoorverbindingen.

In het eerste kwartaal van 2024 is de Roadmap Logistiek vastgesteld. Daarin staat de inhoudelijke koers voor het integrale speerpunt logistiek van de opgaven Productieve, Verbonden en Circulaire regio, voor de resterende looptijd van de regionale agenda.

Regio Deal projecten van start

In 2024 is een start gemaakt met vrijwel alle Regio Deal projecten. Dit levert mooie samenwerkingsrelaties op. Voor het Regio Deal-voorstel Toekomstbestendig Bouwen zijn bijvoorbeeld met marktpartijen investeringsovereenkomsten onderteken om samen te investeren in toekomstbestendig bouwen. Samenwerking met kennisinstellingen vindt plaats in bijvoorbeeld het Regio Deal project Wijkgericht Werken en Built for Health. Binnen een jaar tijd zijn bijna alle projecten van start en subsidiebeschikkingen afgegeven. Ook een mooie samenwerking tussen TEB, provincie Gelderland en GMR.

Een nieuwe Regionale Agenda 2025-2028 en bezuinigingen

Bij de vaststelling van de regionale agenda en begroting 2025-2028 heeft het algemeen bestuur (AB) het dagelijks bestuur (DB) opdracht gegeven om met een meerjarig integraal voorstel te komen om kosten te besparen. Dit om de bijdrage van gemeenten aan de samenwerking te verminderen. Het DB heeft de vijf opgaven en het regiobureau vervolgens gevraagd met voorstellen te komen voor twee scenario's: een reductie van de inwonerbijdrage 2026 met 5% en met 10%. Er zijn besparingsmogelijkheden vastgesteld die leiden tot een reductie van de inwonerbijdrage van ongeveer 7% in 2026.

2025 | Van beleid naar realisatie

Zoals ieder jaar is ook in 2025 een congres georganiseerd, dit keer onder de titel "Verliefd op de regio". Deze titel gaf veel hilariteit, creativiteit en sfeer aan het congres en verwoordde ook mooi de doelstelling van 2025 en dat is, krachten bundelen in de regio om de grote opgaven waar we voor staan te kunnen realiseren.

Regionaal Programma Werklocaties (RPW)

Tijdens het bestuurlijk platform Productieve regio op 12 maart is het RPW unaniem vastgesteld; een belangrijke mijlpaal. De ambities zijn hoog en bijzonder aan dit RPW is het volledige besef van krappe ruimte voor uitbreiding van bedrijventerreinen. Dat we moeten schipperen met de ruimte toont de tweede Economische Monitor 2024/2025, hieruit blijkt onder andere dat werkgelegenheid een recordhoogte bereikte en ruimte en arbeidskrachten steeds schaarser worden. Er zijn regionaal afspraken gemaakt over uitleglocaties, verdichting van bestaande bedrijventerreinen en prioritering van economische groei van de bekende clusters Health, High Tech/Semicon en Energy.

Cultuur en ontspanning komt tot realisatie van belevenissen en voorzieningen

Tijdens het Regiocongres op 14 februari ondertekenden Agnes Schaap (als opdrachtgever Ontspannen regio vanuit de GMR), Tobias van Elferen (wethouder Nijmegen) en Peter Drenth (provincie Gelderland) een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) Romeinen in Gelderland. Er ligt een heel programma ten grondslag aan deze SOK om ons Romeinse verleden beleefbaar te maken, dat nu wordt uitgevoerd.

Op 17 maart is het wandelroutenetwerk feestelijk geopend bij Kasteel Wijchen van 1.365 kilometer aan wandelroutes, keuzepalen en luisterverhalen, die onze regio met de buurregio's verbindt.

De rivier, je kunt er niet omheen! Een van de belangrijke verhaallijnen in onze regio is het water. In samenwerking met de IJsselvallei (Veluwe, Achterhoek en Salland) is er een belevingsconcept voor het derde Waterverhaal van Nederland opgesteld.

Op 16 juni was de afronding van het Meester-Gezel Leertraject. Een project waarbij tien talentvolle kunstvakdocenten in het basisonderwijs leren van tien ervaren kunstvakdocenten via het Meester-Gezel principe. Door dit leertraject kregen gezellen de kans om te leren van ervaren leermeesters uit het basisonderwijs.

Tot slot was er de eindpresentatie van "Trekt jouw initiatief volle zalen". De presentaties lieten zien dat een grote variëteit aan publiek is bereikt met de initiatieven. Heel inspirerend!

Uitvoeringsagenda Groen-blauw raamwerk en landelijk gebied gereed.

Alle colleges hebben in 2025 de Uitvoeringsagenda vastgesteld en is een start gemaakt met de gebiedsaanpakken. Door de provincie is ongeveer €1,2 miljoen beschikbaar gesteld voor een aantal groen-blauwe gebiedsaanpakken.

Woningbouw op koers!

Er is een nieuwe woningmarktmonitor opgeleverd met daarin de actuele cijfers over onze woningbouw. Onze regio heeft in de periode 2022-2024 de geplande aantallen uit de Woondeal gehaald! We zijn daarmee een van de weinige regio's in Nederland, die de afgesproken woningbouwaantallen realiseren. Gezien de stikstofproblematiek en ruimtegebrek in onze regio is dit niet eenvoudiger dan in andere regio's. Niet alleen de aantallen halen we, maar we realiseren voor het eerst onze doelen rond betaalbaar bouwen. De doelen om meer circulair te bouwen zijn nog niet gehaald. Het Regio Deal project Toekomstbestendig bouwen is erop gericht de ambitie om 50% circulair te bouwen in 2030 wel te halen.

RES 2.0

Energietransitie is een weerbarstig onderwerp, zeker ook in onze regio. Veel plezier hebben gemeenten van de PlanMER RES als belangrijke onderlegger voor besluitvorming over ruimtelijke inpassing van zonnevelden en windmolens. De RES 2.0 is in 2025 gereedgekomen voor besluitvorming. Nieuw is de verbreding naar het gehele energiesysteem, zoals de aandacht voor netbewust bouwen en netbewuste warmtetransitie.

Schaalsprong uitwerken in een Regionale Investerings Agenda (RIA)

In de regio zien we een schaalsprong op ons afkomen. De grote woningbouwopgave, de benodigde bijbehorende voorzieningen en bereikbaarheidsmaatregelen, de grote wateropgave in de regio, de stikstofaanpak en natuurherstelopdracht en dat heeft ook alles te maken met economische groei van de clusters. Om meer grip te krijgen op omvang en uitwerking van de schaalsprong en allemaal hetzelfde verhaal te vertellen is een Regionale Investerings Agenda gemaakt, samen met de provincie Gelderland en TEB. Het is de bedoeling om de grote opgaven zichtbaar te maken en andere partijen, binnen en buiten de regio, nadrukkelijk uit te nodigen bij te dragen aan het realiseren van de opgaven. Op 10 november heeft een oploop plaatsgehad met bijna 100 deelnemers van overheden, kennisinstellingen en bedrijven. Ook communicatief is dit verhaal breed gedeeld en verspreid.

Public Affairs in de regio

Om allemaal dezelfde kant op te werken is het ook nodig dat de mensen van public affairs van de verschillende organisaties als een team gaan samenwerken. De steden, TEB, provincie en GMR, om mee te beginnen hebben in 2025 veel gedaan om meer als team samen te werken, met een gezamenlijke agenda en een gezamenlijke lobbystrategie. De RIA is daarvoor een belangrijk document.

Een mooie samenwerking was bijvoorbeeld de Provada. We waren in juni voor het eerst als regio present op de grote vastgoedbeurs de Provada. Met een geheel circulaire stand en een mooi programma vonden interessante gesprekken en ontmoetingen plaats. Zo spraken we met marktpartijen en (Rijks)overheid over hoe we fastlane typegoedkeuring echt kunnen laten slagen. Ook spraken we over netbewust bouwen. Gemeente Arnhem zet hierin stappen vooruit, met slimme oplossingen en innovatieve aanpakken. Aansluitend ondertekenden gemeente Arnhem en Alliander een strategische samenwerking voor een duurzaam en toekomstbestendig energiesysteem. Tot slot werd een belangrijke samenwerkingsovereenkomst getekend met BAM Wonen en AM Gebiedsontwikkeling voor het Regio Deal-project Toekomstbestendig Bouwen. Een mooie stap, die de kracht van publiek-private samenwerking in de regionale woningbouw benadrukt.

Rijk investeert 317 miljoen euro voor wonen en bereikbaarheid in onze regio!

De gemeenten in de GMR krijgen een stevige impuls om de komende jaren tienduizenden woningen te bouwen en de regio beter bereikbaar te maken. Vanuit de landelijke middelen voor Woningbouw en Mobiliteit (WoMo) en Woningbouw op Korte Termijn (Wokt) stelt het Rijk 317 miljoen euro beschikbaar voor projecten in de regio. Dat bedrag, bijna tien procent van alle beschikbare middelen, vormt een belangrijke stap in de schaalsprong waar de regio aan werkt. De toekenning is het resultaat van intensieve samenwerking tussen de Groene Metropoolregio, de provincie Gelderland en de gemeenten in het gebied. Zo komen er investeringen in fietsverbindingen, mobiliteitshubs en het ontsluiten van nieuwe woonwijken. Hieronder staat een overzicht van de projecten die dankzij de toegekende middelen mogelijk worden gemaakt.

WONINGBOUW en MOBILITEIT - toezeggingen Rijk november 2025 GMR

GWL infra			
	Spoorzone Oost Arnhem	Arnhem	€ 30.610.429
	Kanaalzone Nijmegen	Nijmegen	€ 2.002.438
	Stationsgebied Nijmegen	Nijmegen	€ 10.787.989
	Subtotaal		€ 43.400.856
Gebiedsbudget			
	Spoorzone Oost Arnhem	Arnhem	€ 53.279.815
	Spoorzone Oost Emplacement Arnhem	Arnhem	€ 54.450.000
	Kanaalzone Nijmegen	Nijmegen	€ 46.043.860
	Stationsgebied Nijmegen	Nijmegen	€ 21.741.440
	Subtotaal		€ 175.515.115
WoKT			
	Veluwewaalpad	Arnhem/Regio	€ 64.675.000
	Beuningen - Ewijk	Beuningen	€ 6.502.745
	Duiven Mobiliteitsaanpassingen	Duiven	€ 2.776.084
	Doorfietsroute Maas Waalkanaal	Heumen	€ 4.481.498
	Stadsrandhub 'Nijmegen West'	Nijmegen	€ 9.701.250
	Knooppunt Zetten	Overbetuwe	€ 2.868.971
	Westervoort - diverse	Westervoort	€ 5.298.375
	Herontwikkeling Enghuizen	Zevenaar	€ 1.854.294
	Subtotaal		€ 98.158.217
	TOTAAL		**€ 317.074.188**

3. Kwalitatieve evaluatie 2023

Door Nathalie Hugenholtz is in het voorjaar van 2023 een kwalitatief evaluatieonderzoek uitgevoerd met als hoofdvraag "*In hoeverre worden binnen de huidige samenwerking de beoogde doelstellingen behaald"?*

Het onderzoek leverde de volgende 4 aanbevelingen:

1. *Verhelderen construct van algemeen bestuur, dagelijks bestuur en Bestuurlijke Opgaveteams (BOT's)*

De gedachte dat de inhoudelijke aansturing vanuit de BOT's plaatsvindt en met name de bedrijfsvoering vanuit het dagelijks bestuur en algemeen bestuur leidt in de praktijk tot veel onduidelijkheid waar wat nu wordt geagendeerd. Zo is onduidelijk welke eindverantwoordelijkheid het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur dragen als zij geen tot weinig relatie met de inhoud hebben. Vanuit de BOT's gaan bijvoorbeeld rechtstreeks inhoudelijke stukken voor besluitvorming richting colleges en raden, buiten het AB en DB om. Leden van de verschillende BOT's zijn enthousiast over het functioneren van het BOT, daar vinden het meest inhoudelijke werk plaats, maar niet BOT leden hebben een gevoel van afstand.

Om dit probleem te ondervangen sluiten vanaf 2024 Bestuurlijke Opdrachtgevers aan bij (een deel van) de vergaderingen van het DB. Daarnaast stuurt voortaan het DB, na behandeling, de stukken naar colleges en raden voor besluitvorming. Om de snelheid erin te houden is er niet voor gekozen het AB deze rol te geven.

Elk BOT besprak met het eigen Bestuurlijk Platform de wijze van betrokkenheid en verbetervoorstellen om iedereen aangehaakt te houden.

2. *Indeling van de opgaven en integraal werken*

Met de groei van het aantal speerpunten binnen de vijf opgaven en de 'cross-overs' tussen de opgaven blijkt de huidige indeling van de opgaven niet meer goed houdbaar. Steeds vaker zijn meerdere opgaven betrokken bij een vraagstuk en dat leidt tot verwarring over bijvoorbeeld in welk BOT zaken besproken moeten worden. Ook de huidige financieringsstructuur past niet langer meer bij deze ontwikkelingen. Dit vraagt erom dat voor de agenda 2025-2028 de indeling van de opgaven heroverwogen moet worden en er daarbij opnieuw gekeken moet worden naar de organisatie- en financieringsstructuur.

Er is niet voor gekozen om de indeling te veranderen maar wel een hulpconstruct, in de vorm van een "integratie-tafel" in te voeren. Naast regie voeren op de regionale ruimtelijke opgaven is er behoefte aan een tafel waar ook thema's met integrale vraagstukken besproken worden. Voor onderwerpen die zich daarvoor lenen, zoals het RPW en RMP is een integratie tafel georganiseerd. Het doel van de integratietafel is voor dergelijke onderwerpen:

- 1. regie voeren op regionale ruimtelijke opgaven met contact met alle overheidslagen
- 2. brede integrale thema's bespreken en hierover adviseren.

In 2024 zijn drie keer integratie-tafels gehouden en na een korte evaluatie van deze tafels is besloten deze op details te verbeteren maar wel als integratieplatform door te zetten.

Financieel is in de nieuwe Regionale Agenda 2025-2028 de structuur vereenvoudigd door voor 4 jaar, de duur van de regionale agenda, één opgaveovereenkomst af te sluiten met de 17 gemeenten. Financieel-technisch gezien is een vereenvoudiging doorgevoerd door de opgaven nu volgens de BBV onder 1 programma onder te brengen.

3. *Organisatie van voldoende personele capaciteit voor de regionale opgaven*

Door de verschillende opgaven en het grote aantal speerpunten daarbinnen komt er wat betreft de uitvoering ervan ook steeds meer werk op de gemeenten af. Bijvoorbeeld het begeleiden van gebiedsontwikkelingen, het voorbereiden van uit te voeren mobiliteitsmaatregelen en werk dat uit de RES voortkomt. Voor gemeenten is het vaak problematisch dit werk uit te voeren door gebrek aan personele capaciteit. Ook is het voor gemeenten vaak problematisch om capaciteit te leveren voor bijdragen aan de regionale werkzaamheden. De organisatie van voldoende personele capaciteit om gezamenlijke ambities te kunnen blijven realiseren zal nadrukkelijk moeten worden opgepakt.

Door de ambtelijk opdrachtgevers van de 5 opgaven is deze handschoen opgepakt. Per opgave is de benodigde personele capaciteit geïnventariseerd en afgesproken minstens eens per jaar deze inventarisatie uit te voeren. Er is inmiddels een projectleiderspool ingesteld die helpt bij de versnelling van de woningbouw en dit construct zal naar verwachting naar behoefte nog verder worden uitgebouwd in de komende jaren.

4. *Elke gemeente moet baat hebben bij de regionale samenwerking*

Het is belangrijk dat iedere gemeente de samenwerking binnen de GMR als een meerwaarde ervaart. Hoewel het de wens is om per gemeente transparant te kunnen zijn over kosten en opbrengsten, gaat het bij succesvolle regionale samenwerking er ook om dat juist het belang van de regio voorop wordt gesteld. Vanuit het idee dat op de langere termijn winst voor de regio ook winst is voor alle in de regio deelnemende partijen. Ook als de verdeling van de opbrengsten op de korte termijn wellicht niet evenredig verdeeld is over alle gemeenten. Dat vraagt een investering op het versterken van deze regionale 'mindset'. Desondanks moet in de volgende regionale agenda voldoende aandacht zijn voor een goede verdeling van baten over alle gemeenten om hen te blijven binden aan de GMR.

Na een discussie over dit onderwerp in 2024 tijdens RegioOntmoet is besloten om voor de nieuwe Regionale Agenda, naast de kwartaalrapportages, periodiek per onderdeel van de Regionale Agenda de stand van zaken te tonen (stoplicht monitor). Bij de Tussenrapportage 2025 is voor de eerste keer deze verantwoording per onderdeel van de Regionale Agenda opgeleverd.

4. Toetsing aan criteria genoemd bij artikel 36 Gemeenschappelijke Regeling

In de toelichting bij artikel 36 van de Gemeenschappelijk Regeling is in 2021 het volgende geschreven om de verplichte evaluatie richting te geven.

Bij de evaluatie zullen (in ieder geval) aan de volgende criteria getoetst worden:

1. *de slagvaardigheid van de samenwerking, kan er adequaat worden gereageerd op voorkomende opgaven en uitdagingen (bv. doorlooptijd);*
2. *de verhouding tussen de bereikte resultaten enerzijds en de bestuurlijke en ambtelijke inzet anderzijds;*
3. *de vraag of de gemeenteraden zich voldoende herkennen in het proces van samenwerking;*
4. *de kwaliteit van de gemeenschappelijk geformuleerde regionale agenda;*
5. *de positie die het samenwerkingsverband inneemt richting zijn strategische partners (provincie, The Economic Board / triple helix, Rijk en EU);*
6. *maximale administratieve eenvoud ('lean and mean').*

In de vergaderingen van dagelijks bestuur en algemeen bestuur (november 2025) is dit onderwerp van gesprek geweest en is door de leden getoetst aan bovenstaande criteria.

1. *Slagvaardigheid van de samenwerking*.
   Adequate en gerichte informatie aan alle betrokkenen is van groot belang. Duidelijkheid geven over de noodzakelijke besluitvormingsstappen, de rol van het algemeen bestuur, de colleges en de gemeenteraden en voldoende ruimte om tot besluitvorming te komen is daarbij essentieel. Dit leidt tot vertrouwen en verbinding. Dit is temeer van groot belang omdat bij de start bewust de keuze is gemaakt om de samenwerking, met uitzondering van de recent gegeven bevoegdheid om subsidies te verstrekken, de besluitvormende bevoegdheden bij de gemeenten te laten. Naast heldere formele structuren is een stevige informele basis waarin verbinding en vertrouwen aanwezig zijn van groot belang.
   De resultaten in de eerste jaren hebben vooral bijgedragen aan een gezamenlijk beeld van de toekomst van de regio. Vanuit de opgaven en in samenwerking met partners zijn vooral de nodige plannen gemaakt, waarbij regelmatig is ingespeeld op actuele ontwikkelingen. Neem de inkoop van gas, of het oppakken van onderwerpen, zoals landbouw, vanwege actuele redenen. We komen nu in de fase van de uitvoering van de plannen. De nieuwe regionale agenda 2025-2029 gaat uit van een nieuwe fase in de samenwerking: de focus ligt nu op uitvoering. Uitvoering die voor een belangrijk deel door de gemeenten zelf, waar mogelijk en nodig met ondersteuning vanuit het regiobureau, wordt opgepakt.

2. *De verhouding tussen de bereikte resultaten enerzijds en de bestuurlijke en ambtelijke inzet anderzijds.*
   De tussentijdse evaluatie laat tevredenheid zien over hetgeen in de eerste paar jaar is bereikt maar laat anderzijds ook zien dat er ongeduld is over het resultaat. De uitvoering van de actuele regionale agenda 2025-2029 zal de, vooral door de gemeenteraden gevraagde evenwichtig over de regio verdeelde 'return on investment", moet leveren. Dan komt het

moment dat raadsleden, bedrijven en inwoners resultaten gaan zien van de bestuurlijke en ambtelijke inspanningen in de achterliggende jaren.

3. *Herkennen gemeenteraden zich voldoende in het proces van samenwerking?*
Waar het gaat om de betrokkenheid en gedeeld eigenaarschap van de gemeenteraden is er nog ruimte om stappen te zetten. Dit is niet alleen een uitdaging voor het regiobureau maar ook voor de colleges omdat bestuurders van grote betekenis zijn voor het onderhouden van regionale samenwerking en binnen de gemeente de ambassadeurs zijn. Regionale samenwerking begint met de overtuiging dat sommige taken niet alleen kunnen worden opgepakt. Dat samenwerking met andere gemeenten noodzakelijk is en dat de resultaten niet altijd concreet tastbaar kunnen zijn voor je gemeente. Zonder deze overtuiging wordt samenwerking een rekensom: wat stoppen we er in en wat levert het ons op.
Het regiobureau blijft investeren in en zoeken naar (informele) ontmoetingen om daarmee de overtuiging en het vertrouwen in de samenwerking te versterken. Deze ontmoetingen kunnen worden ingestoken vanuit één van de vijf opgaven maar ook regio breed zijn. De verwachting is verder dat nu in 4 deelgebieden wordt gewerkt in gebiedsprocessen de (achterliggende) inzet van de regioorganisatie dichter bij de gemeenteraadsleden komt te staan.
In dit licht passen ook de afspraken die tussen het dagelijks bestuur en de RegioAgendacommissie zijn gemaakt over het versterken van de onderlinge uitwisseling.

4. *Kwaliteit van de gemeenschappelijk geformuleerde regionale agenda.*
De nieuwe Regionale Agenda 2025-2028 is door gemeenten goed ontvangen. De zienswijzen hebben aanleiding gegeven tot enkele inhoudelijke aanpassingen. Uit de zienswijzen bleek ook dat het opstellen van deze agenda een goed doorlopen proces is geweest. Er zijn niet veel inhoudelijke opmerkingen gemaakt en men onderschrijft de samenwerking op de in de agenda beschreven terreinen. We concluderen hieruit dat het samenspel van de portefeuillehouders in en tussen de bestuurlijk platforms goed verloopt en dat de regionale ambities worden gedeeld. Er zijn vooral opmerkingen gemaakt over de gemeentelijke bijdragen aan het regiobureau en de opgaven. Gezien het moeilijke jaar 2026 voor gemeenten is in de begroting 2026 7% op de kosten bespaard om zo de inwonerbijdrage te kunnen verlagen. Ook dit proces is soepel verlopen.

5. *Positie die het samenwerkingsverband inneemt richting zijn strategische partners (provincie, The Economic Board / triple helix, Rijk en EU).*
De kwalitatieve evaluatie leert ons dat de positie die de GMR inneemt ten opzichte van partners sterk is verbeterd en dat aanzienlijke vooruitgang en successen zijn geboekt. Zeer recent is op initiatief van de GMR de samenwerking op het gebied van lobbykracht met de provincie Gelderland, The Economic Board en de gemeenten Arnhem en Nijmegen verstevigd.
De regio Arnhem-Nijmegen is, na het opheffen van de Stadsregio, weer terug op de landelijke kaart. De GMR is verbonden aan vele landelijke structuren zoals de NOVEX. De relaties zijn hersteld met de andere metropoolregio's en andere verbanden op sectoraal gebied. Op Europese schaal is heel specifiek gekozen voor twee netwerken om actief in te zijn, ICLEI en POLIS. ICLEI is een wereldwijd netwerk van steden en regio's, breed georiënteerd met een mooie positie binnen de EU Commissie. POLIS is het bekendste mobiliteitsnetwerk in Europa. Na het afstoten van het kantoor in Brussel heeft de regio een vaste standplaats in Brussel gehuurd.
Met de regionale investeringsagenda (RIA) (samen met de provincie Gelderland, The Economic Board en partners) tilt de regio de samenwerking naar een hoger niveau en is de regio daarmee klaar voor de schaalsprong voor een gezonde groene groei.

6. Maximale administratieve eenvoud ('lean and mean').
Het basisprincipe *transparant* sluit ook aan bij de gewenste administratieve eenvoud. Feit is echter dat een regionaal samenwerkingsverband op grond van de Wet gemeenschappelijke regeling zich geconfronteerd weet met nagenoeg dezelfde wettelijke en administratieve eisen en verplichtingen als gemeenten. Met de groei in menskracht en financiën vragen deze ontwikkelingen om continue aandacht en doorontwikkeling van de administratieve organisatie. De inzet op maximale eenvoud en transparantie over de inzet van de gemeentelijke middelen (geld en menskracht) staat onverminderd hoog op de agenda.

5. Procesverantwoording

Het concept van het evaluatierapport is op 26 november 2025 besproken in het algemeen bestuur. Na bespreking is het aangeboden aan de colleges van de deelnemende gemeenten en de RegioAgendacommissie. De colleges zijn uitgenodigd het concept te bespreken en desgewenst met een schriftelijke reactie te komen. In de aanbiedingsbrief zijn de colleges ook gevraagd mee te denken over de ontwikkeling van de regionale samenwerking in de komende jaren.

De RegioAgendacommissie heeft het concept besproken in haar vergadering van 19 januari 2026.

6. Slot

De ontvangen reacties van de colleges hebben niet geleid tot aanpassingen van de concept-evaluatie zoals deze op 26 november in het algemeen bestuur is besproken. De ontvangen schriftelijke reacties, die zijn samengevat in een overzicht (bijlage 3) zien op de ontwikkeling van de regionale samenwerking in de komende jaren. Deze bijdragen zijn gebruikt voor de bespreking in het algemeen bestuur op 11 februari 2026. De conclusies die daar getrokken zijn vormen mede input voor de aanbiedingsbrief van het evaluatierapport aan colleges en gemeenteraden van de 17 gemeenten.

Het algemeen bestuur concludeert op basis van de uitgevoerde evaluatie dat samenwerking van de 17 gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen steeds meer loont. Door de in 2021 gestarte versterkte samenwerking op de vijf opgaven is de regio steeds meer zichtbaar geworden, krijgen we samen en met onze partners steeds meer voor elkaar voor de inwoners en bedrijven in onze regio. In de vijf jaar is een stevige basis ontstaan om te werken aan een balans tussen de druk die is ontstaan op de regio en de zorg voor de natuurlijke omgeving.

Bijlage 1 | producties en activiteiten

Deze bijlage geeft een overzicht van de producties die door de vijf opgaven van de Groene Metropoolregio zijn opgeleverd in samenwerking met de deelnemende gemeenten en partners. Deze producties hebben de instemming gekregen van het Bestuurlijk Platform van de opgave en, afhankelijk van het onderwerp, van het dagelijks en/of algemeen bestuur. Deze producties zijn aangeboden aan de colleges van de gemeenten en aan betrokken partners. Een aantal documenten heeft vervolgens het gemeentelijk besluitvormingsproces (college en zo nodig gemeenteraad) doorlopen.
Ook is een indicatief overzicht opgenomen van een aantal activiteiten die door de GMR zijn verzorgd of waaraan regiobureau of opgave een actieve bijdrage heeft geleverd.

Vanuit het Regiobureau worden periodiek de volgende documenten geleverd:
- Regionale Agenda (2022, 2023-2024, 2025-2029).
- Begroting, Jaarrekening en Tussenrapportage.
- Kwartaalrapportages (sinds 2022).

Daarnaast vraagt landelijke wetgeving en de Gemeenschappelijke Regeling van de regio tot het opstellen van en geactualiseerd houden van verordeningen en regelingen.
Verder is er in 2022 met de provincie Gelderland en The Economic Board een Bestuursakkoord 2022-2032 gesloten en de Regio Deal' Gezonde groene groei' gestart.

Door het regiobureau worden jaarlijks o.m. de volgende activiteiten georganiseerd:
- Regioreis voor bestuurders.
- Bezoek European Week of Regions and Cities (EWRC) in Brussel.
- Regiocongres (februari van elk jaar voor eenieder die betrokken is bij de regionale samenwerking).

Opgave Groene groeiregio

Producties

- De Woondeal en de meest recente actualisatie Woondeal 2.1 (2025).
- De Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley (2021 door alle gemeenteraden vastgesteld) en de opvolger daarvan het NOVEX-Ontwikkelperspectief (2023).
- Het regioarrangement 'Meer Landschap, Meer stad' uit 2023 i.s.m. de provincie Gelderland.
- Vier gebiedsprogramma's: Veluwezoom, Middengebied, Liemers en Rijk van Nijmegen (2024/25)
- Jaarlijkse woningmarktmonitor.
- Driejaarlijkse grootschalige woningbehoefte onderzoeken.
- Afsprakenkader "Een thuis voor iedereen" (2023). Gaat in op de huisvestingsbehoefte en verdeling voor speciale groepen op de woningmarkt.
- Groene Metropoolregio 2120, een lang termijnperspectief voor de (ruimtelijke)ontwikkeling van de GMR, gebaseerd op het natuurlijke systeem van onze regio, samen met de WUR.
- Met de Commissie voor Rijksadviseurs een onderzoek opgeleverd naar betekenis van 'Water en Bodem Sturend in de GMR" (samenwerking met Ontspannen regio).
- Onderzoek huisvestingsbehoefte van arbeidsmigranten (2024).
- Circulaire impactladder. Vormt de basis voor de Regio Deal Toekomstbestendig bouwen.

Activiteiten

- Met Arcadis is een Flexpool opgericht waarmee gemeenten (gratis) advieswerk konden afnemen voor complexe en vastgelopen woningbouwprojecten. De Flexpool is inmiddels opgegaan in de Projectleiderspool.

- Diverse subsidie aanvragen gecoördineerd en inhoudelijk voorbereid; de aanvragen zijn via de gemeente zelf gegaan o.a. WoKT en WoMo (samen met Verbonden regio), WBI.

Opgave Verbonden regio

Producties

- Ambitiedocument 'Duurzame Mobiliteit en Bereikbaarheid uitgewerkt. Deze is begin 2025 geactualiseerd via de oplevering van het Regionaal Mobiliteitsprogramma (koersdocument + agenda). In het najaar van 2025 zal worden gestart met een uitvoeringsprogramma.
- Position paper Regionaal Openbaar Vervoer en bijbehorende Ambitienetwerk-kaart (2024). Hierbij hebben we aangegeven hoe wij aankijken tegen het toekomstig OV. Naast een robuust HOV-netwerk, HOV en regionale treinen, is in de position paper ook nadrukkelijk aandacht gevraagd voor behoud van de lijnen in de meer landelijke kernen van onze regio. In de nieuwe aanbesteding voor het OV in onze regio zijn een groot aantal van onze wensen overgenomen.
- Mobiliteitspakket voor nieuwe woonlocaties (2025). Gemeenten konden tot 31 augustus 2025 aanvragen bij het Rijk indienen. Tien gemeenten deden dat, goed voor € 200 miljoen aan voorstellen. Arnhem en Nijmegen dienden aanvullend een pakket in voor grootschalige woningbouwlocaties (incl. gebiedsbudget van € 150 miljoen).
- De regio coördineert het meerjarenprogramma Slim & Schoon Onderweg. Binnen het programma zijn een aantal producten opgeleverd en/of acties uitgezet:
  - Oplevering A12 druktemeter
  - Succesvolle fiets-challenges in de Liemers en campagnes bij werkgevers om het fietsen te stimuleren.
  - In 2023 is na een aanbesteding het nieuwe team Werkgeversaanpak gestart, bestaande uit twee mobiliteitsmakelaars en twee projectleiders.
  - Onderwijsaanpak Arnhem-Velp en Heijendaal.
  - De campagne "Ik ben een deelgenoot".
  - In 2025 is een start gemaakt met de bewonersaanpak.
- Nieuw regionaal multimodaal model.
- Visie op deelmobiliteit.
- Een 10-puntenplan voor mobiliteitsmaatregelen rondom de A325.
- Koersdocument Zuidflank (2025). Er is ingestemd met de tien belangrijkste mobiliteitsopgaven en men gaf groen licht voor het maken van een InvesteringsAgenda.
- De Strategische agenda mobiliteitshubs. Op basis hiervan zijn een aantal deeluitwerkingen uitgevoerd:
  - pre-verkenningen in Malden, Beuningen, Arnhem-zuid, Elst, Waterberg, IPKW en Zevenaar-Oost
  - Verkenning naar de kansrijkheid Hubs in relatie tot Toeristische Overstappunten (TOP's).
- Aantal verkenningen doorfietsroutes:
  - Veluwewaalpad
  - Huissen-Arnhem
  - Wijchen-Oss
  -Doetinchem-Zevenaar-Emmerich
- Onderzoek naar de bereikbaarheidsongelijkheid in onze regio.
- Studie gelijkvloerse overwegen in de Liemers
- Verkenning naar de spoorlijn Geldermalsen-Tiel-Elst-Arnhem.
- Op het gebied van verkeersveiligheid is:
  - een inventarisatie naar het landbouwverkeer uitgevoerd
  - Onderzoek opgeleverd naar de verkeersveiligheid rondom scholen.
  - Prioritaire knelpunten per gemeente in kaart gebracht.

Activiteiten

- Lobby vanuit de GMR heeft geleid tot BO-MIRT afspraken voor het starten van:
- MIRT-onderzoek corridor spoor Utrecht-Arnhem-Duitse grens
- MIRT-onderzoek spoorkruising Arnhem-Oost
- MIRT-onderzoek GNOE

- Netwerkanalyse Arnhem-Nijmegen-Foodvalley.
- In 2024 zijn 2 nationale congressen georganiseerd: het Mobility-congres en het nationaal Verkeerskundecongres.

Opgave Productieve regio

Producties

- Economie van de Toekomst
- Human Capital Agenda samen met TEB en provincie
- Human Capital Akkoord samen met TEB en provincie; nu gekoppeld aan regiodeal.
- Monitor RPW en RPW Werklocaties 2021-2024 (inclusief alle ondersteunende onderzoeken)
- Economische Monitor 2023
- Economische Monitor 2024-2025
- Monitor RPW en RPW 2025-2028 (inclusief bijbehorende onderliggende onderzoeken rondom thema's zoals circulaire economie, energietransitie, herstructurering, mobiliteit etc.)
- Speerpunt MKB.
- Inventarisatie behoefte en aanbod.
- Ontwikkeling Regiolink
- Speerpunt Logistiek
- Position paper logistiek
- Roadmap integrale logistiek 2024
- Inventarisatie duurzame brandstoffen in GMR
- Locatiestudie Hubs
- Bovengemiddeld knooppuntenplan Nijmegen (i.s.m. Verbonden regio)
- Onderzoek naar circulaire bouwhubs door de HAN (i.s.m. Circulaire regio)
- Ondernemersgedreven pilot laadinfrastructuur

Activiteiten

- Speerpunt MKB 5 cursussen voor ondernemers Toekomstgericht Werken samen met Qredits.
- Werkbezoek EZ circulaire bedrijventerreinen
- Diverse bestuurlijke werkbezoeken (o.a. Connectr, Jazo)
- Diverse workshops bij landelijke congressen en bijeenkomsten (werklocaties)
- Tweemaal eindcongres Economische Monitor
- Twee radenbijeenkomsten RPW
- Economie 2120 samen met WUR
- Masterclass Schoon en Emissieloos bouwen (i.s.m. Verbonden regio)
- Samenwerking met Ministerie van IenW in het kader van de MIRT goederenvervoercorridors (programma Topcorridors) (2023) (i.s.m. Verbonden regio)
- Participatie in onderzoekstraject Low Impact Last mile logisticS (LILS) (2024) (i.s.m. Verbonden regio)
- Inzet van Logistiek makelaars in samenwerking met provincie

Opgave Circulaire regio

Producties

- RES 1.0, Uitvoeringsplan RES, Plan MER RES, herijking RES 1.0, RES 2.0, voortgangsrapportages
- Regionaal Uitvoeringsplan warmte
- Regionaal Uitvoeringsplan Energiesysteem

- Kader aanbesteding kwaliteitsbudget landschap en ecologie RES
- Handreiking ruimtelijk inpassen middenspanningsruimtes
- Handelingsperspectief Netbewuste bedrijventerreinen
- Rapport IF technology geothermie LOAN
- Opzet Regionaal Expertiseteam Energie (REE) in samenwerking met VNO/NCW
- Opzet en rapportages CO_2-monitoring
- Strategie en beheer inkoopcontracten elektriciteit en gas voor regiogemeenten
- Manifest Circulaire Economie in de GWW-sector
- Gemeentelijke licenties Duspot digitale materialenmarktplaats
- Handreiking circulair inkopen GWW
- Samenwerking Circulaire GWW met marktpartijen (6 overeenkomsten)
- Deelname gemeenten aan Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen
- Rapport Circulaire Impactladder 2022 en voortgangsrapportage
- Handreiking aanbesteden met Circulaire Impactladder
- Programma Conceptueel Circulair Bouwen 2023-2030 (incl. actualisatie)
- Regiodeal aanvraag Toekomstbestendig Bouwen
- Ondersteuning Regiodeal aanvragen Lifeport Cool Lab en Soil Valley
- Innovatieproject klimaatadaptatie park Lingezegen
- Quick Scan Hoogwaardige verwerking reststromen (RHDHV)

Activiteiten

- Opzet en bijdragen aan 2 intervisiegroepen circulair inkopen
- 4 praktijkdagen Circulaire GWW + diverse kennisbijeenkomsten
- Ondersteuning aanvraag en deelname Engage4Bio (circulair textiel)
- Diverse bestuurlijke werkbezoeken (o.a. AVR, ARNB.V. DAR, Hooijer, Interchem, De HER)
- 2 netwerksessies klimaatadaptatie
- 2 leergangen circulair & conceptueel bouwen
- 4 masterclasses Toekomstbestendig bouwen
- 3 jaarevents ‘Op weg naar een Circulaire Topregio’
- Aanvraag en Baseline-report EU-project Pathways2Resilience i.s.m. Soil Valley

Opgave Ontspannen regio

Producties

- Ambitiedocument en uitvoeringsprogramma verhaallijnen en de uitvoering daarvan:
    - Uitwerking “derde waterverhaal”
    - Masterplan “Romeins verleden in Gelderland” met financiering van de basisorganisatie en uitwerking daarvan

- Groen-blauw raamwerk en landelijk gebied:
    - Rapport “Vervlochten regio” met daarin een visie op het groen-blauw raamwerk in onze regio,
    - een doorrekening daarvan door Wing en Touw op doelbereik en kosten
    - Uitvoeringsagenda Groen-blauw raamwerk en landelijk gebied met als concrete resultaten:
        - 5 lopende gebiedsaanpakken, waarin met partners gewerkt wordt aan de realisatie van het groen-blauw raamwerk;
        - Onderzoek ruimte voor recreatie (eind dit jaar afgerond);
        - In NOVEX verband: uitwerking van de recreatieve uitloopgebieden in de GMR en Foodvalley, de “Groene scheggen”;
        - Met opgave Groene groei: rapport Water en bodem sturend.
- Uitvoering Transformatievoorstel cultuur:
    - 10 innovatieve projecten hebben met subsidie vanuit dit Transformatievoorstel innovaties doorgevoerd in de culturele sector;
    - Cultuureducatie heeft in 3 gemeenten een extra impuls gekregen;
    - In het meester-gezel traject zijn drie “gezellen” opgeleid tot meesters in cultuureducatie;
    - Platform voor amateurkunst en vrijwilligers.

Activiteiten

- Uitbreiding wandelroutenetwerk GMR
- Vitaliteitsprogramma en daaruit voortvloeiend verschillende workshops en adviesgesprekken met ondernemers om vitaliteit in de sector te bevorderen
- Symposium ”Meer landschap” 4 juli 2025

Bijlage 2 | Kengetallen

jaar	Inwoner-bijdrage Totaal	Regio-bureau	Verbond-en Regio	Productieve Regio	Circulaire regio	Ontspannen Regio	Groene groei Regio
2021	1,73	1,73*					
2022	5,96	1,73*	1,30	0,73	0,81	0,57	0,82
2023	7,47	2,57	1,49	0,94	0,91	0,62	0,94
2024	8,55	2,71	1,58	1,05	1,56	0,66	0,99
2025	9,01	2,77	1,59	0,92	1,63	0,92	1,18
2026	8,63	2,83	1,52	0,90	1,51	0,87	1,00

* De kosten worden gedekt uit de inwonerbijdragen en uit meerjarige subsidies.

Resultaat

2021	381.012 positief
2022	320.957 positief
2023	364.316 positief
2024	434.658 positief
2025	

Met uitzondering van het jaar 2021 zijn deze bedragen, in overeenstemming met de GR, teruggestort naar de deelnemende gemeenten.

Personeel
Het regiobureau is in 2021 gestart als bouwteam met 10 medewerkers (op basis van het vastgestelde bedrijfsplan). Medio 2025 bestaat de vaste bezetting uit 34 medewerkers. Het grootste deel van de vaste bezetting is werkzaam voor de opgaven en een kleiner deel ondersteunend aan het primaire proces. Daarnaast wordt het primaire proces ondersteunt door inhuur bij gemeenten (personeelsdiensten en juridische zaken) en externen (administratie, specialistische expertise).
Elke opgaven kent naast de vaste bezetting een flexibele schil bestaande uit inleen vanuit de deelnemende gemeenten (in overeenstemming met de intenties van de regionale samenwerking) en detachering en inhuur.
De kosten voor vast personeel en inleen en inhuur worden gedekt uit de inwonerbijdragen en uit (meerjarige) subsidies.

Subsidies

Sinds de start van GMR zijn 32 subsidies ingediend met een totale aanvraagwaarde van € 11.291.028.

Inmiddels zijn 12 subsidies (aanvraagwaarde: € 4.089.631) vastgesteld (waarde € 3.055.566).
Daarnaast zijn er incl. mobiliteitsfonds 19 partners die een financiële bijdrage verstrekken, totale waarde € 4.803.681.

Totaaloverzicht per jaar

Jaar	subsidie totaal	externe middelen
2021	€ 605.639	€ 419.974
2022	€ 733.566	€ 1.594.356
2023	€ 1.528.546	€ 330.215
2024	€ 3.355.902	€ 1.948.749
2025	€ 3.648.395	€ 510.387

Aan het College van B&W van de gemeente Westervoort

Geacht College,

Het bestuur van TennisVereniging Westervoort (TVW) wil u met deze brief op de hoogte stellen van onze zorgen bij het proces om te komen tot een goed functionerend sportcomplex.

Daarnaast willen wij u nogmaals graag uitleggen hoe wij als TVW de toekomstige ontwikkelingen met betrekking tot het nieuwe sportcomplex zien.

Wat betreft onze zorgen het volgende:

1. TVW is uitermate tevreden over de opzet van de projectcommissie waarin we gezamenlijk met architecten, gemeenteambtenaren en vertegenwoordigers van de sportverenigingen een voor iedereen prettig, functioneel en uitnodigend sportcomplex realiseren. In deze projectgroep hebben we samen veel overleg. Wij als TVW voelen ons serieus genomen en worden gehoord door vrijwel alle andere partners tijdens deze bijeenkomsten.
2. TVW ziet ook het groter belang bij deze ontwikkeling. Ruimte bieden voor nieuwe woningbouwontwikkelingen op onze huidige locatie. Dat levert ons toekomstige nieuwe leden en daarmee is het voortbestaan van onze club ook voor de toekomst meer gegarandeerd.
3. Onze zorgen liggen momenteel bij de voortgang van het project en de samenwerking met …Naam vertraagt naar ons idee het proces. Dat gebeurt door telkens weer nieuwe versies te maken van het schetsontwerp voor het project ondanks eerdere akkoorden met de andere partijen. Het gebeurt door constante eenzijdige communicatie van …naar uw College, naar de Raad, naar de pers, zonder ons hierin te kennen. Het gebeurt ook door eerdere afspraken opnieuw ter discussie te stellen, door telkens nieuwe zaken in het proces te brengen en door uitspraken naar buiten die wat ons betreft niet correct of niet ter zake doende zijn.
4. We hebben als sportverenigingen afgesproken dat we, onder leiding van uw ambtenaren, steeds samen de agenda bepalen en afspraken vastleggen in de (overigens zeer uitgebreide en correcte) notulen. Maar in elke vergadering weer, wordt door … dit proces ondermijnd, met een negatieve sfeer en vertraging tot gevolg.

Onze insteek:

De tennisvereniging wil u laten weten dat wij zeer tevreden zijn met de ontwikkelingen. Wij staan positief tegenover de verplaatsing van de verenigingen naar een nieuw complex en vertrouwen erop dat dit voor alle clubs tot groei en bloei zal leiden.

Wij geloven in de noodzaak van een gezamenlijke brede aanpak van dit proces waaraan we ons nog steeds gecommitteerd hebben en waarin elke vereniging zich thuis zal voelen.

TVW is er echter niet gerust op dat het proces zoals het nu loopt tot een goed einde zal komen. Door de vele zelfstandig genomen acties van … begint onderhand de onrust toe te nemen. De Raad heeft afgelopen maand weliswaar unaniem het voorstel geaccordeerd, maar de berichtgevingen van ….wijzen daar niet op. Er is een nieuwe Raad gekozen met vele nieuwe gezichten. Daarnaast wordt het proces almaar vertraagd. De kans bestaat dan dat er op een gegeven moment maar wordt besloten om …op bepaalde punten tegemoet te komen, om de vertraging tegen te gaan. Dat zou wat ons betreft echter de onjuiste houding zijn.

Wij willen u met deze brief onze volledige steun laten weten bij dit proces. Wij zullen er alles aan doen om dit proces ordelijk en op tijd af te kunnen ronden met een resultaat waar elke deelnemer tevreden over kan zijn.

Wij hebben geen bezwaar als u deze brief ook wilt delen met de leden van de gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,

Namen….

PS. Deze brief zullen wij in het volgende overleg met de projectcommissie agenderen.

Aan het College van B&W van de gemeente Westervoort

Geacht College,

Het bestuur van TennisVereniging Westervoort (TVW) wil u met deze brief op de hoogte stellen van onze zorgen bij het proces om te komen tot een goed functionerend sportcomplex.

Daarnaast willen wij u nogmaals graag uitleggen hoe wij als TVW de toekomstige ontwikkelingen met betrekking tot het nieuwe sportcomplex zien.

Wat betreft onze zorgen het volgende:

1. TVW is uitermate tevreden over de opzet van de projectcommissie waarin we gezamenlijk met architecten, gemeenteambtenaren en vertegenwoordigers van de sportverenigingen een voor iedereen prettig, functioneel en uitnodigend sportcomplex realiseren. In deze projectgroep hebben we samen veel overleg. Wij als TVW voelen ons serieus genomen en worden gehoord door vrijwel alle andere partners tijdens deze bijeenkomsten.
2. TVW ziet ook het groter belang bij deze ontwikkeling. Ruimte bieden voor nieuwe woningbouwontwikkelingen op onze huidige locatie. Dat levert ons toekomstige nieuwe leden en daarmee is het voortbestaan van onze club ook voor de toekomst meer gegarandeerd.
3. Onze zorgen liggen momenteel bij de voortgang van het project en de samenwerking met …Naam vertraagt naar ons idee het proces. Dat gebeurt door telkens weer nieuwe versies te maken van het schetsontwerp voor het project ondanks eerdere akkoorden met de andere partijen. Het gebeurt door constante eenzijdige communicatie van …naar uw College, naar de Raad, naar de pers, zonder ons hierin te kennen. Het gebeurt ook door eerdere afspraken opnieuw ter discussie te stellen, door telkens nieuwe zaken in het proces te brengen en door uitspraken naar buiten die wat ons betreft niet correct of niet ter zake doende zijn.
4. We hebben als sportverenigingen afgesproken dat we, onder leiding van uw ambtenaren, steeds samen de agenda bepalen en afspraken vastleggen in de (overigens zeer uitgebreide en correcte) notulen. Maar in elke vergadering weer, wordt door … dit proces ondermijnd, met een negatieve sfeer en vertraging tot gevolg.

Onze insteek:

De tennisvereniging wil u laten weten dat wij zeer tevreden zijn met de ontwikkelingen. Wij staan positief tegenover de verplaatsing van de verenigingen naar een nieuw complex en vertrouwen erop dat dit voor alle clubs tot groei en bloei zal leiden.

Wij geloven in de noodzaak van een gezamenlijke brede aanpak van dit proces waaraan we ons nog steeds gecommitteerd hebben en waarin elke vereniging zich thuis zal voelen.

TVW is er echter niet gerust op dat het proces zoals het nu loopt tot een goed einde zal komen. Door de vele zelfstandig genomen acties van … begint onderhand de onrust toe te nemen. De Raad heeft afgelopen maand weliswaar unaniem het voorstel geaccordeerd, maar de berichtgevingen van ….wijzen daar niet op. Er is een nieuwe Raad gekozen met vele nieuwe gezichten. Daarnaast wordt het proces almaar vertraagd. De kans bestaat dan dat er op een gegeven moment maar wordt besloten om …op bepaalde punten tegemoet te komen, om de vertraging tegen te gaan. Dat zou wat ons betreft echter de onjuiste houding zijn.

Wij willen u met deze brief onze volledige steun laten weten bij dit proces. Wij zullen er alles aan doen om dit proces ordelijk en op tijd af te kunnen ronden met een resultaat waar elke deelnemer tevreden over kan zijn.

Wij hebben geen bezwaar als u deze brief ook wilt delen met de leden van de gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,

Namen….

PS. Deze brief zullen wij in het volgende overleg met de projectcommissie agenderen.

Gemeente Westervoort

Dorpsplein 1
Postbus 40
6930 AA Westervoort

(026) 317 99 11
gemeente@westervoort.nl
www.westervoort.nl

Naam en adres

datum : 31 maart 2026
zaaknummer :
onderwerp : Participatie Nieuw Sportpark
contactpersoon : naam ambtenaar

Geachte Bestuur,

Wij hebben uw brief van 16 maart jl. ontvangen, waarin u uw teleurstelling uit over het participatieproces rond sportpark Westervoort. Wij begrijpen dat dit traject veel impact heeft op uw vereniging en dat de keuzes die worden gemaakt soms spanning of onzekerheid kunnen oproepen. Graag gaan wij zorgvuldig in op de punten die u noemt, maar vooraf willen wij enkele algemene opmerkingen plaatsen.

De gemeenteraad van Westervoort heeft in maart 2023 formeel besloten tot verplaatsing van de sportvelden in het belang van woningbouw op deze locatie. Vanaf september 2022 zijn gemeente en de sportverenigingen hierover in gesprek. Van SC Westervoort was daar in eerste instantie de toenmalige voorzitter de heer … bij betrokken, later zijn opvolger …en sinds maart 2025 bent u als voorzitter van SC Westervoort betrokken bij deze gesprekken. Bij alle gesprekken met de sportverenigingen over het sportcomplex is naam club…. aanwezig geweest in de persoon van haar voorzitter al of niet ondersteund door leden van het bestuur c.q. de vereniging.

Ten aanzien van de locatie, de inrichting van het complex en ook voor het programma van eisen voor het clubgebouw zijn de wensen van de verenigingen voor ons altijd leidend geweest. Met elkaar ontwerpen we een multifunctioneel, toekomstbestendig sportcomplex waarbij ook rekening is gehouden met mogelijke groei van de verschillende sportverenigingen.

Eind vorig jaar heeft het college een afweging gemaakt tussen een tweetal schetsontwerpen. Daarbij heeft het college gekozen voor multifunctionaliteit van het clubgebouw. Onze overwegingen hierbij hebben wij nader toegelicht in onze brief van 18 november 2025.

Bij de behandeling van de nota van uitgangspunten voor het sportpark in de commissie Ruimte en Financiën van 13 januari 2026 en de gemeenteraadsvergadering van 26 januari 2026 heeft u gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in te spreken en heeft u verschillende alternatieven aan de gemeenteraad voorgelegd. De gemeenteraad heeft unaniem ingestemd met het voorstel van het college. Daarmee liggen de uitgangspunten voor de inrichting van het sportpark vast. Het ontwerp voor het sportpark is daarmee niet in beton gegoten; op basis van reële door alle partijen onderschreven argumenten zijn beperkte aanpassingen bespreekbaar. De gemeenteraad heeft ons daarbij specifiek meegegeven om te kijken of het door u gewenste ”verzamelplein” een plaats in het ontwerp kan krijgen. In het VO is hier inmiddels in voorzien.

Met het vaststellen van het Schetsontwerp door de gemeenteraad is het vervolgens aan de projectgroep om een voorlopig ontwerp en een definitief ontwerp op te stellen.

Een reactie op uw punten:

1 eenzijdige besluitvorming
In uw brief verwijt u het college eenzijdige besluitvorming waarbij de verenigingen niet zijn betrokken en dat dit proces zich bij het …dreigt te herhalen. Wij zien dit anders en lichten dat graag toe.

- U schrijft over verenigingen terwijl de andere verenigingen zich nadrukkelijk hebben geconformeerd aan het raadsbesluit.
- Het college is bij haar keuze voor het schetsontwerp geïnformeerd over de voorkeur van de sportverenigingen en met name het standpunt van de voetbalverenigingen hierin.
- De twee ontwerpen zijn in de periode mei tot en met september 2025 tot stand gekomen en in die periode heeft u alle gelegenheid gekregen uw visie hierop in te brengen. Dat heeft u ook gedaan.
- Het college is op basis hiervan tot een afweging en een keuze gekomen en heeft die zowel mondeling (via de projectleider) als schriftelijk toegelicht.
- De gemeenteraad heeft na een gezamenlijk doorlopen proces op 26 januari (unaniem) een besluit genomen over de uitgangspunten voor de inrichting van het sportcomplex.
- Inmiddels is het SO uitgewerkt naar een VO. Dit VO is op 2 maart aan u toegestuurd en op 10 maart besproken in de projectgroep. Daarbij is ook de inhoud van uw brieven aan de projectgroep van 9 maart meegewogen en bent u in de gelegenheid gesteld deze toe te lichten.
- In deze brieven dringt u aan op heroverweging van de positie van de padelbanen in het ontwerp. De projectgroep heeft uw voorstel om diverse redenen niet overgenomen. De belangrijkste reden is dat uw voorstel onmogelijk is vanwege de richtafstand van padel tot de woonfuncties in de omgeving. Dit was overigens al bekend voordat de eerste schetsen op tafel lagen.

2 het ontbreken van instemmingsrecht.
De sportverenigingen zijn betrokken bij het uitwerken van het SO naar VO en DO.

- Op 10 maart jl. is het VO besproken in het projectteam. Op een paar details na heeft de projectgroep ingestemd met het VO dat nu, met inachtneming van deze details, wordt uitgewerkt naar DO.
- Uit uw brief begrijpen wij dat u verwijst naar een vorm van instemmingsrecht. Indien u refereert aan het instemmingsrecht van een ledenvergadering zoals dat binnen een sportvereniging in de statuten kan zijn geregeld; dat is hier niet aan de orde. De partijen (gemeente en verenigingen) werken samen aan een plan voor een nieuwe sportlocatie.
- Zoals al eerder aan u is meegegeven vindt besluitvorming over het sportpark in eerste instantie in het projectteam plaats. Er is geen apart overleg met de verenigingen en …naam club heeft hierin ook geen aparte positie. De inbreng van de verschillende sportverenigingen wordt gelijkwaardig behandeld.
- De definitieve besluitvorming over de inrichting van het sportpark is aan het college van B&W en de gemeenteraad van Westervoort. Hierbij wordt de besluitvorming in de projectgroep en de visie van de verschillende sportclubs meegewogen.

3 Voortgang zonder beantwoording van essentiële vragen
U geeft aan dat essentiële vragen over padel en tennis niet beantwoord worden. Volgens onze gegevens ligt dit anders.

- Zoals eerder is aangegeven staat de locatie van de padelbanen niet ter discussie. Een geluidsonderzoek naar de vraag of padel wel of geen hinder veroorzaakt voor

voetballers of andere sporters is niet aan de orde omdat andere sporten geen geluidsgevoelige functies zijn. Dit zijn overigens zaken die in de projectgroep besproken kunnen worden.
- Wat betreft de capaciteit van de tennisbanen heeft de voorzitter van…naam club tijdens de projectgroep op 10 maart jl. toegelicht waarom de vereniging niet met twee banen toe kan. Daarnaast is in de projectgroep afgesproken dat voor de realisatie van het park het aantal benodigde banen/velden voor elke vereniging nog een keer wordt bekeken, dus ook voor voetbal en korfbal.
- Uw stelling dat er geen belangenafweging plaats vindt en dat “de basis” nog ter discussie staat delen wij niet. Het besluit van de gemeenteraad van 26 januari 2026 is onze basis voor de verdere uitwerking.

4. belemmering van zorgvuldige en professionele communicatie

Uw stelling dat de projectleiding schriftelijke vraagstelling als “onacceptabel” bestempelt herkennen wij niet.
- Vanuit de projectleiding (en meerdere leden van de projectgroep) is aangegeven dat steeds schriftelijke vragen stellen, inclusief de toon waarop deze vragen worden gesteld, niet bevorderlijk is voor een prettige samenwerking..
- Wij begrijpen dat u veel waarde hecht aan zorgvuldige communicatie en het vastleggen van informatie. Tegelijkertijd ervaren wij dat de grote hoeveelheid schriftelijke correspondentie het proces soms verzwaart en de samenwerking minder soepel maakt. Vanuit de projectgroep is daarom aangegeven dat het stellen van vragen en het bespreken van aandachtspunten in de overleggen zelf vaak effectiever is. De punten die u inbrengt worden in de projectgroep besproken en vervolgens vastgelegd in de verslaglegging, zodat voor iedereen helder is welke keuzes zijn gemaakt en welke overwegingen daarbij horen.

5. participatieladder Westervoort

In het beleidskader participatie van juni 2023 staat nergens dat wordt gestreefd naar Adviseren of Coproduceren. De gesprekken met de sportvereniging over de inrichting van het sportpark lopen al bijna 4 jaar. In deze periode hebbend verenigingen inspraak gehad op alle aspecten van het nieuwe sportpark. Van locatiekeuze tot de inrichting van het park en de eisen aan het kleed- en clubgebouw. Voor zover mogelijk heeft de gemeente de wensen van de clubs gehonoreerd. Aangezien niet de verenigingen maar de gemeente investeert in een nieuw sportpark berust de uiteindelijke beslissing over de inrichting van het park, het gebouw, etc., bij het college van B&W en de gemeenteraad. Het college c.q. de gemeenteraad kan daarbij gemotiveerd tot een andere afweging komen dan de verenigingen c.q. een individuele vereniging. Op de participatieladder is dit de trede “Dialoog”.

6. onduidelijkheid over besluitvormingstraject VO en DO.

In de projectgroep vergaderingen worden in de verschillende stadia de ontwerpen voor het sportpark besproken. In de projectgroep van 10 maart (waar u in uw brief aan refereert) is het VO voor het park besproken. De ontwerper heeft in dit overleg zijn ontwerp, dat u op 2 maart al was toegestuurd, toegelicht. Op basis van de beperkte reacties hierop is geconstateerd dat de overblijvende punten in de uitwerking naar DO konden worden meegenomen. In de projectgroep vergadering heeft niemand zich tegen deze conclusie uitgesproken en daarmee is dit afgesproken.

De rol van de verenigingen in dit proces is daarmee ook volstrekt duidelijk. De planvorming over het sportpark vindt plaats in de projectgroep waar gemeente en verenigingen ondersteund door externe adviseurs zitting hebben. Hier worden besluiten genomen over onderwerpen als de inrichting en het programma van eisen, etc. Op een aantal momenten in het proces, en in die gevallen dat de projectgroep niet tot een eensluidend besluit kan komen, zullen college en/of

gemeenteraad tot een besluit komen. Het college zal in ieder geval het DO en de daarbij horende kostenraming beoordelen en ter informatie aan de gemeenteraad sturen. Ook over het definitieve PvE voor het clubgebouw en de daarbij horende kostenraming zal het college een besluit nemen.

Samenvattend
In uw brief geeft u aan dat u teleurgesteld bent over het participatieproces en de besluiten rond het nieuwe sportpark. Wij begrijpen dat dit traject intensief is en dat sommige keuzes voor u anders uitpakken dan u had gehoopt. Tegelijkertijd willen wij benadrukken dat de vier sportverenigingen gedurende het hele (ontwerp)proces nauw betrokken zijn geweest bij de verschillende stappen en de bijbehorende besluitvorming.

Wij gaan er van uit u op deze wijze afdoende te hebben geïnformeerd en wij gaan er van uit dat u deze brief ook zult delen met uw leden.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. (Maureen) Sluiter MA	drs. A.J. (Arend) van Hout
secretaris	burgemeester

Gemeente Westervoort

Dorpsplein 1
Postbus 40
6930 AA Westervoort

(026) 317 99 11
gemeente@westervoort.nl
www.westervoort.nl

Naam en adres

datum : 31 maart 2026
zaaknummer :
onderwerp : Participatie Nieuw Sportpark
contactpersoon : naam ambtenaar

Geachte Bestuur,

Wij hebben uw brief van 16 maart jl. ontvangen, waarin u uw teleurstelling uit over het participatieproces rond sportpark Westervoort. Wij begrijpen dat dit traject veel impact heeft op uw vereniging en dat de keuzes die worden gemaakt soms spanning of onzekerheid kunnen oproepen. Graag gaan wij zorgvuldig in op de punten die u noemt, maar vooraf willen wij enkele algemene opmerkingen plaatsen.

De gemeenteraad van Westervoort heeft in maart 2023 formeel besloten tot verplaatsing van de sportvelden in het belang van woningbouw op deze locatie. Vanaf september 2022 zijn gemeente en de sportverenigingen hierover in gesprek. Van SC Westervoort was daar in eerste instantie de toenmalige voorzitter de heer … bij betrokken, later zijn opvolger …en sinds maart 2025 bent u als voorzitter van SC Westervoort betrokken bij deze gesprekken. Bij alle gesprekken met de sportverenigingen over het sportcomplex is naam club…. aanwezig geweest in de persoon van haar voorzitter al of niet ondersteund door leden van het bestuur c.q. de vereniging.

Ten aanzien van de locatie, de inrichting van het complex en ook voor het programma van eisen voor het clubgebouw zijn de wensen van de verenigingen voor ons altijd leidend geweest. Met elkaar ontwerpen we een multifunctioneel, toekomstbestendig sportcomplex waarbij ook rekening is gehouden met mogelijke groei van de verschillende sportverenigingen.

Eind vorig jaar heeft het college een afweging gemaakt tussen een tweetal schetsontwerpen. Daarbij heeft het college gekozen voor multifunctionaliteit van het clubgebouw. Onze overwegingen hierbij hebben wij nader toegelicht in onze brief van 18 november 2025.

Bij de behandeling van de nota van uitgangspunten voor het sportpark in de commissie Ruimte en Financiën van 13 januari 2026 en de gemeenteraadsvergadering van 26 januari 2026 heeft u gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in te spreken en heeft u verschillende alternatieven aan de gemeenteraad voorgelegd. De gemeenteraad heeft unaniem ingestemd met het voorstel van het college. Daarmee liggen de uitgangspunten voor de inrichting van het sportpark vast. Het ontwerp voor het sportpark is daarmee niet in beton gegoten; op basis van reële door alle partijen onderschreven argumenten zijn beperkte aanpassingen bespreekbaar. De gemeenteraad heeft ons daarbij specifiek meegegeven om te kijken of het door u gewenste ”verzamelplein” een plaats in het ontwerp kan krijgen. In het VO is hier inmiddels in voorzien.

Met het vaststellen van het Schetsontwerp door de gemeenteraad is het vervolgens aan de projectgroep om een voorlopig ontwerp en een definitief ontwerp op te stellen.

Een reactie op uw punten:

1 eenzijdige besluitvorming
In uw brief verwijt u het college eenzijdige besluitvorming waarbij de verenigingen niet zijn betrokken en dat dit proces zich bij het …dreigt te herhalen. Wij zien dit anders en lichten dat graag toe.

- U schrijft over verenigingen terwijl de andere verenigingen zich nadrukkelijk hebben geconformeerd aan het raadsbesluit.
- Het college is bij haar keuze voor het schetsontwerp geïnformeerd over de voorkeur van de sportverenigingen en met name het standpunt van de voetbalverenigingen hierin.
- De twee ontwerpen zijn in de periode mei tot en met september 2025 tot stand gekomen en in die periode heeft u alle gelegenheid gekregen uw visie hierop in te brengen. Dat heeft u ook gedaan.
- Het college is op basis hiervan tot een afweging en een keuze gekomen en heeft die zowel mondeling (via de projectleider) als schriftelijk toegelicht.
- De gemeenteraad heeft na een gezamenlijk doorlopen proces op 26 januari (unaniem) een besluit genomen over de uitgangspunten voor de inrichting van het sportcomplex.
- Inmiddels is het SO uitgewerkt naar een VO. Dit VO is op 2 maart aan u toegestuurd en op 10 maart besproken in de projectgroep. Daarbij is ook de inhoud van uw brieven aan de projectgroep van 9 maart meegewogen en bent u in de gelegenheid gesteld deze toe te lichten.
- In deze brieven dringt u aan op heroverweging van de positie van de padelbanen in het ontwerp. De projectgroep heeft uw voorstel om diverse redenen niet overgenomen. De belangrijkste reden is dat uw voorstel onmogelijk is vanwege de richtafstand van padel tot de woonfuncties in de omgeving. Dit was overigens al bekend voordat de eerste schetsen op tafel lagen.

2 het ontbreken van instemmingsrecht.
De sportverenigingen zijn betrokken bij het uitwerken van het SO naar VO en DO.

- Op 10 maart jl. is het VO besproken in het projectteam. Op een paar details na heeft de projectgroep ingestemd met het VO dat nu, met inachtneming van deze details, wordt uitgewerkt naar DO.
- Uit uw brief begrijpen wij dat u verwijst naar een vorm van instemmingsrecht. Indien u refereert aan het instemmingsrecht van een ledenvergadering zoals dat binnen een sportvereniging in de statuten kan zijn geregeld; dat is hier niet aan de orde. De partijen (gemeente en verenigingen) werken samen aan een plan voor een nieuwe sportlocatie.
- Zoals al eerder aan u is meegegeven vindt besluitvorming over het sportpark in eerste instantie in het projectteam plaats. Er is geen apart overleg met de verenigingen en …naam club heeft hierin ook geen aparte positie. De inbreng van de verschillende sportverenigingen wordt gelijkwaardig behandeld.
- De definitieve besluitvorming over de inrichting van het sportpark is aan het college van B&W en de gemeenteraad van Westervoort. Hierbij wordt de besluitvorming in de projectgroep en de visie van de verschillende sportclubs meegewogen.

3 Voortgang zonder beantwoording van essentiële vragen
U geeft aan dat essentiële vragen over padel en tennis niet beantwoord worden. Volgens onze gegevens ligt dit anders.

- Zoals eerder is aangegeven staat de locatie van de padelbanen niet ter discussie. Een geluidsonderzoek naar de vraag of padel wel of geen hinder veroorzaakt voor

voetballers of andere sporters is niet aan de orde omdat andere sporten geen geluidsgevoelige functies zijn. Dit zijn overigens zaken die in de projectgroep besproken kunnen worden.
- Wat betreft de capaciteit van de tennisbanen heeft de voorzitter van…naam club tijdens de projectgroep op 10 maart jl. toegelicht waarom de vereniging niet met twee banen toe kan. Daarnaast is in de projectgroep afgesproken dat voor de realisatie van het park het aantal benodigde banen/velden voor elke vereniging nog een keer wordt bekeken, dus ook voor voetbal en korfbal.
- Uw stelling dat er geen belangenafweging plaats vindt en dat “de basis” nog ter discussie staat delen wij niet. Het besluit van de gemeenteraad van 26 januari 2026 is onze basis voor de verdere uitwerking.

4. belemmering van zorgvuldige en professionele communicatie

Uw stelling dat de projectleiding schriftelijke vraagstelling als “onacceptabel” bestempelt herkennen wij niet.
- Vanuit de projectleiding (en meerdere leden van de projectgroep) is aangegeven dat steeds schriftelijke vragen stellen, inclusief de toon waarop deze vragen worden gesteld, niet bevorderlijk is voor een prettige samenwerking..
- Wij begrijpen dat u veel waarde hecht aan zorgvuldige communicatie en het vastleggen van informatie. Tegelijkertijd ervaren wij dat de grote hoeveelheid schriftelijke correspondentie het proces soms verzwaart en de samenwerking minder soepel maakt. Vanuit de projectgroep is daarom aangegeven dat het stellen van vragen en het bespreken van aandachtspunten in de overleggen zelf vaak effectiever is. De punten die u inbrengt worden in de projectgroep besproken en vervolgens vastgelegd in de verslaglegging, zodat voor iedereen helder is welke keuzes zijn gemaakt en welke overwegingen daarbij horen.

5. participatieladder Westervoort

In het beleidskader participatie van juni 2023 staat nergens dat wordt gestreefd naar Adviseren of Coproduceren. De gesprekken met de sportvereniging over de inrichting van het sportpark lopen al bijna 4 jaar. In deze periode hebbend verenigingen inspraak gehad op alle aspecten van het nieuwe sportpark. Van locatiekeuze tot de inrichting van het park en de eisen aan het kleed- en clubgebouw. Voor zover mogelijk heeft de gemeente de wensen van de clubs gehonoreerd. Aangezien niet de verenigingen maar de gemeente investeert in een nieuw sportpark berust de uiteindelijke beslissing over de inrichting van het park, het gebouw, etc., bij het college van B&W en de gemeenteraad. Het college c.q. de gemeenteraad kan daarbij gemotiveerd tot een andere afweging komen dan de verenigingen c.q. een individuele vereniging. Op de participatieladder is dit de trede “Dialoog”.

6. onduidelijkheid over besluitvormingstraject VO en DO.

In de projectgroep vergaderingen worden in de verschillende stadia de ontwerpen voor het sportpark besproken. In de projectgroep van 10 maart (waar u in uw brief aan refereert) is het VO voor het park besproken. De ontwerper heeft in dit overleg zijn ontwerp, dat u op 2 maart al was toegestuurd, toegelicht. Op basis van de beperkte reacties hierop is geconstateerd dat de overblijvende punten in de uitwerking naar DO konden worden meegenomen. In de projectgroep vergadering heeft niemand zich tegen deze conclusie uitgesproken en daarmee is dit afgesproken.

De rol van de verenigingen in dit proces is daarmee ook volstrekt duidelijk. De planvorming over het sportpark vindt plaats in de projectgroep waar gemeente en verenigingen ondersteund door externe adviseurs zitting hebben. Hier worden besluiten genomen over onderwerpen als de inrichting en het programma van eisen, etc. Op een aantal momenten in het proces, en in die gevallen dat de projectgroep niet tot een eensluidend besluit kan komen, zullen college en/of

gemeenteraad tot een besluit komen. Het college zal in ieder geval het DO en de daarbij horende kostenraming beoordelen en ter informatie aan de gemeenteraad sturen. Ook over het definitieve PvE voor het clubgebouw en de daarbij horende kostenraming zal het college een besluit nemen.

Samenvattend
In uw brief geeft u aan dat u teleurgesteld bent over het participatieproces en de besluiten rond het nieuwe sportpark. Wij begrijpen dat dit traject intensief is en dat sommige keuzes voor u anders uitpakken dan u had gehoopt. Tegelijkertijd willen wij benadrukken dat de vier sportverenigingen gedurende het hele (ontwerp)proces nauw betrokken zijn geweest bij de verschillende stappen en de bijbehorende besluitvorming.

Wij gaan er van uit u op deze wijze afdoende te hebben geïnformeerd en wij gaan er van uit dat u deze brief ook zult delen met uw leden.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. (Maureen) Sluiter MA	drs. A.J. (Arend) van Hout
secretaris	burgemeester

Datum
8 april 2026

Zaaknummer
2026-002883

Onderwerp
Voorgenomen herindeling Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar

Inlichtingen bij
Boele Boelens
06-52801545
post@gelderland.nl

Blad
1 van 2

Aan de Raad van de gemeente Westervoort

Geachte gemeenteraad,

Allereerst willen wij u veel succes en wijsheid wensen in de komende raadsperiode. Vanuit gemeenschappelijke uitgangspunten wordt er door uw gemeentebesturen veel werk verzet om een herindeling tot één krachtige Liemerse gemeente tot stand te brengen. Als Gedeputeerde Staten (GS) ondersteunen wij deze ontwikkeling, omdat zij een duurzaam perspectief biedt voor de bestuurlijke organisatie van het hele gebied, inclusief de kernen.

Eén Liemerse gemeente als wenkend perspectief
U hebt in de vorige raadsperiode belangrijke besluiten genomen om te komen tot één nieuwe gemeente in de Liemers. Dit is gedaan na een zorgvuldig proces met verschillende individuele onderzoeken in uw gemeenten en na het gemeenschappelijke rapport "Nu? Of nooit!", een onderzoek van & Van de Laar naar een toekomstbestendige bestuurlijke organisatie voor de gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar. Een krachtige gemeente in de Liemers biedt kansen voor een gebalanceerde ontwikkeling van stedelijke groei en behoud van het landelijke karakter van het gebied. De herindeling geeft robuustheid aan de gemeentebegroting en creëert een sterke ambtelijke organisatie. Dit geeft draagvlak en draagkracht voor het voorzieningenniveau voor inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties in de afzonderlijke kernen. Tot slot geeft één Liemerse gemeente van ruim 95.000 inwoners het gebied meer positie als gesprekspartner voor andere overheden als het gaat om opgaven zoals woningbouw, bedrijventerreinen en bereikbaarheid.

De komende planning en onze rol
In uw gemeenten wordt een herindelingsontwerp en een herindelingsadvies voorbereid waarover u de komende periode besluiten neemt. GS hebben in het voorjaar van 2027 een rol om de herindeling te toetsen. Wij toetsen deze aan de criteria uit het landelijke Beleidskader Gemeentelijke Herindeling uit 2019:

1. *Draagvlak*
   Beoordeeld wordt of er voldoende lokaal, regionaal en maatschappelijk draagvlak is.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie Gelderland

2. *Bestuurskracht*
   De capaciteit van een gemeente om taken effectief uit te voeren — inclusief samenwerking, organisatie, financiën en personeel — staat centraal. Het gaat om het versterken van bestuurlijke slagkracht, regionaal en lokaal.
3. *Interne samenhang en nabijheid*
   Er moet aandacht zijn voor gemeenschappelijke identiteit en lokale betrokkenheid. Een nieuwe gemeente moet bestuur nabij en betrokken houden, bijvoorbeeld via dorps- of wijkgericht beleid.
4. *Regionale samenhang*
   De herindeling moet aansluiten op regionale opgaven en samenwerking met omliggende gemeenten, bedrijven of maatschappelijke partners versterken. Hierbij speelt de duurzaamheid van de herindeling in relatie tot eventuele andere bestuurlijke ontwikkelingen een rol.

Wij vragen u in uw verdere proces rekening te houden met bovengenoemde criteria. En tot slot wensen wij u veel succes in uw traject naar een toekomstbestendige, krachtige gemeente,

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

Daniël Wigboldus
Commissaris van de Koning

Johan Osinga
Secretaris

Aan de gemeenteraden en colleges van B&W
van de 17 gemeenten in de
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum	:	9 april 2026
Uw kenmerk	:	
Ons kenmerk	:	2026-015
Contactpersoon	:	Henk van den Berg
Telefoonnummer	:	06-46737374

Onderwerp: aanbieden jaarstukken 2025 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Geachte gemeenteraad, geacht college,

Het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) heeft op 8 april jongstleden kennisgenomen van de jaarstukken 2025 zoals door het dagelijks bestuur op 25 maart jl. in concept zijn vastgesteld.

De jaarstukken bestaan uit:
- concept-jaarverslag – voor de inhoudelijke verantwoording van het regiobureau en de vijf opgaven;
- concept-jaarrekening – de verantwoording van financiële resultaten;
- accountantsverslag.

De Groene Metropoolregio is bevoegd tot subsidiering van The Economic Board. Om die reden bieden wij u ook het jaarverslag en jaarrekening 2025 van The Economic Board aan.

Resultaat 2025
Het jaar sluit met een positief resultaat op de inwonerbijdrage van € 258.035. In overeenstemming met artikel 31, lid 8, van de gemeenschappelijke regeling wordt een positief saldo naar rato van de inbreng gerestitueerd aan de deelnemende gemeenten, tenzij de vastgestelde algemene reserve van € 100.000 nog niet is gerealiseerd.

In 2025 zijn diverse verplichtingen aangegaan die doorlopen in 2026. De hiermee samenhangende uitgaven bedragen € 225.578. De GMR stelt voor het rekeningresultaat van het programma Regiobureau (€ 83.884) naar rato van de inbreng te restitueren aan de deelnemende gemeenten, en het rekeningresultaat van het programma Opgaven (€ 174.151) aan te wenden ter dekking van de kosten die voortvloeien uit de al aangegane verplichtingen.

Proces

De jaarstukken bieden wij u hierbij aan. Wij nodigen de gemeenteraden uit een zienswijze in te dienen **uiterlijk 2 juli 2026**. Definitieve vaststelling van de jaarstukken is, gelet op de wettelijke bepalingen, gepland in de vergadering van het algemeen bestuur van 8 juli 2026. Uw zienswijze kunt u sturen naar henk.van.den.berg@gmr.nl.

Het regiobureau biedt aan een actieve rol te spelen bij de behandeling van de ontwerpjaarrekening 2025. U kunt hierover contact opnemen met Henk van den Berg.

Met vriendelijke groet,
Het dagelijks algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Drs. H.M.F. Bruls — Voorzitter

drs. H. Tiemens — Secretaris

Bijlagen:

- Jaarstukken 2025 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen inclusief accountantsverslag (totaal 2)
- Jaarverslag en jaarrekening 2025 The Economic Board 2023 met aanbiedingsbrief (totaal 2)

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

JAARSTUKKEN 2025

Flynth Audit B.V.
geheel document digitaal
gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
M.V.
8 april 2026
07-042026

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

1 Jaarverslag 4

1.1 Inleiding 4
1.2 Programmaverantwoording regiobureau 4
1.3 Programmaverantwoording opgaven 9
1.4 Resultaat 2025 uitgelegd en samengevat 20
1.5 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 21
1.6 Vennootschapsbelasting 21

2 Paragrafen 22

2.1 Risicobeheersing en weerstandsvermogen 22
2.2 Financiering 23
2.3 Bedrijfsvoering 24

3. Jaarrekening 27

3.1 Staat van baten en lasten 28
3.2 Toelichting op staat van baten en lasten 28
3.3 Rechtmatigheidsverantwoording 31
3.4 Incidentele en structurele baten en lasten 33
3.5 Analyse begrotingsrechtmatigheid 33
3.6 Balans per 31 december 2025 35
3.7 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 36
3.8 Toelichting op de posten van de balans 39
3.9 Niet in de balans opgenomen verplichtingen 44
3.10 Publicatie Wet normering topinkomens 45
3.11 IV3 taakvelden 48
3.12 Overige gegevens 49

BIJLAGEN 50

Bijlage 1 Algemene informatie GMR en inwoneraantallen 50
Bijlage 2 Bestuurlijke opgaveteams per 31-12-2025 51
Bijlage 3 SiSa verantwoordingen 52

Voorwoord

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2025 aan van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR). De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. De indeling van de jaarstukken volgt het programma van de opgaven en het programma van het regiobureau.

Resultaat 2025

Uit de staat van baten en lasten (paragraaf 3.1) volgt een positief resultaat van € 258.035 voor 2025. Dit resultaat bestaat uit het rekeningresultaat van het programma Regiobureau, groot € 83.884 en het samengevoegd resultaat van 5 opgaven binnen het programma Opgaven, groot € 174.151.

Het totale positieve resultaat is voornamelijk toe te schrijven aan een incidentele bate, het nog niet volledig uitvoeren van de in de Regionale Agenda opgenomen projecten, alsmede de ontvangst van aanvullende financiële middelen. Hierdoor is een deel van de ontvangen inwonerbijdrage niet besteed.

Binnen de opgaven Verbonden regio, Circualire regio en Ontspannen regio zijn drie vorderingen verwerkt die niet invorderbaar blijken als gevolg van een lager dan verwacht vastgestelde subsidie. Deze vorderingen zijn afgeboekt ten laste van de niet bestede inwonerbijdrage.

Bestemming resultaat 2025

Het overschot van de ontvangen inwonerbijdrage dat per 31 december 2025 niet is aangewend, bedraagt € 258.035. Conform artikel 31, lid 8, van de gemeenschappelijke regeling wordt een positief saldo naar rato van de inbreng gerestitueerd aan de deelnemende gemeenten, tenzij de vastgestelde algemene reserve van € 100.000 nog niet is gerealiseerd.

In 2025 zijn diverse verplichtingen aangegaan die doorlopen in 2026. De hiermee samenhangende uitgaven bedragen € 225.578. De GMR stelt voor het rekeningresultaat van het programma Regiobureau (€ 83.884) naar rato van de inbreng te restitueren aan de deelnemende gemeenten, en het rekeningresultaat van het programma Opgaven (€ 174.151) aan te wenden ter dekking van de kosten die voortvloeien uit de reeds aangegane verplichtingen.

Arnhem, 25 maart 2026
Dagelijks bestuur

1 Jaarverslag

1.1 Inleiding

Voor 2025 is de vierjarige regionale agenda 2025-2028 leidend. Deze agenda, voor het eerst voor vier jaar, is door het algemeen bestuur op 11 september 2024 vastgesteld. De bijbehorende begroting voldoet aan de BBV-richtlijnen en valt onder het repressief toezicht van Gedeputeerde Staten van Gelderland, mede namens Gedeputeerde Staten van Limburg.

De vijf opgaven werkten in 2025 elk met een eigen begroting, waarvoor de benodigde middelen bij de gemeenten werden gecollecteerd of van samenwerkingspartners werden ontvangen. Het algemeen bestuur stelde in de vergadering van 26 november 2025 met een tweede begrotingswijziging de definitieve begroting vast.

1.2 Programmaverantwoording regiobureau

1.2.1 Algemeen

Het regiobureau verzorgt de ondersteuning van de bestuurlijke en ambtelijke gremia en faciliteert de vijf opgaven. Door de gemeenten zijn via de inwonerbijdrage de middelen voor het regiobureau bijeengebracht. De inwonerbijdrage voor 2025 bedroeg € 2,77.
Het dagelijks bestuur, het algemeen bestuur, de netwerkdirectie (bestaande uit gemeente-secretarissen) en de regiocoördinatoren ontmoeten elkaar op wisselende plaatsen in de regio. De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar en worden live uitgezonden. De vergader-stukken van het algemeen bestuur zijn op de website beschikbaar.

1.2.2 In het oog springende ontwikkelingen

Ieder kwartaal beschrijven we in onze kwartaalrapportages de ontwikkelingen in de GMR. Deze kwartaalrapportages staan op onze website.

Enkele bijzonderheden in 2025:

Regionale investeringsagenda (RIA)
In de regio zien we een groei op ons afkomen, die we vatten onder het begrip schaalsprong. De grote woningbouwopgave, de benodigde voorzieningen en bereikbaarheidsmaatregelen, de grote wateropgave in de regio, de stikstofaanpak en natuurherstelopdracht en dat heeft ook alles te maken met economische groei van de topsectoren. Om meer grip te krijgen op omvang en uitwerking van de schaalsprong en om allemaal hetzelfde verhaal te vertellen is een Regionale Investerings Agenda gemaakt, samen met de provincie Gelderland en The Economic Board (TEB). Het is de bedoeling om de grote opgaven zichtbaar te maken en andere partijen, binnen en buiten de regio, nadrukkelijk uit te nodigen bij te dragen aan het realiseren van deze opgaven. Op 10 november 2025 was er een bijeenkomst met bijna honderd deelnemers van overheden, kennisinstellingen en bedrijven. Dit verhaal is breed gedeeld en verspreid.

Rijk investeert 317 miljoen euro voor wonen en bereikbaarheid in onze regio
De gemeenten in de GMR krijgen een stevige impuls om de komende jaren tienduizenden woningen te bouwen en de regio beter bereikbaar te maken. Vanuit de landelijke middelen voor Woningbouw en Mobiliteit (WoMo) en Woningbouw op Korte Termijn (WoKT) stelt het Rijk 317 miljoen euro beschikbaar voor projecten in de regio. Dat bedrag, bijna tien procent van alle beschikbare middelen, vormt een belangrijke stap in de schaalsprong waar de regio aan werkt. De toekenning is het resultaat van intensieve samenwerking tussen de GMR, de provincie Gelderland en de gemeenten in het gebied. Zo komen er investeringen in fietsverbindingen, mobiliteitshubs en het ontsluiten van nieuwe woonwijken.

1.2.3 Informatie

Voor effectieve regionale samenwerking is het belangrijk dat de samenwerking dicht bij de gemeenten blijft. Vanaf de start van de versterkte samenwerking is dit een belangrijk uitgangspunt. Naast bestuurlijke en ambtelijke ontmoetingen is goede informatievoorziening aan de gemeentelijke gremia van groot belang. Leidraad hiervoor is het Informatieprotocol. Het algemeen bestuur stelde deze in september 2021 vast. In 2025 is een start gemaakt met de actualisering van het protocol. Het algemeen bestuur stelde op 26 november 2025 het concept vast. Dit is aangeboden aan de gemeenteraden voor de zienswijzeprocedure, zoals is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling.

1.2.4 Profilering, positionering en lobby

Vanuit public affairs (PA) wordt nauw samengewerkt met de opgaveteams, team communicatie, de PA-adviseurs in de regiogemeenten, TEB en de provincie. Naast de rol die PA heeft gespeeld in het behalen van resultaten binnen de opgaven, zijn voor het jaar 2025 een aantal overkoepelende resultaten uit te lichten:

- In februari bezochten directeuren van de ministeries van VRO, BZK, EZ en SZW de regio in het kader van de Regio Deal Arnhem-Nijmegen.
- In mei is een masterclass georganiseerd over de modernisering van het grondbeleid. Erwin van der Krabben presenteerde de rapportage die hij hierover in opdracht van de GMR opstelde in Nieuwspoort in Den Haag.
- In mei brachten de DG Mobiliteit en directeur OV & Spoor (IenW) een bezoek aan Arnhem. Onder meer Trolley 2.0 en de regionale uitdagingen op het spoor zijn onder de aandacht gebracht.
- In augustus ontving de regio de DG Economie en Digitalisering (EZ) en DG Openbaar Bestuur (BZK) op de Noviotech Campus in Nijmegen. Tijdens dit bezoek stonden de ontwikkelingen in de Semiconsector en de Rijk-regio samenwerking op basis van de Regionale Investeringsagenda centraal.
- Medio november werd bekend gemaakt dat de regio vanuit de landelijke middelen voor Woningbouw en Mobiliteit (WoMo) en Woningbouw op Korte Termijn (WoKT) 317 miljoen euro van het Rijk ontvangt voor projecten in de regio. Een mooi resultaat na de in 2024 opgestarte constructieve lobby door de regiogemeenten, regio en provincie Ook het werkbezoek van IenW medio augustus aan het VeluweWaalpad heeft hieraan bijgedragen.
- Als jaarafsluiter bracht ook de DG Ruimtelijke Ordening (VRO) een bezoek aan Arnhem. Tijdens dit bezoek werd onder meer gesproken over de Ontwerp Nota Ruimte en de door de regio ingediende zienswijze hierop.
- 2025 was ook het jaar waarin de public affairs & lobby-samenwerking in de regio verder is bestendigd. Een viertal werksessies heeft ertoe geleid dat er in het najaar van 2025 een regionale public Affairs & lobbywerkgroep is gestart. Deze groep bestaat uit vertegenwoordigers van de GMR, TEB en enkele regiogemeenten. Ook de provincie is aangehaakt. Inmiddels is er een regionale public affairs kalender en wordt er toegewerkt naar een regionale lobbystrategie waarvoor de Regionale investeringsagenda de inhoudelijke kapstok vormt.
- Tot slot was de regio in 2025 weer zichtbaar op nationale en Europese conferenties en congressen. Enkele voorbeelden zijn de Provada (Amsterdam), POLIS Conference (Utrecht), European Week of Regions (Brussel) en Green Infrastructure Summit (Essen).

1.2.5 Ontmoeting

Het is inmiddels traditie geworden om het jaar te starten met het regiocongres. Deze keer waren we op 14 februari 2025, Valentijnsdag, te gast bij Act. Eventstudios in Arnhem. Het congres had als titel “Verliefd op de regio” en trok ruim 400 bezoekers. De belangstelling voor het regiocongres groeit en trekt een steeds breder publiek.

Vaste onderdelen in de bestuurlijke jaaragenda zijn RegioOverleg(t) en RegioOntmoet. RegioOverleg(t) is een belangrijk periodiek ontmoetingsmoment voor bestuurders en gemeentesecretarissen. De vijf bestuurlijke platforms en de netwerkdirectie komen dan samen op één locatie in de regio. Eén van de gemeenten gastheer is, zoals bij de start van de samenwerking afgesproken, gastheer. Van deze dag maken we telkens een kort verslag dat op de website komt en door de colleges kan worden gebruikt voor het informeren van de gemeenteraden.
De RegioOntmoet bijeenkomsten voor colleges zijn ook in 2025 gebruikt om, los van de agenda, thema's te verdiepen en verbreden.

De regiocoördinatoren kwamen in 2025 weer maandelijks bijeen, afwisselend fysiek en digitaal. De regiocoördinatoren bouwden inmiddels een stevig netwerk op, waarin de personele wisselingen door de collega's goed worden opgevangen. De regiocoördinatoren spelen al jaren een niet meer weg te denken rol in de afstemming met en communicatie tussen de gemeenten en het regiobureau. Meer en meer ontwikkelen zij zich ook, afhankelijk van hun positie binnen de eigen organisatie, tot een belangrijke schakel tussen de opgaven in de eigen gemeente en in de verbinding met het bestuur.

De regioagendacommissie (RAC) is een adviescommissie van het algemeen bestuur. Zij komt volgens een jaarlijks vastgesteld vergaderschema bijeen. Een lid van het dagelijks bestuur en de directie zijn altijd aanwezig. De RAC vond in 2025 4 keer plaats. Onderdeel van het jaarprogramma van de RAC zijn twee radenbijeenkomsten, die door het regiobureau worden georganiseerd. In 2025 is de keuze gemaakt door de RAC om het jaarcongres als eerste radenbijeenkomst aan te merken. De radenbijeenkomst in het najaar vond plaats op 10 oktober 2025. De bijeenkomst had als onderwerp de 4 gebiedsprocessen in de regio. Dit onderwerp kon op voldoende en enthousiaste belangstelling rekenen.

Door het regiobureau is ook medewerking verleend aan een radenbijeenkomst, georganiseerd door de griffiers, in de regio Rijk van Nijmegen en in de regio Gelderland-Midden. Onderwerp van deze ontmoetingen met raadsleden waren m.n. de producten uit de P&C-cyclus.

Een bezoek van de directeur van de GMR aan de colleges van de deelnemende gemeenten is inmiddels een vast gebruik geworden. In 2025 zijn alle colleges éénmaal bezocht.
In aanvulling hierop geven medewerkers van het regiobureau graag gehoor aan uitnodigingen van colleges, collegeleden en gemeenteraden.

1.2.6 Communicatie

De meeste activiteiten van communicatie zijn uitgevoerd binnen de opgaven en projecten. De in het oog springende activiteiten vanuit het regiobureau in 2025:

- De website is verder doorontwikkeld. Daarnaast heeft er een upgrade van het content management system (cms) Umbraco plaatsgevonden. Dit was noodzakelijk omdat de versie waarmee we werkten niet langer werd ondersteund en we ook kwetsbaar werden voor hacks en aanvallen. Deze migratie is op de achtergrond uitgevoerd en vervolgens succesvol en vrijwel probleemloos geïmplementeerd.
- De collectie rechtenvrije en kwalitatief hoogwaardig beeldmateriaal van de hele regio is op alle thema's geactualiseerd en verder aangevuld. Inmiddels staat het beeldmateriaal in een beeldbank.
- In de kwartaalrapportages staan de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen binnen onze opgaven en het regiobureau. De waardering voor deze kwartaalberichten is groot. Ze verschijnen aan het einde van de eerste maand van een nieuw kwartaal. De vier rapportages vormen daarmee de bouwstenen voor dit beknopte jaarverslag.
- De nieuwsbrief is in totaal elf keer verschenen. Het aantal abonnees is in 2025 gestegen van bijna 1000 naar 1070.

- Via LinkedIn houden wij geïnteresseerden op de hoogte van wat er speelt. In 2025 groeide het aantal volgers vergelijkbaar met vorig jaar. Door een groei van iets meer dan 1000 volgers, ging het aantal volgers op de valreep van 2025 over de grens van maar liefst 6000.
- In samenwerking met TEB zijn over de schaalsprong onder de vlag van Lifeport diverse middelen ontwikkeld en is er breed over gecommuniceerd. Zo is er een drieluik “Klaar voor de schaalsprong” beschikbaar, die niet alleen in de regio maar ook daarbuiten zeer positief is ontvangen. In Binnenlands Bestuur stond net voor de verkiezingen een interview opgenomen met onze voorzitter Bruls en de kersverse TEB-voorzitter Van Huffelen. Onder de kop Lifeport Regio Arnhem-Nijmegen zet in op schaalsprong volgde de veelzeggende uitspraak van onze voorzitter: “Hier kan het, dus we gaan het doen”.
- Over de verhuizing van Elst naar Arnhem is vooral intern intensief gecommuniceerd. Zo verscheen vanaf oktober tweewekelijks de nieuwsflits Groene Metromove. Het compacte projectteam maakte daarnaast regelmatig vlogjes om de medewerkers op de hoogte te houden. Over de verhuizing is uiteraard ook extern gecommuniceerd. En er is, waar mogelijk, een aanvang gemaakt met het nieuwe adres op communicatiemiddelen en uitingen.

1.2.7 Wet- en regelgeving

Wet open overheid (Woo)

In 2024 waren de nodige stappen gezet als het gaat over de Woo. Dit is in 2025 verder opgepakt. De passieve openbaarmaking (Woo-verzoeken) is inmiddels volledig ingeregeld. Er is in 2025 één verzoek in behandeling genomen. Dit wordt op onze website gepubliceerd. Daarnaast vroegen andere overheden formele medewerking voor de afhandeling van meerdere verzoeken.
De actieve openbaarmaking is in overeenstemming met de wettelijke fasering ook ingeregeld. Zo is inmiddels, vooruitlopend op de wettelijk verplichte fasering, de voorlopige agenda van het dagelijks bestuur openbaar gemaakt op de website www.gmr.nl. In 2026 volgt (nog niet wettelijk voorgeschreven) actieve openbaarmaking van het overzicht van de genomen besluiten van het dagelijks bestuur.

1.2.8 Klachtenfunctionaris

In de gemeenschappelijke regeling (artikel 25) is een klachtenregeling opgenomen. De gemeentelijke Ombudsman voor het Rijk van Nijmegen ontving in 2025 geen klachten.

1.2.9 Diversiteit en inclusie

De GMR wil een inclusieve organisatie zijn, overeenkomstig met de ambities die zijn vastgelegd in het beleidsplan Diversiteit en Inclusie (2022).

1.2.10 Personeel

In 2025 is de beweging van beleid naar realisatie van beleid ingezet. Inmiddels zijn, na afstemming met de netwerkdirectie, vijf projectleiders aangetrokken die gemeenten ondersteunen met versnellen van woningbouwlocaties en gebiedsontwikkelingen. Deze projectleiders worden voor uitvoering van de Woondeal bekostigd door de provincie Gelderland en voor andere werkzaamheden kunnen gemeenten tegen een vooraf bepaald tarief projectleiding bij ons inbesteden.
Meer dan de helft van het personeel dat voor de opgaven van de GMR werkt bestaat uit gedetacheerde en ingehuurde medewerkers. Dit vergt veel management van contracten. In 2025 is daarom besloten om voor bepaalde sleutelposities mensen in dienst te nemen om de continuïteit en flexibiliteit van werkzaamheden te waarborgen. Er zijn speerpuntcoördinatoren voor mobiliteit en het groen-blauw raamwerk in dienst genomen.

1.2.11 Ontwikkelingen bedrijfsvoering

De in 2024 gestarte aanbesteding van de ICT-diensten is in 2025 afgerond. Na een zorgvuldige aanbestedingsprocedure is een nieuw contract aangegaan met de ICT-dienstverlener sinds 2021.

Een start is gemaakt met de aanbesteding van de administratie. Deze wordt begin 2026 afgerond. Hetzelfde geldt voor de accountant. Het huidige contract eindigt met de controle over boekjaar 2025.

In 2025 is het besluit genomen om het huurcontract van het kantoor in Elst niet te verlengen. Uiteindelijk is de keuze gevallen op een gedeelte van de 7e verdieping van het WTC in Arnhem, beter bekend als de Rijntoren of blauwe toren. Vanaf 12 januari 2026 zit het regiobureau daar.

Tenslotte zijn er de nodige inspanningen verricht en investeringen gedaan om de financiële organisatie en adequate financiële informatievoorziening verder te ontwikkelen.

1.2.12 Verantwoording regiobureau

Door de veranderde wetgeving rondom rechtmatigheid, is afgelopen jaar veel aandacht geschonken aan de verordeningen over de financiële organisatie. Uitgangspunt is dat de rechtmatigheid opgenomen wordt onder de paragraaf Bedrijfsvoering en daarmee afgegeven wordt door het dagelijks bestuur.
Afgelopen jaar zijn verordeningen vernieuwd en aangevuld. Het algemeen bestuur heeft deze verordeningen in de vergadering van 26 november 2025 vastgesteld. De herziene financiële verordening voor 2025 e.v. is ook de vergadering van 26 november 2025 vastgesteld. De GMR heeft voor het vaststellen van de rechtmatigheid een opdracht verstrekt aan MijnOverheidsaccountants (voorheen mijnVIC) voor een gedegen onderzoek.
Na drie volledige boekjaren is het mogelijk om de verhouding tussen inwonerbijdrage en externe gelden inzichtelijk te maken. Daarbij gaan wij uit van de daadwerkelijke besteding van de middelen (restituties zijn verrekend).

	2025		2024		2023	
Besteding inwonerbijdrage	8.017	65%	7.851	75%	5.250	67%
Besteding externe middelen	4.357	35%	2.586	25%	2.644	33%
	12.374		10.437		7.894	

Met de groei van het aantal subsidies en opdrachten neemt ook de verantwoordingsdruk toe. Daardoor is de inzet van de administratieve dienstverlener en controller toegenomen. De groeiende lasten worden gedragen door het programma Regiobureau. Uiteindelijk is ingaande het begrotingsjaar 2025 een systematiek ingevoerd waarbij 5% van de ontvangen subsidie boven € 125.000,00 als dekking van de overheadkosten door de opgaven aan het programma Regiobureau wordt bijgedragen.

Deze regeling is bedoeld om de groeiende shared costs te kunnen dekken Dit zijn de kosten die niet direct aan één specifieke activiteit, project of organisatie-eenheid kunnen worden toegeschreven, Gedacht kan worden aan kosten als secretariaat, administratie, controle, projectondersteuning), ICT-kosten, huisvestingskosten (huur, energie, werkplekken).

Het blijkt dat deze regeling niet het effect heeft dat werd beoogd. De subsidieverstrekker accepteert in de meeste nieuwe aanvragen deze overheadkosten niet als subsidiabele kosten. En in al lopende subsidies worden deze kosten niet als daadwerkelijk gemaakte kosten beoordeeld.

Om toch de overdracht vanuit de opgaven naar het regiobureau administratief te kunnen uitvoeren betekent dit dat de opgaven vanuit de ontvangen inwonerbijdrage de 5% ‘betalen’. De administratieve verwerking van deze regeling heeft geen invloed op het resultaat van de GMR. Het resultaat van het programma Opgaven wordt minder terwijl het resultaat van het programma Regiobureau positief wordt beïnvloed. Omdat de 5% regeling geen effectieve regeling is gebleken, is in de voorliggende jaarrekening de keuze gemaakt de 5% regeling administratief niet toe te passen.

De aandacht voor dit onderwerp samen met de voortdurende ontwikkeling van de financiële administratie heeft inmiddels bijgedragen aan een scherpere toedeling van de kosten binnen en

tussen de programma's Opgaven en Regiobureau. Overigens betekent deze keuze niet dat de noodzaak om een oplossing te vinden voor de shared cost daarmee van tafel is. In boekjaar 2026 wordt de 5% regeling onverminderd toegepast. In het tweede kwartaal van 2026 wordt een verbeterd voorstel voorgelegd aan het dagelijks bestuur.

De kassiersfunctie voor de Regio Deal "Gezonde Groene Groei" is per 1 april 2024 operationeel bij de provincie Gelderland. De GMR heeft voor de looptijd van de Regio Deal een projectmanager aangetrokken. Deze houdt zich bezig met het opzetten van de structuur voor het begeleiden en beoordelen van subsidieaanvragen, de hele governance van de Regio Deal, het organiseren van bijeenkomsten en bestuurlijke overleggen. Deze projectmanager wordt mede door het Rijk uit Regio Deal middelen bekostigd. Inmiddels zijn bijna alle Regio Deal middelen belegd en wordt volop gewerkt aan de diverse programma's.

1.2.13 Verantwoording rekeningresultaat regiobureau

In 2025 bedraagt het positieve rekeningresultaat van het regiobureau € 83.884. Dit resultaat is hoofdzakelijk toe te rekenen aan incidentele baten en lasten.
In 2025 heeft de GMR een uitkering ontvangen ter compensatie van loonkosten van een medewerker die langdurig arbeidsongeschikt is geweest. Naar aanleiding van de ziekmelding is een geschil ontstaan tussen de uitkeringsinstantie en de GMR. Dit geschil is in 2025 afgewikkeld. Daarnaast is de GMR inmiddels verhuist naar de Rijntoren in Arnhem. Aangezien de huurovereenkomst voor de locatie in Elst doorloopt tot en met augustus en er geen nieuwe huurder is gevonden, is volgens de geldende wet- en regelgeving een voorziening getroffen voor het verlieslatende huurcontract. Ook is op de achterblijvende inventaris een versnelde afschrijving toegepast.

1.2.14 Wat heeft het regiobureau gekost?

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Lasten	3.071.384	22.456	3.093.840	3.109.586	15.746
Baten	3.071.384	22.456	3.093.840	3.193.470	99.630
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**83.884**	**83.884**

1.3 Programmaverantwoording opgaven

1.3.1 Algemeen

De GMR presenteert elk kwartaal een kwartaalrapportage, waarin concreet wordt aangegeven wat in dat kwartaal is bereikt in de vijf opgaven. De kwartaalrapportage staat op de website en wordt actief gedeeld. Deze programmaverantwoording geeft een beknopt verslag van de bereikte resultaten en er wordt een relatie gelegd met de beschikbare middelen van de opgave en haar speerpunten. De vier kwartaalrapportages vormen een inhoudelijke aanvulling op de programmaverantwoording van de opgaven.

1.3.2 Groene groeiregio

De begroting van de Groene groeiregio bestaat uit vier onderdelen. Per onderdeel gaan we hier kort op in.

Algemeen – programmakosten

Deze post heeft betrekking op de loonkosten van de medewerkers van de Groene groeiregio, waaronder de opgavemanager en de procesondersteuner. Een deel van de loonkosten van de opgavemanager wordt ingezet als cofinanciering binnen de subsidieregeling voor de Woondeal.

Voor de proceskosten van de Woondeal wordt subsidie ontvangen van de provincie Gelderland. Een voorwaarde voor deze subsidie is dat de GMR € 250.000 aan cofinanciering bijdraagt.

Wonen in balans: Versnellen van de woningbouw

Binnen de Groene groeiregio is dit ver uit de grootste en meest ingewikkelde post omdat we te maken hebben met veel (losse) subsidies van het Rijk en de provincie Gelderland. We hebben dit jaar externe expertise ingehuurd om de verantwoording en geldstromen verder inzichtelijk te maken en om zo aan de subsidievoorwaarden van de provincie te kunnen voldoen. Met investering in deze expertise zal het voor de komende jaren gemakkelijker worden om de subsidie te verantwoorden.
In de subsidies is er onderscheid in de procesgelden en uitvoeringsgelden. De procesgelden worden ingezet rondom de aansturing van de Woondeal; uitvoering is alles wat gemeenten helpt om woningbouw mogelijk te maken. In het geval van de GMR besteden we o.a. aan de projectleiderspool.
We dienen de subsidies jaarlijks te verantwoorden, deels met een accountantsverklaring. Onderstaande cijfers zijn gebruikt voor de tussentijdse verantwoording.

Proceskosten
We hebben in 2025 hiervoor € 631.000 besteed, o.a. aan de volgende posten:

- Coördinatie (o.a. programmanagers, secretaris).
- Maatregelen versnelling woningbouw (o.a. organisatie tempotafels).
- Kennis- en productontwikkeling (o.a. mengpaneel betaalbaar bouwen, woonbehoefte onderzoek en de woningmarktmonitor).
- Coördinatie wonen en zorg (o.a. uitwerken afsprakenkader Een thuis voor iedereen)
- Conceptueel en circulair bouwen (bijdrage aan Regio Deal).
- Uitwerking aanpak huisvesting van arbeidsmigranten.
- Reservering voor de organisatie en deelname aan de PROVADA 2026 en een nieuw te ontwikkelen training conceptueel bouwen voor gemeenten.

Het beschikbare subsidiebedrag inclusief bijdrage van de regio en overloop van subsidies uit 2024 was € 837.500. We zitten dus ruim onder het totaal beschikbare bedrag. Omdat dit vorig jaar ook het geval was, hebben we eind 2024 minder subsidie aangevraagd dan dat er beschikbaar was gesteld door de provincie.
Inmiddels heeft de provincie Gelderland de spelregels rondom subsidie aangepast en is het slechts bij uitzondering mogelijk subsidie mee te nemen naar volgende jaren. Hier hebben we bij de aanvraag voor 2026 rekening mee gehouden. We zijn in overleg met de provincie of het zinvol is om het resterende subsidiebedrag (€ 206.500) mee te nemen.

Uitvoeringskosten
We hebben hier € 447.000 besteed aan de volgende posten:
Salariskosten drie projectleiders woningbouw en één externe tijdelijke projectleider.
Regionale projectontwikkeling (advisering parallel plannen bij diverse gemeenten).
Ondersteuning pilots (Fastlane ontwikkeling typegoedkeuring industriële woningbouw).
Hiervoor is begroot en beschikbaar € 450.000. Ook hier vroegen we in 2024 minder aan, omdat we te maken hadden met overloop van onbestede subsidie.

Uitwerken Verstedelijkingsstrategie

In deze post zitten allerlei zaken die te maken hebben met uitwerken van de Verstedelijkingstrategie. Met name de gebiedsprogramma's in de deelgebieden (vergoeding van de gebiedstrekkers), maar ook de bekostiging van een coördinator, kosten voor onderzoeken voor de aanvragen voor de WoMo en WOKT-middelen, kosten voor symposia, kosten voor het maken van kaarten. Ook hebben we een onderzoek gedaan naar het professionaliseren van de gebiedsteams.
Deze post is begroot op € 300.000. We hebben kosten gemaakt voor ca. € 289.000.

Verbinden ruimtelijke opgaven

Tot slot nog een kleine post die als doel heeft de verschillende opgaven van de GMR met elkaar te verbinden. Hiervoor hebben we o.a. salariskosten voor een regionaal landschapsarchitect, organisatie integratietafels, maken van kaarten en doen van onderzoeken zoals groen-blauw raamwerk en landelijk gebied, economie en mobiliteit (i.s.m. de betreffende opgave).
Deze post sluit licht positief op € 17.000.

Samengevat

De Groene groeiregio had volgens de primaire begroting 2025 € 911.300 inwonerbijdrage te besteden. Daarnaast is € 32.806 overgeheveld van inwonerbijdrage 2024. Hiervan is € 941.880 in 2025 uitgegeven. Daarmee resteert een positief saldo van € 2.202.
Momenteel zijn we bezig om de resterende subsidies Woondeal in kaart te brengen en treden we in overleg met de provincie Gelderland, omdat de regels recentelijk zijn aangepast. Daarnaast loopt er eind 2025 een Rijkssubsidie af, waarvan nog ca. € 140.000 over is. We zijn hierover ook met het Rijk in gesprek.

1.3.3 Productieve regio

Toekomstbestendige werklocaties

Zoals in de regionale agenda 2025-2028 is afgesproken, is het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) afgerond en vastgesteld. Vaststelling door Gedeputeerde Staten en verankering in de omgevingsverordening van de provincie vond in juni 2025 plaats. In de regionale agenda was uitgegaan van een operationeel RPW op 1 januari 2025. Samen met de provincie is in 2024 echter geconstateerd dat er meer tijd nodig is voor een goede afronding en de provincie gaf ons uitstel tot halverwege 2025.
In periode voor de zomer lag de focus op de laatste bestuurlijke issues. Na de zomer gingen we een nieuwe fase in: van beleid naar uitvoering. Dat vergt een nieuwe insteek en een andere actiemodus, mede doordat er een aantal nieuwe onderwerpen zijn meegenomen waar regionale afspraken over zijn gemaakt en waar vervolgens gemeenten en GMR mee aan de slag moeten. Denk daarbij aan ruimtebehoefte voor circulaire economie, de energietransitie, verdichting en herstructurering. Dit zijn nieuwe en complexe onderwerpen waar we de eerste stappen al in hebben gezet.
Met de provincie Gelderland spraken we af dat zij de helft van de kosten van onderzoeken van het RPW betalen tot een maximum van € 168.000. Van dit bedrag maakten we in 2025 slechts deels gebruik. In totaal was de bijdrage van de provincie € 36.200 voor 2025. Over het restant van € 110.000 spraken we met de provincie af dat we deze in 2026 als cofinanciering voor het RPW mogen gebruiken.
Naast onderzoek, bijeenkomsten en kennisdeling waren er ook andere kosten, waaronder de inhuur van een speerpuntcoördinator (ingevuld door twee personen).

Klimaatadaptatie op werklocaties is in de regionale agenda nog genoemd als onderdeel van de Productieve regio. In de bezuinigingsronde is dit onderdeel geschrapt. Daar ondernemen we de komende jaren dan ook geen verdere acties op.

Human Capital

Human Capital is een belangrijke voorwaarde om onze maatschappelijke doelen te bereiken. Het Human Capital Akkoord is in de vorige regionale agenda al vastgesteld. Regie op de uitvoering is belegd bij TEB. Hiervoor is een inwonerbijdrage van € 158.000 begroot. Dit bedrag is als subsidie verstrekt aan TEB. Het HCA is 1 op 1 opgenomen als project in de Regio Deal. De bijdrage vanuit de GMR draagt daarom bij aan de totale financiering binnen het Regio Deal-project. Dit wordt niet alleen gefinancierd door de GMR maar ook andere partijen financieren mee (bedrijven en provincie).

De besteding van de inwonerbijdrage is onderdeel van de totale verantwoording van het Regio Deal-project dat in april 2026 plaatsvindt.

Dienstverlening mkb

Om mkb'ers beter te ondersteunen, werkt de GMR samen met partners in vijf focusgroepen. Dit is gericht op onderzoek, gericht doorverwijzen, strategie en landelijke aansluiting, overzicht van het aanbod en kennisdeling met andere regio's. Op alle punten die in de regionale agenda staan, zijn stappen gezet.
Er is een projectorganisatie opgezet en er is meer inzicht verkregen in het financieringslandschap van de mkb'er. Deze input wordt door de stakeholders gebruikt en ontsloten door Regiolink.
Regiolink is een AI tool die is gebouwd om de mkb'er gericht door te kunnen verwijzen. De tool wordt nog verder doorontwikkeld.
Er is aanhaking gezocht bij de landelijke mkb actieagenda. Dit heeft geleid tot een subsidie van € 100.000 voor het organiseren van bijeenkomsten waar de mkb'er centraal staat. Deze subsidie co-financieren de stakeholders met uren.
De HAN heeft twee keer een RAAK-aanvraag ingediend voor onderzoek naar de latente vragen van mkb'ers. Deze is afgewezen. Onderdelen van het voorstel zijn echter al ontwikkeld en worden doorontwikkeld.
Tot slot is er door de samenwerking meer samenhang tussen stakeholders. Dit verbetert de dienst-verlening aan het mkb.
Begroot voor dit speerpunt was € 91.000. Dit is geheel besteed aan de speerpuntcoördinator, die een verbindende rol vervult tussen alle betrokken stakeholders; en aan bovengenoemde acties.

Slimmere en schonere logistiek

Dit speerpunt heeft betrekking op drie opgaven: Verbonden, Circulaire en Productieve regio. In de regionale agenda valt dit speerpunt onder de Productieve regio. Voor de (financiële) verantwoording wordt verwezen naar de Verbonden regio.

Economische Monitor

Tot slot is er onder Algemeen een bedrag van € 80.000 voor de Economische Monitor doorgeschoven naar 2026, waarvoor het dagelijks bestuur een voorstel heeft aangeboden aan het algemeen bestuur.

Samengevat

Voor de Productieve regio is voor 2025 primair € 714.221 begroot. Uit de gereserveerde inwonerbijdrage 2024 is € 37.095 overgeheveld. Van de ontvangen inwonerbijdrage 2025 is € 80.000 overgeheveld naar 2026, ter dekking van het uitvoeren van de Economische Monitor, te presenteren in 2027 (besluit vergadering algemeen bestuur d.d. 26 november 2025). Van de totale inwonerbijdrage is € 20.905 niet besteed. Hiervan is in 2025 € 20.000 in verplichtingen vastgelegd.

1.3.4 Ontspannen regio

Bij Ontspannen regio zijn de activiteiten in overeenstemming met regionale agenda en bijbehorende begroting uitgevoerd.

Groen-blauw raamwerk en landelijk gebied

De uitvoeringsagenda Groen-blauw raamwerk en landelijk gebied is in het najaar door alle colleges vastgesteld, als richtinggevend voor het vervolg van de uitvoering. We zijn gestart met de uitvoering hiervan in vijf gebiedsbrede thema's en vijf gebiedsaanpakken. De provincie Gelderland stelde eind 2025 middelen ter beschikking voor de coördinatie van het Groen-blauw raamwerk en voor twee gebiedsaanpakken. Een subsidie van € 100.000 voor coördinatie Groen-blauw raamwerk met een looptijd tot 1 juli 2026, een subsidie voor de Groene mantel, blauwe motor van ruim € 5 ton en een subsidie voor de gebiedsaanpakken Soerens Beekdal en Zuidflank (Veluwezoom) van ruim € 6 ton.

De twee laatste subsidies hebben een looptijd tot 1 september 2028. Omdat deze subsidies pas aan eind van het jaar zijn verleend, is hier nog maar een klein gedeelte van besteed.

Recreatie en toerisme

De uitbreiding van het wandelroutenetwerk in de GMR is in maart 2025 geopend. We onderzochten Ruimte voor recreatie en gebruiken de uitkomsten daarvan om in 2026 in de gebiedsprogramma's ook deze ruimteclaim goed mee te nemen. De organisaties van het Masterplan Romeinen en de verhaallijn 'De rivier, je kunt er niet omheen' staan. Zij werken aan de uitvoering van projecten en initiatieven om deze verhaallijnen nog beter voor het voetlicht te brengen.

Binnen het vitaliteitsprogramma zijn 13 workshops en 2 bedrijfsbezoeken georganiseerd voor toeristisch recreatieve ondernemers met in totaal ruim 170 deelnemers. Er kregen 22 recreatieve ondernemers advies om hun onderneming te versterken en er zijn 2 kennissessies voor gemeenten georganiseerd.

Cultuur

Het uitvoeringsprogramma, behorend bij het transformatievoorstel cultuur is afgerond: tien innovatieve projecten voerden met subsidie vanuit dit programma innovaties door in de culturele sector, cultuureducatie kreeg in 3 gemeenten een extra impuls, in het meester-gezel traject zijn drie "gezellen" opgeleid tot meesters in cultuureducatie, er zijn field labs georganiseerd om amateurs en vrijwilligers in de cultuursector te ondersteunen en er is gewerkt aan een digitaal platform voor amateurkunst en vrijwilligers, dat begin 2026 operationeel is. Daarnaast kregen we van de provincie een subsidie van € 6 ton voor de komende 2 jaar voor ons nieuwe regioplan voor cultuur. Deze subsidie is niet zichtbaar in de begroting, omdat de gemeente Arnhem hiervoor penvoerder is.

Verschuivingen tussen en binnen de speerpunten

Qua inkomsten is de inwonerbijdrage iets lager dan ingeschat, omdat de gemeente Doesburg niet meedoet aan Ontspannen regio in 2025. Wel mochten wij de gemeente Mook en Middelaar verwelkomen als nieuwe deelnemende gemeente aan de opgave. De subsidie van de provincie voor verhaallijnen en voor vitaliteit voor de jaren 2023 en 2024 is dit boekjaar € 16.132 lager vastgesteld, omdat we minder subsidiabele kosten hebben gemaakt. Dit bedrag is opgevangen met een iets hogere cofinanciering vanuit de inwonerbijdrage.

Aan de uitgavenkant vallen vooral de verschuivingen tussen speerpunten op.
De kosten voor de speerpunten Groen-blauw raamwerk en cultuur zijn hoger dan ingeschat.
Bij het Groen-blauw is dit het gevolg van de sterke ontwikkeling die dit speerpunt doormaakt. We zijn gestart met de gebiedsaanpakken en dit levert veel enthousiasme en actie in de gebieden op. Tegelijkertijd kost het veel tijd en energie om dit goed te managen. Ook de afstemming met de provincie Gelderland en het verkrijgen van middelen vanuit het geld dat de provincie heeft gekregen voor de gebiedsaanpakken van het Rijk, was tijdrovend. De kosten voor capaciteit zijn daarmee hoger geworden dan vooraf voorzien.
Voor cultuur werd in de loop van 2025 duidelijk dat de provincie Gelderland opnieuw geld beschikbaar stelt voor een regioplan. Het maken en coördineren van de aanvraag voor deze middelen wordt door de GMR gedaan. Hiermee was geen rekening gehouden bij het maken van de begroting.

Bij recreatie en toerisme is minder besteed dan begroot. In het najaar heeft het algemeen bestuur, op advies van het bestuurlijk opgaveteam Ontspannen regio, besloten de activiteit vitaliteit te schrappen in het kader van de bezuinigingen. Om deze reden is het vitaliteitsprogramma minder ambitieus ingevuld en zijn we terughoudend geweest met vooruitlopen op gelden die mogelijk in de toekomst niet meer beschikbaar zouden komen. Dit heeft dan ook minder inzet van middelen gevraagd.

Bovendien kunnen we de subsidie van de provincie voor het vitaliteitsprogramma over een langere periode dan eerder voorzien inzetten. We vroegen namelijk zowel voor deze subsidie als de subsidie van de provincie voor verhaallijnen verlenging aan tot 1 september 2026. Deze subsidies waren door de bijbehorende procedures in 2024 lang onzeker en werden uiteindelijk pas in november 2024 beschikt. Tot die tijd hebben wij wel onze cofinanciering ingezet, maar zijn we voorzichtig geweest met uitgaven daarbuiten. Voor het vitaliteitsprogramma geldt daarnaast dat de inzet die we plegen erg seizoensgebonden: alleen in het laagseizoen is hiervoor animo. Dankzij de verlenging kunnen we met deze subsidiemiddelen het vitaliteitsprogramma goed borgen en afronden en de verhaallijnen goed in de steigers blijven zetten.

Samengevat

Ontspannen regio heeft volgens de primaire begroting in 2025 € 703.340 te besteden. Ook zijn er nog middelen beschikbaar (€ 117.426) die in 2024 in verplichtingen zijn vastgelegd. Hiervan is uiteindelijk € 708.824 besteed. Waardoor een overschot van € 111.942 blijft. In 2025 is € 119.988 in verplichtingen vastgelegd.

1.3.5 Verbonden regio

De inwonerbijdrage bedroeg € 1.224 miljoen. Daarbovenop kwam nog de overloop uit 2024 (€ 243.412). Het totale beschikbare bedrag was in 2025: € 1.467.412 (excl. subsidies). In 2025 heeft Verbonden regio voor € 1.374.736 aan externe middelen besteed. De totale lasten zijn € 2.538.816, waardoor een overschot van € 92.676 ontstaat.

De processen/projecten uit de regionale agenda zijn in overeenstemming met het bestedingsplan 2025 grotendeels uitgevoerd of in gang gezet. De capaciteitsinzet binnen de opgave was in 2025 wat lager dan vooraf ingeschat. Dit heeft te maken met een ouderschapsverlof, een zwangerschapsverlof en een sabbatical op één van de speerpunten. Een deel van deze capaciteit is door externe inhuur opgevangen. De detacheringscontracten bij de verschillende gemeenten zijn iets lager uitgevallen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting.

Het jaar 2025 stond o.a. in het teken van woningbouw en bereikbare mobiliteit. In het voorjaar van 2025 stelde de GMR samen met gemeenten, provincie en Rijk een mobiliteitspakket op voor nieuwe woonlocaties. In het najaar gaf het Rijk aan hiervoor € 317 miljoen beschikbaar te stellen.

In NOVEX-verband is gestart met de netwerkanalyse Arnhem-Nijmegen – Foodvalley. Deze wordt in 2026 afgerond.

Voor de formele opstart van de huidige GMR was er een mobiliteitsfonds opgericht. Daarvoor was Nijmegen de penvoerder; destijds was er een ander regime, waarbij onderbesteding niet hoefde te worden teruggestort. Nu de GMR een eigen juridische entiteit is, is in de loop van 2022 het open-staande bedrag overgemaakt naar de GMR. Een deel van dit bedrag is besteed in 2022 en 2023, maar er blijft nog een bedrag van ongeveer € 400.000 over. In het bestuurlijk platform Verbonden regio en het dagelijks bestuur is besloten om het beschikbare bedrag toe te voegen aan het bestedingsplan Verbonden regio 2026.

Speerpunt Duurzame mobiliteit en gedrag

Slim & Schoon Onderweg (S&SO)

De begroting van het programma S&SO is begin 2025 vastgesteld door de gezamenlijke partners, inclusief het bijbehorende uitvoeringsplan. Bijna € 1,5 miljoen is door het Rijk en provincie als subsidie beschikbaar gesteld. Het programma S&SO is grotendeels volgens de subsidiebeschikking uitgevoerd. In het najaar van 2025 hebben we een subsidievaststellingsverzoek bij de provincie Gelderland ingediend voor het subsidiejaar 2024.

Deelmobiliteit
In de loop van 2025 is een geactualiseerde, gezamenlijke aanpak voor deelmobiliteit vastgesteld. Dit is een uitwerking van de visie van begin 2025. Er zijn zes profielen onderscheiden voor de inzet van deelmobiliteit, die elk een andere aanpak vereisen en een andere trekker hebben.

Logistiek
Samen met de provincie ondersteunen we logistieke makelaarsbedrijven bij CO_2- en kilometerreductie. Het doel was om in 2025 20 miljoen kilo CO_2 (274.359 km) te besparen. Dit is ruimschoots gehaald. De samenwerking met de provincie is via aanbesteding met drie jaar verlengd. De pilot laadinfrastructuur is afgerond en leverde een concrete samenwerking tussen ondernemers op voor het realiseren van laadinfrastructuur op het bedrijventerrein Pannenhuis, ondanks de huidige netcongestie. Er worden nu afspraken gemaakt tussen betrokken ondernemers over hoe de samenwerking concreet vorm krijgt.
Er is voor de MIRT goederenvervoercorridors (GVC) gewerkt aan een realisatiepact. Onder andere de verkenning van truckparkings, clean energy hubs, logistieke laadinfrastructuur en het uitbreiden van walstroom. Ook is een convenant getekend door de provincie Gelderland en de gemeenten Arnhem, Nijmegen en Tiel, genaamd Gelreport. Dit is een samenwerkingsverband tussen Gelderse binnenhavens (Arnhem, Nijmegen en Tiel), gericht op het versterken van hun positie in duurzame logistiek, innovatie en toekomstbestendigheid.

De GMR stimuleert de deelname aan het Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB)-convenant. Dat draagt bij aan natuurherstel, klimaat en een toekomstbestendige bouwsector, vooruitlopend op toekomstige wetgeving. In samenwerking met het speerpunt Circulaire GWW is in juni een voorstel aangeboden aan de regiogemeenten. Op 26 juni is in samenwerking met Connectr en het Gelders Energie Akkoord een masterclass over het thema schoon en emissieloos bouwen georganiseerd. Een groot aantal gemeenten besloot in het derde kwartaal om deel te nemen aan het convenant. Daarmee is 75 procent van de regiogemeenten nu lid.

Verkeersveiligheid
In maart is een onderzoek naar de objectieve verkeersveiligheid bij scholen in de regio Arnhem-Nijmegen opgeleverd. Daarnaast zijn er afspraken met de gemeenten gemaakt over het leveren of ontvangen van ongevallendata.

Speerpunt Voorzieningen en Infrastructuur
In augustus is het Koersdocument Zuidflank Nijmegen bestuurlijk besproken en vastgesteld. Deze gebiedsgerichte aanpak helpt gemeenten bij een gestructureerde mobiliteitsaanpak. Deze werkwijze intensiveren we in 2026 verder voor onder meer de Oostflank van Arnhem/de Liemers. Het Rijk heeft bij de Voorjaarsnota 2025 helaas besloten om de voor de A50 gereserveerde middelen elders in te zetten. Daardoor loopt de verbreding van de A50 vertraging op, met gevolgen voor de bereikbaarheid tussen Nijmegen en Eindhoven.

Spoor
Op het gebied van spoor zijn er een drietal studies opgestart of afgerond. Zo is het MIRT-onderzoek naar het nut en de noodzaak van GNOE (Goederenroutering Noord Oost Europa) gestart. Ook is het MIRT-onderzoek naar de spoorlijn Utrecht-Arnhem-Duitse grens gestart. De resultaten van deze twee MIRT-onderzoeken verwachten we in 2026. De verkenning naar de spoorlijn Arnhem-Tiel is afgerond en besproken tijdens het bestuurlijk platform in juni 2025. In overleg met regio Rivierenland is een vervolgonderzoek afgesproken naar de doortrekking naar Geldermalsen en een bijpassende stationsstrategie voor de gehele lijn. In het najaar van 2025 is een verkenning gestart naar de gelijkvloerse overwegen in Rheden en Wijchen (IJssellijn). Dit is een vervolg op de studie die we in 2024 in de Liemers uitvoerden.

Fiets
Op 19 mei 2025 tekenden provincie Gelderland, de GMR en vijf gemeenten de samenwerkings-overeenkomst VeluweWaalpad. De route verbindt Arnhem, Elst en Nijmegen én nieuwe woonwijken. Een nieuwe brug over de Nederrijn scoort goed in de MKBA (Maatschappelijke kosten-baten analyse). We onderbouwden de brede welvaartseffecten van investeringen in de routes VeluweWaalpad (west) en Arnhem-Huissen (oost). Dit heeft mede geleid tot een investeringsbijdrage vanuit het Rijk van € 65 miljoen. De regio gaat nu samen met de gemeenten en de provincie toewerken naar een projectteam die de uitvoering gaat voorbereiden.

In 2025 rondden we een grote studie af naar de fietsbereikbaarheid in de regio. BOD (Bicycle Oriented Development) gaat over fietsbereikbaarheid, de mogelijkheid om met de fiets werk, school en allerlei andere voorzieningen te bereiken. Goede fietsbereikbaarheid is gunstig voor het functioneren van ons regionale mobiliteitssysteem. Zowel in de stedelijke setting als het landelijk gebied. Alle gemeenten namen in 2025 actief deel en ontvingen een eigen specifiek deelrapport over hoe het staat met de fietsbereikbaarheid in hun eigen kernen of stad. In het eindrapport staan interessante inzichten voor de regio als geheel.

Actieve mobiliteit – lopen en fietsen – blijft een pijler van de regio. De GMR publiceerde een overzichtsdocument met de ondersteuningsmogelijkheden van de provincie Gelderland voor gemeenten die hiermee aan de slag willen. Ook zijn in 2025 een tweetal verkenningen opgeleverd naar eventuele hubs in de regio (Malden en Druten-Nijmegen).

Digitalisering
De GMR werkt aan het op orde brengen en houden van digitale weg- en verkeersgegevens. Dit is in lijn met de landelijke digitaliseringsopgave en de wettelijke taak vanuit de ITS-richtlijn (Intelligent Transport Systems). Wegbeheerders zijn afgelopen jaar met een tweetal interactieve werksessies geïnformeerd over hun bronhouderschap op het regionaal Verkeersmanagementnetwerk en het structureel, compleet en kwalitatief hoogwaardig digitaal beschikbaar stellen van wegkenmerken en ITS-gegevenstypen.

Samengevat
Verbonden regio heeft volgens de primaire begroting in 2025 € 1.224.000 te besteden. Ook zijn er nog middelen beschikbaar (€ 239.474) die in 2024 in verplichtingen zijn vastgelegd. Uit deze middelen is de vordering op gemeente ten bedrage van € 189.401 bekostigd waardoor een overschot van € 92.676 blijft. In 2025 is € 85.590 in verplichtingen vastgelegd.

1.3.6 Circulaire regio

Circulair bouwen en infra
Project Circulaire GWW
Dit project is gebaseerd op een uitvoeringsprogramma voor 2020-2025 en in 2025 volgens plan uitgevoerd. Het accent in dit programma ligt op het praktisch ondersteunen van gemeenten om projecten in de openbare ruimte circulair aan te besteden. Hiervoor worden kennistafels ontwikkeld, praktijkbijeenkomsten en workshops georganiseerd en gemeenten de mogelijkheid geboden gebruik te maken van de digitale grondstoffenbank Duspot. In onze regio ondertekenden 13 gemeenten nu ook het Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen.
Het project is geëvalueerd en er is een nieuw uitvoeringsplan gemaakt voor de periode 2026-2030, waarmee het bestuurlijk platform akkoord is. Hierin verschuift het accent van kennis delen naar het ondersteunen van gemeenten bij het maken van circulaire impact met GWW uitvoeringsprojecten. Het project Circulaire GWW is integraal onderdeel van Regio Deal project Toekomstbestendig Bouwen.

Programma Conceptueel Circulair Bouwen 2023-2030
Ook het programma CCB is integraal onderdeel van Regio Deal-project Toekomstbestendig Bouwen. Het programmateam voor het Regio Deal-project is in de loop van 2025 op sterkte gebracht en vrijwel alle activiteiten en bouwstenen kregen in 2025 invulling. Er zijn werkbezoeken georganiseerd naar projecten en initiatieven, waarbij wordt ingezet op conceptueel circulair bouwen (CCB). Er is gewerkt aan het uitwerken van CCB ambities in een handelingsperspectief én het instrumentarium voor CCB is uitgebreid en toegepast.

Regio Deal-project Toekomstbestendig Bouwen
In oktober 2024 is het projectvoorstel Toekomstbestendig Bouwen ingediend. Het hierboven genoemde project Circulaire GWW en het programma CCB zijn hierin geïntegreerd. De Rijksbijdrage van € 1,37 miljoen en een aanvullende bijdrage van € 120.000 van provincie Gelderland zijn in december 2024 officieel toegekend, met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2024. Samen met cofinanciering van de GMR (dekking vanuit inwonerbijdrage) en de regiogemeenten is de totale begroting van € 4,7 miljoen gedekt voor de periode 2024 t/m 2027. Het organiseren van het projectconsortium heeft langer geduurd dan voorzien. Daardoor is het programmateam pas in de loop van 2025 op sterkte gebracht en kregen vervolgens de (meeste) activiteiten invulling.
De voor dit speerpunt beschikbare inwonerbijdrage is volledig besteed aan personele lasten van projectleiders en de deelprogrammamanager.

Grondstoffen en ketens
We ondersteunen gemeenten bij het circulair inkopen van producten en diensten en zorgen voor uitwisseling van kennis en ervaringen. In het noorden en zuiden van de regio zijn twee intervisie-groepen gestart en nu samengevoegd. Deze komt vier keer per jaar bij elkaar, voor het uitwisselen van kennis en vragen.

We stimuleren ontwikkeling van productieketens/reststromen in de regio. De focus ligt op twee ketens per jaar. We werken aan het stimuleren van een regionaal circulair textielecosysteem. Daarin trekken we op met lokale partners en het Europese Engage4Bio project. We zijn daarnaast betrokken bij de verkenning hoe we een rol kunnen pakken in het opschalen van het circulaire verf-recyclingpilot.

Daarnaast is er ingezet op het voorbereiden en organiseren en leiden van praktijkbijeenkomsten. Het jaarevent ‘Samen op weg naar een circulaire topregio’ stond het meest centraal. Ruim 200 bestuurders en medewerkers van gemeenten, collega-overheden, bedrijven en studenten namen deel aan het event. Naast een plenair gedeelte organiseerden we tien verschillende workshops met thema’s vanuit de speerpunten. Tijdens het circulaire jaarevent trapten we gezamenlijk de Check Friday campagne af. Een campagne waarbij we samen met dertien gemeenten, drie onderwijs-instellingen en diverse stichtingen en ondernemers een positief tegengeluid lieten horen in aanloop naar Black Friday. De GMR heeft hierin een initiërende, organiserende en faciliterende rol.

Vanuit de betrokkenheid bij het Regio Deal-project Circulaire topregio Arnhem-Nijmegen nemen we deel aan de adviescommissie. In dit project wordt in een triple helix-verband samengewerkt aan de versterking van de circulaire economie in onze regio.

De voor dit speerpunt gereserveerde inwonerbijdrage is volledig benut, met name voor de speerpuntcoördinator en de lasten van het jaarevent.

Water en klimaatadaptie
In dit speerpunt werken we vanuit een verbindende en aanjagende rol in een groter geheel van partijen die elk vanuit hun rol en expertise ook hun bijdragen leveren. Met name in de DPRA regio’s (Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie) werken gemeenten en waterschappen aan een

klimaatbestendige en water-robuuste regio. In onze rol bewaken we het overzicht in de bijdragen van triple helix partijen en GMR-opgaven, ondersteunen we om het thema water en bodem sturend goed op de bestuurlijke agenda krijgen) en jagen we innovaties en investeringen aan met bijvoorbeeld het Europese project Pathways2Resilience.
In 2025 hebben we als volgt invulling gegeven aan dit speerpunt:

- De werkwijze ‘water en bodem sturend’ uit de Achterhoek/Liemers is als voorbeeld gebruikt en geïntroduceerd in de GMR als een manier van werken. Met de uitdaging die er ligt als gevolg van een meer versnipperd landschap binnen de GMR met drie waterschappen en zes werkregio’s en 17 gemeenten. Een bestuurlijke bijeenkomst in september 2025 heeft geleid tot het initiatief om een zogenaamde integratietafel op 5 februari 2026 te organiseren voor gemeentebestuurders uit alle vijf opgaven en een vertegenwoordiging van waterschappen en provincie.
- Als mede-uitvoerder met het Pathways2Resilience project. Dit project helpt ons maatregelen in beeld te krijgen om klimaatadaptief te worden. Hiervoor is gezamenlijk met het Soil Valley consortium een subsidie van € 210.000 verworven voor de periode oktober 2024-maart 2026. Zo legden we de basis om met kennisinstellingen en bedrijven in onze regio verdere toegang te hebben tot financiering van onderzoeksprojecten en een internationaal netwerk van partijen, waarbij in onderzoeksprojecten kan worden samengewerkt. Dit heeft onder meer geleid tot een betere verbinding met het project Toekomstbestendig Bouwen.
- Als verbinder werken we als overheden samen met onderwijsinstellingen en bedrijven in onze regio en daarbuiten. En we bouwen veel kennis op over thema’s als hitte, droogte en extreme regenval, maar ook nieuwe thema's als klimaatadaptieve bedrijventerreinen en drinkwater-besparing.
  We werken nauw samen met de triple helix-groep Slimme Duurzaamheid van TEB. Denk aan het project Groen Blauwe Stad waar met hulp van Hogeschool Van Hall Larenstein kennis over groene en blauwe structuren in de gebouwde omgeving is gedeeld tussen vijf gemeenten. Of een bijdrage aan het Regio Deal-project Lifeport Cool Lab waar met de hulp van de HAN kennis over vergroening en hittestress wordt gedeeld met vijf gemeenten. De ervaringen van het Cool Cities project van Arnhem zijn gedeeld met andere gemeenten op het Circulaire Jaarevent. We hebben actief deelgenomen aan leerprojecten, zoals het Living Lab Park Lingezegen.

De inwonerbijdrage die voor dit speerpunt was gereserveerd, is volledig benut, met name voor de taak speerpuntcoördinatie, de bijdrage aan Pathways2Resilience en de bijdrage aan een kostenverkenningsonderzoek, samen met Ontspannen regio.

Transitie naar duurzame energie

Dit onderdeel van de Opgave Circulaire regio kent relatief veel externe financieringsbronnen.

Regionale Energiestrategie (RES)
Financiering door het Rijk en de beschikbare inwonerbijdrage zorgen vooralsnog voor een solide basis om de regionale ambities op het gebied van energietransitie te realiseren. De belangrijkste bijdragen en bestedingen worden hieronder toegelicht:

- Bijdragen vanuit het Rijk

Decentrale uitkering ondersteuning RES. Deze bijdrage bedroeg € 510.387. Het niet bestede gedeelte uit voorgaande jaren bedraagt € 391.994.
Specifieke Uitkering Warmte: een bedrag van € 796.656 is nog beschikbaar voor de periode 2025-2026.
Decentrale uitkering toekomstbestendig maken energiesysteem. In 2025 is twee keer een bedrag van € 370.500 toegekend, met een looptijd van 2025-2026.
Kwaliteitsbudget voor biodiversiteit bij duurzame opwekprojecten. Een bedrag van € 778.000 is beschikbaar voor de periode 2025-2026.

- Inwonerbijdrage

Voor de uitvoering van taken voor de RES is in 2025 een inwonerbijdrage beschikbaar van € 455.000.

Het accent in 2025 lag op het opstellen van de RES 2.0. De RES 2.0 ligt sinds december ter inzage en wordt naar verwachting in februari 2026 vastgesteld door de colleges, Gedeputeerde Staten en het dagelijks bestuur van de waterschappen. Daarnaast is er gewerkt aan de actielijnen uit het regionaal uitvoeringsplan Warmte. Hierdoor is er met behulp van Rijksmiddelen (Specifieke Uitkering) een solide basis gelegd voor de aanpak van regionale en subregionale warmteprojecten. Het uitvoeringsplan Energiesysteem is langs een drietal lijnen gestart: netbewuste nieuwbouw, netbewuste bedrijventerrein en versnellen energie infra. Voor beide uitvoeringsplannen stelden we in november een voortgangsrapportage op.
Om het kwaliteitsbudget uit te kunnen keren is een regeling opgesteld. Gemeenten en andere initiatiefnemers kunnen projecten indienen om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage.

Andere energieprojecten:

- Dit jaar is voor de tweede maal de rapportage gemaakt van de *CO_2-uitstoot* in de GMR. De GMR volgt de landelijke trend. Al is er extra besparing nodig om de landelijke doelstellingen te kunnen behalen. Er is een adviesbureau ingezet om de data, gemakkelijk en geordend naar regio, uit de Klimaatmonitor te halen.
- Het *Regionaal Expertiseteam Energie (REE)* heeft dit jaar bijna 150 bedrijven geholpen op het gebied van energieadvies en met meer dan 500 bedrijven contact gehad. Er zijn 20 nieuwe subsidies aangevraagd en het REE heeft 4 collectieven van bedrijven ondersteund. De inzet van het REE-team is betaald uit onderstaande financieringsbronnen:
    - SPUK-subsidie via de provincie Gelderland: in 2025 is besteed € 112.703,
    - Regio Deal middelen binnen het programma Toekomstbestendige bedrijventerreinen is in 2025 besteed € 72.090,
    - Inwonerbijdrage € 25.000 is geheel benut.
- De subsidie van de provincie voor het REE voor de jaren 2023 en 2024 is € 19.339 lager vastgesteld, omdat we minder subsidiabele kosten hebben gemaakt. Dit bedrag is opgevangen met een hogere co-financiering vanuit de inwonerbijdrage. Het Europese CO_2-beprijzingsproject *DeCarb Pro* besteedde de Europese subsidie dit jaar volgens begroting. De projectleider is ingehuurd voor dat bedrag. Hij werkte inhoudelijk aan het project, verzorgde een workshop voor regionale bestuurders uit het bestuurlijk opgaveteam en nam deel aan de (Europese) projectbijeenkomsten. Er is gewerkt aan concrete CO_2 beprijzingsstrategieën en aan een training om gemeenten in Noordwest-Europa te helpen CO_2 beprijzing toe te gaan passen. Ambtenaren uit onze regio kunnen in 2026 deelnemen aan die training.
- Het organiseren van de *gezamenlijke inkoop van groene energie* is wederom gefinancierd vanuit de inwonerbijdrage. Op deze manier hoeven gemeenten zelf geen projectleiderscapaciteit in te zetten met deze specifieke expertise. De inzet van zowel de regionale projectleider als de externe adviseur Hellemans is volgens begroting. Dankzij deze inzet betalen de gemeenten een zo goed mogelijke prijs voor elektriciteit en groen gas en krijgen zij verdere verduurzamingsprikkels. Dit jaar zijn de prijsafspraken voor 2028 gemaakt met Greenchoice. Ook is de nieuwe inkoopstrategie voor aardgas 2028 vastgelegd. Hiermee kunnen we beter inspelen op de huidige trend van dalende prijzen. En GMR-gemeenten konden hun bespaarplannen voor vastgoed indienen en krijgen gericht hulp van experts uit onze eigen organisaties. Er zijn elf gemeenten die hierop reageerden.
- De GMR speelde een coördinerende rol rondom de knelpunten tussen natuurwetgeving in relatie tot woningisolatie-aanpak binnen gemeenten.

Samengevat

Circulaire regio heeft volgens de primaire begroting in 2025 € 1.243.310 vanuit inwonerbijdrage te besteden. Ook zijn nog middelen beschikbaar (€ 9.000) die in 2024 in verplichtingen zijn vastgelegd. In totaal is € 1.305.884 besteed waardoor een tekort van € 53.574 resteert.

1.3.7 Wat hebben de opgaven gekost?

(alle bedragen in €)

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Groene groeiregio					
Lasten	1.782.544	52.962	1.835.506	1.923.083	87.577
Baten	1.782.544	52.962	1.835.506	1.925.285	89.779
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**2.202**	**2.202**
Productieve regio					
Lasten	714.221	-57.141	657.080	641.898	-15.182
Baten	714.221	-57.141	657.080	662.803	5.723
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**20.905**	**20.905**
Ontspannen regio					
Lasten	703.340	264.846	968.186	891.351	-76.835
Baten	703.340	264.846	968.186	1.003.293	35.107
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**111.942**	**111.942**
Verbonden regio					
Lasten	1.224.000	1.273.066	2.497.066	2.538.816	41.750
Baten	1.224.000	1.273.066	2.497.066	2.631.492	134.426
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**92.676**	**92.676**
Circulaire regio					
Lasten	2.453.310	486.907	2.940.217	3.011.133	70.916
Baten	2.453.310	486.907	2.940.217	2.957.559	17.342
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-53.574**	**-53.574**
Totaal					
Lasten	**6.877.415**	**2.020.640**	**8.898.055**	**9.006.281**	**108.226**
Baten	**6.877.415**	**2.020.640**	**8.898.055**	**9.180.432**	**282.377**
Mutaties bestemmingsreserve	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**174.151**	**174.151**

1.4 Resultaat 2025 uitgelegd en samengevat

De inwonerbijdrage bij de GMR kan gerelateerd worden aan twee programma's binnen de jaarrekening. Enerzijds het regiobureau met een exploitatierekening en anderzijds het programma Opgaven met een projectadministratie.

Kenmerkend voor het regiobureau is dat het de bedrijfsvoering betreft en de activiteiten over het algemeen aan een kalenderjaar zijn gerelateerd. De ontvangen inwonerbijdrage bij het regiobureau wordt volledig in de staat van baten en lasten opgenomen. Daartegenover komen de uitgaven te staan en per saldo resteert het rekeningresultaat. Een positief resultaat vloeit terug naar de deelnemende gemeenten. Een negatief saldo komt, mits toereikend, ten laste van de algemene reserve.

Het programma Opgaven omvat een groot aantal activiteiten die elk afzonderlijk als een project gedefinieerd kunnen worden. Deze projecten zijn vastgelegd in de regionale agenda en voor deze projecten heeft de GMR met zeventien gemeenten een opgavenovereenkomst afgesloten. De doorlooptijd van de projecten wijkt in veel gevallen af van het kalenderjaar. Daarom worden in het programma Opgaven de ontvangen bijdragen van deelnemende gemeenten en ontvangen subsidies en andere externe bijdragen niet volledig in de staat van baten en lasten opgenomen, maar slechts dat deel ter dekking van de kosten van de projecten. Einde boekjaar resulteert een rekeningresultaat. Subsidies en andere externe middelen blijven conform looptijd van de beschikking

beschikbaar voor het project. Is het project voltooid of niet uitgevoerd, dan wordt het restant van de beschikbare externe middelen terugbetaald.

Voor 2025 is het resultaat als volgt opgebouwd:

Regiobureau	+ € 83.884
Opgaven	+ € 174.151
Totaal	+ € 258.035

Een nadere toelichting op de terug te betalen inwonerbijdrage is opgenomen in paragraaf 3.8.
Volgens artikel 31 lid 8 van de gemeenschappelijke regeling vloeit een positief saldo naar rato terug naar de deelnemende gemeenten.

1.5 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

(alle bedragen in €)

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Lasten	-	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-	-
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Volgens Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet de post Onvoorzien apart als programma worden gepresenteerd. In 2025 zijn geen kosten ten laste van de post onvoorzien geboekt. De post muteert dus niet in het resultaat.
In artikel 25, lid 1, onder c (BBV) wordt gevraagd om in de programmaverantwoording het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien op te nemen.

1.6 Vennootschapsbelasting

In artikel 25, lid 1, onder b (BBV) wordt gevraagd het bedrag voor vennootschapsbelasting te vermelden. Dit is voor de GMR niet van toepassing.
Samenwerkingsverbanden zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, wanneer aan drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. De activiteiten van het samenwerkingsverband moeten worden verricht voor de onmiddellijk of middellijke participerende publiekrechterlijke rechtspersonen;
2. De activiteiten zouden de participanten in het samenwerkingsverband niet tot belastingplicht hebben geleid of zouden zijn vrijgesteld als zij de activiteiten zelf zouden hebben verricht;
3. De participanten moeten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten van het samenwerkingsverband bijdragen in kosten van het samenwerkingsverband. Bij een gemeenschappelijke regeling wordt geacht hieraan te zijn voldaan.

Nadrukkelijk is deze vrijstelling bedoeld voor activiteiten aan of ten behoeve van de deelnemers aan een samenwerkingsverband en voor activiteiten ten behoeve van of aan een derde partij. De vrijstelling heeft alleen betrekking op het overschot dat wordt gerealiseerd door levering aan de deelnemende gemeenten. Wanneer winst wordt gerealiseerd in verband met de levering aan derden, moet hierover in beginsel vennootschapsbelasting betaald worden
De GMR verricht voor derden vooral werk voor “activiteiten verricht in verband met de uitoefening van een overheidstaak of van een publiekrechtelijke bevoegdheid”. Daarbij worden de werkzaamheden kostendekkend uitgevoerd.

De organisatie voldoet aan bovenstaande drie voorwaarden en is daarom vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting.

2 Paragrafen

2.1 Risicobeheersing en weerstandsvermogen

Op grond van artikel 11 BBV moet de GMR in de paragraaf weerstandsvermogen[1] inzicht verschaffen in de robuustheid van de rekening. Het weerstandsvermogen van de GMR is het vermogen om niet structurele financiële tegenvallers op te vangen, zodat taken kunnen voortgezet.

2.1.1 Risico's

De risico's kunnen worden ingedeeld in:

1. Risico's voortvloeiend uit eigen beleid;
2. Risico's voortvloeiend uit het beleid van een hogere overheid;
3. Risico's voortvloeiend uit de samenwerking met andere gemeenten en instanties;
4. Risico's voortvloeiend uit het doen/nalaten van derden;
5. Risico's voortvloeiend uit voor de regio niet te beïnvloeden autonome ontwikkelingen

Risico's voortvloeiend uit het eigen beleid

Er zijn geen risico's voortvloeiend uit het eigen beleid. Om eventuele kortingen op de exploitatie op te vangen, is er op grond van de gemeenschappelijke regeling artikel 31, lid 8 een reserve van in totaal € 100.000 gevormd.

Risico's voortvloeiend uit het beleid van een hogere overheid

Het risico dat een gemeente niet aan zijn betalingsverplichting (de inwonerbijdrage) voldoet, wordt zeer klein geacht. Daarnaast is in de gemeenschappelijke regeling artikel 29, lid 6 vastgelegd dat gemeenten zorgen dat het samenwerkingsverband te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen. Het risico voor de GMR bedraagt bij de zeventien deelnemende gemeenten, conform de begroting 2025, gemiddeld € 452.000. Daarbij geldt een bandbreedte van € 18.000 voor de gemeente Rozendaal tot € 1.880.000 voor de gemeente Nijmegen.

Risico's voortvloeiend uit de samenwerking met andere gemeenten en instanties

Gekeken naar de voorgaande punten en de flexibele inzet van adviseurs, kan het achterwege blijven van financiering van gemeenten, provincie en andere partijen opgevangen worden door het afvloeien van flexibele inzet. Er is een zeer laag risico dat gelden niet betaald worden. Mocht dit het geval zijn, dan worden projecten on-hold gezet en stroomt de flexibele inzet per direct uit.

Risico's voortvloeiend uit het doen/nalaten van derden

De risico's worden beperkt door het hanteren van onze eigen inkoopvoorwaarden. Het maximale risico volgens het verplichtingenregister begin 2025 bedroeg € 254.000 voor een leverancier.

Risico's voortvloeiend uit voor de regio niet te beïnvloeden/autonome ontwikkelingen

Vanaf 2025 gaat de Belastingdienst handhaven op de Wet DBA (Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties). Deze wet heeft als doel schijnzelfstandigheid tegen te gaan en duidelijkheid te scheppen over de arbeidsrelatie tussen opdrachtgevers en zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers). De opheffing van het handhavingsmoratorium is een van de maatregelen die genomen zijn om schijnconstructies te bestrijden en draagt bij aan meer zekerheid op de arbeidsmarkt. Bedrijven en organisaties die mensen als zzp'er inhuren voor werk dat zij niet zelfstandig uitvoeren, kunnen een boete en naheffingen krijgen. De GMR heeft ongeveer 20 inhuurcontracten die voldoen, die te duiden zijn als zzp'er. Deze worden aan de hand van een beoordelingskader getoetst op schijnzelfstandigheid.

[1] Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit (zijnde de middelen waarover de GMR beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de GMR.

Overige verzekerde risico

De GMR heeft de inventaris verzekerd tegen brand en diefstal. Voor personeel is een aansprakelijkheids- en ongevallenverzekering afgesloten. De aansprakelijkheid van bestuurders in de GMR is afgedekt door de verzekering van de gemeente voor de betreffende bestuurder.

2.1.2 Overzicht reserves 2025

Op grond van de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling bedraagt de toegestane omvang van de algemene reserve € 100.000. Deze algemene reserve is per eind 2022 gevormd op basis van het rekeningresultaat over het jaar 2021. In verband met de uittreding van de gemeente Montferland is in 2024 een bedrag van € 4.557 aan de algemene reserve onttrokken. In 2025 is de algemene reserve aangevuld vanuit het resultaat over het jaar 2024.

2.1.3 Rente

Ten aanzien van de rente van de middelen vastgelegd in schatkistbankieren, is het algemene beleidsuitgangspunt om deze ten gunste van de exploitatie te brengen.

2.1.4 Financiële kengetallen

In de paragraaf worden enkele financiële kengetallen opgenomen. De berekeningswijze is via een ministeriële regeling voorgeschreven. Hiermee wordt de (onderlinge) vergelijkbaarheid (van gemeenschappelijke regelingen) bevorderd.

	2025
Netto schuldquote	-2,15%
Solvabiliteitsratio	5,15%
Structurele exploitatieruimte	2,17%

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. De uitkomst geeft geen aanleiding tot verhoogde risico's.

De solvabiliteitsratio geeft het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal weer. Deze ratio ligt net onder de gebruikelijke norm van de provincie, maar past bij een startende organisatie.

Een positief percentage structurele exploitatieruimte geeft aan dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

2.1.5 Conclusie

Kenmerkend voor het risicoprofiel is dat de organisatie beperkt risico loopt en dat voor dit risico een algemene reserve is gevormd. Op basis van de gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem-Nijmegen, artikel 29 lid 6, is de beschikking over voldoende middelen en het nakomen van verplichtingen te allen tijde door de deelnemende gemeenten gewaarborgd.

2.2 Financiering

Algemeen

Artikel 13 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de GMR beschrijft hoe zij in 2025 de investeringen heeft gefinancierd. Het doel van deze paragraaf is inzicht te verschaffen in de financieringssystematiek en de risico's die daarmee samenhangen. Met deze paragraaf wordt eveneens voldaan aan een aantal verplichtingen volgend uit de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet Fido). In de vergadering van het algemeen bestuur op 6 september 2023 is het Treasury statuut vastgesteld.

Rentelasten/baten

De GMR heeft in 2021 met de Rabobank een rekeningcourant-overeenkomst gesloten. Per 1 maart 2022 wordt deelgenomen aan het voor gemeenschappelijke regelingen verplicht gestelde schatkistbankieren.

Rentelasten:	In 2025 sprake van minimale rentelasten
Rentebaten:	In 2025 ongeveer € 109.064 aan rentebaten ontvangen
Renteresultaat:	In 2025 geen sprake van renteresultaat
Toerekening rente aan taakvelden:	In 2025 geen rente toegerekend aan taakvelden

Financieringspositie

Er is een rekeningcourant-overeenkomst met de Rabobank met een tegoed van € 1.510.974. De GMR kent geen langlopende financieringsmiddelen.

Rente-risiconorm

Om het herfinancieringsrisico voor de samenwerkingsverbanden te beperken, is een norm ingesteld waaraan de samenwerkingsverbanden worden getoetst: de rente-risiconorm.
De rente-risiconorm is voor de GMR niet van toepassing aangezien er geen externe langdurige financiering is afgesloten.

Geldstroombeheer

De GMR is verplicht liquiditeitsoverschotten met een drempelbedrag van € 1 miljoen af te storten bij het Rijk (schatkistbankieren).

2.3 Bedrijfsvoering

Algemeen

Artikel 14 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht de GMR om in elk geval de stand van zaken en de voornemens voor de bedrijfsvoering weer te geven. Met bedrijfsvoering worden bedrijfsprocessen bedoeld, die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de vijf opgaven te realiseren. Hierbij staat het belang van een rechtmatig, doelmatig en doeltreffend beleid en beheer voorop.
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor een adequate bedrijfsvoering, het algemeen bestuur heeft hierbij een kaderstellende en controlerende taak. De directeur is tekeningsbevoegd en heeft mandaat om personeel aan te nemen, verplichtingen aan te gaan tot € 100.000 en om opdracht tot betaling tot € 250.000 te geven.

Huisvesting

Vanaf september 2021 heeft de GMR haar kantoor in Elst met dertien werkplekken, maar met de groei van het personeelbestand en de omvang van de flexibele schil, ontstond grote druk op de beschikbare werkplekken en ontmoetings- en vergadermogelijkheden in het kantoor. Inmiddels is een passende nieuwe werkplek gevonden in de WTC-toren in Arnhem.

Personeelszaken

Met de gemeente Nijmegen is een dienstenverleningsovereenkomst voor het uitbesteden van salarisadministratie en ondersteuning op personeelszaken verlengd.

Archief en informatiemanagement

De archiefinspectie is toevertrouwd aan de archiefinspecteur van Rijk van Nijmegen. De GMR heeft afgelopen jaren stappen gezet om te voldoen aan de bepalingen van de Archiefwet en de eigen Archiefverordening. In 2025 vonden meerdere gesprekken plaats met de Archiefinspecteur om de selectie en waardering van archiefwaardige stukken verder te verbeteren.
In 2025 is de samenwerking met M&I partners voortgezet. M&I partners is verantwoordelijk voor: functionaris gegevensbescherming, privacy officer, SISA functioneel beheer en informatie-management.

Verbonden partijen
De GMR heeft, zoals bedoeld in de BBV-voorschriften, geen verbonden partijen.

Schatkistbankieren
De GMR maakt sinds 2022 gebruik van een schatkistbankieren-faciliteit.

Planning & control en administratie
Naast reguliere werkzaamheden uit de planning en control cyclus en het (laten) voeren van de financiële administratie, zijn ondersteunende werkzaamheden voor de vijf opgaven bijvoorbeeld subsidieaanvragen en -verantwoordingen.

Btw-compensatiefonds
De zogenaamde transparante c.q. doorschuif btw kan door de GMR aan de deelnemende gemeenten worden gefactureerd. Deze gemeenten kunnen deze facturen vervolgens bij het zogenaamde btw-compensatiefonds verhalen. In dit jaarverslag worden de cijfers exclusief btw gepresenteerd.

Juridische zaken en inkoop
Ook in 2025 leverde de gemeente Arnhem juridische expertise op het gebied van publiek- en privaatrecht. Op het gebied van inkoop en aanbesteding werd in 2025 gebruik gemaakt van externe adviseur voor de meer complexe vraagstukken.

Rechtmatigheidsverantwoording
Vanaf het verslagjaar 2023 is het dagelijks bestuur verantwoordelijk om een rechtmatigheids-verantwoording af te geven en deze op te nemen in de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur verantwoordt aan het algemeen bestuur in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in, of afwijkingen in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals begroting en interne verordeningen en met de bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Het algemeen bestuur bepaalt de verantwoordingsgrens en spelregels. De uitgangspunten waar het dagelijks bestuur aan moet voldoen zijn vastgelegd in de door de commissie BBV uitgegeven kadernota Rechtmatigheid 2025.

In hoofdstuk 3.3 van dit jaarverslag is de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen over het boekjaar 2025. De uitkomst is dat naar oordeel van het dagelijks bestuur een aanzienlijk deel van de overschrijdingen van de begrote lasten en de totale niet acceptabele afwijkingen blijven onder de verantwoordingsgrens (2% van de lasten).

Op basis van de spelregels, opgesteld door het algemeen bestuur, moeten individuele afwijkingen groter dan € 50.000 aanvullend worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Volgens de door de commissie BBV uitgegeven kadernota Rechtmatigheid 2025 in combinatie met de Financiële verordening 2025 e.v., vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 26 november 2025, worden alleen de overschrijdingen van de lasten in dit jaarverslag toegelicht. Deze overschrijdingen zijn niet meegenomen in tussentijdse begrotingswijzigingen en niet aan het algemeen bestuur gecommuniceerd. In de financiële verordening is tijdig melden als volgt gedefinieerd: onder ‘tijdig melden’ wordt verstaan het melden van de afwijkingen in de P&C producten gedurende het jaar of in de jaarstukken.

Uit de analyse op de begrotingsrechtmatigheid blijkt dat sprake is van afwijkingen van begrote baten en lasten. De afwijkingen zijn toegelicht in hoofdstuk 3.5 Analyse begrotingsrechtmatigheid.

De afwijkingen bestaan uit:
- Regiobureau – overschrijding van lasten (€ 15.746) en overschrijding van baten (€ 99.630)
- Groene groeiregio – overschrijding van lasten (€ 87.577) en overschrijding van baten (€ 89.779)
- Productieve regio – onderschrijding van lasten (€ 15.182) en overschrijding van baten (€ 5.723)
- Ontspannen regio – onderschrijding van lasten (€ 76.835) en overschrijding van baten (€ 35.107)

- Verbonden regio – overschrijding van lasten (€ 41.750) en overschrijding van baten (€ 134.426)
- Circulaire regio – overschrijding van lasten (€ 70.916) en overschrijding van baten (€ 17.432).

Voorwaardencriterium

Als onderdeel van de controle op het voorwaardencriterium heeft de Groene Metropoolregio Arnhem–Nijmegen een zogeheten ‘SPEND-analyse’ uitgevoerd. Hiermee toetsen wij de rechtmatigheid van aanbestedingen. Uit deze analyse blijken twee onrechtmatigheden die hieronder nader worden toegelicht.

Categorie	Bedrag	Toelichting
Administratieve dienstverlening	€ 100.000	Betreft een bestaand contract in het kader van administratieve dienstverlening, waarvan de besteding ultimo 2025 boven de Europese drempelwaarde uitkomt. Daarmee zijn bestedingen in 2025 onrechtmatig gebleken. De GMR heeft passende maatregelen getroffen en eind 2025 een Europese aanbestedingsprocedure gestart.
Project-management	€ 77.000	De GMR heeft met deze leverancier contracten verlengd om projecten te kunnen laten doorlopen, waar dit niet aansluit op de contractpositie met deze leverancier. Daarmee zijn deze verlengingen onrechtmatig gebleken. Nieuwe contracten vanaf juni 2025 zijn via een DAS procedure aanbesteed, waarmee toekomstige onrechtmatigheden kunnen worden voorkomen.

Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O)

De basis voor de toetsing op mogelijke risico’s van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) is de uitgevoerde verbijzonderde interne controles en evaluaties. Uit deze werkzaamheden zijn geen bevindingen gebleken die moeten worden opgenomen voor de rechtmatigheidsverantwoording.

3. Jaarrekening

In dit hoofdstuk staan de volgende paragrafen:

- Staat van baten en lasten
- Toelichting op staat van baten en lasten
- Rechtmatigheidsverantwoording 2025
- Incidentele en structurele baten en lasten
- Analyse begrotingsrechtmatigheid
- Balans per 31 december 2025
- Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
- Toelichting op de posten van de jaarrekening
- Niet in de balans opgenomen verplichtingen
- Publicatie Wet normering topinkomens (WNT)
- Taakvelden
- Overige gegevens

3.1 Staat van baten en lasten

(alle bedragen in €)

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Programma Regiobureau					
Lasten	3.071.384	22.456	3.093.840	3.109.586	-15.746
Baten	3.071.384	22.456	3.093.840	3.193.470	-99.630
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**83.884**	**-83.884**
Programma Opgaven					
Groene groeiregio					
Lasten	1.782.544	52.962	1.835.506	1.923.083	-87.577
Baten	1.782.544	52.962	1.835.506	1.925.285	-89.779
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**2.202**	**-2.202**
Productieve regio					
Lasten	714.221	-57.141	657.080	641.898	15.182
Baten	714.221	-57.141	657.080	662.803	-5.723
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**20.905**	**-20.905**
Ontspannen regio					
Lasten	703.340	264.846	968.186	891.351	76.835
Baten	703.340	264.846	968.186	1.003.293	-35.107
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**111.942**	**-111.942**
Verbonden regio					
Lasten	1.224.000	1.273.066	2.497.066	2.538.816	-41.750
Baten	1.224.000	1.273.066	2.497.066	2.631.492	-134.426
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**92.676**	**-92.676**
Circulaire regio					
Lasten	2.453.310	486.907	2.940.217	3.011.133	-70.916
Baten	2.453.310	486.907	2.940.217	2.957.559	-17.342
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-53.574**	**53.574**
Totaal programma opgaven					
Lasten	6.877.415	2.020.640	8.898.055	9.006.281	-108.226
Baten	6.877.415	2.020.640	8.898.055	9.180.432	-282.377
Mutaties bestemmingsreserve	-	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**174.151**	**-174.151**
Programma Regiobureau en Opgaven					
Lasten	**9.948.799**	**2.043.096**	**11.991.895**	**12.115.867**	**-123.972**
Baten	**9.948.799**	**2.043.096**	**11.991.895**	**12.373.902**	**-382.007**
Mutaties bestemmingsreserve	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**258.035**	**-258.035**

3.2 Toelichting op staat van baten en lasten

De baten en lasten over 2025 bedragen respectievelijk € 12.373.902 en € 12.115.867. Het verschil in baten en lasten en mutatie bestemmingsreserve resulteert in een voordelig rekeningresultaat van totaal € 258.035.

Programma regiobureau

De baten en lasten van het regiobureau bedragen respectievelijk € 3.109.586 en € 3.193.470.

(alle bedragen in €)

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Lasten					
1.1 Salarissen en sociale lasten	1.419.615	-	1.419.615	1.276.861	142.754
3.5.1 Ingeleend personeel	210.874	-	210.874	177.056	33.818
3.8. Overige goederen en diensten	754.628	22.456	777.084	884.439	-107.355
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	746.267	-	746.267	746.267	-
5.1 Rentelasten	-60.000	-	-60.000	3.799	-63.799
7.3 Afschrijvingen	-	-	-	21.164	-21.164
Saldo lasten	**3.071.384**	**22.456**	**3.093.840**	**3.109.586**	**-15.746**
Baten					
3.8 Overige goederen en diensten	124.000	-	124.000	86.182	37.818
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	2.872.384	-9.464	2.862.920	2.922.741	-59.821
4.3.4 Inkomensoverdrachten - provincies	75.000	-	75.000	-	75.000
4.3.8 Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	-	31.920	31.920	75.483	-43.563
5.1 Rentebaten	-	-	-	109.064	-109.064
Saldo baten	**3.071.384**	**22.456**	**3.093.840**	**3.193.470**	**-99.630**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**83.884**	**-83.884**
Bestemmingsreserve					
Toevoeging reserve	-	-	-	-	-
Onttrekking reserve	-	-	-	-	-
Mutaties bestemmingsreserve	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat Regiobureau	**-**	**-**	**-**	**83.884**	**-83.884**

Programma opgaven

Voor de opgaven zijn door de GMR € 9.006.281 aan lasten gerealiseerd. Deze lasten worden gefinancierd door de inwonerbijdrage van de deelnemende gemeenten en subsidies van o.a. provincie en Rijk.

Bij de opgaven Verbonden regio, Circulaire regio en Ontspannen regio zijn drie vorderingen verwerkt die niet realiseerbaar zijn, ontstaan door een lager vastgestelde subsidie dan verwacht.

Groene groeiregio

(alle bedragen in €)

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Lasten					
Algemeen	215.000	-1.244	213.756	209.964	3.792
Versnellingsopgave woningbouw	1.130.000	21.400	1.151.400	1.325.161	-173.761
Gebiedsprocessen	276.544	32.806	309.350	288.951	20.399
Ruimtelijke integratie opgave	161.000	-	161.000	99.007	61.993
Saldo lasten	**1.782.544**	**52.962**	**1.835.506**	**1.923.083**	**-87.577**
Baten					
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	912.544	31.562	944.106	944.082	24
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	-		-	20.000	-20.000
Bijdrage uit subsidies	870.000	-	870.000	899.803	-29.803
Overige ontvangen bijdragen	-	21.400	21.400	61.400	-40.000
Saldo baten	**1.782.544**	**52.962**	**1.835.506**	**1.925.285**	**-89.779**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**2.202**	**2.202**
Bestemmingsreserve					
Reserves toevoeging	-		-	-	-
Reserves onttrekking	-		-	-	-
Mutatie	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat	**-**	**-**	**-**	**2.202**	**2.202**

Productieve regio

(alle bedragen in €)

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Lasten					
Algemeen	316.000	-82.341	233.659	238.714	-5.055
Toekomstbestendige werklocaties	165.000	18.258	183.258	151.690	31.568
Human Capital	158.000	-3.935	154.065	162.951	-8.886
Stimuleren ondernemersschap MKB	75.221	10.877	86.098	88.543	-2.445
Saldo lasten	**714.221**	**-57.141**	**657.080**	**641.898**	**15.182**
Baten					
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	714.221	-61.949	652.272	657.543	-5.271
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	-	-	-	-	-
Bijdrage uit subsidies	-	4.808	4.808	4.808	-
Overige ontvangen bijdragen	-	-	-	452	-452
Saldo baten	**714.221**	**-57.141**	**657.080**	**662.803**	**-5.723**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**20.905**	**-20.905**
Bestemmingsreserve					
Reserves toevoeging	-		-	-	-
Reserves onttrekking	-		-		-
Mutatie	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat Productieve regio	**-**	**-**	**-**	**20.905**	**-20.905**

Ontspannen regio

(alle bedragen in €)

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Lasten					
Algemeen	145.000	20.002	165.002	91.329	73.673
Recreatie en toerisme	321.600	80.554	402.154	280.385	121.769
Groen-blauw raamwerk en landelijk gebied	211.740	157.285	369.025	464.531	-95.506
Cultuur	25.000	7.005	32.005	55.106	-23.101
Saldo lasten	**703.340**	**264.846**	**968.186**	**891.351**	**76.835**
Baten					
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	703.340	111.039	814.379	814.379	-
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	-	117.253	117.253	117.253	-
Bijdrage uit subsidies	-	10.554	10.554	71.661	-61.107
Overige ontvangen bijdragen	-	26.000	26.000	-	26.000
Saldo baten	**703.340**	**264.846**	**968.186**	**1.003.293**	**-35.107**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**111.942**	**-111.942**
Bestemmingsreserve					
Reserves toevoeging	-	-	-	-	-
Reserves onttrekking	-	-	-	-	-
Mutatie	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat Ontspannen regio	**-**	**-**	**-**	**111.942**	**-111.942**

Verbonden regio

(alle bedragen in €)

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Lasten					
Algemeen	489.000	24.438	513.438	350.039	163.399
Voorzieningen en infrastructuur	385.000	218.974	603.974	560.897	43.077
Duurzame mobiliteit en gedrag	350.000	1.029.654	1.379.654	1.627.880	-248.226
Saldo lasten	**1.224.000**	**1.273.066**	**2.497.066**	**2.538.816**	**-41.750**
Baten					
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	1.224.000	243.412	1.467.412	1.470.725	-3.313
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	-	87.542	87.542	97.170	-9.628
Bijdrage uit subsidies	-	938.212	938.212	1.062.747	-124.535
Overige ontvangen bijdragen	-	3.900	3.900	850	3.050
Saldo baten	**1.224.000**	**1.273.066**	**2.497.066**	**2.631.492**	**-134.426**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**92.676**	**-92.676**
Bestemmingsreserve					
Toevoeging reserve	-		-	-	-
Onttrekking reserve	-		-	-	-
Mutaties bestemmingsreserve	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat Verbonden regio	**-**	**-**	**-**	**92.676**	**-92.676**

Circulaire regio

(alle bedragen in €)

	Begroting 2025	Wijziging begroting	Begroting gewijzigd	Realisatie 2025	Verschil realisatie/ begroting
Lasten					
Algemeen	184.486	2.231	186.717	143.877	42.840
Circulaire bouw- en infrastructuur	632.933	9.000	641.933	917.528	-275.595
Grondstoffen en ketens	125.459	-	125.459	129.413	-3.954
Water en klimaatadaptie	68.432	-	68.432	138.797	-70.365
Energietransitie	1.442.000	475.676	1.917.676	1.681.518	236.158
Saldo lasten	**2.453.310**	**486.907**	**2.940.217**	**3.011.133**	**-70.916**
Baten					
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	1.243.310	11.231	1.254.541	1.253.281	1.260
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	-	475.676	475.676	-	475.676
Bijdrage uit subsidies	1.210.000	-	1.210.000	961.870	248.130
Overige ontvangen bijdragen	-		-	742.408	-742.408
Saldo baten	**2.453.310**	**486.907**	**2.940.217**	**2.957.559**	**-17.342**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-53.574**	**53.574**
Bestemmingsreserve					
Reserves toevoeging	-		-	-	-
Reserves onttrekking	-		-	-	-
Mutatie	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat Circulaire regio	**-**	**-**	**-**	**-53.574**	**53.574**

3.3 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten, evenals de balansmutaties, worden getrouw in de jaarrekening verantwoord. Het getrouw opnemen van deze posten maakt drie rechtmatigheidscriteria echter niet rechtstreeks inzichtelijk: het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het criterium misbruik en oneigenlijk gebruik. In deze rechtmatigheidsverantwoording geeft het dagelijks bestuur aan in welke mate bij de in de jaarrekening opgenomen baten, lasten en balansmutaties aan deze criteria is voldaan. Hierbij geldt dat de verantwoorde posten in overeenstemming moeten zijn met de door het algemeen bestuur vastgestelde kaders, waaronder de begroting en de verordeningen van de GMR, alsmede met de relevante wet- en regelgeving.

In de waarderingsgrondslagen van de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 26 november 2025 vastgestelde normenkader van toepasselijke wet- en regelgeving nader toegelicht. Voor de rechtmatigheidsverantwoording wordt een materialiteitsgrens gehanteerd, waarbij uitsluitend financieel materiële afwijkingen worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 242.317. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV van september 2025.

Rechtmatigheidsbevindingen

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, evenals de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen, € 393.489 bedraagt. Dit is hoger dan dan de daarvoor gestelde grens van € 242.317. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het bestuur overigens en bedrag van € 162.415 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

(alle bedragen in €)

	Afwijking
Begrotingscriterium	
1a. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door het dagelijks bestuur vastgesteld autorisatieniveau)	215.989
1b. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	-
2. Ongeautoriseerde reservermutaties	-
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld.	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**215.989**
4. Totaal van de begrotingsrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daar vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	162.415
De niet-accpetabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht	-
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (indien van toepassing inhoudelijk hier toegelicht en in de paragraaf bedrijfsvoering)	177.500
M&O criterium	
6. Geen bevindingen	-
Totaal onrechtmatigheden	393.489
Waarvan acceptabel	162.415
Waarvan niet-acceptabel	231.074

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie zij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Onderschrijding/Overschrijding van lasten welke tijdig via jaarstukken wordt gemeld en verklaard

Regiobureau

In 2025 zijn individuele bijdragen van deelnemers van de Regioreis verantwoord als baten, in tegenstelling tot voorgaande jaren (negatieve lasten).

Groene groeiregio

In 2025 is co-financiering aan lasten verantwoord als baten in plaats van negatieve lasten.

Productieve regio

In 2025 zijn werkzaamheden getemporiseerd. De lagere lasten zijn onvoldoende tot uiting gekomen in een begrotingswijziging.

Ontspannen regio

In 2025 zijn werkzaamheden van projecten doorgeschoven naar volgende jaren. De lagere lasten onvoldoende tot uiting gekomen in een begrotingswijziging.

Verbonden regio

In 2025 hebben sommige activiteiten extra lasten en baten gegenereerd die onvoldoende tot uiting zijn gekomen in begrotingswijziging.

Circulaire regio

In 2025 zijn extra lasten met betrekking tot Circualaire bouw- en infrastructuur onvoldoende tot uiting gekomen in de begrotingswijziging.

3.4 Incidentele en structurele baten en lasten

(alle bedragen in €)

	Realisatie 2025	Incidenteel 2025	Structureel 2025
Lasten			
1.1 Salarissen en sociale lasten	3.237.977	-109.926	3.347.903
3.5.1 Ingeleend personeel	4.187.582	-	4.187.582
3.8. Overige goederen en diensten	3.894.078		3.894.078
4.3.8 Inkomensoverdrachten - Overige instellingen en personen	771.267	-	771.267
5.1 Rentelasten	3.799		3.799
7.3 Afschrijvingen	21.164		21.164
Totaal lasten	**12.115.867**	**-109.926**	**12.225.793**
Baten			
3.8 Goederen en diensten	86.182	86.182	-
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	8.297.174	-	8.297.174
4.3.4 Inkomensoverdrachten - provincies	3.000.889	-216.994	3.217.883
4.3.8 Inkomensoverdrachten - Overige instellingen en personen	880.593	-	880.593
5.1 Rentebaten	109.064	10.370	98.694
Totaal baten	**12.373.902**	**-120.442**	**12.494.344**
Saldo	**258.035**	**-10.516**	**268.551**
Bestemmingsreserve			
Toevoeging reserve	-	-	-
Onttrekking reserve	-	-	-
Mutaties bestemmingsreserve	**-**	**-**	**-**
Resultaat Regiobureau	**258.035**	**-10.516**	**268.551**

Conform de Financiële verordening artikel worden incidentele baten en lasten onder € 50.000 niet in het overzicht als incidenteel opgenomen.;

In 2025 is een uitkering van het UWV ontvangen voor de loonkosten over 2023 en 2024, inclusief, betreffende rentederving een werknemer die langdurig arbeidsongeschikt is geweest.

Binnen de opgaven Verbonden regio, Circualire regio en Ontspannen regio zijn drie vorderingen verwerkt die niet invorderbaar blijken als gevolg van een lager dan verwacht vastgestelde subsidie. Deze vorderingen zijn afgeboekt ten laste van de niet bestede inwonerbijdrage.

GMR heeft in 2025 twee medewerkers op detacheringsbasis uitgeleend aan de NOVEX.

3.5 Analyse begrotingsrechtmatigheid

Bij de totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording over 2025, zoals opgenomen in hoofdstuk 2.3, heeft de GMR een toets uitgevoerd op het begrotingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid als volgt omschreven:

“Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma’s (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn.”

Conform de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de commissie BBV wordt onderscheid gemaakt tussen begrotingsafwijkingen die wel en niet meetellen in de foutevaluatie ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording.

In de onderstaande tabel zijn per programma de overschrijdingen ten opzichte van de begroting weergegeven, uitgesplitst naar de verschillende typen begrotingsafwijkingen. Aansluitend wordt per type begrotingsafwijking een toelichting gegeven.

(alle bedragen in €)

	Afwijking lasten	Afwijking baten	Over- of Onderschrijding	Conclusie t.a.v. rechtmatigheid
Programma Regiobureau				
Regiobureau	15.746	99.630	overschrijding	rechtmatig indien tijdig gemeld
Programma Opgaven				
Groene groeiregio	87.577	89.779	overschrijding	Overschrijding baten indien tijdig gemeld, overschrijding lasten onrechtmatig maar acceptabel
Productieve regio	15.182	5.723	onderschrijding	rechtmatig indien tijdig gemeld
Ontspannen regio	76.835	35.107	onderschrijding	rechtmatig indien tijdig gemeld
Verbonden regio	41.750	134.426	overschrijding	Overschrijding baten indien tijdig gemeld, overschrijding lasten onrechtmatig maar acceptabel
Circulaire regio	70.916	17.342	overschrijding	Overschrijding baten indien tijdig gemeld, overschrijding lasten onrechtmatig maar acceptabel

Op basis van de bepalingen van de Kadernota Rechtmatigheid 2025 worden de afwijkingen hieronder individueel toegelicht.

Overschrijdingen van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die tot een begrotingswijziging hebben geleid maar bij tijdig melden niet meetellen in foutevaluatie

Uit de analyse op de begrotingsrechtmatigheid blijkt dat voor de opgaven Groene groeiregio, Verbonden regio en Circulaire regio sprake is van afwijkingen van begrote baten en lasten. Het algemeen bestuur autoriseert de begroting op het saldo van baten en lasten; in bovenstaande analyse is daarmee rekening gehouden.

Toelichting op begrotingsafwijkingen

In hoofdstuk 2.3 (Bedrijfsvoering) is per programma een toelichting opgenomen op de begrotingsafwijkingen.

3.6 Balans per 31 december 2025

	ref	31-12-2025	31-12-2024
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1		
Investeringen met economisch nut		123.620	33.288
		123.620	**33.288**
Financiële vaste activa			
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2	4.768	4.768
		4.768	**4.768**
Vlottende activa			
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3		
Vorderingen op openbare lichamen		1.576.302	1.637.247
Uitzettingen in 's Rijks schatkist		3.309.517	4.292.506
Liquide middelen	4	1.510.974	121.710
Overlopende activa	5		
Overige nog te ontvangen bedragen		390.019	900.663
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen		42.150	110.266
		6.828.962	**7.062.392**
TOTAAL ACTIVA		**6.957.350**	**7.100.447**

	ref	31-12-2025	31-12-2024
		€	€
PASSIVA			
Vaste passiva			
Eigen vermogen	6		
Algemene reserve		100.000	95.443
Bestemmingsreserve		-	31.911
Onverdeeld resultaat boekjaar		258.035	244.429
		358.035	**371.783**
Voorzieningen	7		
Voorziening verlofuren		-	-
Voorziening verlieslatend contract		31.281	-
		31.281	**-**
Vlottende passiva			
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één	8		
Overige schulden		2.348.052	1.471.570
Overlopende passiva	9		
Vooruit ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen		3.875.252	4.892.152
Overige overlopende passiva		344.730	364.942
		6.568.034	**6.728.664**
TOTAAL PASSIVA		**6.957.350**	**7.100.447**

3.7 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.
De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zijn betrekking hebben. Verliezen en risico's, die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen al zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Samenwerkingsverbanden zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, ingeval aan drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. De activiteiten van het samenwerkingsverband moeten worden verricht voor de onmiddellijk of middellijke participerende publiekrechtelijke rechtspersonen;
2. De activiteiten zouden de participanten in het samenwerkingsverband niet tot belastingplicht hebben geleid of zouden zijn vrijgesteld als zij de activiteiten zelf zouden hebben verricht;
3. De participanten moeten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten van het samenwerkingsverband bijdragen in kosten van het samenwerkingsverband. Bij een gemeenschappelijke regeling wordt geacht hieraan te zijn voldaan.

Nadrukkelijk is deze vrijstelling bedoeld voor activiteiten aan of ten behoeve van de deelnemers aan een samenwerkingsverband en voor activiteiten ten behoeve van of aan een derde partij. De vrijstelling heeft alleen betrekking op het overschot dat wordt gerealiseerd door levering aan de deelnemende gemeenten. Wanneer winst wordt gerealiseerd in verband met de levering aan derden moet hierover in beginsel vennootschapsbelasting betaald worden.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van de activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurends beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Algemene waarderingsgrondslagen voor rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van het kader zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekend dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van artikel 17, Financiële verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en misbruik en oneigenlijk gebruik criterium omvat:

    - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 26 november 2025 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
    - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van lasten onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld;
    - Ten aanzien van het M&O criterium is de in diverse beleidsnotities (o.a. Controleprotocol) opgenomen onderdelen van M&O leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening.
  Dit betekent dat:
    - Een verantwoordingsgrens van 2% is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
    - Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. De afschrijvingen zijn in het algemeen lineair berekend en gerelateerd aan de verwachte economische levensduur, met inachtneming van de restwaarde. Eventuele tegemoetkomingen worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs. Duurzame waardevermindering van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in acht genomen.
In de financiële verordening is het afschrijvingsbeleid opgenomen. Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs onder € 10.000 worden niet geactiveerd. Voor inrichting van gebouwen en inventaris is de afschrijvingstermijn 15 jaar.Voor computers en telefoons (mobiele apparatuur) is de afschrijvingstermijn op 3 jaar gesteld.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid zijn in mindering gebracht op de aldus bepaalde waarde van de vordering.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor zover liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, is hiermee indien noodzakelijk, bij de waardering rekening gehouden.

Overige activa en passiva

Activa worden conform artikel 63, lid 1 (BBV) gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Passiva worden gewaardeerd conform artikel 63, lid 7 (BBV) op basis van nominale waarde.

Eigen vermogen

De grondslag van het eigen vermogen is bepaald als de resultante van de, volgens wettelijke voorschriften van BBV, afzonderlijk gewaardeerde activa en de schulden, voorzieningen en overlopende posten.
In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van het algemeen bestuur. In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat de algemene reserve maximaal € 100.000 bedraagt. Reserves worden onderverdeeld in algemene reserve en bestemmingsreserve. Zodra het algemeen bestuur aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis een bestuursbesluit genomen voor het einde van het beteffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Alle posten in de rekening van baten en lasten worden opgenomen voor de aan het verslagjaar toe te rekenen bedragen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en verliezen die op de balansdatum in rechte afdwingbaar zijn of zijn aan te merken als een ‘feitelijke’ verplichting waarbij het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen of verliezen middelen of andere activa de onderneming zullen verlaten en van de verplichtingen en verliezen een betrouwbare schatting is te maken.
Het bedrag dat als voorziening wordt opgenomen, is de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen en verliezen af te wikkelen. Bij deze schatting is zoveel mogelijk rekening gehouden met alle risico’s en onzekerheden die samenhangen met de voorziening. Voor zover de uitgaven voor de afwikkeling van voorzieningen op derden kunnen verhaald, zijn deze vergoedingen niet in de voorziening betrokken maar als afzonderlijk actief op de balans opgenomen.
Tenzij anders vermeld in deze toelichting, zijn de voorzieningen gewaardeerd tegen de nominale waarde. Bij waardering tegen de contante waarde is de voorziening contant gemaakt tegen de actuele marktrente per balansdatum (disconteringsvoet vóór belastingen), gebaseerd op hoogwaardige ondernemingsobligaties.
De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een al bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.
Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van ‘het jaarlijks vergelijkbaar volume’ is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

3.8 Toelichting op de posten van de balans

1. Materiële vaste activa

Het waardeverloop van de overige materiële vast activa is als volgt samen te vatten:

Investeringen met economisch nut

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Inventaris	103.060	33.288
Computers en telefoons	20.560	-
Totale materiële vaste activa	**123.620**	**33.288**

Verloopoverzicht materiële vaste activa

	Boekwaarde 01-01-25	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boekwaarde 31-12-25
	€	€	€	€	€	€	€
Inventaris	33.288	90.936	-	21.164	-	-	103.060
Computers en telefoons	-	20.560	-	-	-	-	20.560
Totaal	**33.288**	**111.496**	**-**	**21.164**	**-**	**-**	**123.620**

De afschrijvingen zijn in het algemeen lineair berekend en gerelateerd aan de verwachte economische levensduur, met inachtneming van de restwaarde.

Verloopoverzicht investeringskrediet

	Benodigd krediet	Geautoriseerd krediet	Investeringen	Saldo krediet	Raming investeringen
	€	€	€	€	€
Inventaris					
Verbouwingskosten	50.000	50.000	50.000	-	50.000
Inrichtingskosten	41.000	41.000	40.936	64	41.000
Aanpassing automatisering	19.000	19.000	-	19.000	19.000
Computers en telefoons					
Laptops	30.000	30.000	20.560	9.440	30.000
	140.000	**140.000**	**111.496**	**28.504**	**140.000**

2. Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één of langer

Alle vorderingen hebben een looptijd langer dan 1 jaar.

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Borgsom	4.768	4.768
Totaal	**4.768**	**4.768**

3. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Vorderingen op openbare lichamen

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Btw-compensatiefonds samenwerkingsverband	1.566.302	1.446.225
Debiteuren	10.000	191.022
Totaal	**1.576.302**	**1.637.247**

Uitzettingen in ’s Rijksschatkist

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Schatkistbankieren NL 51 RABO 0374 5541 61	3.309.517	4.292.506
Totaal	**3.309.517**	**4.292.506**

Uitzettingen in ’s Rijksschatkist

Voor het schatkistbankieren is een drempelbedrag berekend. Dit drempelbedrag is ingesteld om te voorkomen dat elke dag alle positieve banksaldi afgeroomd moeten worden naar nihil. Het drempelbedrag is € 1.000.000 (0,75% van de begrote lasten met een minimum van € 1.000.000).

alle bedragen x € 1.000

	Verslagjaar				
(1)	**Drempelbedrag**	**1.000**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's rijks schatkist aangehouden middelen**	620	609	740	520
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	380	391	260	480
(3b) = (1) > (2)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
	Verslagjaar				
(1) Berekening drempelbedrag					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	9.949			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	9.949			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat € 500 miljoen te boven gaat	0			
(1) = (4b) x 0,02 + (4c) 0,002 met een minimum van € 1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is, is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	Drempelbedrag	1.000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	55.778	55.415	68.064	47.795
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's rijks schatkist aangehouden middelen	620	609	740	520

4. Liquide middelen

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Rabobank NL 15 RABO 039 8279 02	1.510.974	121.710
Totaal	**1.510.974**	**121.710**

5. Overlopende activa

Overige nog te ontvangen bedragen

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Nog te ontvangen rente	22.262	43.193
Nog te ontvangen subsidies overige Nederlandse overheidslichamen	210.908	640.516
Nog te ontvangen subsidies overige Europese overheidslichamen	155.989	-
Nog te vorderen inwonerbijdrage	-	189.401
Netto lonen	860	-
Overige vorderingen	-	27.554
Totaal	**390.019**	**900.663**

Voor de verwerking in het verloopoverzicht is de definitief vastgestelde subsidieresultaatpositie (eindstand) bepalend. Als gevolg hiervan sluit het saldo per 1 januari 2025 in het individuele verloopoverzicht niet één-op-één aan op de eindstand zoals opgenomen in de jaarrekening 2024. De geaggregeerde beginstand sluit echter wel aan bij de gepresenteerde stand in de jaarrekening 2024.

Verloopoverzicht Nog te ontvangen subsidies overige Nederlandse overheidslichamen

(alle bedragen in €)

Zaaknummer	Omschrijving	Saldo 1-jan-25	Ontvangen	Realisatie	Saldo 31-dec-25
	VAT kosten	-		54.481	54.481
2024-001929	Slim en Schoon Onderweg Arnhem-Nijmegen 2024	-319.053		341.006	21.953
2024-011861	Multidisciplinaire leerlijn Bouwen en Regiseren	1.650		2.083	3.733
2024-004576	Jaarplan circulair opdrachtgeverschap GMR 2023	-44.965		60.049	15.084
2024-009190	Ondersteuning procesbegeleiding GMR voor netcongestie	-54.752		66.360	11.608
2024-012745	Toekomst bestendig bouwen	-175.431	306.880	586.360	104.049
Totaal		**-592.551**	**306.880**	**1.110.339**	**210.908**

Verloopoverzicht nog te ontvangen overige Europese overheidslichamen

(alle bedragen in €)

Omschrijving	Saldo 1-jan-25	Ontvangen	Realisatie	Uitbetaald	Saldo 31-dec-25
DeCarb-Pro	91.788	-71.188	4.813	-	25.413
Pathways2Reslience	-56.191	-	71.267	115.500	130.576
	35.597	**-71.188**	**76.080**	**115.500**	**155.989**

Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Vooruitbetaalde kosten	42.150	110.266
Totaal	**42.150**	**110.266**

6. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bedraagt € 349.463 en bestaat uit een algemene reserve van € 100.000 en onverdeeld resultaat boekjaar van € 258.049.

Verloop overzicht eigen vermogen:

Algemene reserve

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Beginstand	95.443	100.000
Allocatie van het resultaat voorgaand jaar	4.557	-
Onttrekking		-4.557
Eindstand	**100.000**	**95.443**

Op grond van de gemeenschappelijke regeling mag de algemene reserve € 100.000 zijn. Deze algemene reserve is eind 2022 gevormd uit het rekeningresultaat van 2021. Op basis van allocatie van het resultaat van voorgaand jaar is de algemene reserve aangevuld tot € 100.000.

Bestemmingsreserve

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Beginstand	31.911	83.255
Allocatie van het resultaat voorgaand jaar	-31.911	75.000
Onttrekking	-	-126.344
Eindstand	**-**	**31.911**

Op basis van de allocatie van het resultaat voorgaand jaar de bestemmingsreserve gerestitueerd aan de 17 deelnemende gemeenten.

Resultaat boekjaar

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Beginstand	244.427	197.682
Allocatie van het resultaat voorgaand jaar	-244.427	-197.682
Mutatie uit resultaatbestemming	258.035	244.429
Eindstand	**258.035**	**244.429**

De resultaatbestemming over het verslagjaar 2024 is op 9 juli 2025 door het algemeen bestuur vastgesteld. Het gerealiseerde resultaat over 2024 bedroeg € 244.429. Het algemeen bestuur heeft besloten dit resultaat als volgt te bestemmen.

Een bedrag van € 4.557 wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Het resterende bedrag € 239.872 wordt, conform artikel 31 van de Gemeenschappelijke Regeling, terugbetaald aan de deelnemende gemeenten. Daarnaast is het niet-benutte deel van de bestemmingsreserve 2021, ter grootte van € 31.911, terugbetaald.

7. Voorziening

Voorziening verlofuren

Op basis van overzicht verlofuren per ultimo 2025 is er geen bovenmatig saldo van bovenwettelijk verlofuren.

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Beginstand	-	25.000
Dotatie	-	-
Vrijval	-	-25.000
Eindstand	**-**	**-**

Voorziening verlieslatend contract

Als gevolg van de verhuizing naar de nieuwe locatie in Arnhem en het uitblijven van een nieuwe huurder voor de locatie in Elst, is voor de resterende huurverplichtingen een voorziening voor een verlieslatend contract gevormd.

In december 2025 is een factuur voor de huurpenningen voor januari 2026 ontvangen. Deze is ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Beginstand	-	-
Dotatie	35.750	-
Onttrekking	-4.469	-
Eindstand	**31.281**	**-**

7. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Overige schulden

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Loonheffing	231.467	156.890
Afdracht pemies sociale verzekeringen	386	-
Premies pensioen- en sociale fondsen	49.238	36.049
Nog te betalen declaraties	-	746
Crediteuren	1.278.140	846.593
Terug te betalen subsidies het Rijk	162.476	-
Terug te betalen subsidies overige Nederlandse overheidslichamen	626.345	431.293
Totaal	**2.348.052**	**1.471.570**

Voor de verwerking in het verloopoverzicht is de definitief vastgestelde subsidieresultaatpositie (eindstand) bepalend. Als gevolg hiervan sluit het saldo per 1 januari 2025 in het individuele verloopoverzicht niet één-op-één aan op de eindstand zoals opgenomen in de jaarrekening 2024. De geaggregeerde beginstand sluit echter wel aan bij de gepresenteerde stand in de jaarrekening 2024.

Verloopoverzicht terug te betalen subsidies het Rijk

(alle bedragen in €)

Kenmerk	Omschrijving	Saldo 1-jan-25	Ontvangen	Terug-betaald	Realisatie	Saldo 31-dec-25
2020-000081473	Rijksmiddelen Woondeal	249.018	-	-	86.542	162.476
Totaal		**249.018**	**-**	**-**	**86.542**	**162.476**

Verloopoverzicht terug te betalen subsidies overige Nederlandse overheidslichamen

(alle bedragen in €)

Kenmerk	Omschrijving	Saldo 1-jan-25	Ontvangen	Terug-betaald	Realisatie	Saldo 31-dec-25
2023-000763	S&SO regio Arnhem-Nijmegen 2022 2e tranche	159.239		159.239		-
2023-009774	Slim en Schoon Onderweg Arnhem-Nijmegen 2023	177.918	-	170.040	7.878	-
2024-006095	Uitvoering Woondeal Proces Arnhem-Nijmegen	244.822	300.360	-	359.700	185.482
2024-006096	Uitvoering Woondeal Uitvoering Arnhem-Nijmegen	351.058	138.254	-	394.372	94.940
2024-006098	Oprichting personele pools Arnhem-Nijmegen	66.357	-	-	-	66.357
2025-008363	Slim en Schoon Onderweg Arnhem-Nijmegen (Provincie)	-	960.000	-	743.262	216.738
2025-008363	Slim en Schoon Onderweg Arnhem-Nijmegen (Gemeenten)	-	160.000	-	97.172	62.828
Totaal		**999.393**	**1.558.614**	**-**	**1.594.506**	**626.345**

8. Overlopende passiva

Vooruit ontvangen bijdragen overige Nederlandse overheidslichamen

De post vooruit ontvangen bijdrage overige overheidslichamen bedraagt ultimo 2025 € 4.141.175. Het programma Opgaven binnen de GMR wordt gefinancierd vanuit inwonerbijdragen en subsidies.

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Nog te besteden subsidies overige Nederlandse overheidslichamen	3.795.252	4.021.694
Terug te betalen inwonerbijdrage	-	434.657
Overlopende verplichtingen inwonerbijdrage	80.000	435.801
Totaal	**3.875.252**	**4.892.152**

Voor de verwerking in het verloopoverzicht is de definitief vastgestelde subsidieresultaatpositie (eindstand) bepalend. Als gevolg hiervan sluit het saldo per 1 januari 2025 in het individuele verloopoverzicht niet één-op-één aan op de eindstand zoals opgenomen in de jaarrekening 2024. De geaggregeerde beginstand sluit echter wel aan bij de gepresenteerde stand in de jaarrekening 2024.

Verloopoverzicht Nog te besteden subsidies overige Nederlandse overheidslichamen

(alle bedragen in €)

Kenmerk	Omschrijving	Saldo 1-jan-25	Ontvangen	Terug-betaald	Realisatie	Correctie	Uitbetaald	Verrekenen	Saldo 31-dec-25
Groene groeiregio									
2022-016158	Procesgelden regionale woondeals 2022	21.194	-	-	-	-	-	-	21.194
2023-004272	Ondersteuning woningbouwprojecten woondeals GMR	110.744	-	94.136	-	-	-	-	16.609
2024-000638	Procesgelden regionale Woondeal GMR 2023	-27.600	35.500	-	7.924	-	-	-24	-
2025-000997/1261	Wijk- en dorpsgericht werken	-	274.253	-	52.988	-	189.113	-	32.153
2025-013982	Adviseur gebiedsprogramma Veluwezoon	-	152.000	-	-	-	-	-	152.000
Totaal Groene groeiregio		**104.338**	**461.753**	**94.136**	**60.912**	**-**	**189.113**	**-24**	**221.956**
Productieve regio									
2023-006348	Human Capital Akkoord regio Arnhem-Nijmegen	-10.005	20.000	-	4.808	-	-	5.187	-
P6004	RPW 2024	-29.464	30.000	-	536	-	-	-	-
Totaal Productieve regio		**-39.469**	**50.000**	**-**	**5.344**	**-**	**-**	**5.187**	**-**
Ontspannen regio									
2023-011810	Vitaliteitsprogramma en verhaallijnen GMR	-10.200	3.500	9.432	-	-	-	-16.132	-
2024-010556	Uitvoering ambitiedocument verhaallijnen GMR	29.840	29.840	-	39.455	-2.320	-	-	22.545
2024-010559	Uitvoering vitaliteitsprogramma	31.000	31.000	-	28.268	2.320	-	-	31.412
2025-011315	Gebiedsaanpak Oostelijke Beekdalen Veluwezoom	-	91.440	-	20.070	-	-	-	71.370
2025-011326	Gebiedsaanpak Groene mantel Blauwe motor	-	67.000	-	-	-	-	-	67.000
2025-013755	Coördinatie Groen-blauw raamwerk regioarrangement	-	95.232	-	-	-	-	-	95.232
	Realisatieplan Middengebied	-	40.000	-	-	-	-	-	40.000
Totaal Ontspannen regio		**50.640**	**358.012**	**9.432**	**87.793**	**-**	**-**	**-16.132**	**327.559**
Verbonden regio									
P5024	Mobiliteitsaanpakker	-50.000	50.000	-	-	-	-	-	-
P5014	Campusaanpak Nijmegen 2022	12.390		12.390	-	-	-	-	-
	Mobiliteitsfonds	429.014	-	-	-	-	-	-	429.014
2025-010860	Impulsmaatregelen A12/A50	-	83.306	-	-	-	-	-	83.306
Totaal Verbonden regio		**391.404**	**133.306**	**12.390**	**-**	**-**	**-**	**-**	**512.320**
Circulaire regio									
2023-0000701938	NPL Warmtetransitie	487.223	309.433	-	327.877	-	-	-	468.779
2023-001107	Aanjagen Conceptueel bouwen	20.116	-	-	20.116	-	-	-	-
2023-004501	Regionaal expertisecentrum energie voor bedrijven	-45.000	25.661	-	-	-	-	-19.339	-
2024-007307	REE ontzorging het klein en micro MKB	-	-	-	112.704	-230.360	-	-	117.656
GMR-2024-0047	RES 2024	391.994	510.387	-	215.224	-	-	-	687.157
P7024	Kwaliteitsbudget	-	788.499	-	-	-	-	-	788.499
	REE Regio Deal VNO-NCW	230.360	154.112	-	72.090	230.360	-	-	82.022
	Rijksmiddelen netcongestie	370.500	370.500	-	181.694	-	-	-	559.306
Totaal Circulaire regio		**1.455.193**	**2.158.592**	**-**	**929.705**	**-**	**-**	**-19.339**	**2.703.419**
Regiobureau									
	Regio Deal VAT kosten	45.000	-	-	15.000	-	-	-	30.000
Totaal Regiobureau		**45.000**	**-**	**-**	**15.000**	**-**	**-**	**-**	**30.000**
Totaal		**2.007.106**	**3.161.663**	**115.958**	**1.098.754**	**-**	**189.113**	**-30.308**	**3.795.254**

Verloopoverzicht Inwonerbijdrage

(alle bedragen in €)

	Saldo 01-01-2025	Besteed in 2025	Te besteden in 2026	Saldo 31-12-2025
Regiobureau	-	-		-
Groene groeiregio	32.806	32.806		-
Productieve regio	37.095	37.095	80.000	80.000
Ontspannen regio	117.426	117.426	-	-
Verbonden regio	239.474	239.474	-	-
Circulaire regio	9.000	9.000	-	-
Totaal	**435.801**	**435.801**	**80.000**	**80.000**

Overige overlopende passiva

	31-12-2025	31-12-2024
	€	**€**
Nog te besteden bijdragen overige partijen	-	101.303
Nog te betalen kosten	344.716	261.661
Nog te betalen accountants- en administratiekosten	-	1.979
Totaal	**344.716**	**364.943**

3.9 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huurverplichtingen

De GMR is een huurovereenkomst aangegaan voor de kantoorruimte aan de Nieuwe Stationsstraat 10 te Arnhem. De huurverplichting is aangegaan voor een periode van 5 jaar en loopt tot en met 31 september 2026. De totale huurverplichting bedraagt € 364.549.

Huurverplichting binnen 1 jaar	€ 77.797	
Huurverplichting binnen 1-5 jaar	€ 286.752	Tot en met 30-09-2030

De GMR is een huurovereenkomst aangegaan voor een ruimte aan de Square de Meeûs 1-1000 te Brussel. De huurverplichting is aangegaan voor een periode en loopt tot en met 31 maart 2025. De totale huurverplichting bedraagt € 16.969.

Huurverplichting binnen 1 jaar	€	8.484	
Huurverplichting binnen 1-5 jaar	€	8.484	Tot en met 31-12-2027

Accountants- en administratiekosten

Accountants- en administratiekosten worden conform artikel 49 van het BBV verantwoord in het jaar waarin de prestatie plaatsvindt. Voor 2026 wordt een uitgave van € 50.000 verwacht.

Regio Deal

De Regio Deal gaat inmiddels het derde jaar in en bij veel projecten zijn de eerste resultaten zichtbaar.
Wat betreft de Toekomstbestendig bouwen, looptijd tot en met 31 december 2027, bedraagt de verplichting na aftrek van de mutatie 2025 € 605.377.
Medio 2025 is voor het project Wijk- en dorpsgericht werken een verlenging van de looptijd toegekend. Dit heeft geen effect op de co-financiering en voor dit project resteert een verplichting van € 71.100.

Naast deze twee projecten neemt de GMR deel aan het project Human Capital Akkoord waarvoor TEB penvoerder is. Dit project loopt tot 31-12-2026 en de verplichting voor de GMR bedraagt € 158.000.

3.10 Publicatie Wet normering topinkomens

Op 1 januari 2013 is de WNT in werking getreden. De WNT is van toepassing op de GMR. De maximale bezoldiging van een topfunctionaris bedraagt per kalenderjaar ten hoogste € 246.000, dit betreft het algemeen bezoldigingsminimum.
De leden van het dagelijks- en algemeen bestuur van de GMR vallen onder het begrip topfunctionaris als bedoeld in de WNT, maar ontvangen van de GMR geen bezoldiging.
De directie van de GMR valt onder het begrip topfunctionaris als bedoeld in de WNT. De directie bestaat uit één lid:
Drs. H. Tiemens (1 januari 2025 - 31 december 2025).

Verantwoordingsmodellen

WNT-verantwoording 2025 GMR

1a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog vier jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

(alle bedragen in €)

Gegevens 2025	H. Tiemens
Functiegegevens	**Regiodirecteur**
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	130.615
Beloningen betaalbaar op termijn	22.951
Subtotaal	**153.566**
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t
Bezoldiging	153.566
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t

(alle bedragen in €)

Gegevens 2024	H. Tiemens
Functiegegevens	**Regiodirecteur**
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	132.998
Beloningen betaalbaar op termijn	22.736
Subtotaal	**155.734**
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t
Bezoldiging	155.734
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t

1b Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing

1c Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing

1d Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Algemeen Bestuur

Gegevens 2025 Naam topfunctionaris	functie
A. Marcouch (burgemeester Arnhem)	
M. Slinkman (burgemeester Berg en Dal)	
D.A. Bergman (burgemeester Beuningen)	
L.W.C.M. van der Meijs (burgemeester Doesburg)[1]	
A.C. Hofland (wnd burgemeester Doesburg)[1]	
S.W.P.J. Sengers (burgemeester Druten)	
H.B. Hieltjes (burgemeester Duiven)	
J.W.M.S. Minses (burgemeester Heumen)	
P.T.A.M. Kalfs (burgermeester Lingewaard)	
I van Dijk (burgermeester Mook en Middelaar)	
H.M.F. Bruls (burgemeester Nijmegen)	voorzitter
P. Hoytink-Roubos (burgemeester Overbetuwe)[2]	
R. van den Dam (wethouder Overbetuwe)[2]	
A.M.J. Schaap (burgemeester Renkum)[3]	
M.A. Fränzel (wnd burgemeester Renkum)[3]	
C.F. van Eert (burgemeester Rheden)	
E. Weststeijn (burgemeester Rozendaal)[4]	
I. Timmer (wnd burgemeester Rozendaal)	
A.J. van Hout (burgemeester Westervoort)	
R.D. Helmer-Englebert (burgemeester Wijchen)	
L.J.E.M. van Riswijk (burgemeester Zevenaar)	

[1] L.W.C.N. van der Meijs (burgemeester van Doesburg) per 10 maart 2025 vervangen door A.C. Hofland (wnd burgemeester Doesburg)
[2] P. Hoytink-Roubos (burgemeester Overbetuwe) per 4 februari 2025 vervangen door R. van Dam (wethouder Overbetuwe)
[3] A.M.J. Schaap (burgemeester Renkeum) per 10 juni 2025 vervangen door M.A. Fränzel (wnd burgemeester Renkum)
[4] E. Weststeijn (burgemeester Rozendaal) per 25 september vervangen door I. Timmer (wnd burgemeester Rozendaal)

Dagelijks Bestuur

Gegevens 2025 Naam topfunctionaris	functie
P.T.A.M. Kalfs (burgermeester Lingewaard)	
H.M.F. Bruls (burgemeester Nijmegen)	voorzitter
L.J.E.M. van Riswijk (burgemeester Zevenaar)	

1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100

Niet van toepassing.

1f Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing.

1g Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.11 IV3 taakvelden

alle bedragen in €

	Begroting		Realisatie		
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning					
0.4 Overhead	3.660.145	3.660.145	3.731.802	3.397.242	334.560
	3.660.145	**3.660.145**	**3.731.802**	**3.397.242**	**334.560**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat					
2.1 Verkeer en vervoer	1.983.628	1.983.628	2.121.139	2.188.777	-67.638
	1.983.628	**1.983.628**	**2.121.139**	**2.188.777**	**-67.638**
3. Economie					
3.1 Economische ontwikkeling	4.084.188	4.084.188	4.113.269	4.115.714	-2.445
3.4 Economische promotie	402.154	402.154	440.612	280.385	160.227
	4.486.342	**4.486.342**	**4.553.881**	**4.396.099**	**157.782**
5. Sport, cultuur en recreatie					
5.5 Cultureel erfgoed	401.030	401.030	420.216	519.637	-99.421
	401.030	**401.030**	**420.216**	**519.637**	**-99.421**
8.Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.151.400	1.151.400	1.183.757	1.325.161	-141.404
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	309.350	309.350	363.107	288.951	74.156
	1.460.750	**1.460.750**	**1.546.864**	**1.614.112**	**-67.248**
Totaal	**11.991.895**	**11.991.895**	**12.373.902**	**12.115.867**	**258.035**

0.4 Overhead

Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, dat wil zeggen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.
Bij de GMR betekent dat programma regiobureau en alle algemene onderdelen van programma opgaven onder het taakveld overhead worden gepresenteerd.

2.1 Verkeer en vervoer

Tot dit taakveld behoren de taken op het gebied van ver verkeer te land (inclusief voetgangers en bijbehorende droge infrastructuur.
Bij de GMR zijn de speerpunten van de Verbonden regio gekwalificeerd als ‘Verkeer en vervoer’.

3.1 Economische ontwikkeling

Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.
Bij de GMR vallen speerpunten van Productieve regio, Circulaire regio en Groene groeiregio onder het taakveld ‘Economische ontwikkeling’. De subsidieverstrekking aan TEB wordt ook verantwoord onder 3.1 Economische ontwikkeling.

3.4 Economische promotie

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het scheppen van fysieke condities voor alle vormen van bedrijvigheid.
Bij de GMR valt het speerpunt ‘Duurzaam toerisme’ onder het taakveld ‘Economische promotie’.

5.5 Cultureel erfgoed

Tot dit taakveld behoren taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk van cultureel erfgoed.

Bij de GMR worden de speerpunten ‘Groen-blauw raamwerk’ en ‘’Sterke culturele infrastructuur’ onder het taakveld ‘Cultureel erfgoed’ gepresenteerd.

8.1 Ruimte en leefomgeving

Tot dit taakveld behoren taken op het gebied van de ruimtelijke ordening en ontwikkeling en functietoedeling van de leefomgeving.
De GMR verantwoord het speerpunt ‘Versnellingsopgave woningbouw’ onder het taakveld ‘Ruimte en leefomgeving’.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie.
Het speerpunt ‘Uitwerking verstedelijkingsstrategie’ van de opgave groene groei is de door de GMR gekwalificeerd als ‘Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen).

3.12 Overige gegevens

Controleverklaring

Groningensingel 1
Postbus 9221
6800 KB ARNHEM
telefoon (088) 236 7777
e-mail: Audit@Flynth.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen te Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen op 31 december 2025 alsmede een getrouw beeld van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de staat van baten en lasten over 2025;
2. de balans per 31 december 2025;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de rechtmatigheidsverantwoording 2025;
5. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
6. het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (IV3 taakvelden).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 26 november 2025 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel
Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 242.317. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 en 3 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve-, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarstukken opgenomen andere informatie
De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- het jaarverslag;
- de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag en de paragrafen in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten
Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2025 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling informatieverstrekking sisa.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling informatieverstrekking sisa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering sisa-verantwoordingsinformatie 2025 in bijlage 2 van de Regeling informatieverstrekking sisa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fraude of fouten niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen;

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en getrouw weergeven van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen op 31 december 2025 alsmede het getrouw weergeven van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

In dit kader is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 26 november 2025, het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder;

- tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 7 april 2026
Flynth Audit B.V.

Digitaal ondertekend door Mark Vink

M. Vink RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

M.V.

BIJLAGEN

Bijlage 1 Algemene informatie GMR en inwoneraantallen

Algemene informatie GMR

Naam : Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Rechtspersoon : Publiekrechtelijke rechtspersoon

Bezoekadres (t/m 2025) : Nijverheidsweg 2a, 6662 NG Elst

Kamer van Koophandel : 81903421

Inwoneraantallen

Gemeente	Per 01-01-2024
Arnhem	167.651
Berg en Dal	35.478
Beuningen	26.723
Doesburg	11.081
Druten	19.581
Duiven	24.869
Heumen	16.839
Lingewaard	47.342
Mook en Middelaar	8.153
Nijmegen	187.011
Overbetuwe	48.909
Renkum	31.419
Rheden	43.656
Rozendaal	1.831
Westervoort	15.152
Wijchen	41.543
Zevenaar	45.050
Totaal	**772.288**

Bijlage 2 Bestuurlijke opgaveteams per 31-12-2025

Groene groeiregio

Carol van Eert (Rheden)	- *bestuurlijke opdrachtgever*
Boy Jansen (Druten)	- *ambtelijke opdrachtgever*
Aad van Orden (Zevenaar)	Cathelijne Bouwkamp (Arnhem)
Noël Vergunst (Nijmegen)	Maarten van den Bos (Lingewaard)
Sijmen Versluijs (Beuningen)	Gea Hofstede (Rheden)
Geert Gerrits (Wijchen)	Ronald Thoonen (Druten)

Productieve regio

Sigrid Sengers (Druten)	- *bestuurlijke opdrachtgever*
Dirk van Eeten (Overbetuwe)	- *ambtelijke opdrachtgever*
Huub Hieltjes (Duiven)	John Brom (Nijmegen)
Ronald ter Hoeven (Rheden)	Arthur Boone (Zevenaar)
Maurits van der Geijn (Arnhem)	Anouk Dam (Wijchen)

Ontspannen regio

Nick Hubers (Lingewaard)	- *bestuurlijke opdrachtgever*
David de Vries (1Stroom)	- *ambtelijke opdrachtgever*
Rik van den Dam (Overbetuwe)	Noël Vergunst (Nijmegen)
Jan Derksen (Westervoort)	Kees Telder (Beuningen)
Eva van Esch (Arnhem)	Erik Weijers (Berg en Dal)
Dorus Klomberg (Rheden)	

Verbonden regio

Nermina Kundiç (Arnhem)	- *bestuurlijke opdrachtgever*
Igor van der Valk (Lingewaard)	- *ambtelijke opdrachtgever*
Wijnte Hol (Overbetuwe)	Frans Houben (Beuningen)
René Derksen (Lingewaard)	Twan Bronkhorst (Wijchen)
Cilia Daemen (Nijmegen)	Toon Albers (Zevenaar)
Pepijn Baneke (Heumen)	Ronald Thoonen (Druten)

Circulaire regio

Tobias van Elferen (Nijmegen)	- *bestuurlijke opdrachtgever*
Dyanne Kocken (Beuningen)	- *ambtelijke opdrachtgever*
Joa Maouche (Renkum)	Evert Westerbeek (Overbetuwe)
Laura Kaper (Westervoort)	Maarten van den Bos (Lingewaard)
Pascal Cobussen (Beuningen)	Bea Schouten (Wijchen)
Bart Kagei (Zevenaar)	Alex ten Westeneind (Berg en Dal)

Bijlage 3 SiSa verantwoordingen

Regio Deal 4e tranche

VRO	J96B	Regiodeals 4e tranche	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/01*	Kenmerk/ beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/02*	Naam actielijn/ programmalijn/ pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/03*	Besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J96B/04*	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. *Aard controle R* *Indicator: J96B/05*
			030005 Provincie Gelderland	2024-012745	Toekomstbestendig bouwen	571.446	333.602
			030005 Provincie Gelderland	2025-000997	Wijk- en dorpsgericht werken	32.961	40.027
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C96B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/06*	Totale cumulatieve besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J96B/07*	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. *Aard controle R* *Indicator: J96B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/09*	
			030005 Provincie Gelderland	657.154	780.866		
			030005 Provincie Gelderland	32.961	51.869		
			Cumulatieve besteding uitvoeringskosten zijnde kosten ten behoeve van Voorbereiding, Administratie en Toezicht (VAT-kosten) (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/10*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage *Aard controle R* *Indicator: J96B/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/12*		
			-	138.002	Nee		
			-	6.922	Nee		

Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw

VRO	J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: J210B/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J210B/03*	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/04*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J210B/06*
			030005 Provincie Gelderland	43.314	351.058	12	3.000	Nee

Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (Rpml)

LVVN	L35B	Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (Rpml) (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L35B/01*	Besteding (jaar T) aan directe uitvoeringskosten ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: L35B/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L35B/03*
			030005 Provincie Gelderland	20.070	Nee
			Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L35B/04*	Naam maatregelpakket *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L35B/05*	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen per maatregelpakket *Aard controle R* *Indicator: L35B/06*
			030005 Provincie Gelderland	Gebiedsaanpak Oostelijke Beekdalen Veluwezoom	20.070
			030005 Provincie Gelderland	Gebiedsaanpak Groene mantel blauwe motor	0

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Nieuwe Stationsstraat 10
6811 KS Arnhem
info@gmr.nl
www.gmr.nl

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Accountantsverslag controle 2025

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Flynth

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
T.a.v. het algemeen bestuur
Nieuwe Stationsstraat 10
6811 KS ARNHEM

Groningensingel 1
Postbus 9221
6800 KB ARNHEM
telefoon (088) 236 7777
e-mail audit@flynth.nl

kenmerk
661077217/MV/0582

behandeld door
M. Vink RA

datum
7 april 2026

onderwerp
Accountantsverslag 2025

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2025. Dit verslag bevat de belangrijkste uitkomsten van de door ons uitgevoerde werkzaamheden, waarvan wij vinden dat die voor u relevant zijn voor een goed begrip van de jaarrekening 2025 en voor het beoordelen van de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met hetgeen is uiteengezet in onze opdrachtbrief.

Ons accountantsverslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit onze controle. In de rapportage nemen we u mee in de belangrijkste uitkomsten van werkzaamheden, zoals ons oordeel over uw schattingen, gehanteerde materialiteit en onderkende risico's. De structuur van de rapportage vindt u terug in de inhoudsopgave op de volgende pagina.

Wij benadrukken het belang van een open communicatie als essentieel onderdeel van het controleproces. Wij hebben deze rapportage op 24 maart 2025 met uw directie besproken. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Wij bedanken de medewerkers van uw organisatie voor de samenwerking. Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,
Flynth Audit B.V.

Digitaal ondertekend door Mark Vink

M. Vink RA

Flynth Audit B.V. is lid van BKR International. Bankrekeningnummer IBAN NL67 RABO 0106 6642 20 - BIC: RABONL2U.
Handelsregister 09063021. www.flynth.nl
Dienstverlening vindt plaats onder algemene voorwaarden, op aanvraag verkrijgbaar en gedeponeerd bij de KvK in Arnhem.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Bestuurlijke samenvatting
Hoofdstuk 2	Jaarrekening
Hoofdstuk 3	Jaarverslag (en paragrafen)
Hoofdstuk 4	Significante risico's
Hoofdstuk 5	Interne beheersing
Hoofdstuk 6	Externe ontwikkelingen

Bijlage A	Niet-gecorrigeerde bevindingen
Bijlage B	Gecorrigeerde bevindingen
Bijlage C	SiSa – Fouten en onzekerheden
Bijlage D	Onafhankelijkheid
Bijlage E	Onze communicatie met u

Hoofdstuk 1: Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

Onze controle

Wij hebben de accountantscontrole van de jaarrekening 2025 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (hierna: GMR) afgerond. Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring voor de getrouwheid. Dit alles is onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door het algemeen bestuur. Verder hebben we geen indicaties van fraude en/of niet-naleving van wet- en regelgeving.

De gehanteerde materialiteit, respectievelijk uitvoerings-materialiteit, bedraagt € 242.000 respectievelijk € 170.000.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden.

De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.

Uw financiële positie

In 2025 heeft de gemeenschappelijke regeling een positief resultaat van € 258.000 gerealiseerd.
Het gerealiseerde resultaat op het Regiobureau bedraagt € 84.000. Het gerealiseerde resultaat op de overige opgaven bedraagt € 174.000. Het resultaat op de overige opgaven komt voort uit lagere besteding dan is bijgedragen door de deelnemende gemeente. Dit is verwerkt op basis van hernieuwde afspraken.

Voor een nadere toelichting hierop verwijzen wij u naar hoofdstuk 3.1 van de jaarrekening, de staat van baten en lasten over 2025 inclusief de bijbehorende toelichting.

Belangrijkste bevindingen

Wij merken in de controle dat de organisatie haar afsluitproces heeft doorontwikkeld ten opzichte van voorgaand jaar. Hierdoor is de reguliere controle soepeler verlopen dan voorgaand jaar. Wel zien we dat door de toename van het aantal subsidies ook de verantwoordingsdruk is toegenomen. U bent bezig om de bezetting en de inrichting van het Regiobureau aan te passen aan deze toenemende verantwoordingsdruk.

De belangrijkste bevindingen uit de controle hebben betrekking op het afsluitproces en naleving van het BBV, een aantal specifieke casussen (zie pagina 10), de administratie van subsidiebaten en de hieruit volgende balansposities en de uitvoering van de VIC.
Daarnaast vragen wij de aandacht van uw organisatie voor het ordelijk en navolgbaar documenteren van onderbouwingen van prestatieleveringen.

Belangrijkste aandachtspunten 2026

Naar aanleiding van onze controle over het boekjaar 2025 willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie de volgende aandachtspunten voor 2026 benoemen:

1. navolgbare onderbouwing van specificaties met betrekking tot subsidiebaten;
2. op juiste en navolgbare wijze documenteren van specifieke onderwerpen;
3. het doorontwikkelen van de VIC op de inkopen;
4. het doorontwikkelen van het proces rondom de SiSa-verantwoording.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Hoofdstuk 2: Jaarrekening

Jaarrekening – Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordings- en rapportagegrens	We hebben vastgesteld dat in de financiële verordening de verantwoordingsgrens is opgenomen ter hoogte van 2% van de totale lasten exclusief dotaties reserves. Het besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze controleverklaring hanteert een percentage van 2% voor fouten, waardoor de rechtmatigheidsverantwoording dezelfde zekerheid verschaft. In de financiële verordening heeft u verder een rapportagegrens opgenomen van € 50.000.
Normenkader	Het normenkader heeft u geactualiseerd op basis van wijzigingen in wet- en regelgeving. Uw inventarisatie van regelgeving bestaat uit externe en interne regelgeving. We constateren dat u de actualisatie nauwkeurig heeft uitgevoerd en het normenkader aansluit op de geldende externe en interne regelgeving.
Begrotingscriterium	We constateren in uw rechtmatigheidsverantwoording een overschrijding op de lasten van € 216.000. De diverse afwijkingen op de baten en onderschrijdingen op de lasten hebben in overeenstemming met de afspraken in de financiële verordening grotendeels niet tot onrechtmatigheden geleid, aangezien deze tijdig zijn gemeld.
Misbruik en Oneigenlijk (M&O) gebruik criterium	We constateren dat de uitgevoerde werkzaamheden toereikend zijn om tot een oordeel te komen voor de rechtmatigheidsverantwoording. U heeft effectieve M&O maatregelen waarbij geen rechtmatigheidsafwijkingen en/of onduidelijkheden geconstateerd zijn die consequenties hebben voor getrouwe beeld van de jaarrekening. Momenteel heeft u uw M&O beleid opgenomen in diverse beleidsdocumenten. Gelet op de toenemende groei van de organisatie adviseren wij u om een expliciete beleidsnotitie op te stellen en vast te laten stellen door het algemeen bestuur.
Voorwaardecriterium	Het voorwaardecriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. U heeft afwijkingen van de Europese aanbestedingsrichtlijnen geconstateerd van in totaal € 177.000. Dit bedrag aan onrechtmatigheden is meegenomen in de door het dagelijks bestuur opgestelde rechtmatigheidsverantwoording ten behoeve van het boekjaar 2025.
Oordeel	Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de getrouwe weergave van de rechtmatigheidsverantwoording gecontroleerd. Het dagelijks bestuur geeft, na de doorgevoerde correcties, een niet rechtmatig maar acceptabel oordeel. Wij komen niet tot een ander oordeel dan het dagelijks bestuur. Ons oordeel wordt dan ook niet aangepast als gevolg van het oordeel van het dagelijks bestuur.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Uw belangrijkste schattingen samengevat

Algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het dagelijks bestuur belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die bij het opstellen van de jaarrekening 2025 zijn gemaakt geëvalueerd. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende motivering.

Belangrijke schattingen	Onze beoordeling 2024	Onze beoordeling 2025	Toelichting
Beoordeling subsidiebaten met subsidievoorwaarden			Bij het rapporteren wordt gemonitord in hoeverre is voldaan aan de gestelde subsidievoorwaarden en worden de subsidiebaten geactualiseerd. Wi achten de inschatting lichtelijk optimistisch.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

= controleverschil = Optimistisch = Evenwichtig = Voorzichtig

Jaarrekening – Nadere toelichting

Wijziging in overige wet- en regelgeving	In de jaarrekening 2025 zijn geen stelsel- of schattingswijzigingen verwerkt. De gemeenschappelijke regeling heeft de jaarrekening verder opgesteld volgens de verslaggevingsvereisten van het besluit begroting en verantwoording (BBV).
Bevestiging van de directie	Wij hebben de directie ter confirmatie een schriftelijke bevestigingen gevraagd aangaande zijn verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving. Van de directie van de GMR is een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.
Reikwijdte van de controle	Er zijn geen meningsverschillen met de directie noch het dagelijks bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en het dagelijks bestuur de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Wet Normering Topinkomens (WNT)	Wij wijzen u erop dat het op grond van de WNT een wettelijke verplichting is om het jaarverslag uiterlijk 1 juli in het jaar t+1 openbaar te maken. Daarnaast geldt het uitgangspunt dat de WNT-gegevens gedurende 7 jaar algemeen toegankelijk en eenvoudig vindbaar moeten zijn. Openbaarmaking kan gebeuren door het plaatsen van uw jaarverslag op uw website. Binnen de WNT gelden specifieke regels voor de samenloop van uitvoerende topfuncties bij verschillende WNT-instellingen. In overeenstemming met het controleprotocol WNT hebben wij geen controlewerkzaamheden uitgevoerd op de naleving van deze anticumulatieregeling. Dit is net als in voorgaande jaren in de controleverklaring tot uitdrukking gebracht.
Controlebevindingen – presentatiecorrecties	Wij merken dat de organisatie verbeterslagen heeft doorgemaakt ten opzichte van voorgaand boekjaar. Wij constateren echter ook dat niet alle voorgenomen plannen en besluiten op juiste wijze zijn doorgezet en vertaald naar de jaarrekening. Zo hebben wij diverse controlebevindingen en presentatiecorrecties geconstateerd. Deze correcties zagen onder andere toe op interpretatie van BBV en salderen van baten en lasten. Details van deze bevindingen zijn opgenomen in bijlage B van dit verslag. Wij adviseren deze bevindingen in het afsluitingsproces 2026 mee te nemen.
Presentatiewijziging staat van baten en lasten	Met ingang van 2025 is de presentatie van de staat van baten en lasten aangepast met als doel om meer transparantie te geven over niet bestede inwonerbijdrage binnen de opgaven. Dit heeft tot gevolg dat de gerealiseerde baten in lijn liggen met de gewijzigde begroting. Bovendien is sprake van een resultaat binnen de opgaven, indien meer of minder is besteed dan is bijgedragen door de deelnemende gemeenten. Dit is conform het algemeen bestuur besluit van 2 april 2025.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Nadere toelichting

Vordering op gemeenten afgehecht (€ 189.000)

De vorig jaar gesaldeerde vordering op gemeenten van € 189.000, bestaande uit te weinig eigen bijdrage Slim en Schoon Onderweg (SSO) 2022 en 2024 en overlopende reserveringen inwonerbijdrage, is afgehecht met het overschot 2025 conform het algemeen bestuur besluit van 26 november 2025. Deze zijn als negatieve baten verantwoord in 2025 en opgenomen in het overzicht incidentele baten en lasten in de jaarrekening.

Bovendien is in 2024 op twee subsidieprojecten meer lasten, en daarmee baten en een vordering, verantwoord dan in 2025 is ontvangen van de subsidieverstrekker. Deze bedragen van resp. € 19.000 en € 16.000 zijn eveneens als negatieve baten verantwoord in 2025 en opgenomen in het overzicht incidentele baten en lasten in de jaarrekening.

Mobiliteitsfonds (€ 429.000)

Onder de nog te besteden subsidies op de balans staat ook een nog een bedrag van € 429.000 van gelden die in het verleden zijn ontvangen en die betrekking hebben op het mobiliteitsfonds.
Het afgelopen jaar heeft geen mutatie plaatsgevonden op deze reservering. Conform het dagelijks bestuur (plus) besluit van 12 november 2025 worden deze middelen toegevoegd aan het bestedingsplan Verbonden regio 2026, onderverdeeld naar 7 onderwerpen. Wij adviseren u om de voortgang van het bestedingsplan te blijven volgen. Op het moment dat geen sprake is van een feitelijke verplichting zal het bedrag terugbetaald moeten worden aan de deelnemende gemeenten.

Ziekengeld UWV (€ 109.000)

We hebben geconstateerd dat in 2025 een UWV ziektewetuitkering van € 110.000 is ontvangen voor een medewerker in verband met loonkosten uit 2023 en 2024. Deze zijn in eerdere jaren niet als vordering of negatieve lasten opgenomen. Deze baten zijn in de jaarrekening 2025 verantwoord en opgenomen in het overzicht incidentele baten en lasten. U was niet op de hoogte van deze mogelijke vordering, ondanks dat in 2023 bezwaar is aangetekend door de gemeente Nijmegen.
Door uitbesteding van werkzaamheden aan externe partijen bestaat het risico dat er geen informatie bekend is over eventuele onzekerheden over rechten en verplichtingen. We adviseren tenminste halfjaarlijks uitvraag te doen bij de serviceorganisaties over eventuele onzekerheden over rechten en verplichtingen, zoals die het gevolg zijn van rechtszaken.

Toekomstig Bouwen

Binnen het Regio Deal project Toekomst Bouwen heeft u vertraging opgelopen welke u voornemens bent in de rest van de looptijd (t/m 2027) in te lopen. U heeft de Provincie Gelderland (de subsidieverstrekker) hiervan gedurende 2025 op de hoogte gesteld. Momenteel bent u bezig de publiek-private samenwerking vorm te geven. In het geval dit niet slaagt, dan zult u het project afschalen, zodat de Rijksbijdrage over de gehele looptijd onder de 50% van de totale subsidiabele projectkosten blijft. In 2025 heeft u relatief meer Rijksbijdrage genoten ten opzichte van de initiële begroting. U bent van mening dat momenteel geen sprake is van een lagere vaststelling van de subsidie indien het project wordt afgeschaald en de Rijksbijdrage over de gehele looptijd onder de 50% blijft van de totale subsidiabele projectkosten. Wij vragen uw aandacht voor het periodiek evalueren van het maximale percentage en het maximumbedrag dat de subsidieverstrekker bijdraagt. In 2025 achten wij uw inschatting ten aanzien van dit project aan de optimistische kant.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Nadere toelichting

Proces opstellen SiSa	Vanaf 2025 legt u verantwoording af over ontvangen specifieke uitkeringen middels de SiSa (Single information, Single audit). Dit doet u over een vijftal specifieke uitkeringen die ontvangen zijn van de Provincie Gelderland. Bij de eindejaarscontrole hebben we diverse afwijkingen geconstateerd die in de definitieve SiSa verantwoording zijn gecorrigeerd. Wij vragen uw aandacht voor navolgbare aansluitingen tussen de verantwoording en onderbouwende documentatie.
Verbijzonderde Interne Controle (VIC)	De GMR heeft de VIC grotendeels belegd bij een externe partij, die zijn werkzaamheden verricht op basis van het interne controleplan. Tijdens de interim-controle hebben wij reeds geconstateerd dat de VIC haar werkzaamheden op het inkoopproces niet geheel conform afspraken heeft afgerond. Ook bij de eindejaarscontrole bleek dat de werkzaamheden niet tijdig (niet voor aanvang controle) waren afgerond en niet voldoende items waren gecontroleerd. Tot slot is er een afwijking geconstateerd als gevolg van onjuiste afgrenzing van de lasten, zie ook bijlage A. De rol van de VIC kan en moet beter worden ingebed in de organisatie.
Prestatielevering inkopen	Om de getrouwheid en rechtmatigheid van de materiële kosten vast te stellen is het onderbouwen en ordelijk administreren en archiveren van prestatieleveringen van belang. Wij constateren dat de organisatie hier beleid voor heeft geformaliseerd en in 2025 ook aandacht heeft gehad voor het verbeteren van onderbouwen van prestatieleveringen.
Subsidiebaten en overlopende activa/passiva	Wij constateren dat de GMR met een totaalspecificatie is gaan werken, waarin alle subsidievoorschotten en bestedingen overzichtelijk worden opgenomen en volgbaar is vanuit de financiële administratie. De volgende stap is het opnemen van totaalcontroles door zichtbare aansluiting te maken met de mutaties in het grootboek en verschillen te verklaren, zoals met betrekking tot de beginbalans en wanneer een project wordt gedekt vanuit de subsidies én inwonerbijdrage. Bovendien adviseren wij u om het aantal memoriaalboekingen te beperken tot een minimum.
Voorwaardecriterium - Spendanalyse	Ten behoeve van het voorwaardecriterium binnen de rechtmatigheidsverantwoording heeft de VIC een spend-analyse uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van het algemeen bekende en aanvaarde model Beter Aanbesteden van expertisecentrum PIANOo. Bij de spend-analyse zijn twee onrechtmatigheden geconstateerd van in totaal € 177.000. Wij hebben de spend-analyse gecontroleerd en hierbij geen verdere bijzonderheden geconstateerd.
Verordende bevoegdheid	Begin 2026 is de verordende bevoegdheid verruimd naar het verstrekken van subsidies die toezien op de uitvoering van de taken die de GMR heeft op basis van de gemeenschappelijke regeling. In 2025 is enkel sprake geweest van verstrekte subsidies aan The Economic Board, waarvoor reeds bevoegdheid bestond.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Hoofdstuk 3: Jaarverslag (en paragrafen)

Jaarverslag – Kwaliteit toelichting

Jaarverslag voldoet aan eisen BBV

In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag na de doorgevoerde correcties voldoet aan de eisen die het BBV hieraan stelt.

Aandacht voor frauderisico's als onderdeel van risicobeheersing

De GMR heeft geen integrale frauderisicoanalyse opgesteld. In de jaarstukken wordt ook niet gerapporteerd over fraude. Wij adviseren u om te overwegen om een integrale fraude risico analyse op te stellen en om hierover te rapporteren in het jaarverslag.

Verenigbaarheid jaarrekening en jaarverslag

Wij zijn verplicht vast te stellen of wij op grond van de tijdens de controle verkregen informatie onjuistheden of tegenstrijdigheden hebben geconstateerd tussen de jaarrekening en het jaarverslag die gebruikers van de jaarstukken zouden kunnen beïnvloeden. Dit is naar onze mening niet het geval.
Uit onze werkzaamheden blijkt dat wij geen informatie hebben verkregen die strijdig is met de toelichting in het jaarverslag. Op basis hiervan achten we de toelichting verenigbaar.

Informatiewaarde

We hebben de informatiewaarde van uw jaarrekening gebaseerd op de inzichtelijkheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses vanuit het perspectief van het algemeen bestuur. De inzichtelijkheid is toereikend en heeft de aandacht van het dagelijks en algemeen bestuur.
U heeft in de toelichting van de balans toegelicht wat de kern elementen zijn van de post en de mutatie binnen de post.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Hoofdstuk 4: Significante risico’s

Jaarrekening – Significante risico's

Omschrijving risico	Aanpak directie	Eigen controlewerkzaamheden
De directie bevindt zich in een positie om fraude te plegen door interne beheersing te doorbreken. Het risico is verondersteld in alle entiteiten aanwezig te zijn. Wij hebben dit risico specifiek onderkend ten aanzien van de memoriaalboekingen rond het afsluitproces.	Gegeven de aard van het risico waarbij interne beheersing wordt doorbroken kan dit risico niet worden gemitigeerd door middel van interne beheersing.	Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierdoor functiescheidingen worden doorbroken. Wij hebben middels en geautomatiseerde tool journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het dagelijks bestuur.

Omschrijving risico	Aanpak directie	Eigen controlewerkzaamheden
Het risico bestaat dat subsidiebaten worden opgenomen zonder dat daadwerkelijk aan de onderliggende subsidie-voorwaarden is voldaan, of zonder dat recht bestaat op deze baten. Een frauderisico bij de verantwoording van opbrengsten is verondersteld in alle entiteiten aanwezig te zijn. Wij hebben dit risico specifiek onderkend ten aanzien van de verantwoording van subsidiabele activiteiten waar subsidie-voorwaarden op van toepassing zijn.	Gegeven de aard van het risico, waarbij subsidiebaten zonder bestaand recht kunnen worden verantwoord, kan de directie dit risico slechts beperkt mitigeren. Hoewel procedures zijn ingericht voor de beoordeling van subsidiabele activiteiten en voorwaarden, blijft sprake van beoordelingsruimte die niet volledig door interne beheersing kan worden afgedekt.	Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing rondom de verantwoording van subsidiebaten, waar subsidievoorwaarden op van toepassing zijn. Wij hebben op basis van risicocriteria transacties geselecteerd die betrekking hebben op de verantwoording van subsidiebaten en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer het inspecteren van brondocumenten, zoals subsidiebeschikkingen, voortgangsrapportages en realisatieoverzichten, en het verifiëren van de aansluiting tussen gerealiseerde activiteiten en de verantwoorde subsidiebaten. Wij hebben geen significante transacties geïdentificeerd die naar hun aard of omvang afwijken van de normale bedrijfsuitoefening of die duiden op het opnemen van subsidiebaten zonder dat de onderliggende voorwaarden zijn vervuld. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het ten onrechte verantwoorden van subsidiebaten.

Conclusie
Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden hebben wij het onderkende risico tot een aanvaardbaar niveau teruggebracht. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden alsmede gevoerde gesprekken met de organisatie hebben wij geen signalen en/of vermoedens van fraude.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

Uw verantwoordelijkheid

- De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het dagelijks bestuur en de directie. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het opzetten en onderhouden van interne beheersmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële rapportage, de werking van de bedrijfsvoering en naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.
- Het uitvoeren en bijwerken van de frauderisicoanalyse als onderdeel van de interne beheersing, inclusief het beoordelen van de impact en waarschijnlijkheid van frauderisico's, zoals omkoping corruptie en cybersecurity, en de maatregelen om deze te beperken.
- Het waarborgen dat de cultuur en de omgeving van uw organisatie integer zijn en ethisch gedrag bevorderen.
- Het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van het bestuur en de directie wordt gebracht; en
- Daarnaast is het bestuur verantwoordelijk voor het monitoren van het risico op managementfraude, voor het bepalen of de interne beheersmaatregelen voldoende zijn om frauderisico's te identificeren, voor de beoordeling van de competentie en integriteit van zichzelf en van het overige management en voor het versterken van een cultuur van integriteit en ethisch gedrag.

Onze verantwoordelijkheid

- Wij hebben een fraudediscussie gevoerd en bevestigingen verkregen van de directie en anderen binnen de organisatie ten aanzien van de interne beheersing, risico-inschattingen (inclusief de processen om de risico's op fraude in de organisatie te identificeren en erop in te spelen), en eventuele kennis met betrekking tot fraude of vermoede fraude.
- Verder hebben wij de directie verzocht om informatie die het eventueel aan zijn werknemers heeft meegedeeld over haar visie op bedrijfspraktijken en ethisch gedrag.
- Daarnaast hebben wij inzicht verkregen in de wijze waarop het bestuur toezicht uitoefenen op de door de directie gevolgde processen om de risico's op fraude te identificeren en hierop in te spelen.
- Wij hebben de geplande controlewerkzaamheden gecommuniceerd met het dagelijks bestuur.
- Wij moeten adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude.

Geen aanwijzingen

Tijdens onze controlewerkzaamheden zijn geen aanwijzingen van fraude onder onze aandacht gekomen. De werkzaamheden voor de frauderisico's zijn opgenomen in de voorgaande sectie van significante (fraude)risico's.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Jaarrekening – Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

Beoordeling interne beheersing frauderisico's

Wij hebben naast onze eigen werkzaamheden tevens beoordeeld in hoeverre frauderisico's intern beheerst worden. De uitkomsten zijn onderstaand opgenomen:

- Bewustzijn
  - We nemen waar dat de medewerkers die we hebben gesproken een integere houding hebben. U heeft ook trainingen hiervoor uitgevoerd, waarbij de aandacht voornamelijk ligt in het primaire proces.
- Preventieve maatregelen
  - We nemen in de opzet van de processen geen leemte waar die aanleiding geven tot en aanvullende frauderisico factoren. Wanneer de interne beheersing meeweegt in de risico inschatting van de verbijzonderde interne controle dient u wel de werking vast te stellen middels deelwaarneming.
- Detectieve maatregelen
  - Uit uw maatregelen zijn geen fraudes gebleken, zoals u ons ook heeft bevestigd.
    We constateren ruimte voor verbetering bij de verbijzonderde controle door de fraude-risicoanalyse hierin te verwerken en specifieke werkzaamheden voor erkende frauderisico's uit te voeren.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Hoofdstuk 5: Interne beheersing

Algeheel beeld interne beheersing

Rapportage interim

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in oktober 2025 een interim-controle uitgevoerd.

Deze interim-controle is primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover deze van belang is voor onze accountantscontrole van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

Onze bevindingen hebben wij opgenomen in de door ons uitgebrachte managementletter.
Wij verwijzen voor meer informatie over onze bevindingen naar deze rapportage.

Rapportage IT

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Daarnaast maken wij in onze controleaanpak de afweging voor welke processen en stromen wij een gegevensgerichte aanpak passend vinden en voor welke processen en stromen wij in belangrijke mate steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen. In onze uitgebrachte managementletter hebben wij enkele adviespunten opgenomen die de IT-omgeving van uw organisatie raken.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Hoofdstuk 6: Externe ontwikkelingen

Disclaimer
De externe ontwikkelingen zoals opgenomen op de volgende pagina's, zijn geformuleerd vanuit de naleving BBV en voor grote werkgevers. Deze externe ontwikkelingen zijn niet allemaal relevant voor de gemeenschappelijke regeling, maar mogelijk wel voor de deelnemende gemeenten.

Cybersecurity – van verplichting naar kracht

Cybersecurity voor gemeenschappelijke regelingen: van verplichting naar kracht
Instellingen in de sector lokale overheid beheren grote hoeveelheden gevoelige data en systemen die vitale infrastructuur aansturen. Door snelle digitalisering en toenemende geopolitieke spanningen groeien de risico's. Tegelijkertijd stellen normen als BIO 2.0 en NIS2 steeds hogere eisen aan uw cyberbeveiliging. De invoering van BIO 2.0 maakt een stevige en gestructureerde aanpak nu urgent.

Waar het vaak misgaat
Veel instellingen in de sector lokale overheid hebben onvoldoende overzicht van hun systemen, getroffen maatregelen en verantwoordelijkheden. Zonder duidelijke regie blijft cybersecurity tussen afdelingen zweven. Uit penetratietesten die bij instellingen in de sector lokale overheid uitgevoerd zijn, blijkt dat de basis regelmatig ontbreekt. Denk aan eenvoudig te raden wachtwoorden en onvoldoende bewustzijn bij medewerkers.

Graag geven we u een vijftal concrete stappen mee voor de cybersecurity
1.Richt een ISMS in — een Information Security Management System helpt u beveiligingsmaatregelen te evalueren, testen en verbeteren. Dit is tevens een kernvereiste binnen BIO 2.0.
2.Test structureel — laat regelmatig penetratietesten en vulnerability scans uitvoeren op uw IT- én OT-omgeving.
3.Investeer in bewustwording — trainingen en phishing-simulaties verkleinen de kans op datalekken. NIS2 verplicht u bovendien om ook uw bestuur te trainen.
4.Regel een Incident Response Team — maak vooraf afspraken, zodat u bij een cyberincident niet achteraan in de wachtrij staat.
5.Monitor continu — houd alle toegangspunten en kwetsbaarheden actief in de gaten om problemen vroegtijdig te signaleren.

Aan de slag met BIO 2.0
De implementatie van BIO 2.0 biedt een concreet aanknopingspunt om cybersecurity structureel te beleggen binnen uw organisatie. Wijs een verantwoordelijke aan, stel een plan van aanpak op en maak cybersecurity expliciet onderdeel van een bestuurlijke portefeuille. Zo wordt cybersecurity geen risico, maar een kracht.

Wilt u weten hoe uw GR ervoor staat? Onze adviseurs helpen u graag op weg door het uitvoeren van een scan van uw cybersecurity.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Datalekken – verwerking in de jaarstukken

Datalekken en privacyincidenten: wanneer raken zij uw jaarrekening?
Instellingen in de sector lokale overheid verwerken dagelijks grote hoeveelheden persoonsgegevens van inwoners. Instellingen in de sector lokale overheid zijn verantwoordelijk voor een derde van alle datalekincidenten binnen het openbaar bestuur. Toch wordt de relatie tussen privacyincidenten en de jaarrekening in de praktijk vaak onderschat. Hieronder zetten wij uiteen wanneer datalekken en privacyincidenten doorwerken in uw jaarstukken.

Wanneer leidt een datalek tot een vermelding in de jaarrekening?
Een datalek op zichzelf leidt niet automatisch tot een vermelding in de jaarrekening. Er zijn echter drie situaties waarbij dit wel het geval is.

Ten eerste wanneer sprake is van een opgelegde of verwachte boete van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Bij niet-naleving van privacy- en gegevenswetgeving legt het AP mogelijk een boete op en kunt u verplicht worden tot schadevergoeding. Een boete dient als voorziening op de balans te worden opgenomen zodra deze waarschijnlijk en redelijk inschatbaar is en als last zodra deze is opgelegd. Ten tweede wanneer herstelkosten of schadevergoedingen aan gedupeerde inwoners worden gemaakt. Deze kosten dienen te worden verantwoord in de exploitatie en bij looptijd over meerdere jaren als voorziening op de balans. Ten derde bij significante verstoringen van de bedrijfsvoering als gevolg van een cyberaanval, waarbij systemen uitvallen en herstelkosten worden gemaakt. Deze kosten dienen te worden toegelicht in de bedrijfsvoeringsparagraaf.

Wanneer raken privacyincidenten de rechtmatigheidsverantwoording?
Datalekken bij Instellingen in de sector lokale overheid tonen aan dat het zichtbaar voldoen aan normenkaders zoals BIO 2.0 een kritische succesfactor is in het informatiebeveiligingsproces, met directe gevolgen voor zowel de rechtmatigheidsverantwoording als de jaarrekeningcontrole. Concreet zijn er twee situaties waarbij privacyincidenten de rechtmatigheidsverantwoording raken. Wanneer een datalek het gevolg is van het niet naleven van de AVG, bijvoorbeeld door het ontbreken van een verwerkersovereenkomst, of het niet tijdig melden aan de Autoriteit Persoonsgegevens, is sprake van een rechtmatigheidsfout. Een ernstig datalek moet zonder onredelijke vertraging, uiterlijk 72 uur na ontdekking, worden gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Het niet voldoen aan deze meldplicht is een schending van een wettelijke verplichting die thuishoort in de rechtmatigheidsverantwoording.

Wat kunt u nu doen?
Wij adviseren u de volgende maatregelen te treffen. Evalueer jaarlijks uw intern datalekregister om trends te herkennen en structurele verbeteringen door te voeren. Beoordeel aan het einde van het boekjaar of lopende incidenten of claims aanleiding geven tot het treffen van een voorziening. Zorg dat de bedrijfsvoeringsparagraaf een actueel en eerlijk beeld geeft van de stand van informatiebeveiliging en privacybescherming, inclusief de mate van naleving van BIO 2.0.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Flynth

Externe ontwikkelingen (3/4)

Regels studiekosten

Hoge Raad verduidelijkt regels studiekosten: check uw scholingsbeleid
De Hoge Raad heeft zich uitgesproken over de vraag of werkgevers de kosten van een verplichte beroepsopleiding mogen verhalen op werknemers. De uitspraak heeft gevolgen voor alle werkgevers — waaronder instellingen in de sector lokale overheid — die medewerkers verplichte scholing laten volgen.

Wat speelde er?
Sinds de invoering van de Wet transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden geldt als uitgangspunt dat scholing die noodzakelijk is voor het uitoefenen van een functie kosteloos moet worden aangeboden. In de praktijk bestond onduidelijkheid over de reikwijdte van de uitzonderingen, met name rondom start- en beroepskwalificaties. De Hoge Raad heeft in een zaak over de verplichte Beroepsopleiding Advocaten geoordeeld dat een studiekostenbeding voor wettelijk verplichte scholing niet rechtsgeldig is. De werkgever kon de studiekosten dan ook niet verhalen op de werknemer.

Wat betekent dit voor u?
De uitspraak reikt verder dan de advocatuur. Het principe geldt voor alle werkgevers: scholing die wettelijk verplicht is of noodzakelijk voor de functievervulling, moet kosteloos worden aangeboden. Een studiekostenbeding is in die gevallen nietig. Uitzonderingen gelden alleen voor startkwalificaties of niet-verplichte scholing in het kader van een beroepskwalificatie — kort gezegd: scholing die niet noodzakelijk is voor de functie.

Voor grote werkgever, van instellingen in de sector lokale overheid, met diverse functiegroepen en bijbehorende opleidingsverplichtingen, is het verstandig het huidige scholingsbeleid en eventuele studiekostenbedingen tegen het licht te houden. Denk daarbij ook aan functies waarbij permanente educatie wettelijk verplicht is.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Externe ontwikkelingen (4/4)

Vakantieopbouw na einde loondoorbetalings-verplichting

Vakantieopbouw na einde loondoorbetalingsplicht: tijdig handelen loont
De kantonrechter in Gelderland heeft een opvallende uitspraak gedaan over de opbouw van vakantiedagen bij langdurige arbeidsongeschiktheid. De uitkomst wijkt af van wat de Nederlandse wet voorschrijft en heeft directe gevolgen voor werkgevers — waaronder instellingen in de sector lokale overheid — met langdurig zieke medewerkers.

Wat speelde er?
Volgens artikel 7:634 lid 1 BW bouwen werknemers alleen vakantiedagen op over de periode waarover zij recht hebben op loon. De kantonrechter oordeelde echter dat deze nationale bepaling in strijd is met Europees recht en liet haar buiten toepassing. In de voorliggende zaak betrof het een werknemer die na het verstrijken van de loondoorbetalingsverplichting een IVA-uitkering ontving en in een slapend dienstverband verkeerde. De rechter ontbond de arbeidsovereenkomst en oordeelde dat de werknemer gedurende de gehele periode, ook ná het einde van de loondoorbetalingsverplichting, vakantiedagen had opgebouwd. De werkgever werd veroordeeld tot uitbetaling van ruim € 13.000 bruto aan niet-genoten vakantiedagen.

Wat betekent dit voor u?
Grotere Instellingen in de sector lokale overheid hebben vrijwel zeker te maken met medewerkers in een slapend dienstverband. Deze uitspraak benadrukt het belang van een tijdige beëindiging van het dienstverband bij langdurige arbeidsongeschiktheid, bij voorkeur op of direct na het moment waarop de loondoorbetalingsverplichting eindigt. Dit kan via een vaststellingsovereenkomst of een ontslagprocedure bij het UWV. Laat u dit na, dan loopt u het risico dat er onbedoeld extra vakantiedagen worden opgebouwd die alsnog moeten worden uitbetaald.

Wij adviseren u de gevallen binnen uw organisatie waarbij de loondoorbetalingsverplichting recent is verstreken of binnenkort verstrijkt, tijdig in kaart te brengen en hierop actie te ondernemen.

Inleiding
Samenvatting
Jaarrekening
Jaarverslag
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden
Lasten zijn onjuist afgegrensd (geprojecteerde fout vanuit de steekproef) Vooruitbetaalde kosten (B) @ Lasten Regiobureau	16.000	-
Inkoopfactuur twee keer in de administratie opgenomen, eenmaal betaald Crediteuren @ BTW @ Lasten	17.000	
Totaal	**33.000**	**-**

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage B – Gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Bedrag
Verkoopfacturen doorbelaste kosten niet bruto verantwoord Lasten @ Baten	104.000
Baten niet verantwoord conform het AB besluit van 2 april 2025 Nog te besteden inwonerbijdragen @ Baten	226.000
Afhechting vordering conform het AB besluit van 26 november 2025 Lasten @ Nog te vorderen inwonerbijdrage	182.000
Vrijvallen vordering overschrijding subsidies 2025 Lasten @ Nog te vorderen inwonerbijdrage	35.000
Presentatiecorrectie m.b.t. schulden subsidie Nog te besteden subsidies @ Terug te betalen subsidies	508.000
Diverse presentatiecorrecties in de rechtmatigheidsverantwoording, SiSa, WNT en toelichtingen op de jaarrekening	-

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage C – SiSa - Fouten en onzekerheden

In onze controle zijn specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening.

Voor de werkzaamheden stelt het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) andere rapportage toleranties dan gehanteerd zijn bij de controle van uw jaarrekening. De rapporteringstolerantie per specifieke uitkering is:

- € 12.500 wanneer de omvangsbasis niet hoger is dan € 125.000;
- 10% van de omvang wanneer de omvangsbasis tussen € 125.000 en € 1.000.000 ligt;
- € 125.000 wanneer de omvangsbasis hoger is dan € 1.000.000.

Wanneer de regelingen geen toelichting bevatten hebben we geen bevindingen geconstateerd met een omvang groter dan de rapportage tolerantie.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
J210B	Uitvoeringsagenda's woondeals (uitvoering) 2024-25	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J96B	Toekomstendig Bouwen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J96B	Wijk en dorpsgericht werken	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
L35B	Gebiedsaanpak Oostelijke Beekdalen Veluwezoom	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
L35B	Gebiedsaanpak Groene mantel Blauwe motor	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit controleverklaring)	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening	Goedkeurend

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage D - Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

Bevestiging van onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de GMR, inclusief haar verbonden derden, in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Rotatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht.

Er heeft voor de accountantscontrole 2025 geen rotatie plaatsgevonden. Het is eveneens niet noodzakelijk om voor de accountantscontrole 2026 te roteren. U heeft ervoor gekozen om de accountancy diensten (controle van de jaarrekening) opnieuw te gaan aanbesteden.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Flynth en haar medewerkers en GMR, inclusief haar verbonden derden, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd moeten worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Flynth, een bestuurder of interne toezichthouder van Flynth of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan ondernemingen in de groep of een bij de rechtspersoon betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid, die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben, ontvangen of verstrekt.

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Bijlage E - Onze communicatie met u

Bevestiging van onafhankelijkheid

Door middel van dit accountantsverslag informeren wij het algemeen bestuur over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2025.

Bevestigingen van de directie
Wij hebben bij de directie ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen opgevraagd aangaande uw verantwoordelijkheden inzake de jaarrekening en de andere informatie.

Daarnaast hebben wij van u een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening van de GMR ontvangen.

Onze communicatie met het algemeen bestuur

Wij hebben in ons opdrachtbevestiging gecommuniceerd over onze verantwoordelijkheden en onafhankelijkheid.

Middels onze boardletter en dit accountantsverslag informeren wij het algemeen bestuur over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2025.

Geen meningsverschillen met bestuur en/of beperkingen in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het DB geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle.

Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze opdracht door het DB en de medewerkers van de GMR de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Proces van de controle

Wij hebben met de organisatie een beter controleproces dan vorig jaar doorlopen. Wij zien dat punten uit de evaluatie van voorgaand jaar zijn opgepakt en dat de organisatie op het gebied van financial control een ontwikkeling heeft doorgemaakt. De door ons in dit verslag genoemde specifieke onderwerpen en onvoldoende uitvoering van de VIC op de inkopen en SiSa heeft echter tot grotere inspanningen in het proces geleid. Hierdoor hebben wij meer tijd moeten besteden dan vooraf initieel begroot.

Wij zullen met de organisatie evalueren op welke wijze het controleproces verder geoptimaliseerd kan worden.

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Aanbiedingsbrief
Samenvatting
Jaarverslag
Jaarrekening
Significante risico's
Interne beheersing
Externe ontwikkelingen
Bijlagen

Disclaimer en beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit accountantsverslag is alleen bestemd voor het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit accountantsverslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij aandacht van het dagelijks of algemeen bestuur behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit accountantsverslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen moeten worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

Jaarverslag en jaarrekening 2025

THE ECONOMIC BOARD
Regio Arnhem Nijmegen

Enkele resultaten 2025

Schaalsprong

Lifeport Regio Arnhem Nijmegen zet in op een Schaalsprong: de schaalsprong stimuleert economische en sociale groei in de regio Arnhem-Nijmegen via samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijven.

Lifeport Partnerfonds

Investeert in projecten die innovatie, economische groei en maatschappelijke impact in de regio Arnhem-Nijmegen stimuleren. Inmiddels zijn de eerste 35 partners aangesloten.

Nationaal Versterkingsplan Microchip sector (Beethoven)

Lifeport Semion Talentplan - financiering Semicon programma Beethoven, Erkenning Lifeport tweede semiconregio, Lifeport Café Semicon.

Lanceringsevent Lifeport Regio Arnhem Nijmegen

Eén sterk merk voor innovatie en samenwerking in de regio Arnhem-Nijmegen.

Human Capital Akkoord

Kennisreis Zuid- Limburg, Practoraat Energy, Talenttours, Energy Talentplan, lancering Arbeidsmatchplatform.

Rapport Wennink

In Lifeport Regio Arnhem Nijmegen kunnen we waarmaken wat Wennink adviseert.

Presentatie Strategisch Plan

‘Brede welvaart en innovatie in Lifeport Regio Arnhem Nijmegen’ nieuw Strategisch Plan 2026–2030 voor The Economic Board.

Regionale Investeringsagenda Lifeport

Eén strategisch plan dat investeringen in de regio Arnhem-Nijmegen coördineert om innovatie, economische groei en maatschappelijke impact te versnellen.

Lifeport
Regio Arnhem Nijmegen

Inhoudsopgave

Voorwoord 6

Hoofdstuk 1

Opgaven en activiteiten 8

1.1 Innovatie, technologie en ondernemen 9

1.2 Talent 20

1.3 Regionale welvaart en welzijn 24

Hoofdstuk 2

Organisatie en Financiën 26

2.1 Organisatie 27

2.2 Financiën 28

2.3 Risico's 30

2.4 Jaarrekening 32

Bijlage 1

De Board 34

Bijlage 2

Jaarrekening 36

Woord vooraf

2025 was een jaar waarin de kracht van samenwerking in Lifeport Regio Arnhem Nijmegen zichtbaar werd. In een tijd van grote maatschappelijke en economische uitdagingen – van energietransitie en digitalisering tot arbeidsmarktkrapte en vergrijzing – hebben bedrijven, kennisinstellingen en overheden in onze regio opnieuw laten zien dat gezamenlijke actie leidt tot concrete resultaten.

De regio heeft het afgelopen jaar belangrijke stappen gezet om innovatie en brede welvaart dichter bij elkaar te brengen. Met de presentatie van het strategisch plan “Brede welvaart en innovatie in Lifeport Regio Arnhem Nijmegen 2026–2030” hebben we onze koerst bepaald voor de komende jaren. Deze koers richt zich op het versterken van onze unieke kracht op het snijvlak van Energy, Health en High Tech, met technologie als motor voor oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken.

Ook in de uitvoering zijn grote stappen gezet. Met de Schaalsprong en de Regionale Investeringsagenda is een gezamenlijke investeringsstrategie neergezet die economische ontwikkeling, leefbaarheid en talentontwikkeling met elkaar verbindt. Het nieuw gelanceerde Lifeport Partnerfonds, waarin inmiddels tientallen partners samenwerken, vormt een belangrijke motor om strategische projecten in de regio te versnellen.

In onze speerclusters zien we eveneens sterke vooruitgang. In de energietransitie werken partners samen aan innovatieve oplossingen voor netcongestie en elektrificatie, onder andere via het Nationaal Expertisecentrum Netcongestie, Smart Energy Hubs en het Energy Talentplan. In de zorg zetten we in op technologische innovatie, preventie en digitalisering, zodat mensen langer gezond en zelfstandig kunnen leven. En in de halfgeleiderindustrie versterken we het regionale ecosysteem met nieuwe talentprogramma’s, samenwerking tussen bedrijven en onderwijs, en een duidelijke positionering van Lifeport Semicon als tweede semiconregio van Nederland. Deze ontwikkelingen laten zien dat onze regio de potentie heeft om een belangrijke rol te spelen in de toekomst van Nederland en Europa. Tegelijkertijd weten we dat de uitdagingen groot blijven. Talent aantrekken en behouden, economische groei versnellen en tegelijkertijd brede welvaart versterken vraagt om langdurige samenwerking en gezamenlijke investeringen.

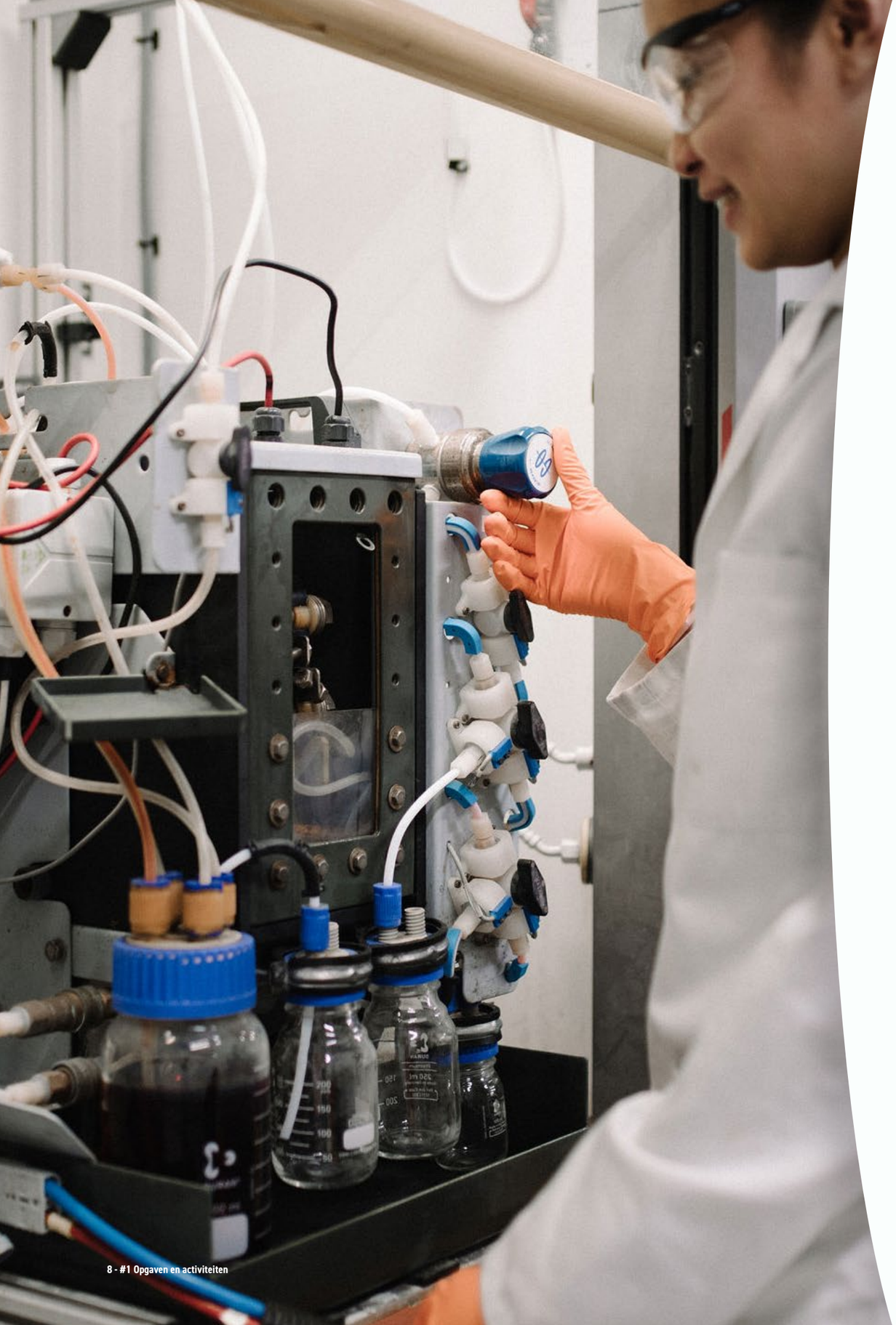
Daarom blijven we bouwen aan een sterk ecosysteem waarin publieke en private partners elkaar versterken. Alleen samen kunnen we de schaal en impact bereiken die nodig is om onze ambities waar te maken.

In dat licht hebben we Lifeport Regio Arnhem Nijmegen als gezamenlijk regiomerk gelanceerd. Met Lifeport presenteren we ons als één regio naar Nederland en Europa: een regio waar innovatie, talent en ondernemerschap samenkomen om te werken aan een vitaal en duurzaam leven. Het nieuwe merk verbindt initiatieven, partners en projecten en geeft onze regio een herkenbaar gezicht.

Wij danken alle partners, bestuurders, ondernemers, onderzoekers en studenten die zich dagelijks inzetten voor de ontwikkeling van onze regio. Dankzij hun betrokkenheid en energie groeit Lifeport Regio Arnhem Nijmegen uit tot een regio waar innovatie en maatschappelijke vooruitgang hand in hand gaan. Samen bouwen we verder aan een toekomst waarin onze regio economisch sterk, sociaal verbonden en duurzaam is – een regio waar mensen graag wonen, werken, leren en ondernemen.

Alexandra van Huffelen
Voorzitter

Jan van Dellen
Directeur

#1 Opgaven en activiteiten

Innovatie, technologie en ondernemen

Opgave 1

Technologie marktcombinaties voor maatschappelijke vraagstukken

In de regio Arnhem-Nijmegen vormen innovatie, technologie en ondernemerschap samen de motor voor duurzame economische groei én maatschappelijke vooruitgang. Hier werken bedrijven, kennisinstellingen en overheden intensief samen aan oplossingen voor grote transities op het gebied van energie, gezondheid, circulariteit en digitalisering. De kracht van de regio ligt in het verbinden van technologische vernieuwing aan concrete marktvraagstukken. Ondernemers krijgen ruimte om te experimenteren, op te schalen en internationaal te concurreren, terwijl tegelijkertijd wordt bijgedragen aan maatschappelijke opgaven. Zo gaan economische kansen en publieke waarde hand in hand.

Door gerichte publiek-private investeringen en meerjarige programma's wordt innovatie niet alleen gestimuleerd, maar ook daadwerkelijk toegepast. Dit versnelt de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten en versterkt het regionale ecosysteem.

Energy

De vraag naar elektriciteit groeit explosief door verduurzaming, digitalisering, economische groei en woningbouw. Ook in de regio Arnhem-Nijmegen leidt netcongestie tot beperkingen voor bedrijven, woningbouw en de teruglevering van duurzame energie. Deze uitdaging vraagt om slimme, regionale oplossingen. Daarom werkt The Economic Board Regio Arnhem Nijmegen samen met partners aan concrete doorbraakprojecten zoals Smart Energy Hubs, het Nationaal Expertisecentrum Netcongestie, Hydrogen Valley Hy-East en innovatieve energie-uitwisselingsconcepten. Zo wordt netcongestie niet alleen een probleem, maar ook een katalysator voor systeeminnovatie.

Nationaal Expertisecentrum Netcongestie (NEcN)

Doel
Het Nationaal Expertisecentrum Netcongestie (NEcN) heeft als doel om innovatieve oplossingen voor netcongestie te ontwikkelen, te testen en op te schalen, zodat economische groei en de energietransitie mogelijk blijven binnen de beperkingen van het elektriciteitsnet.

Resultaat
Het Nationaal Expertisecentrum Netcongestie (NEcN), opgericht in mei 2025, is hét landelijke knooppunt voor slimme oplossingen bij een vol elektriciteitsnet. Alliander, TenneT, Provincie Gelderland, Oost NL, VNO-NCW, HAN, gemeente Arnhem, Connectr en The Economic Board werken samen in living labs en campusprojecten. Met €30 miljoen aan investeringen versnelt het NEcN innovatie, ondersteunt bedrijven bij netbeperkingen en maakt oplossingen nationaal toepasbaar.

“In Lifeport Regio Arnhem Nijmegen zetten we innovatie in om netcongestie aan te pakken, slimme energie-oplossingen te versnellen en zo de regio als nationale koploper in de energietransitie te versterken.”

Nermina Kundic – wethouder gemeente Arnhem

Energy Talentplan

Doel
Het doel van het Energy Talentplan is het structurele tekort aan energieprofessionals aanpakken door onderwijs, overheid en bedrijfsleven te verbinden voor werving, opleiding, bij- en omscholing, en het behoud van talent.

Resultaat
In november is het Energy Talentplan gepresenteerd. Het plan biedt een gezamenlijke regionale aanpak om vraag en aanbod op de energiearbeidsmarkt beter op elkaar af te stemmen. Samen met Connectr en SEECE werken we aan concrete projecten, KPI’s en de benodigde startfinanciering, waarvoor we momenteel actief de middelen werven.

Lobby en Positionering

Doel
Het doel is Lifeport Regio Arnhem Nijmegen nationaal te positioneren als dé Energy-regio van Nederland, met focus op elektrificatie, systeeminnovatie en test- en demonstratie-infrastructuur. Zo vergroot de regio haar zichtbaarheid en invloed bij beleidsmakers, investeerders en strategische partners, en kan ze structureel meebeslissen over energietransitieprioriteiten.

Resultaat
Eind 2025 heeft de Board het lobby- en positioneringsplan vastgesteld. Lifeport Regio Arnhem Nijmegen profileert zich als dé regio voor elektrificatie, met Connectr als motor en de triple-helix-governance als fundament. De gezamenlijke lobbystrategie brengt één consistent verhaal richting Den Haag, benadrukt de regionale kracht en benoemt wat nodig is om te kunnen leveren. Kernpunten zijn Connectr, het Nationaal Expertisecentrum Netcongestie, het Energy Talentplan en het advies van Wennink.

Energy Hubs

Doel
Regionale Smart Energy Hubs ontwikkelen om lokaal energieaanbod en -vraag te balanceren, netcongestie te verminderen en bedrijventerreinen duurzaam van energie te voorzien.

Resultaat
Bedrijven op Bijsterhuizen (Wijchen/Nijmegen) hebben inzicht in hun energieprofiel en kansen voor opslag, efficiëntie en besparing. Met een nieuwe energiecoöperatie en versterkte samenwerking tussen gemeenten, ondernemers en ontwikkelaars kan bijna 100% van de uitbreiding duurzaam van stroom worden voorzien, terwijl bedrijven meer grip krijgen op hun energiekosten.

Hydrogen Valley – Hy East NL.

Doel
Opzetten van een sterke Hydrogen Valley in Oost-Nederland, met decentrale waterstofecosystemen en duurzame Europese transportcorridors, in samenwerking met Duitse grensregio's, voor toekomstbestendige infrastructuur en grensoverschrijdende samenwerking.

Resultaat
In april 2025 is een gezamenlijke EU-subsidieaanvraag ingediend door onder andere Oost NL en regionale economic boards. Hiermee wordt geïnvesteerd in infrastructuur, kennisdeling en innovatie, en ontstaat de basis voor een internationaal verbonden waterstofregio met een economische waarde van meer dan €20 miljoen, die bijdraagt aan klimaatdoelen en regionale groei.

Energie-uitwisseling Wijken en Bedrijven (Regio Deal)

Doel
Het verkennen van lokale energie-uitwisseling tussen woonwijken en bedrijven om verduurzaming te stimuleren, energiearmoede te verminderen en netcongestie aan te pakken binnen de geldende energiewet-geving.

Resultaat
Het haalbaarheidsonderzoek Bedrijven en wijken in balans laat zien dat fysieke koppeling van zonne-energie tussen woningcorporaties en grootverbruikers zoals NXP niet haalbaar is. Virtuele uitwisseling via een energiecoöperatie biedt wel perspectief, mits voldoende schaal en volume. Grote daken en bedrijven zijn cruciaal voor opschaling. De inzichten zijn toepasbaar in andere gebieden en ondersteunen verdere energie-hub-initiatieven.

Naar inhoudsopgave

Health

Door vergrijzing staat de zorg onder druk. De regio Arnhem-Nijmegen zet in op preventie, zorg dichtbij huis en technologische innovatie. Met een sterke zorgsector (21% van de werkgelegenheid) en innovatieve clusters zoals Life Sciences en biotech, Digital Health en Neurotech stimuleert Lifeport brede zorginnovatie en ontlast zo personeel en voorzieningen.

Healthy Data Gezonde Data

Doel
Een veilige, functionele Gezonde Data-infrastructuur ontwikkelen die persoonlijke patiëntdata van thuis combineert met zorgsystemen en proeftuinen, zodat preventieve zorg en gepersonaliseerde behandelingen dichtbij huis mogelijk worden.

Resultaat
In de tweede helft van 2025 is met Pubhubs een basis gelegd voor een regionale veilige communicatie-infrastructuur voor zorginitiatieven. Pubhubs werkt technisch en kan als veilig platform dienen. In 2026 wordt het systeem verder getest en uitgerold in de Lifeport-regio.

Digital Health Challenge Lab

Doel
Het doel van Digital Health Challenge Lab is om nieuwe zorgconcepten te ontwikkelen om inwoners in de Lifeport-regio langer zelfredzaam te maken, zorg dichter bij huis te brengen en gezondheidsverschillen te verkleinen.

Resultaat
In 2025 is het Digital Health Challenge Lab operationeel met co-creaties tussen zorginstellingen, woningcorporaties en startups voor innovaties die zelfstandig en gezond thuis wonen mogelijk maken.

Build4Health

Doel
Build4Health stimuleert beweging door de openbare ruimte zo in te richten dat bewoners, scholieren, werkenden en reizigers gezonder leven.

Resultaat
In 2025 is het programma gestart met living labs en praktijkexperimenten in vijf verschillende leefomgevingen, waarbij ruimtelijke interventies zijn uitgevoerd om beweeggedrag te stimuleren. Minimaal 2.000 deelnemers worden gemonitord op hun beweeggedrag en omgeving, en er zijn structuren opgezet voor evaluatie en aansluiting op landelijke initiatieven. Deze basis maakt het mogelijk om gezondheidseffecten en beweeggedrag in de regio systematisch te analyseren.

Health Talentplan

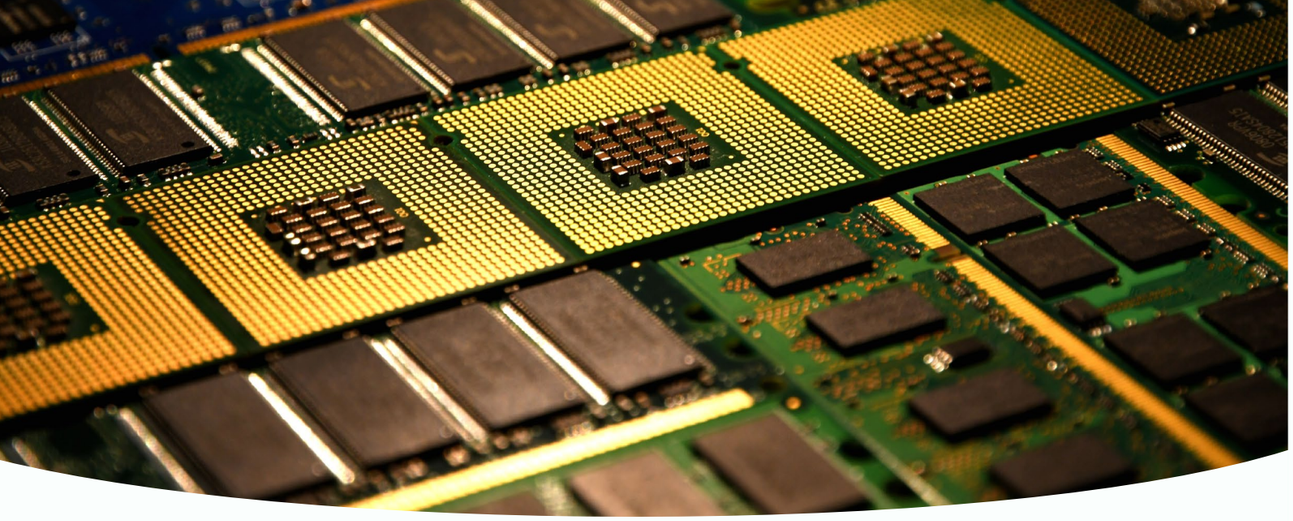
Doel
Het Health Talentplan vermindert structureel het tekort aan zorg- en gezondheidstalent door werving, opleiding, bij- en omscholing en behoud van professionals.

Resultaat
In navolging van de Energy- en Semicon-talentplannen werken we aan een Health Talentplan met als doel het tekort aan professionals structureel aan te pakken. Samen met Health Valley wordt een gezamenlijke regionale strategie opgezet die onderwijs, overheid en bedrijfsleven verbindt en direct inzetbaar is voor het ontwikkelen van talent in de regio.

“Nederland zal zijn strategische relevantie op het Health domein moeten versterken door bewust te kiezen voor technologische niches, waaronder life Sciences en biotechnologie en door innovaties daadwerkelijk te vertalen naar Valorisatie oftewel opschaling en concrete toepassingen in de praktijk.”

Bertine Lahuis – voorzitter Raad van Bestuur Radboudumc

High Tech

Lifeport Regio Arnhem Nijmegen is het hart van de Nederlandse halfgeleiderindustrie. De regio beschikt over de enige front-end wafer fabriek in de Benelux, unieke expertise in RF-technologie, chip-packaging en heterogene integratie en levert wereldwijd essentiële componenten voor auto's, telecom en consumentenelektronica. Met vier van de zes grootste chipbedrijven van Nederland, een omzet van meer dan €3 miljard en 7.000 banen, vormt Lifeport een onmisbare schakel in de nationale en Europese waardeketen.

Het academisch jaar startte met bedrijfsbezoeken en Challenge-Based Learning, waarbij studenten en bedrijven actief samenwerken aan innovatieve projecten. Tegelijkertijd wordt de voorbereiding van het Lifeport Semicon Event 2026 concreet vormgegeven. Dit event, dat in januari 2026 plaatsvindt, is hét netwerk- en innovatieplatform voor de halfgeleiderindustrie, waar bedrijven, onderzoekers en beleidsmakers samenkomen om de nieuwste chiptechnologieën te tonen, samenwerking te stimuleren en talentontwikkeling in de sector te versterken.

"In Lifeport Regio Arnhem Nijmegen bundelen we kennis, talent en innovatie om de toekomst van de chipindustrie te versterken. Door samenwerking tussen bedrijven, onderwijs en overheid maken we het semicon-ecosysteem sterker, zorgen we voor technisch talent en creëren we een regio die onmisbaar is voor Nederland en Europa."

Doeco Terpstra – Executive Director NXP Semiconductors Netherlands B.V.

Nationaal versterkingsplan MicrochipTalent – Lifeport Regio Arnhem Nijmegen

Doel
Het Lifeport-consortium van bedrijven, kennisinstellingen en overheid wil het tekort aan technisch talent structureel aanpakken om de groei en innovatie van het semicon-ecosysteem in de regio Arnhem-Nijmegen te versterken. Dit gebeurt door het aantrekken, opleiden, omscholen, bijscholen en behouden van talent, in nauwe samenwerking met bedrijven, kennisinstellingen, overheid, Brainport en het bredere landelijke semicon-netwerk. Het plan richt zich op mbo-, hbo- en wo-opleidingen, Challenge-Based Learning, multidisciplinaire onderwijsprojecten en campagnes om techniek- en semicon-talent zichtbaar en bereikbaar te maken. Ook Leven Lang Ontwikkelen (LLO) is onderdeel van dit programma.

Resultaat
Via het Versterkingsplan Microchip Talent is €6 miljoen toegekend voor 2026–2029 voor initieel onderwijs. De eerste projecten zijn gestart, met een programmateam en regie-infrastructuur om coördinatie en uitvoering te borgen. Een gezamenlijk LLO-plan is ingediend bij Brainport Development.
Vanuit de Provincie is een subsidie van €500.000 ontvangen voor de voortzetting van de benodigde coördinatie, uitvoering en regie op deze plannen in 2026 en 2027, en om het talentprogramma goed aan te laten sluiten bij de Lifeport Semicon Regiegroep. Hiermee is een stevig fundament gelegd voor duurzame ontwikkeling van technisch talent en een toekomstbestendig semicon-ecosysteem in de regio.

Regiegroep Lifeport Semicon

Doel
De Regiegroep Lifeport Semicon vormt de strategie en ambitie voor het semiconcluster in de regio Arnhem-Nijmegen, positioneert de regio sterk in de snelgroeiende chipindustrie en stimuleert duurzame innovatiekracht binnen het cluster.

Resultaat
In 2025 is de Regiegroep Lifeport Semicon, met triple-helix bestuurders, van start gegaan en heeft een meerjarenplan opgesteld dat de ambities, sterktes, groeikansen en concrete acties van het cluster beschrijft. Het MJP dient als leidraad voor de duurzame versterking en verdere ontwikkeling van het Lifeport Semicon-ecosysteem.

Oprichten semicon bedrijvennetwerk Lifeport Semicon Industries

Doel
Het netwerk versterkt de samenwerking tussen bedrijven in de regio, met een gezamenlijke missie, visie en profilering, gericht op innovatie, talentontwikkeling en het verbeteren van het vestigingsklimaat.

Resultaat
Het bedrijvennetwerk is in november afgetrapt, met Briskr en Oost NL als gezamenlijke leiding. In 2026 starten gesprekken met koploperbedrijven voor een gezamenlijke agenda, en worden diverse events georganiseerd om het netwerk verder op te bouwen en de samenwerking tussen bedrijven in de regio te versterken.

Slimme Duurzaamheid

Voor economische groei en een veerkrachtige regio is een circulaire, klimaatadaptieve basis met een gezond ecosysteem essentieel. Slimme Duurzaamheid bundelt innovaties in energie, gezondheid en hightech, versnelt de klimaat- en circulaire transitie, en creëert een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor talent, bedrijven en werknemers. Zo verbinden we technologische vooruitgang, maatschappelijke impact en economische groei – en bouwen we aan een circulaire topregio.

"De regio Arnhem-Nijmegen staat voor een schaalsprong en kiest voor stevige stappen op het gebied van duurzaamheid en circulariteit. Wat mij inspireert is de combinatie van grote opgaven en grote betrokkenheid. Met Slimme Duurzaamheid brengen we kennisinstellingen, bedrijven en overheden bij elkaar. Het is mooi om te zien hoe studenten en docenten daar samen met partners aan werken, aan een regio waar zij ook zelf graag willen wonen en blijven."

Jan van Iersel – voorzitter College van Bestuur Hogeschool Van Hall Larenstein

Lifeport Circulair Lab

Doel
De Helixgroep verbindt overheid, kennisinstellingen, onderwijs en bedrijfsleven structureel om duurzame transities in de regio Arnhem-Nijmegen te versnellen, innovatie in energie, gezondheid, hightech en grondstoffen te stimuleren, en zo toekomstbestendige bedrijven én brede welvaart te creëren.

Resultaat
In 2025 versterkte de Helixgroep strategische advisering, consortiavorming en samenwerking door het Metalab op te zetten voor betere afstemming van kennisvragen, het Lifeport Resource Center te integreren voor circulaire vraagstukken, thematische hubs zoals VIA-T, Soil Valley en Innovatiehub Circulair te verbinden en Regio Deal-projecten af te stemmen voor maximale impact op duurzame transities.

Zichtbaarheid vergroten en gezamenlijke beweging richting duurzaamheid versterken

Doel
Duurzaamheid zichtbaar maken en de gezamenlijke regionale beweging versterken.

Resultaat
In 2025 zijn verschillende zichtbaarheid- en duurzaamheidsinitiatieven uitgevoerd: HCM Medical ontving op 21 november tijdens het Circulaire Jaarevent van de Groene Metropoolregio de Lifeport Parel Award voor hun circulair duurzame aanpak, en op 21 maart vond de derde editie van het jaarlijkse symposium bij Hogeschool Van Hall Larenstein plaats, met 80 deelnemers.

Opgave 2

Financiering & ondersteuning mkb, startups en scale-ups

Lifeport Regio Arnhem Nijmegen telt meer dan 20.000 mkb-bedrijven, de drijvende kracht van onze regionale economie. Om hen te ondersteunen bij uitdagingen zoals duurzaamheid, digitalisering, personeelstekorten en netcongestie, bundelt The Economic Board krachten met regionale partners. Samen versterken we de aansluiting van het mkb op regionale ontwikkelingen, stimuleren we innovatie en zorgen we dat ondernemers optimaal profiteren van de kansen die onze regio biedt.

MKB Dienstverlening Actieagenda

Doel
We maken mkb-dienstverlening overzichtelijk, praktisch en vraaggericht, zodat ondernemers sneller en effectiever worden geholpen bij personeel, digitalisering, energie en financiering.

Resultaat
Samen met KVK, kennisinstellingen en Lifeport@ is een pilot opgezet om dienstverlening te verbeteren, met focus op digitalisering, AI, Human Capital en netcongestie. Door bestaande middelen slimmer te benutten en ondernemersvragen actief te stimuleren, wordt innovatie toegankelijker en het mkb toekomstbestendig gemaakt.

“Wanneer we het mkb effectief ondersteunen, zetten we de motor van onze economie sterker aan het werk en vergroten we de veerkracht van Lifeport Regio Arnhem Nijmegen.”

Ilko Bosman – voorzitter VNO NCW regio Arnhem-Nijmegen

Opgave 3

Arbeidsmarkt in balans

De arbeidsmarkt staat onder druk. In Nederland en zeker in Lifeport Regio Arnhem Nijmegen ontstaat een structurele krapte aan gekwalificeerd personeel, met name in de sectoren die cruciaal zijn voor onze regio én bepalend voor de toekomst: Energy, Health en High Tech. De vergrijzing, snelle technologische veranderingen en beperkte productiviteitsgroei vergroten de uitdaging: er zijn niet alleen te weinig mensen, maar ook te weinig mensen met de juiste vaardigheden. Tegelijkertijd verdwijnen oude functies terwijl nieuwe, complexere en digitalere banen ontstaan.

Om de regionale economie en maatschappelijke opgaven — van de energietransitie tot slimme zorg en hightech innovatie — succesvol te realiseren, is een arbeidsmarkt in balans geen luxe, maar een voorwaarde. Daarom werkt de regio onder de regie van The Economic Board aan een samenhangend publiek-privaat arbeidsmarktprogramma. Centraal staan drie speerpunten: een leven lang ontwikkelen, aantrekken en behouden van talent, en activeren van onbenut arbeidspotentieel.

Concreet leidt dit tot strategische talentplannen, zoals Talentplan Semicon, Energy en Health, waarin onderwijsinstellingen, bedrijven, kennispartners en overheden gezamenlijk werken aan duurzame oplossingen. Het doel: voldoende goed opgeleid talent beschikbaar maken, de regionale transities versnellen en een arbeidsmarkt creëren die niet alleen functioneert, maar floreert — voor iedereen.
(zie ook opgave 1)

Arbeidsmatchplatform

Doel
Het Arbeidsmatchplatform brengt werkgevers samen om talenten op te leiden en te matchen voor de energietransitie. Met innovatieve zijinstroom en skills matching versterken we de technische arbeidsmarkt in Lifeport Regio Arnhem-Nijmegen voor een duurzame toekomst.

Resultaat
Het Arbeidsmatchplatform is in april officieel gelanceerd. Werkgevers bundelen hun krachten om talent beter te matchen met de juiste banen en zo de regionale werkgelegenheid en technische arbeidsmarkt te versterken.

Stagepact MBO

Doel
Realiseren van een regionaal Stagepact dat voldoende stageplaatsen biedt, met kwalitatieve begeleiding, eerlijke vergoedingen en inclusiviteit.

Resultaat
De kwartiermaker brengt mbo-instellingen en bedrijven samen en organiseert werksessies om het regionale Stagepact vorm te geven. Het pact sluit aan bij het landelijke Stagepact en borgt een netwerk van voldoende stages, goede begeleiding, eerlijke vergoedingen en inclusiviteit. Lancering en ondertekening staan gepland voor voorjaar 2026.

Creative x Human Capital

Doel
Ontwikkelen van innovatieve oplossingen voor regionale arbeidsmarkt- en human capital-uitdagingen, met focus op praktische toepasbaarheid en brede inzetbaarheid.

Resultaat
Na de zomer van 2025 startte de kwartiermakersfase van Creative x Human Capital. Tijdens de co-creatiesessie op de INNOVATE Experience werd het vraagstuk van werving en behoud van technisch talent vernieuwd, ondersteund met persona's en Lego Serious Play. Twee kwartiermakers begeleiden de trekkers individueel en bouwen een lerende community, waardoor de opgedane inzichten direct toepasbaar zijn voor andere human capital-uitdagingen in de regio.

Samen slimmer: skills & technologie voor Zorg en Welzijn.

Doel
Versterken van de regionale samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en zorginstellingen om technologische innovatie en talentontwikkeling in de zorg- en welzijnssector te stimuleren.

Resultaat
In samenwerking met HAN University of Applied Sciences, ROC, Health Valley en The Economic Board is de kwartiermaker gestart met het inventariseren van initiatieven, om te komen tot een breed gedragen regionaal Health Talentplan.

Vervolgproces HCA 2.0

Het Human Capital Akkoord (2023–2026) loopt eind 2026 af. De afgelopen jaren is samen met Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, The Economic Board, provincie, arbeidsmarktregio's, onderwijs en bedrijfsleven een sterke regionale infrastructuur opgebouwd. Technologische veranderingen, vergrijzing en aanhoudende arbeidsmarktkrapte vragen nu om herijking. Met HCA 2.0 wordt continuïteit en doorontwikkeling geborgd: thema's, governance en financiering worden afgestemd, zodat de aanpak na 2026 aantoonbaar bijdraagt aan maatschappelijke en economische opgaven. Eind 2026 volgt bestuurlijke besluitvorming over inhoud, vorm en uitvoering.

"Wij leiden vakmensen op die klaar zijn voor de uitdagingen van vandaag én morgen. Vanuit onze overtuiging dat je nooit uitgeleerd bent, zetten we ons in voor talentontwikkeling en stimuleren we blijvende ontwikkeling. Dit doen we samen met onze partners - arbeidsmarkt, overheid, onderwijs - in de regio. Met de Human Capital-initiatieven helpen we talent te groeien en behouden. Zo bouwen we samen aan een sterke, toekomstbestendige regionale arbeidsmarkt."

Peter van Mulkom – voorzitter College van Bestuur ROC Nijmegen

Regionale welvaart en welzijn

Opgave 4

De triple helix als hulpmotor voor brede welvaart

Opgave 5

Instrumenten ter ondersteuning van publiek-private ecosystemen

Lifeport Regio Arnhem Nijmegen groeit economisch, maar brede welvaart blijft achter bij het landelijk gemiddelde. The Economic Board verbindt economische groei, innovatie en maatschappelijke vooruitgang en bundelt in de triple helix kennis, middelen en netwerken om technologische doorbraken in Energy, Health en High Tech/Semicon te realiseren. Met publiek-private instrumenten zoals de Schaalsprong en het Lifeport Partnerfonds versnelt de Board innovatie, ontwikkelt en behoudt talent, en maakt brede welvaart concreet voor inwoners, bedrijven en samenleving. Zo werkt Lifeport aan een regio die economisch sterk én maatschappelijk vooruitstrevend is – aantrekkelijk voor talent, ondernemerschap en duurzame ontwikkeling.

Lifeport Regio Arnhem-Nijmegen – Schaalsprong & Regionale Investeringsagenda (RIA)
De schaalsprong is een integrale regionale aanpak waarbij overheden, bedrijven en kennisinstellingen gezamenlijk investeren in wonen, werken, leren, mobiliteit, gezondheid en een gezonde leefomgeving. Deze samenwerking vraagt focus, samenhang en langdurige inzet over bestuurs- en organisatiegrenzen heen.
Met één gezamenlijke ambitie versterkt de regio het ecosysteem, met speciale aandacht voor de topsectoren Energy, Health en High Tech/Semicon, ondersteund door digitalisering, innovatie en duurzaamheid. De Regionale Investeringsagenda (RIA) vormt het centrale instrument: zij bundelt publieke en private investeringen tot één samenhangend meerjarig programma tot 2040, waarmee strategische keuzes, economische ontwikkeling, leefbaarheid en talentontwikkeling met uitvoeringskracht worden verbonden.
Op 10 november werd de Schaalsprong en RIA gepresenteerd aan bestuurders, kennisinstellingen en ondernemers – een belangrijk moment waarin de regio koos voor één verhaal, één regio en één gezamenlijke investeringsrichting. Met deze aanpak neemt Lifeport Regio Arnhem-Nijmegen bewust gezamenlijke verantwoordelijkheid en creëert het de ruimte om haar unieke ambitie en kracht daadwerkelijk te verzilveren.

Lifeport Partnerfonds: investeren in de toekomst van de regio
Op 10 november is het Lifeport Partnerfonds gelanceerd: een privaat investeringsfonds van 204 miljoen euro over tien jaar dat de Schaalsprong en de Regionale Investeringsagenda (RIA) ondersteunt. Het fonds stimuleert leefbaarheid, bereikbaarheid, talentontwikkeling en innovatie in Lifeport Regio Arnhem Nijmegen. Door financiële middelen en kennis van bedrijven te bundelen, versnelt het strategische projecten, versterkt het de regionale economie en maakt het de regio aantrekkelijk voor bedrijven, talent en inwoners. Inmiddels hebben zich al 35 partners bij het fonds aangesloten.

Lifeport Regio Arnhem Nijmegen
Lifeport Regio Arnhem Nijmegen presenteert de regio als één herkenbaar innovatief gezicht naar het Rijk, Brussel en Europa. Het merk laat zien waar de regio sterk in is: samenwerking tussen bedrijven, overheden en kennisinstellingen op het snijvlak van Energy, Health en High Tech, gericht op vitaal en duurzaam leven.

Met een feestelijke lancering is op 4 juni is het officiële startsein gegeven voor Lifeport als regiomerk. Tijdens het evenement werd het digitale platform lifeport.nl gelanceerd, werden concrete samenwerkingen en projecten gepresenteerd. Netwerken zoals Leren en Innoveren, het Lifeport Marketeers Netwerk en de Captains of Lifeport zorgen ervoor dat bestuurders, bedrijven en kennisinstellingen actief als ambassadeurs betrokken zijn. Een belangrijke pijler van Lifeport is de samenwerking tussen acht toonaangevende kennis- en onderwijsinstellingen. Door krachten te bundelen op onderwijs en kennisontwikkeling profileert de regio zich als topregio voor innovatie, duurzaamheid en talentontwikkeling – en zet zij een stevig fundament voor economische groei én maatschappelijke vooruitgang. Lifeport was zichtbaar op evenementen zoals ASM Studentfestival, Health Valley, de Vierdaagsefeesten en Innovate.

Lifeport reageert op het Wennink-rapport
Op 13 december presenteerde oud-ASML-topman Peter Wennink zijn advies over het versterken van het investeringsklimaat en de strategische positie van Nederland. Lifeport Regio Arnhem Nijmegen reageerde direct: wie het advies van Wennink gerealiseerd wil zien, heeft Lifeport nodig. Met een krachtige combinatie van High Tech innovatie, energiezekerheid en digitale gezondheidszorg biedt de regio concrete oplossingen voor nationale uitdagingen, van chipproductie en netcongestie tot digitalisering van de zorg en talentontwikkeling.

“Lifeport Regio Arnhem Nijmegen laat zien wat mogelijk is als overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen samenwerken. Met de Schaalsprong, het Partnerfonds en de Regionaal Investerings Agenda maken we de regio innovatiever, economisch sterker én leefbaar voor talent en ondernemerschap.”

Helga Witjes – Gedeputeerde Provincie Gelderland

#2 Organisatie en Financiën

2.1 Organisatiestructuur

In Lifeport Regio Arnhem Nijmegen speelt The Economic Board een sleutelrol bij het verbinden van innovatie en brede welvaart. Begin 2025 presenteerde The Economic Board haar strategisch plan 'Brede welvaart en innovatie in Lifeport Regio Arnhem Nijmegen' voor 2026-2030, gericht op het stimuleren van innovatie én brede welvaart in de regio. De focus ligt op de speersectoren Energy, Health en High Tech, waarbij technologische innovaties worden ingezet om economische groei te versterken én maatschappelijke uitdagingen zoals de energietransitie en de regionale arbeidsmarkt aan te pakken. Het doel is dat innovaties alle inwoners ten goede komen, van betere zorg tot werk- en energievraagstukken.

The Economic Board Regio Arnhem Nijmegen is een onafhankelijke stichting. De Board wordt gevormd door 18 topbestuurders en CEO's afkomstig uit onderwijs, kennisinstellingen, overheid en bedrijfsleven. Zij bepalen de strategische koers, fungeren als ambassadeurs van de regio en zetten hun uitgebreide netwerk in om projecten te versterken en maatschappelijke impact te vergroten.

De bestuursfuncties binnen The Economic Board zijn onbezoldigd.

In september 2025 is Alexandra van Huffelen benoemd tot voorzitter, als opvolger van Ahmed Marcouch, waarmee onderwijs, onderzoek en innovatie een prominente plek in de regionale economie krijgen.

Het projectbureau, een team van circa 17 medewerkers (ca. 9 fte), is het motor van de organisatie: het coördineert initiatieven, brengt partners samen en legt de basis voor samenwerking en allianties. Dankzij de flexibiliteit van het team – waaronder medewerkers die in-kind door partners worden ingezet en tijdelijk projectpersoneel – kan het projectbureau snel schakelen en expertise op maat inzetten.

Rondom deze kern is het netwerk van partners opgebouwd volgens het Triple Helix-model: bedrijven, kennisinstellingen en overheden werken samen aan projecten die innovatie stimuleren en maatschappelijke uitdagingen aanpakken. Door deze Triple Helix-aanpak stimuleert The Economic Board samenwerking voor een vitaal, duurzaam en innovatief leven in de regio, waarbij economische kracht wordt ingezet voor maatschappelijke vooruitgang.

In contact met ons netwerk

Communicatie & Events

In een steeds competitievere wereld is het voor Lifeport Regio Arnhem Nijmegen essentieel om haar kracht te tonen. The Economic Board vertaalt strategische keuzes naar heldere communicatie die de economische en sociaal-maatschappelijke meerwaarde van de regio zichtbaar maakt. De focus ligt op de clusters Energy, Health en High Tech en de thema's Slimme Duurzaamheid, Human Capital en AI, waarbij het unieke DNA van de regio centraal staat. Deze boodschap wordt actief uitgedragen door The Economic Board. Via o.a. lifeport.nl, de nieuwsbrief, sociale media en mediapartners wordt zichtbaar hoe initiatieven bijdragen aan een vitaal, duurzaam leven en de brede welvaart van inwoners en ondernemers.
Afgelopen jaar nam de Board deel aan diverse communicatie- en projectwerkgroepen om het DNA van de regio aan de speerclusters te koppelen en de impact nog zichtbaarder te maken. Alle events, meetups en kennissessies die wij organiseren of aan bijdragen, sluiten direct aan bij de ambities en doelstellingen van de Board. Enkele voorbeelden van activiteiten van het afgelopen jaar zijn: Kennisreis HCA Zuid-Limburg, Lifeport Café voor Kamerleden en ambtenaren van ministeries, internationale persreis Health & High Tech, uitreiking Lifeport Parel Award en het Inspiratiediner.

2.2 Financiën

Dit financieel verslag geeft een toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in de baten en lasten van The Economic Board over het boekjaar 2025. De organisatie wordt gefinancierd vanuit gemeentelijke inwonerbijdragen, partnerbijdragen uit onderwijs- en kennisinstellingen en bedrijfsleven en subsidies voor projecten en programma's. Deze financieringsstructuur sluit aan bij de triple helix-samenwerking die centraal staat in de activiteiten van The Economic Board.

Resultaat over 2025

In 2025 bedragen de totale baten € 2.422.383. De totale lasten bedragen € 2.412.998, waardoor het boekjaar afsluit met een positief exploitatieresultaat van € 9.385. Het resultaat wordt gebruikt om de negatieve bestemmingsreserve van voorgaande boekjaren aan te zuiveren.

Opbouw van de baten

De baten van The Economic Board bestaan uit verschillende financieringsbronnen. De structurele basis wordt gevormd door de inwonerbijdragen van gemeenten. In 2025 bedraagt deze bijdrage € 784.615. Daarnaast leveren partners uit het bedrijfsleven, onderwijs en kennisinstellingen een belangrijke bijdrage aan de uitvoering van programma's en projecten. Deze bijdragen bestaan zowel uit financiële middelen (cash bijdragen) als inzet van capaciteit en expertise (in-kindbijdragen). In 2025 bedragen de in-kindbijdragen € 514.992 en de cash bijdragen € 555.259.

Verder ontvangt The Economic Board subsidies en overige project gerelateerde baten. Deze bedragen in 2025 € 567.517 en worden voornamelijk ingezet voor specifieke projecten en programma's die bijdragen aan de regionale economische agenda.

De baten in %	
Inwonerbijdragen gemeenten	32,4%
Bijdragen in-kind partners	21,3%
Bijdragen cash partners	22,9%
Subsidies en overige baten	23,4%

Besteding van middelen

In 2025 bedragen de totale lasten € 2.412.998. Deze zijn toe te wijzen organisatiekosten, programmateams en communicatie en de programmalijnen van The Economic Board.

De lasten in %	
Organisatiekosten	20%
Programmateams/clusters (communicatie)	8%
Programma innovatie, technologie en ondernemen	19%
Programma talent	28,6%
Programma regionale welvaart en welzijn	24,4%

De kosten zijn verdeeld over de programma's zoals deze op bladzijde 25 bijlage 1 van de jaarrekening zijn weergeven.

In 2025 is 7,97 fte in loondienst bij The Economic Board, verdeeld over negen medewerkers. Daarnaast is 1,33 fte (acht strategen) verbonden aan The Economic Board. De strategen zijn ter beschikking gesteld door onderwijs- en kennisinstellingen, overheden en bedrijfsleven.

Financiële ontwikkeling ten opzichte van begroting
Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting is sprake van een hogere realisatie van baten. Met name de cash bijdragen van partners en de subsidies en overige baten vallen hoger uit dan begroot. Hierdoor ontstaat extra ruimte voor projectondersteuning en programmatische activiteiten.

De lasten liggen eveneens hoger dan begroot, voornamelijk door een hogere inzet op projecten en regionale programma's. Deze extra inzet wordt echter volledig gedekt door aanvullende partnerbijdragen en subsidies, waardoor het exploitatieresultaat beperkt blijft.

Het exploitatieresultaat bedraagt € 9.385 positief; dit bedrag is toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

Financiële stabiliteit en samenwerking

De financieringsstructuur van The Economic Board is gebaseerd op samenwerking tussen overheden, kennisinstellingen en het bedrijfsleven. Deze brede financieringsbasis draagt bij aan financiële stabiliteit en maakt het mogelijk om flexibel in te spelen op regionale opgaven. Door de combinatie van structurele gemeentelijke bijdragen en projectfinanciering kan The Economic Board zowel haar kernactiviteiten uitvoeren als nieuwe initiatieven ontwikkelen in samenwerking met regionale partners. Met een stabiele financiële basis, een breed partnernetwerk en een duidelijke strategische agenda blijft The Economic Board zich inzetten voor het versterken van innovatie, talent en brede welvaart in de regio.

ANBI-status

Sinds 2017 is de Stichting Economic Board Arnhem Nijmegen aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Partijen die ons willen helpen bij onze doelstelling door middel van een donatie, kunnen deze gift aftrekken van de winst- of inkomstenbelasting.

Financiële kerngegevens

Over de jaarrekening 2025 van The Economic Board is op 12 maart 2026 door de externe accountant Reith & Ten Böhmer Accountants en Belastingadviseurs, in de persoon van de heer N.H.M. Reith AA, een goedkeurende controleverklaring verstrekt. Voor een verdere toelichting op de cijfers 2025, verwijzen wij u naar de jaarrekening, zie pagina x

2.3 Risico's

Onderstaande risicoanalyse geeft inzicht in welke risico's kunnen worden geïdentificeerd, de impact en waarschijnlijkheid van deze risico's en de maatregelen om deze risico's te beheersen.

- Financiële risico's
- Operationele risico's
- Regelgevende risico's
- Fiscale risico's
- Continuïteit

Financiële risico's

- Financieringstekorten: als subsidies of partnerbijdragen bijdragen wegvallen dan is de organisatie redelijk goed in staat om kosten te reduceren. Veel projecten worden uitgevoerd door tijdelijke adviseurs en deze contracten kunnen dan ontbonden worden.
- Budgetafwijkingen: op basis van een maandelijkse rapportage kunnen kostenoverschrijdingen geprognotiseerd worden en zo maatregelen genomen worden om bijvoorbeeld een project af te bouwen of stop te zetten.
- Liquiditeitsrisico's: betreft onzekerheid over voldoende financiële reserves om operaties voort te zetten bij financiële tegenslagen zoals recessie en inflatie. De inwonerbijdrage van de gemeenten via de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen waarborgt een basis van activiteiten die door de deelnemende gemeenten aan The Economic Board zijn overgedragen. Bij een tekort aan liquiditeiten zullen de projecten die niet uit de inwonerbijdragen worden gefinancierd noodgedwongen gestopt of afgebouwd moeten worden. Mogelijke oplossing zou het aantrekken van externe financiering kunnen zijn.

Operationele risico's

- Projectvertragingen: zoals bijvoorbeeld bij innovatieve projecten als Smart Energy Hubs en Hydrogen Valley kunnen hinder ondervinden van wet- en regelgeving of technische uitdagingen. Door het continue monitoren van projecten kan hierdoor adequaat gestuurd worden op de beheersing van de looptijd, capaciteit en de financiële investering.
- Personeelstekorten: bij het initiëren en/of opstarten van een project of programma wordt ook de personeelscapaciteit meegenomen in de risicoanalyse.

Regelgevende risico's

Niet voldoen aan subsidieverordening: met het afsluiten van een Regio Deal is de financieringsstroom uit subsidiegelden sterk gestegen. De subsidie wordt achteraf door de subsidieverstrekker op basis van een inhoudelijk verslag en een accountantscontrole op de financiële cijfers vastgesteld. Als niet voldaan wordt aan de eisen van de subsidieverordening kan de subsidieverstrekker een deel van de subsidie inhouden. Dit wordt voorkomen door de administratie zo in te richten dat de financiële cijfers van een project eenvoudig gefilterd uit de administratie kunnen worden. Daarnaast vindt regelmatig een inhoudelijke afstemming met de subsidieverstrekker plaats om aan de vereisten van het projectplan te blijven voldoen.

Fiscale risico's

In 2026 zal een risicomatrix worden opgesteld om de fiscale risico's in beeld te brengen.

Continuït

In 2026 is het nieuwe strategisch plan voor de periode 2026–2030 gestart. Voor de uitvoering van deze strategie is aan de deelnemende gemeenten gevraagd hun inwonerbijdrage voort te zetten. Deze bijdragen vormen de basis voor de continuïteit van de organisatie en haar activiteiten.

In 2025 is gestart met de opzet van het Lifeport Partnerfonds: een nieuw privaat investeringsfonds dat de komende tien jaar 204 miljoen euro inzet voor de toekomst van de Lifeport Regio Arnhem Nijmegen. Op 10 november 2025 is het Lifeport Partnerfonds officieel gelanceerd. Het is de intentie dat in 2026 het fonds formeel wordt opgericht als een onafhankelijke stichting met een onafhankelijk bestuur.

Het fonds wordt een financiële aanjager en richt zich op vier pijlers die essentieel zijn voor de groei en leefkwaliteit van onze regio: Innovatie, Talentontwikkeling, Wonen, Bereikbaarheid. Het fonds fungeert als cofinanciering voor publieke investeringen van Rijk, provincie en gemeenten. Daarmee versnelt het de uitvoering van de Regionale Investeringsagenda (RIA) en draagt het bij aan de Schaalsprong: het gezamenlijke programma waarmee de regio zich voorbereidt op groei richting 2040. Steeds meer bedrijven sluiten zich aan bij het fonds. De overheid heeft aangegeven financieel bij te dragen wanneer het bedrijfsleven dat ook doet. Hierdoor ontstaat een krachtige publiek-private samenwerking die extra landelijke en Europese middelen kan aantrekken.

Jaarrekening The Economic Board 2025

Baten (in euro's)	**Totaal**
Inwonerbijdragen	784.615
Partnerbijdragen cash ArtEZ, Avisi Group, CCV Nederland, gemeente Arnhem, gemeente Nijmegen, Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, HAN University of Applied Sciences, NXP Semiconductors Nederland, Provincie Gelderland, Rabobank, Radboud Universiteit, Radboudumc, Rijn IJssel , ROC Nijmegen, Sportbedrijf Arnhem, Stichting Yuverta en Van Hall Larenstein Universitiy of Applied Sciences	555.259
Partnerbijdragen in-kind De Droombaanfabriek, gemeente Nijmegen, Google Grants, KplusV, Mooi Werruk, Radboud Universiteit, Radboudumc, Rijn IJssel en TTN Tomassen Beheer	514.992
Subsidies	567.517
Totaal Baten	**2.422.383**

Lasten (in euro's)	**Totaal**
Organisatiekosten	
Huisvesting	98.449
Overige kosten	
Projectbureau	
Projectondersteuning	515.722
Advieskosten	32.730
Overige kantoorkosten	27.428
Subtotaal	**674.329**
Projecten en Programma's	
Innovatie, technologie en ondernemen *Opgave 1 Technologie-marktcombinaties voor maatschappelijke vraagstukken* *Opgave 2* Financiering & ondersteuning mkb, startups en scale-ups	459.097
Talent *Opgave 3* Arbeidsmarkt in balans	689.804
Regionale welvaart en welzijn *Opgave 4* Hulpmotor voor brede welvaart *Opgave 5* Instrumenten voor publiek en private ecosystemen	589.768
Totaal Lasten	**2.412.998**
Exploitatieresultaat	**9.385**

Klik hier om naar de jaarrekening te gaan

Bijlage 1

De Board

Alexandra van Huffelen

Voorzitter College van Bestuur Radboud Universiteit, Voorzitter The Economic Board

Ilko Bosman

Voorzitter VNO-NCW regio Arnhem-Nijmegen, lid DB

John Brom

Wethouder gemeente Nijmegen

Peter van Mulkom

Voorzitter College van Bestuur ROC Nijmegen

Huub Sanders

Co-founder Byondis

Bram Sieben

Directeur Corporate & Social Affairs Alliander

Doeco Terpstra

Executive Director NXP Semiconductors Netherlands BV

Huub Hieltjes

Burgemeester gemeente Duiven, voorzitter auditcommissie

Sander Hulsebos

CEO van Hoogwegt Group, lid auditcommissie

Jan van Iersel

Voorzitter College van Bestuur Van Hall Larenstein University of Applied Sciences

Rob Verhofstad

Voorzitter College van Bestuur HAN University of Applied Sciences, lid auditcommissie en lid DB

René Verhulst

Burgemeester gemeente Ede, voorzitter Regio Foodvalley

Nermina Kundić

Wethouder gemeente Arnhem

Bertine Lahuis

Voorzitter Raad van Bestuur Radboudumc

Ahmed Marcouch

Burgemeester Arnhem, lid DB en vicevoorzitter The Economic Board

Helga Witjes

Gedeputeerde provincie Gelderland

d.d. 31 december 2025

Bijlage 2

Jaarrekening Stichting Economic Board Regio Arnhem Nijmegen 2025

de administratiekamer
administraties & belastingen

JAARREKENING 2025

STICHTING ECONOMIC BOARD REGIO ARNHEM-NIJMEGEN

NIJMEGEN

INHOUDSOPGAVE

RAPPORT

A.	Opdracht	pagina 3
B.	Samenstellingsverklaring	pagina 3
C.	Algemeen	pagina 4
D.	Resultaten	pagina 4
E.	Financiële positie	pagina 5

JAARREKENING

1.	Balans per 31 december 2025	pagina 7
2.	Staat van baten en lasten over 2025	pagina 9
3.	Kasstroomoverzicht 2025	pagina 10
4.	Grondslagen voor waardering en bepaling exploitatieresultaat	pagina 11
5.	Toelichting op de balans per 31 december 2025	pagina 14
6.	Toelichting op de staat van baten en lasten	pagina 17

Overige gegevens

1.	Ontbreken van de verklaring	pagina 24
2.	Statutaire regeling bestemming exploitatieresultaat	pagina 24

Bijlage

1.	Overzicht verdeling kosten programma's	pagina 25

Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen
Toernooiveld 300
6525 EC Nijmegen

Nijmegen, 12 maart 2026

Geacht bestuur,

A. Opdracht

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2025 van Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen te Nijmegen samengesteld.

Het bestuur van de stichting is op grond van wettelijke bepalingen verantwoordelijk voor de jaarrekening.

B. Samenstellingsverklaring

De jaarrekening van Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen te Nijmegen is door ons samengesteld op basis van de van u gekregen informatie. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2025 en de staat van baten en lasten over 2025 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Bij deze jaarrekening wordt door de externe accountant Reith & Ten Böhmer, in de persoon van de heer N.H.M. Reith AA, een controleverklaring verstrekt. Voor deze controleverklaring verwijzen wij naar de overige gegevens.

C. Algemeen

Doelstelling
De stichting heeft ten doel het versterken van de samenwerking tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden op de groeisectoren Energy, Health, High Tech, Food en de cross-overs daartussen om daarmee de economische slagkracht van de regio Arnhem-Nijmegen verder te ontwikkelen en de regionale groeikansen te benutten met alle voor dat doel dienstige middelen.

Directie
Per balansdatum wordt de directie gevoerd door de heer J. van Dellen.

D. Resultaten

Het exploitatieresultaat over 2025 bedraagt € 9.385,-.
De vergelijking van de staat van baten en lasten ten opzichte van de begroting ziet er als volgt uit:

	Gerealiseerd		Begroot		Verschil
	€	%	€	%	€
Inwonerbijdragen gemeenten	784.615	32,4	784.615	45,9	0
Bijdragen in kind partners	514.992	21,3	551.226	32,2	-36.234
Bijdragen cash partners	555.259	22,9	155.000	9,1	400.259
Subsidies en overige baten	567.517	23,4	220.000	12,9	347.517
Totaal Baten	**2.422.383**	**100,0**	**1.710.841**	**100,0**	**711.542**
Personeels- en salariskosten (*)	1.069.677	44,2	1.106.691	64,7	-37.014
Huisvestingskosten (*)	98.449	4,1	100.500	5,9	-2.051
Reiskosten	13.899	0,6	9.000	0,5	4.899
Projectondersteuning	946.764	39,1	242.000	14,1	704.764
Communicatie / Media (*)	217.553	9,0	192.000	11,2	25.553
Advieskosten	16.622	0,7	13.500	0,8	3.122
Administratiekosten	18.666	0,8	19.000	1,1	-334
Afschrijvingskosten	5.691	0,2	4.500	0,3	1.191
Kantoorkosten	25.677	1,1	22.650	1,3	3.027
Onvoorzien	0	0,0	1.000	0,1	-1.000
Totaal Lasten	**2.412.998**	**99,6**	**1.710.841**	**100,0**	**702.157**
Exploitatieresultaat	**9.385**	**0,4**	**0**	**0,0**	**9.385**

*De met een * gemarkeerde posten bevatten een in kind bijdrage, deze worden onder de baten en lasten nader toegelicht (pagina's 17 t/m 21).*

E. Financiële positie

In dit hoofdstuk wordt de financiële positie van de stichting toegelicht.

In het algemeen geldt, dat het voor een gezonde financiering noodzakelijk is, dat vaste activa gefinancierd wordt met op lange termijn beschikbaar vermogen, zoals eigen vermogen en langlopende schulden. Voor de financiering van vlottende activa behoeft dan slechts van kortlopend vreemd vermogen gebruik te worden gemaakt, voor zover het op lange termijn beschikbare vermogen hierin niet voorziet.

	31-12-2025		31-12-2024	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Kapitaalcomponenten:				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	14	2%	14	2%
	14	2%	14	2%
Vlottende activa				
Overige vorderingen	77	9%	149	22%
Liquide middelen	748	89%	529	76%
	839	100%	692	100%
Vermogenscomponenten				
Stichtingskapitaal	50	6%	41	6%
Kortlopende schulden	788	94%	649	94%
	838	100%	690	100%

Current ratio
De liquiditeitspositie, uitgedrukt in het kengetal "current ratio", is de verhouding vlottende activa/kortlopende schulden. Dit kengetal wordt wel beschouwd als een aanwijzing van de mogelijkheid dat de stichting de schulden, die op korte termijn invorderbaar worden, ook op korte termijn kan inlossen. Dit kengetal dient in een gezonde situatie meer dan 1 te bedragen.

Voor de stichting geldt per 31 december 2025:	1,05
Voor de stichting geldt per 31 december 2024:	1,04

Solvabiliteit
De solvabiliteitspositie wordt uitgedrukt in de verhouding eigen vermogen/totaal vermogen x 100%. Wil de stichting in staat zijn alle schulden te voldoen zal de solvabiliteit positief moeten zijn.

Voor de stichting geldt per 31 december 2025:	6%
Voor de stichting geldt per 31 december 2024:	6%

Tot het verstrekken van nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
De Administratiekamer B.V.

De heer A.W.N. Wijers

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2025
(na verwerking exploitatieresultaat)

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa	**13.885**	**11.696**
Vlottende activa		
Overige vorderingen	76.579	149.271
	76.579	**149.271**
Liquide middelen	**748.022**	**528.561**
Totaal	**838.486**	**689.528**

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2025
(na verwerking exploitatieresultaat)

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Stichtingskapitaal		
Continuïteitsreserve	50.000	50.000
Bestemmingsreserve	0	-9.385
	50.000	**40.615**
Kortlopende schulden		
Crediteuren	75.954	42.129
Belastingen	0	20.037
Overige schulden	712.532	586.747
	788.486	**648.913**
Totaal	**838.486**	**689.528**

2. STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2025

	2025	2024
	€	€
Inwonerbijdragen gemeenten	784.615	729.521
Bijdragen in kind partners	514.992	538.578
Bijdragen cash partners	555.259	574.432
Subsidies en overige baten	567.517	119.285
Totaal baten	**2.422.383**	**1.961.816**
Personeels- en salariskosten	1.069.677	980.266
Huisvestingskosten	98.449	104.553
Reiskosten	13.899	7.260
Projectondersteuning	946.764	602.630
Communicatie/Media	217.553	191.158
Advieskosten	16.622	29.572
Administratiekosten	18.666	14.599
Afschrijvingskosten	5.691	4.439
Kantoorkosten	25.677	26.902
Onvoorzien	0	437
Totaal lasten	**2.412.998**	**1.961.816**
Exploitatieresultaat	**9.385**	**0**

3. KASSTROOMOVERZICHT OVER 2025

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2025	
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	9.385	
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	5.691	
Veranderingen in het werkkapitaal		
Mutatie vorderingen	72.692	
Mutatie kortlopende schulden	139.573	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		227.341
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa		-7.880
		219.461

Samenstelling geldmiddelen

	2025	
	€	€
Liquide middelen per 1 januari	528.561	
Mutatie liquide middelen boekjaar	219.461	
Geldmiddelen per 31 december		748.022

4. GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN BEPALING EXPLOITATIERESULTAAT

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen is statutair gevestigd te Nijmegen en feitelijk gevestigd op Toernooiveld 300, 6525 EC te Nijmegen. De stichting is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 65371992; RSIN 856085261.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Op 17 december 2025 is bekend geworden dat dertien van de zeventien regiogemeenten via de inwonersbijdrage zullen blijven bijdragen aan de basisfinanciering van The Economic Board. De bijdragen van de gemeenten in 2026 bedraagt € 761.848.

Waarderingsgrondslagen voor de balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde of vervaardigingskosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de aanschaffings- of vervaardigingskosten, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

De materiële vaste activa waarvan de stichting krachtens een financiële lease-overeenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële lease-overeenkomst voortkomende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële lease-overeenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. Voor zover niet anders is vermeld hebben de vorderingen een looptijd van korter dan 1 jaar.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan enkel uit banktegoeden en zijn direct opneembaar.
De liquide middelen worden gewaardeeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Waarderingsgrondslagen voor de staat van baten en lasten

Baten

De baten bestaan uit subsidiebijdragen van €1,04 per inwoner van de deelnemende gemeenten.

Overige bedrijfskosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde, op basis van economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen, boekwinsten alleen voor zover deze niet in mindering zijn gebracht op vervangende investeringen.

Bestemming exploitatieresultaat 2025
Het exploitatieresultaat over 2025 bedraagt € 9.385,-.
De bestemmingsreserve is hiermee aangezuiverd tot nihil.

5. TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2025

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Materiële vaste activa		
Stand 1 januari	11.696	11.503
Investeringen	7.880	4.632
Afschrijving (-)	5.691	4.439
Stand 31 december	13.885	11.696

De materiële vaste activa betreft inventaris. Er wordt voor de inventaris geen restwaarde gehanteerd.

Overige vorderingen		
Vooruitbetaalde kosten	7.589	1.325
Waarborg	136	136
Subsidie Provincie Gelderland	32.152	76.348
Overige vorderingen	28.713	3.595
Nog te ontvangen van partners	7.989	67.867
	76.579	149.271

De post "Nog te ontvangen van partners" betreft vorderingen op partners voor toegezegde partnerbijdragen voor 2025 en vergoeding van kosten.

Liquide middelen		
Rabobank The Economic Board	96.676	478.043
Rabobank spaarrekening The Economic Board	651.346	50.518
	748.022	528.561

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
Continuïteitsreserve		
Stand 1 januari	50.000	50.000
Dotatie boekjaar	0	0
Stand 31 december	50.000	50.000

De continuïteitsreserve is gevormd om mogelijke financiële verplichtingen op te kunnen vangen die voortvloeien uit het beëindigen van de activiteiten van de stichting. Specifiek betreft dit de eventuele transitievergoedingen die op grond van de geldende wet- en regelgeving betaald dienen te worden bij beëindiging van arbeidsovereenkomsten.

Bestemmingsreserve		
Stand 1 januari	-9.385	-9.385
Resultaat boekjaar	9.385	0
Stand 31 december	0	-9.385
Crediteuren		
Crediteuren	75.954	42.129
	75.954	42.129
Belastingen		
Loonheffingen	0	20.037
	0	20.037
Overige schulden		
Voorziening vakantiegeld	28.445	26.302
Nettolonen	0	2.249
Overige te betalen kosten	35.803	19.919
Vooruit ontvangen van partners	293.959	113.300
Vooruit ontvangen project "Aanjaag- versnellingsmiddelen t.b.v. Energy cluster The Economic Board"	0	100.000
Vooruit ontvangen project "Zonnepark Regio Deal"	0	60.756
Vooruit ontvangen project "HCA Regio Deal"	242.362	264.221
Vooruit ontvangen project "Actieagenda MKB-dienstverlening"	64.601	0
Vooruit ontvangen project "Lifeport Semicon Talentprogramma"	47.362	0
	712.532	586.747

De partnerovereenkomsten zijn gerelateerd aan meerjarige projecten, de ontvangen gelden worden over de looptijd verdeeld.
In het tweede jaar van de Regio Deal is het project Zonnepark afgerond, de verantwoording vindt in het eerste kwartaal 2026 plaats. Binnen het Regio Deal project HCA zijn nog vrij besteedbare middelen voor o.a.invulling vacatures. Verder zijn er nieuwe subsidies toegekend voor MKB-dienstverlening en het Lifeport Semicon Talentprogramma.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

The Economic Board heeft per 1 september 2024 een huurovereenkomst afgesloten met Stichting Radboud Universiteit voor de huur van kantoorruimten gelegen op de tweede verdieping aan het Toernooiveld 300 te Nijmegen.
De huurovereenkomst loopt tot en met 31 augustus 2027.
De totale huurverplichting voor 2026 bedraagt op jaarbasis € 97.891, hiervan draagt het College van Bestuur van de Stichting Radboud Universiteit € 66.020 bij. Het restant ad. € 31.872 komt voor rekening van The Economic Board. Opzegging kan plaatsvinden met inachtneming van een termijn van drie maanden.

In 2024 hebben drie partijen uit de regio te weten, provincie Gelderland, Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en The Economic Board een Regio Deal met het Rijk afgesloten.
Looptijd van deze subsidie is 2024 t/m 2027 en betreft het project "Samenwerken aan een arbeidsmarkt die werkt". In deze subsidie is een cofinancieringsverplichting van € 89.262 opgenomen voor The Economic Board voor 2026 en 2027.

Medio 2025 heeft het Ministerie van Economische Zaken een subsidie toegekend in het kader van de Actieagenda MKB-dienstverlening. Ook deze subsidie kent een cofinancieringsverplichting voor The Economic Board, totaal € 19.160. In 2025 is hiervan een groot gedeelte door The Economic Board ingelost en resteert eind 2025 een verplichting van € 603.

6. TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2025

	2025	2024
	€	€
Inwonerbijdragen gemeenten		
via Groene Metropoolregio	784.615	729.521
	784.615	729.521
Bijdragen in kind		
Radboud Universiteit	63.904	54.852
KplusV	80.924	0
Gemeente Nijmegen	56.628	56.628
Radboudumc	56.628	56.628
Google Grants	120.000	120.000
HAN - University of Applied Sciences	0	28.314
De Droombaanfabriek	28.314	28.314
TTN Tomassen Beheer	75.504	56.628
Mooi Werruk	18.090	0
Rijn IJssel	15.000	0
Diverse partners	0	137.214
	514.992	538.578
Bijdragen cash		
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	162.359	167.343
Provincie Gelderland	20.440	79.471
CCV Nederland	30.000	60.000
NXP Semiconductors Nederland	60.000	60.000
HAN - University of Applied Sciences	66.165	50.000
Gemeente Nijmegen	4.840	41.968
ROC Nijmegen	37.260	30.000
Van Hall Larenstein University of Applied Sciences	37.260	30.000
St. PlatForm Talent voor Technologie	0	18.150
Alliander	0	15.000
Rijn IJssel	27.500	15.000
Radboudumc	20.125	5.000
Oost NL	0	2.500
Radboud Universiteit	15.125	0
ArtEZ University of the Arts	3.630	0
Avisi Group	5.000	0
Coöperatieve Rabobank UA	29.925	0
Gemeente Arnhem	3.630	0
Sportbedrijf Arnhem	30.000	0
Stichting Yuverta	2.000	0
	555.259	574.432

	2025	2024
	€	€
Subsidies- en overige baten		
Subsidie Provincie Gelderland project "Aanjaag- versnellingsmiddelen regionale economische ontwikkelingen"	0	50.000
Regio Deal Human Capital Akkoord	338.724	69.285
Regio Deal Zonnepark	60.756	0
Subsidie Provincie Gelderland project "Aanjaag- versnellingsmiddelen Energy cluster TEB"	100.000	0
Subsidie Minsterie van Economische Zaken project "Actieagenda MKB-dienstverlening"	15.399	0
Subsidie Provincie Gelderland project "Lifeport Semicon Talentprogramma"	52.638	0
	567.517	119.285

Subsidies worden alleen opgenomen indien hiervoor kosten zijn gemaakt.
De resterende subsidiesgelden worden gereserveerd voor de komende boekjaren, passend binnen de looptijd van de subsidie.

Personeels- en salariskosten		
Loonkosten	536.086	452.584
Voorziening vakantiegeld	44.654	36.754
Sociale verzekeringen	91.648	73.220
Pensioenpremie	22.048	17.451
Ziekengeldverzekering	23.985	19.380
Reiskostenvergoedingen	6.886	5.353
Onkostenvergoedingen	3.600	3.600
Werkkostenregeling vrije ruimte	8.055	7.510
Scholingskosten	813	0
Overige personeelskosten	814	688
	738.589	616.540
Loonkosten (in kind*)	331.088	363.726
	1.069.677	980.266

** Gemeente Nijmegen, Radboudumc, TTN Tomassen Beheer, De Droombaanfabriek, KplusV, Rijn IJssel en Mooi Werruk hebben in 2025 strategen ter beschikking gesteld voor de clusters en opgaven van The Economic Board. Daarnaast hebben diverse strategen hun expertise ter beschikking gesteld voor de opgaven van The Economic Board.*

	2025	2024
	€	€
Huisvestingskosten		
Huur	30.850	43.250
Parkeerkosten	3.695	2.400
Overige huisvestingskosten	0	4.051
	34.545	49.701
Huur (in kind*)	63.904	54.852
	98.449	104.553

**De Radboud Universiteit heeft in 2025 een in kind bijdrage geleverd aan de huur van de kantoorruimte van The Economic Board.*

Reiskosten		
Reis- en verblijfkosten	13.899	7.260
Projectondersteuning		
Projectstimulering	766.686	392.047
Events	22.087	4.090
Project Regio Deal	0	455
Kosten project "Aanjaag- versnellingsmiddelen regionale economische ontwikkelingen"	0	36.379
Kosten project "HCA Regio Deal"	99.196	138.819
Kosten project "Zonnepark Regio Deal"	58.795	30.840
	946.764	602.630

De kosten "Projectondersteuning" zijn gestegen door inhuur op diverse projecten zoals HCA, Lifeport en Lifeport Semicon Talentplan.
Tegenover deze kosten staat ook een stijging van de partnerbijdragen en subsidies.

	2025	2024
	€	€
Communicatie/Media		
Abonnementen en contributies – Print / digitaal	949	577
Abonnementen en contributies – Tools	6.499	7.408
Vertalingen	800	1.468
Website – Techniek	12.994	4.918
Website – Content	24.178	20.543
Events	16.291	4.112
Advertentie- en reclame-uitgaven	17.440	13.189
Vormgeving	2.138	711
Corporate	12.406	18.232
Campagnes	3.858	0
	97.553	71.158
Campagnes Google Grants (in kind*)	120.000	120.000
	217.553	191.158

**Het Google Grants Fund stelt (in kind) online advertentiebudget ter beschikking aan organisaties met een ANBI status. Dit budget wordt aangewend om de vindbaarheid van de website te vergroten.*

Advieskosten		
Accountant- en notariskosten	14.064	9.853
Advieskosten	2.558	19.719
	16.622	29.572
Administratiekosten		
Administratiekosten	15.972	12.655
Salarisadministratie	2.694	1.944
	18.666	14.599
Afschrijvingskosten		
Afschrijvingskosten	5.691	4.439

	2025	2024
	€	€
Kantoorkosten		
Kantoorartikelen	4.557	3.207
Internet en automatiseringskosten	15.947	17.469
Telefoon	364	319
Verzekeringen	2.405	2.265
Kleine aanschaffingen	1.506	720
Contributies en abonnementen	893	54
Representatiekosten	4.606	3.129
Rente en bankkosten	552	562
Ontvangen rente spaarrekening	-5.160	-828
Overige kantoorkosten	7	5
	25.677	26.902
Onvoorzien		
Uitgaven onvoorzien	0	437

Binnen de Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen waren over het boekjaar 2025 7,97 fte werkzaam (2024: 7,27 fte). Deze fte is verdeeld over 9 medewerkers.
Daarnaast is 1,33 fte (8 strategen) in kind verbonden aan The Economic Board.
De salarissen binnen de Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen voldoen voor 2025 aan de vereisten van de Wet Normering Topinkomens (WNT).

ONDERTEKENING BESTUUR VOOR AKKOORD

Nijmegen, 27 maart 2026

Directie

Directeur:	De heer J. van Dellen

Dagelijks bestuur:

Voorzitter:	Mevrouw A.C. van Huffelen
Vicevoorzitter:	De heer A. Marcouch
Lid dagelijks bestuur	De heer L. J. M. Verhofstad
Lid dagelijks bestuur:	De heer I. P. Bosman
Voorzitter auditcommissie:	De heer H.B. Hieltjes

Algemeen bestuur:

Bestuurder:	De heer J.A.R. Brom
Bestuurder:	De heer S. C. Hulsebos
Bestuurder:	De heer J. van Iersel
Bestuurder:	Mevrouw N. Kundić
Bestuurder:	Mevrouw B. E. Lahuis
Bestuurder:	De heer P. A. A. van Mulkom
Bestuurder:	De heer H.C.W.M. Sanders
Bestuurder:	De heer D. Terpstra
Bestuurder:	De heer L. J. Verhulst
Bestuurder:	Mevrouw H. W. M. Witjes

OVERIGE GEGEVENS

1. Ontbreken van de verklaring

Conform artikel 15.3 van de oprichtingsakte wordt de accountantsverklaring door de directie van de stichting aan deze jaarrekening toegevoegd.

2. Statutaire regeling bestemming exploitatieresultaat

In de statuten is geen vermelding over de bestemming van het exploitatieresultaat opgenomen. Echter in de vergadering is overeengekomen, dit resultaat mee te nemen naar een opvolgend jaar. Voor 2025 bedraagt het resultaat € 9.385,-. Hiermee is de bestemmingsreserve aangezuiverd.

BIJLAGE

1. Overzicht verdeling kosten programma's

	Besteding per programma en financiering 2025						
	begroting cash	begroting in kind	begroting totaal	realisatie cash	realisatie in kind	realisatie totaal	afwijking op begroting
Lasten							
Organisatiekosten	363.402	67.500	430.902	416.342	63.904	480.246	-49.344
Programmateams/clusters (communicatie)	72.000	120.000	192.000	74.083	120.000	194.083	-2.083
Programma innovatie, technologie en ondernemen	280.752	210.634	491.386	345.841	113.256	459.097	32.289
Programma talent	228.296	111.252	339.548	646.490	43.314	689.804	-350.256
Programma regionale welvaart en welzijn	215.165	41.839	257.005	415.249	174.519	589.768	-332.764
Totaal begroting en realisatie lasten	***1.159.615***	***551.226***	***1.710.841***	***1.898.005***	***514.993***	***2.412.998***	***-702.157***
Baten							
Inwonerbijdrage	784.615	-	784.615	784.615	-	784.615	-
Partnerbijdrage	155.000	551.226	706.226	327.258	514.993	842.251	-136.025
Partnerbijdrage Regio Deal	-	-	-	228.000	-	228.000	-228.000
Subsidies	-	-	-	168.037	-	168.037	-168.037
Subsidies Regio Deal	220.000	-	220.000	399.480	-	399.480	-179.480
Totaal begroting en realisatie baten	***1.159.615***	***551.226***	***1.710.841***	***1.907.390***	***514.993***	***2.422.383***	***-711.542***
Totaal	**-**	**-**	**-**	**9.385**	**-**	**9.385**	**-9.384**

Reith Ten Böhmer
Accountants en Belastingadviseurs

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport op bladzijde 7 tot en met bladzijde 21 opgenomen jaarrekening van Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen te Nijmegen, gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2025 en de staat van baten en lasten over 2025 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor de financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Buskesdries 13b
6673 DP Andelst
Postbus 85
6670 AB Zetten
T 0488 - 473347
F 0488 - 473348
E info@rentb.nl

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met in Nederland aanvaarde waarderingsgrondslagen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijke te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor de financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen per 31 december 2025 en van het resultaat over 2025 in overeenstemming met Nederlands recht.

Andelst, 12 maart 2026
Reith & Ten Böhmer Accountants en Belastingadviseurs

N.H.M. Reith
Accountant-administratieconsulent

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
t.a.v. Algemeen Bestuur
Nieuwe Stationsstraat 10
6811 KS Arnhem

Nijmegen, 31 maart 2026
Betreft: aanvraag vaststelling subsidie The Economic Board 2025

Geacht bestuur,

Hierbij bieden wij u het jaarverslag en de jaarrekening van The Economic Board over 2025 aan. Het jaar 2025 was een jaar waarin de kracht van samenwerking in Lifeport Regio Arnhem Nijmegen duidelijk zichtbaar werd. Ondanks maatschappelijke en economische uitdagingen – van energietransitie en digitalisering tot arbeidsmarktkrapte en vergrijzing – hebben bedrijven, kennisinstellingen en overheden in onze regio opnieuw laten zien dat gezamenlijke actie leidt tot concrete resultaten.

Afgelopen jaar hebben wij belangrijke stappen gezet om innovatie en brede welvaart dichter bij elkaar te brengen. Met de presentatie van het strategisch plan *"Brede welvaart en innovatie in Lifeport Regio Arnhem Nijmegen 2026–2030"* is de koers voor de komende jaren bepaald. Tegelijkertijd hebben we in de uitvoering vooruitgang geboekt via onder andere de Schaalsprong, de Regionale Investeringsagenda en het nieuw gelanceerde Lifeport Partnerfonds. Onze speerclusters in Energy, Health en High Tech hebben concrete resultaten geboekt op het gebied van innovatie, talentontwikkeling en samenwerking binnen de regio.

De financiële resultaten van 2025 laten een evenwichtige verhouding tussen baten en lasten zien, waardoor het boekjaar wordt afgesloten met een klein positief saldo. De totale baten bedroegen € 2.422.383 en de totale lasten € 2.412.998, resulterend in een positief exploitatieresultaat van € 9.385. Dit resultaat wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve ter dekking van negatieve saldo's uit voorgaande jaren. De financiële positie van The Economic Board blijft solide, mede dankzij een brede financieringsbasis bestaande uit gemeentelijke inwonerbijdragen, partnerbijdragen uit onderwijs en bedrijfsleven, en subsidies voor projecten en programma's.

Wij vertrouwen erop u met deze documenten een duidelijk beeld te geven van de activiteiten, resultaten en financiële positie van The Economic Board in 2025.
Tot slot wil ik u hartelijk danken voor uw financiële bijdrage en betrokkenheid en kijken uit naar de voortzetting van onze succesvolle samenwerking in het komende jaar.

Met vriendelijke groet,

Jan van Dellen
Algemeen Directeur

Bijlage: Jaarverslag en jaarrekening The Economic Board Regio Arnhem Nijmegen 2025
Cc: College Burgemeester & Wethouders gemeenten regio Arnhem-Nijmegen

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

Vragen VVD-fractie over ingekomen stuk B12:

B12 Jaarstukken GMR

Waarom zijn er minder subsidies uitgevoerd?

Antwoord

De reden dat er in 2025 minder subsidies zijn uitgevoerd hangt vooral samen met de fasering en uitvoering van projecten én door latere of lagere subsidievaststelling. Het is daarmee vooral een tijd- en boekhoudkundig effect en geen structurele afname van activiteiten of ambitie. Uit de jaarrekening blijkt het volgende:

1. Projecten nog niet volledig uitgevoerd
Een deel van de projecten uit de Regionale Agenda is in 2025 nog niet (volledig) tot uitvoering gekomen. Omdat subsidies pas worden benut bij daadwerkelijke uitvoering, leidt dit direct tot lagere uitgaven in dat jaar.

2. Lagere subsidievaststelling
In enkele gevallen hebben subsidieverstrekkers (zoals provincie en Rijk) subsidies lager vastgesteld dan vooraf geraamd. Dit heeft geleid tot correcties en lagere gerealiseerde inkomsten.

3. Late toekenning van subsidies
Een aantal subsidies is pas laat in 2025 toegekend. Hierdoor kon slechts een beperkt deel in 2025 worden besteed. De uitvoering en bijbehorende uitgaven verschuiven daardoor naar 2026 en verder.

4. Onderuitputting binnen programma's
Bij sommige programma's, zoals woningbouw (Woondeal), is minder uitgegeven dan er beschikbaar was. Dit resulteert in een lager gerealiseerd subsidievolume.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Gemeenteraad en College van Burgemeester en Wethouders
van deelnemende gemeenten in de regio Gelderland-Midden

Datum 9 april 2026
Ons kenmerk SN26_000861
Contactpersoon Bestuurssecretariaat
E-mailadres bestuurssecretariaat@vggm.nl

Onderwerp Aanbieding VGGM jaarstukken 2025

Geachte voorzitter en leden van de Raad, leden van het College,

Hierbij bieden wij u het jaarverslag voor het jaar 2025 aan van de Veiligheid- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden. Op 8 april 2026 heeft het algemeen bestuur de jaarstukken 2025 vastgesteld.

Op onze website https://vggm.nl/jaarverslagen-en-begrotingen vindt u achterliggende documentatie.

Aankondiging informatieve raadsbijeenkomsten
VGGM organiseert een tweetal raadsinformatiebijeenkomsten voor raadsleden en collegeleden om kennis te maken met VGGM en een toelichting te geven op de documenten die ter consultatie worden voorgelegd. Net als vorige jaren is ervoor gekozen om de bijeenkomsten op verschillende locaties in de regio te organiseren met minimaal 10 deelnemers vanuit de raden. De uitnodiging voor deze bijeenkomsten wordt separaat verstuurd via de griffies en bestuurssecretariaten. Deelnemers kunnen zelf kiezen aan welke bijeenkomst zij willen deelnemen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Namens het Dagelijks Bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden,

De voorzitter,

Ahmed Marcouch

i.a.a. DIV

Bezoekadres
Eusebiusbuitensingel 43
6828 HZ Arnhem

Postadres
Postbus 5364
6802 EJ Arnhem

Telefoon 0800 8446000
www.vggm.nl

Jaarstukken 2025

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

april 2026

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Inhoudsopgave

Voorwoord **4**

2. Programma Brandweer **7**

2.2 Brandweerzorg 7

2.3 Meldkamer Oost-Nederland 11

2.4 Risicobeheersing 13

2.5 Wat heeft het programma Brandweer gekost? 17

3. Programma Crisisbeheersing **19**

3.1 Veiligheidsregio taken 19

3.2 Bevolkingszorg 23

3.3 GHOR 26

3.4 Wat heeft het programma Crisisbeheersing gekost? 29

4. Programma GGD **30**

4.1 GGD overkoepelend 30

4.2 Algemene Gezondheidszorg (AGZ) 31

4.3 Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 38

4.4 Onderzoek, Informatie en Advies (OIA) 43

4.5 Wat heeft het programma GGD gekost? 46

5. Programma Ambulancezorg **48**

5.1 Pijler Mobiele Zorg 48

5.2 Pijler Meldkamer en zorgcoördinatie 49

5.3 Wat heeft het programma Ambulancezorg gekost? 51

6. Programma Bedrijfsvoering **52**

6.1 Samen. Beter. Bedrijfsvoeren. 52

6.2 Wat heeft programma bedrijfsvoering gekost? 58

7. Paragrafen **60**

7.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 60

7.2 Onderhoud kapitaalgoederen 62

7.3 Verbonden partijen 63

7.4 Financiering 67

7.5 Bedrijfsvoering 69
7.6 Woo 70

8. Jaarrekening 71
8.1 Balans en toelichting 71
8.2 Waarderingsgrondslagen 73
8.3 Toelichting op de balans 76
8.4 Toelichting op de baten en lasten 85
8.5 Overige 94
8.6 Controleverklaring 95

Bijlage 1 - Inwonersbijdrage per gemeente 101

Bijlage 2 - Taakvelden 101

Bijlage 3 - Specificatie ten bate van de nacalculatie Ambulancezorg 101

Bijlage 4 - Overzicht van langlopende leningen ultimo 2025 104

Bijlage 5 - Bestuurssamenstelling 105

Voorwoord

Het jaar 2025 was voor Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) een jaar van contrasten. Een jaar waarin de buitenwereld zich soms van zijn meest weerbarstige kant liet zien, en waarin wij aan de binnenkant hard werkten om onze organisatie robuust en toekomstbestendig te houden. Terugkijkend zien we een jaar waarin de druk op onze operatie onverminderd hoog was, maar waarin de veerkracht van onze mensen de doorslag gaf.

In de uitvoering werd veel gevraagd van onze slagkracht. Zo werd het voorjaar bij de brandweer getekend door een uitzonderlijke reeks incidenten: vier zeer grote branden in Arnhem, Ede en Doorwerth binnen een tijdsbestek van slechts dertig dagen. Deze intensieve periode deed een groot beroep op onze beroepscollega's en vrijwilligers, die dag en nacht klaarstonden om de veiligheid in de regio te waarborgen.

Ook op het gebied van de publieke gezondheid stonden we voor complexe opgaven. De GGD kreeg te maken met een uitdagende TBC-uitbraak in Arnhem, die door de specifieke doelgroep en omstandigheden veel expertise en vasthoudendheid vroeg van onze teams. Tegelijkertijd werkten we aan preventie en de gezondheid van de toekomst, onder andere met de start van de RSV-immunisatie om onze allerjongste inwoners te beschermen.

De Ambulancezorg stond onder meer in het teken van het verbeteren van de responstijden. Met de volledige implementatie van de nieuwe urgentieclassificatie en diverse verbeteringen in het proces van melding tot inzet en van de dataregistratie en analyse hebben we een belangrijke stap gezet om de juiste zorg nog beter en efficiënter op het juiste moment in te kunnen zetten. Dit heeft geleid tot een prestatieverbetering van 84% in december 2024 naar 90% in december 2025, wat betekent dat we in 90% van al onze spoedmeldingen (ca. 24.000) binnen 15 minuten bij een patiënt waren.

Het jaar 2025 stond ook in het teken van weerbaarheid. Hoewel we ons altijd al inzetten voor het overeind houden van de samenleving tijdens crises, is het begrip door internationale ontwikkelingen, klimaatverandering en maatschappelijke verschuivingen in een ander licht komen te staan. Een weerbare samenleving vraagt iets van iedere burger, het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties én overheidsinstanties. Omdat onze eigen continuïteit het fundament is van de weerbaarheidsopgave, hebben we eerste stappen gezet om onze eigen weerbaarheid te verhogen. Om ook de komende jaren gestructureerd en efficiënt te werken aan de weerbaarheidsopgave, hebben we een meerjarig VGGM-breed programmaplan Weerbaarheid opgesteld.

In het kader van het meerjarenprogramma Samen. Beter. Bedrijfsvoeren (S.B.B.) lag in 2025 de nadruk op verdere ontwikkeling en professionalisering. Zo is onder meer AFAS HRM ingericht, zijn verschillende interventies uitgevoerd gericht op houding en gedrag en zijn de overlegstructuren in lijn gebracht met het bestuurlijk proces. Daarnaast is de ondermandaatregeling vastgesteld, is het team Staf Strategie en Control gevormd en zijn diverse kaders op het gebied van informatievoorziening en procesmatig werken verder uitgewerkt. De temporisering van middelen voor het programma S.B.B. heeft echter geleid tot herprioritering en het maken van scherpe keuzes. Hoewel belangrijke kaders (beleid, systemen en processen) zijn neergezet, is het nog niet gelukt om de organisatie gelijktijdig zodanig te versterken dat deze ontwikkelingen volledig en toekomstbestendig konden worden geborgd, zoals oorspronkelijk beoogd.

Wanneer u naar de financiële paragraaf van dit jaarstuk kijkt, ziet u onder de streep een positief resultaat van € 1.152.000 (0,70% van het begrotingsresultaat). Het overschot wordt voor een aanzienlijk deel veroorzaakt door inkomsten van derden met een incidenteel karakter en omdat een deel van de vacatures niet is ingevuld.

Naast de genoemde resultaten heeft in 2025 het besparingsproces gelopen. Naar aanleiding van de begroting 2025 hebben meerdere gemeenten verzocht om een verlaging van de gemeentelijke bijdrage aan de VGGM. Het bestuur heeft daarop een zorgvuldig proces ingericht om dit verzoek te concretiseren. Het verzoek betrof enerzijds een tijdelijke verlaging van de bijdrage in 2025 en 2026 (€ 1.600.000 per jaar) en anderzijds een verkenning van structurele besparingsmogelijkheden voor de jaren daarna. De inventarisatie en uitwerking van scenario's voor structurele besparingen hebben een aanzienlijk beroep gedaan op de organisatie. Dit traject heeft geresulteerd in een voorstel voor structurele besparingen ter hoogte van € 1.600.000, waarbij de nadruk ligt op technisch-inhoudelijke maatregelen. Dit voorstel is verwerkt in de Kaderbrief 2027.

We kijken met gepaste trots naar deze resultaten. Dat is de verdienste van al onze collega's en vrijwilligers. Wij danken hen, en u als bestuurlijke partners, voor de inzet en het vertrouwen in het afgelopen jaar.

De directie van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Leeswijzer

Deze jaarstukken bieden een overzicht van de belangrijkste prestaties, resultaten en ontwikkelingen per programma in het verslagjaar. De jaarstukken zijn als volgt opgebouwd:

Programma Brandweer (H2)
In dit hoofdstuk leest u over de repressieve inzet bij grote incidenten, de investeringen in materieel en de ontwikkelingen binnen zowel de vrijwillige als de beroepsposten.

Programma Crisisbeheersing (H3)
Hier wordt ingegaan op de verdere versterking van de crisisorganisatie, GHOR, het thema weerbaarheid en de samenwerking binnen de bevolkingszorg.

Programma GGD (H4)
Dit onderdeel geeft een overzicht van de brede inzet op publieke gezondheid, variërend van infectieziektebestrijding en de aanpak van tuberculose tot vernieuwingen binnen de Jeugdgezondheidszorg.

Programma Ambulancezorg (H5)
In dit hoofdstuk vindt u informatie over de prestaties binnen de acute zorg, de personele bezetting en de ontwikkelingen op de meldkamer.

Programma Bedrijfsvoering (H6)
Dit deel beschrijft de ondersteunende processen van de organisatie, waaronder de voortgang op het gebied van digitalisering (IT) en de financiële en juridische kaders.

Paragrafen en jaarrekening (H7 en H8)
Het verslag sluit af met de verplichte paragrafen, waaronder de risicoparagraaf en het weerstandsvermogen, gevolgd door de volledige financiële verantwoording over 2025.

2. Programma Brandweer

Het programma Brandweer bestaat uit twee afdelingen: Brandweerzorg en Risicobeheersing. Brandweerzorg richt zich op het werk van de brandweer tijdens incidenten. De belangrijkste activiteiten zijn:

- Het voorbereiden op branden en andere noodsituaties;
- Het bestrijden van branden;
- Het verlenen van hulp bij ongevallen.

Deze afdeling zorgt ervoor dat onze brandweer snel, veilig en effectief kan optreden wanneer dat nodig is.

Risicobeheersing richt zich op het versterken van een veilige en gezonde leefomgeving. De belangrijkste doelen zijn:

- Mensen beschermen tegen risico's in hun omgeving;
- Inwoners en organisaties stimuleren om veilig en gezond te handelen;
- Zorgen voor goede voorwaarden voor hulpdiensten, zodat zij hun werk veilig kunnen uitvoeren, bijvoorbeeld door advies over gebouwveiligheid en bereikbaarheid.

Op deze manier draagt Risicobeheersing bij aan het verminderen van risico's en het vergroten van de veiligheid in onze regio.

Belangrijke ontwikkelingen

Informatiegestuurd werken

De aanstelling van een informatiemanager brandweer heeft een duidelijk positief effect gehad. In 2025 is een richtinggevend informatieplan opgesteld. Ook is er meer standaardisatie gekomen in de uitvoering van processen, zoals het wijzigingsproces voor brandweer en crisisbeheersing. Het gaat hierbij om het proces voor wijzigingen van bestaande informatievoorziening voor brandweer en crisisbeheersing. Voorbeelden hiervan zijn wijzigingen in functionaliteit, inrichting of autorisatie in bestaande applicaties.
Daarnaast is het brandrisicoprofiel opgeleverd. Dit profiel is dynamisch en wordt de komende jaren verder ontwikkeld. Het brandrisicoprofiel geeft beter inzicht in de brandrisico's van de bebouwde omgeving. Het ondersteund bij het risicogericht werken, de prioritering van toezicht en we kunnen ons beter voorbereiden op een veiliger optreden.

Veilige energietransitie

Voor het borgen van een Veilige Energietransitie (VET) is een concreet plan opgesteld, zoals eerder gemeld in de bestuursrapportage 2025. Met incidentele middelen willen we blijvende effecten bereiken.
In 2025 stond dit plan vooral in het teken van voorbereiding. In 2026 verwachten we de activiteiten af te ronden.

2.2 Brandweerzorg

Het jaar 2025 werd sterk beïnvloed door vier grote branden binnen een periode van dertig dagen (maart/april). Deze incidenten hebben veel van het personeel en het materieel gevraagd. De impact was merkbaar bij alle vier de repressieve teams en bij het team Vakbekwaam. Ook het team Techniek & Logistiek werd zwaar belast. Zij zorgden voor het reinigen van beschermende kleding en het inzetbaar houden van voertuigen en materieel.

Daarnaast waren de collega's van Team Advies & Ondersteuning het hele jaar intensief bezig met brandonderzoek en evaluaties. Vooral de stadsbrand in Arnhem en de heidebrand in Ede vroegen veel tijd.

Door de nasleep van deze grote branden was er minder ruimte voor regulier werk. Sommige werkzaamheden zijn later gestart of liepen vertraging op. Dit had ook gevolgen voor medewerkers van Risicobeheersing en Crisisbeheersing met een repressieve rol. Zij waren langdurig betrokken bij de nazorg van incidenten. Deze extra inzet vroeg veel van alle brandweercollega's.
De kern van Brandweerzorg is het voorbereiden op en bestrijden van branden en het verlenen van hulp bij ongevallen. De vier grote incidenten laten zien dat de afdeling ook onder hoge druk professioneel en effectief kan werken.

Pijler: De Mens en de Organisatie

Het werven en behouden van brandweervrijwilligers en beroepsmedewerkers blijft een uitdaging, maar het lukt ons nog steeds. De grootste uitdaging blijft de beschikbaarheid van vrijwilligers overdag. In 2025 begonnen 78 nieuwe repressieve vrijwilligers, terwijl 43 vrijwilligers zijn gestopt. Daardoor nam het totaal aantal vrijwilligers toe met 35 en kwam het uit op 866. In de 24 uursdienst was er een stijging van 7 personen wat een totaal geeft van 110 medewerkers.

Om medewerkers betrokken en gemotiveerd te houden zijn in 2025 verschillende programma's gestart of verder ontwikkeld, zoals Brandweer 24 uur vooruit, Goed Werkgeverschap en een veilig werkklimaat, Slagkracht en Paraatheid en Postcommandant van de Toekomst. Deze programma's richten zich zowel op de medewerker als op de organisatie.

Centraal staat de vraag wat medewerkers nodig hebben om hun werk goed, veilig en duurzaam te kunnen uitvoeren. In 2025 is gestart met onder andere leiderschaps- en omstanderstrainingen. De tien aandachtspunten uit het programma Brandweer Vooruit! 24-uursdienst zijn met alle ploegen besproken. Vertrouwen en verbinding stonden hierbij centraal. In 2026 worden deze punten stap voor stap ingevoerd en vast onderdeel van de organisatie.

De 41 brandweerposten hebben zich in 2025 ingezet bij 4.897 unieke incidenten binnen Gelderland-Midden. Om goed voorbereid te zijn, oefenden en trainden vrijwilligers en beroepskrachten minimaal één keer per week. Dit gebeurde zowel op de eigen posten als op oefencentra.

Ook dit jaar zijn er weer opendagen georganiseerd door de vrijwillige brandweerposten, Barneveld, Scherpenzeel, Nijkerk en Ede-Stadspoort. Tijdens deze opendagen konden inwoners kennismaken met het werk van de brandweer. Bezoekers kregen uitleg over de voertuigen en materialen en konden vragen stellen. De opendagen zorgden voor meer betrokkenheid en interesse van het publiek. Post Garderen organiseerde een kindermiddag wat een groot succes is geworden.

Het jeugdbrandweerteam van Ede werd in 2025 Nederlands kampioen. Dit is een mooie prestatie. De jeugdbrandweer is belangrijk voor de toekomst, omdat jongeren hier leren samenwerken, verantwoordelijkheid nemen en veilig werken. Zo zorgen we voor nieuwe en gemotiveerde vrijwilligers.

Pijler: Het Vak en de Spullen

Een goede voorbereiding op toekomstige inzetten is essentieel. Dit vraagt om passend en betrouwbaar materieel en goed voorbereide brandweermedewerkers.

De basisvaardigheden worden aangeleerd tijdens de opleiding, maar deze zijn niet altijd voldoende door ontwikkelingen zoals de energietransitie en klimaatverandering. Daarom is in 2025 gestart met de ontwikkeling van een programma voor beginnende beroepsbeoefenaars. Ook is een nieuw trainingsprogramma gestart voor bevelvoerders en officieren, gericht op vakkennis en leiderschap. Daarnaast zijn er kaderdagen gestart. Op deze dagen krijgen leidinggevenden uitleg over nieuwe ontwikkelingen. Ook delen zij ervaringen van incidenten en bespreken zij verschillende onderwerpen vanuit het vakgebied.

Brandweerzorg heeft een investeringsprogramma voor de vervanging en vernieuwing van voertuigen en materieel. Aanbestedingen worden regionaal en landelijk georganiseerd, vaak samen met andere veiligheidsregio's en het NIPV. De levering van drie nieuwe hulpverleningsvoertuigen is door problemen bij leveranciers verschoven naar begin 2026. De specialisten Inkoop vanuit twee veiligheidsregio's werkten nauw samen bij de aanbesteding van 60 ambulancevoertuigen inclusief onderhoud. Een succesvol proces.

In 2025 is gewerkt aan nieuwe uitrukpakken voor bijna 900 repressieve medewerkers. Het ontwerp en de testen zijn afgerond. In 2026 start de uitgifte van de nieuwe pakken. Door de nieuwe werkwijze voor arbeidshygiëne krijgt iedereen twee uitrukpakken: één nieuw pak en het huidige pak als reserve.
Deze ARBO-technische verbeteringen zijn nodig, omdat het invoeren van arbeidshygiëne veel logistieke inzet vraagt en dit niet altijd door vrijwilligers kan worden uitgevoerd. De nieuwe pakken verbeteren de veiligheid en het werkcomfort. Naar verwachting werkt iedereen in de loop van 2026 met het nieuwe bluspak.

Naast onderhoud aan 219 voertuigen is na, een aanbesteding, implementatie en inwerktraject, nieuw redgereedschap ingebouwd in tankautospuiten. Ook is de module SOS Toegang ingebouwd en geprogrammeerd in 137 brandweervoertuigen. Dit digitale toegangssysteem zorgt ervoor dat de brandweer en ambulance sneller toegang krijgen tot gebouwen, wegen en afgesloten terreinen.

Na een positief haalbaarheidsonderzoek is, door gemeente Ede in samenspraak met de Brandweer, gekozen voor een nieuwe brandweerkazerne aan de Kastelenlaan in Ede. Er is een eerste ontwerp gemaakt en besproken met de betrokken teams. Ook omwonenden zijn geïnformeerd. Het voorlopig ontwerp wordt eind februari 2026 verwacht. In de zomer van 2026 hopen we het definitieve ontwerp af te ronden.
Ook is het besluit genomen om de brandweerpost in Otterlo te vernieuwen. Met de vernieuwing krijgt de post meer ruimte en betere voorzieningen voor de brandweer. Ook voor de brandweerpost Oosterhout zijn we met de gemeente aan het onderzoeken of nieuwbouw mogelijk is.

Pijler: Informatievoorziening

De specialisten van Team Advies & Ondersteuning zorgden er ook in 2025 voor dat medewerkers goed geïnformeerd bleven. Zij deelden informatie en evaluaties via leerflitsen en hielden procedures actueel. Zo werken medewerkers volgens de nieuwste afspraken en richtlijnen.
Daarnaast ontvangt iedereen wekelijks een weekbericht namens Brandweerzorg. Hierin staat actuele informatie over ontwikkelingen, incidenten en lopende programma's.

Ook wordt gewerkt aan een dashboard waarmee medewerkers eenvoudig inzicht krijgen in belangrijke informatie. Deze komt in 2026 beschikbaar.

Doelenboom

Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie 2025	Maatschappelijk effect
Slagvaardig	Basis op orde	• Trainingen op specifieke scenario's.	Snelle en doeltreffende hulpverlening beperkt schade en redt levens. De gemeenschap ervaart een grotere betrouwbaarheid en kwaliteit van hulpverlening. Betrouwbaar materieel verhoogt de kans op succesvolle interventies, wat levens redt en eigendommen beschermt.
		• Het in stand houden van een leercultuur binnen de organisatie.	
	Paraatheid	• Investeren in moderne en duurzame apparatuur	
		• Het waarborgen van de beschikbaarheid, betrouwbaarheid en functionaliteit van materieel en materiaal, zodat dit ten alle tijden inzetbaar is voor een effectieve en efficiënte hulpverlening.	
Toekomstbestendig	Vakmanschap	• Bijhouden van technologische innovaties en toepassingen.	Blijvende ontwikkeling zorgt voor efficiëntere methoden en inspirerende samenwerkingen met andere partijen.
	Informatie gestuurd	• Versterken van de digitale omgeving van de brandweermedewerker.	
Goed werkgeverschap en duurzame inzetbaarheid	Aandacht en Verbinden	• Investeren in communicatie naar het personeel toe, door weekberichten en meningsvormende onderwerpen in het ploegcommandanten/ bevelvoerders overleg te bespreken.	Goed geïnformeerde en betrokken medewerkers werken effectiever samen tijdens incidenten, wat leidt tot een betere dienstverlening naar de samenleving.
	Vitaliteit	• In 2024 is een start gemaakt met het programma 'Goed werkgeverschap	Gezonde, gemotiveerde

		en een veilig werkklimaat'. Het doel van dit programma is het bevorderen van fysieke en mentale gezondheid en het verbeteren van de arbeidsomstandigheden. Er is geen einddatum vastgesteld, omdat het een doorlopend programma betreft. Goed werkgeverschap en een veilig werkklimaat vragen om blijvende aandacht.	medewerkers dragen bij aan een stabiele en toekomstbestendige organisatie. Een verbonden team, dat zich gehoord en gesteund voelt, functioneert beter onder druk en kan daardoor doeltreffender bijdragen aan de veiligheid van burgers tijdens branden en andere incidenten.

2.3 Meldkamer Oost-Nederland

De Meldkamer Oost-Nederland in Apeldoorn is een gezamenlijke meldkamer waar hulpdiensten samenwerken. De meldkamer ontvangt en beoordeelt acute hulpvragen en stuurt de juiste hulp aan. De meldkamer blijft zich ontwikkelen. MKON werkt voor 79 gemeenten en 3,2 miljoen inwoners in vijf regio's. Dit maakt het, het grootste meldkamergebied van Nederland. De regio's behouden hun eigen identiteit, maar werken volgens afgestemde werkwijzen.

Aantal meldingen binnengekomen bij en zelfstandig afgehandeld door de meldkamer

Niet alle meldingen die bij de meldkamer binnenkomen worden doorgestuurd naar de brandweer, omdat sommige zelfstandig door de meldkamer kunnen worden afgehandeld. In 2025 zijn er 13.364 meldingen ontvangen, waarvan 8.205 zonder tussenkomst van de brandweer door de MKON zijn afgehandeld.

Aantal binnengekomen meldingen voor de brandweer Gelderland-Midden	2024	2025
Aantal binnengekomen meldingen	23.995	13.364
Door meldkamer zelfstandig afgehandeld	8.882	8.205
Aandeel zelfstandig afgehandeld	37,0%	61,4%

Het aantal is lager doordat in andere jaren meldingen van de ambulancedienst onjuist zijn geregistreerd. In 2024 ligt het aantal ook circa 10.000 meldingen lager.

Aantal incidenten brandweer

In het jaar 2025 zijn er 5.117 incidenten geweest (2024: 4.768). Dit aantal is inclusief 220 incidenten die bij de buurgemeenten zijn geweest. Het aantal unieke incidenten in Gelderland-Midden waren 4.897.

In onderstaande tabel staat de verdeling per gemeente volgens de landelijke meldingsclassificaties.

Gemeente	Brand	Brand OMS	Alarm PAC	Dienst-verlening	Leef-milieu	Ongeval	Gezondheid	Verkeer	Overig	Totaal
Arnhem	691	89	3	195	182	97	213	5	34	1.509
Barneveld	147	19	3	36	51	75	68	1	1	401
Doesburg	13	9		8	5	7	18	1	2	63
Duiven	31	5	1	10	18	18	34	1	3	121
Ede	306	56	1	130	143	80	145		15	876
Lingewaard	78	22		16	32	33	58		2	241
Nijkerk	91	8		20	33	27	31	2	5	217
Overbetuwe	120	21	1	36	38	43	46	1	3	309
Renkum	61	34		29	32	21	46		2	225
Rheden	99	13		39	38	24	84	1	6	304
Rozendaal	7	1			3	1	3		1	16
Scherpenzeel	14	4		8	10	6	6			48
Wageningen	76	17		40	42	29	44		2	250
Westervoort	21	3		2	7	4	21		1	59
Zevenaar	69	19	1	27	31	34	71	1	5	258
Buurgemeente	112	3		16	12	55	22			220
Totaal van 2025	1936	323	10	612	677	554	910	13	82	5.117
Totaal van 2024	1663	339	20	542	707	553	851	5	88	4.768

Toelichting meldingsclassificaties:

- Brand: alle alarmeringen voor (verdenking van) brand
- Brand OMS: alle automatische brandmeldingen gekoppeld aan een OMS-installatie
- Alarm PAC: meldingen die binnenkomen via een particuliere alarmcentrale
- Dienstverlening: liftopsluiting, dier in problemen, meting, buitensluiting, dienst aan derden, enz.
- Leefmilieu: wateroverlast, weeroverlast, stormschade, gladheid
- Ongeval: verkeersongevallen en ongevallen met gevaarlijke stoffen
- Gezondheid: reanimatie, onwel/ziekte, tilassistentie voor ambulancedienst
- Verkeer: vervuild wegdek, wegversperringen
- Overig: alle zaken die niet onder een bovenstaande categorieën vallen

In 2025 waren er 349 incidenten meer in vergelijking met 2024. Een stijging van incidenten is vooral te zien bij meldingsclassificaties brand +273, gezondheid +59 en dienstverlening +70. De reden hiervan is lastig te bepalen. Wel kunnen we stellen dat in 2025 minder voor extreem weer is gealarmeerd. Er is ook een toename zichtbaar in de categorie 'gezondheid'. Steeds meer burgers wonen tot op hoge leeftijd zelfstandig, zelfs wanneer zij hulpbehoevend zijn. Bij problemen wordt niet alleen ambulancezorg ingezet, maar ook de brandweer. Deze helpt bijvoorbeeld bij fysieke ondersteuning of andere praktische handelingen waarvoor extra hulp nodig is.

First Responder Brandweer-taak (FRB)

Onder de categorie ‘gezondheid’ valt ook de buitenwettelijke First Responder Brandweer-taak (FRB) van Brandweer Gelderland-Midden. Hieronder wordt onder andere het aantal alarmeringen van FRB getoond.

	2022	2023	2024	2025
Aantal alarmeringen FRB voor hartfalen bij de brandweer is geregistreerd[1]	515	467	443	498
FRB niet ter plaatse geweest of niet geplot	52	39	65	91

[1]*De melding is aangemaakt als reanimatie, maar kan bij aankomst een andere medische indicatie hebben.*
Het aantal alarmeringen FRB is niet zuiver, omdat niet elke alarmering ‘gezondheid’ daadwerkelijk om hartfalen gaat. Het aantal FRB-alarmeringen is redelijk stabiel ten opzichte van voorgaande jaren.

2.4 Risicobeheersing

Onze grootste inspanning (ongeveer 80%) plegen wij op onze basisdienstverlening: advisering op brand – en omgevingsveiligheid, waaronder ook evenementen en industriële bedrijven; toezicht houden tijdens de bouw, op het brandveilig gebruik en evenementen alsook bij industriële bedrijven (gevaarlijke stoffen) en het geven van voorlichting (brandveilig leven). Daarbij ondersteund door informatievoorziening en ondersteunende functies. Met projecten en activiteiten richten we ons op beleidsvoornemens, waaronder de ontwikkeling van de afdeling risicobeheersing.

Uitvoering meerjarenbeleidsplan 2025-2028 ‘Risicobeheersing in beweging’

De visie van het meerjarenbeleidsplan is dat we (nog meer) een expertisecentrum voor een veilige en gezonde leefomgeving willen worden, dat risicogericht en datagestuurd werkt.
In 2025 hebben wij uitvoering gegeven aan het Meerjarenbeleidsplan Risicobeheersing 2025-2028 (Risicobeheersing in beweging). In 2025 stond het thema energietransitie en 'een lerende organisatie' centraal. Het thema energietransitie is nader uitgewerkt. Dit leerde ons dat ontwikkel- en leergericht werken de nodige uitdagingen biedt. Daarbij is een open en flexibele houding nodig en is een weg zoeken in onzekerheid een belangrijke kwaliteit. Dit bleek bij zowel het deelproject netwerken en relatiemanagement als bij het deelproject risicogericht en datagestuurd organiseren. Het leverde een genuanceerder beeld van energietransitie op en biedt uitzicht op een kansrijk vervolg voor de toepassing van batterijen in de vorm van kennisdeling als meest effectieve beïnvloedingsroute. Want het vergroten van bewustzijn en handelingsperspectief is kansrijker dan het toevoegen van nieuwe regels. En door hun brede aanwezigheid en snelle toename leveren batterijen het grootste totale risico op en verdienen zij gezamenlijke prioriteit.

Veilige Energietransitie (VET)

De brandweer-regiegroep Veilige Energietransitie (VET) heeft in het verslagjaar actief bijgedragen aan het vergroten van veiligheidsbewustzijn rond de energietransitie. Vanuit een verbindende rol zijn ontwikkelingen gevolgd en is relevante kennis gedeeld binnen de organisatie, regionaal (Oost-5) en landelijk. De regiegroep leverde een inhoudelijke bijdrage aan landelijke producten, waaronder de handreiking voor thuisbatterijen. Daarnaast zijn adviesaanvragen op het gebied van energieopslagsystemen, zonnevelden en duurzaam bouwen behandeld en afgerond. Als organisatie blijven wij actief bijdragen aan een veilige energietransitie en wordt verder gewerkt aan het versterken van kennis, samenwerking en structurele borging van dit thema.

Veilige en Gezonde Leefomgeving

VGGM adviseert bij ruimtelijke vraagstukken, zoals omgevingsvisies en -plannen, ruimtelijke initiatieven en complexe vraagstukken rondom transport via water-, weg-, en buisleidingen. Deze adviezen stellen we samen op als brandweer, GGD, GHOR en de politie. Vanuit deze samenwerking en synergie ontstaat een integraal afgewogen advies, waarbij rekening is gehouden met de mens en de omgeving die beschermd moeten worden (risico-ontvangers), de risico-veroorzaker en het veilig optreden van de hulpdiensten. Zo informeren en adviseren Risicobeheersing, GGD en GHOR als een deskundige en proactieve partner gemeenten, initiatiefnemers en partners zó dat hun keuzes bijdragen aan een veiligere en gezondere leefomgeving. En met een interne 'reis' langs allerlei thema's proberen Crisisbeheersing, Risicobeheersing en de GGD (Algemene Gezondheidszorg) sinds 2024 steeds meer raakvlakken en thema's te vinden om de advisering veilig en gezond te versterken.

Brandveilig Leven

Met het programma Brandveilig Leven vergroten we de bewustwording van inwoners, bedrijven en instellingen over brandrisico's en proberen wij ook meer en meer het daadwerkelijk (onveilige) gedrag te beïnvloeden. Op deze wijze dragen wij bij aan een brandveiligere samenleving. We richten ons daarbij op hoog-risico groepen. Dit kunnen we niet alleen, want brandveiligheid is een coproductie. Hiervoor werken we samen met andere partijen, zoals gemeenten (Wmo), zorgaanbieders, bedrijven (Keurmerk veilig ondernemen), VvE's en woningcorporaties (woco's). Met de woco's hebben we al jaren het project Samen Brandveilig om de brandveiligheid te verbeteren. In 2025 hebben we daarvoor een aantal pilots uitgevoerd: data met elkaar delen, vroegtijdig samenwerking met brandweer-GGD en een werk- en verdiepingssessie gedragsverandering.
Verder hebben we tijdens de Brandpreventieweken scholen bij de brandweer op bezoek gehad in samenwerking met de vrijwilligers van de zes brandweerposten (Barneveld, Nijkerk, Hoevelaken, Scherpenzeel, Wageningen en Velp); dit betrof schoolgaande jeugd van verschillende scholen (60 groepen/ca. 1.500 leerlingen).
Helaas, is het beoogde mobiele belevingscentrum 'Beleef-het-veilig huisje' door problemen bij de ontwikkelaar niet op tijd opgeleverd; dat zal in het voorjaar van 2026 gebeuren. Het vernieuwen van de visie BVL (dateert van 2014) door deze en andere projecten hebben we niet kunnen oppakken; dit staat gepland voor 2026.

Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbestrijding

Een grote onbeheersbare natuurbrand is voor onze regio één van de grootste risico's. De gebiedsgerichte aanpak van dit risico is daarom één van de hoogste prioriteiten van de brandweer. Deze aanpak houdt in dat risicogericht gekeken wordt naar de beheersing van natuurbranden voor de verschillende natuurgebieden in Gelderland. Het doel is het reduceren van de kans op onbeheersbare natuurbranden naar een maatschappelijk verantwoord en aanvaardbaar niveau, zodat de veiligheid en continuïteit van de samenleving beter zijn gewaarborgd. Eind 2023 heeft het bestuur van VGGM ingestemd om de gebiedsgerichte aanpak te versnellen. Halverwege 2026 wordt Spoor 1 (advisering risicovolle locaties, recreatie, zorg, wonen & werken en vitale objecten) afgerond; Spoor 2 (uitvoering natuurbrandpreventie-plan, hoofd- en sub compartimentering natuurgebieden) loopt nog verder door (nog geen einddatum bekend). De natuurbrand in het voorjaar in Ede (GRIP3) heeft laten zien dat het brandverloop veel sneller kan gaan dan gedacht. Dit in combinatie met de steeds langere en warmere droogteperioden in ons klimaat maakt mogelijk extra aanvullende maatregelen noodzakelijk.

Risicorelevante bedrijven

Risicorelevante bedrijven zijn bedrijven in onze regio die over zodanige hoeveelheden gevaarlijke stoffen beschikken dat zij een substantieel veiligheidsrisico voor de omgeving kunnen vormen. Deze bedrijven vallen

(net) niet onder het strenge veiligheidsregime van de Seveso richtlijn en zijn daardoor onvoldoende in beeld. Het doel van het project is deze bedrijven beter te identificeren en (waar nodig) de veiligheidssituatie te verbeteren. In 2024 is er gestart met een inventarisatie van risicorelevante bedrijven en is de samenwerking gezocht met de omgevingsdiensten De Vallei en Regio Arnhem en het waterschap Vallei en Veluwe.
In 2025 is een voorlopige lijst van mogelijk risicorelevante bedrijven opgesteld, is een training voor het uitvoeren van risicogerichte inspecties afgerond en is samen met de partners een pilot voor gezamenlijk toezicht gestart. Dat verliep moeizamer dan gedacht: in plaats van vijf bedrijven is één bedrijf bezocht. De pilot wordt daarom in 2026 voortgezet. Op basis van de evaluatie wordt de toezichtmethodiek aangescherpt en wordt toegewerkt naar borging van de uitvoering binnen de staande organisatie.

Wonen voor zorg
Zoals in de bestuursrapportage 2025 is aangegeven kampte het project 'wonen voor zorg' met vertragingen door bestaande vacatures en de krappe arbeidsmarkt. Inmiddels hebben we personeel hiervoor aangenomen en ingewerkt. De meldingen wonen voor zorg die binnengekomen zijn, zijn afgehandeld. Daarnaast zijn al eerste acties uitgevoerd in samenwerking met gemeenten door middel van integrale controles bij wonen voor zorg.

Doelenboom

Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie 2025	Maatschappelijk effect
Een veilige (en gezonde) leefomgeving. Centraal hierin staan: • Mensen helpen beschermen tegen gevaren uit de omgeving; • Mensen uitnodigen gezond en veilig te leven; • Randvoorwaarden scheppen zodat hulpdiensten veilig kunnen optreden.	Bijdragen aan de fysieke veiligheid [1] van bedrijven en hun omgeving. [1] Dit betreft brand-, industriële - en omgevingsveiligheid.	De basis voor een veilige leefomgeving hebben we gelegd met advisering en toezicht: • Met advisering dragen we aan de voorkant bij aan de fysieke veiligheid, zowel risico- als regelgericht. • Met toezicht dragen we bij aan een veiligere situatie in de bebouwde omgeving, bij het gebruik van gebouwen, bij bedrijven met gevaarlijke stoffen en bij evenementen. Want het stimuleert het naleefgedrag en soms dwingt dat het ook af, in samenwerking met de gemeenten en omgevingsdiensten.	Een grotere veiligheid en een groter veiligheidsgevoel in de samenleving.
	Bewustzijn creëren over fysieke veiligheid bij inwoners, bedrijven,	Kennisdeling en samenwerken met gemeenten, omgevingsdiensten, woningcoöperaties, Verenigingen van Eigenaren en zorginstellingen is voortgezet:	Meer kennis over (rest)risico's en een groter veiligheidsgevoel in de samenleving.

	organisaties en partners.	Kennissessies voor woningcorporaties in het kader van het project Samen brandveilig Voorlichtingsbijeenkomsten voor kwetsbare doelgroepen, zoals ouderen en (schoolgaande) kinderen. Kennisdeling over (nieuwe) risico's in contact met zowel externe bedrijven en organisaties als interne partners.	Ook resulterend in betere samenwerking met partners en organisaties ter bevordering van een veilige (en gezonde) leefomgeving. Nauwe afstemming en samenwerking met de meest nauwe ketenpartners (in- en extern) bevordert het sluiten van de veiligheidsketen en een veilige en gezonde leefomgeving. Basis randvoorwaarden organiseren voor adequaat en veilig optreden. Een goed beeld van de risico's biedt een sterke basis om de risico's in onze samenleving te voorkomen of te verminderen, wat bijdraagt aan een veilige (en gezonde) leefomgeving.
	Samenwerking zowel extern met gemeenten en omgevingsdiensten als intern met Crisisbeheersing, GHOR en GGD	• In afstemming uitvoering gegeven aan onze uitvoeringsprogramma's. • Specifiek zijn de samenwerkingsafspraken met onze gemeenten en omgevingsdiensten uitgebreid en actueel gemaakt; ondertekening hiervan moet nog plaatsvinden.	
	Kennisoverdracht/ samenwerking tussen Risicobeheersing en Brandweerzorg	• Betrokkenheid van Brandweerzorg bij bijzondere/ complexe objecten en de kennisoverdracht daarvan via ROI (repressieve object informatie). • Kennisoverdracht over gebiedsontwikkeling/ complexe gebouwen naar Brandweerzorg.	
	In beeld hebben van risico's met behulp van data	• Het brandrisicoprofiel is in 2025 opgeleverd en wordt de komende jaren uitgebreid en gevalideerd. • Met RISK hebben we een risicoprofiel voor diverse risicobronnen, zoals natuurbrand en gevaarlijke stoffen (bedrijven en vervoer). Dit is zó geografisch weergegeven dat het mogelijkheden biedt om verdiepende analyses uit te voeren die onze werkzaamheden ondersteunen.	

Expertisecentrum voor een veilige en gezonde leefomgeving.	Toekomstbestendige Risicobeheersing die meebeweegt met de maatschappelijke opgaven.	• Gevraagd en ongevraagd proactief bijdragen aan een integrale en samenhangende benadering van risico's in de fysieke leefomgeving: • Steeds meer informatie gestuurd en met het oog op (nieuwe) risico's en maatschappelijke opgaven. • Om optimaal in te spelen op de vragen die spelen. • Bij voorkeur in samenwerking intern (met GGD en GHOR) en met externe partners zoals gemeente, omgevingsdienst, politie, zorgorganisaties of andere organisaties in onze samenleving.	Een meebewegend Risicobeheersing kan beter inspelen op ontwikkelingen en risico's. Dus beter bijdragen aan een vellige (en gezonde) leefomgeving.

2.5 Wat heeft het programma Brandweer gekost?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2024	Begroting 2025	2e Gew. Begr. 2025	Realisatie 2025
Crisisbeheersing en brandweer				
Brandweerzorg	36.699	39.707	37.863	39.430
Risicobeheersing	6.145	5.490	5.587	5.583
Meldkamer	1.047	1.331	1.152	1.152
Lasten	**43.891**	**46.528**	**44.602**	**46.165**
Crisisbeheersing en brandweer				
Gemeentelijke bijdrage	50.245	53.145	51.281	51.281
Lokaal aanbod	411	268	267	208
Rijksbijdragen	8.184	5.630	7.008	7.198
Overige baten	1.174	1.493	540	877
Baten	**60.014**	**60.536**	**59.095**	**59.563**
Doorbelasting	-13.737	-14.007	-13.864	-13.727
Resultaat voor bestemming	**2.386**	**0**	**-629**	**-329**
Mutatie reserves	-2.289	0	629	-453
Resultaat na bestemming	**97**	**0**	**0**	**-782**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**97**	**0**	**0**	**-782**

Het programma laat een negatief saldo zien van € 800.000. Dit wordt veroorzaakt door een nadeel op de lasten van € 1.500.000. De belangrijkste verklaringen zijn:

- Hogere personeelslasten van € 900.000. Dit betreft een hogere dotatie aan de personeelsvoorzieningen voor verlofsparen (€ 400.000 nadeel) en FLO (€ 200.000 nadeel). Daarnaast werd in 2026 een hogere CAO-stijging over 2026 bekend dan begroot (€ 200.000 nadeel). Tevens heeft vacatureruimte (€200.000 voordeel) geleid tot extra specialistische externe inhuur (€ 200.000 nadeel) en additionele wervingskosten (€ 100.000 nadeel).
- Lagere kapitaallasten van € 800.000 gerealiseerd door uitgestelde investeringen.
- Hogere materiele lasten van € 1.200.000 gerealiseerd door hogere onderhoudskosten van materieel (€ 700.000 nadeel, vooral prijsstijgingen), kosten voor kleding en keuringen voornamelijk door hogere personele instroom (€ 300.000 nadeel) en hogere lasten van specifieke software (€ 200.000 nadeel) gecompenseerd door lagere opleidingskosten voornamelijk gerealiseerd door het annuleren van de opleidingsweken in Zweden. Daarnaast staan hierin als incidentele lasten de boekwaarden van afgestoten activa (€ 200.000 nadeel); hier staan in de incidentele baten veilingopbrengsten tegenover (€ 300.000 voordeel)
- Hogere huisvestingslasten van € 200.000 gerealiseerd door hogere onderhoudskosten en hogere BTW compensatie aan de gemeenten. Deze wordt voor € 100.000 gecompenseerd uit de reserves.

Daarnaast is een voordeel van € 500.000 gerealiseerd op de baten door:

- Hogere rijksbijdrage voor het programma Weerbaarheid (€ 200.000 voordeel)
- Bovenstaand reeds genoemde veilingopbrengsten van afgestoten materieel (€ 300.000 voordeel)

Het verschil in de begrote mutatie reserves komt vanuit het verschil in de gerealiseerde overschotten van rijksbijdrage.

3. Programma Crisisbeheersing

Sinds 1 maart 2024 heeft VGGM een eigenstandige afdeling Crisisbeheersing. De afdeling richt zich op het uitvoeren van de taken genoemd in de Wet veiligheidsregio's. Hierbij horen ook de GHOR en de gemeentelijke samenwerking op het gebied van Bevolkingszorg. In nauwe samenwerking met een grote diversiteit aan partners, draagt de afdeling bij aan het beperken van (de effecten op) de bevolking bij rampen en crisis.

De samenleving staat voor grote uitdagingen door onder andere klimaatverandering, toenemende spanningen in de wereld, energietransitie en verdergaande digitalisering. De afdeling is ingericht om voorbereid te zijn op huidige en toekomstige dreigingen en crises die voor kunnen komen in de veranderde wereld. Die kunnen ingewikkeld, onvoorspelbaar, groot en langdurig zijn.

3.1 Veiligheidsregio taken

Onder veiligheidsregio taken verstaan we de werkzaamheden die worden uitgevoerd door de taakvelden (multi) risicobeheersing, crisisorganisatie en informatievoorziening. We hebben uitvoering gegeven aan het Beleidsplan Crisisbeheersing 2025-2026, als onderdeel van het Beleidsplan VGGM. We zijn dit jaar ook gestart met de voorbereiding voor de beleidsperiode 2027-2030. Door een groter personeelsverloop dan verwacht, is het echter niet gelukt om alle geplande werkzaamheden in het kader van de versterking crisisbeheersing uit te voeren. Deze worden doorgeschoven naar 2026 en opgenomen in het jaarplan van de afdeling.

Weerbaarheid

Het jaar 2025 stond in het teken van weerbaarheid. Hoewel we ons altijd al inzetten voor het overeind houden van de samenleving tijdens crises, is het begrip door internationale ontwikkelingen, klimaatverandering en maatschappelijke verschuivingen in een ander licht komen te staan. Dit als gevolg van onder andere internationale ontwikkelingen en klimaatverandering. Een weerbare samenleving vraagt iets van iedere burger, het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties én overheidsinstanties. Omdat onze eigen continuïteit het fundament is van de weerbaarheidsopgave, hebben we verdere stappen gezet om onze eigen weerbaarheid te verhogen. Dit deden we aan de hand van een scenario waarbij de regio minimaal 72 uur zonder stroom komt te zitten. Ook hebben we gemeenten, crisispartners en zorginstellingen samengebracht op een netwerkdag over weerbaarheid om gezamenlijk na te denken over wat dit thema betekent voor inwoners en organisaties. Om ook de komende jaren gestructureerd en efficiënt te werken aan de weerbaarheidsopgave, hebben we een meerjarig VGGM-breed programmaplan Weerbaarheid opgesteld.

Versterking crisisbeheersing

In lijn met het beleidsplan hebben we verder gewerkt aan de verdere versterking van crisisbeheersing. Zo hebben we nieuwe vormen van leren en evalueren aangeboden aan crisisfunctionarissen en organiseerden we succesvolle multidisciplinaire oefeningen in Burgers' Zoo waarbij tientallen hulpverleners betrokken waren. We boden bestuurders en partners de gelegenheid elkaar te ontmoeten en gezamenlijk de oefening te volgen tijdens een aantal partneravonden. Daarnaast hebben we onder meer geïnvesteerd in snellere en efficiëntere risico- en crisiscommunicatie en een hechtere samenwerking met gemeenten op dit onderwerp. Ook is een coördinator evenementenveiligheid aangesteld om het adviseringsproces te verbeteren.

Incidenten en dreigingen

Verschillende incidenten hebben dit jaar om een forse inzet van de crisisorganisatie gevraagd. Met name in het voorjaar hebben grote branden veel tijd en energie gevraagd van de organisatie. Kort achter elkaar was de crisisorganisatie nodig bij het beheersen van een uitslaande brand in een meubelzaak in Arnhem pal naast een opslaglocatie van Shell, een zeer grote brand in de historische binnenstad van Arnhem en een natuurbrand op de Edese Heide in Ede. In totaal hebben er vier GRIP1-incidenten, één GRIP2-incident en één GRIP3-incident in de regio plaatsgevonden. Daarnaast hebben opnieuw enkele demonstraties en telefoniestoringen inzet gevraagd van het Veiligheidsinformatieknooppunt. Alle GRIP-incidenten zijn geëvalueerd volgens de vastgestelde evaluatiesystematiek.

Doelenboom

Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2025	Maatschappelijk effect
Voorkomen voorbereiden en beperken: Het hebben van regie op voorbereiding van rampen en crises.	Risicomanagement Het hebben van inzicht in en adviseren over risico's van rampen en crises.	• Analysefase voor nieuw regionaal risicoprofiel 2027-2030 uitgevoerd. • Diverse overleggen gevoerd met partners rondom belangrijke dreigingen, zoals langdurige stroomuitval en overstromingsrisico.	Het beperken van veiligheids- en gezondheids-schade voor inwoners van Gelderland-Midden.
	Planvorming Het hebben van actuele, bruikbare en 24/7 beschikbare (inter)regionale plannen die tijdens een ramp of crisis handvatten bieden.	• Diverse planvormen geactualiseerd, waaronder Rampbestrijdingsplan Militair Luchtvaartongeval Vliegbasis Deelen.	Goede en actuele planvorming helpt de crisisorganisatie efficiënt en effectief op te treden en de gevolgen van een crisis te beperken.
	OTOTEL Het hebben van een gevarieerd en op de actualiteiten gebaseerd programma van multidisciplinaire opleidingen, oefeningen en trainingen voor multidisciplinaire crisisfunctiona-rissen en -teams.	• Alle crisisteams hebben in verschillende oefeningen en trainingen gewerkt aan vakbekwaamheid. • Nieuwe crisisfunctionarissen hebben een opleiding voor de uitvoering van hun functie gevolgd. Indien van toepassing inclusief certificering. • Diverse leerfilms, webinars en podcasts opgeleverd o.a. over de natuurbrand in Ede, brand in de binnenstad van Arnhem en geopolitieke ontwikkelingen.	Er is een goed geprepareerde crisisorganisatie, die in de acute fase, zowel operationeel als bestuurlijk ondersteund bij het nemen van besluiten die de effecten van de crisis op de samenleving zo

	De prestaties van crisisteams en -functionarissen stapsgewijs en continu verbeteren.		veel mogelijk beperken.
	Middelen en voorzieningen. Het 24/7 beschikbaar hebben van alle vaste en mobiele ruimten, systemen en middelen t.b.v. de crisisorganisatie die goed beheerd en regelmatig getest worden op hun functioneren en cyber-weerbaarheid.	• We hebben onderhoud gepleegd aan onze crisisruimtes en middelen op de 24/7 beschikbaarheid van onze middelen en voorzieningen te garanderen. • Nieuwe Mobiele Commando Unit ontvangen voor ingebruikname in 2026. • Er is gestart met het project Huisvesting Beekstraat. Deze locatie gaat sluiten. We moeten tot een nieuwe werklocatie komen voor de afdeling en voor de crisisruimtes voor de regionale crisisorganisatie.	De samenleving zoveel mogelijk overeind houden tijden crises en helpen terug te veren naar het oude normaal of de nieuwe gewenste situatie.
	Netwerk-management**.** Het hebben van inzicht in ons netwerk en actief contact met relevante crisispartners en relevante burger- en belangen-organisaties.	• Netwerkdag Weerbaarheid VGGM georganiseerd. • Gestart met ontwikkeling van een Visie Netwerkmanagement. • Diverse kennismakingsgesprekken, thematafels en netwerkbijeenkomsten georganiseerd om actief met (potentiële) partners in contact te zijn.	Overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven werken nauw samen om de samenleving overeind te houden tijdens crises en helpen terug te veren naar het oude normaal of de nieuwe gewenste situatie.
	Risico-communicatie. Het zorgen dat burgers zich veiliger voelen, beter in staat zijn om gevaarlijke situaties te	• Deelname aan landelijke campagne Denk vooruit. • Gezamenlijke contentkalender voor risicocommunicatie gemaakt met gemeenten. • Gestart met VGGM brede visie op risicocommunicatie.	Bijdrage aan het vergroten van een veerkrachtige, voorbereide en weerbare samenleving.

	herkennen en deze kunnen duiden zodat de zelfredzaamheid vergroot wordt.		
	Adequate informatievoorziening; het hebben van de juiste informatie, op de juiste plek, voor de juiste mensen op het juiste moment beschikbaar.	• Functioneel beheer heeft diverse applicaties up-to-date gehouden. • Het VIK (Veiligheidsinformatieknooppunt) is doorontwikkeld. • Vanwege verloop van personeel zijn diverse ambities doorgeschoven naar 2026.	Adequate informatie-voorziening ondersteunt crisis-functionarissen bij het zoveel mogelijk overeind houden van de samenleving tijdens crises en helpen terug te veren naar het oude normaal of de nieuwe gewenste situatie.
Bestrijden Het organiseren van 24/7 slagkracht en het hebben van uithoudingsvermogen met onze crisisorganisatie.	Leiding en coördinatie Slagkracht en uithoudingsvermogen hebben met onze crisisorganisatie. Zowel tijdens een flitsincident als bij een langdurige crisis kunnen wij voorzien in de vier basisprocessen van crisisbeheersing: alarmering, op- en afschalen, leiding & coördinatie, informatie-management.	• Onze crisisorganisatie is iedere dag 24/7 inzetbaar geweest. • Crisisorganisatie die voldoet aan toetsingskader inspectie J&V.	De samenleving zoveel mogelijk overeind houden tijden crises en helpen terug te veren naar het oude normaal of de nieuwe gewenste situatie.

Terug naar het (nieuwe) normaal. Het voorbereiden van goede overdracht van acute fase naar de nafase ten behoeve van herstel en nazorg.	Evalueren en leren We schikken over voldoende capaciteit en kwaliteit om in te zetten op kennisontwikkeling en het zelflerende vermogen volgens gestelde kwaliteitsnormen. We zijn een organisatie en hebben crisis-functionarissen met een actieve leerhouding.	• Alle GRIP-incidenten zijn geëvalueerd. De leerpunten zijn meegenomen in het oefenprogramma of hebben geleid tot aanpassing van procedures e.d.	We evalueren ons handelen en informeren gemeenten ten behoeve van een goede democratische legitimatie en verantwoording.

3.2 Bevolkingszorg

Binnen de afdeling Crisisbeheersing faciliteert het team Bevolkingszorg de gemeentelijke crisisbeheersingstaken voor de vijftien gemeenten van onze veiligheidsregio. Daarnaast vormt Bevolkingszorg de verbindende schakel tussen gemeenten, de veiligheidsregio en het land. Onze gemeenten zijn gezamenlijk procesverantwoordelijk voor bevolkingszorg. Door middel van een convenant werken zij slim en nauw samen op het gebied van bevolkingszorg. Deze gemeentelijke samenwerking wordt ondersteund en gefaciliteerd door VGGM.

Versterken bevolkingszorg

In 2025 hebben we veel energie gestoken in het versterken en robuuster maken van de piketorganisatie. Er is nog eens goed gekeken naar de verschillende piketfuncties, omvang van piketgroepen en geldende afspraken. Dit heeft geleid tot het afschaffen van twee regionale piketfuncties (HTO-Preparatie Nafase en Coördinator Opvang) en de introductie van een nieuwe lokale piketfunctie: Operationeel Specialist Bevolkingszorg. Daarnaast hebben we geïnvesteerd in persoonlijk, een-op-een contact, met onze piketfunctionarissen. Hierdoor zien we dat de binding met hun piketrol toeneemt en de uitstroom is gedaald. De gehele piketorganisatie profiteert hiervan omdat hun ervaring binnen de piketorganisatie blijft. Ook zijn piketgroepen uitgebreid waardoor de piketorganisatie over de gehele breedte weerbaarder is geworden.

Visie bevolkingszorg

Daarnaast hebben we gewerkt aan een Visie Bevolkingszorg 2027-2030. Hierin hebben we vastgelegd om te gaan werken in lijn met de landelijke afspraken die zijn vastgelegd binnen het programma Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg. In 2025 zijn we gestart om inzichtelijke te maken welke wijzigingen dit betekent voor de komende jaren.

Crisiscommunicatie

In 2024 hebben we een coördinator Risico- en Crisiscommunicatie geworven. Daarvan hebben we dit jaar kunnen profiteren door zorgvuldig te werken aan het op- en uitbouwen van ons netwerk met communicatieafdelingen binnen onze gemeenten en met andere veiligheidsregio's binnen Oost-5. Ook landelijk

hebben we een actieve rol gespeeld door een grote bijdrage te leveren in het kernteam voor de landelijke doorontwikkeling crisiscommunicatie. Hierdoor kunnen we binnenkort starten met de voorbereidingen op het inrichten van crisiscommunicatie als een multidisciplinair proces binnen de regionale crisisorganisatie. Daarnaast is onder andere geïnvesteerd in een nieuw crisiscommunicatieplatform dat in het eerste kwartaal van 2026 in gebruik wordt genomen. Hierdoor kunnen we sneller en efficiënter communiceren met inwoners in onze regio tijdens incidenten en crises.

Doelenboom

Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2025	Maatschappelijk effect
Voorkomen, voorbereiden en beperken Het hebben van regie op voorbereiding van rampen en crises	Planvorming Het hebben actuele, bruikbare en 24/7 beschikbare plannen die tijdens een ramp of crisis handvatten bieden.	• Functiebeschrijvingen van piketfunctionarissen opnieuw opgesteld. • Visie bevolkingszorg opgesteld.	Goede en actuele planvorming helpt de crisisorganisatie efficiënt en effectief op te treden en de gevolgen van een crisis te beperken.
	OTOTEL Het hebben van een gevarieerd en op de actualiteiten gebaseerd programma van opleidingen, oefeningen en trainingen voor crisisfunctionarissen. De prestaties van crisisfunctionarissen stapsgewijs en continu verbeteren.	• Alle crisisfunctionarissen hebben in verschillende oefeningen en trainingen gewerkt aan vakbekwaamheid. • Nieuwe crisisfunctionarissen hebben een opleiding voor de uitvoering van hun functie gevolgd. • Drie bevolkingszorgda gen georganiseerd wa arbij we voor het eerst met de hele kolom hebben getraind.	De samenleving zoveel mogelijk overeind houden tijden crises en helpen terug te veren naar het oude normaal of de nieuwe gewenste situatie.
	Middelen en voorzieningen Het 24/7 beschikbaar hebben van alle systemen en middelen t.b.v. de crisisorganisatie die goed beheerd en regelmatig getest worden op hun	• CrisisConnect actueel gehouden	Er is een goed geprepareerde crisisorganisatie die zoveel mogelijk de samenleving overeind kan houden tijdens crises en helpen terug te veren naar het oude normaal of de nieuwe gewenste situatie.

	functioneren en cyberweerbaarheid.		
	Netwerkmanagement Het hebben van inzicht in ons netwerk en actief contact met relevante crisispartners en relevante burger- en belangenorganisaties.	• We hebben actief contact met ons netwerk; Belangrijkste stakeholders zijn gemeenten, omgevingsdiensten, Salvage en Rode Kruis. • Gestart met jaarlijkse gesprekken met alle gemeente-secretarissen. • Gestart met nieuwsbrieven bevolkingszorg om partners en gemeenten te informeren.	Overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven werken nauw samen om de samenleving overeind te houden tijdens crises en helpen terug te veren naar het oude normaal of de nieuwe gewenste situatie.
Bestrijden Het 24/7 in staat zijn om tijdens rampen en crises te coördineren en aan te sturen	Leiding en coördinatie Slagkracht en uithoudingsvermogen hebben met onze bevolkingszorg crisisorganisatie tijdens een flitsincident en bij een langdurige crisis.	• Onze crisisorganisatie is iedere dag 24/7 inzetbaar geweest.	De samenleving zoveel mogelijk overeind houden tijden crises en helpen terug te veren naar het oude normaal of de nieuwe gewenste situatie.
	Crisiscommunicatie Er wordt geïnformeerd over de dreiging en/of gevaren en de maatregelen die de overheid getroffen heeft tijdens crises.	• Het project om tot een nieuw crisis communicatieplatform voor VGGM te komen is uitgevoerd om in 2026 in gebruik te nemen. • Netwerkdag voor adviseurs crisiscommunicatie in Oost-5 verband.	Het goed informeren van inwoners draagt bij aan het zoveel mogelijk overeind houden van de samenleving tijdens crises en helpen terug te veren naar het oude normaal of de nieuwe gewenste situatie.
Terug naar het (nieuwe) normaal Het voorbereiden van goede overdracht van acute fase naar de	Overdracht Het zorgdragen voor een duidelijke overdracht van de crisisorganisatie	• Na afloop van multidisciplinaire opschalingen heeft overdracht plaatsgevonden	Een effectieve terugkeer naar normaal of een nieuw normaal.

nafase ten behoeve van herstel en nazorg.	naar de nafase-organisatie.	tussen de crisisorganisatie en de betreffende gemeente.	
	Evalueren en leren We schikken over voldoende capaciteit en kwaliteit om in te zetten op kennisontwikkeling en het zelflerende vermogen volgens gestelde kwaliteitsnormen.	• GRIP2 Binnenstad brand Arnhem mono geëvalueerd op bevolkingszorg en crisiscommunicatie.	We evalueren ons handelen om hiervan te leren en een effectievere crisisorganisatie te worden.

3.3 GHOR

De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) coördineert bij crises en rampen de opgeschaalde publieke en acute gezondheidszorg in de regio en stuurt op zorgcontinuïteit in de keten. De GHOR werkt daarvoor samen in een groot netwerk met acute en niet-acute zorgpartners. De GHOR is in 2025 aangesloten bij de gezamenlijke werkzaamheden binnen de afdeling crisisbeheersing en heeft aanvullend invulling gegeven aan de activiteiten zoals omschreven in het beleidsplan.

Versterken zorgnetwerk

De GHOR investeert maximaal in haar relaties en de gezamenlijke voorbereiding en het optreden van de geneeskundige keten bij rampen en crisis. In 2025 is er door middel van meerdere netwerkmomenten stilgestaan bij het scenario van minimaal 72 uur stroomuitval en de gevolgen en het handelen voor de zorgketen hierin. Daarmee is een impuls gegeven aan de weerbare zorg, wat als onderdeel van het programma weerbaarheid, de komende jaren een prominente plaats op de agenda krijgt. Net als andere jaren geeft de GHOR invulling aan het programma partnermanagement zorg.

Ook heeft de GHOR in 2025 de GGD geholpen aan het bouwen en versterken van haar eigen crisisorganisatie. Daarnaast is in 2025 ook gestart om het proces psychosociale hulpverlening bij rampen, met uitvoering door de GGD te optimaliseren. Dit traject wordt begin 2026 afgerond.

Samen met GGD GHOR Nederland en de collega GHOR-regio's is in 2025 uitgebreid stil gestaan bij de viering van 25 jaar GHOR. De landelijke en regionale samenwerking is daarmee versterkt.

Het opleidings-, trainings- en oefenprogramma van de GHOR is in 2025 ingezet voor vakbekwaamheid van de crisisfunctionarissen GHOR en het versterken van het optreden van de zorgketen.

Versterken informatiepositie GHOR

Het hebben van juiste informatie, op de juiste plek, voor de juiste mensen op het juiste moment, zodat deze beschikbaar is in de keten van zorg bij rampen en crisis is van groot belang. In 2025 is het netcentrisch systeem LCMS-GZ verder ontwikkeld en ingezet met zorgpartners voor het uitwisselen van informatie bij verschillende dreigingen.

Doelenboom

Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2025	Maatschappelijk effect
Voorkomen, voorbereiden en beperken, Het hebben van regie op de voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises	Risicomanagement Het hebben van inzicht in en adviseren over risico's van rampen en crises.	• We hebben de beschikking over een zorgrisicoprofiel. • Verschillende themabijeenkomsten over 72 uur stroomuitval en de effecten binnen de zorg.	Beperken veiligheids- en gezondheidsschade voor inwoners van Gelderland-Midden.
	Netwerkmanagement Zorginstellingen zijn zich bewust van hun rol en eigen verantwoordelijkheid binnen de zorgketen.	• We hebben schriftelijke afspraken met acute en niet-acute zorgpartners. • We monitoren de zorgketen ten aanzien van continuïteit van zorg middels structurele afspraken en accountgesprekken.	Zorgorganisaties en veiligheidsregio werken nauw samen om de samenleving overeind te houden tijdens crises en helpen terug te veren naar het oude normaal of de nieuwe gewenste situatie.
	OTOTEL Het hebben van een gevarieerd en op de actualiteiten gebaseerd programma van opleidingen, oefeningen en trainingen voor geneeskundige crisisfunctionarissen en -teams.	• Uitvoeren van activiteiten voor ontwikkeling en blijvende vakbekwaamheid bij crisisfunctionarissen GHOR. • Ondersteuning bij onderwijsprogramma zorgketen. • Leerbehoeften crisisfunctionarissen zijn voorafgaand aan een oefening in kaart gebracht.	Er is een goed geprepareerde crisis (zorg)organisatie die zoveel mogelijk de samenleving overeind kan houden tijdens crises en helpen terug te veren naar het oude normaal of de nieuwe gewenste situatie.
	Informatievoorziening Het hebben van juiste informatie, op de juiste plek, voor de juiste mensen op het juiste moment beschikbaar in de keten van zorg bij rampen en crises.	• We bereiden het gebruik voor van het netcentrisch systeem geneeskundige zorg (LCMS-GZ) en zetten dit laagdrempelig(er) in.	Er is een goed geprepareerde crisis (zorg)organisatie die zoveel mogelijk de samenleving overeind kan houden tijdens crises en helpen terug te veren naar het oude normaal of de nieuwe gewenste situatie.

Advisering van andere overheden en organisaties op het gebied van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises	Adviseert over crisisbeheersing (het optreden tijdens rampen en crises of (dreigende) verstoring van de zorg continuïteit).	• Adviseren en bieden van ondersteuning aan partners in de zorgketen om hun zorgcontinuïteit te garanderen.	Zorgorganisaties en veiligheidsregio werken nauw samen om de samenleving overeind te houden tijdens crises en helpen terug te veren naar het oude normaal of de nieuwe gewenste situatie.
	Adviseert over risicobeheersing.	• Bijdragen aan multidisciplinaire advisering over evenementen en infrastructurele projecten aan gemeenten, andere overheden en bedrijven. • Inzet op samenwerking voor evenementenveiligheid.	Beperken gezondheidsschade voor inwoners van Gelderland-Midden.
Bestrijden Het 24/7 in staat zijn om tijdens rampen en crises de geneeskundige hulpverlening te coördineren, aan te sturen en te regisseren.	Leiding en coördinatie Slagkracht en uithoudingsvermogen hebben met onze geneeskundige crisisorganisatie tijdens een flitsincident en bij een langdurige crisis. Verbinden van de geneeskundige hulpverlening met openbare orde en veiligheid tijdens crises of rampen.	• Onze crisisorganisatie geneeskundige zorg is iedere dag 24/7 inzetbaar geweest. • De crisisorganisatie is actief geweest tijdens meerdere • incidenten en dreigingen.	De samenleving zoveel mogelijk overeind houden tijden crises en helpen terug te veren naar het oude normaal of de nieuwe gewenste situatie.

3.4 Wat heeft het programma Crisisbeheersing gekost?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2024	Begroting 2025	2e Gew. Begr. 2025	Realisatie 2025
Crisisbeheersing en brandweer				
Veiligheidsregio taken	3.053	4.457	3.893	3.896
GHOR	1.229	1.629	1.582	1.539
Bevolkingszorg	635	716	830	727
Lasten	**4.917**	**6.802**	**6.305**	**6.162**
Crisisbeheersing en brandweer				
Gemeentelijke bijdrage	4.564	3.726	4.574	4.574
Rijksbijdragen	3.290	4.527	3.680	3.680
Overige baten	45	50	0	8
Baten	**7.899**	**8.303**	**8.254**	**8.262**
Doorbelasting	-1.482	-1.502	-1.439	-1.460
Resultaat voor bestemming	**1.500**	**0**	**510**	**640**
Mutatie reserves	-913	0	-510	-410
Resultaat na bestemming	**587**	**0**	**0**	**230**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**587**	**0**	**0**	**230**

Het resultaat van het programma Crisisbeheersing bedraagt € 200.000 positief. De belangrijkste elementen die dit resultaat verklaren zijn:

- De lagere lasten op de activiteiten binnen het programma crisisbeheersing hebben voor € 100.000 betrekking op personeelskosten, met name door vacatureruimte en door medewerkers die het einde van hun loonschaal niet hebben bereikt na indexering (€ 700.000 voordeel). Hier staat externe inhuur (€ 400.000 nadeel) en dotaties aan personeelsvoorzieningen (€ 200.000 nadeel) tegenover.
- Binnen de materiële kosten is € 200.000 minder besteed. Dit komt door verminderde oefeningen door beperkte personele bezetting (€ 100.000 voordeel). Daarnaast heeft de doorontwikkeling van software voor de Crisisbeheersingstaken nog niet volledig plaatsgevonden (€ 100.000 voordeel).

De Rijksbijdrage is afgelopen jaren is toegenomen voor de versterking van de activiteiten Crisisbeheersing. In de begroting is uitgegaan van het volledig besteden van deze middelen. Echter, vertraagt de personele bezetting de ontwikkeling bij Crisisbeheersing en daarmee de besteding van deze gelden. Dit heeft zich voortgezet in 2025 leidend tot voordeel van € 400.000 voordeel. Dit is € 100.000 minder dan begroot veroorzaakt door hogere personeelslasten. Zoals besloten worden deze middelen toegevoegd aan de reserve Rijksbijdragen, zodat deze in latere jaren beschikbaar blijven voor het programma crisisbeheersing. In 2026 wordt de Rijksbijdrage met 10% gekort waardoor een dotatie in 2026 niet te verwachten is en mogelijk een bedrag onttrokken moet worden.

4. Programma GGD

4.1 GGD overkoepelend

Gezondheid en zorgcontinuïteit beschermen tijdens rampen en crises

In 2025 is het Integraal Crisisplan GGD Gelderland-Midden geactualiseerd en vastgesteld. De scope van de GGD-crisisorganisatie voor 2025 was “het inrichten van opgeschaalde Publieke Gezondheid en het samenwerken bij het beschermen van de gezondheid tijdens rampen en crises”. Deze is aangevuld met “alles wat de zorgcontinuïteit van de GGD kan raken”, inclusief het crisisbewust maken van GGD-medewerkers. Crisiscoördinatoren zijn aangesteld en startbekwaam gemaakt. De daadwerkelijke piketdiensten voor crisiscoördinatoren zijn in 2025 nog niet gestart. Dit levert een financieel voordeel op.

Programma Vaccineren

In 2025 is het programma vaccineren van start gegaan. Doel van het programma is het verhogen van de vaccinatiegraad van de inwoners van Gelderland Midden langs een aantal themalijnen: doelgroepgerichte aanpak, efficiëntie verbeteren, vergroten kennis en kwaliteit medewerkers, beter aansluiten op inwonersbehoeften en versterken samenwerking ketenpartners. We hebben voor de inrichting van het programma informatie opgehaald en kennis opgedaan bij andere GGD’en, het RIVM en VWS.
Ook is de uitvoering van de pilot doelgroepgerichte vaccinatieaanpak Arnhem (DGGVAA) ondergebracht in het programma. Waarbij ook een start is gemaakt met het toewerken naar de inrichting van een regionale doelgroepgerichte aanpak vaccineren.
Tot slot is ook een start gemaakt met ‘zorgzaam vaccineren’ t.b.v. prikangstpreventie en het optimaliseren van het proces rondom de vaccinatiegraadrapportage richting gemeenten. Deze zullen beiden in 2026 verder worden vormgegeven.

Preventie: AZWA/IZA/GALA

In 2025 werkt VGGM binnen het programma IZA/GALA – Samen werken, samen sterker, aan het versterken van de interne samenwerking (GGD en AGM) naar aanleiding van de landelijke transitie in preventie, gezondheid en zorg, zoals vastgelegd in het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). Deze beweging vraagt om een meer intern samenhangende, preventiegerichte en andere manier van werken.
Het programma fungeert als verbindend en regisserend kader voor de uitvoering van IZA-, GALA- en AZWA-ontwikkelingen binnen VGGM en richting de IZA-regio’s Centraal Gelderland en Vitale Gelderse Vallei.

Extern is de GGD vertegenwoordigd in zowel het strategisch overleg van gemeenten binnen IZA regio Centraal Gelderland als ook in het strategisch overleg van gemeenten binnen IZA regio Vitale Gelderse Vallei. Ook is de GGD in beide subregio's trekker van een coalitie/themalijn. In de Gelderse Vallei is dit ‘Data, Onderzoek en Kennis’ (DOK) en in Centraal Gelderland ‘Preventie en Gezondheid’. Daarnaast is ook in 2025 de opdracht voor de regionale overall coördinatie van de regionale preventie-infrastructuur bij de GGD verlengd voor Centraal Gelderland. Door beide subregio's is de regionale coördinatie van een aantal ketenaanpakken bij de GGD belegd.

Landelijk zijn we aangesloten bij de regionale preventie-infrastructuur (RPI): onze GGD neemt deel aan het landelijke leernetwerk vanuit de GGD GHOR NL, is onderdeel van een werkgroep RPI binnen de GGD GHOR NL, maar is ook op uitnodiging onderdeel van de landelijke klankbordgroep RPI. Deze ziet toe op een doorontwikkeling van de RPI, als opdracht van VNG, GGD GHOR NL en Zorgverzekeraars Nederland.

Binnen onze regio zijn we o.a. binnen de ketenaanpak Kansrijke Start begonnen met het herzien van de zorgpaden, in samenwerking met JGZ en externe stakeholders zoals de ziekenhuizen. Op de ketenaanpak kind naar gezonder gewicht hebben we binnen de Vallei regio blijvend aandacht gevraagd om hier (regionaal) uitvoering aan te geven.
In Centraal Gelderland hebben we op Valpreventie ingezet om tot een regionale raamovereenkomst te komen tussen Menzis, gemeenten en Onze Huisartsen. Tot op heden zijn wij hier nog niet in geslaagd.
Afgelopen jaar is verder vormgegeven aan de themalijn Preventie en Gezondheid. Zo zijn er inmiddels een aantal ambassadeurs voor Positieve Gezondheid en is de beweging Positieve Gezondheid vervlochten met de Community of Care. Er is een themalijngroep gevormd en er zijn met de regio speerpunten vastgesteld voor de themalijn. Ook zijn er meerdere bijeenkomsten georganiseerd voor de regio.

4.2 Algemene Gezondheidszorg (AGZ)

Infectieziektebestrijding (IZB) en pandemische paraatheid
IZB had als doel de basis van de infectieziektebestrijding verder te versterken en daarmee de paraatheid voor een volgende pandemie op de langere termijn te vergroten. Daarnaast vormt het monitoren van de vaccinatiegraad een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden binnen IZB.
De ingezette lijn om de infectieziektebestrijding te versterken is voortgezet. Hierbij is aangesloten bij de landelijke ontwikkelingen rondom de implementatie en aansluiting op de Landelijke Functionaliteit Infectieziektebestrijding (LFI). Daarnaast zijn vier uitbraakoefeningen georganiseerd en geëvalueerd, waardoor het team beter is voorbereid en getraind om bij toekomstige uitbraken snel en adequaat te handelen.

Tot slot is aan het einde van 2025 opnieuw een COVID-19-vaccinatiecampagne uitgevoerd.

TBC
In de afgelopen jaren is de druk op team TBC toegenomen, onder andere als gevolg van een toename van activiteiten op het gebied van het opsporen van TBC en het behandelen van patiënten.
In 2025 was (opnieuw) sprake van een toename van het aantal tuberculose meldingen, waarbij ook de complexiteit van de casuïstiek toenam. Hieronder viel onder meer een TBC-uitbraak binnen het drugscircuit in gemeente Arnhem. Deze uitbraak is nauwlettend gemonitord en er is intensief samengewerkt met het netwerk rondom de kwetsbare doelgroep die het betrof. Dit heeft meer testcapaciteit en personele inzet gekost dan begroot.

Seksuele gezondheid
Vanuit de landelijke regeling aanvullende seksuele gezondheidszorg (ASG-regeling) wordt gratis – en indien gewenst anonieme – soa zorg gegeven aan groepen met een hoog risico op een soa die een drempel ervaren om naar de huisarts te gaan. Ook voorziet deze regeling in PrEP zorg en wordt seksualiteitshulpverlening aan jongeren onder de 25 jaar verleend. Hiervoor zijn we gebonden aan een maximum financiering en zoals elk jaar was er meer vraag dan aanbod. Landelijk wordt de discussie gevoerd over en onderzoek gedaan naar de verdeling van de ASG-middelen en het doelgroepenbeleid. In 2025 is de verwachte korting op de SPUK niet doorgegaan.

Reizigersadvisering en immunisatie
Het doel van het team Reizigersadvisering en Immunisatie is het beschermen van reizigers tegen infectieziekten en het voorkomen van verdere verspreiding van ziekten. Dit doet het team door het aanbieden van reizigersconsulten, groepsvaccinaties, maatwerkvaccinaties en gerichte voorlichting aan risicogroepen.

In 2025 is geëxperimenteerd met het aanbieden van vaccinatieconsulten buiten de reguliere momenten. Hiermee is ingezet op het vergroten van de toegankelijkheid, zodat inwoners de benodigde vaccinaties tijdig kunnen ontvangen. Daarnaast was sprake van een toename in de vraag naar gordelroosvaccinaties.

Milieu & Gezondheid

Door verdere uitbreiding van de capaciteit van het team voldoen we nu aan de minimale wettelijke norm. Daardoor hebben we meer expertise in huis voor het adviseren over hoe de fysieke leefomgeving gezond gedrag kan bevorderen. Bijvoorbeeld als het gaat om het maken van een gezonde voedselkeuze: zo is hierover een regionale bijeenkomst georganiseerd, met inspirerende voorbeelden uit de praktijk en een verkenning voor het formuleren van gezamenlijke ambities.

We zagen een sterke toename in onze gezondheidskundige omgevingsadvisering aan gemeenten. Gemeenten nemen als gevolg van de Omgevingswet steeds vaker nadrukkelijk gezondheid mee bij de afweging van alle belangen bij ontwikkelingen in de fysieke omgeving. Actuele thema's daarbij zijn de effecten van gewasbeschermingsmiddelen op de gezondheid of de nabijheid van intensieve veehouderijen.

In samenwerking met de gemeente Arnhem heeft de GGD een onderzoek uitgevoerd naar aanleiding van vragen van inwoners over de relatie tussen kanker en milieubelasting in Rijnwijk. Hoewel ondanks de inzet veel vragen helaas onbeantwoord bleven, kijken we terug op een zorgvuldig en positief proces.

Bovenregionaal Team (BRT)

De vijf GGD'en in Overijssel en Gelderland werken voor Milieu en Gezondheid nauw samen, in de vorm van het Bovenregionaal Team Milieu en Gezondheid. Naast ondersteuning van de 5 regionale teams Milieu en Gezondheid, heeft het BRT een belangrijke rol om landelijke ontwikkelingen binnen het vakgebied naar de regio te brengen, maar ook de regio te vertegenwoordigen bij grote landelijke (beleids)ontwikkelingen. In 2025 heeft het BRT inhoudelijk bijgedragen aan de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid, het Schone Lucht Akkoord en de Actieagenda Industrie en Omwonenden.

Ook voeren het Team Milieu en Gezondheid en het BRT extern gefinancierde opdrachten uit. In 2025 zijn er bijvoorbeeld meerdere onderzoeken uitgevoerd met behulp van subsidie in 2024/2025 van ZonMW en is er meegewerkt aan het Programma Gezonde Leefomgeving van het RIVM (2025-2025). Door het BRT zijn opdrachten uitgevoerd voor de provincie Gelderland. Hiervoor is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld.

OGGZ

Groei van de OGGZ

Landelijk en lokaal is er veel aandacht voor de OGGZ doelgroep vanuit het zorg- en veiligheidsdomein en meer aandacht voor nut en noodzaak van signalering, regie en een outreachende werkwijze. Diverse lopende en nieuwe initiatieven vanuit gemeenten en samenwerkingsverbanden, gericht op samenwerking en op het voorkomen van escalatie/overlast, hebben inzet gevraagd van de GGD. Deze ontwikkelingen hebben geleid tot een uitbreiding van het team op verschillende activiteiten. Het team Wijk-GGD is uitgebreid en er is ook waardevolle inzet van een 'straatpsychiater' toegevoegd aan het team.

Verruiming openingstijden van het DAK

Sinds 2021 wordt het Daklozen Advieskantoor (DAK) Arnhem als waardevolle voorziening ervaren voor en door de doelgroep. Per 1 september 2025 zijn de openingstijden van het DAK verruimd. De wooncrisis leidt in toenemende mate tot een verhoging van de intakes op de maatschappelijke opvang, veroorzaakt door mensen die zich melden, maar geen recht hebben op opvang.

Doorontwikkeling outreachende activiteiten

De ontwikkeling en groei die we ervaren binnen de OGGZ is voornamelijk gericht op outreachende activiteiten in de vorm van de Wijk-GGD en het benaderen van dakloze mensen. De activiteit Wijk-GGD liep als pilot in Arnhem-Oost. Naar aanleiding van de positieve resultaten is de aanpak per april 2025 uitgebreid naar heel Arnhem. In Zevenaar is met name de samenwerking binnen het Zorg & Veiligheidsdomein verder doorontwikkeld en het onderliggende convenant van de gemeente getekend. De inzet van de Wijk-GGD vult een duidelijke behoefte in de opvolging van de meldingen die bij de diverse meldpunten binnenkomen, en met name de zorgmeldingen van politie.

Naast deze trend kende 2025 ook een uitzonderlijke outreach-activiteit: de uitbraak van TBC onder de drugs gebruikende doelgroep in Arnhem. Deze uitbraak vroeg om een opschaling en een intensieve samenwerking met teams TBC en IZB. De doelgroep moest actief opgezocht worden, er zijn testmomenten georganiseerd voor de potentiële patiënten en voor de hulpverleners die met hen in contact komen. De medewerkers van TBC werden vanuit het team OGGZ ondersteund bij het benaderen en begeleiden van de doelgroep.

Sturing zorg en veiligheid

Wisseling in de wacht

In 2025 zijn een nieuwe voorzitter van de Stuurgroep Zorg en Veiligheid en ambtelijk secretaris van het bestuurlijk overleg Zorg en Veiligheid gestart.

Samenwerkplaats Niet Wijken!

De Samenwerkplaats Niet Wijken! is in 2023 gestart. Binnen dit project lopen vijf deelprojecten, waarvan de eerste onderzoeksresultaten zichtbaar worden en kunnen worden omgezet in concrete presentaties en overige producten.

Domeinoverstijgend samenwerken

Het project Domeinoverstijgend samenwerken richtte zich op het invoeren van WijkGGZ in drie pilotgemeentes in de regio, het opzetten van een meldpunt-acuut en het opstellen van een plan van aanpak (inclusief begroting) voor een ZonMw vervolgsubsidieaanvraag. VGGM treedt op als penvoerder van een toegekende subsidie. Gedurende 2025 is gebleken dat de invoering van WijkGGZ niet haalbaar was, met name vanwege de financieringsstructuur vanuit de zorgverzekeraar. Daarop is besloten het project te stoppen en onder te brengen bij de regionale overlegtafels IZA. Het opzetten van een meldpunt-acuut is nog in ontwikkeling.

Forensische Geneeskunde

Eind 2025 is het duidelijk geworden dat de medische arrestantenzorg definitief niet is gegund aan de GGD. De overdracht van de medische arrestantenzorg aan een derde partij is gestart. De bezetting van de beschikbare forensische artsen is, sinds lange periode, passend bij de benodigde inzet. Per 1 juli 2025 zijn de landelijke FME-tarieven verhoogd. Ook zagen we in 2025 een toename in de Forensisch Medische Expertise (FME) activiteiten t.o.v. eerdere jaren.

Toezicht

De GGD voert op een aantal terreinen de toezichthoudende taak uit voor gemeenten in Gelderland-Midden: in de kinderopvang, bij jeugdverblijven, seks- en escort bedrijven, tattoo- en piercingbedrijven, salons voor permanente make-up, asielzoekerscentra en aanbieders van Wmo-ondersteuning.

Toezicht kinderopvang

In 2025 hebben de toezichthouders alle geregistreerde kinderopvanglocaties onderzocht, waarmee de wettelijk vastgelegde 100% norm is gehaald. In 2025 zijn in alle gemeenten minimaal 50% van het aantal geregistreerde gastouders onderzocht.

Risicoprofielen

In het werkgebied van GGD Gelderland-Midden is de verdeling van de risicoprofielen1 als volgt:

Risicoprofielen	2023	2024	2025
Geen zorg (groen)	54,5%	52,1%	45,0%
Lichte zorg (geel)	39,6%	41,2%	47,1%
Matige zorg (oranje)	0,3%	0,5%	1,6%
Ernstige zorg (rood)	0,6%	0,5%	0,5%
Geen risicoprofiel	5%	5,7%	5,8%

Een rood profiel betekent dat de toezichthouder ernstige zorg heeft over de kwaliteit van de opvang. Op locaties met zo'n profiel vindt meer dan één keer per jaar een onderzoek plaats. Daarnaast doet de toezichthouder een uitgebreider onderzoek. Een groen risicoprofiel betekent dat de toezichthouder geen zorgen heeft over de actuele situatie of over de situatie in de nabije toekomst. Bij ruim 5% van de kindercentra is nog geen sprake van een risicoprofiel, omdat deze kindercentra net gestart zijn.

Nieuwe inspectie-activiteiten als gevolg van wijzigingen in wet- en regelgeving

Nieuwe inspectie-items, die door de wetswijziging van 1 juli 2024 van kracht werden, zijn getoetst conform afspraken in de dienstverleningsovereenkomst. Daarnaast hebben toezichthouders met ingang van 1 januari 2025 steekproefsgewijs bewijsstukken van 'babyscholing' en '3F-taaleis' getoetst binnen de reguliere inspectieactiviteit (flexibel toezicht).

Toezicht Wmo

Gemeenten zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor de kwaliteit van de geboden ondersteuning in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo). Sinds 2015 voert GGD Gelderland-Midden kwaliteits- en calamiteitentoezicht uit op de Wmo-voorzieningen in alle 15 gemeenten in ons werkgebied. Het Wmo toezicht is tot 2025 niet kostendekkend uitgevoerd. Voor 2025 en 2026 worden deze wel kostendekkend uitgevoerd. Tot op heden is er geen besluit genomen over een structurele kostendekkende uitvoering.

[1] Profielen op datum inspectie als percentage van het totaal aantal jaarlijkse onderzoeken met en zonder risicoprofiel

Doelenbomen

Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2025	Maatschappelijk effect
Het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid	Signaleren en bestrijden van infectieziekten + monitoren vaccinatiegraad	• Taken in het kader van bestrijding coronavirus • Afhandelen van meldingen van • Infectieziekten • Preventieve activiteiten om infectieziekten te voorkomen • Voorlichting en advies over hygiëne en gezondheid • Bijdragen aan kennisontwikkeling en activiteiten t.b.v. Antibioticaresistentie en infectiepreventie • Inspecties (nood)opvanglocaties asielzoekers	Beperken verspreiding besmettelijke infectieziekten en daarmee verminderen ziektelast.
	Opsporen van TBC en behandelen van patiënten	• Screening TBC • Consulten TBC • Behandeling actieve en latente TBC • Bron- en contactopsporing • Preventie/voorlichting	
	Het bevorderen en beschermen van risicogroepen tegen soa’s	• Screening op SOA • Consulten Soa en Sense • Consulten PrEP • Behandeling SOA • Bron- en contactopsporing • Voorlichting aan jongeren en risicogroepen • Preventieve activiteiten	
	Beschermen van reizigers en voorkomen van verspreiding ziekten bij terugkeer	• Reizigersconsulten • Groepsvaccinaties (bedrijven, zorginstellingen e.d.) • Vaccinaties op maat (i.o.) • Voorlichting risicogroepen	

	Beschermen van inwoners tegen gezondheidsrisico's en bevorderen van een leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag	• (Pro)actief adviseren over het voorkomen/verkleinen van gezondheidsrisico's op gebied van milieu zoals luchtkwaliteit, geluid, door klimaatverandering of de energietransitie. • (Pro)actief adviseren over hoe de inrichting van de leefomgeving de gezondheid kan bevorderen • Adviseren over gezondheidsrisico's van gevaarlijke stoffen (koude en warme fase) • Ondersteunen van gemeenten bij invoering van de Omgevingswet en borging van gezondheid in omgevingsvisies en -plannen • Voorlichting o.a. via de website GGD Leefomgeving.	Een gezonde en veilige leefomgeving voor de inwoners van Gelderland-Midden

Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2025	Maatschappelijk effect
Het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid.	Voorkomen van daklоosheid sociaal kwetsbare inwoners	• Uitvoeren diverse meldpunten	Voorkomen van verdere teloorgang, ontruiming of overlast en het leiden (van zorgmijders) naar zorg, dan wel organiseren van hulpverlening.
	Cliënten maatschappelijke opvang in beeld hebben en waar nodig leiden naar passende hulpverlening.	• Intake (dreigend) dak- en thuisloze individuen en gezinnen (inclusief daklozenloket). • Verruiming openingstijden DAK. • Verpleegkundig spreekuur dak- en thuislozen. • Outreachende activiteiten gericht op dak- thuislozen in Arnhem.	
	Bieden van kennis en ondersteuning aan inwoners, gemeenten en partners bij Multi problematiek.	• Meldpunt Zorgwekkend gedrag Gelderland-Midden. • Project Woonhygiëne • (Pro)actief adviseren over verbeterpunten ketensamenwerking	
	Bevorderen afstemming en	• Beheren Verwijsindex	Bevorderen 1 gezin – 1 plan (voorkomen

	samenwerking keten.		langs elkaar heen werken hulpverleners).
	Uitvoeren forensisch geneeskundige zorg.	• Lijkschouw bij vermoeden van niet-natuurlijke dood en bij euthanasie.	Zorgen dat politie en OM op de hoogte zijn (van vermoedens) van niet-natuurlijke dood.
		• Uitvoeren forensisch medisch onderzoek bij zedenzaken, kindermishandeling, etc. • Afname testen t.b.v. alcohol- en drugscontroles politie • Opstellen letselbeschrijvingen	Onderzoeken en beschrijven van letsels t.b.v. onderzoek politie en OM.
		• Uitvoeren medische arrestantenzorg • Adviseren van politie (insluitadviezen e.d.)	Bieden van medische zorg aan arrestanten.

Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2025	Maatschappelijk effect
Het houden van toezicht.	Uitvoeren van toezicht op de kinderopvang	• Uitvoeren van jaarlijkse onderzoeken bij kinderdagverblijven (KDV), buitenschoolse opvang (BSO) en gastouderbureaus (GOB) • Uitvoeren van onderzoek bij aanvraag exploitatie van nieuwe opvanglocaties • Uitvoeren onderzoeken bij gastouders (GO) • Uitvoeren overige onderzoeken bij KDV, BSO, GOB en GO	Toezien op een veilige en kwalitatief goede omgeving voor kwetsbare groepen (kinderen, cliënten, etc.) en gemeenten adviseren t.b.v. handhaving
	Uitvoeren van toezicht op jeugdverblijven/ internaten	Deelname aan landelijke pool en uitvoeren onderzoek bij jeugdverblijven/ internaten in Oost-Nederland	
	Uitvoeren toezicht op WMO-instellingen	• Onderzoek (laten) doen naar aanleiding van meldingen van calamiteiten bij Wmo zorgaanbieders	

		• Onderzoeken uitvoeren naar de kwaliteit van Wmo zorgaanbieders (diverse zorgvormen en ZIN/PGB) naar aanleiding van signalen. • Proactief en thematisch onderzoek uitvoeren naar de kwaliteit van Wmo zorgaanbieders (diverse zorgvormen en ZIN/PGB)	
	Uitvoeren toezicht op vergunde bedrijven.	• Inspecties uitvoeren en adviseren van: • Ondernemers in de tatoeage, permanente make-up en piercingbranche • Seksbedrijven	Toezien op de hygiënevoorwaarden en gemeenten adviseren t.b.v. vergunningverlening

4.3 Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

2025 was voor de Jeugdgezondheidszorg een jaar van consolideren én voorbereiden. De uitvoering van het basispakket stond onder druk door personeelstekorten en ziekteverzuim, maar is gedurende het jaar overeind gebleven. Tegelijkertijd is bewust geïnvesteerd in het versterken van de randvoorwaarden voor een toekomstbestendige JGZ.

Met het programma JGZ op Koers is in 2025 veel in beweging gezet, passend binnen de bredere GGD-brede transitie. Intern zijn belangrijke stappen gezet in de herinrichting van de managementstructuur en het versterken van de basisdienstverlening. Extern is samen met gemeenten gewerkt aan gedeelde uitgangspunten over realistische dienstverlening en financiering. Deze gezamenlijke koers biedt een solide basis om in de komende jaren verder te bouwen aan een stabiele, wendbare en toekomstbestendige JGZ.

JGZ op koers

Het eerdere traject '*Toekomstbestendige GGD*', in samenwerking met gemeenten, heeft waardevolle verbeteringen opgeleverd binnen de JGZ. Deze inspanningen bleken echter niet toereikend om de structurele knelpunten binnen de JGZ duurzaam op te lossen. De basis was nog onvoldoende versterkt: de beschikbare middelen waren ontoereikend om de toenemende en complexere vraag op te vangen, terwijl de organisatie kampt met hoog ziekteverzuim, personeelstekorten en knelpunten in de bedrijfsvoering en sturing.

Dit heeft geleid tot een bestuurlijke opdracht, uitmondend in het meerjarig programma JGZ op koers. Dit programma richt zich op het structureel toekomstbestendig maken van de JGZ door te werken aan een stabiele, wendbare en uitvoerbare jeugdgezondheidszorg die minimaal haar wettelijke taken duurzaam kan uitvoeren. Dit doen we vanuit een gezamenlijke aanpak van de gewenste ontwikkelingen.
JGZ op koers draagt bij aan:

1. **Het versterken van de basis** – een stabiele organisatie die de wettelijke taken betrouwbaar en duurzaam uitvoert, met actuele normeringen, betrouwbare sturingsinformatie, een sterk technisch fundament, voldoende middelen en een gezonde werkomgeving.

2. **Werken aan de toekomst** – een flexibele en wendbare JGZ die meebeweegt met maatschappelijke en gezondheidsopgaven, op basis van een geactualiseerde visie op jeugdgezondheid.

Vanuit drie samenhangende ontwikkellijnen werken we aan een stabiele, wendbare en uitvoerbare Jeugdgezondheidszorg:

1. Realistische dienstverlening en financiering (in samenwerking met gemeenten)
2. Versterken van organisatie en personeel
3. Slimmer werken met data en sturingsinformatie

1. Ontwikkellijn realistisch dienstverlening en financiering

Binnen de ontwikkellijn Realistische dienstverlening en financiering wordt gewerkt aan een herijkt collectief regionaal aanbod en een geactualiseerd basispakket met passende normeringen. De JGZ biedt een regionaal (collectief) aanbod, aangevuld met lokaal aanbod. In de loop der jaren is het lokale aanbod versnipperd geraakt, wat heeft geleid tot een grote veelheid aan producten en activiteiten. Jaarlijks maken wij hierover met afzonderlijke gemeenten afspraken, zowel over het lokale maatwerk als over financiering en verantwoording. De conclusie is dat deze werkwijze efficiënter en effectiever kan en moet. Daarom zijn we in 2025 samen met de gemeenten gestart met een inventarisatie en onderzoek naar welke activiteiten regionaal aangeboden kunnen worden, welke lokaal blijven en welke kunnen vervallen.
Parallel hieraan hebben we ons basisaanbod aangescherpt en verduidelijkt en onze visie geactualiseerd. Hiermee werken we toe naar een stabiel, efficiënt en toekomstbestendig dienstenaanbod. 2025 stond hierbij vooral in het teken van analyse, afstemming en gezamenlijke beeldvorming; besluitvorming en implementatie volgen in 2026.

2. Ontwikkellijn versterken organisatie en personeel

Een toekomstbestendige JGZ vraagt om duidelijke en passende aansturing, heldere verantwoordelijkheden in een gezonde werkomgeving. In 2025 lag de nadruk op twee samenhangende ontwikkelingen: de herinrichting van het managementstructuur en het verlagen van het ziekteverzuim.

In 2025 is deze herinrichting concreet uitgewerkt en in gang gezet. De bestaande structuur bood onvoldoende ruimte voor sturing, prioritering en ondersteuning van professionals. Daarom is een nieuwe managementstructuur ontworpen en voorbereid, gericht op het verkleinen van de span of control, het verduidelijken van verantwoordelijkheden en het versterken van integraal management. Deze herinrichting vormt een essentiële randvoorwaarde voor het duurzaam borgen van de basisdienstverlening, het verminderen van werkdruk en het realiseren van de ambities van de JGZ in de komende jaren.

In 2026 verschuift de focus van ontwerp en voorbereiding naar het daadwerkelijk werken in de nieuwe structuur. De herinrichting gaat dan in de praktijk landen en moet bijdragen aan betere sturing, meer rust en duidelijkheid in de organisatie en duurzame ondersteuning van professionals.

Naast de herinrichting is in 2025 extra ingezet op het terugdringen van het ziekteverzuim. Hiervoor is een taskforce ingericht en zijn aanvullende maatregelen genomen, waaronder het voeren van frequent verzuimgesprekken en het versterken van de rol van leidinggevenden. Eind 2025 is gestart met een afdelingsbrede training gericht op verzuim en inzetbaarheid. In het vierde kwartaal van 2025 is een eerste daling van het verzuim zichtbaar. Hoewel het te vroeg is om hier conclusies aan te verbinden, bieden deze eerste signalen vertrouwen. De ingezette aanpak wordt in 2026 voortgezet en verder geborgd.

3. Ontwikkellijn Slimmer werken met data en sturingsinformatie

Betrouwbare en samenhangende sturingsinformatie is een essentiële randvoorwaarde om inzicht te krijgen in wat er gebeurt, waar knelpunten liggen en hoe middelen effectief worden ingezet. Zonder deze randvoorwaarde is het lastig om de zorg en processen bij te sturen. Een technisch fundament, digitale strategie en het verbeteren van sturingsinformatie is hierbij van belang.

Er zijn belangrijke stappen gezet in de opbouw van het technisch fundament. Hiervoor is het project Technisch Fundament opgestart voor een goede infrastructuur van de data. Het oorspronkelijke dataplatform voldeed niet aan de huidige eisen. De basis staat en de verwachting is dat het wordt afgerond in Q1 2026.

Ketenaanpak Kansrijke Start

De ketenaanpak heeft als doel een Kansrijke Start voor alle kinderen, zodat zij uiteindelijk gezond en veilig kunnen opgroeien. De regie op de ketenaanpak hebben we in de twee IZA regio's Gelderse Vallei en Centraal Gelderland, en dit wordt verder verbonden aan de interne themalijn Kansrijk Opgroeien. Kennisuitwisseling en samenwerking tussen/binnen gemeenten werd gefaciliteerd door de ketenregisseur door regionale bijeenkomst en het bijwonen van lokale coalities. De grootste bijdrage aan de ketenaanpak zit in de uitvoering door de medewerkers van het consultatiebureau, zowel een-op-een als binnen de lokale netwerken door middel van diverse interventies en activiteiten. Ook is er per gemeente een aandachtsfunctionaris Kansrijke Start om de kennis en kunde in ieder team verder te verspreiden. In 2025 is de vervolgaanvraag (op het ZonMw project *De beste start voor ieder kind in Gelderland-Midden*) goedgekeurd en gestart (Implementatie *Platform ervaringsdeskundigen in Gelderland-Midden).*

Rijksvaccinatieprogramma (RVP) voor kinderen en jongeren

In 2025 is het vernieuwde vaccinatieschema binnen het RVP ingevoerd. Als gevolg hiervan zijn twee inhaalcohorten (geboortejaren 2016 en 2017) aanvullend gevaccineerd tegen BMR.

In het najaar van 2025 is de Respiratoir Syncytieel Virus (RSV) immunisatie landelijk ingevoerd, met als doel de ziektelast en ziekenhuisopnames onder de allerjongste kinderen te verminderen. Baby's geboren van 1 april t/m 30 september zijn voorafgaand aan het RSV-seizoen uitgenodigd voor een catch-up immunisatie. Baby's geboren van 1 oktober t/m 31 maart zijn tijdens het seizoen binnen twee weken na geboorte geïmmuniseerd.

Daarnaast is in 2025 verder gewerkt aan de voorbereidingen die als gevolg van het vernieuwde vaccinatieschema vanaf april 2026 geïmplementeerd zullen worden. Volgens de landelijke richtlijn is gekozen om de DKT vaccinatie kleinschalig en op meerdere consultatiebureaus in ons werkgebied aan te bieden. De werkdruk is toegenomen.

Zorg voor vluchtelingen, nieuwkomers en PGA
In de eerste helft van 2025 zagen we een duidelijke stijging in het aantal kinderen dat gebruikmaakte van onze JGZ. In de tweede helft van het jaar stabiliseerde deze toename.

In totaal hebben we op 15 verschillende opvanglocaties JGZ uitgevoerd in het kader van de Publieke Gezondheid Asielzoekers (PGA). Dit betrof een mix van reguliere opvanglocaties, crisis- en noodopvanglocaties én locaties voor Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen (AMV). De zorg voor AMV blijft uitdagend. Het vraagt extra inspanning om deze kwetsbare doelgroep in beeld te krijgen en te houden; de no show percentages liggen relatief hoog.

Daarnaast hebben we ons ingespannen om ook kinderen op tijdelijke doorstroomlocaties, onder andere in Duiven, Zevenaar en Wolfheze, JGZ te kunnen bieden. Deze locaties kenmerken zich door een korte verblijfsduur en een sterk wisselende bezetting, waardoor ze moeilijk te bedienen zijn. Om deze kinderen toch te bereiken, hebben we meerdere keren de JGZ-bus ingezet in samenwerking met GGD GHOR Nederland. De bus is inmiddels niet meer beschikbaar en de uitvoering kende veel uitdagingen, kinderen blijken vaak toch niet op de locatie te zijn.

In totaal hebben jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen samen ruim 3.500 contactmomenten uitgevoerd. Deze bestonden onder meer uit meer dan 400 intakes en meer dan 400 medische onderzoeken.

Doelenboom

Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2025	Maatschappelijk effect
Veilig en gezond opgroeien van alle kinderen en jongeren in Gelderland-Midden	Uitvoeren basispakket JGZ	• Aanbieden van contactmomenten. Flexibel aanbod, conform Landelijk Professioneel Kader en professionele richtlijnen • Basiszorg voor alle kinderen, extra zorg als dat wenselijk is.	Creëren van een gezonde en veilige basis voor alle kinderen met gelijkwaardige kansen in de maatschappij
	Aanbieden van extra zorg voor kinderen en jongeren met extra zorgbehoeften		
Proactief inspelen op behoeften van gemeenten, ouders en jongeren op het gebied	Uitvoeren lokaal aanbod JGZ	• Aanbieden zorg op maat • Differentiatie in aard, frequentie en discipline van contactmomenten	

van jeugdgezondheidszorg			
Robuuste en wendbare JGZ.	Doorontwikkelen scenario's in het kader van Toekomstbestendige JGZ (TB JGZ)	• Voorbereiden en prioritering van projecten JGZ op koers • In kaart brengen van benodigde formatie • Op orde brengen van randvoorwaarden • Implementatie van gekozen werkwijzen	

Kansrijke Start voor alle kinderen	Aanbieden van zorg op maat in eerste 1000 dagen van het kind	• Uitvoeren pre- en postnataal aanbod
		  ○ Nu Niet Zwanger
		  ○ Samen Starten
		  ○ Prenataal huisbezoek
		  ○ Stevig Ouderschap (pre- en postnataal)
		  ○ Voorzorg (pre- en postnataal)
		• Participatie JGZ-preventieagenda
		• Participatie lokale coalities Kansrijke Start
		• Projectleiding regionale project ZonMw	

Bevorderen gezondheid van 'nieuwkomers' in onze gemeenten	Uitvoeren Publieke Gezondheidszorg voor asielzoekers (PGA)	• JGZ 0-18-jarigen • IZB-preventie en –bestrijding • THZ • Tbc-preventie en –bestrijding • Gezondheidsbevordering • Individuele seksuele gezondheidszorg en preventie van soa/hiv • Afstemming en participatie in de lokale zorgketen	
Optimale vaccinatiegraad van kinderen en jongeren	Minimaal 95% van kinderen en jongeren (WHO-norm) is gevaccineerd conform het RVP	• Uitvoeren Rijksvaccinatieprogramma • Uitvoeren van de inhaalvaccinaties BMR	Voorkomen van betreffende infectieziekten op individueel- en populatieniveau

		• Implementeren RSV immunisatie • Voorbereiden op ingrijpende wijzigingen in RVP-schema per 2026	
Behouden en verstevigen van de unieke kennis-positie op het gebied van jeugdgezondheid	Informeren en adviseren van gemeenten over gezondheidsbeleid	• Opstellen Integrale Jeugdrapportage Gezondheidsmonitors	Input leveren voor gemeentelijke beleidsontwikkeling
Sluitend aanbod van preventieve en gespecialiseerde zorg	Samenwerking in onderwijs, jeugd- en sociaal domein versterken	Deelname in netwerkoverleggen op kind- en collectief niveau	• Optimaal aanbod van zorg voor alle kinderen en jongeren • Voorkomen van versnippering van aanbod

4.4 Onderzoek, Informatie en Advies (OIA)

Team OIA is een team waarbinnen uiteenlopende GGD-brede werkzaamheden worden uitgevoerd. OIA speelt, in samenspraak en samenwerking met andere teams en afdelingen binnen de GGD, een rol in het bevorderen, beschermen en bewaken van de gezondheid van alle inwoners in Gelderland-Midden. OIA heeft vanuit haar takenpakket een brede blik op publieke gezondheid en adviseert gemeenten over waar en hoe inzet van gezondheid het meest nodig is.
Voor 2025 hadden wij de volgende ambities geformuleerd:

- Het verder vergroten van onze zichtbaarheid en het verder versterken van onze kennis- en adviesfunctie. Dit vroeg zowel intern als extern inspanningen:
  Intern: versterken interne GGD-brede afstemming en samenwerking om onze kennis- en adviesrol optimaal te kunnen vervullen.
  Extern: verder versterken van onze rol als vanzelfsprekende sparring- en gesprekspartner van op de eerste plaats gemeenten (in het bijzonder publieke gezondheid en jeugd, maar ook aanpalende domeinen zoals sociaal domein, werk&inkomen, sport&bewegen, ruimtelijke ordening e.d.), maar ook steeds meer de ketenpartners (onderwijs, sociaal domein, verslavingszorg) op het gebied van publieke gezondheid en preventie.
  Extern: versterken van onze positie in regionale netwerken op alle drie de OIA-terreinen (onderzoek en informatie, advies en gezondheidsbevordering).
- Het vergroten van de bekendheid en het beter benutten van het aanbod van de GGD (bijvoorbeeld het verzorgen van voorlichtingen voor Oekraïense vluchtelingen, Gezonde School-aanpak (GSa) Rookvrije Generatie e.d.).

Monitoringsrol: zicht op de gemeente, wijk en kwetsbare groepen
Gezondheidsmonitors: OIA monitort de gezondheid van de inwoners van de gemeenten met de gezondheidsmonitors. De wettelijke basis voor monitoring ligt in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Gemeenten hebben de taak om (gezondheids)beleid op te stellen, uit te voeren en te evalueren. OIA

ondersteunt zowel intern (andere teams en afdelingen) als extern (gemeenten) bij het maken van informatiegestuurde keuzes. Hierdoor worden onderbouwd (beter) passende en effectievere interventies gekozen.

Werkzaakheden op hoofdlijnen:

- In 2025 heeft de dataverzameling van Kindermonitor plaatsgevonden en zijn de rapportages van de gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen beschikbaar gekomen en besproken met de gemeenten. Ook de resultaten van de Gezondheidsmonitor Jongvolwassen zijn geduid en gepresenteerd.
- Twee panelonderzoeken uitgevoerd.
- De website Gelderland-Midden in cijfers is verder doorontwikkeld waardoor de data voor gemeenten verder ontsloten is.

Adviesrol: betrouwbare gespreks- en sparringpartner voor gemeenten

De rol en functie van de adviseurs publieke gezondheid is ook in 2025 verder uitgebouwd en versterkt. De adviseurs publieke gezondheid hebben periodiek overleg en regelmatig contact met de gemeenten waarvoor zij werkzaam zijn. Zij adviseren m.b.t. (lokaal) gezondheidsbeleid, voeren (samen met de onderzoekers) gesprekken over de gezondheidsmonitors, organiseren bijeenkomsten m.b.t. thema's op het gebied van publieke gezondheid en dragen zij bij aan de beantwoording van (raads-)vragen.

Werkzaamheden op hoofdlijnen:

- De vragen die gemeenten stellen zijn beantwoord. Daarnaast zijn de rapportages van de gezondheidsmonitor V&O besproken met gemeenten die hier behoefte aan hadden.
- In 2024 is gestart met het organiseren van inhoudelijke sessies voor de ambtenaren Publieke Gezondheid. Doel hiervan is het versterken van het netwerk, de kennis over publieke gezondheid en het kennen van elkaar. In 2025 zijn twee inhoudelijke sessies georganiseerd.
- In 2025 is de regionale visie op publieke gezondheid 2021 – 2025 geëvalueerd en hebben de gemeenten besloten dat het wenselijk is dat er een volgende regionale visie komt, gefaciliteerd door de GGD. In 2025 is met dit traject gestart.

Gezondheidsbevordering: passende en effectieve interventies

De reguliere werkzaamheden zijn in 2025 volgens planning uitgevoerd. Daarnaast hebben we in 2025 invulling gegeven aan de uitkomsten van het traject Toekomstbestendige GGD – gezonde inwoner. Concreet hebben de capaciteit voor de Gezonde School-aanpak structureel uitgebreid en hebben we daarmee fors kunnen investeren in het goed van de grond krijgen van het programma. Tevens zijn we aan de slag gegaan met drie inhoudelijke opgaven: Vitaal ouder worden, Gezonde leefomgeving en Mentale gezondheid.

Doelenboom

Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	Wat is het beoogde effect?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2025	Maatschappelijk effect
Het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid	Monitoringsrol: zicht op de gemeenten, wijken en kwetsbare groepen in Gelderland-Midden	Periodiek uitvoeren van gezondheidsmonitors (kinderen, jongeren, jongvolwassenen, volwassenen en ouderen) om de gezondheidstoestand te monitoren, analyseren en duiden. Aanvullende onderzoeken en analyses op eigen initiatief en op verzoek van gemeenten en ketenpartners.	Bijdragen aan een beeld van de gezondheid, welzijn en leefstijl van inwoners van Gelderland-Midden.
	Adviesrol: betrouwbare gespreks- en sparringpartner voor gemeenten	Adviseren over de signalen en trends die worden gezien in de onderzoeksresultaten en andere bronnen.	Bijdragen aan informatie gestuurde en passende keuzes op het terrein van gezondheid en aanpalende terreinen (HiaP)
	Gezondheidsbevordering: passende en effectieve interventies	Individueel gedrag van mensen beïnvloeden en het creëren van een gezonde leefomgeving die bewoners als prettig ervaren, waar gezonde keuzes gemakkelijk en logisch zijn en waar negatieve invloed op gezondheid zo klein mogelijk zijn.	Bijdragen aan een gezonde leefstijl van inwoners in Gelderland-Midden

4.5 Wat heeft het programma GGD gekost?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2024	Begroting 2025	2e Gew. Begr. 2025	Realisatie 2025
Volksgezondheid				
Jeugdgezondheidszorg	22.095	23.318	23.798	23.823
Algemene gezondheidszorg	15.075	11.330	16.997	16.042
Monitoring en Advies	3.810	4.071	4.960	5.162
Lasten	**40.980**	**38.719**	**45.755**	**45.027**
Volksgezondheid				
Gemeentelijke bijdrage	27.933	30.736	30.102	30.102
Lokaal aanbod	9.620	8.480	10.566	10.555
Rijksbijdragen	5.266	1.228	4.015	4.725
Overige baten	8.057	6.492	9.117	9.753
Baten	**50.876**	**46.936**	**53.800**	**55.135**
Doorbelasting	-8.019	-8.242	-8.070	-8.187
Resultaat voor bestemming	**1.875**	**-25**	**-25**	**1.921**
Mutatie reserves	6	25	25	17
Resultaat na bestemming	**1.881**	**0**	**0**	**1.938**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**1.881**	**0**	**0**	**1.938**

Het programma GGD sluit af met een positief resultaat van € 1.900.000. Alle drie de GGD-pijlers - Jeugdgezondheidszorg, Algemene Gezondheidszorg en Monitoring en Advies - realiseerden meer opbrengsten dan begroot. De hogere baten worden veroorzaakt door taken die niet vanuit de inwonerbijdrage worden gefinancierd, namelijk een hogere rijksbijdrage (€ 800.000) en een stijging van de overige baten (€ 700.000). De lasten vallen lager uit door vacatureruimte en lagere periodieken (€ 700.000).

AGZ

Binnen de pijler AGZ is sprake van een positief resultaat € 1.400.000 veroorzaakt door een hogere rijksbijdrage en een stijging van de overige baten. Deze toename hangt samen met extra opbrengsten ten aanzien van publieke gezondheidszorg voor asielzoekers (PGA), een groter aantal verrichtingen binnen de forensisch medische expertise en medische arrestantenzorg en incidentele opbrengsten uit eerdere jaren. De lasten stijgen slechts beperkt mee, omdat voor een deel van de extra opbrengsten geen of slechts beperkte extra kosten zijn gemaakt.

Het voordeel is voor een deel incidenteel; de MAZ-dienstverlening stopt per augustus 2026 waardoor een deel van het schaalvoordeel binnen het vakgebied forensische geneeskunde verdwijnt en de PGA-dienstverlening wordt momenteel aanbesteed wat een effect op de inkomsten zal hebben.

De overige baten hangen samen met maatschappelijke opgaven die tijdelijk gefinancierd worden of een fluctuerend karakter hebben. Dit geldt voor projecten en werkzaamheden vanuit onder andere IZA en GALA. De GGD brengt hiervoor bij partijen een marktconform tarief in rekening, conform de vastgestelde tarievenlijst van VGGM. Dit tarief is in balans met de toegankelijkheid van de dienstverlening, passend bij het publieke karakter van onze organisatie. Deze financieringsconstructies brengen ook risico's met zich mee, omdat inkomsten van

jaar tot jaar kunnen fluctueren. Dit ‘sociaal ondernemerschap’ vraagt om een andere benadering van risicobeheersing om schommelingen in vraag en aanbod in toekomstige jaren te kunnen opvangen.

De dienstverlening ten aanzien van tbc-bestrijding laat een negatief resultaat zien van € 134.000 als gevolg van een toename van het aantal TBC-casussen. Hierdoor is meer formatie ingezet en zijn medische kosten hoger dan begroot. De dekking voor TBC is in de inwonerbijdrage al eerder verhoogd in het kader van een toekomstbestendige GGD, echter de vraag stijgt harder dan het afgesproken kader. In het begrotingsproces 2027 wordt een voorstel opgenomen voor toekomstbestendige financiering.

In 2025 heeft een vaccinatiecampagne voor corona plaatsgevonden. Voor de berekening van de opbrengsten in het ministerie uitgegaan van een prijs per prik. De lasten vallen lager uit dan de berekende vergoeding. Dit voordeel (€ 380.000) is nog niet verwerkt in de begroting omdat onduidelijk is of dit terugbetaald dient te worden.

JGZ

Binnen de pijler Jeugdgezondheidszorg is sprake van een positief resultaat van € 700.000. Dit wordt veroorzaakt door hogere opbrengsten, waaronder incidentele baten uit het voorgaande boekjaar voor lokaal aanbod en PGA, opbrengsten gerelateerd aan Oekraïne en vrijstellingen. Het lokaal aanbod 2025 is niet volledig uitgevoerd, onder andere door het moeilijk kunnen vinden van gekwalificeerde professionals en een hoog ziekteverzuim. Het verzuim is in loop van het jaar wel met bijna 2% gezakt. De personele lasten vielen ook lager uit door periodiekverschillen.

De GGD is met gemeenten in gesprek over een werkwijze waarbij de financiering beter aansluit bij de daadwerkelijk uitgevoerde werkzaamheden.

5. Programma Ambulancezorg

Ambulancezorg Gelderland Midden (AGM) staat voor goede en passende zorg voor alle personen en ketenpartners die een (acute) zorgvraag hebben.

5.1 Pijler Mobiele Zorg

Wat wilden we bereiken?

Voor 2025 heeft AGM ingezet op het leveren van de juiste zorg, op het juiste moment, op de juiste plek en door de juiste zorgverlener. Om de 24/7-beschikbaarheid van ambulancezorg te borgen, richtte AGM zich op drie opgaven: de implementatie van de nieuwe urgentieclassificatie; het anticiperen op de toenemende druk in de acute zorg; en het incalculeren van arbeidsmarktkrapte via strategisch personeelsinzicht, forecasting en capaciteitsmanagement. Waarmee voldoende personeel en diensten beschikbaar zijn om aan de groeiende zorgvraag te voldoen. Daarnaast is fors ingezet op het verbeteren van de responsetijdpercentgages via een projectmatige aanpak.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Om de doelstellingen voor 2025 te realiseren, heeft AGM een aantal gerichte acties uitgevoerd. We hebben onderzoek laten doen naar de verbetering van onze spreiding en dekking van de regio. In een project hebben we het gehele ambulancezorg proces geanalyseerd en verbetermaatregelen in kaart gebracht en uitgevoerd. We hebben de huidige en gewenste formatieve bezetting inzichtelijk gemaakt zodat we gericht kunnen werven. Gelijktijdig is het proces rondom werving en selectie opnieuw ingericht. De inzichten uit de projectgroep hebben gezorgd voor een nieuwe kijk en invulling van de regiobezetting.

Afgelopen jaar zijn we gestart met de invulling van zorgdifferentiatie: het kunnen inzetten van verschillende opgeleide zorgprofessionals binnen de ambulancezorg. We verbreedde onze mogelijkheden voor zorgverlening door de inzet van de physician-assistant. Tegelijkertijd onderzoeken we hoe onze middencomplex ambulancezorgprofessionals effectiever kunnen worden ingezet. Tot slot hebben we de nieuwe urgentieclassificatie voor alle spoedurgenties (A0, A1, A2) en vervoersurgenties (B1, B2) volledig geïmplementeerd binnen de meldkamer en de rijdende dienst.

Wat hebben we bereikt?

De uitgevoerde acties hebben geleid tot verbeteringen in de kwaliteit, beschikbaarheid en doelmatigheid van AGM. De diensten zijn beter ingevuld, wat heeft bijgedragen aan een verbeterde regionale spreiding en beschikbaarheid van ambulances. Dit resulteert ook in een verbeterde responsetijdpercentages bij de hoogste spoed.

De wervingsaanpak resulteert in een stabiele instroom van personeel. Zorgdifferentiatie heeft geleid tot een verruiming van de inzetmogelijkheden. Dit draagt bij aan de behandel- en zorgcontinuïteit. De nieuwe urgentieclassificatie zorgt voor efficiëntere inzet van ambulanceteams die beter aansluit op de werkelijkheid. De resultaten dragen bij aan de toegankelijkheid, doelmatigheid en kwaliteit van AGM. Dit draagt bij aan goede en passende zorg voor alle personen in Gelderland-Midden met een hulpvraag.

5.2 Pijler Meldkamer en zorgcoördinatie

Wat wilden we bereiken?

De Meldkamer Ambulancezorg richtte zich op het verbeteren van continuïteit en toegankelijkheid van de dienstverlening na de verhuizing naar Apeldoorn. We hebben ingezet op het verder op orde brengen en houden van de personele formatie in een krappe arbeidsmarkt.

We zetten op Oost-5 niveau in op een nog beter inzicht in de benodigde meldkamer kosten. Met als doel te komen tot kostendekkende afspraken met de zorgverzekeraar.

In 2025 heeft AGM ingezet op de verdere doorontwikkeling van zorgcoördinatie binnen het ROAZ-verband, inclusief het borgen van succesvolle elementen uit de regionale pilot en het voorbereiden van een transformatieplan zorgcoördinatie.

AGM zet in op duurzame ketensamenwerking en digitale innovaties, met als doel een goed afgestemde acute zorgketen en optimale inzet van capaciteit en expertise.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Alle meldkamerprocessen zijn ondergebracht in Apeldoorn, de werklocatie in Arnhem wordt enkel nog voor opleiding- en trainingsdoeleinden gebruikt. Het hele werving- en selectietraject is geoptimaliseerd zodat er in 2025 aanvullend en effectief geworven kon worden. In 2025 is aanvullend ingezet op werving, selectie en opleiden. We hebben gedurende het jaar een aantal rondes georganiseerd.

We hebben externe expertise ingezet om de kostenstructuur en -inzicht van de meldkamer verder te verbeteren.

We zijn actief betrokken geweest bij het uitwerken van de snelle toets en transformatieplan zorgcoördinatie van de acute zorg regio oost. Eind 2025 is dit plan goedgekeurd. AGM heeft zich ingespannen om digitale innovaties onder te brengen in het transformatieplan. Ook is de mogelijkheid voor een onderzoek naar aanvullende triage opgenomen in het plan.

Wat hebben we bereikt?

Door het onderbrengen van alle werkzaamheden in Apeldoorn kunnen medewerkers eenvoudiger wisselen tussen taken en hun werkzaamheden gemakkelijker verdelen. Afwisseling in werkzaamheden draagt bij aan betere verdeling van werkdruk. De implementatie van een software ondersteuningsmodule voor planbare ambulancezorg draagt bij aan een efficiënter werkproces.

Ondanks het verbeterde inzicht en de juistheid van de toerekening is het niet gelukt om een kostendekkende exploitatie van de meldkamer met de zorgverzekeraar af te spreken.

Een van de primaire doelstelling van 2025 was het terugdringen van externe inhuur. De externe inhuur is gedurende het jaar fors afgenomen. We zijn beter in staat om met eigen vaste krachten de roosters te vullen en uit te breiden. Er is meer ruimte om kwalitatieve verbeteringen door te voeren. Afgelopen jaar zijn er diverse bijscholingen en masterclasses georganiseerd waaronder ook een gezamenlijke scholing met de huisartsenspoedpost. Een aantal gewenste digitale innovaties en de wensen rondom het onderzoeken van de verlengde triage zijn opgenomen in het transformatieplan.

Doelenboom

Wat willen we bereiken?		Hoe willen we dat bereiken?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2025	Maatschappelijk effect
Bereikbare en beschikbare zorg. De ambulancedienst is 24/7 beschikbaar voor alle burgers in de regio.	De patiënt voorzien van tijdige ambulancezorg.	AGM heeft ingezet op werving, selectie en opleiden van nieuwe medewerkers en strategische personeelsplanning.	De juiste zorg, op het juiste moment, op de juiste plek, door de juiste zorgverlener.
Patiënt centraal. De patiënt weet waar de ambulancedienst voor staat.	Potentiële patiënten richten zich met de juiste zorgvraag tot de ambulancezorg.	AGM stelt de patiënt centraal bij het behandelen van de zorgvraag. Zorgdifferentiatie helpt met het bieden van de juiste zorg, op het juiste moment, op de juiste plek. Daarnaast onderzoekt AGM momenteel de impact van functiedifferentiatie op de patiëntenzorg.	De ambulancezorg-verlening is patiëntgericht en dusdanig ingeregeld dat ambulancezorg 24/7 beschikbaar is voor hulpvragers.
Veiligheid Veilige zorgverlening	Leveren van zorg in een veilige werkomgeving.	AGM volgt hygiënerichtlijnen, protocollen en wetgeving nauw op. In aanbestedingen rondom de werkomgeving hebben we deze eisen opgenomen.	Veiligheid van de patiënt en ambulanceprofessional is optimaal gewaarborgd.
Professionaliteit en professionele standaard. Leveren van goede ambulancezorg.	AGM houdt zich aan landelijke richtlijnen en wetgeving voor goede ambulancezorg. En scoort voldoende tot goed op de kwaliteitssignalen van het kwaliteitskader ambulancezorg.	Alle ambulancezorg-professionals voldoen aan de eisen die aan hen gesteld worden op het gebied van bekwaam en bevoegdheid.	De patiënt ontvangt hoge kwaliteit van zorg.
Samenwerken. Meerwaarde voor de keten van acute zorg door kennisdeling en samenwerking met partners binnen de sector.	Knelpunten in acute zorg en dienstverlening zoveel mogelijk voorkomen.	AGM heeft nieuwe samenwerkingsafspraken met de huisartsenposten vastgesteld. Werken in ROAZ-verband samen aan acute zorgthema's en informatie-uitwisseling.	Doelmatige, goed afgestemde keten van diensten op het gebied van acute en opgeschaalde gezondheidszorg.

5.3 Wat heeft het programma Ambulancezorg gekost?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2024	Begroting 2025	2e Gew. Begr. 2025	Realisatie 2025
Volksgezondheid				
Meldkamer en Zorgcoördinatie	3.322	3.164	3.304	3.421
Mobiele zorg	28.970	28.027	29.956	30.373
Lasten	**32.292**	**31.192**	**33.260**	**33.794**
Volksgezondheid				
Rijksbijdragen	76	76	79	79
Zorgverzekeraars	31.454	31.874	33.551	33.564
Overige baten	3.561	2.173	2.214	3.086
Baten	**35.091**	**34.123**	**35.844**	**36.729**
Doorbelasting	-2.888	-2.931	-3.017	-3.048
Resultaat voor bestemming	**-89**	**0**	**-433**	**-113**
Mutatie reserves	89	0	433	113
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	0

Het resultaat van het programma Ambulancezorg voor resultaatbestemming bedraagt € 100.000 nadelig en wordt overeenkomstig wet- en regelgeving onttrokken aan de reserve aanvaardbare kosten is daarmee budgettair neutraal. Dit resultaat voor bestemming bestaat uit een negatief resultaat bij de meldkamer van € 200.000 door inzet van externe inhuur en een positief resultaat van € 100.000 bij mobiele zorg. Het begrotingstekort in de gewijzigde begroting was voorzien door hogere lasten externe inhuur.

De totale lasten zijn € 600.000 hoger dan begroot. Dit zijn hogere personeelslasten voor € 800.000. Dit is veroorzaakt door niet ingevulde personeelsformatie wat heeft geleid tot extra externe inhuur kosten (€ 2100.000 na vacatureruimte) Daarnaast zijn de kosten hoger door deelname aan de FLO-regeling (€ 600.000) welke grotendeels worden gecompenseerd door de declaratie bij VWS. De hogere lasten worden gecompenseerd door lagere kapitaallasten door uitgestelde investeringen 200.000).

De baten zijn € 900.000 hoger dan verwacht en met name gerealiseerd vanuit de overige baten. Dit zijn de meer opbrengsten vanuit de FLO (€ 600.000) en vergoedingen vanuit samenwerkingsafspraken (€ 300.000).

6. Programma Bedrijfsvoering

Het programma bedrijfsvoering ondersteunt het primaire proces van de afdelingen in het bedrijfsvoeren. Dit gebeurt zowel vanuit kaderstellende, controlerende, uitvoerende als serviceverlenende rollen op gebied van Control, Juridische zaken, Kwaliteit, Informatiebeveiliging, Privacy, Inkoop, Financiën, Informatievoorziening, ICT, HRM, Facilitair en Communicatie. We werken vanuit diverse wet- en regelgeving op het gebied van bijvoorbeeld financiën, Arbo, kwaliteit, informatiebeveiliging, arbeidsvoorwaarden, privacy en de aanbestedingswet.

In 2025 is uitvoering gegeven aan het versterken van de organisatie door het ingezette programma Samen.Beter.Bedrijfsvoeren in combinatie met de implementatie van het applicatieplatform AFAS. Daarnaast is er sprake geweest van (beleids)ontwikkeling als gevolg van gewijzigde wet- en regelgeving en (technologische) ontwikkelingen op gebied van onder andere informatievoorziening en digitale transformatie, arbeidsmarktstrategie- en communicatie en op gebied van huisvesting.

6.1 Samen. Beter. Bedrijfsvoeren.

In 2023 heeft VGGM het meerjarenprogramma Samen. Beter. Bedrijfsvoeren. (S.B.B.) ingericht naar aanleiding van een onderzoek van KPMG. Aanleiding voor het programma is de noodzaak om organisatiebreed bedrijfsvoeringsrisico's te reduceren en de bedrijfsvoering toekomstbestendig in te richten. Het gaat om een behoorlijke inhaal- en verbeterslag in de robuustheid van de systemen, het beschrijven van de processen, het versterken van het management en de bedrijfsvoeringsrollen en de wijze van samenwerken om toekomstige risico’s het hoofd te bieden. Met het bestuur is het ambitieniveau bepaald waarbij we gedurende de looptijd van het programma ontwikkelen van niveau 1 (incidenteel georganiseerd) naar niveau 3 (gestandaardiseerd georganiseerd).

In 2025 is ingezet op ontwikkeling. Zo is onder andere AFAS HRM ingericht, hebben diverse interventies plaatsgevonden op houding en gedrag, zijn de overlegstructuren uitgelijnd met het bestuurlijk proces, is de ondermandaatregeling vastgesteld, team Staf Strategie en Control gevormd en zijn een aantal kaders rondom informatievoorziening en procesmatig werken verder uitgewerkt. Het temporiseren van middelen ten behoeve van het programma S.B.B. dwingt het programma tot bijsturen en het maken van keuzes. Zo is bijvoorbeeld de voorziene versterking ten behoeve van de planning en control cyclus en de strategisch beleidsadviseurs wel gerealiseerd, maar is overige versterking als gevolg van de temporisering doorgeschoven naar 2026. Kaders (beleid, systemen, processen) zijn neergezet maar we hebben niet tegelijkertijd de organisatie voldoende kunnen versterken om deze ontwikkelingen toekomstbestendig te borgen zoals was voorzien.

Het dagelijks bestuur wordt aanvullend op de reguliere P&C producten periodiek geïnformeerd over de voortgang van het programma langs de gesignaleerde risico’s via een bestuurlijke rapportage S.B.B. (eerstvolgende versie april 2026).

Wat waren we verder van plan en hebben we gedaan in 2025?

Informatievoorziening en digitale transformatie

Op gebied van informatievoorziening en digitale transformatie zijn voor 2025 (beleids)doelstellingen geformuleerd rondom het doorzetten van de beweging naar de cloud, het meer digibewust maken van de organisatie, aansluiten op de ontwikkelingen rondom AI en het blijven voldoen aan wet- en regelgeving rondom

informatiebeveiliging en monitoring en detectie van mogelijke dreiging. In aanvulling op de aangekondigde (beleids)doelstellingen is ook gewerkt aan de doorontwikkeling van informatiebeheer.

Beweging naar de Cloud

Het afgelopen jaar is in lijn met de in de begroting geschetste ontwikkelingen een aantal belangrijke stappen gezet in de verdere digitalisering en modernisering van de ICT-omgeving van VGGM:

- De telefooncentrale is vervangen. Hiermee zijn we overgegaan naar een cloudgebaseerde oplossing, die een goede basis biedt voor de beweging naar digitalisering van klantcontacten en op de verdere ontwikkeling van digitale communicatiemiddelen.
- Er is uitvoering gegeven aan de transitie naar de cloud door het ontmantelen en migreren van diverse legacy-systemen. Verouderde, lokaal draaiende applicaties zijn uitgefaseerd of overgebracht naar AFAS. Deze stap draagt bij aan een meer toekomstbestendige, beheersbare en samenhangende informatievoorziening.
- Er zijn voorbereidingen getroffen voor de vervanging van het huidige datacenter, rekening houdend met een passende balans tussen cloudoplossingen en eventuele on-premise voorzieningen en de eisen op het gebied van continuïteit, veiligheid en afhankelijkheid van leveranciers. De realisatie van de datacentervervanging is voorzien in 2026.

Door deze ontwikkelingen ligt de nadruk binnen ICT-beheer steeds meer op regievoering en het bewaken van de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening. Hierbij zien we dat investeringskosten afnemen en structurele licentie- en gebruikskosten toenemen.

Ontwikkeling Artificial Intelligence (AI)

In 2025 hebben we als organisatie stappen gezet in de adoptie van AI. We hebben gewerkt aan bewustwording door informatieve presentaties en interactieve workshops en er is een eerste richtlijn/handreiking gepubliceerd. We herkennen dat AI een vlucht neemt en dat dit zowel kansen als uitdagingen met zich meebrengt. Om deze kansen optimaal te benutten en tegelijkertijd oog te houden voor risico's en ethische dilemma's, is een heldere visie over de inzet van AI essentieel. In 2026 werken we verder aan de ontwikkeling van beleidskaders rondom verantwoord gebruik van AI binnen onze organisatie en krijgt dit meer verdieping door middel van onder andere pilots.

Informatiebeveiliging en privacy

In 2025 is het bewustwordingsprogramma verder uitgerold. Bewustwordingstrainingen worden in de organisatie ingezet, zodat alle medewerkers van VGGM vanaf het voorjaar van 2026 de verplichte trainingen voor informatiebeveiliging en privacy volgen. De digitale leeromgeving hiervoor is aanbesteed. Naast de factor mens, is er ook veel aandacht voor de techniek. VGGM heeft monitoring en detectie ingericht om afwijkingen in de ICT-voorzieningen vroegtijdig te kunnen signaleren. Zo worden cyberincidenten veelal voorkomen en indien nodig de mogelijke impact ervan beperkt. Op verschillende plekken in de organisatie zijn stappen gezet om risicomanagement en continue aandacht voor informatiebeveiliging en privacy structureel te borgen. Dit is mede door eigen audits en interventies ondersteund.

In lijn met de aanstaande Cyberbeveiligingswet heeft VGGM haar ambitie om haar informatiebeveiliging 'aantoonbaar op orde' te brengen concreet gemaakt. Dit is onderschreven in het in 2025 geactualiseerde informatiebeveiligingsbeleid. Deze ambitie vraagt om hoge betrokkenheid van alle afdelingen. Hiervoor is een overlegstructuur ingericht om monitoring en sturing decentraal te verankeren. Daarnaast vereist de ambitie dat controls verder worden ingericht en onafhankelijke audits worden uitgevoerd. Hier wordt in 2026 verder aan gewerkt.

Informatiebeheer

In 2025 is gewerkt aan de overkoepelende 'kapstok' van beleidsstukken (principes, kaders en richtlijnen). Zo zijn de Archiefverordening en de beheerregeling informatiekwaliteit vastgesteld en gepubliceerd en is er een kwaliteitssysteem opgezet om de kwaliteit van het informatiebeheer cyclisch te monitoren. Ook is het instellingsbesluit Strategisch informatieoverleg genomen. Daarnaast zijn enkele instrumenten opgesteld die bijdragen aan de uniformiteit van werkprocessen en het borgen van de betrouwbaarheid, volledigheid en toegankelijkheid van informatie. Dit omvat o.a. het protocol voor migratie- en conversie, de ADTI (Afspraken duurzaam toegankelijk informatiebeheer), de RIK (Risicoanalyse informatiekwaliteit) en de MIK (Maatregelen informatiekwaliteit).

De implementatie van de Wet open overheid (Woo), die in 2023 inwerking is getreden, is verdeeld in 4 tranches. In 2025 is door de projectgroep Woo geconstateerd dat de organisatie voldoet aan de eerste tranche. Daarnaast zijn er voorbereidingen getroffen om ook aan de (nog niet verplichte) tranche 2 te gaan voldoen in 2026.

Vanwege knelpunten in de bezetting en werken met tijdelijke inhuur lag de nadruk op gebied van informatiebeheer met name op de continuïteit van de dienstverlening en de lopende projecten. Met als hoofdfocus het uitvoering geven aan de verbeterpunten in het plan van aanpak naar aanleiding van het toezichthoudersverslag van het Gelders Archief. In nauw overleg met het Gelders Archief is een kwaliteitssysteem opgesteld en is samen met de organisatieonderdelen het documentair structuurplan gevuld. Hieruit is inzicht verkregen in de meest urgente verbeterpunten voor het duurzaam toegankelijk houden van alle informatie. Het beheren, implementeren en borgen van dit documentair structuurplan is nog onvoldoende van de grond gekomen, hier wordt in 2026 verder aan gewerkt waarbij afdoende bezetting van het team Informatiebeheer randvoorwaardelijk is.

Arbeidsmarktstrategie- en communicatie

Het beleidsvoornemen rondom arbeidsmarkt strategie was een continue doorontwikkeling van de arbeidsmarktstrategie- en communicatie om openstaande functies zo goed mogelijk in te kunnen vullen.

Door het aanstellen van een corporate recruiter is in 2025 extra capaciteit en expertise toegevoegd om de werving van moeilijk invulbare vacatures te versterken. Tegelijkertijd is gewerkt aan de verdere doorontwikkeling en professionalisering van onze wervings- en selectieinstrumenten. Denk hierbij aan de ontwikkeling van een recruitmenttoolkit, aansluiting bij diverse netwerken en meer doelgroepspecifiek werven. Daarnaast is een eerste stap gezet naar een integraal plan van aanpak voor de arbeidsmarktstrategie, met nadruk op het versterken van onze werkgeverspositie (employer branding), het verder verbeteren van werving en selectie en het optimaliseren van onboarding.

Duurzaamheid

Op gebied van duurzaamheid was het voornemen om in 2025 gezamenlijk ambitie te bepalen op het thema duurzaamheid en de CO2 prestatieladder in te richting om doelstellingen meetbaar te kunnen maken.
Mede als gevolg van prioritering van de inzet van de capaciteit is het inrichten van de CO2 prestatieladder en het stellen van doelen en monitoren hiervan nog niet gestart. Wel zijn diverse initiatieven op gebied van duurzaamheid uitgevoerd. We hebben geprioriteerd op wettelijke verplichtingen en daarnaast zijn diverse operationele acties op gebied van duurzaamheid opgepakt. Er is tot op heden geen bestuurlijk gesprek gestart over de aanvullende ambitie.

Harmoniseren huisvestingsafspraken

Bij de herziening van de verdeling van de gemeentelijke bijdrage voor brandweer en crisisbeheersing in 2020 bleek het beheer en de bekostiging van kazernes nog steeds per gemeente geregeld te zijn. Dat leidt tot uiteenlopende afspraken en onduidelijkheid, vooral bij (ver)bouw. Vanwege de regionale spreiding en financiering is dit aanleiding geweest om een project te starten om nieuwe, gezamenlijke afspraken te maken. In 2025 is het project en de bestuurlijke afstemming hierover opgestart.

Integraal huisvestingsplan

Op gebied van het integraal huisvestingsplan is aangegeven dat we bezig zouden gaan met het uitwerken van het integraal huisvestingsplan voor de functies die gehuisvest zijn in een aantal gebouwen in Arnhem-Centrum waarvan het huurcontract afloopt. In 2025 is een verkenning gedaan op een aantal scenario's ten behoeve van vervanging of verlenging van aflopende huurcontracten. Voor de meest urgente locatie, de Beekstraat, is verder gewerkt aan het programma van eisen. Ook zijn gesprekken gevoerd met diverse partners. Deze verkenning en besluitvorming over mogelijke verhuizing van een aantal functies loopt door in 2026.

Doelenboom

Wat willen we bereiken		Wat hebben we bereikt	Wat is het beoogd
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2025	maatschappelijk effect
Doelmatige, doeltreffende en verantwoorde organisatie	Stroomlijnen en digitaliseren registratieve en administratieve processen voor betere en snellere informatievoorziening	• Verdere vereenvoudigen en digitalisering van werkprocessen en procedures waardoor de administratieve organisatie is verbeterd.	Betaalbare overheid met een verantwoorde bedrijfsvoering en gewenste dienstverlening op adequaat niveau
	Meer voor minder	• Het nieuwe inkoopbeleid is vastgesteld. Hierbij zijn inkooppakketten bepaald op basis waarvan slimmer ingekocht kan worden. • P2P en contractbeheer zijn geïmplementeerd en doorontwikkeld (Afas) waarmee we meer grip krijgen op de contracten. • Er is actief gezocht naar mogelijkheden om samen met andere VR's aan te besteden. Denk aan de aanbesteding energie of de inkoop van voertuigen.	

	Duurzaam ondernemen	• Bij vervangingsvragen is actief ingezet op duurzame oplossingen. Ook in de gesprekken met de gemeentes over de kazernes is de staat van onderhoud en verduurzaming van locaties een terugkerend onderwerp. • Verduurzaming van het wagenpark • Duurzaamheid/MVO aspecten worden in aanbestedingen actief meegewogen. • Stimuleren van duurzaam gedrag en bewustwording bij medewerkers.	
Gezonde financiële huishouding	Adequaat budgetteren en transparant verantwoorden	• Beschikbare gelden zijn ingezet voor het realiseren van de geplande doelen.	Verantwoorde besteding van gemeenschapsgeld
	Realiseren van voldoende financiële weerstand	• Vaststellen van de beleidsnota reserves & voorzieningen. • Verhogen van de algemene reserve naar 3 miljoen euro. • Jaarlijkse dotatie aan de algemene reserve wordt voorgesteld bij een positief resultaat om minimaal 3% van het begrotingstotaal exclusief Ambulancezorg als algemene reserve aan te houden. Dit is de afgesproken ambitie. • Jaarlijks actualiseren van het risicoprofiel in relatie tot het vastgestelde weerstandsvermogen beleid.	
Kwaliteit van de externe (bestuurlijke) informatie en communicatie verhogen	Voldoen aan de archiefwetgeving voor digitalisering	• Het Documentair structuurplan (DSP) is volledig ingevuld waardoor de organisatie beschikt over een gestructureerd overzicht van alle informatiecategorieën en processen. Dit overzicht ondersteunt zowel het duurzaam beheer als de betere vindbaarheid van informatie.	Een goede en transparante besturing van de organisatie en het in verbinding zijn met de relaties van de organisatie (gemeenten, ketenpartners, burgers, bedrijven) door middel van
	Tevredenheid bestuursorganen/ raden over de opgeleverde informatie	• In 2025 is gestart met het traject digitale toegankelijkheid, voortkomend uit de Web Content Accessibility Guidelines (WCAG). De	

		analysefase heeft inzicht gegeven in de omvang van het vraagstuk, het ambitieniveau, benodigde stappen en capaciteit en de impact die dit heeft op de bestaande en toekomstige content van de externe digitale kanalen van VGGM. De uitvoering start in 2026. • In 2025 is de eerste Netwerkdag VGGM (met als thema weerbaarheid) georganiseerd met als doel de verschillende actoren in de regio bij elkaar te brengen ter versterking van het regionale netwerk en kennisdeling op belangrijke regionale thema's. • In 2025 is gestart met het stroomlijnen van het besluitvormingsproces. Formats voor nota's voor dit proces zijn opgeleverd en er zijn schrijftrainingen georganiseerd voor beleidsadviseurs.	informatie-uitwisseling
	Tijdige, rechtmatige en juiste informatie delen met ketenpartners en burgers	• Informatie wordt beschikbaar gesteld volgens de standaard voor veiligheidsregio's (Veiligheidsregio Referentie Architectuur) • Planmatig realiseren van een samenhangend informatiestelsel (met elkaar verbinden van registraties) • Implementatie CRM voor de JGZ en analyse ten behoeve van organisatiebrede implementatie.	
Goed werkgeverschap	Realiseren duurzaam inzetbaar personeel en een inclusief en divers medewerkersbestand	• De eerste stap is gezet naar een integraal plan van aanpak voor Strategische Personeelsplanning, waarmee inzicht wordt verkregen in de aanwezige talenten binnen de organisatie en de duurzame inzetbaarheid van medewerkers. • In vacatureteksten wordt standaard aandacht besteed aan diversiteit en inclusie.	Een organisatie die een afspiegeling vormt van de maatschappij, met medewerkers die vakbekwaam zijn én blijven waarbij continu geanticipeerd

		• Binnen programma's rondom veilig werkklimaat en arbeidsmarkt krijgt diversiteit en inclusie een plek.	wordt op ontwikkelingen
	Aantrekkelijk werkgever zijn nu en in de toekomst (borgen continuïteit van de organisatie)	• De eerste stap is gezet naar een integraal plan van aanpak voor de arbeidsmarkt-strategie met nadruk op het versterken van onze werkgeverspositie (employer branding), het verbeteren van werving en selectie en het optimaliseren van onboarding.	

6.2 Wat heeft programma bedrijfsvoering gekost?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2024	Begroting 2025	2e Gew. Begr. 2025	Realisatie 2025
Overhead				
Bedrijfsvoering	26.188	27.611	27.397	27.683
Lasten	**26.188**	**27.611**	**27.397**	**27.683**
Overhead				
Rijksbijdragen	56	56	58	58
Overige baten	1.086	673	748	769
Baten	**1.142**	**729**	**806**	**827**
Doorbelasting	26.127	26.682	26.391	26.423
Resultaat voor bestemming	**1.081**	**-200**	**-200**	**-433**
Mutatie reserves	412	200	200	199
Resultaat na bestemming	**1.493**	**0**	**0**	**-234**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**1.493**	**0**	**0**	**-234**

Het financiële resultaat van het programma Bedrijfsvoering is circa € 200.000 nadeliger dan begroot. Dit is een afwijking van <1% op de totale begrotingsomvang van het programma.

Het resultaat op de Centrale Bedrijfsvoering inclusief het programma Samen Beter Bedrijfsvoeren is € 300.000 voordelig, waarin opgenomen het incidentele positieve resultaat van € 400.000 op de vrijgevallen ww-verplichting medewerkers voormalige Project Organisatie Covid (POC). Het Treasuryresultaat (rente) is € 400.000 nadelig.

Door niet of vertraagde invulling van vacatures op de krappe arbeidsmarkt is een nadeel ontstaan van € 800.000. Dit nadeel is het saldo van het resultaat externe inhuur en vacatureruimte. Ten opzichte van vorig jaar is de vacatureruimte aanzienlijk geslonken.

Nieuwe verplichtingen voor niet-actief personeel leiden tot een nadeel van € 200.000. Daar staat tegenover dat een deel van de WW-verplichting is vrijgevallen, van medewerkers die in 2023 zijn afgevloeid bij de projectorganisatie COVID-19 (POC). Hiermee is een voordeel ontstaan van € 400.000.

Het later realiseren van een aantal projecten met name bij ICT leidt tot een voordeel van € 300.000. Daarnaast is een aantal van de geplande investeringen uitgesteld tot 2026; dit leidt ook tot een voordeel van € 300.000.

Het resultaat op de rente is € 400.000 nadelig. Dit is in lijn met wat in de bestuursrapportage is gerapporteerd. In het kader van de 2% technische besparingen voor 2025 en 2026 is op jaarbasis € 600.000 meer rente-inkomsten begroot dan in voorgaande jaren. Hier school een risico in, dat ten nadele is uitgepakt.

Tot slot zijn er nog wat diverse voordelen op de baten, personeel, materieel en interne doorbelasting die tezamen optellen tot € 200.000. De reservemutaties hebben betrekking op groot onderhoud voor de brandweerposten.

Samen.Beter.Bedrijfsvoeren
De kosten van de versterking Samen.Beter.Bedrijfsvoeren (S.B.B.) vormen integraal onderdeel van de programmaverantwoording bedrijfsvoering en hebben met name betrekking op externe inhuur. Gezien het belang van de versterking bedrijfsvoering is specifieke toelichting van de gemaakte kosten opgenomen.

De kosten van de versterking Samen Beter Bedrijfsvoeren (S.B.B.) vormen integraal onderdeel van de programmaverantwoording bedrijfsvoering. In 2025 is € 1.500.000 beschikbaar gesteld om de bedrijfsvoering meer toekomstbestendig vorm te geven, de basis op orde te brengen en om de gesignaleerde risico's op diverse bedrijfsvoeringsdimensies te mitigeren. Middelen voor deze bestuursopdracht zien toe op te maken ontwikkelkosten voor de verschillende projectsporen van het programma en benodigde versterking vanwege de geconstateerde onderbezetting. Vanuit zorgverzekeraars is € 300.000 vrijgemaakt en € 100.000 is gedekt door te sturen binnen het programma bedrijfsvoering.

De kosten voor de noodzakelijke versterking bedroegen in 2025 € 1.900.000 en zijn hoofdzakelijk te kenmerken als ontwikkelkosten. Daarvan is € 1.300.000 ingezet voor de implementatie van AFAS voor de bedrijfsvoeringsdimensies Inkoop, Contractbeheer, CRM, Financiën en HR. Bestaande uit vaste kosten voor licenties, koppelingen en ontwikkelkosten (projectkosten, externe expertise, opleiding). De resterende € 600.000 van de middelen is besteed aan de programmaorganisatie en uitgaven op de projectsporen Management & Organisatie, Mensen & Cultuur, Data & Systemen en Processen en Procedures. Voor een aanvullende toelichting wordt verwezen naar de verdiepende bestuursrapportage SBB.

7. Paragrafen

7.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de organisatie om omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat aanpassing van het beleid nodig is. Het weerstandsvermogen dient de continuïteit van de organisatie te waarborgen. De weerstandscapaciteit bestaat uit de beschikbare middelen om risico's op te vangen als deze zich voordoen. Voor zover VGGM daar niet toe in staat is, is wettelijk geregeld dat de deelnemende Gemeenten aanspreekbaar zijn voor tekorten. Het algemeen bestuur kiest ervoor om onderscheid te maken tussen majeure en beperkte risico's op tekorten en heeft in haar beleid 'Weerstandsvermogen & Risicobeheersing' dit nader uitgewerkt.

Het beleid over weerstandsvermogen en risicobeheersing staat in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen & Risicobeheersing' vastgesteld voor de periode 2024-2027. Dit zijn de hoofdlijnen van dit beleid:

- De belangrijkste risico's en risico's die mogelijk op termijn impact hebben op de begroting staan overzichtelijk in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' gesplitst naar VGGM en Ambulancezorg. Dit is vanwege de wettelijke verplichting voor het aanhouden van de reserve 'Aanvaardbare Kosten'.
- In de VGGM-begroting houden we geen structurele weerstandscapaciteit aan voor risico's (lees: structurele begrotingsruimte).
- De algemene reserve betreft enkel een egalisatiereserve voor het resultaat. De hoogte van deze reserve bepalen we op basis van het begrotingstotaal. De ondergrens bedraagt 2% van het begrotingstotaal en de bovengrens 5%. Er wordt geen aparte post 'onvoorzien' opgenomen.
- Het algemeen bestuur houdt per 2024 de Algemene Reserve aan op € 3,0 miljoen waarbij deze jaarlijks herzien kan worden.
- Risicomanagement is een regulier onderdeel van onze planning en control cyclus.
- Geïdentificeerde risico's ondervangen we waar mogelijk door beheersmaatregelen.

Inventarisatie van de risico's

De belangrijkste risico's voor VGGM zijn geïdentificeerd in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen & Risicobeheersing'. Deze zijn voor VGGM en voor de Ambulancezorg specifiek in onderstaande tabellen opgenomen:

VGGM

Nr.	Risico
1.	Hogere loon- en prijsstijgingen dan de indexatie opgenomen in de begroting
2.	Risico op negatief renteresultaat
3.	Organisatie en maatschappij in verandering in relatie tot druk op gemeentelijke budgetten
4.	Financiële schade datalekken
5.	Tegenpartij risico: Afhankelijkheid bedrijf kritische applicaties, materieel en leveranciers
6.	Klimaatveranderingsrisico's in de operatie inclusief nieuwe (brand)risico's
7.	Versnelde vervanging materieel VGGM in het kader van verduurzaming
8.	Uitval ICT-voorzieningen met bedrijf ontregelende gevolgen
9.	Huisvestingsproblematiek VGGM
10.	Ontwikkelingen samenleving leidend tot langdurige crises/ inzet: Geopolitieke dreiging, weerbare samenleving en polarisatie
11.	Continuïteit en variëteit in GGD-dienstverlening op het wettelijke niveau inclusief reactie op crises. Wegvallen van tijdelijke financieringsconstructen ten behoeve van maatschappelijke opgaven

Ambulancezorg

Nr.	Risico
1.	Incidentele tekorten budgetten NZA
2.	Personeelsbestand vergrijzing: Onvoldoende personeelsbezetting
3.	De kosten Persoonlijk Levensfasebudget (PLB), Verlofsparen of overige arbeidsvoorwaarden overschrijden voorzieningen
4.	Klachten afhandeling middels claims + juridische kosten
5.	Ziektegolf leidend tot meer verzuim dus externe inhuur
6.	Uitvallen langere periode ziekenhuizen in de omgeving waardoor aanrijroutes wijzigen
7.	Meldkamer/ZCC migratie leidend tot frictiekosten en investeringen materieel

Daarnaast identificeren we risico’s die een structureel effect op de begroting kunnen hebben waarbij de incidentele impact is opgenomen in de weerstandscapaciteit:

- Financiering van de overgang van de CAO VVT naar CAR-UWO Veiligheidsregio’s voor personeel beloond naar de huidige CAO VVT.
- Effecten van decentralisatie Specifieke Uitkeringen (SPUK’s) naar het Gemeentefonds inclusief een korting op de totale financiering van specifieke taken.
- Het verduurzamen van gebouwen en materieel in het kader van de energietransitie en het bereiken van de Europese doelstellingen (akkoord van Parijs) met een kortere levensduur van bestaand materieel tot gevolg.
- Toename verloop van vrijwilligers en vakbekwaam brandweerpersoneel wat leidt tot mogelijk grotere werving en opleidingskosten.
- Rijksbezuinigingen in de Publieke Gezondheidszorg waarvoor het kader voor de te versoberen taken bepaald moet worden.
- Financieel risico voor de mogelijke sanering van vervuilde (oefen)locaties en gezondheidsschade bij medewerkers door het legale gebruik van PFAS-houdend blusschuim.

Weerstandsvermogen

Aan de hand van de zogenaamde “kans x effect”-methode wordt minimaal vierjaarlijks een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico’s en een kwantificering daarvan. Bij benadering is de weerstandscapaciteit bepaald voor bovenstaande risico’s (€ 6,0 miljoen per 2024). Het weerstandsvermogen is de ratio van de vrije reserves (algemene reserve) versus de vereiste weerstandscapaciteit. Het eigen vermogen van VGGM is beperkt. Het algemeen bestuur houdt de algemene reserve minimaal aan op € 3,0 miljoen met de mogelijkheid om de overschotten van komende jaren te gebruiken voor het verder ophogen van algemene reserve. De stand van de algemene reserve voor en na resultaatbestemming per 31 december 2025 bedraagt € 3,0 miljoen wat leidt tot een ratio van 0.5.

Kengetallen

In overeenstemming met Artikel 26 van de Wettelijke regels begroting (BBV) worden hier de voor VGGM van toepassing zijnde kengetallen opgenomen.

Kengetallen	Jaarverslag 2025	Jaarverslag 2024	Jaarverslag 2023
Netto schuldquote	16,4%	14,9%	16,2%
Solvabiliteitsratio	17,2%	23,1%	16,0%
Structurele exploitatieruimte	1,2%	2,7%	0,0%

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlasten ten opzichte van de eigen middelen. Dit geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De netto schuldquote van 16,4 blijft ruim onder dit gestelde maximum.

Solvabiliteitsratio

Naast een buffer tegen optredende risico’s wordt eigen vermogen benut voor de financiering van investeringen. Investeringen worden ook gefinancierd met vreemd vermogen (leningen). Een gezonde verhouding tussen vreemd en eigen vermogen (solvabiliteit) draagt bij aan een doeltreffende en efficiënte vervulling van de publieke functie van VGGM. Deze solvabiliteit wordt uitgedrukt in een ratio. De ratio per ultimo 2025 bedraagt 17,2 % (per eind 2024: circa 23,1%). Volgens de VNG-norm van minimaal 20% is dit financieel ongezond waarbij de kanttekening wordt gemaakt dat VGGM een 100% wettelijke garantstelling van Gemeenten heeft voor verplichtingen.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een veiligheidsregio heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Structurele uitgaven en inkomsten zijn binnen VGGM in evenwicht.

7.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn goederen waarvoor investeringen nodig zijn. Dit gaat om zaken die regelmatig onderhoud vergen. Binnen VGGM zijn de belangrijkste kapitaalgoederen gebouwen en inrichting, wagenpark (inclusief bepakking) en beschermende kleding en - middelen.

Wagenpark (inclusief bepakking)

Beleid is dat het onderhoud van rijdend brandweermaterieel en bepakking in belangrijke mate in eigen beheer wordt uitgevoerd. Daarnaast is het onderhoud van de ambulances uitbesteed met langdurige contracten. Dat gebeurt in overeenstemming met de eigen onderhoudsplanning.

Beschermingsmiddelen en beschermende kleding

Beschermingsmiddelen en beschermende kleding worden direct na een incident gereinigd en geïnspecteerd. Bij eventuele schade vindt reparatie of vervanging plaats. Voor vervanging en onderhoud is budget beschikbaar.

7.3 Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn partijen waarin VGGM een bestuurlijk en/of financieel belang heeft en waarvoor VGGM financiële risico's loopt om doelen te realiseren (bedragen in € x 1.000).

Naam	Vestigingsplaats	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Begrotingssaldo 2025
		1/1/25	31/12/25	1/1/25	31/12/25	
Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden	Arnhem	226	226	1.152	474	0
Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden	Arnhem	350	100	1.591	2.284	0
Stichting het Veluws Bosbrandweer Comité (stand betreft jaar 2024)	Apeldoorn	108	108	25	8	0
Stichting Brandweeropleidingen Gelderland Overijssel (BOGO)[2]	Hattem	2.781	3.156	5.348	5.911	0

Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden

Doelstelling

De activiteiten van Stichting Publieke Gezondheidszorg Gelderland-Midden bestaan uit het uitvoeren van de aan de stichting opgedragen taken in het kader van de jeugdgezondheidszorg voor 0 tot 4-jarigen in de regio Gelderland-Midden.

Bestuurlijk en financieel belang

Het bestuur van de stichting wordt gevormd door de directeur Publieke Gezondheid van VGGM. De volledige kosten van de stichtingen worden jaarlijks doorbelast aan VGGM.

Mate van invloed op bedrijfsvoering

Een grote mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via het bestuur.

[2] Het boekjaar van Stichting BOGO loopt van 1 september tot en met 31 augustus. De opgenomen bedragen corresponderen met de jaarrekening over de periode 2024/2025.

Risicoanalyse

De stichting is een verbonden partij met eigen rechtspersoonlijkheid. VGGM neemt personele capaciteit af bij deze stichting, waarbij alle kosten bij VGGM in rekening worden gebracht. De risico's van deze stichting komen met name voort uit personele aangelegenheden.

Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden

Doelstelling

In 2017 is onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM de Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden in het leven geroepen. De activiteiten van de stichting bestaan uit het uitvoeren van de aan de stichting opgedragen taken op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling zoals genoemd in de Wmo 2015 voor de regio Gelderland-Midden. En verder uit het verrichten van al hetgeen daarmee verband houdt of daarvoor bevorderlijk kan zijn.

Bestuurlijk en financieel belang

Het bestuur van de stichting wordt gevormd door de directeur Publieke Gezondheid van VGGM. Voorts heeft VGGM met de stichting een regeling inzake kosten gemene rekening in relatie tot de bedrijfsvoeringsactiviteiten.

Mate van invloed op bedrijfsvoering

Een grote mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via het bestuur.

Risicoanalyse

De stichting is een verbonden partij met eigen rechtspersoonlijkheid. De risico's van deze stichting komen met name voort uit de gevolgen van de nieuwe meldcode, de nieuwe werkwijze die vanaf 2019 van toepassing is en uit personele aangelegenheden.

Veluwse Bosbrandweer Comité

Doelstelling

De stichting is een samenwerking van twintig gemeenten op de Veluwe en heeft als doel het voorkomen en beperken van bos- en natuurbranden op de Veluwe.

Bestuurlijk en financieel belang

Het bestuur van de stichting bestaat uit twee leden. Het stichtingsbestuur benoemt de leden. VGGM heeft één lid in het bestuur. De stichting heeft een raad van toezicht bestaande uit twee leden. VGGM heeft één lid in de raad van toezicht.

Mate van invloed op bedrijfsvoering

Een beperkte mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via het lid in het bestuur.

Risicoanalyse

De stichting is een verbonden partij met eigen rechtspersoonlijkheid. VGGM betaalt namens de aangesloten gemeenten een jaarlijkse bijdrage die gebaseerd is op de begroting. Het risico bestaat dat de werkelijke activiteiten groter zijn dan begroot en dus aan het einde van het jaar een afrekening plaatsvindt.

Stichting Brandweeropleidingen Gelderland Overijssel (Stichting BOGO)

Doelstelling

Het bevorderen van de opleiding, oefening en training van brandweermedewerkers. Hieronder vallen geen commerciële en marktgerichte activiteiten. Stichting BOGO is gevestigd in Hattem.

Bestuurlijk en financieel belang

Het algemeen bestuur van de stichting bestaat uit negen leden. Het stichtingsbestuur benoemt de bestuursleden. De directeur Brandweer van VGGM heeft zitting in het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur bestaat uit drie leden van het algemeen bestuur. Na liquidatie van de stichting komt het aanwezig batig saldo ter beschikking van de deelnemende samenwerkingsverbanden.
VGGM staat niet garant voor de eventuele tekorten van Stichting BOGO.

Mate van invloed op bedrijfsvoering

Een beperkte mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via de twee leden in het bestuur.

Risicoanalyse

De stichting is een verbonden partij met eigen rechtspersoonlijkheid en zonder overwegende zeggenschap. VGGM betaalt niet een jaarlijkse bijdrage, maar neemt diensten (cursussen) af. De eventuele onrechtmatige transacties door Stichting BOGO werken niet door naar VGGM.

Overige partijen

Naast bovenstaande verbonden partijen bestaat een aantal andere samenwerkingsverbanden waarin bestuurders of directieleden van VGGM een invloedbepalende functie bekleden. Eveneens worden aan deze samenwerkingsverbanden contributies en/of bijdragen voor gezamenlijke initiatieven voldaan. Het gaat om de volgende verbanden:

GGD GHOR Nederland

De Directeur Publieke Gezondheid van Gelderland-Midden is lid van de landelijke DPG-raad

Ambulancezorg Nederland (AZN)

VGGM is lid van deze organisatie en de DPG wordt afgevaardigd naar de ledenvergaderingen

Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV)

De voorzitter van het algemeen bestuur van VGGM is ook bestuurslid van dit samenwerkingsverband voor de veiligheidsregio’s

Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio’s (WVSV)

De WVSV kent een Algemene Vergadering die bestaat uit de 25 voorzitters van de veiligheidsregio’s. De bestuurders van de WVSV zijn lid van het algemeen bestuur (AB) van de eigen veiligheidsregio waar zij als burgemeester aan verbonden zijn.

Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio’s (expertisebureau) en Stichting Waarborgfonds

Dit expertisebureau werkt voor alle 25 veiligheidsregio’s en alle medewerkers daarin. De landelijke regeling geldt voor alle medewerkers die onder de CAR(-UWO) Veiligheidsregio's vallen. Het expertisebureau is een kennisplatform voor de veiligheidsregio's rondom goed werkgeverschap na dienstongevallen.

Het expertisebureau beschikt over een vergunning van de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Tevens staat het Expertisebureau onder toezicht van een Raad van Advies, bestaande uit een afvaardiging van algemeen directeuren en directeuren bedrijfsvoering van de veiligheidsregio's. Het Waarborgfonds is vrijgesteld van toezicht door De Nederlandsche Bank (DNB) mits een Raad van Toezicht is geïnstalleerd. De Raad van Toezicht is ingesteld en voorziet in de noodzakelijke specifieke deskundigheid die daarmee in het Waarborgfonds is geborgd. Daarnaast zijn er beperkingen gesteld aan de financiële omvang van het fonds.

De 25 veiligheidsregio's dragen gezamenlijk zorg voor de financiering. Dit geschiedt door deelname aan beide stichtingen. Het Waarborgfonds geeft dekking voor aanspraken voor zover deze niet zijn verzekerd. Een deel van de aanspraken is nog verzekerd via een collectieve ongevallenpolis. De kosten van het Expertisebureau Risicobeheer en de inleg in het Waarborgfonds worden betaald uit de premies die de veiligheidsregio's eerder betaalden voor hun ongevallenverzekering.
Het Waarborgfonds heeft als doel om binnen 5 jaar een verzekeringstechnische voorziening op te bouwen van € 5 miljoen. In het eerste jaar (2024) heeft het Waarborgfonds een voorziening opgebouwd van ruim € 3 miljoen. Daarnaast is gewerkt aan het inrichten van de schadeafhandeling en bedrijfsvoering van de stichting ERVRS en het Waarborgfonds. Het schadeverloop in het eerste jaar is bovendien gunstiger dan de prognose, zoals in de businesscase is opgenomen.

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland VNOG)
Voor de Meldkamer Oost-Nederland (MKON) onderdeel gezamenlijke Meldkamer Brandweer/Multi (MKBM) is een convenant afgesloten. VGGM heeft een financieel en bestuurlijk belang binnen de meldkamer, maar de meldkamer is onderdeel van de VNOG en heeft geen formele entiteit. Daarom is de meldkamer niet opgenomen als verbonden partij.

Stichting FLO Ambulance
De stichting draagt zorg voor de coördinatie van kennisdeling van de FLO-overgangsregeling, fungeert als helpdesk en zorgt voor afstemming met VWS en verzekeraars.

In de verbanden hierboven gaat het allemaal om onbezoldigde functies.

7.4 Financiering

Het Algemeen bestuur heeft op 25 november 2015 een aangepast treasury-statuut vastgesteld.
Ten aanzien van de financiering van de kapitaalbehoefte van VGGM wordt gebruik gemaakt van de faciliteiten van de BNG-bank. In 2019 een langlopende lening afgesloten van € 15.000.000 met een looptijd van 15 jaar die zorgt voor een goede basis in de kapitaalbehoefte.

Wet financiering decentrale overheden
In onderstaand overzicht wordt de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet getoetst aan de wettelijke norm van Wet fido.

Kasgeldlimiet Bedragen x € 1.000	1e kwt	2e kwt	3e kwt	4e kwt
Omvang begroting per 1 januari (=grondslag)	**157.318**	**157.318**	**157.318**	**157.318**
1. Toegestane kasgeldlimiet				
in procenten van de grondslag	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
in bedrag	12.900	12.900	12.900	12.900
2. Omvang vlottende schuld (+/+)	0	0	0	0
3. Vlottende middelen (-/-)	23.788	1.052	27.349	19.932
Toets kasgeldlimiet				
4. Totaal netto vlottende schuld (2-3)	-23.788	-1.052	-27.349	-19.932
Toegestane kasgeldlimiet (1)	12.900	12.900	12.900	12.900
Ruimte (+) / Overschrijding (-) (1-4)	**36.688**	**13.952**	**40.249**	**32.832**

Op basis van deze toetsing wordt aan de Wet fido voldaan. Indien in twee opeenvolgende kwartalen de limiet wordt overschreden, wordt niet aan de Wet fido voldaan.

Renterisico kort- en langlopende financiering
Kasgeldlimiet
De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de gemiddelde korte schuld (korter dan 1 jaar) per kwartaal tot 8,2% van de totale lasten van de programmabegroting.

Renterisiconorm
De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijd van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening langer dan 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar worden aangepast. Het Rijk heeft de maximale omvang van leningen met een renteaanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Het maximale bedrag aan aflossing en herfinanciering bedroeg daardoor in 2025 € 31,5 miljoen. VGGM blijft hier ruimschoots binnen.

Renterisiconorm Bedragen x € 1.000	2025
Omvang begroting per 1 januari (=grondslag)	**157.318**
Renterisiconorm	
in procenten van de grondslag	20%
in bedrag	31.464
Renteherziening op leningen o/g	0
Aflossingen	0
Risicobedrag	**0**
in procenten van de begroting	0,00%
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	**31.464**

Financiering

Per november 2019 is bij de BNG bank een vijftien jaar lopende geldlening aangetrokken van € 15 miljoen tegen 0,54%. In bijlage 4 is het verloopoverzicht van de leningenportefeuille opgenomen.
Het gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille per ultimo 2025 bedraagt 0,54%.

Renteomslag

De rentelasten worden toegerekend aan de producten met het renteomslag-percentage. Dat percentage is voor 2025 vastgesteld op 0,525%.

Financieringsresultaat

Het financieringsresultaat bestaat uit het verschil tussen het totaal van de betaalde rente en het totaal van de ontvangen rente plus de doorgerekende rente over de vaste activa. Het financieringsresultaat over 2025 bedraagt € 596k.

Renteschema (2025 Jaarverslag) Bedragen x € 1.000	2025
Rentebaten en rentelasten	
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering	101
b. Externe rentebaten	507
Saldo rentelasten en rentebaten	**-406**
c1. Rentetoerekening aan grondexploitaties	0
c2. Rentetoerekening aan projectfinanciering	0
c3. De rentebaat van door verstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**-406**
d1. Rente over eigen vermogen	0
d2. Rente over voorzieningen	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**-406**
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-190
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury	**-596**

7.5 Bedrijfsvoering

Voor de strategische en operationele ontwikkelingen in het kader van de bedrijfsvoering wordt verwezen naar de toelichting in het Programma Bedrijfsvoering. In deze paragraaf wordt specifiek gefocust op de ontwikkelingen in het kader van de rechtmatigheid.

VGGM heeft onderzoek uitgevoerd in het kader van het financieel rechtmatig handelen van de organisatie en daarmee is de wettelijk verplichte rechtmatigheidsverantwoording onderbouwd. Dit is in 2025 voor het eerst volledig binnen de capaciteit van VGGM personeel uitgevoerd. Bij meerdere processen zijn vergelijkbare bevindingen met voorgaand jaar. Dit betreft enerzijds de sturingsinformatie die nog niet optimaal is wat leidt tot acceptabele bevindingen bij de begrotingsrechtmatigheid. Anderzijds zijn bevindingen te herleiden naar een aantal belangrijke kernpunten in de inrichting van de administratieve organisatie en interne beheersing.

Bij meerdere processen en procedures zijn algemene kaders of handreikingen opgesteld die organisatie breed gelden. Echter, medewerkers zijn vaak nog niet bekend met deze kaders en handreikingen rondom controle, registratie en archivering van de onderbouwing van prestatieleveringen. Dit maakt onderdeel uit van het implementatieproces van AFAS. De controle van prestatielevering wordt in het nieuwe proces gefaciliteerd maar de verandering is nog niet voor de volledige organisatie doorgevoerd. Hierdoor is het mogelijk dat de verantwoordelijkheid voor controle van prestatielevering wordt gedelegeerd door beoordelaars en budgethouders naar anderen. Hierdoor komt het voor dat prestatielevering na goedkeuring van facturen pas wordt vastgesteld of achterwege is gelaten, daargelaten of de prestatie wel of niet is geleverd. Dit leidde bij de uitvoering van de verbijzonderde interne controle ertoe dat er gezocht is naar aanvullende bewijsstukken waaruit aannemelijk gemaakt kan worden dat prestaties ten behoeve van de VGGM zijn geleverd. Hierin zijn verbeteringen geconstateerd met de implementatie van de contractbeheer module en het inkoopproces in AFAS. Het inkoop tot betalingen proces in AFAS wordt doorontwikkeld in 2026.

De ontwikkelingen hebben tot een verbeterde controle op inkopen geleid met als resultaat dat de organisatie onrechtmatigheden beter inzichtelijk heeft. Hierbij zijn meerdere bevindingen geconstateerd in de administratieve organisatie en interne beheersing. Niet altijd zijn alle inkoopdossiers volledig gearchiveerd. De archivering voor inkooptransacties is versnipperd binnen de organisatie waarbij verschillende systemen en methodieken van archivering worden gehanteerd. Hierdoor ontstaat het risico dat bij inkooptansacties niet de juiste inkoopprocedure is gevolgd, dat deze aansluiten bij de voorwaarden in afgesloten contracten en dat er niet (tijdig) geconstateerd wordt dat een opdracht (opnieuw) moet worden aanbesteed. Verder zijn niet altijd overwegingen om af te wijken van het (interne) inkoopbeleid afdoende gedocumenteerd en beschreven. Hierbij wordt al dan niet bewust afgeweken van interne en externe wet- en regelgeving. Ook dit heeft geleid tot aanbestedingsonrechtmatigheden. De situatie wordt actief verbeterd via de implementatie van de contractbeheer module, het opleiden van medewerkers om met de juiste kaders en handreikingen te werken, en periodieke controles uit te voeren op de contractdata in AFAS.

Het temporiseren van de versterkingsgelden leidt tot keuzes in focus van de organisatie. Hierbij is nadrukkelijk gekozen voor de verbetering via het S.B.B. project en de implementatie van AFAS. Dit heeft als gevolg het uitblijven van structurele capaciteit in het bedrijfsvoeren. Hierdoor worden onder andere individuele aanbestedingsonrechtmatigheden vanuit het inkoopproces vertraagd opgepakt en weggewerkt. De casuïstiek is opgenomen in de aanbestedingskalender om op te volgen in 2026 en verder. Dit is vergelijkbaar met de situatie in boekjaar 2024.

Op basis van bovenstaande bevindingen is geconstateerd dat de beheers omgeving niet op het gewenste niveau is. Deze leiden tot rechtmatigheidsbevindingen die in de rechtmatigheidsverantwoording worden toegelicht. Bovenstaande bevindingen zijn meegenomen in de doorontwikkeling van AFAS waarbij ook de koppeling wordt gemaakt met de ontwikkelingen in het kader van S.B.B. betreffende de strategie, beleidsstukken en processen van de organisatie.

7.6 Woo

De Wet open overheid (Woo) heeft als doel de transparantie van de overheid te vergroten en de toegang tot overheidsinformatie te verbeteren. Binnen de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden zijn in 2025 belangrijke stappen gezet om aan de eisen van deze wet te voldoen. De Woo kent twee hoofddimensies: actieve en passieve openbaarmaking. Daarnaast is verbetering van de informatiehuishouding een essentieel aspect om de transparantie over besluitvorming én openbaarmaking goed te kunnen ondersteunen.

Actieve openbaarmaking

Een belangrijk onderdeel van de Woo is actieve openbaarmaking: het proactief publiceren van overheidsinformatie zonder dat hier een specifiek verzoek voor nodig is. In 2025 is dit uitgewerkt door middel van het identificeren van relevante informatiecategorieën, het vastleggen van verantwoordelijkheden binnen de processen en het verkennen van technische mogelijkheden voor anonimiseren en publiceren.

Passieve openbaarmaking

Naast actieve openbaarmaking is er ook sprake van passieve openbaarmaking: het beschikbaar stellen van informatie op verzoek van burgers, bedrijven of andere belanghebbenden. In 2025 is een Woo-contactpersoon aangewezen die als centraal aanspreekpunt fungeert voor Woo-verzoeken. Daarnaast is een procesvoorstel uitgewerkt om een efficiënte en eenduidige afhandeling van Woo-verzoeken te borgen en een Woo-redacteur aangesteld, om aan te sluiten op de Woo-index.

Verbetering van de informatiehuishouding

Een goed functionerende informatiehuishouding is een randvoorwaarde voor zowel actieve als passieve openbaarmaking. Er zijn diverse initiatieven ontplooid om de informatiehuishouding binnen de organisatie te verbeteren. Er is een structurele afstemming ingericht tussen de CISO, de Functionaris Gegevensbescherming en het team Informatiebeheer. Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen voor de instelling van een Strategisch Informatie Overleg (SIO) waarmee strategische keuzes op het gebied van informatiebeheer beter afgestemd kunnen worden.

Met deze initiatieven is in een stevige basis gelegd voor verdere professionalisering van de informatiehuishouding en de naleving van de Wet open overheid.

8. Jaarrekening

8.1 Balans en toelichting

Voor resultaatbestemming Bedragen x € 1.000	31-dec-25		31-dec-24	
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiele vaste activa				
Grond	684		684	
Gebouwen	2.487		2.699	
Vervoermiddelen	26.782		27.970	
Machines, apparaten en installaties	13.146		11.932	
Onderhanden werk	3.245		0	
		46.344		43.285
Financiële vaste activa				
Waarborgsommen		85		61
Totaal vaste activa		46.430		43.346
Vlottende activa				
Voorraden		107		81
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	1.171		1.924	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	19.909		5.591	
Rekening courant niet financiële instellingen	77		391	
Overige vorderingen	6.544		5.180	
		27.701		13.086
Liquide middelen				
Banksaldi	22		16	
Kas	2		3	
		24		19
Overlopende activa				
Overige nog te ontvangen/vooruitbetaald		4.492		5.463
Totaal vlottende activa		32.324		18.649
TOTAAL ACTIVA		**78.753**		**61.995**

Voor resultaatbestemming Bedragen x € 1.000	31-dec-25		31-dec-24	
PASSIVA				
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserves	9.582		7.546	
Bestemmingsreserves	2.772		2.728	
Gerealiseerd resultaat	1.152		4.059	
		13.506		14.331
Voorzieningen		6.600		5.961
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar				
Onderhandse leningen	15.000		15.000	
		15.000		15.000
Totaal vaste passiva		35.106		35.292
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
Overige kasgeldleningen	0		5.000	
Overige schulden	8.957		5.784	
		8.957		10.784
Overlopende passiva				
Verplichtingen in het begrotingsjaar opgebouwd die in het volgend begrotingsjaar tot betaling komen	12.437		9.969	
Overige vooruit ontvangen bedragen	22.252		5.950	
		34.689		15.919
Totaal vlottende passiva		43.646		26.703
TOTAAL PASSIVA		**78.753**		**61.995**

Overzicht van baten en lasten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2024	Begroting 2025	2e Gew. Begr. 2025	Realisatie 2025
Programma Crisisbeheersing	4.917	6.802	6.305	6.162
Programma Brandweer	43.891	46.528	44.602	46.165
Programma GGD	40.981	38.719	45.754	45.026
Programma Ambulancezorg	32.292	31.192	33.260	33.794
Programma Bedrijfsvoering	26.188	27.611	27.397	27.683
Lasten	**148.270**	**150.852**	**157.318**	**158.830**
Gemeentelijke bijdrage	82.742	87.607	85.957	85.957
Lokaal aanbod	10.031	8.748	10.834	10.763
Rijksbijdragen	16.872	11.517	14.840	15.740
Zorgverzekeraars	31.454	31.874	33.551	33.564
Overige baten	13.924	10.881	12.618	14.493
Baten	**155.022**	**150.627**	**157.800**	**160.517**
Doorbelasting	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	**6.752**	**-225**	**482**	**1.687**
Mutatie reserves	-2.693	225	-482	-534
Resultaat na bestemming	**4.059**	**0**	**0**	**1.153**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**4.059**	**0**	**0**	**1.152**

8.2 Waarderingsgrondslagen

Gehanteerd stelsel

De jaarrekening is samengesteld op basis van het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten' (BBV).

Boekjaar en vergelijkende cijfers

Het boekjaar loopt gelijk met het begrotingsjaar en beslaat de periode van 1 januari tot en met 31 december. Als vergelijkende cijfers zijn de begroting en 2e geactualiseerde begroting, vastgesteld in het AB van 19 november 2025, over 2025 en de realisatiecijfers 2024 opgenomen.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn onderverdeeld in de categorieën: Grond, Gebouwen, Vervoermiddelen, Machines, apparaten en installaties en Onderhanden werk. Waardering vindt plaats tegen historische kostprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen die gebaseerd zijn op de verwachte economische levensduur. Bij de waardering is rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is.

Voor de verschillende categorieën van materiële vaste activa gelden verschillende afschrijvingstermijnen. Deze zijn afhankelijk van de te verwachten economische levensduur of externe voorschriften.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa betreffen waarborgsommen in verband met aangegane verplichtingen en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een noodzakelijke geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid. De voorziening is bepaald aan de hand van een percentage van het openstaande saldo ouder dan negentig dagen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor een in rechte afdwingbare verplichting of een feitelijke verplichting waarbij een grote mate van onzekerheid bestaat over de omvang van het bedrag en tijdstip van afwikkeling.
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. de voorzienbare uitgave.

Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar en langer

De onderhandse leningen zijn opgenomen tegen nominale waarden verminderd met de eventueel gedane aflossingen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva bestaan uit kortlopende schulden, vooruit ontvangen bedragen en overlopende passiva met een resterende looptijd van minder dan een jaar en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Toerekeningbeginsel

Bij het opstellen van de resultatenrekening is het toerekeningbeginsel gehanteerd:
De baten en lasten, worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.
Op grond van het voorzichtigheidsbeginsel worden verliezen genomen zodra zij voorzienbaar zijn.
Op grond van het realisatiebeginsel worden (positieve) resultaten pas verantwoord indien deze gerealiseerd zijn.
Op grond van het matchingbeginsel worden de kosten van een bepaalde activiteit genomen in de periode waarin de opbrengsten van deze activiteit worden verantwoord. Kosten gemaakt voor een opbrengst die pas in een volgende periode wordt gerealiseerd, zijn per balansdatum geactiveerd.

Personeelslasten

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende

arbeidsonkosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

Normenkader Rechtmatigheidsverantwoording

Het normenkader voor de rechtmatigheidsverantwoording betreft de inventarisatie van de voor de verantwoording relevante regelgeving, van andere overheden en van de VGGM zelf. Bij regelgeving die niet afkomstig is vanuit de VGGM, moet onder meer gedacht worden aan:

- Europese richtlijnen.
- Wetten in formele zin.
- Algemene Maatregelen van Bestuur.
- Ministeriële regelingen.

Het normenkader is geactualiseerd per 10 september 2025 en aangepast op basis van nieuwe wet- en regelgeving. De inventarisatie van regelgeving bestaat uit externe- en regelgeving gevormd door VGGM. Onder VGGM-regelgeving worden verordeningen, algemeen bestuur en dagelijks bestuur besluiten verstaan. Het normenkader heeft de reikwijdte zoals gespecificeerd in de geldende Kadernota rechtmatigheid. Het normenkader is geoperationaliseerd in het toetsingskader voor de controle van de interne beheersing in het kader van de financiële rechtmatigheid.

8.3 Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiele vaste activa

Het verloop van de materiele vaste activa is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Grond	Gebouwen	Vervoer-middelen	Machines, apparaten en installaties	Onderhanden werk	Totaal
Aanschafwaarde	684	7.753	47.553	27.876	0	83.866
Cumulatieve afschrijving	0	5.054	19.583	15.944	0	40.581
Boekwaarde 31-12-2024	684	2.699	27.970	11.932	0	43.285
Mutatie boekwaarde:						
Activa in aanbouw 2024 naar investeringen	0	0	0	0	0	0
Investeringen	0	44	2.239	4.963	3.245	10.491
Afschrijvingen	0	-256	-3.357	-3.564	0	-7.177
Desinvestering AW	0	0	-791	-657	0	-1.448
Desinvestering CA	0	0	721	472	0	1.193
Bijdragen van derden	0	0	0	0	0	0
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0
	0	-212	-1.187	1.213	3.245	3.059
Aanschafwaarde	684	7.797	49.001	32.182	3.245	92.909
Cumulatieve afschrijving	0	5.310	22.218	19.036	0	46.565
Boekwaarde 31-12-2025	**684**	**2.487**	**26.782**	**13.146**	**3.245**	**46.344**

Afschrijvingstermijnen

Gebouwen worden in 40 jaar afgeschreven, renovaties in 25 jaar, semipermanente nieuwbouw in 15 jaar en de inrichtingskosten in 10 jaar.

Afhankelijk van het soort vervoermiddel bedraagt de afschrijvingstermijn 20, 15, 7, 6 of 5 jaar. Inventaris wordt afhankelijk van het betreffende item afgeschreven tussen de 3 (bijvoorbeeld deel-ICT) en 10 jaar (bijvoorbeeld ademlucht apparatuur).

Grond

Betreft de grond van de hoofdstandplaats ambulancezorg IJsseloord Arnhem.

Gebouwen

In 2025 zijn verbouwingen aan een tweetal panden uitgevoerd:

Brandweer - Lunteren (€ 10.000)

Ambulancezorg - Meander (€ 5.000)

Vervoermiddelen

In 2025 zijn door de brandweer 2 natuurbrandvoertuigen met bepakking, 2 haakarmvoertuigen, 1 multi-inzetbare bus en vijf (elektrische) dienstauto's (€ 2.239.000) regulier vervangen.

Machines, apparaten en installaties

In 2025 heeft reguliere vervanging van ICT-middelen zoals hardware, laptops en smartphones plaatsgevonden (€ 1.880.000). Daarnaast hebben reguliere investeringen plaatsgevonden in onder andere presentatiemiddelen, meubilair en medicijn-koelkasten, opleidingsattributen (€ 445.000). Daarnaast zijn vervangingen van ademluchttoestellen (€ 207.000), kleding (€ 367.000), bepakking/redgereedschap voor diverse brandweervoertuigen (€ 1.967.000), inventaris voor ambulances (€ 125.000) als grootste componenten.

Onderhanden werk

Per ultimo 2025 is er geen sprake van onderhanden werk.

Financiële vaste activa

Waarborgsommen

De financiële vaste activa bestaat uit gestorte waarborgsommen, in totaliteit € 85.000 (2024: €61.000). In 2025 is een waarborgsom gestort voor de nieuwe locatie aan de Vlaardingerweg te Arnhem in verband met covid vaccinaties. Openstaande waarborgsommen betreffen met name huur-waarborgen van consultatiebureaus Jeugdgezondheidszorg en het centraal oefenmiddelen magazijn van de brandweer. Voor de uitvoering van covid vaccinaties is een nieuwe locatie betrokken aan de Vlaardingerweg te Arnhem

Vlottende activa

Voorraden

De totale vaccinvoorraad voor de reizigersspreekuren bedraagt € 107.000 (jaar 2024: € 81.000).

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Vorderingen op openbare lichamen

Deze balanspost bestaat uit vorderingen op deelnemende gemeenten en overige openbare lichamen. De vorderingen zijn onderling afgestemd.

Uitzettingen in 's Rijksschatkist

Per december 2013 is VGGM verplicht te Schatkistbankieren bij het Rijk. Het drempelbedrag bedraagt 2,0% van het begrotingstotaal zijnde dan € 3.150.000, hieraan is elk kwartaal voldaan.

Rekening courant niet financiële instellingen

VGGM heeft een rekening-courantverhouding met de Stichting PG, waarop alle verrekeningen in Stichting PG verband plaatsvinden.

Overige vorderingen

De overige vorderingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000	31-12-2025	31-12-2024
Debiteuren verbonden partijen	704	96
Debiteuren overige	1.718	1.437
Debiteuren ambulancezorg	4.122	3.647
Totaal	**6.544**	**5.180**

Van de openstaande debiteuren staat per 10-02-2026 nog € 1.898.000 open. Dit zijn grotendeels openstaande posten op Zorgverzekeraars over de facturatie van het ambulancevervoer december 2025.

Te verrekenen Ambulancezorg

Vanaf 2016 kent de ambulancezorg één met zorgverzekeraars af te spreken totaalbudget. De tarieven voor een inzet zijn vervolgens voor het gehele land uniform.

De vaststelling van het definitieve budget geschiedt op nacalculatiebasis in overleg met zorgverzekeraars. Om het verschil tussen de werkelijk in rekening gebrachte inzetten en het totaalbudget te egaliseren is met betrekking tot nog te verrekenen tariefopbrengsten deze balanspost gecreëerd. Ultimo 2025 is deze post € 42.000 groot en zal conform NZA-beschikkingen worden verrekend met de zorgverzekeraars. Deze post is opgenomen onder debiteuren overige. Tot en met het jaar 2024 is beschikt.

Liquide middelen

Betreffende de saldi van de bank en kas per balansdatum. De banksaldi zijn direct opeisbaar.

Overlopende activa

De overlopende activa hebben betrekking op nog te ontvangen, inclusief nog te factureren, en vooruitbetaalde bedragen.

Bedragen x € 1.000	31-12-2025	31-12-2024
Nog te ontvangen bedragen	3.052	4.070
Vooruitbetaalde posten	1.429	1.392
Overige transitoria	11	0
Totaal	**4.492**	**5.462**

De vooruitbetaalde post bestaat grotendeels uit vooruitbetaalde facturen aan crediteuren voor onder andere verzekeringspremies en softwarelicenties.

De verantwoorde nog te ontvangen bedragen zijn als volgt te specificeren:

Nog te ontvangen bedragen

Bedragen x € 1.000	31-12-2024	Toevoeging	Besteding	31-12-2025
EU/Rijk	829	431	829	431
Deelnemende gemeenten	414	209	414	209
Belastingdienst, BPM/Motorrijtuigenbelasting	224	0	224	0
Diverse overige Nog te ontvangen bedragen	272	120	272	120
Totaal	**1.739**	**760**	**1.739**	**760**

Nog te factureren bedragen

Bedragen x € 1.000	31-12-2024	Toevoeging	Besteding	31-12-2025
EU/Rijk	22	0	22	0
Deelnemende gemeenten	49	0	49	0
Overige Nog te factureren bedragen	2.260	2.292	2.260	2.292
Totaal	**2.331**	**2.292**	**2.331**	**2.292**

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2024	Res. Best. 2024	Onttrekking 2025	Toevoeging 2025	Saldo 31-12-2025
Algemene reserve	1.453	1.547	0	0	3.000
Reserve Aanvaardbare kosten AGM	2.923	0	-113	0	2.810
Reserve Rijksbijdragen	3.170	0	-119	722	3.772
Algemene reserves	7.546	1.547	-232	722	9.582
Reserve Onderhoud kazernes	756	0	-126	0	630
Reserve Activa Brandweer Ede	343	0	-46	0	297
Reserve Arbeidshygiëne Brandweer	85	0	-85	0	0
Reserve Doorontwikkeling JGZ	173	0	-173	0	0
Reserve Jeugdgezondheidszorg	884	0	0	173	1.058
Reserve Onderhoud consultatiebureaus	110	0	-17	0	93
Reserve Bevolkingszorg	132	0	-132	0	0
Reserve Wonen met Zorg	244	0	0	101	345
Reserve Veilige Energietransitie (VET)	0	0	0	200	200
Reserve PL Huisvesting	0	0	0	150	150
Bestemde reserves	**2.728**	**0**	**-580**	**624**	**2.772**
Nog te bestemmen resultaat	**4.059**	**0**	**-4.059**	**1.152**	**1.152**
Totaal Eigen vermogen	14.331	1.547	-4.870	2.498	13.506

In de vergadering van het algemeen bestuur van 19 november 2025 is de nota ‘Reserves en voorzieningen’ ter besluitvorming voorgelegd en vastgesteld. Voor een uitgebreide beschrijving van de reserves verwijzen we naar deze nota.

De algemene reserve bestaat naar aanleiding van het advies van de auditcommissie en de betreffende nota uit 3 reserves: de algemene reserve, de reserve aanvaardbare Kosten (RAK) en de reserve rijksbijdragen. De laatste 2 reserves werden vorig boekjaar verantwoord onder de bestemde reserves.

Algemene bedrijfsreserve

De algemene bedrijfsreserve wordt gebruikt om exploitatieoverschotten en verliezen te compenseren en de risicoparagraaf af te dekken. De hoogte van de algemene reserve is gelijk aan het door het AB vastgestelde

weerstandsvermogen volgens de Nota Weerstandsvermogen & Risicobeheersing (per besluit d.d. november 2024 is de € 3.000.000).

Reserve Aanvaardbare kosten AGM
De financiering van de ambulancezorg geschiedt op basis van aanvaardbare kosten. Overschrijdingen en onderscheidingen in enig jaar dienen te worden afgewikkeld via deze reserve. In 2025 wordt € 113.000 onttrokken aan de reserve AGM (jaar 2024: € 89.000).

Reserve Rijksbijdragen
Deze reserve dient als weerstandsvermogen voor de dekking van de genoemde risico's en eventuele toekomstige verplichtingen die samenhangen met de taken die worden bekostigd uit de Rijksbijdragen. Dit is financiering vanuit het Rijk die niet naar andere decentrale overheden mag vloeien. In 2025 is € 119.000 onttrokken en € 722.000 toegevoegd.

Reserve Onderhoud kazernes – gebruikersdeel
Reserve bestemd ter dekking van de onderhoudskosten aan de diverse brandweerkazernes. In 2025 is € 126.000 onttrokken (jaar 2024: € 11.000).

Reserve Activa brandweer Ede
Gelijktijdig met de overname van activa in december 2013 van de gemeente Ede is de bestemmingsreserve activa meegekomen. In 2025 is € 46.000 onttrokken (jaar 2024: € 3.000).

Reserve Arbeidshygiëne Brandweer
Bij de bespreking van de halfjaarrapportage 2015 is door het algemeen bestuur besloten een budget vrij te maken voor innovatie gericht op het vergroten van de arbeidshygiëne omdat naast reguliere activiteiten (zoals bijvoorbeeld sneller vervangen van brandweerkleding) ook geëxperimenteerd moet kunnen worden in de repressieve handelswijze. In 2025 is € 85.000 onttrokken (jaar 2024: toegevoegd € 3.000) en daarmee volledig besteed.

Reserve Doorontwikkeling JGZ
De reserve Doorontwikkeling JGZ is samengevoegd met de reserve Jeugdgezondheidszorg.

Reserve Jeugdgezondheidszorg
In de bestemming van het resultaat JGZ 0-4 jaar 2016 is budgettaire ruimte opgebouwd voor het overdragen van de medewerkers JGZ 0-4 jaar uit de stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden naar VGGM en de doorontwikkeling van de JGZ. In 2024 heeft een overgang plaatsgevonden van het merendeel van de medewerkers van de stichting PG. In 2024 en 2025 konden de bijkomende lasten nog gedragen worden in de exploitatie. In de komende jaren zal hiervoor de reserve worden aangewend. In 2025 is het bedrag van de reserve doorontwikkeling toegevoegd aan deze reserve (€ 173.000) en komt daarmee op € 1.058.000.

Reserve Onderhoud consultatiebureaus
Reserve bestemd voor het onderhoudswerkzaamheden van de diverse consultatiebureaus. In 2025 is € 17.000 aan deze reserve onttrokken (jaar 2024: € 6.000).

Reserve Bevolkingszorg

In 2023 is uit het resultaat 2021 € 132.000 bestemd voor de verdere professionalisering van bevolkingszorg. Door de implementatie van de nieuwe Brandweer- en Crisisbeheersingsorganisatie heeft de doorontwikkeling in 2024 niet de gewenste vorm kunnen krijgen. In 2025 is de reserve volledig besteed.

Reserve Wonen met zorg

Voor 2024 en 2025 is jaarlijks € 325.000 beschikbaar gesteld voor de implementatie van de Omgevingswet. De activiteiten die VGGM hiervoor uitvoert is onder andere een inhaalslag voor het afgeven van gebruikersmelding voor wooncomplexen voor mensen die zorg nodig hebben. De vacatures voor deze specialistische functie zijn door de huidige arbeidsmarktkrapte moeizaam in te vullen. Mede door het prioriteren op de invulling van andere vacatures is deze taak in 2024 niet volledig opgepakt. In de vergadering van het algemeen bestuur van 27 november 2024 is besloten om een deel van de middelen (€ 244.000) beschikbaar te houden, zodat de werkzaamheden in 2025 en 2026 kunnen worden uitgevoerd. In de vergadering van het algemeen bestuur van 19 november 2025 is met het instemmen van de gewijzigde begroting € 101.000 aan de reserve toegevoegd.

Reserve Veilige Energietransitie (VET)

Voor de borging van veilige energietransitie (VET) is een projectplan opgesteld om met de incidenteel verkregen middelen blijvende impact te bereiken. In de begroting waren deze middelen gereserveerd voor 2025. Door gevraagde capaciteit voor de uitwerking van de besparingsopdracht en de grote branden is de start vertraagd en ontstaat in 2025 een voordeel van € 200.000. In de vergadering van het algemeen bestuur van 19 november ’25 is de gewijzigde begroting vastgesteld en daarmee ingestemd met het vormen van een bestemmingsreserve ter hoogte van € 200.000.

Reserve Project Huisvesting

In 2020 is de verdeling van de gemeentelijke bijdrage voor brandweer en crisisbeheersing herzien. Daarbij bleek dat het beheer en de bekostiging van kazernes nog steeds per gemeente geregeld zijn.
Dat leidt tot uiteenlopende afspraken en onduidelijkheid, vooral bij (ver)bouw. Het bestuur vindt dit onwenselijk omdat kazernes onderdeel zijn van de regionale spreiding en financiering. Eind 2025 is een project gestart om nieuwe, gezamenlijke afspraken te maken, die mogelijk gevolgen hebben voor de afzonderlijke gemeentelijke bijdragen. In de begroting 2025 zijn incidenteel middelen opgenomen en de uitgaven volgen in 2026. In het AB van 19 november is de gewijzigde begroting vastgesteld en daarmee is ingestemd met het vormen van een bestemmingsreserve ter hoogte van € 150.000.

Voorzieningen

De organisatie beschikt over de volgende voorzieningen:

Bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2024	Onttrekking 2025	Vrijval 2025	Toevoeging 2025	Saldo 31-12-2025
Voorziening Personeelsaangelegenheden	369	-295	-5	495	564
Voorziening PLB -AGM	1.982	-173	0	388	2.197
Voorziening FLO	1.737	-249	0	0	1.488
Voorziening Verlofsparen	933	-31	0	860	1.762
Voorziening Meerkostenregeling Corona	569	-165	-271	43	176
Voorziening Specifieke Uitkeringen	372	-355	0	0	17
Voorziening Vlaardingerweg	0	0	0	397	397
Totaal voorzieningen	**5.961**	**-1.267**	**-276**	**2.182**	**6.600**

Voorziening Personeelsaangelegenheden

Deze voorziening is gevormd om verwachte personeelsaangelegenheden in de komende jaren te kunnen opvangen. Denk hierbij aan werk-naar-werk trajecten, outplacementafspraken en WW- en overige verplichtingen. De overige verplichtingen vloeien voort uit RVU-verplichtingen.

De voorziening is bepaald door inschatting van de totaal toekomstig te verwachten kosten op gebied van wachtgeld en (WW-) uitkeringen. In 2025 heeft een besteding van € 295.000 (jaar 2024: € 301.000), een vrijval van € 5.000 (jaar 2024: €0) en een toevoeging van € 495.000 (jaar 2024: € 311.000) plaatsgevonden.

Voorziening Persoonlijk levensfasebudget - AGM

Deze voorziening volgt uit de CAO-AGM ten behoeve van het bevorderen van de duurzame inzetbaarheid van de werknemer gedurende zijn loopbaan. In 2025 heeft een besteding van € 173.000 (jaar 2024: € 167.000) en een toevoeging van € 389.000 plaatsgevonden (jaar 2024: € 358.000).

Voorziening FLO

VGGM heeft een verplichting die voortkomt uit ontvangen bijdragen van de gemeente Arnhem met betrekking tot de FLO-uitkering. Deze bijdragen worden in de toekomst besteed aan toekomstige FLO-verplichtingen. De verplichting heeft een langlopend karakter en zal naar verwachting een looptijd hebben tot ongeveer 2046.

Voorziening Verlofsparen

In de CAO is de mogelijkheid voor verlofsparen opgenomen voor medewerkers. Zij kunnen de bovenwettelijke vakantie uren sparen en vervolgens inzetten voor langdurig verlof. Verlofsparen houdt in dat medewerkers o.a. bovenwettelijke vakantie uren kunnen sparen en vervolgens inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning. In 2025 is € 31.000 (jaar 2024: € 93.000) besteed en € 860.000 toegevoegd (jaar 2024: € 354.000) aan deze voorziening.

In overeenstemming met BBV is geen verplichting opgenomen voor reguliere verlofuren. Deze zijn opgenomen in de niet uit de balans blijkende verplichtingen.

Voorziening Meerkostenregeling Corona

De voorziening meerkosten Corona is gevormd voor verplichtingen en kosten die direct voortkomen uit de eenzijdige opdracht van de minister aan de GGD'en voor COVID-19 die op 30 juni 2023 is afgelopen. Voor de doorlopende verplichtingen is een voorziening gevormd, dit betreffen voornamelijk personele kosten. Voor de kosten die voortvloeien uit de verplichtingen en zijn opgenomen in deze voorziening geldt dat er geen prestatie meer tegenover staat. Met ministerie van VWS heeft GGD'en gevraagd om de doorlopende verplichtingen in 2024 af te kopen. VGGM heeft hiervoor alle doorlopende verplichtingen herijkt (incl. WW-vergoedingen). De voorziening is opgehoogd en hiervoor heeft het ministerie met een aanvullende subsidie middelen ter beschikking gesteld. Voor VGGM verloopt dit kostenneutraal. In 2025 heeft een besteding van € 165.000 (jaar 2024: € 396.000), een vrijval van € 271.000 (jaar 2024: € 233.000) en een toevoeging van € 42.000 plaatsgevonden (jaar 2024: € 471.000).

Voorziening Specifieke Uitkeringen (SPUK)

De voorziening specifieke uitkeringen is gevormd voor verplichtingen en kosten die direct voortkomen uit opdrachten die ten grondslag liggen aan de SPUK die door het Rijk of andere overheidsinstanties aan VGGM verstrekt worden. De kosten komen tot uiting in periodes na beëindiging van de opdracht vanuit het Rijk. Voor de personele kosten die voortvloeien uit de verplichtingen en zijn opgenomen in deze voorziening geldt dat er geen prestatie meer tegenover staat. In 2025 heeft een besteding van € 355.000 (jaar 2024: € 189.000), geen vrijval (jaar 2024: € 76.000) en geen toevoeging plaatsgevonden (jaar 2024: € 255.000).

Voorziening Vlaardingerweg

Voor de uitvoering van covid vaccinaties is een nieuwe locatie betrokken aan de Vlaardingerweg te Arnhem. De huurperiode bedraagt ruim drie jaar (eind 2028). Vanuit het Rijk bestaat slechts zekerheid over de financiering tot en met 2026. De toekomstige verplichtingen voor 2027 en 2028 zijn in een voorziening opgenomen evenals de in 2025 aangegane verplichtingen verbouwingskosten met uitvoering in 2026. In 2025 is € 397.000 toegevoegd aan de voorziening,

Onderhandse leningen

Ten aanzien van de financiering van de kapitaalbehoefte van VGGM wordt gebruik gemaakt van de faciliteiten van de BNG. In 2019 is een langlopende lening afgesloten van € 15.000.000 met een looptijd van 15 jaar welke zorgt voor een goede basis in de kapitaalbehoefte.

De bijbehorende jaarlijkse rentelast bedraagt € 81.000.

Vlottende passiva

netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Overige kasgeldleningen

In december 2024 is een kasgeldlening van € 5.000.000 aangetrokken ter overbrugging van de liquiditeitspositie tot het moment van facturatie van de gemeentelijke bijdragen 2025 in 2025 (vanuit het nieuwe financiële systeem). Deze kasgeldlening is in februari 2025 afgelost.

Overige schulden

De overige schulden bestaan uit:

Bedragen x € 1.000	31-12-2025	31-12-2024
Kortlopende schulden	8.596	5.618
Kortlopende schulden overheid	361	166
Nog te verrekenen Ambulancezorg	0	0
Totaal	**8.957**	**5.784**

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de reguliere crediteuren per balansdatum.

Kortlopende schulden overheid

De kortlopende schulden overheid betreffen te betalen bedragen aan de Belastingdienst per balansdatum.

Overlopende passiva

Verplichtingen in het begrotingsjaar opgebouwd die in het volgende begrotingsjaar tot betaling komen

Bedragen x € 1.000	31-12-2024	Toevoeging	Besteding	31-12-2025
EU/Rijk	6	391	6	391
Gemeenten	868	671	868	671
Belastingdienst	5.201	5.451	5.201	5.451
Personeel VGGM, salarissen	108	8	108	8
Overig	3.786	5.917	3.786	5.917
Totaal	**9.969**	**12.437**	**9.969**	**12.437**

Overige vooruit ontvangen bedragen

Bedragen x € 1.000	31-12-2025	31-12-2024
Nog te besteden middelen	2.977	5.901
Vooruit ontvangen middelen gemeenten	19.253	16
Overige vooruit ontvangen middelen	22	33
Totaal	**22.252**	**5.950**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Verlof

Voor de opgebouwde wettelijke c.q. bovenwettelijke verlofuren van de medewerkers van VGGM is in de balans geen verplichting opgenomen. Voor de wettelijke verlofuren geldt voor de CAO AVGGM een verjaringstermijn van 12 maanden, voor de CAO Ambulancezorg geldt een verjaringstermijn van 18 maanden. Voor beide CAO's geldt een verjaringstermijn van 60 maanden voor bovenwettelijk verlof.

De waarde van de bovenwettelijke verlofuren bedraagt op dit moment ruim € 2,4 miljoen. Dit houdt een stijging van € 0,1 miljoen in ten opzichte van 2024. De verwachting is dat de regelgeving volgens BBV rondom de verwerking van (bovenwettelijk) verlof in de jaarrekening in lijn wordt gebracht met de wettelijke verslaggevingsregels. In dat geval zal deze € 2,4 miljoen tot een incidentele last leiden.

Meerjarige overeenkomsten

Ten behoeve van de bedrijfsvoering zijn meerjarige overeenkomsten gesloten ten behoeve van de ondersteuning van de verschillende activiteiten welke de dienst uitoefent. Dit betreffen contracten op het gebied van inhuur personeel, huur gebouwen, onderhoud gebouwen en materiaal.

De grote contracten zijn:

Huurovereenkomst met de Eusebiusburg bv ten behoeve van het GGD-pand Eusebiusbuitensingel 43 met een looptijd tot 30 juni 2027 en een huurbedrag van ongeveer € 510.000 per jaar. Met betrekking tot deze overeenkomst is door de BNG op verzoek een bankgarantie afgegeven van € 98.000 zijnde één kwartaal huur. Huurovereenkomst met de gemeente Arnhem ten behoeve van de brandweerkazerne Arnhem, Rietgrachtstraat 74 met een looptijd tot 2056 tot een bedrag van ongeveer € 1.523.000 per jaar.

Fiscale aangelegenheden

VGGM en de Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden vormen met ingang van 1-1-2015 een fiscale eenheid voor de omzetbelasting.

8.4 Toelichting op de baten en lasten

Baten

Gemeentelijke bijdrage	€ x 1.000
Begroting	85.957
Jaarrekening	85.957
Verschil	**0**

De gerealiseerde gemeentelijke bijdrage is in overeenstemming met de begroting.

Lokaal aanbod	€ x 1.000
Begroting	10.834
Jaarrekening	10.763
Verschil	**-71**

De hogere opbrengst lokaal aanbod zijn toe te schrijven aan diverse kleine mutaties.

Rijksbijdragen	€ x 1.000
Begroting	14.839
Jaarrekening	15.740
Verschil	**901**

De hogere inkomsten vanuit het Rijk zijn veroorzaakt door een hogere prijsbijstelling van de 25Kv bijdrage (€ 10.000) en extra middelen voor de pilot Noodsteunpunten (€ 180.000) en de ontvangst voor de SPUK in verband met corona-vaccinaties (€ 756.000) en een nadeel op de SPUK VIPP pandemische paraatheid (€ 46.000). Tegenover deze baten staat eenzelfde bedrag aan lasten. De overschotten op de BDUR (o.a. Crisisbeheersing) zijn toegevoegd aan de bestemmingsreserve Rijksbijdragen (opgenomen in de 2e begrotingswijziging).

Zorgverzekeraars	€ x 1.000
Begroting	33.551
Jaarrekening	33.564
Verschil	**13**

In de opgenomen voorlopige afwikkeling met de zorgverzekeraars wordt rekening gehouden met de verwachte nacalculatie van onder andere de werkelijk geleverde paraatheid.

Overige baten	€ x 1.000
Begroting	12.618
Jaarrekening	14.494
Verschil	**1.876**

De hogere overige baten van € 1.876.000 zijn toe te schrijven aan:

- De GGD heeft € 636.000 extra overige baten gerealiseerd. Dit komt door de toename van de opbrengsten uit maatschappelijke opgaven met tijdelijke financiering van derden (€ 150.000), Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers (PGA € 300.000) en door aanpassing in de tariefstelling van Forensisch Medische Expertise en Medische Arrestantenzorg (beide Politie, € 150.000). Daarnaast zijn nog overige inkomsten gerealiseerd van € 36.000.
- De Ambulancezorg heeft € 900.000 extra overige baten gerealiseerd. Dit zijn de meer opbrengsten vanuit de FLO (€ 600.000), vergoedingen vanuit samenwerkingsafspraken (€ 300.000)
- De Brandweer heeft € 300.000 meer overige baten gerealiseerd door hogere gerealiseerde inkomsten uit incidentele baten waaronder de opbrengsten vanuit de verkoop van bedrijfsmiddelen.
- Vanuit programma's Crisisbeheersing en Bedrijfsvoering liggen de overige baten in lijn met de begroting.

Lasten

De lasten worden gepresenteerd per programma inclusief de toegerekende doorbelasting.

Programma Crisisbeheersing	€ x 1.000
Begroting	7.744
Jaarrekening	7.622
Verschil	**-122**

Het programma Crisisbeheersing laat een voordeel op de lasten zien van € 122.000 door:

- Hogere personeelskosten van € 100.000 door o.a. schaalvoordelen en vacatureruimte. De vacatureruimte leidt tot een voordeel van € 700.000, waar tegenover € 400.000 externe inhuur staat € 100.000 hogere piketvergoedingen en € 300.000 vorming van voorzieningen gerelateerd aan personeelskosten (nadeel).
- Bij de afdeling Crisisbeheersing heeft onder andere het nieuwe opleidings- en oefenprogramma nog niet volledig plaatsgevonden en is aanschaf van voorlichtingsmateriaal uitgesteld, waardoor € 200.000 is overgehouden op de materiele kosten.

Programma Brandweerzorg	€ x 1.000
Begroting	58.466
Jaarrekening	59.892
Verschil	**1.426**

Het programma Brandweerzorg laat een nadeel op de lasten zien van € 1.426.000 door:

- Hogere personeelslasten van € 900.000: Dit betreft een hogere dotatie aan de personeelsvoorzieningen voor verlofsparen en FLO (€ 600.000 nadeel). Daarnaast heeft vacatureruimte (€ 200.000 voordeel) geleid tot extra specialistische externe inhuur (€ 200.000 nadeel), heeft de nieuwe CAO een groter effect dan was begroot (€ 200.000) en zijn er additionele wervingskosten (€ 100.000 nadeel).
- Lagere kapitaallasten van € 800.000 gerealiseerd door uitgestelde investeringen.
- Hogere materiele lasten van € 1.200.000 gerealiseerd door hogere onderhoudskosten van materieel (€ 700.000 nadeel), kosten voor kleding en keuringen voornamelijk door hogere personele instroom (€ 300.000 nadeel), de boekwaarde van afgestoten materieel (€ 200.000 nadeel) en hogere lasten voor software (€ 200.000 nadeel) gecompenseerd door lagere opleidingskosten voornamelijk gerealiseerd door het annuleren van de opleidingsweken in Zweden (€ 300.000 voordeel).
- Hogere huisvestingslasten van € 200.000 gerealiseerd door hogere onderhoudskosten en hogere btw-compensatie aan de gemeenten.

Programma GGD	€ x 1.000
Begroting	53.825
Jaarrekening	53.214
Verschil	**-611**

Het programma GGD laat een voordeel op de lasten zien van € 611.000 door:

- Hogere opbrengsten hebben in 2025 geresulteerd in beperkt hogere lasten. Dit betreft met name personeelskosten en uitbestede werkzaamheden € 1.000.000. Een deel van de extra uitvoering is opgevangen binnen de bestaande formatie, via bijvoorbeeld beschikbaarheidsdiensten.
- Daarnaast is de lastentoename beperkt door voordelen in salarislasten, waaronder periodiekvoordelen. De huisvestingskosten Covid vallen hoger uit € 400.000 door voorziening Vlaardingenweg voor toekomstige huurverplichting.

Programma Ambulancezorg	€ x 1.000
Begroting	36.276
Jaarrekening	36.842
Verschil	**566**

Het programma Ambulancezorg laat een nadeel op de lasten zien van € 566.000. Dit zijn hogere personeelslasten voor € 800.000. Dit is komt door niet ingevulde personeelsformatie wat heeft geleid tot extra externe inhuur kosten (€ 200.000 na vacatureruimte). Daarnaast zijn de kosten hoger door deelname aan de FLO-regeling (€ 600.000) welke grotendeels worden gecompenseerd door de declaratie bij VWS. De hogere lasten worden gecompenseerd door lagere kapitaallasten door uitgestelde investeringen (€ 200.000).

Programma Bedrijfsvoering	€ x 1.000
Begroting	27.397
Jaarrekening	27.683
Verschil	286

Het programma Bedrijfsvoering laat een nadeel op de lasten zien van € 286.000. De hogere personeelslasten als gevolg van onvoorziene nieuwe verplichtingen voor personeel, extra werkzaamheden S.B.B. en tijdelijke inhuur in plaats van invulling met vaste dienstverbanden beslaan € 800.000. Dit wordt gecompenseerd door een vrijval aan WW-verplichtingen voormalig COVID-19 personeel van € 400.000. Hiermee komt de totale overschrijding op personeelslasten uit op € 400.000. Op de materiële lasten wordt door met name een uitstel op ICT-projecten, een voordeel van € 200.000 behaald. Bij de kapitaallasten zien we aan de ene kant een nadeel op het treasuryresultaat van € 400.000, dat grotendeels gecompenseerd wordt door een voordeel op de afschrijvingen wegens uitgestelde investeringen of niet benutte investeringsruimte. Daarmee wordt op de kapitaallasten in totaal een nadeel van € 100.000 behaald.

Incidentele baten en lasten per programma

Het resultaat voor 2025 bestaat uit een aantal incidentele posten. Onderstaand een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma.

Incidentele baten en lasten Bedragen x € 1.000	Baten	Lasten
Programma Crisisbeheersing		
Toevoeging reserve Rijksbijdragen*	-	542
Onttrekking reserve Bevolkingszorg	132	-
Programma Brandweer		
Verkoop activa	262	-
Onttrekking reserve Rijksbijdragen*	119	-
Onttrekking reserve Arbeidshygiëne*	59	-
Toevoeging reserve Wonen met zorg*	-	101
Toevoeging reserve Projectleider Huisvesting*	-	150
Toevoeging reserve VET*	-	200
Toevoeging reserve Rijksbijdragen*	-	180
Programma GGD		
Verkoop activa	8	-
SPUK COVID-19 vaccinaties door GGD'en 2025	3.140	3.140
SPUK-VGGD 2025 (Pijler 1-2-4-5-6)	1.481	1.481
Onttrekking reserve Onderhoud CB's*	17	-
Programma Ambulancezorg		
Verkoop activa	3	-
Onttrekking reserve Aanvaardbare kosten*	113	-
Programma Bedrijfsvoering		
Onttrekking reserve Arbeidshygiëne*	26	-
Onttrekking reserves onderhoud kazernes	172	-
Totaal	**5.532**	**5.793**

*De toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves betreffen reeds besloten reserve mutaties. Voor een toelichting op de reserve mutaties zie de toelichting op het eigen vermogen.

Normering Topinkomens

Verwijzend naar de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Gegevens 2025		
Bedragen x € 1	A. Slofstra	H. Bril
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000	1,000
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	171.585	176.228
Beloningen betaalbaar op termijn	23.336	23.298
Subtotaal	194.921	199.526
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	246.000	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	194.921	199.526
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2024		
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband 2024 (in fte)	1,000	1,000
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	167.171	160.362
Beloningen betaalbaar op termijn	23.363	23.378
Subtotaal	190.534	183.740
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	233.000	233.000
Bezoldiging	190.534	183.740

Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Gegevens 2025	
Naam topfunctionaris	Functie
De heer A. Marcouch	Lid DB, Lid AB, voorzitter
De heer R. Verhulst	Lid DB, Lid AB, eerste plv voorzitter
De heer J. van der Tak	Lid AB
Mevrouw N. Kalfs	Lid AB
Mevrouw C.A.A. Van Rhee – Oud Ammerveld	lid AB (per 1 december 2025)
Mevrouw L.W.C.M. van der Meijs	Lid AB
De heer A. Hofland	Lid AB (per 10 maart 2025)
De heer H. Hieltjes	Lid AB
Mevrouw P. Hoytink-Roubos	Lid DB, Lid AB
Mevrouw T. de Jonge	Lid AB
Mevrouw A.M.J. Schaap	Lid AB (tot 15 mei 2025)
De heer M. Fränzel	Lid AB (vanaf 10 juni 2025)
De heer C. van Eert	Lid AB
Mevrouw E. Weststeijn	Lid AB (tot 18 september 2025)
Mevrouw I. Timmer	Lid AB (vanaf 25 september 2025)
Mevrouw C.M. Teunissen-Willemsen	Lid AB
De heer F. Vermeulen	Lid AB
De heer A.J. van Hout	Lid AB
De heer L.J.E.N. van Riswijk	Lid DB, Lid AB

Bezoldiging niet-topfunctionarissen

Gegevens 2025		
Bedragen x € 1		
Functiegegevens	Medewerker VGGM	Medewerker VGGM
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000	0,800
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	137.701	81.494
Beloningen betaalbaar op termijn	173.145	129.779
Totale bezoldiging	310.847	211.273
Individueel toepasselijk drempelbedrag bezoldiging	246.000	196.800
Verplichte motivering van de overschrijding van het individueel toepasselijk drempelbedrag bezoldiging	Verplichte extra pensioenstorting	Verplichte extra pensioenstorting

Gegevens 2024		
Functiegegevens	n.v.t.	n.v.t.
Omvang dienstverband 2024 (in fte)	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	n.v.t.	n.v.t.
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	n.v.t.	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	n.v.t.	n.v.t.

Verantwoording in het kader van SISA

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A2	**Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)** **Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3** Veiligheidsregio's	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A2/01*					
			€ 10.086.022					
VWS	H29	**Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en**	Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/01*	Naam van de pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/02*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: H29/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – Inclusief verantwoording tussen medeoverheden *Aard controle D2* *Indicator: H29/04*	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/05*	Toelichting - verplicht als bij H29/05 "Nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/06*
			1 1477074-1046312	Kwetsbaarheden wegnemen	€ 808.426	€ 808.426	Ja	
			2 1477074-1046312	Verstevigen (boven)regionale monitoring en surveillance	€ 164.916	€ 164.916	Ja	
			3 1477074-1046312	Samenwerking bovenregionaal niveau	€ 29.447	€ 29.447	Ja	
			4 1477074-1046312	Aanstellen van een opleidingscoördinator en uitvoeren van onderzoek (5a)	€ 147.454	€ 147.454	Ja	
			5 1477074-1046312	Landelijke Functie opschaling Infectieziektebestrijding (transitiecapaciteit)	€ 283.551	€ 283.551	Ja	
			6					
			7					
			8					
			9					
			10					
			11					
			12					
			Kopie Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/07*	Kopie Naam van de pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/08*	Zelfstandige uitvoering? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/09*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29/10*		
			1 1477074-1046312	Kwetsbaarheden wegnemen	Ja	Ja		
			2 1477074-1046312	Verstevigen (boven)regionale monitoring en surveillance	Ja	Ja		
			3 1477074-1046312	Samenwerking bovenregionaal niveau	Ja	Ja		
			4 1477074-1046312	Aanstellen van een opleidingscoördinator en uitvoeren van onderzoek (5a)	Ja	Ja		
			5 1477074-1046312	Landelijke Functie opschaling Infectieziektebestrijding (transitiecapaciteit)	Ja	Ja		
			6					
			7					
			8					
			9					
			10					
			11					
			12					
VWS	H29B	**Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die GGD invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29B/01*	Naam van de pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29B/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H29B/03*	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29B/04*	Toelichting - verplicht als bij H29B/04 "Nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H29B/05*	
			1 50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Opleiding tot deskundige infectiepreventie en tot verpleegkundige infectieziektebestrijding (5b)	€ 40.394	Ja		
			2					
			3					
			4					
			5					
			6					
VWS	H33	**Regeling specifieke uitkering COVID-19-vaccinatie**	Aantal gerealiseerde COVID-19-vaccinaties *Aard controle D1* *Indicator: H33/01*	Bestedingen (jaar T) COVID-19-vaccinaties *Aard controle D2* *Indicator: H33/02*				
			113.064	€ 2.749.069				

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten en de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten en de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten en de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting, financiële verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de algemeen bestuur op 10 september 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 3.176.600. De grondslag voor deze verantwoording is de meest recente Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV.

Bevindingen

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten en de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 4.100.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 3.176.600. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten en de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur een bedrag van € 2.400.000 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken. De geconstateerde afwijkingen betreffen:

€ x1.000.000	Totaal
Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door het AB vastgesteld autorisatieniveau).	2,4
1B. Overschrijding investeringsbudgetten.	-
2. Ongeautoriseerde reservemutaties.	-
3.Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het bestuur zijn gemeld volgens de Financiële Verordening 2024.	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	*2,4*
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	2,4
5.Resterend saldo aan niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden (geen bevindingen).	-
Voorwaardencriterium	
6. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toegelicht en in de paragraaf bedrijfsvoering).	1,7
M&O criterium	
7. Geen bevindingen.	-
Totaal onrechtmatigheden	4,1
Waarvan acceptabel	2,4
Waarvan niet-acceptabel	1,7

De lasten overschrijdingen in het kader van het begrotingscriterium zijn in lijn met de vastgestelde kaders van de begroting en het goedgekeurde beleid. De overschrijdingen voor de programma's Bedrijfsvoering, Ambulancezorg en Brandweer betreffen voornamelijk kosten gerelateerd aan het werven van nieuw personeel om de begrote formatie aan te stellen, externe inhuur om niet ingevulde formatie te dekken, hoger dan geschatte CAO indexatie en mutaties in personeel gerelateerde verplichtingen zoals uitvoering van de FLO-regeling en spaarverlof. Daarnaast zijn de onderhoudskosten voor specifiek de Brandweer fors hoger dan ingeschat door de 4 grote brand in 2025 en prijsindexaties waar geen rekening mee is gehouden. Deze lasten zijn nog deels gecompenseerd door uitgestelde investeringen en projecten maar leiden op totaalniveau wel tot overschrijdingen op de programma's. De overschrijdingen zijn wel te relateren aan de goedgekeurde begroting voor de uitvoering van de (wettelijke) taken per programma. Daarom zijn deze begrotingsonrechtmatigheden als acceptabel aangemerkt.

Daarnaast zijn er inkopen geïdentificeerd die ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed. In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke acties ondernomen worden om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

8.5 Overige

Voorstel resultaatbestemming

Het resultaat met inachtneming van de incidentele baten & lasten en financiële baten & lasten bedraagt € 1.152.201. Voorgesteld wordt dit resultaat volgens de eerdere onderstaande beslispunten te bestemmen:

Gerealiseerd resultaat voor reservemutaties		
Gerealiseerd totaal saldo baten en lasten	€	1.686.285
Reeds besloten reservemutaties		
Algemene reserves		
Besteding reserve RAK AGM	€	113.095
Toevoeging reserve Rijksbijdragen	€	-602.842
Bestemmingsreserves		
Besteding reserve Onderhoud kazernes brandweergebruikersdeel	€	126.156
Besteding reserve Activa Brandweer Ede	€	46.310
Besteding reserve Gebruikersonderhoud CB's	€	16.545
Besteding reserve Arbeidshygiëne Brandweer	€	85.243
Besteding reserve Bevolkingszorg	€	132.000
Toevoeging reserve Wonen met Zorg	€	-100.591
Toevoeging reserve Veilige Energietransitie (VET)	€	-200.000
Toevoeging reserve Projectleider Huisvesting	€	-150.000
Gerealiseerd resultaat na reservemutaties	**€**	**1.152.201**

Met het vaststellen van de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft het Bestuur de ambitie uitgesproken om de algemene reserve minimaal naar het niveau van € 3.000.000 te verhogen met de helft van de overschotten van komende jaren. De algemene reserve is met het positieve jaarresultaat 2024 op niveau gekomen van het minimale niveau. Daarom wordt voorgesteld het gerealiseerde resultaat 2025 na reservemutaties van € 1.152.000 terug te laten vloeien naar de gemeenten.

8.6 Controleverklaring

RA12 Registeraccountants B.V.
Traverse 1
3905 NL, Veenendaal

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het algemeen bestuur van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden te Arnhem gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden op 31 december 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2025;
- de balans per 31 december 2025;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- de rechtmatigheidsverantwoording over 2025;
- de sisa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 10 september 2025 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

RA12 is de merknaam van RA12 Registeraccountants B.V. (KvK-nummer: 72882466)

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 3.176.600. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 en 3 Bado .

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025 Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 158.830 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, of WNT-redenen relevant zijn.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - rechtmatigheidsverantwoording

Wij vestigen de aandacht op de financiële rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties in de rechtmatigheidsverantwoording, op pagina 92 in de jaarrekening, waarin dagelijks bestuur in 2025 onrechtmatigheden rapporteert. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten), voor een bedrag van in totaal €4,1 miljoen bestaande uit 2,4 miljoen onrechtmatigheid ten aanzien van het begrotingscriterium en € 1,7 miljoen onrechtmatigheid ten aanzien van het voorwaardencriterium. Dit ligt boven de door de het algemeen bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 34a lid 1 Wet gemeenschappelijke regelingen hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de sisa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2025 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling informatieverstrekking sisa.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling informatieverstrekking sisa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

RAS 2 Registeraccountants B.V. (KvK-nummer: [illegible])

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering sisa-verantwoordingsinformatie 2025 in bijlage 2 van de Regeling informatieverstrekking sisa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fraude of fouten niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en getrouw weergeven van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen op 31 december 2025 alsmede van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de begroting en de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder bepalingen zoals opgenomen in het normenkader dat bij besluit van 10 september 2025 door het algemeen bestuur is vastgesteld.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 10 september 2025, het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallen financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Veenendaal
RA12 Registeraccountants B.V.

J. van der Borg RA MSc

RA12 Registeraccountants B.V. (KvK-nummer: [illegible])

Bijlage 1 - Inwonersbijdrage per gemeente

	GGD	JGZ 0-4	RVP	Bev. Zorg	BRW	TOTAAL
Arnhem	€ 4.218.847	€ 2.469.009	€ 455.434	€ 188.978	€ 15.887.093	€ 23.219.361
Barneveld	€ 1.569.120	€ 1.297.172	€ 239.276	€ 70.287	€ 4.497.850	€ 7.673.705
Doesburg	€ 282.011	€ 136.683	€ 25.213	€ 12.632	€ 825.428	€ 1.281.967
Duiven	€ 634.647	€ 364.159	€ 67.173	€ 28.428	€ 1.529.293	€ 2.623.700
Ede	€ 3.105.205	€ 2.155.181	€ 397.545	€ 139.094	€ 9.486.340	€ 15.283.365
Lingewaard	€ 1.201.749	€ 741.640	€ 136.803	€ 53.831	€ 3.026.952	€ 5.160.975
Nijkerk	€ 1.144.614	€ 800.277	€ 147.619	€ 51.272	€ 2.781.268	€ 4.925.050
Overbetuwe	€ 1.239.593	€ 828.650	€ 152.853	€ 55.526	€ 3.231.642	€ 5.508.264
Renkum	€ 800.682	€ 431.513	€ 79.597	€ 35.866	€ 2.368.913	€ 3.716.571
Rheden	€ 1.108.857	€ 596.898	€ 110.104	€ 49.670	€ 3.338.724	€ 5.204.253
Rozendaal	€ 44.639	€ 33.307	€ 6.144	€ 2.000	€ 186.016	€ 272.106
Scherpenzeel	€ 264.324	€ 196.060	€ 36.165	€ 11.840	€ 670.094	€ 1.178.483
Wageningen	€ 1.042.432	€ 483.571	€ 89.200	€ 46.694	€ 3.112.452	€ 4.774.349
Westervoort	€ 384.651	€ 226.489	€ 41.778	€ 17.230	€ 933.054	€ 1.603.202
Zevenaar	€ 1.146.319	€ 638.265	€ 117.734	€ 51.348	€ 3.227.907	€ 5.181.573
	€ 18.187.690	**€ 11.398.874**	**€ 2.102.638**	**€ 814.696**	**€ 55.103.026**	**€ 87.606.924**

Bijlage 2 - Taakvelden

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2024			2e Gew. Begr. 2024			Begroting 2025			Realisatie 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid	85.966	73.273	**12.693**	89.644	79.068	**10.844**	81.059	69.911	**11.148**	91.865	78.820	**13.045**
Crisisbeheersing en brandweer	67.913	48.809	**19.104**	67.349	50.907	**18.315**	68.839	53.330	**15.509**	67.825	52.328	**15.497**
Treasury	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Overhead	1.143	26.188	**-25.046**	806	27.344	**-26.573**	729	27.611	**-26.882**	827	27.683	**-26.856**
Overige baten en lasten	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Saldo van baten en lasten	**155.022**	**148.270**	**6.752**	**157.800**	**157.318**	**481**	**150.627**	**150.852**	**-225**	**160.517**	**158.830**	**1.686**
Mutatie reserves	**-2.693**	**0**	**-2.693**	- -481	0	**-481**	225	0	**225**	**-534**	**0**	**-534**
Resultaat	**152.329**	**148.270**	**4.059**	**157.318**	**157.318**	**0**	**150.852**	**150.852**	**0**	**159.983**	**158.830**	**1.152**

Bijlage 3 - Specificatie ten bate van de nacalculatie Ambulancezorg

De exploitatie van de ambulancezorg is gebaseerd op de budgetafspraken met verzekeraars die zijn vastgelegd in één rekenstaat voor zowel de Ambulancehulpverlening als de meldkamertaak. Op basis van de rekenstaat wordt het nacalculatieformulier ingevuld. In deze nacalculatie zijn onder andere de definitieve loon- en prijsindexen verwerkt. Op basis van deze rekenstaat wordt het budget aanvaardbare kosten vastgesteld.
Hieronder is de voorlopige opbrengstverrekening 2025 opgenomen. Deze verrekening is gebaseerd op het met verzekeraars afgesproken budget 2025 en de verwachtte mutatie hierop op basis van de productie en afspraken. Vooralsnog wordt uitgegaan van een budget van € 33.551.400 voor het vervoer en de meldkamer tezamen. Deze vastgestelde opbrengsten zijn als volgt verantwoord:

	2022	2023	2024	2025	Totaal
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari 2025	306.560	57.187	-49.070	0	314.677
Mutaties boekjaar					
Nog te verrekenen financieringsverschil zorgverzekeraars			49.070	41.614	90.684
Beschikte opbrengstverrekening zorgverzekeraars			1.671.406	4.950.000	6.621.406
Gefactureerde opbrengstverrekening zorgverzekeraars	-306.560	-57.187	-1.594.850	-4.950.000	-6.908.597
Subtotaal mutaties boekjaar	-306.560	-57.187	125.626	41.614	-196.507
Saldo per 31 december 2025	**0**	**0**	**76.556**	**41.614**	**118.169**
Beschikkingen opbrengstverrekening NZa	ja	ja	ja	ja	
Stadium van vaststelling NZa:	c	c	c	b	

a = interne berekening
b = overeenstemming met representerende zorgverzekeraar(s) en/of voorlopige beschikking NZa
c = definitieve vaststelling NZa

	31-dec-25	31-dec-24
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	-118.170	49.070
- Schulden uit hoofde van financieringsoverschot		-363.747
	-118.170	**-314.677**

Specificatie financieringsverschil voor het boekjaar	2025	2024
	€	€
Wettelijk budget voor ambulancezorg voorcalculatie met NZa	33.551.400	31.498.157
Wettelijk budget voor ambulancezorg ingecalculeerde budgetmutaties t.b.v. jaarrekening	-14.820	-118.340
Af: werkelijke opbrengsten ambulancezorg	-28.544.967	-27.430.747
Voorlopig financieringsverschil einde boekjaar	**4.991.613**	**3.949.070**
Mutaties budget voor ambulancezorg naar aanleiding van nacalculatie met NZa boekjaar 2024		27.486
Definitief financieringsverschil		**3.976.556**

Vanaf 2015 kent de ambulancezorg één totaalbudget. De tarieven voor het vervoer zijn in het gehele land uniform. Aangezien de opbrengsten uit de facturering niet aansluiten met de financieringsafspraak van de aanvaardbare kosten wordt het verschil direct verrekend met de zorgverzekeraars.
De vaststelling van het definitieve budget geschiedt op nacalculatiebasis. Teneinde de jaarlijkse exploitatie te egaliseren is met betrekking tot nog te verrekenen tariefopbrengsten deze balanspost gecreëerd.
In 2025 is de afwikkeling tot en met het jaar 2024 definitief vastgesteld.

Exploitatie Ambulancezorg

Pijler Mobiele zorg

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
7.1 Volksgezondheid			
Personeelskosten	23.132	23.791	24.253
Materiele kosten	3.999	4.020	4.097
Kapitaallasten	1.280	1.519	1.409
Huisvestingskosten	559	625	614
Lasten	28.970	29.955	30.373
7.1 Volksgezondheid			
Rijksbijdragen	76	79	79
Zorgverzekeraars	28.250	30.328	30.381
Overige baten	3.423	2.133	2.998
Baten	**31.749**	**32.540**	**33.458**
Doorbelasting	-2.665	-2.780	-2.805
Resultaat voor bestemming	**115**	**-196**	**280**
Mutatie reserves	-114	196	-280
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**

Exploitatie Meldkamer

Pijler Meldkamer en Zorgcoördinatie

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
7.1 Volksgezondheid			
Personeelskosten	3.031	2.826	3.160
Materiele kosten	190	301	143
Kapitaallasten	70	160	88
Huisvestingskosten	32	17	30
Lasten	**3.323**	**3.304**	**3.421**
7.1 Volksgezondheid			
Zorgverzekeraars	3.203	3.223	3.183
Overige baten	139	81	89
Baten	**3.342**	**3.304**	**3.272**
Doorbelasting	-223	-237	-244
Resultaat voor bestemming	**-204**	**-236**	**-394**
Mutatie reserves	204	236	393
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Resultaat na belasting	0	0	0

Bijlage 4 - Overzicht van langlopende leningen ultimo 2025

Leningen Bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2024	Aflossingen	Vermeerderingen	Saldo 31-12-2025
BNG 40.113329	15.000	0	0	15.000
Totaal	**15.000**	**0**	**0**	**15.000**

De totale rentelast voor het jaar 2025 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 81.000.

Bijlage 5 - Bestuurssamenstelling

Per 31 december 2025

Samenstelling Algemeen Bestuur Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Voorzitter:

De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem

Eerste plaatsvervangend voorzitter:

De heer R. Verhulst	burgemeester van Ede

Leden:

De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem
De heer J. van der Tak	burgemeester van Barneveld
De heer R. Verhulst	burgemeester van Ede
Mevrouw N. Kalfs	burgemeester van Lingewaard
Mevrouw C.A.A. Van Rhee – Oud Ammerveld (per 1 december 2025)	wnd. burgemeester van Lingewaard
Mevrouw L.W.C.M. van der Meijs	burgemeester van Doesburg
De heer A. Hofland (per 10 maart 2025)	wnd. burgemeester van Doesburg
De heer H. Hieltjes	burgemeester van Duiven
Mevrouw P. Hoytink-Roubos	burgemeester van Overbetuwe
Mevrouw T. de Jonge	burgemeester van Nijkerk
Mevrouw A.M.J. Schaap (tot 15 mei 2025)	burgemeester van Renkum
De heer M. Fränzel (vanaf 10 juni 2025)	wnd. burgemeester van Renkum
De heer C. van Eert	burgemeester van Rheden
Mevrouw E. Weststeijn (tot 18 september 2025)	burgemeester van Rozendaal
Mevrouw I. Timmer (vanaf 25 september 2025)	wnd. burgemeester van Rozendaal
Mevrouw M.C. Teunissen-Willemsen	burgemeester van Scherpenzeel
De heer F. Vermeulen	burgemeester van Wageningen
De heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort
De heer L.J.E.N. van Riswijk	burgemeester van Zevenaar

Adviseurs:

De heer A. Slofstra	directeur brandweer
De heer H.R. Bril	directeur publieke gezondheid

Samenstelling Bestuurscommissie Veiligheid

Voorzitter:

De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem

Eerste plaatsvervangend voorzitter:

De heer R. Verhulst	burgemeester van Ede

Leden:

De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem
De heer J. van der Tak	burgemeester van Barneveld
Mevrouw N. Kalfs	burgemeester van Lingewaard
Mevrouw C.A.A. Van Rhee – Oud Ammerveld (per 1 december 2025)	wnd. Burgemeester van Lingewaard
De heer C. van Eert	burgemeester van Rheden
Mevrouw L.W.C.M. van der Meijs	burgemeester van Doesburg
De heer A. Hofland (per 10 maart 2025)	wnd. burgemeester van Doesburg
De heer H. Hieltjes	burgemeester van Duiven
De heer R. Verhulst	burgemeester van Ede
Mevrouw P. Hoytink-Roubos	burgemeester van Overbetuwe
Mevrouw T. de Jonge	burgemeester van Nijkerk
Mevrouw A.M.J. Schaap (tot 15 mei 2025)	burgemeester van Renkum
De heer M. Fränzel (vanaf 10 juni 2025)	wnd. burgemeester van Renkum
Mevrouw E. Weststeijn (tot 18 september 2025)	burgemeester van Rozendaal
Mevrouw I. Timmer (vanaf 25 september 2025)	wnd. burgemeester van Rozendaal
Mevrouw M.C. Teunissen-Willemsen	burgemeester van Scherpenzeel
De heer F. Vermeulen	burgemeester van Wageningen
De heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort
De heer L.J.E.N. van Riswijk	burgemeester van Zevenaar

Adviseurs:

De heer A. Slofstra	directeur brandweer
De heer H.R. Bril	directeur publieke gezondheid

Samenstelling Bestuurscommissie Gezondheid

Voorzitter:

Mevrouw C. Teunissen	wethouder van Overbetuwe

Leden:

De heer M. van de Geijn	wethouder van Arnhem
Mevrouw J.M. de Heer	wethouder van Barneveld
De heer A. Slob	wethouder van Lingewaard
De heer R. ter Hoeven	wethouder van Rheden
De heer B. Elbers	wethouder van Doesburg
Mevrouw M. Overduin	wethouder van Duiven
De heer B. van der Beek	wethouder van Ede
Mevrouw A. Rohen	wethouder van Nijkerk
Mevrouw E. Vink	wethouder van Renkum
Mevrouw T. van der Pas	wethouder van Rozendaal

De heer H. Vlastuin	wethouder van Scherpenzeel
De heer G. van Vulpen	wethouder van Wageningen
De heer J. Derksen	wethouder van Westervoort
De heer S. Bijl	wethouder van Zevenaar

Adviseurs:

De heer A. Slofstra	directeur brandweer
De heer H.R. Bril	directeur publieke gezondheid

Samenstelling Dagelijks bestuur

Voorzitter:

De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem

Eerste plaatsvervangend voorzitter:

De heer R. Verhulst	burgemeester van Ede

Leden:

De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem
De heer R. Verhulst	burgemeester van Ede
De heer L.J.E.N. van Riswijk	burgemeester van Zevenaar
Mevrouw P. Hoytink-Roubos	burgemeester van Overbetuwe
Mevrouw C. Teunissen	wethouder van Overbetuwe

Auditcommissie

Voorzitter

De heer H.B. Hieltjes	burgemeester van Duiven

Leden:

Mevrouw N. Kalfs	burgemeester van Lingewaard
Mevrouw E. Weststeijn (tot 18 september 2025)	burgemeester van Rozendaal
De heer G. van Vulpen	wethouder van Wageningen

Stichting PG (2025)

Samenstelling Raad van Toezicht (2025)

De Raad van Toezicht bestaat uit alle leden van het Dagelijks Bestuur van VGGM.

Stichting VT (2025)

Samenstelling Raad van Toezicht (2025)

De Raad van Toezicht bestaat conform de statuten uit een meerderheid die door de deelnemende gemeenten is aangewezen. Zij bestaat uit:

Voorzitter

Mevrouw L.W.C.M. van der Meijs

Leden

Mevrouw K. Bijl

De heer M. Gijsbertsen

De heer R. Vollenbroek

De heer D. Klomberg

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)
verzorgt Ambulance, Brandweer, GGD en GHOR voor de gemeenten Gelderland-Midden

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM
T 0800 8446 000
E info@vggm.nl
I www.vggm.nl

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

www.vggm.nl

Ontwerpbegroting 2027

Concept

Bevat tevens eerste begrotingswijziging 2026

april 2026

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Inhoudsopgave

Voorwoord **4**

Leeswijzer **6**

1. Programma Crisisbeheersing **7**
1.1 Wat willen we bereiken? 7
1.2 Wat gaan we doen om dit te bereiken? 7
1.3 Hoe meten we of ons doel is bereikt? 8
1.4 Risico's en beheersmaatregelen 9
1.5 Wat mag het kosten? 9

2. Programma Brandweer **10**
2.1 Pijler Brandweerzorg 10
2.2 Pijler Risicobeheersing 14
2.3 Risico's en beheersmaatregelen 16
2.4 Pijler meldkamer 17
2.5 Wat mag het programma Brandweer kosten? 17

3. Programma GGD **18**
3.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen? 19
3.2 Risico's en beheersmaatregelen 26
3.3 Wat mag het kosten? 27

4. Programma Ambulancezorg **28**
4.1 Mobiele zorg 28
4.2 Meldkamer en Zorgcoördinatie 30
4.3 Risico's 31
4.4 Wat mag het kosten 32

5. Programma Bedrijfsvoeren **33**
5.1 Programma Samen.Beter.Bedrijfsvoeren. 33
5.2 Informatievoorziening en digitale transformatie 34
5.3 Mens en Organisatie 36
5.4 Wat mag het kosten? 39

6. Paragrafen **40**
6.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 40
6.2 Onderhoud kapitaalgoederen 42
6.3 Financiering 42

7. Financiën **44**
7.1 Indexeringsmethodiek 44
7.2 Investeringen 45
7.3 Begrotingswijziging 2026 45
7.4 Overzicht incidentele baten en lasten 47
7.5 Methodiek gemeentelijke bijdragen 47

8. Begroting 2027 **48**
8.1 Ontwikkelingen in gemeentelijke bijdragen 48
8.2 Specificatie gemeentelijke bijdrage per gemeente 51
8.3 Geprognotiseerde balans 55
8.4 Reserves en voorzieningen 57
8.5 Meerjaren investeringsplan 2026-2030 58
8.6 Taakvelden 59
8.7 Tabellen overzicht baten en lasten 59

Voorwoord

Voor u ligt de ontwerpbegroting 2027. Met deze ontwerpbegroting vertalen we de Kaderbrief 2027 naar beleidsmatige- en financiële kaders. Deze begroting kan niet los worden gezien van de financiële uitdagingen die op de lokale overheden afkomen. De verwachting blijft dat gemeenten in de komende jaren te maken hebben met financiële krapte. In deze ontwerpbegroting is een voorstel opgenomen om te komen tot structurele besparingen.

De toenemende aandacht voor de financiële kaders is begrijpelijk en de maatschappelijke relevantie van VGGM is groter dan ooit. Onze rol in de diverse crises en in de zorgtransitie, maar ook het belang van de repressieve dienstverlening en preventieve gezondheid laat zien dat we een organisatie van betekenis zijn. Het Rijk ziet ook een belangrijke rol voor ons weggelegd in hun ambitie in het veerkrachtig en weerbaar maken van de samenleving. We blijven ons dan ook vol overgave inzetten voor onze kerntaak: bijdragen aan een veilig en gezond Gelderland-Midden.

Onze samenleving en de maatschappelijke en fysieke risico's ontwikkelen zich continu. Het is van belang om daar constant op in te spelen en goed voorbereid te blijven. In 2026 werken we samen met gemeenten en andere partners aan het Meerjarenbeleidsplan waarin we beschrijven op welke wijze VGGM inspeelt op die ontwikkelingen. Het beleidsplan ziet op de periode 2027-2030.

De ontwikkelingen in financiële zin volgen de uitgangspunten uit de Kaderbrief 2027 (zoals indexering en de besparingen) en aanvullend zijn in deze ontwerpbegroting een aantal risico's en autonome ontwikkelingen uit de Kaderbrief 2027 gekwantificeerd. Om de operationele continuïteit van de regio te waarborgen, zijn er voor de komende periode een aantal budgettaire reserveringen noodzakelijk op de volgende onderwerpen:

- TBC & Vaccineren:
  In de afgelopen jaren is de druk op team TBC toegenomen, onder andere als gevolg van een toename van activiteiten op het gebied van het opsporen van TBC en het behandelen van patiënten (toename van casuïstiek en complexere casuïstiek door anderstaligen). Om de toegenomen druk en complexiteit bij de TBC-bestrijding op te vangen is een aanvullende investering van € 190.000 in de begroting opgenomen.
  In onze regio vraagt het vergroten van de vaccinatiebereidheid bijzondere aandacht. Eind 2025 heeft de Bestuurscommissie Gezondheid aandacht gevraagd voor vaccineren, met als ambitie om toe te werken naar interventies en aanpakken voor diverse doelgroepen, waarbij we recht doen aan de verschillen in vaccinatiegraad in onze regio. In de begroting is een bedrag van € 25.000 opgenomen om te komen tot scenario's die bijdragen aan het verhogen van de vaccinatiegraad. Gesprekken met het Rijk over structurele financiering zijn gaande, echter is het niet de verwachting dat hier op korte termijn uitsluitsel over volgt.

- Brandweer & Veiligheid:
  Het programma Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbestrijding, gefinancierd met tijdelijke middelen, eindigt in 2026. Daarna beheert de brandweer de resultaten blijvend. Borging van deze nieuwe fase (monitoring) vraagt om extra personele capaciteit. Daarnaast is er nieuwe wet- en regelgeving op het gebied van natuurbrandbeheersing die ook om extra capaciteit vraagt (samen € 150.000). In 2027 wordt dit bedrag incidenteel gefinancierd uit de reserve Rijksbijdrage en wordt daarna onderdeel van de gemeentelijke bijdrage.

- Personele lasten:
  Een bedrag van € 100.000 is opgenomen voor de kosten die voortvloeien uit de regeling voor spaarverlof, met name ter dekking van vervanging in roosterfuncties.

Belangrijkste risico

Cao-ontwikkeling
Na een periode van intensief onderhandelen is op 2 februari 2026 een onderhandelingsresultaat tussen vakbonden en werkgevers overeengekomen. Met het onderhandelingsresultaat zijn voor de periode van 1 augustus 2025 tot 1 augustus 2027 (24 maanden) herziene arbeidsvoorwaarden overeengekomen. De kostenontwikkeling is hoger dan de indexering van de gemeentelijke bijdrage waardoor een incidenteel en mogelijk structureel tekort ontstaat. In de indexeringsmethodiek wordt twee jaar na het begrotingsjaar nagecalculeerd op basis van de Macro Economische Verkenning (MEV) van het CPB. Het risico bestaat dat de nacalculatie niet voldoende is waardoor het tekort structureel wordt. Mogelijk dient het weerstandsvermogen aangesproken te worden. Via de reguliere P&C cyclus wordt het bestuur op de hoogte gehouden.

Leeswijzer

De ontwerpbegroting is opgesteld als instrument voor het algemeen bestuur om zijn kaderstellende en controlerende rol goed te kunnen vervullen. Met deze ontwerpbegroting wordt inzicht gegeven in wat wij in het komende jaar willen bereiken, welke activiteiten daarvoor worden uitgevoerd en welke financiële middelen daarvoor nodig zijn.
De ontwerpbegroting is opgebouwd uit drie onderdelen: het programmaplan, de programmabegroting en de bijlagen.

Programmaplan
In het programmaplan worden onze vijf programma's inhoudelijk toegelicht. Per programma wordt beschreven:

- wat we willen bereiken (doelen en beoogde resultaten);
- wat we daarvoor gaan doen (activiteiten en inzet);
- Wat mag het kosten.

Hiermee krijgt het algemeen bestuur inzicht in de maatschappelijke en organisatorische opgaven voor het komende jaar.

Programmabegroting
De programmabegroting vormt de financiële uitwerking van het programmaplan. Dit onderdeel geeft per programma een nadere toelichting op het onderdeel *'Wat mag het kosten'*.
Daarnaast bevat de programmabegroting de verplichte financiële overzichten, waaronder:

- de ontwikkeling van baten en lasten;
- de meerjarige financiële ontwikkelingen;
- de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdragen.

Tot slot wordt in dit onderdeel onze financiële positie uiteengezet, zodat een integraal beeld ontstaat van de financiële gezondheid en de meerjarige perspectieven van de organisatie.

Bijlagen
Het boekwerk sluit af met diverse bijlagen. Hierin wordt nadere en meer gedetailleerde informatie gegeven over de financiële gevolgen van de ontwerpbegroting en de onderliggende aannames en specificaties.

Met deze opbouw biedt de ontwerpbegroting een samenhangend overzicht van beleidsvoornemens, activiteiten en financiële consequenties, zodat het algemeen bestuur op hoofdlijnen kan sturen.

1. Programma Crisisbeheersing

Het programma Crisisbeheersing bestaat uit één afdeling Crisisbeheersing, die zich richt op de taken genoemd in de Wet veiligheidsregio's. Hierbij horen de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) en de gemeentelijke samenwerking op het gebied van bevolkingszorg. De GHOR coördineert bij crises de opgeschaalde publieke en acute gezondheidszorg en stuurt op zorgcontinuïteit in de regio. Bevolkingszorg ondersteunt de gemeentelijke crisisbeheersingstaken voor de vijftien gemeenten van onze veiligheidsregio.

1.1 Wat willen we bereiken?

Crisisbeheersing richt zicht op het voorkomen, beperken en bestrijden van rampen en crises. Dit doen we door onze crisisorganisatie voor te bereiden op het voeren van regie tijdens situaties waarin een vitaal belang van de samenleving is aangetast of dreigt te worden. Ook zorgen we ervoor dat de samenleving zoveel mogelijk overeind blijft tijdens een crisis en helpen terug te veren naar een gewenste situatie. Dit vertaalt zich in de volgende drie strategisch doelstellingen:

1. Het hebben van regie op de voorbereiding.
2. Het 24/7 beschikbaar hebben van slagkracht en uithoudingsvermogen met onze crisisorganisatie.
3. Het voorbereiden van goede overdracht van acute fase naar de nafase ten behoeve van herstel en nazorg.

2027 markeert het begin van een nieuwe beleidscyclus. We geven uitvoering aan het Beleidsplan Crisisbeheersing 2027-2030 als onderdeel van het meerjarenbeleidsplan VGGM. De kern van het beleidsplan wordt gevormd door vier speerpunten:

1. Weerbare samenleving: We dragen als veiligheidsregio bij aan het overeind houden van de samenleving tijdens crises en aan herstel naar het oude of nieuwe evenwicht. Een weerbare en veerkrachtige samenleving vraagt iets van iedere burger, elk bedrijf, elke (maatschappelijke) organisatie en van iedere overheidsinstantie. We ondersteunen onze omgeving bij het behalen van ieders weerbaarheidsopgave.
2. Weerbare en toekomstige crisisorganisatie: We werken verder aan een weerbare en toekomstige crisisorganisatie die in staat is om snel te schakelen, ongeacht de aard of omvang van de crisis. Hiervoor is een crisisorganisatie nodig die haar werk kan continueren in tijden van langdurige crisis.
3. Netwerkimpuls: We versterken en onderhouden een krachtig netwerk met onze belangrijkste partners, gebaseerd op transparantie, wederzijds vertrouwen en gezamenlijke verantwoordelijkheid.
4. Kwaliteitsimpuls: We verbeteren onze kwaliteit door bewuster, planmatiger en professioneler te werken, met een cyclische en datagedreven aanpak die zorgt voor inzicht en sturing op alle processen. Deze ontwikkeling versterkt ons fundament voor verdere verbetering.

1.2 Wat gaan we doen om dit te bereiken?

Ten behoeve van de doelstellingen zetten we in op de volgende activiteiten:

1. Weerbare samenleving

Het programma Weerbaarheid VGGM, dat eind 2025 is gestart, krijgt ook in 2027 een vervolg. Bijvoorbeeld door het geleerde uit de pilot noodsteunpunten mee te nemen in de verdere uitrol van meer noodsteunpunten. In 2026 wordt een verkenning gedaan naar de meerwaarde en haalbaarheid van een Risk Factory voor onze regio, waarbij afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek in 2027 mogelijk een vervolg wordt gegeven. Daarnaast versterkt de GHOR, samen met haar

zorgpartners, de continuïteit en veerkracht van de Nederlandse zorg, in lijn met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Tot slot ondersteunt Bevolkingszorg onze gemeenten in de uitvoering van de gemeentelijke weerbaarheidsopgave.

2. Weerbare en toekomstige crisisorganisatie

We zetten de ingezette koers voort waarbij we werken aan het verhogen van onze slagkracht, ons uithoudingsvermogen en de continuïteit van onze crisisorganisatie. Hiervoor werken we aan het robuust inrichten van onze piketten en borgen we de 24/7 beschikbaarheid van middelen en voorzieningen om onze taken ook onder moeilijke omstandigheden voort te zetten. We gaan ons nieuwe Regionaal Crisisplan implementeren waarin meer aandacht is voor langdurige en sluimerende crisis. Ook investeren we in de vakbekwaamheid van onze mensen in relatie tot langdurige en sluimerende crises. In het licht van onze weerbaarheidsopgave controleren we bestaande planvorming op toepasbaarheid en ontwikkelen we zo nodig nieuwe.

3. Netwerkimpuls

In 2026 stellen we een visie netwerkmanagement vast. Deze gaan we in 2027 implementeren binnen de afdeling en de netwerken van de GHOR, Bevolkingszorg en Crisisbeheersing. Als onderdeel daarvan houden we continu verbinding met onze partners en werken we proactief samen met crisispartners, medeoverheden, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Ook organiseren we netwerkbijeenkomsten om het netwerk te onderhouden en actualiseren we onze samenwerkings-convenanten wanneer nodig.

4. Kwaliteitsimpuls

In 2027 implementeren we de hernieuwde afspraken uit het convenant Bevolkingszorg. Daarnaast voeren we het Uitvoeringsplan Bevolkingszorg 2027-2028 uit. In de Visie Bevolkingszorg 2027-2030 hebben we vastgelegd om te gaan werken in lijn met de landelijke afspraken die zijn vastgelegd binnen het programma Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg. We gaan werken aan de implementatie van die afspraken. Eveneens gaan we aan de slag met het doorontwikkelen van ons evaluatieproces o.a. door het implementeren van TRM (Team Resource Management) en verbeteren van evaluaties van oefeningen en inzetten.

Tot slot zetten we project om de verhuizing van de afdeling crisisbeheersing en de crisisruimtes te verhuizen naar een nieuwe werklocatie voort.

1.3 Hoe meten we of ons doel is bereikt?

Wij meten het behalen van onze doelen op de volgende wijzen:

1. We monitoren meerdere malen per jaar de voortgang van het jaarplan Crisisbeheersing en sturen deze bij wanneer nodig.
2. Kwaliteit crisisorganisatie: We rapporteren aan de inspectie justitie en veiligheid onze operationele prestaties.
3. Sociale veiligheid en goed werkgeverschap: We monitoren periodiek het werkplezier op de afdeling. We monitoren ziekteverzuim en in- en uitstroom.

1.4 Risico's en beheersmaatregelen

Blijvende spagaat tussen financiering en taakstelling. We maken keuzes tussen investeren en het behouden van het bestaande niveau.

Met betrekking tot werkdruk en welzijn hebben we blijvende aandacht nodig voor sociale veiligheid en nazorg.

1.5 Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Veiligheidsregio taken	3.896	4.121	4.567	6.267	6.267	6.306	6.346
GHOR	1.539	1.818	1.885	1.921	1.921	1.921	1.921
Bevolkingszorg	727	745	756	787	787	787	787
Lasten	**6.162**	**6.683**	**7.208**	**8.975**	**8.975**	**9.014**	**9.054**
Gemeentelijke bijdrage	4.574	4.809	4.535	4.700	4.700	4.700	4.700
Rijksbijdragen	3.680	3.373	4.066	5.713	5.713	5.752	5.792
Overige baten	8	0	0	0	0	0	0
Baten	**8.262**	**8.181**	**8.601**	**10.413**	**10.413**	**10.452**	**10.492**
Doorbelasting	-1.460	-1.498	-1.394	-1.438	-1.438	-1.438	-1.438
Resultaat voor bestemming	**640**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	-410	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**230**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**230**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2. Programma Brandweer

Het programma Brandweer bestaat uit de afdelingen Brandweerzorg en Risicobeheersing.

Brandweerzorg richt zich op het werk van de brandweer tijdens incidenten. De belangrijkste activiteiten zijn:

- Het voorbereiden op branden en andere noodsituaties;
- Het bestrijden van branden;
- Het verlenen van hulp bij ongevallen.

Deze afdeling zorgt ervoor dat onze brandweer snel, veilig en effectief kan optreden wanneer dat nodig is.

Risicobeheersing richt zich op het versterken van een veilige en gezonde leefomgeving. De belangrijkste doelen zijn:

- Mensen helpen beschermen tegen risico's in hun omgeving;
- Inwoners en organisaties stimuleren om veilig en gezond te handelen;
- Zorgen voor goede voorwaarden voor hulpdiensten, zodat zij hun werk veilig kunnen uitvoeren, bijvoorbeeld door advies over gebouwveiligheid en bereikbaarheid;
- Op deze manier draagt Risicobeheersing bij aan het verminderen van risico's en het vergroten van de veiligheid in onze regio.

2.1 Pijler Brandweerzorg

Wat willen we bereiken?

Ons beleidsdoel is het zorgen voor goede en toekomstbestendige brandweerzorg. We willen dat inwoners en organisaties op ons kunnen vertrouwen en onze hulpverlening waarderen.
De komende jaren wil brandweerzorg haar wettelijke taken goed blijven uitvoeren en meegaan met veranderingen in de samenleving. Dit betekent onder andere dat wij:

- 24 uur per dag, 7 dagen per week brandweerzorg en hulpverlening bieden;
- werken met goed opgeleide medewerkers en passend materieel;
- bouwen aan een sterke en flexibele organisatie die kan omgaan met belangrijke risico's die vanwege de combinatie kans x effect hoog op onze lijst staan, zoals natuurbranden en de energietransitie;
- aandacht hebben voor ontwikkelingen rond de weerbaarheid van de samenleving en ons richten op het waarborgen van onze eigen continuïteit, zodat wij ook bij langdurige incidenten of uitval van vitale infrastructuur inzetbaar blijven.

Door onze mensen en middelen slim en efficiënt in te zetten, willen wij de veiligheid en gezondheid van de inwoners van Gelderland-Midden beschermen.

Om dit beleidsdoel te bereiken, willen wij een toekomstbestendige organisatie zijn. Een organisatie die meebeweegt met maatschappelijke ontwikkelingen en goed kan inspelen op nieuwe vragen en uitdagingen.

Wat gaan we doen om dit te bereiken?

We moeten meebewegen met landelijke en regionale ontwikkelingen. Daarbij blijven we werken volgens de wettelijke regels, maar leggen we meer nadruk op echte risico's, goede samenwerking, passende opleidingen en goed werkgeverschap.

Roosterproblematiek
In de cao zijn bepalingen opgenomen ten aanzien van verlofsparen. Medewerkers kunnen verlofuren sparen om deze later in te zetten voor bijvoorbeeld een sabbatical, opleiding of eerder stoppen met werken (verlofspaarregeling). We merken bij de roosterfuncties dat dit leidt tot uitdagingen in de planning en dat we vaker te maken krijgen met (externe) vervangingskosten wat een kostenverhogend effect heeft (€ 100.000).

Een flexibele en slagvaardige brandweer
We bouwen aan een brandweer die snel kan schakelen en goed is voorbereid op grote en langdurige incidenten. Elke veiligheidsregio stemt mensen en middelen af op de behoefte in de regio dat doen wij door te kijken naar ons eigen materiaal spreidingsplan. Bij grotere en meer complexe incidenten doen veiligheidsregio's een beroep op elkaar (GBO-SO). We werken samen met andere regio's, zodat we elkaar kunnen ondersteunen wanneer dat nodig is. Nieuwe middelen, zoals drones, helpen ons om incidenten beter, sneller en veiliger te bestrijden.

Daarnaast leveren wij een actieve bijdrage aan een weerbare samenleving. We denken mee over en ondersteunen bij noodsteunpunten en andere vormen van hulp aan inwoners bij langdurige verstoringen, zoals stroomuitval of extreme weersomstandigheden. Tegelijk kijken we kritisch naar onze eigen continuïteit. We bereiden ons voor op uitval van vitale infrastructuur, zoals elektriciteit, communicatie en ICT, zodat de brandweer ook onder deze omstandigheden operationeel en betrouwbaar kan blijven.

Vakmanschap, leren en opleiden
Vakmanschap is een belangrijke voorwaarde voor een toekomstbestendige brandweer. Daarom blijven we investeren in het leren en ontwikkelen van onze medewerkers. We leren van eigen brandonderzoek, evaluaties van inzetten en oefeningen en van landelijke ontwikkelingen.

Samen met alle andere veiligheidsregio's werken we landelijk aan een nieuw en flexibel opleidingssysteem. Dit systeem sluit beter aan op de praktijk en op de risico's van deze tijd. De wijzigingen beogen een modernere, praktijkgerichte opleiding. De vernieuwing van de manschap opleidingen en de invoering en integratie van nieuwe technieken in de opleiding werken kostenverhogend. Op deze wijze zorgen we ervoor dat brandweerpersoneel goed voorbereid is op verschillende en steeds complexere incidenten, zoals branden, ongevallen en natuurgeweld, en hun vak veilig en professioneel kunnen blijven uitvoeren. De kosten worden opgenomen in de Kaderbrief 2028.

Toekomstig werkgeverschap
Binnen onze organisatie blijven we investeren in goed werkgeverschap. We werken aan verbinding en vertrouwen en zorgen voor sociale veiligheid en een veilige werkomgeving. Dit betekent blijvende aandacht voor gezondheid, veiligheid en werkplezier van onze medewerkers.

We voeren de Regeling erkenning en aanspraken PTSS als beroepsziekte in. De kosten hiervan komen voor rekening van de veiligheidsregio. Hiermee erkennen we de impact van ingrijpende incidenten en zorgen we voor goede ondersteuning en nazorg.

Daarnaast blijft het behoud van vrijwilligers, vooral in de dagsituatie, een belangrijk aandachtspunt. Via het programma Goed Werkgeverschap werken we aan passende ondersteuning, duidelijke afspraken en een goede balans tussen werk, privé en brandweerwerk.

We zetten in op meer diversiteit, minder administratieve lasten en betere ondersteuning van onze medewerkers. Zo bouwen we aan een sterke, veerkrachtige en toekomstbestendige organisatie waarin mensen veilig en met plezier kunnen werken.

Hoe meten we of ons doel is bereikt

Wij meten het behalen van onze doelen met de volgende indicatoren:

1. Kwaliteit en beschikbaarheid van brandweerzorg
   - Het percentage inzetten waarbij de opkomsttijd wordt gehaald (dekkingsplan)
   - De beschikbaarheid van personeel en materieel per post
2. Vakbekwaamheid en opleiding
   - Het percentage medewerkers dat voldoet aan de opleidings- en oefennormen
   - Deelname aan trainingen, oefeningen en bijscholing
   - Evaluaties van oefeningen en inzetten (geleerde lessen)
   - Evaluaties van grootschalige en langdurige incidenten
3. Veilig en goed werkgeverschap
   - In- en uitstroom van onze medewerkers
   - Het ziekteverzuim en het gebruik van nazorg en ondersteuning
   - Meldingen en opvolging van sociale en fysieke veiligheid
4. Tevredenheid van inwoners en partners
   - Klanttevredenheid over brandweerzorg

Risico's

Bij het uitvoeren van onze brandweerzorg zien wij in 2027 een aantal risico's, onzekerheden en knelpunten die invloed kunnen hebben op het behalen van onze doelen.

1. Personeel en beschikbaarheid:

- Tekort aan (vooral overdag beschikbare) vrijwilligers door vergrijzing, uitstroom en de lastige combinatie met werk en privé;
- Druk op inzetbaarheid bij langdurige of gelijktijdige incidenten;
- Tweede loopbaanbeleid repressieve beroepsbrandweer, nieuw beleid is nog niet bekend.

De beheersmaatregelen richten zich op doorontwikkeling van het programma Goed Werkgeverschap en Veilig Werkklimaat. We focus onze wervingscampagne op doelgroepen die overdag beschikbaar zijn. Bij grote incidenten zetten we vroegtijdig in op aflossing eventueel met hulp van buiten de regio.

2. Toenemende en veranderende risico's:

- Meer natuurbranden door droogte en klimaatverandering;
- Nieuwe risico's door de energietransitie, zoals batterijen en zonnepanelen en complexere incidenten door hoogbouw en verdichte steden;
- Onzekerheid over toekomstige wet- en regelgeving.

De beheersmaatregelen richten zich op het versterken van vakinhoudelijke kennis, samenwerking tussen regio's en operationele voorbereidingen en ontwikkelen van - en trainen op - specialistische risico-onderwerpen. We bereiden ons voor op toekomstige wet- en regelgeving via monitoring van ontwikkelingen.

3. Financiële druk:

- Stijgende kosten voor materieel, onderhoud, trainingen en opleidingen;
- De beperkte financiële ruimte bij gemeenten en regio kan in de nabije toekomst tot keuzes leiden tussen het behouden van het bestaande brandweerniveau of het investeren in noodzakelijke vernieuwingen;
- De impact van eventueel benodigde PFAS-maatregelen voor mens en milieu is nog niet bekend.

De beheersmaatregelen richten zich op kostenbeheersing via regionale bundeling van inkooptrajecten en gezamenlijke aanbestedingen met andere veiligheidsregio's. Verder bieden we een transparante onderbouwing van budgetbehoeften, financiële knelpunten en realistische keuzemogelijkheden. Voor het onderwerp PFAS volgen we de landelijke ontwikkelingen.

4. Opleiding en vakbekwaamheid:

- Overgang naar een nieuw opleidingsstelsel kost tijd en capaciteit;
- Moeilijk om iedereen tijdig op te leiden naast de dagelijkse inzet;
- Behoefte aan extra training voor nieuwe en specialistische risico's.

De risico's rond opleiding en vakbekwaamheid beheersen we door de overgang naar het nieuwe opleidingsstelsel gefaseerd en planmatig te organiseren. Oefenmomenten spreiden we beter en we ontwikkelen extra capaciteit en specialistische trainingen voor nieuwe en complexe risico's.

5. Samenwerking en afhankelijkheden:

- Afhankelijkheid van samenwerking met andere regio's en partners;
- Verschillen in werkwijzen en tempo tussen organisaties;
- Onzekerheden rond landelijke ontwikkelingen en besluiten.

De beheersmaatregelen richten zich op het versterken en structureren van de samenwerking met regio's. We stemmen de werkzaamheden met elkaar af. We blijven de landelijke ontwikkelingen volgen door actief te monitoren.

6. Techniek en systemen:

- Overgang naar een nieuw communicatiesysteem na C2000;
- Kwetsbaarheid van digitale systemen en informatieveiligheid.

De beheersmaatregelen richten zich op een zorgvuldige overgang naar het nieuwe communicatiesysteem en het versterken van onze digitale weerbaarheid door samenwerking met ICT-partners en andere veiligheidsregio's. Hierbij moet ook rekening gehouden worden met stijgende kosten voor techniek en beheer.

7. Werkdruk en welzijn:

- Toenemende fysieke en mentale belasting van medewerkers met mogelijke uitval door stress of ingrijpende incidenten;
- Blijvende aandacht nodig voor sociale veiligheid en nazorg;

De beheersmaatregelen richten zich op het beperken van fysieke en mentale belasting, het vroegtijdig ondersteunen van medewerkers bij stress en na incidenten en het structureel borgen van sociale veiligheid en goede nazorg via het programma Goed Werkgeverschap en Veilig Werkklimaat.

2.2 Pijler Risicobeheersing

Wat willen we bereiken?

Ons beleidsdoel is bijdragen aan een veilige en gezonde leefomgeving. Dit doen we door:

- Risico's in de leefomgeving zichtbaar te maken;
- Maatregelen te adviseren om deze risico's te verkleinen;
- Inwoners te stimuleren veilig & gezond te leven;
- Voorwaarden te scheppen voor veilig repressief optreden.

Onze maatschappelijke basis hiervoor ligt enerzijds in de Omgevingswet (art. 1.3): "*bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving*" anderzijds in de Wet veiligheidsregio's (art. 3) met de volgende opdracht*: "het voorkomen en beperken van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en het beperken van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand".* Het vierde punt onder ons beleidsdoel komt logischerwijze voort uit goed werkgeverschap voor onze repressieve collega's; ook volgens de zorgplicht vanuit de Arbowet en onze Risico-inventarisatie en -evaluatie.

Om deze beleidsdoelen te realiseren, willen we een toekomstbestendige organisatie zijn, meebewegen met de maatschappelijke ontwikkelingen en optimaal inspelen op de vragen die spelen. Kortom, een expertisecentrum zijn met een stevige netwerkpositie dat risicogericht en datagestuurd werkt.

Wat gaan we doen om dit te bereiken?

We werken in een zestal taakvelden (brandveiligheid, omgevingsveiligheid, industriële veiligheid, brandveilig leven, informatievoorziening, beleid en ondersteuning) aan de volgende activiteiten:

- We adviseren om goede afwegingen te kunnen maken bij het inrichten van de omgeving, gericht op omgevingsveiligheid, infrastructuur, beleidsmatig bij ontwikkeling van omgevingsvisie- en plannen. Ook in het proces van vergunningverlening, gericht op bouwen, evenementen en milieubelastende activiteiten. Daarbij krijgt het aspect fysieke veiligheid vorm of wordt tenminste meegewogen;
- We houden toezicht op bouwwerken of evenementen waarop we hebben geadviseerd, op het brandveilig gebruik van met name kwetsbare doelgroepen (bijvoorbeeld zorggebouwen, wonen voor zorg en bijeenkomstgebouwen), op wettelijke geëiste brandmeldinstallaties met het oog op nodeloze brandmeldingen en bij bedrijven met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen (Seveso instellingen en risicorelevante bedrijven);
- We creëren, onder de noemer Brandveilig leven, meer bewustzijn en handelingsperspectief over veiligheid bij ketenpartners, instellingen, bedrijven en burgers, met behulp van kennisdeling en gedragsbeïnvloeding;
- We investeren in informatievoorziening met systemen, (brand)risicoprofiel, dashboards en functioneel beheer ter ondersteuning van onze primaire processen en voor Repressieve ObjectInformatie (ROI). Naast ROI delen we ook langs andere wegen, structureel kennis en informatie met onze repressieve collega's, zodat zij een goed beeld van de restrisico's hebben met bijbehorend handelingsperspectief voor een veilig repressief optreden.
- We investeren in diverse ondersteunende processen, zoals netwerkmanagement, beleidsontwikkeling en het verder ontwikkelen van ons vakgebied op regionaal, Oost-5- en landelijk niveau.
- Met de uitvoering van ons meerjarenbeleidsplan Risicobeheersing (2025-2028) geven we klimaatverandering en natuurbrandbeheersing extra aandacht. Daarnaast blijven we ook aan eerdere thema's (energietransitie en verstedelijking) werken.

Naast deze reguliere werkzaamheden starten we een aantal projecten en ronden eerder gestarte projecten af:

- De aanbesteding van ons zaaksysteem in 2026 kan leiden tot een contractpartij die een geheel nieuw zaaksysteem levert. In dat geval volgt implementatie hiervan in 2027, inclusief de migratie van de data.
- We werken het thema Klimaatverandering en natuurbandbeheersing verder uit in een risicobeeld, integrale strategie en een pilot. Daarnaast ontwikkelen we ons verder als lerende organisatie.
- Doorontwikkeling van het brandrisicoprofiel, zodat risico's zoals natuurbranden en stadsverdichting (nog) beter in beeld komen voor onze advisering én voor de voorbereiding op het repressieve brandweeroptreden.
- Afronding van de inhaalslag meldingen van de nieuwe gebruiksfunctie wonen voor zorg. En opname hiervan in de reguliere toezichtcyclus.
- Spoor 1 van het programma gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing in Gelderland loopt medio 2026 af. De brandweer monitort hiervan de resultaten. Het is van belang dat de maatregelen voor de kwetsbare objecten en voorzieningen in-het natuurgebied (zoals recreatiebedrijven of vitale infrastructuur) in stand blijven. Borging hiervan vraagt om een structurele investering van € 150.000 (in 2027 wordt dit bedrag incidenteel gefinancierd via de reserve Rijksbijdrage). Natuurbranden komen vaker voor. Het Rijk maakt daarom nieuwe regels, waardoor veiligheidsregio's risico's beter moeten analyseren en meer moeten samenwerken.

Hoe meten we of ons doel is bereikt?

Anders dan bij incidentbestrijding het geval is, werkt risicobeheersing aan onzichtbare veiligheid: voorkomen en beperken kun je zelden beetpakken. Bovendien wordt het complex van fysieke veiligheid door zoveel factoren beïnvloed dat we niet kunnen aantonen dat verbeteringen een direct gevolg zijn van onze inspanningen. Aan de andere kant zijn we een van de veiligste landen ter wereld. En dat komt óók doordat we investeren in die onzichtbare veiligheid.

Onze indicatoren om bij te dragen aan het realiseren van een gezonde en veilige leefomgeving zijn daarom vooral outputgericht:

- Aantal adviezen dat we hebben gegeven en op welk aspect of welk risico deze adviezen betrekking hebben;
- Aantal toezichtmomenten die we gehouden en bij welke kwetsbare doelgroepen, risicovolle bedrijven of organisaties die nodeloze brandmeldingen veroorzaken we dat gedaan hebben;
- Aantal acties/interventies die we hebben gedaan om brandveilig leven te stimuleren in onze regio;
- Aantal updates en nieuwe repressieve objectinformatie en andere informatieproducten die de primaire processen en/of projecten ondersteunen;
- Welke inspanningen hebben we verricht om ons netwerk te versterken, onze kennis te delen of (nieuwe) risico's beter in beeld te krijgen.

2.3 Risico's en beheersmaatregelen

Bij het uitvoeren van Risicobeheersing zien wij in 2027 een aantal risico's, onzekerheden en knelpunten die invloed kunnen hebben op het behalen van onze doelen.

1. Personeel
   - Knelpunt: voortdurende mutaties in ons personeelsbestand, gecombineerd met arbeidsmarktkrapte voor hooggekwalificeerd personeel met specifieke deskundigheid.
   - Beheersmaatregelen: het versneld intern laten doorstromen van collega's, het – waar passend – werven van minder hooggekwalificeerd personeel, het inzetten van creatievere wervingsstrategieën en het, indien noodzakelijk, accepteren dat we bepaalde werkzaamheden niet kunnen uitvoeren.
2. Transitie veiligheidsrisico's
   - Knelpunt: maatschappelijke opgaven zoals energietransitie en klimaatverandering stellen ons voor risico's die nog niet duidelijk zijn en in beweging blijven.
   - Beheersmaatregelen: blijvend investeren in leren, onder meer in Oost5-verband en landelijk, en de kennis daaruit delen en gebruiken in de eigen regio. En accepteren dat we soms moeten adviseren onder onzekerheid omdat het beeld van het risico nog niet helemaal duidelijk is.
3. Opleiding en vakbekwaamheid
   - Knelpunt: de voortdurende personeelsmutaties zorgen ervoor dat we 10 - 15% van onze collega's in opleiding hebben. Deze zijn dan niet volledig inzetbaar. Ook na de opleiding moeten zij (vaak) het vak nog beter leren en zullen begeleiding nodig hebben.
   - Beheersmaatregelen: bij de werving ervaren beroepsbeoefenaren aantrekken. Feit is dat dit niet altijd lukt. We moeten accepteren dat nieuwe collega's, ondanks opleiding en begeleiding, tijd nodig hebben om het vak in de vingers te krijgen.
4. Datagestuurd werken
   - Knelpunt: een meer professionele benadering van veiligheidsrisico's vereist dat dit is onderbouwd op basis van data. De maatschappelijke opgaven zijn nog zo zeer in beweging dat hier vaak nog geen (bruikbare) data over beschikbaar zijn, laat staan over de risico's die daarmee gepaard gaan.
   - Beheersmaatregelen: we geven de informatievoorziening steeds meer positie zodat we meer oog hebben voor wat hierbij komt kijken. Van daaruit zetten we stappen om de data die we hebben te verrijken en data te zoeken bij de risico's van de maatschappelijke opgaven. En ook hier moeten we leren accepteren dat data (over risico's) nog niet beschikbaar zijn.
5. Financiële druk
   - Knelpunt: beperkte financiële ruimte bij gemeenten en regio, terwijl investeringen nodig zijn om in een veranderende maatschappij de nieuwe risico's te kunnen duiden met behoud van het beeld en de aanpak van bestaande risico's.
   - Beheersmaatregelen: de ontwikkelingen en risico's duiden en zo tijdig mogelijk aangeven wat de financiële gevolgen zijn van een adequate aanpak van deze risico's; op basis daarvan heldere voorstellen doen.
6. Samenwerking en afhankelijkheden
   - Knelpunt: afhankelijkheid van samenwerking met gemeentelijke afdelingen, omgevingsdiensten en verschillende maatschappelijke partners (zorginstellingen, woningcorporaties, etc.) waarbij verschillen bestaan in werkwijze, prioritering en tempo.
   - Beheersmaatregelen: we investeren op verschillende niveaus en langs meerdere wegen in de relatie met al deze belangrijke partners. Met specifiek aandacht voor de Omgevingsdienst Groene Metropool, die recent ontstaan is uit de fusie van ODRA–ODRN.

7. Techniek en systemen

- Knelpunt: we worden steeds meer afhankelijk van techniek en systemen. Een voor ons belangrijk systeem is het zaaksysteem waarin veel werk wordt afgehandeld en opgeslagen. Overgang naar een nieuw zaaksysteem biedt onzekerheden.
- Beheersmaatregelen: aanbesteding van het zaaksysteem in een projectmatige en professionele aanpak volgens de regels afhandelen. Een dergelijke aanpak ook hanteren voor de implementatiefase, wanneer de aanbesteding leidt tot een geheel nieuw systeem.

2.4 Pijler meldkamer

De activiteiten met betrekking tot de meldkamer hebben betrekking op het ontvangen van noodmeldingen van burgers of professionals en het alarmeren van eenheden in de regio.

Landelijke meldkamersamenwerking Apeldoorn

De meldkamer activiteiten worden gezamenlijk met de Veiligheidsregio's Gelderland Zuid, Noord en Oost-Gelderland, IJsselland en Twente uitgevoerd vanuit de meldkamer Oost-Nederland in Apeldoorn.

De brandweerfunctie binnen de meldkamer in Apeldoorn wordt uitgevoerd door Veiligheidsregio Noord en Oost-Gelderland. Samenwerkingsafspraken tussen de vijf veiligheidsregio's zijn gemaakt om te zorgen dat de brandweerfunctie voor het hele gebied uniform wordt uitgevoerd. Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland verrekent de kosten voor de meldkamerfunctie brandweer met de andere veiligheidsregio's op basis van inwoneraantal. De begrote kosten voor VGGM passen binnen het bestaande financieel kader.

2.5 Wat mag het programma Brandweer kosten?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Brandweerzorg	39.430	38.690	39.625	40.312	39.962	39.962	39.962
Risicobeheersing	5.583	5.870	5.876	6.071	5.970	5.970	5.970
Meldkamer	1.152	1.231	1.198	1.198	1.198	1.198	1.198
Lasten	**46.165**	**45.790**	**46.699**	**47.581**	**47.130**	**47.130**	**47.130**
Gemeentelijke bijdrage	51.281	53.503	53.777	55.487	55.772	55.772	55.772
Lokaal aanbod	208	286	286	295	295	295	295
Rijksbijdragen	7.198	5.959	6.677	6.677	6.677	6.677	6.677
Overige baten	877	487	421	433	433	433	433
Baten	**59.563**	**60.235**	**61.162**	**62.892**	**63.178**	**63.178**	**63.178**
Doorbelasting	-13.727	-14.688	-14.856	-15.762	-16.048	-16.048	-16.048
Resultaat voor bestemming	**-329**	**-244**	**-394**	**-451**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	-453	244	394	451	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-782**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-782**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3. Programma GGD

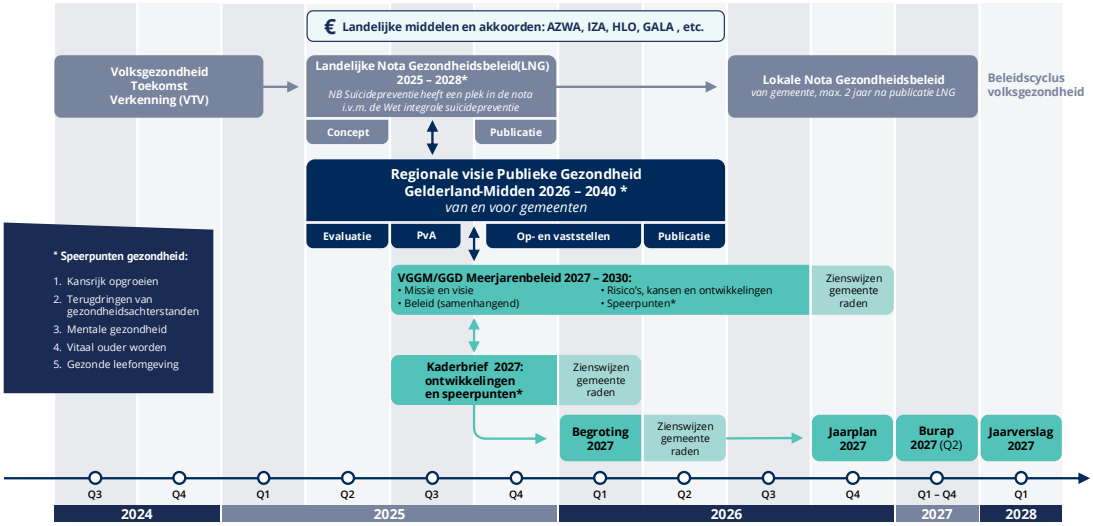
Het programma GGD bevat de activiteiten gericht op de gezondheidsbeschermende, gezondheidsbewakende en gezondheidsbevorderende maatregelen voor de bevolking of specifieke groepen daaruit, waaronder het voorkomen en het vroegtijdig opsporen van ziekten.

De GGD heeft een aantal wettelijke taken die hoofdzakelijk zijn gebaseerd op de Wet publieke gezondheid (Wpg). Daarnaast voert de GGD-taken uit vanuit andere wettelijke taken, zoals de Wet verplichte geestelijke Gezondheidszorg (Wvggz), de Wet kinderopvang, Warenwetbesluit, Wet op de lijkbezorging en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Het GGD-programma valt uiteen in 2 afdelingen, namelijk de afdeling algemene gezondheidszorg (AGZ; inclusief onderzoek, informatie en advies) en de afdeling jeugdgezondheidszorg (JGZ). De afdelingen van de GGD werken steeds meer samen, op weg naar één GGD. Zodat we voor inwoners, gemeenten en samenwerkingspartners één partij zijn die integraal, vanuit het domein Publieke Gezondheid, haar bijdrage levert.

In de Kaderbrief 2027 zijn bij het thema gezondheid onze ontwikkelingen, speerpunten en aandachtspunten opgenomen. Deze zijn volledig in lijn met Landelijke Nota Gezondheidsbeleid 2025 – 2028, de (concept) regionale visie Publieke Gezondheid Gelderland-Midden 2026 – 2040 en sluiten aan bij de opgaven die het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) en het programma IZA/GALA beschrijven. Onderstaand overzicht geeft de samenhang weer.

Naar een Regionale visie Publieke Gezondheid

Het kabinet heeft in het coalitieakkoord 'Aan de slag' aandacht voor een gezonde en weerbare samenleving, een gezonde leefomgeving, het programma Kansrijke start en het verhogen van de vaccinatiegraad (medische preventie). In het coalitieakkoord zijn tot en met 2035 middelen gereserveerd om de intensiveringen van het AZWA uit te voeren.

3.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

In de Kaderbrief 2027 heeft de GGD vijf speerpunten geformuleerd, aangevuld met een aantal aandachtspunten. In dit hoofdstuk lichten we de voorgenomen activiteiten in 2027 per speer- en aandachtspunt toe.

Speerpunt Kansrijk opgroeien

De gezondheid en het welzijn van onze jeugd vormen de basis voor een sterke en veerkrachtige samenleving. Een goede start in het leven, veilige opgroeiomstandigheden en passende ondersteuning zijn essentieel om jeugdigen de kansen te bieden die zij verdienen. Wij richten onze activiteiten met name op een structurele verankering van de ketenaanpak Kansrijke Start, het voorkomen en terugdringen van overgewicht en Nu Niet Zwanger.

Structurele verankering ketenaanpak Kansrijke Start

Wat gaan we doen?

Kansrijke Start is sinds 2026 structureel geborgd binnen de regionale preventieaanpak en richt zich op het tijdig ondersteunen van (toekomstige) ouders in mogelijk kwetsbare situaties. Het doel is om gezondheidsachterstanden zo vroeg mogelijk te voorkomen en ieder kind een zo goed mogelijke start te geven.

De JGZ vervult binnen Kansrijke Start een centrale rol als uitvoerende en verbindende partner en werkt nauw samen met partners op het snijvlak van het sociaal en medisch domein. In 2027 ligt de focus op het bestendigen van de werkwijze, het versterken van de regionale samenwerking en het borgen van de uitvoering binnen de reguliere processen.

Hoe meten we of ons doel is bereikt?

- Het percentage prenatale huisbezoeken ligt regionaal gemiddeld op 8%.
- In minimaal 75% van de regiogemeenten vindt structureel een multidisciplinair overleg (MDO) Kansrijke Start plaats.
- Ten minste 80% van de ingekochte trajecten voor Stevig Ouderschap en VoorZorg worden gerealiseerd in de regio.

Voorkomen en terugdringen van overgewicht

Wat willen we bereiken?

Overgewicht bij kinderen en jongeren blijft een belangrijk volksgezondheidsvraagstuk. Door vragen van gemeenten en de zorgverzekeraar wordt onderzocht of de rol van Centrale Zorgverlener binnen ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht door de JGZ uitgevoerd kan worden.

Wat gaan we doen?

In 2027 richt de inzet zich op het versterken van de ketenaanpak en het verkennen van een structurele positionering van de JGZ binnen deze aanpak. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar uitvoerbaarheid, rolverdeling en financiering, in afstemming met gemeenten en ketenpartners.

Hoe meten we of ons doel is bereikt?

Uitgewerkte rollen en taken van JGZ als mogelijke Centrale Zorgverlener binnen de regionale ketenaanpak.

Nu Niet Zwanger (NNZ)

Wat willen we bereiken?

De Landelijke Nota Gezondheidsbeleid 2025-2028 wijst op het belang van het structureel inzetten op Nu Niet Zwanger, een basisfunctionaliteit in het AZWA. Hier geven wij als regio invulling aan met financiering uit de inwonersbijdrage, sinds 2026.

Wat gaan we doen?

In 2027 willen het programma stevig lokaal verankeren. We verkrijgen inzicht in het volledige landschap van uitoeringsorganisaties in de regio die de doelgroep bedienen en we blijven het bereik van (nieuwe) organisaties vergroten. We bewaken de kwaliteit van ons aanbod door het aanbieden van themabijeenkomsten, casuistiekbespreking, netwerkdagen en voortgangsgesprekken en het algemeen laagdrempelig beschikbaar zijn voor professionals.

Hoe meten we of ons doel is bereikt?

- In 2027 heeft het NNZ-team met beleidsadviseurs van elke gemeente gesproken over hoe NNZ geborgd kan worden binnen de gemeente en in subsidieafspraken tussen gemeenten en uitvoeringsorganisaties.
- In 2027 worden ten minste vier themabijeenkomsten en casuïstiekbesprekingen aangeboden waar professionals zich op kunnen inschrijven.

Speerpunt terugdringen van gezondheidsachterstanden

Gezondheidsachterstanden[1] zijn een hardnekkig probleem. Doordat persoonlijke omstandigheden, ingrijpende gebeurtenissen of een beperkt netwerk het soms moeilijk maken gezonde keuzes te maken, blijven structurele gezondheidsachterstanden bestaan en worden ze zelfs groter. Om iedereen de kans te geven gezond op te groeien en oud te worden is een brede aanpak nodig op verschillende domeinen die de gezondheid beïnvloeden. Binnen dit groter geheel richten wij onze activiteiten op een sterke sociale basis, betere gezondheidsvaardigheden, een gezonde leefstijl, het bevorderen van seksuele gezondheid en outreachend werken.

Sterke sociale basis, betere gezondheidsvaardigheden en een gezonde leefstijl

Wat willen we bereiken?

In 2027 draagt de GGD bij aan het terugdringen van gezondheidsverschillen door te adviseren over hoe gezonde leefstijl in kwetsbare wijken en voor kwetsbare doelgroepen structureel versterkt kan worden, met expliciete aandacht voor een gezondere fysieke en sociale leefomgeving en gezondheidsvaardigheden.

Wat gaan we doen?

Gemeenten vertalen de regionale ambities t.a.v. het terugdringen van sociaal economische gezondheidsverschillen (SEGV) naar lokaal beleid. De GGD ondersteunt gemeenten bij het vormgeven van hun lokale gezondheidsbeleid op dit terrein, vanuit onze kennis- en adviesrol. Dit doen we dit door inspiratie- en kennissessies te organiseren, data en inspirerende voorbeelden te delen en te adviseren over effectieve aanpakken en interventies.

De GGD adviseert over de uitvoering van de AZWA-doelstellingen D5 (versterken van de samenwerking tussen het zorgdomein en sociaal domein) en D6 (basisvoorzieningen in wijken en buurten op het

[1] In de kaderbrief 2027 was als tweede speerpunt ‘Weerbare en krachtige samenleving’ opgenomen. N.a.v. het verschijnen van de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid 2025 – 2028 eind december 2025 is dit speerpunt geactualiseerd naar ‘Terugdringen van gezondheidsachterstanden’.

gebied van gezondheid, ondersteuning, welzijn en zorg) in gebieden met de grootste gezondheidsachterstanden.

Hoe meten we of ons doel is bereikt?

- Tenminste drie regionale bijeenkomsten waar kennis is gedeeld.
- Alle gemeenten hebben een advies ontvangen.

Versterken Seksuele Gezondheid

Wat willen we bereiken?

In het AZWA staat opgenomen dat er vanaf 2027 geïntensiveerd wordt op de aanvullende soa-zorg en PrEP-zorg door de GGD'en in de Regeling Aanvullende Seksuele Gezondheidszorg (ASG).

Wat gaan we doen?

In 2027 zetten we in op het bevorderen en beschermen van risicogroepen, door:
Soa-zorg voor mensen met een hoger risico op seksueel overdraagbare aandoeningen.
Seksualiteitshulpverlening voor jongeren tot 25 jaar over diverse seksuele gezondheidsonderwerpen.
PrEP-zorg voor personen met een verhoogd risico op hiv.

Hoe meten we of ons doel is bereikt?

Behoud van een stabiel volume SOA, Sense en PrEP consulten.

Outreachend werken zorg en veiligheid

Wat willen we bereiken?

Veel gezondheidsproblemen hebben sociale oorzaken, zoals stress door schulden, eenzaamheid of huisvestingsproblemen. De GGD ziet ook een duidelijke toename van complexe problematiek, waarbij sociale én gezondheidsfactoren samenkomen. Een outreachende houding en het verbinden van de verschillende samenwerkingspartners rond een inwoner is voor de kwetsbare mensen noodzakelijk.

Wat gaan we doen?

De problematiek in de kwetsbare doelgroep en het publieke karakter van de noodzakelijke zorg vraagt om aanwezigheid en bereikbaarheid van de GGD in de wijk. We bieden de kwetsbare mensen die buiten de reguliere zorg vallen, op straat of in opvanglocaties, noodzakelijke psychiatrische zorg aan. We onderzoeken of en hoe een straatpsychiater hierin structureel van toegevoegde waarde blijft. De kwaliteit en continuïteit van onze dienstverlening passen we aan op de toegenomen aantallen en complexiteit van de inwoners. Wij werken samen met ketenpartners toe naar (monitoring van) regionaal aanbod voor kwetsbare inwoners die geen (duidelijke) hulpvraag hebben. We adviseren gemeenten proactief over een effectieve ketenaanpak. Ook zitten we landelijk aan bestuurlijke tafels bij beleidsontwikkeling en zorgen we ervoor dat beleid aansluit op de praktijk. Er is in dit licht draagvlak uitgesproken voor het ontwikkelen van een governance-structuur en (door)ontwikkeling van een landelijke OGGZ-monitor.

Hoe meten we of ons doel is bereikt?

Uitvoeren van een nulmeting van het aantal bereikte kwetsbare inwoners die geen duidelijke hulpvraag hebben.

Speerpunt Mentale gezondheid

Wat willen we bereiken?

Mentale gezondheid is de manier waarop mensen zich verhouden tot zichzelf en tot anderen, en hoe ze omgaan met de uitdagingen in het leven. Mentale problemen hebben niet alleen impact op het persoonlijk leven, maar ook maatschappelijke en economische gevolgen. Mentaal gezonde mensen hebben een betere kwaliteit van leven en suïcide komt onder mentaal gezonde mensen minder voor. Wij richten onze activiteiten op het verbeteren van de mentale gezondheid, met suïcidepreventie als onderdeel, en de ontwikkeling van (landelijke en regionale) kennis- en leernetwerken.

Wat gaan we doen?

Gemeenten vertalen de regionale ambities t.a.v. het mentale gezondheidsbeleid naar lokaal beleid met specifiek aandacht voor aandachtgroepen. De GGD ondersteunt gemeenten bij het vormgeven van hun mentale gezondheidsbeleid, vanuit onze kennis- en adviesrol.

De GGD zorgt ervoor dat het belang van preventie op het netvlies van regionale partners staan (o.a. in de mentale gezondheidsnetwerken). We vullen onze rol in de landelijke en regionale netwerken rondom gezondheid zo in dat we in 2027 een vanzelfsprekende (gespreks)partner zijn.
We ondersteunen de gemeenten bij de opgaven waar zij t.a.v. mentale gezondheid voor staan vanuit onze kennis- en adviesrol door inspiratie- en kennissessies te organiseren, data en inspirerende voorbeelden te delen en te adviseren over effectieve aanpakken en interventies.
In de regio wordt regionaal en lokaal samengewerkt op het terrein van integrale suïcidepreventie. In de regionale visie is integrale suïcidepreventie als regionale opgave gedefinieerd. In 2027 geven we hier invulling aan conform de afspraken die hierover zijn gemaakt in 2026.

Hoe meten we of ons doel is bereikt?

- Een stijging van het aantal regionale netwerken waar we een actieve rol en inbreng hebben ten opzichte van 2026.
- Een stijging van aantal regionale bijeenkomsten waar kennis is gedeeld ten opzichte van 2026.

Speerpunt Vitaal ouder worden

Wat willen we bereiken?

Een belangrijke maatschappelijke verandering voor de volksgezondheid is de vergrijzing, die onze samenleving in hoog tempo verandert. Vitaal ouder worden betekent niet alleen langer leven, maar vooral ook langer gezond, zelfstandig en betekenisvol blijven leven.

Wat gaan we doen?

In 2027 versterkt de GGD de preventieve ouderengezondheid door gezondheidsdata en signalen systematisch te duiden en te vertalen naar concrete handelingsperspectieven voor gemeenten en partners, met nadruk op universele en selectieve preventie (45–70 jaar en risicogroepen).
De GGD levert in 2027 actief duiding van regionale/ lokale data over vitaal ouder worden (o.a. trends, risicogroepen en determinanten) en vertaalt dit naar concrete beleidsadviezen en handelingsperspectieven voor gemeenten.
De GGD organiseert in 2027 minimaal 2 thematische bijeenkomsten / PG-sessies met gemeenten en ketenpartners, gericht op preventie en vroegsignalering (bijvoorbeeld dementiepreventie/dementievriendelijke omgeving, valpreventie, eenzaamheid/mentale veerkracht), met expliciet doel: van kennis naar uitvoering.

Hoe meten we of ons doel is bereikt?

- Minimaal twee georganiseerde PG-sessies / themabijeenkomsten vitaal ouder worden.
- Ten minste vier adviesproducten (duiding/adviesnotitie/factsheet/dashboardduiding) op het thema vitaal ouder worden.

Speerpunt Gezonde leefomgeving

Een gezonde leefomgeving is essentieel voor het welzijn van mensen. Het is een omgeving die uitnodigt tot bewegen, ontmoeting en gezond gedrag, terwijl zij tegelijkertijd bescherming biedt tegen gezondheidsrisico's zoals luchtvervuiling, geluidsoverlast en hittestress. Onze activiteiten in 2027 richten zich met name op het bevorderen van gezonde voedselkeuzes, het stimuleren van beweging en ontmoeting en de fysieke inrichting van de leefomgeving.

Stimuleren van gezonde voedselkeuzes, beweging en ontmoeting

Wat gaan we doen?

In 2027 willen we binnen gemeenten het stimuleren van gezonde voedselkeuzes, beweging en ontmoeting tot speerpunt maken. We betrekken hierbij verschillende domeinen. Zowel de fysieke leefomgeving (inrichting, toegankelijkheid, veiligheid) als de sociale leefomgeving (ontmoetplekken, activiteiten, verenigingsleven) benutten we om gezond en verbonden leven te versterken. We organiseren bijeenkomsten voor diverse ambtenaren waarin we gezamenlijk verkennen wat ieders rol is in deze thema's.

Ook brengen we de belangrijkste aandachtlocaties per gemeente in beeld:

- Waar de aanpak van gezonde voedselomgeving prioriteit heeft, met het maken van een voedseldrukmeter per gemeente of regionaal.
- Waar stimulering van beweging en ontmoeting prioriteit heeft, met een beweeg- en ontmoetkansenkaart per gemeente of regionaal.

Hoe meten we of ons doel is bereikt?

- Minimaal 5 bijeenkomsten met gemeenten en betrokken domeinen.
- Minimaal 6 voedseldrukmeters.
- Minimaal 6 beweeg- en ontmoetkansenkaarten.

Fysieke inrichting van de leefomgeving

Wat willen we bereiken?

Ons doel voor 2027 is dat iedere gemeente gebruik maakt van de GGD-adviezen voor een gezonde fysieke leefomgeving. Naast aandacht voor de bescherming van gezondheid is daarbij ook aandacht voor gezondheidsbevordering.

Wat gaan we doen?

We brengen ons Gebiedsprofiel Gezonde Leefomgeving onder de aandacht bij iedere gemeente, bij zowel het fysieke als sociaal domein. We onderzoeken de bruikbaarheid ervan als instrument voor beleidskeuzes en afwegingen die gemeenten moeten maken. De resultaten hiervan gebruiken we voor de doorontwikkeling van het gebiedsprofiel.

We brengen de noodzaak voor een integrale aanpak van schimmelproblematiek in huurwoningen onder de aandacht bij onze gemeenten. We doen dit door het organiseren van een symposium voor gemeenten en woningcorporaties, ten behoeve van het uitwisselen van kennis. Ook stimuleren wij het

maken van prestatieafspraken tussen gemeenten en woningcorporaties, bijvoorbeeld door het opnemen van een structurele aanpak van schimmelproblematiek.

Hoe meten we of ons doel is bereikt?

- 15 gemeenten maakt gebruik van GGD-adviezen voor een Gezonde Leefomgeving.
- 15 gemeenten heeft actief bijgedragen aan de doorontwikkeling van het gebiedsprofiel Gezonde Leefomgeving.
- Minimaal 4 gemeenten hebben de beschikking over een schimmelexpert.

Vaccineren

Wat willen we bereiken?

In onze regio vraagt het vergroten van de vaccinatiebereidheid bijzondere aandacht. Eind 2025 heeft de Bestuurscommissie Gezondheid expliciet aandacht gevraagd voor vaccineren, met als ambitie om toe te werken naar interventies en aanpakken voor diverse doelgroepen, waarbij we recht doen aan de verschillen in vaccinatiegraad in onze regio.

Wat gaan we doen?

Onze activiteiten in 2026 en 2027 richten zich met name op het ontwikkelen van scenario's voor het leggen van een stevige basis voor een vaccinatieorganisatie in onze regio. Daarbij combineren we verschillende onderdelen, waaronder een versterkte en betrouwbare informatievoorziening, een doelgroepgerichte benadering in samenwerking met sleutelpersonen en mogelijke aansluiting bij bestaande contactmomenten. Alle onderdelen in de aanpak sluiten aan op landelijke en regionale ontwikkelingen én bij de leefwereld van onze inwoners van de regio Gelderland-Midden.

Er komen in 2027 nieuwe (programmatische) vaccins in beeld. Naar verwachting wordt de gordelroosvaccinatie vanaf 2027 landelijk vergoed voor inwoners van 60 jaar en krijgen wij als GGD een rol bij het vaccineren.

Hoe meten we of ons doel is bereikt?

- Overeenstemming over) regionale meerjarenaanpak vaccineren 0-100+
- Eén handboek vaccineren voor GGD-professionals
- Landelijke ontwikkelingen zijn geborgd in huidige vaccinatieorganisatie

Coördinatie Ketenaanpakken

Wat willen we bereiken?

In 2027 positioneert en borgt de GGD haar coördinerende rol in de regionale kennis- en preventie-infrastructuur, met specifieke inzet op de coördinatie van ketenaanpakken.

Wat gaan we doen?

Wij maken duidelijke meerjarige afspraken in de regio en subregio's over rollen, taken en financiering. Hiervoor stellen we een regionaal kader ketenaanpakken op (rollen, governance, prioritering, opdrachtformulering) aansluitend op AZWA/GALA/IZA, wat we ook bestuurlijk afstemmen. Tevens verkennen we hoe de wettelijke verankering van gezondheidstaken van gemeenten kan worden vastgelegd, inclusief de rol van de GGD hierin (regionaal/subregionaal) en werken we dit uit.

Hoe meten we of ons doel is bereikt?

- Vastgesteld regionaal kader voor ketenaanpakken.
- Meerjarige afspraken over ketenaanpakken in de (sub)regio (inhoud en financieel).

JGZ op koers

Wat willen we bereiken?

De JGZ werkt met het programma JGZ op Koers aan een stabiele, wendbare en uitvoerbare jeugdgezondheidszorg. De inzet is gericht op het op orde brengen en houden van de basis, terwijl tegelijkertijd wordt gewerkt aan de JGZ van de toekomst. Het programma kent drie samenhangende ontwikkellijnen:

1. Realistische dienstverlening en financiering.
2. Het versterken van organisatie en personeel.
3. Slimmer werken met data en sturingsinformatie.

Wat gaan we doen?

Ontwikkellijn 1 – Realistische dienstverlening en financiering

Binnen deze ontwikkellijn is in 2026 samen met gemeenten gewerkt aan de herijking van het regionale en lokale JGZ-aanbod. Het aanbod was versnipperd geraakt en is opnieuw ingericht om te komen tot een stabieler, efficiënter en beter uitvoerbaar dienstenpakket.

We gaan aan de slag met het actualiseren van normeringen en we gaan werken met meerjarige afspraken met gemeenten. Dit draagt bij aan meer voorspelbaarheid in inzet, kosten en resultaten. Eventuele financiële consequenties van deze herijking worden betrokken in het proces van de kaderbrief 2028.

Ontwikkellijn 2 – Versterken van organisatie en personeel

In samenhang met de herinrichting van de afdeling JGZ is binnen deze ontwikkellijn ingezet op het verduidelijken van rollen, verantwoordelijkheden en sturingslijnen. De focus ligt op het verkleinen van de span of control, het versterken van integraal management en het creëren van rust en stabiliteit in de organisatie.

In 2027 verschuift de aandacht van implementatie naar borging. De nieuwe structuur, werkwijzen en overlegvormen worden structureel toegepast en waar nodig aangescherpt, met als doel de uitvoerbaarheid te vergroten en leidinggevenden en professionals beter te ondersteunen.

Ontwikkellijn 3 – Slimmer werken met data en sturingsinformatie

In 2027 wordt verder gewerkt aan het ontsluiten en structureren van data, het ontwikkelen van dashboards en het versterken van tactische en operationele sturing door management en teamleiders. Dit gebeurt in lijn met de bredere digitale strategie van VGGM.

Hoe meten we of ons doel is bereikt?

- Er wordt gewerkt met actuele normeringen en bij voorkeur meerjarige afspraken met gemeenten.
- De nieuwe managementstructuur en werkwijzen zijn structureel geborgd.
- Er is een toegankelijk datamodel voor JGZ beschikbaar.
- Management en teamleiders beschikken over actuele rapportages en dashboards voor sturing.

Informatiebeveiliging in de zorg

Wat gaan we doen?

De GGD is per 17 juli 2026 wettelijk verplicht om aantoonbaar te voldoen aan de landelijke norm NEN7510. Het ontwerpen, inrichten en implementeren hiervan vraagt om structurele investeringen en activiteiten op het gebied van informatiebeveiliging en privacy. Daarnaast zien wij een toename in belangrijke werkzaamheden op het gebied van informatiebeveiliging en privacy. Het gaat hierbij om de uitvoering van uiteenlopende DPIA's, maar ook het op een meer professionele manier verwerken van een structureel groter aantal binnenkomende WOO verzoeken.

Hoe meten we of ons doel is bereikt?

Een ingericht en functionerend Information Security Management System (ISMS).

3.2 Risico's en beheersmaatregelen

Toename TBC

TBC-bestrijding is een wettelijke taak op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg) en wordt structureel gefinancierd via het Gemeentefonds. In de afgelopen jaren is de druk op team TBC toegenomen, onder andere als gevolg van een toename van activiteiten op het gebied van het opsporen van TBC en het behandelen van patiënten. In deze begroting is het voorstel opgenomen om extra capaciteit voor artsenzorg en ondersteuning in te zetten (€ 190.000). We blijven TBC opsporen en patiënten behandelen, om verspreiding van TBC te beperken en daarmee de ziektelast te verminderen.

Uitholling dienstenpakket Forensisch Geneeskunde

Het wegvallen van de medische arrestantenzorg (MAZ) zorgt voor een uitholling van het FG-vakgebied en heeft gevolgen voor de (toekomstige) uitvoering van dit taakveld. In 2027 ontwikkelen wij de overige taken van de forensische geneeskunde door en gaan we aan de slag met een verdere taakdifferentiatie op het gebied van Forensisch Medisch Onderzoek (FME) en Forensisch Medisch Kindermishandeling (FMEK).

Aanbesteding Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers

Tot maart 2027 wordt de huidige dienstverlening Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers gecontinueerd. Na deze periode is nog onduidelijk welke partij deze taak zal uitvoeren. Dit brengt onzekerheden met zich mee voor de organisatie. Als JGZ de aanbesteding niet gegund krijgt, kan dit gevolgen hebben voor:

- De continuïteit van dienstverlening.
- De inzet en positionering van personeel in vaste dienst.
- De financiële situatie van de afdeling.

In 2027 wordt daarom ingezet op het voorbereiden van beheersmaatregelen en scenario's, zodat tijdig kan worden bijgestuurd bij wijzigingen in opdracht of financiering.

Borging Toezicht Wmo

De Bestuurscommissie Gezondheid heeft in april 2025 aangegeven de uitvoering van toezicht Wmo voor 2025 en 2026 voort te zetten en de uitvoering vanaf 2025 kostendekkend te financieren. Ook in 2027 blijven wij toezicht Wmo uitvoeren voor gemeenten in de VGGM-regio. In verband met verbetering van regionale, collectieve bestuurlijke sturing en vermindering van administratieve last, voor zowel gemeenten als VGGM, worden de uitvoering en de financieringsafspraken geharmoniseerd voor gemeenten die deze dienstverlening afnemen.

Arbeidsmarkt

Het tekort aan gespecialiseerde arbeidskrachten op de Nederlandse arbeidsmarkt blijft een risico voor de invulling van specifieke GGD-functies, zoals artsen met het profiel jeugd, artsen Maatschappij en Gezondheid (M&G) met profielen infectieziektebestrijding en TBC. We maken het werken als arts bij een GGD zo aantrekkelijk mogelijk en benadrukken bij de werving de unieke maatschappelijke rol, flexibiliteit en opleidingsmogelijkheden die wij als GGD GM bieden.

Covid en infectieziektebestrijding

Voor 2027 zijn in het coalitieakkoord ‘Aan de slag’ geen financiële middelen voor covid opgenomen. Dit betekent dat de GGD GM vanaf 2027 stopt met vaccineren tegen corona. De coalitie investeert bovendien geen middelen in Pandemische Paraatheid. GGD’en kunnen straks niet meer adequaat reageren op nieuwe infectieziektedreigingen, de opsporing daarvan of onverwachte uitbraken. Laat staan dat de GGD’en klaar kunnen staan voor een pandemie. Als het standpunt van het kabinet hierover gaat wijzigen, passen wij onze koers en activiteiten hierop aan.

3.3 Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Jeugdgezondheidszorg	23.823	26.322	26.622	26.472	26.472	26.465	26.447
Algemene gezondheidszorg	21.204	17.051	21.695	19.220	19.195	19.195	19.195
Lasten	**45.026**	**43.372**	**48.317**	**45.691**	**45.666**	**45.659**	**45.641**
Gemeentelijke bijdrage	30.102	33.107	33.107	34.628	34.817	34.817	34.817
Lokaal aanbod	10.554	9.260	10.225	10.536	10.536	10.536	10.536
Rijksbijdragen	4.725	519	3.963	1.587	1.587	1.587	1.587
Overige baten	9.754	9.001	9.370	9.117	9.117	9.117	9.117
Baten	**55.136**	**51.888**	**56.665**	**55.868**	**56.057**	**56.057**	**56.057**
Doorbelasting	-8.188	-8.541	-9.276	-10.202	-10.416	-10.416	-10.416
Resultaat voor bestemming	**1.922**	**-25**	**-927**	**-25**	**-25**	**-18**	**0**
Mutatie reserves	17	25	927	25	25	18	0
Resultaat na bestemming	**1.938**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**1.938**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

4. Programma Ambulancezorg

Het programma Ambulancezorg heeft tot taak om acute en niet-acute zorg te verlenen aan zieken en gewonden. Het programma is opgedeeld in 2 pijlers: mobiele zorg (waaronder de rijdende dienst) en meldkamer en zorgcoördinatie.

4.1 Mobiele zorg

Ambulancezorg Gelderland-Midden (AGM) is verantwoordelijk voor het verlenen van spoedeisende en geplande ambulancezorg in de regio Gelderland-Midden. Wij zorgen 24/7 voor snelle, deskundige en passende zorg aan inwoners met een (acute) medische hulpvraag, uitgevoerd door goed opgeleide ambulancemedewerkers.

Wat willen we bereiken?

1. Zorgdifferentiatie
   AGM zet in op zorgdifferentiatie om ervoor te zorgen dat iedere patiënt de juiste zorg ontvangt, op de juiste plek geleverd, door de juiste zorgverlener.
2. Uitbreiding en continuïteit van de dienstverlening
   Om de toenemende zorgvraag het hoofd te bieden, is uitbreiding van het aantal diensten van de rijdienst noodzakelijk.
3. Huisvesting
   In 2027 wordt uitvoering gegeven aan het strategisch huisvestingsplan. Dit plan is nodig vanwege de verwachte groei van zowel het aantal medewerkers als het wagenpark. Alle posten worden toekomstbestendig ingericht.
4. Doorontwikkeling organisatieonderdeel AGM
   AGM zorgt voor een toekomstbestendige, transparante en doelmatige organisatie inrichting met bijbehorende processen en werkafspraken.

Wat gaan we doen om dit te bereiken?

1. AGM realiseert zorgdifferentiatie door de inzet van verschillende typen ambulancezorg af te stemmen op de specifieke zorgvraag van de patiënt.
2. Om de toenemende zorgvraag te kunnen blijven bedienen, breidt AGM het aantal 8-uurs diensten uit. Deze uitbreiding wordt ondersteund door strategische investeringen in personele capaciteit en de inrichting van toekomstbestendige postlocaties.
3. In lijn met het strategisch huisvestingsplan wordt de huisvesting van AGM toekomstbestendig ingericht. Nieuwe en bestaande postlocaties worden zodanig ontwikkeld dat ze voldoen aan de groeiende vraag, het toenemende wagenpark en moderne eisen van medewerkers. Hierbij wordt ingezet op duurzame, flexibele en goed toegeruste locaties die optimale bedrijfsvoering en snelle inzetbaarheid van ambulances ondersteunen.
4. In werking brengen van de aangepaste (sleutel-)functies, rollen en mandaten, processen en werkafspraken.

Hoe meten we of ons doel is bereikt?

1. Inzicht in de verdeling en toekenning van ritten per type ambulancezorg. Waarbij we via ritevaluaties nagaan of het juiste type ambulancezorg is ingezet.
2. We verhogen stapsgewijs het aantal geplande en gerealiseerde diensten volgens afspraak met de zorgverzekeraars. In 2027 zijn dat er meer dan in 2026.
3. Conform het strategisch huisvestingsplan (2026) werken we aan het aanpassen en vernieuwen van onze ambulanceposten.
4. Conform inrichting- en werkingsplan (2026) ontwikkelen we de organisatie door.

Risico's

AGM voorziet een aantal risico's, waar ze extra aandacht voor heeft. In onderstaande tabel zijn deze uitgewerkt:

Risico	Beheersmaatregel
Onvoldoende (gekwalificeerd) personeel	Duurzame inzetbaarheid bevorderen; maximaal opleiden van nieuwe medewerkers Ambulancebijstandsplan Inhuur derden Meer flexibiliteit tussen inzet van personeel op rijdienst of meldkamer zodat piekuitval intern opgevangen kan worden
Uitval ICT-voorzieningen	Lokaal opslaan/schriftelijk noteren van patiëntdossier
Knelpunten levering van materieel	Maken van onderhoudsafspraken met de leverancier om meerkosten van doorrijden bestaande voertuigen op te vangen Opnieuw plannen levering
Vertraging in zorg door extreme drukte	Uitwijk naar ziekenhuizen buiten de regio, oproep extra personeel
Capaciteitsmanagement niet op orde	Inzetten capaciteitsplanner ('inhouse') Actieve sturing vanuit management en capaciteitsplanning op uitbreiding diensten
Geopolitieke instabiliteit	Voorbereiden van scenario's in crisis- en opschalingsplannen Vergroten van de weerbaarheid Nauwe samenwerking met ketenpartners
Geen beschikbare locaties huisvesting	Blijvend overleg met gemeenten over mogelijkheden van locaties die passen bij een goede spreiding en dekking van onze ambulancezorg.

4.2 Meldkamer en Zorgcoördinatie

AGM levert 24/7 meldkamerzorg via de Meldkamer Ambulancezorg in Apeldoorn. Daar zorgen centralisten voor het beoordelen, triëren en coördineren van meldingen. De meldkamer coördineert en regisseert de inzet van ambulancevoertuigen en biedt, waar passend, deskundig zelfzorgadvies of gerichte doorverwijzing, zodat iedere zorgvraag op het juiste niveau wordt afgehandeld.

Wat willen we bereiken?

1. Zorgdifferentiatie
   AGM zet in op zorgdifferentiatie om ervoor te zorgen dat iedere patiënt de juiste zorg ontvangt, op de juiste plek geleverd, door de juiste zorgverlener.
2. Uitbreiding en continuïteit van de dienstverlening
   Om de toenemende zorgvraag het hoofd te bieden, is uitbreiding van het aantal diensten op de meldkamer noodzakelijk. Deze uitbreiding is cruciaal om de continuïteit van de ambulancezorg in de toekomst te waarborgen.
3. Samenwerking meldkamer Ambulancezorg
   Na de migratie is besloten dat alle werkzaamheden centraal vanuit Apeldoorn plaatsvinden en decentrale meldkameractiviteiten verdwijnen. Om deze centralisatie te ondersteunen, onderzoeken de vijf ambulancezorgaanbieders welke extra capaciteit noodzakelijk is. Dit moet in 2027 uitmonden in een concreet plan van aanpak.
4. Kostendekking meldkamerfunctie
   Zorg dragen voor een sluitende financiering op de meldkamer ambulancezorg, waardoor 24/7 het ambulancezorgproces gegarandeerd blijft.

Wat gaan we doen om dit te bereiken?

1. Zorgdifferentiatie
2. In het transformatieplan zorgcoördinatie is het onderzoek naar aanvullende triage op de meldkamer opgenomen. Hiervoor zijn ook financiële middelen gereserveerd. We onderzoeken of in specifieke gevallen een aanvullende triage – uitgevoerd door een physician assistant of verpleegkundig specialist – meerwaarde heeft. We zetten ook in op het beter kunnen ontsluiten van (medische) informatie op de meldkamer zodat samenwerking met ketenpartners eenvoudiger verloopt.
3. Uitbreiding en continuïteit van de dienstverlening
4. In 2025 hebben we goede stappen gezet in het terugdringen van externe inhuur. In 2026 willen we dit bestendigen en verbeteren om in 2027 te kunnen uitbreiden. We zetten het huidige werving-selectie en opleidingsplan voort. Met Oost-5 partners stemmen we af hoe we effectief en efficiënt onze diensten kunnen uitbreiden.
5. Samenwerking meldkamer Ambulancezorg
   Er is al een onderzoek gestart naar een toekomstbestendige inrichting van de totale MKA Oost-5. Uitkomsten van dit onderzoek gebruiken we om gezamenlijk met de betrokken partijen een toekomstbestendige keuze te maken.
6. Kostendekking meldkamerfunctie
7. Afwachten van het kostenonderzoek van de Nederlandse Zorgautoriteit en aandringen bij de zorgverzekeraar op kostendekkende financiering van de meldkamerfunctie.

Hoe meten we of ons doel is bereikt?

1. Er is een werkwijze opgeleverd van aanvullende triage op de meldkamer ambulancezorg, waardoor de juiste zorg op het juiste moment plaats vindt. We sturen op de juiste zorg met de juiste urgentie.
2. We verhogen stapsgewijs het aantal geplande en gerealiseerde diensten volgens afspraak met de zorgverzekeraars. In 2027 zijn dat er meer dan in 2026.
3. De samenwerking op de meldkamer Oost-5 moet leiden tot meer doelmatigheid en efficiëntie.
4. De gesprekken met de zorgverzekeraar leiden tot kostendekking.

4.3 Risico's

AGM voorziet een aantal risico's, waar ze extra aandacht voor heeft. In onderstaande tabel zijn deze uitgewerkt:

Risico	Beheersmaatregel
Onvoldoende (gekwalificeerd) personeel	Inzetten op duurzame inzetbaarheid, gezonde en vitale medewerkers Werven, selecteren en opleiden van nieuwe medewerkers. Opvullen van vacatures Meldkamer Centralisten Bij grote nood of uitval: afspraken met buurregio's/LMS over vernevelen of overname van telefonie Inhuur externe krachten
Uitval ICT-voorzieningen	Uitwijkplan lokaal en landelijk hanteren
Vertraging in zorg door extreme drukte	'Overloop' van meldingen naar andere meldkamers indien op piekmomenten de telefoon niet tijdig beantwoord kan worden
Samenwerking en governance Oost-5	Gedragen werkafspraken opstellen Onderzoek om te komen tot toekomstbestendig onderbrengen van alle meldkamer processen in Apeldoorn
Financieel: kostendekkende meldkamer Ambulancezorg	In gesprek blijven gaan met zorgverzekeraars voor een kostendekkende exploitatie van de uitvoering van de meldkamerfunctie.

4.4 Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Meldkamer en Zorgcoordinatie	3.421	2.978	3.918	4.015	4.015	4.015	4.015
Mobiele zorg	30.373	29.483	32.086	32.856	32.856	32.856	32.856
Lasten	**33.794**	**32.461**	**36.004**	**36.871**	**36.871**	**36.871**	**36.871**
Rijksbijdragen	79	76	1.095	1.095	1.095	1.095	1.095
Zorgverzekeraars	33.564	33.551	37.983	38.953	38.953	38.953	38.953
Overige baten	3.086	1.956	193	194	194	194	194
Baten	**36.729**	**35.584**	**39.271**	**40.242**	**40.242**	**40.242**	**40.242**
Doorbelasting	-3.049	-3.123	-3.267	-3.371	-3.371	-3.371	-3.371
Resultaat voor bestemming	**-113**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	113	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

5. Programma Bedrijfsvoeren

Het programma Bedrijfsvoeren ondersteunt het primair proces van de afdelingen. Dit gebeurt vanuit zowel kaderstellende, controlerende, adviserende en uitvoerende rollen en werkzaamheden op gebied van Control, Juridische zaken, Kwaliteit, Informatiebeveiliging, Privacy, Inkoop, Financiën, Informatievoorziening, ICT, HRM, Facilitair en Communicatie. We werken met diverse wet- en regelgeving op het gebied van bijvoorbeeld financiën, Arbo, kwaliteit, informatiebeveiliging, arbeidsvoorwaarden, privacy en de aanbestedingswet als basis.

De inhoud van het programma sluit aan bij overkoepelende ontwikkelingen zoals de vitaalverklaring, informatiebeveiliging in de zorg, ontwikkelingen op gebied van duurzaamheid en de krapte op de arbeidsmarkt. Daarnaast is veranderende wet- en regelgeving of bestuurlijke opdracht aanleiding tot het stellen van beleidsdoelen binnen het programma Bedrijfsvoeren.

Het programma Bedrijfsvoeren wordt toegelicht langs de volgende pijlers:

- Het meerjaren Programma Samen.Beter.Bedrijfsvoeren. waarmee een versterking van het bedrijfsvoeren binnen VGGM wordt gerealiseerd.
- Informatievoorziening en digitale transformatie, waarin onderwerpen als informatieveiligheid, gegevensbescherming, informatiebeheer en datakwaliteit aan bod komen.
- Mens en Organisatie, waarin onderwerpen als arbeidsmarkt, diversiteit & inclusie, de ontwikkeling van medewerkers en het bevorderen van gezonde en vitale medewerkers aan bod komen evenals huisvesting en duurzaamheid.
- Rechtmatigheid en doelmatigheid, met onderwerpen op gebied van interne controle en doorontwikkeling van de P&C cyclus inclusief bijbehorende interne administratie.

5.1 Programma Samen.Beter.Bedrijfsvoeren.

In 2023 heeft VGGM het meerjarenprogramma Samen.Beter.Bedrijfsvoeren. (S.B.B.) ingericht naar aanleiding van een onderzoek van KPMG. Aanleiding voor het programma is de noodzaak om organisatiebreed bedrijfsvoeringsrisico's te reduceren en de bedrijfsvoering toekomstbestendig in te richten. Het gaat om een behoorlijke inhaal- en verbeterslag in de robuustheid van de systemen, het beschrijven van de processen, het versterken van het management en de bedrijfsvoeringsrollen en de wijze van samenwerken om toekomstige risico’s het hoofd te bieden. Met het bestuur is het ambitieniveau bepaald waarbij we gedurende de looptijd van het programma ontwikkelen van niveau 1, incidenteel georganiseerd naar niveau 3, gestandaardiseerd georganiseerd (op de schaal van Ad Hoc; Informeel; Gestandaardiseerd; Beheerst; Geoptimaliseerd).

In 2027 staat gefaseerde overdracht aan de lijnorganisatie centraal. Hiermee gaan we over van ontwikkelen naar borgen en versterken. Concreet worden de volgende activiteiten voorzien in 2027 waarbij aandacht wordt besteed aan gewenste houding en gedrag bij implementatie en borging:

- De basisinrichting van het ERP-systeem AFAS wordt in 2026 afgerond. In 2027 staat de doorontwikkeling van AFAS en de beheerorganisatie om het systeem te adopteren en een gestandaarde manier van werken verder door te voeren centraal. Hiermee borgen we datgene wat ontwikkeld en ingericht (financiën /HR /CRM /Inkoop) is.
- In 2025 is de organisatie governance in aansluiting op de bestuurlijke governance uitgewerkt. Daarnaast is de Staf Strategie en Control ingericht ter ondersteuning van de (bestuurlijke) besluitvorming en de sturing op de organisatie. In zowel 2026 als 2027 staat doorontwikkeling en borging hiervan centraal.

- In 2026 wordt de projectmanagementorganisatie (PMO) ingericht op basis van de eerder ontwikkelde contouren hiervan. Dit maakt mogelijk dat we via portfoliomanagement projecten prioriteren en strakker sturen op de benodigde capaciteit. 2027 staat in het teken van professionalisering van de opgezette PMO.
- De dienstverleningsafspraken ten aanzien van de interne dienstverlening worden uitgewerkt en vastgelegd (inclusief de doorbelasting naar de afdelingen) in 2026. Implementatie hiervan is voorzien in 2027.
- In 2026 worden kaders en richtlijnen ten aanzien van de verbetering van de datakwaliteit en het inrichten van General IT Controls opgesteld. Dit leidt tot een verbeterd applicatielandschap met verdere implementatie van informatieveiligheid en privacyaspecten. 2027 staat in het teken van implementatie en toepassing van de opstelde kaders en richtlijnen binnen de afdelingen.
- Beschrijven en optimaliseren van processen en borgen van continue verbetering op basis van het beleid procesmanagement.

Voortgang op de doelen wordt gemeten op basis van reductie van de risico's zoals benoemd bij de start van het programma. Door middel van een bestuurlijke rapportage wordt de mate waarin de beleidsdoelen gerealiseerd zijn in beeld gebracht. Ook in de reguliere P&C producten wordt gerapporteerd op de resultaten van het programma. In 2027 wordt aan het algemeen bestuur de eerstvolgende bestuursrapportage S.B.B. aangeboden, inclusief besluit over decharge van het programma.

Er is door het bestuur opdracht gegeven het programma te temporiseren. Dit houdt in dat geplande versterking voor 2025 en 2026 doorloopt in 2027. Overall resulteert het temporiseren in latere - of op onderdelen gedeeltelijke - adoptie en borging van kaders en instrumenten binnen de organisatie waardoor risico's langer aanhouden.

5.2 Informatievoorziening en digitale transformatie

Informatieveiligheid

Wat willen we bereiken?

VGGM staat voor de uitdaging om de continuïteit en weerbaarheid van de organisatie verder te versterken. In een tijd waarin digitalisering en informatievoorziening steeds belangrijker worden, is informatiebeveiliging niet langer een bijzaak, maar een hoeksteen van onze bedrijfsvoering. Nieuwe wetgeving, zoals de Cyberbeveiligingswet die medio 2026 in werking treedt, stelt extra eisen aan onze informatiebeveiliging. Daarnaast is VGGM aangemerkt als vitale aanbieder binnen de sector openbare orde en veiligheid. Dit betekent dat we niet alleen moeten voldoen aan de geldende normenkaders, maar ook extra maatregelen moeten nemen om onze vitale processen te beschermen.
Dit vraagt om een toekomstbestendige digitale basis, waarbij informatiebeveiliging een cruciale rol speelt. Het Masterprogramma Informatievoorziening 2025-2030, "Samen meer slagkracht", is hierbij ook in 2027 onze leidraad. Samen met andere veiligheidsregio's werken we aan een digitale infrastructuur die niet alleen efficiënt is, maar ook veilig en betrouwbaar. Voor VGGM betekent dit dat we onze informatiebeveiliging verder gaan verstevigen en aantoonbaar op orde brengen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We willen een organisatie zijn die niet alleen voldoet aan de wettelijke eisen op het gebied van informatiebeveiliging, maar bovenal haar informatiebeveiliging aantoonbaar op orde heeft. Dit willen we realiseren door in 2027 verder te werken aan:

- Structurele verankering van informatiebeveiliging in alle lagen van de organisatie.

- Samenwerking met andere veiligheidsregio's en om kennis en middelen te bundelen.
- Continu verbetering van onze processen en systemen, in lijn met geldende normenkaders en wetgeving.

Gegevensbescherming

Wat willen we bereiken?

Informatieveiligheid uit zich ook in het versterken van de gegevensbescherming (privacy) binnen VGGM. Niet alleen in het belang van de continuïteit en weerbaarheid van de organisatie maar ook ten behoeve van het behoud van publiek vertrouwen in VGGM als overheidsorgaan. Een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens is daarbij cruciaal.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2027 werken we verder aan het:

- Doorlopend inzicht hebben in onze gegevensverwerkingen.
- Systematisch risico's identificeren, passende maatregelen treffen, deze doorlopend evalueren en waar nodig actualiseren.
- Transparant zijn over de wijze waarop we persoonsgegevens verwerken en de rechten die betrokkenen daarbij uit kunnen oefenen.

Met behulp van deze aanpak geven we de bescherming van persoonsgegevens adequaat vorm en waarborgen we de rechten en vrijheden van betrokkenen.

Hoe meten we of ons doel is bereikt?

Het inzicht, systematische risico identificatie en transparantie is terug te zien in:

- Het beschikken over een up-to-date verwerkingsregister.
- Het uitvoeren van noodzakelijke data protection impact assessments.
- Het systematisch beheren van risico's en maatregelen.
- Het bieden van transparantie aan burgers met behulp van toegankelijke privacyverklaringen, die betrokkenen helpen om te begrijpen hoe wij hun persoonsgegevens verwerken en hoe zij hun rechten uit kunnen oefenen.

Informatiebeheer

Wat willen we bereiken?

De Wet open overheid (Woo) regelt welke overheidsinformatie openbaar is en hoe iemand die kan aanvragen. We zien een toename van Woo verzoeken en hebben beperkte capaciteit voor het verwerken van de verzoeken. Om te kunnen voldoen aan de Woo-verzoeken is het van belang om documenten in een goede, geordende en toegankelijke staat te houden. Kortom informatiebeheer moet op orde zijn om aan de eisen uit de wet te voldoen.

Wat gaan we doen om dit te bereiken?

In de afgelopen jaren is mede op basis van het rapport van de toezichthouder gewerkt aan het op orde brengen van informatiebeheer. In 2027 werken we hieraan verder en zijn de volgende activiteiten voorzien:

- Borgen van de kwalitatieve en kwantitatieve capaciteit ten behoeve van informatiebeheer
- Het documentair structuurplan wordt gepositioneerd als centraal instrument voor het verbeteren van het informatiebeheer binnen VGGM met borging in de beheerorganisatie.
- Het Strategisch Informatieoverleg wordt sterker gepositioneerd, waardoor we georganiseerd onze informatiepositie gaan verstevigen.

Hoe meten we of ons doel is bereikt?

- We werken aan het uitvoeren van de aanbevelingen ten aanzien van het fysieke archief, om zo te voldoen aan de eisen vanuit de Archiefwet.
- Het faciliteren en monitoren van het op gepaste wijze bewerken, vernietigen en opslaan van documenten/data.

Stuurinformatie en datakwaliteit

Wat willen we bereiken?

De ontwikkeling van informatieknooppunten en het verder doorontwikkelen van stuur- en managementinformatie draagt bij aan de inhoudelijke advisering en het kunnen sturen op het primaire proces en de bedrijfsvoering. Aan de doorontwikkeling van de datakwaliteit en het ontsluiten van (externe) databronnen wordt doorlopend gewerkt.

Wat gaan we doen om dit te bereiken?

In 2027 ligt de nadruk op:

- De doorontwikkeling van stuurinformatie op gebied van bedrijfsvoeren op basis van de kernapplicaties.
- Verbeteren van de datakwaliteit van de kernapplicaties en taakspecifieke applicaties in de afdelingen
- Organisatiebreed verbeteren en toetsen van de datakwaliteit.
- Het verder werken aan een uniforme en verder gestandaardiseerde werkwijze van onze dataprofessionals in de gehele organisatie.

Bovenstaande beweging zetten we in gang vanuit een doorontwikkelde informatie-architectuur en verdere rationalisatie van ons applicatielandschap.

5.3 Mens en Organisatie

Arbeidsmarkt

Wat willen we bereiken?

VGGM opereert in een krappe arbeidsmarkt. Om onze dienstverlening op peil te houden, willen we voldoende gekwalificeerde medewerkers aantrekken. We hebben daarbij ook aandacht voor een diverse en inclusieve organisatie, zodat we goed aansluiten bij de samenleving en talenten optimaal benutten.

Wat gaan we doen om dit te bereiken?

We versterken onze positie als werkgever door te blijven investeren in employer branding en door verschillende doelgroepen te bereiken. Daarnaast ontwikkelen we onze aanpak op het gebied van social media en van werving en selectie verder, zodat deze aansluit bij ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en ruimte biedt voor een brede instroom van talent. Ook verbeteren we onze onboarding, zodat nieuwe collega’s zich snel welkom voelen en effectief kunnen starten.

We verbeteren onze stuurinformatie op het gebied van W&S en monitoren periodiek de voortgang en sturen bij waar dat nodig is om aan te blijven sluiten bij de arbeidsmarkt en de behoeften van de organisatie.

Wendbare organisatie, wendbare medewerkers

Wat willen we bereiken?

Naast het aantrekken willen we ook het behoud van medewerkers versterken. Door een groeiende en complexere vraag naar dienstverlening moeten organisatie en medewerkers wendbaar blijven. Daarom investeren we in inzicht in onze personeelsopbouw, leren en ontwikkelen en inzet van medewerkers, zodat de juiste mens op de juiste plek staat.

Wat gaan we doen om dit te bereiken?

We benutten strategische personeelsplanning om te bepalen welke ontwikkelingen op ons afkomen en welke capaciteit, kennis en vaardigheden nodig zijn. Op basis hiervan nemen we gerichte stappen om medewerkers en organisatie toekomstbestendig te houden.

Door deze cyclus periodiek te doorlopen, krijgen we inzicht in personele risico's en ontwikkelbehoeften en kunnen we waar nodig tijdig bijsturen.

Bevorderen van gezonde en vitale medewerkers

Wat willen we bereiken?

We willen een gezonde en vitale organisatie zijn waarin medewerkers fysiek en mentaal in balans blijven en duurzaam inzetbaar zijn. Daarom investeren we in goede arbeidsomstandigheden en een veilige werkomgeving. Zo blijven teams veerkrachtig en inzetbaar, nu en in de toekomst.

Wat gaan we doen om dit te bereiken?

We blijven onze basis versterken op het gebied van Arbo-, verzuim- en vitaliteitsbeleid en stimuleren initiatieven die bijdragen aan fysieke en mentale gezondheid, zodat medewerkers vitaal kunnen blijven werken.

Daarnaast voeren we de regeling PTSS structureel uit en stellen hiervoor voldoende personele capaciteit beschikbaar. Het is een risico dat onbekend is hoeveel medewerkers en vrijwilligers een beroep zullen doen op de regeling PTSS, terwijl VGGM wel verantwoordelijk is voor de eventuele financiële gevolgen.

We monitoren hoe onze inzet bijdraagt aan het welzijn en de inzetbaarheid van medewerkers en sturen bij waar dat nodig is, zodat we de effectiviteit van ons beleid blijven bewaken.

Huisvesting

Wat willen we bereiken?

In 2026 wordt het meerjarenonderhoudsplan huisvesting en inrichting geactualiseerd. Daarnaast vindt verdere verkenning en besluitvorming plaats rondom het huisvestingsplan Arnhem Stad, waaronder de locatie Beekstraat. Hierbij moeten keuzes worden gemaakt om de toekomstige huisvesting van de organisatie te borgen. Het besluit inclusief financiële effecten hiervan worden separaat voorgelegd.

De komende jaren zien we als VGGM diverse ontwikkelingen op ons af komen rondom de huisvesting van zowel de Brandweer als de ambulancedienst en de consultatiebureaus. Voor de begeleiding en uitvoering hiervan is capaciteit nodig. Afhankelijk van de gelijktijdigheid van de concretisering van de ontwikkelingen vraagt dit extra capaciteit.

Harmonisatie financiering brandweerkazernes

Wat willen we bereiken?

In 2020 is de verdeling van de gemeentelijke bijdrage voor brandweer en crisisbeheersing herzien. Daarbij bleek dat het beheer en de bekostiging van kazernes nog steeds per gemeente geregeld zijn. Dat leidt tot uiteenlopende afspraken en onduidelijkheid, vooral bij (ver)bouw. Het bestuur vindt dit onwenselijk omdat kazernes onderdeel zijn van de regionale spreiding en financiering.

Wat gaan we doen om dit te bereiken?

In 2025 is een project gestart om nieuwe, gezamenlijke afspraken te maken. Besluitvorming is voorzien in de tweede helft van 2026 en heeft mogelijk gevolgen voor de afzonderlijke gemeentelijke bijdragen. In 2027 wordt uitvoering gegeven aan het besluit. De impact hiervan wordt duidelijk op basis van de uitkomsten van het onderzoek.

Duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

De impact van klimaatverandering op onze veiligheid en gezondheid wordt steeds zichtbaarder. Binnen onze eigen bedrijfsvoering is aandacht voor duurzaamheid een vast onderdeel. Naast het voldoen aan de wettelijke verplichtingen werken we verder aan het verduurzamen van de gebouwen en ons materieel. Ook worden diverse operationele initiatieven ondersteund.

Wat gaan we doen om dit te bereiken?

Het meetbaar maken en concrete doelen stellen staat op de agenda voor 2026. In 2027 wordt verder uitvoering gegeven aan het bereiken van die doelen.

Rechtmatigheid en doelmatigheid

Wat willen we bereiken?

De commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) stelt wijzigingen voor om het BBV te moderniseren, actueel te houden en de financiële verslaggeving van gemeenten en provincies te vereenvoudigen en transparanter te maken. Kernpunten zijn aanpassingen in het baten- en lastenstelsel, effectievere paragraaf-weergaven, verbeterde waarderingsregels en het schrappen van verouderde voorschriften.

Wat gaan we doen om dit te bereiken?

De impact voor VGGM lijkt op dit moment beperkt met uitzondering van het voorstel om personeelsgerelateerde verplichtingen op te nemen op de balans. Concreet betekent dit dat de niet uit de balans blijkende verplichting structureel op de balans wordt opgenomen. Hierdoor ontstaat een eenmalig nadeel van € 2.300.000 (stand ultimo 2024).

5.4 Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Bedrijfsvoeren	27.683	28.854	29.853	31.858	32.354	32.258	32.258
Lasten	**27.683**	**28.854**	**29.853**	**31.858**	**32.354**	**32.258**	**32.258**
Rijksbijdragen	58	56	56	56	56	56	56
Overige baten	769	748	804	829	829	829	829
Baten	**827**	**804**	**861**	**885**	**885**	**885**	**885**
Doorbelasting	26.423	27.849	28.793	30.773	31.273	31.273	31.273
Resultaat voor bestemming	**-433**	**-200**	**-200**	**-200**	**-197**	**-100**	**-100**
Mutatie reserves	199	200	200	200	197	100	100
Resultaat na bestemming	**-234**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-234**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

6. Paragrafen

6.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de organisatie om omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat aanpassing van het beleid nodig is. Het weerstandsvermogen dient dus om de continuïteit van de organisatie te waarborgen. De weerstandscapaciteit bestaat uit de beschikbare middelen om risico's op te vangen als deze zich voordoen. Voor zover VGGM daar niet toe in staat is, is wettelijk geregeld dat de deelnemende Gemeenten aanspreekbaar zijn voor tekorten. Het bestuur kiest ervoor om onderscheid te maken tussen majeure en beperkte risico's op tekorten en heeft in haar beleid weerstandsvermogen en risicobeheersing dit nader uitgewerkt.

Beleid weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het beleid over weerstandsvermogen en risicobeheersing staat in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen & Risicobeheersing' vastgesteld voor de periode 2024-2027. Dit zijn de hoofdlijnen van dit beleid:

- De belangrijkste risico's en risico's die mogelijk op termijn impact hebben op de begroting staan overzichtelijk in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' gesplitst naar VGGM en Ambulancezorg. Dit is vanwege de wettelijke verplichting voor het aanhouden van de Reserve Aanvaardbare Kosten.
- In de VGGM-begroting houden we geen structurele weerstandscapaciteit aan voor risico's.
- De algemene reserve betreft enkel een egalisatiereserve voor het resultaat. De hoogte van deze reserve bepalen we op basis van het begrotingstotaal. De ondergrens bedraagt 2% van het begrotingstotaal en de bovengrens 5%. Er wordt geen aparte post 'onvoorzien' opgenomen.
- Het algemeen bestuur heeft besloten de algemene reserve te verhogen naar € 3,0 miljoen met een toevoeging van 50% van het resultaat van 2024. Dit niveau wordt aangehouden tenzij anders besloten.
- Risicomanagement is een regulier onderdeel van onze planning en control cyclus.
- De geïdentificeerde risico's ondervangen we waar mogelijk door beheersmaatregelen.

Inventarisatie van de risico's

De belangrijkste risico's voor VGGM zijn geïdentificeerd in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen & Risicobeheersing'. Deze zijn voor VGGM en voor de Ambulancezorg specifiek in onderstaande tabellen opgenomen:

VGGM

Nr.	Risico
1.	Hogere loon- en prijsstijgingen dan de indexatie opgenomen in de begroting
2.	Risico op negatief renteresultaat
3.	Organisatie en maatschappij in verandering in relatie tot druk op gemeentelijke budgetten
4.	Financiële schade datalekken
5.	Tegenpartij risico: Afhankelijkheid bedrijf kritische applicaties, materieel en leveranciers
6.	Klimaatveranderingsrisico's in de operatie inclusief nieuwe (brand)risico's
7.	Versnelde vervanging materieel VGGM in het kader van verduurzaming
8.	Uitval ICT-voorzieningen met bedrijf ontregelende gevolgen
9.	Huisvestingsproblematiek VGGM
10.	Ontwikkelingen samenleving leidend tot langdurige crises/ inzet: Geopolitieke dreiging, weerbare samenleving en polarisatie
11.	Continuïteit en Variëteit in GGD-dienstverlening op het wettelijke niveau inclusief reactie op crises. Wegvallen van tijdelijke financieringsconstructen ten behoeve van maatschappelijke opgaven

Ambulancezorg

Nr.	Risico
1.	Incidentele tekorten budgetten NZA
2.	Personeelsbestand vergrijzing: Onvoldoende personeelsbezetting
3.	De kosten Persoonlijk Levensfasebudget (PLB), Verlofsparen of overige arbeidsvoorwaarden overschrijden voorzieningen
4.	Klachten afhandeling middels claims + juridische kosten
5.	Ziektegolf leidend tot meer verzuim dus externe inhuur
6.	Uitvallen langere periode ziekenhuizen in de omgeving waardoor aanrijroutes wijzigen
7.	Meldkamer/ZCC migratie leidend tot frictiekosten en investeringen materieel

Daarnaast identificeren we risico's die een structureel effect op de begroting kunnen hebben waarbij de incidentele impact is opgenomen in de weerstandscapaciteit:

- Effecten van decentralisatie Specifieke Uitkeringen (SPUK's) naar het Gemeentefonds inclusief een korting op de totale financiering van specifieke taken.
- Financiering van de CAO ontwikkelingen waarbij reiskosten geen onderdeel meer zijn van het IKB.
- Mogelijke kapitalisatie van bovenwettelijke verlofuren op de balans met een structureel andere verantwoordingswijze in de financiën.
- Het verduurzamen van gebouwen en materieel in het kader van de energietransitie en het bereiken van de Europese doelstellingen (akkoord van Parijs) met een kortere levensduur van bestaand materieel tot gevolg.
- Indien landelijk besloten wordt tot het loskoppelen van de digitale infrastructuur van Amerikaanse en Chinese Tech bedrijven leidt dit mogelijk tot problemen voor de continuïteit, schaalbaarheid, interoperabiliteit en cybersecurity voor de operationele activiteiten. De overgang naar Europese leveranciers gaat bovendien gepaard gaat met hoge en complexe transitiekosten die de begroting onder druk zetten.
- Rijksbezuinigingen in de Publieke Gezondheidszorg waarvoor het kader voor de te versoberen taken bepaald moet worden.
- Financieel risico voor de mogelijke sanering van vervuilde (oefen)locaties en gezondheidsschade bij medewerkers door het legale gebruik van PFAS-houdend blusschuim.

Weerstandsvermogen

Aan de hand van de zogenaamde "kans x effect"-methode wordt minimaal vierjaarlijks een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico's en een kwantificering daarvan. Bij benadering is de weerstandscapaciteit bepaald voor bovenstaande risico's (€ 6 miljoen per 2024). Het weerstands-vermogen is de ratio van de vrije reserves (algemene reserve) versus de vereiste weerstandscapaciteit. Het eigen vermogen van VGGM is beperkt. Met het vaststellen van de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft het Bestuur de ambitie uitgesproken om de algemene reserve minimaal op het niveau van € 3 miljoen te consolideren op basis van de helft van de overschotten van komende jaren. De stand van de algemene reserve per 31 december 2025 bedraagt € 3 miljoen wat leidt tot een weerstandsvermogen van 0.5.

Solvabiliteit

Naast een buffer tegen optredende risico's, wordt eigen vermogen benut voor de financiering van investeringen. Investeringen worden ook gefinancierd met vreemd vermogen (leningen). Een gezonde verhouding tussen vreemd en eigen vermogen (solvabiliteit) draagt bij aan een doeltreffende en

efficiënte vervulling van de publieke functie van VGGM. Deze solvabiliteit wordt uitgedrukt in een ratio. De ratio ultimo 2027 is naar verwachting 15,5% (per eind 2025: 17,2%). Voor een overheidsorganisatie is dit een redelijke waarde.

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlasten t.o.v. de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De netto schuldquote ultimo 2027 van 22,0% (per eind 2025: 16,4%) blijft ruim onder dit gestelde maximum.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een veiligheidsregio heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Structurele uitgaven en inkomsten zijn binnen VGGM in evenwicht in de begroting.

6.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn goederen welke een meerjarig nut hebben ten behoeve van de productie. Het gaat daarbij veelal om zaken die na de eerste aanschaf regelmatig onderhoud vergen. Binnen de VGGM zijn de belangrijkste kapitaalgoederen de crisis- en hulpverleningsvoertuigen, de beschermende kleding, de (inrichting van) kazernes en panden en ICT-middelen.

Crisis- en hulpverleningsvoertuigen worden jaarlijks gekeurd en veelal onderhouden op basis van de kilometerstand. Wanneer gebreken tussentijds worden geconstateerd, vindt direct onderhoud plaats. Vervanging van de voertuigen is opgenomen in het Meerjareninvesteringsplan. Het onderhoud is opgenomen in de begroting.

Beschermende kleding wordt direct na een incident geïnspecteerd. Bij schade vindt reparatie of vervanging plaats. Voor vervanging en onderhoud is budget beschikbaar in de begroting.

Eind 2013 zijn de kazernes Bemmel, Dieren, Harskamp, Doorwerth, Pannerden en Valburg van gemeenten overgenomen door VGGM. Alle kazernes zijn weer terug verkocht aan de betreffende gemeenten. De overige kazernes zijn in eigendom en in beheer van de deelnemende gemeentes. Voor de gebouwen in eigendom van VGGM, met name ten behoeve van de Ambulancezorg, zijn meerjarenonderhoudsplannen beschikbaar.

6.3 Financiering

Wet fido

Het Rijk heeft regels gesteld aan hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal beheren. Die regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en gelden ook voor gemeenschappelijke regelingen als VGGM. Hoeveel geld gemeenten en provincies mogen lenen, is afhankelijk van de hoogte van de begroting. De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld ze mogen lenen voor een periode van maximaal 1 jaar. De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan 1 jaar.

Gemeenten en provincies mogen liquide middelen aanhouden bij de schatkist (schatkistbankieren). Hier krijgen ze een rentevergoeding voor. VGGM hanteert de volgende doelstellingen op gebied van financiering:

- Beschikbaar hebben van voldoende liquiditeiten om de vastgestelde plannen te kunnen uitvoeren.
- Beheersen van de risico's die zijn verbonden aan de financieringsfunctie, zoals renterisico en debiteurenrisico.
- Minimaliseren van de kosten van geldleningen.
- Verkrijgen en handhaven van toegang tot de financiële markten.

Kasgeldlimiet

De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de gemiddelde korte schuld (< 1 jaar) per kwartaal tot 8,2% van de totale lasten van de programmabegroting. Voor 2027 bedraagt de limiet € 14,1 miljoen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijd van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moet worden aangepast. Het Rijk heeft de maximale omvang van leningen met een renteaanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Voor VGGM komt dat neer op een bedrag van € 34,3 miljoen. De verwachting is dat we in 2027 ruimschoots onder de gestelde norm blijven.

Financiering

Voor het uitoefenen van de treasury functie is inzicht nodig in de huidige en toekomstige kasstromen. Deze kasstromen bestaan uit:

- De kasstroom uit operationele activiteiten (de exploitatie)
- De kasstroom uit investeringen
- De kasstroom uit financieringsactiviteiten (aflossingen en stortingen van aangetrokken geldleningen)

Het inzicht hierin wordt verkregen door het regelmatig actualiseren van onze liquiditeitsplanning. Hierbij zijn de ontvangsten en uitgaven volgens de programmabegroting en het investeringsplan het uitgangspunt. Op basis van het meerjarige investeringsplan (zie bijlage 8.5) en de in 2019 afgesloten meerjarige lening van € 15 miljoen wordt geen liquiditeitstekort verwacht.

Renteomslag en financieringsresultaat

Voor vergelijkbaarheid tussen overheidsorganisaties, schrijft de BBV de manier van bepalen van de renteomslag voor. Binnen VGGM zijn vooralsnog de rentebaten hoger dan de rentelasten waardoor er sprake is van een negatieve aan taakvelden toe te rekenen rente. Er is feitelijk geen sprake van een rentelast die aan taakvelden moet worden toegerekend, maar een rentebaat omdat op het schatkistbankieren meer rente wordt ontvangen dan aan rente op aangetrokken lange en korte financiering wordt betaald.

7. Financiën

Voor het opstellen van de begroting 2027 is de vertreksituatie de vastgestelde begroting 2026. Deze is door het algemeen bestuur op 10 september 2025 vastgesteld. In paragraaf 6.4 is de eerste begrotingswijziging 2026 opgenomen. Deze wijziging heeft geen mutatie van de inwonerbijdrage tot gevolg. De begroting 2027 is gebaseerd op de begrotingswijziging 2026.

Dit hoofdstuk zoomt in op de volgende onderwerpen:

- Indexeringsmethodiek.
- Investeringen
- Begrotingswijziging 2026
- Overzicht incidentele baten en lasten
- Methodiek gemeentelijke bijdragen

In hoofdstuk 8 is de begroting 2027 nader uitgewerkt.

7.1 Indexeringsmethodiek

Loon- en prijsontwikkeling 2027

De door het algemeen bestuur vastgestelde systematiek voor loon- en prijscompensatie bestaat uit een voorcalculatie voor 2027 en een nacalculatie over 2025.

In de voorcalculatie van de begroting 2027 gaan we uit van een loonkostenstijging in 2027 van 3,5% en een prijsstijging voor materiele lasten van 2,3%. Deze percentages zijn gebaseerd op de concept MEV 2026 (verzamelde bijlagen met lange reeksen MEV 2026) en worden toegepast op de gemeentelijke bijdragen 2026. De verhouding loon/materieel is 70% en 30%.

In de begroting 2027 wordt ook een nacalculatie opgenomen voor de loon- en prijsstijgingen uit 2025 (het inhaaleffect). In de begroting 2025 is rekening gehouden met een loonkostenontwikkeling van 5,3% en een prijsontwikkeling van 2,0%. De nieuw te hanteren percentages zijn volgens de MEV 2026 voor 2025 respectievelijk 5,3% en 2,8%. Dit betekent geen nacalculatie op de lonen en 0,8% op de prijzen. Deze percentages worden toegepast op de gemeentelijke bijdragen 2025 uit de gewijzigde begroting 2025.

In %	Lonen	Prijzen	Gewogen
Weging	70%	30%	
Voorcalculatie 2025	5,3	2,0	4,3
Nacalculatie 2025	5,3	2,8	4,6
Inhaaleffect	0,0	0,8	0,3
Voorcalculatie 2027	3,5	2,3	3,1
Indexering voor 2027	**3,5**	**3,1**	**3,4**

7.2 Investeringen

Investeringen zijn uitgaven waarvan het economisch nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Investeringen worden geactiveerd op de balans en worden afgeschreven op basis van de economische levensduur van de investering. De kapitaallasten (rente en afschrijving) komen ten laste van de programma's en moeten worden gedekt binnen de baten en lasten van de programmabegroting.

In de programmabegroting 2027 is het MJIP 2026 - 2030 geactualiseerd. Geplande vervangingsinvesteringen zijn beoordeeld op nut en noodzaak en voor zover mogelijk, is beoordeeld of de opgenomen vervangingsbedragen toereikend zijn. Dit leidt tot fluctuatie van investeringsvolumen in de verschillende jaren. De geplande investeringen worden opgenomen in de meerjarige inkoopkalender, zodat de ondersteuning op het gebied van inkoop hierop afgestemd kan worden.

In de periode 2026-2030 is de prognose dat voor € 45,7 miljoen wordt geïnvesteerd. De totale waarde van de materiële vaste activa wordt per eind 2030 geraamd op € 46,8 miljoen. In bijlage 8.5 is een u overzicht van het investeringsplan opgenomen.

7.3 Begrotingswijziging 2026

Het verloop van de begroting 2026 naar de geactualiseerde begroting 2026 kan als volgt worden weergegeven:

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2026	BDUR I/p	Versterking CB	COVID-19 vaccinaties	SPUK VIPP	AGM NZA	Lokaal aanbod	Aanvullende Opdrachten	Reserve JGZ	Reserve Prj. HV	Overig	1e Gew. Begr. 2026
Programma Crisisbeheersing	6.683	-93	787	0	0	0	0	0	0	0	-169	7.208
Programma Brandweerzorg	45.790	719	0	0	0	0	0	-66	0	150	105	46.699
Programma GGD	43.372	0	0	1.860	1.487	0	965	368	902	0	-638	48.317
Programma Ambulancezorg	32.461	3	0	0	0	3.541	0	0	0	0	0	36.004
Programma Bedrijfsvoering	28.854	0	0	97	0	144	56	0	0	0	702	29.853
Lasten	**157.161**	**628**	**787**	**1.957**	**1.487**	**3.685**	**1.021**	**303**	**902**	**150**	**0**	**168.081**
Gemeentelijke bijdrage	91.419	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	91.419
Lokaal aanbod	9.546	0	0	0	0	0	965	0	0	0	0	10.511
Rijksbijdragen	9.983	628	787	1.957	1.487	1.016	0	0	0	0	0	15.858
Zorgverzekeraars	33.551	0	0	0	0	4.432	0	0	0	0	0	37.983
Overige baten	12.192	0	0	0	0	-1.763	56	303	0	0	0	10.789
Baten	**156.692**	**628**	**787**	**1.957**	**1.487**	**3.685**	**1.021**	**303**	**0**	**0**	**0**	**166.560**
Doorbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	**-469**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-902**	**-150**	**0**	**-1.521**
Mutatie reserves	469	0	0	0	0	0	0	0	902	150	0	1.521
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

In de geactualiseerde begroting 2026 zijn de navolgende aanpassingen opgenomen:

Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage muteert niet.

Opbrengsten gemeenten regionaal (lokaal aanbod)

Het verschil wordt veroorzaakt door wijziging van het gecontracteerde lokaal aanbod voor 2026 ten opzichte van het geraamde lokaal aanbod zoals opgenomen in de primaire begroting. Het lokaal aanbod wordt altijd 1 jaar van tevoren afgesproken, leidend tot deze bijstelling. Op basis van de huidige inzichten liggen de afspraken en de verwachte productie € 1.021.000 boven het vastgestelde begrotingskader voor 2026.

Aanvullende opdrachten
VGGM voert in het verlengde van bestaande taken, additionele werkzaamheden uit. Opdrachten komen onder andere van overige subsidieverstrekkers (bijvoorbeeld ZonMw). Afspraken rondom deze werkzaamheden zijn gemaakt na het opstellen van de begroting 2026. Een deel van de werkzaamheden wordt op basis van gerealiseerde productie bekostigd. Op basis van de huidige inzichten liggen de afspraken en de verwachte productie € 303.000 boven het vastgestelde begrotingskader voor 2026.

AGM - NZA
De kolom NZA betreft de aanpassing van de afspraken voor de bekostiging van de ambulancezorg door de zorgverzekeraars. In de primaire begroting is de verwachte bekostigingstoename voor 2026 opgenomen. In de gewijzigde begroting vindt een aanpassing plaats naar de werkelijke bekostigingsafspraken met de verzekeraars.

Rijksbijdragen – BDUR
In 2025 zijn en in 2026 worden middelen beschikbaar gesteld ter hoogte van € 787.000 voor pilots met noodsteunpunten en voor versterking van de weerbaarheid van de samenleving en burgerhulpverlening. De loon-/prijsbijstelling voor 2025 en 2026 bedraagt € 628.000.

Rijksbijdragen - SPUK VIPP/COVID-19 vaccinaties
De SPUK (specifieke uitkering) bijdragen van het rijk voor de basisinfrastructuur COVID-19 vaccinaties en Versterking Infectieziektenbestrijding en Pandemische Paraatheid (VIPP) muteert naar aanleiding van de hoger dan geraamde baten en lasten over 2026.

Reserve JGZ
In 2024 zijn de eerste stappen gezet met een vrijwillige overgang van medewerkers van Stichting PG naar VGGM. Als gevolg hiervan is het bestedingsdoel van deze reserve aangescherpt om de effecten van deze overgang voor de gemeentelijke bijdrage te dempen. De kosten van de vrijwillige overgang waren in de begroting 2025 gefinancierd met deze reserve. Door voordelen binnen JGZ door onder andere vacatureruimte was de onttrekking in 2025 niet nodig. In 2026 is de onttrekking van € 902.000 opgenomen.

Reserve Project Huisvesting
In 2020 is de verdeling van de gemeentelijke bijdrage voor brandweer en crisisbeheersing herzien. Daarbij bleek dat het beheer en de bekostiging van kazernes nog steeds per gemeente geregeld zijn. Dat leidt tot uiteenlopende afspraken en onduidelijkheid, vooral bij (ver)bouw. Het bestuur vindt dit onwenselijk omdat kazernes onderdeel zijn van de regionale spreiding en financiering. Eind 2025 is een project gestart om nieuwe, gezamenlijke afspraken te maken, die mogelijk gevolgen hebben voor de afzonderlijke gemeentelijke bijdragen. In 2026 is een onttrekking van € 150.000 uit de reserve opgenomen.

Overige
Binnen deze kolom hebben verschuivingen plaatsgevonden ten behoeve van een beter inzicht en een betere presentatie en zijn budgettair neutraal.

7.4 Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten 2027 Bedragen x € 1.000	baten	lasten
Programma Brandweer		
'Wonen met zorg' uit reserve	101	101
'Veilige Energie transitie' uit reserve	200	200
'Ik, wij brandweer' gemeentelijke bijdrage	150	150
Verkoop activa	50	0
Totaal Brandweer	**501**	**451**
Programma GGD		
SPUK VIPP (Pijler 1-2-4-5-6)	1.487	1.487
Totaal GGD	**1.487**	**1.487**
Totaal incidentele baten en lasten	**1.988**	**1.938**

7.5 Methodiek gemeentelijke bijdragen

De inliggende gemeenten van VGGM hebben per taakgebied afspraken gemaakt over de verdeling van de gemeentelijke bijdrage aan VGGM. Deze afspraken zijn:

Taakgebied	Verdeling
Veiligheid	Gemeentefonds
Bevolkingszorg	Bedrag per inwoner
GGD	Bedrag per inwoner
Jeugdgezondheidszorg 0-4	Bedrag per jeugdinwoner
Vaccinatieprogramma	Bedrag per jeugdinwoner

Bijdragen Veiligheid

De gemeentelijke bijdrage Veiligheid wordt verdeeld op basis van de onderlinge verhouding van ontvangen bijdrage in het gemeentefonds, cluster Openbare Orde & Veiligheid, subcluster Brandweer. De bijdrage voor de lasten huisvesting, functioneel leeftijdsontslag en de post Stadspoort worden op basis van werkelijke kosten met de betreffende gemeente verrekend.

Bijdragen op basis van (jeugd)inwoners

De gemeentelijke bijdragen muteren jaarlijks autonoom door de mutaties in de inwoneraantallen. De totale inwoneraantallen van de regio vertonen een lichte stijging. Het aantal jeugdigen (gedefinieerd als inwoners in de leeftijd van 0 tot 18 jaar) laat na een lichte stijging in 2023 weer een kleine daling zien.

8. Begroting 2027

8.1 Ontwikkelingen in gemeentelijke bijdragen

a. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage Veiligheid

De genoemde ontwikkelingen in het programmaplan hebben de volgende consequenties op het budgettair kader van de gemeentelijke bijdrage Veiligheid (brandweer).

In € x 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Begroting t-1	54.101	54.101	**56.457**	57.029	57.165	57.165
Versterking bedrijfsvoering 2024/27		574	**572**	286		
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		2.394				
Omgevingswet		-325				
Harmonisatie huisvesting		-150				
Ik, wij brandweer		150		-150		
Temporiseren versterking Bedrijfsvoering		-287				
MJB 2024-2029	**54.101**	**56.457**	**57.029**	**57.165**	**57.165**	**57.165**
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)			**1.905**	1.905	1.905	1.905
Besparing 2% incidenteel 2025/2026			**1.002**	1.002	1.002	1.002
Voorstel invulling besparing structureel			**-972**	-972	-972	-972
Stadspoort			**-271**	-271	-271	-271
Veilige energietransitie			**-250**	-250	-250	-250
Temporiseren versterking Bedrijfsvoering			**-286**	-286	-286	-286
Natuurbrandbeheersing			**0**	150	150	150
Spaarverlof			**100**	100	100	100
MJB 2025-2030	**54.101**	**56.457**	**58.257**	**58.543**	**58.543**	**58.543**

b. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg

De genoemde ontwikkelingen in het programmaplan hebben de volgende consequenties op het budgettair kader gemeentelijke bijdrage bevolkingszorg:

In € x 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Begroting t-1	798	798	**851**	851	851	851
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		45				
Mutatie inwoneraantallen		7				
MJB 2024-2029	**798**	**851**	**851**	**851**	**851**	**851**
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)			**29**	29	29	29
Mutatie inwoneraantallen			**5**	5	5	5
Besparing 2% incidenteel 2025/2026			**14**	14	14	14
Voorstel invulling besparing structureel			**-14**	-14	-14	-14
MJB 2025-2030	**798**	**851**	**886**	**886**	**886**	**886**

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 1,22 (2026: € 1,18). Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2025.

c. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage GGD

De genoemde ontwikkelingen in het programmaplan hebben de volgende consequenties op het budgettair kader gemeentelijke bijdrage GGD:

In € x 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Begroting t-1	17.823	17.823	**19.800**	20.229	20.443	20.443
Versterking bedrijfsvoering 2024/27		426	**428**	214		
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		765				
Mutatie inwoneraantallen		170				
Lokaal aanbod (nu niet Zwanger)		332				
Digitaal kinddossier		498				
Temporiseren versterking Bedrijfsvoering		-213				
MJB 2024-2029	**17.823**	**19.800**	**20.229**	**20.443**	**20.443**	**20.443**
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)			**668**	668	668	668
Mutatie inwoneraantallen			**125**	125	125	125
Besparing 2% incidenteel 2025/2026			**364**	364	364	364
Voorstel invulling besparing structureel			**-353**	-353	-353	-353
Digitaal kinddossier			**-498**	-498	-498	-498
Temporiseren versterking Bedrijfsvoering			**-214**	-214	-214	-214
Programma vaccineren			**25**	0	0	0
TBC-bestrijding			**190**	190	190	190
MJB 2025-2030	**17.823**	**19.800**	**20.536**	**20.725**	**20.725**	**20.725**

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 28,29 (2026: € 27,45) voor het basispakket. Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2025.

d. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage JGZ 0-4

De genoemde ontwikkelingen in het programmaplan hebben de volgende consequenties op het budgettair kader voor JGZ 0-4:

In € x 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Begroting t-1	11.172	11.172	**12.162**	12.162	12.162	12.162
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		496				
Mutatie inwoneraantallen		-8				
Cao vvt		902				
Aanvullende besparingsopdracht		-902				
Digitaal kinddossier		503				
MJB 2024-2029	**11.172**	**12.162**	**12.162**	**12.162**	**12.162**	**12.162**
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)			**407**	407	407	407
Mutatie inwoneraantallen			**-52**	-52	-52	-52
Besparing 2% incidenteel 2025/2026			**227**	227	227	227
Voorstel invulling besparing structureel			**-220**	-220	-220	-220
Cao vvt			**902**	902	902	902
Digitaal kinddossier			**-503**	-503	-503	-503
MJB 2025-2030	**11.172**	**12.162**	**12.923**	**12.923**	**12.923**	**12.923**

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 93,72 (2026: € 87,81) per jeugd inwoner. Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal jeugd inwoners (0-18 jaar) per 1 januari 2025.

e. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage RVP

De genoemde ontwikkelingen in het programmaplan hebben de volgende consequenties op het budgettair kader RVP:

In € x 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Begroting t-1	2.061	2.061	**2.148**	2.148	2.148	2.148
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		89				
Mutatie inwoneraantallen		-2				
MJB 2024-2029	**2.061**	**2.148**	**2.148**	**2.148**	**2.148**	**2.148**
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)			**73**	73	73	73
Mutatie inwoneraantallen			**-9**	-9	-9	-9
Besparing 2% incidenteel 2025/2026			**42**	42	42	42
Voorstel invulling besparing structureel			**-41**	-41	-41	-41
MJB 2025-2030	**2.061**	**2.148**	**2.213**	**2.213**	**2.213**	**2.213**

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 15,51 (2026: € 16,05) per jeugd inwoner. Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal jeugd inwoners (0-18 jaar) per 1 januari 2025.

f. Verdeling van gemeentelijke bijdragen naar programma's

VGGM verdeelt onder 5 categorieën haar te ontvangen bijdragen van de gemeente, namelijk Veiligheid, Bevolkingszorg, GGD, Jeugdgezondheidszorg en Rijksvaccinatieprogramma. De aansluiting tussen deze bijdragen en de verschillende programma's is als volgt:

Verloopstaat gemeentelijke bijdragen						
In € x 1.000	**Veiligheid**	**BZ**	**PG**	**JGZ 0-4**	**RVP**	**Totaal**
Begroting 2026B	**56.457**	**851**	**19.801**	**12.162**	**2.148**	**91.419**
Besparing 2% incidenteel 2025/2026	1.002	14	364	227	42	**1.651**
Voorstel invulling besparing structureel	-972	-14	-353	-220	-42	**-1.600**
Loon- en prijscompensatie	1.905	29	668	407	73	**3.082**
Mutatie inwoneraantallen		5	125	-52	-9	**69**
Stadspoort	-271					**-271**
Veilige Energietransitie	-250					**-250**
CAO vvt				902		**902**
Digitaal kinddossier			-498	-503		**-1.000**
Versterking BV 2027	572		428			**1.000**
Temporisering versterking BV	-286		-214			**-500**
Spaarverlof	100					**100**
Programma vaccineren			25			**25**
TBC-bestrijding			190			**190**
Bestuursbegroting 2027	**58.257**	**886**	**20.536**	**12.923**	**2.213**	**94.816**

8.2 Specificatie gemeentelijke bijdrage per gemeente

2a. Gemeentelijke bijdrage Veiligheid

De mutatie van de begroting 2026 naar de bijdrage 2027 per gemeente kent dan de volgende stappen:

In € x 1.000	Bijdrage Veiligheid	Besparing 2% Incidenteel	Voorstel besp. Structureel	Specifiek Stadspoort	Energie Transitie	Spaarverlof	loon/prijs 2027	Versterking BV	OOV 2026 herverdeling	Bijdrage Veiligheid
	2026b									2027B
Arnhem	16.395	260	-254	0	-65	26	553	75	1	**16.990**
Barneveld	4.628	86	-83	0	-21	9	156	24	-58	**4.742**
Doesburg	838	16	-16	0	-4	2	28	5	-11	**858**
Duiven	1.543	30	-29	0	-7	3	52	9	-8	**1.592**
Ede	9.777	165	-164	-271	-42	17	330	48	155	**10.014**
Lingewaard	3.066	58	-55	0	-14	6	104	16	-13	**3.167**
Nijkerk	2.876	54	-53	0	-14	5	97	16	-16	**2.966**
Overbetuwe	3.298	63	-60	0	-15	6	111	18	-24	**3.396**
Renkum	2.375	45	-42	0	-11	4	80	12	-16	**2.448**
Rheden	3.385	65	-62	0	-16	6	114	18	-34	**3.477**
Rozendaal	184	4	-3	0	-1	0	6	1	-1	**190**
Scherpenzeel	677	13	-13	0	-3	1	23	4	-2	**700**
Wageningen	3.205	61	-61	0	-16	6	108	18	53	**3.375**
Westervoort	950	19	-18	0	-5	2	32	5	-9	**976**
Zevenaar	3.261	63	-60	0	-15	6	110	18	-16	**3.367**
Totaal	**56.457**	**1.002**	**-972**	**-271**	**-250**	**100**	**1.905**	**286**	**0**	**58.257**

2b. Gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage voor bevolkingszorg is gebaseerd op een tarief van € 1,22 (2026: € 1,18) per inwoner. Op basis van het totaal aantal inwoners per 1 januari 2025 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	Inwoners 1-1-2025	Kader 2026b	loon/prijs 2027	Mutatie Inwoners	Besparing 2% Incidenteel	Voorstel besp. Structureel	Kader 2027b
Arnhem	169.364	198	7	2	3	-3	**207**
Barneveld	63.152	74	3	1	1	-1	**77**
Doesburg	11.125	13	0	0	0	0	**14**
Duiven	24.942	29	1	0	0	0	**30**
Ede	124.214	146	5	1	2	-2	**152**
Lingewaard	47.684	56	2	0	1	-1	**58**
Nijkerk	45.720	54	2	0	1	-1	**56**
Overbetuwe	48.945	58	2	0	1	-1	**60**
Renkum	31.490	37	1	0	1	-1	**38**
Rheden	43.782	52	2	0	1	-1	**53**
Rozendaal	1.836	2	0	0	0	0	**2**
Scherpenzeel	10.539	12	0	0	0	0	**13**
Wageningen	42.790	50	2	0	1	-1	**52**
Westervoort	15.205	18	1	0	0	0	**19**
Zevenaar	45.215	53	2	0	1	-1	**55**
Totaal	**726**	**851**	**29**	**5**	**14**	**-14**	**886**
per inwoner	**€**	**1,18**				**€**	**1,22**

2c. Gemeentelijke bijdrage GGD

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage GGD is gebaseerd op een tarief van € 28,29 (2026: € 27,45) per inwoner. Op basis van het totaal aantal inwoners per 1 januari 2025 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	Inwoners 1-1-2025	Kader 2026B	loon/prijs 2027	Mutatie Inwoners	Besparing 2% Incidenteel	Voorstel besp. Structureel	Digitaal Kinddossier	Versterking BV 2027	Vaccineren	TBC	Kader 2027B
Arnhem	169.364	4.601	156	46	85	-82	-116	50	6	44	**4.790**
Barneveld	63.152	1.718	58	15	32	-31	-43	19	2	17	**1.786**
Doesburg	11.125	304	10	1	6	-5	-8	3	0	3	**315**
Duiven	24.942	683	23	2	13	-12	-17	7	1	7	**706**
Ede	124.214	3.391	114	18	62	-60	-85	37	4	33	**3.514**
Lingewaard	47.684	1.299	44	10	24	-23	-33	14	2	12	**1.349**
Nijkerk	45.720	1.245	42	10	23	-22	-31	13	2	12	**1.293**
Overbetuwe	48.945	1.343	45	1	25	-24	-34	14	2	13	**1.385**
Renkum	31.490	862	29	2	16	-15	-22	9	1	8	**891**
Rheden	43.782	1.198	40	3	22	-21	-30	13	2	11	**1.239**
Rozendaal	1.836	50	2	0	1	-1	-1	1	0	0	**52**
Scherpenzeel	10.539	284	10	5	5	-5	-7	3	0	3	**298**
Wageningen	42.790	1.169	39	6	21	-21	-29	13	1	11	**1.210**
Westervoort	15.205	416	14	1	8	-7	-10	4	1	4	**430**
Zevenaar	45.215	1.236	42	5	23	-22	-31	13	2	12	**1.279**
Totaal	**726**	**19.800**	**668**	**125**	**364**	**-353**	**-498**	**214**	**25**	**190**	**20.536**
per inwoner	**€**	**27,45**								**€**	**28,29**

2d. Budgettair kader bijdrage JGZ 0-4

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage JGZ 0-4 is gebaseerd op een tarief van € 93,72 (2025: € 87,81) per jeugdinwoner. Op basis van het aantal 0-18 jarige inwoners per 1 januari 2025 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	inw. 0-18 1-1-2025	Kader 2026B	loon/prijs 2027	Mutatie Inwoners	Besparing 2% Incidenteel	Voorstel besp. Structureel	Digitaal Kinddossier	CAO VVT	Kader 2027B
Arnhem	29.902	2.642	88	-16	49	-48	-109	196	**2.803**
Barneveld	16.050	1.399	47	10	26	-26	-59	105	**1.504**
Doesburg	1.619	143	5	-1	3	-3	-6	11	**152**
Duiven	4.322	381	13	-1	7	-7	-16	28	**405**
Ede	26.179	2.309	77	-10	43	-42	-95	171	**2.453**
Lingewaard	8.851	782	26	-5	15	-14	-32	58	**830**
Nijkerk	9.644	855	28	-8	16	-15	-35	63	**904**
Overbetuwe	9.837	877	29	-13	16	-16	-36	64	**922**
Renkum	5.044	450	15	-7	8	-8	-18	33	**473**
Rheden	7.174	635	21	-5	12	-11	-26	47	**672**
Rozendaal	414	36	1	0	1	-1	-2	3	**39**
Scherpenzeel	2.417	207	7	5	4	-4	-9	16	**226**
Wageningen	5.930	522	17	-1	10	-9	-22	39	**556**
Westervoort	2.802	245	8	1	5	-4	-10	18	**263**
Zevenaar	7.704	679	23	-3	13	-12	-28	50	**722**
Totaal	**138**	**12.162**	**407**	**-52**	**227**	**-220**	**-503**	**902**	**12.923**
per 0-18 jarige	**€**	**87,81**						**€**	**93,72**

2e. Budgettair kader bijdrage RVP

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage RVP is gebaseerd op een tarief van € 16,05 (2025: € 15,51) per jeugdinwoner. Op basis van het aantal 0-18 jarige inwoners per 1 januari 2025 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	inw. 0-18 1-1-2025	Kader 2026B	loon/prijs 2027	Mutatie Inwoners	Besparing 2% Incidenteel	Voorstel besp. Structureel	Kader 2027B
Arnhem	29.902	467	16	-3	9	-9	**480**
Barneveld	16.050	247	9	2	5	-5	**257**
Doesburg	1.619	25	1	0	1	0	**26**
Duiven	4.322	67	2	0	1	-1	**69**
Ede	26.179	408	14	-2	8	-8	**420**
Lingewaard	8.851	138	5	-1	3	-3	**142**
Nijkerk	9.644	151	5	-1	3	-3	**155**
Overbetuwe	9.837	155	5	-2	3	-3	**158**
Renkum	5.044	79	3	-1	2	-1	**81**
Rheden	7.174	112	4	-1	2	-2	**115**
Rozendaal	414	6	0	0	0	0	**7**
Scherpenzeel	2.417	37	1	1	1	-1	**39**
Wageningen	5.930	92	3	0	2	-2	**95**
Westervoort	2.802	43	1	0	1	-1	**45**
Zevenaar	7.704	120	4	0	2	-2	**124**
Totaal	**138**	**2.148**	**73**	**-9**	**42**	**-41**	**2.214**
per 0-18 jarige	**€**	**15,51**				**€**	**16,05**

2f. Totale bijdrage per gemeente

Alle bovengenoemde bijdragen leiden tot de volgende totale bijdrage 2027 per gemeente:

In € x 1.000	Kader 2026B	loon/prijs 2027	OOV verdeling	Mutatie Inwoners	Besparing 2% Incidenteel	Voorstel besp. Structureel	Specifiek Stadspoort	Energie Transitie	cao vvt	Digitaal Kinddossier	versterking BV 2027	Spaarverlof	Vaccineren	TBC	Kader 2027B
Arnhem	24.303	819	1	29	407	-396	0	-65	196	-225	125	26	6	44	**25.269**
Barneveld	8.066	273	-58	28	151	-145	0	-21	105	-102	43	9	2	17	**8.366**
Doesburg	1.324	45	-11	0	25	-24	0	-4	11	-14	8	2	0	3	**1.364**
Duiven	2.703	91	-8	1	52	-50	0	-7	28	-33	16	3	1	7	**2.803**
Ede	16.030	540	155	8	281	-277	-271	-42	171	-181	85	17	4	33	**16.553**
Lingewaard	5.341	180	-13	5	100	-96	0	-14	58	-65	30	6	2	12	**5.545**
Nijkerk	5.181	174	-16	1	97	-94	0	-14	63	-67	29	5	2	12	**5.374**
Overbetuwe	5.730	193	-24	-14	108	-104	0	-15	64	-69	32	6	2	13	**5.921**
Renkum	3.804	128	-16	-6	71	-67	0	-11	33	-40	22	4	1	8	**3.931**
Rheden	5.382	181	-34	-3	102	-97	0	-16	47	-56	31	6	2	11	**5.557**
Rozendaal	279	9	-1	1	5	-5	0	-1	3	-3	2	0	0	0	**290**
Scherpenzeel	1.217	41	-2	11	23	-22	0	-3	16	-16	7	1	0	3	**1.276**
Wageningen	5.038	170	53	5	95	-94	0	-16	39	-51	31	6	1	11	**5.289**
Westervoort	1.671	56	-9	3	32	-31	0	-5	18	-21	10	2	1	4	**1.732**
Zevenaar	5.350	180	-16	2	101	-97	0	-15	50	-59	31	6	2	12	**5.547**
Totaal	**91.419**	**3.082**	**0**	**69**	**1.651**	**-1.600**	**-271**	**-250**	**902**	**-1.000**	**500**	**100**	**25**	**190**	**94.815**

In € x 1.000	GGD	JGZ 0-4	RVP	Bev. Zorg	BRW	TOTAAL
Arnhem	4.791	2.802	480	207	16.990	**25.269**
Barneveld	1.786	1.504	258	77	4.742	**8.367**
Doesburg	315	152	26	14	858	**1.364**
Duiven	706	405	69	30	1.592	**2.803**
Ede	3.514	2.453	420	152	10.014	**16.553**
Lingewaard	1.349	830	142	58	3.167	**5.545**
Nijkerk	1.293	904	155	56	2.966	**5.373**
Overbetuwe	1.384	922	158	60	3.396	**5.920**
Renkum	891	473	81	38	2.448	**3.930**
Rheden	1.238	672	115	53	3.477	**5.556**
Rozendaal	52	39	7	2	190	**290**
Scherpenzeel	298	227	39	13	700	**1.276**
Wageningen	1.210	556	95	52	3.375	**5.289**
Westervoort	430	263	45	19	976	**1.732**
Zevenaar	1.279	722	124	55	3.367	**5.547**
Totaal	**20.536**	**12.923**	**2.213**	**886**	**58.257**	**94.815**

2g. Aantallen inwoners en OOV percentage

In bovenstaande bijlagen zijn de volgende basisgegevens gehanteerd:

Aantallen Inwoners	per 1 januari 2024		per 1 januari 2025		OOV percentage	
	0-18 jarigen	# inwoners	0-18 jarigen	# inwoners	2024	2025
Arnhem	30.091	167.632	29.902	169.364	26,10%	26,09%
Barneveld	15.929	62.592	16.050	63.152	8,66%	8,55%
Doesburg	1.628	11.079	1.619	11.125	1,62%	1,60%
Duiven	4.336	24.872	4.322	24.942	3,00%	2,98%
Ede	26.294	123.532	26.179	124.214	16,59%	16,89%
Lingewaard	8.907	47.314	8.851	47.684	5,72%	5,70%
Nijkerk	9.738	45.361	9.644	45.720	5,48%	5,45%
Overbetuwe	9.986	48.919	9.837	48.945	6,23%	6,19%
Renkum	5.125	31.419	5.044	31.490	4,35%	4,32%
Rheden	7.235	43.661	7.174	43.782	6,42%	6,35%
Rozendaal	409	1.831	414	1.836	0,36%	0,36%
Scherpenzeel	2.360	10.343	2.417	10.539	1,29%	1,29%
Wageningen	5.943	42.579	5.930	42.790	6,17%	6,27%
Westervoort	2.786	15.151	2.802	15.205	1,85%	1,83%
Zevenaar	7.737	45.041	7.704	45.215	6,15%	6,13%
Totaal	**138.504**	**721.326**	**137.889**	**726.003**		

8.3 Geprognotiseerde balans

Balans	Realisatie	Begroting	Begroting	Raming	Raming	Raming
Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028	2029	2030
ACTIVA						
Vaste activa						
Materiele vaste activa						
Grond	684	684	684	684	684	684
Gebouwen	2.487	2.733	3.172	2.935	2.609	2.719
Vervoermiddelen	26.783	28.910	32.031	32.036	32.221	29.988
Machines, apparaten en installaties	13.146	18.792	18.368	17.238	15.762	13.418
Onderhanden werk	3.245	0	0	0	0	0
	46.345	51.119	54.255	52.893	51.276	46.809
Financiele vaste activa						
Waarborgsommen	85	85	85	85	85	85
Totaal vaste activa	46.430	51.204	54.340	52.978	51.361	46.894
Vlottende activa						
Voorraden	107	107	107	107	107	107
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Vorderingen op openbare lichamen	1.171	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	19.909	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Rekening courant niet financiele instellingen	77	0	0	0	0	0
Overige vorderingen	6.315	4.100	4.100	4.100	4.100	4.100
	27.472	8.100	8.100	8.100	8.100	8.100
Liquide middelen						
Banksaldi	22	10	10	10	10	10
Kas	2	1	1	1	1	1
	24	11	11	11	11	11
Overlopende activa						
Overige nog te ontvangen/vooruitbetaald	4.492	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Totaal vlottende activa	32.095	12.218	12.218	12.218	12.218	12.218
TOTAAL ACTIVA	78.524	63.423	66.558	65.196	63.579	59.112

Balans Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
PASSIVA						
Vaste passiva						
Eigen vermogen						
Algemene reserves	9.582	9.582	9.432	9.432	9.432	9.432
Bestemmingsreserves	2.772	1.251	725	503	386	286
Gerealiseerd resultaat	1.152	0	0	0	0	0
	13.506	10.833	10.157	9.935	9.818	9.718
Voorzieningen	6.600	6.600	6.462	6.203	6.203	6.203
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar						
Onderhandse leningen	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Totaal vaste passiva	35.106	32.433	31.619	31.138	31.021	30.921
Vlottende passiva						
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Overige kasgeldleningen (sluitpost)	0	8.490	12.289	11.408	9.908	5.541
Overige schulden	8.728	6.000	6.150	6.150	6.150	6.150
	8.728	14.490	18.439	17.558	16.058	11.691
Overlopende passiva						
Verplichtingen in het begrotingsjaar opgebouwd die in het volgend begrotingsjaar tot betaling komen	12.437	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Overige vooruitontvangen bedragen	22.252	8.500	8.500	8.500	8.500	8.500
	34.689	16.500	16.500	16.500	16.500	16.500
Totaal vlottende passiva	43.417	30.990	34.939	34.058	32.558	28.191
TOTAAL PASSIVA	**78.524**	**63.423**	**66.558**	**65.196**	**63.579**	**59.112**

8.4 Reserves en voorzieningen

Bedragen x € 1.000	Saldo	Toevoeging	Besteding	Saldo	Toevoeging	Besteding	Saldo	Verwachting ultimo		
	31-12-2025	2026	2026	31-12-2026	2027	2027	31-12-2027	2028	2029	2030
Algemene reserve	3.000	0	0	3.000	0	0	3.000	3.000	3.000	3.000
Reserve Aanvaardbare kosten AGM	2.809	0	0	2.809	0	0	2.809	2.809	2.809	2.809
Reserve Rijksbijdragen	3.772	0	0	3.772	0	150	3.622	3.622	3.622	3.622
Totaal	**9.582**	**0**	**0**	**9.582**	**0**	**150**	**9.432**	**9.432**	**9.432**	**9.432**

Bestemmingsreserves

Bedragen x € 1.000	Saldo	Toevoeging	Besteding	Saldo	Toevoeging	Besteding	Saldo	Verwachting ultimo		
	31-12-2025	2026	2026	31-12-2026	2027	2027	31-12-2027	2028	2029	2030
Reserve Onderhoud kazernes	630	0	100	530	0	100	430	330	230	130
Reserve Activa Brandweer Ede	297	0	100	197	0	100	97	0	0	0
Reserve Jeugdgezondheidszorg	1.058	0	902	156	0	0	156	156	156	156
Reserve Onderhoud consultatiebureaus	93	0	25	68	0	25	43	18	0	0
Reserve Wonen met Zorg	345	0	244	101	0	101	0	0	0	0
Reserve VET	200	0	0	200	0	200	0	0	0	0
Reserve PL Huisvesting	150	0	150	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	**2.772**	**0**	**1.521**	**1.251**	**0**	**526**	**725**	**503**	**386**	**286**

Voorzieningen

Bedragen x € 1.000	Saldo	Toevoeging	Besteding	Saldo	Toevoeging	Besteding	Saldo	Verwachting ultimo		
	31-12-2025	2026	2026	31-12-2026	2027	2027	31-12-2027	2028	2029	2030
Voorziening Personeelsaangelegenheden	564	0	0	564	0	0	564	564	564	564
Voorziening PLB -AGM	2.197	0	0	2.197	0	0	2.197	2.197	2.197	2.197
Voorziening FLO	1.488	0	0	1.488	0	0	1.488	1.488	1.488	1.488
Voorziening Spaarverlof	1.762	0	0	1.762	0	0	1.762	1.762	1.762	1.762
Voorziening Meerkostenregeling Corona	176	0	0	176	0	0	176	176	176	176
Voorziening Specifieke Uitkeringen	17	0	0	17	0	0	17	17	17	17
Voorziening Vlaardingerweg	397	0	0	397	0	139	259	0	0	0
Totaal	**6.600**	**0**	**0**	**6.600**	**0**	**139**	**6.462**	**6.203**	**6.203**	**6.203**

8.5 Meerjaren investeringsplan 2026-2030

Uitgangspunten voor het meerjaren investeringsplan zijn:

- Vervanging van huidige materieel op basis van verwachte levensduur
- Realiseren van het regionale materieelplan ten behoeve van het regionale dekkingsplan

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Programma GGD						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	0	0	25
Bedrijfsmiddelen	31	242	50	50	90	5
Voertuigen	0	83	0	0	0	0
Totaal programma GGD	**31**	**325**	**50**	**50**	**90**	**30**
Programma Brandweer						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	2.997	4.081	1.005	1.134	468	779
Voertuigen	2.239	4.152	5.274	3.359	2.405	1.883
Totaal programma Brandweer	**5.236**	**8.233**	**6.278**	**4.492**	**2.873**	**2.662**
Programma Crisisbeheersing						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	5	50	109	0	72	5
Voertuigen	0	0	0	0	0	0
Totaal programma Crisisbeheersing	**5**	**50**	**109**	**0**	**72**	**5**
Programma Ambulance zorg						
Bouwkundige aanpassingen	10	343	0	0	0	431
Bedrijfsmiddelen	296	810	620	25	440	156
Voertuigen	0	740	1.885	800	1.900	0
Totaal programma Ambulance zorg	**306**	**1.893**	**2.505**	**825**	**2.340**	**587**
Programma Bedrijfsvoering						
Bouwkundige aanpassingen	35	215	809	110	0	0
Bedrijfsmiddelen	1.634	2.339	2.313	2.306	2.350	1.593
Voertuigen	0	60	70	40	0	0
Totaal programma Bedrijfsvoering	**1.668**	**2.614**	**3.192**	**2.456**	**2.350**	**1.593**
Onderhanden werk	3.245	0	0	0	0	0
Totaal investeringen	**10.491**	**13.115**	**12.134**	**7.823**	**7.725**	**4.877**

8.6 Taakvelden

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025			Begroting 2026			Gew. Begr. 2026			Begroting 2027		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid	91.865	78.820	**13.045**	87.471	75.833	**11.638**	95.936	84.321	**11.615**	96.110	82.563	**13.548**
Crisisbeheersing en brandweer	67.825	52.328	**15.497**	68.416	52.474	**15.942**	69.763	53.907	**15.856**	73.305	56.555	**16.750**
Treasury	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	-86	**86**
Overhead	827	27.683	**-26.856**	804	28.854	**-28.049**	861	29.853	**-28.993**	885	31.944	**-31.059**
Overige baten en lasten	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Saldo van baten en lasten	**160.517**	**158.830**	**1.686**	**156.692**	**157.161**	**-469**	**166.560**	**168.081**	**-1.521**	**170.300**	**170.976**	**-676**
Mutatie reserves	-534	0	**-534**	469	0	**469**	1.521	0	**1.521**	676	0	**676**
Resultaat	**159.983**	**158.830**	**1.152**	**157.161**	**157.161**	**0**	**168.081**	**168.081**	**0**	**170.976**	**170.976**	**0**

Bedragen x € 1.000	Raming 2028			Raming 2029			Raming 2030		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid	96.299	82.538	**13.762**	96.299	82.530	**13.769**	96.299	82.513	**13.787**
Crisisbeheersing en brandweer	73.591	56.105	**17.486**	73.630	56.144	**17.486**	73.670	56.184	**17.486**
Treasury	0	-86	**86**	0	-86	**86**	0	-86	**86**
Overhead	885	32.440	**-31.556**	885	32.344	**-31.459**	885	32.344	**-31.459**
Overige baten en lasten	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Saldo van baten en lasten	**170.775**	**170.997**	**-222**	**170.814**	**170.932**	**-118**	**170.855**	**170.955**	**-100**
Mutatie reserves	222	0	**222**	118	0	**118**	100	0	**100**
Resultaat	**170.997**	**170.997**	**0**	**170.932**	**170.932**	**0**	**170.955**	**170.955**	**0**

8.7 Tabellen overzicht baten en lasten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Programma Crisisbeheersing	6.162	6.683	7.208	8.975	8.975	9.014	9.054
Programma Brandweer	46.165	45.790	46.699	47.581	47.130	47.130	47.130
Programma GGD	45.026	43.372	48.317	45.691	45.666	45.659	45.641
Programma Ambulancezorg	33.794	32.461	36.004	36.871	36.871	36.871	36.871
Programma Bedrijfsvoeren	27.683	28.854	29.853	31.858	32.354	32.258	32.258
Lasten	**158.830**	**157.161**	**168.081**	**170.976**	**170.997**	**170.932**	**170.955**
Gemeentelijke bijdrage	85.957	91.419	91.419	94.816	95.290	95.290	95.290
Lokaal aanbod	10.763	9.546	10.511	10.831	10.831	10.831	10.831
Rijksbijdragen	15.740	9.983	15.858	15.129	15.129	15.168	15.208
Zorgverzekeraars	33.564	33.551	37.983	38.953	38.953	38.953	38.953
Overige baten	14.494	12.192	10.789	10.572	10.572	10.572	10.572
Baten	**160.517**	**156.692**	**166.560**	**170.300**	**170.775**	**170.814**	**170.855**
Doorbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	**1.686**	**-469**	**-1.521**	**-676**	**-222**	**-118**	**-100**
Mutatie reserves	-534	469	1.521	676	222	118	100
Resultaat na bestemming	**1.152**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**1.152**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Overzicht baten en lasten per programma/pijler

Programma GGD

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Jeugdgezondheidszorg	23.823	26.322	26.622	26.472	26.472	26.465	26.447
Algemene gezondheidszorg	21.204	17.051	21.695	19.220	19.195	19.195	19.195
Lasten	**45.026**	**43.372**	**48.317**	**45.691**	**45.666**	**45.659**	**45.641**
Gemeentelijke bijdrage	30.102	33.107	33.107	34.628	34.817	34.817	34.817
Lokaal aanbod	10.554	9.260	10.225	10.536	10.536	10.536	10.536
Rijksbijdragen	4.725	519	3.963	1.587	1.587	1.587	1.587
Overige baten	9.754	9.001	9.370	9.117	9.117	9.117	9.117
Baten	**55.136**	**51.888**	**56.665**	**55.868**	**56.057**	**56.057**	**56.057**
Doorbelasting	-8.188	-8.541	-9.276	-10.202	-10.416	-10.416	-10.416
Resultaat voor bestemming	**1.922**	**-25**	**-927**	**-25**	**-25**	**-18**	**0**
Mutatie reserves	17	25	927	25	25	18	0
Resultaat na bestemming	**1.938**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**1.938**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Pijler JGZ

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Personeelskosten	21.319	22.714	23.686	23.791	23.791	23.791	23.791
Materiele kosten	1.108	2.216	1.535	1.278	1.278	1.278	1.278
Kapitaallasten	79	101	110	113	113	113	113
Huisvestingskosten	1.317	1.290	1.290	1.290	1.290	1.283	1.265
Lasten	**23.823**	**26.322**	**26.622**	**26.472**	**26.472**	**26.465**	**26.447**
Gemeentelijke bijdrage	22.603	24.656	24.656	25.380	25.380	25.380	25.380
Lokaal aanbod	4.428	4.620	4.597	4.731	4.731	4.731	4.731
Overige baten	2.151	1.909	1.492	1.539	1.539	1.539	1.539
Baten	**29.182**	**31.184**	**30.745**	**31.650**	**31.650**	**31.650**	**31.650**
Doorbelasting	-4.688	-4.888	-5.050	-5.203	-5.203	-5.203	-5.203
Resultaat voor bestemming	**671**	**-25**	**-927**	**-25**	**-25**	**-18**	**0**
Mutatie reserves	17	25	927	25	25	18	0
Resultaat na bestemming	**688**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**688**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Pijler AGZ

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Personeelskosten	17.030	14.449	18.594	16.246	16.221	16.221	16.221
Materiele kosten	3.557	2.471	2.845	2.923	2.923	2.923	2.923
Kapitaallasten	14	25	25	26	26	26	26
Huisvestingskosten	602	105	230	25	25	25	25
Lasten	**21.204**	**17.051**	**21.695**	**19.220**	**19.195**	**19.195**	**19.195**
Gemeentelijke bijdrage	7.499	8.451	8.451	9.249	9.438	9.438	9.438
Lokaal aanbod	6.126	4.640	5.628	5.805	5.805	5.805	5.805
Rijksbijdragen	4.725	519	3.963	1.587	1.587	1.587	1.587
Overige baten	7.603	7.093	7.878	7.578	7.578	7.578	7.578
Baten	**25.954**	**20.703**	**25.920**	**24.219**	**24.408**	**24.408**	**24.408**
Doorbelasting	-3.499	-3.653	-4.226	-4.999	-5.213	-5.213	-5.213
Resultaat voor bestemming	**1.251**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**1.251**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**1.251**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Programma Brandweer

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Brandweerzorg	39.430	38.690	39.625	40.312	39.962	39.962	39.962
Risicobeheersing	5.583	5.870	5.876	6.071	5.970	5.970	5.970
Meldkamer	1.152	1.231	1.198	1.198	1.198	1.198	1.198
Lasten	**46.165**	**45.790**	**46.699**	**47.581**	**47.130**	**47.130**	**47.130**
Gemeentelijke bijdrage	51.281	53.503	53.777	55.487	55.772	55.772	55.772
Lokaal aanbod	208	286	286	295	295	295	295
Rijksbijdragen	7.198	5.959	6.677	6.677	6.677	6.677	6.677
Overige baten	877	487	421	433	433	433	433
Baten	**59.563**	**60.235**	**61.162**	**62.892**	**63.178**	**63.178**	**63.178**
Doorbelasting	-13.727	-14.688	-14.856	-15.762	-16.048	-16.048	-16.048
Resultaat voor bestemming	**-329**	**-244**	**-394**	**-451**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	-453	244	394	451	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-782**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-782**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Pijler Brandweerzorg

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Personeelskosten	27.401	27.235	27.703	28.341	27.991	27.991	27.991
Materiele kosten	7.579	6.481	7.000	6.968	6.968	6.968	6.968
Kapitaallasten	4.072	4.942	4.815	4.896	4.896	4.896	4.896
Huisvestingskosten	379	31	107	107	107	107	107
Lasten	**39.430**	**38.690**	**39.625**	**40.312**	**39.962**	**39.962**	**39.962**
Gemeentelijke bijdrage	44.011	46.234	46.638	48.107	48.243	48.243	48.243
Lokaal aanbod	208	286	286	295	295	295	295
Rijksbijdragen	5.907	4.589	5.332	5.332	5.332	5.332	5.332
Overige baten	628	271	294	302	302	302	302
Baten	**50.754**	**51.380**	**52.551**	**54.037**	**54.173**	**54.173**	**54.173**
Doorbelasting	-11.806	-12.690	-13.076	-13.925	-14.211	-14.211	-14.211
Resultaat voor bestemming	**-482**	**0**	**-150**	**-200**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	-352	0	150	200	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-834**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-834**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Pijler Risicobeheersing

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Personeelskosten	5.305	5.587	5.610	5.804	5.704	5.704	5.704
Materiele kosten	271	214	238	238	238	238	238
Kapitaallasten	1	28	28	29	29	29	29
Huisvestingskosten	6	42	0	0	0	0	0
Lasten	**5.583**	**5.870**	**5.876**	**6.071**	**5.970**	**5.970**	**5.970**
Gemeentelijke bijdrage	7.270	7.270	7.138	7.379	7.529	7.529	7.529
Rijksbijdragen	139	139	147	147	147	147	147
Overige baten	249	216	127	131	131	131	131
Baten	**7.657**	**7.624**	**7.412**	**7.657**	**7.807**	**7.807**	**7.807**
Doorbelasting	-1.921	-1.998	-1.780	-1.837	-1.837	-1.837	-1.837
Resultaat voor bestemming	**153**	**-244**	**-244**	**-251**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	-101	244	244	251	0	0	0
Resultaat na bestemming	**53**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**53**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Pijler Meldkamer

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Personeelskosten	0	81	49	49	49	49	49
Materiele kosten	1.152	1.150	1.150	1.150	1.150	1.150	1.150
Lasten	**1.152**	**1.231**	**1.198**	**1.198**	**1.198**	**1.198**	**1.198**
Rijksbijdragen	1.152	1.231	1.198	1.198	1.198	1.198	1.198
Baten	**1.152**	**1.231**	**1.198**	**1.198**	**1.198**	**1.198**	**1.198**
Doorbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Programma Crisisbeheersing

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Veiligheidsregio taken	3.896	4.121	4.567	6.267	6.267	6.306	6.346
GHOR	1.539	1.818	1.885	1.921	1.921	1.921	1.921
Bevolkingszorg	727	745	756	787	787	787	787
Lasten	**6.162**	**6.683**	**7.208**	**8.975**	**8.975**	**9.014**	**9.054**
Gemeentelijke bijdrage	4.574	4.809	4.535	4.700	4.700	4.700	4.700
Rijksbijdragen	3.680	3.373	4.066	5.713	5.713	5.752	5.792
Overige baten	8	0	0	0	0	0	0
Baten	**8.262**	**8.181**	**8.601**	**10.413**	**10.413**	**10.452**	**10.492**
Doorbelasting	-1.460	-1.498	-1.394	-1.438	-1.438	-1.438	-1.438
Resultaat voor bestemming	**640**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	-410	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**230**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**230**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Pijler Veiligheidsregio taken

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Personeelskosten	3.055	3.220	3.541	4.453	4.453	4.473	4.493
Materiele kosten	647	703	792	1.578	1.578	1.598	1.618
Kapitaallasten	18	59	59	60	60	60	60
Huisvestingskosten	177	139	175	175	175	175	175
Lasten	**3.896**	**4.121**	**4.567**	**6.267**	**6.267**	**6.306**	**6.346**
Gemeentelijke bijdrage	2.572	2.684	2.426	2.510	2.510	2.510	2.510
Rijksbijdragen	2.755	2.442	3.089	4.735	4.735	4.774	4.815
Overige baten	8	0	0	0	0	0	0
Baten	**5.336**	**5.126**	**5.515**	**7.245**	**7.245**	**7.284**	**7.324**
Doorbelasting	-996	-1.005	-947	-978	-978	-978	-978
Resultaat voor bestemming	**443**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	-372	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**71**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**71**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Pijler GHOR

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Personeelskosten	1.182	1.409	1.406	1.450	1.450	1.450	1.450
Materiele kosten	211	260	330	320	320	320	320
Kapitaallasten	49	54	54	55	55	55	55
Huisvestingskosten	97	95	95	95	95	95	95
Lasten	**1.539**	**1.818**	**1.885**	**1.921**	**1.921**	**1.921**	**1.921**
Gemeentelijke bijdrage	1.201	1.273	1.258	1.305	1.305	1.305	1.305
Rijksbijdragen	925	931	978	978	978	978	978
Baten	**2.126**	**2.204**	**2.235**	**2.282**	**2.282**	**2.282**	**2.282**
Doorbelasting	-364	-386	-351	-362	-362	-362	-362
Resultaat voor bestemming	**223**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	-170	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**52**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**52**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Pijler Bevolkingszorg

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Personeelskosten	542	479	509	521	521	521	521
Materiele kosten	164	245	226	246	246	246	246
Kapitaallasten	1	1	1	1	1	1	1
Huisvestingskosten	20	20	20	20	20	20	20
Lasten	**727**	**745**	**756**	**787**	**787**	**787**	**787**
Gemeentelijke bijdrage	800	851	851	886	886	886	886
Baten	**800**	**851**	**851**	**886**	**886**	**886**	**886**
Doorbelasting	-99	-107	-95	-98	-98	-98	-98
Resultaat voor bestemming	**-26**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	132	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**106**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**106**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Programma Ambulancezorg

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Meldkamer en Zorgcoordinatie	3.421	2.978	3.918	4.015	4.015	4.015	4.015
Mobiele zorg	30.373	29.483	32.086	32.856	32.856	32.856	32.856
Lasten	**33.794**	**32.461**	**36.004**	**36.871**	**36.871**	**36.871**	**36.871**
Rijksbijdragen	79	76	1.095	1.095	1.095	1.095	1.095
Zorgverzekeraars	33.564	33.551	37.983	38.953	38.953	38.953	38.953
Overige baten	3.086	1.956	193	194	194	194	194
Baten	**36.729**	**35.584**	**39.271**	**40.242**	**40.242**	**40.242**	**40.242**
Doorbelasting	-3.049	-3.123	-3.267	-3.371	-3.371	-3.371	-3.371
Resultaat voor bestemming	**-113**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	113	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Pijler Meldkamer en Zorgcoördinatie

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Personeelskosten	3.160	2.404	2.856	2.929	2.929	2.929	2.929
Materiele kosten	143	447	935	957	957	957	957
Kapitaallasten	88	79	108	110	110	110	110
Huisvestingskosten	30	47	20	20	20	20	20
Lasten	**3.421**	**2.978**	**3.918**	**4.015**	**4.015**	**4.015**	**4.015**
Zorgverzekeraars	3.183	3.223	4.130	4.234	4.234	4.234	4.234
Overige baten	89	0	0	0	0	0	0
Baten	**3.271**	**3.223**	**4.130**	**4.234**	**4.234**	**4.234**	**4.234**
Doorbelasting	-244	-246	-213	-219	-219	-219	-219
Resultaat voor bestemming	**-393**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	393	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Pijler Mobiele Zorg

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Personeelskosten	24.253	24.728	25.578	26.237	26.237	26.237	26.237
Materiele kosten	4.097	2.514	4.037	4.145	4.145	4.145	4.145
Kapitaallasten	1.409	1.618	1.809	1.811	1.811	1.811	1.811
Huisvestingskosten	614	623	663	663	663	663	663
Lasten	**30.373**	**29.483**	**32.086**	**32.856**	**32.856**	**32.856**	**32.856**
Rijksbijdragen	79	76	1.095	1.095	1.095	1.095	1.095
Zorgverzekeraars	30.381	30.328	33.853	34.719	34.719	34.719	34.719
Overige baten	2.998	1.956	193	194	194	194	194
Baten	**33.458**	**32.360**	**35.141**	**36.008**	**36.008**	**36.008**	**36.008**
Doorbelasting	-2.805	-2.877	-3.054	-3.151	-3.151	-3.151	-3.151
Resultaat voor bestemming	**280**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	-280	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Programma Bedrijfsvoeren

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2025	Begroting 2026	Gew. Begr. 2026	Begroting 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Personeelskosten	17.324	18.214	19.053	20.107	20.607	20.607	20.607
Materiele kosten	4.971	5.316	5.076	5.381	5.381	5.381	5.381
Kapitaallasten	1.048	1.010	1.291	1.937	1.937	1.937	1.937
Huisvestingskosten	4.340	4.314	4.433	4.433	4.430	4.333	4.333
Lasten	**27.683**	**28.854**	**29.853**	**31.858**	**32.354**	**32.258**	**32.258**
Rijksbijdragen	58	56	56	56	56	56	56
Overige baten	769	748	804	829	829	829	829
Baten	**827**	**804**	**861**	**885**	**885**	**885**	**885**
Doorbelasting	26.423	27.849	28.793	30.773	31.273	31.273	31.273
Resultaat voor bestemming	**-433**	**-200**	**-200**	**-200**	**-197**	**-100**	**-100**
Mutatie reserves	199	200	200	200	197	100	100
Resultaat na bestemming	**-234**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-234**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)
verzorgt Ambulance, Brandweer, GGD en GHOR voor de gemeenten Gelderland-Midden

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM
T 0800 8446 000
E info@vggm.nl
I www.vggm.nl

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Gemeente Westervoort (GL)
t.a.v. de gemeenteraad
Postbus 40
6930 AA WESTERVOORT

DG Volkshuisvesting en Bouwen
directie Woningbouwbeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Contactpersoon
Nicole Fikke

T 0611388861
nicole.fikke@minbzk.nl

Onze referentie
2026-0000149517

Datum 3 april 2026
Betreft belang van de woningzoekende bij coalitieakkoord

Aan de leden van de gemeenteraad,

De gemeenteraadsverkiezingen zijn achter de rug. Dit betekent dat er komende weken in uw gemeente afspraken worden gemaakt in een coalitieakkoord. Wonen was bij deze raadsverkiezingen één van de belangrijkste thema's. Begrijpelijk, want de woningnood doet zich inmiddels voor in alle gemeenten. Het raakt jongeren die geen start kunnen maken, gezinnen die te klein wonen, ouderen die niet kunnen doorstromen, mensen met een laag inkomen en mensen met een middeninkomen. De recente situatie in het Midden-Oosten en de stijging van de gasprijs maken daarnaast de noodzaak helder om in alle gemeenten versneld onze woningen en andere gebouwen te isoleren en te verduurzamen.

De aanpak van het woningtekort is topprioriteit van het kabinet. Mijn opdracht daarin is duidelijk: meer en sneller bouwen, betaalbaar wonen en minder belemmeringen voor de woningbouw. We hebben als overheid een gezamenlijke opgave om in samenwerking met de marktpartijen en corporaties de woningzoekende een thuis te bieden. In de coalitieakkoorden maakt u keuzes die daarin bepalend kunnen zijn. Keuzes die niet altijd makkelijk zijn en kunnen leiden tot stevige discussies in uw gemeente. Deze brief is bedoeld om aandacht te vragen voor belangrijke keuzes in uw gemeente die het verschil kunnen maken voor al die woningzoekenden én hoe we daarbij samen kunnen optrekken.

Meer woningen
Om 100.000 woningen per jaar te realiseren is continuïteit, duidelijkheid en voorspelbaarheid nodig en voldoende bouwlocaties. Met het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting geven we duidelijkheid over hoeveel, waar en voor wie we bouwen, met meer tempo. Ik zet mij er voor in dat deze wet zo snel mogelijk in werking treedt. Gemeenten zijn als eerste verantwoordelijk voor het zorg dragen voor voldoende bouwlocaties zoals nieuwe wijken in de stad of dorpskern of buitenstedelijke locaties voor "een straatje of wijkje erbij".

Zoals u weet is voor sommige groepen woningzoekenden specifieke aandacht nodig zodat we ook voor hen voldoende bouwen, passend bij hun woonbehoefte. Bijvoorbeeld zorggeschikte woningen voor ouderen, of woningen voor starters. U kunt daarover afspraken maken in uw akkoord en ook hierin willen we samen met gemeenten optrekken. Opschaling van alternatieve huisvesting op tijdelijk beschikbare locaties en meer inzetten op onzelfstandige woningen voor spoedzoekers helpt om de wachtlijsten voor al die woningzoekenden te verkorten.

Ik wil graag nog voor de zomer met gemeenten en corporaties daarover afspraken maken in een convenant.

We kunnen het woningtekort niet alleen oplossen met nieuwbouw, maar ook door het beter benutten van de bestaande voorraad. Veel gemeenten zijn hier zelf ook al mee aan de slag. Ik werk aan een landelijk kader voor splitsen en woningdelen. Vooruitlopend hierop kunt u nu al lokale regels aanpassen om er voor te zorgen dat woningsplitsing, woningdelen, hospitaverhuur, optoppen en transformatie makkelijker en sneller kan, bijvoorbeeld door gemeentelijke vergunningplichten te schrappen. U kunt daarbij gebruik maken van kennis uit deze vele succesvolle lokale initiatieven.[1] Met het ontwerpbesluit versterking regie volkshuisvesting worden mantelzorg- en familiewoningen op het eigen achtererf vergunningvrij.[2] Dit biedt snelle en betaalbare extra woonruimte voor mensen die voor elkaar willen zorgen en voor jongvolwassen kinderen zonder eigen woonruimte.

Versnellen van de woningbouw
We moeten niet alleen meer, maar vooral ook sneller bouwen. Dat kan op verschillende manieren. Eén van die manieren is innovatie. Bijvoorbeeld door industrieel bouwen kunnen we sneller en schoner bouwen, met lagere kosten, én met kwaliteit[3]. Om industriële bouw ook lokaal mogelijk te maken is het vaak nodig het lokale ruimtelijke beleid, het welstandsbeleid en de wijze van aanbesteding daarop af te stemmen. Hierover kunt u afspraken maken in uw akkoord en het Rijk kan ondersteunen met het Innovatie en Opschalingsprogramma Woningbouw(IOP). Veel gemeenten zijn hier al op aangesloten.

Versnelling van de woningbouw vraagt ook versterking van de lokale uitvoeringskracht door kennis te delen, deze beter te benutten en goede praktijken te verankeren. Daarom ondersteun ik de oprichting van een expertisecentrum woningbouw in samenwerking met VNG, IPO en Platform31. Dit centrum zal in de zomer van dit jaar van start gaan. Provincies stellen capaciteit beschikbaar voor gemeenten en ook marktpartijen en corporaties kunnen en willen capaciteit inzetten ter voorbereiding van de vergunningverlening of planvorming. Ik nodig u uit om volop gebruik te maken van deze mogelijkheden.

Het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting zorgt voor aanzienlijke versnelling wanneer beroep is ingediend tegen woningprojecten. Er geldt daarvoor één gang naar de rechter, versnelde behandeling en uitspraak binnen zes maanden. Maar voorkomen van een gang naar de rechter heeft natuurlijk de voorkeur. Op lokaal niveau kunt u woningzoekenden en inwoners een stem geven bij de totstandkoming van woningbouwprojecten en veel gemeenten werken daar ook volop aan. Deze aanpak kan draagvlak onder omwonenden vergroten en

[1] Zie daarvoor de handreiking van Plaform31 https://www.volkshuisvestingnederland.nl/documenten/2025/02/20/handreiking-platform31-woningdelen-en-woningsplitsen-mogelijk-en-gemakkelijker-maken en https://www.volkshuisvestingnederland.nl/onderwerpen/beter-benutten-van-bestaande-bebouwing

[2] Het bouwen en gebruiken is onder voorwaarden vergunningvrij. https://open.overheid.nl/documenten/0c79f3c0-446e-4794-98f4-68a80a5f1e37/file

[3] Programma Innovatie en Opschaling Woningbouw | Home | Volkshuisvesting Nederland

daarmee versnelling opleveren. [4] In het voorjaar kom ik met een handreiking met praktijkvoorbeelden om woningzoekenden beter te betrekken bij woningbouwprojecten.

Meer betaalbare woningen en een duurzame woonvoorraad.
Veel mensen met een laag en middeninkomen zitten in de knel bij het vinden van een betaalbare woning. Met het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting sturen we op de bouw van twee derde betaalbaar woningen, waarvan 30% sociale huurwoningen in iedere regio. Dat lukt alleen als iedere gemeente daaraan volop bijdraagt. Het is belangrijk dat u met de provincie en de gemeenten waarmee u regionaal samenwerkt, vóór 1 januari 2027 afspraken maakt over het aandeel te realiseren betaalbare woningen in uw gemeente.

De ervaring leert dat woningbouw vertraging oploopt door een stapeling van lokale eisen. Daarom zijn landelijke en uniforme bouwtechnische eisen uitputtend geregeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Met de implementatie van de EPBD moderniseer ik het BBL en stel ik uniforme prestatie-eisen vast voor energie (Zero-Energy Buildings) en CO_2-uitstoot over de hele levenscyclus (WLC-GWP). Aanvullende lokale bouwtechnische eisen zijn op grond van de Gemeentewet en Omgevingswet niet toegestaan, ook niet via het burgerlijk recht zoals in een koopcontract of via gronduitgifte. Deze eisen belemmeren niet alleen de bouwversnelling, maar werken ook contraproductief voor onze gezamenlijke maatschappelijke opgaven, zoals verduurzaming en betaalbare woningbouw. Ook lokale doelen van meer dan twee derde betaalbare woningen of vaste percentages per project of per wijk kunnen zorgen voor stagnatie. Gemeenten hebben een belangrijke rol in het realiseren van voldoende en betaalbare woningen. Door uniformiteit te bevorderen, dragen we gezamenlijk bij aan de industriële opgave: meer woningen, sneller en duurzamer bouwen.

Het kabinet werkt aan een nationaal isolatie-offensief. Ik roep u op echt prioriteit te geven aan een lokale isolatie aanpak en de inwoners van uw gemeente maximaal te helpen. Zo hebben we minder last van geopolitieke crises, met tegelijkertijd een beter betaalbare energierekening, een fijner huis om in te wonen en een leefbaarder klimaat. Hiervoor zijn middelen beschikbaar gesteld voor gemeenten en voor het versneld aanpakken van corporatiewoningen met de slechtste energie-labels. Het Warmtefonds biedt al veel mogelijkheden voor huiseigenaren en VVE's. En gemeenten kunnen bijvoorbeeld collectief aanvragen indienen voor de ISDE-subsidieregeling. Op middellange termijn benadruk ik de noodzaak van ambitieuze warmteprogramma's bij gemeenten. Zo wordt in elke gemeente duidelijk hoe we stap voor stap onze afhankelijkheid van aardgas afbouwen. Het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie biedt u hierbij ondersteuning.

Gezamenlijk het woningtekort aanpakken
Dit jaar actualiseren we samen de bestaande afspraken in de regionale woondeals. Daarbij horen ook afspraken over de woningbouwopgave tot en met 2036 en wederkerige afspraken over wat we landelijk, regionaal en lokaal kunnen doen om

[4] Een mooi voorbeeld daarvan is "bouwen door de buurt" in Almere, waar bewoners bouwplekken aandragen in hun eigen buurt Bouwen door de Buurt | Almere

DG Volkshuisvesting en Bouwen
directie Woningbouwbeleid

Datum

Onze referentie
2026-0000149517

knelpunten weg te nemen. Met de Ministeriële Taskforce Versnellen Woningbouw gaat dit kabinet in gezamenlijkheid de handen ineenslaan gericht op meer bouwen, betaalbaar wonen en minder belemmeringen. Onderdeel daarvan is om gezamenlijk met voorstellen te komen om te voorkomen dat woningbouw door netcongestie tot stilstand komt. Met de Ministeriële Taskforce Landbouw, Natuur en Stikstof gaan we het probleem van stikstof aanpakken. Daarnaast werkt het kabinet op basis van de uitwerking van de aanbeveling uit STOER aan vereenvoudigingswetgeving. De inwerkingtreding van de eerste tranche is voorzien op 1 januari 2027.

Onze gezamenlijke opgave vraagt ook om financiële ondersteuning door het Rijk. Bovenop de al beschikbare middelen investeert dit kabinet aanvullend 7 miljard euro voor woningbouw voor de periode tot en met 2035. De belangrijkste financiële regelingen hiervoor zijn de Woningbouwimpuls en de Realisatiestimulans. Ik borg daarnaast ook de middelen om woningbouw in de gebieden van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) te versnellen in samenhang met een verbetering van de openbare ruimte en voorzieningen en het beter benutten van de bestaande voorraad.

Tot slot
De woningbouw vraagt veel inzet van alle partijen. Samenwerken vanuit vertrouwen en nabijheid in uw regio is daarin essentieel. Veel mensen vanuit mijn ministerie sluiten al aan bij regionale en lokale overleggen om gemeenten te ondersteunen in deze opgave en zoeken gezamenlijk naar oplossingen om woningbouw te versnellen. U kunt hen altijd benaderen voor vragen of ondersteuning.

Ik wens u veel succes en wijsheid de komende periode in het maken van een coalitieakkoord en kijk uit naar voortzetting van de samenwerking met de nieuw te vormen colleges.

De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,

Elanor Boekholt-O'Sullivan

Gefinancierd door de Europese Unie

College van burgemeester en wethouders, leden gemeenteraad

Betreft: Jaarverslag 2025 LEADER De Liemers

Didam, 16 april 2026

Geacht college en leden gemeenteraad,

Met genoegen sturen wij u namens de Lokale Actie Groep het jaarverslag 2025 van LEADER De Liemers toe. In dit jaarverslag blikken wij terug op de uitvoering van het LEADER-programma in onze regio en de projecten die samen met inwoners en initiatiefnemers tot stand zijn gekomen. U ontvangt dit jaarverslag omdat uw gemeente bijdraagt aan de financiering van deze regeling.

In 2025 kwamen 27 projecten in aanmerking voor LEADER-subsidie, goed voor ruim € 1,6 miljoen aan subsidies en een totale investering van bijna € 4 miljoen in de regio. Daarmee wordt elke euro subsidie gemiddeld met circa € 2,50 aan aanvullende investeringen versterkt. De projecten zijn verspreid over alle deelnemende gemeenten en dragen zichtbaar bij aan leefbaarheid en regionale samenwerking.

Tegelijkertijd willen wij u kort informeren over de knelpunten die zich hebben voorgedaan in het formele aanvraag- en beoordelingsproces. Initiatiefnemers klagen over de complexiteit van de subsidieaanvraag en de lange doorlooptijden van de beoordeling. De voorzitters van de Gelderse LEADER-gebieden zijn hierover gezamenlijk het gesprek aangegaan op het hoogst mogelijke bestuurlijke niveau met de provincie en uitvoeringsorganisatie Stimulus. Dit heeft geleid tot meerdere overleggen met gedeputeerde de heer Zoet. Hoewel de knelpunten zijn erkend, is het proces op dit moment nog onvoldoende verbeterd. De LAG blijft hier samen met de andere gebieden nadrukkelijk op sturen.

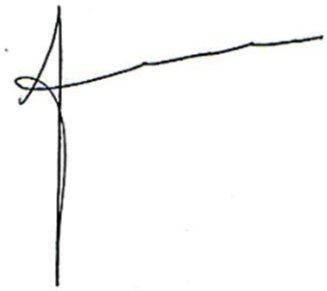
Het jaarverslag 2025 is op 23 maart jongstleden in de vergadering van de LAG inhoudelijk vastgesteld en wordt nu breed verspreid onder colleges en gemeenteraden van de deelnemende gemeenten en het bestuur van Waterschap Rijn & IJssel.

Postbus 26 | 6940 BA Didam | 0316 - 23 44 25
info@liemerseambassade.nl | www.liemerseambassade.nl
KvK 80239307 | BTW NL 861600538.B01 | Bank NL11 RABO 0360 6374 18

Wij hopen dat het jaarverslag u een duidelijk beeld geeft van wat LEADER in onze regio heeft opgeleverd.

Met vriendelijke groet,

Namens de Lokale Actie Groep LEADER

Jan Ummenthum

Directeur
Stichting de Liemerse Ambassade

Penvoerder
LEADER De Liemers

06 – 53 29 73 10

j.ummenthum@liemerseambassade.nl
www.liemerseambassade.nl

Postbus 26
6940 BA Didam

JAARVERSLAG

LEADER de Liemers

2025

Liemerse Ambassade

Gefinancierd door de Europese Unie

JAARVERSLAG 2025
LEADER DE LIEMERS

Op 10 juni 2024 is de subsidieregeling LEADER de Liemers door de provincie Gelderland opengesteld. Ons gebied behoorde hiermee tot een van de eerste gebieden in Gelderland dat formeel kon starten met de subsidieregeling specifiek bedoeld voor de leefbaarheid op het platteland. In de periode 2023-2027 heeft de provincie Gelderland ons een programmabudget van afgerond € 1,9 miljoen toegewezen. Hiervan is € 1,5 miljoen specifiek bedoeld voor de uitvoering van projecten. Het penvoerderschap is belegd bij de Liemerse Ambassade.

Lokale Ontwikkelingsstrategie 2023-2027

De Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS) geeft de komende jaren richting aan activiteiten en initiatieven van het LEADER programma. De LOS is in 2023 via een interactief gebiedsproces samen met de inwoners en vertegenwoordigers van belangenorganisaties tot stand gekomen. LEADER de Liemers richt zich op de volgende vijf doelen:

1. Sociale en economische vitale kernen en dorpen
2. Lokaal voedsel van een gezonde bodem met een goed verdienmodel
3. Duurzame vrijetijdseconomie
4. Toekomstbestendige bedrijvigheid
5. Samenwerking

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de LOS is belegd bij de Lokale Actie groep (LAG).

Samenstelling LAG

De Lokale Actie Groep (LAG) is verantwoordelijk voor de organisatie en uitvoering van het programma. De LAG bestaat uit 20 leden en deze groep is op voordracht van Jan Ummenthum, directeur van de Liemerse Ambassade samengesteld. In 2025 heeft Ted Prost (inwonerlid Duiven) de LAG verlaten. Zijn rol is overgenomen door Timo Willems.

Bestuurlijk afgevaardigd:
1. Floor Wissing (Heemraadslid Waterschap Rijn & IJssel)
2. Joyce Zwaga-Komen (wethouder gemeente Duiven)
3. Stan Hillenaar (wethouder gemeente Doesburg)
4. Ingrid Wolsing (wethouder gemeente Montferland)
5. Peter Pennekamp (wethouder gemeente Westervoort)
6. Toon Albers (wethouder gemeente Zevenaar)

Inwonerleden:
7. Jeroen Willems (inwoner gemeente Duiven en afgevaardigd namens ondernemersvereniging Lindus)
8. Timo Willems (inwoner gemeente Duiven)
9. Arthur Balduk (inwoner gemeente Doesburg)
10. Aletta Laarberg (inwoner gemeente Montferland)
11. Walter Gerritsen (inwoner gemeente Montferland, voorzitter LAG)
12. Karin Seesink (afgevaardigd namens LTO Liemers Montferland)
13. Rick Smink (inwoner gemeente Westervoort)
14. Niels Leenders (inwoner gemeente Zevenaar)
15. Gerda Weijers-Verboort (inwoner gemeente Zevenaar)

Ambtelijk afgevaardigd (geen stemrecht)
16. Jan Werkman (gemeente Montferland)
17. Wendy Janssen (gemeente Zevenaar)
18. Geert Kurvers (provincie Gelderland)

Programmacoördinatie (geen stemrecht)
19. Jan Ummenthum (penvoerder Liemerse Ambassade)
20. Jolanda Kemna (coördinator LEADER)

De LAG is verantwoordelijk voor de selectie en beoordeling van de projecten. Alleen de bestuurders en de inwonerleden hebben een beslissende stem waarbij geldt dat minimaal 51% van het aantal stemgerechtigden uit het maatschappelijk middenveld moet komen. Waarom? Bij LEADER is het belangrijk dat inwoners zelf meebeslissen over welke projecten geld krijgen. Daarom moeten er meer inwoners dan bestuurders in de groep zitten die de projecten kiest. Zo blijft het echt een plan van en voor de mensen in de Liemers.

Stand van zaken uitvoering programma

De LAG is in 2025 8 keer bij elkaar gekomen:
- Donderdag 16 januari in Zalencentrum Wieleman te Westervoort
- Dinsdag 18 maart in de Turmac Cultuurfabriek te Zevenaar
- Woensdag 7 mei in Zalencentrum Wieleman te Westervoort
- Woensdag 18 juni in voormalig gemeentehuis te Doesburg
- Dinsdag 1 juli bij Jan & Jan te Didam
- Maandag 8 september in gemeentehuis Duiven
- Maandag 27 oktober in Kasteel Huis Bergh te 's-Heerenberg
- Donderdag 4 december bij Jan & Jan te Didam

Deze bijeenkomsten stonden in het teken van het beoordelen van projectinitiatieven (pitches), het scoren van subsidieaanvragen en het bespreken van de voortgang van het LEADER programma in de Liemers. In 2025 presenteerden initiatiefnemers in totaal 30 projectideeën aan de Lokale Actiegroep (LAG) van LEADER de Liemers. Van deze pitches kregen 20 projecten een positief advies om een subsidieaanvraag in te dienen. Zes projecten kregen een negatief advies omdat zij onvoldoende aansloten bij de doelstellingen van LEADER of omdat de onderbouwing van het plan nog onvoldoende was. Daarnaast kregen twee projecten het advies om hun plan verder uit te werken en opnieuw te pitchen, waarna één van deze projecten later alsnog een positief advies ontving. De beoordeling door de LAG richt zich nadrukkelijk op de maatschappelijke meerwaarde voor de regio, de mate waarin een initiatief bottom-up tot stand komt en het structurele effect voor de Liemers. Projecten die vooral een tijdelijk karakter hebben, primair een gemeentelijke verantwoordelijkheid betreffen of onvoldoende regionaal effect laten zien, krijgen doorgaans geen positief advies.

Projectoverzicht LEADER de Liemers (stand december 2025)

In onderstaande tabel zijn alle projecten opgenomen die een positief advies hebben gekregen van de LAG. Elk project bevindt zich in een andere fase qua procedure. In categorie A staan 14 projecten waarvoor een subsidieaanvraag is ingediend bij Stimulus en die door de LAG positief zijn beoordeeld. In B staan 6 projecten die een subsidieaanvraag hebben ingediend maar nog beoordeeld moeten worden. In C staan de projecten die een positief advies kregen naar aanleiding van de pitch in een LAG vergadering, maar nog een subsidieaanvraag moeten indienen.

NR	PROJECT	GEMEENTE	SUBSIDIE	GEINVESTEERD
A	**Ingediende subsidieaanvraag bij Stimulus**			
1	Verduurzaming Hart van Loil	Montferland	80.000	183.678
2	MFA de Meikamer te Nieuw Dijk	Montferland	80.000	162.965
3	Haalbaarheidsonderzoek Healthy Village	Zevenaar	25.000	57.502
4	Kinderboerderij Rosorum	Zevenaar	76.828	153.656
5	Zuivel- en kaasmakerij de Klaver	Zevenaar	80.000	168.159
6	DVC'26 en De Club Didam	Montferland	80.000	239.549
7	Buitenplaats de Rijnstrangen	Zevenaar	80.000	445.000
8	Fitter Brein	Liemersbreed	52.750	105.500
9	Opzet voedsel coöperaties de Liemers	Liemersbreed	35.981	71.961
10	De Gouden herinnering	Liemersbreed	69.192	138.384
11	Filmhuis Doesburg	Doesburg	15.200	30.400
12	Kaastobbe Duiven	Duiven	57.228	114.456
13	LunchMaatjes	Duiven	25.000	51.850
14	Filmproject de Romeinen	Liemersbreed	25.000	25.000
	Subtotaal		**782.179**	**1.948.060**
B	**Ingediend en ter beoordeling bij de LAG**			
15	Sevenart	Zevenaar	80.000	160.000
16	De Stokhorst	Duiven	80.000	198.000
17	De Werkplaats van Ons	Duiven	80.000	300.000
18	Kasteel Huis Bergh	Montferland	73.226	146.452
19	Multifunctionele Veldschuur te Kilder	Montferland	80.000	217.875
20	Haalbaarheidsonderzoek Liemerse Maakindustrie	Liemersbreed	25.000	50.000
	Subtotaal		**418.226**	**1.072.327**
C	**Positief advies maar moet nog indienen**			
21	Boerderij de Houberg	Zevenaar	80.000	200.000
22	Het Barghse Huus	Montferland	80.000	161.900
23	Schutterij Sint Andreas	Zevenaar	11.150	50.000
24	Opzet Culkids OG Tent	Duiven	10.000	20.200
25	Watersportvereniging de Oude IJssel	Doesburg	65.000	134.781
26	Werefriedekerk Westervoort	Westervoort	80.000	182.500
27	Stichting Historische Warmtewerktuigen	Doesburg	80.000	175.000
	Subtotaal		**406.150**	**924.381**
Totaal subsidie en investeringen (A+B+C)			**1.606.555**	**3.944.768**

In totaal komen 27 projecten in aanmerking voor subsidie ter hoogte van € 1.606.555. Samen zorgen ze voor een totale investering van bijna € 4 miljoen in de regio. Dat betekent dat elke euro subsidie gemiddeld ongeveer € 2,50 aan extra investeringen oplevert van inwoners, ondernemers, verenigingen en andere partners.
De projecten zijn verspreid over de gemeenten Montferland, Zevenaar, Duiven, Doesburg en Westervoort en een aantal initiatieven werkt Liemersbreed. De plannen laten goed zien wat er leeft in de regio: van nieuwe ontmoetingsplekken in dorpen tot initiatieven rondom lokaal voedsel, cultuur, recreatie en samenwerking tussen inwoners en ondernemers. Hoewel het aantal projecten dat subsidie aanvraagt snel groeit, blijft de formele beschikking achter. Tot op heden zijn drie projecten definitief beschikt (groen gearceerd). De belangrijkste oorzaak ligt in de lange doorlooptijden van de subsidiebeoordeling bij uitvoeringsorganisatie Stimulus.

Naast budget voor de uitvoering van projecten, zijn er ook programmakosten geraamd van in totaal € 411.519 voor de totale periode. In 2025 zijn de volgende kosten gemaakt:

Projectlasten LEADER 2025	Werkelijk	Begroot
Aanjaagactiviteiten/LEADER coördinator	57.042	57.042
Bestuur en organisatie LAG*	12.123	10.056
Communicatie **	6.664	8.520
Administratie	8.650	7.100
Totaal	**84.479**	**82.718**

* door hoge aantal LAG vergaderingen zijn de werkelijke kosten hoger dan begroot

** ten gevolge van lange doorlooptijden en stikstofproblematiek bij Stimulus duurt het langer voordat projecten een beschikking ontvangen en tot uitvoering komen. Hierdoor zijn de communicatiekosten voor het maken van video's over de projecten lager uitgevallen in 2025. In 2026 en 2027 verwachten we hierop een inhaalslag te maken.

Bestuurlijke inzet rondom knelpunten in het LEADER-proces

In 2025 hebben de Gelderse LEADER-gebieden gezamenlijk aandacht gevraagd voor knelpunten in de uitvoering van het LEADER-programma. LEADER Rijk van Nijmegen Maas en Waal nam hierbij het initiatief om de voorzitters van alle Gelderse LEADER-gebieden bij elkaar te brengen. Vanuit LEADER de Liemers heeft voorzitter Walter Gerritsen zich actief aangesloten bij deze bestuurlijke inzet en de signalen vanuit onze regio nadrukkelijk ingebracht in het gezamenlijke overleg.
Tijdens het voorzittersoverleg op 2 juli 2025 zijn de belangrijkste knelpunten open met elkaar besproken. Daarbij ging het onder andere over de lange doorlooptijden van subsidieaanvragen, de toenemende administratieve last voor initiatiefnemers en het uitblijven van beschikkingen. Deze signalen werden door meerdere LEADER-gebieden herkend.
De gezamenlijke inzet leidde tot meerdere bestuurlijke gesprekken met gedeputeerde Harold Zoet in het najaar van 2025, waarbij ook de provincie Gelderland en uitvoeringsorganisatie Stimulus betrokken waren. In deze gesprekken is nadrukkelijk aangedrongen op versnelling van het aanvraag- en beoordelingsproces en betere communicatie richting initiatiefnemers.
In de praktijk heeft dit tot nu toe nog onvoldoende verbetering opgeleverd. De doorlooptijd van een subsidieaanvraag is opgelopen van de oorspronkelijke 22 weken naar ongeveer 32 weken. Stimulus heeft aangegeven op dit moment weinig mogelijkheden te zien om deze termijn te verkorten. Voor de LAG van LEADER de Liemers is dit een zorgelijke ontwikkeling, omdat lange doorlooptijden het enthousiasme van initiatiefnemers kunnen remmen. De LAG blijft daarom, samen met de andere Gelderse LEADER-gebieden, het gesprek voeren met provincie en uitvoeringsorganisatie om tot een beter werkbaar en toegankelijk proces voor initiatiefnemers te komen.

Landelijke LEADER-dag

Op 7 november 2025 vond in Lievelde de landelijke LEADER-dag plaats, waar vertegenwoordigers van alle 32 LEADER-gebieden in Nederland samenkwamen. Omdat de provincie Gelderland gastheer was, hebben de Gelderse LEADER-gebieden gezamenlijk bijgedragen aan de organisatie van deze dag. Ook leden van LEADER de Liemers waren aanwezig. De bijeenkomst stond in het teken van ontmoeting, het delen van ervaringen en het uitwisselen van lessen uit lopende projecten. Daarnaast werd vooruitgekeken naar de verdere uitvoering van het huidige LEADER-programma en de toekomst van het instrument voor plattelandsontwikkeling.

Communicatie

In de periodieke nieuwsbrief van de Liemerse Ambassade wordt de voortgang van het LEADER programma besproken. Daarnaast deelden we actuele informatie over de uitvoering van ons programma op de website www.leaderdeliemers.nl. De verwachting is dat we in 2026 de eerste video's kunnen presenteren van de gerealiseerde projecten.

Doorkijk naar 2026

Eind 2025 heeft de LAG informeel vernomen dat de provincie Gelderland aanvullende middelen heeft gereserveerd voor LEADER-gebieden die hun beschikbare programmabudget volledig weten te benutten én kunnen aantonen dat er voldoende uitvoerbare projecten in voorbereiding zijn. Wanneer het gebied formeel een verzoek indient en kan onderbouwen dat er concrete projecten gereed zijn om op korte termijn te starten, komt naar verwachting circa 30% extra budget beschikbaar. Voor het LEADER-gebied De Liemers betekent dit een mogelijke aanvulling van ongeveer € 450.000 bovenop het huidige programmabudget van € 1,5 miljoen.

De provincie stelt daarbij als voorwaarde dat er vooraf voldoende zekerheid is dat deze middelen daadwerkelijk besteed kunnen worden. Daarnaast geldt een relatief korte uitvoeringstermijn: projecten moeten uiterlijk eind 2028 zijn gerealiseerd en financieel zijn afgerond.

Om voor deze aanvullende middelen in aanmerking te komen, wordt er in de komende periode actief op gestuurd dat projecten die reeds een positief advies van de LAG hebben ontvangen, hun subsidieaanvraag daadwerkelijk indienen. Op basis van de huidige projectomvang kan met een aanvullend budget van € 450.000 naar verwachting ruimte worden gecreëerd voor circa vijf tot zes extra projecten.

In het bestuurlijk overleg met gedeputeerde Zoet op 20 april 2026 zal dit onderwerp opnieuw worden besproken en zal ook de mogelijkheid van het indienen van een formeel verzoek aan de provincie aan de orde komen.

Liemerse Ambassade

Liemerse krachten
GEBUNDELD!

Postbus 26, 6940 BA Didam • 31 (0)316 234 425
info@liemerseambassade.nl • www.liemerseambassade.nl

Datum
15 april 2026

Zaaknummer
2026-003760

Onderwerp
Begrotingscirculaire 2027

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

De gemeenteraden van de Gelderse gemeenten

Geachte gemeenteraad,

In onze rol als financieel toezichthouder informeren wij u jaarlijks in onze begrotingscirculaire over de actuele ontwikkelingen die van belang zijn bij het opstellen van uw begroting en van invloed zijn op ons toezicht (op uw financiële stukken). Daarnaast informeren wij u in deze circulaire over het proces van het financieel toezicht, in het bijzonder over de begrotingsrichtlijnen en over de toetsingsaspecten die wij hanteren bij het beoordelen van uw begroting 2027.

Begrotingscirculaire 2027
Deze begrotingscirculaire is van belang bij het opstellen van uw begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030. De jaarlijkse circulaire is een aanvulling op het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK 2020 gemeenten). Naast de ontwikkelingen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gaat de begrotingscirculaire 2027 in op een aantal actualiteiten en specifieke aandachtspunten.

De komende jaren staan gemeenten voor aanzienlijke financiële uitdagingen. Voor veel gemeenten tekenen zich vanaf 2028 structurele tekorten af. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de introductie van een nieuw financieringsmodel voor medeoverheden en veranderingen in het Gemeentefonds, die leiden tot een structurele verlaging van de algemene uitkering. Daarnaast maakt de onvoldoende compensatie voor de kosten van jeugdzorg het lastig om een financieel duurzaam beleid te voeren. Met andere woorden: er worden meer taken verwacht, terwijl de inkomsten afnemen. Ons college heeft begrip voor deze financiële knelpunten en maakt zich tegelijkertijd zorgen over de gevolgen hiervan voor de realisatie van maatschappelijke opgaven en voorzieningen. Wij vinden dat het Rijk moet zorgen voor een evenwichtige verhouding tussen taken en middelen voor gemeenten.

Tegelijkertijd hebben wij als toezichthouder de wettelijke taak om te beoordelen of de begroting 2027 of de meerjarenraming 2028–2030 structureel en reëel in evenwicht zijn. We benadrukken dat wij bij het toezicht op de komende begroting en meerjarenraming uitgaan van de geldende wet- en regelgeving en het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK2020). Er is geen sprake

van een wijziging in de wijze van toezicht houden. Wel blijven wij gemeenten ondersteunen door, net als vorig jaar, vroegtijdig het gesprek aan te gaan over mogelijke oplossingen voor de financiële problematiek. Indien de situatie daarom vraagt, kunnen we hierover ook bestuurlijk overleg voeren.

Ons uitgangspunt is ieder jaar dat uw gemeente onder repressief toezicht valt. Dit is de lichtste toezichtvorm en houdt in dat uw gemeente de begroting zonder voorafgaande toestemming van ons mag uitvoeren. Voorwaarden om onder dit toezicht te blijven zijn dat de begroting (of meerjarenraming) structureel in evenwicht is én dat de financiële ramingen realistisch zijn. Deze eisen zijn vastgelegd in de Gemeentewet (art. 203).

Gedurende het jaar volgen wij risicogericht de ontwikkelingen in uw financiële positie en nemen wij kennis van uw financiële besluiten. Daarom verzoeken wij u om de kader- of voorjaarsnota, de bestuursrapportages en de conceptbegroting aan ons toe te sturen. Zo kunnen wij tijdig met u in gesprek wanneer uw financiële positie significant verslechtert of wanneer er andere signalen zijn die daartoe aanleiding geven. Dit helpt ons om samen vroegtijdig eventuele knelpunten te herkennen en met u mee te denken over mogelijke oplossingen.

De begrotingscirculaire 2027 is ook terug te lezen op onze websites www.gelderland.nl en www.geldersefinancien.nl

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

Daniël Wigboldus
Commissaris van de Koning

Ronny Tijink
Plv. Secretaris

Bijlage
- Begrotingscirculaire 2027

Begrotingscirculaire

Gelderland 2027

April 2026

provincie Gelderland

Inhoud

1 Inleiding **3**

2 Actualiteiten **4**
2.1 Herijking gemeentefonds 4
2.2 Jeugdzorg 4
2.3 Coalitieakkoord 2026-2030 5

3 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) **6**
3.1 Incidentele baten en lasten 6
3.3 (Kadernota) rechtmatigheid 6
3.4 Verwonderpunten 6

4 Specifieke aandachtspunten **7**
4.1 Begrotingssaldo en structureel en reëel evenwicht (SRE) 7
4.1.1 Herstel van het SRE in het meerjarenperspectief 7
4.1.2 Presentatie 7
4.1.3 Formeel evenwicht 8
4.2 Inzet reserves 8
4.2.1 Kapitaaldekkingsreserves 8
4.2.2 Surplus algemene reserve 8
4.3 Bezuinigingen 8
4.3.1 Bezuinigingen bij verbonden partijen 9
4.4 BCF-plafond 9
4.5 Kapitaallasten 9
4.6 Berekening kengetallen 9
4.7 Toepassing onderhoudsvoorzieningen 10
4.8 Aan te leveren stukken 10

5 Tot slot **11**

1 Inleiding

Ieder jaar ontvangt u van ons de begrotingscirculaire met daarin de uitgangspunten voor de komende begroting. Hiermee informeren wij u over actuele onderwerpen en geven we u duidelijkheid over de manier waarop wij de komende begroting en meerjarenraming beoordelen. De informatie in deze circulaire is belangrijk voor het opstellen en het vaststellen van de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030.

De gemeenteraad heeft de verantwoordelijkheid om de gemeente financieel gezond te houden. De financieel toezichthouder is er om gemeenten en gemeenschappelijke regelingen te helpen met het behouden van die gezonde financiële huishouding. Financieel toezicht is hierin een wezenlijk onderdeel van de 'checks en balances' binnen het openbaar bestuur. De wettelijke basis voor het financieel toezicht ligt in artikel 203 van de Gemeentewet. Naast de Gemeentewet gebruiken wij onder andere het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK 2020) en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) als kaders voor het toezicht.

Op basis van de Gemeentewet moet de gemeenteraad een begroting vaststellen die structureel en reëel in evenwicht is. Dit betekent:

- dat structurele lasten gedekt worden met structurele baten. Jaarlijks terugkerende taken moeten met de jaarlijks terugkerende opbrengsten kunnen worden bekostigd;
- dat de lasten en baten reëel geraamd worden. Dit houdt in dat er een goede inschatting wordt gemaakt van hoeveel taken zullen kosten, hoeveel opbrengsten binnen zullen komen en hoeveel eventueel kan worden bespaard door maatregelen te nemen.

Bij het toezicht op de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 houden wij ons aan de geldende wet- en regelgeving en het GTK. Wij beoordelen de begroting op basis van het wettelijke criterium van structureel en reëel evenwicht. Dit betekent dat uw begroting 2027, of de meerjarenraming uiterlijk in 2030, structureel en reëel moet sluiten. Daarnaast mag geen sprake zijn van een opschuivend perspectief.

In januari 2027 krijgt iedere gemeente van ons een brief over de toezichtvorm voor 2027. Repressief (regulier) toezicht is standaard. Dit geldt als de begroting voldoet aan de eisen. Preventief toezicht is uitzondering. Dat geldt als de begroting en meerjarenraming niet structureel en reëel in evenwicht zijn.

Heeft u vragen over deze circulaire? Of over de vertaling hiervan in de begroting? Neem dan gerust contact op met de ambtelijk contactpersoon voor uw gemeente.

2 Actualiteiten

2.1 Herijking gemeentefonds

Vanaf 1 januari 2023 is het verdeelmodel van het gemeentefonds herzien, met als doel een stabiel verdeelmodel te hanteren dat zoveel mogelijk aansluit bij de kosten van de gemeenten.
Een 'ingroeipad' zorgde ervoor dat de gevolgen van de herziening beperkt bleven tot maximaal € 37,50 per inwoner. Daarvoor kregen nadeelgemeenten een suppletie-uitkering, die de hoogte van de herverdeeleffecten beperkte. De bedragen voor 2027 en verder zijn afhankelijk van verdere besluitvorming.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft op 7 februari 2025 in een brief aan de Tweede Kamer aangekondigd dat nog een aantal vervolgonderzoeken uitgevoerd gaan worden (onder andere naar de stapeling van sociale problematiek in combinatie met de centrumfunctie en overige eigen middelen). In relatie hiertoe stuurde het ministerie op 3 februari 2026 een adviesaanvraag naar de Raad voor Openbaar Bestuur (ROB), met het verzoek een advies uit te brengen over de aanpassing van de definities van de maatstaven 'Niet-westerse migranten' en 'Huishoudens laag inkomen met drempel', de nieuwe verdeling van de clusters 'Wet maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)' en 'Jeugd' en de verevening van de omvang van het bedrag van de overige eigen middelen (OEM) en de onroerende-zaakbelasting (OZB). Het ministerie verwacht medio maart 2026 een reactie van de ROB.

Vervolgens wordt vanaf 2027 een nieuwe stap gezet in het ingroeipad. De aanpassingen in het model per 1 januari 2027 worden in het voorjaar van 2026 met de Tweede Kamer gedeeld. Deze worden verwerkt in de meicirculaire 2026.
De bedragen in de meicirculaire 2026 zijn dan ook leidend voor de verwerking in de gemeentelijke begrotingen 2027 en meerjarenraming 2028-2030.

2.2 Jeugdzorg

In de Voorjaarsnota 2025 heeft het Rijk twee aanvullende maatregelen op de Hervormingsagenda aangekondigd: sturen op het verkorten van de trajectduur (€ 68 miljoen) en invoeren van een eigen bijdrage in de jeugdzorg (€ 260 miljoen).
In het gemeentefonds is vanaf 2028 een financieel voorschot genomen op deze maatregelen.
In onze aanvulling op de begrotingscirculaire voor de begroting 2026-2029 stonden we toe dat gemeenten een stelpost opnamen voor deze twee maatregelen, omdat het voldoende aannemelijk is dat de verantwoordelijkheid voor de realisatie van deze maatregelen bij het Rijk ligt. U mag deze stelposten ook opnemen in de begroting 2027-2030.

Verder is in de Voorjaarsnota 2025 de besparings-opgave van de Hervormingsagenda geïndexeerd, waardoor een hogere besparing (van € 507 miljoen) wordt verondersteld. Wij staan geen algemene stelpost toe voor de besparingen uit de Hervormings-agenda of de indexatie hiervan. Wil uw gemeente voordelen opnemen uit de maatregelen uit de Hervormingsagenda? Dan moet u deze concreet invullen, net zoals alle bezuinigingen in uw begroting. Dit betekent een concrete vertaling van de maatregelen naar de situatie van uw gemeente en een daarbij behorende financiële vertaling.
Het nemen van het aandeel van uw gemeente in het landelijke besparingspotentieel is dus niet concreet genoeg.

Op basis van de uitspraak van de onafhankelijke commissie-Van Ark hebben gemeenten via het gemeentefonds extra middelen voor de jaren 2026 en 2027 en met terugwerkende kracht voor de jaren 2023 en 2024 ontvangen. De commissie-Van Ark zal begin 2027 een uitspraak doen voor de jaren vanaf 2028.
Het is niet toegestaan om vooruit te lopen op deze uitspraak. Als uw gemeente hiervoor een stelpost opneemt in de begroting, dan corrigeren wij deze.
De richtlijnen voor jeugd zoals hierboven beschreven zijn gebaseerd op de meest actuele informatie en besluitvorming van het Rijk. Mochten besluiten van het nieuwe kabinet, bijvoorbeeld in de Voorjaarsnota, hier verandering in brengen, dan informeren we u zo snel mogelijk over de aangepaste kaders.

2.3 Coalitieakkoord 2026-2030

Op 30 januari 2026 is het coalitieakkoord 2026 – 2030 'Aan de slag' gepresenteerd. Dit akkoord schetst de gezamenlijke koers van de coalitiepartijen voor de komende bestuursperiode met hierin de belangrijkste beleidsafspraken op sociaal, economisch en maatschappelijk terrein.
Het coalitieakkoord 2026-2030 vormt de basis voor het regeringsbeleid en de samenwerking tussen de coalitiepartners.

In dit akkoord is in beperkte mate beleid benoemd dat een direct effect heeft op gemeenten. Wel is het mogelijk dat indirecte effecten optreden met impact op de gemeenten die mogelijk niet direct vermeld staan in het coalitieakkoord. Voor gemeenten is het van belang dat dit akkoord op zichzelf geen invloed heeft op de invulling van de komende begroting.
De meicirculaire 2026 is hierin leidend.
Het (voorgenomen) beleid dat hierin door het kabinet is opgenomen dient te worden verwerkt in de gemeentelijke begroting.

3 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

3.1 Incidentele baten en lasten

Eind 2025 heeft de Commissie BBV een nieuwe notitie structurele en incidentele baten en lasten uitgebracht. Een aantal passages in deze notitie zijn verduidelijkt. In de notitie is de paragraaf over structurele inzet van de reserves aangescherpt. Daarbij is ook expliciet opgenomen dat structurele egalisatie via de reserves niet mogelijk is.
De Commissie gaat ook in op het opnemen van stelposten voor onderuitputting (zie hiervoor onderdeel 3.2).

Structurele baten en lasten zijn de regel, incidentele posten zijn de uitzondering. Bij het aanmerken van incidentele posten is het belangrijk om consistent te handelen. Een incidentele post behoort een 'aard van tijdigheid c.q. eindig doel' te hebben, een duidelijke einddatum te kennen en qua omvang te voldoen aan de door uw raad vastgestelde grens van materiële beïnvloeding. De gemeenteraad bepaalt de materialiteit waarbij een post als incidenteel kan worden aangemerkt. De aard van de raming is leidend voor de bepaling of een post als incidenteel kan worden aangemerkt. Naast deze hoofdregels geeft de Commissie BBV in de notitie ook posten met een specifieke handelswijze en voorbeelden die kunnen helpen bij het aanmerken van incidentele posten. Of een post als incidenteel kan worden aangemerkt, ligt echter vaak aan de specifieke situatie. Heeft u vragen over specifieke incidentele baten of lasten? Neem dan contact op met uw ambtelijk contactpersoon.

Vermeld alle incidentele baten en lasten, inclusief de incidentele reservemutaties, op het overzicht van incidentele baten en lasten. Geef voor elke post op het overzicht ook een toelichting. Deze toelichting is essentieel voor de beoordeling van de posten en, conform de stellige uitspraak van de Commissie BBV, verplicht. Belangrijk is dat op basis van de toelichting duidelijk is waarom posten als incidenteel worden aangemerkt. De aard, einddatum en materialiteit zijn hierbij van belang.

3.3 (Kadernota) rechtmatigheid

In september 2025 is de Kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV gepubliceerd.
De Commissie BBV geeft via deze kadernota haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording van de decentrale overheden conform artikel 75, lid 2 van het BBV.

Een belangrijke wijziging voor gemeenten is de maximale tolerantie van de rechtmatigheids-verantwoording. De raad bepaalt de grens waarboven afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden opgenomen. Deze bedraagt in deze nieuwe kadernota maximaal 2% van de totale lasten, exclusief toevoegingen aan de reserves.
Onder afwijkingen wordt verstaan fouten (dus het niet naleven van wet- en regelgeving) en afzonderlijke posten waarover bij het college onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid. Het percentage van maximaal 2% geldt voor fouten en onduidelijkheden opgeteld. Blijft het totaal van de fouten en de onduidelijkheden onder de verantwoordingsgrens, dan neemt u geen afwijkingen op in de rechtmatigheids-verantwoording.

Deze wijziging kan ook gevolgen hebben voor de lokale verordeningen. Het is van belang dat gemeenten controleren of hun lokale regelgeving niet strijdig is met hetgeen in deze Kadernota rechtmatigheid 2025 staat beschreven.

3.4 Verwonderpunten

In december 2025 heeft de commissie BBV het definitieve advies met wijzigingsvoorstellen voor het BBV (de zogenoemde 'verwonderpunten') aangeboden aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Met dit advies wil de commissie een bijdrage leveren aan vereenvoudiging van het BBV en meer toegankelijke informatie in de begroting en jaarstukken.

In dit advies worden verschillende aanpassingen in de verslaggevingsregels voorgesteld. Het bevat adviezen van de commissie BBV die nog niet zijn verankerd in een notitie of in een stellige uitspraak. Daarom is het niet toegestaan om in uw begroting 2027 vooruit te lopen op de opgenomen adviezen en voorgestelde wetswijzigingen, en uw begroting hierop aan te passen. Het BBV, samen met de gepubliceerde notities van de commissie BBV, blijft leidend voor de inhoud van uw begroting.

4 Specifieke aandachtspunten

4.1 Begrotingssaldo en structureel en reëel evenwicht (SRE)

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het structureel en reëel evenwicht (SRE) in de begroting. De toezichthouder toetst de begroting aan het criterium van structureel en reëel evenwicht. Structureel evenwicht houdt in dat structurele lasten gedekt worden met structurele baten. Een reëel evenwicht houdt in dat de ramingen realistisch zijn. In de regel toetsen wij of uw begrotingsjaar structureel en reëel in evenwicht is.

4.1.1 Herstel van het SRE in het meerjarenperspectief

Wanneer uw begroting niet structureel in evenwicht is, kan uw gemeente toch onder repressief toezicht komen te vallen als u aannemelijk maakt dat het evenwicht in het laatste jaar van de meerjaren-raming wordt hersteld. Bij de begroting 2027 betekent dit dat u op zijn laatst uw begroting in 2030 in evenwicht brengt. Er mag geen sprake zijn van een opschuivend meerjarenperspectief. Dit houdt in dat als u in de begroting 2026-2029 uw evenwicht in 2029 heeft hersteld, u zowel 2029 als 2030 structureel en reëel sluitend moet hebben.

Ramingen die verder in de toekomst liggen, zijn vaak minder 'hard'. Om over het SRE te kunnen oordelen, letten we op een paar specifieke meerjarige aandachtspunten. Zo kijken we onder andere of de correcte loon- en prijsstijgingen meerjarig verwerkt zijn, of u rekening houdt met volumegroei (met name in het sociaal domein), of u al uw beleid en investeringen correct heeft verwerkt en of bezuinigingen in het meerjarenperspectief voldoende zijn onderbouwd.

Als uw gemeente (mogelijk) het evenwicht pas in het meerjarenperspectief herstelt, raden we u aan om in een vroeg stadium in gesprek te gaan met uw ambtelijk contactpersoon om te kijken welke aandachtspunten er voor uw gemeente zijn.

4.1.2 Presentatie

Voor het inzicht van de gemeenteraad en toezichthouder is een goede presentatie van de structurele begrotingspositie noodzakelijk. In het kader van transparantie is het belangrijk dat het structurele begrotingssaldo onderdeel uitmaakt van het raadsvoorstel en de aanbiedingsbrief of inleiding van de begroting. Presenteer het structureel begrotingssaldo inzichtelijk voor zowel het betreffende begrotingsjaar als voor de meerjaren-raming. Daarbij presenteert u de lasten en baten apart. Wij adviseren u het structureel begrotingssaldo op deze manier in het raadsvoorstel en in de inleiding van de begroting op te nemen:

Structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1000)	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten exclusief mutaties reserves	-450	-575	-600	-750
Baten exclusief mutaties reserves	500	550	600	650
Geraamd saldo van baten en lasten	**50**	**-25**	**0**	**-100**
Toevoegingen reserves	-200	-200	-400	-200
Onttrekkingen reserves	300	225	300	300
Geraamd resultaat	**150**	**0**	**-100**	**0**
Incidentele lasten (exclusief reservestortingen)	150	150	200	100
Incidentele baten (exclusief reserveonttrekkingen)	0	-50	0	-150
Incidentele toevoegingen reserves	50	50	100	100
Incidentele onttrekkingen reserves	-150	-150	-50	-250
Saldo van incidentele baten en lasten	**50**	**0**	**250**	**-200**
Structureel begrotingssaldo	**200**	**0**	**150**	**-200**

4.1.3 Formeel evenwicht

Naast het structureel en reëel evenwicht moet u de begroting ook formeel sluiten. Dit houdt in dat alle lasten gedekt zijn door baten. In uw begroting kunt u een tekort tonen op een of meerdere jaren. Heeft uw gemeente een begrotingstekort? Neem dan in het raadsbesluit op hoe het tekort in het begrotingsjaar wordt gedekt, bijvoorbeeld door een onttrekking aan de algemene reserve (conform het GTK, paragraaf 7.11). Hiermee besluit de gemeenteraad expliciet over een tekort in de voorliggende begroting en de bijbehorende dekking.

4.2 Inzet reserves

Alle mutaties in de reserves zijn in principe incidenteel van aard. Dit geldt dus ook voor egalisatiereserves of reserves waarmee wordt gestreefd naar een 'gesloten systeem'. Er zijn slechts twee uitzonderingen op deze algemene regel.

4.2.1 Kapitaaldekkingsreserves

De eerste uitzondering geldt voor de bestemmingsreserves die specifiek zijn gevormd voor de dekking van kapitaallasten. Door de onttrekkingen aan bestemmingsreserves dekking kapitaallasten apart te benoemen (en op te nemen in het overzicht van structurele reservemutaties), wordt duidelijk dat het hier om structurele lasten gaat. De looptijd van de ingestelde reserve is gelijk aan de afschrijvingstermijn van de geactiveerde investering. Hierdoor hebben zowel de kapitaallasten als de onttrekking aan de reserve geen invloed op het structurele begrotingssaldo.

4.2.2 Surplus algemene reserve

De tweede uitzondering op de regel betreft de inzet van het surplus van het 'vrij aanwendbare deel' van de algemene reserve. Deze optie is beschikbaar sinds 1 januari 2024 en is ook opgenomen in de notitie 'Structurele en incidentele baten en lasten 2025' van de commissie BBV. Het surplus van de algemene reserve is dat deel dat niet nodig is om de geïnventariseerde risico's af te dekken. Van dit vrij besteedbare deel van de algemene reserve kan een gemeente jaarlijks maximaal 10% inzetten om structurele lasten te dekken. Hiervoor gelden echter wel drie voorwaarden:

- De gemeente behoudt voldoende weerstandscapaciteit om de gekwantificeerde risico's af te dekken (de weerstandsratio moet minimaal 1,0 zijn). De berekening van de weerstandsratio dient te zijn gebaseerd op een adequate en actuele risico-inventarisatie.
- De solvabiliteit is groter of gelijk aan 20% in het jaar van inzet.
- De structurele onttrekkingen aan de algemene reserve zijn opgenomen op het overzicht van structurele reservemutaties.

Voordat u het surplus van de algemene reserve inzet, vragen wij u dit af te stemmen met uw toezichthouder. Als u gebruikmaakt van deze structurele inzet van de vrij aanwendbare algemene reserve toetsen wij jaarlijks of nog aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan. Dit geldt ook voor de meerjarenraming. In het geval dat uw gemeente in de loop van de meerjarenraming niet meer voldoet aan de voorwaarden, zal hier een negatieve bijstelling op het begrotingssaldo kunnen plaatsvinden, met mogelijke gevolgen voor het structureel en reëel evenwicht in de (meerjaren) begroting.

Tevens moet niet uit het oog worden verloren dat de (structurele) inzet van een deel van de algemene reserve per definitie toch van tijdelijke aard is, omdat het surplus op enig moment zal worden uitgeput. In dat geval moeten alternatieve structurele dekkingsmiddelen worden aangewezen. Wees u zich hiervan bewust en anticipeer hierop.

In het huidige GTK bestaat een derde optie voor structurele reserve inzet. Dit betreft de optie om een structurele dekkingsreserve te vormen voor een specifiek beleidsdoel. Het is daarmee mogelijk om, bij een weerstandsratio van 1,0 en solvabiliteit van 20%, een deel van het surplus van de algemene reserve in een dekkingsreserve te storten. Deze dekkingsreserve kan vervolgens voor maximaal vier jaar worden ingezet voor een specifiek beleidsdoel.

De twaalf provincies werken op het moment aan een aanpassing van het GTK. Hierin zullen alle opties worden opgenomen. Naar verwachting zal het vernieuwde GTK in de eerste helft van 2026 door de colleges van Gedeputeerde Staten worden vastgesteld. Het vernieuwde GTK zal daarmee bij de beoordeling van de begroting 2027 van kracht zijn.

4.3 Bezuinigingen

Veel gemeenten maken hun begroting en meerjarenraming sluitend met bezuinigingsmaatregelen en/of taakstellingen. Om uw financiële positie te bepalen, toetsen we alle in de begroting opgenomen bezuinigingsmaatregelen en taakstellingen op hardheid en haalbaarheid (met andere woorden: op realiteit). Ook beoordelen we of ze binnen de termijn van de raming gerealiseerd kunnen worden. Hiermee beoordelen wij de realiteit van de gepresenteerde begrotingssaldi.

Voor een positief oordeel van de opgenomen bezuinigingsmaatregelen is het noodzakelijk dat:
- de ramingen van de bezuinigingsmaatregel(en) reëel en cijfermatig zijn onderbouwd;
- de te treffen bezuinigingsmaatregelen concreet op programmaniveau zijn ingevuld;
- het proces dat bij het concretiseren van de maatregelen gevolgd gaat worden, vastligt;
- de raad een uitspraak doet over de invulling van deze maatregelen.

Ervaringen opgedaan met eerdere bezuinigingsoperaties kunnen in ons oordeel meewegen.

Als een bezuinigingsmaatregel niet aan deze voorwaarden voldoet, corrigeren we het bedrag dat met de maatregel gepaard gaat negatief op uw begrotingssaldo. Deze correctie kan tot gevolg hebben dat er sprake blijkt van een structureel begrotingstekort met preventief toezicht als gevolg. Bij een positieve beoordeling heeft de maatregel geen effect op uw begrotingssaldo.

Wij adviseren u de voortgang van de opgenomen bezuinigingen te monitoren in een aparte paragraaf in uw P&C-documenten. Dit versterkt eveneens het inzicht voor uw raad, waardoor u beter in staat bent uw controlerende taak uit te voeren.

4.3.1 Bezuinigingen bij verbonden partijen

De begroting van een gemeenschappelijke regeling (GR) is leidend voor het financieel toezicht. Deze is vastgesteld door het algemeen bestuur van de GR. Dit betekent dat u alleen taakstellingen voor de GR mag opnemen in uw begroting of meerjarenraming als het algemeen bestuur van deze GR over deze taakstellingen een besluit heeft genomen.
Een voorgenomen korting of lagere bijdrage aan een GR wordt (wanneer deze niet in de begroting van de GR is opgenomen) niet geaccepteerd en wordt daarom gecorrigeerd op de gepresenteerde begrotingssaldi.

4.4 BCF-plafond

Met ingang van het begrotingsjaar 2019 is de manier van verwerking van de ruimte onder het plafond van het btw-compensatiefonds (BCF) in de raming van de algemene uitkering in de circulaires gewijzigd. Het ministerie van BZK heeft daarom in afstemming met de VNG en de provinciale toezichthouders een advies opgesteld. Hierin staat op welke manier gemeenten de ruimte onder het plafond van het BCF kunnen opnemen als verwachte baat in hun begroting. Gezien de onzekerheid over de toekomstige ontwikkeling van de ruimte onder het BCF-plafond mag u maximaal de meest recente gerealiseerde ruimte onder het plafond ramen in uw begroting en meerjarenraming. Baseer de raming voor de begroting 2027 op de definitieve afrekening van de ruimte onder het plafond in 2025 die in de meicirculaire 2026 wordt gepubliceerd. Wij wijzen u erop dat dit kan betekenen dat u de betreffende ramingen in alle begrotingsjaren moet bijstellen.

4.5 Kapitaallasten

De afgelopen jaren zien we in veel gemeentelijke jaarrekeningen dat onderuitputting van kapitaallasten wordt gerapporteerd. Dit wordt veroorzaakt doordat de geplande investeringen niet tijdig kunnen worden gerealiseerd. Als toezichthouder adviseren we om in de begroting zeer kritisch te kijken naar de realiteit van de investeringsplanning en de bijbehorende ambities.

In de huidige marktomstandigheden waarbij krapte van personeel aan de orde van de dag is, is het nodig om te overwegen welke (grote) projecten in het begrotingsjaar kunnen worden gerealiseerd. En om gebaseerd op ervaringen van de afgelopen jaren een realistische planning op te nemen door de projecten te spreiden over de komende jaren.
Verwerk investeringen waar de gemeenteraad over heeft besloten volledig in de begroting en meerjarenraming (conform uw eigen verordeningen).
Raam van de hieruit voortvloeiende kapitaallasten zowel rente- als de afschrijvingslasten over de gehele looptijd.

In onderdeel 3.2 van deze circulaire gaan we in op het onder voorwaarden toestaan van een stelpost onderuitputting. Wel is het van belang om te weten dat het opnemen van deze stelpost een gemeente niet van haar verplichting ontslaat om een realistische investeringsplanning op te nemen in haar begroting. Dit is en blijft de basis van een reële begroting.

4.6 Berekening kengetallen

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing neemt u conform artikel 11 BBV de zes verplichte kengetallen op. De berekening van deze kengetallen is bepaald in de Regeling vaststelling wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in begroting en jaarverslag provincies en gemeenten.
Bereken uw eigen kengetallen op deze manier. We toetsen onder andere uw solvabiliteit om te kijken of u voldoet aan de gestelde voorwaarden voor eventuele inzet van het surplus van uw algemene reserve. Als er een verschil ontstaat tussen de berekening van een gemeente en onze berekening als toezichthouder, is onze berekening leidend voor onze beoordeling.

4.7 Toepassing onderhoudsvoorzieningen

U kunt de jaarlijkse lasten voor het groot onderhoud aan kapitaalgoederen (zoals wegen, bruggen, riolering, water, openbaar groen en gemeentelijke gebouwen) rechtstreeks verantwoorden in de begroting. U kunt er ook voor kiezen om de kosten van het groot onderhoud te egaliseren met onderhoudsvoorzieningen. Hiervoor gelden echter wel strikte voorwaarden. Deze staan in hoofdstuk 7 van de notitie Materiële vaste activa van de commissie BBV.

Ten eerste: uw gemeente beschikt over een actueel, door de raad vastgesteld beheerplan voor het betreffende type kapitaalgoederen. Onder 'actueel' wordt een beheerplan verstaan van maximaal vijf jaar oud ten opzichte van het verslagleggingsjaar. Voor de begroting 2027 betekent dit dus dat het geldende beheerplan op zijn vroegst in 2022 is vastgesteld. Bovendien geldt de verplichting dat het beheerplan tussentijds wordt bijgesteld, als het in belangrijke mate niet meer aansluit bij de actuele situatie van het onderhoud. U kunt alleen gemotiveerd afwijken van de maximale termijn van vijf jaar. Neem die motivatie op in de paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' van de begroting en de jaarstukken. Geef in de motivatie aan welke maatregelen er worden genomen om achterstallig onderhoud te voorkomen. Uw accountant toetst of uw beheerplan voldoet aan de voorwaarden om hiervoor een onderhoudsvoorziening te vormen.

Ten tweede: de onderhoudsvoorziening wordt gevoed met jaarlijkse toevoegingen van gelijke omvang. De hoogte van die jaarlijks gelijkblijvende toevoeging is gebaseerd op het geldende beheerplan en is voldoende om de onderhoudsvoorziening gedurende de gehele looptijd op peil te houden. Een 'negatieve' onderhoudsvoorziening is immers niet toegestaan. Als blijkt dat de jaarlijkse storting te laag is om dit doel te realiseren, besluit de raad tot het verhogen van de jaarlijks gelijkblijvende storting in de voorziening, zodat de voorziening over de gehele looptijd weer toereikend is voor het bekostigen van de uitvoering van het groot onderhoud.
Het is niet toegestaan om op begrotingsbasis de onderhoudsvoorziening aan te vullen met een eenmalige extra storting, omdat dit niet past bij het doel van egalisatievoorzieningen, namelijk het egaliseren van lasten in de exploitatie. Evenmin is het acceptabel om de voorziening te voeden met een jaarlijks oplopende storting (het zogenaamde 'ingroeimodel').

In de praktijk komt het voor dat gemeenten onderhoudsvoorzieningen vrij moeten laten vallen, omdat de accountant constateert dat het onderliggende beheerplan niet aan alle eisen voldoet. Het gebruik van een egalisatiereserve (of 'onderhoudsreserve') voor het egaliseren van onderhoudskosten is echter per definitie geen structureel dekkingsmiddel. De nieuwe notitie structurele en incidentele baten en lasten van de commissie BBV bekrachtigt ook nogmaals dat structurele egalisatie via de reserves niet mogelijk is. Dat betekent dat het gebruik van een onderhoudsreserve ter dekking van uw onderhoudslasten invloed heeft op uw structureel begrotingssaldo, omdat u incidentele middelen uit een reserve gebruikt om structurele lasten te dekken. We vragen u om hier alert op te zijn.

4.8 Aan te leveren stukken

Nadat de gemeenteraad financiële documenten heeft vastgesteld, is de gemeente verplicht de toezichthouder hiervan op de hoogte te stellen en de bijbehorende documentatie toe te sturen. In het GTK staat welke documenten aan de toezichthouder moeten worden verstrekt, en binnen welke termijn. Onderstaande tabel is opgenomen in het GTK Gemeenten 2020. Hierin is schematisch weergegeven om welke documenten het gaat.

Aan te leveren stukken	De stukken bevatten minimaal	Termijn
(Financiële) verordeningen	- Uitgangspunten en regels voor het financiële beleid en beheer - Getekend raadsbesluit	Maximaal twee weken na besluitvorming
Begroting en meerjarenraming	- Beleidsbegroting - Financiële begroting - Meerjarenraming - Gelijktijdig met de begroting vastgestelde begrotingswijzigingen - Aangenomen moties en amendementen - Getekend raadsbesluit (inclusief voorstel)	Maximaal twee weken na besluitvorming en vóór 15 november in het jaar voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar.
Jaarstukken	- Jaarverslag - Jaarrekening - Controleverklaring - Accountantsverslag - Aangenomen moties en amendementen - Getekend raadsbesluit	Maximaal twee weken na besluitvorming en vóór 15 juli in het jaar volgend op het jaar waar de jaarrekening betrekking op heeft.
Alle begrotingswijzigingen	- Raadsvoorstel met bijlagen - Aangenomen moties en amendementen - Getekend raadsbesluit	Maximaal twee weken na besluitvorming

5 Tot slot

Heeft u vragen over deze circulaire?
Neem dan contact op met de contactpersoon voor uw gemeente via het provincieloket.

Provincie Gelderland
Markt 11
6811 CG Arnhem
Postbus 9090
6800 GX Arnhem
026 359 99 99
provincieloket@gelderland.nl
www.gelderland.nl

26 700 108

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

B16. Brief provincie Gelderland Begrotingscirculaire

Vraag VVD-fractie:

Is het college bereid om stelposten op te nemen in de begroting? Bijlage 01. Je mag 10 procent inzetten om je begroting in evenwicht te krijgen

Antwoord:
Het college vraagt de raad bij de voorjaarsnota om richting te geven aan de op te stellen begroting 2027. Het opnemen van stelposten zou er één kunnen zijn. Dus dit zou de VVD fractie dan kunnen inbrengen.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Gemeenteraad en College van Burgemeester en Wethouders
van deelnemende gemeenten in de regio Gelderland-Midden

Datum 9 april 2026
Ons kenmerk SN26_000862
Contactpersoon Bestuurssecretariaat
E-mailadres bestuurssecretariaat@vggm.nl

Onderwerp Ter consultatie: ontwerpbegroting VGGM 2027

Geachte voorzitter en leden van de Raad, leden van het College,

Hierbij bieden wij u de ontwerpbegroting van de Veiligheid- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden aan voor het begrotingsjaar 2027. De stukken zijn hier te raadplegen op de website van VGGM Raadsinformatieronde | VGGM.
De ontwerpbegroting 2027 bevat tevens de eerste gewijzigde begroting 2026. De ontwerpbegroting is gebaseerd op de Kaderbrief 2027 (reeds in uw bezit) en de ontvangen zienswijze vanuit de gemeenteraden op de kaderbrief. Wij adviseren u onderliggende begroting in samenhang te lezen met deze kaderbrief.

Zienswijzen op de kaderbrief 2027
Naar aanleiding van de Kaderbrief 2027 hebben wij van een groot aantal gemeenten zienswijzen ontvangen. Wij danken u voor de betrokkenheid en de constructieve wijze waarop u uw aandachtspunten met ons heeft gedeeld. In deze brief gaan wij in op de meest voorkomende zienswijzen en geven wij onze reactie daarop.

1. Financiële onzekerheden en risico's
Veel gemeenten geven aan zorgen te hebben over de spanning tussen de onzekere financiering vanuit het Rijk, de doorgevoerde bezuinigingen en het toenemende takenpakket van VGGM. Daarbij wordt het belang benadrukt om tijdig te signaleren wanneer wettelijke taken, basistaken of financiën onder druk komen te staan.
Het dagelijks bestuur herkent deze zorgen. In de ontwerpbegroting 2027 en verder worden de financiële onzekerheden en risico's expliciet benoemd en, waar mogelijk, gekwantificeerd. Deze risico's worden structureel gemonitord en u wordt via de reguliere planning- en controlproducten, zoals de bestuursrapportage, geïnformeerd.

2. Basis op orde en continuïteit van dienstverlening
Gemeenten onderstrepen het belang dat de basis bij onder andere de GGD, brandweer en crisisorganisatie op orde blijft en dat wettelijke taken blijvend kunnen worden uitgevoerd. Daarbij is aandacht gevraagd voor voldoende gekwalificeerd personeel en het voorkomen van verdere uitholling van de dienstverlening.

Bezoekadres
Eusebiusbuitensingel 43
6828 HZ Arnhem

Postadres
Postbus 5364
6802 EJ Arnhem

Telefoon 0800 8446000
www.vggm.nl

Het dagelijks bestuur onderschrijft dit uitgangspunt. Het op orde houden van de basis heeft continue aandacht. Waar kosten stijgen om de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen, streven wij ernaar kostenstijgingen zo veel mogelijk te beperken.

3. Besparingsopgave
Meerdere gemeenten spreken waardering uit over het gelopen proces ten aanzien van de besparingsopgave en de in de Kaderbrief 2027 opgenomen besparing van € 1,6 miljoen. Enkele gemeenten hadden graag een verdergaande besparingsopgave gezien. Een deel van die gemeenten onderkend dat hier bestuurlijk geen draagvlak voor is. Ook het dagelijks bestuur ziet op dit moment weinig draagvlak voor aanvullende besparingen, wel houdt de organisatie continu aandacht voor het doorvoeren van mogelijke efficiencyverbeteringen.

4. Temporisering SBB en sturingsinformatie
Gemeenten vragen aandacht voor de gevolgen van het temporiseren van het verbetertraject SBB en benadrukken dat dit niet ten koste mag gaan van al behaalde resultaten en het verder brengen van de basis op orde. Ook wordt gevraagd om voldoende sturingsinformatie.
Het temporiseren heeft gevolgen voor de snelheid waarmee risico's kunnen worden gemitigeerd. Met de jaarstukken 2025 en de voortgangsrapportage SBB informeren wij u over de genomen stappen, behaalde resultaten en de verdere planning. Wij blijven u hierover informeren op de met het bestuur afgesproken momenten.

5. Weerbaarheid
Tot slot vragen gemeenten nadrukkelijk aandacht voor de opgave rond weerbaarheid, zowel op de korte als de lange termijn, inclusief duidelijkheid over rollen, risico's en financiering. Het belang van dit onderwerp wordt onderschreven door het dagelijks bestuur. In de conceptbegroting 2027 worden de activiteiten, de financiering en de risico's omtrent dit onderwerp opgenomen.

Een overzicht van de ontvangen zienswijzen is bij deze brief gevoegd (bijlage 1).

Investeringen
De ontwikkelingen in financiële zin volgen de uitgangspunten uit de Kaderbrief 2027 (zoals indexering en de besparingen) en aanvullend is in deze ontwerpbegroting een aantal risico's en autonome ontwikkelingen uit de Kaderbrief 2027 gekwantificeerd. Om de operationele continuïteit van de regio te waarborgen, is voor een aantal autonome ontwikkelingen een bedrag opgenomen:

Vaccineren & TBC
In de afgelopen jaren is de druk op team TBC toegenomen, onder andere als gevolg van een toename van activiteiten op het gebied van het opsporen van TBC en het behandelen van patiënten (toename van casuïstiek en complexere casuïstiek door anderstaligen). Om de toegenomen druk en complexiteit bij de TBC-bestrijding op te vangen is een aanvullende investering van € 190.000 in de begroting opgenomen.

In onze regio vraagt het vergroten van de vaccinatiebereidheid bijzondere aandacht. Eind 2025 heeft de Bestuurscommissie Gezondheid aandacht gevraagd voor vaccineren, met als ambitie om toe te werken naar interventies en aanpakken voor diverse doelgroepen, waarbij we recht doen aan de verschillen in vaccinatiegraad in onze regio. In de begroting is een bedrag van € 25.000 opgenomen om te komen tot scenario's die bijdragen aan het verhogen van de vaccinatiegraad. Gesprekken met het Rijk over structurele financiering zijn gaande, echter is het niet de verwachting dat hier op korte termijn uitsluitsel over volgt.

Brandweer & Veiligheid
Het programma Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbestrijding, gefinancierd met tijdelijke middelen, eindigt in 2026. Daarna beheert de brandweer de resultaten blijvend. Borging van deze nieuwe fase (monitoring) vraagt om extra personele capaciteit. Daarnaast is er nieuwe wet- en regelgeving op het gebied van natuurbrandbeheersing die ook om extra capaciteit vraagt (samen € 150.000). In 2027 wordt dit bedrag incidenteel gefinancierd uit de reserve Rijksbijdrage en wordt daarna onderdeel van de gemeentelijke bijdrage.

Personele lasten
Een bedrag van € 100.000 is opgenomen voor de kosten die voortvloeien uit de regeling voor spaarverlof, met name ter dekking van vervanging in roosterfuncties.

Zienswijzeprocedure ontwerpbegroting
Op grond van artikel 35 Wet Gemeenschappelijke Regelingen worden de raden van de deelnemende gemeenten uitgenodigd hun zienswijze over de ontwerpbegroting 2027 naar voren te brengen bij het dagelijks bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden. Het dagelijks bestuur voegt deze zienswijze bij de ontwerpbegroting, zodat deze aan het algemeen bestuur op 9 september 2026 ter vaststelling wordt aangeboden.

Wij verzoeken u vriendelijk uw zienswijze vóór 3 juli 2026 toe te sturen (via bestuurssecretariaat@vggm.nl).

Aankondiging informatieve raadsbijeenkomsten
VGGM organiseert een tweetal raadsinformatiebijeenkomsten voor raadsleden en collegeleden om kennis te maken met VGGM en een toelichting te geven op de documenten die ter consultatie worden voorgelegd. Net als vorige jaren is ervoor gekozen om de bijeenkomsten op verschillende locaties in de regio te organiseren met minimaal 10 deelnemers vanuit de raden. De uitnodiging voor deze bijeenkomsten wordt separaat verstuurd via de griffies en bestuurssecretariaten. Deelnemers kunnen zelf kiezen aan welke bijeenkomst zij willen deelnemen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Namens het Dagelijks Bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden,

De voorzitter,

Ahmed Marcouch

Click or tap here to enter text.

i.a.a. DIV

Bijlage 1: Overzicht ingebrachte zienswijzen op de Kaderbrief 2027

De onderstaande inbreng is op basis van de concept zienswijzen zoals deze door de colleges aan hun raden zijn toegezonden. In het overzicht staat alleen inbreng opgesomd die om een afweging vraagt om al dan niet verwerkt te worden (in het traject richting) de conceptbegroting.

GEMEENTE	INBRENG	REACTIE
ARNHEM	Spanning tussen onzekere financiering en doorgevoerde bezuinigingen vanuit de landelijke overheid in relatie tot toenemende verwachtingen aan de VGGM. Het blijven benoemen en monitoren van de grotere risico's die in de begroting voor 2027 structureel verwerkt worden.	In de ontwerpbegroting 2027 e.v. worden de financiële onzekerheden en risico's expliciet benoemd. Tevens worden de onzekerheden gemonitord en informeren wij het AB tijdig wanneer wettelijke – en of basistaken onder druk komen te staan. Dit doen we in de reguliere Planning & Control producten (o.a. bestuursrapportages 2027).
	Bij de GGD de basis verder op orde brengen, aandacht hebben voor het werven van voldoende gekwalificeerd personeel en de dienstverlening niet verder uithollen om de basis boven het wettelijk niveau te houden.	Wij onderschrijven dat de basis op orde moet blijven en dat wettelijke taken worden uitgevoerd.
	Goed werkgeverschap met aandacht (bij de brandweer en crisisorganisatie) voor sociale veiligheid en een veilige werkomgeving.	Wij onderschrijven het belang van goed werkgeverschap en het bieden van een veilige werkomgeving en spannen ons hiervoor in.
	Temporisering SBB: in voldoende sturingsinformatie voorzien om de gesignaleerde risico's te kunnen minimaliseren en om zicht te houden op de inhoud en voortgang.	Met het aanbieden van de Jaarstukken '25 en de voortgangsrapportage SBB informeren wij u over de genomen stappen en bereikte resultaten. Wij blijven u informeren op de met het bestuur afgesproken momenten
BARNEVELD	De raad vraagt nogmaals uw aandacht voor het feit dat het temporiseren niet ten koste mag gaan van al behaalde resultaten en het verder komen tot de basis op orde.	Het temporiseren van het verbeter traject SBB heeft consequenties voor de snelheid waarmee risico's gemitigeerd kunnen worden.
	Bij de door de GGD voorgestelde beweging van lokaal naar meer regionaal moet inzicht zijn in de financiële en inhoudelijke gevolgen per gemeente. Lokaal maatwerk blijft in bepaalde mate noodzakelijk.	Dit wordt inhoudelijk en financieel in beeld gebracht in de loop van 2026.
	Aandacht voor een weerbare samenleving op de lange termijn, met daarin ook oog voor de voortgang van de	De opgave rond weerbaarheid krijgt zowel op de korte als op de lange termijn nadrukkelijke aandacht. Wij nemen het algemeen bestuur en de bestuurscommissies tijdig mee in de keuzes die

Bezoekadres
Eusebiusbuitensingel 43
6828 HZ Arnhem

Postadres
Postbus 5364
6802 EJ Arnhem

Telefoon 0800 8446000
www.vggm.nl

	uitvoering van het programma op korte termijn (pilot noodsteunpunten).	hieruit voortvloeien. Eventuele risico's worden opgenomen in de conceptbegroting '27 e.v.
	Een brede en toekomstgerichte visie op de continuïteit van de eigen vitale processen en de veerkracht van de organisatie wordt verwacht om als veiligheidsregio samen met crisispartners goed voorbereid te zijn op nieuwe vormen van dreiging, crisis en verstoring. Dit mede vanwege een nieuwe geopolitieke realiteit.	In november 2025 is het programmaplan Weerbaarheid VGGM bestuurlijk vastgesteld. De continuïteit van de eigen vitale processen, de veerkracht van de organisatie en de samenwerking met crisispartners is de kern van dit programma, waar de komende jaren intensief aan gewerkt gaat worden.
	Aankondiging van mogelijke effecten voor GR-en bij uitwerking gemeentelijke ombuigingen in 2026.	Het dagelijks bestuur neemt kennis van het signaal over de mogelijke effecten van gemeentelijke ombuigingen.
DOESBURG	Belangrijk dat de basis op orde blijft en dat de VGGM haar wettelijke taken kan blijven uitvoeren. Vervelend maar begrijpelijk dat de kosten daarbij stijgen.	Het op orde houden van de basis heeft continue aandacht en wij streven ernaar om de stijging van de kosten te beperken.
DUIVEN	Verwachting dat meer besparingen (tot circa 5%) mogelijk zijn door continue aandacht voor effectiviteit en efficiëntie in de taakuitvoering. Efficiëntie in de taakuitvoering.	Het bestuur heeft met betrekking tot de besparingen een zorgvuldig proces doorlopen en heeft in de Kaderbrief '27 een besparing van € 1.6 miljoen opgenomen. Het dagelijks bestuur ziet weinig draagvlak voor verdere besparingen. Uw signaal over efficiency in de taakuitvoering heeft doorlopende aandacht.
	Meer aandacht geven aan maatschappelijke weerbaarheid door verschuivingen binnen het taakveld crisisbeheersing te doen.	Weerbaarheid is één van de belangrijkste pijlers in het jaarplan van de afdeling crisisbeheersing. Daarnaast nemen medewerkers van de afdeling crisisbeheersing deel aan het organisatie brede programma weerbaarheid
	Benadrukt het belang om tijdig een signaal te geven als de basistaken, wettelijke taken en/of financiën onder druk komen te staan. Mede gezien de uitdagingen op het gebied van weerbaarheid, landelijke politiek, klimaatverandering, de jeugdgezondheidszorg en technologische ontwikkelingen.	In de ontwerpbegroting 2027 e.v. worden de financiële onzekerheden en risico's expliciet benoemd. Tevens worden de onzekerheden gemonitord en informeren wij het AB tijdig wanneer wettelijke – en of basistaken onder druk komen te staan. Dit doen we in de reguliere Planning & Control producten (o.a. bestuursrapportage 2027).
EDE	Verzoekt om het voornemen om uit te gaan van het vervallen van brandweerpost Stadspoort per 1 januari 2027 niet te verwerken in de ontwerpbegroting 2027, maar uit te gaan van	In het dekkingsplan is de locatie Stadspoort niet opgenomen. Voortzetting van de locatie Stadspoort vraagt om een

	voortzetting van het openhouden van Stadspoort, in lijn met de motie van de raad van Ede van 10 juli 2025.	bestuurlijke heroverweging. Dit onderwerp wordt geagendeerd in de bestuurscommissie Veiligheid.
	Geeft aan dat gemotiveerd mag worden afgeweken van de besparing op de personeelskosten om de continuïteit van de dienstverlening te kunnen blijven garanderen en dit dan te verantwoorden bij de Jaarrekening 2026.	Dank voor de geboden ruimte. Het algemeen bestuur heeft besloten dat voor het onderdeel JGZ € 800k onttrokken mag worden uit de algemene reserve, indien noodzakelijk en deugdelijk gemotiveerd. Voor de overige onderdelen handelen wij conform reguliere kaders.
	De VGGM moet het Algemeen Bestuur en/of de bestuurscommissies tijdig meenemen in keuzes die gemaakt moeten worden bij de nieuwe veiligheidsrisico’s en nieuwe taken zoals in het kader van weerbaarheid.	In 2026 worden het (concept) regionaal risicoprofiel en regionaal beleidsplan opgeleverd. Hierin worden nieuwe risico's en ontwikkelingen in bestaande risico's geïdentificeerd en wordt aangegeven welke (beleids)activiteiten we gaan oppakken om met deze risico's om te gaan. Zoals de wet voorschrijft, worden deze plannen voorafgaand aan de vaststelling ter consultatie aangeboden aan de gemeenteraden van onze regio. In november 2025 is het programmaplan weerbaarheid ter besluitvorming aan de bestuurscommissie Veiligheid voorgelegd. Daarna is gestart met het programma. De bestuurscommissie zal komende jaren regelmatig worden geïnformeerd over de voortgang.
LINGEWAARD	Ter voorkoming van extra benodigde financiële middelen voor de begroting 2027 moet het AB tijdig op de hoogte worden gesteld om afgewogen bestuurlijke keuzes te kunnen maken in het geval de geschetste mogelijke risico’s zich voor gaan doen.	Zover als mogelijk zijn de risico’s gekwantificeerd in de conceptbegroting ’27 e.v.
	Verduidelijken welke stappen de VGGM in 2025 heeft gezet in het project SBB en Basis op Orde JGZ, welke stappen er nog gezet gaan worden en welke resultaten al zijn geboekt.	Met het aanbieden van de Jaarstukken ‘25 en de voortgangsrapportage SBB informeren wij u over de genomen stappen en bereikte resultaten. Wij blijven u informeren op de met het bestuur afgesproken momenten.
NIJKERK	Toenemende zorg over het door de VGGM invullen van de rol bij taken als het veerkrachtig en weerbaar maken van de samenleving, vanwege de onzekerheid over de door het Rijk	De opgave rond weerbaarheid krijgt zowel op de korte als op de lange termijn nadrukkelijke aandacht. Wij nemen het AB en de BC tijdig mee in de keuzes die hieruit voortvloeien. Eventuele risico’s worden opgenomen in de conceptbegroting ’27.

	beschikbaar gestelde financiën en onderbezetting van de afdeling Bevolkingszorg.	
	Zorg over het optreden van vertraging bij de voortgang en de borging van de te realiseren programmadoelen door het temporiseren van het project SBB.	Met het aanbieden van de Jaarstukken ‘25 en de voortgangsrapportage SBB informeren wij u over de genomen stappen en bereikte resultaten. Wij blijven u informeren op de met het bestuur afgesproken momenten.
	Zorgen over extra kosten door CAO gerelateerde verlofrechten bij de 24 uurs dienst, vanwege extra benodigd personeel. Dit loopt niet in de pas met de bezuinigingsopgave.	Deze zorg is ons bekend en benoemd als risico en wordt nader gekwantificeerd in de conceptbegroting ‘27 e.v.
OVERBETUWE	Verzoek om terughoudendheid wanneer het gaat om de groei van middelen.	Het dagelijks bestuur neemt kennis van de signalen en verwerkt de verzoeken zo veel als mogelijk in de conceptbegroting ’27 e.v.
	Verzoek om te onderzoeken of het noodzakelijk, wenselijk en verantwoord is om verdere besparingen door te voeren en de gemeenteraad daar vroegtijdig bij te betrekken. Verzoek om financiële onzekerheden, onduidelijkheden en onbekendheden zo snel en zo goed als mogelijk inzichtelijk te maken en op te nemen in de ontwerpbegroting.	Het dagelijks bestuur neemt kennis van de signalen en verwerkt de verzoeken zo veel als mogelijk in de conceptbegroting ’27 e.v.
RENKUM	Betreurd wordt dat de besparingen in belangrijke mate voortkomen uit boekhoudkundige aanpassingen, in plaats van daadwerkelijke structurele taak- of kostenreducties en verzocht wordt om kritisch te blijven op activiteiten die niet rechtstreeks voortvloeien uit wettelijke taken en kansen te signaleren om besparingen te realiseren.	Het bestuur heeft met betrekking tot de besparingen een zorgvuldig proces doorlopen en heeft in de Kaderbrief ’27 het scenario opgenomen waar breed draagvlak voor is.
	Een vruchtbare samenwerking wordt tegemoet gezien bij het realiseren van de verschillende doelstellingen uit het programmaplan weerbare samenleving	De opgave rond weerbaarheid krijgt zowel op de korte als op de lange termijn nadrukkelijke aandacht. Ook het dagelijks bestuur kijkt naar een vruchtbare samenwerking.
	Verzoek om goede onderbouwing van de financiële gevolgen en uitvoerbaarheid prioriteiten en strategische speerpunten van VGGM binnen het domein gezondheid, zodat gemeenten	Het dagelijks bestuur verwerkt de verzoeken zo goed als mogelijk in de conceptbegroting ’27 e.v.

	weloverwogen besluiten kunnen nemen over de inzet van middelen binnen de begroting.	
	Verzoek om extra toelichting op hoe het traject JGZ op koers blijft aansluiten op de lokale prioriteiten van gemeenten en welke concrete keuzes daarbij spelen.	In de reguliere P&C documenten (jaarstukken en de bestuursrapportage) wordt u op de hoogte gehouden over het programma JGZ op koers. Daarnaast wordt dit onderwerp in 2026 besproken in de bestuurscommissies.
	Vraagt aandacht voor het goed aansluiten van regionale keuzes op lokale preventieagenda's en het daarbij gezamenlijk komen tot een heldere beschrijving van de rolverdeling tussen VGGM en gemeenten.	Uw oproep wordt meegenomen bij de totstandkoming van de regionale visie Publieke Gezond Gelderland-Midden.
RHEDEN	Wijst op de financiële opgaven waar gemeenten voor staan en de behoefte om een integrale afweging te maken met betrekking tot de budgettaire verhogingen die vanuit de verschillende Gemeenschappelijke Regelingen worden gevraagd.	Het bestuur heeft met betrekking tot de besparingen een zorgvuldig proces doorlopen en heeft in de Kaderbrief '27 een besparing van € 1.6 miljoen opgenomen. Het dagelijks bestuur ziet weinig draagvlak voor verdere besparingen.
ROZENDAAL	Geen zienswijze indienen	
SCHERPENZEEL	Geen zienswijze indienen	
WAGENINGEN	Is van mening dat de VGGM een steviger rol mag pakken mbt weerbaarheid.	De opgave rond weerbaarheid krijgt zowel op de korte als op de lange termijn nadrukkelijke aandacht. Wij nemen het AB en de BC tijdig mee in de keuzes die hieruit voortvloeien. Eventuele risico's worden opgenomen in de conceptbegroting '27.
	Concludeert dat het bezuinigingsproces niet heeft bijgedragen aan de samenwerking en heldere positionering van de GGD en het verbeteren van de gezondheid van inwoners.	
	Uit zorgen over de haalbaarheid van financiële doelen voor Jeugd Gezondheidszorg (JGZ) op de lange termijn. Na vaststellen van de regiovisie Publieke Gezondheid moet bewuster worden gekozen wat regionaal en wat lokaal, en wat collectief of individueel wordt afgenomen.	Het programma *JGZ op Koers* richt zich op het structureel toekomstbestendig maken van de JGZ door te werken aan een stabiele, wendbare en uitvoerbare jeugdgezondheidszorg die minimaal haar wettelijke taken duurzaam kan uitvoeren. Dit doen we vanuit een gezamenlijke aanpak met gemeenten in 2026.

WESTERVOORT	Dringt aan op continue aandacht voor effectiviteit en efficiëntie in de taakuitvoering om te komen tot een besparing van 5%.	Het bestuur heeft met betrekking tot de besparingen een zorgvuldig proces doorlopen en heeft in de Kaderbrief ’27 een besparing van € 1.6 miljoen opgenomen. Het dagelijks bestuur ziet weinig draagvlak voor verdere besparingen. Uw signaal over efficiency in de taakuitvoering heeft doorlopende aandacht.
	Vanuit de urgentie om tot versterking te komen op het gebied van maatschappelijke weerbaarheid en ieders rol in deze weerbaarheidsopgave, op korte termijn duidelijkheid proberen te krijgen over de structurele financiering hiervan door het Rijk.	Het Rijk heeft in het najaar van 2025 aan de VNG en het Veiligheidsberaad toegezegd dat er in het najaar van 2026 meer duidelijkheid zal komen over de financiering. Hierin worden de eerste (landelijke) resultaten van de pilots noodsteunpunten meegewogen.
ZEVENAAR	Gemeente heeft als uitgangspunt dat de basis op orde blijft en de wettelijke taken adequaat worden uitgevoerd. Gemeente kan zich vinden in de kaders en uitdagingen en daarom geen inhoudelijke zienswijze.	Het op orde houden van de basis heeft continue aandacht en wij streven ernaar om de stijging van de kosten te beperken.

Aan de gemeenteraden en colleges van B&W
van de 17 gemeenten in de
Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum	:	14 april 2026
Uw kenmerk	:	
Ons kenmerk	:	2026-017
Contactpersonen	:	Henk van den Berg Elke Dreier
Telefoonnummers	:	06 – 46 73 73 74 06 – 23 92 81 70

Onderwerp: aanbieden conceptbegroting Groene Metropoolregio 2027-2030

Geachte raad, geacht college,

Met gepaste trots presenteren wij u de conceptbegroting 2027-2030.

Onze regio staat voor de uitdaging om de groei van wonen, werken en mobiliteit zo te realiseren dat we een balans vinden tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit. We noemen dat groene groei. In 2024 heeft het algemeen bestuur de regionale agenda 2025-2028 vastgesteld waarin de ambities en activiteiten van onze samenwerking zijn vastgelegd. Samen hebben we de keuze gemaakt om wat de afgelopen jaren in gang is gezet, doorgezet kan worden.

Wij vragen u
In 2024 heeft u met de GMR een opgaveovereenkomst gesloten waarmee u, met uitzondering van een enkele gemeente, heeft ingetekend op de 5 opgaven. De conceptbegroting 2027-2030 is gebaseerd op de ambities en activiteiten die in de regionale agenda zijn beschreven. De regionale agenda vormt de basis voor de inzet van menskracht en middelen in 2027.

De gemeenteraden worden uitgenodigd een zienswijze in te dienen. We vragen u vóór 30 juli 2026 te reageren en de zienswijze in te dienen bij **Henk van den Berg (henk.van.den.berg@gmr.nl).**

Inwonerbijdrage 2027
De inwonerbijdrage 2027 is opgebouwd uit de bijdrage voor het regiobureau (€ 2,95) en bijdragen voor de vijf inhoudelijke opgaven (gezamenlijk € 6,04). Daarmee komt de inwonerbijdrage voor 2027 uit op € 8,99.

Verdere procedure
Na de zienswijzeprocedure wordt de begroting 2026-2029 op 9 september 2026 vastgesteld door het algemeen bestuur. Voor dat moment ontvangen de gemeenteraden de op te stellen zienswijzennotitie.

Het regiobureau biedt aan een actieve rol te spelen bij de behandeling van de begroting door de gemeenteraad. U kunt hiervoor contact opnemen met Henk van den Berg of Elke Dreier.

Wij zien uw zienswijze tegemoet.

Met vriendelijke groet,
het dagelijks bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Drs. H.M.F. Bruls
Voorzitter

Drs. H. Tiemens
secretaris

Bijlagen:
1. conceptbegroting Groene Metropoolregio 2027-2030

in afschrift aan: regiocoördinatoren

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

BEGROTING 2027-2030

XX maart 2026

Inhoudsopgave

Voorwoord 2

1. Inleiding 3

2. Uitgangspunten en planning 3

3. Programma regiobureau 3

4. Programma opgaven 4

5. Begroting Groene Metropoolregio 2027-2030 8

6. Bedrag heffing vennootschapsbelasting 13

7. Paragrafen 13

BIJLAGEN 17

Voorwoord

Voor u ligt de begroting 2027-2030. De derde begroting die is opgesteld in het kader van de regionale agenda 2025-2028. Deze vierjarige regionale agenda vormt het fundament voor de ambities en samenwerking in 2027.

De begroting 2027-2030 is beknopt van omvang en bevat per opgave de financiële vertaling van de activiteiten, voorzien van een korte toelichting. Voor een uitgebreide beschrijving van de ambities van het programma Opgaven en de speerpunten wordt verwezen naar de regionale agenda 2025-2028.

De inwonerbijdrage voor 2027 voor het regiobureau en de vijf opgaven bedraagt € 8,99. Dit is exclusief de bijdrage aan The Economic Board (TEB) van € 1,11. De hoogte van de inwonerbijdrage is vastgesteld door de inwonerbijdrage 2026 te vermeerderen met de BRN-norm van 4,15%.

Met vriendelijke groet,
namens het dagelijks bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen,

Arnhem, 10 september 2025

1. Inleiding

In de regionale agenda voor 2025-2028 gaven wij aan wat de doelen zijn die we met regionale samenwerking in deze periode willen bereiken en wat de bijdrage van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) is om dit te realiseren. De regionale agenda is op 11 september 2024 door het algemeen bestuur (AB) vastgesteld, voorzien van de begroting 2025-2028.
In 2025 zijn we van start gegaan met de uitvoering van de agenda. Onze ambitie blijft in 2026 ongewijzigd: werken aan een gezonde groei van onze regio, waarbij het accent meer en meer komt te liggen op uitvoering van onze gezamenlijke ambities.

Intekenen op opgaven door gemeenten

Alle gemeenten hebben een vierjarige opgaveovereenkomst gesloten.

Financieel perspectief 2027

Bij de vaststelling van de regionale agenda en de begroting 2025-2028, hebben de gemeenteraden aandacht gevraagd voor het zogenoemde *ravijnjaar* 2026. Het bestuur anticipeerde hierop, wat resulteerde in een pakket aan besparingsmaatregelen en een herziening van de inwonerbijdrage tot een bedrag van € 8,63. Deze inwonerbijdrage vormt het uitgangspunt voor de bepaling van de inwonerbijdrage voor 2027.
De inwonerbijdrage voor 2027 is vastgesteld door de inwonerbijdrage voor 2026 te verhogen met de Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen (BRN)-norm van 4,15%.

The Economic Board

In 2027 begint de vierde periode van vijf jaar van het Strategisch Plan van The Economic Board (TEB). TEB verzocht de gemeenten om voor de periode 2025-2028 subsidie te verstrekken. In deze begroting is de bijdrage per inwoner opgenomen volgens de stand van zaken per september 2025. Het AB nam op 5 februari 2025 een besluit over de indexering van de subsidie. Met ingang van 2026 wordt de jaarlijkse subsidie geïndexeerd volgens de BRN-norm. Daarmee wordt aansluiting gezocht bij de indexering van de inwonerbijdrage van de GMR.

2. Uitgangspunten en planning

De begroting 2027-2030 vormt de financiële uitwerking van het jaar 2027 binnen de regionale agenda 2025-2028. De activiteiten, in samenhang met vastgestelde besparingsmaatregelen voor het ravijnjaar 2026, lopen in belangrijke mate door in het begrotingsjaar 2027.
De vaststelling van de begroting door het AB is gepland op 9 september 2026.
Bij de berekening van de inwonerbijdrage is uitgegaan van het inwonertal per 1 januari 2026 en van de gemeentelijke deelname zoals vastgelegd in de ondertekende opgaveovereenkomsten.
Eventuele afwijkingen ten opzichte van deze begroting die zich gedurende het jaar 2027 voordoen, worden volgens de gedragslijn in het financieel spoorboekje 2026-2027 door begrotingswijzigingen ter besluitvorming aan het AB voorgelegd.

3. Programma regiobureau

Het regiobureau heeft de volgende taken:

- Het voorbereiden van de opgaven - inhoudelijk en financieel - en het zorgen voor coördinatie en integraliteit van de opgaven;
- Organisatie, voorbereiden en uitwerken van DB- en AB-vergaderingen;
- Profilering, positionering en lobby van de regio (provincie, Rijksoverheid, Euregio, Europa);
- Informatie, communicatie en ontmoeting in/van de regio (bestuurders en raden);
- Aanspreekpunt van externe partners;
- Ondersteuning en advisering van colleges en raden en de regioagendacommissie bij het regionale werk;
- Het tijdig zien en vertalen van nieuwe opgaven en kansen voor de regio;

- Bedrijfsvoering (zoals financiën, archief, privacy, juridische zaken, aanbestedingsbeleid en personeelszaken);
- Het verstrekken van de subsidie aan TEB.

Vanuit het regiobureau wordt regie gehouden op capaciteit voor communicatie, financiën, bedrijfsvoering en procesondersteuning.

De gemeente Mook en Middelaar krijgt een korting van 50% op de inwonerbijdrage voor het regiobureau.

4. Programma opgaven

4.1 Groene groeiregio

Zoals opgenomen in de regionale agenda 2025-2028 heeft de opgave Groene groeiregio twee speerpunten: verbinden van ruimtelijke opgaven en versnellen van de woningbouw (wonen in balans).

Verbinden van de ruimtelijke opgaven

In 2027 ligt de focus op het verder versterken en uitwerken van de vier gebiedsprogramma's, Veluwezoom, Middengebied, Liemers en Rijk van Nijmegen (RvN). De Veluwezoom en het RvN doen dat in samenhang met de grootschalige woningbouwontwikkelingen van de steden Arnhem en Nijmegen. We doen een bijdrage vanuit de inwonerbijdrage aan de gemeenten die de ambtelijke gebiedstrekkers leveren. En we doen een financiële bijdrage aan andere ondersteuning, zoals onderzoeken, expertise en coördinatie. In 2027 scherpen we de gebiedsagenda's verder aan. We werken mee aan de uitvoering van de Gelderse Omgevingsvisie en verordening. We organiseren zogenaamde integratietafels over vraagstukken die bij meerdere opgaven spelen, zoals klimaat-adaptatie. We werken nauw samen met andere opgaven bij de agendering van vraagstukken op provincie- en rijksniveau. Denk aan de ontwikkelingen in de Gelderse Poort, de uitwerking van de netwerkanalyse Mobiliteit en de agendering op o.a. het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL) en BO MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport) en het coördineren van nieuwe subsidiemogelijkheden vanuit Rijk of provincie. Bijvoorbeeld rondom wonen en mobiliteit of natuurherstel. Daarnaast zorgen we voor of bekostigen we een regionaal planoloog (o.a. voor de aanhaking bij diversie ruimtelijke trajecten van Rijk en provincie) en een regionaal landschaps-architect (die werkt tussen de opgaven van de GMR). Voor de bekostiging van deze activiteiten gebruiken we de inwonerbijdrage. In totaal gaat het om een bedrag van ca. € 500.000 (inclusief de post algemeen waaruit o.a. de opgavemanager, procesondersteuning en communicatie betaald worden).

Versnellen van de woningbouw

Via het kernteam Woondeal coördineren wij de acties vanuit de GMR/Woondeal om de woning-bouw aan te jagen. Dit doen wij op verschillende manieren en met verschillende instrumenten. Belangrijke instrumenten die we in 2027 inzetten zijn:

- Organiseren van tempotafels met onder meer marktpartijen om knelpunten in woningbouw te bespreken. Dit om zo de woningbouw in de regio te kunnen versnellen.
- Een regionale projectleiderspool die gemeenten helpt en ondersteunt met ambtelijke capaciteit voor woningbouw. In 2027 gaan we na of we deze pool structureel kunnen maken.
- Data en monitoring (realisatiecijfers, prognoses, woonbehoefteonderzoek etc.)
- Diverse pilots of initiatieven om planprocessen te versnellen zoals de Fast Lane voor conceptuele of fabrieksmatige bouw of grondbeleid.
- Hulp en ondersteuning bij het opstellen van gemeentelijke volkshuisvestingsprogramma’s.
- Samenwerking met de provincie Gelderland als het gaat om Wonen en het versnellingsteam.
- Verdere uitbouw van de huisvesting van aandachtsgroepen, waaronder arbeidsmigranten en ouderen.

De bekostiging van de activiteiten van de Woondeal gebeurt grotendeels met twee subsidies van de provincie Gelderland (voor de uitvoering van de Woondeal, door de projectleiderspool en voor het proces, ca. € 900.000 in totaal). Daarnaast zetten we de inwonerbijdrage in voor de benodigde co-financiering van deze subsidies (ca. € 300.000). De totale inwonerbijdrage 2027 voor Groene groeiregio bedraagt. € 812.000, Daarnaast ontvangen wij jaarlijks ca. € 910.000 aan subsidie. Hiermee kunnen we de activiteiten zoals beschreven in de regionale agenda bekostigen.

4.2 Productieve regio

Voor de Productieve regio ligt, zoals afgesproken in de regionale agenda 2025-2028, de focus in 2027 op:

- De uitvoering van de afspraken uit het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) dat is vastgesteld door Gedeputeerde Staten in juni 2025. Focus ligt daarbij op herstructurering en intensivering van bestaande locaties. Maar we blijven ook werken aan het bieden van ruimte aan gemeenten voor nieuwe uitleg. In 2027 vindt ook de monitoring van het RPW plaats en sturen we bij waar nodig. Daarnaast blijft het Intergemeentelijk Overleg Werklocaties (IOW) nieuwe plannen toetsen aan het RPW en op basis daarvan adviseert het bestuurlijk platform Productieve regio (BPPR) de provincie. Verder blijven wij gemeenten op verschillende manieren ondersteunen. In 2026 krijgen we zicht op de (capaciteits)behoefte van gemeenten voor deze opgave. In 2027 geven we invulling aan meer gerichte ondersteuning van gemeenten. De coördinatie van het speerpunt Toekomstbestendige werklocaties is ingevuld via inhuur, omdat dit via detachering door gemeenten niet is gelukt. Kosten zijn daardoor hoger dan voorheen ingeschat. We verhogen het bedrag hiervoor voor de komende jaren van € 75.000 naar € 100.000. Vanwege druk op het proces, gevoeligheid en complexiteit is continuïteit in dit speerpunt van belang gedurende de looptijd van het RPW (tot en met 2028).
- De koers die we varen op werklocaties is sterk afhankelijk van welke economie we willen zijn. Hiervoor hebben we voorafgaand aan het huidige RPW een onderzoek gedaan: Economie van de Toekomst. Het onderzoek geeft richting. Maar er zijn nog geen scherpe keuzes gemaakt. Die behoefte is er nu wel. Kunnen scherpere keuzes in welke economie we willen zijn? En wat betekent dat voor werklocaties en de monitoring in 2027, voor huisvesting van arbeidsmigranten etc. Daarvoor is verdieping nodig van Economie van de Toekomst. Dit proces starten we in 2026. In 2027 volgt besluitvorming. Dit doen we binnen de bestaande kaders.
- Om de dienstverlening aan het mkb te vergroten blijven wij de samenwerking en kennisdeling tussen alle betrokken partijen faciliteren. De samenwerking is in 2026 flink verstevigd en de acties die voortkomen uit deze samenwerking blijven we begeleiden.
- Een van de acties is het ontwikkelen van de doorverwijstool Regiolink die op dit moment nog in de testfase zit. De tool verwijst mkb'ers met vragen naar het juiste publieke loket. Regiolink moet in 2027 en de jaren erna worden onderhouden, doorontwikkeld en uitgebreid. Deels gefinancierd door de stakeholders, deels door de GMR. Hiervoor nemen we € 10.000 extra op in de begroting voor 2027 en verder.
- De regio sluit ook aan bij het Nationale Actieplan mkb-dienstverlening. Doel is om 5000 ondernemers uit onze regio in 2028 te bereiken, activeren en ondersteunen bij het toekomst-bestendig maken en houden van hun bedrijf. TEB voert regie, maar wel samen met de brede stakeholdersgroep. Voor 2027, 2028 en 2029 is € 100.000 per jaar gevraagd aan het Rijk voor verdere uitrol. De toezegging hiervoor is nog niet definitief. Uitgaande van de rijksbijdrage van € 100.000 is co-financiering nodig van eenzelfde bedrag. Dit draagt de triple helix. Voor 2026 draagt de GMR € 8.000 bij. Het voorstel is om dit bedrag ook voor de komende jaren in te brengen. De kosten voor 2027 e.v. worden daarom verhoogd met € 8.000. Mocht de rijks-bijdrage niet doorgaan, dan vervalt deze verhoging. In totaal (Regiolink borging en bijdrage Nationale Actieplan mkb) komt de verhoging daarmee op € 18.000.
- Uitvoering van de Roadmap logistiek. Het gaat daarbij om het signaleren van externe ontwikkelingen, het versterken en verschonen van multimodaliteit, het slimmer maken van de aanpak laadinfrastructuur en ruimtelijke inpassing.

Economische monitor
Gezien de bezuinigingen, is besloten de Economische monitor niet meer jaarlijks op te stellen maar om het jaar. In 2026 en 2028 verschijnt er daarom geen Economische monitor. Voor wat betreft de Economische monitor nam het DB op 20 augustus 2025 het besluit om de komende twee edities enkelvoudig aan te besteden aan Moventem. Voor 2026 staat hiervoor €80.000 op de begroting voor de Economische Monitor die begin 2027 verschijnt.

Human Capital
Het bestuurlijk platform Productieve regio gaf aan dat het belangrijk is om de bijdrage aan het Human Capital Akkoord structureel te maken. De huidige afspraken lopen eind 2026 af. Het proces om hier concrete invulling aan te geven (zowel inhoudelijk al financieel) starten we begin 2026. Om welk bedrag het gaat vanaf 2027 is daarom nog niet duidelijk. Vooralsnog gaan we in de begroting uit van het doortrekken van het huidige bedrag van € 158.000 per jaar.

4.3 Ontspannen regio

Groen-blauw raamwerk en landelijk gebied
Voor de versterking van het groen-blauw raamwerk en landelijk gebied voeren we in 2027 de uitvoeringsagenda groen-blauw raamwerk en landelijk gebied verder uit. Waar nodig, actualiseren we deze. Hiervoor zijn naast de inwonerbijdrage, externe middelen beschikbaar uit drie subsidies: een subsidie voor de coördinatie van het groen-blauw raamwerk en twee subsidies voor de gebiedsaanpakken beekherstel Oostelijke beekdalen Veluwezoom en Blauwe motor, groene mantel.

Recreatie en toerisme
Het speerpunt recreatie en toerisme richt zich op de ontwikkeling van vijf verhaallijnen: De rivier, je kunt er niet omheen, Romeins verleden, WO II, Gezond en lekker leven en Verrassende en verborgen verhalen. We doen dit op basis van het ambitiedocument verhaallijnen en de uitwerkingen die per verhaallijn zijn gemaakt. Waar mogelijk, koppelen we de ontwikkeling van de verhaallijnen aan het verbeteren van ons wandelroutenetwerk. Vooralsnog hebben we hier alleen inwonerbijdrage voor beschikbaar. Het organiseren van externe financiële middelen voor de verhaallijnen is een aandachtspunt voor zowel 2026 als 2027.

Samen met het speerpunt groen-blauw raamwerk en landelijk gebied en de andere opgaven, waaronder Groene groeiregio, blijven we inzetten op een betere spreiding van recreatie en toerisme over de regio. We doen dit door in de gebiedsprogramma's in beeld te brengen welke kansen en belemmeringen er zijn voor recreatie en toerisme en welke acties genomen kunnen worden om een betere spreiding te realiseren. We bekostigen dit uit de inwonerbijdrage.

Cultuur
We voeren het regioplan cultuur verder uit. Hiervoor zijn middelen beschikbaar vanuit de inwoner-bijdrage en een subsidie van de provincie. De GMR coördineert de uitvoering van het regioplan. De subsidie loopt via penvoerder gemeente Arnhem en komt dus niet in zijn geheel terug in de begroting van Ontspannen regio. Wel wordt uit deze subsidie een deel van de coördinatie bekostigd.

4.4 Verbonden regio

We werken voor de Verbonden regio in 2027 aan twee speerpunten: 'Duurzame mobiliteit en gedrag' en 'Voorzieningen en infrastructuur'.
Met de bijdrage van het Rijk in het kader van de WOKT (Woningbouw op korte termijn) en investeringen in grootschalige woningbouwlocaties ter hoogte van meer dan € 300 miljoen kan de regio een flinke stap zetten in het verbeteren van de bereikbaarheid. Er blijft echter nog steeds een investeringsbehoefte bestaan. In 2026 is het uitvoeringsprogramma Regionaal Mobiliteits-programma (RMP) gerealiseerd. Samen met de betrokken gemeenten zijn de specifieke projecten

geprioriteerd en geprogrammeerd voor 2027 en daarna. Onze projecten/processen voor 2027 passen binnen de afspraken van het RMP.

Speerpunt Duurzame mobiliteit en gedrag

Gedragsaanpak op mobiliteit vergt een lange adem. Voor 2027 houden we vast aan kaders van het programma Slim & Schoon Onderweg. Scherpere CO_2-regels zorgen ervoor dat we specifiek inzetten op de werkgeversaanpak, bewonersaanpak, regionale deelmobiliteit, duurzame logistiek en versnelde uitrol van laadinfrastructuur.
Naast de GMR zijn de provincie, het Rijk en de gemeenten Arnhem en Nijmegen co-financiers van het programma Slim & Schoon Onderweg. In 2026 is een meerjarige subsidie (2026 en 2027) aangevraagd, waarbij alle partijen hun bijdrage voor 2026 en 2027 toezegden.

Speerpunt Voorzieningen en infrastructuur

In 2027 concretiseren wij een drietal gebiedsaanpakken en werkten we een aantal mobiliteitsafspraken met het Rijk uit. We willen verbinding tussen de economische kerngebieden Nijmegen-Eindhoven (zuidflank regio) versterken. We positioneren de spoor-as Nijmegen-Wijchen-Oss-Den Bosch (onderdeel van de 'IJssellijn' tussen Zwolle en Roosendaal) op provinciaal en Rijksniveau en streven via BOL en/of BO MIRT naar een MIRT-onderzoekstatus voor het traject Arnhem-Nijmegen-Eindhoven. Daarnaast continueren wij ons pleidooi voor verbreding van de A50 en koersen op het opnieuw opstarten van de gepauzeerde MIRT-verkenning. Om de bereikbaarheid in de zuidflank op peil te houden, vragen we het Rijk om (compenserende) investeringen in:

- Het regionale (door-)fietsnetwerk (bijv. Wijchen-Oss).
- OV, waaronder hoogwaardige busverbindingen.
- Fietsinfrastructuur, waaronder een fietsbrug over de Maas.

Voor drie doorfietsroutes zijn samenwerkingsovereenkomsten getekend. Daarnaast zijn wij als regio actief betrokken bij de voorbereidingen en planvoorbereiding van het VeluweWaalpad en het uitwerken van 2-3 hubs.

4.5 Circulaire regio

Over de begroting 2027 van de Circulaire regio zijn onderstaande ontwikkelingen het vermelden waard.

We zetten weer flinke stappen om samen met onze partners onze regio circulair te ontwikkelen. We gaan door met inspireren, aanjagen, kennisdelen en verbinden van partijen. Bijvoorbeeld op het befaamde jaarevent, dat inmiddels een goede traditie is geworden. Maar ook door gemeenten te helpen om hun vastgoed te verduurzamen en ze te helpen bij het circulair inkopen van producten. In de Grond-, Weg- en Waterbouwsector is ook in 2027 nog veel te winnen bij gemeentelijke aanbestedingen.
We helpen gemeenten met circulair opdrachtgeverschap. Dat voorkomt dat alle gemeenten in onze regio zelf veel specialistische kennis en ervaring moeten opbouwen.

Het Regio Deal project 'Toekomstbesteding bouwen' gaat in 2027 het vierde jaar in en komt tot een afronding. Hierbij gaat het om een bedrag van gemiddeld € 430.000 per jaar. Mocht verlenging na 2027 noodzakelijk zijn, dan moeten we hiervoor aanvullende financiering zoeken.

Het speerpunt Water en Klimaatadaptatie leverde in 2026 de resultaten op van het project Pathways2Resilience. Die resultaten zijn een eerste verkenning voor de investeringen en innovaties die nodig zijn voor een klimaatbestendige regio. Hierbij is het accent komen te liggen op klimaatbestendig bouwen en ontwikkelen. Hier geven we in 2027 een vervolg aan, mits we er financiële dekking voor kunnen krijgen.

De aanpak voor de Regionale Energiestrategie (RES) krijgt in 2027 verdere invulling. Naast de inwonerbijdrage beschikken we jaarlijks over een rijksbijdrage van € 510.000. Gemeenten worden geholpen met het realiseren van grote wind- en zonprojecten om de laatste 0,3 TWh van ons bod voor elkaar te krijgen. Daarnaast krijgt de uitvoering van de regionale warmtestrategie een vervolg

en zetten we noodzakelijke stappen in het terugdringen van de netcongestieproblematiek in onze regio.
De invulling van de RES heeft inmiddels een breder karakter gekregen. Integraal programmeren en de ontwikkeling van een regionaal energiesysteem maken een essentieel onderdeel uit van het takenpakket. Het Rijk heeft voor de duur van twee jaar hiervoor extra middelen aan RES-regio's toegekend. Het gaat om tweemaal € 370.500, grotendeels te besteden in de jaren 2025 en 2026. We verwachten dat deze financiering in 2027 wordt voortgezet. Maar dit kunnen we nu nog niet begroten. Een aantal bestuurders van deze opgave heeft aangegeven deze aanpak te willen voortzetten. Mocht het Rijk de extra middelen niet willen continueren, dan wordt een extra beroep op de inwonerbijdrage niet uitgesloten.
Ook voor de warmtestrategie zijn extra middelen toegekend, via een specifieke uitkering die in meerdere tranches beschikbaar komt. We dienen een verlengingsverzoek in om over een klein deel van de beschikbare middelen uit 2026 nog in 2027 te kunnen beschikken.
We ondersteunen in 2027 daarnaast met behulp van het restant Rijksmiddelen die we eind 2024 hebben ontvangen gemeenten bij het natuurinclusief inrichten van duurzame energieprojecten.
Gelet op de bezuinigingstaakstelling, is afgesproken om vanaf het jaar 2027 € 65.000 te bezuinigen op de inwonerbijdrage voor de uitvoering van RES-taken en te onderzoeken of deze bezuiniging is te vermeerderen met € 35.000 tot in totaal € 100.000. Dit blijkt net als in 2026 haalbaar te zijn voor het jaar 2027. Echter voor de jaren 2028 e.v. kunnen we dit nog niet garanderen en is dit afhankelijk van beschikbare rijksmiddelen. We vullen deze bezuiniging in 2027 in, door lasten te dekken vanuit een restant rijksmiddelen uit eerdere jaren.
Voor het Regionaal Expertisecentrum Energie (REE) zijn eveneens extra middelen verworven via de Regio Deal en op grond van de SPUK-regeling. Het gaat om subsidies van samen € 230.000 per jaar voor de jaren 2024-2027.
De vernieuwing of verlenging van het gezamenlijke gascontract staat in 2027 op de rol. Het huidige contract loopt immers eind 2028 af.

5. Begroting Groene Metropoolregio 2027-2030

5.1 Inleiding

De begroting is opgebouwd uit twee programma's:
1. Programma regiobureau
2. Programma opgaven
De begroting is opgesteld voor de jaren 2027-2030 en materieel sluitend.

Het benodigde budget voor het programma regiobureau wordt gefinancierd uit bijdragen van de zeventien deelnemende gemeenten en een bijdrage van de provincie. Voor de berekening van deze gemeentelijke bijdragen wordt het inwoneraantal per 1 januari 2026 als verdeelsleutel gehanteerd (zie bijlage 3).
Naast de gemeentelijke bijdrage voor de kosten van het regiobureau, betalen de gemeenten een bijdrage (subsidie) voor TEB. De GMR beschikt op grond van de gemeenschappelijke regeling over de bevoegdheid om namens de colleges subsidie te verstrekken aan TEB. Deze subsidie wordt verantwoord binnen het programma regiobureau. Voor 2027 is begroot dat veertien gemeenten een bijdrage aan TEB leveren, eveneens op basis van het inwoneraantal per 1 januari 2026. De subsidie aan TEB bedraagt € 1,11 per inwoner. Het algemeen bestuur besloot op 5 februari 2025 dat deze subsidie met ingang van 2026 jaarlijks wordt geïndexeerd volgens de BRN-norm.
De middelen voor het programma opgaven zijn enerzijds afkomstig van gemeenten die intekenen op specifieke opgaven en anderzijds van subsidies en externe bijdragen van het Rijk, provincies en overige partners, waaronder koepelorganisaties, onderwijsinstellingen en bedrijven.

Samengevat zijn voor 2026 de bijdragen per inwoner als volgt:

	2027		2026	
Programma Regiobureau[1]		€ 2,95		€ 2,83
Programma Opgaven				
Groene groeiregio	€ 1,04		€ 1,00	
Productieve regio	€ 0,94		€ 0,90	
Ontspannen regio	€ 0,91		€ 0,87	
Verbonden regio	€ 1,58		€ 1,52	
Circulaire regio	€ 1,57		€ 1,51	
subtotaal		€ 6,04		€ 5,80
Totaal		€ 8,99		€ 8,63

5.2 Programma regiobureau

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat afzonderlijke aandacht moet worden besteed aan jaarlijks terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume. Zoals uit de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling blijkt, wordt voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen. Alle arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zijn in de exploitatiebegroting verwerkt.

Investeringsbegroting

De organisatie verwacht in 2027 geen investeringen te plegen, daarom ontbreekt de investeringsbegroting en daarmee toe te kennen investeringskredieten.

Begroting Programma regiobureau

(bedragen x € 1.000)

Regiobureau	taakveld	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
1.1 Salarissen en sociale lasten	0.4	1.541	1.709	1.709	1.709	1.709
3.5.1 Ingeleend personeel	0.4	195	195	90	90	90
3.8 Overige goederen en diensten	0.4	842	876	876	876	876
5.1 Rentelasten	0.4	0	0	0	0	0
7.3 Afschrijvingen	0.4	12	14	14	14	14
Totaal lasten		**2.590**	**2.794**	**2.689**	**2.689**	**2.689**
Baten						
3.8 Overige goederen en diensten	0.4	137	240	240	240	240
4.3.2 Inkomensoverdrachten - gemeenten	0.4	2.202	2.309	2.309	2.309	2.309
4.3.4 Inkomensoverdrachten - provincies	0.4	105	105	0	0	0
5.1 Rentebaten	0.4	146	140	140	140	140
Totaal baten		**2.590**	**2.794**	**2.689**	**2.689**	**2.689**
Saldo		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Aantal inwoners deelenemende gemeenten t-1		777.929	782.665	782.665	782.665	782.665
Bijdrage per inwoner		**€ 2,83**	**€ 2,95**	**€ 2,95**	**€ 2,95**	**€ 2,95**

Subsidie TEB

(bedragen x € 1.000)

The Economic Board	2026	2027	2028	2029	2030
Aantal deelnemende gemeenten vanuit GMR	13	14	14	14	14
Aantal inwoners per t-1	712.006	731.948	731.948	731.948	731.948
Totale subsidie door GMR verstrekt	762	812	812	812	812
Bijdrage per inwoner	**€ 1,07**	**€ 1,11**	**€ 1,11**	**€ 1,11**	**€ 1,11**

5.3 Programma opgaven

De financiële uitwerking van de opgaven is ook dit jaar voorbereid in het betreffende bestuurlijke opgaveteam (BOT). Uitgangspunt is dat de regionale agenda 2025-2028 verder uitgevoerd wordt in 2027.

(bedragen x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten (per opgave)					
Groene groeiregio	1.819	1.724	814	814	814
Productieve regio	686	718	863	779	863
Ontspannen regio	664	1.150	702	702	702
Verbonden regio	1.184	1.237	1.237	1.237	1.237
Circulaire regio	3.087	2.386	1.216	1.216	1.216
Totaal lasten	**7.440**	**7.214**	**4.831**	**4.747**	**4.831**
Baten (per financieringsstroom)					
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten	4.481	4.686	4.831	4.747	4.831
Andere bijdrage deelnemende gemeenten	0	0	0	0	0
Subsidies	2.959	2.527	0	0	0
Overige baten	0	0	0	0	0
Totaal baten	**7.440**	**7.214**	**4.831**	**4.747**	**4.831**
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

5.4 Totaaloverzicht begroting per taakveld

(bedragen x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten					
0.0 Bestuur en ondersteuning					
0.4 Overhead	3.953	4.230	4.205	4.121	4.205
subtotaal	3.953	4.230	4.205	4.121	4.205
2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat					
2.1 Verkeer en vervoer	652	691	691	691	691
subtotaal	652	691	691	691	691
3.0 Economie					
3.1 Economische ontwikkeling	4.223	3.555	2.451	2.451	2.451
subtotaal	4.223	3.555	2.451	2.451	2.451
5.0 Sport, cultuur en recreatie					
5.5 Cultureel erfgoed	497	967	519	519	519
subtotaal	497	967	519	519	519
8.0 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing					
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.254	1.156	246	246	246
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	213	221	221	221	221
subtotaal	1.466	1.377	467	467	467
Totaal Lasten	**10.791**	**10.820**	**8.332**	**8.248**	**8.332**
Baten					
0.0 Bestuur en ondersteuning					
0.4 Overhead	3.953	4.230	4.205	4.121	4.205
subtotaal	3.953	4.230	4.205	4.121	4.205
2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat					
2.1 Verkeer en vervoer	652	691	691	691	691
subtotaal	652	691	691	691	691
3.0 Economie					
3.1 Economische ontwikkeling	4.223	3.555	2.451	2.451	2.451
subtotaal	4.223	3.555	2.451	2.451	2.451
5.0 Sport, cultuur en recreatie					
5.5 Cultureel erfgoed	497	967	519	519	519
subtotaal	497	967	519	519	519
8.0 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing					
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.254	1.156	246	246	246
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	213	221	221	221	221
subtotaal	1.466	1.377	467	467	467
Totaal Baten	**10.791**	**10.820**	**8.332**	**8.248**	**8.332**
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

5.5 Geprognoticeerde balans

(bedragen x € 1.000)

	31-dec-25	31-dec-26	31-dec-27	31-dec-28	31-dec-29	31-dec-30
Activa						
Materiële vaste activa						
Investeringen met economisch nut	124	110	96	82	68	54
	124	110	96	82	68	54
Financiële vaste activa						
Overige uitzetten met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	5	20	20	20	20	20
	5	20	20	20	20	20
Uitzettingen met een rentetypische looptijd< 1 jaar						
Vorderingen op openbare lichamen	1.576	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	3.310	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Liquide middelen	1.511	100	100	100	100	100
Overlopende activa	649	224	238	252	266	280
	7.046	6.324	6.338	6.352	6.366	6.380
Totaal activa	**7.174**	**6.454**	**6.454**	**6.454**	**6.454**	**6.454**
Passiva						
Eigen Vermogen						
Algemene reserve	100	100	100	100	100	100
Onverdeeld resultaat boekjaar	249	-	-	-	-	-
	349	100	100	100	100	100
Voorzieningen	31	-	-	-	-	-
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Overige schulden	1.840	1.400	1.400	1.400	1.400	1.400
Overlopende passiva	4.955	4.955	4.955	4.955	4.955	4.955
	6.795	6.355	6.355	6.355	6.355	6.355
Totaal passiva	**7.174**	**6.454**	**6.454**	**6.454**	**6.454**	**6.454**

5.6 Financiële kengetallen

	2026	2027	2028	2029	2030
Netto schuldquote	48,92%	58,28%	75,89%	76,67%	75,89%
Solvabiliteitsratio	4,87%	1,55%	1,55%	1,55%	1,55%
Structurele exploitatieruimte	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.
Het solvabiliteitsrisico laat zien in welke mate de organisatie in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen.
De structurele exploitatieruimte is een financieel kengetal dat inzicht geeft in hoeveel ruimte de organisatie heeft om structurele tegenvallers op te vangen.
De voorgeschreven financiële kengetallen in de begroting 2027-2030 zijn gebaseerd op de formele meerjarenraming volgens het BBV. Daarbij is relevant dat een belangrijk deel van de inkomsten van de GMR afkomstig is uit subsidies en projectbijdragen die pas kunnen worden opgenomen zodra sprake is van een juridisch afdwingbare verplichting. Omdat deze verwachte middelen niet in de begroting mogen worden verwerkt, blijven zij ook buiten de geprognosticeerde balans. Hierdoor kunnen enkele kengetallen, zoals solvabiliteit en schuldpositie, een beperkt of minder representatief beeld geven van de feitelijke financiële positie tijdens de uitvoering.

6. Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Samenwerkingsverbanden zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, ingeval aan drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. De activiteiten van het samenwerkingsverband moeten worden verricht voor de onmiddellijk of middellijke participerende publiekrechterlijke rechtspersonen;
2. De activiteiten zouden de participanten in het samenwerkingsverband niet tot belastingplicht hebben geleid of zouden zijn vrijgesteld als zij de activiteiten zelf zouden hebben verricht;
3. De participanten moeten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten van het samenwerkingsverband bijdragen in kosten van het samenwerkingsverband. Bij een gemeenschappelijke regeling wordt geacht hieraan te zijn voldaan.

Deze vrijstelling is nadrukkelijk bedoeld voor activiteiten die worden verricht aan of ten behoeve van de deelnemers aan een samenwerkingsverband, en voor activiteiten ten behoeve van of aan een derde partij. De vrijstelling heeft uitsluitend betrekking op het overschot dat wordt gerealiseerd door leveringen aan de deelnemende gemeenten. Indien winst wordt gerealiseerd in verband met leveringen aan derden, is hierover in beginsel vennootschapsbelasting verschuldigd. Deze regeling vindt haar juridische grondslag in artikel 2, derde lid, onderdeel c, van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969, waarin de zogenoemde *overheidsvrijstelling* is vastgelegd.
De GMR verricht voor derden vooral werk voor “activiteiten verricht in verband met de uitoefening van een overheidstaak of van een publiekrechtelijke bevoegdheid”. Daarbij worden de werkzaamheden kostendekkend uitgevoerd.
De organisatie voldoet aan bovenstaande drie voorwaarden en is derhalve vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting.

7. Paragrafen

7.1 Risico’s en weerstandsvermogen

Op grond van artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient de GMR in de paragraaf *Weerstandsvermogen* inzicht te verschaffen in de robuustheid van de begroting.
Het weerstandsvermogen van de GMR betreft het vermogen om niet-structurele financiële tegenvallers op te vangen, zodat de uitvoering van taken kan worden gecontinueerd.
De GMR onderschrijft de principes van risicomanagement en risicobeheersing. Dit betekent dat risico’s worden gekoppeld aan doelstellingen en dat maatregelen worden getroffen om deze risico’s te beperken of te beheersen.

Beleid t.a.v. reserves en voorzieningen

De GMR heeft een reserve voor het exploitatierisico, i.c. de algemene reserve, gevormd. Deze reserve (€ 100.000) wordt toereikend geacht gelet op de voorwaarden in de gemeenschappelijke regeling.

Stille reserves

De GMR heeft geen stille reserves.

Stelposten

In de begroting 2027 is een stelpost van € 100.000 opgenomen. Dit bedrag is gereserveerd voor uitgaven die ten tijde van het opstellen van deze begroting nog niet voorzien waren.

Risico's

De risico's kunnen worden ingedeeld in:

1. Risico’s voortvloeiend uit het eigen beleid

Er zijn risico’s die voortvloeien uit het eigen beleid. Ter opvang van eventuele kortingen op de exploitatie is, in overeenstemming met artikel 31, lid 8, van de gemeenschappelijke regeling, een reserve gevormd van in totaal € 100.000.

2. Risico's voortvloeiend uit het beleid van een hogere overheid
Het risico dat een deelnemende gemeente niet aan haar betalingsverplichting (de inwonerbijdrage) voldoet, wordt als zeer gering ingeschat. Bovendien is in artikel 29, lid 6, van de gemeenschappelijke regeling vastgelegd dat de deelnemende gemeenten er zorg voor dragen dat het samenwerkingsverband te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te voldoen.

3. Risico's voortvloeiend uit de samenwerking met andere gemeenten en instanties
Gelet op de voorgaande punten en de mogelijkheid tot flexibele inzet van adviseurs kan het wegvallen van financiering door gemeenten, de provincie of andere partijen worden opgevangen door het beëindigen van de flexibele inzet. Het risico dat verschuldigde bedragen niet worden voldaan, wordt als zeer gering ingeschat. Als dit zich toch voordoet, worden de betreffende projecten tijdelijk stilgelegd en wordt de flexibele inzet direct afgebouwd.

4. Risico's voortvloeiend uit doen/nalaten van derden
De risico's worden beperkt door het hanteren van onze eigen inkoopvoorwaarden.

5. Risico's voortvloeiend uit voor de regio niet te beïnvloeden autonome ontwikkelingen
Met ingang van 2025 handhaaft de Belastingdienst actief op de Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (Wet DBA). Deze wet beoogt schijnzelfstandigheid tegen te gaan en duidelijkheid te verschaffen over de arbeidsrelatie tussen opdrachtgevers en zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers). De beëindiging van het handhavingsmoratorium maakt onderdeel uit van de maatregelen ter bestrijding van schijnconstructies en draagt bij aan meer zekerheid op de arbeidsmarkt. Organisaties die zzp'ers inhuren voor werkzaamheden die zij feitelijk niet zelfstandig uitvoeren, lopen het risico op boetes en naheffingen.

Secundaire arbeidsvoorwaarden
Op grond van de gemeenschappelijke regeling volgt de GMR de cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO), waarin de secundaire arbeidsvoorwaarden zijn vastgelegd.

Werkkostenregeling
De werkkostenregeling (WKR) is per 1 januari 2020 aangepast. Over de eerste € 400.000 van de fiscale loonsom geldt een vrijstellingspercentage van 1,92%. Voor het deel van de fiscale loonsom boven € 400.000 blijft het percentage 1,2%. Daarnaast hoeven bepaalde kostensoorten niet langer ten laste van de WKR te worden gebracht. Voor vergoedingen die de vrije ruimte overschrijden, is een eindheffing van 80% verschuldigd.

7.2 Financiering

Algemeen
De begroting van de GMR wordt in overwegende mate gefinancierd door de deelnemende gemeenten. De in artikel 29, lid 1, van de gemeenschappelijke regeling vastgelegde afspraak over de gemeentelijke bijdragen waarborgt dat de inkomende en uitgaande geldstromen in evenwicht blijven. Financiering van de organisatie door middel van het aantrekken van leningen is niet aan de orde.

Rentelasten/baten
De GMR heeft met de Rabobank een rekening-courantovereenkomst afgesloten en maakt gebruik van schatkistbankieren bij het Ministerie van Financiën. De renteopbrengsten en -lasten worden niet toegerekend aan de afzonderlijke taakvelden.

Financieringspositie
De GMR kent geen langlopende financieringsmiddelen.

Rente-risiconorm
De GMR heeft geen vaste schuld en daarom is de rente-risiconorm niet van toepassing.

7.3 Bedrijfsvoering

Algemeen
Op grond van artikel 14 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is de organisatie gehouden de stand van zaken en de voornemens met betrekking tot de bedrijfsvoering weer te geven. De deelnemende gemeenten hebben gekozen voor een compacte organisatie van het regiobureau, die ten dienste staat van de opgavegerichte samenwerking.
De taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling van de GMR en in de onderliggende regelingen en mandaatbesluiten. Voor de realisatie van de hoge ambities in het programma, gericht op de uitvoering van de regionale visie en agenda, is een efficiënt en slagvaardig bureau noodzakelijk.
Voor bureau-ondersteunende taken, zoals archiefbeheer en personeelszaken, wordt gebruikgemaakt van de dienstverlening van de gemeente Nijmegen. Voor juridische zaken ondersteunt de gemeente Arnhem de GMR.
De GMR is een netwerksamenwerking. Uitgangspunt daarbij is dat de samenwerking wordt ondersteund door een regiobureau, waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van de in de gemeenten aanwezige capaciteit en kennis.

Financiën
De ontwikkeling van een adequate bedrijfsvoering – waaronder de scheiding van functies, de inrichting van de administratieve organisatie, bewaking, verantwoording en rechtmatigheid – is een continu proces. De regiodirecteur is tekeningsbevoegd en beschikt over mandaat om betalingsopdrachten te verstrekken. De controller is verantwoordelijk voor het beheer en de regie over de financiële organisatie, terwijl de administratieve verwerking wordt uitgevoerd door aaff.

BTW
De bedragen in de begroting zijn exclusief btw. De betaalde btw wordt door de regiogemeenten gecompenseerd. Deze zogenoemde *doorschuif-btw* of *transparante btw* wordt in de jaarrekening verantwoord en is opgenomen op de balans.

Personeelszaken
Op het personeel van de GMR is de rechtspositie van toepassing, zoals is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling. Voor de inzet van de bedrijfsgezondheidsdienst wordt gebruikgemaakt van de dienstverlening van de gemeente Nijmegen. Een personeelsconsulent van deze gemeente fungeert ook als adviseur van de GMR en is het primaire aanspreekpunt voor het personeel. Ook de salarisadministratie verzorgt de gemeente Nijmegen.

Automatisering
In 2027 maakt de GMR gebruik van de diensten van een ICT-dienstverlener. Deze dienstverlener ondersteunt de organisatie en adviseert bij de aanschaf van hardware.

Interne zaken
De postregistratie vindt plaats op het regiobureau. Vanuit het regiobureau worden de verslaglegging, correspondentie en het agendabeheer voor het bestuur verzorgd.
Informatiemanagement, privacy officer en FG diensten worden ingehuurd bij een particuliere dienstverlener.

Huisvesting
De GMR huurt kantoorruimte in het WTC-gebouw (blauwe toren) in Arnhem. Voor de afdeling Public Affairs wordt daarnaast kantoorruimte gehuurd in Brussel.

Overhead
Volgens het *Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV* dienen de kosten van overhead, overeenkomstig de definitie in de notitie *Overhead* van de commissie BBV, inzichtelijk te worden gemaakt. In paragraaf 5.2 is de specificatie van de overheadkosten van het regiobureau opgenomen. Daarnaast is binnen het programma *Opgaven* per opgave een post overhead opgenomen voor de managementkosten.

Rechtmatigheid

Het algemeen bestuur stelt vooraf de kaders en normen vast voor de rechtmatigheids-verantwoording door het dagelijks bestuur en voor de controle op getrouwheid door de accountant. Gedurende het jaar geeft het dagelijks bestuur uitvoering aan de vastgestelde kaders en normen. In de jaarstukken legt het dagelijks bestuur verantwoording af over de rechtmatigheid.

7.4 Verbonden partijen

In overeenstemming met artikel 1 van het *Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten* (BBV) wordt onder een verbonden partij verstaan: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. De GMR heeft zelf geen verbonden partijen, met dien verstande dat zij voor de regiogemeenten wél als verbonden partij wordt beschouwd. In de Gemeentewet is bepaald dat de kosten van gemeen-schappelijke regelingen behoren tot de verplichte uitgaven van gemeenten. In de Gemeenschap-pelijke Regeling is vastgelegd dat de verdeling van deze kosten tussen de regiogemeenten plaatsvindt op basis van het inwoneraantal per 1 januari van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar.

7.5 Ontwikkeling van het EMU saldo

(bedragen x € 1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-		-	-	-	-
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	-21	-12	-14	-14	-14	14
3 Mutatie voorzieningen (dotatie - onttrekkingen)	-		-	-	-	-
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-		-	-	-	-
5 Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van de financiële vaste activa	-		-	-	-	-
Berekend EMU-saldo	-21	-12	-14	-14	-14	14

BIJLAGEN

Bijlage 1: Inwoneraantallen per gemeente

Deelnemers	*1-1-2025*	*1-1-2026*
Arnhem	169.302	172.002
Berg en Dal	35.556	35.706
Beuningen	26.742	26.871
Doesburg	11.120	11.172
Druten	19.748	20.015
Duiven	24.937	24.856
Heumen	16.866	16.977
Lingewaard	47.655	47.804
Mook en Middelaar	8.103	8.190
Nijmegen	188.981	189.850
Overbetuwe	49.553	49.259
Renkum	31.498	31.355
Rheden	43.785	43.848
Rozendaal	1.836	1.836
Westervoort	15.202	15.250
Wijchen	41.833	42.104
Zevenaar	45.212	45.570
Totaal	**777.929**	**782.665**

Bijlage 2: Deelnemende gemeenten

Gemeenten	Regiobureau	TEB	Groene groeiregio	Productieve regio	Ontspannen regio	Verbonden regio	Circulaire regio
Arnhem	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Berg en Dal	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Beuningen	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Doesburg	ja	nee	ja	nee	nee	ja	ja
Druten	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Duiven	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Heumen	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Lingewaard	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Mook en Middelaar	ja	nee	ja	nee	ja	ja	nee
Nijmegen	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Overbetuwe	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Renkum	ja	nee	ja	ja	ja	ja	ja
Rheden	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Rozendaal	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Westervoort	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Wijchen	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Zevenaar	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Totaal	**17**	**14**	**17**	**15**	**16**	**17**	**16**

Bijlage 3: Bijdrage per gemeente

Gemeenten	Regiobureau	TEB	Groene groeiregio	Productieve regio	Ontspannen regio	Verbonden regio	Circulaire regio	Totaal
Bedrag per	***€ 2,95***	***€ 1,11***	***€ 1,04***	***€ 0,94***	***€ 0,91***	***€ 1,58***	***€ 1,57***	
Arnhem	507.406	190.922	178.882	161.682	156.522	271.763	270.043	1.737.220
Berg en Dal	105.333	39.634	37.134	33.564	32.492	56.415	56.058	360.631
Beuningen	79.269	29.827	27.946	25.259	24.453	42.456	42.187	271.397
Doesburg	32.957	0	11.619	0	0	17.652	17.540	79.768
Druten	59.044	22.217	20.816	18.814	18.214	31.624	31.424	202.152
Duiven	73.325	27.590	25.850	23.365	22.619	39.272	39.024	251.046
Heumen	50.082	18.844	17.656	15.958	15.449	26.824	26.654	171.468
Lingewaard	141.022	53.062	49.716	44.936	43.502	75.530	75.052	482.820
Mook en Middelaar	12.080	0	8.518	0	7.453	12.940	0	40.991
Nijmegen	560.058	210.734	197.444	178.459	172.764	299.963	298.065	1.917.485
Overbetuwe	145.314	54.677	51.229	46.303	44.826	77.829	77.337	497.516
Renkum	92.497	0	32.609	29.474	28.533	49.541	49.227	281.881
Rheden	129.352	48.671	45.602	41.217	39.902	69.280	68.841	442.865
Rozendaal	5.416	2.038	1.909	1.726	1.671	2.901	2.883	18.544
Westervoort	44.988	16.928	15.860	14.335	13.878	24.095	23.943	154.025
Wijchen	124.207	46.735	43.788	39.578	38.315	66.524	66.103	425.250
Zevenaar	134.432	50.583	47.393	42.836	41.469	72.001	71.545	460.257
Totaal	**2.296.782**	**812.462**	**813.972**	**717.505**	**702.059**	**1.236.611**	**1.215.926**	**7.795.315**

NB: Door de methodiek van vaststellen inwonerbijdrage ontstaan kleine verschillen.

Bijlage 4: Lasten en baten per opgave

(bedragen x € 1.000)

Groene groeiregio	taakveld	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
Algemeen	0.4	215	226	226	226	226
Versnellingsopgave woningbouw	8.1	1.254	1.156	246	246	246
Gebiedsprocessen	8.2	213	221	221	221	221
Ruimtelijke integratie opgaven	3.1	138	121	121	121	121
Totaal lasten		**1.820**	**1.724**	**814**	**814**	**814**
Baten						
Inwonerbijdrage		780	814	814	814	814
Overige middelen		1.039	910	0	0	0
Totaal		**1.819**	**1.724**	**814**	**814**	**814**
Aantal inwoners		777.929	782.665	782.665	782.665	782.665
Bijdrage per inwoner in euro's		€ 1,00	€ 1,04	€ 1,04	€ 1,04	€ 1,04

(bedragen x € 1.000)

Productieve regio	taakveld	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
Algemeen	0.4	276	292	367	287	367
Toekomstbestendige werklocaties	3.1	175	170	235	235	235
Human Capital	3.1	158	158	158	158	158
Stimuleren ondernemerschap MKB	3.1	78	98	99	99	99
Totaal lasten		**687**	**718**	**859**	**779**	**859**
Baten						
Inwonerbijdrage		686	718	718	718	718
Overige middelen		0	0	0	0	0
Totaal		**686**	**718**	**718**	**718**	**718**
Aantal inwoners		758.706	763.303	763.303	763.303	763.303
Bijdrage per inwoner		€ 0,90	€ 0,94	€ 0,94	€ 0,94	€ 0,94

(bedragen x € 1.000)

Ontspannen Regio	taakveld	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
Algemeen	0.4	166	183	183	183	183
Recreatie en toerisme	3.4	255	266	266	266	266
Groen-blauw raamwerk en landelijk gebied	5.5	217	658	226	226	226
Cultuur	5.5	26	43	27	27	27
Totaal lasten		**664**	**1.150**	**702**	**702**	**702**
Baten						
Inwonerbijdrage		664	702	702	702	702
Overige middelen		0	447	0	0	0
Totaal		**664**	**1.150**	**702**	**702**	**702**
Aantal inwoners		766.809	771.493	771.493	771.493	771.493
Bijdrage per inwoner in euro's		€ 0,87	€ 0,91	€ 0,91	€ 0,91	€ 0,91

(bedragen x € 1.000)

Verbonden Regio	taakveld	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
Algemeen	0.4	532	546	546	546	546
Fysieke Netwerken	2.1	294	331	331	331	331
Duurzame mobiliteit en gedrag	2.1	359	360	360	360	360
Totaal lasten		**1.185**	**1.237**	**1.237**	**1.237**	**1.237**
Baten						
Inwonerbijdrage		1.184	1.237	1.237	1.237	1.237
Overige middelen		0	0	0	0	0
Totaal		**1.184**	**1.237**	**1.237**	**1.237**	**1.237**
Aantal inwoners		777.929	782.665	782.665	782.665	782.665
Bijdrage per inwoner		€ 1,52	€ 1,58	€ 1,58	€ 1,58	€ 1,58

(bedragen x € 1.000)

Circulaire Regio	taakveld	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten						
Algemeen	0.4	174	190	190	190	190
Circulaire bouw en infrastructuur	3.1	649	625	195	195	195
Circulaire economie: grondstoffen en ketens	3.1	129	134	134	134	134
Water en klimaatadaptatie	3.1	88	73	73	73	73
Transitie naar duurzame energie	3.1	2.048	1.364	624	624	624
Totaal lasten		**3.088**	**2.386**	**1.216**	**1.216**	**1.216**
Baten						
Inwonerbijdrage		1.166	1.216	1.216	1.216	1.216
Extern		1.921	1.170	0	0	0
Totaal		**3.087**	**2.386**	**1.216**	**1.216**	**1.216**
Aantal inwoners		769.826	774.475	774.475	774.475	774.475
Bijdrage per inwoner in euro's		**€ 1,51**	**€ 1,57**	**€ 1,57**	**€ 1,57**	**€ 1,57**

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Nieuwe Stationsstraat 10
6811 KS Arnhem
info@gmr.nl
www.gmr.nl

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

KWARTAALBERICHT 1e KWARTAAL 2026

23-04-2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding **3**

2. Ontwikkelingen en resultaten **3**

2.1 Verhuizing kantoor GMR naar Arnhem 3
2.2 Regiocongres Werk in uitvoering: en gewerkt werd er! 3
2.3 Algemene Subsidieverordening vastgesteld 3
2.4 Evaluatie aangeboden aan colleges 4
2.5 Samenstellingscommissie aan het werk 4
2.6 Laatste vergadering regioagendacommissie 4
2.7 Regio Deal Gezonde groene groei goed op stoom! 4

3. Resultaten per opgave **7**

3.1 Verbonden regio 7
3.2 Productieve regio 9
3.3 Circulaire regio 10
3.4 Ontspannen regio 12
3.5 Groene groeiregio 13

4. Tot slot **14**

1. Inleiding

Dit is het eerste kwartaalbericht van dit jaar over de uitvoering van de regionale agenda 2025-2028 van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR). We beginnen met de meest in het oog springende ontwikkelingen om vervolgens per opgave verslag te doen van het eerste kwartaal van 2026.

2. Ontwikkelingen en resultaten

2.1 Verhuizing kantoor GMR naar Arnhem

We zijn sinds 12 januari te vinden op onze nieuwe stek in Arnhem. In het WTC-gebouw (blauwe toren) zitten we op een deel van de 7e verdieping. Het WTC zit aan de Nieuwe Stationsstraat 10, bij het station Arnhem Centraal.

Er staan twee torens van 70 meter hoog: een groene en een blauwe. De groene toren staat aan de kant van het groene Sonsbeekpark: de Parktoren. De blauwe toren staat in de richting van de door Arnhem stromende Rijn: de Rijntoren (WTC Arnhem).
→ Bereikbaarheid & parkeren GMR-kantoor Arnhem

2.2 Regiocongres Werk in uitvoering: en gewerkt werd er!

De GMR bestaat dit jaar 5 jaar. “We zijn niet langer alleen aan het plannen en dromen. We zijn aan het bouwen, aan het vernieuwen en aan het waarmaken”, zei onze voorzitter Hubert Bruls tijdens de opening op het jaarlijkse regiocongres op vrijdag 27 februari. De titel van het congres was dan ook treffend: Werk in uitvoering! De locatie was wellicht nóg passender: de Papierfabriek in Nijmegen.

In zijn State of the Region schetste voorzitter Bruls: “De uitvoering wordt de komende jaren een heuse uitdaging, maar die zien we met veel vertrouwen tegemoet. We hebben als regio allang bewezen dat we het kunnen.” Dat kwam volop aan de orde in de workshoprondes die volgden; maar liefst 16 workshops stonden op het programma. Logisch dat onze gasten tijdens de borrel ruim de tijd namen om na te praten, bij te praten en met elkaar kennis te maken.
Een middag vol ontmoeting en verwondering, van herkenning en bevestiging, van inspiratie en vooral doen! Het uitgebreide sfeerverslag met foto’s staat op onze website.

2.3 Algemene Subsidieverordening vastgesteld

Op 15 januari jl. is de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling (GR) van kracht geworden. Na een lang en zorgvuldig proces hebben alle 17 colleges en 17 gemeenteraden ingestemd met de nieuwe GR. Deze GR geeft de GMR de bevoegdheid om zelf subsidies te verstrekken. De GMR hoeft dan niet meer voor een ontvangen subsidie een kassier te zoeken die vervolgens de subsidie-verstrekking namens de GMR overneemt. Deze overgedragen raadsbevoegdheid is beperkt tot de opdracht, binnen de vijf opgaven, die de gemeenten aan de GMR destijds gaven. Als eerste stap heeft het algemeen bestuur (AB) op 11 februari 2026 een Algemene Subsidieverordening vastgesteld. Deze verordening geeft algemene spelregels voor verstrekking van subsidies. Wanneer een subsidie zich aandient, stelt vervolgens het AB de specifieke regeling vast.

2.4 Evaluatie aangeboden aan colleges

Op 25 februari bood het dagelijks bestuur aan de colleges het evaluatierapport over de bestuursperiode 2022-2026 aan. In de GR is vastgelegd in artikel 36 dat het AB van de GMR aan het einde van de bestuursperiode een evaluatie uitvoert over het algemeen functioneren en de werkwijze van de Regio Arnhem-Nijmegen. Het AB stemde op 11 februari in met het evaluatie-rapport. Het AB concludeert dat de samenwerking van de 17 gemeenten in de GMR steeds meer loont. Door de versterkte samenwerking, die in 2021 startte, is de regio steeds meer zichtbaar geworden, krijgen we samen en met onze partners steeds meer voor elkaar voor de inwoners en bedrijven in onze regio. Na vijf jaar is een stevige basis ontstaan om te werken aan een balans tussen de druk die is ontstaan op de regio en de zorg voor de natuurlijke omgeving, kortom “Meer landschap, meer stad”.

In de aanbiedingsbrief gaat het dagelijks bestuur in op de reacties, die zowel schriftelijk als mondeling (in de AB-vergadering) zijn ontvangen. De suggesties zijn een bijdrage aan de verdere versterking van onze samenwerking.

2.5 Samenstellingscommissie aan het werk

De start van een nieuwe bestuursperiode vraagt om invulling van alle bestuurlijke regionale rollen. De leden van de nieuwgevormde colleges worden uitgenodigd hun belangstelling kenbaar te maken voor rollen als bestuurlijke opdrachtgever of als speerpunttrekker binnen een opgave.

Een commissie, bestaande uit de AB-leden Hubert Bruls, Patricia Hoytink-Rooibos, Arend van Hout en Mark Slinkman, maakt voor het AB een advies voor de benoeming van de vijf bestuurlijke opdrachtgevers. In de achterliggende maand heeft deze samenstellingscommissie met alle huidige bestuurlijke opdrachtgevers een gesprek gevoerd als voorbereiding op de selectie.
De gesprekken voor de rol als bestuurlijke opdrachtgever zijn de tweede helft van juni gepland.

2.6 Laatste vergadering regioagendacommissie

Op 22 januari was de laatste vergadering van de regioagendacommissie (RAC) in haar huidige samenstelling. De RAC heeft tijdens deze vergadering haar overdrachtsdocument voor (nieuwe) raadsleden en toekomstige RAC-leden vastgesteld. Het doel van het document is om nieuwe leden te informeren over de GMR, de positie van gemeenteraden en specifiek de rol van de RAC.

Aan het einde van de vergadering is afscheid genomen van de mensen in de eerste samenstelling van de RAC van de GMR. Sinds 2022 speelden zij een belangrijke rol in het zorgvuldig voorbereiden, agenderen en begeleiden van regionale besluitvorming. Het was een periode van pionieren; een interessante, soms uitdagende zoektocht. Namens het DB bedankte burgemeester Van Riswijk - met een passend presentje en kaart - hen hartelijk voor hun inzet de afgelopen vier jaar.

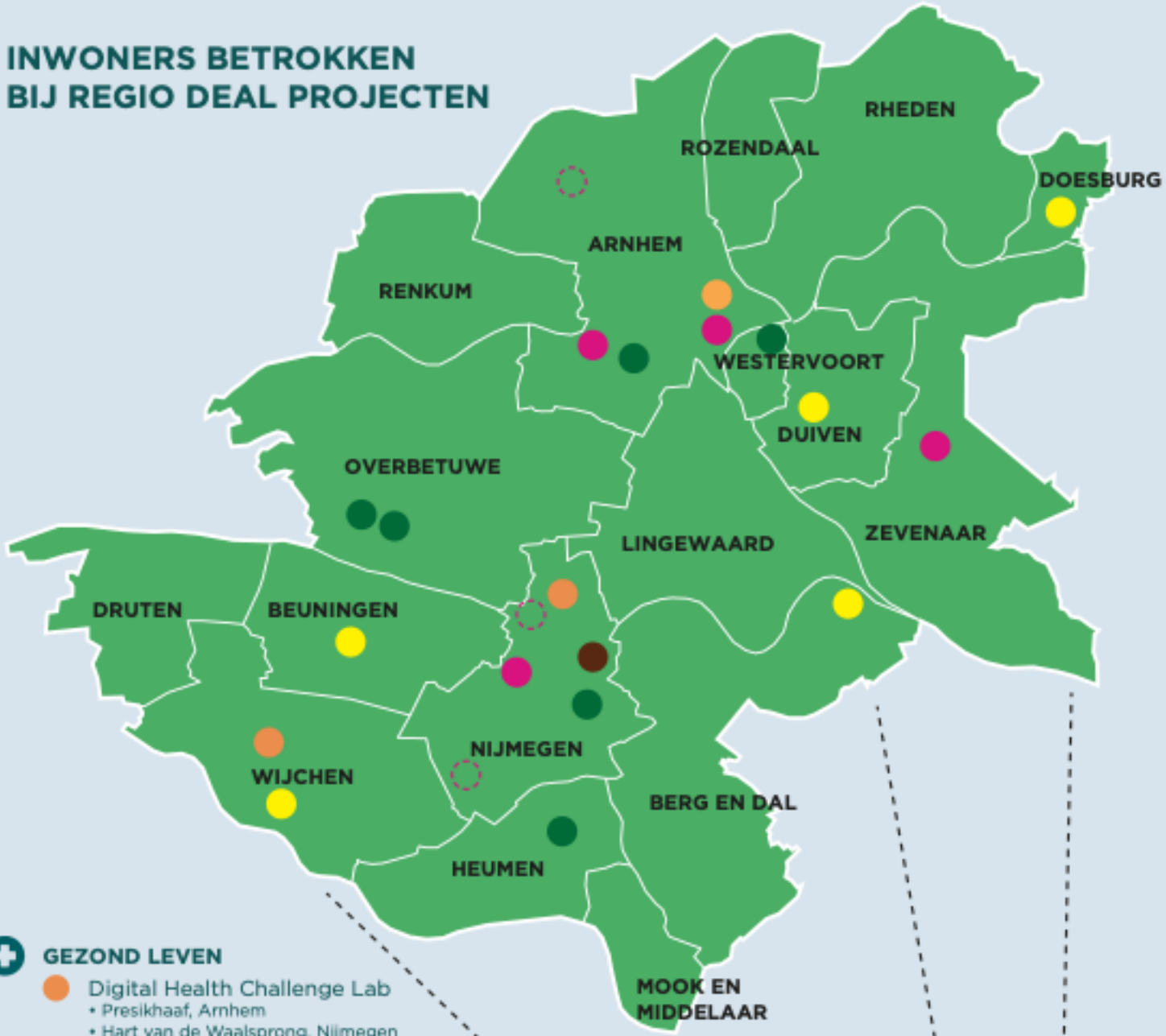
2.7 Regio Deal Gezonde groene groei goed op stoom!

Dit kwartaal werden de laatste subsidieaanvragen binnen de Regio Deal Arnhem-Nijmegen ingediend. En het laatste deel van de provinciale cofinanciering is toegekend aan de projecten. Afgelopen kwartaal is weer gewerkt aan kennisdeling. Met ambtenaren van diverse ministeries van het Rijk op kantoor van de GMR voerden we over veel projecten het gesprek. VIA-T stelde haar circulair en opnieuw ingerichte gebouw open met een hartelijke ontvangst aan aanwezige betrokken partners.

Er zijn verschillende Regio Deal-projecten die actief inwoners betrekken bij hun project. Heel goed en mooi. Dat gebeurt op verschillende manieren in allerlei wijken en kernen van onze regio. Op welke plekken inwoners participeren, hebben we in beeld gebracht. De overzichtskaart hierna is daarvan het resultaat. Er is ook te zien dat we niet met meerdere projecten een wijk ingaan om inwoners te betrekken.

Inwoners vanuit elf GMR-gemeenten denken door participatie mee in de projecten Digital Health Challenge Lab, Build4Health, Lifeport Cool Lab, Arbeidsmarkt die werkt en Wijk- en dorpsgericht werken. Deze projecten gaan over gezond leven, klimaatadaptatie in de wijk, werken en leefbaarheid.

INWONERS BETROKKEN BIJ REGIO DEAL PROJECTEN

GEZOND LEVEN

Digital Health Challenge Lab
- Presikhaaf, Arnhem
- Hart van de Waalsprong, Nijmegen
- Valendries, Wijchen

Build4Health
- Arnhem-Oost en Meinerswijk, Arnhem
- Neerbosch-Oost, Nijmegen
- Stegeslag (De Liemerije), Zevenaar

NB In onderstaande wijken staat het gepland maar hebben we nog geen contacten lopen:
- Arnhem: Het Dorp
- Nijmegen: Waalfront en Meijhorst

TOEKOMSTBESTENDIG WONEN

Lifeport Cool Lab
- De Mosterdhof, Westervoort
- De Groene Corridor, Nijmegen
- Herveld en Andelst, Overbetuwe
- Heumen, Malden
- Croydonplein, Arnhem-Zuid

WERKENDE ARBEIDSMARKT

Werken aan een arbeidsmarkt die werkt
- Nijmegen Oost

WIJK- EN DORPSGERICHT WERKEN

- Aalsterveld, Tinnegieter, Olde Tempel en Viermorgen, Beuningen West
- Hart van Zuid, Wijchen
- Millingen aan de Rijn, Berg en Dal
- Blijfwijk / Eilandplein, Duiven
- Doesburg

NB Niet alle projecten zijn geografisch te duiden, bijvoorbeeld onderzoeksprojecten. En niet bij alle projecten worden inwoners betrokken. Voor een volledig overzicht van de projecten verwijzen wij je naar www.gmr.nl/regiodeal

3. Resultaten per opgave

3.1 Verbonden regio

Netwerkanalyse Arnhem-Nijmegen en Foodvalley

In het Bestuurlijk Overleg MIRT Oost-Nederland (november 2022) is de afspraak gemaakt om als Rijk, provincie en regio's (GMR en Regio Foodvalley) samen het proces te starten om te komen tot een regionale netwerkanalyse 2030-2040 voor het NOVEX gebied Arnhem-Nijmegen-Foodvalley. De netwerkanalyse is inmiddels uitgevoerd en opgeleverd. In deze netwerkanalyse zijn de mobiliteitsopgaven in beeld gebracht. Voor de mobiliteitsopgaven zijn drie maatregelpakketten opgesteld en beoordeeld op hun bijdrage aan bereikbaarheid, maar ook de bijdrage aan brede welvaart. Op basis van deze effecten zijn oplossingsrichtingen geformuleerd waaruit geconcludeerd kan worden dat regio, provincie en Rijk elkaar nodig hebben om tot een samenhangend pakket aan maatregelen te komen, die bijdragen aan het behoud of verbetering van de brede welvaart. Afstemming van beleid, infrastructuur en ruimtelijke ordening, passend bij de verschillende gebiedstypen is hierbij vereist. In het vervolg van de netwerkanalyse werken wij, met de NOVEX partners, toe naar een gezamenlijke afspraak in het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL).
De belangrijkste punten voor de regio zijn:

- Gemeenten spelen zelf een cruciale rol bij het realiseren van de mobiliteitstransitie. De wijze waarop bijvoorbeeld een nieuwbouwwijk wordt ingericht, bepaalt of vooral gebruik wordt gemaakt van de fiets, het openbaar vervoer of de auto.
- Met de uitvoering van de drie onderzochte maatregelpakketten worden niet alle doelen voor de lange termijn gehaald. Het is daarom belangrijk om voor de periode na 2040 te verkennen of structuurmaatregelen nodig zijn om de schaalsprong te faciliteren.
- Vanuit de regio's is de wens om samen met Rijk en provincie een uitvoeringsprogramma op te stellen met duidelijke afspraken over ieders inzet de komende jaren.

A50

Het Rijk zette bij de Voorjaarsnota 2025 de middelen voor de A50 elders in. Daardoor ligt de verbreding van de A50 voor onbepaalde tijd stil. Dit verslechtert de bereikbaarheid tussen Nijmegen en Eindhoven. Samen met de provincie werken we aan maatregelen.
De provincies Noord-Brabant en Gelderland dienden een compensatiepakket in. Dit pakket stond op de agenda van het BO MIRT-overleg met het Rijk op 5 januari 2026. De maatregelen zijn door het Rijk beoordeeld. Op basis hiervan is er voor IenW geen basis om financiële middelen toe te kennen voor de maatregelen. Wel zijn er bestuurlijke afspraken gemaakt over het programma Spitsspreiden en -mijden.

In onze zienswijze op de Nota Ruimte spraken we onze zorgen uit over het stilleggen van de verbreding (Ewijk-Paalgraven). We vroegen het Rijk om te investeren in alternatieven, zoals het spoor. Denk aan de IJssellijn (Zwolle-Arnhem-Nijmegen-Den Bosch-Roosendaal) en betere verbindingen tussen Nijmegen, Den Bosch en Eindhoven. Dit is belangrijk door de groeiende economische relatie met Brainport Eindhoven.

A325/N325

Er is op 5 februari bestuurlijk gesproken over een afwaardering naar 80 km op het traject Ressen en Nijmeegseplein met de volgende restricties:

- Behoud van vlucht/doelgroepstrook.
- Provincie stelt in 2026 een ontwerp en kostenraming op.
- Ingaan maatregel na realisatie doortrekking A15.
- Gemeenten hebben zorgen geuit over toename van (vracht)verkeer op het onderliggend wegennet en dat we dat moeten monitoren.

Daarnaast is een akkoord bereikt over de vervanging van de viaducten Kampsestraat, Rijkerswoerdsestraat en Kattenleger en zijn de eerste resultaten van het onderzoek “Bus over A15” gepresenteerd.

Slim & Schoon Onderweg

Er zijn afspraken met Rijk en provincie gemaakt over het programma Slim & Schoon Onderweg 2026-2027. Het is de eerste keer dat we meerjarige afspraken hebben kunnen maken. Het programma is verbreed met een expliciete fietsstimulering, hinderaanpak en bewonersbenadering.

We startten met de fietsstimuleringsapp ‘Da's zo Gefietst’, als opvolger van de Dumoco-app. Er zijn campagnes, diverse challenges - zowel algemene challenges voor de hele regio als specifieke challenges voor grote werkzaamheden of bedrijventerreinen - en een netwerk van belonings-partners waar mensen hun punten kunnen verzilveren.

Door de werkzaamheden aan de betonnen IJsselbrug op de A12, hebben we een uitgebreid pakket aan maatregelen ontwikkeld om mensen minder en anders te laten reizen. Zo zijn er 150 pakketten uitgedeeld aan werkgevers, er is een fietschallenge georganiseerd, er zijn Fix je Fietsdagen en er is naast de reguliere ebike-probeeractie ook een overbruggingsbike, waarbij werkgevers voor de totale duur van de werkzaamheden een ebike voor hun medewerkers kunnen huren.

Met The Economic Board (TEB) bespraken we het voorstel ‘Spreiden en mijden’. Onderwijs-instellingen onderzoeken hoe zij collegetijden kunnen spreiden. We verwachten dat bedrijven zich hierbij aansluiten.

Digitaliseringsopgave Mobiliteit

We brengen samen met gemeenten digitale weg- en verkeersgegevens op orde en houden deze actueel. Dit sluit aan bij de landelijke digitaliseringsopgave en de ITS-richtlijn (Intelligent Transport Systems), die eind 2025 inging. Eind maart informeerden we de wegbeheerders weer. We bespraken hoe zij weggegevens volledig en betrouwbaar digitaal beschikbaar kunnen maken. Met deze gegevens informeren en sturen we reizigers beter via apps, navigatie en andere technieken.

Spoor

GNOE (Goederenroutering Noord Oost Europa)

Op 21 januari besloot het DB+ tot de start van een herijking van de bestuurlijke opdracht voor het dossier GNOE. We lopen hiermee vooruit op de resultaten van het lopende onderzoek naar nut- en noodzaak. In maart hebben we de standpunten van de vijf regiogemeenten Arnhem, Nijmegen, Overbetuwe, Rheden en Zevenaar geïnventariseerd. Dit is leidraad voor het bestuurlijke gesprek in het tweede kwartaal.

UAD (Utrecht Arnhem Duitse grens)

Het concept-eindrapport van het UAD-onderzoek is afgerond. We bespraken dit in februari met provincies en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. De conclusie is duidelijk: de plannen voor de corridor na 2040 zijn nu financieel niet haalbaar. Het gaat om varianten met:

- snelheden tot 160 km/u;
- acht intercity’s;
- twee internationale treinen;
- invoering van ERTMS.

De kosten liggen tussen de 4 en 4,5 miljard euro. Het Rijk krijgt de cofinanciering niet rond. Daardoor kunnen we nu geen gebruik maken van Europese TEN-T-middelen. Een andere belangrijke conclusie: een vrije spoorkruising bij Arnhem-Oost is niet nodig voor deze corridor.

De betrokken partijen willen vervolgonderzoek. Hierbij kijken we naar:
- lagere snelheden (140 km/u);
- gedeeltelijke snelheidsverhoging;
- uitbreiding van de corridor richting Amsterdam en Nijmegen.

Ook starten we waar mogelijk met ‘quick wins’ en maatregelen die altijd nuttig zijn. In het BO MIRT van najaar 2026 valt het definitieve besluit over deze corridor.

3.2 Productieve regio

Regionaal Programma Werklocaties (RPW)

Nu het RPW officieel is vastgesteld door Gedeputeerde Staten ligt de focus op uitvoering. In het eerste kwartaal van 2026 zijn we daarmee gestart. We organiseerden meerdere werksessies met gemeenten, de provincie, het ministerie van Economische Zaken en Regio Foodvalley. In deze sessies brachten we in kaart wat nodig is om de doelen uit het RPW te halen, zoals capaciteit, kennis en instrumenten. We werken aan plannen voor de herstructurering van drie pilotlocaties in Arnhem, Duiven en Nijmegen. Samen met de provincie en Oost NL zetten we hiervoor concrete stappen.

Om op alle andere terreinen aan de slag te kunnen met ruimtelijke optimalisaties, zijn er gesprekken gevoerd met de provincie. Dit ging over het ter beschikking stellen van de juiste instrumenten en financiering. Dat heeft geleid tot extra cofinanciering. Verder beoordeelden we in het eerste kwartaal twee ingediende locaties voor nieuwe ontwikkelruimte (eerste tranche).

Lobby en Public Affairs

We startten met de uitvoering van de lobbystrategie voor de Productieve regio.
De inzet richt zich op:
- versnelling van de herstructurering van werklocaties, onder andere via deelname aan een pilot van het ministerie van Economische Zaken;
- verbetering van de binnenhavens in Arnhem en Nijmegen en versterking van vervoer over water.

Mkb dienstverlening

Om mkb’ers beter te ondersteunen, werkt de GMR samen met alle betrokken stakeholders gericht op onderzoek, gericht doorverwijzen, strategie en landelijke aansluiting, overzicht van het aanbod en kennisdeling met andere regio’s.

De doorverwijstool RegioLink is verder ontwikkeld en getest in de praktijk. Uit de tests blijkt dat de tool goed werkt voor het gericht doorverwijzen van ondernemers. Ook namen we deel aan bijeenkomsten met andere Gelderse regio’s. Hier vergeleken we verschillende doorverwijstools en deelden we kennis. Daarnaast startten we (met TEB als trekker) een pilot binnen de landelijke actieagenda mkb. Hiervoor is 100.000 euro door het Rijk als cofinanciering beschikbaar gesteld. Met dit budget organiseren we bijeenkomsten waarin de vragen van mkb’ers centraal staan.
We rondden een inventarisatie af van mkb-communities in de regio. Dit onderzoek laat zien hoe deze netwerken elkaar kunnen versterken. We verwerken de resultaten in RegioLink.
Tot slot zijn we gestart met het opstellen van een plan van aanpak voor de verdere ontwikkeling van de mkb-dienstverlening, samen met regionale partners.

Human Capital

Op 5 februari organiseerden we het symposium ‘Verander Dichtbij’. Professionals uit onderwijs, overheid en bedrijfsleven werkten hier samen aan oplossingen voor de krapte op de arbeidsmarkt en het versnellen van vernieuwingen van de arbeidsmarkt.

Duurzame logistiek (integraal speerpunt met Opgaven Circulaire en Verbonden regio)

De druk op de logistieke keten neemt in hoog tempo toe. Met de komst van de vrachtwagenheffing, oplopende filedruk en een aanhoudend tekort aan chauffeurs, wordt het steeds lastiger om logistieke stromen betaalbaar en betrouwbaar te houden. De overstap van weg naar water biedt een direct toepasbare en toekomstbestendige oplossing. De logistiek makelaars die werkzaam zijn in de GMR, helpen het bedrijfsleven met deze stap om CO_2- en KM (kilometer)reductie te realiseren. De resultaten die zij afgelopen jaar hierbij bereikt hebben zijn:

Regio	CO_2 reductie / jaar	KM reductie NL / week	KM reductie GLD / week
GMR	59.000.855	469.169	48.817
Rivierenland	36.828.905	263.462	92.673
Stedendriehoek	17.242.764	99.387	30.618
Noord-Veluwe	16.795.920	36.538	-
Foodvalley	14.555.636	2.375	79
Achterhoek	4.236.162	-	-

We hebben belangrijke stappen gezet in de verduurzaming van de logistiek.
Het BO MIRT keurde op 8 januari het realisatiepact voor de goederenvervoercorridors goed. Dit pact is opgesteld samen met de gemeente Nijmegen, de provincie Gelderland en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. De eerste fase bestaat uit:

- verkenning van truckparkings en clean energy hubs;
- ontwikkeling van logistieke laadinfrastructuur;
- een routekaart voor zero-emissie binnenhavens;
- een visie en roadmap voor circulaire binnenhavens;
- uitbreiding van walstroom.

Bij de uitvoering zoekt het knooppunt Nijmegen, naast het bedrijfsleven en de regionale onderwijsinstellingen, nadrukkelijk de samenwerking met knooppunt Tiel op specifieke (deel)projecten. Beide Gelderse knooppunten vervullen een complementaire rol binnen de corridor Rotterdam-Duitsland.

Daarnaast droegen logistiek makelaars bij aan energievraagstukken op bedrijventerreinen, zoals in Bijsterhuizen en Andelst. Ze gaven bedrijven inzicht in de overstap naar elektrisch vervoer en de gevolgen voor de energiebehoefte.

Tijdens het jaarcongres organiseerden we, in samenwerking met provincie Gelderland en ondernemers van Port of Nijmegen, een rondvaart door de binnenhaven van Nijmegen over de sleutelrol van de haven(s) in de regio.

3.3 Circulaire regio

Grondstoffen en Ketens

In het eerste kwartaal vonden, verspreid over de regio, twee intervisiesessies circulair inkopen plaats. De intervisie circulair opdrachtgeven en inkopen focust op onderhoud/verbouw en

nieuwbouw/renovatie van gemeentelijk vastgoed. In de week van 19-26 maart was de week van de circulaire economie. Vanuit de GMR waren we zichtbaar op het Congres Circulair Ondernemen in Utrecht en verzorgden we bij de provincie Gelderland een succesvolle inspiratiesessie over regionale samenwerking van circulaire GWW (Grond-, weg- en waterbouw).

Circulaire Bouw en Infra

We startten samen met Cirkelstad een leertraject Toekomstbestendig Bouwen, waarin tien projecten uit de regio onder de loep genomen worden en een community of practice opgebouwd wordt.
De GMR is een samenwerking aangegaan met KlimaatTop Gebouwde Omgeving (KTGO), gericht op het versnellen van de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Dit leidt tot regelmatige gezamenlijke communicatie en aanwezigheid van de GMR op de Klimaattop GO (4-5 november).
Verder dragen we bij aan de invulling van de 'duurzaamheidsschuif' van het "mengpaneel" voor gebiedsontwikkeling. Daarnaast leveren we input om circulariteit onderdeel te laten zijn van de regionale bouwstroom voor sociale huurwoningen. En we stemmen af met de Omgevingsdienst Groene Metropool over het toepassen van het instrumentarium voor conceptueel en circulair bouwen bij vergunningverlening.
We organiseerden bijeenkomsten en een webinar om onze Europese partners te laten kennismaken met het succes van Schoon Emissieloos Bouwen in de GWW.
Het stimuleren van hergebruik van materialen kreeg met negen gemeenten een vervolg in de vorm van een licentie voor de digitale materialenbank DuSpot.

Klimaatadaptatie

Het eerste kwartaal organiseerden we meerdere bijeenkomsten over klimaatbestendig bouwen. Voor het woningbouwproject De Horst West is bijvoorbeeld met kennisinstellingen, bedrijven en overheden onderzocht hoe klimaatadaptief kan worden gebouwd. Dit voorbeeld is gebruikt tijdens de bestuurlijke integratietafel over de samenhang tussen klimaatbestendig bouwen en ruimtelijke ontwikkeling en verstedelijking. Het project De Horst West was daarvoor belangrijke input.

Energietransitie

Vrijwel alle gemeenten en waterschappen hebben de Regionale Energiestrategie 2.0 vastgesteld.

Op initiatief van de GMR is dit kwartaal de TKI-subsidie toegekend aan Heijmans Energie B.V. en Positive Energy Solutions. Met deze subsidie wordt het concept *Netbewuste Nieuwbouwwijk met LEF* getest en uitgewerkt tot een schaalbaar technisch, juridisch en organisatorisch model voor toepassing in nieuwbouwwijken.
Bij de Tempotafel is toelichting gegeven op het prioriteringskader van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) en netbewuste woningbouw. We zijn in overleg met de provincie Gelderland en de netbeheerders hoe woningbouwprojecten toch kunnen worden aangesloten en op welke wijze we zoveel mogelijk netbewust kunnen bouwen.
Netbeheerder TenneT kondigde een mogelijke stop op aansluitingen voor kleinverbruikers aan. Daarom is hierover een webinar voor bestuurders en ambtenaren georganiseerd.

LOAN (een samenwerking voor de verkenning van mogelijkheden voor geothermie van Lingewaard, Overbetuwe, Arnhem en Nijmegen) rondde dit kwartaal de inventarisaties af van zowel geothermie operators als financieringsmogelijkheden.
Op het thema waterstof (H2) zijn twee onderzoeken afgerond: één naar aansluitingen op de H2 backbone in Gelderland en één naar de aftakking bij Brick Valley.
De regionale bronnenstrategie warmte is afgerond. Binnen Cluster Noord stelden acht noordelijke GMR-gemeenten gezamenlijk een blauwdruk vast voor een collectief warmtesysteem. Daarnaast maakten wij procesafspraken met gemeenten en Vattenfall over de ontwikkeling van een warmtebron bij RWZI Nieuwgraaf.

Het ministerie van VRO stelde middelen beschikbaar via de GMR voor regionale ondersteuning bij de uitvoering van de Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie.
Er is een workshop 'bespaarplannen' gehouden met GMR-gemeenten. Daar werd stilgestaan bij de vraag: hoe kunnen we de besparingsdoelen van gemeentes nog steviger verankeren in hun onderhoudsplannen, in het kader van de regionale afspraken voor het duurzaam inkopen van energie. Daarnaast is het eerste gemeentelijke circulaire zonneproject gerealiseerd in de regio. Op het dak van het Musiater in Zevenaar liggen nu 112 circulaire zonnepanelen (recyclebaar, licht-gewicht, geen PFAS, geen giftige stoffen) van Solarge.

Het REE (Regionaal Expertiseteam Energie) hielp in het eerste kwartaal 19 bedrijven. Er werden acht basisadviezen verstrekt. Daarnaast zaten er elf bedrijven in een collectief traject.
Er lopen twee collectieve projecten waarin REE een rol vervult: op Herveld Andelst Zetten (gemeente Overbetuwe) speelt een netcongestiescan en er vond een inventarisatie plaats rond het Warmteschap TPN West (gemeente Nijmegen).
Verder zijn met gemeenten Arnhem, Beuningen, Berg en Dal, Westervoort, Lingewaard en Wijchen voorbereidende gesprekken gevoerd over in 2026 gezamenlijk op te zetten projecten om bedrijven advies te geven over verduurzaming.

3.4 Ontspannen regio

Recreatie en toerisme

Belevingskaart Romeins Verleden
Tijdens ons regiocongres is de nieuwe Belevingskaart Romeins Verleden onthuld. Een fysieke, handgetekende kaart die bewoners en bezoekers uitnodigt om vier eeuwen Romeinse geschiedenis in onze regio te ontdekken én te beleven.

De kaart brengt de rijke gelaagdheid van het Romeinse verleden overzichtelijk samen en maakt historische locaties en hun verhalen letterlijk zichtbaar. Legerkampen, wachttorens, archeologische vindplaatsen, musea, wandel- en fietsroutes en kunstwerken zijn samengebracht in één rijk geïllustreerde belevingskaart. Wie goed kijkt, ontdekt steeds meer details.
Onze regio maakte circa vier eeuwen deel uit van het Romeinse Rijk. Duizenden archeologische vondsten en bijzondere vindplaatsen - waaronder locaties die deel uitmaken van de Neder-Germaanse Limes - onderstrepen de internationale betekenis van dit erfgoed.

Cultuur

Field labs en digitaal platform amateurkunst en vrijwilligers
Vanuit het het speerpunt cultuur ondersteunden we zogenaamde ‘fieldlabs’. Fieldlabs zijn organisaties in kleine gemeenten die een centrale rol spelen voor amateurkunst. Zij ondersteunen financieel en organisatorisch het in kaart brengen, ondersteunen en innoveren van hun amateurkunstenveld. We hebben de fieldlabs ondersteund in Overbetuwe-Lingewaard (Clinc!), Liemers (Cultuurfabriek) en Veluwezoom (Zoomerij).
Door de fieldlabs hebben we beter inzicht in de actuele situatie van het amateurkunstenveld in de GMR. We zien dat het amateurkunstenveld toe is aan verandering die zonder externe steun en goede verbinding niet op gang komen. Dankzij de fieldlabs krijgen die veranderingen zoals innovatie, governance en infrastructuur, een impuls. Om dit nog verder te stimuleren, gaven we Cultuur Oost opdracht om een digitaal ondersteuningsplatform te ontwikkelen gericht op amateurkunst en vrijwilligers in de GMR. Dit digitaal platform is nu in de testfase.

3.5 Groene groeiregio

Wonen in balans: versnellen van de woningbouw

Actualiteiten Woondeal

Er is afscheid genomen van de bestuurlijk trekker van de Woondeal, wethouder Gea Hofstede. In haar terugblikkende interview benadrukt zij de intensieve samenwerking binnen de regio en de stappen die zijn gezet om de woningbouw te versnellen. Daarbij kijkt zij terug op de gezamenlijke inzet van gemeenten, corporaties, marktpartijen en andere partners om invulling te geven aan de woningbouwopgave.

Op 17 maart vond de eerste tempotafel van 2026 plaats, waar ruim 40 publiek-private partners aanwezig waren. Tijdens de bijeenkomst is stilgestaan bij een aantal regionale actualiteiten, zoals het woonbehoefteonderzoek, de regionale bouwstroom en de realisatiecijfers van de woningbouw. Dit laatste laat zien dat de aantallen in de regio op koers liggen en dat ook in 2025 de geplande woningbouwproductie is gehaald met ruim 3.000 gerealiseerde woningen. Tegelijkertijd is benadrukt dat het noodzakelijk is om het huidige tempo vast te houden. Met nadruk op de start van de bouw, waar momenteel vertragingen zichtbaar zijn.

Verdieping woonbehoefteonderzoek

Tijdens Regio Overleg(t) van 4 februari vond een verdiepend gesprek plaats over het regionale woonbehoefteonderzoek. Het onderzoek is in februari gedeeld met de gemeenten, inclusief concept-collegebesluit en een raadsinformatiebrief. Het woonbehoefteonderzoek staat op onze website.

Bouwstroom

Woonkr8 stuurde de bestuurders van de GMR een brief met een aanbod van corporaties om de woningbouw te versnellen door een bouwstroom op gang te brengen. Wij hebben dit initiatief omarmd en in de regio is daarom gewerkt aan een reactiebrief ter ondersteuning van de bouwstroom. Deze ondersteuningsbrief vanuit de Colleges is gestuurd aan de regionale woningcorporaties.

Huisvesting van aandachtsgroepen, waaronder arbeidsmigranten

De voortgang van de huisvesting van arbeidsmigranten wordt momenteel in een dashboard gepresenteerd, onderdeel van de woningmarktmonitor. Dit dashboard biedt inzicht in beleid, uitvoering en opgave per gemeente. In het derde kwartaal van 2026 wordt een geactualiseerde versie beschikbaar gesteld, gebaseerd op recentere cijfers (peiljaar 2024). Hiermee ontstaat een actueler beeld van de opgave in de regio.

De stuurgroep Huisvesting Arbeidsmigranten heeft de wens uitgesproken om eind 2026 te komen tot een convenant of afsprakenkader huisvesting arbeidsmigranten.
Op 26 maart organiseerden wij, samen met Arnhem en Nijmegen, een ontbijtsessie met o.a. uitzenders en huisvesters. Met deze partijen ging het gesprek o.a in op huisvesting, werk, informatievoorziening en registratie, maatschappelijke ondersteuning, criminaliteit, uitbuiting en overlast. Ook in deze sessie is het belang van een nieuw convenant benadrukt.

Startnotitie Fair Share

Een van de doelen van de afspraken in het Regionaal Afsprakenkader Huisvesting Aandachts-groepen is te komen tot een evenwichtig aanbod van huisvestingsmogelijkheden in de regio. Met de startnotitie die is vastgesteld, wordt een proces geschetst om te komen tot een ruimtelijk overzicht van aanbod en behoefte aan huisvesting voor speciale doelgroepen in de GMR. Tijdens Regio Overleg(t) in september is dit gereed om te bespreken.

Leefomgeving: Verbinden van de ruimtelijke opgaven

Zienswijze Gelderse omgevingsverordening

In samenwerking met de gemeenten is een regionale zienswijze opgesteld op de Gelderse Omgevingsverordening. De oorspronkelijke deadline voor indiening lag op 25 maart. Vanwege de verkiezingen en het reces diende de GMR een pro forma zienswijze in. Daarbij is uitstel verleend om de definitieve zienswijze uiterlijk 8 april 2026 in te dienen. Deze is inmiddels ingediend.

Gelderse Omgevingsvisie

Op 6 maart was er een bestuurlijke bijeenkomst over de nieuwe Gelderse Omgevingsvisie. Ook tijdens het Regio Overleg(t) van 4 februari 2026 gaf de Gedeputeerde hierover een presentatie. Tijdens deze overleggen bespraken de bestuurders van de GMR de belangrijke doelen van de regio, zoals belang van goede randvoorwaarden bij woningbouw. Denk aan de Groene Scheggen, voldoende mobiliteitsmaatregelen en netcongestie.

NOVEX Arnhem-Nijmegen-Foodvalley

Vanuit NOVEX zijn er belangrijke onderzoeken afgerond of opgestart:

- Onderzoek naar realisatiestrategie Groene Scheggen (opgestart).
- Onderzoek naar 4 concrete casussen Onrendabele toppen (opgestart).
- Verkenning regionale investeringsagenda (RIA) NOVEX (opgestart).
- Netwerkanalyse mobiliteit (afgerond). Dit onderzoek geeft inzicht in de mobiliteitsgevolgen van de verstedelijking (zie 3.1 Verbonden regio).

4. Tot slot

Het volgende kwartaalbericht verschijnt eind juli 2026.
Eerdere kwartaalrapportages lezen? Ze zijn te vinden in onze online documenten, waarin we verantwoording afleggen, verslag doen van onze werkzaamheden en andere officiële stukken.

Daarnaast verschijnt maandelijks onze nieuwsbrief waarin we informeren over actuele ontwikkelingen.

GROENE METROPOOL REGIO
ARNHEM NIJMEGEN

Nieuwe Stationsstraat 10
6811 KS Arnhem
info@gmr.nl
www.gmr.nl

Aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten
in de gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie
Doelgroepenvervoer regio Arnhem-Nijmegen

Datum: 30 april 2026
Onderwerp: Voorlopige Jaarstukken 2025 BVO DRAN

Geachte heer/mevrouw,

Bijgaand ontvangt u de Voorlopige Jaarstukken 2025, zoals op 16 april 2026 vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer regio Arnhem-Nijmegen (BVO DRAN).

De definitieve Jaarstukken 2025 BVO DRAN zullen voor vaststelling worden geagendeerd in de bestuursvergadering van de gemeenschappelijke regeling BVO DRAN van 2 juli 2026.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van de BVO DRAN

M. van den Beucken
Secretaris BVO DRAN

Vervoersorganisatie Regio Arnhem Nijmegen
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem
www.vervoersorganisatie.nl
info@vervoersorganisatie.nl
026 3775204
KVK: 66191084
BTW: 856435065B01
IBAN: NL70 BNGH 0285 1694 91

Voorlopige Jaarstukken 2025 BVO DRAN

Versie: 7 april 2026

regio arnhem nijmegen VERVOERSORGANISATIE

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

2. Jaarverslag 3

2.1. Inleiding 3

2.2. Programmaverantwoording 6

2.2.1. Programma vraagafhankelijk vervoer 7

2.2.2. Programma routevervoer 13

2.2.3. Overzicht overhead 18

2.3. Paragrafen 19

2.3.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 20

2.3.2. Financiering 23

2.3.3. Bedrijfsvoering 26

3. Jaarrekening 29

3.1. Overzicht van baten en lasten 29

3.2. Specificatie BVO 29

3.3. Balans 30

3.3.1. Toelichting balansposten 31

3.3.2. Grondslagen jaarrekening 33

3.4. Gebeurtenissen na balansdatum 34

3.5. Wet Normering Topinkomens 34

3.5.1. Bezoldiging topfunctionarissen 35

3.5.2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen 37

3.5.3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT 37

3.6. Rechtmatigheidsverantwoording 2025 37

Bijlage 1: Totaaloverzicht vervoerskosten 39

Bijlage 2: Totaaloverzicht kosten callcenter 40

Bijlage 3: Afrekening 2025 deelnemers 41

Bijlage 4: Overzicht baten en lasten per taakveld 42

Bijlage 5: Overzicht baten en lasten BVO DRAN 43

1. Inleiding

Hierbij bieden we u het concept jaarverslag en de voorlopige jaarrekening 2025 van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (BVO DRAN) aan. Dit document is opgesteld volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de BBV staan de voorschriften waaraan de jaarrekening van een gemeenschappelijke regeling moet voldoen.

Arnhem, 7 april 2026

2. Jaarverslag

2.1. Inleiding

De BVO DRAN is opgericht op 14 april 2016, tijdens de eerste vergadering van het Algemeen Bestuur van de BVO DRAN. De BVO DRAN kent één bestuursorgaan: het Algemeen Bestuur. De voorzitter wordt uit het Algemeen Bestuur gekozen. Op 31 december 2025 bestond het Algemeen Bestuur uit:

Gemeente	Lid
Arnhem	Mevrouw E. van Esch
Berg en Dal	Mevrouw R. Barber
Beuningen	De heer F. Houben
Doesburg	De heer B. Elbers
Druten	Mevrouw N. Huntink
Duiven	Mevrouw M. Overduin
Heumen	De heer W. Wink
Lingewaard	De heer A. Slob
Montferland	Mevrouw J. Derksen
Mook en Middelaar	De heer F. Dillerop
Nijmegen	Mevrouw C. Daemen
Overbetuwe	De heer K. Grimm
Renkum	Mevrouw E. Vink
Rheden	De heer R. ter Hoeven
Rozendaal	Mevrouw T. van der Pas
Westervoort	De heer J. Derksen
Wijchen	Mevrouw A. van Dam
Zevenaar	De heer S. Bijl

Algemene ontwikkelingen

Vervoersvolume

De hoeveelheid vervoer is afhankelijk van het feitelijk gebruik. Als uitgangspunt voor de hoeveelheden vervoer in de gewijzigde begroting 2025 is gekeken naar recente periodes. De begroting 2025 is daardoor gebaseerd op de vervoersvolumes van eind 2024.

Bij het vraagafhankelijk vervoer zien we in 2025 een stijging van de ritaantallen (+4,8%) ten opzichte van het vervoersvolume in geheel 2024. Doordat de gewijzigde begroting 2025, zoals gezegd, gebaseerd is op het vervoersvolume van eind 2024 en daarbovenop rekening houdt met een vervoerstoename van +5%, zien we alsnog een onderschrijding van de begroting vraagafhankelijk vervoer van ongeveer -3%.

Bij alle drie de soorten routevervoer ligt het totaal aantal ritten in 2025 lager dan het aantal in 2024. Voor het jeugdwet vervoer en leerlingenvervoer ligt het vervoersvolume ongeveer -5% lager, dat is bij het dagbestedingsvervoer zelfs -14%. Ook bij het routevervoer is de gewijzigde begroting 2025 gebaseerd op het vervoersvolume van eind 2024 en daarbovenop een vervoerstoename. In totaal komt de onderschrijding van de begroting in het routevervoer in 2025 nagenoeg uit op -7%.

Arbeidsmarkt chauffeurs

Conform het landelijk beeld is ook in 2025 voor de Avan vervoerders nog steeds sprake van schaarste op de arbeidsmarkt, de schaarste neemt wel af maar is nog steeds van noemenswaardige invloed op het vervoer. Het blijft een uitdaging om chauffeurs vacatures (tijdig) in te vullen. Het op peil brengen en houden van de zogenaamde flexibele schil verloopt daardoor moeizaam. Zeker in die gevallen dat er sprake is van een wat hoger ziekteverzuim leidt dit aaltijd nog tot verstoringen in de uitvoering. Het in samenwerking met gemeenten, vervoerders, ouders en scholen naar oplossingen zoeken voor ontstane knelpunten blijft een voortdurend punt van aandacht voor de BVO DRAN.

Vervoerscontracten (vraagafhankelijk vervoer)

Het vraagafhankelijk vervoer is in 2020, onderverdeeld in 4 percelen (Zuid, West, Noord en Oost), aanbesteed. Met vervoerders zijn toen met startdatum 1 augustus 2020 overeenkomsten afgesloten met een looptijd van 10 jaren (tot medio 2030), waarvan 4 jaren initieel en 3 x 2 jaren verlengingsopties.

Één vervoerder heeft na de initiële periode afgezien van verdere verlengingsopties, waardoor het vervoer binnen het perceel Oost in 2024 opnieuw is aanbesteed. Voor dit perceel is een looptijd afgesproken van 10 jaren (tot medio 2034), waarvan 6 jaren initieel en 2 x 2 jaren verlengingsopties met startdatum 1 augustus 2024.

Een andere vervoerder heeft afgezien van de tweede verlengingsoptie, waardoor het vervoer binnen het perceel Zuid in 2025 opnieuw is aanbesteed. Voor dit perceel is eveneens een looptijd afgesproken van 10 jaren (tot medio 2036), waarvan 4 jaren initieel en 3 x 2 jaren verlengingsopties. Start van de uitvoering van dit contract is 1 augustus 2026.

Voor de percelen West en Noord zijn in 2025 met vervoerders verlengingsafspraken gemaakt voor de periode medio 2026 t/m medio 2028 (tweede verlenging).

Doordat contracten op verschillende momenten zijn afgesloten wordt de infasering van zero emissie rolstoelbussen binnen het vraagafhankelijk vervoer ook op verschillende momenten verwacht. Bij het vraagafhankelijk vervoer worden naar verhouding veel rolstoelbussen ingezet en wordt hierdoor op termijn rekening gehouden met een kostenstijging van ongeveer +5% bij de percelen West (vanaf medio 2028), Noord (vanaf medio 2028) en Oost (vanaf medio 2026). Bij de recente aanbesteding van perceel Zuid is binnen de overeengekomen vergoeding al rekening gehouden met deze kostencomponent.

Vervoerscontracten (routevervoer)
In 2020 is het routevervoer, onderverdeeld in 9 percelen (A t/m I), aanbesteed. Met vervoerders zijn toen met startdatum 1 augustus 2020 overeenkomsten afgesloten met een looptijd van 10 jaren (tot medio 2030), waarvan 4 jaren initieel en 3 x 2 jaren verlengingsopties.

Één vervoerder heeft na de initiële periode afgezien van verdere verlengingsopties, waardoor het vervoer binnen de percelen D, H en I in 2024 opnieuw is aanbesteed. Op basis van voortschrijdende inzichten is toen gekozen de percelen H en I opnieuw in te delen en aan te besteden in drie percelen, namelijk J, K en L. Voor de percelen D, J, K en L is eveneens een looptijd afgesproken van 10 jaren (tot medio 2034), waarvan 6 jaren initieel en 2 x 2 jaren verlengingsopties met startdatum 1 augustus 2024.

Voor de percelen A, B, C, E, F en G zijn met vervoerders in 2025 verlengingsafspraken gemaakt voor de periode medio 2026 t/m medio 2028 (tweede verlenging). Het routevervoer kent momenteel dus tien percelen (A t/m G en J, K en L) waarvoor met vijf vervoerders overeenkomsten zijn afgesloten.

Met de vervoerders routevervoer van de percelen A, B, C, E, F en G is bij de eerste contractverlenging een additionele vergoeding afgesproken voor de inzet van zero emissie voertuigen vanaf 1 augustus 2024. Deze afsprak is bij de tweede verlenging gecontinueerd. Bij de aanbesteding van de overige percelen is binnen de overeengekomen vergoeding al rekening gehouden met deze kostencomponent.

De infasering van zero emissie rolstoelbussen zorgt binnen het routevervoer niet tot een verwachte kostenstijging door het geringe aandeel van rolstoelbussen in de uitvoering van het routevervoer.

Ambitie zero emissie
In het Algemeen Bestuur van de BVO DRAN is in maart 2022 de ambitie vanaf 2024 bepaald voor zero emissie gereden vervoer binnen de BVO DRAN. Vanaf 2020 is al sprake van een jaarlijks toenemende mate van duurzaamheid binnen het vraagafhankelijk vervoer en routevervoer. Vanaf medio 2024 wordt fors ingezet op de transitie naar volledig zero emissie gereden doelgroepenvervoer. De ambitie is om het vraagafhankelijk vervoer uiterlijk 1 januari 2027 en het routevervoer uiterlijk 1 januari 2028 volledig zero emissie uit te voeren.

Zoals bij voorgaande punten al aangegeven, zijn de vastgestelde ambities onderdeel geweest van contractverlengingen en nieuwe aanbestedingen in het vraagafhankelijk vervoer en routevervoer.

Contract callcenter
Het contract met het callcenter is in 2025 tot einde looptijd (31 juli 2029) verlengd.

Financieel resultaat
Het financiële resultaat van 2025 wordt bepaald door de programma's vraagafhankelijk vervoer (Wet maatschappelijke ondersteuning), routevervoer (leerlingen, jeugdwet en dagbesteding) en de overhead (kosten bedrijfsvoeringsorganisatie).

In vergelijking met de gewijzigde begroting 2025 heeft de BVO DRAN in werkelijkheid ongeveer € 1,5 miljoen minder besteed dan was voorzien, dit is een onderschrijding van de begroting met ruim -6%. De onderschrijding wordt voornamelijk verklaard doordat het vervoersvolume en de daarbij behorende kosten in 2025 over de gehele linie op een iets lager niveau lagen dan in de begroting voorzien. Gemeentelijk beleid, een toenemend gebruik van vrijwilligersvervoer en verdere efficiency door vervoerders dragen onder andere bij aan deze effecten. Ook opgelegde malussen en rentebaten vanuit het schatkistbankieren bepalen een deel van het financiële resultaat omdat deze baten niet in de begroting waren voorzien.

Uit te voeren taken
Door de deelnemende gemeenten is de sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer bij de gemeenschappelijke regeling BVO DRAN neergelegd.

In de volgende paragrafen wordt verder ingegaan op de uitvoering van de programma's en het onderdeel overhead.

2.2. Programmaverantwoording

Indeling en opzet programma's
De programma's zijn ingericht op basis van de 3 W-vragen (art. 8 lid 3 BBV):
- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag dat kosten?

In deze programmaverantwoording wordt in eerste instantie verwezen naar de in de begroting opgenomen doelstellingen bij "Wat wilden we bereiken?". Voor de verantwoording zijn de W-vragen omgebogen naar "Wat hebben we bereikt?", "Wat hebben we hiervoor gedaan?" en "Wat heeft het gekost?".
Onder "Wat hebben we bereikt?" wordt bij het vervoer naast een algemene beschrijving over wat we hebben bereikt ook ingegaan op specifieke prestatie indicatoren voor de uitvoering van Avan.

De programmaverantwoording bestaat uit de volgende programma's:
1. Vraagafhankelijk vervoer
2. Routevervoer

En het overzicht:
3. Overhead

De indeling van de programma's in de jaarrekening is overeenkomstig de begroting.

2.2.1. Programma vraagafhankelijk vervoer

Wat wilden we bereiken?

- Een kwalitatief goede uitvoering van het vraagafhankelijk vervoer met Avan door het callcenter en de vervoerders. De BVO DRAN monitort de kwaliteit van de dienstverlening aan de hand van kritische prestatie indicatoren (KPI's). In het Programma van Eisen (PvE) vraagafhankelijk vervoer en het PvE callcenter staat weergegeven welke KPI's zijn bepaald en naar welke normen wordt gestreefd.
- Gedurende de contractperiode met de vervoerders is de ambitie om uiterlijk 1 januari 2027 te komen tot een volledig emissieloos vraagafhankelijk vervoer binnen Avan. Een voorbehoud is gemaakt met betrekking tot het inzetten van zero emissie rolstoelbussen. Mede afhankelijk van de kostenontwikkeling en beschikbaarheid daarvan kan het AB van de BVO DRAN besluiten de infasering van zero emissie rolstoelbussen op te schorten.
- Een goede sturing en (financiële) beheersing van de uitvoering van het vraagafhankelijk vervoer met Avan.

Wat hebben we bereikt?

Vraagafhankelijk vervoer (kwaliteit)

Naar aanleiding van de gerealiseerde kwaliteit zijn in 2025 conform bestek malussen opgelegd aan de vervoerders van het vraagafhankelijk vervoer. Op basis van een kwartaalrapportage waarin de gerealiseerde en genormeerde KPI's met elkaar worden vergeleken, vindt elk kwartaal een gesprek plaats tussen de vervoersorganisatie en vervoerder.

Mede afhankelijk van dit kwartaalgesprek kan door de vervoersorganisatie besloten worden de malus te matigen. Per kwartaal ontvangt de vervoerder een brief met daarbij het besluit van de vervoersorganisatie ten aanzien van de malus en eventuele matiging. Mochten de prestaties daartoe aanleiding geven dan worden tussentijdse overleggen gevoerd.

Ten opzichte van 2024 is in 2025 sprake van een rittoename met 4,8%, een vergelijkbaar niveau van verwijtbare klachten en vertrekpunctualiteit en een lichte verbetering bij de (maximale) individuele reistijd.

In het 3e kwartaal van 2025 werd incidenteel een rittenstop toegestaan, dit kan nooit bij ritten om een reiziger naar huis te brengen. Hierdoor zijn in totaal 87 ritten (0,02%) niet aangenomen, deels veroorzaakt door hoge ritaantallen in combinatie met hoog ziekteverzuim bij een vervoerder. Het uitgangspunt hierbij is dat in het kader van voorspelbaarheid beter de rit niet kan worden aangenomen dan dat de reiziger met een onvoorspelbare (lange) vertraging wordt geconfronteerd.

a. <u>Dataritten</u>

Door niet functionerende data-apparatuur of problemen in de verzending van data kan het incidenteel voorkomen dat ritgegevens niet worden geregistreerd. In 2025 was het percentage niet-dataritten 0,7% (2024: 1,0%) van het jaartotaal aantal ritten vraagafhankelijk vervoer. De realisatie per kwartaal lag tussen de 0,5% en 0,8% en daarmee ruim binnen de norm van 5,0% niet-dataritten.

b. <u>Gegronde en verwijtbare klachten</u>

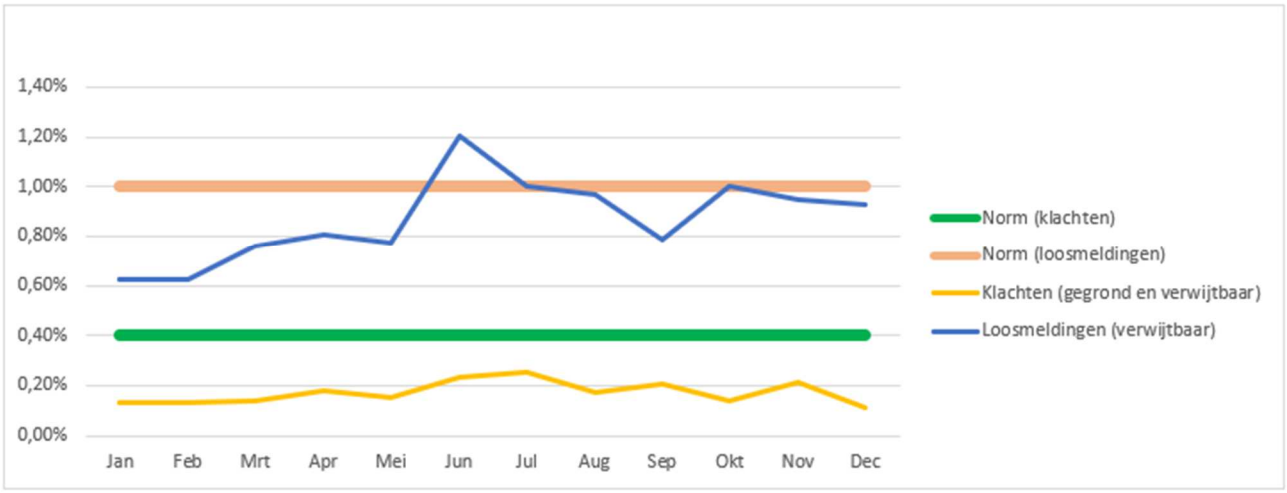
Een klacht is gegrond als de vervoerder iets heeft gedaan wat ingaat tegen de regels, of heeft nagelaten wat had mogen worden verwacht op grond van de regels die voortkomen uit de contracten. Is er sprake van een overmachtssituatie dan zou mogelijk de klacht als niet verwijtbaar kunnen worden geclassificeerd. Een voorbeeld hiervan zijn vertragingen door hevige sneeuwval of plotseling optredende gladheid.

In 2025 was het percentage gegronde en verwijtbare klachten 0,2% (2024: 0,2%) van het jaartotaal aantal ritten vraagafhankelijk vervoer. In elk afzonderlijk kwartaal bleef het percentage gegronde en verwijtbare klachten ook binnen de gestelde norm van maximaal 0,4%.

c. Verwijtbare loosmeldingen

Een rit wordt loos gemeld nadat een reiziger niet wordt aangetroffen op het afgesproken adres/locatie. Wanneer de vervoerder niet voldoet aan meerdere voorwaarden is er sprake van een verwijtbare loosmelding. Hierbij valt te denken aan het gebruik van de belservice, aantoonbare GPS positie voertuig en verplichte wachttijd.

In 2025 was het percentage verwijtbare loosmeldingen 0,9% (2024: 0,8%) van het jaartotaal aantal ritten vraagafhankelijk vervoer. In alle kwartalen bleef het percentage verwijtbare loosmeldingen ook onder de gestelde norm van maximaal 1,0%.

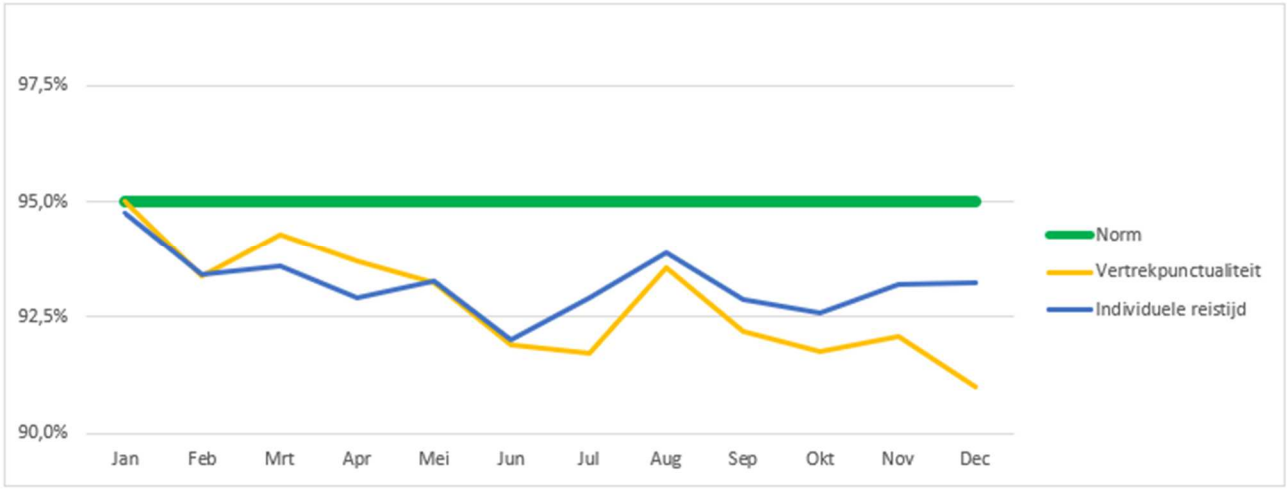
Grafiek 1: gegronde en verwijtbare klachten en verwijtbare loosmeldingen vraagafhankelijk vervoer 2025

d. Vertrekpunctualiteit

Binnen de bandbreedte van 15 minuten voor tot 15 minuten na het gewenste vertrektijdstip moet de reiziger zijn ingestapt. Het gewenste vertrektijdstip van de reiziger wordt door het callcenter vastgelegd. De vertrekpunctualiteit in het vraagafhankelijk vervoer lag in 2025 op 92,1% (2024: 92,0%) en daarmee lager dan de gestelde norm van 95,0%.

e. Individuele reistijd

Voor het combineren van verschillende reizigers is zogenaamde omrijdtijd toegestaan. Deze omrijdtijd is gemaximeerd. Per rit wordt deze maximale omrijdtijd bepaald en afgezet tegen de feitelijke individuele reistijd van de reiziger. De individuele reistijd wordt bepaald vanaf de geregistreerde instaptijd tot de geregistreerde uitstaptijd van de reiziger. Het percentage van de ritten dat in 2025 binnen de maximaal toegestane individuele reistijd is gereden is 93,0% (2024: 92,2%) en daarmee lager dan de gestelde norm van 95,0%.

f. Ophaaltijden

Voor ritten met een ophaaltijd die meer dan 15 minuten te vroeg of te laat is wordt een malus opgelegd. Dit zijn ritten waarbij een reiziger dus 30 minuten voor of na de geboekte ophaaltijd vertrekt. In 2025 was het percentage ritten waarbij deze malus is opgelegd 1,8% (2024: 1,6%) van het jaartotaal aantal ritten vraagafhankelijk vervoer. In alle kwartalen bleef het percentage overschrijdingen ook boven de gestelde norm van maximaal 0,5%.

Callcenter

Naar aanleiding van de gerealiseerde kwaliteit zijn in 2025 conform bestek malussen opgelegd aan het callcenter voor het vraagafhankelijk vervoer. Op basis van een kwartaalrapportage waarin de gerealiseerde en genormeerde KPI's met elkaar worden vergeleken, vindt elk kwartaal een gesprek plaats tussen de vervoersorganisatie en het callcenter.

Mede afhankelijk van dit kwartaalgesprek kan door de vervoersorganisatie besloten worden de malus te matigen. Per kwartaal ontvangt het callcenter een brief met daarbij het besluit van de vervoersorganisatie ten aanzien van de malus en eventuele matiging. Mochten de prestaties daartoe aanleiding geven dan worden tussentijdse overleggen gevoerd.

a. Gegronde en verwijtbare klachten

Een klacht is gegrond als het callcenter iets heeft gedaan wat ingaat tegen de regels, of heeft nagelaten wat had mogen worden verwacht op grond van de regels die voortkomen uit het contract. Een klacht is verwijtbaar als het callcenter niet aan kan tonen dat er sprake is van overmacht.

In 2025 was het percentage gegronde en verwijtbare klachten 0,02% (2024: 0,06%) van het jaartotaal aantal declarabele ritten vraagafhankelijk vervoer. In elk afzonderlijk kwartaal bleef het percentage gegronde en verwijtbare klachten ook binnen de gestelde norm van maximaal 0,05%.

b. Verwijtbare loosmeldingen

Een rit wordt loos gemeld nadat een reiziger niet wordt aangetroffen op het afgesproken adres/locatie. Is de oorzaak van de loosmelding herleidbaar naar een fout van het callcenter dan is sprake van een verwijtbare loosmelding. Te denken valt aan het vergeten te annuleren van ritten of het maken van een foutieve ritboeking.

In 2025 was het percentage verwijtbare loosmeldingen 0,01% (2024: 0,03%) van het jaartotaal aantal declarabele ritten vraagafhankelijk vervoer. In alle kwartalen bleef het percentage verwijtbare loosmeldingen ook ruim binnen de gestelde norm van maximaal 0,05%.

c. Wachttijd telefonie

De gemiddelde wachttijd van alle inkomende gesprekken mag over een periode van één maand niet meer bedragen dan 25 seconden. In 2024 was de gemiddelde wachttijd van de inkomende gesprekken 41 seconden (2024: 45 seconden).

Vraagafhankelijk vervoer (duurzaamheid)

In 2025 is 100,0% (2024: 98,1%) van de gereden kilometers in het vraagafhankelijk vervoer als duurzaam te beschouwen. Daarmee wordt voldaan aan de gestelde norm van 100%. Het aandeel zero emissie ligt in 2025 iets boven de afgesproken norm van 50%. Van de totaal aantal gereden kilometers is in 2025 51,2% (2024: 48,5%) gereden door zero emissie voertuigen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Contractbeheersing/management informatie

In 2024 zijn continu analyses op de (realtime) rittenbakken, de managementinformatie en andere uitvoeringsinformatie uitgevoerd. De resultaten zijn periodiek besproken met de opdrachtnemers. Op basis daarvan is (bij)gestuurd op de uitvoering van Avan. Hierbij zijn de KPI's zoals beschreven in de PvE's het uitgangspunt voor de monitoring en controles. De bevindingen die hieruit volgen hebben invloed op de bonus/malus regeling die van toepassing is.

Vergoeding vraagafhankelijk vervoer

Omdat het vraagafhankelijk vervoer zich na de Coronacrisis op een fors lager niveau heeft gestabileerd, was er voor de vervoerders geen sprake meer van een bedrijfseconomisch verantwoorde exploitatie van het vervoer. Om hieraan tegemoet te komen is vanaf het derde kwartaal van 2023 met de huidige vervoerders in het vraagafhankelijk vervoer een meer structurele oplossing overeengekomen ter vergoeding voor het risico op achterblijvende en fluctuerende vervoersvolumes.

Daarbij is de vergoeding aan vervoerders afhankelijk van de feitelijke vervoersvolume. Ligt het vervoersvolume onder een vooraf gestelde norm, wordt de vergoeding naar boven bijgesteld. Ligt het vervoersvolume echter hoger dan deze norm, dan wordt de vergoeding naar beneden bijgesteld.

Controleverklaring vervoerskosten

Voor de verantwoording over 2025 wordt van elke vervoerder vraagafhankelijk vervoer en het callcenter een controleverklaring ontvangen van respectievelijk het vervoer binnen het betreffende perceel of de kosten callcenter. Het laten uitvoeren van een jaarlijkse audit op de (financiële) processen en (financiële) systemen is een contractuele verplichting.

Afstemming BVO DRAN en deelnemende gemeenten

In 2025 heeft afstemming met gemeenten plaatsgevonden over vraagafhankelijk vervoer gerelateerde zaken via het contactambtenaren overleg Avan. Periodiek worden door de BVO DRAN (financiële) voortgangsrapportages aan het algemeen bestuur verstrekt.

Regionale Adviesraad

In 2025 hebben meerdere overleggen van de Regionale Adviesraad (RAD) doelgroepenvervoer plaatsgevonden om ervaringen van gebruikers mee te nemen in de (bij)sturing van de uitvoering van Avan. Hierin is onder andere advisering gevraagd rondom de aanbesteding van perceel zuid en de tariefsverhoging van de reizigersbijdrage. Bij alle overleggen van de RAD is een afgevaardigde van de BVO DRAN aanwezig geweest.

Communicatie

Via de website www.avan-vervoer.nl wordt gecommuniceerd met reizigers. Op deze site worden door de BVO DRAN periodiek nieuwsbrieven gepubliceerd. Onder het kopje "Nieuws" worden reizigers geïnformeerd over recente ontwikkelingen en eventuele aanpassingen aan het vervoer. De nieuwsbrieven worden ook gemaild aan alle reizigers waarvan de mailadressen bij de BVO DRAN bekend zijn.

Daarnaast is er door gebruikers o.a. de volgende informatie te vinden: klantenservice, de kosten voor vervoer, reserverings- en klachtentelefoonnummers, reistijden, procedures, reglementen en afspraken. Ook kunnen reizigers via de website een rit boeken, een klacht indienen of een opmerking/vraag sturen naar de BVO DRAN. Op basis van ervaringen en reacties van gebruikers wordt de website waar nodig geoptimaliseerd periodiek geoptimaliseerd en aangepast.

Er is naast de website ook de mogelijkheid om via een boekingsapp ritten te reserveren.

Klanttevredenheidsonderzoek

In 2025 zijn voor het vraagafhankelijk vervoer continu onafhankelijke klanttevredenheidsonderzoeken (KTO's) uitgevoerd. Daarvoor worden dagelijks vijf reizigers gebeld die de afgelopen dagen gebruik hebben gemaakt van Avan en gevraagd naar hun ervaringen over dit recente gebruik. Deze ervaringen worden gebundeld in kwartaalrapportages en vervolgens in een jaarrapportage.

In april 2026 is de Jaarrapportage KTO vraagafhankelijk vervoer 2025 aan het algemeen bestuur gepresenteerd. De algemene tevredenheid over het vraagafhankelijk vervoer is door de reizigers, net als vorig jaar, gewaardeerd met een 8,0. Deze waardering is boven de norm van 7,6. De scores voor de afzonderlijke onderdelen: stiptheid van de vertrektijd, reservering van de taxirit, reisduur van de taxirit en communicatie over de ophaaltijd bij het boeken, scoren elk minimaal een 7,8. Klachtafhandeling scoort een 6,2 (2024: 6,0).

Wat heeft het gekost?

Programma 1: Vraagafhankelijk vervoer	Gewijzigde begroting	Vervoer (bruto)	Bonus/ malus	Reizigers- bijdragen (incl. Btw)	Vervoer (netto)
		A	B	C	A t/m C = D
Arnhem	2.553.192	2.701.323	-97.094	-315.698	2.288.532
Berg en Dal	367.168	398.179	-11.897	-56.068	330.214
Beuningen	164.652	168.219	-5.212	-25.385	137.622
Doesburg	71.655	79.397	-1.299	-10.164	67.934
Druten	350.084	367.728	-10.842	-51.997	304.888
Duiven	148.712	168.245	-2.254	-18.611	147.380
Heumen	154.260	148.240	-4.248	-21.791	122.201
Lingewaard	639.672	625.346	-36.596	-82.076	506.674
Montferland	532.891	555.078	-7.420	-70.081	477.577
Mook en Middelaar	89.337	88.883	-2.548	-14.741	71.594
Nijmegen	1.469.436	1.654.470	-53.044	-241.155	1.360.271
Overbetuwe	482.968	453.445	-26.516	-54.223	372.706
Renkum	624.866	607.172	-9.874	-67.659	529.639
Rheden	742.792	791.470	-12.825	-90.898	687.746
Rozendaal	7.354	1.366	-22	-172	1.172
Westervoort	84.097	87.723	-1.176	-10.786	75.761
Wijchen	297.186	332.842	-10.018	-49.854	272.970
Zevenaar	421.061	460.310	-6.174	-54.626	399.510
TOTAAL	9.201.383	9.689.435	-299.059	-1.235.984	8.154.392

Programma 1: Vraagafhankelijk vervoer	Vervoer (netto)	Callcenter	Overige kosten vervoer	Totaal	Resultaat
	D	E	F	D t/m F	
Arnhem	2.288.532	141.312	-12.696	2.417.148	136.044
Berg en Dal	330.214	27.816	-1.506	356.524	10.644
Beuningen	137.622	14.307	-831	151.098	13.554
Doesburg	67.934	7.128	53	75.115	-3.460
Druten	304.888	21.410	-2.184	324.115	25.969
Duiven	147.380	11.431	-188	158.623	-9.911
Heumen	122.201	12.558	-1.290	133.469	20.791
Lingewaard	506.674	31.081	-6.587	531.169	108.503
Montferland	477.577	30.893	-3.161	505.309	27.582
Mook en Middelaar	71.594	8.089	-779	78.904	10.433
Nijmegen	1.360.271	122.315	-3.043	1.479.542	-10.106
Overbetuwe	372.706	22.831	-5.237	390.300	92.668
Renkum	529.639	33.285	-4.963	557.961	66.905
Rheden	687.746	41.867	-3.458	726.155	16.637
Rozendaal	1.172	6.050	14	7.235	119
Westervoort	75.761	7.960	-329	83.392	705
Wijchen	272.970	22.498	-833	294.635	2.551
Zevenaar	399.510	26.505	-1.716	424.299	-3.238
TOTAAL	8.154.392	589.336	-48.735	8.694.992	506.391

Toelichting

Bestedingen

De gewijzigde begroting 2025 vraagafhankelijk vervoer is gebaseerd op de vervoersvolumes van eind 2024. In vergelijking tot dit vervoersvolume zien we dat in 2025 het vervoersvolume gemiddeld op het niveau van eind 2024 ligt. Doordat in de begroting in de tweede helft van 2025 rekening is gehouden met een vervoerstoename van +5% en de financiële effecten van o.a. bonus/malus voorzichtigheidshalve niet worden begroot, ontstaat er een positief resultaat van € 506.391 in het programma vraagafhankelijk vervoer.

Financiering

De ontvangen reizigersbijdragen zijn in 2025 bijna -10% lager uitgevallen dan begroot. Doordat de reizigersbijdragen meer zijn onderschreden dan de vervoerskosten, heeft dat een negatief effect op de hoogte van de gemeentelijke bijdragen.

2.2.2. Programma routevervoer

Wat wilden we bereiken?

- Een kwalitatief goede uitvoering van het routevervoer met Avan door de vervoerders. De BVO DRAN monitort de kwaliteit van de dienstverlening aan de hand van kritische prestatie indicatoren (KPI's). In het Programma van Eisen (PvE) routegebonden vervoer staat weergegeven welke KPI's zijn bepaald en naar welke normen wordt gestreefd.
- Gedurende de contractperiode met de vervoerders is de ambitie om uiterlijk 1 januari 2028 te komen tot een volledig emissieloos routevervoer binnen Avan. Een voorbehoud is gemaakt met betrekking tot het inzetten van zero emissie rolstoelbussen. Mede afhankelijk van de kostenontwikkeling en beschikbaarheid daarvan kan het AB van de BVO DRAN besluiten de infasering van zero emissie rolstoelbussen op te schorten.
- Een goede sturing en (financiële) beheersing van de uitvoering van het routevervoer met Avan.

Wat hebben we bereikt?

Routevervoer (kwaliteit)

Naar aanleiding van de gerealiseerde kwaliteit zijn in 2025 conform bestek malussen opgelegd aan de vervoerders van het routevervoer. Op basis van een kwartaalrapportage waarin de gerealiseerde en genormeerde KPI’s met elkaar worden vergeleken, vindt elk kwartaal een gesprek plaats tussen de vervoersorganisatie en vervoerder.

Mede afhankelijk van dit kwartaalgesprek kan door de vervoersorganisatie besloten worden de malus te matigen. Per kwartaal ontvangt de vervoerder een brief met daarbij het besluit van de vervoersorganisatie ten aanzien van de malus en eventuele matiging. Mochten de prestaties daartoe aanleiding geven dan worden tussentijdse overleggen gevoerd.

Wanneer voldaan wordt aan alle vereisten uit het bestek, komen vervoerders in aanmerking voor een bonus. Op dit moment (stand begin april 2026) is het waarschijnlijk dat voor 8 percelen bonussen over 2025 uitgekeerd kunnen worden. Deze kosten zijn daardoor verwerkt in de jaarafrekening 2025 deelnemers. Na bekendwording van de resultaten van het KTO routevervoer later dit jaar, is definitief bekend welke vervoerders een bonus toegekend krijgen.

a. Dataritten

Door niet functionerende data-apparatuur of problemen in de verzending van data kan het incidenteel voorkomen dat ritgegevens niet worden geregistreerd. In 2025 was het percentage niet-dataritten 1,8% (2024: 1,7%) van het jaartotaal aantal ritten routevervoer. De realisatie in de afzonderlijke kwartalen lag tussen de 1,7% en 2,1% en daarmee ruim binnen de norm van 5,0% niet-dataritten.

b. Gegronde en verwijtbare klachten

Een klacht is gegrond indien de vervoerder iets heeft gedaan wat ingaat tegen de regels, of heeft nagelaten wat had mogen worden verwacht op grond van de regels die voortkomen uit de contracten. Is er sprake van een overmachtssituatie dan zou mogelijk de klacht als niet verwijtbaar kunnen worden geclassificeerd. Een voorbeeld hiervan zijn vertragingen door hevige sneeuwval of plotseling optredende gladheid.

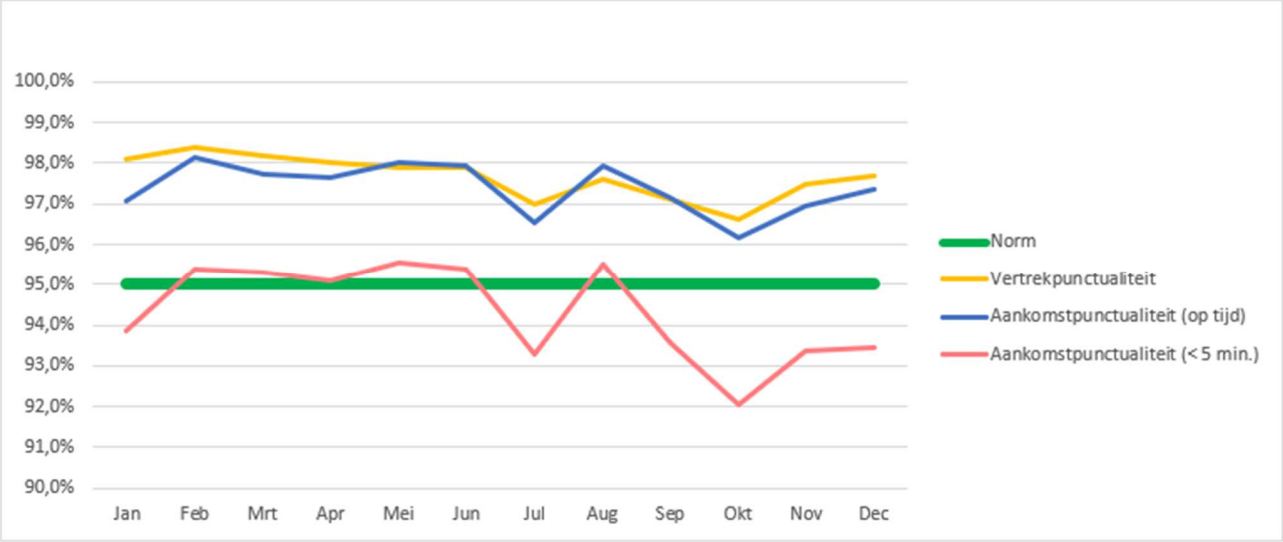
In 2025 was het percentage gegronde en verwijtbare klachten 0,04% (2024: 0,06%) van het jaartotaal aantal ritten routevervoer. Per kwartaal bekeken bleef het percentage gegronde en verwijtbare klachten ook ruim binnen de gestelde norm van maximaal 0,3%.

c. Aankomstpunctualiteit

De aankomstpunctualiteit (5 minuten voor aanvang op school) in het routevervoer lag in 2025 op 94,3% (2024: 87,2%) en daarmee nog maar iets lager dan de gestelde norm van 95,0%. De aankomstpunctualiteit (op tijd) lag in het routevervoer in 2025 overigens op 97,4% (2024: 93,8%).

d. Vertrekpunctualiteit

Binnen 15 minuten na afloop van een activiteit moeten alle reizigers vanaf de locatie zijn vertrokken. Op basis van geregistreerde voorrijdtijd, instaptijd en GPS locatie vindt monitoring plaats. De vertrekpunctualiteit in het routevervoer lag in 2025 op 97,6% (2024: 95,7%) en daarmee boven de gestelde norm van 95,0%. In alle maanden bleef het percentage overschrijdingen ook boven de gestelde norm van maximaal 95,0%.

Grafiek 3: aankomstpunctualiteit en vertrekpunctualiteit routevervoer 2025

e. Vertrektijden

Voor ritten met een vertrektijd vanaf een locatie later dan 30 minuten na einde van de activiteit wordt een malus opgelegd. In 2025 was het percentage ritten waarbij deze malus is opgelegd 0,1% (2024: 0,1%) van het jaartotaal aantal ritten routevervoer. In alle kwartalen bleef het percentage overschrijdingen ook binnen de gestelde norm van maximaal 0,5%.

Routevervoer (duurzaamheid)
In 2025 is 100,0% (2024: 95,0%) van de gereden kilometers in het routevervoer als duurzaam te beschouwen. Daarmee wordt voldaan aan de gestelde norm van 100%. Het aandeel zero emissie ligt in 2025 ruim boven de afgesproken norm van 25%. Van de totaal aantal gereden kilometers is in 2025 33,0% (2024: 29,7%) gereden door zero emissie voertuigen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?
Contractbeheersing/management informatie
In 2025 zijn continu analyses op de (realtime) rittenbakken, de managementinformatie en andere uitvoeringsinformatie uitgevoerd. De resultaten zijn periodiek besproken met de opdrachtnemers. Op basis daarvan is (bij)gestuurd op de uitvoering van Avan. Hierbij zijn de KPI's zoals beschreven in de PvE's het uitgangspunt voor de monitoring en controles. De bevindingen die hieruit volgen hebben invloed op de bonus/malus regeling die van toepassing is.

Controleverklaring vervoerskosten
Voor de verantwoording over 2025 wordt van elke vervoerder routevervoer een controleverklaring ontvangen van het vervoer binnen het betreffende perceel. Het laten uitvoeren van een jaarlijkse audit op de (financiële) processen en (financiële) systemen is een contractuele verplichting.

Afstemming BVO DRAN en deelnemende gemeenten
In 2025 heeft afstemming met gemeenten plaatsgevonden over routevervoer gerelateerde zaken via het contactambtenaren overleg Avan. Periodiek worden door de BVO DRAN (financiële) voortgangsrapportages aan het algemeen bestuur verstrekt.

Regionale Adviesraad
In 2025 hebben meerdere overleggen van de Regionale Adviesraad (RAD) doelgroepenvervoer plaatsgevonden om ervaringen van gebruikers mee te nemen in de (bij)sturing van de uitvoering van Avan. Bij alle overleggen van de RAD is een afgevaardigde van de BVO DRAN aanwezig geweest.

Communicatie
Via de website www.avan-vervoer.nl wordt gecommuniceerd met reizigers. Op deze site worden door de BVO DRAN periodiek nieuwsbrieven gepubliceerd. Onder het kopje "Nieuws" worden reizigers geïnformeerd over recente ontwikkelingen en eventuele aanpassingen aan het vervoer. Daar kunnen reizigers uit het routevervoer ook de contactgegevens van de vervoerders vinden en een klacht indienen of een opmerking/vraag sturen naar de BVO DRAN. Op basis van ervaringen en reacties van gebruikers wordt de website waar nodig geoptimaliseerd periodiek geoptimaliseerd en aangepast.

Nieuwe reizigers in het routevervoer worden na aanmelding geïnformeerd over het Avan vervoer. Communicatie over de ritten gebeurt via de betreffende vervoerders. Via het routevervoerportaal kunnen ouders en reizigers de laatste informatie vinden over bijvoorbeeld de ophaaltijden of kunnen zij indien nodig hun rit afmelden.

Klanttevredenheidsonderzoek (regulier)
In 2025 is voor het routevervoer een onafhankelijk klanttevredenheidsonderzoek (KTO's) uitgevoerd. Door de aard van het vervoer wordt voor het routevervoer jaarlijks een KTO uitgevoerd. Het onderzoek vindt plaats aan het einde van het schooljaar, in 2025 heeft het onderzoek in de maand april plaatsgevonden.

De overall score voor het routevervoer is 7,5 (2024: 7,6) en ligt daarmee iets onder de gestelde norm van 7,6. Toch zijn de meeste gebruikers (zeer) tevreden over onderdelen zoals reistijd, stiptheid, veiligheid, het instapgemak en de chauffeurs. Met uitzondering van de klachtafhandeling scoren alle afzonderlijke onderdelen zoals beoordeling voertuigen, chauffeurs en het gemak van het tijdelijk afmelden, een 7,3 of hoger. Klachtafhandeling scoort een 5,2 voor klachten die via het officiële klachtenloket van Avan zijn gemeld. Voor de klachten die rechtstreeks bij de vervoerder of gemeente zijn ingediend, wordt een 4,8 gescoord. Dit onderdeel blijft dan ook het enige waarop Avan niet voldoet aan de norm.

De belangrijkste kritiekpunten zijn dat de klachtafhandeling onduidelijk wordt gevonden, dat men de klacht als ongegrond afgewezen ervaart of dat er, ondanks beloofde acties, geen merkbare verbetering optreedt.
Uit eerder aanvullend onderzoek blijkt dat de beoordeling van de afhandeling sterk wordt beïnvloed door de oorspronkelijke negatieve ervaring die aanleiding gaf tot de klacht, en minder door de daadwerkelijke afhandeling ervan.

De vervoersorganisatie blijft alle klachten actief monitoren om te zorgen voor een correcte, tijdige en klantvriendelijke afhandeling. Ook blijft de vervoersorganisatie gebruikers stimuleren om klachten via de juiste kanalen te melden.

Klanttevredenheidsonderzoek (start schooljaar)
Vanaf 2024 wordt voor het routevervoer ook een klanttevredenheidsonderzoek verricht dat gericht is op de kwalitiet van het vervoer bij de start van het schooljaar. De start van het schooljaar wordt gekenmerkt als een hectische periode. Veel kinderen maken voor het eerst gebruik van het vervoer en de samenstellingen van routes worden gewijzigd. De algehele beleving is door de ouders gewaardeerd op een 7,4 (2024: 7,2). Alle afzonderlijke onderdelen worden met minimaal een 7,2 gewaardeerd (2024: minimaal 6,8). Ook hier vormt de klachtafhandeling daarop een uitzondering. De klachtafhandeling via het officiële klachtenmeldpunt wordt bij de start van het schooljaar gewaardeerd op een 5,3 (2024: 5,3).

Wat heeft het gekost?

Programma 2: Routevervoer	Gewijzigde begroting	Vervoer (bruto)	Bonus/ malus	Vervoer (netto)
		A	B	A t/m B = C
Arnhem	2.777.550	2.719.203	21.373	2.740.576
Berg en Dal	703.267	636.884	3.846	640.730
Beuningen	401.823	341.339	3.596	344.935
Doesburg	469.534	413.166	2.954	416.121
Druten	373.622	320.989	3.181	324.169
Duiven	378.811	366.718	-1.936	364.782
Heumen	233.350	205.409	1.659	207.068
Lingewaard	1.158.762	1.063.161	9.321	1.072.482
Montferland	49.377	52.826	169	52.995
Mook en Middelaar	107.166	96.934	-178	96.756
Nijmegen	1.617.626	1.556.028	11.221	1.567.249
Overbetuwe	1.581.649	1.376.883	12.108	1.388.990
Renkum	147.379	147.461	1.205	148.666
Rheden	1.045.918	1.014.343	7.882	1.022.225
Rozendaal	39.059	36.746	291	37.037
Westervoort	285.344	286.249	-1.880	284.369
Wijchen	720.732	622.109	4.662	626.771
Zevenaar	944.530	893.193	-1.125	892.068
TOTAAL	**13.035.499**	**12.149.642**	**78.348**	**12.227.990**

Programma 2: Routevervoer	Vervoer (netto)	Overige kosten vervoer	Totaal	Resultaat
	C	D	C t/m D	
Arnhem	2.740.576	-13.757	2.726.819	50.731
Berg en Dal	640.730	-4.298	636.432	66.835
Beuningen	344.935	-2.895	342.040	59.783
Doesburg	416.121	-3.118	413.003	56.531
Druten	324.169	-2.626	321.543	52.079
Duiven	364.782	-1.912	362.870	15.941
Heumen	207.068	-1.589	205.479	27.871
Lingewaard	1.072.482	-7.361	1.065.121	93.641
Montferland	52.995	-154	52.841	-3.464
Mook en Middelaar	96.756	-643	96.113	11.053
Nijmegen	1.567.249	-8.659	1.558.590	59.036
Overbetuwe	1.388.990	-11.771	1.377.219	204.430
Renkum	148.666	-595	148.072	-693
Rheden	1.022.225	-5.219	1.017.006	28.912
Rozendaal	37.037	-235	36.802	2.257
Westervoort	284.369	-1.403	282.966	2.378
Wijchen	626.771	-4.997	621.774	98.958
Zevenaar	892.068	-5.106	886.963	57.567
TOTAAL	**12.227.990**	**-76.337**	**12.151.654**	**883.845**

Toelichting

Bestedingen

De gewijzigde begroting 2025 routevervoer is gebaseerd op de vervoersvolumes van eind 2024. In vergelijking tot deze vervoersvolumes zien we in 2025 bij alle drie de soorten routevervoer (leerlingenvervoer, dagbesteding en jeugdwet) een lichte afname van het vervoersvolume. Doordat in de begroting in de tweede helft van 2025 ook nog rekening is gehouden met een vervoerstoename van +5% (leerlingenvervoer en dagbesteding) of +15% (jeugdwet) ontstaat er een positief resultaat van € 883.845 in het programma routevervoer.

Financiering

Doordat de gemeentelijke bijdrage de enige financieringsbron is voor de kosten van het routevervoer, valt de werkelijke bijdrage in 2025 ook lager uit dan de begroting.

2.2.3. Overzicht overhead

Wat hebben we bereikt?

Sturing en (financiële) beheersing van uitvoering van het vervoer met Avan

In 2024 zijn elk kwartaal financiële managementrapportages aan het bestuur verstrekt. In deze rapportage wordt de voortgang van de (geprognosticeerde) bestedingen per vervoerssoort en per gemeente inzichtelijk gemaakt.

Een doorlopend proces blijft de gezamenlijke zoektocht van de BVO DRAN en gemeenten om de kosten van het vervoer zo veel mogelijk te beperken door het doorvoeren van optimalisaties en invoeren van beheersmaatregelen.

Ondersteunen en faciliteren van het bestuur in haar taakuitvoering

Om te komen tot gedegen besluitvorming worden alle onderwerpen die door de BVO DRAN zijn geagendeerd, voorbesproken in het voorbereidend ambtelijk overleg (VAO). Op de momenten dat specifieke detail toelichting noodzakelijk wordt geacht, worden er door de BVO DRAN naast dit VAO nog extra (financiële) bijeenkomsten georganiseerd. De BVO DRAN is in de bestuurlijke overleggen aangesloten en geeft toelichting op de door hen geagendeerde onderwerpen. De BVO DRAN zorgt ook voor de verslaglegging van de bestuurlijk overleggen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Afstemming BVO DRAN en callcenter/vervoerders

Frequent worden er overleggen gevoerd met de vervoerders en het callcenter over operationele aspecten van de samenwerking. Binnen deze overleggen worden aan de hand van de contractueel overeengekomen KPI's de prestaties van de opdrachtnemers besproken. Hierdoor kan een goede monitoring plaatsvinden van de afgesproken normen.

Inrichting vervoer en callcenter

In de huidige contracten wordt voor het vraagafhankelijk vervoer gewerkt volgens een callcentermodel. Hierbij is de ritaanname belegd bij een callcenter en wordt de feitelijke planning en uitvoering verzorgd door de vervoerders. Binnen het routevervoer zijn de callcentertaken ook belegd bij de vervoerder zelf.

Vergoeding vervoer en callcenter

De periodieke vergoeding aan vervoerders vraagafhankelijk vervoer is gebaseerd op het aantal declarabele kilometers, voor het routevervoer op het aantal beladen uren verhoogd met een starttarief en de vergoeding aan het callcenter op het aantal declarabele ritten.

Monitoren van (landelijke) ontwikkelingen

De BVO DRAN neemt deel aan het bovenregionaal overleg. Hierin zijn de Gelderse vervoersregio's vertegenwoordigd waarbij ontwikkelingen worden besproken, kennis en ervaringen worden gedeeld en de samenwerking wordt gezocht voor de aanpak van eventuele knelpunten in het doelgroepenvervoer.

De BVO DRAN is vertegenwoordigd in het bestuur van de landelijke vereniging doelgroepenvervoer (VDVN). Een vereniging die zich inzet voor de belangen van gemeentelijke opdrachtgevers in het doelgroepenvervoer en in nauw contact staat met de VNG en vertegenwoordigers van de Rijksoverheid.

De BVO DRAN neemt actief deel aan regionale bijeenkomsten, georganiseerd door de griffierskringen, met als doel informatievoorziening aan raadsleden door diverse gemeenschappelijke regelingen.

De BVO DRAN is actief betrokken bij het oplossen van (reizigers)problemen binnen het doelgroepenvervoer en ondersteund daarbij de ambtelijke organisatie.

Wat heeft het gekost?

Overzicht Overhead	Gewijzigde begroting	Vraagafhankelijk vervoer	Route-vervoer	Totaal BVO (bruto)	Resultaat
Arnhem	223.331	94.792	95.932	190.723	32.608
Berg en Dal	52.159	17.331	27.928	45.259	6.900
Beuningen	40.827	11.722	23.907	35.629	5.198
Doesburg	20.564	2.936	15.472	18.408	2.156
Druten	31.587	14.811	12.965	27.776	3.811
Duiven	38.427	10.509	23.081	33.590	4.837
Heumen	28.019	10.344	14.401	24.745	3.274
Lingewaard	67.495	21.568	36.723	58.291	9.204
Montferland	53.971	42.718	4.081	46.799	7.172
Mook en Middelaar	16.773	7.237	7.950	15.187	1.586
Nijmegen	248.478	109.070	103.026	212.095	36.383
Overbetuwe	69.574	14.850	45.207	60.058	9.516
Renkum	46.908	32.797	7.998	40.796	6.112
Rheden	62.762	23.711	30.560	54.270	8.492
Rozendaal	6.214	218	5.996	6.214	0
Westervoort	25.838	5.353	17.537	22.890	2.948
Wijchen	60.023	18.039	33.903	51.941	8.082
Zevenaar	64.550	18.943	36.846	55.789	8.761
TOTAAL	1.157.500	456.950	543.512	1.000.462	157.038

2.3. Paragrafen

In de jaarstukken wordt in afzonderlijke paragrafen ingegaan op de beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten van de organisatie. In de BBV (art. 26) staat aangegeven dat in het jaarverslag de paragrafen opgenomen moeten zijn die ook in de begroting zijn opgenomen. Dit betreft voor de jaarstukken 2025 van BVO DRAN de volgende paragrafen:

- weerstandsvermogen en risicobeheersing
- financiering
- bedrijfsvoering

2.3.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de BVO DRAN in staat is tegenvallers op te vangen. Bij het opstellen van de begroting en de jaarrekening dienen de voorzienbare en kwantificeerbare risico's zo goed mogelijk in beeld gebracht te worden.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing dient ten minste te worden opgenomen:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- een inventarisatie van de risico's
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en risico's
- financiële kengetallen

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, op te kunnen vangen. Binnen de financiën van de BVO DRAN zijn een tweetal posten te duiden als weerstandscapaciteit: reserves en posten onvoorzien.

Ten aanzien van alle bestedingen door de BVO DRAN is de 'open einde' systematiek van toepassing. Dit houdt in dat bij een tekort een deelnemende gemeente bij moet betalen en bij een overschot geld terugkrijgt. Dit brengt een financieel risico met zich mee voor betreffende gemeente. De verantwoordelijkheid voor het vormen van een additionele post onvoorzien ligt daardoor bij de gemeente. Omdat jaarlijks het resultaat wordt verrekend met de deelnemende gemeenten, wordt er door de BVO DRAN ook geen reserve opgebouwd.

Inventarisatie van de risico's

Aanbesteding en verlenging vervoerscontracten

Het vraagafhankelijk vervoer is, onderverdeeld in 4 percelen (Zuid, West, Noord en Oost), aanbesteed. Met twee van de huidige vervoerders (West en Noord) zijn in 2020 overeenkomsten afgesloten met een looptijd van 10 jaren (tot medio 2030), waarvan 4 jaren initieel en 3 x 2 jaren verlengingsopties.

Voor perceel Oost heeft in 2024 een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden. Voor dit perceel is een looptijd afgesproken van 10 jaren (tot medio 2034), waarvan 6 jaren initieel en 2 x 2 jaren verlengingsopties. Bij de recente aanbesteding voor perceel Zuid is vanaf 1 augustus 2026 een looptijd van het contract van 10 jaren overeengekomen (tot medio 2036), waarvan 4 jaren initieel en 3 x 2 jaren verlengingsopties. In onderstaande tabel is per perceel vraagafhankelijk vervoer weergegeven welke gemeenten daartoe behoren en wat de (mogelijke) looptijd is van het huidige contract.

Perceel	Gemeenten	Contract aanvang	Looptijd huidig	Looptijd maximaal
Noord	Arnhem (ten noorden Rijn), Doesburg, Renkum, Rheden, Rozendaal	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
West	Arnhem (ten zuiden Rijn), Lingewaard, Nijmegen (ten noorden Waal), Overbetuwe	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
Oost	Duiven, Montferland, Westervoort, Zevenaar	1-8-2024	31-7-2030	31-7-2034
Zuid	Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen (ten zuiden Waal), Wijchen	1-8-2026	31-7-2030	31-7-2036

Het routevervoer is, onderverdeeld in 10 percelen (A t/m G, J, K en L), aanbesteed. Voor 6 percelen (A, B, C, E, F en G) zijn met de huidige vervoerders in 2020 overeenkomsten afgesloten met een looptijd van 10 jaren (tot medio 2030), waarvan 4 jaren initieel en 3 x 2 jaren verlengingsopties.

Voor de overige 4 percelen (D, J, K en L) heeft in 2024 een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden. Voor deze percelen is een looptijd afgesproken van 10 jaren (tot medio 2034), waarvan 6 jaren initieel en 2 x 2 jaren verlengingsopties.

In onderstaande tabel is per perceel routevervoer weergegeven welke gemeenten daartoe behoren en wat de (mogelijke) looptijd is van het huidige contract.

Perceel	Gemeenten	Contract aanvang	Looptijd huidig	Looptijd maximaal
A	Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, Wijchen	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
B	Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, Wijchen	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
C	Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, Wijchen	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
D	Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, Wijchen	1-8-2024	31-7-2030	31-7-2034
E	Lingewaard, Overbetuwe	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
F	Duiven, Montferland, Westervoort, Zevenaar	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
G	Duiven, Montferland, Westervoort, Zevenaar	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
J	Arnhem, Doesburg, Renkum, Rheden, Rozendaal	1-8-2024	31-7-2030	31-7-2034
K	Arnhem, Doesburg, Renkum, Rheden, Rozendaal	1-8-2024	31-7-2030	31-7-2034
L	Arnhem, Doesburg, Renkum, Rheden, Rozendaal	1-8-2024	31-7-2030	31-7-2034

Het lichten van verlengingsopties is een tweezijdig besluit dat tenminste één jaar voor expiratiedatum schriftelijk aan de andere partij kenbaar dient te worden gemaakt. Het is denkbaar dat partijen besluiten contracten niet te verlengen en dat daardoor delen van het vervoer dienen te worden aanbesteed.

Met de huidige en, naar verwachting aanhoudende, marktomstandigheden (krapte arbeidsmarkt, energieprijzen, brandstofprijzen, investering zero emissie voertuigen) is het niet ondenkbaar dat een toekomstige aanbesteding zal leiden tot hogere tarieven dan de huidige contractueel overeengekomen tarieven.

De huidige meerjarige begrotingen voor het vraagafhankelijk vervoer en routevervoer zijn gebaseerd op de afspraken uit de (verlengde) contracten, waarbij rekening is gehouden met additionele kosten voor de infasering van zero emissie. In het geval dat besloten dient te worden tot een nieuwe aanbesteding, is de verwachting dat er sprake zal zijn van meerkosten ten opzichte van de huidige meerjarige begrotingen vervoerskosten voor de gemeenten die dat betreft.

Infasering zero emissie rolstoelbussen
Met uitzondering van het recent aanbestede perceel Zuid, zijn alle huidige tarieven in het vraagafhankelijk vervoer en routevervoer gebaseerd op vervoer met niet-zero emissie rolstoelbussen. De uitsluiting van deze voertuigen heeft naar verwachting een kostendrukkend effect op het (toekomstige) tarief doordat het risico en de onzekerheid hieromtrent bij de vervoerder wordt beperkt. Gedurende de contractperiode met alle vervoerders is de ambitie om uiterlijk 1 augustus 2028 te komen tot een volledig emissieloos vraagafhankelijk en routevervoer binnen Avan.

De infasering van zero emissie rolstoelbussen is onderdeel van de herzieningsclausule die is opgenomen in de huidige contracten. Naar verwachting heeft infasering van zero emissie rolstoelbussen op termijn nog steeds een kosten stijgend effect. Binnen de begroting vraagafhankelijk vervoer is vanaf medio 2026 (perceel Oost) of medio 2028 (percelen West en Noord) rekening gehouden met +5% meerkosten voor deze infasering. Voor het routevervoer worden op dit moment geen dergelijke meerkosten verwacht. In onderstaande tabel staan alle uitgangspunten opgesomd.

Vraagafhankelijk vervoer	Percelen	Meerkosten ZE (regulier)	Meerkosten ZE (rolstoelbus)
Contracten per 1-8-2020	Noord, West	0% (vanaf 2026)	5% (vanaf 2028)
Contracten per 1-8-2024	Oost	In tarief verwerkt	5% (vanaf 2026)
Contracten per 1-8-2026	Zuid	In tarief verwerkt	In tarief verwerkt
Totaal 4			
Routevervoer	**Percelen**	**Meerkosten ZE (regulier)**	**Meerkosten ZE (rolstoelbus)**
Contracten per 1-8-2020	A, B, C, E, F, G	15% (vanaf 2026)	0% (vanaf 2028)
Contracten per 1-8-2024	D, J, K, L	In tarief verwerkt	0% (vanaf 2027)
Totaal 10			

Clausule afwijkend vervoersvolume overeenkomsten vervoerders
Door invoering van beheersmaatregelen bestaat tijdens de contractperiode de mogelijkheid dat vervoervolumes schommelen. Binnen alle huidige contracten routevervoer zijn afspraken gemaakt voor het geval dat vervoervolumes structureel en substantieel toe- of afnemen en dit leidt tot een onredelijke financiële situatie voor vervoerder of opdrachtgever. Beide partijen treden in dit geval tijdig in overleg. Binnen alle huidige contracten vraagafhankelijk vervoer is een fluctuerende vergoeding op basis van een kilometerstaffel overeengekomen. Bij deze vervoerssoort bestaat dit risico dan ook niet.

In het geval sprake is van een substantiële toe- of afname van het vervoersvolume zullen de financiële gevolgen naar alle waarschijnlijkheid passend zijn binnen de begroting van de BVO DRAN, rekening houdend met de algemene uitgangspunten uit de Kaderbrief 2027.

Brandstofprijzen
Door ontwikkelingen op wereldniveau nemen de kosten van diesel, vanaf maart 2026, enorm toe. De mogelijke kosteneffecten voor 2026 en verder zijn momenteel niet in te schatten, maar zal zeker een opdrukkend effect hebben op de kostenontwikkeling binnen het doelgroepenvervoer. De ontwikkelingen worden gemonitord door de vervoersorganisatie. De hieruit volgende bevindingen worden zowel ambtelijk als bestuurlijk gedeeld waarna afspraken kunnen worden gemaakt over financiële consequenties.

Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en risico's
De inrichting van het vervoer is gebaseerd op een ‘open einde’ systematiek. Dit betekent dat de kosten oplopen wanneer een deelnemer meer of aangepast gebruik inbrengt of dat er in een periode meer ritten hebben plaatsgevonden dan begroot. Dit brengt een financieel risico met zich mee voor betreffende deelnemende gemeente. Door periodiek inzicht te geven in het volume van het aantal ritten en de bijbehorende kosten worden de gevolgen van verwachte toenames van ritten en/of kosten door de BVO DRAN gecommuniceerd met de gemeenten.

De gemeenten streven naar het versterken van de eigen kracht van de reiziger en een toename van het gebruik van algemene voorzieningen in combinatie met een afname van het doelgroepenvervoer. Bijvoorbeeld het gebruik van openbaar vervoer en vrijwilligers. Daarnaast sturen vervoerders bij het plannen op efficiency. Bijvoorbeeld het afstemmen van verschillende vervoersvormen en slim koppelen van deze vervoersstromen binnen de planning.

Financiële kengetallen
Doordat de BVO DRAN niet over eigen vermogen, vaste activa en vaste passiva beschikt, kan er geen netto schuldquote en solvabiliteitsratio worden bepaald. Door de ‘open einde’ systematiek is de structurele exploitatieruimte gewaarborgd.

2.3.2. Financiering

Het financieringsvraagstuk van de BVO DRAN is van een beperkte omvang. Dit heeft vooral te maken met het feit dat er gewerkt wordt met bevoorschotting op basis van de meest recent vastgestelde begroting, de ‘open einde’ systematiek en daardoor de mogelijkheid van het algemeen bestuur om tussentijds extra middelen beschikbaar te stellen door een begrotingswijziging vast te stellen. De financieringsrisico's zullen om die reden slechts beperkt zijn.

Renterisicobeheer
Algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:
- Geen overschrijding van de renterisiconorm conform de Wet Fido.
- Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning.
- De rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.

EMU saldo
Om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden, zijn in Europees verband afspraken gemaakt over het toegestane maximale tekort van het EMU-saldo op nationaal niveau. De Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) is de Nederlandse uitwerking van deze afspraken. Omdat het EMU-saldo van alle decentrale overheden deel uitmaakt van het EMU-saldo op nationaal niveau, is het daarmee ook relevant voor de decentrale overheden om het eigen EMU-saldo te volgen. Voor een bedrijfsvoeringsorganisatie is echter geen referentiewaarde vastgesteld waardoor het berekenen van het EMU-saldo geen toegevoegde waarde heeft.

Geprognosticeerde balans

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	0	0	0	0	0
Vlottende activa					
Vorderingen met een looptijd < 1 jaar	11.250	12.250	13.250	14.250	15.250
Liquide middelen	250	250	250	250	250
Overlopende activa	500	500	500	500	500
Totaal vlottende activa	12.000	13.000	14.000	15.000	16.000
Totaal activa	12.000	13.000	14.000	15.000	16.000
PASSIVA					
Vaste passiva					
Eigen vermogen	0	0	0	0	0
Voorzieningen	0	0	0	0	0
Schulden met een looptijd > 1 jaar	0	0	0	0	0
Totaal vaste passiva	0	0	0	0	0
Vlottende passiva					
Schulden met een looptijd < 1 jaar	250	250	250	250	250
Nog te betalen bedragen	3.250	3.500	3.750	4.000	4.250
Vooruitgefactureerde bijdrage gemeenten	7.750	8.500	9.250	10.000	10.750
Overige schulden	750	750	750	750	750
Totaal vlottende passiva	12.000	13.000	14.000	15.000	16.000
Totaal passiva	12.000	13.000	14.000	15.000	16.000
Saldo	0	0	0	0	0

Kasgeldlimiet

De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. Met het kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt voor gemeenschappelijke regelingen in 2025 8,2% van het begrotingstotaal. De huidige stand van de netto-vlottende schuld geeft geen aanleiding om op de korte termijn maatregelen voor te stellen.

(bedragen x € 1.000,-)	Begroot	Werkelijk	Verschil	Analyse
Toegestane kasgeldlimiet				
Begrote lasten	€ 24.762	€ 23.083	€ -1.679	€ -
Percentage conform wet Fido, uitvoeringsregeling	8,2%	8,2%	8,2%	
Toegestane kasgeldlimiet	€ 2.030	€ 1.893	€ -138	€ -
Berekening netto vlottende schuld				
Vlottende schuld	€ 12.000	€ 10.316	€ -1.684	€ -
-/- Vlottende middelen	€ 12.000	€ 10.316	€ -1.684	€ -
Netto vlottende schuld	€ -	€ 0	€ -	€ -
Ruimte kasgeldlimiet				
Toegestane kasgeldlimiet	€ 2.030	€ 1.893	€ -138	€ -
-/- Netto vlottende schuld	€ -	€ 0	€ 0	€ -
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	€ 2.030	€ 1.893	€ -138	€ -

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijd van de kapitaalmarktleningen (looptijd > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moeten worden aangepast. Het Rijk heeft de maximale omvang van leningen met een renteaanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Op dit moment zijn er geen langlopende schulden, zodat er geen aanleiding is om op korte termijn maatregelen voor te stellen.

Schatkistbankieren

Naast gemeenten, provincies en waterschappen zijn ook rechtspersonen (openbare lichamen) die zijn ingesteld op basis van de wet Gemeenschappelijke regelingen (Wgr) verplicht tot deelname aan schatkistbankieren. Voor decentrale overheden betekent schatkistbankieren dat zij al hun overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Om te bepalen wat overtollige middelen zijn, wordt een drempelbedrag gehanteerd. Het drempelbedrag is in 2025 gelijk aan 2,0% van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1.000.000 bedraagt.

In 2025 resulteert dit voor de BVO DRAN tot een drempelbedrag van € 1.000.000 door een begrotingstotaal in de gewijzigde begroting 2025 van € 25.994.065. Gedurende 2025 heeft vanaf € 250.000 afroming van overtollige middelen plaatsgevonden naar de schatkist bij het ministerie van Financiën. Hierdoor wordt het drempelbedrag niet overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1.000			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	250	250	250	250
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	750	750	750	750
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	25.994			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	25.994			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1.000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	22.502	22.751	23.001	23.001
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	250	250	250	250

Relatiebeheer

Het betalingsverkeer is belegd bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

2.3.3. Bedrijfsvoering

Waar staat de BVO DRAN voor?

De BVO DRAN is ingesteld voor de gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers met betrekking tot het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken doelgroepenvervoer. Hierbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheden van reizigers en hun sociale netwerk en wordt erop toegezien dat het aanvullend vervoer ook in het buitengebied en de kleine kernen voldoende gewaarborgd is. Tenslotte wordt een optimale aansluiting van het vervoer op het openbaar vervoer netwerk voorzien.

Doelen en taken

De BVO DRAN heeft tot doel de gezamenlijke sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer voor de deelnemers. De sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer worden daardoor overgedragen aan de BVO DRAN.

Vervoersmodel
In de huidige contracten wordt voor het vraagafhankelijk vervoer gewerkt volgens een callcentermodel. Hierbij is de ritaanname belegd bij een callcenter en wordt de feitelijke planning en uitvoering verzorgd door de vervoerders. Binnen het routevervoer zijn de callcentertaken ook belegd bij de vervoerder zelf.

De periodieke vergoeding aan vervoerders vraagafhankelijk vervoer is gebaseerd op het aantal beladen kilometers verhoogd met een starttarief per rit. Voor het routevervoer is de vergoeding gebaseerd op het aantal beladen uren verhoogd met een starttarief. De vergoeding aan het callcenter is gebaseerd op het aantal declarabele ritten binnen het vraagafhankelijk vervoer.

Dienstverleningsovereenkomsten
Voor 2025 zijn met de Connectie en de gemeente Arnhem dienstverleningsovereenkomsten (DVO) afgesloten. De Connectie levert ingerichte werkplekken, diverse (financiële) applicaties en functioneel beheer, een volledig financieel administratieve verwerking (inclusief salarisadministratie) en archivering. Als bijlage bij de DVO met de Connectie is ook een verwerkersovereenkomst opgenomen. De DVO met de gemeente Arnhem betreft afspraken over inzet van specialistische expertise.

Rapporteren
Aan de deelnemende gemeenten wordt gerapporteerd over de geleverde prestaties. De (financiële) voortgangsrapportages worden minimaal halfjaarlijks ten behoeve van het Algemeen Bestuur opgesteld.

Vennootschapsbelasting
Het kabinet heeft eind 2014 wetgeving vastgesteld, die erop is gericht dat overheidsbedrijven, die economische activiteiten uitoefenen, op dezelfde wijze als private bedrijven aan vennootschapsbelasting (Vpb) zullen worden onderworpen. Deze wetswijziging is per 1 januari 2016 in werking getreden. Aangezien de BVO DRAN geen winstoogmerk heeft en in de GR is bepaald dat positieve rekeningresultaten aan de deelnemers worden terugbetaald, hoeft de BVO DRAN geen rekening te houden met Vpb.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	Eenheid	Waarde
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	0,01
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	0,01
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	1,23
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen	3,90%
Overhead	Kosten overhead als % van de totale lasten	4,33%

Fraude
Bij de BVO DRAN zijn geen gevallen van fraude of vermoedens daaromtrent bekend.

Duurzaamheid
Maatschappelijke ontwikkelingen zijn mede kaderstellend voor de uitvoering van het vervoer, waarbij binnen de huidige contracten met vervoerders en zeker ook de komende jaren onder meer de focus ligt op verduurzaming. In toenemende mate worden daartoe voertuigen ingezet waarbij sprake is van volledig elektrische aandrijving.

Voor 2025 zijn met vervoerders afspraken gemaakt dat bij 100% van de gereden kilometers sprake dient te zijn van duurzame aandrijfstoffen. Duurzaam gereden kilometers is vervoer waarbij de aandrijfstof bestaat uit biodiesel (HVO 100), biogas of elektriciteit/waterstof. Bovendien dient voor een bepaald deel sprake te zijn van vervoer met zero emissie aandrijfstoffen (elektriciteit/waterstof). De zero emissie ambitie in 2025 is voor het vraagafhankelijk vervoer tenminste 50% en het routevervoer tenminste 25%.

De ambitie is dat uiterlijk in 2028 sprake is van volledig zero emissie gereden doelgroepenvervoer binnen de Avan gemeenten. In de programma's vraagafhankelijk vervoer en routevervoer worden de behaalde resultaten in het kader van duurzaamheid uit 2025 toegelicht.

Wet open overheid
Per 1 november 2024 geldt voor de BVO DRAN de verplichting om te voldoen aan de eisen van de "eerste tranche" uit de Wet open overheid (Woo) voor bestuursorganen. De BVO DRAN heeft vanaf die datum de gewenste informatie actief openbaar beschikbaar gemaakt in de Woo-index.

Rechtmatigheid
Vanaf 2023 is een wetswijziging in werking getreden waarbij het algemeen bestuur van de BVO DRAN verantwoordelijk is geworden voor het afgeven van verantwoording over de (financiële) rechtmatigheid. Voorheen gaf de controlerend accountant een verklaring af inzake de rechtmatigheid. De accountant controleert jaarlijks de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording door het algemeen bestuur en geeft geen separaat accountantsoordeel over de rechtmatigheid meer af.

Er zijn in 2025 geen onrechtmatigheden geweest die de rapportagegrens van € 230.000 hebben overschreden. De rapportagegrens is bepaald op 50% van de verantwoordingsgrens. De verantwoordingsgrens bedraagt 2% van de totale lasten in de jaarrekening, exclusief toevoegingen aan de reserves (€ 23.083.092). In het controleprotocol voor de accountantscontrole BVO DRAN is vastgelegd hoe de rapportagegrens jaarlijks bepaald dient te worden.

3. Jaarrekening

3.1. Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten	Gewijzigde begroting 2025	Realisatie 2025	Realisatie 2024
Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO)			
Lasten	1.157.500	1.000.462	949.142
Baten	1.157.500	1.000.462	949.142
Saldo van baten en lasten	0	0	0

Toelichting

In 2025 zijn de bestedingen binnen de begroting gerealiseerd. In paragraaf 3.2 wordt verdere toelichting gegeven.

3.2. Specificatie BVO

Overzicht Overhead	Gewijzigde begroting 2025	Realisatie 2025	Resultaat 2025
Lasten			
Structureel			
Personeelskosten	840.000	769.734	70.266
Ondersteunende taken	70.000	56.713	13.287
Huisvesting	30.000	27.265	2.735
Accountant en fiscaal advies	22.500	20.664	1.836
VDVN	25.000	25.000	-
Kantoorkosten, ICT	62.500	48.916	13.584
Consumenten, klachten	67.500	52.170	15.330
Onvoorzien	-10.000	-	-10.000
Subtotaal	**1.107.500**	**1.000.462**	**107.038**
Incidenteel			
Systeemontwikkeling	50.000	-	50.000
Subtotaal	**50.000**	**-**	**50.000**
TOTAAL	1.157.500	1.000.462	157.038

Toelichting

In 2025 is ongeveer 10% (€ 107.038) van het beschikbare budget voor de structurele overheadkosten niet besteed door de vervoersorganisatie. De onderschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt in de post “Personeelskosten”. Dit komt doordat medewerkers van de vervoersorganisatie voor minder uren en/of in een lagere salarisschaal zijn aangesteld dan in de formatie voorzien.

Het begrote bedrag van € 50.000 voor incidentele uitgaven betrof mogelijke kosten voor de overname van de boekingsapp. Hier zou sprake van kunnen zijn op het moment dat er geen contractverlenging met het huidige callcenter overeen gekomen zou worden. Contractverlenging heeft in 2025 alsnog plaatsgevonden.

3.3. Balans

Balans per 31-12-2025

ACTIVA		31-12-2025	31-12-2024
Vaste activa		0	0
Totaal vaste activa		0	0
Vlottende activa			
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar			
Vorderingen op openbare lichamen	(1)	2.584.960	4.162.454
Uitzettingen in 's Rijks schatkist		7.303.103	5.394.913
Overige vorderingen		3.532	89.755
		9.891.595	9.647.121
Liquide middelen			
Banksaldi		250.783	250.937
Overlopende activa			
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	(2)	173.816	222.564
Totaal vlottende activa		10.316.194	10.120.622
TOTAAL GENERAAL		10.316.194	10.120.622

PASSIVA		31-12-2025	31-12-2024
Vaste passiva		0	0
Totaal vaste passiva		0	0
Vlottende passiva			
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar			
Overige schulden	(3)	407.853	214.712
Overlopende passiva			
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	(4)	1.913.177	1.552.852
Van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	(5)	6.447.890	6.361.986
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	(6)	1.547.274	1.991.071
		9.908.341	9.905.909
Totaal vlottende passiva		10.316.194	10.120.622
TOTAAL GENERAAL		10.316.194	10.120.622

3.3.1. Toelichting balansposten

Vorderingen op openbare lichamen	(1)	2.584.960
Berg en Dal Q1-2026		336.069
Doesburg Q1-2026		169.239
Duiven Q1-2026		172.703
Heumen Q1-2026		121.937
Montferland Q1-2026		196.327
Mook en Middelaar Q1-2026		30.045
Nijmegen Q1-2026		1.011.795
Overbetuwe Q1-2026		159.428
Renkum Q1-2026		253.972
Rozendaal Q1-2026		15.580
Westervoort Q1-2026		117.865
		2.584.960

Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	(2)	173.816
Nog te ontvangen bedragen		
Vervoerskosten	(a)	113.096
Overige kosten	(b)	58.168
Overige bedragen		
Vooruitbetaalde bedragen		2.552
		173.816

Nog te ontvangen vervoerskosten	(a)	113.096
Malus Q4-2025		105.812
Nog te ontvangen creditnota's		682
Nog te factureren vervoerskosten		6.602
		113.096

Overige kosten	(b)	58.168
Rente schatkistbankieren Q4-2025		27.121
Callcenter Q4-2025		25.148
Overige kosten		5.899
		58.168

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	(3)	407.853
Crediteuren		407.853
		407.853

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	(4)	1.913.177
Nog te betalen bedragen		
Vervoerskosten	(c)	1.709.185
Bonus 2025		105.246
Overige kosten	(d)	24.951
Overige bedragen		
Omzetbelasting Q4-2025		29.697
Loonbelasting december 2025		44.098
		1.913.177

Nog te betalen vervoerskosten	(c)	1.709.185
Vervoer december 2025		1.693.032
Correctie malus Q1 en Q2-2025		3.444
Vervoerskosten Q4-2025		12.709
		1.709.185

Nog te betalen overige kosten	(d)	24.951
BVO lasten 2025		14.425
Pensioenpremie december 2025		9.778
Overige kosten		748
		24.951

Van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	(5)	6.447.890
Vooruitgefactureerde bijdrage gemeenten		6.447.890
		6.447.890

De deelnemende gemeenten hebben op 16 december 2025 voorschotfacturen voor het eerste kwartaal van 2026 ontvangen.

Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	(6)	1.547.274
Nog te betalen bedragen		
Bijdrage gemeenten 2025	(e)	1.547.274
		1.547.274

Bijdrage gemeenten 2025	(e)	1.547.274
Arnhem		219.383
Berg en Dal		84.378
Beuningen		78.534
Doesburg		55.227
Druten		81.859
Duiven		10.867
Heumen		51.936
Lingewaard		211.348
Montferland		31.291
Mook en Middelaar		23.071
Nijmegen		85.313
Overbetuwe		306.614
Renkum		72.325
Rheden		54.041
Rozendaal		2.376
Westervoort		6.031
Wijchen		109.590
Zevenaar		63.090
		1.547.274

Aan alle deelnemende gemeenten moet een bedrag terug worden betaald.

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Wettelijke vakantie-uren

Het saldo van de openstaande verlofuren per 31 december 2025 die kunnen leiden tot uitbetaling is 135 uur. Rekening houdend met het bruto uurloon plus werkgeverslasten betreft het een maximaal bedrag van € 5.502.

3.3.2. Grondslagen jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften uit de BBV. Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde onder aftrek van een mogelijke voorziening wegens oninbaarheid. Liquide middelen, overlopende activa en schulden en kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Rechtmatigheid

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening, het controleprotocol voor de accountantscontrole en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  a. Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 5 maart 2026 door het algemeen bestuur is vastgesteld

b. Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van baten in beginsel onrechtmatig zijn, waarbij in het controleprotocol voor de accountantscontrole een aantal scenario's zijn beschreven wanneer deze overschrijdingen of onderschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het algemeen bestuur zijn gemeld.

c. Ten aanzien van het M&O criterium worden worden door de bedrijfsvoeringsorganisatie maandelijkse controles uitgevoerd om verkregen rapportages en overige gegevens te toetsen aan bestekseisen en bepalingen uit afgesloten overeenkomst(en).

- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025 alsmede onze eigen financiële verordening en het controleprotocol voor de accountantscontrole. Dit betekent dat:
  a. Een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten in de jaarrekening, exclusief toevoegingen aan de reserves, (€ 460.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen.
  b. Een rapporteringstolerantie van 5% van de goedkeuringstolerantie (€ 23.000) is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in het verslag van bevindingen worden opgenomen.

3.4. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geweest die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum dan wel gebeurtenissen die van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening.

3.5. Wet Normering Topinkomens

Per 1 januari 2013 legt de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) beperkingen op aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke sector en de semipublieke sector.

WNT-verantwoording 2025 BVO DRAN

De WNT is van toepassing op de Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (BVO DRAN). Het voor de BVO DRAN toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000 en betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

3.5.1. Bezoldiging topfunctionarissen

a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	M. van den Beucken	E. Boonen	M. van den Beucken
Functiegegevens	Directeur	Directeur	Adviseur[1]
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 t/m 31/10	01/11 t/m 31/12	01/11 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000	1,000	1,000
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 90.065	€ 21.923	€ 31.721
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.253	€ 1.923	€ 3.251
Subtotaal	*€ 106.318*	*€ 23.846*	*€ 34.972*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 204.888	€ 41.112	€ 41.112
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 106.318	€ 23.846	€ 34.972
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t N.v.t.	N.v.t N.v.t.	N.v.t N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2024	
	M. van den Beucken
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 119.143
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.551
Subtotaal	*€ 137.694*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000
Bezoldiging	€ 137.694

[1] Functionaris wordt aangemerkt als topfunctionaris tot uiterlijk 31-10-2029 in verband met eerdere functie als directeur.

b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing voor de BVO DRAN in 2025.

c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing voor de BVO DRAN in 2025.

d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Gegevens 2025			
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE	VAN	TOT EN MET
R. Engels	Voorzitter	01-01-2025	01-10-2025
M. Overduin	Voorzitter	02-10-2025	31-12-2025
M. van der Wel	Lid	01-01-2025	26-02-2025
E. van Esch	Lid	27-02-2025	31-12-2025
M. Barber	Lid	01-01-2025	31-12-2025
F. Houben	Lid	01-01-2025	31-12-2025
B. Elbers	Lid	01-01-2025	31-12-2025
G. de Wildt	Lid	01-01-2025	01-10-2025
N. Huntink	Lid	02-10-2025	31-12-2025
M. Overduin	Lid	01-01-2025	01-10-2025
W. Wink	Lid	02-10-2025	31-12-2025
A. Slob	Lid	01-01-2025	31-12-2025
Mevrouw J. Derksen	Lid	01-01-2025	31-12-2025
F. Dillerop	Lid	01-01-2025	31-12-2025
C. Daemen	Lid	01-01-2025	31-12-2025
K. Grimm	Lid	01-01-2025	31-12-2025
E. Vink	Lid	01-01-2025	31-12-2025
R. ter Hoeven	Lid	01-01-2025	31-12-2025
T. van der Pas	Lid	01-01-2025	31-12-2025
De heer J. Derksen	Lid	01-01-2025	31-12-2025
M. Derks	Lid	01-01-2025	16-04-2025
A. van Dam	Lid	17-04-2025	31-12-2025
S. Bijl	Lid	01-01-2025	31-12-2025

e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100

Niet van toepassing voor de BVO DRAN in 2025.

f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing voor de BVO DRAN in 2025.

g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing voor de BVO DRAN in 2025.

3.5.2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt hebben in 2025 niet plaatsgevonden.

3.5.3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.6. Rechtmatigheidsverantwoording 2025

Verantwoordelijkheid algemeen bestuur
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheids-criteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het algemeen bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met de door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting, verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 5 maart 2026 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 460.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding
Het algemeen bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 0 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 460.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het algemeen bestuur overigens een bedrag van € 0 acceptabel op basis van de door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het algemeen bestuur ook beschreven welke actie zij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Bijlagen

Bijlage 1: Totaaloverzicht vervoerskosten

> alle bedragen zijn excl. Btw, m.u.v. reizigersbijdragen (incl. Btw)

Totale kosten vervoer	Vraagafhankelijk vervoer			
	Vervoer (bruto)	Bonus/ malus	Reizigers- bijdragen (incl. Btw)	Vervoer (netto)
	A	B	C	A t/m C = D
Arnhem	2.701.323	-97.094	-315.698	2.288.532
Berg en Dal	398.179	-11.897	-56.068	330.214
Beuningen	168.219	-5.212	-25.385	137.622
Doesburg	79.397	-1.299	-10.164	67.934
Druten	367.728	-10.842	-51.997	304.888
Duiven	168.245	-2.254	-18.611	147.380
Heumen	148.240	-4.248	-21.791	122.201
Lingewaard	625.346	-36.596	-82.076	506.674
Montferland	555.078	-7.420	-70.081	477.577
Mook en Middelaar	88.883	-2.548	-14.741	71.594
Nijmegen	1.654.470	-53.044	-241.155	1.360.271
Overbetuwe	453.445	-26.516	-54.223	372.706
Renkum	607.172	-9.874	-67.659	529.639
Rheden	791.470	-12.825	-90.898	687.746
Rozendaal	1.366	-22	-172	1.172
Westervoort	87.723	-1.176	-10.786	75.761
Wijchen	332.842	-10.018	-49.854	272.970
Zevenaar	460.310	-6.174	-54.626	399.510
TOTAAL	**9.689.435**	**-299.059**	**-1.235.984**	**8.154.392**

Totale kosten vervoer	Routevervoer			Totaal
	Vervoer (bruto)	Bonus/ malus	Vervoer (netto)	Vervoer (netto)
	E	F	E t/m F = G	D + G
Arnhem	2.719.203	21.373	2.740.576	5.029.108
Berg en Dal	636.884	3.846	640.730	970.944
Beuningen	341.339	3.596	344.935	482.557
Doesburg	413.166	2.954	416.121	484.055
Druten	320.989	3.181	324.169	629.058
Duiven	366.718	-1.936	364.782	512.162
Heumen	205.409	1.659	207.068	329.269
Lingewaard	1.063.161	9.321	1.072.482	1.579.156
Montferland	52.826	169	52.995	530.571
Mook en Middelaar	96.934	-178	96.756	168.351
Nijmegen	1.556.028	11.221	1.567.249	2.927.519
Overbetuwe	1.376.883	12.108	1.388.990	1.761.697
Renkum	147.461	1.205	148.666	678.305
Rheden	1.014.343	7.882	1.022.225	1.709.971
Rozendaal	36.746	291	37.037	38.209
Westervoort	286.249	-1.880	284.369	360.130
Wijchen	622.109	4.662	626.771	899.741
Zevenaar	893.193	-1.125	892.068	1.291.579
TOTAAL	**12.149.642**	**78.348**	**12.227.990**	**20.382.382**

Bijlage 2: Totaaloverzicht kosten callcenter

> alle bedragen zijn excl. Btw, m.u.v. reizigersbijdragen (incl. Btw)

Totale kosten callcenter	Gewijzigde begroting	Callcenter	Bonus/ malus	Totaal	Resultaat
Arnhem	149.173	144.603	-3.291	141.312	7.861
Berg en Dal	28.771	28.462	-645	27.816	955
Beuningen	15.877	14.629	-322	14.307	1.570
Doesburg	7.398	7.296	-168	7.128	270
Druten	23.318	21.913	-503	21.410	1.908
Duiven	9.775	11.710	-280	11.431	-1.656
Heumen	15.331	12.860	-302	12.558	2.773
Lingewaard	35.492	31.809	-728	31.081	4.411
Montferland	32.473	31.619	-726	30.893	1.580
Mook en Middelaar	8.649	8.279	-189	8.089	560
Nijmegen	121.262	125.158	-2.843	122.315	-1.053
Overbetuwe	26.534	23.366	-535	22.831	3.703
Renkum	36.472	34.066	-781	33.285	3.187
Rheden	42.697	42.857	-990	41.867	830
Rozendaal	6.213	6.192	-142	6.050	163
Westervoort	8.235	8.147	-187	7.960	275
Wijchen	22.881	23.014	-516	22.498	383
Zevenaar	29.631	27.127	-622	26.505	3.126
TOTAAL	**620.182**	**603.107**	**-13.771**	**589.336**	**30.846**

Bijlage 3: Afrekening 2025 deelnemers

> alle bedragen zijn excl. Btw, m.u.v. reizigersbijdragen (incl. Btw)

Afrekening 2025

	Vervoer			BVO		
	Voorschot	Realisatie	Resultaat	Voorschot	Realisatie	Resultaat
Gemeenten						
Arnhem	5.181.569	5.002.655	178.914	223.331	190.723	32.608
Berg en Dal	1.041.664	965.140	76.524	52.159	45.259	6.900
Beuningen	550.598	478.832	71.766	40.827	35.629	5.198
Doesburg	533.791	480.990	52.801	20.564	18.408	2.156
Druten	700.388	624.248	76.140	31.587	27.776	3.811
Duiven	517.748	510.062	7.686	38.427	33.590	4.837
Heumen	372.279	326.390	45.889	28.019	24.745	3.274
Lingewaard	1.762.942	1.565.208	197.734	67.495	58.291	9.204
Montferland	549.795	527.257	22.538	53.971	46.799	7.172
Mook en Middelaar	187.854	166.928	20.926	16.773	15.187	1.586
Nijmegen	2.965.800	2.915.817	49.983	248.478	212.095	36.383
Overbetuwe	2.038.083	1.744.688	293.395	69.574	60.058	9.516
Renkum	735.773	672.747	63.026	46.908	40.796	6.112
Rheden	1.746.013	1.701.293	44.720	62.762	54.270	8.492
Rozendaal	40.200	37.988	2.212	6.214	6.214	0
Westervoort	361.206	358.398	2.808	25.838	22.890	2.948
Wijchen	995.037	893.911	101.126	60.023	51.941	8.082
Zevenaar	1.335.960	1.284.757	51.203	64.550	55.789	8.761
TOTAAL	21.616.700	20.257.310	1.359.390	1.157.500	1.000.462	157.038

	Callcenter			Totaal		
	Voorschot	Realisatie	Resultaat	Voorschot	Realisatie	Resultaat
Gemeenten						
Arnhem	149.173	141.312	7.861	5.554.073	5.334.690	219.383
Berg en Dal	28.771	27.816	955	1.122.594	1.038.216	84.378
Beuningen	15.877	14.307	1.570	607.302	528.768	78.534
Doesburg	7.398	7.128	270	561.753	506.526	55.227
Druten	23.318	21.410	1.908	755.293	673.434	81.859
Duiven	9.775	11.431	-1.656	565.950	555.083	10.867
Heumen	15.331	12.558	2.773	415.629	363.693	51.936
Lingewaard	35.492	31.081	4.411	1.865.929	1.654.581	211.348
Montferland	32.473	30.893	1.580	636.239	604.948	31.291
Mook en Middelaar	8.649	8.089	560	213.276	190.205	23.071
Nijmegen	121.262	122.315	-1.053	3.335.540	3.250.227	85.313
Overbetuwe	26.534	22.831	3.703	2.134.191	1.827.577	306.614
Renkum	36.472	33.285	3.187	819.153	746.828	72.325
Rheden	42.697	41.867	830	1.851.472	1.797.431	54.041
Rozendaal	6.213	6.050	163	52.627	50.251	2.376
Westervoort	8.235	7.960	275	395.279	389.248	6.031
Wijchen	22.881	22.498	383	1.077.941	968.351	109.590
Zevenaar	29.631	26.505	3.126	1.430.141	1.367.051	63.090
TOTAAL	620.182	589.336	30.846	23.394.382	21.847.108	1.547.274

Bijlage 4: Overzicht baten en lasten per taakveld

> alle bedragen zijn excl. Btw, m.u.v. reizigersbijdragen (incl. Btw)

Overzicht lasten en baten per taakveld			Gewijzigde begroting 2025	Realisatie 2025
Programmaplan	Taakveld			
P1 Vraagafhankelijk vervoer	Taakveld 6.60 - Vervoersdiensten (Wmo)	Lasten	9.948.606	9.341.641
		Baten	9.948.606	9.817.185
	Taakveld 6.60 - Vervoersvoorzieningen (Wmo)	Lasten	620.182	589.336
		Baten	620.182	620.182
	Totaal	Lasten	10.568.788	9.930.976
		Baten	10.568.788	10.437.367
		Saldo	-	506.391
P2 Routegebonden vervoer	Taakveld 4.3 - Leerlingenvervoer	Lasten	10.601.234	9.889.670
		Baten	10.601.234	10.601.234
	Taakveld 6.713 - Dagbesteding (Wmo)	Lasten	1.056.562	1.004.657
		Baten	1.056.562	1.056.562
	Taakveld 6.752 - Jeugdhulp ambulant regio	Lasten	1.377.703	1.257.327
		Baten	1.377.703	1.377.703
	Totaal	Lasten	13.035.499	12.151.654
		Baten	13.035.499	13.035.499
		Saldo	-	883.845
Overzichten Overhead	Taakveld 0.4 - Overhead bedrijfsvoeringsorganisatie	Lasten	1.157.500	1.000.462
		Baten	1.157.500	1.157.500
		Saldo	-	157.038
		Saldo	-	157.038
Saldo van baten en lasten			-	**1.547.274**

Bijlage 5: Overzicht baten en lasten BVO DRAN

> alle bedragen zijn excl. Btw, m.u.v. reizigersbijdragen (incl. Btw)

Overzicht baten en lasten BVO DRAN 2025

Gemeenten		Gewijzigde begroting 2025	Realisatie 2025	Resultaat 2025
Vraagafhankelijk vervoer (bruto)		9.948.606	9.689.435	259.171
Vraagafhankelijk vervoer (bonus/malus)		0	-299.059	299.059
Reizigersbijdragen (incl. Btw)		-1.367.405	-1.235.984	-131.421
Vraagafhankelijk vervoer (netto)		8.581.201	8.154.392	426.809
Overige kosten vraagafhankelijk vervoer		0	-48.735	48.735
	Subtotaal	8.581.201	8.105.656	475.545
Routevervoer (bruto)		13.035.499	12.149.642	885.857
Routevervoer (bonus/malus)		0	78.348	-78.348
Routevervoer (netto)		13.035.499	12.227.990	807.509
Overige kosten routevervoer		0	-76.337	76.337
	Subtotaal	13.035.499	12.151.654	883.845
Totaal vervoerskosten		21.616.700	20.257.310	1.359.390
Overhead (vervoersorganisatie)		1.157.500	1.000.462	157.038
Callcenter vraagafhankelijk vervoer		620.182	603.107	17.075
Callcenter (bonus/malus)		0	-13.771	13.771
		620.182	589.336	30.846
TOTAAL		**23.394.382**	**21.847.108**	**1.547.274**

Uw taak als raadslid doet u niet alleen!

Maak kennis met uw accountants

stolwijk kelderman
accountants fiscalisten

Gefeliciteerd!

Geacht raadslid,

Van harte gefeliciteerd met uw rol als volksvertegenwoordiger. De komende vier jaar vertegenwoordigt u de inwoners van uw gemeente. Dat is een belangrijke verantwoordelijkheid. Wij wensen u veel succes en hopen dat u met plezier invulling geeft aan deze mooie en betekenisvolle functie.

In de komende periode neemt u deel aan een inwerkprogramma van de griffie. Dit programma helpt u om goed inzicht te krijgen in uw rol als raadslid: wat er van u wordt verwacht, wat u wilt bereiken en welke middelen u daarbij kunt gebruiken. Eén van die middelen is de accountant, die u ondersteunt bij uw kaderstellende- en controlerende taak. Dit doen wij door de controle van uw jaarrekening (waarin het college verantwoording aflegt over het gevoerde beleid en beheer) en door onze natuurlijke adviesfunctie.

Met dit document maken wij graag kennis met u en lichten wij onze rol als accountant toe. Omdat u binnenkort wordt gevraagd de jaarrekening 2025 vast te stellen, geven wij u een beeld van waar we nu staan in het controleproces en welke aandachtspunten daarbij voor ons belangrijk zijn. Na afronding van de controle ontvangt u een accountantsverslag. Hierin leest u de belangrijkste uitkomsten van de controle van de jaarrekening 2025.

Tot slot wensen wij u, namens het hele controleteam, veel succes en vooral veel plezier bij het vervullen van uw rol als democratisch gekozen vertegenwoordiger.

Met vriendelijke groet,

Renier Gosselink-Wolbrink, Hester de Feiter, Stefan Stolwijk en Sam Damsté

Accountants Kernteam Overheid
Stolwijk Kelderman Accountants & Fiscalisten

Inhoudsopgave

Ons team

De planning- en control cyclus

De jaarstukken

De accountantscontrole

Bijlage - diverse links

Ons team

Wij hebben een kernteam overheid dat met veel expertise voor u klaar staat. Als raadslid heeft u namelijk naast uw volksvertegenwoordigende functie twee belangrijke rollen in uw gemeente, namelijk: een kaderstellende en een controlerende rol. Dit houdt in dat het uw taak is om de het te voeren beleid ‘af te bakenen’ en op het gevoerde beleid toezicht en controle uit te oefenen.

Hier kunnen wij u vanuit onze positie als accountant van natuurlijk advies voorzien. Wij spreken namelijk beleidsmedewerkers, financials, management en uw gemeentebestuur op geplande en ongeplande momenten in het proces van de accountantscontrole. Daarmee zijn wij uitstekend gepositioneerd om u bij te staan met kennis en context. Ons kernteam heeft zeer ruime ervaring met de controles van decentrale overheden en is breed onderlegd in bestuurlijke thema’s die voor u relevant zijn. Wij kunnen dus met u sparren over de instrumenten die u tot uw beschikking heeft om kaders te stellen en hoe u deze kunt invullen.

Daarnaast ondersteunen wij uw gemeenteraad met onze accountantscontrole om te zorgen dat de verantwoording van het college aan de hieraan gestelde eisen voldoet, uw bedrijfsvoering een gedegen fundament heeft en houdt en houden wij scherp in de gaten dat uw gemeente de belangrijkste risico’s beheerst en de belangrijke kansen benut. Verder staat het u vrij om ons aandachtspunten in de controle mee te geven waarover wij verslag aan u uitbrengen.

Reinier Gosselink
E: reiniergosselink@stolwijkkelderman.nl

Hester de Feiter
E: h.d.feiter@stolwijkkelderman.nl

Stefan Stolwijk
E: s.stolwijk@stolwijkkelderman.nl

Sam Damsté
E: samdamste@stolwijkkelderman.nl

De planning en controlcyclus

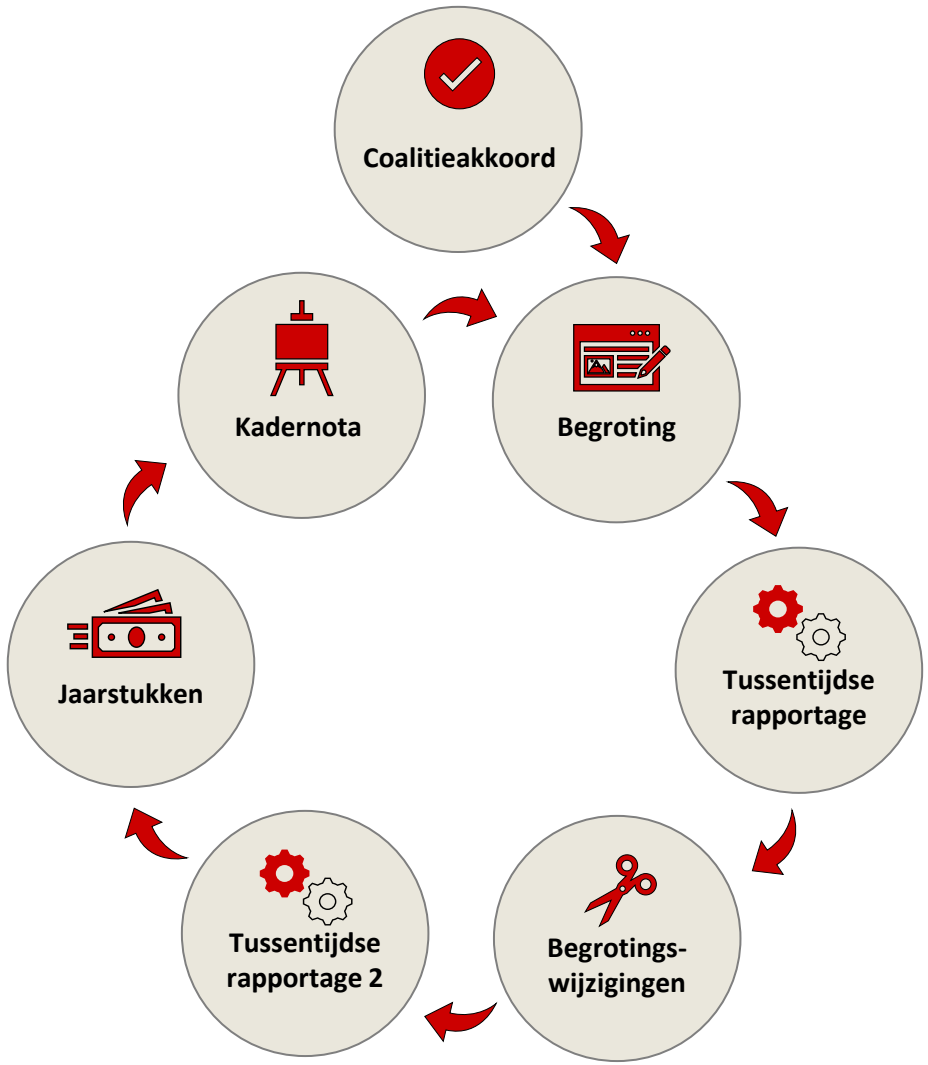
Na de verkiezingen vormt uw gemeenteraad een coalitie met bijbehorend coalitieakkoord. Hierin komen de bestuurlijke ambities voor de komende periode. In het eerste jaar van de nieuwe bestuursperiode is dit het bestuurlijke kader dat als basis voor de begroting dient.

De gemeenteraad bepaalt daarna jaarlijks in de kadernota (ook vaak perspectiefnota genoemd) welke beleidsdoelen belangrijk zijn. Deze doelen worden verder uitgewerkt in de begroting. In de begroting staat hoeveel geld beschikbaar is en waar het college dat geld voor mag gebruiken. Zo geeft u richting aan het beleid.

Het is belangrijk om te controleren of de afgesproken doelen ook worden gehaald binnen de afgesproken financiële grenzen. Het college legt hierover verantwoording af in tussentijdse rapportages en na afloop van het jaar in de jaarstukken (het jaarverslag en de jaarrekening).

Deze rapportages en jaarstukken helpen u bij uw controlerende taak. De jaarstukken sluiten aan op wat eerder in de begroting is afgesproken.

Op dit moment werken de ambtelijke organisatie en de accountant aan de controle van de jaarrekening 2025. Het college biedt u binnenkort de jaarstukken 2025 aan.

De jaarstukken

De jaarstukken bestaan uit twee belangrijke onderdelen:

1. Het jaarverslag, hierin vindt u de inhoudelijke verantwoording terug van de begroting en de verplichte BBV paragrafen.
2. De jaarrekening: hierin vindt u de financiële verantwoording terug van het betreffende begrotingsjaar alsook de verantwoording van het college over de rechtmatigheid van haar handelen.

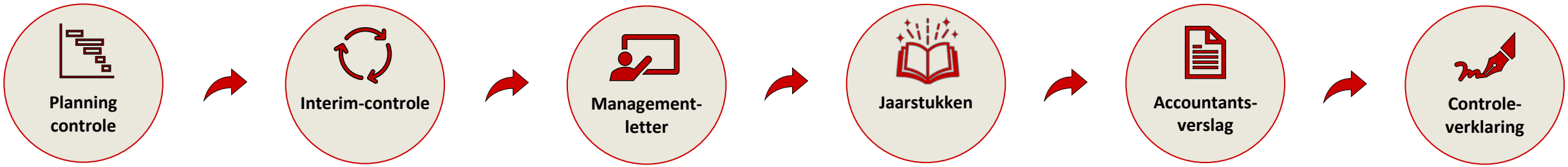

Als uw accountant geven wij een oordeel over de **getrouwheid** van de jaarrekening, waarbij we tevens vaststellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening. Wij stellen daarnaast vast of de verantwoording van het college over de rechtmatigheid (de zogeheten rechtmatigheidsverantwoording) getrouw is. Dit oordeel, en de basis hiervoor, nemen wij op in de controleverklaring.

De accountantscontrole

Als accountant controleren wij of uw jaarrekening een getrouw beeld weergeeft. Dit betekent dat wij een accountantscontrole opzetten en inrichten die erop gericht is om dit oordeel te kunnen geven. Hierbij is een aantal aspecten van belang die wij hieronder voor u kort schetsen:

1. De jaarstukken (maar ook de begroting) moeten voldoen aan de eisen die worden gesteld in het Besluit begroten en verantwoorden provincies en gemeenten. In de volksmond beter bekend als het BBV. Onze controle is er dus op gericht om vast te stellen dat uw jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met deze kaders.
2. De inrichting van de accountantscontrole is mede geregeld in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO). De uitgangspunten die hierin opgenomen staan worden met uw gemeentelijke controleverordening geëffectueerd voor uw gemeente. Hierin wordt bijvoorbeeld bepaald hoe wij de goedkeuringstolerantie voor de controle van uw jaarrekening bepalen.
3. Onze accountantscontrole resulteert bij afronding in controleverklaring. Hierin leest u terug wat ons oordeel is over de getrouwheid van uw jaarrekening en wat hiervoor de basis is geweest. Daarnaast leest u hierin ook andere passages terug die ingaan op onze controleaanpak. Bijvoorbeeld over hoe wij zijn omgegaan met frauderisico's in de controle.
4. Gedurende het controleproces krijgt u ook twee belangrijke rapportages van ons:
    1. De managementletter – gericht aan het college van burgemeester en wethouders over de interim-controle. De focus van dit document ligt men name op de staat en inrichting van de interne beheersing, bedrijfsvoering en eventuele relevante bestuurlijke thema's en actualiteiten.
    2. Het accountantsverslag – gericht aan de gemeenteraad gaat over de uitkomsten en van de controle van de jaarrekening, eventuele bevindingen en terugkoppeling over eventuele aandachtspunten die ons zijn meegegeven,

Bijlage – diverse links

Nederlandse Vereniging voor Raadsleden

De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden kent een eigen website. De vereniging is er om u te ondersteunen in uw taak en bevat handige informatie, actualiteiten en een aanbod van (digitale) seminars.

www.raadsleden.nl

Commissie BBV

In het BBV is opgenomen dat er een commissie is met als taak zorg te dragen voor een eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV. Via het Waterschapsbesluit geldt deze taak van de commissie BBV ook voor de waterschappen.

www.commissiebbv.nl

K80 DE KRACHT VAN KLEIN

K80 - De kracht van klein

VNG

VNG | Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Samen bouwen aan duurzaam succes

Als ondernemer, manager of bestuurder dealt u dagelijks met veranderingen. Dan is het prettig om voor cijfers, financiële processen en fiscale vraagstukken zekerheid in te bouwen. Wij zijn graag die specialist dichtbij, die altijd een extra stap voor u zet en die naast de data altijd de mens ziet.

▼ Zullen we samen bouwen aan uw duurzame succes?

stolwijk kennisnetwerk

Goedemorgen,

Via deze weg informeer ik u over de vernieuwing van onze Gelderse omgevingsvisie. Dinsdag 14 april 2026 hebben we als Gedeputeerde Staten de ontwerp omgevingsvisie vastgesteld. Vanaf komende woensdag 22 april tot en met 2 juni 2026 kan iedereen een reactie geven op het stuk en het bijbehorende Omgevingseffectrapport (OER) door een zienswijze in te dienen.

Bekijk de stukken op onze website
De ontwerp omgevingsvisie Gelderland en het door SWECO opgestelde omgevingseffectrapport (OER) is in te zien via www.gelderland.nl/vernieuwing-omgevingsvisie. Op deze webpagina vindt u ook de toelichting en link om een eventuele zienswijze in te dienen.

Online vragenuur
Staat uw vraag niet bij de veelgestelde vragen? Op dinsdag 12 mei 2026, van 13.00 tot 14.00 uur, organiseren we een online vragenuur. Tijdens dit vragenuur kunt u uw vragen stellen over de ontwerp omgevingsvisie en het bijbehorende omgevingseffectrapport. Deze sessie kan u helpen om een zienswijze in te dienen. Tijdens het vragenuur beantwoorden we de binnengekomen vragen. Daarnaast leggen we uit hoe het proces van een zienswijze gaat. U moet zich van tevoren aanmelden voor het vragenuur.

Hoe gaat het verder?
Na de reactietermijn beoordelen we met veel aandacht alle ingediende zienswijzen. Deze komen in een zogenoemde ‘zienswijzennota’. Iedereen die een zienswijze indient, krijgt via deze zienswijzennota een reactie. Ondertussen brengt ook de Commissie mer een advies uit over het OER. We gebruiken zowel de zienswijzennota als het advies van de Commissie mer om de definitieve omgevingsvisie vast te stellen.

Ik hoop u hiermee voor nu voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Dirk Vreugdenhil
Gedeputeerde ruimtelijke ordening
Provincie Gelderland

provincie Gelderland

Aan: Gemeente Duiven (t.a.v. College van B&W en de Gemeenteraad)
Aan Gemeente Westervoort (t.a.v. College van B&W en de Gemeenteraad)
Cc: Directie Woningcorporatie Vivare
Betreft: Betwisting rechtsgeldigheid Prestatieafspraken 2026
Datum: 18 februari 2026

Geacht College, geachte Raadsleden,

Als lid van Huurdersvereniging Twee Stromenland (HVTS) heb ik kennisgenomen van de ondertekening van de prestatieafspraken voor het jaar 2026, die op 8 december 2025 heeft plaatsgevonden. Naar aanleiding hiervan heb ik onderzoek gedaan naar de legitimiteit van de vertegenwoordiging van de huurders bij deze overeenkomst.
Op basis van een officieel uittreksel uit het Handelsregister van de Kamer van Koophandel (KVK-nummer: 40125307), gedateerd op 18 februari 2026 moet ik concluderen dat ...naam, die namens HVTS als ondertekenaar is opgetreden, **niet als bestuurder of gevolmachtigde staat ingeschreven**.
Dit heeft de volgende ernstige consequenties:

- **Gebrek aan tekenbevoegdheid:** naam...was op het moment van ondertekening niet bevoegd de vereniging rechtens te binden.
- **Niet-rechtsgeldige overeenkomst:** Hierdoor is de Jaarschijf 2026 tussen de gemeente Duiven, resp gemeente Westervoort, Vivare en HVTS niet rechtsgeldig tot stand gekomen.
- **Schending Woningwet:** De Woningwet vereist dat prestatieafspraken worden gemaakt met een naar behoren functionerende en rechtens vertegenwoordigde huurdersorganisatie. Aan deze voorwaarde is niet voldaan.

Als lid van de vereniging constateer ik bovendien dat er al geruime tijd geen Algemene Ledenvergadering (ALV) is gehouden, waardoor de democratische toetsing van dit interim-bestuur en de gemaakte afspraken volledig ontbreekt. De vereniging fungeert op deze wijze slechts als een administratieve entiteit om procedures voor de corporatie te legitimeren, zonder daadwerkelijke belangenbehartiging voor de huurders.
Ik verzoek u de status van deze prestatieafspraken te heroverwegen en mij binnen 14 dagen te informeren hoe de gemeente Duiven, resp. de gemeente Westervoort en Vivare de rechtsgeldigheid van de huurdersinbreng voor 2026 denken te herstellen.
In afwachting van uw reactie,
Met vriendelijke groet,
Naam...
Adres...
Lid van Huurdersvereniging Twee Stromenland
Bijlage:

Uittreksel Handelsregister
Kamer van Koophandel®

KvK-nummer 40125307

Rechtspersoon

RSIN	815779343
Rechtsvorm	Vereniging met volledige rechtsbevoegdheid
Statutaire naam	Huurdersvereniging Twee Stromenland
Statutaire zetel	Duiven
Bezoekadres	adres…
E-mailadres	hv.twee.stromenland@planet.nl
Datum oprichting	17-10-1995
Activiteiten	SBI-code: 94997 - Overige belangenbehartiging Huurdersbelangenverenigingen e.d.

Bestuurders

Naam	naam…
Geboortedatum	…
Datum in functie	….
Titel	Penningmeester
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)
Naam	naam…
Geboortedatum	….
Datum in functie	15-03-2023 (datum registratie: 20-03-2023)
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)
Naam	naam…
Geboortedatum	….
Datum in functie	31-10-2024 (datum registratie: 13-11-2024)
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Uittreksel is vervaardigd op 18-02-2026 om 13:44 uur.

WAARMERK
KAMER VAN KOOPHANDEL®

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een elektronische zegel en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe Reader kunt u de elektronische zegel bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de elektronische zegel verifieerbaar blijft.

2026-02-18 13:44:49

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

D01 Huurdersrechtsgeldigheid

Vragen D66-fractie:

1. Heeft het college deze brief beantwoord en zo ja kunnen wij deze beantwoording toegestuurd krijgen.
2. Wat zijn de (financiële) consequenties in het geval er sprake is van het ontbreken van rechtsgeldigheid?

Antwoorden:
1.De brief is 11 maart via de mail beantwoord. Zie onderstaand het antwoord.

Geachte heer @@,

Op 18 februari ontvingen wij van u een mail waarin u de rechtsgeldigheid van de prestatieafspraken tussen Gemeente Westervoort, Huurdersvereniging Twee Stromenland en Vivare betwist. Middels deze mail reageert de gemeente Westervoort hierop.

> *1. Aangehaalde ondertekendatum is onjuist, daarnaast zijn ze niet ondertekend door de heer Van Elswijk. Een bevoegd bestuurder van HvTS heeft de prestatieafspraken tussen Vivare, HVTS en gemeente Westervoort ondertekend.*
> *2. De ondertekening door de voorzitter van HvTS, door de wethouders van Westervoort en de bestuurder van Vivare maakt de afspraken in Westervoort van 2026 rechtsgeldig.*
> *3. Gelet op bovenstaande is er geen sprake van schending van de Woningwet. De bestuurder van HvTS is bevoegd tot ondertekening van de prestatieafspraken. Het enkele feit dat er (éénmalig en door omstandigheden) geen ALV is georganiseerd betekend niet automatisch dat de vereniging niet functioneert en haar huurders niet kan vertegenwoordigen.*

Gemeente Westervoort en Vivare zijn zich ervan bewust dat het bestuurd van HvTS op dit moment onder druk staat. HvTS heeft hier altijd open het gesprek over gevoerd. Gemeente Westervoort en Vivare zijn beiden van mening dat het bestuur nog steeds een waardevolle bijdrage levert aan de huurdersvertegenwoordiging van Vivare. Deze bijdrage wordt door gemeente Duiven, gemeente Westervoort en Vivare zeer gewaardeerd. Samen met HvTS zijn gemeente Duiven, gemeente Westervoort en Vivare in constructief overleg over de bestuurlijke moeilijkheden binnen HvTS en zoeken gezamenlijk naar passende oplossingen.

2.Niet van toepassing.

Lange termijnagenda Westervoort										
Tweede kwartaal 2026										
Team	Onderwerp	Raadsproduct								
		Kennisgeving		Informatie-bijeenkomst		Raadsbesluit		Opinierend behandelen in commissie		Wijzigingen in de planning doorgevoerd
		1 juni	22 juni	1 juni	22 juni	1 juni	22 juni	1 juni	22 juni	
RO	Wijziging APV en VFL					X				
VTH	Zienswijze ODGM Informatieprotocol					X				
SD-BB	Zienswijzeprocedure wijzigen gemeenschappelijke regeling					X				
RO	Riolering centrum Westervoort					X				
SD	Aanpassen re-integratieverordening door inwerkingtreding Wet van school naar duurzaam werk 2026-2029					X				
SD	Meerjarenprogrammabegroting BVO DRAN en Zienswijze					X				
Advies	Intrekken Verordening Welzijnssubsidies 2010					X				
SD	Zienswijze procedure wijzigen Gemeenschappelijke Regeling MGR-SDCG					X				

RO	Vaststelling Omgevingsplannen Westervoort Noord-Oost en Westervoort Noord-West én bijbehorend Beeldkwaliteitsplan						X			
RO	Besluitvorming voorkeursvariant Oekraïne						X			
RO	Adviesrecht BOPA Fort Geldersoord - Q2/Q3									Q2/Q3 Kennisgeving m.b.t. ontwikkelovereenkomst is verzonden
Staf	Zienswijze Informatieprotocol GMR						X			
RO	Koersnotitie volkshuisvestingsbeleid.						X			
Staf	Zienswijze begroting GMR									
Staf	Zienwijze begroting SDL									
Advies	Zienswijze conceptbegroting VGGM					X				
RO	Actualisatie Nota Ruimtelijke kwaliteit Westervoort		X							
Advies	Beleidsplan brandweer en crisisbeheersing									Q3
RB	Beleidsnota maatschappelijk vastgoed									Q2/Q3
RB	Integraal Accommodatiebeleid									Q2/Q3
RB	IBOR – integraal beheerplan									Q2 2026 Kennisgeving

RO	Nota Uitgangspunten transformatie gemeentehuis									
RO	BOPA Dorpstraat 75 Westervoort									Q3

Lange termijnagenda Westervoort														
Derde kwartaal 2025														
Team	Onderwerp	Raadsproduct												
		Kennisgeving			Informatie bijeenkomst			Raadsbesluit			Opinierend behandelen in commissie			Wijzigingen in de planning doorgevoerd
		Jul	Aug	Sept	Jul	Aug	Sept	Jul	Aug	Sept	Jul	Aug	Sept	
RO	Contourennotitie Actualisatie Omgevingsvisie Westervoort						X							
SD	Clientervaringsonderzoeken													Q3

Lange termijnagenda Westervoort														
Vierde kwartaal 2026														
Team	Onderwerp	Raadsproduct												
		Kennisgeving			Informatie-bijeenkomst			Raadsbesluit			Opinierend behandelen in commissie			Wijzigingen in de planning doorgevoerd
		Okt	Nov	Dec	Okt	Nov	Dec	Okt	Nov	Dec	Okt	Nov	Dec	
SD	Consultatieversie regiovisie Jeugd													*Informatieavond op 13 oktober.*
Advies	Nieuw Integraal Veiligheidsplan													
RO	Wijziging omgevingsplan Beekenoord, transitie bestemmingsplannen tijdelijk deel omgevingsplan Beekenoord naar het definitieve omgevingsplan.													Q4
RO	Wijziging nota ruimtelijke kwaliteit (welstandsnota)													
SD	Versterken Lokale Toegang Sociaal Domein: kaders vaststellen en opdracht tot inrichting/implementatie													
I&S	Actualisatie I&A visie													Q4

HR&P	Participatieverordening							in september een eerste concept / bespreekdocument en dan in december het definitieve voorstel.
SD	Actualisatie verordening Leerlingenvervoer							Q4

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : aanwijzen vertegenwoordigers gemeenschappelijke regelingen

---

Zaak- & documentnr. : Z/26/150174 201730892
Portefeuillehouder : A.J. van Hout

Opsteller : Margreeth Laurentzen
Afdeling : Staf
Telefoonnr : 088 695 3000

Samenvatting
De gemeenteraad wordt gevraagd de voorgestelde aanwijzing van vertegenwoordigers in het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en de Euregio Rijn-Waal vast te stellen. Voor deze regelingen is de raad bevoegd tot besluitvorming. Met dit besluit wordt de vertegenwoordiging van de gemeente formeel vastgelegd.

Beslispunten
De raad besluit

1. Burgemeester A.J. van Hout aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
2. Wethouder T.M.M. Kok aan te wijzen als plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
3. Burgemeester A.J. van Hout aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Euregio Rijn-Waal
4. Wethouder T.M.M. Kok aan te wijzen als plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Euregio Rijn-Waal

Aanleiding
Voor de meeste gemeenschappelijke regelingen en verbonden partijen wijst het college de vertegenwoordigers aan. Voor de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en de Euregio Rijn-Waal ligt die bevoegdheid echter bij de gemeenteraad, zoals vastgelegd in de betreffende regelingen op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De gemeenteraad kan raadsleden, de burgemeester en wethouders aanwijzen als vertegenwoordiger namens de gemeente. Om die reden wordt de aanwijzing van vertegenwoordigers in het algemeen bestuur van beide regelingen aan de raad voorgelegd.

Planning
Het voorstel wordt ter besluitvorming voorgelegd in de raadsvergadering van 1 juni 2026.

Beoogd effect
Met de aanwijzing is de vertegenwoordiging in het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en de Euregio Rijn-Waal formeel vastgelegd.

Argumenten
1.1 De aanwijzing sluit aan bij de portefeuilleverdeling.
De voorgestelde aanwijzing van vertegenwoordigers is afgestemd op de portefeuilleverdeling binnen het college. Hierdoor sluiten inhoudelijke verantwoordelijkheid en bestuurlijke vertegenwoordiging logisch op elkaar aan.

1.2 De voorgestelde aanwijzing is in onderling overleg tot stand gekomen.
De voorgestelde aanwijzing van vertegenwoordigers is in onderling overleg tussen de betrokken bestuurders tot stand gekomen. Hiermee is geborgd dat de verdeling van rollen breed wordt gedragen binnen het college.

1.3 De aanwijzing door de raad beperkt zich tot de GMR en de Euregio.
Voor de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en de Euregio Rijn-Waal is de gemeenteraad bevoegd tot vaststelling van de aanwijzing van vertegenwoordigers. Voor andere gemeenschappelijke regelingen en verbonden partijen ligt deze bevoegdheid bij het college.

Kanttekeningen
Er zijn geen kanttekeningen.

Financiële paragraaf
Aan dit voorstel zijn geen financiële gevolgen verbonden.

Participatie en communicatie
Na besluitvorming worden de betreffende gemeenschappelijke regelingen op de hoogte gesteld van de aanwijzingen.

Duurzaamheid
Dit voorstel heeft geen gevolgen voor duurzaamheid.

Intergemeentelijke samenwerking
Intergemeentelijke samenwerking is hier niet van toepassing.

Bijlagen

201730929 Raadsbesluit aanwijzing vertegenwoordigers gemeenschappelijke regelingen

Westervoort, 26 mei 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. Sluiter (MA)	Drs. A.J. van Hout
secretaris	burgemeester

RAADSBESLUIT

Zaak- & documentnr. : Z/26/150174/201730929

Datum besluitvorming : 1 juni 2026

Onderwerp : aanwijzen vertegenwoordiging gemeenschappelijke regelingen

Samenvatting
De gemeenteraad wordt gevraagd de voorgestelde aanwijzing van vertegenwoordigers in het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en de Euregio Rijn-Waal vast te stellen. Voor deze regelingen is de raad bevoegd tot besluitvorming. Met dit besluit wordt de vertegenwoordiging van de gemeente formeel vastgelegd.

De raad besluit

1. Burgemeester A.J. van Hout aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
2. Wethouder T.M.M. Kok aan te wijzen als plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
3. Burgemeester A.J. van Hout aan te wijzen als lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Euregio Rijn-Waal
4. Wethouder T.M.M. Kok aan te wijzen als plaatsvervangend lid van het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Euregio Rijn-Waal

de griffier, de voorzitter,

Mr. M. Smits - Jansen Drs. A.J. van Hout

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201730933 Zaaknummer: Z/26/150174

Portefeuillehouder(s): A.J. van Hout

Voor vragen
Naam: Margreeth Laurentzen
Telefoon: 0886953000
E-mail: m.laurentzen@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: portefeuilleverdeling en vertegenwoordiging gemeenschappelijke regelingen college Westervoort 2026

Aanleiding voor deze kennisgeving
De vorming van een nieuw college en de daarbij behorende portefeuilleverdeling en aanwijzing van collegeleden in de besturen van gemeenschappelijke regelingen.

Relevant beleidskader
Gemeentewet

Inhoud van mededeling
De gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026 hebben geleid tot de vorming van een nieuw college. Tijdens het formatieproces zijn afspraken gemaakt over de bestuurlijke koers, die zijn vastgelegd in het coalitieakkoord “Praktisch werken aan een sterk, sociaal en leefbaar Westervoort”. De portefeuilleverdeling en de aanwijzing van collegeleden in gemeenschappelijke regelingen geven hier verdere invulling aan. Hiermee wordt voorzien in een heldere en evenwichtige taakverdeling binnen het nieuwe college. De gemeenteraad wordt hierover middels deze kennisgeving geïnformeerd.

Westervoort, 26 mei 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. Sluiter (MA) Drs. A.J. van Hout

Bijlagen

Registratienummer:	*Omschrijving:*
1. 201730936	Overzicht portefeuilleverdeling en aanwijzing collegeleden in gemeenschappelijke regelingen (openbaar)

Portefeuilleverdeling

Burgemeester drs. A.J. (Arend) van Hout

Portefeuille

- Personeel & Organisatie
- Openbare Orde & Veiligheid, Toezicht & Handhaving
- Regionale Samenwerking
- Weerbaarheid
- ICT & Informatieveiligheid
- Communicatie & Dienstverlening
- Integriteit
- Evenementen
- Inburgering
- Bestuurlijke stuurgroep Liemers

Wethouder P.J.H. (Peter) Pennekamp (1e loco)

Portefeuille

- Financiën
- Belastingen
- Nutsbedrijven
- Burgerparticipatie
- Wijkgericht werken
- Vrijwilligers
- Kunst & cultuur
- Dierentehuis en dierenwelzijn
- Openbare ruimte inclusief Dorpsplein, afval en water
- Riool
- Rivierklimaatpark
- Sport inclusief verplaatsing sportverenigingen
- Verkeer, vervoer & mobiliteit

Wethouder J.W. (Willem) Eimers (2e loco)

Portefeuille

- Jeugdbeleid inclusief hervormingsagenda jeugd
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)
- Doelgroepenvervoer
- Ouderenzorg
- Jeugd & Jongerenwerk
- Subsidies zorg & welzijn
- Beschermd wonen/ beschermd thuis
- Programma Buurtkracht
- Inkoopbeleid (WMO & Jeugd)
- Algemene gezondheidszorg
- Maatschappelijk werk
- Onderwijs inclusief peuterspeelzalen en kinderopvang
- Duurzaamheid inclusief droogte en circulaire economie
- Energie, & milieu inclusief RES (Regionale Energie Strategie)

Wethouder T.M.M. (Ted) Kok (3e loco)

Portefeuille

- Vastgoed
- Ruimtelijke Ordening inclusief (herziening) omgevingsvisie en de projecten centrumvisie, gemeentehuis, Wyborgh, Carnavalsloods en Mooi Mosterdhof
- Volkshuisvesting inclusief huisvesting bijzondere doelgroepen
- Vergunningen (vanuit omgevingswet)
- Grondzaken
- Erfgoed
- Economie inclusief Recreatie & Toerisme, Markt en Liemerse ambassade en LAG
- Werk & Inkomen inclusief armoedebeleid & schuldhulpverlening, Scalabor
- Bestuurlijke stuurgroep Liemers

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regelingen

- DB 1Stroom: burgemeester Arend van Hout & wethouder Ted Kok
- AB 1Stroom: college
- DB Samenwerking de Liemers: burgemeester Arend van Hout
- AB Samenwerking de Liemers: burgemeester & wethouders
    - Regionale sociale dienst: wethouder Ted Kok
    - Regionaal ICT en Inkoop Dienstencentrum (RID): burgemeester Arend van Hout
- AB Groene Metropool Regio: burgemeester Arend van Hout (plaatsvervanger wethouder Ted kok)
    - Groene Metropool Regio Bestuurlijke Overleg Tafels (nader aan te melden; procedure via de GMR)

    - Regio overleggen op basis van de portefeuille
- AB Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein regio Centraal Gelderland (MGR): wethouder Peter Pennekamp
- AB Veiligheid en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM): burgemeester Arend van Hout & wethouder Willem Eimers
- Bestuurscommissie Gezondheid VGGM: wethouder Willem Eimers
- AB geneeskundige Gezondheidszorg De Liemers: wethouder Willem Eimers
- AB Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (BVO DRAN): wethouder Willem Eimers
- AB Omgevingsdienst Groene Metropool ODGM: wethouder Ted Kok
- AB EUREGIO Rijn Waal: burgemeester Arend van Hout
- AB Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg (SALD): wethouder Ted Kok

Verbonden partijen

- Aandeelhouder afvaardiging NV Bank Nederlandse gemeente: wethouder Peter Pennekamp
- Aandeelhouder afvaardiging Vitens NV: wethouder Peter Pennekamp
- Aandeelhouder afvaardiging Alliander NV: wethouder Peter Pennekamp
- Vereniging Nederlandse Gemeenten VNG: burgemeester Arend van Hout
- The Economic Board TEB: wethouder Ted Kok
- Liemerse Ambassade: wethouder Ted Kok
- Participatieoverleg regio Gelderland Midden: wethouder Ted Kok
- Vereniging Nederlandse Riviergemeenten: wethouder Peter Pennekamp
- Deltaprogramma Regionale Adaptatie Achterhoek + Liemers: wethouder Willem Eimers
- De kracht van klein K80: burgemeester Arend van Hout

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Zienswijze procedure wijzigen Gemeenschappelijke regeling MGR-SDCG

Zaak- & documentnr. : Z/26/147900/201725416
Portefeuillehouder : P.J.H. Pennenkamp

Opsteller : Edith Bosveld
Afdeling : Sociaal Domein
Telefoonnr :

Samenvatting
De MGR-SDCG vraagt de gemeenteraad van Westervoort om een zienswijze uit te brengen over het ontwerpbesluit om de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland te wijzigen. Wij stellen de raad voor om hierover een zienswijze in te dienen, overeenkomstig bijgevoegde zienswijzebrief.

Beslispunten

1. in te stemmen met het indienen van bijgevoegde zienswijze op het ontwerpbesluit tot wijziging van de MGR-SDCG, waarin wordt verzocht aanvullende informatie te verstrekken over de financiële en personele gevolgen van de wijziging.

Aanleiding

Regionaal is de wens uitgesproken om per 1 januari 2027 aan de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland (hierna: MGR-SDCG) de module Toezicht Sociaal Domein toe te voegen. Hiervoor moet de gemeenschappelijke regeling gewijzigd te worden. De MGR-SDCG vraagt de gemeenteraden van de elf deelnemende gemeenten (gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar) om een zienswijze uit te brengen over het ontwerpbesluit tot wijziging van de MGR-SDCG. Na verwerking van alle zienswijzen wordt de definitieve wijziging van de gemeenschappelijke regeling voor toestemming voorgelegd aan alle gemeenteraden. Daarnaast zijn er in het ontwerpbesluit tot wijziging een aantal tekstuele aanpassingen, verduidelijkingen van definities en eerder afgesproken wijzigingen verwerkt. De MGR-SDCG koerst op inwerkingtreding van de gewijzigde regeling per 1 januari 2027.

Planning
De zienswijze dient zo snel mogelijk aan de MGR verzonden te worden. Begin juni worden de zienswijzen behandeld en wordt er een definitieve Gemeenschappelijke regeling opgesteld.

Beoogd effect

Het doel is om een algemene module ‘Toezicht Sociaal Domein’ toe te voegen aan de regeling MGR-SDCG. Dit maakt organisatiestructuur en governance klaar voor de toekomst. Met deze module kunnen eenvoudig toezichtstaken toegevoegd worden. Denk aan kwaliteitstoezicht Wmo of rechtmatigheid PGB.

Ook worden enkele tekstuele aanpassingen, verduidelijkingen van definities en eerder afgesproken wijzigingen verwerkt.

Argumenten

1.1 Ontwikkelingen geven aanleiding om de MGR-SDCG te wijzigen.
De behoefte aan een algemene toezichtmodule komt voort uit landelijke en regionale ontwikkelingen in het sociaal domein. Gemeenten hebben een toenemende verantwoordelijkheid voor toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid van voorzieningen. De wens is regionaal uitgesproken om dit gezamenlijk met de elf deelnemende gemeenten te organiseren binnen de MGR-SDCG ten behoeve van schaalvoordeel en uniformiteit. Momenteel voert Arnhem dit voor Westervoort uit.

1.2 Bestuurskrachtonderzoek adviseert vereenvoudiging governance en borging van rollen.
In de voorgenomen wijziging wordt er beoogd om de positie van de colleges en gemeenteraden in het proces van overdragen van bevoegdheden aan de voorkant te borgen. In 2025 is er in opdracht van het algemeen bestuur van de MGR een bestuurskrachtonderzoek naar de governance van de MGR uitgevoerd. De voorgenomen wijziging is een uitvoering van een van de aanbevelingen uit dat onderzoek, namelijk een vereenvoudiging van de governance, rolzuiverheid van commissies en bestuur van de MGR en het beperken van bestuurlijke druk in de governance.

1.3 Het algemeen bestuur van de MGR-SDCG heeft ingestemd met het opstarten van het proces tot wijziging van de regeling.
Dit betekent dat het proces tot wijziging in gang wordt gezet, maar nog niet dat er inhoudelijk is ingestemd met de invoering van de module Toezicht sociaal domein. Dit geeft ruimte om in een later stadium op basis van een uitgewerkt plan een weloverwogen besluit te nemen.

1.4 De raad is bevoegd om een zienswijze te geven over een voorgestelde wijziging van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland.
De deelnemers mogen de regeling alleen wijzigen als twee derde van het aantal deelnemers het daarmee eens is. De gemeenteraden van deze deelnemers kunnen eerst hun zienswijze geven op de voorgestelde wijziging. Na verwerking van de zienswijze kunnen de colleges van de deelnemers voorlopig instemmen waarna de raden nog formeel toestemming moeten geven tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Dit staat in artikel 40 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

1.5. Voldoen aan de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland.
Met het verzenden van de zienswijze op de voorgestelde wijziging van de MGR-SDCG geeft de raad invulling aan zijn rol zoals die omschreven is in deze regeling.

1.6 Steun onder voorwaarde met de nieuwe module van de MGR-SDCG
Met de bijgevoegde zienswijze laat de raad zien dat zij de nieuwe module Toezicht Sociaal Domein steunt.
De raad geeft hiermee richting aan de MGR-SDCG. Het ontwerpbesluit biedt een stevige basis voor toezicht in het sociaal domein.

In de zienswijze vraagt de raad als voorwaarde om een duidelijk plan van aanpak. Dit plan moet laten zien wat de financiële, organisatorische en bestuurlijke gevolgen zijn. Risico's liggen vooral in:

- Financiële onduidelijkheid: kostenraming is nu indicatief (€100.000 incidenteel, €600.000 structureel) en niet verwerkt in gemeentelijke begrotingen.
- Planning: vertraging in het proces kan betekenen dat de module niet per 1 januari 2027 kan starten, wat kan leiden tot uitstel van toezichttaken.
- Governance: overdracht van bevoegdheden aan bestuurscommissies moet zorgvuldig worden geborgd om democratische legitimiteit te waarborgen.

Pas met een duidelijk plan van aanpak kan de raad een definitief inhoudelijk oordeel vormen.

1.7 Steun voor de keuze om eerder afgesproken wijzigingen mee te nemen
in het wijzigen van de Gemeenschappelijke regeling MGR-SDCG.
Het wijzigen bestaat uit enkele tekstuele aanpassingen, verduidelijkingen van definities en eerder afgesproken wijzigingen worden verwerkt, zoals:

- een andere verdeelsleutel bij regioadvies jeugd (RFZ);
- verduidelijking van taken bij RFZ
- nieuwe verdeelsleutel bij Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL).

Zie voor alle voorgestelde wijzigingen het 'Besluit tot wijziging van de Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein centraal Gelderland (MGR)' in de bijlagen.

Kanttekeningen

1.1 Er ontbreekt nog een plan van aanpak voor de module Toezicht sociaal domein.
Dit plan van aanpak mist nog inclusief:

- zicht op financiële consequenties (zowel incidenteel als structureel);
- Verdeelsleutel per gemeente
- Personele en organisatorische gevolgen (sommige gemeenten hebben eigen toezichthouders en sommigen hebben nog altijd geen toezichthouder);
- Verwachte baten en efficiencyvoordelen.

Zonder deze informatie zijn de financiële en bestuurlijke risico's niet goed te overzien.

Financiële paragraaf

Niet van toepassing voor het besluit tot het indienen van een zienswijze.
Wel is bekend dat de MGR-SDCG een inschatting heeft gemaakt van de kosten voor de module Toezicht:

- Incidenteel: circa €100.000
- Structureel: circa €600.000

Deze bedragen zijn nog niet onderbouwd en niet verwerkt in de gemeentelijke begrotingen. Bij besluitvorming door de raad over het definitieve wijzigingsvoorstel zal deze onderbouwing wél inzichtelijk moeten zijn a.d.h.v. het gevraagde plan van aanpak in de voorgestelde zienswijze.

Participatie en communicatie

Na het raadsbesluit wordt bijgevoegde zienswijzebrief verzonden naar de MGR-SDCG. Zo kan een reactienota voor het AB van de MGR-SDCG worden voorbereid.
Wijziging van de regeling vraagt om twee rondes langs de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. In de eerste (huidige) ronde wordt de raad uitgenodigd om een zienswijze in te dienen. In de tweede ronde wordt de raad verzocht om zijn toestemming te geven voor het besluit tot wijziging van de regeling.

Intergemeentelijke samenwerking

Alle deelnemende gemeenten hebben de gelegenheid om een zienswijze af te stemmen. Deze zienswijze is inhoudelijk in het ambtelijke accountmanagersoverleg besproken, daarnaast in gezamenlijkheid met de collega van de gemeente Zevenaar opgesteld.

Bijlagen

nr	documentnummer	onderwerp	openbaarheid
1	201725421	Zienswijze Zienswijze procedure wijzigen Gemeenschappelijke regeling MGR-SDCG	Openbaar
2	201725420	Raadsbesluit Zienswijze procedure wijzigen Gemeenschappelijke regeling MGR-SDCG	Openbaar
3	201725425	Bijlage 1. Besluit AB wijziging regeling MGR-advies wijziging regeling 12 gemeenten	Openbaar
4	201725437	Bijlage 2. Besluit AB Wijziging regeling MGR_2. Wijziging regeling WAS-WORDT met toelichting	Openbaar
5	201725438	Bijlage 3. Besluit AB Wijziging regeling MGR_1. Wijzigingsbesluit SCHOON MGR SDCG	Openbaar

Westervoort, 31 maart 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. (Maureen) Sluiter (MA)
secretaris

drs. A.J. (Arend) van Hout
burgemeester

Gemeente Westervoort

Dorpsplein 1
Postbus 40
6930 AA Westervoort

(026) 317 99 11
gemeente@westervoort.nl
www.westervoort.nl

PERSOONLIJK

MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland
p/a Dorpsplein 1
6931 CZ WESTERVOORT

datum	:	31 maart 2026
zaaknummer	:	Z/26/147900/201725421
onderwerp	:	Zienswijze procedure wijzigen Gemeenschappelijke Regeling MGR-SDCG
contactpersoon	:	Edith Bosveld

Beste leden van het Dagelijks Bestuur,

De gemeenteraad van Westervoort heeft kennisgenomen van het ontwerpbesluit tot wijziging van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland (MGR-SDCG). Met deze wijziging wordt onder andere de nieuwe module Toezicht Sociaal Domein toegevoegd aan de regeling.
Wij waarderen dat het Algemeen bestuur heeft ingestemd met het opstarten van het proces tot wijziging van de regeling. Dit is een belangrijke stap om de governance van de MGR-SDCG toekomstbestendig te maken en om uitvoering te geven aan het regionale toezicht- en handhavingskader Wmo en Jeugdwet.

Zienswijze
De raad kan zich vinden in het voornemen om de regeling te wijzigen en de module Toezicht Sociaal Domein op te nemen. Het toevoegen van deze module biedt een algemene basis voor toezichttaken binnen het sociaal domein en draagt bij aan uniformiteit en schaalvoordelen.
Tegelijkertijd constateert de raad dat er op dit moment nog onvoldoende informatie beschikbaar is om een inhoudelijk oordeel te vellen over de invoering van de module. Het ontbreekt aan een volledig uitgewerkt plan van aanpak waarin minimaal is opgenomen:

- financiële consequenties (zowel incidenteel als structureel, inclusief verdeelsleutel per gemeente);
- personele en organisatorische gevolgen voor deelnemende gemeenten;
- verwachte baten en efficiencyvoordelen;
- alternatieven en risicoanalyse.

Zonder deze informatie zijn de financiële en bestuurlijke risico's niet goed te overzien. De raad verzoekt het Dagelijks Bestuur om deze informatie in de volgende fase uit te werken en aan de gemeenten voor te leggen voordat een definitief besluit wordt genomen over de invoering van de module.
De raad stemt in met het meenemen van de technische en tekstuele wijzigingen, verduidelijkingen van definities en eerder afgesproken aanpassingen in de regeling.

Conclusie
De gemeenteraad van Westervoort kan zich vinden in het opstarten van het proces tot wijziging van de regeling en het opstarten van het proces van het toevoegen van de module Toezicht Sociaal Domein. De raad heeft echter op dit moment te weinig informatie om een definitief besluit te kunnen nemen. Ze stelt daarom als voorwaarde dat in de volgende fase een volledig uitgewerkt plan van aanpak wordt voorgelegd aan de raden waarin financiële, organisatorische en bestuurlijke consequenties van de invoering van de module inzichtelijk zijn gemaakt.

Met vriendelijke groeten,

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. (Maureen) Sluiter (MA)	drs. A.J. (Arend) van Hout
secretaris	burgemeester

RAADSBESLUIT

Zaak- & documentnr. : Z/26/147900/201725420

Datum besluitvorming : 1 juni 2026

Onderwerp :Zienswijze procedure wijzigen Gemeenschappelijke regeling MGR-SDCG

Samenvatting
De MGR-SDCG vraagt de gemeenteraad van Westervoort om een zienswijze uit te brengen over het ontwerpbesluit om de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland te wijzigen. Wij stellen de raad voor om hierover een zienswijze in te dienen, overeenkomstig bijgevoegde zienswijzebrief.

De raad besluit
1. In te stemmen met het indienen van bijgevoegde zienswijze op het ontwerpbesluit tot wijziging van de MGR-SDCG.

de griffier, de voorzitter,

mr. M. Smits - Jansen drs. A.J. van Hout

Aan: Deelnemende gemeenten van de MGR SDCG
Van: Directie MGR SDCG
Onderwerp: Procedure wijziging regeling MGR SDCG
Datum: 12 december 2025
Status: Ter behandeling

Inleiding

In de vergadering van 11 december heeft het algemeen bestuur van de MGR sociaal domein centraal Gelderland (MGR) besloten om een proces van wijzing van de gemeenschappelijke regeling op te starten. Aan het verzoek liggen drie ontwikkelingen ten grondslag.

1. De deelnemende gemeenten hebben aan de MGR verzocht om uitvoering van rechtmatigheidstoezicht op Wmo en Jeugdwetaanbieders mogelijk te maken. Dit ter uitvoering van het in 2023 door alle gemeenten uit de regio centraal Gelderland vastgestelde " Regionaal toezicht- en handhavingskader Wmo 2015 en Jeugdwet". Om het toezicht door de MGR uit te voeren is een wijziging van de gemeenschappelijke regeling nodig. De taken die de MGR uitvoert zijn nl. limitatief opgenomen in de regeling. Met de wijziging wordt de taak toezicht sociaal domein toegevoegd aan de regeling.
2. In 2025 is er in opdracht van het algemeen bestuur van de MGR een bestuurskrachtonderzoek naar de governance van de MGR uitgevoerd. Bedoeling van het onderzoek was het evalueren van de bestaande governance en het doen van aanbevelingen voor het toekomstbestendig houden van de governance. Dit onderzoek past bij de ontwikkelingsleeftijd van de MGR (7 jaar na oprichting) en de maatschappelijke uitdagingen waar de gemeenten en de MGR de komende jaren voor staan. Op basis van de aanbevelingen is er één wijziging in de regeling aangewezen.
3. Bij wijzigingen van gemeenschappelijke regelingen zijn er meerdere, vaak kleine en technische, wijzigingen om onvolkomenheden te herstellen, verduidelijkingen door te voeren, of terminologie in overeenstemming met de huidige praktijk te brengen. Bij dit voorstel zijn er ook enkele die worden meegenomen.

Toezicht sociaal domein

Medio 2025 hebben de deelnemende gemeenten via het RPO Zorg aan de MGR gevraagd om te onderzoeken of en onder welke voorwaarden het regionale toezicht op Wmo en Jeugdzorgaanbieders kan uitvoeren, op basis van het " Regionaal toezicht- en handhavingskader Wmo 2015 en Jeugdwet" uit 2023.

Op 11 december heeft het algemeen bestuur op advies van de bestuurscommissie Zorg ingestemd met de voortgang van dit onderzoek. In de volgende fase wordt de uitvoering van het toezicht geborgd in de regeling. In de regeling zijn de taken en bevoegdheden van de MGR limitatief opgenomen. Voor de uitbreiding van taken met deze omvang is dus ook aan wijziging van de regeling noodzakelijk.

Voor de uitvoering van het toezicht sociaal domein wordt er een nieuwe module ingericht[1]. De modulen zijn integraal als bijlage opgenomen in de regeling. Voor de nieuwe module toezicht sociaal domein wordt er een bijlage 7 toegevoegd. Ook worden er enkele artikelen in de regeling zelf aangepast.

[1] De MGR kent momenteel 6 modulen. Beheer, Inkoop Zorg, Regionaal Bureau Leerlingzaken, Werkgeversservicepunt, Werkgeverschap SW-medewerkers, Contractmanagement Inburgering en Regionale Facilitering Zorg.

Bestuurskrachtonderzoek

Naar aanleiding van het bestuurskrachtonderzoek heeft het algemeen bestuur verzocht om een voorstel op te stellen onder welke voorwaarden er bevoegdheden kunnen worden overgedragen van het algemeen en dagelijks bestuur aan de bestuurscommissies van de MGR. Doel van het overdragen van bevoegdheden is een vereenvoudiging van de governance, rolzuiverheid van commissies en bestuur van de MGR en het beperken van bestuurlijke druk in de governance.

Het overdragen van bevoegdheden aan bestuurscommissies (artikel 25 Wgr commissies) is onder voorwaarden mogelijk. In de huidige regeling is hierover niets opgenomen en zou het algemeen bestuur zonder inspraak van colleges of raden toe kunnen besluiten. Dit is vanuit democratische legitimiteit en transparantie ongewenst. In de voorgenomen wijziging wordt er beoogd om de positie van de colleges en gemeenteraden in het proces van overdragen van bevoegdheden aan de voorkant te borgen. Er wordt een bepaling (artikel 17 lid b) opgenomen dat overdragen van bevoegdheden alleen kan in de instellingsbesluiten van een commissie. Dit is een proces waarin de raden minimaal in de gelegenheid moeten worden gesteld om hun zienswijze te geven.

Andere aanpassingen in wijziging regeling

In de voorgenomen wijziging van de regeling worden er ook wat onderhoud meegenomen. Dit zijn:

- Tekstuele wijzigingen zoals een RMC (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt) heet tegenwoordig DSP (Doorstroompunt)
- Toelichtingen zoals het opnemen of verduidelijken van definities (programmataken/overige taken)[2]
- Verwerken van wijzigingen waarmee reeds mee is ingestemd zoals afwijkende verdeelsleutel bij regioadvies jeugd RFZ, verduidelijking van taken bij RFZ en een nieuwe verdeelsleutel bij RBL[3]

Proces wijziging regeling

Sinds de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (2022) is het wijzigen van een regeling een uitgebreide procedure waarbij inspraak en instemming van colleges en raden goed is geborgd. Dit betekent vooral dat raden eerst hun zienswijzen mogen geven op de voorgenomen wijziging. Na het verwerken van de zienswijze wordt het definitieve voorstel voor wijziging van de regeling voor toestemming voorgelegd aan de raden. Het proces van wijziging regeling is duidelijk toegelicht in "Handreiking Verbeterde democratische legitimatie bij gemeenschappelijke regelingen?"

[2] De MGR kent nu drie programma's. Onderwijs, Zorg en Participatie. De meeste modules zijn gekoppeld aan een programma (programmataken).

[3] Voor het hanteren van deze verdeelsleutels zijn al besluiten genomen en de financiële consequentie al in de begrotingen verwerkt. Met de voorgenomen wijzing wordt de regeling in overeenstemming met de praktijk gebracht.

Voor de voorgenomen wijziging van de regeling betekent dit de onderstaande planning:

december 2025	Verzending voorgenomen wijziging aan gemeenten	MGR
	Agendering in colleges voor behandeling voorstel	Gemeente
januari 2026	Behandeling (raad)voorstel in colleges	College
	Verzending raadvoorstel voor zienswijzeprocedure (8 weken)	College
Februari 2026	Behandeling raadvoorstel in raden	Raad
maart 2026	Terugkoppeling zienswijzen aan algemeen bestuur	MGR
	Verwerking zienswijzen in aangepaste wijziging regeling	MGR
juli 2026	Vaststelling besluit tot wijzigen (aangepaste) regeling	AB MGR
	Verzending concept wijziging regeling aan gemeenten	MGR
	Agendering in college voor behandeling voorstel	Gemeente
juli 2026	Verzending raadsvoorstel voor instemmingsprocedure (13 weken)	College
november 2026	Na instemming raden besluiten colleges op gewijzigde regeling	College
december 2026	Publicatie wijziging gemeenschappelijke regeling in Gemeenteblad	MGR/gemeenten

Betrokken partijen en communicatie

Bij het proces van de wijziging regeling zijn meerdere partijen betrokken. De planning is aardig krap en uitstel kan betekenen dat colleges niet voor 1 januari 2027 met instemming van de raden de nieuwe regeling kunnen vaststellen. Het gevolg hiervan is voornamelijk dat uitvoering van toezicht sociaal domein ook niet kan aanvangen per 1 januari 2027 en er uitstel volgt (bv. tot 1 juli 2027).

Vanuit is MGR is de directeur aanspreekpunt voor het proces van wijziging regeling. Aan de gemeenten wordt gevraagd om de ambtelijke voorbereiding, afstemming en terugkoppeling via de accountmanagers van de MGR te laten verlopen.

Bestuurlijk is het algemeen bestuur van de MGR die de colleges verzoekt om de regeling te wijzigen. Het zijn de colleges die besluiten op een wijziging van de regeling. De raden hebben inspraak en instemming.

Omdat het een langdurig en complex proces is zal er regelmatig worden gecommuniceerd met de accountmanagers over de voortgang van het proces. Dit kan via de reguliere accountmanagers-overleggen of tussendoor via mail. Daarnaast gaat de MGR een Q&A aanleggen waarin alle vragen van gemeenten (ambtelijke, juridisch, financieel, bestuurlijk) worden verzameld en beantwoord. Deze worden weer gedeeld met de accountmanagers zodat zij kennis kunnen nemen van alle vragen en antwoorden. We hebben geen gemeenschappelijke werkomgeving, dus de Q&A zal bij wijziging en op verzoek worden rondgestuurd. Stel dus vragen gerust via de mail of telefonisch.

De MGR is uiteraard ook beschikbaar om mee te denken/werken aan gemeenschappelijke advies/voorstel aan colleges of raden. Indien het gewenst is kunnen wij ook technische toelichting geven aan colleges of raden.

Er staat in principe geen raadsinformatiebijeenkomst gepland in de periode jan-maart 2026 (zienswijzeprocedure raden). Er staat wel een raadsinformatiebijeenkomst op de agenda voor de periode augustus-november 2026 (instemmingsprocedure raden. Dit is ook nieuwe raad). In die bijeenkomst zal zeker aandacht besteed worden aan de wijzigingsprocedure.

Processtukken

In de bijlagen zitten enkele processtukken. Dit zijn:

1. Wijzigingsbesluit SCHOON MGR SDCG dec 2025
   Dit is het besluit (zonder toelichtingen) wat uiteindelijk moet worden genomen en regelt de wijziging van de regeling.
2. Wijziging regeling WAS-WORDT met toelichting
   Dit is een artikelsgewijze toelichting van de wijzigingen in de regeling. Deze hoeft niet vastgesteld te worden en is ter verduidelijking van het voorstel voor colleges en raden

Tevens stuur ik enkele stukken mee ter informatie.

4. Bijlage 4a Toezicht sociaal domein 2027 voor AB 11 december 2025
5. Bijlage 5a Uitwerking bestuurskrachtonderzoek voor AB 11 december 2025
6. Bijlage 6a Advies wijziging regeling voor AB 11 december 2025
   Dit zijn de beslisnotas van het AB van 11 december jl., worden meegezonden ter informatie voor ambtelijke voorbereiding van het advies/voorstel college en raden en is niet nodig om mee te zenden naar colleges of raden. Ze worden toegestuurd in Word om teksten over te kunnen nemen indien gewenst.

Financiën

Bij de gemeenten zal het wijzigingsproces capaciteit vragen. Dit zit in het aanpassen/redigeren van college en raadsvoorstellen, het begeleiden van het proces en het afstemmen onderling en met MGR over de voortgang van het proces. Hier dienen gemeenten rekening mee te houden.

Het is goed om te benadrukken dat de wijzing van de regeling geen financiële gevolgen heeft, anders dan gevolgen waarover al is besloten door het algemeen bestuur en al zijn verwerkt in begroting, waarover het algemeen bestuur en/of raden middels zienswijzen al bij betrokken zijn geweest.

Bijlage 6b bij Wijziging Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein centraal Gelderland (MGR): was-wordt lijst

Voor de overzichtelijkheid is hieronder weergegeven wat er in de Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein centraal Gelderland (hierna: regeling) wijzigt.

Artikel	**Was**	**Wordt**
Regeling:		
Artikel 1	**Begripsomschrijvingen**	**Begripsomschrijvingen** f. overige taken: taken die niet onder de programmataken en basistaken vallen; h. programmataken: taken gekoppeld aan het betreffende programma waar de specifieke samenwerkingsmodule is ondergebracht;
Toelichting: Het artikel is in alfabetische volgorde gezet. Daarnaast zijn sub f. en sub h. toegevoegd, namelijk “overige taken” en “programmataken”. Hiermee ontstaan drie verschillende taken, nl. 1. Basistaken. Hieraan neemt iedere deelnemer van de MGR automatisch deel. Dit zijn taken die te maken hebben met de instandhouding van de organisatie MGR. 2. Programmataken. Dit zijn taken die zijn gekoppeld aan de programma’s Zorg, Onderwijs of Participatie. Door het te koppelen aan een programma, komt ook de bestuurscommissie van dat programma in de besluitvorming terug. Gemeenten kunnen kiezen of ze deelnemen aan een programmataak (per module of submodule) 3. Overige taken. Dit zijn taken die niet gekoppeld zijn aan een programma. Deze taken hoeven niet gekoppeld te zijn aan een bestuurscommissie. De gemeenten kunnen kiezen of ze deelnemen aan deze overige taken (per module of submodule).		
Artikel 6	**Taken samenwerkingsverband en samenwerkingsmodules** 1. Ter behartiging van de in artikel 4 genoemde belangen heeft het samenwerkingsverband de volgende taken: a. het uitvoeren van de basistaken; b. het uitvoeren van de taken uit de samenwerkingsmodules. 2. Over het uitvoeren van taken sluit de deelnemer per samenwerkingsmodule een afzonderlijke dienstverleningsovereenkomst af met het samenwerkingsverband. 3. Het dagelijks bestuur van het samenwerkingsverband stelt eens per vier jaar een model-dienstverleningsovereenkomst en algemene bepalingen vast.	**Taken samenwerkingsverband en samenwerkingsmodules** 1. Ter behartiging van de in artikel 4 genoemde belangen heeft het samenwerkingsverband de volgende taken: a. het uitvoeren van de basistaken; b. het uitvoeren van programmataken binnen samenwerkingsmodules; c. het uitvoeren van overige taken binnen samenwerkingsmodules. 2. Over het uitvoeren van taken genoemd onder b en c sluit de deelnemer per samenwerkingsmodule een afzonderlijke dienstverleningsovereenkomst af met het samenwerkingsverband.
Toelichting: sub c. toegevoegd, om het mogelijk te maken om de nieuwe samenwerkingsmodule ‘Toezicht binnen het sociaal domein’ niet onder een programma(taak) te laten vallen. Dit is voor onafhankelijkheid van het toezicht gewenst. Lid 2 is aangepast omdat voor zowel programmataken als overige taken (sub b en c) geldt dat er nog afzonderlijke dienstverleningsovereenkomsten worden afgesloten. Lid 3 is geschrapt, omdat er niet eens per vier jaar een model dienstverlenings-overeenkomst en algemene bepalingen worden vastgesteld. Dit wordt gedaan bij aanvang en wijziging.		

Artikel 7	**Bevoegdheden** 1. De deelnemers dragen geen bevoegdheden over aan het openbaar lichaam, met uitzondering van de bevoegdheden zoals opgenomen in bijlage 4 van deze regeling.	**Bevoegdheden** 1. De deelnemers dragen geen bevoegdheden over aan het openbaar lichaam, tenzij expliciet vermeldt in de specifieke bijlage van deze regeling.
Toelichting: Door wijziging van bijlagen en toevoeging van nieuwe taken zie je dat niet alleen in bijlage 4, maar ook in andere bijlagen de bevoegdheid is geregeld. Vandaar nu aanpassing naar een meer algemenere beschrijving die ook voor de andere bijlagen van toepassing is.		
Artikel 17	**Bestuurscommissies** Het algemeen bestuur kan bestuurscommissies instellen met het oog op de behartiging van bepaalde belangen.	**Bestuurscommissies** 1. Het algemeen bestuur kan bestuurscommissies instellen met het oog op de behartiging van bepaalde belangen. 2. Er worden geen bevoegdheden overdragen aan de bestuurscommissies, tenzij anders bepaald in de instellingsbesluiten.
Toelichting: lid 2 toegevoegd om de betrokkenheid van colleges en raden bij het overdragen van bevoegdheden aan de bestuurscommissies te regelen. Met het lid wordt aangegeven dat er geen bevoegdheden worden overgedragen, behalve wanneer dat in de instellingsbesluiten anders is bepaald. Deze instellingsbesluiten worden vastgesteld door het AB, na een procedure voor wensen en bedenkingen van de raden, conform artikel 25 van de Wgr. Op die manier wordt de democratische legitimatie bij overdracht van bevoegdheden gewaarborgd.		
Artikel 20	**Informatieplicht van het dagelijks bestuur, algemeen bestuur, bestuurscommissies en de voorzitter ten opzichte van raden** 1. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, bestuurscommissies en de voorzitter geven aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die voor een juiste beoordeling van de door hen uitgevoerde activiteiten nodig is. Daarnaast geven zij aan de raden van de deelnemende gemeenten de door één of meer leden van die raden gevraagde inlichtingen.	**Informatieplicht van het dagelijks bestuur, algemeen bestuur, bestuurscommissies en de voorzitter ten opzichte van raden** Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, bestuurscommissies en de voorzitter geven aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die voor een juiste beoordeling van de door hen uitgevoerde activiteiten nodig zijn. Daarnaast geven zij aan de raden van de deelnemende gemeenten de door één of meer leden van die raden gevraagde inlichtingen.
Toelichting: alleen een taalkundige aanpassing.		
Artikel 29	**Jaarrekening** 6. De kosten worden verdeeld over de deelnemende gemeenten volgens de kostenverdeelsleutel, zoals bedoeld in bijlage 1 artikel 6, bijlage 2 artikel 6, bijlage 3 artikel 6, bijlage 4 artikel 7, bijlage 5 artikel 6 en bijlage 6, artikel 5 van deze regeling.	**Jaarrekening** 6. De kosten worden verdeeld over de deelnemende gemeenten volgens de kostenverdeelsleutel, zoals bedoeld in de bijlagen van deze regeling.
Toelichting: in de huidige regeling wordt verwezen naar alle artikelen en bijlagen met artikel en bijlagenummers. Als er iets wijzigt in de bijlagen of een bijlage wordt toegevoegd, moet dit artikel weer worden aangepast. Om dit te voorkomen en voor de leesbaarheid wordt er een algemene verwijzing opgenomen.		

Bijlage 2:	Samenwerkingsmodule Regionaal Bureau Leerlingzaken	
Artikel 1 (bijlage 2)	**Begripsbepaling** In deze samenwerkingsmodule wordt verstaan onder: a. Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL): organisatieonderdeel van het samenwerkingsverband MGR. b. RMC-functie: Regionale Meld- en Coördinatiefunctie zoals bedoeld in de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB), Wet op de expertisecentra (WEC) en Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO). c. Samenwerkingsmodule: onderhavige samenwerkingsmodule RBL. d. regionale middelen: bestaan uit de uitkering regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC). Voor RMC is het zowel de specifieke uitkering regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten als de specifieke uitkering regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten. e. VSV: jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma.	**Begripsbepaling** In deze samenwerkingsmodule wordt verstaan onder: a. DSP-functie: Doorstroompunt-functie, zoals bedoeld in de Wet van school naar duurzaam werk en het bijbehorende Besluit van school naar duurzaam werk; b. Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL): organisatieonderdeel van het samenwerkingsverband MGR; c. regionale middelen: bestaan uit de uitkering voor de DSP-functie (voorheen RMC), zoals geregeld op grond van de Wet van school naar duurzaam werk en het bijbehorende Besluit van school naar duurzaam werk; d. Samenwerkingsmodule: onderhavige samenwerkingsmodule RBL. e. VSV: jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma.
Artikel 2 (Bijlage 2)	**Belangen** Het samenwerkingsverband behartigt binnen de samenwerkingsmodule Regionaal Bureau Leerlingzaken de belangen van de aan de samenwerkingsmodule deelnemende gemeenten op het gebied van de Leerplichtwet 1969 en de RMC-functie.	**Belangen** Het samenwerkingsverband behartigt binnen de samenwerkingsmodule Regionaal Bureau Leerlingzaken de belangen van de aan de samenwerkingsmodule deelnemende gemeenten op het gebied van de Leerplichtwet 1969 en de DSP-functie.
Artikel 3 (Bijlage 2)	**Samenwerkingsmodule Regionaal Bureau Leerlingzaken** 1. De samenwerkingsmodule Regionaal Bureau Leerlingzaken bestaat uit twee submodules: Leerplichtwet en RMC 2. De samenwerkingsmodule Regionaal Bureau Leerlingzaken bevat de volgende taken: a. De submodule Leerplicht bevat de volgende taak: uitvoering Leerplichtwet 1969 b. De submodule RMC bevat de volgende taak: uitvoering wettelijke taken RMC	**Samenwerkingsmodule Regionaal Bureau Leerlingzaken** 1. De samenwerkingsmodule Regionaal Bureau Leerlingzaken bestaat uit twee submodules: Leerplichtwet en DSP. 2. De samenwerkingsmodule Regionaal Bureau Leerlingzaken bevat de volgende taken: a. De submodule Leerplicht bevat de volgende taak: uitvoering Leerplichtwet 1969

		b. De submodule DSP bevat de volgende taak: uitvoering wettelijke taken DSP.
Artikel 4 (Bijlage 2)	**Bevoegdheden** 1. Bij deelname aan de submodule Leerplichtwet worden alle bevoegdheden die volgens de Leerplichtwet 1969 aan de colleges toekomen gemandateerd aan het samenwerkingsverband. 2. Bij deelname aan de submodule RMC worden alle bevoegdheden die volgens de WEB, WEC en WVO inzake de RMC-functie aan het college van de gemeente Arnhem als contactgemeente toekomen gemandateerd aan het samenwerkingsverband. 3. De gemandateerde bevoegdheden kunnen in ondermandaat worden gegeven aan medewerkers die de samenwerkingsmodule uitvoeren, met uitzondering van de bevoegdheid tot het vaststellen van de instructie voor de leerplichtambtenaren.	**Bevoegdheden** 1. Bij deelname aan de submodule Leerplichtwet worden alle bevoegdheden die volgens de Leerplichtwet 1969 aan de colleges toekomen gemandateerd aan het samenwerkingsverband. 2. Bij deelname aan de submodule DSP worden alle bevoegdheden die volgens de Wet van school naar duurzaam werk en het bijbehorende Besluit van school naar duurzaam werk inzake de DSP-functie aan het college van de gemeente Arnhem als contactgemeente toekomen gemandateerd aan het samenwerkingsverband. 3. De gemandateerde bevoegdheden kunnen in ondermandaat worden gegeven aan medewerkers die de samenwerkingsmodule uitvoeren, met uitzondering van de bevoegdheid tot het vaststellen van de instructie voor de leerplichtambtenaren.
Toelichting: artikelen 1 t/m 4 van bijlage 2 zijn aangepast vanwege een wetswijziging. De Wet van school naar duurzaam werk (en bijbehorend Besluit van school naar duurzaam werk) vervangt per 2026 met Doorstroompunten (DSP) de eerdere structuur van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) en de oude regelingen. Alles waar eerst RMC stond is aangepast naar DSP en de wet van school naar duurzaam werk.		
Artikel 6 (Bijlage 2)	**Financiële Bijdragen** 1. Ten behoeve van de uitvoering van de activiteiten genoemd in artikel 3 is een deelnemende gemeente aan deze samenwerkingsmodule financiële bijdragen verschuldigd op basis van de volgende berekeningswijze per submodule: a. Leerplicht: I. De totale loonsom voor de verschillende functies wordt vastgesteld, uitgaande van de loonsom op 1 januari 2021; II. De gemeentelijke bijdragen worden, evenredig verdeeld op basis van leerlingenaantallen (1 fte voor 2.700 leerplichtige leerlingen) en gecorrigeerd naar VSV problematiek; III. De gemeentelijke bijdragen worden telkens voor vier jaar	**Financiële Bijdragen** 1. Ten behoeve van de uitvoering van de activiteiten genoemd in artikel 3 is een deelnemende gemeente aan deze samenwerkingsmodule financiële bijdragen verschuldigd op basis van de volgende berekeningswijze per submodule: a. Leerplicht: I. De gemeentelijke bijdrage wordt tenminste vastgesteld op basis van leerlingenaantallen (1 fte voor 2.700 leerplichtige leerlingen) en gecorrigeerd naar VSV problematiek; II. De gemeentelijke bijdrage wordt verdeeld op basis van de risicoscores VSV, vastgesteld door het CBS en de

	vastgesteld, voor het eerst weer in 2025. IV. Evenredige verdeling van de kosten van de management-, beleids-, gegevensbeheer en administratieve functies tussen VSV en leerplicht; b. RMC: wordt gefinancierd vanuit Rijksmiddelen voor RMC regio Arnhem.	verzuimmeldingen uit het laatste schooljaar; III. De gemeentelijke bijdragen worden jaarlijks geactualiseerd; IV. Evenredige verdeling van de kosten van de management-, beleids-, gegevensbeheer en administratieve functies tussen DSP en leerplicht; b. DSP: wordt gefinancierd vanuit Rijksmiddelen voor DSP regio Arnhem.
Toelichting. Conform bijlage 2, artikel 6 eerste lid sub a, III oude regeling wordt de verdeelsleutel voor het RBL iedere vier jaar opnieuw vastgesteld. Dit is gebeurd in 2025. Op advies van de bestuurscommissie Onderwijs heeft het algemeen bestuur op 3 juli 2025 ingestemd met het hanteren van de nieuwe verdeelsleutel en verzocht deze bij de volgende wijziging van de regeling op te nemen. De financiële gevolgen worden verwerkt in de begroting die het reguliere vaststellingsproces, inclusief zienswijze van raden, doorloopt. Om financieel dichter bij de uitvoeringspraktijk te blijven, wordt de termijn van wijzigen aangepast van vier jaar naar jaarlijks. Dit kan omdat er voor de nieuwe verdeelsleutel gebruik wordt gemaakt van gegevens die sneller en ieder jaar beschikbaar zijn. Tevens wordt ook in dit artikel het RMC vervangen door DSP.		
Bijlage 6	**Samenwerkingsmodule facilitering overige regionale taken sociaal domein**	
Artikel 1 (Bijlage 6)	**Begripsbepaling** In deze regeling wordt verstaan onder: a. Facilitering: het organiseren van taken zoals bedoeld in art. 3 van deze bijlage, waaronder het werkgeverschap van de betreffende medewerkers;	**Begripsbepaling** In deze regeling wordt verstaan onder: f. Uitvoeren: het organiseren van taken zoals bedoeld in artikel 3, waaronder het werkgeverschap van de betreffende medewerkers.
Toelichting: Dit betreft een tekstuele aanpassing. Het artikel is op alfabetische volgorde gezet en sub a oud is gewijzigd in sub f nieuw omdat in alle andere modulen en in artikel 3 dan deze module wordt gesproken over uitvoeren van taken. Hiermee wordt de terminologie in overeenstemming gebracht.		
Artikel 3 (Bijlage 6)	**Taken samenwerkingsmodule en submodules** 1. De taken van deze samenwerkingsmodule kunnen bestaan uit: a. Faciliteren van het regiosecretariaat ten behoeve van het RPO, de bestuurscommissie en de ambtelijke voorbereiding van deze overleggen in het sociaal domein b. Faciliteren van de regionale beleidsondersteuning binnen het sociaal domein c. Faciliteren van de uitvoering van op sociaal domein gerichte regionale projecten d. Faciliteren van overige taken op basis van verzoeken RPO's Zorg, Onderwijs of Participatie	**Taken samenwerkingsmodule en submodules** 1. De taken van deze samenwerkingsmodule kunnen bestaan uit: a. het uitvoeren van het regiosecretariaat ten behoeve van regionale bestuurlijke en ambtelijke overleggen binnen het sociaal domein; b. het adviseren ten behoeve van de regionale beleidsontwikkeling binnen het sociaal domein passend binnen een door colleges jaarlijks vastgesteld uitvoeringsplan; c. uitvoeren van op sociaal domein gerichte regionale projecten passend binnen een door colleges jaarlijks vastgesteld uitvoeringsplan, waaronder het

	2. De taken per programma onder lid1 worden aangemerkt als submodule. 3. Indien de deelnemers binnen het samenwerkingsverband bij ministeriele regeling als jeugdregio wordt ingedeeld als bedoeld in het wetsvoorstel de 'Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen' bevat deze submodule de taken zoals in de wet beschreven.	namens de deelnemende gemeenten daadwerkelijk inkopen van diensten bij derden ter uitvoering van de regionale projecten en het contractbeheer en management van de daaruit voortvloeiende overeenkomsten; d. uitvoeren van overige taken op verzoek van deelnemers. 2. Indien de deelnemers binnen het samenwerkingsverband bij ministeriele regeling als jeugdregio wordt ingedeeld als bedoeld in het wetsvoorstel de 'Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen' bevat deze submodule de taken zoals in de wet beschreven.
Toelichting: in 2023 is de huidige regeling gewijzigd met toevoeging van bijlage 6 – module Regionale Facilitering Zorg (RFZ). De tekst is tot stand gekomen met de toen bekende toekomstige inrichting van de module RFZ. Bij aanvang van de uitvoering per 1 januari 2024 bleek dat de formulering van taken om een verduidelijking vroeg. Dit betrof een dusdanig kleine aanpassing dat er toen is besloten om dit alleen te wijzigen in het programmaplan en begroting. De aanpassing in de regeling zou worden meegenomen in de volgende wijziging van de regeling, wat nu het geval is.		
Artikel 5 (Bijlage 6)	**Financiële bijdragen** De kosten van de uitvoering van deze taken voor een programma worden in de verrekening uitsluitend ten laste gebracht van de aan de deelnemende gemeenten van de betreffende submodule naar rato van het jaarlijks op 1 januari bepaalde inwonertal van de deelnemende gemeenten op basis van de meest recente CBS cijfers.	**Financiële bijdragen** 1. De kosten van de uitvoering van de taken als bedoeld in artikel worden in de verrekening uitsluitend ten laste gebracht van de aan de deelnemende gemeenten van de betreffende submodule. 2. In de dienstverleningsovereenkomst worden nadere afspraken gemaakt over de verdeling van gemeentelijke bijdragen per submodule
Toelichting: in 2023 is de huidige regeling gewijzigd met toevoeging van bijlage 6 – module Regionale Facilitering Zorg (RFZ). De tekst is tot stand gekomen met de toen bekende toekomstige inrichting van de module RFZ. Bij aanvang van de uitvoering per 1 januari 2024 bleek de verdeelsleutel o.b.v. inwonersaantal niet aan te sluiten bij bijvoorbeeld taken van RFZ voor jeugd. In de dienstverleningsovereenkomsten zijn daarom afwijkende afspraken gemaakt. Met deze wijziging wordt de regeling hiermee in overeenstemming gebracht.		
Artikel 7 (Bijlage 6)	**Verkoop van diensten** a. Indien een adviescommissie is ingesteld, dient zij akkoord te gaan met het aangaan van de dienstverlening zoals bedoeld in eerste lid.	**Verkoop van diensten** b. Indien een bestuurscommissie is ingesteld, dient zij akkoord te gaan met het aangaan van de dienstverlening zoals bedoeld in eerste lid.
Toelichting: De adviescommissie RFZ is per 1 januari 2026 opgeheven. De taken zijn overgenomen door de bestuurscommissie Zorg. De regeling wordt met deze wijziging hiermee in overeenstemming gebracht.		

Bijlage 7	Samenwerkingsmodule Toezicht sociaal domein (wordt geheel toegevoegd)
	Artikel 1 Begripsbepaling In deze regeling wordt verstaan onder: a. Handhaving: alle activiteiten m.b.t. het aanspreken van aanbieders op de naleving van de gestelde voorwaarden en verplichtingen die verbonden zijn aan de geboden voorziening(en); b. Toezicht: alle activiteiten die worden ondernomen om te onderzoeken of er wordt voldaan aan o.a. de wettelijke eisen, de gemeentelijke verordeningen en onderliggende beleidsregels en regionale contractvoorwaarden, zoals in ieder geval is vastgelegd in de Wmo 2015 en de Jeugdwet; c. Wmo 2015: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. **Artikel 2 Belangen** De samenwerkingsmodule behartigt de belangen van de aan *Samenwerkingsmodule Toezicht binnen het sociaal domein* deelnemende gemeenten. Dit ter uitvoering van het 'Regionaal toezicht- en handhavingskader Wmo en Jeugdwet' en bijbehorende 'Algemeen controleplan Wmo Jeugdwet' zoals op 11 februari 2025 is vastgesteld door colleges van deelnemende gemeenten. **Artikel 3 Taken samenwerkingsmodule en submodules** 1. De taken van de samenwerkingsmodule bestaan in ieder geval uit: a. het uitvoeren van formele en materiële controles, inclusief detailcontroles; b. het beoordelen van (fraude)signalen met betrekking tot de rechtmatigheid van geleverde voorzieningen en het, waar nodig, verrichten van fraudeonderzoeken; c. het voeren van regie over het controleproces en de verslaglegging van onderzoeksresultaten; d. het adviseren van gemeenten, het Openbaar Ministerie en het contractmanagement van betreffende samenwerkingsmodules over mogelijke handhavingsmaatregelen; e. het onderhouden van structurele samenwerking en afstemming met lokale backoffices, contractbeheer en -management, GGD Gelderland-Midden, Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), het Inkoopverband SDCG en het Informatie-knooppunt Zorgfraude (IKZ) e.a. relevante partijen; f. het opstellen van jaarplannen, rapportages en evaluaties met betrekking tot de uitvoering van het toezicht. 2. De taken van deze samenwerkingsmodule worden uitgevoerd binnen de door de deelnemende gemeenten vastgestelde kaders en verordeningen op het gebied van toezicht en handhaving binnen het sociaal domein. **Artikel 4 Keuze en taken** Het algemeen bestuur bepaalt de kaders waaronder de taken als bedoeld in artikel 3 worden ingebracht of beëindigd, passend binnen de door raden en colleges van deelnemende gemeenten vastgestelde kaders en verordeningen. **Artikel 5 Bevoegdheden** 1. Ter uitvoering van de in artikel 3, eerste lid, genoemde taken dragen de deelnemende gemeenten hun bevoegdheden en verplichtingen over aan het samenwerkingsverband, tenzij de wet of de aard van de bevoegdheid zich ertegen verzet. 2. Per submodule zoals opgenomen in artikel 3, eerste lid, kan in de dienstverleningsovereenkomst nadere afspraken worden gemaakt.

	Artikel 6 Financiële bijdragen De kosten van de uitvoering van deze taken voor een programma worden in de verrekening uitsluitend ten laste gebracht van de aan de deelnemende gemeenten van de betreffende submodule naar rato van het jaarlijks op 1 januari bepaalde inwonertal van de deelnemende gemeenten op basis van de meest recente CBS cijfers. **Artikel 7 Beëindiging deelname aan een samenwerkingsmodule dan wel submodule** Beëindiging van deelname aan de samenwerkingsmodule dan wel submodule kan plaatsvinden door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de voorzitter van samenwerkingsverband met inachtneming van een opzegtermijn van twaalf maanden. Voor projecten, waar geen langlopende verplichtingen gelden kan een kortere opzegtermijn worden afgesproken. **Artikel 8 Verkoop van diensten** a. Als de deelnemers instemmen met het onderbrengen van taken als bedoeld in artikel 3, voert het openbaar lichaam met instemming van de deelnemers op verzoek van gemeenten buiten het samenwerkingsgebied deze taken uit. De taken worden uitgevoerd tegen een overeen te komen prijs. b. Het samenwerkingsverband kan op niet-commerciële basis diensten verkopen aan derden binnen de kaders van de op grond van deze genoemde taken in artikel 3. c. Het dagelijks bestuur dient akkoord te gaan met het aangaan van de dienstverlening zoals bedoeld in eerste lid.
Toelichting: Het algemeen bestuur heeft op verzoek van de deelnemende gemeenten verzocht om Rechtmatigheidstoezicht op Wmo- en Jeugdzorg-aanbieders mogelijk te maken per 1 januari 2027. Met deze wijziging (toevoeging bijlage 7 Samenwerkingsmodule toezicht sociaal domein) wordt dit mogelijk gemaakt in een nieuwe te vormen samenwerkingsmodule. Of een gemeente daadwerkelijk deelneemt aan de samenwerkingsmodule wordt besloten door het aangaan van een DVO met de MGR. De uitvoering van rechtmatigheidstoezicht wordt geschaard onder “Overige taken” als bedoeld in artikel 1, lid f van de gewijzigde regeling. Daar wordt toe besloten voor het organiseren van voldoende onafhankelijkheid in de toezichttaken ten opzichte van andere taken in het programma Zorg. De bevoegdheden voor het uitvoeren van de taken worden gedelegeerd aan de MGR. Hiervoor wordt er als de deelnemers en specifieke bevoegdheden bekend zijn, een delegatiebesluit genomen door alleen de deelnemende gemeenten.	

Besluit tot wijziging van de Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein centraal Gelderland (MGR)

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar, ieder voor zover zij bevoegd zijn en hierna te noemen de deelnemers;

overwegen het volgende:

- in het sociaal domein is op uitvoerend niveau samenwerking tussen de gemeenten in de regio geboden;
- met een modulair in te vullen gemeenschappelijke regeling wordt meer samenhang en doelmatigheid in de samenwerking tussen de gemeenten in de regio gerealiseerd;
- aan de gemeenschappelijke regeling kunnen samenwerkingsmodules worden toegevoegd;
- gemeenten bepalen zelf of zij aan een samenwerkingsmodule deelnemen;

gelet op de artikelen 1, eerste en derde lid, en 8, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

gelet op de verkregen toestemming van de gemeenteraden voor het wijzigen van deze regeling;

gelet op de wens van deelnemende gemeenten om samenhang aan te brengen in de taken die in het sociaal domein worden uitgevoerd binnen de samenwerkingsmodules, worden de samenwerkingsmodules ondergebracht bij drie Programma's: Zorg (samenwerkingsmodule Inkoop Zorg), Onderwijs (samenwerkingsmodule RBL) en Participatie (samenwerkingsmodules WSP, WgSW en Contractmanagement Inburgeringstrajecten). Ieder Programma heeft een bestuurscommissie;

gelet op de wens om enkele aanpassingen te doen in de regeling als het gaat om de taken en bevoegdheden als opgenomen in de artikelen 6, 7 en 17, en als het gaat om de formulering van taken, financiële bijdragen en verkoop van diensten als opgenomen in bijlage 6, en als het gaat om een aantal tekstuele aanpassingen in overige artikelen en de financiële bijdragen in bijlage 2;

gelet op de wens om een nieuwe samenwerkingsmodule toe te voegen, namelijk de samenwerkingsmode Toezicht binnen het sociaal domein, als bijlage 7;

besluiten vast te stellen:

Het besluit tot wijziging van de Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein centraal Gelderland;

I. Wijzigingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

De begrippen worden op alfabetische volgorde gezet. Daarnaast worden twee nieuwe begrippen toegevoegd, namelijk:

f. overige taken: taken die niet onder de programmataken en basistaken vallen;

i. programmataken: taken gekoppeld aan het betreffende programma waar de specifieke samenwerkingsmodule is ondergebracht;

Artikel 6 Taken samenwerkingsverband en samenwerkingsmodules

Lid 1 sub b wordt als volgt gewijzigd:

b. het uitvoeren van programmataken binnen samenwerkingsmodules;

Aan lid 1 wordt sub c toegevoegd, namelijk:

c. het uitvoeren van overige taken binnen samenwerkingsmodules;

Lid 2 wordt als volgt gewijzigd:

2. Over het uitvoeren van taken genoemd onder b en c sluit de deelnemer per samenwerkingsmodule een afzonderlijke dienstverleningsovereenkomst af met het samenwerkingsverband.

Lid 3 wordt geschrapt.

Artikel 7 Bevoegdheden

Lid 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. De deelnemers dragen geen bevoegdheden over aan het openbaar lichaam, tenzij expliciet vermeldt in de specifieke bijlage van deze regeling.

Artikel 17 Bestuurscommissies

Er wordt een lid toegevoegd, namelijk:

2. Er worden geen bevoegdheden overgedragen aan de bestuurscommissies, tenzij anders is bepaald in de instellingsbesluiten.

Artikel 20 Informatieplicht van het dagelijks bestuur, algemeen bestuur, bestuurscommissies en de voorzitter ten opzichte van raden

In lid 1 wordt het woord ‘is’ vervangen door ‘zijn’.

Artikel 29 Jaarrekening

Lid 6 wordt als volgt gewijzigd:

6. De kosten worden verdeeld over de deelnemende gemeenten volgens de kostenverdeelsleutel, zoals is opgenomen in de bijlagen van deze regeling.

Bijlage 2 Samenwerkingsmodule Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL)

Artikel 1 Begripsbepaling

De begrippen worden op alfabetische volgorde gezet. Sub b en d (oud) worden als volgt gewijzigd naar a en c (nieuw):

a. DSP-functie: Doorstroompunt, zoals bedoeld in de Wet van school naar duurzaam werk en het bijbehorende Besluit van school naar duurzaam werk;

c. regionale middelen: bestaan uit de uitkering voor de DSP-functie (voorheen RMC), zoals geregeld op grond van de Wet van school naar duurzaam werk en het bijbehorende Besluit van school naar duurzaam werk;

Artikel 2 Belangen

De term ‘RMC’ wordt vervangen door ‘DSP’.

Artikel 3 Samenwerkingsmodule Regionaal Bureau Leerlingzaken

De termen ‘RMC’ worden vervangen door ‘DSP’.

Artikel 4 Bevoegdheden

Lid 2 wordt als volgt gewijzigd:

2. Bij deelname aan de submodule DSP worden alle bevoegdheden die volgens de Wet van school naar duurzaam werk en het bijbehorende Besluit van school naar duurzaam werk inzake de DSP-functie aan het college van de gemeente Arnhem als contactgemeente toekomen gemandateerd aan het samenwerkingsverband.

Artikel 6 Financiële bijdragen

Lid 1 sub a en sub b worden als volgt gewijzigd:

a. Leerplicht:
   i. De gemeentelijke bijdrage wordt tenminste vastgesteld op basis van leerlingenaantallen (1 fte voor 2.700 leerplichtige leerlingen) en gecorrigeerd naar VSV problematiek;
   ii. De gemeentelijke bijdrage wordt verdeeld op basis van de risicoscores VSV, vastgesteld door het CBS en de verzuimmeldingen uit het laatste schooljaar;
   iii. De gemeentelijke bijdragen worden jaarlijks geactualiseerd;
   iv. Evenredige verdeling van de kosten van de management-, beleids-, gegevensbeheer en administratieve functies tussen DSP en leerplicht;
b. DSP: wordt gefinancierd vanuit Rijksmiddelen voor DSP regio Arnhem.

Bijlage 6 Samenwerkingsmodule facilitering overige regionale taken sociaal domein

Artikel 1 Begripsbepaling

De begrippen worden op alfabetische volgorde gezet. Sub a (oud) wordt als volgt gewijzigd naar f (nieuw):

f. uitvoeren: het organiseren van taken zoals bedoeld in artikel 3, waaronder het werkgeverschap van de betreffende medewerkers.

Artikel 3 Taken samenwerkingsmodule en submodules

Lid 1 wordt als volgt gewijzigd

1. De taken van deze samenwerkingsmodule kunnen bestaan uit:

   a. het uitvoeren van het regiosecretariaat ten behoeve van regionale bestuurlijke en ambtelijke overleggen binnen het sociaal domein;

   b. het adviseren ten behoeve van de regionale beleidsontwikkeling binnen het sociaal domein passend binnen een door colleges jaarlijks vastgesteld uitvoeringsplan;

   c. uitvoeren van op sociaal domein gerichte regionale projecten passend binnen een door colleges jaarlijks vastgesteld uitvoeringsplan, waaronder het namens de deelnemende gemeenten daadwerkelijk inkopen van diensten bij derden ter uitvoering van de regionale projecten en het contractbeheer en management van de daaruit voortvloeiende overeenkomsten;

   d. uitvoeren van overige taken op verzoek van deelnemers binnen het sociaal domein.

Lid 2 wordt geschrapt. Daarmee wordt lid 3 (oud), lid 2 (nieuw).

Artikel 5 Financiële bijdragen

Artikel wordt als volgt gewijzigd:

1. De kosten van de uitvoering van de taken als bedoeld in artikel 3 worden in de verrekening uitsluitend ten laste gebracht van de aan de deelnemende gemeenten van de betreffende submodule.
2. In de dienstverleningsovereenkomst worden nadere afspraken gemaakt over de verdeling van gemeentelijke bijdragen per submodule.

Artikel 7 Verkoop van diensten

In sub c wordt het woord ‘adviescommissie’ vervangen door ‘bestuurscommissie’.

II. Toevoeging

Bijlage 7 Samenwerkingsmodule Toezicht binnen het sociaal domein

Deze bijlage wordt als volgt toegevoegd:

BIJLAGE 7 Samenwerkingsmodule Toezicht binnen het sociaal domein

Artikel 1 Begripsbepaling

In deze regeling wordt verstaan onder:

a. Handhaving: alle activiteiten m.b.t. het aanspreken van aanbieders op de naleving van de gestelde voorwaarden en verplichtingen die verbonden zijn aan de geboden voorziening(en);

b. Toezicht: alle activiteiten die worden ondernomen om te onderzoeken of er wordt voldaan aan o.a. de wettelijke eisen, de gemeentelijke verordeningen en onderliggende beleidsregels en regionale contractvoorwaarden, zoals in ieder geval is vastgelegd in de Wmo 2015 en de Jeugdwet;

c. Wmo 2015: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

Artikel 2 Belangen

De samenwerkingsmodule behartigt de belangen van de aan *Samenwerkingsmodule Toezicht binnen het sociaal domein* deelnemende gemeenten. Dit ter uitvoering van het 'Regionaal toezicht- en handhavingskader Wmo en Jeugdwet' en bijbehorende 'Algemeen controleplan Wmo Jeugdwet' zoals op 11 februari 2025 is vastgesteld door colleges van deelnemende gemeenten.

Artikel 3 Taken samenwerkingsmodule en submodules

1. De taken van de samenwerkingsmodule bestaan in ieder geval uit:
    a. het uitvoeren van formele en materiële controles, inclusief detailcontroles;
    b. het beoordelen van (fraude)signalen met betrekking tot de rechtmatigheid van geleverde voorzieningen en het, waar nodig, verrichten van fraudeonderzoeken;
    c. het voeren van regie over het controleproces en de verslaglegging van onderzoeksresultaten;
    d. het adviseren van gemeenten, het Openbaar Ministerie en het contractmanagement van betreffende samenwerkingsmodules over mogelijke handhavingsmaatregelen;
    e. het onderhouden van structurele samenwerking en afstemming met lokale backoffices, contractbeheer en -management, GGD Gelderland-Midden, Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), het Inkoopverband SDCG en het Informatie-knooppunt Zorgfraude (IKZ) e.a. relevante partijen;
    f. het opstellen van jaarplannen, rapportages en evaluaties met betrekking tot de uitvoering van het toezicht.
2. De taken van deze samenwerkingsmodule worden uitgevoerd binnen de door de deelnemende gemeenten vastgestelde kaders en verordeningen op het gebied van toezicht en handhaving binnen het sociaal domein.

Artikel 4 Keuze en taken

Het algemeen bestuur bepaalt de kaders waaronder de taken als bedoeld in artikel 3 worden ingebracht of beëindigd, passend binnen de door raden en colleges van deelnemende gemeenten vastgestelde kaders en verordeningen.

Artikel 5 Bevoegdheden

1. Ter uitvoering van de in artikel 3, eerste lid, genoemde taken dragen de deelnemende gemeenten hun bevoegdheden en verplichtingen over aan het samenwerkingsverband, tenzij de wet of de aard van de bevoegdheid zich ertegen verzet.
2. Per submodule zoals opgenomen in artikel 3, eerste lid, kan in de dienstverleningsovereenkomst nadere afspraken worden gemaakt.

Artikel 6 Financiële bijdragen

De kosten van de uitvoering van deze taken voor een programma worden in de verrekening uitsluitend ten laste gebracht van de aan de deelnemende gemeenten van de betreffende submodule naar rato van het jaarlijks op 1 januari bepaalde inwonertal van de deelnemende gemeenten op basis van de meest recente CBS cijfers.

Artikel 7 Beëindiging deelname aan een samenwerkingsmodule dan wel submodule

Beëindiging van deelname aan de samenwerkingsmodule dan wel submodule kan plaatsvinden door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de voorzitter van samenwerkingsverband met inachtneming van een opzegtermijn van twaalf maanden. Voor projecten, waar geen langlopende verplichtingen gelden kan een kortere opzegtermijn worden afgesproken.

Artikel 8 Verkoop van diensten

a. Als de deelnemers instemmen met het onderbrengen van taken als bedoeld in artikel 3, voert het openbaar lichaam met instemming van de deelnemers op verzoek van gemeenten buiten het samenwerkingsgebied deze taken uit. De taken worden uitgevoerd tegen een overeen te komen prijs.
b. Het samenwerkingsverband kan op niet-commerciële basis diensten verkopen aan derden binnen de kaders van de op grond van deze genoemde taken in artikel 3.
c. Het dagelijks bestuur dient akkoord te gaan met het aangaan van de dienstverlening zoals bedoeld in eerste lid.

III. Slotbepalingen

1. Dit besluit treedt in werking vanaf 1 januari 2027.

2. Dit besluit wordt aangehaald als: Wijzigingsbesluit Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein centraal Gelderland.

Aldus vastgesteld op DATUM door de colleges van burgemeester en wethouders voornoemd.

Bijlage 1: Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein centraal Gelderland, waarin de wijzigingen zijn opgenomen

Onderwerp	:	Zienswijze procedure wijzigen Gemeenschappelijke regeling MGR-SDCG
Zaaknummer	:	Z/26/147900/
Commissievergadering	:	11 mei 2026

COMMISSIEADVIES

De commissie Samenleving & Bestuur adviseert het voorstel inzake de zienswijze procedure wijzigen Gemeenschappelijke regeling MGR-SDCG te agenderen als **hamerstuk** voor de raad van 1 juni 2026.

de commissiegriffier,

H. Nomden - Bremer

Reactie college:
N.v.t.

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Aanpassen re-integratieverordening door inwerkingtreding Wet van school naar duurzaam werk 2026-2029

Zaak- & documentnr. : Z/26/ 201725827
Portefeuillehouder : L.S. Kaper

Opsteller : Edith Bosveld
Afdeling : Sociaal Domein
Telefoonnr :

Samenvatting
Op 1 januari 2026 treedt de Wet *Van school naar duurzaam werk* in werking. Deze wet vergroot de kansengelijkheid door jongeren beter te begeleiden in de overgang van onderwijs naar werk. De wet omvat vier maatregelen: extra loopbaanbegeleiding op scholen, ondersteuning via doorstroompunten voor jongeren zonder startkwalificatie, versterkte gemeentelijke begeleiding voor jongeren tot 27 jaar, en een verplicht Regionaal Programma waarin partijen samenwerken. Voor de Participatiewet is vooral de derde maatregel van belang. Het nieuwe artikel 7a maakt het mogelijk om alle jongeren tot 27 jaar te ondersteunen bij scholing en arbeidsinschakeling. Voorheen kon dat alleen onder voorwaarden en voor een beperktere groep. Door de wetswijziging worden meer re-integratie-instrumenten toegankelijk, zoals loonkostensubsidie, beschut werk, bijscholing en ggz-werkbegeleiding. Omdat de wijziging een verordeningsplicht introduceert, moet de Re-integratieverordening Participatiewet 2024 van de gemeente Westervoort worden aangepast. Het gaat om technische wijzigingen, zoals het uitbreiden van de doelgroep en een verwijzing naar artikel 7a. De aangepaste verordening werkt terug tot 1 januari 2026.

Beslispunten
1. Tot wijziging van de Re-integratieverordening conform bijgevoegd concept

Aanleiding
Op 1 januari 2026 treedt de Wet van school naar duurzaam werk in werking. Met deze wet geeft het Rijk een stevige impuls aan kansengelijkheid voor jongeren in de overgang van onderwijs naar werk. De wet introduceert een nieuwe manier van samenwerken tussen scholen, Doorstroompunten en gemeenten, en biedt jongeren tot 27 jaar eerder en passender ondersteuning richting scholing en duurzame arbeidsinschakeling.

De wet bestaat uit vier samenhangende maatregelen:

1. Scholen bieden extra loopbaanbegeleiding tijdens de opleiding en tot één à twee jaar na diplomering.
2. Doorstroompunten begeleiden jongeren zonder startkwalificatie tot 27 jaar terug naar school of naar werk.
3. Gemeenten krijgen een nieuwe opdracht om jongeren tot 27 jaar preventief te ondersteunen bij de keuze voor onderwijs, werk of een leerwerktraject.
4. Alle partijen werken verplicht samen binnen een regionaal programma waarin afspraken worden gemaakt over overstappen, ondersteuning en duurzame plaatsing.

De doelstelling van de wet is om de ondersteuning van jongeren in de overgang van school naar werk verder te versterken; gemeenten, scholen en partners doen dit nu al, maar de wetswijziging verplicht tot een meer samenhangende en intensieve aanpak. De wet richt zich in het bijzonder op jongeren tot 27 jaar voor wie regulier onderwijs niet mogelijk of passend is, jongeren zonder startkwalificatie en jongeren die moeite hebben om zelfstandig hun plek op de arbeidsmarkt te vinden. Met de wetswijziging wordt daarbij de leeftijdsgrens verhoogd van 23 naar 27 jaar, waardoor ook jongeren tussen de 23 en 27 jaar in aanmerking komen voor ondersteuning. In de praktijk gaat het vaak om jongeren uit het praktijkonderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs, mbo-niveau 1 en 2, en om voortijdig schoolverlaters. Deze groepen hebben, ongeacht de economische situatie, een verhoogd risico op uitval of instabiliteit in werk. Daarnaast biedt de wet ruimte om maatwerk te leveren aan andere jongeren die tijdelijke of aanvullende ondersteuning nodig hebben bij de stap naar duurzaam werk.

De inzet van de wet sluit nauw aan bij de bestuursopdracht 2024–2026 voor RSD de Liemers, waarin extra aandacht wordt gevraagd voor jongeren tot 27 jaar en het vroegtijdig voorkomen van langdurige uitkeringsafhankelijkheid. In die opdracht is vastgelegd dat jongeren een kwetsbare doelgroep vormen en dat actieve, preventieve ondersteuning nodig is om uitval, schulden en sociale problemen te voorkomen. Deze focus sluit tevens aan bij de gemeentelijke visie op het sociaal domein, waarin ‘kansrijk en veilig opgroeien’ en nauwe samenwerking met onderwijs en maatschappelijke partners centraal staan. De nieuwe wettelijke opdracht om jongeren eerder te begeleiden richting onderwijs, werk of participatie bevestigt en versterkt daarmee de koers die de gemeente Westervoort al heeft ingezet.

De eerste, tweede en vierde maatregel worden niet door individuele gemeenten uitgevoerd, maar regionaal georganiseerd. In onze regio werken alle middelbare scholen, mbo-instellingen en gemeenten samen in een programma dat door de wetswijziging verplicht wordt: het regionale programma ‘van school naar duurzaam werk’. In dit programma worden de extra loopbaanbegeleiding op scholen, de begeleiding van jongeren zonder startkwalificatie én de regionale samenwerkingsafspraken gebundeld. Voor onze regio is hiervoor inmiddels een concept opgesteld, waarin de onderwijsinstellingen, gemeenten en de arbeidsmarktregio hebben uitgewerkt hoe zij jongeren samen tijdig in beeld houden en ondersteunen bij de stap van school naar werk.

De gemeente Westervoort maakt als partner, onder andere via uitvoeringsorganisatie RSD de Liemers, deel uit van deze regionale samenwerking. Wij sluiten aan bij de afspraken die regionaal worden gemaakt en brengen onze kennis van de lokale praktijk in. Waar scholen en het Doorstroompunt de begeleiding van jongeren tijdens hun schoolloopbaan vormgeven, wordt Westervoort betrokken wanneer ondersteuning richting werk of een leerwerktraject nodig is. Zo ontstaat een doorlopende route van school naar werk, waarbij Westervoort geen regievoerder is, maar wel een onmisbare partner.

Voor de Participatiewet is vooral de derde maatregel relevant. Met het nieuwe artikel 7a Participatiewet krijgen gemeenten de bevoegdheid – en opdracht – om alle jongeren tot 27 jaar te ondersteunen bij scholing en arbeidsinschakeling. Waar gemeenten nu pas betrokken raken als jongeren een uitkering aanvragen, kunnen zij straks al tijdens de schoolperiode worden ingezet, op verzoek van scholen of het Doorstroompunt. Voorheen konden gemeenten jongeren die initieel voltijdsonderwijs konden volgen slechts in beperkte en uitzonderlijke gevallen ondersteunen, omdat onderwijs als voorliggende voorziening gold. Met artikel 7a blijft onderwijs voorliggend, maar krijgen gemeenten de ruimte om gemotiveerd van deze voorrang af te wijken wanneer ondersteuning via de Participatiewet passender is. Daardoor kunnen ook jongeren die nu vaak tussen wal en schip vallen eerder en gerichter geholpen worden. Daarnaast worden meer re-integratie-instrumenten toegankelijk, zoals praktijkleren, loonkostensubsidie en ggz-werkbegeleiding. Dit vergroot de

handelingsruimte van de gemeente aanzienlijk, zoals ook toegelicht in de landelijke handreiking.

Met de uitbreiding van deze doelgroep introduceert de wet een verordening plicht: gemeenten moeten hun beleid voor ondersteuning van jongeren expliciet vastleggen in de Re-integratieverordening Participatiewet. Daarnaast moeten zij in de cliëntenparticipatieverordening opnemen hoe jongeren worden betrokken bij uitvoering en beoordeling. Voor de gemeente Westervoort betekent dit dat de Re-integratieverordening Participatiewet 2024 moet worden aangepast. Het gaat hierbij vooral om technische wijzigingen, zoals het uitbreiden van de doelgroep en het opnemen van artikel 7a. Omdat de wet terugwerkende kracht heeft naar 1 januari 2026, moet ook de verordening vanaf die datum in lijn zijn met de gewijzigde Participatiewet.

Beoogd effect
De Wet van school naar duurzaam werk wijzigt de Participatiewet en brengt wijzigingen mee in de wettelijke opdracht voor ondersteuning van jongeren tot 27 jaar (artikel 8a Participatiewet). Op grond van de bestaande verordeningsplicht moeten deze wijzigingen worden doorgevoerd in de Re-integratieverordening. Omdat de raad op grond van artikel 147 van de Gemeentewet bevoegd is tot het wijzigen van verordeningen, wordt dit voorstel aan de raad voorgelegd.

De Re-integratieverordening Participatiewet 2024 van de gemeente Westervoort met terugwerkende kracht te wijzigen, zodat deze per 1 januari 2026 in overeenstemming is met de doelgroepen zoals bepaald in de Wet van school naar duurzaam werk en de Participatiewet.

Argumenten

1.1 *Met deze wijziging voldoet de gemeente Westervoort aan de Wet van school naar duurzaam werk*
De ingangsdatum van de Wet van school naar duurzaam werk is 1 januari 2026. De Re-integratieverordening moet per die datum (met terugwerkende kracht) worden aangepast aan de uitbreiding van de doelgroep en de nieuwe wettelijke opdracht voor ondersteuning van jongeren tot 27 jaar.

1.2 *De Adviesraad Werk en Inkomen adviseert positief*
De voorgestelde wijzigingen zijn besproken in de werkgroep van de Adviesraad Werk en Inkomen. De werkgroep adviseert positief over het aanpassen van de Re-integratieverordening, zodat meer kan worden geïnvesteerd in de begeleiding van jongeren bij de overgang van school naar werk en het behoud van werk.

1.3 *De wijziging sluit aan op de lokale koers voor jongeren*
De voorgestelde aanpassingen liggen in het verlengde van de bestuursopdracht 2024–2026 van RSD de Liemers en de gemeentelijke visie op het sociaal domein, waarin ‘kansrijk en veilig opgroeien’ en nauwe samenwerking met onderwijs en partners centraal staan. De wetswijziging ondersteunt en versterkt deze bestaande koers van de gemeente Westervoort.

1.4 *De wijziging draagt bij aan preventieve, vroegtijdige ondersteuning*
Door de verbrede doelgroep en de ruimte om jongeren al tijdens de schoolperiode te ondersteunen, ontstaat eerder en gerichter zicht op problemen die kunnen leiden tot uitval, schulden of langdurige uitkeringsafhankelijkheid. Dit sluit aan bij de wens om preventief te werken en jongeren duurzaam perspectief te bieden.

1.5 *De wijziging zorgt voor duidelijkheid en uitvoerbaarheid in de praktijk*
De aanpassing van de verordening is grotendeels technisch van aard, omdat de beoogde ondersteuning van jongeren in de praktijk al plaatsvindt op basis van bestaande beleidslijnen en andere juridische grondslagen. De wetswijziging introduceert geen

wezenlijk nieuw instrumentarium, maar creëert een expliciete en uniforme juridische grondslag voor deze bestaande uitvoeringspraktijk. Door de verordening hierop aan te passen wordt de huidige werkwijze juridisch verankerd, wordt onduidelijkheid over de toepasselijke grondslag voorkomen en is voor betrokken partijen – waaronder jongeren, scholen, uitvoeringsorganisatie RSD de Liemers en samenwerkingspartners – helder op basis van welke grondslag en binnen welke kaders gemeentelijke ondersteuning wordt geboden. Hierdoor kan de gemeente de wettelijke mogelijkheden consistent en rechtmatig toepassen.

Kanttekeningen

Er is in dit geval geen alternatief voorstel. De wijziging van de verordening vloeit voort uit de actieve verplichting zoals vastgelegd in de Wet van school naar duurzaam werk en de toevoeging van artikel 7a in de Participatiewet. Omdat de gemeente Westervoort gebonden is aan deze wettelijke grondslag en de daaruit voortvloeiende verordening plicht, resteert er geen keuzevrijheid voor een substantieel alternatief beleidskader of een geheel andere verordening. Daarom wordt geen alternatief beleid of wijzigingsvariant gepresenteerd

Financiële paragraaf

De Wet van school naar duurzaam werk heeft financiële gevolgen voor zowel individuele gemeenten als voor het verplichte regionale programma. Hieronder wordt onderscheid gemaakt tussen middelen en mogelijke kosten voor de gemeente Westervoort en middelen die beschikbaar zijn voor de regionale samenwerking.

A. Middelen en mogelijke kosten voor de gemeente Westervoort (lokale begroting)
Voor Westervoort geldt dat in de bestuursopdracht 2024–2026 voor RSD de Liemers al extra middelen zijn geraamd en dat in deze periode gericht wordt geïnvesteerd in de ondersteuning van jongeren. Hierdoor is op dit moment nog niet vast te stellen of de inwerkingtreding van de Wet van school naar duurzaam werk leidt tot aanvullende kosten bovenop de bestaande inzet.
De financiële gevolgen zijn afhankelijk van:

- de verdere regionale invulling van de wet
- de mate waarin de huidige werkwijze al aansluit op de nieuwe wettelijke opdracht
- de uiteindelijke verdeling van landelijke middelen tussen gemeenten

a1. Mogelijke kostensoorten die lokaal kunnen optreden
Afhankelijk van de lokale uitvoeringsinrichting kunnen – ook voor Westervoort– kosten ontstaan op de volgende onderdelen:

- inzet van jobcoaches en casemanagers voor jongeren tot 27 jaar
- personele inzet binnen RSD de Liemers voor begeleiding vanuit artikel 7a Participatiewet
- scholing en professionalisering van medewerkers
- begeleidingstrajecten voor jongeren die al tijdens de schoolperiode ondersteuning krijgen
- toepassing van re-integratie-instrumenten zoals praktijkleren, loonkostensubsidie of ggz-werkbegeleiding
- afstemming met scholen, werkgevers en zorgpartners wanneer deze activiteiten lokaal worden uitgevoerd

In hoeverre deze kostensoorten daadwerkelijk tot extra uitgaven zullen leiden, zal moeten blijken bij de uitvoering van de wet en de wijze waarop deze in de praktijk wordt ingericht.

Voor Westervoort zijn er op dit moment in totaal 74 jongeren in traject bij de RSD, 40 daarvan ontvangen ook een uitkering op grond van de Participatiewet, 22 hebben enkel ondersteuning naar (beschut) werk, participatie in het algemeen of studie. 15 van deze (in totaal 74) jongeren ontvangen een studietoeslag, dit zijn jongeren die door ziekte of beperking niet in staat zijn om naast hun studie nog te werken.

a2. Middelen die Westervoort ontvangt
Voor de uitvoering van artikel 7a Participatiewet komen rechtstreeks middelen beschikbaar voor gemeenten. De totale landelijke begroting is:

- 2026–2029: jaarlijks 5,0 miljoen euro landelijk via een decentralisatie-uitkering
- Vanaf 2030: jaarlijks 6,0 miljoen euro op de landelijke SZW-begroting

In de mei- en septembercirculaire worden de aan de gemeente Westervoort toegekende bedragen bekend gemaakt.

Daarnaast ontvangen centrumgemeenten (Arnhem) voor hun coördinerende rol jaarlijks €75.000 per centrumgemeente (onderdeel van een landelijke bijdrage van 2,6 miljoen euro). In 2025 is al een tijdelijke decentralisatie-uitkering verstrekt via ‘Begeleiding jongeren naar werk’. Voor de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland betrof dit €385.000 (regionale verdeling volgt de regionale afspraken).

<u>B. Middelen en kosten voor het regionale programma (regionale begroting)</u>
Voor het regionale programma Van school naar duurzaam werk, waarin alle scholen, gemeenten en partners in de Doorstroompuntregio Arnhem/Midden-Gelderland samenwerken, is structurele regionale financiering beschikbaar.

b1. Regionale middelen

- Jaarlijks €2.265.813 voor de regio (indexatie volgt, hoogte nog onbekend)
- €80.000 uit de Regionale Aanpak Jeugdwerkloosheid (RAJ)
- €515.013 uit het Regionaal VSV-programma 2021–2025 (inzetbaar tot eind 2026)

Deze middelen worden beheerd door de centrumgemeente en ingezet voor activiteiten die regionaal worden georganiseerd.

b2. Kosten die regionaal worden gedekt
Kosten die veelal uit het regionale budget worden bekostigd zijn onder andere:

- Doorstroompuntcoördinatie en projectinzet
- Regionale loopbaanbegeleiding en overstapondersteuning
- Gezamenlijke samenwerking onderwijs–gemeenten–werkgevers
- Regionale monitoring, dataverzameling en programmamanagement
- Scholing en professionalisering die regionaal wordt aangeboden

Deze kosten drukken hierdoor niet rechtstreeks op de begroting van Westervoort.
<u>C. Financiële risico’s en aandachtspunten</u>

1. Rijksmiddelen vanaf 2026
    - De exacte lokale bijdrage vanuit de landelijke middelen is nog onbekend.
    - Westervoort zal dit in de komende jaren moeten monitoren en verwerken in de meerjarenbegroting.
2. Regionale verdeling en uitvoeringskeuzes

- De definitieve inrichting van het regionale programma bepaalt welke kosten regionaal of lokaal landen.
- Een deel van de regionale middelen kan nodig zijn voor continuering van bestaande dienstverlening.

De centrumgemeente beheert de regionale middelen en bewaakt samen met partners de financiële ruimte en risico's.

Participatie en communicatie
De Adviesraad Werk en Inkomen van de Regionale Sociale Dienst de Liemers, RSD de Liemers, heeft ingestemd met de voorliggende aangepaste verordening.

Intergemeentelijke samenwerking
De verordening is door de Regionale Sociale Dienst de Liemers, RSD de Liemers, in samenwerking met opdrachtgevende gemeenten Zevenaar, Duiven en Westervoort, opgesteld.

Planning
Na het besluit van de raad dient de aangepaste verordening te worden gepubliceerd.

Bijlagen

nr	documentnummer	onderwerp	openbaarheid
1	201726075	Raadsbesluit - Aanpassen Re-integratieverordening door inwerkingtreding Wet van school naar duurzaam werk	Openbaar
2	201721003	Integrale tekst – april 2026 - Re-integratieverordening Participatiewet 2024	Openbaar
3	201721000	Was – wordt tabel Re-integratieverordening Participatiewet 2024	Openbaar

Westervoort, 14 april 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. Sluiter (MA)
secretaris

drs. A.J. van Hout
burgemeester

RAADSBESLUIT

Zaak- & documentnr. : Z/26/146168/ADV/26/201726075

Datum besluitvorming : 01-06-2026

Onderwerp : Aanpassen re-integratieverordening door inwerkingtreding Wet van school naar duurzaam werk 2026-2029

Samenvatting
Op 1 januari 2026 treedt de Wet *Van school naar duurzaam werk* in werking. Deze wet vergroot de kansengelijkheid door jongeren beter te begeleiden in de overgang van onderwijs naar werk. De wet omvat vier maatregelen: extra loopbaanbegeleiding op scholen, ondersteuning via doorstroompunten voor jongeren zonder startkwalificatie, versterkte gemeentelijke begeleiding voor jongeren tot 27 jaar, en een verplicht Regionaal Programma waarin partijen samenwerken. Voor de Participatiewet is vooral de derde maatregel van belang. Het nieuwe artikel 7a maakt het mogelijk om alle jongeren tot 27 jaar te ondersteunen bij scholing en arbeidsinschakeling. Voorheen kon dat alleen onder voorwaarden en voor een beperktere groep. Door de wetswijziging worden meer re-integratie-instrumenten toegankelijk, zoals loonkostensubsidie, beschut werk, bijscholing en ggz-werkbegeleiding. Omdat de wijziging een verordeningsplicht introduceert, moet de Re-integratieverordening Participatiewet 2024 van de gemeente Westervoort worden aangepast. Het gaat om technische wijzigingen, zoals het uitbreiden van de doelgroep en een verwijzing naar artikel 7a. De aangepaste verordening werkt terug tot 1 januari 2026.

De raad besluit
Besluiten tot wijziging van de Re-integratieverordening

de griffier, de voorzitter,

mr. M. Smits - Jansen drs. A.J. van Hout

CONCEPT Regionaal programma van school naar duurzaam werk 2026-2029

Doorstroompunt regio Arnhem

Aan: Bestuurlijk overleg van school naar duurzaam werk
Van: Joanne Smits, Marieke Stobbe en Marith Berntsen
Datum: 5 juni 2025 (definitieve versie)

Inhoudsopgave

1. Leeswijzer 3

2. Samenvatting 3

3. Proces: hoe zijn we tot het concept regionaal programma gekomen? 5

4. Governance 6

5. Concept regionaal programma 6

5.1 Doelen 7

5.2 Ambitie 7

5.3 Onze leidende principes 7

5.4 Invulling van het regionaal programma van school naar duurzaam werk 2026-2029 8

Thema 1: Ik wil mij extra oriënteren op school of werk 8

Thema 2: Ik wil hulp in de overstap naar school of werk 8

Thema 3: Ik wil hulp om op school te blijven 10

Thema 4: Ik wil hulp op stage of werk 12

Thema 5: Wij willen dat jij kan meedoen! 13

6. Programmateam 14

7. Financiën 15

8. Bijlagen 16

Bijlage 2: toelichting governance structuur 17

Bijlage 3: Tekening concept regionaal programma **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

1. Leeswijzer

Voor u ligt het concept regionaal programma van school naar duurzaam werk 2026-2029 voor de Doorstroompuntregio Arnhem. Het stuk is als volgt opgebouwd:

- Proces: hoe zijn we tot het concept regionaal programma gekomen?
- De governance structuur omtrent de besluitvorming van het regionaal programma van school naar duurzaam werk
- Het concept regionaal programma van school naar duurzaam werk
- Invulling programmateam van school naar duurzaam werk

Ook zijn er een aantal bijlagen toegevoegd als achtergrond informatie, te weten:

- Regio analyse KBA
- Onderzoek KBA naar niet geplaatste jongeren Entree.

2. Samenvatting

Na maanden van hard werken, inventariseren, informatie ophalen én delen is dit concept regionaal programma van school naar duurzaam werk 2026-2029 ontstaan. Het doel van dit programma is tweeledig:

1. Het voorkomen van voortijdig schoolverlaten
2. Zoveel mogelijk jongeren naar school of aan het werk

Om deze doelen te bereiken, hebben we de volgende ambities:

- Er is voor iedere jongere van 12 tot 27 jaar een plek in het onderwijs waar hij/zij optimaal begeleid en ondersteund wordt in de voorbereiding op een beroepskeuze, in de overstap naar het mbo, in het behalen van minimaal een startkwalificatie en het maken van de stap naar de (regionale) arbeidsmarkt.
- Jongeren zijn en blijven in beeld.
- Iedere jongere participeert passend in de maatschappij.

Om de doelen en ambities te bereiken, werken we aan de hand van de volgende leidende principes: transitie denken, netwerk denken, perspectief denken en overstijgend denken en werken en flexibel organisatie denken.

Het programma is voor jongeren van 12 tot 27 jaar met én zonder startkwalificatie, die in de Doorstroompuntregio Arnhem[1] wonen of op school zitten.

Een belangrijk onderdeel van het programma is het verbeteren van de oriëntatie op school en werk. Jongeren krijgen via evenementen zoals banenmarktfestivals en "Kies je Job" de kans om in contact te komen met werkgevers. Ook worden kleinschalige bedrijfsbezoeken georganiseerd, zodat jongeren beter kunnen kennismaken met verschillende beroepen. Om dit alles goed te coördineren is extra begeleiding noodzakelijk, onder andere via een coördinator.

[1] Gemeenten: Arnhem, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort en Zevenaar. Er is een verschil met de Arbeidsmarktregio Midden-Gelderland: daar valt Doesburg onder, Renkum niet.

Daarnaast is er veel aandacht voor de begeleiding bij overstappen, die vaak een kwetsbaar moment vormen. Combinatiefunctionarissen arbeid begeleiden jongeren uit het praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs die direct naar werk gaan. Jongeren die doorstromen naar het mbo kunnen rekenen op ondersteuning van een coach, waarbij duidelijke afspraken zorgen voor een soepele overgang. Voor jongeren die na het mbo nog begeleiding nodig hebben richting werk, wordt een transitiecoach ingezet en kijken we of er een match gemaakt kan worden via de matchingstafel.

Het programma investeert ook in extra ondersteuning op of rondom school. Door een plus op de ondersteuningsstructuur van school en gemeenten, kunnen jongeren beter worden begeleid bij dreigende uitval. Daarnaast wordt er gewerkt aan de ontwikkeling van een leercentrum, bedoeld voor jongeren die tijdelijk thuiszitten, en aan de opvolging van jongeren die geen entreeopleiding kunnen volgen. Ook wordt er een hernieuwde aanpak ontwikkeld voor verzuim onder jongeren van 18 jaar en ouder.

Op de werkvloer of tijdens stages krijgen jongeren extra ondersteuning om duurzaam aan het werk te blijven. Er is begeleiding beschikbaar voor stageplekken, waarbij ook werkgevers een vergoeding kunnen krijgen. Via projecten als ‘Stagecupido’ wordt gezocht naar passende matches tussen jongeren en stageplekken. Praktijkleren wordt gestimuleerd door het verduidelijken van mogelijkheden en het bieden van voorfinanciering. Daarnaast is er een interventiebudget beschikbaar om praktische belemmeringen, zoals vervoer of werkbenodigdheden, weg te nemen.

Tot slot wordt sterk ingezet op regionale samenwerking en het versterken van randvoorwaarden. Via initiatieven zoals de Sluitende Keten wordt de overgang tussen school en mbo nauwkeurig gemonitord. Overdrachtsdocumenten worden verbeterd om de communicatie tussen onderwijs en werk beter te laten verlopen. Er wordt gewerkt aan een gezamenlijke visie op overdracht, gericht op een loopbaandossier dat eigendom is van de jongere zelf. Door middel van dialoogsessies voor professionals en bestuurlijk overleg wordt gewerkt aan samenhang in beleid. Ook wordt ruimte gehouden voor nieuwe initiatieven of acute vragen via een ad hoc budget.

Kortom, dit programma beoogt jongeren duurzaam te ondersteunen bij hun school- en werkloopbaan, met als kernpunten: tijdige oriëntatie, soepele overstappen, sterke begeleiding en nauwe samenwerking tussen betrokken partijen.

Om ervoor te zorgen dat we de komende vier jaar doen wat we afspreken en monitoren of dit ook voldoende effect heeft, werken we met een programmateam die hier zicht op houdt én die zorgt dat de afgesproken governance structuur goed gevolgd wordt. In het programmateam zitten vaste medewerkers zoals de drie programmamanagers vanuit de contactschool, de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland en de Doorstroompunt regio Arnhem en de programmacoördinator die zicht houdt op alle afzonderlijke programma’s. Ook is er ruimte voor tijdelijke advisering en uitvoering, zoals een juridisch adviseur die meekijkt naar de opdrachtformuleringen en de procesmanager die programma’s ondersteund in het verbinden, versterken en versimpelen van aanbod.

3. Proces: hoe zijn we tot het concept regionaal programma gekomen?

Het nieuwe regionale programma van school naar duurzaam werk 2026-2029 is een samenvoeging van het huidige programma voortijdig schoolverlaten[2] (vsv) en de regionale aanpak jeugdwerkloosheid. Samenwerking tussen deze twee programma's was in onze regio al aan de orde voordat duidelijk werd dat er een gezamenlijk programma moest komen. Deze samenwerking vond al plaats door:

- Betrokkenheid vanuit de programmamanagers vsv (contactschool – Rijn IJssel en Doorstroompuntregio) bij de regionale aanpak jeugdwerkloosheid in de kopgroep.
- Aansluiten van wethouders participatie bij het bestuurlijk overleg vsv, waar gezamenlijk gekeken is naar welke leidende principes zouden moeten gelden voor de jongeren die ondersteuning nodig hebben op school of richting werk.

Nadat duidelijk werd dat er een nieuw regionaal programma moest komen, intensiveerde deze samenwerking. Dit resulteerde in een inhoudelijk gelijke verantwoordelijkheid vanuit onderwijs (contactschool), arbeidsmarktregio en de Doorstroompuntregio. Het Doorstroompunt heeft de rol om ervoor te zorgen dat het nieuwe regionale programma er ook daadwerkelijk komt en heeft daarmee de trekkersrol.

Vanaf februari 2024 is intensief samengewerkt om tot dit concept programma te komen. Er is een kerngroep geformeerd waarin verschillende functionarissen vanuit de volgende partijen zijn aangesloten: een ervaringsdeskundige, contactschool Rijn IJssel, Doorstroompuntregio Arnhem, Arbeidsmarktregio Midden-Gelderland en de Onderwijsspecialisten (pro/vso). De volgende acties zijn uitgevoerd (in willekeurige volgorde):

1. Organiseren van twee regionale dialoogsessies waarbij door 80-100 deelnemers, zowel ervaringsdeskundigen als professionals, input is gegeven op de thema's die terugkomen in het programma.
2. Uitwerken van de input van de regionale sessies en aanbrengen van verdieping hierop in subgroepen vanuit de kerngroep om te komen tot beargumenteerde voorstellen. Tijdens een heidag in april is dit samengebracht tot voorliggend concept regionaal programma.
3. Opstellen van het ambtelijk voorstel van de governance van school naar duurzaam werk, dat vervolgens besproken is in de gremia waar een akkoord nodig was.
4. Uitvoering van regionale analyse[3] en het vertalen daarvan naar de maatregelen voor het nieuwe programma.
5. Volgen en integreren van landelijke beleidsontwikkelingen in regionaal beleid.

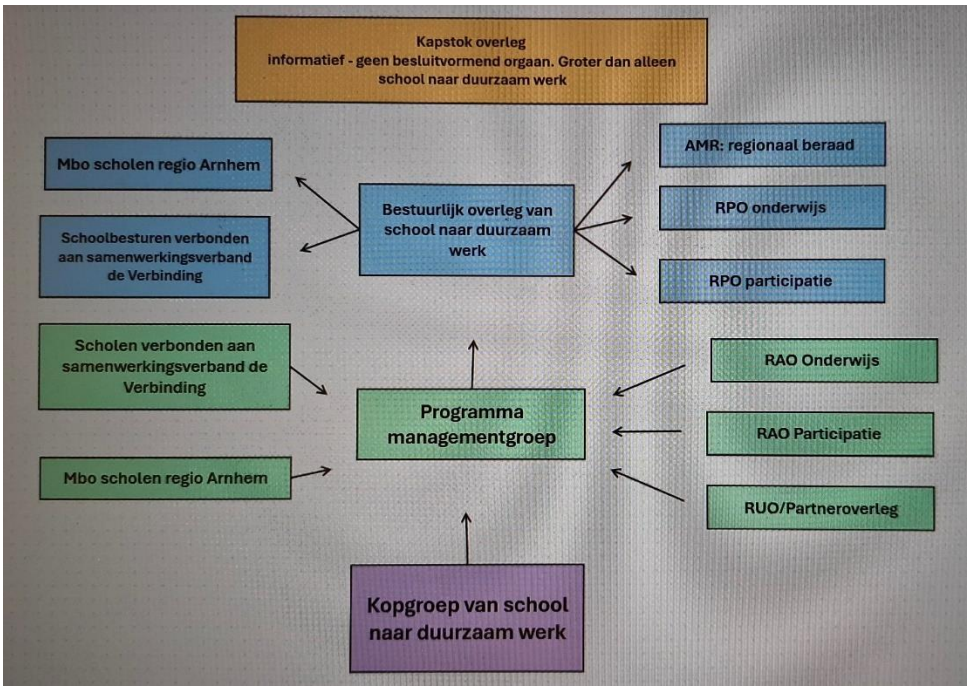
Naast bovenstaande acties vanuit de kerngroep, is er vanuit zowel Doorstroompunt, contactschool en arbeidsmarktregio ingezet op het informeren van relevante partijen over de nieuwe wet. Zo zijn er presentaties geweest bij sociale teams, centrum activerend werk, WSP Midden-Gelderland, Regionaal Ambtenaren Overleg Onderwijs en Participatie, Werk en Inkomen en bij partijen verbonden aan het onderwijs, zoals het samenwerkingsverband en het scholennetwerkoverleg pro/vso.

[2] Voor het huidige vsv programma, klik hier.
[3] KBA Nijmegen heeft een regio analyse uitgevoegd. Deze is bijgevoegd in Bijlage 1.

4. Governance

Om ervoor te zorgen dat we samen de komende vier jaar het goede doen en blijven doen, hebben we een nieuwe governance opgesteld waarin de besluitvorming en samenwerking rondom het programma van school naar duurzaam werk plaatsvindt vanuit contactschool, arbeidsmarktregio en Doorstroompunt. Deelnemers in de governance zijn aangesloten als afvaardiging van een grotere groep en zijn niet alleen deelnemer namens hun eigen organisatie. Deze governance is al eerder vastgesteld op de verschillende bestuurlijke tafels en ziet er als volgt uit:

Figuur 2: governance van school naar duurzaam werk

Een nadere toelichting op de governance vindt u in Bijlage 2.

5. Concept regionaal programma

In deze paragraaf vindt u het concept regionaal programma van school naar duurzaam werk 2026-2029. Het regionaal programma maken we voor jongeren van 12 tot 27 jaar, met en zonder startkwalificatie die woonachtig zijn of naar school gaan in de Doorstroompuntregio Arnhem[4].

De doelgroep van 23 tot 27 jaar en jongeren met startkwalificatie is voor (een deel) van ons nog onbekend. Ook is er minder data over deze doelgroep beschikbaar dan voor jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie. Dat maakt deze jongeren echter niet minder belangrijk en dus zetten we ons ook voor hen in, in ons nieuwe programma.

[4] Gemeenten: Arnhem, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Zevenaar. Er is een klein verschil tussen de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland en de Doorstroompuntregio Arnhem. Doesburg zit in de AMR, maar niet in de Doorstroompuntregio. Renkum zit in de Doorstroompuntregio, maar niet in de AMR.

5.1 Doelen

De doelen van het programma zijn:

1. Het voorkomen van voortijdig schoolverlaten
2. Zoveel mogelijk jongeren naar school of aan het werk

Om deze doelen te bereiken, zijn er eerder ambities en leidende principes vastgesteld. Deze waren onze leidraad gedurende de afgelopen anderhalf jaar.

5.2 Ambitie

Er is voor iedere jongere van 12 tot 27 jaar een plek in het onderwijs waar hij/zij optimaal begeleid en ondersteund wordt in de voorbereiding op een beroepskeuze, in de overstap naar het mbo, in het behalen van minimaal een startkwalificatie en het maken van de stap naar de (regionale) arbeidsmarkt.

Jongeren zijn en blijven in beeld.

Iedere jongere participeert passend in de maatschappij.

5.3 Onze leidende principes

Transitiedenken
Wij spreken van een *transitie* van school naar school en van school naar (duurzaam) werk en wij zien dat risico's op uitval of belemmering in doorstroom van onderwijs naar onderwijs en van onderwijs naar werk op vele plekken aanwijsbaar zijn, maar vooral in de *overgangen*: door de overgang te benaderen vanuit het transitiedenken wordt deze overgang een proces en geen moment. Dit betekent dat partijen meer naar elkaar toe bewegen, soms eerder in beeld komen en soms later loslaten, afhankelijk van de behoefte van de jongere.

Netwerkdenken
Wij vermijden keten-/estafettehandelen, onze verantwoordelijkheid ten aanzien van de begeleiding en ondersteuning van jongeren mag poreuze randen hebben;

Perspectiefdenken
Een diploma, startkwalificatie, stageplek, arbeidsovereenkomst etc. is geen doel op zich, maar een waardevol hulpmiddel om tot een zo zelfstandig mogelijke positie in de maatschappij te komen voor onze jongeren, opdat iedereen kan participeren naar talent en vermogen;

Overstijgend denken en werken
Wij betrekken relevante leefdomeinen bij het zo goed mogelijk ondersteunen van jongeren overeenkomstig de Big5[5] (dat betekent niet dat wij alles op kunnen en/of moeten lossen, maar dat wij ons netwerk benutten om andere ondersteuning in te schakelen die we zelf niet kunnen bieden);

Flexibel organisatiedenken
De huidige organisatievormen zijn niet leidend, maar dienen een zo efficiënt mogelijke samenwerking: wij kunnen bestaande structuren aanpassen voor dit doel.

[5] Big 5: wonen, school en werken, support, inkomen, welzijn

5.4 Invulling van het regionaal programma van school naar duurzaam werk 2026-2029

Thema 1: Ik wil mij extra oriënteren op school of werk

Een goede oriëntatie op school of werk is belangrijk voor jongeren zodat zij een weloverwogen keuze kunnen maken. Een verkeerde keuze is al jarenlang één van de grootste redenen van voortijdig schooluitval in onze regio[6]. Scholen hebben een verantwoordelijkheid in het bieden van een goede loopbaanoriëntatie (LOB). We zien echter dat een 'plus' op het huidige LOB programma helpt om het bedrijfsleven dichter naar de jongere toe te brengen. Hier willen wij vanuit het regionaal programma een impuls aan middels twee maatregelen:

1. <u>Het organiseren van evenementen voor jongeren waar zij in aanraking komen met het bedrijfsleven.</u>
   Dit zijn evenementen voor grote groepen leerlingen. Hieronder zullen vallen:
   a. Stage banenmarktfestival
   b. Kies je Job

   Betrokken partners zijn: Kansenmakers, Werkgevers Servicepunt Midden-Gelderland (WSP), scholen (vnl. scholen vanuit pro/vso en mbo)

2. <u>Het organiseren van bedrijfsbezoeken voor kleinere groepen leerlingen waarbij er oriëntatie plaatsvindt op school of werk.</u>
   Afhankelijk van de groep leerlingen die mee gaat, zal het doel van het bedrijfsbezoek bepaald worden.
   Betrokken partners zijn: WSP, oriëntatie in bedrijf (samenwerking tussen huidig regionaal vsv programma en Lerende Regio Arnhem (LRA)) en in de toekomst mogelijk JINC.

3. <u>Het bieden van een extra impuls aan scholen voor hun LOB programma.</u>
   Het gaat hier om het aanvullen van het LOB programma van scholen door bijvoorbeeld het geven van sollicitatietrainingen. Hiervoor is wel een partnerschap met scholen vereist, waardoor er ook een stukje cofinanciering van scholen gevraagd zal worden die hier gebruik van zullen maken.

De eerste twee maatregelen zijn momenteel nog aparte projecten die naast elkaar bestaan. In het nieuwe programma willen we dit samenvoegen, zodat we aanbod verbinden, versterken en versimpelen. Dit vraagt voor beide maatregelen een verandertraject. Hier willen we een procesmanager voor inzetten die de organisaties hierin begeleidt. Dit gaat om 10 uur per week in de periode januari 26 t/m september 2026. De dekking hiervoor komt vanuit de middelen die het Doorstroompunt heeft ontvangen om voor te bereiden op het nieuwe programma.

Thema 2: Ik wil hulp in de overstap naar school of werk

Op dit moment zijn er veel coaches vanuit verschillende organisatievormen actief in onze regio wanneer het gaat over een overstap naar school of werk. 'De overstap' is een kritisch moment in de (school)loopbaan van jongeren en wanneer er sprake is van een kwetsbaarheid, dan is het risico op uitval groot. In het nieuwe programma willen we het

[6] Meer informatie vindt u in het jaarverslag van RBL Midden-Gelre over schooljaar 2023-2024, pagina 22.

aanbod dat zich de afgelopen jaren bewezen heeft behouden, maar er is ook nog genoeg te verbeteren. Hierbij ligt de grootste focus op het faciliteren van een coach voor de jongere die hij/zij al kent. Dit doen we door de coach waar dat kan te koppelen aan de toeleverende school. We hebben gemerkt dat de verschillende coaches verschillende specialismes hebben en dat het echt uitmaakt of je jongeren begeleidt in de overstap richting school of richting werk.

Begeleiding in de overstap willen we bieden middels drie maatregelen:

1. Start & Go MBO
   Sinds 2018 bieden we jongeren in kwetsbare positie begeleiding in de overstap van het v(s)o naar het mbo. De Start & Go coach is betrokken van het laatste half jaar van het vo tot aan het eerste half jaar op het mbo. Wanneer een jongere goed geland is binnen (de ondersteuningsstructuur van) het mbo, is het doel behaald. De werkwijze van de Start & Go coaches is eenduidig, ontvangende scholen weten goed wat zij van hen mogen verwachten in de begeleiding van de jongeren. Deze eenduidige aanpak willen we continueren. Wel willen we de organisatiestructuur veranderen. Er is nu geen opdrachtnemer van Start & Go MBO. Onze verbetervoorstellen hiervoor zijn:
   a. Coaches koppelen aan de toeleverende scholen. In dit geval kennen de jongeren de coach en dit zorgt ervoor dat er veel tijd in het begeleidingstraject gewonnen wordt. Risico hiervan is dat de inzet van de coaches erg versnipperd verdeeld wordt over scholen waardoor er te weinig inzet wordt gepleegd op het begeleiden van de jongeren. Dit vraagt nog een goede uitwerking. Een regionaal projectleider blijft nodig om de eenduidige werkwijze van Start & Go MBO te bewaken.
   b. In voorgaande jaren was de begeleiding gericht op ‘jongeren in kwetsbare positie’ vanuit de wettelijke definitie[7]. Op basis van de regio analyse willen we de doelgroep aanscherpen. Met behulp van de regio analyse van KBA zullen we onze focusdoelgroepen bepalen.

2. Combinatiefunctionaris arbeid voor pro/vso
   De combinatiefunctionaris is een intensieve vorm van nazorgbegeleiding aan jongeren die de overstap maken naar werk en die daarin extra ondersteuning nodig hebben. Deze coach werkt aan de hand van een waakvlambegeleiding, waardoor er geschakeld kan worden in de mate van intensiteit van de begeleiding. Ook heeft deze coach contacten met de verschillende professionals om de jongere heen. Het is een vertrouwd gezicht voor de jongere, waardoor het stellen van vragen laagdrempelig is. Omtrent de doorontwikkeling zijn er een aantal (verbeter)punten:
   a. Scholen voor pro/vso moeten beleid ontwikkelen rondom de wettelijke taak van twee jaar nazorgbegeleiding. Dit beleid moeten zij met ons delen, zodat het aanbod van de combinatiefunctionaris hier op aansluit en daadwerkelijk aanvullend is.
   b. In de huidige werkwijze van de combinatiefunctionaris kunnen scholen jongeren drie jaar begeleiden. Gebleken is dat dit voor een groot deel van de jongeren niet nodig is. Ook is gebleken dat het aantal uren dat voor de

[7] Jongeren die de overstap maken van vmbo-basis, pro, vso en mbo entree naar mbo entree, mbo niveau 2 of naar niets.

begeleiding staat, in veel gevallen fors is. Dit wordt geëvalueerd met als doel te komen tot verschillende ‘arrangementen’ van zwaarte in begeleiding, zodat er meer jongeren ondersteund kunnen worden door deze combinatiefunctionaris.

3. Transitiecoach
   Vanuit de regionale aanpak jeugdwerkloosheid kennen we de transitiecoach. Een rol (dus geen extra coach op school) gekoppeld aan de functionaris die jongeren begeleidt wanneer zij de school (met diploma) verlaten. In 2025 onderzoeken we in hoeverre de nazorg van het mbo (één jaar na diplomering) voldoende is of dat zich na die tijd ook nog jongeren melden met een vraag. De transitiecoach moet dan de ruimte hebben om een jongere weer op te pakken en de weg te wijzen richting de andere instanties. Dit sluit aan bij onze leidende principes[8]. Afhankelijk van de onderzoekspilot in 2025, die start op het Rijn IJssel, zullen we de maatregel eind 2025 nader omschrijven en uitbreiden richting de andere mbo-scholen in onze regio.

4. Matchingstafel
   Voor jongeren die uitstromen naar werk, is er de matchingstafel opgezet. Doel is dat jongeren op weg geholpen worden richting werk en die daar (lichte) ondersteuning bij nodig hebben. In de RAJ werd dit georganiseerd door het WSP. In het nieuwe programma willen we het construct van de matchingstafel behouden, maar zal de organisatie komen te liggen bij het mbo gezien de wettelijke taak van loopbaanbegeleiding. Wanneer dit beleid is vastgelegd, zullen we hier vanuit het regionaal programma actief op aansluiten.

Thema 3: Ik wil hulp om op school te blijven

Eén van de belangrijkste factoren om vsv te voorkomen, is ervoor te zorgen dat de jongere een goede binding houdt met de school[9]. Wanneer deze binding verdwijnt, is de stap om terug te keren naar school groter. We willen jongeren helpen om op school te blijven. Soms met hulp op school, soms met hulp buiten school. Ook hierbij is het belangrijk dat het gaat om een ‘plus’ op de wettelijke taken vanuit zowel school als de gemeenten, waarbij we ons ook realiseren dat deze scheiding niet altijd duidelijk te maken is. We willen inzetten op de volgende maatregelen:

1. Een ‘plus’ op de ondersteuningsstructuur van school en gemeenten
   De afgelopen jaren is gebleken dat een plus op de ondersteuningsstructuur van scholen en gemeenten bijdraagt aan het voorkomen van uitval van jongeren op school. Het gaat om voorbeelden als de verzuimcoaches op het vo, Restart op Rijn IJssel en de wandelcoach bij Aeres.

   Ondanks dat soortgelijke interventies bijdragen aan het voorkomen van schooluitval, zijn er nog veel vragen waar de komende tijd een antwoord op gezocht moet worden. Denk hierbij aan de hoeveelheid inzet, de manier waarop we het tot nu toe

[8] transitie denken, netwerk denken, perspectief denken en overstijgend denken en werken en flexibel organisatie denken

[9] Voortijdig schoolverlaten voorkomen: perspectieven van wetenschap, beleid en praktijk, vanaf pagina 19. U vindt het naslagwerk hier.

georganiseerd hebben, hoe we zoveel mogelijk leerlingen ondersteuning kunnen bieden (met dezelfde middelen) en of en welke accentverschuivingen nodig zijn in de aanpak. Hierbij is het essentieel dat er een link is met andere (bestuurlijke) processen in de regio die van invloed zijn op de aansluiting onderwijs-jeugdhulp. Dit vraagt iets van gemeenten en onderwijs samen en is randvoorwaardelijk. Het regionaal programma van school naar duurzaam werk moet hier aanvullend op zijn, niet leidend.

Om tot een concrete invulling voor de 'plus' op de ondersteuningsstructuur van school en gemeenten te komen, is bestuurlijke sturing nodig. Eind 2025 komt het programmateam met een ambtelijk voorstel, waarbij we kijken naar:

a. Lopende programma's op scholen zijn intensief, kostbaar en kunnen efficiënter. We onderzoeken de werkzame elementen van de ondersteuning op school zoals dat nu in het vo (verzuimcoaches) en mbo (bijvoorbeeld Restart, Kansrijk, wandelcoaching en extra ondersteuning op taal) plaatsvindt. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek doen we een voorstel waarmee we het leerlingenbereik willen vergroten en tegelijkertijd willen zorgen dat wat er zo goed werkt, niet verloren gaat. De nadruk ligt hier op praktische ondersteuning van leerlingen én professionals die (zo dicht mogelijk) op school plaatsvindt. Wanneer er sprake is van een zorgvraag, moet het sociaal team in beeld komen. Op deze manier spelen we vanuit het regionale programma een rol in 'het grijze gebied' en kunnen we volgend zijn op wat er in onze regio gebeurt op het gebied van aansluiting onderwijs-jeugdhulp.
b. Aan de hand van beschikbare financiële middelen schatten we in dat het niet reëel is dat we op alle scholen in de regio extra ondersteuning in kunnen zetten. Om focusgroepen te bepalen, gebruiken we de regio analyse van KBA. Daarbij zullen we waar dat kan aansluiten bij al bestaande structuren binnen de regio (denk aan de vier subregio's[10] van het samenwerkingsverband de Verbinding voor het vo).

2. <u>Werken aan terugkeer naar school (vo)</u>
Voor enkele jongeren binnen het vo is het (tijdelijk) niet mogelijk om naar school te gaan. Op dit moment kennen we de voorziening het Leercentrum van playing for success. In 2024 maakten hier 19 jongeren gebruik van. Het leercentrum is een plek waar jongeren die thuiszitten werken aan hun terugkeer naar school. Een plek waar zij hun huiswerk maken en ook toetsen kunnen maken. Het Leercentrum is een gewaardeerde interventie, wel is er een stuk doorontwikkeling nodig in de organisatiestructuur. Op dit moment hangt het Leercentrum niet aan een onderwijsinstelling. Doordat het samenwerkingsverband De Verbinding in de huidige constructie opdrachtgever is, is dat niet rechtmatig. Het zal juridisch onderzocht moeten worden of en hoe een voorziening als het Leercentrum georganiseerd kan worden om het juridisch kloppend te krijgen. De uitkomsten van genoemd onderzoek bij punt 1a dragen hier aan bij. Daarnaast is het belangrijk dat er hierbij gekeken

[10] Regio Noord, Regio Zuid, Regio de Liemers en Regio Overbetuwe/Lingewaard

wordt naar samenhang en integraliteit, ook met al bestaande initiatieven als GRIP[11].

3. Ondersteuning voor jongeren (richting) mbo Entree
   In mei 2025 is er een kwantitatief en kwalitatief onderzoek opgeleverd door KBA naar niet geplaatste jongeren bij Entree-Kansrijk[12]. Dit onderzoek was nodig, omdat we zagen dat plm. 50% van de jongeren die zich aanmeldt voor Entree, niet geplaatst wordt. Dit heeft allerlei redenen. Momenteel is Rijn IJssel aan de slag met de aanbevelingen uit het onderzoek. Aangezien Entree een focusdoelgroep is in het regionaal programma, verwachten wij in het najaar van 2025 nog een vervolgvraag aan inzet voor deze doelgroep vanuit het regionaal programma. Dan volgt ook een concreet voorstel voor invulling van deze maatregel.

4. Verzuim 18+
   Preventie is belangrijk. Sinds 2013 hanteren we in onze regio een verzuimaanpak voor jongeren van 18 tot 23 jaar, waarbij het moment waarop ongeoorloofd verzuim wordt vastgesteld, gelijk is gesteld aan de normen zoals bepaald in de Leerplichtwet. Maar waar jongeren tot nu toe gemeld werden bij ongeoorloofd schoolverzuim van 16 uur in 4 weken, zien we de afgelopen jaren dat dit niet altijd meer goed past. Voor veel jongeren komt de inzet van het RBL Midden-Gelre te vroeg en dit maakt het werk (voor zowel scholen als RBL) onnodig administratief. Er is een doorontwikkeling gaande om ervoor te zorgen dat we deze interventie inzetten voor jongeren voor wie het echt meerwaarde heeft. Denk hierbij aan wanneer er zorgen zijn omtrent de schoolgang of wanneer de school onvoldoende in contact komt met de jongere.

Thema 4: Ik wil hulp op stage of werk

Jongeren hebben niet alleen ondersteuning nodig op school, maar soms ook op stage (om alsnog hun opleiding te voltooien) of op werk wanneer zij deze overstap hebben gemaakt. De nadruk ligt op de jongere en dat hij/zij zich straks duurzaam kan redden op de arbeidsmarkt. Om hier aan bij te dragen, zetten we in op de volgende maatregelen:

1. Intensieve stagebegeleiding
   We continueren de inzet van intensieve stagebegeleiding op het mbo. Het gaat hier vooral om de BOL studenten (school + stage) op het mbo met een ondersteuningsprofiel. Sommige jongeren hebben extra begeleiding nodig zodat een stage succesvol gelopen kan worden. Bij intensieve stagebegeleiding gaat er een vergoeding naar de werkgever zodat deze extra begeleiding kan inzetten. Doorontwikkeling is nodig op de volgende gebieden:
   a. Inzet van intensieve stagebegeleiding is nu nog te ad hoc en persoonsafhankelijk. Een betere structuur en communicatie is nodig, zodat alle onderwijspartijen in de regio hier beroep op kunnen doen wanneer een jongere in aanmerking komt.
   b. Afdelingen Werk en Inkomen van gemeenten moeten beleid ontwikkelen rondom het eerder in beeld komen bij leerlingen om extra ondersteuning te bieden (participatiewet artikel 7a). Dit beleid moeten zij met ons delen, zodat

[11] GRIP is een onderwijszorgarrangement uitgevoerd vanuit Mariendael en AT zorg groep. Het arrangement wordt gezamenlijk bekostigd door onderwijs en gemeente. Meer informatie over GRIP vindt u hier.
[12] De rapportage van KBA van het onderzoek naar niet geplaatste jongeren Entree vindt u in Bijlage 4

het aanbod van de intensieve stagebegeleiding hier op aansluit en daadwerkelijk aanvullend is.

2. Stagecupido van de Kansenmakers
   De Kansenmakers voeren dit nu al een aantal jaren uit. Jongeren op het mbo worden voorbereid op hun stage. Ook ondersteunen de Kansenmakers jongeren bij het zoeken naar een stageplek die daar extra ondersteuning bij nodig hebben. Deze inzet willen we in het nieuwe programma continueren en verder uitbreiden naar de andere mbo-scholen in de regio.

3. Praktijkleren
   Het borgen van praktijkleren is in onze regio een speerpunt van het Regionaal Werk Bedrijf (RWB). Vanuit het regionaal programma sluiten we hier dan ook op aan door een boost te geven op twee gebieden:
   a. Praatplaat praktijkleren: we faciliteren een praatplaat zodat het voor professionals die met jongeren werken helder is wat praktijkleren is en voor wie het ingezet kan worden. Daarbij is het belangrijk goed te kijken naar wat voor communicatiemiddelen er al zijn.
   b. Het is soms erg lang zoeken naar financiering. Wij vinden het belangrijk dat wanneer zowel de jongere als de werkgever in de startblokken staan, er snel gehandeld kan worden. Wij stellen voor een budget op te nemen in ons regionaal programma waarmee we de financiering van praktijkleren voorfinancieren. Wanneer blijkt dat er een reguliere route is voor de financiering, dan komt dit geld terug. Is die er niet, dan signaleren we een gat en schalen we dit op. De jongere is hier dan echter niet de dupe van.

4. Individueel interventiebudget
   Soms heeft een jongere iets nodig om aan het werk te kunnen, maar is er geen financiering voorhanden. De RAJ kent een interventiebudget waar jongeren gebruik van kunnen maken en waarmee de kans op een (duurzame) baan vergroot wordt. Denk hierbij aan financiering van een fiets of laptop Dit willen we in het regionaal programma beschikbaar houden.

Thema 5: Wij willen dat jij kan meedoen!

Alle bovengenoemde thema's bevatten aanbod voor de jongeren. Maar we zien ook dat een goede netwerksamenwerking van groot belang is om ervoor te zorgen dat alle jongeren ook echt de juiste ondersteuning krijgen. Daarom zetten we met het nieuwe regionaal programma niet alleen in op ondersteuning voor de jongere, maar ook op regionale samenwerking. Deze regionale samenwerking moet ertoe leiden dat we vanuit gezamenlijkheid ons inzetten voor de jongere met als doel dat de jongere mee kan doen. Hiervoor zetten we in op de volgende maatregelen:

1. Sluitende Keten
   In de Sluitende Keten worden alle jongeren gemonitord die de overstap maken van het v(s)o naar mbo. Tijdens dit proces worden jongeren bij wie de aanmelding op plaatsing op het mbo niet goed lijkt te gaan, gesignaleerd en wordt gekeken voor wie

er extra actie nodig is.

2. Overgangsdocument van school naar werk
   Voor jongeren die de overstap maken naar werk en die ondersteuning nodig hebben op de werkvloer, komt er het overgangsdocument van school naar werk. Dit is ondersteunend aan de overdracht van school naar de gemeente (Werk en Inkomen) waardoor snel passende ondersteuning geboden kan worden op de werkvloer. Ook willen we de komende programmaperiode gebruiken om een gezamenlijke visie te ontwikkelen op de verschillende overgangsdocumenten die er zijn en/of hoe we deze goed met elkaar kunnen verbinden, zodat we een document/dossier krijgen waarvan de jongere eigenaar is en die hij/zij zijn gehele (school)loopbaan mee kan nemen.

3. Netwerksamenwerking en deskundigheidsbevordering
   We blijven dialoogsessies met professionals in de regio organiseren, waarbij we hen apart een aanbod rondom deskundigheidsbevordering bieden. Deze deskundigheidsbevordering omvat een vierjarige lijn waarin verschillende thema's besproken worden met betrekking tot de ambities, leidende principes, gespreksvoering met en betrekken van jongeren, etc..

4. Kapstokoverleg jeugd
   Dit kapstokoverleg is een bestuurlijke wens. Er wordt op veel bestuurlijke tafels gesproken over dezelfde jongeren, maar dan vanuit een ander perspectief. Dit leidt ertoe dat er onvoldoende met een integrale blik naar (de interventies voor) jongeren gekeken wordt. In het kapstokoverleg jeugd zou de verbinding gezocht moeten worden met o.a. veiligheid en zorg. Om dit overleg goed vorm te geven, is het ook belangrijk te kijken naar de onderliggende structuur. Dit moet opgezet worden.

5. Ontwikkelbudget voor ad hoc vragen/pilots
   De wereld is aan verandering onderhevig. Ondanks dat we er naar streven om zoveel mogelijk voor vier jaar het programma te vullen, vinden we het belangrijk om financiële ruimte te houden voor ad hoc vragen en/of pilots wanneer we in de regio merken dat er een vraag is die niet vanuit wettelijke taken opgelost kan worden. Het indienen hiervan loopt via de afgesproken governance structuur.

6. Programmateam

Om ervoor te zorgen dat het regionaal programma goed opgepakt, gefaciliteerd en gemonitord wordt binnen onze regio, is het belangrijk om hier een programmateam op te zetten. Wij stellen voor dat dit programmateam bestaat uit:

1. 3 programmamanagers vanuit de contactschool, Doorstroompunt en de Arbeidsmarktregio. Zij zijn verantwoordelijk voor de (ambtelijke) afstemming met de achterban, het vormgeven en monitoren van het programma en het voorbereiden van het bestuurlijk overleg.
   Inzet: 3x8 uur per week – gedurende vier jaar.
2. Een programmacoördinator. Deze persoon heeft als taak op om uitvoerend niveau contact te onderhouden met de verschillende programma's die uitvoering geven aan de maatregelen. Ook neemt deze persoon deel aan de kopgroep van school naar

duurzaam werk, waarin signalen gedeeld worden.
Inzet: 24-32 uur per week – gedurende vier jaar.

3. Ondersteuning in de vorm van agendabeheer en verslaglegging gedurende bijeenkomsten
Inzet: 8 uur per week – gedurende vier jaar.

Ook zijn er een aantal personen die we tijdelijk toe willen voegen aan ons programmateam voor kortdurende vragen:

1. Procesbegeleider voor programma's die we willen samenvoegen
In de maatregelen – met name in de categorie 'oriënteren op school of werk' – is opgenomen dat we lopende programma's willen samenvoegen tot één. Dit proces vraagt een goede procesbegeleider.
Inzet: 10 uur per week – gedurende acht maanden.
2. Op dit moment zijn er verschillende constructies in de regio in hoe opdrachten zijn weggezet. Er is geen format voor de opdrachtbeschrijving. Wij zouden dit eenduidig willen vormgeven in het nieuwe programma. Hier is (extern) juridisch advies voor nodig met als doel een goed format voor een opdrachtformulering (met ook aandacht voor monitoring, werken a.d.h.v. de leidende principes, etc.) en een goed voorstel waar bestuurlijk in het najaar over besloten kan worden.
3. Tijdens de dialoogsessies en in verschillende gesprekken is naar voren gekomen dat een goede en duidelijke communicatie erg belangrijk is. Op dit moment is er geen regionale communicatie, denk hierbij bijvoorbeeld aan huisstijl, maar ook aan het uitbrengen van nieuwsbrieven, enz.. Wij stellen voor om deze te laten ontwikkelen. Dit vraagt een eenmalige investering.

7. Financiën

Voor het regionaal programma van school naar duurzaam werk is jaarlijks €2.265.813,- beschikbaar. Dit bedrag wordt geïndexeerd (in vorige programma's was dit niet het geval). Het is nog onbekend hoe hoog deze indexatie zal zijn.

Naast deze structurele middelen, zijn er nog middelen over vanuit de RAJ en het regionaal vsv programma 2021-2025 die meegenomen kunnen worden in het regionale programma van school naar duurzaam werk 2026-2029. Het gaat om:

- RAJ: €80.000,- (geen einddatum bekend, formele besluitvorming in september 2025)
- Regionaal vsv programma 2021-2025: €515.013,- (einddatum 31-12-2026). Deze middelen zijn bedoeld om extra inzet te plegen waar nodig én om in te zetten in de voorbereiding van het nieuwe programma.

Het programma van school naar duurzaam werk is nog niet in beton gegoten en daarom de financiën ook nog niet. Om wel vast beeld te geven van hoe de verdeling in het programma er uit zal komen te zien, is een overzicht gemaakt waar het geld naartoe zal gaan, gebaseerd op de afgelopen vier jaar binnen het regionaal vsv programma 2021-2025 en de RAJ. Deze bedragen zijn **nog niet geïndexeerd**. Voor nieuwe programma's zijn indicatieve bedragen opgenomen.

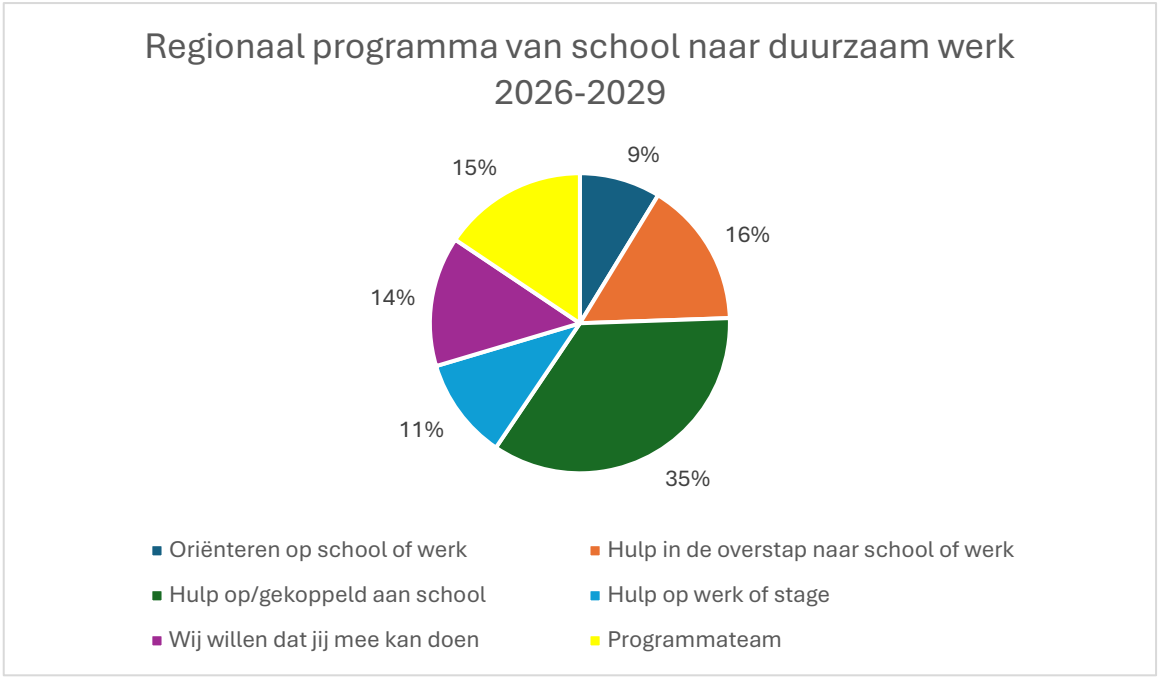
Om een sluitend financieel overzicht te maken voor de komende vier jaar, is het volgende van belang:

- Inhoudelijke keuzes die gemaakt worden tijdens het eerste bestuurlijk overleg op 5-6-2025. Er zijn ook nog inhoudelijke uitwerkingen nodig die van invloed kunnen zijn op de financiële verdeling.
- Keuze in hoe we opdrachten geven in de regio. Er zijn nu verschillende constructies:
    - uitlenen van personeel (vanuit regionaal vsv programma binnen de scholen uit de Lerende Regio Arnhem),
    - opdrachtgever-opdrachtnemersrelatie (bijv. aan samenwerkingsverband, RBL Midden-Gelre en vanuit de RAJ).

Wij zouden hierin graag één lijn willen trekken in de regio, Hiervoor is een bestuurlijk gesprek (en een goed ambtelijk voorstel) nodig. Het programmateam zal (juridisch) advies inwinnen . Ook zijn er afspraken over indexatie nodig , voorheen was er geen sprake van indexatie.

CONCEPT financieel overzicht regionaal programma van school naar duurzaam werk:

Dit concept bevat de structurele kosten voor het programma over vier jaar. Eenmalige kosten, zoals proceskosten in voorbereiding tot het nieuwe programma, zijn hierin niet meegenomen.

8. Bijlagen

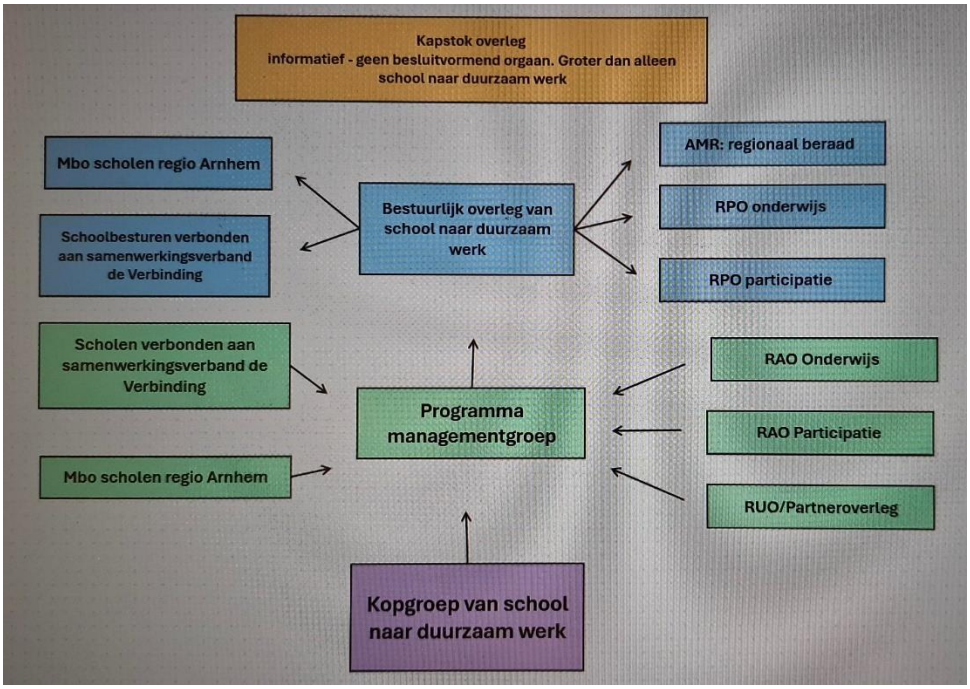
De volgende bijlagen worden meegestuurd:

1. Regio analyse door KBA
   Dit document is apart bijgevoegd.
2. Toelichting governance structuur
3. Onderzoek naar niet geplaatste jongeren Entree – Kansrijk. Door KBA
   Dit document is apart bijgevoegd.

Bijlage 2: toelichting governance structuur

Om ervoor te zorgen dat we samen de komende vier jaar het goede doen en blijven doen, hebben we een nieuwe governance opgesteld waarin de besluitvorming en samenwerking rondom het programma van school naar duurzaam werk plaatsvindt vanuit contactschool, arbeidsmarktregio en Doorstroompunt. Deze governance is al eerder vastgesteld op de verschillende bestuurlijke tafels en ziet er als volgt uit:

Figuur 2: governance van school naar duurzaam werk

Hieronder vindt u een korte toelichting per niveau, zodat helder is wat waar besproken wordt en hoe we de samenwerking binnen de structuur vormgeven. Voor alle deelnemers binnen deze governance geldt dat zij er zitten als **afvaardiging** van een grotere groep en dus niet alleen als vertegenwoordiging van de eigen organisatie.

1. Kopgroep van school naar duurzaam werk
   Hier sluiten uitvoeringsorganisaties aan die werken met de jongeren die vallen onder de doelgroep van het regionaal programma. Het doel van dit overleg is het monitoren van het regionaal programma en het ophalen van signalen. Tijdens de kopgroep wordt gezamenlijk besproken waar bestuurlijk sturing op nodig is. Die vragen worden opgeschaald naar de programmamanagementgroep.

   Deelnemers: Lerende Regio Arnhem, WSP Midden-Gelderland, Werk en Inkomen (nu gemeente Arnhem en Rheden), Leerwerkloket, netwerkcoördinator pro/vso, Aeres MBO, samenwerkingsverband de Verbinding, Regionaal Bureau Leerlingzaken Midden-Gelre.

   Vanuit de faciliterende lijn vanuit het regionaal programma zijn hierbij aanwezig: programmamanagers contactschool, Doorstroompunt en Arbeidsmarktregio en de projectcoördinator regionaal programma waarbij het voorzitterschap in handen is van

de programmamanager van het Doorstroompunt.

2. Programmamanagementgroep
   Hier vindt de ambtelijke voorbereiding van het bestuurlijk overleg plaats. De deelnemers zijn verantwoordelijk voor het goed vertegenwoordigen en verbinden van de achterban. Deelnemers zijn in ieder geval: programmamanagers vanuit de contactschool, Doorstroompunt en arbeidsmarktregio, regionaal adviseur arbeidsmarktregio, samenwerkingsverband de Verbinding en betrokkene bij de onderwijsspecialisten.

3. Bestuurlijk overleg van school naar duurzaam werk
   Dit is het overleg waarin besluitvorming plaatsvindt over het regionaal programma van school naar duurzaam werk. In dit overleg zitten de bestuurlijk opdrachtgevers vanuit Doorstroompunt, contactschool en participatie. Andere deelnemers zijn wethouder participatie vanuit het RWB (verbonden aan het thema van school naar duurzaam werk), een wethouder onderwijs uit de regio, het samenwerkingsverband de Verbinding en de schoolbesturen de Christelijke Onderwijs Groep (COG) en de Onderwijsspecialisten. Het voorzitterschap is in handen van de contactschool Rijn IJssel.

4. Kapstok overleg
   Dit overleg is een wens (vandaar dat deze ook is opgenomen om uit te werken in het voorgestelde programma) waarbij we regionaal samenbrengen wat er over jongeren van 12 tot 27 jaar op verschillende terreinen wordt besproken en afgesproken. Dit gebeurt nog te vaak niet in volledige samenhang, wat ertoe kan leiden dat er op verschillende plekken aan hetzelfde wordt gewerkt. Het is de wens om elkaar hier bestuurlijk over te informeren. Dit vergt nog veel uitwerking.

In deze fase merken we dat het lastig is om de kopgroep en programmamanagementgroep al goed uit elkaar te trekken. Wanneer de uitwerking van het programma concreter wordt, verwachten we ook dat dit beter gescheiden kan worden. Als uitgangspunt nemen we dat uitvoering in de kopgroep landt en beleid in de programmanagementgroep, waarbij de programmamanager van het Doorstroompunt aanwezig is bij alle overleggen en de linking pin is naar de andere programmamanagers.

BIJLAGE: WAS – WORDT tabel

Wijziging artikel 1 – onderdeel a (definitie doelgroep)

WAS	WORDT
a. doelgroep: personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de Participatiewet.	a. doelgroep: • personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de Participatiewet; en • personen als bedoeld in artikel 7a van de Participatiewet. (Overige onderdelen van artikel 1 blijven ongewijzigd.)

Wijziging toelichting artikel 1 – onderdeel a (doelgroep)

WAS	WORDT
De oorspronkelijke toelichting beschreef uitsluitend de doelgroep op basis van artikel 7, eerste lid, onder a, Participatiewet. Jongeren die onder artikel 10f vielen of onder artikel 7a vielen nog niet binnen de doelgroep. Ook verwees de toelichting naar artikel 7, derde lid, Participatiewet voor de uitzonderingen op de doelgroep. (Volledige oorspronkelijke tekst komt hiermee te vervallen.)	De doelgroep wordt in de basis gevormd door personen zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, onder a, van de Participatiewet. Het betreft – voor zover in de gemeente Westervoort woonachtig – in ieder geval: • personen die algemene bijstand ontvangen; • personen als bedoeld in artikel 34a, vijfde lid onderdelen b en c, artikel 35, vierde lid onderdelen b en c, en artikel 36, derde lid onderdelen b en c van de Wet WIA, tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en in die periode geen loonkostensubsidie is verleend; • personen als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet; • personen met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de ANW; • personen met een uitkering op grond van de IOAW; • personen met een uitkering op grond van de IOAZ; • personen zonder uitkering; en steeds voor zover zij voor arbeidsinschakeling zijn aangewezen op een door het college aangeboden voorziening. Met ingang van 1 januari 2026 is de doelgroep uitgebreid door inwerkingtreding van de Wet van school naar duurzaam werk. Gemeenten krijgen op grond van het nieuwe artikel 7a van de Participatiewet de bevoegdheid om ondersteuning en voorzieningen aan te bieden aan in beginsel

	alle jongeren tot 27 jaar die ondersteuning nodig hebben bij de stap naar werk, scholing of het behoud van werk. Het betreft onder meer: • jongeren voor wie het volgen van onderwijs niet mogelijk of niet passend is; • jongeren voor wie de school de gemeente om ondersteuning vraagt; • jongeren die hoger onderwijs volgen; • jongeren die vallen onder het huidige artikel 10f Participatiewet (dat opgaat in artikel 7a). Personen als bedoeld in artikel 7, derde lid, Participatiewet vallen niet onder de doelgroep van deze verordening. Dit betreft jongeren: a. jonger dan 27 jaar die uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs kunnen volgen; b. die zich hebben gemeld voor bijstand en zich in de verplichte zoekperiode van vier weken bevinden; of c. die een uitkering ontvangen van UWV, tenzij het gaat om een persoon uit de doelgroep loonkostensubsidie of een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, onder 2° Participatiewet.

Wijziging artikel III – Inwerkingtreding

WAS	WORDT
Inwerkingtreding zoals opgenomen in de Re-integratieverordening Participatiewet 2024 (zonder terugwerkende kracht).	1. Deze wijzigingsverordening treedt in werking de dag na bekendmaking en werkt terug tot en met 1 januari 2026. 2. Deze verordening wordt aangehaald als: Eerste wijziging Re-integratieverordening Participatiewet 2024 gemeente Westervoort.

Onderwerp	:	Aanpassen re-integratieverordening door inwerkingtreding Wet van school naar duurzaam werk 2026-2029
Zaaknummer	:	Z/26/ 201725827
Commissievergadering	:	11 mei 2026

COMMISSIEADVIES

De commissie Samenleving & Bestuur adviseert het voorstel inzake het Aanpassen van de re-integratieverordening door inwerkingtreding Wet van school naar duurzaam werk 2026-2029 te agenderen als **hamerstuk** voor de raad van 1 juni 2026.

de commissiegriffier,

H. Nomden - Bremer

Reactie college:
N.v.t.

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

11. Wijzigen Re-integratieverordening

Vraag Wij Westervoort:

Wij Westervoort heeft, zoals aangegeven in de commissie Samenleving & Bestuur 11 mei onderstaande, technische vraag:

Is er al rekening gehouden met deze wetswijziging, in de begroting, moet deze nog worden aangepast of komt de reservering achteraf?

Antwoord:

Zoals in het raadsvoorstel genoemd weten we niet in hoeverre de Wet van School naar Duurzaam Werk tot extra kosten gaat leiden. In de huidige bestuurlijke opdracht zoals deze nu geldt voor de Regionale Sociale Dienst de Liemers (RSD) ligt er al extra nadruk op de jongeren en daarmee ook de vroegtijdig schoolverlaters. Daarnaast verwachten we dat we in de meicirculaire extra middelen voor deze groep zullen ontvangen.

We volgen via de maandrapportages die we van de RSD krijgen, de uitgaven en de prognoses en zullen indien nodig bij de begroting bijsturen. Maar we verwachten geen (grote) toename in kosten. Wel zal deze nieuwe wet op de langere termijn tot besparingen leiden omdat deze groep nu geen of korter gebruik zal maken van een uitkering of andere (financiële) ondersteuning.

Met vriendelijke groet,

Edith Bosveld
Senior Beleidsadviseur Sociaal Domein

1STROOM

www.1stroom.nl | info@1stroom.nl | (088) 695 3000

gemeente@duiven.nl
(0316) 279 111
www.duiven.nl

gemeente@westervoort.nl
(026) 317 99 11
www.westervoort.nl

Van: Griffie Westervoort <Griffie@westervoort.nl>
Verzonden: donderdag 21 mei 2026 21:16
Aan: Edith Bosveld <E.Bosveld@1stroom.nl>
CC: Ted Kok <t.kok@westervoort.nl>; Griffie Westervoort <Griffie@westervoort.nl>; Maureen Sluiter <M.Sluiter@1stroom.nl>
Onderwerp: FW: Technische vraag

Fijn weekend.

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Zienswijze ODGM Informatieprotocol

Zaak- & documentnr. : Z/26/147403 201724041
Portefeuillehouder : L.S. Kaper

Opsteller : Kristy Tilleman
Afdeling : VTH
Telefoonnr : 0628805077

Samenvatting
De Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM) heeft een nieuw concept Informatieprotocol gemaakt. Hierin staat welke informatie de gemeenten (gemeenteraden, colleges en ambtelijke organisatie) wanneer krijgen vanuit de ODGM. De gemeenteraad mag hierop reageren.

Beslispunten
1. Geen zienswijze in te dienen over het concept Informatieprotocol ODGM.

Inleiding
De gemeentelijke milieutaken VTH (vergunningverlening, toezicht en handhaving) worden sinds 2013 uitgevoerd door een omgevingsdienst. Sinds 1 januari 2026 door de Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM). De ODGM heeft een nieuw concept Informatieprotocol opgesteld. Het Algemeen Bestuur (AB) ODGM heeft dit document eind februari 2026 vrijgegeven voor zienswijzen.

Beoogd effect
Het concept Informatieprotocol ODGM aan de gemeenteraad te sturen voor een eventuele zienswijze.

Argumenten

1.1. Een Informatieprotocol ODGM is nodig.
Een informatieprotocol is nodig volgens de Gemeenschappelijke Regeling ODGM (art. 22).

1.2. De gemeenteraad om een zienswijze vragen over het informatieprotocol is nodig.
Dit is nodig volgens de Gemeenschappelijke Regeling ODGM (art. 14 lid 3).

1.3. Er is geen reden om een zienswijze in te dienen.
In het Informatieprotocol ODGM staat duidelijk welke informatie de provincie en de gemeenten (gemeenteraden, colleges en ambtelijke organisatie) wanneer, en via welke kanalen, krijgen vanuit de ODGM. Het protocol sluit aan bij de uitgangspunten van de Wet open overheid (Woo), die overheden verplicht om informatie actief openbaar te maken. Het nieuwe informatieprotocol heeft een breder karakter dan het eerdere protocol (van de omgevingsdienst van vóór de

fusie, de ODRA). In het protocol staan niet alleen bepalingen over de formele stukken, maar ook over rapportages, bestuursvergaderingen, websitepublicaties, perscommunicatie en bijeenkomsten voor gemeenteraden.

Kanttekeningen
Een raadsbesluit binnen de standaard zienswijzetermijn (van acht weken) is niet mogelijk, vanwege de datum van ontvangst van de stukken (eind februari 2026), de gemeenteraadsverkiezingen en de raadsagenda. Het is niet mogelijk om eerder dan 1 juni een raadsbesluit te nemen. Aan de ODGM is gecommuniceerd dat het college de gemeenteraad voorstelt geen zienswijze in te dienen. Dit onder voorbehoud van instemming van de gemeenteraad van Westervoort.

Financiële paragraaf
Er zijn geen financiële gevolgen aan dit voorstel verbonden.

Participatie en communicatie
Het definitieve Informatieprotocol wordt openbaar gemaakt.

Duurzaamheid
Geen.

Intergemeentelijke samenwerking
Met deelnemers (gemeenten en provincie) ODGM.

Bijlagen

nr	documentnummer	onderwerp	openbaarheid
1	201724044	concept Informatieprotocol ODGM	openbaar
2	201724045	Aanbiedingsbrief AB bij concept Informatieprotocol ODGM	openbaar
3	201724043	Raadsbesluit	openbaar

Westervoort, 24 maart 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. Sluiter (MA)
secretaris

Drs. A.J. van Hout
burgemeester

INFORMATIEPROTOCOL 2026
OMGEVINGSDIENST GROENE METROPOOL (ODGM)

Inleiding

Na een algemeen hoofdstuk over het protocol en de uitgangspunten wordt in hoofdstuk 2 de informatievoorziening van het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter aan de gemeenteraden en de provinciale staten beschreven. In hoofdstuk 3 wordt de informatievoorziening beschreven die wij verstrekken in rapportages. In hoofdstuk 4 worden de bestuursvergaderingen besproken. In hoofdstuk 5 beschrijven we vervolgens de overige informatievoorziening en tenslotte gaat hoofdstuk 6 in op zienswijzen.

Hoofdstuk 1: Algemeen

In dit informatieprotocol staan afspraken over welke informatie de raden, Staten, colleges en ambtelijke organisatie van de deelnemende gemeenten en provincie Gelderland op welk moment kunnen verwachten vanuit ODGM. Dit doen we in het kader van Artikel 22 (lid 4) van de Gemeenschappelijke Regeling ODGM. Hierin staat dat ODGM ervoor zorgt dat de deelnemers steeds kunnen beschikken over informatie met betrekking tot de taken die zijn belegd/gemandateerd bij ODGM. Door duidelijke afspraken vast te leggen over welke informatie wanneer wordt aangeleverd, versterken we de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden en de Provinciale Staten. Daarnaast geeft het informatieprotocol inzicht op de manier waarop diverse organen binnen ODGM, zoals het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter worden geïnformeerd. De Wet Open Overheid (hierna WOO) vraagt overheden, waaronder ODGM, actief informatie openbaar te maken. Dit protocol past in dat beleid.
Dit is het eerste protocol. We zullen deze aanpassen als dat nodig blijkt.

Uitgangspunten

We hanteren een aantal uitgangspunten ten aanzien van de informatievoorziening vanuit ODGM. Deze uitgangspunten zijn leidend bij het opstellen van dit informatieprotocol:
1. We stellen aan alle deelnemers dezelfde informatie beschikbaar.
2. We zijn transparant over de werkwijze en de besluitvorming binnen ODGM.
3. Voor een goede balans tussen transparantie en werkdruk, rapporteren we op hoofdlijnen.
4. We rapporteren op de inhoud, het proces, de kwaliteit en op het financiële vlak.

Totstandkoming

Bij het opstellen van het informatieprotocol is aansluiting gezocht bij de tekst van de Gemeenschappelijke Regeling ODGM, bij de Wet gemeenschappelijke regelingen, bij de reglementen van orde voor de vergaderingen van het Algemeen en Dagelijks Bestuur en de Planning & Control-cyclus ODGM. ODGM verschaft al op verschillende wijzen informatie. Deze zijn meegenomen in dit protocol.

CONCEPT

Dit informatieprotocol wordt voor zienswijzen voorgelegd aan de gemeenteraden en de Provinciale Staten. Nadat deze zienswijzen bekend zijn, zal het protocol indien nodig worden aangepast. Het (eventueel aangepaste) protocol wordt vervolgens vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Hoofdstuk 2 Bestuur en informatievoorziening

Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur (verder AB) bestaat uit leden van de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten en uit een lid van het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland. Zij worden benoemd door de colleges van de deelnemers. Het AB kiest uit zijn midden een voorzitter.

Aan het AB behoren onder andere taken en bevoegdheden die volgens de wet aan het AB zijn opgedragen. Verder zijn aan het AB ook bevoegdheden overgedragen op basis van de regeling.

Informatievoorziening aan de gemeenteraden en Provinciale Staten (artikel 22 GR ODGM)

Het AB geeft gevraagd en ongevraagd digitaal alle en dezelfde inlichtingen die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is aan de gemeenteraden en Provinciale Staten. Daarnaast verstrekt het AB aan de gemeenteraden en Provinciale Staten alle en dezelfde inlichtingen waarom is gevraagd door een of meer leden van die gemeenteraden of Provinciale Staten.

Informatievoorziening leden AB aan de deelnemer die het lid heeft aangewezen (artikel 22 ODGM)

Een lid van het AB geeft digitaal alle inlichtingen waarom is gevraagd door een of meer leden van de gemeenteraad van de deelnemer die hem heeft aangewezen, respectievelijk een of meer leden van Provinciale Staten in het geval het lid is aangewezen door Gedeputeerde Staten. Hij is bovendien verantwoording verschuldigd voor het door hem gevoerde bestuur. Alvorens de gevraagde inlichtingen te verstrekken, kan het lid zich daarover laten adviseren door het Dagelijks Bestuur.

Informatievoorziening aan leden raden en staten (artikel 29 Reglement van orde voor AB)

leder lid van de raad van een aan de regeling deelnemende gemeente of provincie kan aan het AB schriftelijk vragen indienen. Het Reglement van Orde voor de vergaderingen van het AB (artikel 29) bepaalt de wijze waarop dit geschiedt [1].

Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur (verder DB) telt maximaal vijf leden inclusief de voorzitter. Het DB bestaat ten alle tijden uit een oneven aantal leden waarvan drie geborgde zetels voor de gemeente Nijmegen, Arnhem en de provincie Gelderland.

De DB leden vertegenwoordigen in het DB niet de gemeente resp. provincie waar ze wethouder of gedeputeerde zijn, maar zij nemen plaats in het DB namens het AB. Het AB benoemt hen.

Het DB is belast met de dagelijkse gang van zaken van ODGM. De wet kent het DB een aantal bevoegdheden toe, zoals het sluiten van privaatrechtelijke overeenkomsten waaronder het benoemen en ontslaan van personeel. In de tekst van de gemeenschappelijke regeling zijn de

[1] Zie voor tekst bepaling bijlage bij dit protocol

CONCEPT

bevoegdheden omschreven (artikel 18 GR ODGM). Daarnaast bereidt het DB de vergaderingen van het AB voor en voert de besluiten uit die daar worden genomen.

Informatievoorziening DB aan AB (artikel 21 GR ODGM)

De leden van het DB geven tezamen en ieder afzonderlijk gevraagd en ongevraagd digitaal alle inlichtingen die voor een juiste beoordeling van het door het DB te voeren en gevoerde bestuur nodig is aan het AB. Zij geven tevens tezamen en ieder afzonderlijk inlichtingen aan het AB wanneer dit bestuur of een of meer leden daarvan hierom verzoekt.

Artikel 30 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van het AB bepaalt de wijze waarop dit geschiedt [2].

Informatievoorziening ten opzichte van de gemeenteraden en Provinciale Staten (artikel 22 GR ODGM)

Het DB geeft gevraagd en ongevraagd digitaal alle en dezelfde inlichtingen die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is aan de gemeenteraden en Provinciale Staten. Daarnaast verstrekt het DB aan de gemeenteraden en Provinciale Staten alle en dezelfde inlichtingen waarom is gevraagd door een of meer leden van die gemeenteraden of Provinciale Staten.

Voorzitter

De voorzitter wordt door en uit het AB benoemd. De voorzitter leidt de vergaderingen van het AB en DB en zorgt voor naleving van het Reglement van orde. Daarnaast vertegenwoordigt de voorzitter de ODGM in en buiten rechte.

Informatievoorziening voorzitter aan het AB (artikel 21 GR ODGM)

De voorzitter geeft gevraagd en ongevraagd digitaal aan het AB alle inlichtingen die voor een juiste beoordeling van het door de voorzitter te voeren en gevoerde bestuur nodig is. De voorzitter geeft inlichtingen aan het AB wanneer dit bestuur of een of meer leden daarvan hierom verzoekt. De voorzitter is verantwoording verschuldigd aan het AB.

Informatievoorziening ten opzichte van de gemeenteraden en Provinciale Staten(artikel 22 GR ODGM)

De voorzitter geeft gevraagd en ongevraagd digitaal alle inlichtingen die voor een juiste beoordeling van het door de voorzitter gevoerde en te voeren beleid nodig is aan de gemeenteraden en Provinciale Staten. Daarnaast verstrekt de voorzitter aan de gemeenteraden en Provinciale Staten alle inlichtingen die door een of meer leden van die gemeenteraden of Provinciale Staten worden verlangd.

Hoofdstuk 3 Rapportages

Kadernota

In het najaar voorafgaande aan het jaar waarin de begroting voor het jaar daarop wordt vastgesteld stuurt ODGM een kadernota aan de deelnemers. Bijvoorbeeld: in het najaar van 2026 zal ODGM een

[2] Zie voor tekst bepaling bijlage bij dit protocol

CONCEPT

kadernota 2027-2028 opsturen aan de deelnemers. De kadernota geeft de risico's en uitdagingen weer voor de begroting die wordt opgesteld in het begin van het jaar daarop. Ook geeft de nota inzicht in mogelijke effecten die we meenemen bij de aanpassing van een begroting. Een kadernota heeft op zich geen financiële gevolgen, maar geeft wel de kaders aan voor de op te stellen begroting, die mogelijk financiële gevolgen hebben.

Begroting

De begroting vormt het inhoudelijke en financiële kader voor het handelen van de omgevingsdienst. ODGM houdt zich bij het opstellen van de begroting aan de opgestelde begrotingsrichtlijnen. De begroting is ingericht conform de eisen van de wet- en regelgeving zoals onder meer het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De begroting bevat in ieder geval de programma's, de formatie benodigd voor de programma's, de kosten van de uitvoering van deze programma's en de financiële bijdragen van de deelnemers aan het openbaar lichaam over het begrotingsjaar. Tevens geeft het inzicht in de financiële situatie van de ODGM voor het komende begrotingsjaar maar ook een vooruitblik op de 3 jaren daarna met de meerjarenraming.
Het proces in aanloop naar de vaststelling van de begroting verloopt als volgt:

• Het DB zendt uiterlijk twaalf weken vóór vaststelling door het Algemeen Bestuur de ontwerpbegroting, vergezeld van een toelichting, voor zienswijze aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten en aan Provinciale Staten.

• De zienswijzen worden door de raden resp. Staten tijdig aangeleverd. Het DB reageert schriftelijk en gemotiveerd op de zienswijzen van de gemeenteraden en Provinciale Staten en geeft aan welke conclusie het daaraan verbindt, voordat het AB de begroting vaststelt. Deze schriftelijke reactie wordt eveneens gedeeld met het AB.

• Het AB stelt de begroting met inachtneming van de zienswijzen en de reactie daarop tijdig vast. De definitieve begroting wordt vervolgens uiterlijk 15 september opgestuurd aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK).

Tussentijdse rapportages

Gedurende het begrotingsjaar informeert het DB het AB door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van ODGM. Dit gebeurt minimaal twee keer per jaar, bij voorkeur over de eerste 4 maanden en de eerste 8 maanden van het lopende boekjaar.

In de tussenrapportages worden zowel de meest recente (maand)cijfers over de realisatie gegeven, als ook /alsmede een prognose van het te verwachten resultaat over het lopende boekjaar. Afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten groter dan € 50.000 worden toegelicht.

Jaarverslag (incl. Jaarrekening)

In het jaarverslag wordt verantwoording afgelegd, zowel financieel als inhoudelijk, over het voorgaande jaar. De ODGM draagt er zorg voor dat het jaarverslag is ingericht conform de eisen van de wet- en regelgeving zoals onder meer het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Er wordt gerapporteerd over de voortgang en afwijkingen op de geformuleerde doelstellingen, de voorgenomen activiteiten, de planning in de tijd en de besteding van de middelen. Het proces in

CONCEPT

aanloop naar de vaststelling van het jaarverslag verloopt grotendeels gelijk met het proces voor de begroting:

• Het DB zendt vóór 30 april van het jaar volgend op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft de voorlopige jaarrekening aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten en Provinciale Staten. De raden van de gemeenten en de Staten kunnen bij het DB hun zienswijze naar voren brengen. Hiervoor geldt een termijn van acht weken.

• Volgend op ontvangst van de zienswijzen stelt het DB een reactie op de zienswijzen op en stuurt deze voordat behandeling van de jaarrekening in het AB plaatsheeft op aan de raden van de deelnemende gemeenten en Provinciale Staten van Gelderland alsmede aan het AB.

• Het AB stelt de jaarrekening met inachtneming van de zienswijzen en de reactie daarop vóór 15 juli volgend op het jaar waarop deze betrekking heeft vast. De definitieve jaarrekening wordt vervolgens binnen twee weken na de vaststelling maar in ieder geval vóór 15 juli opgestuurd aan het Ministerie BZK onder gelijktijdige verzending aan de colleges van de deelnemers en aan de raden van de gemeentelijke deelnemers en aan Provinciale Staten van Gelderland.

Hoofdstuk 4 Bestuursvergaderingen

AB-vergaderingen

De agenda en bijbehorende bijlagen zijn openbaar. De stukken worden uiterlijk 10 werkdagen voor de vergaderingen digitaal verzonden naar de AB-leden. Ook worden de agenda met de bijlagen op de website van ODGM geplaatst op de pagina met informatie over het bestuur.

De vergaderingen van het AB zijn openbaar. Het verslag wordt na vaststelling op de website van ODGM geplaatst. Dit geldt niet voor documenten waarop geheimhouding is gelegd of wanneer wordt vergaderd met gesloten deuren.
Voor de vergaderingen van het AB wordt gebruik gemaakt van iBabs. De documenten zijn te vinden op: www.odgroenemetropool.nl/over-ons/bestuurlijke-agenda-vergaderstukken/.

DB-vergaderingen

Deze vergaderingen zijn in principe niet openbaar. De agenda en de openbare besluitenlijst van de vergaderingen van het DB worden op de website gepubliceerd. De documenten zijn te vinden op: www.odgroenemetropool.nl/over-ons/bestuurlijke-agenda-vergaderstukken/.

Hoofdstuk 5 Overige vormen van informatieverstrekking

Informatie op verzoek

Het is mogelijk dat naast de vormen van informatie zoals omschreven, er nog behoefte is aan informatie vanuit de deelnemers. Dergelijke verzoeken kunnen worden gericht aan het AB, het DB of de voorzitter. Volstaan kan worden met het verzenden van het verzoek per mail naar de secretaris. Het AB ontvangt een afschrift van de ontvangen verzoeken alsmede van de antwoorden hierop.

Website

Veel informatie is voor iedereen toegankelijk. Deze informatie wordt op de website van ODGM geplaatst (www.odgroenemetropool.nl), zodat deze makkelijk vindbaar is voor iedereen.

CONCEPT

Het gaat hierbij in ieder geval over de vergaderstukken voor de vergaderingen van het AB alsmede de besluiten van het AB, de agenda en de openbare besluitenlijsten van het DB. Daarnaast bevat de website een breed scala aan onderwerpen waaronder andere informatie over het melden van overlast, informatie over het aanvragen van vergunningen, informatie over verschillende thema's zoals asbest en bodem, hoe wij omgaan met de verstrekte informatie (privacy) en hoe men inzage daarover kan aanvragen als ook hoe klachten over personeel in te dienen.

In het kader van de WOO zullen tevens al die documenten, waartoe ODGM verplicht is deze te publiceren, tevens op de website worden geplaatst dan wel op een door de wet voorgeschreven wijze.

Rondom nieuwswaardige gebeurtenissen wordt een persbericht opgesteld. Daarbij is het uitgangspunt dat ODGM afstemming zoekt met het betreffende bevoegd gezag als dit nodig is – en vice versa.

Bezoeken aan raden en Provinciale Staten

Op verzoek van de griffies worden bezoeken ingepland aan raden resp. Provinciale Staten. In overleg met de griffie worden de onderwerpen bepaald waaraan behoefte is of waar er actueel iets over is te melden.

Bijeenkomsten op kantoor bij ODGM

In ieder geval na verkiezingen - maar bij behoefte ook tussentijds – organiseert ODGM op het kantoor een bijeenkomst voor de nieuwe gekozen leden van raden en Staten waar ze allerlei informatie kunnen krijgen over ODGM, het takenpakket, de werkwijze en hoe de opdrachten van de opdrachtgevers tot stand komen en vorm krijgen in werkplannen.

Hoofdstuk 6 Zienswijzen

Voordat het AB over bepaalde voorstellen een besluit neemt kan het AB deze voorstellen eerst voor zienswijzen aan de deelnemers voorleggen. Het betreft in algemene zin besluiten – naast de wettelijke verplichte - van groot financieel en politiek belang. Voorbeelden zijn onder andere de begroting en jaarrekening, maar ook in specifieke gevallen kan het AB besluiten om zienswijzen te vragen aan de raden resp. Provinciale Staten.

CONCEPT

Bijlage:

Artikel 29. Schriftelijke vragen raads- en statenleden

1. *Ieder lid van de raad van een aan de regeling deelnemende gemeente of provincie kan aan het Algemeen Bestuur schriftelijk vragen stellen. De vragen worden bij de voorzitter ingediend.*
2. *De voorzitter brengt de gestelde vragen zo spoedig mogelijk ter kennis van alle raden van de aan de regeling deelnemende gemeenten en aan provinciale staten van Gelderland.*
3. *Het Algemeen Bestuur beantwoordt de vragen zo spoedig mogelijk, doch in elk geval binnen twee maanden, nadat de vragen de voorzitter hebben bereikt. De antwoorden worden door de voorzitter zo spoedig mogelijk schriftelijk aan de raden van de aan de regeling deelnemende gemeenten en provincie medegedeeld. Bij de antwoorden worden de vragen opnieuw vermeld.*

Artikel 30. Inlichtingen

1. *Indien een lid van het Algemeen Bestuur over een onderwerp inlichtingen verlangt over het door het Dagelijks Bestuur dan wel de voorzitter gevoerde bestuur, wordt een verzoek daartoe ingediend bij het Dagelijks Bestuur dan wel de voorzitter.*
2. *De secretaris draagt er zorg voor dat de overige leden een afschrift van dit verzoek krijgen.*
3. *De verlangde inlichtingen worden mondeling of schriftelijk in de eerstvolgende of in de daarop volgende vergadering gegeven.*
4. *De gestelde vragen en het antwoord vormen een agendapunt voor de vergadering, waarin de antwoorden zullen worden gegeven.*

CONCEPT

Omgevingsdienst Groene Metropool

Datum: 23 februari 2026

Retouradres: Eusebiusbuitensingel 75, 6828 KZ Arnhem

Aan:
- Provinciale Staten van Gelderland
- De raden van de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar

In afschrift aan: het college van GS en de colleges van B&W

Onderwerp
Aanbiedingsbrief concept-informatieprotocol ODGM

Geachte Statenleden, leden van de raad,

Hierbij ontvangt u het concept informatieprotocol van de ODGM. Dit document heeft het dagelijks bestuur van de ODGM besproken en in concept vastgesteld op 15 januari 2026. Vervolgens heeft ook het algemeen bestuur het concept besproken op 12 februari en geeft deze vervolgens vrij voor zienswijzen.

Aanleiding en inleiding
In de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen is bepaald dat het bestuur van een gemeenschappelijke regeling, zoals de ODGM, de deelnemers alle inlichtingen verschaft die zij nodig hebben voor de uitoefening van hun taken. Op basis hiervan is in de tekst van de gemeenschappelijk regeling ODGM - geldend vanaf 1 januari 2026 - de bepaling opgenomen dat de ODGM een informatieprotocol opstelt waarin ze aangeeft hoe en in welke vorm ze informatie intern en extern verstrekt. Ook de Wet open overheid geeft aan dat overheidsinstanties actief informatie dienen te verstrekken. Deze onderwerpen hebben we uitgewerkt in het bijgevoegde concept informatieprotocol ODGM.

Inhoud
In het informatieprotocol staan afspraken over welke informatie de raden, de Staten, de colleges en de ambtelijke organisatie van onze deelnemers op welk moment kunnen verwachten vanuit de ODGM. Voor de inhoud wordt verwezen naar het bijgevoegde protocol.

Zienswijze
Via deze weg willen we u in de gelegenheid stellen om uw zienswijze op het informatieprotocol kenbaar te maken. Dit bij voorkeur te doen uiterlijk 16 april 2026 (acht weken na de datum van deze brief) in te dienen, gericht aan het dagelijks bestuur. Dit geeft ons bestuur voldoende tijd om de reacties te verzamelen en waar nodig te reageren.

Gezien de aankomende gemeenteraadsverkiezingen begrijpen wij dat de gestelde termijn mogelijk lastig te halen is. Wij proberen hierin flexibel te zijn en vernemen graag, mocht de termijn niet haalbaar zijn, wanneer een eventuele zienswijze dan op zijn vroegst behandeld kan worden. Wij houden daar dan rekening mee.

Voorstel
Op 12 februari heeft het algemeen bestuur van de ODGM ingestemd met het communiceren van het concept informatieprotocol met de raden en Staten voor zienswijzen. Daarnaast wordt

het algemeen bestuur – vooralsnog – voorgesteld om het bijgevoegde concept informatieprotocol vast te stellen.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Voor vragen kunt u terecht bij [redacted], telefonisch bereikbaar op 06-[redacted] en per mail via [redacted]@odrn.nl

Met vriendelijke groet,

Het Algemeen Bestuur ODGM

[redacted]

Voorzitter

[redacted]

Directeur

RAADSBESLUIT

Zaak- & documentnr. : Z/26/147403/201724043

Datum besluitvorming : 01 juni 2026

Onderwerp : Zienswijze ODGM Informatieprotocol

Samenvatting
De Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM) heeft een nieuw concept Informatieprotocol gemaakt. Hierin staat welke informatie de gemeenten (gemeenteraden, colleges en ambtelijke organisatie) wanneer krijgen vanuit de ODGM. De gemeenteraad mag hierop reageren.

De raad besluit

1. Geen zienswijze in te dienen over het concept Informatieprotocol ODGM.

de griffier, de voorzitter,

Mr. M. Smits - Jansen Drs. A.J. van Hout

Onderwerp	:	Zienswijze ODGM Informatieprotocol
Zaaknummer	:	Z/26/147403
Commissievergadering	:	12 mei 2026

COMMISSIEADVIES

De commissie Ruimte & Financiën adviseert het voorstel inzake de zienswijze ODGM Informatieprotocol te agenderen als **hamerstuk** voor de raad van 1 juni 2026.

de commissiegriffier,

Mr. M. Smits - Jansen

Reactie college:
N.v.t.

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Meerjarenprogrammabegroting 2027 - 2030 BVO DRAN en Zienswijze

---

Zaak- & documentnr. : Z/26/146688 201725365
Opsteller : Auke de Vries
Portefeuillehouder : J.W. Derksen
Afdeling : Sociaal Domein

Samenvatting

De raad is op de hoogte van de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2027–2030 en de aangepaste begroting 2026 van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer regio Arnhem-Nijmegen (BVO DRAN). De raad stelt de zienswijze op de ontwerp-meerjarenprogramma vast en stemt in met het verzenden van deze zienswijze aan de BVO DRAN.

Beslispunten

1. De zienswijze, die betrekking heeft op instemming met de begroting, met aandacht voor kostenbeheersing en een lagere groeiverwachting van het routegebonden vervoer, vast te stellen en deze te verzenden aan de BVO DRAN.

Aanleiding

De BVO DRAN is verantwoordelijk voor het doelgroepenvervoer in 18 gemeenten in de regio Arnhem - Nijmegen, waaronder Westervoort. Dit is vervoer op basis van de Wmo (vraagafhankelijk vervoer), Jeugdwet en Onderwijswetten en maatwerkvervoer in het kader van de Participatiewet (routevervoer). Dit vervoer gebeurt onder de naam Avan. Zij vervoeren jaarlijks ruim 240 inwoners uit de gemeente Westervoort.

In de voorliggende ontwerpbegroting is de gewijzigde begroting 2026 verwerkt in de meerjarenbegroting 2027 – 2030. Volgens artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen moet de ontwerpbegroting minimaal twaalf weken voordat het bestuur de begroting vaststelt, worden voorgelegd aan de raden van de deelnemende gemeenten. Zij krijgen hiermee de mogelijkheid om een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting. De (concept) zienswijze moet uiterlijk 2 juni 2026 worden verstuurd naar het bestuur van de BVO DRAN. Het bestuur van de BVO DRAN stelt daarna de begroting definitief vast, waarbij het de ingediende zienswijzen meeweegt. De begroting staat gepland voor vaststelling in de bestuursvergadering van 2 juli 2026.

Planning

Om de zienswijze op te nemen in de definitieve meerjarenprogrammabegroting, moet deze uiterlijk 2 juni 2026 bij de BVO DRAN binnen zijn. Daarom is het nodig dat de gemeenteraad dit raadsbesluit uiterlijk op 1 juni 2026 behandelt.

Beoogd effect

De gemeenteraad is op de hoogte van de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting van de BVO DRAN

Argumenten

1.1 Het is belangrijk om actief mee te doen in het begrotingsproces van de BVO DRAN
Via de zienswijze op de begroting laat de gemeente weten hoe zij aankijkt tegen de activiteiten en uitgaven van de Gemeenschappelijke Regeling. Door de stijgende kosten en de toekomstige financiële risico's is het belangrijk om hier ieder jaar bewust bij stil te staan.

1.2 De raad wordt betrokken bij de begroting van de BVO DRAN
De BVO DRAN is een gemeenschappelijke regeling van de colleges. Het indienen van een zienswijze op de begroting is het enige moment in het jaar waarop de gemeenteraad zich rechtstreeks tot de BVO DRAN richt. Bij het indienen van een zienswijze kan de raad – ook los van de begroting – een compliment geven of zorgen uiten.

Kanttekeningen

2.1 Geen zienswijze indienen is ook een optie
Als de raad van mening is dat een reactie op en bijstelling van de meerjarenprogrammabegroting niet nodig is, kan de raad besluiten geen zienswijze in te dienen.

In de ontwerp-meerjarenprogrammabegroting wordt voorgesteld rekening te houden met een volumestijging van 15% in het jeugdwet vervoer. Wij stellen voor deze stijging aan te passen naar 5% en dit op te nemen in de zienswijze.

Financiële paragraaf

De Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen (BVO DRAN) werkt op basis van een 'open einde'-systematiek. Dit betekent dat de kosten voor de uitvoering van het doelgroepenvervoer afhankelijk zijn van het daadwerkelijke gebruik. Afwijkingen tussen begroting en realisatie worden jaarlijks verrekend met de deelnemende gemeenten.

De financiële positie van het doelgroepenvervoer in de regio Arnhem–Nijmegen ontwikkelt zich de komende jaren onder invloed van meerdere structurele trends. Deze ontwikkelingen leiden gezamenlijk tot een stijgende begroting voor zowel het vraagafhankelijk vervoer (Wmo) als het routegebonden vervoer (leerlingenvervoer en Jeugdwetvervoer). Hieronder worden de belangrijkste factoren toegelicht.

1. *Indexering van vervoerstarieven (NEA-index)*
De contractueel vastgelegde tarieven voor zowel vraagafhankelijk vervoer als routevervoer worden jaarlijks geïndexeerd op basis van de NEA-index. Deze index weerspiegelt de kostenontwikkeling in de vervoerssector. Vanaf 2027 wordt gerekend met een structurele stijging van +3,4% per jaar. Deze indexering zorgt voor een autonome groei van de kosten.

2. *Indexering van de eigen bijdrage Wmo-reizigers*
De eigen bijdrage die Wmo-reizigers betalen, stijgt jaarlijks mee met de landelijke OV-tariefontwikkeling (LTI-index). Voor 2027 wordt gerekend met +3,0%. Hoewel dit de baten verhoogt, blijft de stijging achter bij de indexering van de vervoerstarieven, waardoor het netto-tekort oploopt.

3. Groei van het vraagafhankelijk vervoer (Wmo), leerlingenvervoer en Jeugdwetvervoer
Het gebruik van het Wmo-vervoer blijft toenemen. De vergrijzing is hiervan de oorzaak. In de begroting wordt structureel uitgegaan van een volumegroei van +5% per jaar. Deze groei werkt door in:

- de vervoerskosten (meer kilometers),
- de callcenterkosten (meer ritten),
- de reizigersbijdragen (meer opbrengsten).

Voor het leerlingenvervoer wordt gerekend met een jaarlijkse volumestijging van +5%. Het Jeugdwetvervoer laat regionaal een sterkere groei zien dan andere vervoersstromen. In de begroting wordt gerekend met een jaarlijkse volumestijging van +15%. Omdat we verwachten dat binnen de gemeente Westervoort de groei ongeveer 5% is, verzoeken we in de zienswijze de verwachting voor de gemeente Westervoort bij te stellen. In de begroting is ruimte om een grotere groei op te vangen.

4. Indexering van het callcenter
De kosten van het callcenter stijgen door:

- een jaarlijkse CPI-indexatie van +3,1%, en
- een volumegroei van +5% in het aantal ritten binnen het vraagafhankelijk vervoer.

Hierdoor nemen de kosten voor de ritreservering structureel toe.

5. Invoering van zero-emissie voertuigen
De overgang naar zero-emissie voertuigen leidt tot extra kosten.
In de begroting is hiervoor opgenomen:

- +5% meerkosten voor vraagafhankelijk vervoer (afhankelijk van perceel en ingangsjaar),
- +15% meerkosten voor routevervoer

De begroting van de BVO-DRAN voor Westervoort ziet er als volgt uit (2026 – 2030):

BVO DRAN	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vraagafhankelijke vervoer	105.000	116.000	125.000	134.000	145.000
Routevervoer	395.000	444.000	488.000	539.000	588.000
Totaal BVO DRAN	499.000	560.000	613.000	673.000	732.000
Overige kosten	56.000	58.000	60.000	61.000	63.000
Totaal doelgroepenvervoer	**556.000**	**618.000**	**672.000**	**734.000**	**796.000**

De jaarlijkse overige kosten zijn hier ook in verwerkt, deze bestaan uit de vergoeding aan ouders voor kosten eigen vervoer (i.p.v. maatwerkvervoer), maar ook extra maatwerkkosten door het jaar heen voor individueel vervoer.

De gemeentelijke begroting gaat uit van de volgende cijfers (2026 – 2030):

Gemeentebegroting	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Totaal begroot	566.000	704.000	754.000	574.000	574.000
Totaal doelgroepenvervoer	556.000	618.000	672.000	734.000	796.000
Verschil in begroting	10.000	86.000	82.000	-160.000	-222.000

In de voorjaarsnota 2025 is besloten de bestemmingsreserve 'doelgroepenvervoer' in te zetten om de stijgende kosten op te vangen. Dit is vanaf 2029 niet meer mogelijk.

De gemeentelijke begroting na aanpassen van de volumestijging Jeugdwet van 15% naar 5%:

Gemeentebegroting	2026	2027	2028	2029	2030
Totaal begroot	566.000	704.000	754.000	574.000	574.000
Totaal doelgroepenvervoer	556.000	612.000	651.000	694.000	731.000
Verschil in begroting	10.000	92.000	103.000	-120.000	-157.000
Verschil na aanpassing	0	6.000	21.000	40.000	65.000

Participatie en communicatie

Gezien de inhoud van dit onderwerp is participatie hier niet van toepassing.

Duurzaamheid

De BVO DRAN heeft de ambitie om uiterlijk op 1 augustus 2028 volledig emissieloos vervoer te realiseren. Dit raadsvoorstel heeft geen consequenties voor deze ambitie.

Intergemeentelijke samenwerking

De BVO DRAN organiseert het doelgroepenvervoer voor 18 gemeenten in de regio Arnhem–Nijmegen. De gemeente Westervoort werkt hiervoor samen met de andere 17 gemeenten. Alle gemeenten moeten hun zienswijze uiterlijk op 2 juni indienen, wanneer zij een zienswijze willen meegeven. Gemeenten die zonder aanpassingen kunnen instemmen met de meerjarenprogrammabegroting, kiezen er vaak voor geen zienswijze in te dienen.

Bijlagen

nr	documentnummer	onderwerp	openbaarheid
1	201725411	Aanbiedingsbrief Ontwerp MJPB 2027 - 2030	Openbaar
2	201725413	Ontwerp MJPB 2027 – 2030	Openbaar
3	201726653	Zienswijze gemeenteraad over de ontwerp MJPB 2027 -2030	Openbaar
4	201725366	Raadsbesluit zienswijze MJPB 2027 – 2030	Openbaar

Westervoort, 7 april 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. Sluiter (MA)
secretaris

Drs. A.J. van Hout
burgemeester

Aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten
in de gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie
Doelgroepenvervoer regio Arnhem-Nijmegen

Datum: 6 maart 2026

Onderwerp: Ontwerpbegroting BVO DRAN

Geachte heer/mevrouw,

Bijgaand ontvangt u de Ontwerp Meerjarenprogrammabegroting 2027-2030 (inclusief gewijzigde begroting 2026), zoals vastgesteld in de bestuursvergadering van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer regio Arnhem-Nijmegen (BVO DRAN) van 5 maart 2026.

De ontwerpbegroting is gebaseerd op de algemene uitgangspunten uit de Kaderbrief 2027 en de door gemeenten aangegeven afwijkende uitgangspunten.

De periode voor het indienen van zienswijze(n) start op 6 maart 2026 en loopt tot en met 5 juni 2026. Vriendelijk verzoek om uw zienswijze(n) (ook) digitaal te versturen naar secretariaat@vervoersorganisatie.nl.

De begroting zal voor vaststelling worden geagendeerd in de bestuursvergadering van de gemeenschappelijke regeling BVO DRAN van 2 juli 2026.

Namens het bestuur van de BVO DRAN

M. van den Beucken
Secretaris BVO DRAN

Vervoersorganisatie Regio Arnhem Nijmegen
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem
www.vervoersorganisatie.nl
info@vervoersorganisatie.nl
026 3775204
KVK: 66191084
BTW: 856435065B01
IBAN: NL70 BNGH 0285 1694 91

Gemeente Westervoort

Dorpsplein 1
Postbus 40
6930 AA Westervoort

(026) 317 99 11
gemeente@westervoort.nl
www.westervoort.nl

Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen
Eusebiusbuitensingel 53
6828HZ ARNHEM

datum	:	1 juni 2026
zaaknummer	:	Z/26/146688/201726634
onderwerp	:	Zienswijze Meerjarenprogrammabegroting 2027 – 2030 BVO DRAN
contactpersoon	:	Auke de Vries

Geachte bestuur,

Naar aanleiding van uw brief van 6 maart 2026 informeren wij u dat de gemeenteraad uw ontwerp-meerjarenprogrammabegroting 2027–2030, inclusief de gewijzigde begroting 2026, heeft besproken in de raadsvergadering van 1 juni 2026 . De gemeente Westervoort stemt in met deze begroting.

Zienswijze
De raad waardeert de prettige samenwerking tussen uw organisatie en de onze bij het opstellen van deze begroting. Ook willen wij onze waardering uitspreken voor uw inzet en betrokkenheid. U zorgt voor goed en betrouwbaar vervoer voor inwoners die dat nodig hebben, ondanks de hoge werkdruk in uw organisatie.

In onze vorige zienswijze heeft de raad u gevraagd rekening te houden met de financiële positie van de gemeente. Wij zijn daarom tevreden dat de meerjarenprogrammabegroting 2027–2030 een structurele verlaging van de overheadkosten laat zien. Dat waarderen wij zeer.

Tegelijk constateren wij dat de kosten voor het vervoer de komende jaren aanzienlijk stijgen. Dit baart ons zorgen, omdat de gemeentelijke begroting niet in hetzelfde tempo meegroeit. Wij verzoeken u daarom om scherp te blijven begroten en actief te zoeken naar mogelijke besparingen. Wij vragen u deze tijdig te bespreken met de ambtelijke vertegenwoordiging, zodat we gezamenlijk kunnen sturen op een gezonde financiële ontwikkeling.

Aanpassing
In de uitgangspunten voor de begroting 2027–2030 gaat u uit van een jaarlijkse groei van 15% van het routegebonden vervoer (Jeugdwet). Wij verwachten wel een toename, maar schatten deze op maximaal 5%. Daarom verzoeken wij u het uitgangspunt voor de jaarlijkse groei aan te passen naar 5%.

Toekomst
Tot slot kijken wij ernaar uit om de samenwerking de komende jaren op dezelfde constructieve wijze voort te zetten. Samen staan wij voor de opgave om het doelgroepenvervoer toegankelijk, betaalbaar en toekomstbestendig te houden. Wij hebben er vertrouwen in dat wij deze uitdaging aankunnen door tijdig met elkaar in gesprek te blijven en gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen. In dat kader verwachten wij van al onze verbonden partijen dat zij de landelijke richtlijnen voor indexering hanteren. Daarbij respecteren wij de reeds aangegane contractuele verplichtingen, maar met het oog op de nieuwe contractperiode geven wij alvast aan dat dit voor ons een belangrijk aandachtspunt vormt. Met deze gezamenlijke inzet blijven we zorgen voor betrouwbaar vervoer voor de inwoners die daarvan afhankelijk zijn — nu én in de toekomst.

Met vriendelijke groet,

mr. M. Smits-Jansen	drs. A.J. van Hout
griffier	burgemeester

Ontwerp MJPB 2027-2030 BVO DRAN

(inclusief gewijzigde begroting 2026)

Versie: 5 februari 2026

regio arnhem nijmegen VERVOERSORGANISATIE

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

1.1. Procedure begroting 5

1.2. Uitgangspunten MJPB 2027-2030 5

1.3. Uitgangspunten gewijzigde begroting 2026 10

1.4. Afwijkende uitgangspunten gemeenten 12

2. Beleidsbegroting 15

2.1. Programmaplan 15

2.1.1. Programma vraagafhankelijk vervoer 16

2.1.2. Programma routevervoer 18

2.1.3. Overzicht overhead 20

2.2. Paragrafen 21

2.2.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 21

2.2.2. Financiering 25

2.2.3. Bedrijfsvoering 26

2.2.4. Openbaarheid 27

3. Financiële begroting 28

3.1. Overzicht baten en lasten 28

3.1.1. Toelichting lasten 29

3.1.2. Toelichting baten 29

3.2. Financiële positie 29

3.3. Baten en lasten per taakveld 30

Bijlage 1: Overzicht baten en lasten per taakveld 32

Bijlage 2: Overzicht gemeentelijke bijdragen 33

Bijlage 3: Geprognosticeerde balans 35

1. Inleiding

Hierbij treft u de Meerjarenprogrammabegroting (MJPB) 2027-2030, inclusief de gewijzigde begroting 2026, van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (BVO DRAN) aan.

Het Algemeen Bestuur heeft op 2 oktober 2025 de Kaderbrief 2027 vastgesteld en daarmee de algemene financiële uitgangspunten voor de opbouw van de meerjarige begroting bepaald. De deelnemende gemeenten nemen zelf beleidsbeslissingen en zijn verantwoordelijk voor het stellen van de beleidsmatige kaders.

Voor het opstellen van de MJPB zijn door de BVO DRAN de algemene uitgangspunten gehanteerd, tenzij een deelnemende gemeente het verzoek heeft ingediend hiervan af te wijken of er op basis van nadere analyses door de BVO DRAN is gekozen voor een afwijkend algemeen uitgangspunt. In paragraaf 1.2 en 1.3 wordt ingegaan op de algemene financiële uitgangspunten van deze MJPB. Door gemeenten gewenste afwijkingen worden in paragraaf 1.4 toegelicht.

Besluit Begroting en Verantwoording
Bij het opstellen van een meerjarige begroting voor Gemeenschappelijke Regelingen (GR) dient te worden geconformeerd aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Dit zorgt voor de volgende opzet van de MJPB van de BVO DRAN.

In de basis bestaat de begroting uit 2 onderdelen (art. 7 lid 1 BBV):
- de beleidsbegroting (hoofdstuk 2)
- de financiële begroting (hoofdstuk 3)

De beleidsbegroting bestaat ook uit 2 onderdelen (art. 7 lid 2 BBV):
- het programmaplan (paragraaf 2.1)
- de paragrafen (paragraaf 2.2)

De financiële begroting bestaat uit 3 onderdelen (art. 7 lid 3 BBV):
- het overzicht van baten en lasten en de toelichting (paragraaf 3.1)
- de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting (paragraaf 3.2)
- de bijlage met het overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld (paragraaf 3.3)

Taakvelden
Naast de indeling van de begroting naar programma's moet de begroting ook worden ingedeeld naar taakvelden. De voorgeschreven taakvelden zijn opgenomen in het Iv3 informatievoorschift Gemeenten en Gemeenschappelijke regelingen. De door het BBV (art. 7 lid 3) voorgeschreven overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld is als bijlage 1 in deze begroting opgenomen.

Beleidsindicatoren
De commissie BBV heeft aangegeven dat de opname van beleidsindicatoren in de begroting voor een GR op grond van het BBV verplicht is gesteld. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft daarbij aangegeven dat een GR alleen die indicatoren hoeft op te nemen die behoren bij de taakvelden waarbinnen de GR haar activiteiten uitvoert. Beleidsindicatoren die buiten de taakvelden van de GR vallen, kunnen worden weggelaten. De BVO DRAN zijn geen door deelnemende gemeenten opgelegde beleidsindicatoren bekend.

Overhead
Op de programma's mogen alleen de direct toe te rekenen lasten worden verantwoord. Het is niet toegestaan om overheadkosten in een programma te verantwoorden. Overheadkosten moeten op aparte overzichten worden gepresenteerd. Dit heeft tot gevolg dat alle kosten die samenhangen met de vervoersorganisatie van de BVO DRAN in de meerjarige begroting als "Overhead" moeten worden gelabeld. Het overzicht overhead is opgenomen in paragraaf 2.1.4 van deze begroting.

Ambtelijke voorbereiding
In samenwerking en afstemming met de financials en contactambtenaren van de deelnemende gemeenten is deze meerjaren begroting tot stand gekomen.

Btw routegebonden vervoer
De kosten die samenhangen met het vraagafhankelijk vervoer worden in de MJPB exclusief Btw verantwoord. De deelnemende gemeenten hebben volledig recht op aftrek voor de aan deze prestatie gerelateerde Btw. Kosten die samenhangen met het routevervoer worden daarentegen inclusief Btw verantwoord. Deze Btw is voor gemeenten namelijk niet aftrekbaar en ook niet compensabel in het Btw-compensatiefonds. Hierdoor is de Btw-component in het routevervoer kostenverhogend voor de gemeenten.

'open einde' systematiek
De inrichting van het vervoer is gebaseerd op een 'open einde' systematiek. Dit betekent dat de kosten oplopen wanneer een deelnemer meer of aangepast gebruik inbrengt of dat er in een periode meer ritten hebben plaatsgevonden dan begroot. Dit brengt een financieel risico met zich mee voor betreffende deelnemende gemeente. Door periodiek inzicht te geven in het volume van het aantal ritten en de bijbehorende kosten worden de gevolgen van verwachte toenames van ritten en/of kosten door de BVO DRAN gecommuniceerd met de gemeenten.

Binnen de bedragen in deze MJPB is zeer beperkt rekening gehouden met dergelijke onvoorziene wijzigingen in de kosten van vervoer of callcenter. De verantwoordelijkheid voor het vormen van een extra post onvoorzien volgend uit de risico's van een open einde systematiek, ligt daardoor bij de deelnemende gemeenten. Deze extra post onvoorzien komt dan bovenop de in deze MJPB meerjarig begrote bijdragen van de deelnemende gemeenten.

1.1. Procedure begroting

Voor de aanbieding en vaststelling van de MJPB 2027-2030 (inclusief de gewijzigde begroting 2026) gelden de volgende processtappen. Om te komen tot tijdige vaststelling van de MJPB 2027-2030 en rekening te houden met de wettelijke termijn uit de Wgr (art. 35, lid 1), wordt de volgende planning gehanteerd. In de planning is een ruimere zienswijzeperiode voor de gemeenteraden beschikbaar dan wettelijk voorgeschreven.

Processtap	Datum
1. Vaststelling ontwerp MJPB 2027-2030 door Algemeen Bestuur	5 maart 2026
2. Verzending ontwerp MJPB 2027-2030 aan gemeenten	6 maart 2026
3. Deadline indienen zienswijze door gemeenteraden	5 juni 2026
4. Oordeel over zienswijze door Algemeen Bestuur	12 juni 2026
5. Vaststelling MJPB 2027-2030 door Algemeen Bestuur	2 juli 2026
6. Verzending MJPB 2027-2030 aan gemeenten	3 juli 2026

1.2. Uitgangspunten MJPB 2027-2030

Voor het opstellen van de MJPB 2027-2030 worden per begrotingspost uitgangspunten gekozen ten aanzien van prijs en hoeveelheid. Op basis van deze uitgangspunten worden per jaar de verwachte lasten en baten bepaald. Met behulp van verwachte vervoersvolumes en reeds vastgestelde verdeelsleutels worden vervolgens de meerjarige bijdragen per deelnemer bepaald. In onderstaande opsomming worden de uitgangspunten benoemd.

Vervoer vraagafhankelijk (lasten)

- Contractueel overeengekomen tarief per declarabele kilometer per perceel, jaarlijks rekening houdend met een NEA indexatie van +3,4%
- Hoeveelheid declarabele kilometers in de periode september tot en met november 2025, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen vraagafhankelijk vervoer
- Een jaarlijkse toename van de hoeveelheid vraagafhankelijk vervoer in het tweede half jaar van een begrotingsjaar met +5% ten opzichte van het eerste half jaar in dat begrotingsjaar
- Voor de contracten met vervoerders die gestart zijn op 1 augustus 2020 wordt vanaf medio 2028 een budget opgenomen voor meerkosten zero emissie ter grootte van 5% van de begroting vraagafhankelijk vervoer, rekening houdend met het verwachte aandeel zero emissie gereden vervoer
- Voor de contracten met vervoerders die gestart zijn op 1 augustus 2024 wordt vanaf medio 2026 een budget opgenomen voor meerkosten zero emissie ter grootte van 5% van de begroting vraagafhankelijk vervoer, rekening houdend met het verwachte aandeel zero emissie gereden vervoer
- Voor het contract met de vervoerder dat start op 1 augustus 2026 wordt geen budget opgenomen voor meerkosten zero emissie

Callcenter vraagafhankelijk (lasten)

- Contractueel overeengekomen vaste component te verhogen met een tarief per declarabele rit, jaarlijks rekening houdend met een CPI indexatie van +3,1%
- Hoeveelheid declarabele ritten in de periode september tot en met november 2025, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen callcenter vraagafhankelijk vervoer
- Een jaarlijkse toename van de hoeveelheid declarabele ritten in het tweede half jaar van een begrotingsjaar met +5% ten opzichte van het eerste half jaar in dat begrotingsjaar

Reizigersbijdragen vraagafhankelijk (baten)

- Gemiddeld werkelijk maandbedrag eigen bijdrage per deelnemer in de periode september tot en met november 2025
- Bedragen zijn inclusief Btw, jaarlijks rekening houdend met de indexatie van OV tarieven (LTI index), van +3,0%
- Een jaarlijkse toename van de hoeveelheid vraagafhankelijk vervoer in het tweede half jaar van een begrotingsjaar met +5% ten opzichte van het eerste half jaar in dat begrotingsjaar

Vervoer routegebonden (lasten)

- Contractueel overeengekomen tarief per beladen uur per perceel verhoogd met het starttarief per route, jaarlijks rekening houdend met een NEA indexatie van +3,4%
- Hoeveelheid beladen uren in de periode september tot en met november 2025, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen routegebonden vervoer
- Een jaarlijkse toename van de hoeveelheid routegebonden vervoer in het tweede half jaar van een begrotingsjaar met +15% (jeugdwet) en +5% (leerlingenvervoer en dagbesteding) ten opzichte van het eerste half jaar in dat begrotingsjaar
- Voor de contracten met vervoerders die gestart zijn op 1 augustus 2020 wordt vanaf 2026 een budget opgenomen voor meerkosten zero emissie ter grootte van 15% van de begroting routegebonden vervoer, rekening houdend met het verwachte aandeel zero emissie gereden vervoer
- Voor de contracten met vervoerders die gestart zijn op 1 augustus 2024 wordt geen budget opgenomen voor meerkosten zero emissie

Overhead (bedrijfsvoeringsorganisatie) (lasten)

- Structurele en incidentele BVO lasten uit de MJPB 2026-2029 geactualiseerd op basis van ervaringscijfers 2025, jaarlijks rekening houdend met een CPI indexatie van +2,9%
- Structurele BVO lasten jaarlijks rekening houdend met een taakstelling van -3%
- Verdeling naar gemeenten op basis van het aantal inwoners per 1-1-2025
- Verdeling naar vraagafhankelijk en routegebonden vervoer op basis van verhouding bruto vervoerskosten

Overige opmerkingen

Vervoersvolume

De hoeveelheid (Q) is afhankelijk van het feitelijk gebruik. Analyses van dit gebruik laten de laatste jaren zien dat de omvang van het vervoer uit recente periodes de meest betrouwbare basis is voor het opstellen van een nieuwe ontwerpbegroting. Ter bepaling van de hoeveelheden vervoer wordt, net als bij de vorige begrotingscycli, de periode september tot en met november van het voorgaand jaar gebruikt. Deze 3 maanden zijn nog steeds een goede indicatie om als uitgangspunt te dienen voor de eerste 6 maanden van het nieuwe jaar.

Vervoerscontracten (vraagafhankelijk vervoer)
Het vraagafhankelijk vervoer is in 2020, onderverdeeld in 4 percelen (Zuid, West, Noord en Oost), aanbesteed. Met vervoerders zijn toen met startdatum 1 augustus 2020 overeenkomsten afgesloten met een looptijd van 10 jaren (tot medio 2030), waarvan 4 jaren initieel en 3 x 2 jaren verlengingsopties.

Één vervoerder heeft na de initiële periode afgezien van verdere verlengingsopties, waardoor het vervoer binnen het perceel Oost in 2024 opnieuw is aanbesteed. Voor dit perceel is een looptijd afgesproken van 10 jaren (tot medio 2034), waarvan 6 jaren initieel en 2 x 2 jaren verlengingsopties met startdatum 1 augustus 2024.

Een andere vervoerder heeft afgezien van de tweede verlengingsoptie, waardoor het vervoer binnen het perceel Zuid recent opnieuw is aanbesteed. Voor dit perceel is eveneens een looptijd afgesproken van 10 jaren (tot medio 2036), waarvan 4 jaren initieel en 3 x 2 jaren verlengingsopties. Start van de uitvoering van dit contract is 1 augustus 2026.

Voor de percelen West en Noord zijn met vervoerders verlengingsafspraken gemaakt voor de periode medio 2026 t/m medio 2028 (tweede verlenging).

Doordat contracten op verschillende momenten zijn afgesloten wordt de infasering van zero emissie rolstoelbussen binnen het vraagafhankelijk vervoer ook op verschillende momenten verwacht. Bij het vraagafhankelijk vervoer worden naar verhouding veel rolstoelbussen ingezet en wordt hierdoor op termijn rekening gehouden met een kostenstijging van circa +5% bij de percelen West (vanaf medio 2028), Noord (vanaf medio 2028) en Oost (vanaf medio 2026). Bij de recente aanbesteding van perceel Zuid is binnen de overeengekomen vergoeding al rekening gehouden met deze kostencomponent.

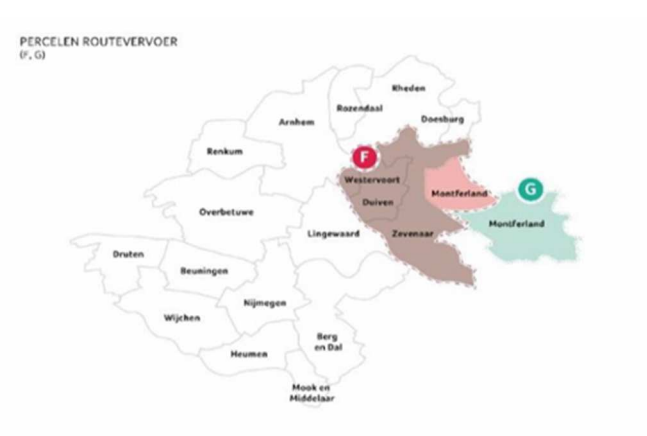
Vervoerscontracten (routegebonden vervoer)
In 2020 is het routevervoer, onderverdeeld in 9 percelen (A t/m I), aanbesteed. Met vervoerders zijn toen met startdatum 1 augustus 2020 overeenkomsten afgesloten met een looptijd van 10 jaren (tot medio 2030), waarvan 4 jaren initieel en 3 x 2 jaren verlengingsopties.

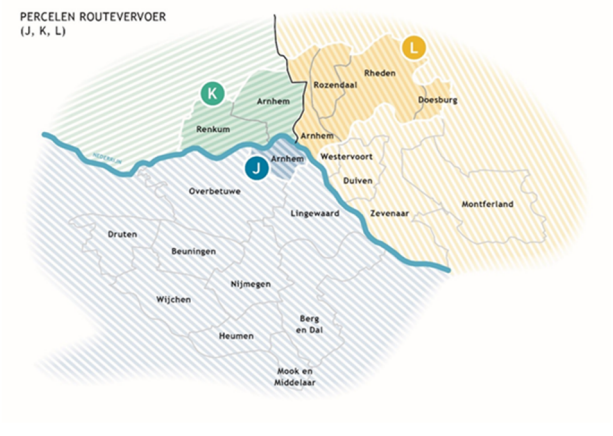
Één vervoerder heeft na de initiële periode afgezien van verdere verlengingsopties, waardoor het vervoer binnen de percelen D, H en I in 2024 opnieuw is aanbesteed. Op basis van voortschrijdende inzichten is toen gekozen de percelen H en I opnieuw in te delen en aan te besteden in drie percelen, namelijk J, K en L. Voor de percelen D, J, K en L is eveneens een looptijd afgesproken van 10 jaren (tot medio 2034), waarvan 6 jaren initieel en 2 x 2 jaren verlengingsopties met startdatum 1 augustus 2024.

Voor de percelen A, B, C, E, F en G zijn met vervoerders verlengingsafspraken gemaakt voor de periode medio 2026 t/m medio 2028 (tweede verlenging). Het routevervoer kent momenteel dus tien percelen (A t/m G en J, K en L) waarvoor met vijf vervoerders overeenkomsten zijn afgesloten.

Met de vervoerders routevervoer van de percelen A, B, C, E, F en G is bij de eerste contractverlenging een additionele vergoeding afgesproken voor de inzet van zero emissie voertuigen vanaf 1 augustus 2024. Voor de verwachte meerkosten van deze additionele vergoeding is in de MJPB structureel een budget meerkosten (+15%) zero emissie opgenomen. Bij de aanbesteding van de overige percelen is binnen de overeengekomen vergoeding al rekening gehouden met deze kostencomponent.

De infasering van zero emissie rolstoelbussen zorgt binnen het routevervoer niet tot een verwachte kostenstijging door het geringe aandeel van rolstoelbussen in de uitvoering van het routevervoer.

NEA indexatie
De prijs (P) per perceel is contractueel vastgelegd en wordt jaarlijks geïndexeerd. De jaarlijkse prijsindexatie (NEA index) wordt in opdracht van het Sociaal Fonds Mobiliteit door een onafhankelijke partij (Panteia) bepaald op basis van de meest recente gemiddelde kostenontwikkelingen in de branche. (www.sfmobiliteit.nl/nea-index)

In de MJPB 2027-2030 is voor de jaren vanaf 2027 en verder gerekend met een verwachte structurele jaarlijkse NEA indexatie van +3,4%. Dit percentage is gelijk aan de raming kostenontwikkelingen 2026 uit de NEA-index eindrapportage 2025-2026.

Callcenter
Het contract met het callcenter is in 2025 tot einde looptijd (31 juli 2029) verlengd. Het bij de verlenging overeengekomen tarief (het verlengingsresultaat) is verwerkt in de ontwerpbegroting. Bij het callcenter wordt de prijs (P) jaarlijks geïndexeerd met de CPI index zoals gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Voor de kosten callcenter wordt, door de directe koppeling met het vraagafhankelijk vervoer, de periode september tot en met november van het voorgaande jaar gebruikt als uitgangspunt voor het opstellen van de nieuwe meerjarige begroting. De jaarlijkse toename vraagafhankelijk vervoer (+5%) wordt ook gebruikt voor de meerjarige begroting kosten callcenter.

CPI indexatie
De prijs (P) voor de diensten van het callcenter zijn contractueel vastgelegd en enkel nog onderhevig aan een jaarlijkse prijsindexatie (CPI index). De CPI index wordt periodiek bepaald door het CBS. Vanaf 2027 wordt in de begroting rekening gehouden met een structurele indexatie van +3,1%, gelijk aan de vastgestelde indexatie per 1 januari 2026.

Reizigersbijdragen (Btw effect)
De Wmo-reiziger betaalt een eigen bijdrage die als baten in de begroting vraagafhankelijk vervoer zijn opgenomen. Verrekening door de BVO DRAN van deze eigen bijdragen met vervoerders en deelnemers gebeurt inclusief Btw. In de MJPB zijn daardoor alle reizigersbedragen ook inclusief 9% Btw verantwoord.

Reizigersbijdragen
In 2025 is er eenmalig een korting toegepast op de reizigersbijdrage ter compensatie van de in het verleden aan reizigers in rekening gebrachte belkosten. Deze korting op het starttarief komt vanaf 1 januari 2026 te vervallen.

Voor de reizigersbijdrage wordt de periode september tot en met november van het voorgaand jaar gebruikt als uitgangspunt voor het opstellen van de meerjarige begroting. Om deze gegevens als basis voor 2026 te kunnen gebruiken, wordt rekening gehouden met de eenmalige in 2025 gegeven korting.

Vanwege de directe koppeling met het vraagafhankelijke vervoer, wordt de jaarlijkse groei van dit vervoer (+5%) ook meegenomen in de meerjarige begroting voor de reizigersbijdrage. Doordat nog niet duidelijk op welke termijn gemeenten keuzes gaan maken ten aanzien van een mogelijke tariefdifferentiatie van reizigersbijdragen, wordt in de MJPB 2027-2030 geen rekening gehouden met deze mogelijke effecten.

Reizigersbijdragen (indexatie)
Omdat het overgrote deel van de reizigersbijdrage bestaat uit het tarief “Wmo zonder korting”, wordt de jaarlijkse indexatie van de reizigersbijdrage gebaseerd op de prognose van het Samenwerkingsverband van decentrale ov-autoriteiten (DOVA). De definitieve LTI indexatie per 1 januari 2026 is +3,86%. Vanaf 2027 wordt in de begroting rekening gehouden met een structurele indexatie van +3,0%.

Overhead (bedrijfsvoeringsorganisatie)
Op basis van de ervaringscijfers uit 2025 is de begroting BVO lasten vanaf 2026 beoordeeld. Deze analyse heeft ervoor gezorgd dat het structurele deel van de begroting BVO lasten meerjarig enkel geactualiseerd is op basis van de herijkte prijsindexaties. Dit zorgt voor een structurele verlaging van de begrotingsbedragen overhead vanaf 2027. Binnen de begroting BVO lasten wordt structureel rekening gehouden met een taakstelling van -3%.

Overhead (bedrijfsvoeringsorganisatie) (indexatie)
De overhead wordt jaarlijks geïndexeerd met de CPI index. Door het aanzienlijke deel aan personeelskosten binnen de begroting BVO lasten kan de Cao loonontwikkeling voor een aanpassing van de CPI index zorgen. Dat is vanaf 2027 niet nodig waardoor de structurele indexatie op +2,9% is bepaald.

1.3. Uitgangspunten gewijzigde begroting 2026

Voor het opstellen van de gewijzigde begroting 2026 worden per begrotingspost uitgangspunten gekozen ten aanzien van prijs en hoeveelheid. Op basis van deze uitgangspunten worden de verwachte lasten en baten bepaald. Met behulp van verwachte vervoersvolumes en reeds vastgestelde verdeelsleutels worden vervolgens de meerjarige bijdragen per deelnemer bepaald. In onderstaande opsomming worden de uitgangspunten benoemd.

Vervoer vraagafhankelijk (lasten)
- Contractueel overeengekomen tarief per declarabele kilometer per perceel, rekening houdend met een NEA indexatie van +4,1%
- Hoeveelheid declarabele kilometers in de periode september tot en met november 2025, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen vraagafhankelijk vervoer
- Toename van de hoeveelheid vraagafhankelijk vervoer in het tweede half jaar met +5% ten opzichte van het eerste half jaar van 2026
- Voor de contracten met vervoerders die gestart zijn op 1 augustus 2024 wordt vanaf medio 2026 een budget opgenomen voor meerkosten zero emissie ter grootte van 5% van de begroting vraagafhankelijk vervoer, rekening houdend met het verwachte aandeel zero emissie gereden vervoer

Callcenter vraagafhankelijk (lasten)
- Contractueel overeengekomen vaste component te verhogen met een tarief per declarabele rit, rekening houdend met een CPI indexatie van +3,1%
- Hoeveelheid declarabele ritten in de periode september tot en met november 2025, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen callcenter vraagafhankelijk vervoer
- Toename van de hoeveelheid declarabele ritten in het tweede half jaar met +5% ten opzichte van het eerste half jaar van 2026

Reizigersbijdragen vraagafhankelijk (baten)

- Gemiddeld werkelijk maandbedrag eigen bijdrage per deelnemer in de periode september tot en met november 2025
- Bedragen zijn inclusief Btw, rekening houdend met de indexatie van OV tarieven (LTI index), van +3,86%
- Toename van de hoeveelheid vraagafhankelijk vervoer in het tweede half jaar met +5% ten opzichte van het eerste half jaar van 2026

Vervoer routegebonden (lasten)

- Contractueel overeengekomen tarief per beladen uur per perceel verhoogd met het starttarief per route, rekening houdend met een NEA indexatie van +4,1%
- Hoeveelheid beladen uren in de periode september tot en met november 2025, overeenkomstig de berekeningssystematiek uit het Programma van Eisen routegebonden vervoer
- Toename van de hoeveelheid routegebonden vervoer in het tweede half jaar met +15% (jeugdwet) en +5% (leerlingenvervoer en dagbesteding) ten opzichte van het eerste half jaar van 2026
- Voor de contracten met vervoerders die gestart zijn op 1 augustus 2020 wordt in 2026 een budget opgenomen voor meerkosten zero emissie ter grootte van 15% van de begroting routegebonden vervoer, rekening houdend met het verwachte aandeel zero emissie gereden vervoer

Overhead (bedrijfsvoeringsorganisatie) (lasten)

- Structurele en incidentele BVO lasten uit de primitieve begroting 2026 geactualiseerd op basis van ervaringscijfers 2025, rekening houdend met een CPI indexatie van +2,9% en een verwachte Cao loonontwikkeling van +2,9% in 2026
- Structurele BVO lasten rekening houdend met een taakstelling -3%
- Verdeling naar gemeenten op basis van het aantal inwoners per 1-1-2025
- Verdeling naar vraagafhankelijk en routegebonden vervoer op basis van verhouding bruto vervoerskosten

Overige opmerkingen

Vervoersvolume

Zie toelichting §1.2 Uitgangspunten MJPB 2027-2030.

Vervoerscontracten (vraagafhankelijk vervoer)

Zie toelichting §1.2 Uitgangspunten MJPB 2027-2030.

Vervoerscontracten (routegebonden vervoer)

Zie toelichting §1.2 Uitgangspunten MJPB 2027-2030.

NEA indexatie

De prijs (P) per perceel is contractueel vastgelegd en wordt jaarlijks geïndexeerd. De jaarlijkse prijsindexatie (NEA index) wordt in opdracht van het Sociaal Fonds Mobiliteit door een onafhankelijke partij (Panteia) bepaald op basis van de meest recente gemiddelde kostenontwikkelingen in de branche. (www.sfmobiliteit.nl/nea-index) In de gewijzigde begroting 2026 is de werkelijke NEA indexatie (+4,1%) per 1 januari 2026 verwerkt.

Callcenter

Zie toelichting §1.2 Uitgangspunten MJPB 2027-2030.

CPI indexatie
De prijs (P) voor de diensten van het callcenter zijn contractueel vastgelegd en enkel nog onderhevig aan een jaarlijkse prijsindexatie (CPI index). De CPI index wordt periodiek bepaald door het CBS. De werkelijke indexatie vanaf 1 januari 2026 is vastgesteld op +3,1%.

Reizigersbijdragen (Btw effect)
Zie toelichting §1.2 Uitgangspunten MJPB 2027-2030.

Reizigersbijdragen
Zie toelichting §1.2 Uitgangspunten MJPB 2027-2030.

Reizigersbijdragen (indexatie)
Omdat het overgrote deel van de reizigersbijdrage bestaat uit het tarief “Wmo zonder korting”, wordt de jaarlijkse indexatie van de reizigersbijdrage gebaseerd op de prognose van het Samenwerkingsverband van decentrale ov-autoriteiten (DOVA). De definitieve LTI indexatie per 1 januari 2026 is +3,86%.

Overhead (bedrijfsvoeringsorganisatie)
Op basis van de ervaringscijfers uit 2025 is de begroting BVO lasten vanaf 2026 beoordeeld. Deze analyse heeft ervoor gezorgd dat het structurele deel van de begroting BVO lasten meerjarig enkel geactualiseerd is op basis van de herijkte prijsindexaties. Dit zorgt voor een verlaging van het begrotingsbedrag overhead in 2026. Binnen de begroting BVO lasten wordt structureel rekening gehouden met een taakstelling van -3%.

Overhead (bedrijfsvoeringsorganisatie) (indexatie)
De overhead wordt jaarlijks geïndexeerd met de CPI index. Door het aanzienlijke deel aan personeelskosten binnen de begroting BVO lasten kan de Cao loonontwikkeling voor een aanpassing van de CPI index zorgen. Dat is in 2026 niet nodig gebleken omdat beide indexaties op +2,9% uitkomen. Hierdoor is de indexatie per 1 januari 2026 op +2,9% bepaald.

1.4. Afwijkende uitgangspunten gemeenten

Op verzoek van een gemeente kan worden afgeweken van de algemene uitgangspunten voor het opstellen van de meerjarige begroting. Bij voorkeur gaat dit verzoek gepaard met een (financiële) onderbouwing ten behoeve van toekomstige analyses.

Ten behoeve van het opstellen van deze en eerdere MJPB zijn in de afgelopen jaren door meerdere gemeenten afwijkende uitgangspunten aangegeven. Alle afwijkende uitgangspunten die nog relevant zijn voor het opstellen van de MJPB 2027-2030 en gewijzigde begroting 2026 worden in deze paragraaf toegelicht.

Gemeente Berg en Dal
Door de gemeente is een analyse uitgevoerd op de specifieke ontwikkelingen binnen het doelgroepenvervoer voor de gemeente Berg en Dal. Hieruit is door de gemeente geconcludeerd dat de in de kaderbrief opgenomen jaarlijkse toename van meerdere vervoersoorten naar beneden bijgesteld kunnen worden.

De jaarlijkse toename in de MJPB kan voor het jeugdwet vervoer worden bijgesteld van +15% naar +5% en voor het leerlingenvervoer van +5% naar +2%.

Gemeente Beuningen
Op basis van een gemeentelijke analyse van het aantal deelnemers in het leerlingenvervoer van de gemeente Beuningen is door de gemeente geconcludeerd dat een jaarlijkse toename met +5% een te hoge aanname is. Rekening houdend met demografische ontwikkelingen wordt door de gemeente gevraagd een jaarlijkse toename van +2% in de MJPB op te nemen.

Gemeente Doesburg
De gemeente Doesburg verwacht dat het jeugdwet vervoer in 2026 substantieel hoger ligt dan in 2025 is gerealiseerd. Daardoor is de begroting voor het jeugdwet vervoer naar boven bijgesteld in vergelijking met de uitgangspunten uit de Kaderbrief 2027.

Gemeente Heumen
Op basis van een gemeentelijke analyse van het routevervoer van de gemeente Heumen, is door de gemeente geconcludeerd dat de jaarlijkse toename in het routevervoer over de volle breedte naar beneden bijgesteld kan worden. De jaarlijkse toename routevervoer is in de MJPB op 0% bepaald.

Gemeente Lingewaard
Op basis van een gemeentelijke analyse van het doelgroepenvervoer heeft de gemeente Lingewaard gevraagd om voor meerdere vervoersoorten de uitgangspunten voor het bepalen van de begroting aan te passen.

Doordat de gemeente Lingewaard actief stuurt op de inzet van andere vormen van vervoer en de verwachting is dat het aantal deelnemers in het jeugdwet vervoer minder toename zal laten zien dan de in de Kaderbrief opgenomen +15%, is gevraagd de structurele toename van het jeugdwet vervoer in de MJPB naar +3% bij te stellen.

Binnen de gemeente Lingewaard wordt alternatief vervoer van kinderen binnen het leerlingenvervoer gestimuleerd. Daarnaast is het aantal deelnemers in het leerlingenvervoer binnen de gemeente Lingewaard de laatste jaren stabiel gebleven. Beide constateringen hebben ertoe geleid dat de gemeente heeft verzocht om de meerjarige toename van het leerlingenvervoer naar 0% bij te stellen. Op basis van de Kaderbrief 2027 was dit +5%.

Gemeente Nijmegen
Op basis van een gemeentelijke analyse van het aantal deelnemers in het leerlingenvervoer van de gemeente Nijmegen is door de gemeente geconcludeerd dat een jaarlijkse toename met +5% een te hoge aanname is. Rekening houdend met demografische ontwikkelingen en wijzigend beleid is door de gemeente gevraagd een jaarlijkse toename van 0% in de MJPB op te nemen.

Gemeente Overbetuwe
Door beleidsontwikkelingen rondom het vervoer naar jeugdhulplocaties, wordt een lagere groei verwacht dan het algemeen uitgangspunt uit de Kaderbrief voor het aantal deelnemers jeugdwet vervoer in de gemeente Overbetuwe. De gemeente Overbetuwe heeft daardoor aangegeven de jaarlijkse toename van het jeugdwet vervoer in de MJPB bij te stellen van +15% naar +5%.

Gemeente Rheden
Op basis van een gemeentelijke analyse van het doelgroepenvervoer van de gemeente Rheden is door de gemeente geconcludeerd dat een jaarlijkse toename met +5% voor het vraagafhankelijk vervoer en +15% voor het jeugdwet vervoer te hoge aannames zijn. Voor het jeugdwet vervoer wordt gevraagd de jaarlijkse toename te verlagen naar +5%.

Door de inzet van alternatieve voorzieningen als de Plusbus en vervoer door vrijwilligers via het Meldpunt vrijwillige thuiszorg, wordt gevraagd om voor de jaarlijkse toename vraagafhankelijk vervoer rekening te houden met 0%.

Gemeente Westervoort
Door in te zetten op voorliggende voorzieningen, zoals bijvoorbeeld de Plusbus, wordt door de gemeente Westervoort aangegeven dat de jaarlijkse toename voor het dagbesteding vervoer bij te stellen van +5% naar 0%.

Op basis van een gemeentelijke analyse van het leerlingenvervoer is door de gemeente Westervoort geconcludeerd dat de jaarlijkse toename naar beneden bijgesteld kan worden. De toename wijzigt hierdoor van +5% naar 0%.

Gemeente Zevenaar
Op basis van een gemeentelijke analyse van het vraagafhankelijk en routevervoer van de gemeente Zevenaar is door de gemeente geconcludeerd dat het algemene uitgangspunt voor het opstellen van de begroting bijgesteld kan worden voor het leerlingenvervoer. Op basis van de geactualiseerde demografische gegevens wordt voor het leerlingenvervoer een jaarlijkse toename verwacht van +3% (Kaderbrief 2027 +5%).

2. Beleidsbegroting

De beleidsbegroting bestaat uit 2 onderdelen (art. 7 lid 2 BBV):

- het programmaplan
- de paragrafen

2.1. Programmaplan

Hierna wordt per programma aangegeven wat onze uitgangspunten zijn bij de uitvoering van onze taken.

Uit te voeren taken
Door de deelnemers is de sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer aan de BVO DRAN overgedragen.

Beleidskaders
Bij de uitvoering van de taken op het gebied van doelgroepenvervoer gelden, naast de wettelijke voorschiften, de beleids- en/of toetsingskaders die worden aangegeven door de deelnemende gemeenten.

Ontwikkelingen
Het is van belang om tijdig in te spelen op veranderingen en voorspelbaar te blijven voor de deelnemende gemeenten. Het kan gaan om door gemeenten geïnitieerde beleidsaanpassingen, maar ook om veranderende wet- en regelgeving voor gemeenten en gecontracteerde marktpartijen. Daarnaast is de instroom van nieuwe door de gemeenten geïndiceerde reizigers een belangrijke factor die invloed heeft op de omvang van de werkzaamheden van de BVO DRAN.

Indeling en opzet programma's
De programma's zijn ingericht met de 3 W-vragen (art. 8 lid 3 BBV):

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag het kosten?

Onder "Wat willen we bereiken?" wordt bij het vervoer naast een algemene beschrijving over wat we willen bereiken ook ingegaan op specifieke prestatie indicatoren voor de uitvoering van Avan. Bij "Wat mag het kosten?" zijn naast de lasten ook de reizigersbijdragen en de bijdragen van de deelnemende gemeenten geraamd.

Het programmaplan bestaat uit de volgende programma's:

1. Vraagafhankelijk vervoer
2. Routevervoer

En het overzicht:

3. Overhead

De indeling van de programma's in de begroting beoogt de financiële inzichtelijkheid van het totale takenpakket zo goed mogelijk in beeld te brengen, te kunnen budgetteren en er later in de jaarrekening over te kunnen verantwoorden.

2.1.1. Programma vraagafhankelijk vervoer

Wat willen we bereiken?

- Een kwalitatief goede uitvoering van het vraagafhankelijk vervoer met Avan door het callcenter en de vervoerders. De BVO DRAN monitort de kwaliteit van de dienstverlening aan de hand van contractueel vastgelegde kritische prestatie indicatoren (KPI's). In het Programma van Eisen (PvE) vraagafhankelijk vervoer en het PvE callcenter staat weergegeven welke KPI's zijn bepaald en naar welke normen wordt gestreefd.
- Gedurende de contractperiode met de vervoerders is de ambitie om uiterlijk 1 augustus 2028 te komen tot een volledig emissieloos vraagafhankelijk vervoer binnen Avan.
- Een goede sturing en (financiële) beheersing van de uitvoering van het vraagafhankelijk vervoer met Avan.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Afspraken omtrent het vraagafhankelijk vervoer zijn vastgelegd in de contracten met het callcenter en de vervoerders. Met behulp van systeemtechnisch ingerichte contractbeheersing wordt naleving van de contracten en daarmee de kwaliteit en de financiële afhandeling van de uitvoering gemonitord en geborgd.
- De vervoerders en het callcenter hebben de contractuele verplichting om jaarlijks een audit uit te laten voeren op hun (financiële) processen en (financiële) systemen.
- Analyseren van de (realtime) rittenbakken, zowel kwalitatief als financieel. Het verzorgen van periodieke managementinformatie en andere uitvoeringsinformatie en op basis daarvan rapporteren en (bij)sturen op de uitvoering van Avan. Hierbij zijn de KPI's zoals beschreven in de PvE's het uitgangspunt voor de monitoring en controles.
- Voorafgaand aan ieder bestuurlijk overleg (5x per jaar) is er minimaal één voorbereidend ambtelijk overleg om de onderwerpen van het bestuurlijk overleg voor te bespreken. Aanvullend worden de financiële aspecten separaat besproken met de financials van de gemeenten.
- Structureel, voorafgaand aan het voorbereidend ambtelijk overleg, afstemming met gemeenten over vraagafhankelijk vervoer gerelateerde zaken.
- Structurele aanwezigheid bij het overleg Regionale Adviesraad Doelgroepenvervoer om ervaringen van gebruikers mee te nemen in de (bij)sturing van de uitvoering van Avan.
- Goede communicatie over de uitvoering van het vervoer met betrokken partijen en gebruikers Avan.

Wat mag het kosten?

Programma 1: Vraagafhankelijk vervoer	Primitieve begroting 2026	Gewijzigde begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
Vervoer	11.199.362	10.771.717	11.975.698	13.132.076	14.390.854	15.575.272
Callcenter	653.288	749.233	775.456	802.595	830.687	859.762
Totaal lasten	11.852.650	11.520.950	12.751.154	13.934.671	15.221.541	16.435.034
Baten						
Arnhem	2.897.647	2.756.246	3.010.516	3.349.829	3.720.972	4.031.793
Berg en Dal	416.497	432.637	497.201	538.330	582.943	631.334
Beuningen	186.466	184.173	211.383	228.685	247.450	267.796
Doesburg	80.853	64.770	70.547	78.274	86.724	93.767
Druten	397.606	404.522	465.858	504.679	546.812	592.517
Duiven	168.546	170.843	190.790	206.407	223.343	241.706
Heumen	170.703	163.164	187.159	202.431	218.996	236.952
Lingewaard	727.016	649.887	710.258	791.294	879.969	953.720
Montferland	604.838	593.125	664.254	719.522	779.484	844.536
Mook en Middelaar	101.300	99.078	113.947	123.283	133.413	144.400
Nijmegen	1.667.341	1.832.171	2.096.074	2.273.590	2.466.279	2.670.336
Overbetuwe	548.351	462.234	505.022	562.258	624.894	677.200
Renkum	708.519	600.561	655.857	729.554	810.161	877.772
Rheden	802.412	761.940	794.071	842.216	892.741	922.506
Rozendaal	7.733	6.807	7.048	7.307	7.580	7.849
Westervoort	95.093	93.371	104.272	112.766	121.976	131.964
Wijchen	337.538	359.617	413.885	448.192	485.423	525.801
Zevenaar	460.842	486.150	544.288	589.521	638.591	691.826
Reizigersbijdrage	1.473.349	1.399.654	1.508.724	1.626.533	1.753.790	1.891.259
Totaal baten	11.852.650	11.520.950	12.751.154	13.934.671	15.221.541	16.435.034
Mutaties reserves						
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-	-	-	-
Dotatie bestemmingsreserve	-	-	-	-	-	-
Saldo	0	0	0	0	0	0

2.1.2. Programma routevervoer

Wat willen we bereiken?

- Een kwalitatief goede uitvoering van het routevervoer met Avan door de vervoerders. De BVO DRAN monitort de kwaliteit van de dienstverlening aan de hand van contractueel vastgelegde kritische prestatie indicatoren (KPI's). In het Programma van Eisen (PvE) routegebonden vervoer staat weergegeven welke KPI's zijn bepaald en naar welke normen wordt gestreefd.
- Gedurende de contractperiode met de vervoerders is de ambitie om uiterlijk 1 augustus 2028 te komen tot een volledig emissieloos routevervoer binnen Avan.
- Een goede sturing en (financiële) beheersing van de uitvoering van het routevervoer met Avan.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Afspraken omtrent het routevervoer zijn vastgelegd in de contracten met de vervoerders. Met behulp van systeemtechnisch ingerichte contractbeheersing wordt naleving van de contracten en daarmee de kwaliteit en de financiële afhandeling van de uitvoering gemonitord en geborgd.
- De vervoerders hebben de contractuele verplichting om jaarlijks een audit uit te laten voeren op hun (financiële) processen en (financiële) systemen.
- Analyseren van de (realtime) rittenbakken, zowel kwalitatief als financieel. Het verzorgen van periodieke managementinformatie en andere uitvoeringsinformatie en op basis daarvan rapporteren en (bij)sturen op de uitvoering van Avan. Hierbij zijn de KPI's zoals beschreven in het PvE het uitgangspunt voor de monitoring en controles.
- Voorafgaand aan ieder bestuurlijk overleg (5x per jaar) is er minimaal één voorbereidend ambtelijk overleg om de onderwerpen van het bestuurlijk overleg voor te bespreken. Aanvullend worden de financiële aspecten separaat besproken met de financials van de gemeenten.
- Structureel, voorafgaand aan het voorbereidend ambtelijk overleg, afstemming met gemeenten over routevervoer gerelateerde zaken.
- Structurele aanwezigheid bij het overleg Regionale Adviesraad Doelgroepenvervoer om ervaringen van gebruikers mee te nemen in de (bij)sturing van de uitvoering van Avan.
- Goede communicatie over de uitvoering van het vervoer met betrokken partijen en gebruikers Avan.

Wat mag het kosten?

Programma 2: Routevervoer	Primitieve begroting 2026	Gewijzigde begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
Vervoer	15.545.866	14.654.165	16.173.890	17.603.566	19.205.724	20.770.381
Totaal lasten	15.545.866	14.654.165	16.173.890	17.603.566	19.205.724	20.770.381
Baten						
Arnhem	3.356.283	3.191.434	3.506.844	3.857.209	4.247.024	4.681.450
Berg en Dal	827.989	757.886	827.101	882.731	943.863	997.012
Beuningen	476.065	432.395	478.869	514.210	553.674	587.623
Doesburg	565.592	530.075	581.570	638.627	701.936	772.296
Druten	454.585	362.060	412.178	455.779	505.081	551.578
Duiven	463.541	473.767	541.655	600.450	667.236	728.918
Heumen	268.755	248.378	267.656	280.108	293.838	303.830
Lingewaard	1.346.761	1.288.678	1.378.348	1.456.037	1.542.352	1.605.209
Montferland	59.909	66.572	75.230	82.972	91.666	99.521
Mook en Middelaar	131.760	121.073	135.188	149.458	165.515	182.400
Nijmegen	1.890.792	1.915.810	2.094.850	2.233.930	2.392.199	2.534.861
Overbetuwe	1.918.771	1.688.789	1.885.212	2.078.946	2.297.090	2.493.949
Renkum	185.412	156.931	177.653	201.524	229.075	260.935
Rheden	1.248.526	1.168.306	1.268.430	1.377.132	1.495.154	1.623.288
Rozendaal	46.832	42.476	46.986	52.046	57.736	64.147
Westervoort	338.520	379.318	428.730	471.811	522.087	570.531
Wijchen	876.259	743.843	842.231	928.437	1.025.418	1.118.655
Zevenaar	1.089.513	1.086.375	1.225.162	1.342.160	1.474.780	1.594.177
Totaal baten	15.545.866	14.654.165	16.173.890	17.603.566	19.205.724	20.770.381
Mutaties reserves						
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-	-	-	-
Dotatie bestemmingsreserve	-	-	-	-	-	-
Saldo	0	0	0	0	0	0

2.1.3. Overzicht overhead

Overzicht Overhead	Primitieve begroting 2026	Gewijzigde begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
BVO	1.207.973	1.186.461	1.220.399	1.254.318	1.290.939	1.327.646
Totaal lasten	1.207.973	1.186.461	1.220.399	1.254.318	1.290.939	1.327.646
Baten						
Arnhem	232.238	228.810	235.350	241.872	248.939	256.007
Berg en Dal	54.496	53.344	54.869	56.395	58.041	59.692
Beuningen	42.731	41.792	42.986	44.185	45.473	46.769
Doesburg	21.688	21.302	21.912	22.527	23.183	23.845
Druten	33.134	32.610	33.543	34.481	35.486	36.496
Duiven	40.239	39.422	40.550	41.680	42.896	44.118
Heumen	29.432	28.824	29.650	30.478	31.367	32.261
Lingewaard	70.421	69.243	71.225	73.204	75.341	77.484
Montferland	56.379	55.229	56.808	58.388	60.092	61.802
Mook en Middelaar	17.753	17.337	17.836	18.337	18.871	19.411
Nijmegen	258.353	254.570	261.845	269.101	276.963	284.827
Overbetuwe	72.579	70.898	72.927	74.951	77.140	79.333
Renkum	49.044	48.009	49.382	50.756	52.239	53.725
Rheden	65.508	64.127	65.961	67.794	69.774	71.758
Rozendaal	6.788	6.714	6.907	7.106	7.311	7.523
Westervoort	27.165	26.651	27.417	28.182	29.005	29.832
Wijchen	62.661	61.575	63.337	65.099	66.998	68.903
Zevenaar	67.364	66.006	67.894	69.782	71.819	73.861
Totaal baten	1.207.973	1.186.461	1.220.399	1.254.318	1.290.939	1.327.646
Mutaties reserves						
Onttrekking bestemmingsreserve	-	-	-	-	-	-
Dotatie bestemmingsreserve	-	-	-	-	-	-
Saldo	0	0	0	0	0	0

2.2. Paragrafen

In de begroting wordt in afzonderlijke paragrafen ingegaan op de beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten van de organisatie. In de BBV (art. 9 lid 2) staat aangegeven dat in de begroting ten minste de volgende paragrafen opgenomen moeten zijn, tenzij het desbetreffende aspect niet aan de orde is:

- lokale heffingen
- weerstandsvermogen en risicobeheersing
- onderhoud kapitaalgoederen
- financiering
- bedrijfsvoering
- verbonden partijen
- grondbeleid
- openbaarheid

De paragrafen “lokale heffingen”, "onderhoud kapitaalgoederen", “verbonden partijen” en “grondbeleid” zijn niet op de BVO DRAN van toepassing. De overige paragrafen staan hieronder toegelicht.

2.2.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de BVO DRAN in staat is tegenvallers op te vangen. Bij het opstellen van de begroting en de jaarrekening dienen de voorzienbare en kwantificeerbare risico’s zo goed mogelijk in beeld gebracht te worden.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing dient ten minste te worden opgenomen:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- een inventarisatie van de risico's
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en risico's
- financiële kengetallen

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, op te kunnen vangen. Binnen de financiën van de BVO DRAN kunnen een tweetal posten opgenome worden als weerstandscapaciteit: reserves en posten onvoorzien.

Ten aanzien van alle bestedingen door de BVO DRAN is de ‘open einde’ systematiek van toepassing. Dit houdt in dat bij een tekort een deelnemende gemeente bij moet betalen en bij een overschot geld terugkrijgt. Dit brengt een financieel risico met zich mee voor betreffende gemeente. De verantwoordelijkheid voor het vormen van een additionele post onvoorzien ligt daardoor bij de gemeente. Omdat jaarlijks het resultaat wordt verrekend met de deelnemende gemeenten, wordt er door de BVO DRAN ook geen reserve opgebouwd.

In de MJPB zijn geen reserves en geen expliciete posten onvoorzien opgenomen. Binnen het saldo van de BVO lasten ("Overhead") is een post onvoorzien opgenomen om niet begrote BVO gerelateerde kosten te kunnen dekken.

Inventarisatie van de risico's

Aanbesteding en verlenging vervoerscontracten

Het vraagafhankelijk vervoer is, onderverdeeld in 4 percelen (Zuid, West, Noord en Oost), aanbesteed. Met twee van de huidige vervoerders (West en Noord) zijn in 2020 overeenkomsten afgesloten met een looptijd van 10 jaren (tot medio 2030), waarvan 4 jaren initieel en 3 x 2 jaren verlengingsopties.

Voor perceel Oost heeft in 2024 een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden. Voor dit perceel is een looptijd afgesproken van 10 jaren (tot medio 2034), waarvan 6 jaren initieel en 2 x 2 jaren verlengingsopties. Bij de recente aanbesteding voor perceel Zuid is vanaf 1 augustus 2026 een looptijd van het contract van 10 jaren overeengekomen (tot medio 2036), waarvan 4 jaren initieel en 3 x 2 jaren verlengingsopties. In onderstaande tabel is per perceel vraagafhankelijk vervoer weergegeven welke gemeenten daartoe behoren en wat de (mogelijke) looptijd is van het huidige contract.

Perceel	Gemeenten	Contract aanvang	Looptijd huidig	Looptijd maximaal
Noord	Arnhem (ten noorden Rijn), Doesburg, Renkum, Rheden, Rozendaal	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
West	Arnhem (ten zuiden Rijn), Lingewaard, Nijmegen (ten noorden Waal), Overbetuwe	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
Oost	Duiven, Montferland, Westervoort, Zevenaar	1-8-2024	31-7-2030	31-7-2034
Zuid	Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen (ten zuiden Waal), Wijchen	1-8-2026	31-7-2030	31-7-2036

Het routevervoer is, onderverdeeld in 10 percelen (A t/m G, J, K en L), aanbesteed. Voor 6 percelen (A, B, C, E, F en G) zijn met de huidige vervoerders in 2020 overeenkomsten afgesloten met een looptijd van 10 jaren (tot medio 2030), waarvan 4 jaren initieel en 3 x 2 jaren verlengingsopties.

Voor de overige 4 percelen (D, J, K en L) heeft in 2024 een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden. Voor deze percelen is een looptijd afgesproken van 10 jaren (tot medio 2034), waarvan 6 jaren initieel en 2 x 2 jaren verlengingsopties.

In onderstaande tabel is per perceel routevervoer weergegeven welke gemeenten daartoe behoren en wat de (mogelijke) looptijd is van het huidige contract.

Perceel	Gemeenten	Contract aanvang	Looptijd huidig	Looptijd maximaal
A	Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, Wijchen	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
B	Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, Wijchen	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
C	Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, Wijchen	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
D	Beuningen, Berg en Dal, Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Nijmegen, Wijchen	1-8-2024	31-7-2030	31-7-2034
E	Lingewaard, Overbetuwe	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
F	Duiven, Montferland, Westervoort, Zevenaar	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
G	Duiven, Montferland, Westervoort, Zevenaar	1-8-2020	31-7-2028	31-7-2030
J	Arnhem, Doesburg, Renkum, Rheden, Rozendaal	1-8-2024	31-7-2030	31-7-2034
K	Arnhem, Doesburg, Renkum, Rheden, Rozendaal	1-8-2024	31-7-2030	31-7-2034
L	Arnhem, Doesburg, Renkum, Rheden, Rozendaal	1-8-2024	31-7-2030	31-7-2034

Het lichten van verlengingsopties is een tweezijdig besluit dat tenminste één jaar voor expiratiedatum schriftelijk aan de andere partij kenbaar dient te worden gemaakt. Het is denkbaar dat partijen besluiten contracten niet te verlengen en dat daardoor delen van het vervoer dienen te worden aanbesteed.

Met de huidige en, naar verwachting aanhoudende, marktomstandigheden (krapte arbeidsmarkt, energieprijzen, brandstofprijzen, investering zero emissie voertuigen) is het niet ondenkbaar dat een toekomstige aanbesteding zal leiden tot hogere tarieven dan de huidige contractueel overeengekomen tarieven.

De huidige meerjarige begrotingen voor het vraagafhankelijk vervoer en routevervoer zijn gebaseerd op de afspraken uit de (verlengde) contracten, waarbij rekening is gehouden met additionele kosten voor de infasering van zero emissie. In het geval dat besloten dient te worden tot een nieuwe aanbesteding, is de verwachting dat er sprake zal zijn van meerkosten ten opzichte van de huidige meerjarige begrotingen vervoerskosten van betreffende gemeenten.

Infasering zero emissie rolstoelbussen
Met uitzondering van het recent aanbestede perceel Zuid, zijn alle huidige tarieven in het vraagafhankelijk vervoer en routevervoer gebaseerd op vervoer met niet-zero emissie rolstoelbussen. De uitsluiting van deze voertuigen heeft naar verwachting een kostendrukkend effect op het (toekomstige) tarief doordat het risico en de onzekerheid hieromtrent bij de vervoerder wordt beperkt. Gedurende de contractperiode met alle vervoerders is de ambitie om uiterlijk 1 augustus 2028 te komen tot een volledig emissieloos vraagafhankelijk en routevervoer binnen Avan.

De infasering van zero emissie rolstoelbussen is onderdeel van de herzieningsclausule die is opgenomen in de huidige contracten. Naar verwachting heeft infasering van zero emissie rolstoelbussen op termijn nog steeds een kosten stijgend effect. Binnen de begroting vraagafhankelijk vervoer is vanaf medio 2026 (perceel Oost) of medio 2028 (percelen West en Noord) rekening gehouden met +5% meerkosten voor deze infasering. Voor het routevervoer worden op dit moment geen dergelijke meerkosten verwacht. In onderstaande tabel staan alle uitgangspunten opgesomd.

Vraagafhankelijk vervoer	Percelen	Meerkosten ZE (regulier)	Meerkosten ZE (rolstoelbus)
Contracten per 1-8-2020	Noord, West	0% (vanaf 2026)	5% (vanaf 2028)
Contracten per 1-8-2024	Oost	In tarief verwerkt	5% (vanaf 2026)
Contracten per 1-8-2026	Zuid	In tarief verwerkt	In tarief verwerkt
Totaal 4			

Routevervoer	Percelen	Meerkosten ZE (regulier)	Meerkosten ZE (rolstoelbus)
Contracten per 1-8-2020	A, B, C, E, F, G	15% (vanaf 2026)	0% (vanaf 2028)
Contracten per 1-8-2024	D, J, K, L	In tarief verwerkt	0% (vanaf 2027)
Totaal 10			

Clausule afwijkend vervoersvolume overeenkomsten vervoerders
Door invoering van beheersmaatregelen bestaat tijdens de contractperiode de mogelijkheid dat vervoervolumes schommelen. Binnen alle huidige contracten routevervoer zijn afspraken gemaakt voor het geval dat vervoervolumes structureel en substantieel toe- of afnemen en dit leidt tot een onredelijke financiële situatie voor vervoerder of opdrachtgever. Beide partijen treden in dit geval tijdig in overleg. Binnen alle huidige contracten vraagafhankelijk vervoer is een fluctuerende vergoeding op basis van een kilometerstaffel overeengekomen. Bij deze vervoerssoort bestaat dit risico dan ook niet.

In het geval sprake is van een substantiële toe- of afname van het vervoersvolume zullen de financiële gevolgen naar alle waarschijnlijkheid passend zijn binnen de begroting van de BVO DRAN, rekening houdend met de algemene uitgangspunten uit de Kaderbrief 2027.

Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en risico's
De inrichting van het vervoer is gebaseerd op een ‘open einde’ systematiek. Dit betekent dat de kosten oplopen wanneer een deelnemer meer of aangepast gebruik inbrengt of dat er in een periode meer ritten hebben plaatsgevonden dan begroot. Dit brengt een financieel risico met zich mee voor betreffende deelnemende gemeente. Door periodiek inzicht te geven in het volume van het aantal ritten en de bijbehorende kosten worden de gevolgen van verwachte toenames van ritten en/of kosten door de BVO DRAN gecommuniceerd met de gemeenten.

De gemeenten streven naar het versterken van de eigen kracht van de reiziger en een toename van het gebruik van algemene voorzieningen in combinatie met een afname van het doelgroepenvervoer. Bijvoorbeeld het gebruik van openbaar vervoer en vrijwilligers. Daarnaast sturen vervoerders bij het plannen op efficiency. Bijvoorbeeld het afstemmen van verschillende vervoersvormen en slim koppelen van deze vervoersstromen binnen de planning.

Financiële kengetallen
Doordat de BVO DRAN niet over eigen vermogen, vaste activa en vaste passiva beschikt, kan er geen netto schuldquote en solvabilteitsratio worden bepaald. Door de ‘open einde’ systematiek is de structurele exploitatieruimte gewaarborgd.

2.2.2. Financiering

Het financieringsvraagstuk van de BVO DRAN is van een beperkte omvang. Dit heeft vooral te maken met het feit dat er gewerkt wordt met bevoorschotting op basis van de meest recent vastgestelde begroting, de ‘open einde’ systematiek en daardoor de mogelijkheid van het algemeen bestuur om tussentijds extra middelen beschikbaar te stellen door een begrotingswijziging vast te stellen. De financieringsrisico's zullen om die reden slechts beperkt zijn.

Renterisicobeheer
Algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- Geen overschrijding van de renterisiconorm conform de Wet Fido.
- Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning.
- De rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.

EMU saldo
Om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden, zijn in Europees verband afspraken gemaakt over het toegestane maximale tekort van het EMU-saldo op nationaal niveau. De Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) is de Nederlandse uitwerking van deze afspraken. Omdat het EMU-saldo van alle decentrale overheden deel uitmaakt van het EMU-saldo op nationaal niveau, is het daarmee ook relevant voor de decentrale overheden om het eigen EMU-saldo te volgen. Voor een bedrijfsvoeringsorgansiatie is echter geen referentiewaarde vastgesteld waardoor het berekenen van het EMU saldo geen toegevoegde waarde heeft.

Kasgeldlimiet
De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. Met het kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. De huidige financiële positie geeft geen aanleiding om op de korte termijn maatregelen voor te stellen. De verantwoording over de kasgeldlimiet gebeurt in de jaarrekening.

Renterisiconorm
De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijd van de kapitaalmarktleningen (looptijd > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moeten worden aangepast. Het Rijk heeft de maximale omvang van leningen met een renteaanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Op dit moment zijn er geen langlopende schulden, zodat er geen aanleiding is om op korte termijn maatregelen voor te stellen.

Schatkistbankieren
Naast gemeenten, provincies en waterschappen zijn ook rechtspersonen (openbare lichamen) die zijn ingesteld op basis van de wet Gemeenschappelijke regelingen (Wgr) verplicht tot deelname aan schatkistbankieren. Voor decentrale overheden betekent schatkistbankieren dat zij al hun overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. De verantwoording van schatkistbankieren gebeurt in de jaarrekening.

Relatiebeheer
Het betalingsverkeer is belegd bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

2.2.3. Bedrijfsvoering

Waar staat de BVO DRAN voor?
De BVO DRAN is ingesteld voor de gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers met betrekking tot het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken doelgroepenvervoer. Hierbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheden van reizigers en hun sociale netwerk en wordt erop toegezien dat het aanvullend vervoer ook in het buitengebied en de kleine kernen voldoende gewaarborgd is. Tenslotte wordt een optimale aansluiting van het vervoer op het openbaar vervoer netwerk voorzien.

Doelen en taken
De BVO DRAN heeft tot doel de gezamenlijke sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer voor de deelnemers. De sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer worden daardoor overgedragen aan de BVO DRAN.

Vervoersmodel
In de huidige contracten wordt voor het vraagafhankelijk vervoer gewerkt volgens een callcentermodel. Hierbij is de ritaanname belegd bij een callcenter en wordt de feitelijke planning en uitvoering verzorgd door de vervoerders. Binnen het routevervoer zijn de callcentertaken ook belegd bij de vervoerder zelf.

De periodieke vergoeding aan vervoerders vraagafhankelijk vervoer is gebaseerd op het aantal beladen kilometers verhoogd met een starttarief per rit. Voor het routevervoer is de vergoeding gebaseerd op het aantal beladen uren verhoogd met een starttarief. De vergoeding aan het callcenter is gebaseerd op het aantal declarabele ritten binnen het vraagafhankelijk vervoer.

Rapporteren
Aan de deelnemende gemeenten wordt gerapporteerd over de geleverde prestaties. De (financiële) voortgangsrapportages worden minimaal halfjaarlijks ten behoeve van het Algemeen Bestuur opgesteld.

Vennootschapsbelasting
Het kabinet heeft eind 2014 wetgeving vastgesteld, die erop is gericht dat overheidsbedrijven, die economische activiteiten uitoefenen, op dezelfde wijze als private bedrijven aan vennootschapsbelasting (Vpb) zullen worden onderworpen. Deze wetswijziging is per 1 januari 2016 in werking getreden. Aangezien de BVO DRAN geen winstoogmerk heeft en in de GR is bepaald dat positieve rekeningresultaten aan de deelnemers worden terugbetaald, hoeft de BVO DRAN geen rekening te houden met Vpb.

Rechtmatigheid
In de rechtmatigheidsverantwoording geeft het bestuur aan in hoeverre verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met de vastgestelde kaders zoals de begroting, het controleprotocol accountantsdiensten en bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. De rechtmatigheidsverantwoording vindt plaats in de jaarrekening.

2.2.4. Openbaarheid

De openbaarheidsparagraaf is gericht op het bevorderen van een transparante overheid. Deze paragraaf is gebaseerd op de Wet open overheid (Woo), die op 1 mei 2022 in werking is getreden. De paragraaf beschrijft de activiteiten die worden uitgevoerd, zoals actieve en passieve openbaarmaking van informatie en het verbeteren van de informatiehuishouding. Door het opnemen van deze paragraaf wordt voldaan aan de wettelijke verplichting om te informeren over de uitvoering van de wet.

Passieve openbaarmaking betekent dat de BVO DRAN op verzoek bepaalde informatie openbaar maakt (Woo-verzoeken) en actief betekent dat de BVO DRAN uit zichzelf informatie openbaar maakt. Sinds 1 november 2024 geldt de verplichting dat de eerste vijf informatiecategorieën (tranche 1) actief openbaar gemaakt moeten zijn. De BVO DRAN voldoet sinds die datum aan deze wettelijke verplichting doordat informatie over organisatie en werkwijze en de bereikbaarheidsgegevens te vinden zijn in de Woo-index.

3. Financiële begroting

3.1. Overzicht baten en lasten

Onderstaand is de financiële meerjarenbegroting van de BVO DRAN weergegeven. Per onderdeel wordt in deze paragraaf een toelichting gegeven.

	Primitieve begroting 2026	Gewijzigde begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten deelnemers						
Overhead						
Personeelskosten	916.486	908.221	934.326	960.419	989.191	1.018.036
Ondersteunende taken	76.155	70.873	73.486	76.099	76.092	78.714
Huisvesting	34.138	31.499	34.119	34.113	36.734	36.733
Accountant en fiscaal advies	23.634	23.624	23.621	26.241	26.238	28.862
VDVN	28.886	26.249	28.870	28.865	31.486	31.486
Kantoorkosten, ICT	65.651	62.998	62.988	65.602	65.596	68.219
Consumenten, klachten	73.529	70.873	73.486	76.099	76.092	78.714
Onvoorzien	26.856	28.819	27.247	25.673	29.430	27.942
Taakstelling BVO	-37.362	-36.695	-37.743	-38.792	-39.920	-41.061
Incidentele kosten BVO	0	0	0	0	0	0
Callcenter						
Vraagafhankelijk WMO	653.288	749.233	775.456	802.595	830.687	859.762
Vervoer						
Vraagafhankelijk WMO	11.199.362	10.771.717	11.975.698	13.132.076	14.390.854	15.575.272
Routegebonden	15.545.866	14.654.165	16.173.890	17.603.566	19.205.724	20.770.381
Onvoorzien						
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Lasten	28.606.489	27.361.576	30.145.443	32.792.556	35.718.204	38.533.061
Baten deelnemers						
Overhead						
Vraagafhankelijk WMO en routegebonden	1.207.973	1.186.461	1.220.399	1.254.318	1.290.939	1.327.646
Callcenter						
Vraagafhankelijk WMO	653.288	749.233	775.456	802.595	830.687	859.762
Vervoer						
Vraagafhankelijk WMO	9.726.013	9.372.063	10.466.974	11.505.543	12.637.064	13.684.013
Routegebonden	15.545.866	14.654.165	16.173.890	17.603.566	19.205.724	20.770.381
Reizigersbijdragen						
Reizigersbijdragen WMO	1.473.349	1.399.654	1.508.724	1.626.533	1.753.790	1.891.259
Onvoorzien						
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Baten	28.606.489	27.361.576	30.145.443	32.792.556	35.718.204	38.533.061
Onttrekking bestemmingsreserve	0	0	0	0	0	0
Dotatie bestemmingsreserve	0	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat	0	0	0	0	0	0

3.1.1. Toelichting lasten

Overhead (bedrijfsvoeringsorganisatie)

Personeelskosten

De personeelskosten zijn gebaseerd op de normbedragen behorend bij de functies binnen de beschikbare formatie. Daarnaast is binnen personeelskosten een bedrag voor de inhuur van derden opgenomen.

Ondersteunende taken

De kosten voor ondersteunende taken zijn gebaseerd op een dienstverleningsovereenkomst met de Connectie.

Huisvesting

De kosten voor huisvesting zijn gebaseerd op een huurovereenkomst met de gemeente Arnhem.

Accountant en fiscaal advies

Kosten zijn gebaseerd op ervaringen vanuit voorgaande jaren en de aan de accountant verstrekte opdracht.

Vereniging voor Doelgroepenvervoer Nederland

Kosten zijn gebaseerd op de meerjarige begroting van de Vereniging voor Doelgroepenvervoer Nederland (VDVN).

Kantoorkosten, ICT

Kosten zijn gebaseerd op ervaringen vanuit voorgaande jaren en aangegane verplichtingen.

Consumenten, klachten

Kosten zijn gebaseerd op ervaringen vanuit voorgaande jaren en aangegane verplichtingen.

Onvoorzien

De post onvoorzien bedraagt ongeveer 2,0% tot 2,5% van de totale structurele BVO lasten.

Taakstelling

Het Algemeen Bestuur heeft besloten een structurele taakstelling van -3% te leggen op het budget voor de BVO lasten.

Callcenter

Kosten zijn gebaseerd op contractueel overeengekomen tarieven en verwachte hoeveelheden vervoer.

Vervoer

Kosten zijn gebaseerd op contractueel overeengekomen tarieven en verwachte hoeveelheden vervoer.

3.1.2. Toelichting baten

Algemeen

De baten zijn verdeeld over de onderdelen overhead, callcenter, vervoer en de reizigersbijdragen. De lasten worden na aftrek van de reizigersbijdragen volledig bekostigd door de gemeentelijke bijdragen.

3.2. Financiële positie

Jaarlijks wordt het geraamde saldo van baten en lasten in lijn met de ‘open einde’ systematiek, verrekend met de deelnemende gemeenten. Dit zorgt ervoor dat er geen onttrekkingen of dotaties aan een bestemmingsreserve zijn voorzien en het geraamde resultaat meerjarig € 0 bedraagt. Zie ook het financiële overzicht in §3.1 Overzicht baten en lasten en de geprognosticeerde balans in bijlage 3.

3.3. Baten en lasten per taakveld

Het door het BBV (art. 7 lid 3) voorgeschreven overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld is als bijlage 1 in deze begroting opgenomen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen van 5 maart 2026,

de secretaris, de voorzitter,

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht baten en lasten per taakveld

Overzicht lasten en baten per taakveld			Primitieve begroting 2026	Gewijzigde begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Programmaplan	Taakveld							
P1 Vraagafhankelijk vervoer	Taakveld 6.60 - Vervoersdiensten (Wmo)	Lasten	11.199.362	10.771.717	11.975.698	13.132.076	14.390.854	15.575.272
		Baten	11.199.362	10.771.717	11.975.698	13.132.076	14.390.854	15.575.272
	Taakveld 6.60 - Vervoersvoorzieningen (Wmo)	Lasten	653.288	749.233	775.456	802.595	830.687	859.762
		Baten	653.288	749.233	775.456	802.595	830.687	859.762
	Totaal	Lasten	11.852.650	11.520.950	12.751.154	13.934.671	15.221.541	16.435.034
		Baten	11.852.650	11.520.950	12.751.154	13.934.671	15.221.541	16.435.034
		Saldo	0	0	0	0	0	0
P2 Routevervoer	Taakveld 4.3 - Leerlingenvervoer	Lasten	12.522.751	12.033.334	13.175.420	14.194.709	15.322.820	16.368.977
		Baten	12.522.751	12.033.334	13.175.420	14.194.709	15.322.820	16.368.977
	Taakveld 6.713 - Dagbesteding (Wmo)	Lasten	1.258.949	1.081.409	1.191.218	1.301.729	1.423.637	1.545.292
		Baten	1.258.949	1.081.409	1.191.218	1.301.729	1.423.637	1.545.292
	Taakveld 6.752 - Jeugdhulp ambulant regionaal	Lasten	1.764.166	1.539.422	1.807.252	2.107.128	2.459.267	2.856.112
		Baten	1.764.166	1.539.422	1.807.252	2.107.128	2.459.267	2.856.112
	Totaal	Lasten	15.545.866	14.654.165	16.173.890	17.603.566	19.205.724	20.770.381
		Baten	15.545.866	14.654.165	16.173.890	17.603.566	19.205.724	20.770.381
		Saldo	0	0	0	0	0	0
Overzichten								
Overhead	Taakveld 0.4 - Overhead bedrijfsvoeringsorganisatie	Lasten	1.207.973	1.186.461	1.220.399	1.254.318	1.290.939	1.327.646
		Baten	1.207.973	1.186.461	1.220.399	1.254.318	1.290.939	1.327.646
		Saldo	0	0	0	0	0	0
		Saldo	0	0	0	0	0	0
Geraamd saldo van baten en lasten			0	0	0	0	0	0

Bijlage 2: Overzicht gemeentelijke bijdragen

In onderstaande overzichten is per deelnemende gemeente te zien wat de totaal begrote bijdragen zijn voor de jaren 2026 (gewijzigde begroting) en 2027 (primitieve begroting).

Bijdragen deelnemers gewijzigde begroting 2026	Programma 1 2026	Programma 2 2026	Overhead 2026	Totaal 2026
Lasten				
Vervoer	10.771.717	14.654.165	1.186.461	26.612.343
Callcenter vraagafhankelijk vervoer	749.233			749.233
Totaal lasten	11.520.950	14.654.165	1.186.461	27.361.576
Baten				
Arnhem	2.756.246	3.191.434	228.810	6.176.489
Berg en Dal	432.637	757.886	53.344	1.243.866
Beuningen	184.173	432.395	41.792	658.360
Doesburg	64.770	530.075	21.302	616.146
Druten	404.522	362.060	32.610	799.192
Duiven	170.843	473.767	39.422	684.032
Heumen	163.164	248.378	28.824	440.366
Lingewaard	649.887	1.288.678	69.243	2.007.808
Montferland	593.125	66.572	55.229	714.926
Mook en Middelaar	99.078	121.073	17.337	237.488
Nijmegen	1.832.171	1.915.810	254.570	4.002.551
Overbetuwe	462.234	1.688.789	70.898	2.221.921
Renkum	600.561	156.931	48.009	805.500
Rheden	761.940	1.168.306	64.127	1.994.372
Rozendaal	6.807	42.476	6.714	55.997
Westervoort	93.371	379.318	26.651	499.340
Wijchen	359.617	743.843	61.575	1.165.036
Zevenaar	486.150	1.086.375	66.006	1.638.531
Reizigersbijdrage	1.399.654			1.399.654
Totaal baten	11.520.950	14.654.165	1.186.461	27.361.576
Mutaties reserves				
Ontrekking bestemmingsreserve	0	0	0	0
Dotatie bestemmingsreserve	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0

Bijdragen deelnemers begroting 2027	Programma 1 2027	Programma 2 2027	Overhead 2027	Totaal 2027
Lasten				
Vervoer	11.975.698	16.173.890	1.220.399	29.369.987
Callcenter vraagafhankelijk vervoer	775.456			775.456
Totaal lasten	12.751.154	16.173.890	1.220.399	30.145.443
Baten				
Arnhem	3.010.516	3.506.844	235.350	6.752.710
Berg en Dal	497.201	827.101	54.869	1.379.171
Beuningen	211.383	478.869	42.986	733.238
Doesburg	70.547	581.570	21.912	674.028
Druten	465.858	412.178	33.543	911.579
Duiven	190.790	541.655	40.550	772.995
Heumen	187.159	267.656	29.650	484.465
Lingewaard	710.258	1.378.348	71.225	2.159.831
Montferland	664.254	75.230	56.808	796.292
Mook en Middelaar	113.947	135.188	17.836	266.972
Nijmegen	2.096.074	2.094.850	261.845	4.452.770
Overbetuwe	505.022	1.885.212	72.927	2.463.160
Renkum	655.857	177.653	49.382	882.891
Rheden	794.071	1.268.430	65.961	2.128.462
Rozendaal	7.048	46.986	6.907	60.940
Westervoort	104.272	428.730	27.417	560.418
Wijchen	413.885	842.231	63.337	1.319.453
Zevenaar	544.288	1.225.162	67.894	1.837.344
Reizigersbijdrage	1.508.724			1.508.724
Totaal baten	12.751.154	16.173.890	1.220.399	30.145.443
Mutaties reserves				
Ontrekking bestemmingsreserve	0	0	0	0
Dotatie bestemmingsreserve	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0

Bijlage 3: Geprognosticeerde balans

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
ACTIVA							
Vaste activa							
Materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vlottende activa							
Vorderingen met een looptijd < 1 jaar	9.647	10.250	11.250	12.250	13.250	14.250	15.250
Liquide middelen	251	250	250	250	250	250	250
Overlopende activa	223	500	500	500	500	500	500
Totaal vlottende activa	**10.121**	**11.000**	**12.000**	**13.000**	**14.000**	**15.000**	**16.000**
Totaal activa	**10.121**	**11.000**	**12.000**	**13.000**	**14.000**	**15.000**	**16.000**
PASSIVA							
Vaste passiva							
Eigen vermogen	0	0	0	0	0	0	0
Voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
Schulden met een looptijd > 1 jaar	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste passiva	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vlottende passiva							
Schulden met een looptijd < 1 jaar	215	250	250	250	250	250	250
Nog te betalen bedragen	1.553	3.000	3.250	3.500	3.750	4.000	4.250
Vooruitgefactureerde bijdrage gemeenten	6.362	7.000	7.750	8.500	9.250	10.000	10.750
Overige schulden	1.991	750	750	750	750	750	750
Totaal vlottende passiva	**10.121**	**11.000**	**12.000**	**13.000**	**14.000**	**15.000**	**16.000**
Totaal passiva	**10.121**	**11.000**	**12.000**	**13.000**	**14.000**	**15.000**	**16.000**
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

RAADSBESLUIT

Zaak- & documentnr. : Z/25/135655/201725366

Datum besluitvorming : 1 juni 2026

Onderwerp : Meerjarenprogrammabegroting 2027 – 2030 BVO DRAN en zienswijze

Samenvatting

De BVO DRAN is verantwoordelijk voor het doelgroepenvervoer in 18 gemeenten in de regio Arnhem - Nijmegen, waaronder Westervoort. De BVO DRAN heeft een ontwerp meerjarenprogrammabegroting opgesteld. Tot uiterlijk 2 juni 2026 kunnen alle deelnemende gemeenten hun zienswijze geven op de meerjarenprogrammabegroting 2027 – 2030 geven.

De raad besluit

1. De zienswijze vast te stellen en deze te verzenden aan de BVO DRAN.

de griffier, de voorzitter,

mr. M. Smits - Jansen drs. A.J. van Hout

Onderwerp	:	Meerjarenprogrammabegroting 2027 - 2030 BVO DRAN en zienswijze
Zaaknummer	:	Z/26/146688
Commissievergadering	:	11 mei 2026

COMMISSIEADVIES

De in de commissie gestelde technische vragen worden nog schriftelijk ingediend en beantwoord.

De commissie Samenleving & Bestuur adviseert het voorstel inzake de meerjarenprogramma-begroting 2027 - 2030 BVO DRAN en zienswijze te agenderen als **bespreekstuk** voor de raad van 1 juni 2026.

de commissiegriffier,

H. Nomden - Bremer

Reactie college:
Vragen D66- en CDA-fracties
Vorig jaar mei hebben we een zienswijze ingediend voor de meerjarenbegroting van de BVO DRAN dat wij als gemeente Westervoort inzetten op voorliggende voorzieningen (zoals bijvoorbeeld de Plusbus). Wij zien daarom de door u gestelde jaarlijkse toenemende instroom in het routevervoer met 5% als niet realistisch, en vragen u om deze te verlagen naar 0%.
Vraag: Kan de afdeling ook aangeven wat uiteindelijk de actuele kosten zijn geworden. Wat is gerealiseerd? Is dit 0%, meer dan 0% verhoging of zelfs minder dan 0%.

Antwoord:

De gemeenteraad heeft door middel van de zienswijze de door u aangegeven aanpassing gedaan in de Meerjarenprogrammabegroting 2026 – 2029. Dit betekent dat vanaf 2026 de begroting ervanuit gaat dat het aantal deelnemers in het routevervoer gelijk blijft. Omdat het jaar 2026 nog niet is afgerond, kunnen we nu nog niet concluderen of er inderdaad geen stijging van het aantal actieve reizigers is over heel 2026. De prognose van Q1 2026 laat zien dat er binnen het jeugdwetvervoer toename is van 1 actieve reiziger, maar dat de kosten afnemen doordat er minder ritten zijn gereden. Binnen het Wmo vervoer is het aantal actieve reizigers met 2 afgenomen en nemen de kosten af. Binnen het jeugdwetvervoer is het aantal actieve reizigers met 2 afgenomen en de kosten nemen ook af. Doordat in week 2 van 2026 flinke sneeuwval is geweest, met zelfs een gedeeltelijke rittenstop, zien we over het algemeen dat de bestedingen in Q1-2026 lager uitvallen dan je mag verwachten. Dit incidentele effect moet nadrukkelijk in het achterhoofd worden gehouden bij de beoordeling van de resultaten.

Dat de jaarlijkse instoom in het routevervoer is verlaagd naar 0% betekent niet dat de kosten automatisch gelijk blijven. Vanwege de NEA-indexatie, nemen de kosten toe als het aantal declarabele ritten en kilometers gelijk blijft.

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

07. Zienswijze wijzigen Modulaire gemeenschappelijke regeling SDCG

Vragen Wij Westervoort:

1) Is het mogelijk om overzichten te ontvangen van de gerealiseerde kosten over de voorgaande jaren?
   De financiële jaarstukken kunt u hier vinden:
   https://www.vervoersorganisatie.nl/publicaties/financiele-jaarstukken/

2) Wordt er met de wens om per 1 augustus 2028 emissieloos te rijden de wettelijke termijn gevolgd waarin dit gerealiseerd moet worden?
   Er is geen wettelijke termijn waarvoor emissieloos rijden gerealiseerd moet worden.

   De doelstelling in het Bestuursakkoord Zero Emissie Doelgroepenvervoer (BAZED) was dat in 2025 al het doelgroepenvervoer emissieloos moet zijn. Deze doelstelling was niet haalbaar omdat onder andere bestaande contracten doorliepen tot na 2025, er technische en praktische beperkingen zijn en laadinfrastructuur en financiering nog onvoldoende op orde waren.
   Bij ons is geen nieuwe landelijke richtdatum bekend. In onze regio is de doelstelling om het doelgroepenvervoer vanaf 1 augustus 2028 volledig emissieloos uit te voeren. Hierover zijn afspraken gemaakt met de vervoerders. Tot nu toe zijn er geen signalen dat deze doelstelling niet haalbaar is. De enige kanttekening is dat deze doelstelling mogelijk niet haalbaar is voor rolstoelbussen. Dit komt doordat tot kortgeleden chauffeurs niet op de bussen mochten rijden doordat de bussen te zwaar werden vanwege het accupakket. Vanaf 1 juli 2025 mogen elektrische rolstoelbussen met een gewicht tot 4.250kg met een B-rijbewijs worden bestuurd. Daarnaast is de levertijd voor deze bussen hoger dan reguliere elektrische bussen.

   a) Zo nee, hoeveel zou het Westervoort kosten als er rekening wordt gehouden met de wettelijke termijn om emissieloos vervoer te realiseren?
      De doelstelling om emissieloos vervoer vanaf 1 augustus 2028 te realiseren is binnen het Algemeen Bestuur van de BVO DRAN afgesproken. Deze termijn is ook met vervoerders afgesproken en zij hebben hun bedrijfsvoering hierop aangepast. De verwachting is dat het voor de vervoerders haalbaar is om vanaf 1 augustus 2028 emissieloos te rijden.

      Het is niet bekend wat de kosten zijn als de doelstelling naar voren of achteren wordt bijgesteld. De verwachting is dat het verplaatsten van de doelstelling naar voren kosten verhogend is en dat de besparing als de doelstelling naar achteren wordt verplaatst, minimaal is.

3) In hoeverre betalen Wij hier mee aan het zero-emissiebeleid en de doelen van de grotere gemeenten zoals Arnhem? En hoe wordt voorkomen dat de rekening onevenredig bij kleinere gemeenten terechtkomt?

   In de MJPB staat op pagina 7 en 8 genoemd dat de regio in percelen is verdeeld. Per perceel is een overeenkomst met vervoerders afgesloten. Per perceel zijn afspraken gemaakt over het invoeren van emissieloos vervoer. Dit betekent dat Westervoort alleen betaald voor het perceel waarbinnen de gemeente is ingedeeld.

4) Wordt er actief gestuurd op alternatieve vormen van samenwerking of vervoersoplossingen om de kosten laag te houden? Of wordt uitsluitend uitgegaan van de huidige aanpak binnen de BVO DRAN?

   De Plusbus is een algemene voorziening. Als de Plusbus voorziet in de vervoersbehoefte, is vervoer via de BVO DRAN niet nodig. De Plusbus voorziet onder andere in vervoer naar familie, vrienden, huisarts, gemeente- of dorpshuis, supermarkt en dagbesteding.

   Binnen het leerlingenvervoer is het beleid om zo veel als mogelijk aan te sluiten bij de eigen kracht van het gezin of de zelfstandigheid van het kind. Het stimuleren van onder andere OV vervoer en fietsen dragen bij aan zelfstandigheid, autonomie en uiteindelijk lagere kosten voor de gemeente. Met opstapplaatsen worden de reisbewegingen van de taxibusjes efficiënter, maar door veel verschillende factoren niet direct in een concrete kostenbesparing uit te drukken. Ouders die zelf kinderen wegbrengen en daarna doorreizen naar werk (en daarvoor vergoeding krijgen) zullen alléén voor de extra gereden kilometers vergoed worden. Hiermee voorkomen we dubbele vergoeding vanuit de gemeente voor dezelfde reis.

gemeente Westervoort

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

14. Zienswijze Meerjarenbegroting BVO DRAN

Vraag CDA-fractie n.a.v. commissievergadering:
Hebben we in augustus 2028 het vervoer 100% elektrisch/ emissieloos? Inmiddels is 40% van het vervoer elektrisch. Zijn we inderdaad op koers om deze doelstelling en deze gemaakte afspraak te realiseren?

Antwoord:
We zijn op koers om de doelstelling te halen. In de kaderbrief en de Meerjarenprogrammabegroting staat 1 augustus 2028 als ambitie genoemd. Uit de contracten blijkt dat met de vervoerders binnen het perceel waarin Westervoort zit geldt voor:

a. Routevervoer: 1 januari 2029 volledig zero emissie
b. Vraagafhankelijk vervoer 1 januari 2027 volledig zero emissie.

Vraag GroenLinks/PvdA fractie:
Kan bij leerlingenvervoer de eigen bijdrage van ouders (tijdelijk) verlaagd worden vanwege de sterk en snel gestegen brandstofkosten?

Antwoord:
Nog even onderstaand resumerend | te starten met de gearceerde tekst van de gemeentelijke website:

*De gemeente kan een eigen bijdrage vragen van ouders en verzorgers voor kinderen die naar het **basisonderwijs** of **speciaal basisonderwijs** gaan.*

Wanneer betaalt u een eigen bijdrage?
U betaalt een eigen bijdrage als uw verzamelinkomen in peiljaar 2024 hoger was dan € 33.750.

De eigen bijdrage voor schooljaar 2025/2026 is € 657,00. Via een automatische incasso wordt september 2026 tot en met juni 2027 elke maand € 65,70 van uw bankrekening afgeschreven.

Wanneer hoeft u geen eigen bijdrage te betalen?
Als uw verzamelinkomen in 2024 lager was dan € 33.750, dan hoeft u geen eigen bijdrage te betalen.

U moet dit aantonen met een inkomensverklaring van 2024 voor beide ouders (of de ouder en zijn/haar partner). U kunt deze verklaring aanvragen bij de Belastingdienst.

- De inkomensgrens is een landelijk bepaalde grens. Aan deze inkomensgrens zijn ook bedragen voor de vergoeding gekoppeld. Deze worden ook door de belastingdienst gehanteerd als het gaat over wel/niet meerekenen als inkomen. We kunnen deze grens niet aanpassen. Als we dat wel doen en inwoners ontvangen te veel vergoeding die de belastingdienst als inkomen ziet, kan dat (negatieve) gevolgen hebben voor hun andere toeslagen. Dit willen we voorkomen.

- Daarbij is de eigen bijdrage in de verordening vastgesteld. En een bestaande verordening tijdelijk aanpassen is echt een ingrijpend proces. Daarnaast is een tijdelijke verlaging een generieke maatregel. Inwoners die de eigen bijdrage nog steeds prima kunnen betalen, hebben dan ook voordeel bij deze maatregel. Dat is dan ook wat ons betreft een niet-passende oplossing.

- Waar ligt dan mogelijk wel de oplossing: als inwoners in de financiële problemen komen, vanwege de gestegen brandstofkosten en de hoogte van de eigen bijdrage voor leerlingenvervoer, kunnen zij dit melden bij de consulenten leerlingenvervoer. Er wordt dan onderzocht of de eigen bijdrage (tijdelijk) kan worden kwijtgescholden.

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Raadsvoorstel intrekken Verordening Welzijnssubsidies 2010

Zaak- & documentnr. : Z/26/147842 201725135
Portefeuillehouder : P.J.H. Pennekamp
Afdeling : Advies

Opsteller : Daphne Backer
Telefoonnr. : +31 6 25311578

Samenvatting
De gemeente Westervoort werkt aan het herijken van het subsidiebeleid. Onderdeel van de herijking is het intrekken van het verouderde subsidiebeleid, waarvoor recent nieuw beleid is vastgesteld. De gemeenteraad wordt voorgesteld om de Verordening Welzijnssubsidies en andere verouderde subsidieverordeningen in te trekken.

Beslispunten

1. De Verordening Welzijnssubsidies 2010 in te trekken;
2. Verouderde subsidieregels in te trekken, zijnde:
    - Subsidieregeling woningisolatie gemeente Westervoort 2015, en
    - Verordening Voucher Energiebesparende maatregelen Westervoort 2020.

Aanleiding

Rond de zomer van 2024 is het project ‘herijken subsidiebeleid’ gestart. De aanleiding voor het project was onder andere dat subsidies niet altijd rechtmatig en doelgericht werden ingezet. Binnen 1Stroom is daarvoor het interne proces van subsidieverstrekking verbeterd en is het subsidiebureau opgericht. Afgelopen jaar is door de gemeenteraad het subsidiebeleidskader en de Algemene Subsidieverordening 2025 vastgesteld. Naar aanleiding daarvan heeft het college nadere subsidieregelingen vastgesteld:

- Regeling sportstimulering
- Regeling amateurkunst
- Regeling vrijetijdseconomie
- Regeling bewonersorganisaties

Een aantal nadere regelingen worden nog vastgesteld door het college vóór 1 juli 2026:

- Regeling vitaal deelnemen
- Regeling gezond en veilig opgroeien
- Regeling Kleur uw Buurt
- Regeling volksfeesten
- Regeling omtrent welzijn (nog geen definitieve citeertitel)
- Regeling omtrent bibliotheekwerken (nog geen definitieve citeertitel)

De volgende stap in het project ‘herijken subsidiebeleid’ is om het verouderde subsidiebeleid in te trekken.

Planning

De aanvraagperiode voor subsidies voor 2027 start 1 juli 2026. Het is wenselijk om daarom verouderd subsidiebeleid vóór 1 juli 2026 in te trekken, zodat er geen oud beleid naast nieuw beleid bestaat. Als in de aanvraagperiode twee regelingen die hetzelfde regelen naast elkaar bestaan, kan het zijn dat subsidies op de oude regelgeving worden aangevraagd. Dit moet voorkomen worden.

Beoogd effect

Door verouderd subsidiebeleid in te trekken ontstaat een helder en actueel regelkader waarin alleen de herijkte regelingen gelden. Dit verhoogt de rechtszekerheid en voorkomt dat verouderde bepalingen onbedoeld worden toegepast. Daarnaast wordt de uitvoeringspraktijk eenvoudiger en consistenter, doordat medewerkers en inwoners uitsluitend met actuele regelgeving hoeven te werken.

Argumenten

1.1 Er is inmiddels nieuw subsidiebeleid vastgesteld, dat het verouderde subsidiebeleid vervangt
Het doel voor de nieuwe aanvraagperiode (vanaf 1 juli 2026) is om het verouderde beleid te vervangen door nieuw beleid en het oude beleid in te trekken. Nu het nieuwe subsidiebeleid is vastgesteld, kan het eerdere subsidiebeleid worden ingetrokken.
Door het verouderde beleid voor de nieuwe aanvraagperiode tijdig in te trekken, voorkomt de gemeente dat er meerdere regelingen naast elkaar bestaan die dezelfde onderwerpen regelen. Bovendien wordt hiermee een aanzienlijk financieel risico voorkomen, omdat voor het oude beleid geen subsidieplafonds waren vastgesteld.

1.2 Door de Verordening Welzijnssubsidies door de gemeenteraad in te trekken, komt voor verouderde regelingen zoals de Verordening Welzijnssubsidies de grondslag te vervallen
De Verordening Welzijnssubsidies is de grondslag voor bestaande subsidieregelingen. Wanneer de grondslag van deze subsidieregelingen komt te vervallen, vervallen deze subsidieregelingen ook. Op deze manier wordt verouderd beleid efficiënt en effectief ingetrokken.

1.3 De Verordening Welzijnssubsidies is door de gemeenteraad vastgesteld en moet daarom door de gemeenteraad worden ingetrokken
Regelgeving die is vastgesteld door de gemeenteraad kan enkel worden ingetrokken door de gemeenteraad. Het college heeft hiervoor geen bevoegdheid.

2.1 Deze regelingen zijn niet meer in gebruik en daarom verouderd
De bestaande subsidieregelingen zijn nog een keer onder de loep genomen naar aanleiding van het schrijven van dit voorstel. Hieruit volgt dat twee subsidieregelingen niet meer worden gebruikt en zijn verouderd. Daarom kunnen deze twee subsidieregelingen worden ingetrokken.

Kanttekeningen

Er zijn geen kanttekeningen.

Financiële paragraaf

Er zijn geen financiële gevolgen aan dit voorstel verbonden.

Participatie en communicatie

Gedurende de herijking van het subsidiebeleid zijn betrokken partijen goed geïnformeerd en geraadpleegd. Er is ruim op tijd geïnformeerd over de wens om het subsidiebeleid te herijken en dat daarmee het oude beleid komt te vervallen. Het voornemen om dit besluit te nemen is dus al gecommuniceerd.

Intergemeentelijke samenwerking

Het project voor het herijken van het subsidiebeleid is een project binnen 1Stroom. Dit project heeft dus betrekking op de gemeente Duiven en de gemeente Westervoort.

Bijlagen

1. Raadsvoorstel
2. Concept raadsbesluit
3. Verordening Welzijnssubsidies 2010
4. Subsidieregeling woningisolatie gemeente Westervoort 2015
5. Verordening Voucher Energiebesparende maatregelen Westervoort 2020

Westervoort,

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. Sluiter (MA)	Drs. A.J. van Hout
secretaris	burgemeester

RAADSBESLUIT

Zaak- & documentnr. : Z/26/147842/201725791

Datum besluitvorming : 20260601

Onderwerp : Intrekken Verordening welzijnssubsidies 2010 en verouderde subsidieverordeningen

Samenvatting
De gemeente Westervoort werkt aan het herijken van het subsidiebeleid. Onderdeel van de herijking is het intrekken van het verouderde subsidiebeleid, waarvoor reeds nieuw beleid is vastgesteld.

De raad besluit
1. De Verordening Welzijnssubsidies 2010 in te trekken;
2. Verouderde subsidieregels in te trekken, zijnde:
   - Subsidieregeling woningisolatie gemeente Westervoort 2015, en
   - Verordening Voucher Energiebesparende maatregelen Westervoort 2020.

de griffier, de voorzitter,

mr. M. Smits - Jansen drs. A.J. van Hout

Verordening Welzijnssubsidies Westervoort 2010

Geldend van 31-12-2010 t/m heden

Intitulé

Verordening Welzijnssubsidies Westervoort 2010

De raad van de gemeente Westervoort;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 september 2010;

gelet op artikel 149 van de Gemeentewet en de Algemene wet bestuursrecht;

overwegende dat de Verordening Welzijnssubsidies Westervoort 2007 aanpassing behoeft in verband met de Algemene wet bestuursrecht, veranderende inzichten en nieuwe wensen,

besluit vast te stellen:

Verordening Welzijnssubsidies Westervoort 2010

Paragraaf 1: Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

raad: de gemeenteraad van Westervoort;

college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westervoort;

wet: Algemene wet bestuursrecht (Awb);

instelling: een organisatie of groepering van personen die zich zonder winstoogmerk ten doel stelt het uitvoeren van een of meer activiteiten, waarvan het gemeentebestuur de ideële en/of materiële waarde voor zijn inwoners erkent;

activiteiten: bezigheden van een instelling ter verwezenlijking van haar doelstelling;

subsidie: de aanspraak op financiële middelen zoals bedoeld in artikel 4:21, lid 1 van de wet;

budgetsubsidie: een subsidie voor in beginsel 3 kalenderjaren; waarbij de hoogte van het subsidiebedrag gerelateerd wordt aan vooraf bepaalde prestatie-indicatoren;

jaarsubsidie: een subsidie die voor 1 kalenderjaar wordt verstrekt;

projectsubsidie: een subsidie voor activiteiten die naar hun aard een tijdelijk karakter hebben;

incidentele subsidie: een subsidie niet zijnde een budget-, jaar- of projectsubsidie met een eenmalig karakter;

subsidieprogramma: een jaarlijks door het college vast te stellen overzicht van subsidiebeschikkingen, dat betrekking heeft op de activiteiten op de terreinen waarop volgens deze verordening subsidies zijn verleend;

subsidieplafond: een bedrag zoals bedoeld in artikel 4:22 van de wet;

financiële reserve het bedrag dat een gesubsidieerde instelling in enig jaar niet gebruikt voor de exploitatie en dat daardoor als vrij vermogen beschikbaar is;

boekjaar: een kalenderjaar, tenzij bij de subsidieverlening anders is bepaald.

Artikel 2 Reikwijdte verordening

1. Deze verordening is van toepassing op de subsidiëring van activiteiten binnen de beleidsterreinen:

- sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening
- onderwijs en educatie
- kunst en cultuur
- sociaal-cultureel werk
- sport en recreatie
- ouderen en gehandicapten
- jeugd en jongeren
- vrijwilligers (werk)
- volksgezondheid

2. Het bepaalde in deze verordening is van toepassing tenzij hiervan wordt afgeweken in een andere (bijzondere) verordening.

Artikel 3 Rechtspersoonlijkheid van instellingen

1. Subsidie ten behoeve van activiteiten kan slechts worden verstrekt aan rechtspersoonlijkheid bezittende instellingen.

2. Het college kan van het voorgaande lid ontheffing verlenen.

Artikel 4 Subsidie aan commerciële organisaties

Het college kan, in afwijking van hetgeen in artikel 1 onder instelling wordt verstaan, subsidie verstrekken aan bepaalde omschreven activiteiten die vallen binnen het gemeentelijke beleid op de in artikel 2 genoemde beleidsterreinen indien deze worden uitgevoerd door een organisatie met winstoogmerk.

Deze subsidie zal alleen worden verstrekt als aantoonbaar is dat de gevraagde activiteit niet (op vergelijkbare wijze) kan worden georganiseerd door een plaatselijke vereniging of stichting met inzet van vrijwilligers.

Over de besteding van deze subsidie moet, onverminderd het gestelde in artikel 27, door de subsidieontvanger een aparte financiële verantwoording worden afgelegd.

Artikel 5 Toezicht en controle

1. Het college kan ambtenaren of andere personen aanwijzen die met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast.

2. Aan door het college aangewezen ambtenaren of andere personen wordt desgevraagd door of namens een gesubsidieerde instelling inzage verleend in de boekhouding en de administratie en worden alle gevraagde inlichtingen verstrekt die noodzakelijk zijn voor een juiste vervulling van hun taak.

3. Onverminderd het bepaalde in artikel 4:59 van de wet verleent de instelling toegang tot de lokaliteiten of accommodaties die worden gebruikt.

Paragraaf 2: Uitvoering verordening

Artikel 6 Bevoegd bestuursorgaan

Het college is bevoegd alle besluiten omtrent subsidieverstrekking te nemen.

Artikel 7 Subsidieplafond en subsidiebudget

1. Het college stelt jaarlijks de door hem noodzakelijk geachte subsidieplafonds vast.

2. Voor zover de gemeentelijke financiën dit toelaten, kunnen budgetsubsidies jaarlijks worden geïndexeerd. Het college stelt jaarlijks de mate van indexering vast.

Artikel 8 Subsidieprogramma

1. Jaarlijks stelt het college uiterlijk in de maand december een programma van subsidies vast, bevattende de subsidiebeschikkingen betreffende de door hem verstrekte jaar- en budgetsubsidies voor het daarop volgende jaar.

2. In het programma bedoeld in het eerste lid worden voorts de beleidsregels opgenomen die op de subsidies in het programma van toepassing zijn

3. Het programma bedoeld in het eerste lid bevat tevens de subsidieplafonds.

Paragraaf 3: Bepalingen omtrent budgetsubsidies

Artikel 9 Meerjarige subsidieverlening.

Een budgetsubsidie wordt door het college in beginsel verstrekt voor een budgetperiode van drie jaren. De kalenderjaren van deze termijnen worden vermeld in de beschikking tot subsidieverlening.

Artikel 10 Heroverweging.

Vóór het eerste jaar van een nieuwe 3-jarige budgetperiode, zoals bedoeld in artikel 9, wordt voor de besluitvorming tot subsidieverlening, de budgetsubsidie beleidsmatig en financieel heroverwogen.

Dit houdt in dat opnieuw wordt bezien of de activiteiten, waarop de subsidie betrekking heeft, nog bijdragen aan de beleidsdoelen van de gemeente, alsmede of de subsidie nog in redelijke verhouding staat tot de te realiseren activiteiten.

Indien dit naar het oordeel van het college niet of onvoldoende het geval is, kan artikel 4:51 van de wet worden toegepast.

Artikel 11 Termijn voor indiening aanvraag

1. Een aanvraag voor budgetsubsidie moet vóór 1 april voorafgaand aan het jaar waarin het subsidieprogramma start, schriftelijk bij het college zijn ingediend.

2. Het college kan van deze termijn ontheffing verlenen.

Artikel 12 Gegevens bij de subsidieaanvraag

1. Bij de subsidieaanvraag moet door de aanvrager worden ingeleverd:

a. een programma van activiteiten voor de drie jaren waarop de subsidieaanvraag betrekking heeft, waarin in ieder geval tot uiting komen de aard, omvang en intensiteit van de geplande activiteiten, de doelgroepen waarop de activiteiten worden gericht en het verwachte aantal deelnemers;

b. een begroting van baten en lasten voor de boekjaren waarvoor subsidie wordt aangevraagd, alsmede een toelichting op deze begroting;

c. een overzicht van de te heffen contributies en bijdragen en/of van de te hanteren tarieven;

d. de jaarrekening over het laatst voorafgaande boekjaar met toelichting;

e. de balans op de laatste dag van de laatst voorafgaande 2 boekjaren;

f. een overzicht van alle privaatrechtelijke overeenkomsten die er tussen de aanvrager en de gemeente bestaan;

g. kopie van de verzekeringspolissen van de in artikel 22 bedoelde verzekeringen;

h. alle andere gegevens die op het aanvraagformulier voor de budgetsubsidie (indien van toepassing) worden gevraagd.

2. Bij een eerste subsidieaanvraag legt de instelling tevens over:

a. de oprichtings- of stichtingsakte;

b. een exemplaar van de statuten;

c. een exemplaar van het huishoudelijk reglement;

3. Het college kan modellen vaststellen voor de bescheiden bedoeld in de leden 1 en 2, alsmede richtlijnen vaststellen waaraan de programma's van activiteiten en de financiële stukken dienen te voldoen.

4. Het college kan ontheffing verlenen van één of meer in het eerste en tweede lid gestelde eisen indien de naleving daarvan redelijkerwijs niet kan worden verlangd of er geen aantoonbaar belang mee is gediend.

Paragraaf 4: Bepalingen omtrent Jaarsubsidies

Artikel 13 Termijn en gegevens voor indiening aanvraag jaarsubsidie

1. Een aanvraag om jaarsubsidie moet vóór 1 april voorafgaand aan het jaar waarin het subsidieprogramma start, schriftelijk bij het college zijn ingediend.

2. Het college kan van deze termijn ontheffing verlenen.

Artikel 14 Gegevens bij de subsidieaanvraag

1. Bij de subsidieaanvraag moet worden ingeleverd:

a. een programma van activiteiten voor het jaar waarop de subsidieaanvraag betrekking heeft, waarin in ieder geval tot uiting komen de aard, omvang en intensiteit van de geplande activiteiten, de doelgroepen waarop de activiteiten worden gericht en het verwachte aantal deelnemers;

b. een begroting van baten en lasten voor het jaar waarvoor subsidie wordt aangevraagd, alsmede een toelichting op deze begroting;

c. een overzicht van de te heffen contributies en bijdragen en/of van de te hanteren tarieven;

d. kopie van de verzekeringspolissen van de in artikel 22 bedoelde verzekeringen.

2. Bij een eerste subsidieaanvraag legt de instelling tevens over:

a. de oprichtings- of stichtingsakte;

b. een exemplaar van de statuten;

c. een exemplaar van het huishoudelijk reglement;

3. Het college kan modellen vaststellen voor de bescheiden bedoeld in de leden 1 en 2, alsmede richtlijnen vaststellen waaraan de programma's van activiteiten en de financiële stukken dienen te voldoen.

4. Het college kan ontheffing verlenen van één of meer in het eerste en tweede lid gestelde eisen indien de naleving daarvan redelijkerwijs niet kan worden verlangd of er geen aanwijsbaar belang mee is gediend.

Paragraaf 5: Bepalingen omtrent Projectsubsidies

Artikel 15 Termijn en gegevens voor indiening aanvraag projectsubsidie

1. Indien de aanvraag een projectsubsidie betreft, dient deze tenminste 13 weken voor aanvang van het project te worden ingediend bij het college.

2. Het college kan ontheffing verlenen van de in lid 1 gestelde eis, indien naleving daarvan redelijkerwijs niet kan worden verlangd.

Paragraaf 6: Bepalingen omtrent Incidentele subsidies

Artikel 16 Incidentele subsidies

1. Het college kan incidentele subsidies verstrekken wanneer de beleidsmatige actualiteit dan wel de politieke relevantie van de subsidieaanvraag naar het oordeel van het college noopt tot een besluit tot subsidieverlening.

2. Incidentele subsidies worden niet opgenomen in het subsidieprogramma;

3. Incidentele subsidies kunnen gedurende het gehele jaar aangevraagd worden;

Paragraaf 7: Subsidieverlening

Artikel 17 Besluit tot subsidieverlening

1. Het college deelt het besluit op aanvragen voor budget- en jaarsubsidie uiterlijk voor het begin van het boekjaar waarop de subsidie betrekking heeft, mede aan de aanvrager.

2. Het college deelt het besluit op aanvragen voor projectsubsidies en incidentele subsidies uiterlijk binnen 12 weken na binnenkomst daarvan mede aan de aanvrager.

3. Het besluit tot subsidieverlening vermeldt in ieder geval:

a. het bedrag van de subsidieaanvraag;

b. het bedrag van de subsidieverlening of de wijze waarop dit kan worden berekend;

c. het jaar waarvoor de subsidie wordt verleend;

d. een omschrijving van de te realiseren activiteiten.

En indien van toepassing:

e. de budgetperiode als bedoeld in artikel 9, alsmede het subsidiejaar met het oog waarop de beleidsmatige heroverweging als bedoeld in artikel 10 zal plaats vinden;

f. het bedrag waarmee de subsidieverlening wordt verlaagd als gevolg van de lagere vaststelling van de subsidie uit de voorgaande subsidieperiode.

4. Het college besluit tevens of en op welke wijze bevoorschotting plaatsvindt.

Artikel 18 Weigeringsgronden

Subsidieverlening kan, naast de in artikel 4:25 en in artikel 4:35 van de wet geregelde gevallen, worden geweigerd indien:

a. de activiteiten van de instelling niet gericht zijn op de gemeente Westervoort of niet aantoonbaar ten goede komen aan de inwoners van de gemeente Westervoort;

b. er gegronde reden is om aan te nemen dat de gelden niet of niet in voldoende mate besteed zullen worden voor het doel waarvoor de subsidie beschikbaar is gesteld;

c. de instelling doelstellingen beoogt of activiteiten zal ontplooien die in strijd zijn met de wet, het algemeen belang of de openbare orde;

d. de subsidieverstrekking niet past binnen het beleid van de gemeente;

e. verwacht mag worden dat de met de subsidiëring beoogde doeleinden niet zullen worden bereikt;

f. de financiële middelen, met inbegrip van de subsidie onvoldoende zijn om de voorgenomen activiteiten uit te voeren;

g. er reeds subsidie is verstrekt voor dezelfde activiteit.

Artikel 19 Limitering financiële reserves

1. Subsidie wordt slechts verstrekt voor zover een instelling niet zelf over de benodigde geldmiddelen beschikt. Van dit laatste is sprake als de instelling niet over meer financiële reserve beschikt dan op grond van de leden 2 en 5 is toegestaan.

2. De financiële reserve die een instelling die budgetsubsidie ontvangt kan hebben zonder dat daaraan consequenties zijn verbonden voor de hoogte van de subsidie, kan niet meer bedragen dan een door het college vast te stellen maximum.

3. Het college kan beleidsregels vaststellen voor de bepaling van de maximale reserve zoals bedoeld in het tweede lid.

4. Indien in enig jaar wordt geconstateerd dat de financiële reserves van een instelling hoger zijn dan het in het tweede lid bedoelde maximum, dan wordt het bedrag van de overschrijding in mindering gebracht op de eerstvolgende beschikking of beschikkingen tot subsidieverlening.

5. Het college kan toestaan dat een instelling, naast de in het tweede lid bedoelde reserve, over een bestemmingsreserve beschikt, zonder dat daaraan consequenties zijn verbonden voor de hoogte van de subsidie.

Aan een dergelijke reserve dient een bepaald omschreven doel te worden verbonden waaraan de reserve moet worden besteed, alsook een jaar waarin de reserve aan dat doel moet worden besteed. Indien de bestemmingsreserve niet in het aangegeven jaar aan het aangegeven doel wordt besteed, dan wordt deze in haar geheel op de eerstvolgende beschikking tot subsidieverlening in mindering gebracht.

Paragraaf 8: Verplichtingen van de subsidieontvanger

Artikel 20 Doelgebonden verplichtingen

Bij de subsidieverlening kunnen aan de instelling ook andere verplichtingen opgelegd worden dan genoemd in artikel 4:37 van de wet, welke verplichtingen strekken tot verwezenlijking van het doel van de subsidie.

Artikel 21 Verplichte melding van ontwikkelingen

1. Een instelling dient het college tijdig te berichten omtrent ontwikkelingen die ertoe leiden of kunnen leiden dat de activiteiten niet (geheel) kunnen worden verwezenlijkt.

2. Een instelling brengt het geheel of gedeeltelijk beëindigen van zijn activiteiten onverwijld ter kennis van het college.

3. Een instelling dient tevens het college te berichten omtrent een wijziging van het huishoudelijk reglement en van de statuten.

4. Een instelling meldt besluiten en/of procedures die leiden of kunnen leiden tot beëindiging van de activiteiten dan wel ontbinding van de rechtspersoon onverwijld aan het college.

Artikel 22 Verzekering

1. De instelling beheert de tot haar beschikking staande middelen zorgvuldig en treft maatregelen ter voorkoming van vermogensschade.

2. De instelling is verplicht haar roerende en onroerende zaken voldoende te verzekeren tegen brand, diefstal en overige schade.

3. De instelling is verplicht haar personeel te verzekeren tegen de gevolgen van aansprakelijkheid.

4. Het college kan vrijstelling verlenen van het gestelde in het tweede lid en derde lid, indien de naleving daarvan redelijkerwijs niet kan worden verlangd.

Artikel 23 Verplichtingen met betrekking tot het financieel beheer

1. De instelling is verplicht de administratie op een overzichtelijke wijze te voeren. Uit de administratie dient op eenvoudige wijze een overzicht te kunnen worden verkregen van de bezittingen, vorderingen, schulden en exploitatieresultaten, reserveringen en voorzieningen.

2. De instelling moet ontvangsten zoals erfstellingen. legaten en schenkingen aangeven in de exploitatierekening. Een nalatenschap mag slechts worden aanvaard onder het voorbehoud van boedelbeschrijving.

Artikel 24 Tussenrapportage

Bij de subsidieverlening kan de instelling de verplichting worden opgelegd om een tussenrapportage uit te brengen, waarin verslag wordt gedaan van de voortgang van de activiteiten en waarin een financieel verslag is opgenomen, alsmede een prognose voor een nader aan te geven periode.

Artikel 25 Niet voldoen aan verplichtingen

Wanneer een subsidieontvangende instelling naar het oordeel van het college niet of in onvoldoende mate voldoet aan de verplichtingen en voorwaarden die zijn opgenomen in deze verordening of in de beschikking tot subsidieverlening, kan het college de bevoorschotting opschorten en uitbetaalde voorschotten terugvorderen.

Artikel 26 Vermogensvoordeel

1. Artikel 4:41 van de wet is van toepassing.

2. De hoogte van de vergoeding wordt bepaald naar evenredigheid van de mate waarin de gemeentelijke subsidie tot de vermogensvorming heeft bijgedragen.

3. Het college kan in voorkomende gevallen van het bepaalde in het eerste lid afwijken.

Paragraaf 9: Subsidievaststelling

Artikel 27 Subsidievaststelling

1. De instelling die een jaar- of een budgetsubsidie ontvangt, dient vóór 1 april volgend op het jaar waarvoor subsidie is verleend, een aanvraag tot vaststelling in.

2. De instelling die een projectsubsidie ontvangt dient binnen 13 weken na afloop van het project een aanvraag tot vaststelling van de subsidie in.

3. Een aanvraag tot vaststelling bevat ten minste:

a. een door het bestuur van de instelling gewaarmerkt verslag van de verrichte activiteiten;

b. een door het bestuur van de instelling gewaarmerkte rekening van baten en lasten, een balans per 31 december van de voorgaande 2 boekjaren alsmede een toelichting daarop;

c. een volledig ingevuld vaststellingsformulier (indien van toepassing).

4. Indien dit naar het oordeel van het college nodig is, overlegt een instelling eveneens een verklaring van een registeraccountant dan wel een accountant/administratieconsulent met certificerende bevoegdheid.

5. Na ontvangst van de in het derde, en in voorkomende gevallen het vierde lid genoemde gegevens, wordt de subsidie door het college binnen 12 maanden vastgesteld.

Paragraaf 10: Voorschotten en betaling

Artikel 28 Voorschotten

1. Het college beslist of en op welke wijze bevoorschotting plaatsvindt.

2. Het subsidiebedrag wordt na de subsidievaststelling uitbetaald, met inachtneming van betaalde voorschotten.

Paragraaf 11: Slotbepalingen

Artikel 29 Hardheidsclausule

In gevallen waarin deze verordening niet voorziet, of wanneer de toepassing van deze verordening leidt tot situaties waarmee geen redelijk doel is gediend, kan het college daarvan afwijken.

Artikel 30 Citeertitel en inwerkingtreding

1. Deze verordening kan worden aangehaald als ‘Verordening Welzijnssubsidies Westervoort 2010’.

2. Zij treedt in werking per 31 december 2010.

3. De ‘Algemene Subsidieverordening gemeente Westervoort 2007’ wordt ingetrokken.

Ondertekening

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Westervoort in zijn openbare vergadering van 8 november 2010.
De griffier,De voorzitter,
ing. J.A.M.G. van Bodegom, mr. J.J.G.M. Geukers

Toelichting Verordening Welzijnssubsidies Westervoort 2010

Algemene toelichting

Ieder jaar ontvangt de gemeente tientallen subsidieaanvragen van verenigingen, goede doelen, instellingen en organisaties. Omdat het beschikbare budget beperkt is en de gemeenteraad het geld wil verdelen binnen de beleidsterreinen waar het volgens hem de grootste maatschappelijke bijdrage kan realiseren, zijn er regels opgesteld op basis waarvan de gemeente de subsidiegelden verstrekt.

Het Lokaal Sociaal Beleid (LSB) geeft een overzicht van de beleidsterreinen waarbinnen de gemeente subsidies beschikbaar stelt en de ambities die de gemeente op deze beleidsterreinen heeft. Wanneer uw instelling actief is op een van de beleidsterreinen van het LSB en een bijdrage levert aan het realiseren van een van de ambities van de gemeenteraad, dan kan uw instelling eventueel voor subsidie in aanmerking komt. De bedoelde beleidsterreinen zijn:

- sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening
- onderwijs en educatie
- kunst en cultuur
- sport en recreatie
- werk en inkomen
- ouderen en gehandicapten
- jeugd en jongeren
- vrijwilligers (werk)
- volksgezondheid

In de Verordening Welzijnssubsidies Westervoort 2010 staat beschreven hoe u een subsidie aanvraagt bij de gemeente en hoe de verdere procedure verloopt.

Naast de verordening zijn er beleidsregels vastgesteld, waarin het college aangeeft hoe het in concrete gevallen met de subsidieverstrekking wil omgaan.

Het subsidiesysteem

Het college van burgemeester en wethouders beslist over het verlenen, de bevoorschotting, het vaststellen en het uitbetalen van subsidies. Daarnaast kan het college aanvullende regels opstellen die gelden voor bepaalde subsidies, de beleidsregels. Wanneer u subsidie wilt aanvragen voor uw instelling, moet u daartoe een aanvraag indienen bij het college van burgemeester en wethouders. In de verordening staat aangegeven wanneer u dit subsidieverzoek moet indienen en waar een subsidieaanvraag minimaal aan moet voldoen.

In Westervoort worden subsidies beschikbaar gesteld voor activiteiten die binnen het Lokaal Sociaal Beleid passen. In de Verordening Welzijnssubsidies Westervoort 2010 wordt onderscheid gemaakt tussen 4 verschillende subsidievormen, te weten:

- budgetsubsidies
- jaarsubsidies
- projectsubsidies
- incidentele subsidies

Om het u mogelijk te maken planningen voor uw instelling te maken die verder dan 1 jaar in de toekomst reiken, kan een subsidie worden verstrekt voor 3 jaar. Dit is de budgetsubsidie. Gedurende drie jaar is het voor de instelling duidelijk hoeveel subsidie zij zal ontvangen wanneer de overeengekomen activiteiten worden uitgevoerd. Na 3 jaar stopt de budget-subsidie. Aansluitend kan een nieuwe (budget)subsidie worden aangevraagd, die dan opnieuw inhoudelijk beoordeeld wordt. Wanneer u een budgetsubsidie ontvangt, moet u wel jaarlijks de gevraagde gegevens bij de gemeente inleveren zodat de gemeente op de hoogte blijft van het ontwikkelingen binnen uw instelling.

Omdat de te organiseren activiteiten van een groot aantal verenigingen niet 3 jaar van tevoren is te plannen, kan het college ook een jaarsubsidie verstrekken. In principe werkt dit hetzelfde als een budgetsubsidie, al wordt de subsidie in dit geval voor slechts 1 jaar verleend. Aansluitend kan wederom subsidie aangevraagd worden. De subsidie wordt ieder jaar inhoudelijk aan het beleid getoetst.

Wanneer er geen sprake is van een structurele activiteit, maar er subsidie wordt aangevraagd voor een activiteit (of een aantal samenhangende activiteiten) die in een bepaalde periode worden uitgevoerd en er sprake is van een duidelijk begin en een duidelijk eind van de bedoelde periode (die niet overeen hoeft te komen met een boekjaar), dan kan het college een projectsubsidie verstrekken.

Tenslotte kan het college van burgemeester en wethouders subsidie verstrekken aan instellingen die zich inzetten voor zaken waarvan het college vindt dat het belangrijk is dat de gemeente Westervoort deze ondersteunt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een subsidie voor een goed doel of een incidentele activiteit van een instelling. Het gaat hierbij veelal om kleine subsidies waarmee de gemeente het belang van de te organiseren activiteit onderstreept.

De procedure

Budget- en jaarsubsidies worden verleend en vastgesteld volgens eenzelfde procedure.

Wanneer u in een kalenderjaar voor een budget- of een jaarsubsidie in aanmerking wilt komen, moet u voor 1 april van het voorgaande kalenderjaar een subsidieaanvraag indienen bij het college van burgemeester en wethouders.

Het college beoordeelt alle aanvragen en maakt een overzicht van de te verstrekken subsidies. Dit overzicht is het subsidieprogramma. Hierin zijn alle subsidiebeschikkingen opgenomen, de geldende beleidsregels, eventuele subsidieplafonds en alle andere belangrijke informatie die met de subsidieverstrekking te maken heeft. Wanneer het college het overzicht heeft vastgesteld krijgen de betrokken instellingen hun eigen subsidiebeschikking toegestuurd. Ook wanneer uw subsidieaanvraag niet wordt gehonoreerd ontvangt u een beschikking.

Gedurende de periode waarvoor de subsidie geldt, voeren de instellingen de overeengekomen activiteiten uit. Na deze periode dient u voor 1 april van het opvolgende jaar een aanvraag tot het vaststellen van de subsidie in bij het college van burgemeester en wethouders. In de verordening staat aangegeven aan welke eisen deze aanvraag minimaal moet voldoen. Het college stelt vast hoeveel subsidie u definitief krijgt en stuurt u een vaststellingsbeschikking. De subsidie wordt verrekend met de eventuele voorschotten die reeds zijn betaald en wordt vervolgens uitbetaald.

Voor projectsubsidies geldt dat er per subsidie afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de subsidie vastgesteld wordt. U kunt een projectsubsidie tot 13 weken voor aanvang van het project indienen bij het college van burgemeester en wethouders.

Voor incidentele subsidies geldt dat ze het hele jaar door aangevraagd kunnen worden en dat deze subsidie direct wordt vastgesteld. U hoeft dus geen vaststellingsaanvraag in te dienen voor een incidentele subsidie.

Een subsidie wordt nooit hoger vastgesteld dan dat hij verleend is. Het is om verschillende redenen wel mogelijk dat een subsidie lager wordt vastgesteld. De twee meest voorkomende redenen zijn het niet nakomen van de overeengekomen verplichtingen en het hebben van een te grote financiële reserve. Een derde belangrijke reden voor een lagere vaststelling van de subsidie kan zijn dat de gemeente een beroep doet op het begrotingsvoorbehoud.

Het niet nakomen van de overeengekomen verplichtingen betekent meestal dat een aantal activiteiten niet of slechts deels zijn uitgevoerd. Wanneer dit gebeurt, zal in overleg tussen uw instelling en de gemeente worden bepaald wat een redelijk subsidie is voor de uitgevoerde activiteiten.

Het hebben van een te grote financiële reserve is eveneens een reden om de subsidie lager vast te stellen. Dit omdat de gemeenteraad vindt dat subsidie bedoeld is als aanvulling op de eigen middelen. Wanneer er voldoende eigen middelen zijn, dan is er geen noodzaak tot het verstrekken van subsidie.

Het begrotingsvoorbehoud houdt in dat het college subsidie kan verlenen op voorwaarde, dat de gemeenteraad in een later stadium via de begroting voldoende geld beschikbaar stelt. Mocht dit onverhoopt niet gebeuren, dan kan de hoogte van de subsidie naar beneden bijgesteld worden.

Artikelgewijze toelichting

<u>Artikel 1</u>

Dit artikel geeft omschrijvingen van een aantal begrippen dat in de verordening wordt gebruikt.

<u>Artikel 2</u>

Dit artikel geeft aan op welke terreinen de verordening van toepassing is.

<u>Artikel 3</u>

Dit artikel beperkt de mogelijkheid om subsidie te verstrekken tot rechtspersoonlijkheid bezittende instellingen (verenigingen, stichtingen en dergelijke). Hierop kunnen uitzonderingen worden gemaakt.

<u>Artikel 4</u>

In bijzondere gevallen kan ook subsidie worden verstrekt voor activiteiten die door commerciële organisaties worden uitgevoerd. Er is onder andere sprake van bijzondere gevallen als de gewenste activiteiten niet door plaatselijke instellingen of verenigingen met behulp van vrijwilligers kunnen worden georganiseerd en/of als er bij deze instellingen en verenigingen geen belangstelling is deze activiteiten te organiseren.

Artikel 5

In dit artikel wordt geregeld dat het college ambtenaren of andere personen kan belasten met het toezicht op de naleving van de verordening.

Artikel 6

In dit artikel wordt aangegeven dat het college beslist om een subsidie te verstrekken of niet. Een aanvraag voor subsidie moet derhalve ook bij het college worden ingediend.

Artikel 7

Het college is bevoegd om subsidieplafonds in te stellen. Een subsidieplafond is het maximale bedrag dat aan een bepaalde subsidieregeling kan worden besteed. Zodra het plafond wordt overschreden, moet de subsidie worden geweigerd.Dit artikel geeft verder aan dat de gemeenteraad jaarlijks beslist óf en met hoeveel de subsidies geïndexeerd worden.

Artikel 8

Dit artikel geeft aan op welk moment het programma voor het komende jaar wordt vastgesteld en welke subsidies in het programma moeten worden opgenomen.

Artikel 9 tot en met 12

Deze artikelen bevatten specifieke bepalingen voor de verstrekking van budgetsubsidies.

Hierop is titel 4.1 van de Awb van toepassing.

Een paar aanvullende zaken is in de verordening geregeld. Het betreft het vereiste, dat de aanvraag vóór 1 april voorafgaand aan het jaar waarin het subsidieprogramma start, moet worden ingediend. Dit vereiste is gesteld om tijdig zicht te krijgen in het totale meerjaren- programma.

Daarnaast wordt aangegeven welke stukken bij de aanvraag moeten worden overgelegd.

Artikel 13 en 14

Deze artikelen bevatten specifieke bepalingen voor het verstrekken van jaarsubsidies. Ook hier geldt dat een aantal aanvullende zaken ten opzichte van de Awb is geregeld, zoals de datum waarvoor een aanvraag moet worden ingediend.

Artikel 15

Dit artikel regelt hoe projectsubsidies moeten worden aangevraagd.

Artikel 16

Dit artikel regelt de verstrekking van incidentele subsidies.

Artikel 17

Geeft aan waar een subsidieverleningsbeschikking aan moet voldoen en wanneer het college zijn besluit tot het verlenen van subsidie bekend moet maken.

Artikel 18

In de artikelen 4:25 en 4:35 van de Awb wordt een aantal wettelijke weigeringsgronden genoemd. Maar er zijn ook weigeringsgronden die gebaseerd zijn op gemeentelijke beleidsmatige overwegingen. Het gaat hierbij vooral om strijdigheid met het beleid en de doelstellingen, onvoldoende gericht op de doelgroep enz.

Artikel 19

Dit artikel regelt dat het college kan aangeven wat de maximale financiële reserve van een instelling mag zijn zonder dat dit consequenties heeft voor het verstrekken van subsidie. Deze reserve geldt voor alle instellingen die een budgetsubsidie ontvangen.

Het college kan daarnaast ook in individuele gevallen besluiten dat een instelling een bestemmingsreserve opbouwt, zonder dat daarvoor op de subsidie wordt gekort. Het is dus mogelijk om te sparen voor grote (subsidiabele) uitgaven die worden verwacht. Van een bestemmingsreserve moet tevoren volstrekt duidelijk zijn wanneer en waaraan zij wordt besteed.

Daarnaast regelt het artikel hoe er wordt omgegaan met gevallen wanneer achteraf blijkt dat het vrije vermogen van een instelling groter was dan het door het college gestelde maximum.

Artikel 20

Dit artikel regelt dat de subsidieontvanger bij de subsidieverlening ander verplichtingen opgelegd kan krijgen dan de standaardverplichtingen die in de Awb staan. Dit is bedoeld voor specifieke gevallen waar de verordening nu niet in voorziet of kan voorzien.

Artikelen 21 tot en met 24

Deze artikelen zien met name op de eigen verantwoordelijkheid die een instelling heeft ten aanzien van het uitvoeren van de activiteiten.

Daartoe hoort het voeren van een juiste en overzichtelijke administratie. Verder dient een instelling, indien de activiteiten niet langer worden uitgevoerd, dit tijdig aan het college te melden. Verder kan de instelling bij de subsidieverlening worden verplicht voldoende verzekerd te zijn.

Artikel 25

Dit artikel regelt dat het college de verleende subsidie kan opschorten en betaalde voorschotten kan terugvorderen wanneer een instelling haar verplichtingen niet of in de ogen van het college niet voldoende nakomt.

Artikel 26

Ingeval van bijvoorbeeld ontbinding van de instelling of beëindiging van de activiteiten door de instelling kan een vergoeding van een vermogensvoordeel worden gevraagd. De achterliggende gedachte is, dat een instelling een vermogen heeft kunnen opbouwen met behulp van de verstrekte subsidie. In de in artikel 4:41 Awb genoemde gevallen wordt het redelijke geacht, dat de gemeente (een gedeelte van) het vermogensvoordeel terug moet kunnen vorderen.

Artikel 27

Door de instelling moet voor de definitieve vaststelling van de subsidie een verantwoording worden afgelegd van het uitvoeren van de activiteiten. Door het toezenden van het activiteitenverslag kan gemakkelijk gecontroleerd worden of de activiteiten ook daadwerkelijk zijn uitgevoerd. De toezending van de rekening van baten en lasten en de balans wordt nodig geacht om zicht te hebben op het financieel beleid van een stelling.

In bepaalde gevallen moet het mogelijk zijn om een verklaring van een accountant te vragen ten aanzien van de rekening van baten en lasten en de balans. Dit zal als regel echter beperkt blijven tot subsidies aan professionele instellingen, of indien verwacht mag of kan worden dat het financieel beleid van een instelling niet geheel correct in de financiële stukken zal worden opgenomen.

Artikel 28

Veel instellingen kunnen de gesubsidieerde activiteiten niet uitvoeren zonder dat zij een deel van de subsidie op voorhand krijgen uitgekeerd. Het college kan beslissen of en op welke wijze het voorschotten uitkeert.

Het tweede lid geeft aan, dat het verschil tussen de hoogte van de vastgestelde subsidie en de betaalde voorschotten met de subsidieontvanger wordt verrekend.

Artikel 29

Deze hardheidsclausule is bedoeld voor bijzondere, onvoorziene gevallen waarin de toepassing van de verordening onredelijk uitwerkt.

Artikel 30

In dit artikel is de citeertitel, inwerkingtreding en het vervallen van de bestaande verordening geregeld.

Ziet u een fout in deze regeling?
Bent u van mening dat de inhoud niet juist is? Neem dan contact op met de organisatie die de regelgeving heeft gepubliceerd. Deze organisatie is namelijk zelf verantwoordelijk voor de inhoud van de regelgeving. De naam van de organisatie ziet u bovenaan de regelgeving. De contactgegevens van de organisatie kunt u hier opzoeken: organisaties.overheid.nl.

Werkt de website of een link niet goed? Stuur dan een e-mail naar regelgeving@overheid.nl

Subsidieverordening isolatiemaatregelen bestaande eigen woningen 2015

Geldend van 15-07-2015 t/m heden

Intitulé

Subsidieverordening isolatiemaatregelen bestaande eigen woningen 2015

De raad van de gemeente Westervoort;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 1 juni 2015;

gelet op artikel 149 van de Gemeentewet en artikel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht;

besluit vast te stellen:

Subsidieverordening isolatiemaatregelen bestaande eigen woningen 2015

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

a) college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westervoort;

b) Rd-waarde: warmteweerstand van aan te brengen isolatiemateriaal uitgedrukt in m²K/W;

c) eigenaar-bewoner: eigenaar van de woning die deze zelf bewoont volgens de gemeentelijke basisadministratie van persoonsgegevens in de gemeente Westervoort;

d) burenbonus: een hoger subsidiebedrag dat kan worden verleend bij gelijktijdig ingediende subsidie-aanvragen door zes of meer in de gemeente Westervoort woonachtige eigenaar-bewoners.

Artikel 2. Subsidiëring

1. Het college is bevoegd te besluiten over het verstrekken van subsidies als bedoeld in deze verordening.

2. Subsidie wordt slechts verstrekt aan een eigenaar-bewoner van een woning in de gemeente Westervoort.

3. De loonkosten van de maatregelen die door de eigenaar-bewoner zelf worden uitgevoerd zijn niet subsidiabel.

Artikel 3. Subsidievereisten

Om voor subsidie als bedoeld in artikel 2 in aanmerking te komen moet worden voldaan aan de volgende vereisten:

1. aan de woning wordt minimaal één van de volgende maatregelen uitgevoerd:

a) Aanbrengen van vloerisolatie met een isolatiewaarde (Rd-waarde) van minimaal 2,5 m2 K/W.

b) Aanbrengen van dakisolatie met een isolatiewaarde (Rd-waarde) van minimaal 2,5 m2 K/W, waarbij isolatie van de vloer van niet-verwarmde vliering wordt beschouwd als dakisolatie.

c) Gevelisolatie door het isoleren van nog niet geïsoleerde muren van de woning door het aanbrengen van gevelisolatie waarbij de isolatiewaarde minimaal (Rd-waarde) 2,5 m2 K/W is of door het aanbrengen spouwmuurisolatie in bestaande spouw.

d) Het vervangen van bestaand glas voor HR++glas.

2. de woning heeft een woonbestemming.

3. een volledige aanvraag voor subsidieverlening moet zijn ingediend voor 1 oktober 2015.

Artikel 4. Subsidieplafond

1. Het subsidieplafond voor de periode van 1 juni 2015 tot en met 31 december 2015 bedraagt € 20.000.

2. Het subsidieplafond heeft geen gevolgen voor aanvragen die ten tijde van de bekendmaking van het subsidieplafond reeds zijn ingediend.

Artikel 5. Hoogte van de subsidie

1. De hoogte van de subsidie bedraagt, op grond van één of meerdere aanvragen, een derde van de subsidiabele kosten tot maximaal € 500,-- per woning.

2. De hoogte van de subsidie onder 1. genoemd kan hiervan afwijken indien:

a. de burenbonus van toepassing is; de hoogte van de subsidie bedraagt dan een derde vande subsidiabele kosten tot een maximum van € 750,- per woning;

b. voor de woning eerder subsidie is verstrekt op grond van deze regeling en/of op grond van vergelijkbare eerdere subsidieregelingen voor isolatiemaatregelen (2010, 2011, 2012, 2013 of 2014). Het eerder ontvangen subsidiebedrag wordt in mindering gebracht op de hoogte van de subsidie.

Artikel 6. Behandeling subsidieaanvragen

1. Aanvragen worden op volgorde van binnenkomst behandeld. Aanvragen die tot overschrijding van het subsidieplafond zouden kunnen leiden worden geweigerd.

2. Indien een subsidieaanvraag nog niet volledig is wordt het tijdstip van binnenkomst bepaald door het moment waarop de subsidieaanvraag wel volledig is.

Artikel 7. Weigeringsgronden

Subsidie wordt geweigerd

a) voor maatregelen die gericht zijn op het voldoen aan wettelijke verplichtingen of gangbare minimum kwaliteitseisen.

b) als met de uitvoering van de werkzaamheden is begonnen voordat het college op de aanvraag heeft beslist.

Artikel 8. Eisen aan in te dienen verzoeken.

1. Het college stelt een aanvraagformulier vast voor de aanvraag tot subsidieverlening. Op het aanvraagformulier is vermeld welke bijkomende stukken moeten worden verstrekt.

2. Het college beslist binnen 8 weken na het tijdstip van binnenkomst van de aanvraag.

Artikel 9. Verplichtingen van de subsidieontvanger

Aan de subsidieontvanger worden de volgende verplichtingen opgelegd:

a. de maatregel of maatregelen worden uitgevoerd binnen zestien weken na het besluit tot subsidieverstrekking;

b. een door de gemeente aangestelde inspecteur wordt op zijn verzoek in de gelegenheid gesteld de uitgevoerde werkzaamheden ter plaatse te inspecteren;

c. op verzoek wordt medewerking verleend aan publicitaire acties;

d. de aanvraag tot subsidievaststelling dient te worden ingediend binnen zestien weken na het besluit tot subsidieverlening, maar uiterlijk op 30 november 2015.

Artikel 10. Hardheidsclausule

Het college kan, in bijzondere gevallen, een artikel of artikelen van deze verordening buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover de toepassing gelet op het belang van de aanvrager of subsidieontvanger leidt tot onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 11. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag volgend op haar bekendmaking.

Artikel 12. Slotbepalingen

1. Deze verordening wordt aangehaald als: Subsidieregeling woningisolatie gemeente Westervoort 2015.

2. De Subsidieverordening isolatiemaatregelen bestaande eigen woningen 2014 2015, zoals deze op 22 september 2014 is vastgesteld door de raad van de gemeente Westervoort, wordt ingetrokken.

Ondertekening

Aldus besloten in de openbare vergadering van
de raad voornoemd d.d. 6 juli 2015,
de griffier, de voorzitter,
mevr. drs. D.E. van der Kamp drs. A.J. van Hout

Ziet u een fout in deze regeling?

Bent u van mening dat de inhoud niet juist is? Neem dan contact op met de organisatie die de regelgeving heeft gepubliceerd. Deze organisatie is namelijk zelf verantwoordelijk voor de inhoud van de regelgeving. De naam van de organisatie ziet u bovenaan de regelgeving. De contactgegevens van de organisatie kunt u hier opzoeken: organisaties.overheid.nl.

Werkt de website of een link niet goed? Stuur dan een e-mail naar regelgeving@overheid.nl

Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Westervoort houdende regels omtrent energiebesparende maatregelen (Verordening Voucher Energiebesparende maatregelen Westervoort 2020)

Geldend van 01-09-2020 t/m heden

Intitulé

Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Westervoort houdende regels omtrent energiebesparende maatregelen (Verordening Voucher Energiebesparende maatregelen Westervoort 2020)

De raad van de gemeente Westervoort,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 2 juni 2020

Gezien het advies van de gecombineerde commissie Samenleving & Bestuur en Ruimte & Financiën van 23 juni 2020;

gelet op de artikelen 147 en 149 van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen:

Verordening Voucher Energiebesparende maatregelen woningen Westervoort 2020

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1. begripsbepalingen

De verordening verstaat onder:

a. Aanvrager: een woningeigenaar tevens bewoner van een bestaande woning die een aanvraag vaststelling voucher doet in de zin van deze verordening;

b. Verordening: “Verordening Voucher Energiebesparende maatregelen Westervoort 2020”;

c. Bestaande woning: een bewoonbare woning, die is opgeleverd aan de eigenaar vóór de aanvraag in het kader van onderhavige verordening.

d. College: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westervoort;

e. Energiebesparende maatregel(en): één (of meer) maatregel(en) in, op of aan een bestaande woning die beoogt/beogen energie te besparen, zoals omschreven in artikel 3 en opgenomen in bijlage 1 RRE Maatregelenlijst Vouchers Energiebesparing;

f. Raad : de gemeenteraad van de gemeente Westervoort;

g. Regeling specifieke uitkering reductie energieverbruik (RRE): Regeling van de minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties van 1 oktober 2019 nr. 2019-0000096953, houdende regels met betrekking tot het verstrekken van een eenmalige specifieke uitkering ten behoeve van de reductie van energiegebruik bij koopwoningen;

h. Subsidieplafond: het bedrag dat aan de gemeente Westervoort beschikbaar is gesteld ten behoeve van vouchercode op grond van de Verordening Voucher Energiebesparende maatregelen Westervoort 2020;

i. Voucher of Vouchercodes: een door de gemeente uitgegeven unieke code die eenmalig recht geeft op subsidie als bedoeld in deze verordening;

j. Eigenaar-bewoner: de natuurlijke persoon die volgens de kadastrale gegevens eigenaar is van de bestaande woning én volgens de gemeentelijke basisregistratie staat ingeschreven op het adres van de bestaande woning

Artikel 2. Doelstelling

Deze verordening heeft tot doel het stimuleren van energiebesparende maatregelen, door middel van het inwisselen van vouchers voor kleine maatregelen.

Artikel 3. Reikwijdte

Deze verordening is uitsluitend van toepassing op:

1. Aanvragen die betrekking hebben op een Bestaande woning binnen het grondgebied van de gemeente Westervoort.

2. Een aanvrager in de zin van een natuurlijke persoon die eigenaar én bewoner is van een Bestaande woning op het grondgebied van de gemeente Westervoort;

3. Maatregelen

a. Die zijn opgenomen in bijlage 1 van deze verordening, met inachtneming van eventuele specifieke voorwaarden per maatregel;

b. die direct bij plaatsing eigendom worden van de aanvrager. Maatregelen die worden gehuurd of geleased dan wel anderszins al zodanig gefinancierd worden vallen hier buiten.

Artikel 4. Subsidieplafond

1. Het beschikbare budget van (euroteken) €105.593 is ten behoeve van de uitgifte van vouchercodes met dien verstande dat (van energiebesparende maatregelen en diensten zoals opgenomen in bijlage 1):

a. tot 31 maart 2021 is in de gemeente Westervoort genoemd bedrag beschikbaar voor de uitgifte van maximaal 1508 vouchers

2. Het subsidieplafond wordt als volgt verdeeld:

a. volledig ingediende aanvragen tot vaststelling van de voucher worden behandeld op volgorde van binnenkomst;

b. wanneer de aanvrager vanwege ontbrekende informatie krachtens artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht de gelegenheid heeft gehad de aanvraag aan te vullen geldt als datum van binnenkomst van de aanvraag de datum waarop alle gevraagde informatie is ontvangen.

Artikel 5. Bevoegdheid college

Het college is bevoegd om:

a. aanvullende informatie te vragen die nodig is ter beoordeling van de aanvraag;

b. met inachtneming van het bepaalde in deze verordening, een beschikking vast te stellen;

c. aan een vaststellingsbesluit nadere voorwaarden te verbinden;

d. de in bijlage 1 vermelde duurzaamheidsmaatregelen en/of voorwaarden te wijzigen;

e. de maximale bijdragen vermeld in bijlage 1 te wijzigen.

Hoofdstuk 2 Procedure van vaststellen voucher

Artikel 6 Aanvraag vaststelling voucher

1. De aanvrager vraagt bij het college een subsidie aan voor reeds geplaatste of uitgevoerde maatregel(en) zoals bedoeld in bijlage 1, aan op een volledig ingevuld (digitaal) aanvraagformulier, beschikbaar gesteld door het college.

2. De volledig ingediende aanvraag bevat ten minste:

a. de eenmalig te gebruiken Vouchercode

b. naam van de aanvrager en de adresgegevens van de bestaande woning van de aanvrager waar de gebruikte vouchercode betrekking op heeft

c. het emailadres en het telefoonnummer van de aanvrager;

d. de factuur van de aangevraagde energiebesparende maatregel(en)

e. goed leesbare foto of kopie van het complete betaalbewijs (of betaalbewijzen) voor aanschaf voor de maatregel(en) en diensten zoals opgenomen in bijlage 1;

f. de datum of data van aanschaf

g. enkele antwoorden op vragen over de aangeschafte maatregel(en) en diensten inclusief het totale subsidiebedrag waar de aanvrager recht op heeft.

h. een akkoord op de verklaring dat de aangeschafte maatregel(en) en diensten zijn besteed aan maatregel(en) en diensten zoals opgenomen in bijlage 1.

Bij een uitbetaling aan de aanvrager:

i. het rekeningnummer van aanvrager

3. Indien een aanvrager geen toegang heeft tot internet kan aanvrager de bovenstaande stukken en verklaringen per post worden aangeleverd.

Artikel 7 Procedure verzoek om vaststelling en afhandeling voucher

1. De aanvraag als bedoeld in artikel 6 is de aanvraag voor het:

a. Inwisselen van de vouchercode voor een advies energiebesparing

b. Inwisselen en uitbetaling van de voucher, nadat de maatregel is geplaatst of uitgevoerd

2. Het college bevestigt de ontvangst van de aanvraag vaststelling voucher binnen 5 vijfwerkdagen

3. Het college neemt binnen 8 weken na ontvangst van de aanvraag een besluit op de aanvraag tot vaststelling voucher

4. Het college kan, onder vermelding van de reden, deze termijn eenmalig verlengen met 4 weken. De rechten van de aanvrager vervallen hierdoor niet

5. Indien de aanvraag niet alle gegevens bevat die het college voor het nemen van een beslissing noodzakelijk acht, stelt het college de aanvrager in de gelegenheid de aanvraag binnen een termijn van 4 weken aan te vullen

6. Indien de aanvraag niet binnen de in lid 5 genoemde termijn volledig is aangevuld, kan het college de aanvraag buiten behandeling stellen en doet het college daarvan binnen 4 weken mededeling aan de aanvrager.

7. Het college handelt de aanvragen in volgorde van binnenkomst af met toepassing van artikel 4, lid 2

8. Wanneer de vouchercode wordt gebruikt voor een maatregel zoals genoemd in lid 1 sub b wordt het vastgestelde subsidiebedrag binnen 6 weken na de vaststelling van de subsidie uitbetaald op het

rekeningnummer van de aanvrager zoals vermeld op het aanvraagformulier;

9. Uit overschrijding van de in lid 3 bedoelde termijn kan de aanvrager niet afleiden dat zijn aanvraag is of wordt gehonoreerd.

Artikel 8 Afwijzen aanvraag vaststelling voucher en intrekken vaststelling voucher

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 4:48 en artikel 4:49 van de Algemene wet bestuursrecht wijst het college de aanvraag voucher af indien:

a. Er voor de woning reeds eerder een aanvraag is vastgesteld

b. Het budget niet toereikend (meer) is om de aanvraag voucher te honoreren, doordat het in artikel 4 van deze verordening opgenomen subsidieplafon bereikt is

2. Onverminderd het bepaalde in artikel 4:48 en artikel 4:49 van de Algemene wet bestuursrecht wijst het college de aanvraag voucher af of zal de vaststelling van de voucher alsnog intrekken indien:

a. naar het oordeel van het college gegronde redenen bestaan aan te nemen dan wel als vastgesteld wordt, dat niet aan de voorwaarden en bepalingen inclusief bijlage 1 wordt of zal worden voldaan

b. in het kader van de aanvraag de aanvrager onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt en de verstrekking van deze gegevens tot een onjuiste beschikking op de aanvraag zou hebben of heeft geleid

c. aanvrager failliet is verklaard of aan hem surséance van betaling is verleend dan wel een verzoek daarvoor is neergelegd bij de rechtbank

d. de materialen van de maatregel zijn aangekocht vóór de datum dat deze verordening in werking is getreden

Artikel 9. Inhoud van de beschikking tot verlening van de voucher

1. het college neemt een besluit tot vaststelling van de voucher indien uit de bij de aanvraag ingediende informatie en eventuele aanvullende informatie blijkt dat voldaan wordt aan de voorwaarden en bepalingen van deze verordening;

2. het besluit tot vaststelling voucher wordt bekendgemaakt aan de aanvrager en vermeldt

a. een goedkeuring advies energiebesparing of

b. het bedrag van de subsidie en de maatregelen waarvoor subsidie is toegekend

Hoofdstuk 3 Overige en slotbepalingen

Artikel 10 Nadere regels

Het college kan voor de uitvoering nadere regels vaststellen

Artikel 11 Hardheidsclausule

Het college kan, in bijzondere gevallen, een artikel of artikelen van deze verordening buiten toepassing laten of daarvan afwijken, met uitzondering van de artikelen 1, 2, 3, 4 en 8 voor zover toepassing, gelet op het belang van de aanvrager leidt tot onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 12 Inwerkingtreding en looptijd

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na de bekendmaking en vervalt, indien geen toepassing wordt gegeven aan het tweede lid van artikel 8 van de Regeling specifieke uitkering reductie van energiegebruik op 31 maart 2021.

2. Indien artikel 8, tweede lid van de Regeling specifieke uitkering reductie van energiegebruik wordt toegepast, vervalt deze regeling op het moment dat het restant van de specifieke uitkering is besteed aan activiteiten als bedoeld in artikel 2, tweede lid, van de Regeling specifieke uitkering reductie van energiegebruik

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als ‘Verordening Voucher Energiebesparende maatregelen Westervoort 2020’.

Ondertekening

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Westervoort gehouden op 6 juli 2020.

De griffier

mr. M. Smits - Jansen

de voorzitter

drs. A.J. van Hout

bijlage 1 RRE Maatregelenlijst Vouchers Energiebesparing;

behorende bij de Verordening Voucher Energiebesparende maatregelen Westervoort 2020

Productenlijst Vouchers Energiebesparing

Regeling Reductie Energiegebruik

A Doe het zelf maatregelen

Productsoort/productcategorie	Toelichting
Tochtstrips (alu / pvc)	Wat oudere huizen verliezen vaak veel warmte door tocht via naden en kieren. Als de naden en kieren dicht zijn, moet je goed ventileren met roosters, klepraampjes of ventilatiesystemen. Hiermee heb je meer controle over frisse lucht in huis, en dus minder last van tocht dan met kierende ramen.
Brievenbusborstel	Wat oudere huizen verliezen vaak veel warmte door tocht via naden en kieren. Als de naden en kieren dicht zijn, moet je goed ventileren met roosters, klepraampjes of ventilatiesystemen. Hiermee heb je meer controle over frisse lucht in huis, en dus minder last van tocht dan met kierende ramen.
Tochtborstel onder de buitendeuren	Wat oudere huizen verliezen vaak veel warmte door tocht via naden en kieren. Als de naden en kieren dicht zijn, moet je goed ventileren met roosters, klepraampjes of ventilatiesystemen. Hiermee heb je meer

	controle over frisse lucht in huis, en dus minder last van tocht dan met kierende ramen.
Tochtband (foam / rubber)	Wat oudere huizen verliezen vaak veel warmte door tocht via naden en kieren. Als de naden en kieren dicht zijn, moet je goed ventileren met roosters, klepraampjes of ventilatiesystemen. Hiermee heb je meer controle over frisse lucht in huis, en dus minder last van tocht dan met kierende ramen.
Deurdranger en deurveren	Dichte deuren in huis voorkomen warmteverlies
Ledlampen, minimaal energielabel A++, regulier model, maximaal 6 ledlampen per voucher	Je gloei- of halogeenlamp vervangen door een ledlamp terwijl die nog niet kapot is, lijkt misschien zonde. Maar, dat is het niet. Het is klimaatvriendelijker om ze nu al te vervangen. Vervang je al je onzuinige lampen in één keer? Dan ben je maar één keer bezig en maak je een mooie klapper voor het klimaat. Als je het kleiner wilt houden: begin dan met de lampen die het meeste aan staan.
Pompschakelaar vloerverwarming	Heb je vloerverwarming met een wat oudere pomp, kijk dan of er een pompschakelaar tussen de pomp en het stopcontact zit. Zonder schakelaar draait de pomp voortdurend. Mét schakelaar draait de alleen als het nodig is en dat bespaart energie. Nog energiezuiniger is het om een oude onzuinige pomp te vervangen door een zuinige moderne pomp inclusief pompschakelaar.
Radiatorfolie	Radiatorfolie is het meest zinvol bij een radiator tegen een buitenmuur die niet of matig is geïsoleerd. Met radiatorfolie ontsnapt er minder warmte via de buitenmuur naar buiten. Nog beter is het om de buitenmuur beter te (laten) isoleren.
Kozijnfolie (niet verwarren met raamfolie)	Folie dat je over het kozijn voor het raam plakt en dat als het ware een tweede laag ‘glas’ vormt waartussen een stilstaand laagje lucht zit. Bijvoorbeeld Tesa Moll. Uitgesloten is raamfolie, dat is folie op het glas. Dit is vooral voor monumenten bedoeld, en kan alleen door een professional worden aangebracht.

Leidingisolatie voor cv-leidingen in onverwarmde ruimtes	In verwarmde ruimtes hoef je de CV-buizen niet te isoleren, omdat die de ruimte gewoon mee verwarmen. Isoleer niet de drinkwaterleidingen, om risico op legionella te voorkomen.
Radiatorventilator	Met een radiator-ventilator is je huis sneller warm met minder energie. Het is een klein apparaat met ventilatoren dat je met magneten aan de onderkant van de radiator clickt.
Thermostaatknop voor radiator	Bespaart t.o.v. gewone radiatorkraan. Let op: Thermostaatknoppen niet toepassen in een kamer waar de thermostaat zit. Let op: Het vervangen van radiatorknoppen is geen eenvoudige klus.
Slimme thermostaat met zelflerend opwarmen, modulerend stoken en instelbaar klokprogramma	Alleen als de slimme thermostaat over de volgende functionaliteiten beschikt: Zelflerend opwarmen. Met zelflerend opwarmen leert de thermostaat om je woning zo efficiënt mogelijk op te warmen. Modulerend stoken. Als de slimme thermostaat de cv-ketel modulerend kan aansturen brandt de ketel minder hard als er minder warmte nodig is. Je cv-ketel verwarmt dan efficiënter. Klokprogramma dat je zelf kan programmeren. Veel slimme thermostaten beschikken ook over zelflerend klokprogramma. Dat is prima mits je het ook zelf kan instellen. Zelf instellen kan meer besparing opleveren omdat het nauwkeuriger is. Let op: Het vervangen van een thermostaat is geen eenvoudige klus.
Waterbesparend mondstuk of doorstroombegrenzer voor waterkraan (perlator)	Bespaart warm water, dus energie.
Waterbesparende douchekop. Voorwaarde is 7,2 liter water per minuut of minder.	Bespaart warm water, dus energie. Een waterbesparende douchekop levert maximaal 7,2 liter water per minuut (volgens KIWA methodiek).

Thermostaatmengkraan	Bespaart warm water, dus energie. Doordat de temperatuur goed instelbaar is verlies je minder warm water tijdens het instellen van de juiste temperatuur. Let op: Het vervangen van een mengkraan is geen eenvoudige klus.

Ziet u een fout in deze regeling?

Bent u van mening dat de inhoud niet juist is? Neem dan contact op met de organisatie die de regelgeving heeft gepubliceerd. Deze organisatie is namelijk zelf verantwoordelijk voor de inhoud van de regelgeving. De naam van de organisatie ziet u bovenaan de regelgeving. De contactgegevens van de organisatie kunt u hier opzoeken: organisaties.overheid.nl.

Werkt de website of een link niet goed? Stuur dan een e-mail naar regelgeving@overheid.nl

Onderwerp	:	Intrekken Verordening Welzijnssubsidies 2010
Zaaknummer	:	Z/26/147842
Commissievergadering	:	11 mei 2026

COMMISSIEADVIES

De CDA-fractie overweegt een amendement voor te bereiden en wil het voorstel aanhouden.
Er volgt een lijst met punten die in de evaluatie worden meegenomen van wethouder Pennekamp.

De commissie Samenleving & Bestuur adviseert het voorstel inzake het intrekken van de Verordening Welzijnssubsidies 2010 te agenderen als **bespreekstuk** voor de raad van 1 juni 2026.

de commissiegriffier,

H. Nomden - Bremer

Reactie college:
Het subsidiebureau heeft aangegeven dat tot heden alle capaciteit is gegaan naar het goed neerzetten van de basis. In andere woorden, de herijking van het subsidiebeleid en alle processen.

Het evalueren van subsidieregelingen is iets wat we zeker gaan doen en ook in ons nieuwe beleid is opgenomen. We verwachten dat we per regeling willen weten in hoeverre de regeling inhoudelijk heeft bijgedragen aan de doelen. We komen er nog op terug hoe we dit gaan doen. Op zijn vroegst kunnen we dit pas na volgend jaar meten/ evalueren, wanneer het eerste volledige subsidiejaar (2027) heeft plaatsgevonden.

Evaluatie is overigens iets anders dan verantwoording. Dat laatste vindt per definitie plaats, in lijn met de regels.

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Raadsvoorstel Afkoppelen hemelwater centrum

Zaak- & documentnr. : Z/23/107815/201725885

Opsteller : Marieke Scholten en Wouter van Boekel

Portefeuillehouder : L. Kaper

Afdeling : RO

Telefoonnr :3143

Samenvatting
Westervoort werkt aan een integrale aanpak van het winkelcentrum. Het doel is om het centrum weer levendig, dynamisch en toekomstbestendig te maken. Als onderdeel van die opgave transformeert de gemeente de openbare ruimte.
Begin 2026 is er een unieke kans gevonden om het hemelwater af te koppelen, dit was niet in het projectbudget meegenomen. Daarnaast blijkt dat de daadwerkelijke kosten hoger zijn dan de geraamde kosten. In dit raadsvoorstel wordt de raad voorgesteld om beschikbaar krediet in te zetten voor deze afkoppelkans en om extra krediet aan te vragen voor de gestegen kosten.

Beslispunten

1. Uit het budget van rioolvervanging een bedrag van € 700.000 in te zetten voor het lokaal bufferen van hemelwater in het centrum van Westervoort.
2. € 275.000 krediet beschikbaar te stellen voor kostenstijgingen bij de uitvoering van de openbare ruimte in het centrum.

Aanleiding
De gemeente vernieuwt het centrum van Westervoort. Vanaf 2021 werkt de gemeente aan een integrale aanpak van het winkelcentrum, het gemeentehuis en de openbare ruimte. Het doel is om het centrum weer levendig, dynamisch en toekomstbestendig te maken. De vastgoedeigenaar werkt aan de vernieuwing van De Wyborgh. De gemeente vernieuwt de openbare ruimte, werkt aan de transformatie van het gemeentehuis en verbetert de verbindingen met de omgeving.

Het budget voor de openbare ruimte bedraagt € 2,6 miljoen. Dit bedrag bestaat uit € 1,3 miljoen vanuit de subsidie Impulsaanpak Winkelgebieden en € 1,3 miljoen van de gemeente Westervoort. In het project is telkens aangegeven dit budget als taakstellend te beschouwen en binnen het project oplossingen te zoeken.

Begin 2026 is er een unieke kans gevonden om het hemelwater af te koppelen, dit was niet in het projectbudget meegenomen. De kosten kunnen niet in project-oplossingen gevonden worden zonder ernstige afbreuk te doen aan de vastgestelde uitgangspunten.

Daarnaast blijkt dat, bij preciezere en gedetailleerde uitwerking, de daadwerkelijke kosten hoger zijn dan de geraamde kosten. De kostenstijging kent twee oorzaken; onverwacht hoge indexatie en een versnipperde fasering. De financiële impact van deze kostenstijgingen zijn helaas pas kortgeleden duidelijk geworden.

Planning
De planning en fasering van de openbare ruimte zijn aangepast naar aanleiding van dit raadsvoorstel en deze kredietaanvraag. Er wordt niet begonnen met werkzaamheden als er geen budget voor beschikbaar is. De uitvoering start daarom op 18 mei met de uitvoering van de deelfase winkelstraat (zie bijlage 1). Hiervoor is budget beschikbaar en hier worden geen rioleringswerkzaamheden uitgevoerd. Vanaf circa 22 juni wordt er verder gewerkt aan het plein zelf. Of de afkoppelkans op het plein wordt meegenomen is afhankelijk van de uitkomst van het raadsbesluit. De wijzigingen leiden in totaal niet tot een langere doorlooptijd. Zie ook onder uitvoering.

Beoogd effect
Bij aanvang van het project is vastgesteld dat een integrale aanpak van het centrum nodig is om het centrum weer levendig, dynamisch en toekomstbestendig te maken. Onderdeel daarvan is de vernieuwing van de openbare ruimte. Na de herinrichting is het centrum een prettiger plek om te verblijven, waardoor er meer winkelend publiek wordt aangetrokken. Ook wordt het centrum met de toevoeging van veel groen en een regenwaterbuffering klimaatadaptief en toekomstbestendig gemaakt. Dit beperkt het hitte-eiland effect en helpt de kans op wateroverlast te verkleinen.

Argumenten
1.1 Het afkoppelen van hemelwater in het centrum is door een goed ontwerp en technische vernieuwing toch mogelijk
Bij het begin van het project werd aangenomen dat afkoppelen van hemelwater in het centrum niet mogelijk was, omdat er rondom het centrum te weinig ruimte was om het hemelwater naar toe af te voeren.

De geselecteerde aannemer heeft de kans gezien om op de parkeerplaats bij de Lidl en de Kerkstraat het hemelwater wel af te koppelen. In de uitwerking bleek dat het ook mogelijk is om het hele plein af te koppelen. Dit komt omdat het ontwerp van landschapsarchitect Okra heel geschikt blijkt om regenwater te bufferen. En met nieuwe technieken is het mogelijk om nieuwe berging en infiltratiecapaciteit in het gebied zelf te maken.

1.2 Met deze kans behalen we doelen uit het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie en watertakenplan 2021-2026.
In het centrum is een unieke kans gevonden om het hemelwater af te koppelen. Met het afkoppelen van regenwater in het centrum behalen we belangrijke doelen. Afkoppelen vermindert wateroverlast en helpt bij droogte. Door op zoveel mogelijk plekken regenwater en vuilwater te scheiden gaat er minder schoon water naar de rioolwater-zuivering. Die heeft zo meer capaciteit voor vuil water van bijvoorbeeld nieuwe huizen.
Het scheiden van regenwater en afvalwater is een uitgangspunt voor alle nieuwe ontwikkelingen en de gemeente Westervoort stimuleert woningeigenaren van bestaande woningen om de eigen woning af te koppelen. Waar mogelijk probeert de gemeente al jaren in projecten en bij onderhoud aan wegen en riolering hemelwater en afvalwater te scheiden.

1.3 In het centrum is de kans om regenwater af te koppelen extra uniek.
Als dit nu niet wordt uitgevoerd dan kan het decennia duren voordat de kans zich opnieuw voordoet. Het centrum willen we niet vaker oppakken dan nog nodig. Later leidt dit dan opnieuw tot grote overlast voor ondernemers, winkeliers en bewoners.

1.4 Voor de afkoppelkans zijn de middelen beschikbaar vanuit het rioleringsbudget
In de programmabegroting Westervoort 2025-2028 is voor 2026 een bedrag van € 711.000 beschikbaar voor vervangingsinvesteringen aan de riolering. Dit bedrag is begroot op basis van lange termijn prognoses, maar hier zijn voor 2026 geen werkzaamheden voor voorzien. Dit betekent dat dit bedrag beschikbaar is voor het centrumplan.

2.1 Ingewikkelde fasering van werkzaamheden zorgt voor hogere kosten.
Voor de uitvoering zijn er veel maatregelen genomen om rekening te houden met de belangen van de winkeliers. De fases in de fasering zijn klein. Zo blijven de winkels bereikbaar en is de overlast minder. Bij het raadsbesluit over het definitief ontwerp openbare ruimte is aan de winkeliers toegezegd dat de werkzaamheden in december 2026 stoppen in verband met de grote kerstdrukte. En er zijn tijdelijke maatregelen genomen zoals de aanleg van de openbare ruimte rondom de Lidl voor de opening. Al die zaken leiden tot extra kosten.

2.2 De daadwerkelijk kosten van de realisatie van een klein centrumgebied zijn hoger dan verwacht.
Vervangen van de openbare ruimte in een centrumgebied is een uitdagende taak die veel inzet vraagt in de voorbereiding en de uitvoering. Daarbij is het centrum van Westervoort maar klein. De hoge vaste lasten moeten dus verdeeld worden over een relatief klein aantal m^2 en drukken daarom relatief zwaar op het totaal. Hier is in de voorbereiding onvoldoende rekening mee gehouden. Er is tot nu toe met een standaard percentage van de uitvoeringssom gerekend, de daadwerkelijke kosten blijken hoger.

In het project is intensief geparticipeerd. Daardoor zijn ook de eigen gemaakte uren hoger dan verwacht.

2.3 Er is in 2025 en 2026 sprake geweest van hoge indexatie en kostenstijgingen.
Dat zorgt voor een hogere raming van de aannemer. Daarnaast is er door geopolitieke onzekerheid op dit moment (maart 2026) sprake van onvoorzien grote kostenstijgingen van met name brandstof. De meerkosten hiervan zijn nu moeilijk in te schatten. Met ondersteuning van de subsidie voor schoon en emissieloos bouwen zal er zoveel mogelijk elektrisch worden gewerkt. Er is een inschatting gedaan voor het materieel dat elektrisch onvoldoende of niet beschikbaar is en een aanname voor stijgende kosten van materiaal en grondstoffen. In het aangevraagde krediet voor de kostenstijgingen is daarom ook een reservering opgenomen voor extra meerkosten als gevolg van instabiele geopolitieke situatie.

2.4 Door de latere aanleg van de fase Kerkstraat ontstaan meerkosten.
Oplevering van de ruwbouw van de Albert Heijn is voorzien voor later dit jaar. Daarna wordt de huidige bebouwing aan de Kerkstraat gesloopt en kan er pas begonnen worden met de bouw van de beoogde woningen van Vivare aan de Kerkstraat. Het uitstel van uitvoering en het opknippen in deelfasen leidt tot extra kosten. De directe meerkosten hiervan worden nu meegenomen. De daadwerkelijke kosten zijn ook nog afhankelijk van de uiteindelijke fasering, indexering en onvoorziene kosten van deze fasen.

2.5 Zonder extra krediet kan er maar een klein gebied worden gerealiseerd
Er is overwogen om een kleiner gebied uit te voeren om zo binnen het taakstellend budget te blijven. Dit scenario is ook verkend en bijgevoegd in bijlage 2. Er is bij deze overweging wel € 500.000 gereserveerd voor fase 2 (het parkeerterrein voor de Albert Heijn).

Aan winkeliers, eigenaar en bewoners in het centrum is tot nu toe aangegeven dat het gehele centrum opnieuw wordt ingericht en dit wordt dan niet waargemaakt. Het gewenste doel van het project Centrumplan is om het centrum weer levendig, dynamisch en toekomstbestendig te maken. Dit lukt in dit scenario maar deels omdat de verouderde

openbare ruimte op verschillende plekken blijft liggen. Zonder extra krediet komt de gemeente niet volledig tegemoet aan de verwachtingen van winkeliers, eigenaar en bewoners in het centrum.

Bij uitvoering van een kleiner plangebied zijn de inrichtingskosten per vierkante meter hoog omdat veel algemene kosten gedragen worden door een kleiner project en omdat het ontwerp en de voorbereiding van de uitvoering voor een groter plangebied gemaakt is.

Kanttekeningen

1.1 De kosten voor deze kans zijn groot in vergelijking met het originele project.
De totale meerkosten voor kostenstijging en riolering bedragen € 975.000 op een origineel budget van € 2,6 miljoen. Dit is een groot bedrag. Riolering aanleggen is duur. In een centrumgebied is riool aanleggen extra ingewikkeld vanwege de vele bestaande kabels en leidingen. En er wordt dieper gegraven dan bij aanleg van alleen verharding en plantvakken. Daardoor is er meer onderzoek nodig voor archeologie en niet gesprongen explosieven. Er is onderzocht of er specifieke subsidies mogelijk zijn voor afkoppelen hemelwater maar deze zijn niet beschikbaar.

1.2 Bij grote regenbuien kan er onder extreme omstandigheden alsnog water op straat staan.
Het afkoppelen van hemelwater leidt niet tot andere risico's op wateroverlast.
Het nieuwe systeem buffert en infiltreert eerst het regenwater in de plantvakken en onder de parkeervakken. Daarna wordt het afgevoerd naar het hemelwaterriool (HWA). In een heel extreem geval zal er dan nog te veel water zijn, dit water gaat dan volgens het oude systeem naar het vuilwater (DWA).

1.3 Het project wordt groter.
Met het aanpassen van het riool wordt het project groter. Dit is al besproken met de aannemer. De aannemer kan met creatieve fasering en extra ploegen het project met de rioleringkans maken zonder extra vertraging.

2.1 *Door de gemeenteraad is aangegeven dit budget als taakstellend te beschouwen en binnen het project oplossingen te zoeken.*
In het project is telkens aangegeven het budget als taakstellend te beschouwen en binnen het project oplossingen te zoeken. Dit is ook zo opgepakt. Tijdens het ontwerpproces in 2024-2025 zijn er bij elke fase kostenramingen opgesteld. Uit die ramingen bleek medio 2025 dat het budget zeker niet ruim was. Maar er waren voldoende aanleidingen om aan te nemen dat oplossingen in het project gevonden konden worden. Met die kennis is ook de aanbesteding gestart.

Eind 2025 werd in de eerste raming van aannemer Dusseldorp langzaam duidelijk dat de daadwerkelijke kosten hoger zijn dan de geraamde kosten. Dit is op dat moment ook gecommuniceerd met het college en de raad in de brede kennisgeving Centrumplan Westervoort van februari 2026. Op dat moment was nog onduidelijk hoe hoog de overschrijding zou worden. Ook was er toen nog steeds aanleiding om te denken dat een deel van de kosten in het project goedgemaakt zou kunnen worden.

In februari-maart 2026 werd bij gedetailleerde uitwerking en kostenraming van de geselecteerde aannemer de grootte van overschrijding duidelijk. Het college van Westervoort is begin maart nader geïnformeerd over de kostenstijgingen en de stand van zaken. Aansluitend is besloten om zo spoedig mogelijk de gemeenteraad te informeren via een kennisgeving. Nu is er een college- en een raadsvoorstel met toelichting op mogelijkheden en een keuze met betrekking tot het beschikbaar stellen van aanvullend krediet.

2.2 De uiteindelijke kosten voor het later uitvoeren van de Kerkstraat zijn nog afhankelijk van de fasering, indexering en onvoorziene kosten van deze fasen.
Het bedrag dat in dit raadsvoorstel wordt aangevraagd is het bedrag waarmee het college en het projectteam het vertrouwen hebben dat het DO van de openbare ruimte gerealiseerd kan worden. Er is vooruitgekeken naar de fasering zoals die nu bekend is. De uitvoering van de Kerkstraat is afhankelijk van de planning van onder andere de Albert Heijn en Vivare. Dit betekent dat hier nog geen definitieve datum van uitvoering bekend is. Voor een onbekende fasering is de indexatie onzekerder. Indexering is altijd moeilijk in te schatten, de huidige ontwikkelingen op wereldniveau maken dat nog moeilijker. Dit geeft enige onzekerheid. Daarom is nu een inschatting gemaakt. Teveel aangevraagd budget komt terug in de algemene middelen.

2.3. Er zijn nog aanvullende subsidies aangevraagd
Kortgeleden is voor verschillende woningbouwprojecten in het centrum geld aangevraagd vanuit de IVG gelden (Investeringsagenda Spoorzone Liemers, provincie Gelderland). Ook wordt op dit moment met steun van het versnellingsteam woningbouw onderzocht of de toegekende WOKT gelden (Woningbouw Op Korte Termijn) kunnen worden gebruikt voor aanpassingen aan de Zuidelijke Parallelweg.
Misschien kunnen deze bedragen deels een bijdrage leveren aan de openbare ruimte of de herinrichting van het parkeerterrein Albert Heijn. De toekenning en uitwerking van deze subsidie kansen zijn op dit moment nog onzeker. Zowel het verkrijgen van de subsidies als de mogelijke inzet van de subsidie zijn nog onzeker. Daarom is ervoor gekozen om nu nog niet vooruit te lopen op mogelijke bijdragen uit deze ontwikkelingen.

2.4 Er is nog geen zekerheid over de Albert Heijn en het parkeerterrein Albert Heijn
Voor fase 2, de vernieuwing van het parkeerterrein Albert Heijn is in de begroting een bedrag gereserveerd van € 500.000. Met de kennis van nu is dat bedrag voldoende om de parkeerplaats opnieuw in te richten. De uiteindelijke kosten zullen ook afhankelijk zijn van de fasering, indexering en onvoorziene kosten. Zodra er vanuit de gesprekken met Ten Have (Albert Heijn) en de eigenaar van het winkelcentrum meer duidelijk is over het ontwerp en de afspraken is het mogelijk om ook meer te zeggen over kosten en kansen van dit deel van het project.

2.5 Het toekennen van extra krediet is niet noodzakelijk vanuit de afspraken in de samenwerkingsovereenkomst en de voorwaarden van de subsidie
In de samenwerkingsovereenkomst (SOK) met de eigenaar van het winkelcentrum zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van de openbare ruimte. Daarin is vastgelegd dat de gemeente een noodzakelijk deel en een verplicht deel uit moet voeren. Het verplichte en noodzakelijke omvat het plein zelf en de aansluiting van de Albert Heijn en de Lidl. Ook met het bestaand budget is het mogelijk deze delen uit te voeren. Vanuit de SOK is het dus geen verplichting om extra krediet toe te kennen.

Vanuit de verleende subsidie Impulsaanpak Winkelgebieden en de doelstellingen die daar in gesteld zijn wordt zonder extra krediet het project niet helemaal uitgevoerd zoals bij de indiening aangegeven terwijl wel het volledige subsidiebedrag wordt gebruikt. De verwachting is dat met kostenramingen en overzichten van de aannemer goed te onderbouwen is dat de scope gewijzigd wordt. Aangenomen kan worden dat ook vanuit de subsidie het dus geen verplichting is om extra krediet toe te kennen.

2.6 Er zijn nog meer onzekerheden in het centrumplan
Het centrumplan is een ingewikkelde opgave met verschillende samenhangende projecten. Elk project heeft daarin eigen onzekerheden. Maar in het centrum worden nu al sinds 2021 met zeer beperkte middelen veel resultaten behaald.
De transformatie van een centrumgebied is in elke kern in elke gemeente een ingewikkelde opgave, maar is voor een gemeente met beperkte financiële middelen als Westervoort een

extra uitdaging. Het is gelukt om nu al bijna vijf jaar te werken aan het plan en om grote stappen te zetten in het centrum zonder dat er een voorbereidingskrediet of planbudget voor het centrum beschikbaar is gesteld.
Het is gelukt om afspraken te maken met de eigenaar van het winkelcentrum over het betalen van plankosten, er wordt iets verdiend op grondverkoop en uiteraard is er voor veel onderdelen subsidie aangevraagd. Daarbij wordt er met een klein team aan gewerkt om kosten beperkt te houden maar niet in te leveren op resultaten.

Dit is allemaal niet vanzelfsprekend. In veel andere gemeenten wordt er in vergelijkbare projecten aan de voorkant gestart met een groot voorbereidingskrediet. Het is niet ongebruikelijk dat de gemeente naast de kosten van de openbare ruimte ook aan de voorkant fors investeert in het centrum.

Voor Westervoort blijft het de insteek om hetzelfde resultaat met minder middelen te bereiken.
Ook voor de komende periode is er geen aanvraag voorbereidingskrediet voorzien. Waar de kosten voor bijvoorbeeld de Wyborgh hoger zijn dan gedacht vanwege de vertraging bij de Albert Heijn worden daarover met de eigenaar van het winkelcentrum aanvullende afspraken gemaakt. En de kosten voor het onderzoek naar het gemeentehuis worden gedekt uit de verleende subsidie.

Financiële paragraaf

Er wordt aan de gemeenteraad voorgesteld om € 275.000, - aan te vragen voor de fasering, complexiteit en indexering en om uit de reeds toegekende budgetten voor de riolering € 700.000 in te zetten voor het centrumplan.

<u>De extra kapitaallasten bedragen jaarlijks € 11.688</u>

- De kapitaallasten van het krediet voor indexering fasering, complexiteit worden verdeeld over taakveld Openbaar groen 25% (€ 68.750) en taakveld Verkeer en vervoer 75% (€ 206.250).
    - Groen wordt begroot met 2% rente en afschrijving over 25 jaar. Hierdoor komt de afschrijving jaarlijks uit op € 2.750 en zal de rente € 1.375 bedragen.
    - Verkeer en vervoer wordt begroot met 2% rente en een afschrijving over 60 jaar. De afschrijving bedraagt jaarlijks € 3.438 en de rente € 4.125.

- Het bedrag van € 700.000 voor de afkoppelkans van de riolering kan worden gefinancierd uit de budgetten voor riolering. Deze budgetten zijn reeds door de Raad vastgesteld en financieel ook al verwerkt in de meerjarenbegroting.

Participatie en communicatie
Het ontwerp voor de openbare ruimte is tot stand gekomen in een klankbordgroep met inwoners en winkeliers. Deze klankbordgroep is ook betrokken bij de voorbereiding van de fasering. De aannemer heeft een omgevingsmanager aangesteld die nauw contact houdt met de omgeving tijdens de uitvoering.

Voor de uitvoering en fasering van de openbare ruimte wordt er nauw uitgewerkt samen met winkeliers. De gemeente spreekt winkeliers in de klankbordgroep en in het Gouden Driehoek overleg. De omgevingsmanager van Dusseldorp spreekt daarnaast één op één met alle winkeliers.

Twee weken voor de start van de uitvoering wordt er een informatieavond georganiseerd. De wijzigingen op de planning en fasering zullen met de betrokken ondernemers en inwoners gedeeld worden via de klankbordgroep, de het gouden driehoek overleg, de bouwapp en onze eigen website.

Uitvoering
Naar aanleiding van het raadsvoorstel en de kredietaanvraag zijn de planning en fasering van de openbare ruimte aangepast. Er kan niet begonnen worden met werkzaamheden als er geen budget voor beschikbaar is. Daarom wordt er gestart met de uitvoering van de deelfase winkelstraat (zie bijlage 1). Hiervoor is budget beschikbaar en hier worden geen rioleringswerkzaamheden uitgevoerd.

De uitvoering start op 18 mei 2026. Dat is iets later dan eerder gepland. Het voordeel hiervan is dat er na oplevering van de winkelstraat duidelijkheid is over dit raadsbesluit met de voorgestelde kredietaanvraag. Vanaf circa 22 juni wordt er verder gewerkt kan worden aan het plein zelf. Of de afkoppelkans op het plein wordt meegenomen is afhankelijk van de uitkomst van het raadsbesluit.

Voor de uitvoering en fasering van de openbare ruimte wordt er nauw samengewerkt met winkeliers. De gemeente spreekt winkeliers in de klankbordgroep en in het Gouden Driehoek overleg. De omgevingsmanager van Dusseldorp spreekt daarnaast één op één met alle winkeliers.

De fasering is er op gericht om de uitvoering van het plein dit jaar af te ronden. Er wordt doorgewerkt aan de openbare ruimte tot de sinterklaasintocht medio november 2026. De door winkeliers gevraagde ‘kerstpauze’ blijft dus in principe in stand. De kosten hiervan zijn nu meegenomen in de kredietaanvraag.

Begin 2027 wordt de verdere uitvoering opgepakt. De Kerkstraat wordt pas aangelegd na de realisatie van het bouwblok van Vivare. Na overeenstemming met de Albert Heijn wordt gekeken op welke manier de uitvoering van het parkeerterrein aan deze kant opgepakt gaat worden.

Duurzaamheid
De kans om de riolering af te koppelen heeft veel invloed op duurzaamheid en maakt het centrum nog toekomstbestendiger. Het regenwater wordt gebufferd in de plantvakken en onder de parkeervakken en er komt minder schoon regenwater bij de rioolwaterzuivering terecht.

Intergemeentelijke samenwerking
Niet van toepassing.

Bijlagen

201725881- bijlage 1 rioleringskans
201725886- bijlage 2 rioleringskans
201725994- raadsbesluit

Westervoort, 14 april 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. Sluiter (MA)	Drs. A.J. van Hout
secretaris	burgemeester

Bijlage 1: Deelfase 1 start uitvoering

Figuur 1: Start uitvoering openbare ruimte vooruitlopend op raadsbesluit

Bijlage 2: Scenario zonder extra toegekend krediet

Plan

Zonder aanvullend budget voor kostenstijgingen en riolering moet de herinrichting beperkt worden tot het plein, de winkelstraat bij de Kruidvat en het parkeerterrein aan de noordzijde van de Lidl. De Kerkstraat wordt niet ingericht. Het hemelwater wordt niet afgekoppeld, de koppelkans om de riolering af te koppelen wordt in dit scenario *niet* benut. Er is dan wel € 500.000 gereserveerd voor fase 2 (het parkeerterrein voor de Albert Heijn).

In dit scenario zijn de inrichtingskosten per vierkante meter hoog omdat veel algemene kosten gedragen worden door een kleiner project en omdat het ontwerp en de voorbereiding van de uitvoering voor een groter plangebied gemaakt is.

Figuur 2: Scope uitvoering openbare ruimte Centrum Westervoort binnen bestaand budget

Impact

Planning

Uitvoering van dit compactere plan zonder extra budget vraagt om een aangepast plan met aannemer Dusseldorp. Medio mei kan er begonnen worden met de aanleg van de winkelstraat (vanaf Dr Phone tot

aan de lunchroom) en aansluitend met het plein zelf en daarna het deel van de Kerkstraat. Het lijkt haalbaar de werkzaamheden dan in 2026 af te ronden en voor de decemberperiode klaar te zijn.

Draagvlak

Het aangepaste plan moet ook besproken worden met winkeliers en eigenaar van het winkelcentrum. Aangenomen kan worden dat dit scenario grote impact kan hebben op de verdere plannen in het centrum. Aan winkeliers, eigenaar en bewoners in het centrum is tot nu toe aangegeven dat het gehele centrum opnieuw wordt ingericht en dit wordt niet waargemaakt. Het gewenste doel van het project Centrumplan is om het centrum weer levendig, dynamisch en toekomstbestendig te maken. Dit lukt hiermee maar deels omdat verouderde openbare ruimte op verschillende plekken blijft liggen.

RAADSBESLUIT

Zaak- & documentnr. : Z/23/107815/201725994

Datum besluitvorming : 01, juni, 2026

Onderwerp : raadsbesluit kans afkoppelen hemelwater centrum

Samenvatting

Westervoort werkt aan een integrale aanpak van het winkelcentrum. Het doel is om het centrum weer levendig, dynamisch en toekomstbestendig te maken. Als onderdeel van die opgave transformeert de gemeente de openbare ruimte.
Begin 2026 is er een unieke kans gevonden om het hemelwater af te koppelen, dit was niet in het projectbudget meegenomen. Daarnaast blijkt dat, bij preciezere en gedetailleerde uitwerking, de daadwerkelijke kosten hoger zijn dan de geraamde kosten. In dit raadsvoorstel wordt de raad voorgesteld om beschikbaar krediet in te zetten voor deze afkoppelkans en om extra krediet aan te vragen voor de gestegen kosten.

De raad besluit

1. Uit het budget van rioolvervanging een bedrag van € 700.000 in te zetten voor het lokaal bufferen van hemelwater in het centrum van Westervoort.
2. Voor kostenstijgingen bij de uitvoering van de openbare ruimte in het centrum € 275.000 krediet beschikbaar te stellen en de kapitaallasten te dekken uit algemene middelen

de griffier, de voorzitter,

Mr. M. Smits - Jansen Drs. A.J. van Hout

Onderwerp	:	Afkoppelen hemelwater centrum
Zaaknummer	:	Z/23/107815
Commissievergadering	:	12 mei 2026

COMMISSIEADVIES

De commissie Ruimte & Financiën adviseert het voorstel inzake het afkoppelen hemelwater centrum te agenderen als **bespreekstuk** voor de raad van 1 juni 2026.

de commissiegriffier,

Mr. M. Smits - Jansen

Reactie college:
N.v.t.

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

16. Afkoppelen hemelwater centrum Westervoort – waterornament / hooikoorts

Reactie op in de commissie Ruimte & Financiën op 12 mei 2026 gestelde vragen:

Waterornament:

In het op 29 september 2025 door de gemeenteraad van Westervoort goedgekeurde raadsvoorstel Definitief ontwerp openbare ruimte centrum Westervoort is de volgende kanttekening opgenomen.

> *1.2 Er komt geen waterelement op het plein*
>
> *In de aanloop van het plan is voorgesteld om een waterelement te realiseren op het plein. In de ontwerpfase is deze optie uitgezocht, maar ervaring van andere gemeenten is dat een waterelement erg duur is in beheer en onderhoud. Er is veel regulier onderhoud nodig, want bewegende delen en pompen gaan regelmatig kapot, waardoor er rekening gehouden moet worden met terugkerende kosten voor vervanging. In het ontwerpproces is de ambitie gehanteerd om de onderhoudskosten bij benadering gelijk te houden, om meer groen toe te voegen en om het bestaande kunstwerk van Harald Schoole te behouden. Daarmee was er minder ruimte beschikbaar in het plan. En omdat groen vaak duurder in onderhoud is dan Maken Verharding was er ook geen ruimte meer in het onderhoudsbudget. Door deze combinatie van redenen is er niet gekozen voor de realisatie van een waterelement.*

Deze kanttekening is nog altijd van toepassing. De raad wordt nu gevraagd om extra budget voor de rioleringskans en voor kostenstijgingen. Deze kredieten zijn daarvoor nodig en bieden geen ruimte voor aanleg van een waterelement. Daarnaast vraagt een waterelement ook om forse jaarlijkse onderhoudskosten.

In de huidige plannen voor fase 1 is er zowel ruimtelijk in het ontwerp, in het budget voor aanleg en in de door de raad meegegeven randvoorwaarden voor beheer en onderhoud momenteel geen ruimte voor een waterelement. Diezelfde randvoorwaarden lijken van toepassing voor de volgende fasen in de openbare ruimte: het parkeerterrein Albert Heijn en de ruimte rondom de nieuwbouw gemeentehuis. Ook hier zijn de ruimtelijke mogelijkheden beperkt en de kredieten voor aanleg en beheer en onderhoud begrensd.

Hooikoorts:

Bij de keuze van de bomen is rekening gehouden met veel factoren: biodiversiteit, zicht op het plein voor omwonenden, vruchtval, bestand tegen veel water in korte tijd en droogte, bestand tegen strooizout en geschikt op een plein in verharding. De raad is hierover geïnformeerd in ondermeer het raadsvoorstel Definitief ontwerp openbare ruimte centrum Westervoort.

> *1.11 Het ontwerp voldoet aan uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie*
>
> *Met dit plan wordt het centrum veel groener, en is er meer ruimte voor waterbuffering en vertraagd afvoeren van regenwater in plantvakken. Er komen veel meer bomen in het plan die zorgen voor schaduw. Hiermee draagt het groen ook bij aan het dorpse karakter waar in de klankbordgroep om gevraagd is. Plantvakken worden verdiept aangelegd om het regenwater op te vangen. Het regenwater van de weg loopt zoveel mogelijk in de plantvakken.*
>
> *Zorgen voor een betere biodiversiteit is een thema bij klimaatadaptatie. Daarom is het beplantingsplan gebaseerd op inheemse beplantingssoorten. Op enkele specifieke plekken is gekozen voor niet-inheemse beplanting als dit nodig was vanwege technische beperkingen aan de groeiplaats. Bij uitheemse soorten is goed gekeken naar ecologische aspecten, klimaat en biodiversiteit.*
>
> *Het plein blijft door de bomen zichtbaar voor omwonenden. Bij de soortkeus voor de bomen op het plein is rekening gehouden met de aanwonenden. De 'kroon' van de boom is niet heel dicht en laat zon door. In de winter zijn de bomen kaal en is het plein nog beter te zien.*

Op basis van dit vastgestelde definitief ontwerp is het ontwerp uitgewerkt en is voor de beplanting opdracht gegeven aan de aannemer. Het wijzigen van beplanting in deze fase geeft aanzienlijke meerkosten en kansen op vertraging. Beide willen we nu graag vermijden.

Overigens kunnen de pollen waar mensen met hooikoorts last van hebben kilometers afleggen. Pollen zweven over grote afstanden door de lucht en de lokale pollendruk is maar beperkt te beïnvloeden. Op het plein zullen mensen met hooikoorts ook last hebben van de bomen in de straten om het centrum heen. (bronhttps://www.pollennieuws.nl/post/?permalink=aandachtspunten-hooikoorts-vriendelijke-tuin)

gemeente Westervoort

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

16. Afkoppelen hemelwater centrum Westervoort

Vragen VVD-fractie n.a.v. commissievergadering

Technische vragen afkoppelen hemelwater

1. Tijdens de commissievergadering van 12 mei 2026 gaf de portefeuillehouder aan dat de inzet van € 700.000 uit het rioleringsbudget mogelijk is omdat er voor 2026 wel budget was geraamd, maar geen concrete werkzaamheden waren gepland. In het raadsvoorstel staat ook dat er in de programmabegroting 2025-2028 voor 2026 € 711.000 beschikbaar is voor vervangingsinvesteringen aan de riolering, gebaseerd op langetermijnprognoses, maar dat hiervoor geen werkzaamheden zijn voorzien. Kan de portefeuillehouder aangeven of binnen de begroting meer investeringsbudgetten of vervangingsbudgetten zijn opgenomen waarvoor in het betreffende begrotingsjaar nog geen concrete werkzaamheden, planning of verplichtingen zijn vastgelegd?

Ja.

2. Zo ja, om welke budgetten gaat het en wat is de omvang daarvan?

Alleen op rioleringsgebied is dit van toepassing.
In de begroting zijn voor de komende jaren de volgende bedragen opgenomen voor vervangingsinvesteringen in de riolering:
2026: € 714.000
2027: € 1.415.000
2028: € 1.340.000

3. Het zou fijn zijn als de raad ook over deze informatie beschikt, voordat het college voorstelt om dit in te zetten als dekking. Op welke wijze wordt de raad hierover geïnformeerd?

Antwoord

De beschikbare kredieten voor riolering zijn opgenomen in de begroting en gebaseerd op een theoretisch langetermijnmodel. Deze middelen zijn bedoeld voor vervangingsinvesteringen en het in stand houden van het rioolstelsel. Ze zijn niet gekoppeld aan specifieke projecten. Niet-benutte kredieten worden via de reguliere planning- en controlcyclus (zoals voorjaarsnota, begroting en jaarrekening) bijgesteld en waar nodig afgeraamd.

Met het opstellen van het nieuwe Watertakenplan wordt toegewerkt naar een meer projectgerichte aanpak, waarbij investeringen worden gekoppeld aan geplande werkzaamheden en afzonderlijke kredieten worden voorgelegd.

Voor zover de middelen worden ingezet binnen het riooldomein en de gemeentelijke watertaken en passen binnen het vastgestelde beleid en budget, valt dit onder de uitvoeringsverantwoordelijkheid van het college. De raad wordt hierover geïnformeerd via de reguliere planning- en controldocumenten. Indien echter wordt voorgesteld om deze middelen in te zetten als dekking voor andere, niet aan riolering gerelateerde doeleinden, is sprake van een wijziging van de bestemming van middelen. Dit raakt aan het budgetrecht van de raad. Aangezien deze middelen doelgebonden zijn (riool), is inzet voor andere doeleinden in principe niet toegestaan. Alleen met een expliciet raadsbesluit kan hiervan worden afgeweken waarbij moet worden aangetoond dat dit past binnen de geldende financiële regelgeving. In de praktijk blijkt dit echter complex en slechts in uitzonderlijke gevallen verdedigbaar.

gemeente Westervoort

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

16. Afkoppelen hemelwater centrum Westervoort

Vragen CDA-fractie:

In de commissievergadering werd door de portefeuillehouder gemeld dat de afkoppeling hemelwater, wat € 700.000,- kost, gefinancierd kan worden met een overschot uit het gereserveerde budget voor de rioolwerkzaamheden in de Mosterdhof, die men goedkoper heeft kunnen uitvoeren en dat dit daarom “gratis geld” is. Wij hebben de jaarrekening 2024 onderzocht, maar niets over een overschot kunnen vinden. Is de raad ergens anders over dit overschot geïnformeerd, voor dit in dit raadsvoorstel naar voren kwam?

In de begroting zijn voor de komende jaren de volgende kredieten opgenomen voor vervangingsinvesteringen in de riolering:
2026: € 714.000
2027: € 1.415.000
2028: € 1.340.000
Deze bedragen staan op bladzijde 122 van de meerjarenbegroting 2026-2029.

Deze kredieten voor riolering zijn gebaseerd op een theoretisch langetermijnmodel. Deze middelen zijn bedoeld voor vervangingsinvesteringen en het in stand houden van het rioolstelsel. Ze zijn niet gekoppeld aan specifieke projecten. Niet-benutte kredieten worden via de reguliere planning- en controlcyclus (zoals voorjaarsnota, begroting en jaarrekening) bijgesteld en waar nodig afgeraamd.

Projecten zoals de Mosterdhof maken op dit moment onderdeel uit van deze bredere investeringsopgave en zijn niet als afzonderlijke posten met een eigen financieel resultaat zichtbaar. Via de reguliere planning- en controlcyclus (zoals voorjaarsnota, begroting en jaarrekening) wordt de raad geïnformeerd over de ontwikkeling van deze totale kredieten, maar niet op het detailniveau van afzonderlijke projecten.

Met het opstellen van het nieuwe Watertakenplan wordt toegewerkt naar een meer projectgerichte aanpak, waarbij investeringen worden gekoppeld aan geplande werkzaamheden en afzonderlijke kredieten worden voorgelegd.

Hoe groot is dat overschot totaal? Met andere woorden: over wat voor bedrag spreken we dan binnen dit overschot? Is er binnen dit overschot nog meer “gratis geld” beschikbaar voor andere werkzaakheden in de Wyborgh?

Zie hierboven voor de bedragen.

Er is geen “gratis geld”. De kapitaallasten van bovengenoemde bedragen zijn alleen al in de meerjarenbegroting opgenomen, in die zin werd er dus al rekening gehouden met 60 jaar afschrijvingslasten. Wanneer deze bedragen niet benut worden dan vallen de begrootte kapitaallasten uiteraard weer vrij.

Voor zover de middelen worden ingezet binnen het riooldomein en de gemeentelijke watertaken en passen binnen het vastgestelde beleid en budget, valt dit onder de uitvoeringsverantwoordelijkheid van het college. De raad wordt hierover geïnformeerd via de reguliere planning- en controldocumenten.

Indien echter wordt voorgesteld om deze middelen in te zetten als dekking voor andere, niet aan riolering gerelateerde doeleinden, is sprake van een wijziging van de bestemming van middelen. Dit raakt aan het budgetrecht van de raad. Aangezien deze middelen doelgebonden zijn (riool), is inzet voor andere doeleinden in principe niet toegestaan. Alleen met een expliciet raadsbesluit kan hiervan worden afgeweken waarbij moet worden aangetoond dat dit past binnen de geldende financiële regelgeving. In de praktijk blijkt dit echter complex en slechts in uitzonderlijke gevallen verdedigbaar.

Motie Water-Speelornament

De raad van de gemeente Westervoort in vergadering bijeen d.d. 1 juni 2026, behandelend agendapunt 16, Afkoppelen Hemelwater Westervoort Centrum

Constaterende dat:

- De gedeeltelijke herinrichting van het Centrumplan/Dorpsplein voor het huidige gemeentehuis reeds was vastgesteld in een DO en er geen verdere aanpassing meer mogelijk was
- Er zich nu een unieke kans voordoet ten behoeve van een bredere herinrichting van het Plein Centrumplan fase 1 /Plein fase 2 nabij gemeentehuis en invulling te geven aan het afkoppelen van hemelwater en het bergen hiervan
- Met het Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie concrete stappen gezet worden om onze gemeente voor te bereiden op de klimaatverandering
- Het Watertakenplan financieel mogelijkheden biedt om oplossingen tegen droogte en voor klimaatadaptatie te realiseren

Overwegende dat:

- Het maakt het centrum levendig en aantrekkelijk; een impuls voor de winkels en horeca met terrassen om kinderen in de nabijheid te kunnen laten spelen met water
- Een water-speelornament voor kinderen daarvoor een passend onderdeel kan vormen in de verdere (her)inrichting van de buitenruimte, gebruikmakend van de hemelwaterberging (infiltratiekratten)
- Het niet benutten van de waterberging een gemiste kans zou zijn
- Dit nu wel mogelijk te maken door werk met werk te combineren en toekomstproof
- Voorbeelden van dit soort water-speelornamenten of waterspeelplaatsen te vinden zijn bij vergelijkbare gerealiseerde projecten, waardoor er op kosten voor een nieuw ontwerp bespaard kan worden.
- Bij de keuze voor het ornament rekening kan worden gehouden met zo laag mogelijke onderhoudskosten.

Draagt het college op:
Om in het plan voor herinrichten van het centrum van Westervoort een klein water-speelornament op te nemen dat wordt aangesloten op de regenwaterberging.

Vanuit de Meerjarenbegroting 2024-2027 wordt voor het centrum gewerkt aan een ontwikkeling om het levendig, dynamisch en toekomstproof te maken. De kosten en het onderhoud voor dit water speelornament kunnen gedekt worden vanuit de uitvoering van de programmalijn Klimaatadapatie, waarvoor in totaal € 823.720 ter beschikking is gesteld in de begroting.
De kosten voor dit Uitvoeringsplan kwamen uit het Gemeentelijk Watertakenplan

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening

MJ. Schrage (VVD)

Motie Water-Speelornament

Deze motie is *aangenomen / verworpen* in de vergadering van 1 juni 2026.

Stemverhouding:	Stemmen voor:	Stemmen tegen:
	……	……
	……	……
	……	……
	……	……
	……	……

……
mr. M. Smits-Jansen
griffier

……
drs. A.J. van Hout
voorzitter

Motie Water-Speelornament

Deze motie is *aangenomen / verworpen* in de vergadering van 01 juni 2026.

Stemverhouding:	Fracties voor:	Fracties tegen:
	……	……
	……	……
	……	……
	……	……
	……	……

……
mr. M. Smits-Jansen
griffier

……
drs. A.J. van Hout
voorzitter

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Wijzigen Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en de Verordening Fysieke Leefomgeving (VFL)

Zaak- & documentnr. : Z/26/146123 201720770

Opsteller : Bas Köster

Portefeuillehouder : Laura Kaper

Team : Ruimtelijke ontwikkeling

Telefoonnr :088-695 3000

Samenvatting
De Algemene plaatselijke verordening en de Verordening Fysieke Leefomgeving zijn naar aanleiding van de 'Handreiking APV en omgevingsplan' van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) tegen het licht gehouden. Dit is de aanleiding geweest om de APV in samenhang met de VFL te actualiseren.

Beslispunten

1. De Algemene plaatselijke verordening Westervoort 2025 op de volgende onderdelen te wijzigen:
    a. Zoals opgenomen in bijlage 1 Nieuwe tekst APV Westervoort, het opnemen van:
    - artikel 2:10 Voorwerpen op of aan de weg;
    - artikel 4:6 Overig geluidhinder;
    - artikel 5:17 Definitie;
    - artikel 5:18 Standplaatsvergunning;
    - artikel 5:19 Toestemming rechthebbende; en
    - artikel 5:20 Afbakeningsbepalingen.
    b. Zoals opgenomen in bijlage 1 Nieuwe tekst APV Westervoort, het wijzigen van:
    - artikel 2:60 Houden of voeren van hinderlijke of schadelijke dieren;
    - artikel 6:6 Inwerkingtreding; en
    - artikel 6:7 Citeertitel
    c. Zoals opgenomen in bijlage 1 Nieuwe tekst APV Westervoort, het laten vervallen van:
    - artikel 2:62 Loslopend vee; en
    - artikel 5:28 Beschadigen van waterstaatswerken.
2. De Verordening Fysieke Leefomgeving Westervoort op de volgende onderdelen te wijzigen:
    a. Zoals opgenomen in bijlage 2 Nieuwe tekst VFL Westervoort, het opnemen van:
    - Artikel 2:2 Beschadigen van waterstaatswerken.
    b. Zoals opgenomen in bijlage 2 Nieuwe tekst VFL Westervoort, het wijzigen van:
    - artikel 6:2 Strafbepalingen hoofdstuk 2; en
    - artikel 6:5 Inwerkingtreding.

c. Zoals opgenomen in bijlage 2 Nieuwe tekst VFL Westervoort, het laten vervallen van:
- artikel 1:1 definitie Standplaats;
- artikel 2:2 Voorwerpen op de weg;
- artikel 2:8 Overig geluidhinder;
- artikel 2:10 Aanwijzing gebieden voor bijzondere regels;
- artikel 2:16 Standplaatsvergunning;
- artikel 2:17 Toestemming rechthebbende;
- artikel 2:18 Afbakeningsbepalingen;
- artikel 4:1 Verbod tot bouwen op verontreinigde bodem; en
- artikel 6:6 Intrekken verordeningen.

Aanleiding
De regels uit verschillende gemeentelijke verordeningen, die gaan over de fysieke leefomgeving, moeten op basis van de Omgevingswet vóór 2032 zijn opgenomen in het omgevingsplan. Om in de overgangsperiode een overzichtelijke vindplaats te hebben voor deze regels, heeft uw raad op 31 januari 2022 besloten om de Verordening Fysieke Leefomgeving (hierna: VFL) vast te stellen. De VFL bundelt de regels over de fysieke leefomgeving uit verschillende gemeentelijke verordeningen. Het gaat hier om regels uit de Algemeen plaatselijke verordening (hierna: APV), en de voormalige Bomenverordening, Bouwverordening en Erfgoedverordening. De VFL trad 1 januari 2024 in werking, gelijktijdig met de Omgevingswet.

De VNG heeft een handreiking[1] geschreven met hierin een advies welke regels uit de model-APV opgenomen moeten of kunnen worden in het omgevingsplan. Dit is de aanleiding geweest om de APV en de VFL tegen het licht te houden. De conclusie hiervan is dat een aantal artikelen van de VFL terug naar de APV moeten en een aantal artikelen uit de APV naar de VFL. Deze wijzigingen willen we nu doorvoeren in een nieuwe APV en VFL.

Planning
-

Beoogd effect
De actualisatie van de Algemeen Plaatselijke Verordening en de Verordening Fysieke Leefomgeving.

Argumenten
1.1. De APV wordt geactualiseerd
Aan de hand van de handreiking APV en omgevingsplan van de VNG is de APV en de VFL tegen het licht gehouden. De actualisatie houdt in dat:
- Een aantal artikelen van de VFL terug gaan naar de APV.
- Een aantal artikelen worden (niet inhoudelijk) gewijzigd.
- Een aantal artikelen vervallen omdat deze op een andere plek gewaarborgd zijn.

De toelichting op bovenstaande punten is opgenomen in de was-wordt tabel APV opgenomen in bijlage 3 van dit voorstel.

[1] VNG, Handreiking APV en omgevingsplan.

1.2. Actualisatie is nodig omdat regels uit de APV in het omgevingsplan moeten komen
Gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving moeten in het omgevingsplan komen. De APV heeft regels die gaan over de fysieke leefomgeving. In 2022 zijn al regels over de fysieke leefomgeving uit de APV opgenomen in de VFL. Aan de hand van de handreiking APV en omgevingsplan van de VNG zijn de APV en de VFL nog een keer tegen het licht gehouden. De conclusie is dat een aantal artikelen uit de APV gaan over de fysieke leefomgeving en opgenomen moeten worden in de VFL voordat deze regels in het omgevingsplan komen.

2.1. De VFL wordt geactualiseerd
Aan de hand van de handreiking APV en omgevingsplan van de VNG zijn de APV en VFL tegen het licht gehouden. De actualisatie houdt in dat:
- Een aantal artikelen van de APV naar de VFL gaan.
- Een aantal artikelen worden (niet inhoudelijk) gewijzigd.
- Een aantal artikelen vervallen omdat deze op een andere plek gewaarborgd zijn.

De toelichting op bovenstaande punten is opgenomen in de was-wordt tabel VFL opgenomen in bijlage 4 van dit voorstel.

2.2. Het actualiseren van de VFL zorgt voor een overzichtelijke vindplaats van de regels die in het omgevingsplan worden opgenomen
Het doel van de VFL is een bundeling van de regels uit de gemeentelijke verordeningen die gaan over de fysieke leefomgeving. Met deze wijziging wordt de VFL geactualiseerd om vervolgens door middel van een omgevingsplanwijziging op te nemen in het omgevingsplan.

Kanttekeningen
Er zijn geen kanttekeningen bij dit raadsvoorstel.

Financiële paragraaf
De besluiten die voorliggen hebben geen financiële consequenties.

Participatie en communicatie
Nadat uw raad een besluit heeft genomen, worden de wijzigingen voor de APV en VFL gepubliceerd in het Gemeenteblad, te raadplegen op officiëlebekendmakingen.nl. De APV en de VFL zijn te raadplegen op lokaleregelgeving.overheid.nl.

Duurzaamheid
Dit voorstel heeft geen invloed op het onderwerp duurzaamheid.

Intergemeentelijke samenwerking
Er is geen sprake van intergemeentelijke samenwerking met het tot stand komen van dit voorstel.

Bijlagen
1. 2017 20782 – Nieuwe tekst APV Westervoort (openbaar)
2. 2017 20784 – Nieuwe tekst VFL Westervoort (openbaar)
3. 2017 20777 – Was-word tabel APV Westervoort (openbaar)
4. 2017 20779 – Was-word tabel VFL Westervoort (openbaar)
5. 2017 20773 – Raadsbesluit (openbaar)

Westervoort, 17 maart 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. Sluiter (MA) secretaris	Drs. A.J. van Hout burgemeester

Verordening tot wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Westervoort 2025,

De gemeente raad van Westervoort,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders,

Besluit:

ARTIKEL I

Vast te stellen de navolgende wijziging van de Algemene plaatselijk verordening Westervoort 2025,

<u>Nieuwe tekst</u>

Titel:

Algemene plaatselijke verordening Westervoort 2026

Artikel 2.10 Voorwerpen op of aan de weg

1. Het is verboden zonder vergunning van het bevoegde bestuursorgaan een openbare plaats of openbaar water anders te gebruiken dan overeenkomstig de publieke functie daarvan.
2. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan een vergunning worden geweigerd:
    a. als het beoogde gebruik schade toebrengt aan de openbare plaats, gevaar oplevert voor de bruikbaarheid van de openbare plaats of voor het doelmatig en veilig gebruik daarvan, dan wel een belemmering kan vormen voor het doelmatig beheer en onderhoud van de openbare plaats;
    b. in het belang van de voorkoming of beperking van overlast voor gebruikers van een in de nabijheid gelegen onroerende zaak; of
    c. indien het voorgenomen gebruik in strijd is met de regels van het omgevingsplan.
3. Het verbod in het eerste lid is niet van toepassing op:
    a. evenementen als bedoeld in artikel 2:24;
    b. terrassen als bedoeld in 2:27;
    c. standplaatsen als bedoeld in artikel 5:17;
    d. overige gevallen waarin krachtens een wettelijke regeling een vergunning/ontheffing of andere toestemming voor het gebruik van de openbare plaats is verleend.
4. Het verbod is niet van toepassing op voorwerpen door middel waarvan gedachten of gevoelens worden geopenbaard als bedoeld in artikel 7, eerste lid van de Grondwet, tenzij deze door hun omvang, vorm, constructie of bevestiging schade toebrengen aan de openbare plaats, gevaar kunnen veroorzaken voor de bruikbaarheid of het doelmatig of veilig gebruik daarvan of een belemmering kunnen vormen voor het doelmatig beheer of onderhoud van de openbare plaats.
5. Het verbod is verder niet van toepassing op de volgende voorwerpen, mits wordt voldaan aan het bepaalde in de nadere regels als bedoeld in het zevende en negende lid:
    a. Bouwobjecten;
    b. Reclameobjecten;
    c. Containers;
    d. Spandoeken;

e. Nader door het college aan te wijzen categorieën van voorwerpen.

6. Het bevoegde bestuursorgaan kan in het belang van openbare orde, openbare veiligheid en woon- en leefomgeving nadere regels stellen voor de categorieën genoemd in het vijfde lid.
7. Het bevoegde bestuursorgaan kan locaties aanwijzen voor het plaatsen van voorwerpen als bedoeld in het vijfde en zesde lid.
8. Het verbod is niet van toepassing op permanente wijzigingen in de fysieke leefomgeving die bij of krachtens de Omgevingswet zijn geregeld.
9. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door een beperkingengebiedactiviteit bij of krachtens de Omgevingswet, artikel 5 van de Wegenverkeerwet 1994 of de Wet milieubeheer.
10. Het verbod geldt niet als er door (of in opdracht van) een bestuursorgaan of openbaar lichaam publiekrechtelijke taken worden verricht.
11. Het bevoegde bestuursorgaan verleent per contractperiode maximaal één vergunning, als bedoeld in het eerste lid, voor de reclameobjecten waarvoor met de gemeente over het gebruik van die objecten een overeenkomst is aangegaan.
12. In dit artikel wordt onder bevoegd bestuursorgaan verstaan het college of, voor zover het betreft voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven als bedoeld in artikel 174 van de Gemeentewet, de burgemeester.
13. Bij een aanvraag om een vergunning voor het opslaan van roerende zaken worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
    a. De aard van de roerende zaken;
    b. De omvang van de opslag van de roerende zaken; en
    c. De aanvang en de termijn van de opslag van de roerende zaken.
14. Als een ander dan de eigenaar, beperkt zakelijk gerechtigde of gebruiker van de onroerende zaak met diens toestemming roerende zaken opslaat, vermeldt de aanvrager in de aanvraag de naam, het adres, en de woonplaats van die ander.

Artikel 2:60 komt te luiden:

Artikel 2.60 Voeren van hinderlijke of schadelijke dieren

1. Het is verboden op door het college ter voorkoming of opheffing van overlast of schade aan de openbare gezondheid aangewezen plaatsen, niet zijnde een milieubelastende activiteit, zoals bedoeld onder de Omgevingswet, bij dat aanwijzingsbesluit aangeduide dieren te voeren.
2. Het college kan de rechthebbende op een onroerende zaak gelegen binnen een krachtens het eerste lid aangewezen plaats, ontheffing verlenen bedoeld in het eerste lid.

Artikel 2:62 komt te vervallen

Artikel 4:6 Overig geluidhinder

1. Het is verboden om, anders dan op grond van een milieubelastende activiteit, op een zodanige wijze toestellen of geluidsapparaten in werking te hebben of handelingen te verrichten dat voor een omwonende of voor de omgeving geluidhinder wordt veroorzaakt.
2. Het college ka ontheffing verlenen van het verbod.
3. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens de Zondagswet, de Wet openbare manifestaties, het Vuurwerkbesluit of de Omgevingswet.

Artikel 5:17 Definitie

1. In deze afdeling wordt onder standplaats verstaan: het vanaf een vaste plaats op een openbare en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel diensten, gebruikmakend van fysieke middelen, zoals een kraam, en wagen of een tafel.

2. Onder standplaats wordt niet verstaan:
    a. Een vaste plaats op een jaarmarkt of markt als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder h van de Gemeentewet;
    b. Een vaste plaats op een evenement als bedoeld in artikel 2:24

Artikel 5:18 Standplaatsvergunning

1. Het is verboden zonder vergunning van het college een standplaats in te nemen of te hebben.
2. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de vergunning worden geweigerd als:
    a. Een kwantitatieve of territoriale beperking als gevolg van bijzonder omstandigheden in de gemeente of in een deel van de gemeente noodzakelijk is in verband met een dwingende reden van algemeen belang.
    b. Indien het voorgenomen gebruik in strijd is met het omgevingsplan of een op die locatie geldend voorbereidingsbesluit.
3. Het college kan categorieën van standplaatsen aanwijzen waarvoor het verbod in het eerste lid niet geldt. In het belang van de openbare orde, openbare veiligheid en de woon- en leefomgeving kunnen ten aanzien van deze categorieën nadere regels worden gesteld.

Artikel 5:19 Toestemming rechthebbende

Het is de rechthebbende op een perceel verboden toe te staan dat daarop zonder vergunning van het college standplaats wordt of is ingenomen.

Artikel 5:20 Afbakeningsbepalingen

Artikel 5:18, eerste lid, is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet of de provinciale omgevingsverordening.

Artikel 5:28 komt te vervallen

Artikel 6:6 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking een dag na bekendmaking.

Artikel 6:7 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: “APV Westervoort 2026”.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking een dag na bekendmaking.

Verordening tot wijziging van de Verordening Fysieke Leefomgeving Westervoort

De gemeenteraad van Westervoort,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders,

Besluit:

ARTIKEL I

Vast te stellen de navolgende wijziging van de Verordening Fysieke Leefomgeving Westervoort,

Nieuwe tekst

Artikel 1.1 Definitie standplaats komt te vervallen

Artikel 2:2 komt te luiden

Artikel 2:2 Beschadigen van waterstaatswerken

1. Het is verboden schade toe te brengen aan of veranderingen aan te brengen in de toestand van openbare wateren, havens, dijken, wallen, kaden, trekpaden, beschoeiingen, oeverbegroeiing, bruggen, zetten, duikers, pompen, waterleidingen, gordingen, aanlegpalen, stootpalen, bakens of sluizen die bij de gemeente in beheer zijn.
2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door een omgevingsverordening.

Artikel 2:8 Overige geluidhinder komt te vervallen

Artikel 2:10 Aanwijzing gebieden voor bijzondere regels komt te vervallen

Artikelen 2:16, 2:17, 2:18 aangaande standplaatsvergunning komen te vervallen

Artikel 4:1 Verbod bouwen op verontreinigde bodem komt te vervallen

Artikel 6:2, lid 2 komt te luiden

In afwijking van het eerste lid is artikel 1a van de Wet op de economische delicten van toepassing op overtreding van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2:3, tweede lid, 2:4, eerste lid en 2:13 eerste lid.

Artikel 6:5 komt te luiden

Deze verordening treedt in werking een dag na bekendmaking.

Artikel 6:6 Intrekken verordeningen komt te vervallen

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking een dag na bekendmaking

Was-wordt tabel bij APV Westervoort wijziging 2026

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Titel: Algemene plaatselijke verordening Westervoort 2025	Titel: Algemene plaatselijke verordening Westervoort 2026
Artikel 2:10 Voorwerpen op of aan de weg (VERVALLEN) **Toelichting** Dit artikel komt uit de Verordening Fysieke Leefomgeving.	**Artikel 2.10 Voorwerpen op of aan de weg** 1. Het is verboden zonder vergunning van het bevoegde bestuursorgaan een openbare plaats of openbaar water anders te gebruiken dan overeenkomstig de publieke functie daarvan. 2. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan een vergunning worden geweigerd: a. als het beoogde gebruik schade toebrengt aan de openbare plaats, gevaar oplevert voor de bruikbaarheid van de openbare plaats of voor het doelmatig en veilig gebruik daarvan, dan wel een belemmering kan vormen voor het doelmatig beheer en onderhoud van de openbare plaats; b. in het belang van de voorkoming of beperking van overlast voor gebruikers van een in de nabijheid gelegen onroerende zaak; of c. indien het voorgenomen gebruik in strijd is met de regels van het omgevingsplan. 3. Het verbod in het eerste lid is niet van toepassing op: a. evenementen als bedoeld in artikel 2:24; b. terrassen als bedoeld in 2:27; c. standplaatsen als bedoeld in artikel 5:17; d. overige gevallen waarin krachtens een wettelijke regeling een vergunning/ontheffing of andere toestemming voor het gebruik van de openbare plaats is verleend. 4. Het verbod is niet van toepassing op voorwerpen door middel waarvan gedachten of gevoelens worden geopenbaard als bedoeld in artikel 7,

	eerste lid van de Grondwet, tenzij deze door hun omvang, vorm, constructie of bevestiging schade toebrengen aan de openbare plaats, gevaar kunnen veroorzaken voor de bruikbaarheid of het doelmatig of veilig gebruik daarvan of een belemmering kunnen vormen voor het doelmatig beheer of onderhoud van de openbare plaats. 5. Het verbod is verder niet van toepassing op de volgende voorwerpen, mits wordt voldaan aan het bepaalde in de nadere regels als bedoeld in het zevende en negende lid: a. Bouwobjecten; b. Reclameobjecten; c. Containers; d. Spandoeken; e. Nader door het college aan te wijzen categorieën van voorwerpen. 6. Het bevoegde bestuursorgaan kan in het belang van openbare orde, openbare veiligheid en woon- en leefomgeving nadere regels stellen voor de categorieën genoemd in het vijfde lid. 7. Het bevoegde bestuursorgaan kan locaties aanwijzen voor het plaatsen van voorwerpen als bedoeld in het vijfde en zesde lid. 8. Het verbod is niet van toepassing op permanente wijzigingen in de fysieke leefomgeving die bij of krachtens de Omgevingswet zijn geregeld. 9. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door een beperkingengebiedactiviteit bij of krachtens de Omgevingswet, artikel 5 van de Wegenverkeerwet 1994 of de Wet milieubeheer. 10. Het verbod geldt niet als er door (of in opdracht van) een bestuursorgaan of openbaar lichaam publiekrechtelijke taken worden verricht. 11. Het bevoegde bestuursorgaan verleent per contractperiode maximaal één vergunning, als bedoeld in het eerste lid, voor de reclameobjecten waarvoor met de gemeente over het gebruik van

	die objecten een overeenkomst is aangegaan. 12. In dit artikel wordt onder bevoegd bestuursorgaan verstaan het college of, voor zover het betreft voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven als bedoeld in artikel 174 van de Gemeentewet, de burgemeester. 13. Bij een aanvraag om een vergunning voor het opslaan van roerende zaken worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt: a. De aard van de roerende zaken; b. De omvang van de opslag van de roerende zaken; en c. De aanvang en de termijn van de opslag van de roerende zaken. 14. Als een ander dan de eigenaar, beperkt zakelijk gerechtigde of gebruiker van de onroerende zaak met diens toestemming roerende zaken opslaat, vermeldt de aanvrager in de aanvraag de naam, het adres, en de woonplaats van die ander.

Artikel 2:60 Houden of voeren van hinderlijke of schadelijke dieren **1.** Het is verboden op door het college ter voorkoming of opheffing van overlast of schade aan de openbare gezondheid aangewezen plaatsen, buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer, zoals die wet luidde direct voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet, bij dat aanwijzingsbesluit aangeduide dieren: **a.** aanwezig te hebben; **b.** aanwezig te hebben anders dan met inachtneming van de door het college in het aanwijzingsbesluit gestelde regels; **c.** aanwezig te hebben in een groter aantal dan in het aanwijzingsbesluit is aangegeven; of **d.** te voeren. **2.** 2.Het college kan de rechthebbende op een onroerende zaak gelegen binnen een krachtens het eerste lid aangewezen plaats, ontheffing verlenen van een of meer verboden bedoeld in het eerste lid.	**Artikel 2.60 Voeren van hinderlijke of schadelijke dieren** 1. Het is verboden op door het college ter voorkoming of opheffing van overlast of schade aan de openbare gezondheid aangewezen plaatsen, niet zijnde een milieubelastende activiteit, zoals bedoeld onder de Omgevingswet, bij dat aanwijzingsbesluit aangeduide dieren te voeren. 2. Het college kan de rechthebbende op een onroerende zaak gelegen binnen een krachtens het eerste lid aangewezen plaats, ontheffing verlenen bedoeld in het eerste lid. **Toelichting** Met de invoering van de Omgevingswet is de zorgplicht voor bouwwerken en de zorgplicht voor open erven en terreinen opgenomen in de bruidsschat. Het houden van dieren valt onder de reikwijdte van deze twee zorgplichten. Regels over geluid, opslag van mest en kuilvoer, geur van dierenverblijven, geur van overige agrarische activiteiten en het fokken, houden of trainen van meer dan 25 vogels, of meer dan 5 zoogdieren is geregeld in de bruidsschat/in het omgevingsplan. De VNG adviseert om het voeren, ter voorkoming van overlast door ongedierte, wel in de APV moet blijven. Daarom is sub a, b en c van het eerste lid verwijderd omdat het omgevingsplan dit al regelt.
Artikel 2:62 Loslopend vee De rechthebbende op herkauwende of eenhoevige dieren of varkens die zich bevinden in een weiland of op een terrein dat niet van de weg is afgescheiden door een deugdelijke veekering, is verplicht ervoor te zorgen dat zodanige maatregelen getroffen worden dat dit vee die weg niet kan bereiken.	**Artikel 2:62 Loslopend vee** (VERVALLEN) **Toelichting:** Met de invoering van de Omgevingswet is de zorgplicht voor bouwwerken en de zorgplicht voor open erven en terreinen opgenomen in de bruidsschat. Deze zorgplichten voorzien hierin.
Artikel 4:6 Overig geluidhinder (VERVALLEN) **Toelichting** Dit artikel komt uit de Verordening Fysieke Leefomgeving.	**Artikel 4:6 Overig geluidhinder** 1. Het is verboden om, anders dan op grond van een milieubelastende activiteit, op een zodanige wijze toestellen of geluidsapparaten in werking te hebben of handelingen te verrichten dat voor een omwonende of voor de omgeving geluidhinder wordt veroorzaakt. 2. Het college ka ontheffing verlenen van het verbod.

	3. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens de Zondagswet, de Wet openbare manifestaties, het Vuurwerkbesluit of de Omgevingswet.
Artikel 5:17 Definitie (VERVALLEN) **Toelichting** Dit artikel komt uit de Verordening Fysieke Leefomgeving.	**Artikel 5:17 Definitie** 1. In deze afdeling wordt onder standplaats verstaan: het vanaf een vaste plaats op een openbare en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel diensten, gebruikmakend van fysieke middelen, zoals een kraam, en wagen of een tafel. 2. Onder standplaats wordt niet verstaan: a. Een vaste plaats op een jaarmarkt of markt als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder h van de Gemeentewet; b. Een vaste plaats op een evenement als bedoeld in artikel 2:24.
Artikel 5:18 Standplaatsvergunning (VERVALLEN) **Toelichting** Dit artikel komt uit de Verordening Fysieke Leefomgeving.	**Artikel 5:18 Standplaatsvergunning** 1. Het is verboden zonder vergunning van het college een standplaats in te nemen of te hebben. 2. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de vergunning worden geweigerd als: a. Een kwantitatieve of territoriale beperking als gevolg van bijzonder omstandigheden in de gemeente of in een deel van de gemeente noodzakelijk is in verband met een dwingende reden van algemeen belang. b. Indien het voorgenomen gebruik in strijd is met het omgevingsplan of een op die locatie geldend voorbereidingsbesluit. 3. Het college kan categorieën van standplaatsen aanwijzen waarvoor het verbod in het eerste lid niet geldt. In het belang van de openbare orde, openbare veiligheid en de woon- en leefomgeving kunnen ten aanzien van deze categorieën nadere regels worden gesteld.
Artikel 5:19 Toestemming rechthebbende (VERVALLEN) **Toelichting** Dit artikel komt uit de Verordening Fysieke Leefomgeving.	**Artikel 5:19 Toestemming rechthebbende** Het is de rechthebbende op een perceel verboden toe te staan dat daarop zonder vergunning van het college standplaats wordt of is ingenomen.
Artikel 5:20 Afbakeningsbepalingen (VERVALLEN)	**Artikel 5:20 Afbakeningsbepalingen**

Toelichting Dit artikel komt uit de Verordening Fysieke Leefomgeving.	Artikel 5:18, eerste lid, is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet of de provinciale omgevingsverordening.
Artikel 5:28 Beschadigen van waterstaatswerken **1.** 1.Het is verboden schade toe te brengen aan of veranderingen aan te brengen in de toestand van openbare wateren, havens, dijken, wallen, kaden, trekpaden, beschoeiingen, oeverbegroeiing, bruggen, zetten, duikers, pompen, waterleidingen, gordingen, aanlegpalen, stootpalen, bakens of sluizen die bij de gemeente in beheer zijn. **2.** 2.Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door het Wetboek van Strafrecht, het Binnenvaartpolitiereglement of de provinciale omgevingsverordening.	**Artikel 5:28 Beschadigen van waterstaatswerken** (VERVALLEN) **Toelichting** Dit artikel is opgenomen in de Verordening Fysieke Leefomgeving als artikel 2:2.
Artikel 6:6 Inwerkingtreding Deze verordening treedt in werking op 29 december 2021.	**Artikel 6:6 Inwerkingtreding** Deze verordening artikel treedt in werking een dag na bekendmaking. **Toelichting** De vorige wijziging van de APV trad in werking op een specifieke datum. Deze datum ligt in het verleden en daarom klopt de redactie van het artikel niet meer. Daarom is dit aangepast naar ‘deze verordening treedt in werking een dag na bekendmaking’.
Artikel 6:7 Citeertitel Deze verordening wordt aangehaald als ‘’APV Westervoort 2021’’	**Artikel 6:7 Citeertitel** Deze verordening wordt aangehaald als: “APV Westervoort 2026”. **Toelichting** Met de wijziging van de citeertitel wordt de naam van deze APV ‘APV Westervoort 2026’.

Was-wordt tabel VFL Westervoort

Bestaande tekst	**Nieuwe tekst**
Titel: Verordening fysieke leefomgeving gemeente Westervoort	Titel: Verordening fysieke leefomgeving gemeente Westervoort 2026
Artikel 1:1 Definities ….. *Standplaats:* het vanaf een vaste plaats op een openbare en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen dan wel diensten, gebruikmakend van fysieke middelen, zoals een kraam, een wagen of een tafel met uitzondering van een vaste plaats op een jaarmarkt of markt als bedoeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder h, van de Gemeentewet of een vaste plaats op een evenement als bedoeld in artikel 2:24 van de Algemene plaatselijke verordening Westervoort 2019; …..	**Artikel 1:1 Definities** ….. (definitie *Standplaats* vervallen) ….. **Toelichting** Dit artikel is opgenomen als artikel 5:17 Algemeen plaatselijke verordening.
Artikel 2:2 Voorwerpen op de weg 1. Het is verboden zonder vergunning van het bevoegde bestuursorgaan een openbare plaats of openbaar water anders te gebruiken dan overeenkomstig de publieke functie daarvan. 2. Onverminderd het bepaalde in artikel 2:1 kan een vergunning worden geweigerd: a. als het beoogde gebruik schade toebrengt aan de openbare plaats, gevaar oplevert voor de bruikbaarheid van de openbare plaats of voor het doelmatig en veilig gebruik daarvan, dan wel een belemmering kan vormen voor het doelmatig beheer en onderhoud van de openbare plaats; b. als het beoogde gebruik hetzij op zichzelf, hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan de regels in het omgevingsplan over het uiterlijk van bouwwerken als bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet; of c. in het belang van de voorkoming of beperking van overlast voor gebruikers van een in de nabijheid gelegen onroerende zaak.	**NIEUW ARTIKEL** **Artikel 2:2 Beschadigen van waterstaatswerken** 1. Het is verboden schade toe te brengen aan of veranderingen aan te brengen in de toestand van openbare wateren, havens, dijken, wallen, kaden, trekpaden, beschoeiingen, oeverbegroeiing, bruggen, zetten, duikers, pompen, waterleidingen, gordingen, aanlegpalen, stootpalen, bakens of sluizen die bij de gemeente in beheer zijn. 2. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien door een omgevingsverordening. **Toelichting artikel 2:2 OUD Voorwerpen op de weg** Dit artikel is opgenomen als artikel 2:10 Algemeen plaatselijke verordening. **Toelichting artikel 2:2 NIEUW Beschadigen van waterstaatswerken** Voormalig artikel 5:28 Beschadigen van waterstaatswerken heeft betrekking op de fysieke leefomgeving en is daarom opgenomen in de Verordening Fysieke Leefomgeving.

3. Het verbod in het eerste lid is niet van toepassing op: a. evenementen als bedoeld in artikel 2:24 van de APV; b. terrassen als bedoeld in 2:27 van de APV; c. standplaatsen als bedoeld in artikel 1:1; d. overige gevallen waarin krachtens een wettelijke regeling een vergunning/ontheffing of andere toestemming voor het gebruik van de openbare plaats is verleend. 4. Het verbod is niet van toepassing op voorwerpen door middel waarvan gedachten of gevoelens worden geopenbaard als bedoeld in artikel 7, eerste lid van de Grondwet, tenzij deze door hun omvang, vorm, constructie of bevestiging schade toebrengen aan de openbare plaats, gevaar kunnen veroorzaken voor de bruikbaarheid of het doelmatig of veilig gebruik daarvan of een belemmering kunnen vormen voor het doelmatig beheer of onderhoud van de openbare plaats. 5. Het verbod is verder niet van toepassing op de volgende voorwerpen, mits wordt voldaan aan het bepaalde in de nadere regels als bedoeld in het zevende en achtste lid: a. bouwwerken; b. reclameobjecten; c. containers; d. spandoeken; e. nader door het college aan te wijzen categorieën van voorwerpen. 6. Het bevoegde bestuursorgaan kan in het belang van openbare orde, openbare veiligheid en woon- en leefomgeving nadere regels stellen voor de categorieën genoemd in het zesde lid. 7. Het bevoegde bestuursorgaan kan locaties aanwijzen voor het plaatsen van voorwerpen als bedoeld in het vijfde en zesde lid. 8. Het verbod is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met	

betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet, provinciale omgevingsverordening of waterschapsverordening. 9. Het verbod geldt niet als er door (of in opdracht van) een bestuursorgaan of openbaar lichaam publiekrechtelijke taken worden verricht. 10. Het bevoegde bestuursorgaan verleent per contractperiode maximaal één vergunning, als bedoeld in het eerste lid, voor de reclameobjecten waarvoor met de gemeente over het gebruik van die objecten een overeenkomst is aangegaan. 11. In dit artikel wordt onder bevoegd bestuursorgaan verstaan het college of, voor zover het betreft voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven als bedoeld in artikel 174 van de Gemeentewet, de burgemeester. 12. Op de vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.	
Artikel 2:8 Overige geluidshinder 1. Het is verboden buiten een inrichting op een zodanige wijze toestellen of geluidsapparaten in werking te hebben of handelingen te verrichten dat voor een omwonende of voor de omgeving geluidhinder wordt veroorzaakt. 2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod. 3. Het verbod is niet van toepassing op situaties waarin wordt voorzien bij of krachtens de Omgevingswet, de Zondagswet, de Wet openbare manifestaties, het Vuurwerkbesluit of de provinciale omgevingsverordening.	**Artikel 2:8 Overige geluidshinder** (VERVALLEN) **Toelichting** Dit artikel is opgenomen als artikel 4:6 Algemeen plaatselijke verordening.
Artikel 2:10 Aanwijzing gebieden voor bijzondere regels Het college kan gebieden aanwijzen waar hij bijzondere regels kan stellen in het kader van de bescherming van het milieu.	**Artikel 2:10 Aanwijzing gebieden voor bijzondere regels** (VERVALLEN) **Toelichting** Dit artikel bepaalt dat het bevoegd gezag gebieden kan aanwijzen. Het aanwijzen van gebieden gebeurt in het omgevingsplan en

	heeft inhoudelijk geen toegevoegde waarde meer en wordt daarom verwijderd.
Artikel 2:16 Standplaatsvergunning 1. Het is verboden zonder vergunning van het college een standplaats in te nemen of te hebben. 2. Het college weigert de vergunning wegens strijd met het omgevingsplan. 3. Onverminderd het bepaalde in artikel 2:1 kan de vergunning worden geweigerd als: a. de standplaats hetzij op zichzelf hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan de regels in het omgevingsplan over het uiterlijk van bouwwerken als bedoeld in artikel 4.19 van de Omgevingswet; b. een kwantitatieve of territoriale beperking als gevolg van bijzondere omstandigheden in de gemeente of in een deel van de gemeente noodzakelijk is in verband met een dwingende reden van algemeen belang. 4. Het college kan categorieën van standplaatsen aanwijzen waarvoor het verbod in het eerste lid niet geldt. In het belang van de openbare orde, openbare veiligheid en de woon- en leefomgeving kunnen ten aanzien van deze categorieën nadere regels worden gesteld. 5. Op de vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.	**Artikel 2:16 Standplaatsvergunning** (VERVALLEN) **Toelichting** Dit artikel is opgenomen als artikel 5:18 Algemeen plaatselijke verordening.
Artikel 2:17 Toestemming rechthebbende Het is de rechthebbende op een perceel verboden toe te staan dat daarop zonder vergunning van het college standplaats wordt of is ingenomen.	**Artikel 2:17 Toestemming rechthebbende** (VERVALLEN) **Toelichting** Dit artikel is opgenomen als artikel 5:19 Algemeen plaatselijke verordening.
Artikel 2:18 Afbakeningsbepalingen 1. Artikel 2:16, eerste lid, is niet van toepassing op beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een weg of waterstaatswerk waarvoor regels zijn gesteld bij of krachtens de Omgevingswet of de provinciale	**Artikel 2:18 Afbakeningsbepalingen** (VERVALLEN) **Toelichting** Dit artikel is opgenomen als artikel 5:20 Algemeen plaatselijke verordening.

omgevingsverordening. 2. De weigeringsgrond van artikel 2:16, derde lid, onder a, is niet van toepassing op bouwwerken.	
Artikel 4:1 Verbod tot bouwen op verontreinigde bodem Op een bodem die zodanig is verontreinigd dat schade of gevaar is te verwachten voor de gezondheid van de gebruikers, mag niet worden gebouwd voor zover dat bouwen betrekking heeft op een bouwwerk: a. Waarin voortdurend of nagenoeg voortdurend mensen zullen verblijven; b. Voor het bouwen waarvan een omgevingsvergunning voor het bouwen is vereist; en c. Dat de grond raakt, of waarvan het bestaande, niet-wederrechtelijke gebruik niet wordt gehandhaafd.	**Artikel 4:1 Verbod tot bouwen op verontreinigde bodem** (VERVALLEN) **Toelichting** Het verbod om te bouwen op verontreinigde bodem is met de invoering van de Omgevingswet als onderdeel van de bruidsschat opgenomen.
Artikel 6:2 Stafbepaling hoofdstuk 2 1. Overtreding van het bij of krachtens deze verordening bepaalde en de daarbij op grond van artikel 1:4 van de APV gegeven voorschriften en beperkingen wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of een geldboete van de tweede categorie. 2. In afwijking van het eerste lid is artikel 1a van de Wet op de economische delicten van toepassing op overtreding van het bepaalde bij of krachtens de artikelen ***2:2, tweede lid,*** 2:3, tweede lid en 2:4, eerste lid en 2:13 eerste lid. 3. In geval van overtreding van de krachtens artikel 3, derde lid, van de Wet veiligheidsregio's gestelde regels kan het college een bestuurlijke boete opleggen van ten hoogste de geldboete, bedoeld in artikel 64, eerste lid, van de Wet veiligheidsregio's.	**Artikel 6:2 Stafbepaling hoofdstuk 2** 1. Overtreding van het bij of krachtens deze verordening bepaalde en de daarbij op grond van artikel 1:4 van de APV gegeven voorschriften en beperkingen wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of een geldboete van de tweede categorie. 2. In afwijking van het eerste lid is artikel 1a van de Wet op de economische delicten van toepassing op overtreding van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2:3, tweede lid en 2:4, eerste lid en 2:13 eerste lid. 3. In geval van overtreding van de krachtens artikel 3, derde lid, van de Wet veiligheidsregio's gestelde regels kan het college een bestuurlijke boete opleggen van ten hoogste de geldboete, bedoeld in artikel 64, eerste lid, van de Wet veiligheidsregio's. **Toelichting** Artikel 6:2, tweede lid verwijst naar artikel 2:2, tweede lid Voorwerpen op de weg. Dit artikel vervalt, zie de tabel bij argument 2.5. Daarom is de verwijzing naar dit artikel verwijderd.
Artikel 6:5 Inwerkingtreding	**Artikel 6:5 Inwerkingtreding**

Deze verordening treedt in werking ***gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet bij Koninklijk Besluit.***	Deze verordening treedt in werking een dag na bekendmaking. **Toelichting** De Verordening Fysieke Leefomgeving trad in werking gelijktijdig met de invoering van de Omgevingswet omdat de Omgevingswet al van kracht is, klopt de redactie van dit artikel niet meer. Daarom is dit aangepast naar 'deze verordening treedt in werking een dag na bekendmaking'.
Artikel 6:6 Intrekken verordeningen 1. Bij de inwerkingtreding van deze verordening vervallen de volgende verordeningen: - Bomenverordening Westervoort 2016; - Bouwverordening gemeente Westervoort 2012; - Erfgoedverordening Westervoort 2016; 2. Bij inwerkingtreding van deze verordening vervallen de volgende artikelen van de Algemene plaatselijke verordening Westervoort 2019 of diens rechtsopvolger: - Artikel 2.10 tot en met artikel 2.12; - Artikel 4.2 tot en met artikel 4.6; - Artikel 4.9 tot en met artikel 4.9a; - Artikel 4.13 tot en met artikel 4.19; - Artikel 5.17 tot en met artikel 5.20; - Artikel 5.24 tot en met artikel 5.25.	**Artikel 6:6 Intrekken verordeningen** (VERVALLEN) **Toelichting** Er hoeven geen verordeningen meer gedeeltelijk of geheel worden ingetrokken. Dit artikel heeft geen toegevoegde waarde meer en wordt daarom verwijderd.

Was-wordt tabel toelichting VFL Westervoort

Bestaande tekst	**Nieuwe tekst**
Artikel 2:2 Voorwerpen op de weg Dit artikel geeft de gemeente de mogelijkheid greep te houden op situaties die hinder of gevaar kunnen opleveren of ontsierend kunnen zijn. Voor de toepassing kan worden gedacht aan het plaatsen van reclameborden, containers of fietsparkeervoorzieningen. Ook voorwerpen die met de grond zijn verbonden, zoals een haag in de berm, kunnen als	**Artikel 2:2 Voorwerpen op de weg** (VERVALLEN, zie boven)

voorwerpen als hier bedoeld worden aangemerkt (ABRvS 10-01-2018, ECLI:NL:RVS:2018:49). Algemeen Net als een gedetailleerde regel kan een vergunning met de daarbij gestelde voorschriften voor duidelijkheid zorgen: de houder van de vergunning weet waar hij aan toe is, net als de gemeentelijke toezichthouder. Voor deze vergunning geldt dat ze in beginsel voor een onbeperkte periode wordt verstrekt. Uiteraard kan er wel een termijn worden gesteld voor zaken die per definitie tijdelijk worden geplaatst, maar waarvan wenselijk is dat ze niet onnodig lang het straatbeeld ontsieren, zoals steigers en stortcontainers. Ten slotte kan de gemeente een aanzienlijke verlaging van de administratieve lasten bereiken door ruim invulling te geven aan de vrijstellingsbepaling van het derde lid. Eén van de belangrijkste ergernissen die de toepassing van dit artikel oproept, is dat gemeenten soms een vergunning eisen, terwijl van reële hinder of overlast geen sprake is. Er kan worden gedacht aan bloembakken, uitstallingen (eventueel alleen in het winkelgebied) en kleine reclameborden.	
Artikel 2:18 Standplaatsvergunning en weigeringsgronden Algemeen De VNG acht een vergunning voor het hebben van een standplaats, hoe eenvoudig ook, noodzakelijk en evenredig. De vergunning dient om te voorkomen dat de openbare orde wordt verstoord en overlast wordt tegengegaan. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld: geluidsoverlast, stankoverlast, verkeershinder en overlast door zwerfafval. De vergunning is persoonsgebonden (artikel 1:6). Op het vergunningstelsel is de Dienstenrichtlijn van toepassing. Dat geldt ook als de standplaats wordt gebruikt voor de verkoop van goederen. Die activiteit vormt voor de toepassing van de Dienstenrichtlijn namelijk een ‘dienst’. Er kan sprake zijn van een schaarse vergunning, waardoor de vergunning niet voor onbepaalde tijd kan worden verleend en de selectie- en vergunningprocedure aan bepaalde voorwaarden moeten voldoen. Zie hiervoor de toelichting op artikel 1:7.	**Artikel 2:18 Standplaatsvergunning en weigeringsgronden** (VERVALLEN, zie boven)

Vrijheid van meningsuiting Voor het aanbieden van gedrukte stukken waarin gedachten en gevoelens worden geopenbaard kan geen vergunning worden geëist in verband met artikel 7 van de Grondwet. Het aanbieden van zodanige gedrukte stukken wordt gezien als een zelfstandig middel van verspreiding. Wel is een vergunning noodzakelijk indien vanaf een standplaats gedrukte stukken worden aangeboden. Deze vergunning is niet vereist vanwege het feit dat gedrukte stukken worden aangeboden, maar vanwege het feit dat een standplaats wordt ingenomen. Tweede lid De bepalingen in de APV met betrekking tot het innemen van een standplaats hebben als doel de ordening van de straathandel en zijn gebaseerd op de regulerende bevoegdheid van de gemeente van zaken die tot haar huishouding behoren. Daarnaast vormen de besluiten op grond van de Wet ruimtelijke ordening, zoals een bestemmingsplan, een zelfstandige toetsingsgrond. Dit betekent dat bij de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning voor het innemen van een standplaats altijd gelet moet worden op de voorschriften die uit het desbetreffende ruimtelijke plan voortvloeien. Als bijvoorbeeld het bestemmingsplan standplaatsen ter plaatse niet toelaat, is het moeilijk uit te leggen dat de vergunning weliswaar wordt verleend, maar dat daarvan geen gebruik gemaakt kan worden wegens strijd met het bestemmingsplan. Strijd met het bestemmingsplan, de beheersverordening, het exploitatieplan of het voorbereidingsbesluit is daarom als imperatieve weigeringsgrond opgenomen. Blijkens jurisprudentie is dit aanvaardbaar omdat een dergelijke bepaling geen zelfstandige planologische regeling bevat. Derde lid, onder a De weigeringsgrond met betrekking tot redelijke eisen van welstand kan gehanteerd worden indien een of meer standplaatsen worden ingenomen op een zodanige plaats dat het straatbeeld ernstig verstoord wordt. Met	

deze weigeringsgrond kan niet alleen verkapte marktvorming worden tegengegaan, ook wordt daarmee het aanzien van monumentale gebouwen of stedenbouwkundige ensembles gewaarborgd. Het college bepaalt zelfstandig de inhoud van deze weigeringsgrond. Het is niet noodzakelijk, maar wel verstandig om bij voorbeeld de welstandscommissie om advies te vragen. Derde lid, onder b In het verleden is het beschermen van een redelijk voorzieningenniveau in de gemeente ten behoeve van de consument als een openbare ordebelang aangemerkt. De gedachte was dat gevestigde winkeliers geconfronteerd worden met hoge exploitatiekosten die niet in verhouding staan tot de vrij lage exploitatiekosten van de straathandelaren. Uit jurisprudentie van de Afdeling blijkt dat het reguleren van de concurrentieverhoudingen niet als een huishoudelijk belang van de gemeente wordt aangemerkt. Hierop wordt door de Afdeling slechts één uitzondering toegestaan, namelijk wanneer het voorzieningenniveau voor de consument in een deel van de gemeente in gevaar komt. Van duurzame ontwrichting van het voorzieningenniveau zal in de praktijk niet snel sprake zijn. Voor de vraag of een duurzame ontwrichting van het voorzieningenniveau zal ontstaan, komt geen doorslaggevende betekenis toe aan de vraag of voor een overaanbod in het verzorgingsgebied en mogelijke sluiting van bestaande voorzieningen moet worden gevreesd, maar het doorslaggevende criterium is of inwoners van een bepaald gebied niet langer op een aanvaardbare afstand van hun woning kunnen voorzien in hun eerste levensbehoeften. Bijvoorbeeld ABRvS 13-01-2016, ECLI:NL:RVS:2016:49. Ook de Dienstenrichtlijn staat een redelijk voorzieningenniveau niet toe als weigeringsgrond voor standplaatsen , omdat dit wordt beschouwd als een economische, niet toegestane, belemmering voor het vrij verkeer van diensten (artikel 14, punt 5, van de Dienstenrichtlijn). Op grond van de	

Dienstenrichtlijn mag wel een kwantitatieve of territoriale beperking worden gesteld, mits: 1. geen sprake is van discriminatie naar nationaliteit of statutaire zetel (discriminatieverbod); 2. er sprake is van een dwingende reden van algemeen belang (noodzakelijkheid); en 3. de maatregelen zijn geschikt om het nagestreefde doel te bereiken en gaan niet verder dan nodig is en het doel kan niet met andere, minder beperkende maatregelen worden bereikt (evenredigheid) (artikel 15 Dienstenrichtlijn). De formulering van onderdeel b van het derde lid is hierop afgestemd. Zie de toelichting op artikel 1:7 voor het begrip 'dwingende reden van algemeen belang'. Vierde lid De vergunning dient om te voorkomen dat de openbare orde wordt verstoord en overlast wordt tegengegaan. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld: geluidsoverlast, stankoverlast, verkeershinder en overlast door zwerfafval. In verband hiermee is het onwenselijk dat de lex silencio positivo van toepassing is.	
Artikel 2:19 Toestemming rechthebbende Dit artikel verbiedt de rechthebbende op een terrein toe te laten dat een standplaats wordt ingenomen, zonder dat hiervoor een vergunning is verstrekt. Met dit verbod is het mogelijk niet alleen maatregelen te nemen tegen degene die zonder vergunning een standplaats inneemt, maar ook tegen de eigenaar van de grond die het innemen van een standplaats zonder vergunning toestaat.	**Artikel 2:19 Toestemming rechthebbende** (VERVALLEN, zie boven)
Bouwen Verbod tot bouwen op verontreinigde grond Algemeen In het tweede lid, onder c, van artikel 8 van de Woningwet wordt aan de gemeenteraden de opdracht gegeven om in de bouwverordening voorschriften op te nemen over het tegengaan van bouwen op verontreinigde bodem. In het derde lid van genoemd artikel 8 is uitgewerkt op welke bouwwerken deze voorschriften betrekking dienen te hebben. Het woord	**Bouwen** (VERVALLEN, zie boven)

'uitsluitend' in de redactie van dit derde lid duidt erop dat aanvulling in de bouwverordening niet is toegestaan. De indieningvereisten voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwen, waartoe het bodemonderzoek behoort, staan in de Regeling omgevingsrecht. De structuur is als volgt: Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwen moet een onderzoeksrapport betreffende de bodemgesteldheid worden overgelegd, aldus artikel 2.4 onder d. van de Regeling omgevingsrecht. Artikel 4.4, lid 2 van het Bor bepaalt dat gegevens en bescheiden waarover het bevoegd gezag al beschikt, niet opnieuw behoeven te worden verstrekt. Dit geldt in beginsel ook voor gegevens die zijn verstrekt in de periode dat de Wabo nog niet in werking was getreden, en die als archiefbescheiden in bewaring worden gehouden als bedoeld in artikel 3 van de Archiefwet 1995. Uit het algemene bestuursrecht volgt dat het bevoegd gezag wel gehouden is de volledigheid en actualiteit te toetsen van de gegevens en bescheiden die de aanvrager niet bij de aanvraag verstrekt, omdat deze al in het bezit van het bevoegd gezag zijn. Indien blijkt dat de ingediende bescheiden (waaronder het bodemonderzoeksrapport) onvoldoende zijn en dit gebrek niet kan worden opgelost door het stellen van een voorwaarde bij de vergunningverlening, wordt de aanvrager in overeenstemming met artikel 4:5 van de Awb in de gelegenheid gesteld de ontbrekende gegevens aan te vullen. Indien de aard van het bouwplan daartoe aanleiding geeft, kan het bevoegd gezag in een voorwaarde bij de omgevingsvergunning bepalen dat de desbetreffende gegevens en bescheiden alsnog moeten worden verstrekt voordat met de bouw mag worden begonnen. Tevens wordt hierbij een termijn gesteld en een exacte aanduiding welke gegevens en bescheiden worden verlangd, aldus de Regeling omgevingsrecht. De gezondheidsrisico's voor de mens bij het gebruik van het bouwwerk vormen in deze benadering het onderscheidend criterium.	

Veiligheid en gezondheid zijn immers sinds de invoering van de Woningwet in 1901 belangrijke grondslagen van de wet. Gelet op de uitgangspunten van de Woningwet, kan de schade voor het milieu geen motief zijn voor de voorschriften in de bouwverordening met betrekking tot het tegengaan van bouwen op verontreinigde grond. Dit in tegenstelling tot de Wet bodembescherming waarbij het herstel van de functionele eigenschappen van de bodem voor mens, plant en dier centraal staat. Met de inwerkingtreding van de Wabo is dit onderscheid minder van belang. Deze wet verenigt in een overkoepelend vergunningstelsel milieueisen, bouw- en sloopeisen. Zie artikel 6.2, sub c van de Wabo. Bouwwerken bestemd voor het verblijf van mensen De inhoud van dit artikel zal met de eerste wijziging (2013) van het Bouwbesluit 2012 in het Bouwbesluit worden opgenomen. Thans wordt bezien hoe het begrip ‘waarin voortdurend of nagenoeg voortdurend personen zullen verblijven’ kan worden geconcretiseerd. Het doel van het artikel is en blijft: Het doel van de voorschriften is dat niet wordt gebouwd op een bodem die dusdanig verontreinigd is, dat hierdoor gevaar voor de gezondheid van personen ontstaat. Wat verstaan moet worden onder 'bouwwerken waarin voortdurend of nagenoeg voortdurend mensen zullen verblijven' wordt in de Memorie van toelichting bij de Wet tot wijziging van de Woningwet inzake het tegengaan van bouwen op verontreinigde grond (TK 1995-1996, 24 809, nr. 3) nader omschreven. Het betreft hier bouwwerken waarin dagelijks gedurende enige tijd dezelfde mensen verblijven, bijvoorbeeld om te werken of onderwijs te geven of te genieten. Bij 'enige tijd' moet gedacht worden aan een verblijfsduur van twee of meer uren per (werk)dag. Het gaat dus niet om een enkele keer twee of meer uren, maar om een meer structureel (over een langere periode dan één dag) twee of meer uren verblijven van dezelfde mensen in het gebouw. Gebouwen voor het opslaan van materialen of goederen, voor het telen of kweken van land- en tuinbouw producten evenals gebouwen ten	

behoeve van nutsvoorzieningen, zoals elektriciteitshuisjes en gebouwen voor de waterhuishouding of -zuivering, worden in de Memorie van toelichting genoemd als voorbeelden van bouwwerken waarin niet voortdurend of nagenoeg voortdurend mensen verblijven. De omstandigheid dat in deze bouwwerken wel eens mensen aanwezig zijn, bijvoorbeeld voor het verrichten van over het algemeen kort durende werkzaamheden, zoals onderhoudswerkzaamheden, maakt die gebouwen nog niet tot gebouwen die feitelijk zijn bestemd voor het verblijven van mensen. In de Nota naar aanleiding van het verslag (TK, 1997-1996, 24809, nr. 5, p. 6) wordt naar aanleiding van Kamervragen verder opgemerkt dat een recreatiewoning (in termen van het Bouwbesluit een logiesverblijf) onder het begrip 'voortdurend of nagenoeg voortdurend verblijven van mensen' valt, terwijl dit niet geldt voor een schuur of garage bij een woning. Bouwwerken die de grond niet raken Hierbij moet gedacht worden aan dakkapellen en het realiseren van een extra verdieping op een gebouw. De Memorie van toelichting noemt in dit kader ook vergunningplichtige inpandige verbouwingen, werkzaamheden aan een fundering of het maken van een kelder als voorbeeld. Indien de bouwwerkzaamheden gepaard gaan met een functiewijziging kan echter onverminderd bodemonderzoek worden geëist. Bevoegd gezag bij ernstig en niet-ernstig geval van bodemverontreiniging Burgemeester en wethouders zijn het bevoegde gezag om te beslissen of bij niet-ernstige gevallen van bodemverontreiniging mag worden gebouwd. Gedeputeerde staten of burgemeester en wethouders van de gemeenten, die daartoe zijn aangewezen, zijn het bevoegde gezag ten aanzien van de te nemen saneringsmaatregelen, indien sprake is van een ernstig geval van verontreinigde grond zijn. Bij Besluit aanwijzing bevoegd gezag gemeenten Wet bodembescherming (Besluit van 12 december 2000) zijn gemeenten aangewezen die voor de toepassing van delen	

van deze wet worden gelijk gesteld met een provincie (art. 88, zevende lid Wet bodembescherming). Het gevolg is dat de provincie bevoegd gezag is en dat de vier grote steden op grond van de Wbb plus nog 25 aangewezen gemeenten bevoegd gezag zijn krachtens genoemd Besluit. Met de invoering van de Waterwet is het waterbodembeheer van de Wet bodembescherming overgegaan naar de Waterwet. Hoe werkt de verbodsbepaling in de praktijk Indien noch uit een bodemonderzoek noch op basis van een redelijk vermoeden kan worden gesteld dat sprake is van een ernstig geval van verontreiniging geldt er voor de omgevingsvergunning voor het bouwen geen aanhoudingsverplichting en moet het bevoegd gezag beslissen op de bouwaanvraag. Het feit dat geen sprake is van een ernstig geval van verontreiniging neemt echter niet weg dat toch sprake kan zijn van een verontreinigingsgraad waarbij gevaar is te verwachten voor de gezondheid van de gebruikers van het bouwwerk. Hoewel het bevoegd gezag de omgevingsvergunning voor het bouwen in deze gevallen formeel kan weigeren, zal echter veelal volstaan kunnen worden met het stellen van aanvullende voorwaarden dat bepaalde voorzieningen worden getroffen. Zie hiervoor de toelichting onder artikel 2.4.2 van MBV. Voor gevallen met een ernstige bodemverontreiniging geldt een aanhoudingsverplichting totdat het bevoegde gezag als bedoeld in de Wet bodembescherming een saneringsplan heeft goedgekeurd. Zodra het saneringsplan is goedgekeurd dient een beslissing te worden genomen op de bouwaanvraag. Ook in deze gevallen zal de vergunning in de regel verleend kunnen worden onder de voorwaarde dat vooruitlopend op de aanvang van de bouwwerkzaamheden, de op grond van het goedgekeurde saneringsplan noodzakelijke voorzieningen worden getroffen.	

RAADSBESLUIT

Zaak- & documentnr. : Z/26/146123/201720773

Datum besluitvorming : 1 juni 2026

Onderwerp : Wijzigen Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en de Verordening Fysieke Leefomgeving (VFL)

Samenvatting
De Algemene plaatselijke verordening en de Verordening Fysieke Leefomgeving zijn naar aanleiding van de Handreiking APV en omgevingsplan van de VNG tegen het licht gehouden. Dit is de aanleiding geweest om de APV in samenhang met de VFL te actualiseren.

De raad besluit

1. De Algemene plaatselijke verordening Westervoort 2025 op de volgende onderdelen te wijzigen:
    a. Zoals opgenomen in bijlage 1 Nieuwe tekst APV Westervoort, het opnemen van:
    - artikel 2:10 Voorwerpen op of aan de weg;
    - artikel 4:6 Overig geluidhinder;
    - artikel 5:17 Definitie;
    - artikel 5:18 Standplaatsvergunning;
    - artikel 5:19 Toestemming rechthebbende; en
    - artikel 5:20 Afbakeningsbepalingen.
    b. Zoals opgenomen in bijlage 1 Nieuwe tekst APV Westervoort, het wijzigen van:
    - artikel 2:60 Houden of voeren van hinderlijke of schadelijke dieren;
    - artikel 6:6 Inwerkingtreding; en
    - artikel 6:7 Citeertitel
    c. Zoals opgenomen in bijlage 1 Nieuwe tekst APV Westervoort, het laten vervallen van:
    - artikel 2:62 Loslopend vee; en
    - artikel 5:28 Beschadigen van waterstaatswerken.
2. De Verordening Fysieke Leefomgeving Westervoort op de volgende onderdelen te wijzigen:
    a. Zoals opgenomen in bijlage 2 Nieuwe tekst VFL Westervoort, het opnemen van:
    - Artikel 2:2 Beschadigen van waterstaatswerken.
    b. Zoals opgenomen in bijlage 2 Nieuwe tekst VFL Westervoort, het wijzigen van:
    - artikel 6:2 Strafbepalingen hoofdstuk 2; en
    - artikel 6:5 Inwerkingtreding.
    c. Zoals opgenomen in bijlage 2 Nieuwe tekst VFL Westervoort, het laten vervallen van:
    - artikel 1:1 definitie Standplaats;

- artikel 2:2 Voorwerpen op de weg;
- artikel 2:8 Overig geluidhinder;
- artikel 2:10 Aanwijzing gebieden voor bijzondere regels;
- artikel 2:16 Standplaatsvergunning;
- artikel 2:17 Toestemming rechthebbende;
- artikel 2:18 Afbakeningsbepalingen;
- artikel 4:1 Verbod tot bouwen op verontreinigde bodem; en
- artikel 6:6 Intrekken verordeningen.

de griffier,	de voorzitter,
Mr. M. Smits - Jansen	Drs. A.J. van Hout

Onderwerp	:	Wijzigen Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en de Verordening Fysieke Leefomgeving (VFL)
Zaaknummer	:	Z/26/146123
Commissievergadering	:	12 mei 2026

COMMISSIEADVIES

De commissie Ruimte & Financiën adviseert het voorstel inzake het wijzigen van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en de Verordening Fysieke Leefomgeving (VFL) te agenderen als **bespreekstuk** voor de raad van 1 juni 2026.

de commissiegriffier,

Mr. M. Smits - Jansen

Reactie college:
N.v.t.

gemeente Westervoort

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

17. Wijzigen Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en de Verordening Fysieke Leefomgeving (VFL)

Vragen VVD-fractie n.a.v. commissievergadering

1. In de huidige VFL-bepaling over standplaatsen staat dat het college de vergunning weigert wegens strijd met het omgevingsplan. In de voorgestelde APV-bepaling artikel 5:18 staat dat de vergunning kan worden geweigerd als het voorgenomen gebruik in strijd is met het omgevingsplan of een voorbereidingsbesluit. Kan het college toelichten of deze wijziging van “weigert” naar “kan worden geweigerd” bewust is? En zo ja, waarom?

2. Betekent deze formulering dat het college meer afwegingsruimte krijgt om een standplaatsvergunning te verlenen ondanks strijd met het omgevingsplan, of blijft strijd met het omgevingsplan in de praktijk een harde weigeringsgrond?

Antwoorden

1. In Westervoort zijn de locaties voor vaste standplaatsen aangewezen en opgenomen in het standplaatsenbeleid. Deze vaste standplaatsen zijn bij winkelcentrum Broeklanden en bij winkelcentrum de Wyborgh. Deze vaste locaties voor standplaatsen worden opgenomen in het omgevingsplan zodat deze zichtbaar worden op de digitale kaart. Buiten deze locaties kunnen ondernemers ook zelf een locatie (uit)zoeken voor een seizoensgebonden of incidentele standplaats. Ook hiervoor geldt een vergunningplicht.

   De aanvraag voor een incidentele standplaats kan geweigerd worden omdat deze niet past in het omgevingsplan. Maar tot op heden is dit nog nooit voorgekomen. Eenmalig of voor kortere periode een standplaats is de te verwachten overlast te verwaarlozen. Is de weigeringsgrond dat in strijd met het omgevingsplan de aanvraag wordt geweigerd, dan is er geen ruimte om een incidentele of seizoensgebonden standplaats te vergunnen. Daarom is de formulering aangepast naar ‘kan worden geweigerd’.

2. Door de formulering ‘kan worden geweigerd’ krijgt het college wel meer beoordelingsruimte. Deze beoordelingsruimte wordt ingeperkt doordat in het omgevingsplan de vaste locaties uit het standplaatsenbeleid worden opgenomen. In de praktijk is de strijdigheid met het omgevingsplan dan ook een harde weigeringsgrond. Deze beoordelingsruimte geeft wel de mogelijkheid om een vergunning af te kunnen geven voor een incidentele of seizoensgebonden standplaats. Dit vraagt wel om een motivatie waarom voor een incidentele of seizoensgebonden standplaats de aanvraag niet wordt afgewezen op basis van het omgevingsplan.

gemeente Westervoort

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

Vraag CDA-fractie over agendapunt 17. Wijziging APV en VFL

In de commissievergadering gaf de portefeuillehouder een toezegging dat voor de komende raadsvergadering hij antwoord zou geven op de vraag of een evaluatie van deze maatregelen na een jaar mogelijk was.

Komt dit antwoord nog voor de komende raadsvergadering?

Antwoord:
Een evaluatie naar aanleiding van deze wijziging komt er niet. Hieronder wordt uitgelegd waarom niet.

Wat houdt de transitie van het omgevingsplan in?
Met de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024 heeft elke gemeente in Nederland automatisch het omgevingsplan gekregen. Dit omgevingsplan bestaat uit een definitief deel en een tijdelijk deel. Het tijdelijk deel van het omgevingsplan bestaat uit voormalige rijksregels (bruidsschat) en ruimtelijke regels uit o.a. de bestemmingsplannen. Het tijdelijk deel moet worden opgenomen in het definitieve deel van het omgevingsplan.

Aanvullend op het tijdelijk deel moeten ook de regels uit de gemeentelijke verordeningen die gaan over de fysieke leefomgeving opgenomen worden in het omgevingsplan. Deze verordeningen maken geen onderdeel uit van het tijdelijk deel van het omgevingsplan, maar moeten wel in het definitieve deel van het omgevingsplan komen.

Het overhevelen van de regels uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan en de verordeningen naar het definitieve deel van het omgevingsplan is de transitie van het omgevingsplan. Voor de transitie hebben we de tijd tot en met 31 december 2031.

Wat is de reikwijdte van de transitie?
De reikwijdte van de transitie is beleidsluw. Dit betekent dat er vanuit de oude regelgeving zo min mogelijk inhoudelijke wijzigingen worden doorgevoerd tijdens de transitiefase. Dit brengt met zich mee dat er geen extra capaciteit vrijgemaakt hoeft te worden om regels tegen het licht te houden en de vraag te stellen of er vanuit de politiek/bestuurlijk wensen zijn om hier anders naar te kijken. Betekent dit dat de regels helemaal niet tegen het licht worden gehouden? Nee, als er ergens vanuit de ‘oude’ regelgeving quick-wins zijn te behalen, voeren we die door. Denk bijvoorbeeld aan een groenstrook die is verkocht waarvoor het gebruik planologisch nog gewijzigd moet worden of bijvoorbeeld een foutieve aanduiding in de planregels of die door de loop van de tijd niet meer klopt.

Dit wil niet zeggen dat de ambitie er niet is om de regels onder de loep te nemen en te vernieuwen. Uitwerking van nieuwe beleid- en ruimtelijke ontwikkelingen volgt een eigen traject en staat los van de transitie.

Wat valt niet onder de transitie van het omgevingsplan?
Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en nieuwe beleidsontwikkelingen in brede zin volgt zijn eigen traject. Bij het oppakken van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen of nieuwe beleidsontwikkelingen is ook de capaciteit en middelen beschikbaar. Herziening van bestaande regels zal vanuit de vakspecialisten komen met daarin de ruimte om politieke afwegingen te maken. Bij deze ontwikkelingen is afstemming tussen de ontwikkelingen rondom de transitie.

Een voorbeeld van bovenstaande is bijvoorbeeld de actualisatie van de regels over ruimtelijke kwaliteit (Welstandsnota).

Waarom deze wijziging?
Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn de bestaande regels uit de gemeentelijke verordeningen over de fysieke leefomgeving in de Verordening Fysieke Leefomgeving (VFL) gezet. De VFL trad in werking op 1 januari 2024, gelijktijdig met de Omgevingswet. Het opstellen van de VFL destijds was ook een technische handeling. Inhoudelijk zijn de regels niet gewijzigd.

Naar aanleiding van een handreiking van de VNG (Handreiking APV en omgevingsplan) is nog een keer gekeken of er regels uit de APV (via de VFL) in het omgevingsplan moeten komen en andersom. Daarom is dit raadsvoorstel opgesteld om de APV en de VFL aan te passen. Dit gaat om een technische wijziging en geen wijziging waar de inhoud van de regels worden aangepakt.

De VFL gaat uiteindelijk op het omgevingsplan. De reden voor deze getrapte aanpak (eerst de regels in de APV en VFL goed zetten en dan de regels uit de VFL opnemen in het omgevingsplan) is om overzicht te houden. Anders zou in één raadsvoorstel de APV, VFL en omgevingsplanwijzing worden behandeld.

Waarom wordt er geen evaluatie gedaan?
De wijziging die voorligt is technisch van aard. Inhoudelijk zijn de regels niet veranderd waardoor er geen situatie voor en na ontstaat. Daarnaast is het de bedoeling om dit jaar een procedure voor een omgevingsplanwijzing te starten waar de regels uit onder andere de VFL worden opgenomen in het omgevingsplan. Evaluatie van dit raadsvoorstel over een jaar is weer achterhaald omdat de VFL opgaat in het omgevingsplan.

Adviesverzoek BOPA

datum : 18-05-2026
uw brief van : 9 april 2026
zaaknummer : Z2026-00000684
onderwerp : Adviesvraag gemeenteraad
contactpersoon : Ole van Beers

Aan: Gemeenteraad Westervoort
Behandelend ambtenaar: Ole van Beers (088-695 3352)

Onderwerp: Adviesrecht gemeenteraad aanvraag BOPA woningbouw Fort Gelderoord

Datum: 18 mei 2026

Kernboodschap

Uw raad wordt in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over de aanvraag omgevingsvergunning voor het bouwen van woningen (gedeeltelijk) buiten het bouwvlak en het afwijken van het Kwaliteitshandboek Fort Geldersoorth.

Aanleiding

In de ‘Notitie adviesrecht, verplichte participatie en delegatiebesluit 2024 Westervoort’ heeft uw raad ‘gevallen’ aangewezen voor het bindend adviesrecht van de raad bij vergunningen voor ‘buitenplanse omgevingsplanactiviteiten’ (BOPA’s). Het college van burgemeester en wethouders (het college) is onder de Omgevingswet (Ow) het bevoegde bestuursorgaan om omgevingsvergunningen voor activiteiten in strijd met het (tijdelijk) omgevingsplan, zijnde BOPA’s, te verlenen. Uw raad heeft gevallen aangewezen waarin het college uw raad in de gelegenheid dient te stellen om een advies uit te brengen over de aanvraag. Indien uw raad advies uitbrengt dan moet het college dit advies meenemen in de afweging bij de besluitvorming over de aanvraag. U raad is niet verplicht een schriftelijk advies uit te brengen als bedoeld in artikel 16.15a sub b Omgevingswet juncto artikel 4.21 Omgevingsbesluit.

Procedure

De wettelijke termijn om te beslissen op deze aanvraag is 8 weken. Deze kan eenmalig worden verlengd met zes weken[1]. De beslistermijn bedraagt dus maximaal veertien weken. Een vergunningsaanvraag kan op elk moment worden ingediend waarmee de termijn van 8 weken gaat lopen. Om uw raad wel in de gelegenheid te stellen om gebruik te maken van het adviesrecht wordt het adviesverzoek voor een BOPA via dit standaardsjabloon met uw raad gedeeld. Daarbij is het uitgangspunt dat het adviesverzoek voor een BOPA standaard als bespreekpunt op de agenda van de eerstvolgende raadsvergadering wordt opgenomen, waarbij het beslispunt is dat uw raad geen advies uitbrengt. Wanneer uw raad wél een schriftelijk advies wenst uit te brengen, dient dit met een amendement te worden vastgesteld. Het advies wordt verwacht binnen de redelijke termijn van 6 weken[2]. Als de eerstvolgende raadsvergadering niet binnen de termijn van 8 weken na aanvraag plaatsvindt, wordt de beslistermijn voor de vergunningaanvraag verlengd met 6 weken.

[1] Dit standaard doen, om uw raad in de gelegenheid te stellen advies uit te kunnen brengen, is echter niet volgens de bedoeling van de Omgevingswet.

[2] Artikel 3:6 Algemene wet bestuursrecht. Het college heeft dan nog de tijd om uw advies mee te wegen in de beslissing op de vergunning.

Toetsing ‘Notitie adviesrecht, verplichte participatie en delegatiebesluit 2024 Westervoort’

Met de aangevraagde BOPA wordt afgeweken van het geldende bestemmingsplan voor het (gedeeltelijk) bouwen buiten het bouwvlak in de gevoelige bestemming ‘Groen – Cultuurhistorisch landschapspark’. Daarnaast wordt afgeweken van het 'Kwaliteitshandboek Fort Geldersoorth’ waarin de beeldkwaliteitseisen voor de nieuwbouw worden geborgd. Deze afwijkingen in combinatie met de lange voorgeschiedenis op deze locatie waarbij meerdere mislukte pogingen tot herontwikkeling zijn gedaan en sprake is geweest van weerstand vanuit de omgeving en tot politieke discussie heeft geleid, is er sprake van een maatschappelijk onrustig en politiek gevoelig initiatief.

Voorliggende aanvraag valt daarmee onder de door uw raad aangewezen gevallen, als opgenomen in de ‘Notitie adviesrecht, verplichte participatie en delegatiebesluit 2024 Westervoort’, te weten categorie 8: Gevoelige onderwerpen

Bijzonderheden

Voor deze locatie is in 2022 een nieuw bestemmingsplan getiteld "Fort Geldersoord Westervoort 2021" opgesteld. Tegen de vaststelling van dit plan is beroep ingesteld. De Raad van State heeft op 5 maart 2023 uitspraak gedaan over deze zaak en de beroepsgronden gegrond verklaard en daarmee het bestemmingsplan vernietigd. De gegrond verklaarde beroepsgronden hadden betrekking op de onderbouwing van en het aansluiten bij de geldende cultuurhistorische waarden van het voormalige fort.

In het voortraject van voorliggende aanvraag omgevingsvergunning is veelvuldig afstemming geweest met een afvaardiging van de omwonenden. Op 14 oktober 2024 is allereerst een bijeenkomst geweest met drie omwonenden die een beroepsschrift hadden ingediend bij de Raad van State in het bijzijn van de wethouder Kaper, projectleider gemeente en de ontwikkelaar. Het doel was samen terug te blikken op het gelopen proces en te informeren over het vervolgproces. Vervolgens zijn er afspraken gemaakt hoe de communicatie en participatie in het vervolg op te pakken. Vervolgens zijn de plannen meerdere malen afgestemd met het comité en zijn de plannen aan de omwonenden en belangstellenden en belanghebbenden gepresenteerd tijdens 2 inloopbijeenkomsten op 8 juni 2025 en 30 maart 2026.

Aanvraag omgevingsvergunning

De aanvraag ziet op het (gedeeltelijk) bouwen buiten het bestaande bouwvlak zoals opgenomen in bestemmingsplan ‘Geerken en Fort 2017’. Daarnaast wordt afgeweken van het 'Kwaliteitshandboek Fort Geldersoorth’ die als bijlage bij de regels van het geldende bestemmingsplan is opgenomen. Om het plan mogelijk te maken kan van het omgevingsplan worden afgeweken met een omgevingsvergunning voor een BOPA op grond van artikel 5.1, eerste lid onder a Ow juncto artikel 8.0a, tweede lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Daarbij dient sprake te zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL). Ter beoordeling van de ETFAL is een motivering opgesteld (bijlage 1) waarin de gevolgen van deze ontwikkeling op de fysieke leefomgeving nader zijn beschreven en onderbouwd. Uit de ruimtelijke beoordeling blijkt dat het initiatief geen ruimtelijke nadelen veroorzaakt. Voor het gedeeltelijk bouwen buiten het bouwvlak zijn de noodzakelijk onderzoeken uitgevoerd, de conclusie daarvan is opgenomen in de ETFAL-motivering. Om onderbouwd of te kunnen wijken van het kwaliteitshandboek is een aangepast handboek aangeleverd bij de aan aanvraag (bijlage 2). Dit handboek is afgestemd met en goedgekeurd door de Commissie Cultuurerfgoed Gelderland.

Ruimtelijke kaders gemeente:

De aanvraag is getoetst aan de geldende bestemmingsplannen in het gebied, zijnde; ‘Geerken en Fort 2017’ & ‘Westervoort, De Schans’. Deze bestemmingsplannen staan de bouw van 24 woningen op het voormalige fort nu al toe. Deze beleidsmatige keuze staan dan ook niet meer ter discussie. Deze aanvraag heeft met name betrekking op een relatief kleine afwijking van het bouwvlak om de woningen beter te kunnen positioneren en de verschijningsvorm van de woningen welke in het handboek verankerd zijn. Beide zaken zijn goed ondervangen in de onderliggende stukken en zijn in goed overleg met de belanghebbenden in het gebied tot stand gekomen. De gemeenteraad wordt geadviseerd om dit voorstel op te volgen en daarmee geen gebruik te maken van het adviesrecht.
Handelingsperspectief/Vervolg
Wanneer uw raad niet binnen de gestelde termijn van 6 weken reageert, geeft u hiermee aan geen bindend advies af te geven. Het college neemt de aanvraag vervolgens zonder advies verder in behandeling[3].

Bijlagen:

Bijlage 1: Motivering ETFAL - Woningbouw Fort Geldersoord
Bijlage 2: Kwaliteitshandboek Fort Gelderoord '26

[3] Artikel 3:6, lid 2 Algemene wet bestuursrecht

gemeente Westervoort
Ontvangstdatum : 13-04-2026
Documentnummer: D2026-00043090

Fort Geldersoorth

Onderbouwing etfal - gemeente Westervoort

COLOFON

Gegevens over het plan:

Plannaam:	Fort Geldersoorth
Datum:	24 maart 2026
Projectnummer Buro SRO:	44.10.30

Opdrachtgever: Bemog Projectontwikkeling

Gegevens Buro SRO:

Projectleider Buro SRO:	Tim Vette
Bezoekadres vestiging Arnhem:	Sweerts de Landasstraat 50, 6814 DG te Arnhem
Telefoon:	026 - 35 23 125
E-mail:	arnhem@buro-sro.nl
Internet:	www.buro-sro.nl

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	**Inleiding**	**5**
1.1	Aanleiding	5
1.2	Ligging van het projectgebied	5
1.3	Wettelijke context	6
1.4	Leeswijzer	7
Hoofdstuk 2	**Voorgenomen ontwikkeling**	**8**
2.1	Huidige situatie	8
2.2	Toekomstige situatie	9
Hoofdstuk 3	**Beleid en regelgeving**	**11**
3.1	Rijksbeleid en rijksregels	11
3.2	Provinciaal beleid en provinciale regels	12
3.3	Regionaal beleid	14
3.4	Gemeentelijk beleid	16
Hoofdstuk 4	**Veilige en gezonde fysieke leefomgeving**	**22**
4.1	Weging van het waterbelang	22
4.2	Activiteiten en milieuzonering	24
4.3	Bodem	24
4.4	Luchtkwaliteit	25
4.5	Geur	27
4.6	Geluid	29
4.7	Omgevingsveiligheid	30
4.8	M.e.r.-beoordeling	33
Hoofdstuk 5	**Goede omgevingskwaliteit**	**34**
5.1	Zorgvuldig ruimtegebruik	34
5.2	Archeologie, cultuurhistorie en landschap	34
5.3	Ecologie	36
5.4	Verkeer en parkeren	38
5.5	Duurzaamheid en klimaatadaptatie	39
Hoofdstuk 6	**Conclusie**	**41**
Hoofdstuk 7	**Toestemming en voorwaarden**	**43**
7.1	Procedure	43
Hoofdstuk 8	**Overige aspecten**	**44**
8.1	Participatie	44
8.2	Kostenverhaal	44
8.3	Vooroverleg	45

Bijlagen 46

Bijlage 1	**Kwaliteitshandboek**	**47**
Bijlage 2	**Definitief ontwerp**	**48**
Bijlage 3	**Berekening waterberging**	**49**
Bijlage 4	**Tekening waterberging**	**50**
Bijlage 5	**Bodemonderzoek**	**51**
Bijlage 6	**Verkennend waterbodemonderzoek**	**52**
Bijlage 7	**Akoestisch onderzoek**	**53**
Bijlage 8	**M.e.r.-beoordelingsnotitie**	**54**
Bijlage 9	**Quickscan Natuur**	**55**
Bijlage 10	**Voortoets stikstofdepositie**	**56**
Bijlage 11	**AERIUS-berekening aanlegfase**	**57**
Bijlage 12	**AERIUS-berekening gebruiksfase**	**58**
Bijlage 13	**Parkeerbalans**	**59**
Bijlage 14	**Verschilberekening**	**60**

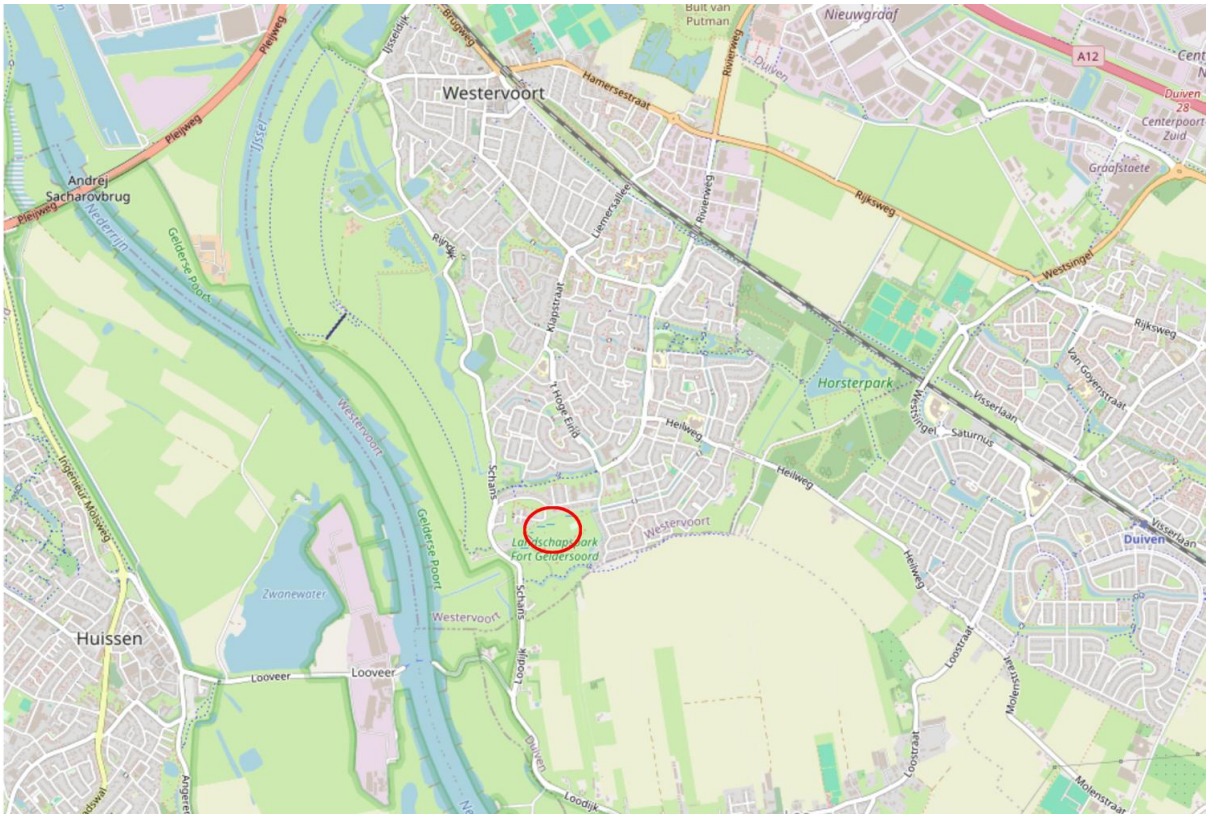
Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de zuidrand van de kern Westervoort ligt Fort Geldersoord, een voormalig militair fort uit de 18e eeuw dat moest fungeren als waterbouwkundig verdedigingswerk. Het fort is rond 1820 gesloopt. De afgelopen jaren zijn verschillende plannen ontwikkeld om woningbouw te realiseren op de locatie. Om verschillende redenen is het niet tot ontwikkeling gekomen. Op 23 maart 2022 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan “Fort Geldersoord Westervoort 2021” vastgesteld. Tegen dit besluit is beroep ingesteld. Het bestemmingsplan is op 11 juli 2022 opnieuw en gewijzigd vastgesteld en ook tegen dit besluit is beroep ingesteld. De afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft bij uitspraak van 5 juli 2023 de ingediende beroepen gegrond verklaard en de besluiten van 23 maart 2022 en 11 juli 2022 vernietigd. De belangrijkste afweging daarbij is geweest dat onvoldoende is gemotiveerd in welk opzicht het bouwplan zou aansluiten bij de belangrijkste cultuurhistorische waarden. Bemog projectontwikkeling, hierna initiatiefnemer, heeft nu en nieuw plan gemaakt. Omwonenden zijn betrokken bij de totstandkoming van het huidige plan, dat de naam ‘Fort Geldersoorth’ draagt. De relatie tussen de historische betekenis van de plek en het bouwplan heeft nadrukkelijk aandacht gekregen. Het voornemen is om in totaal 24 woningen te realiseren. Het beoogde bouwplan is niet geheel passend binnen de bestaande planologische bouw- en gebruiksmogelijkheden uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan van de gemeente Westervoort (bestemmingsplan Geerken en Fort 2017). Omdat deze ontwikkeling wel wenselijk is, wordt middels een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) medewerking verleend aan de voorgenomen activiteit. In voorliggende onderbouwing wordt toegelicht waarom er sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (etfal) conform de Omgevingswet.

1.2 Ligging van het projectgebied

Het projectgebied ligt in het Landschapspark 'De Schans', aan de zuidrand van de kern Westervoort. Bijgevoegde afbeelding toont globaal de ligging van het projectgebied in de omgeving.

Globale ligging projectgebied in de omgeving (bron: openstreetmap.org)

1.3 Wettelijke context

Voor de overgangsfase voor het omgevingsplan bevat artikel 12.27a Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) een beoordelingsregel voor opvolgende vergunningverleningen ten behoeve van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA). Dit artikel bepaalt dat bij het toepassen van artikel 8.0a, lid 2 Bkl, in ieder geval sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (etfal) voor zover de activiteit niet in strijd is met een eerder verleende omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Daarbij moet worden voldaan aan de beoordelingsregels uit artikel 8.0b tot en met 8.0e van het Bkl welke overeenkomen met de regels die gelden voor het opstellen van een omgevingsplan. Dat betekent dat ook de instructieregels uit hoofdstuk 5 van het Bkl gelden. Dit maakt het mogelijk om eerst een 'planologisch basisbesluit' te nemen in de vorm van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

De voorliggende onderbouwing etfal is een onderdeel van de motivering van het besluit tot vergunningverlening. Het 'planologisch basisbesluit' komt in de Omgevingswet noch in de memorie van toelichting voor maar wordt, onder meer door het Informatiepunt voor de Leefomgeving, gebruikt om uitleg te geven aan de Omgevingswet. Het planologisch basisbesluit heeft dezelfde werkingskracht als voorheen het bestemmingsplan zoals dat bestond onder de Wro, maar dan in de vorm van een omgevingsvergunning.

Uiterlijk 5 jaar na het onherroepelijk worden van een omgevingsvergunning voor een voortdurende buitenplanse omgevingsplanactiviteit wordt het omgevingsplan in overeenstemming gebracht met de vergunning. Een en ander zoals verplicht in artikel 4.17 van de Omgevingswet.

Wettelijke context i.r.t. voorliggende onderbouwing etfal

Deze onderbouwing wordt betrokken bij de omgevingsvergunningverlening van de buitenplanse omgevingsplanactiviteit: het planologische basisbesluit. Hoofdstuk 7 van deze onderbouwing gaat daar verder op in.

1.4 Leeswijzer

Deze onderbouwing gaat in op dat deel van het besluit waar het gaat over een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Hoofdstuk 2 geeft de beschrijving van de huidige situatie, gevolgd door een beschrijving van de voorgenomen ontwikkeling. In hoofdstuk 3 gaat in het relevante beleid van Rijk, provincie, regio en gemeente. In hoofdstuk 4 en 5 wordt getoetst aan aspecten m.b.t. de fysieke leefomgeving. In hoofdstuk 6 volgt de integrale weging van alle aspecten. Daarna wordt in hoofdstuk 7 aangegeven wat beoogd is dat vergund wordt.

Alléén relevante onderwerpen

Deze onderbouwing gaat in lijn met de Memorie van Toelichting van de Omgevingswet (paragraaf 2.2 en 4.16.4) in op de regels, beleidsonderwerpen en onderzoeksaspecten die relevant zijn voor het project en het effect van het project op de omgeving. Onderwerpen die niet relevant zijn worden daarom niet behandeld. Deze onderwerpen zijn daarmee niet vergeten noch onbelangrijk, maar slechts niet relevant voor het besluit.

Besluit breder dan alleen voorliggende onderbouwing

Elk besluit dat op basis van de Omgevingswet genomen wordt is breder dan alleen de onderbouwing dat voldaan wordt aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (etfal). Enkele aspecten komen altijd voor en daar wordt in hoofdstuk 8 ‘Overige aspecten’ op in gegaan.

Hoofdstuk 2 Voorgenomen ontwikkeling

In dit hoofdstuk wordt het initiatief beschreven. Eerst wordt ingegaan op de bestaande situatie van het projectgebied en de relatie met de omgeving. Daarna wordt ingezoomd op het beoogde initiatief.

2.1 Huidige situatie

De locatie 'Fort Geldersoorth' ligt binnen het cultuurhistorisch landschapspark ‘De Schans’ aan de zuidrand van de kern Westervoort. Het gebied vertegenwoordigt verschillende landschappelijke-, cultuurhistorische- en archeologische waarden. Uitgevoerde onderzoeken wijzen onder andere op een fort uit de Nieuwe Tijd. In de periode 1740 - 1742 werd dit fort aangelegd om de in de dijk gerealiseerde inundatiesluis te beschermen. Het fort is rond 1820 afgebroken maar tijdens latere onderzoeken zijn verschillende restanten aangetroffen zodat de locatie van het fort tot op de dag van vandaag bekend is.

De locatie 'Fort Geldersoorth' is één van de vier nieuwe woonlocaties binnen het landschapspark. De drie andere locaties, 'Wonen achter de Dijk', 'Heegsche Bouwing' en 'Geerken' zijn reeds opgeleverd of in ontwikkeling. Voor de locatie 'Fort Geldersoorth' zijn eerder bouwplannen ontwikkeld die niet uitvoerbaar bleken. Ten noorden en oosten van het projectgebied bevinden zich woonwijken. Ten zuiden van het projectgebied bevindt zich agrarisch gebied. Het projectgebied heeft een oppervlak van ruim 8.000 m². Op de navolgende luchtfoto is de huidige situatie weergegeven.

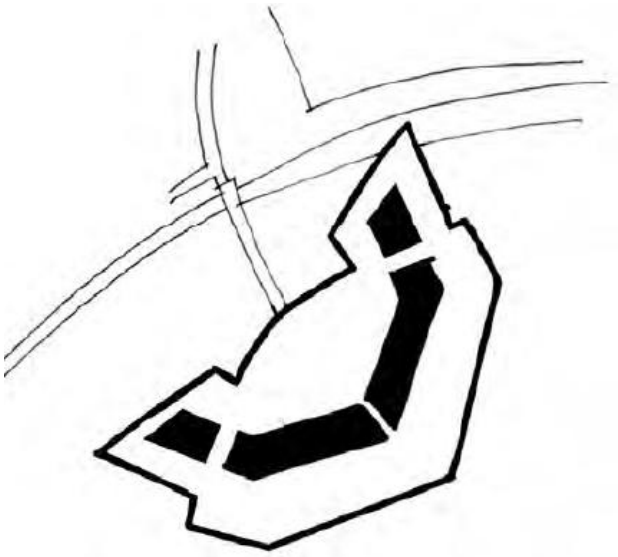

Luchtfoto van het projectgebied (PDOK viewer)

2.2 Toekomstige situatie

De initiatiefnemer is voornemens om 24 nieuwe woningen te ontwikkelen. De cultuurhistorische betekenis van de locatie staat aan de basis van de uitwerking van het plan. In voorliggende paragraaf volgt een toelichting van het plan op hoofdlijnen. Een volledige toelichting op het plan en de wijze waarop rekening is gehouden met de cultuurhistorische betekenis van de locatie, is te raadplegen in het kwaliteitshandboek (Bijlage 1) en het definitieve ontwerp (Bijlage 2).

Fort Geldersoorth zal door het plan op een eigentijdse manier terugkeren waarbij de uitstraling en ruimtelijke verschijningsvorm van het oorspronkelijke fort als belangrijk vertrekpunt en inspiratie gelden. De in totaal 24 nieuwe woningen volgen de bebouwingsstructuur van het voormalige fort. De woningen worden zo gepositioneerd dat er een ruime, groene binnenruimte ontstaat. In het definitieve ontwerp uit Bijlage 2 zijn verschillende inrichtingstekeningen van onder andere de buitenruimte opgenomen. De woningen in het fort zijn grondgebonden rijwoningen met een hoogteopbouw in twee lagen met een kap waarbij de individuele herkenbaarheid van iedere woning nadrukkelijk wordt vermeden. Het gebruiksoppervlak van de woningen varieert tussen de ca 90 en 130 m². Ter plaatse van de looproute naar het achterliggende park wordt de kap onderbroken, terwijl deze bij de toegangswegen naar de parkeerplaatsen juist doorloopt, zodat de routes naar de parkeerplaatsen visueel ondergeschikt blijven.

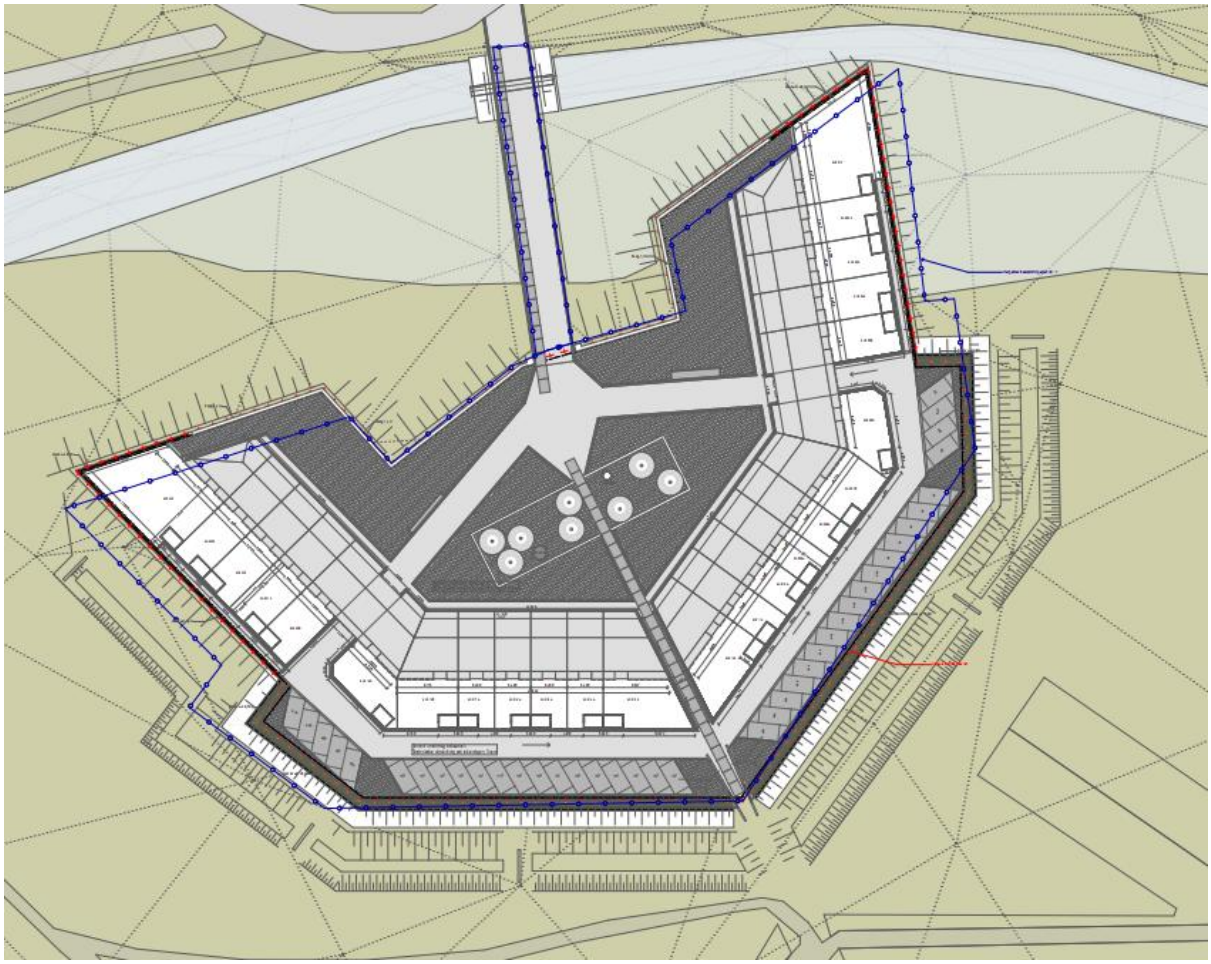
bebouwingsstructuur

Voor alle woningen geldt dat deze zijn afgedekt met keramische pannen. Alle bebouwing (aan de binnenzijde van het fort) draagt bij aan een eenduidige herkenbaarheid, het fort toont zich als een stoer, stevig en onwrikbaar element in het Park de Schans. De centrale open ruimte biedt ruimte voor verblijf en ontspanning en heeft een groen karakter.

Het fort is bereikbaar via een verkeersbrug over het inundatiekanaal. De brug geeft toegang tot de centraal gelegen open ruimte. In de ruimte zijn nagenoeg geen geparkeerde auto's zichtbaar. Kort parkeren ten behoeve van bezoek is mogelijk. Bewoners parkeren aan de achterzijde van de woningen. Via twee toegangen is een achterstraat bereikbaar die toegang geeft tot de parkeerplaatsen, bergingen en achtertuinen.

Toekomstige situatie (bron: 'Het plan' 'Fort Geldersoord', Jan Bakers Architecten & Bemog Projectontwikkeling)

Toekomstige situatie (bron: 'Het plan' 'Fort Geldersoord', Jan Bakers Architecten & Bemog Projectontwikkeling)

Hoofdstuk 3 Beleid en regelgeving

In dit hoofdstuk wordt het initiatief getoetst aan beleid en regelgeving. Er wordt ingegaan op geldend beleid en regelgeving op Rijks-, provinciaal-, regionaal en gemeentelijk niveau. Vervolgens wordt het beoogde initiatief daaraan getoetst.

3.1 Rijksbeleid en rijksregels

3.1.1 Nationale Omgevingsvisie

Per februari 2021 is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) van kracht. De NOVI biedt een langetermijnperspectief op de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland tot 2050. Met de NOVI geeft het kabinet richting aan de grote opgaven die het aanzien van Nederland de komende dertig jaar ingrijpend zullen veranderen. Denk aan het bouwen van nieuwe woningen, ruimte voor opwekking van duurzame energie, aanpassing aan een veranderend klimaat, ontwikkeling van een circulaire economie en omschakeling naar kringlooplandbouw. Alles met zorg voor een gezonde bodem, schoon water, behoud van biodiversiteit en een aantrekkelijke leefomgeving.

Met de NOVI benoemt het Rijk nationale belangen, geeft het richting op de vier prioriteiten en helpt keuzes maken waar dat moet. Want niet alles kan overal. Deze visie is ontwikkeld in nauwe samenwerking met provincies, gemeenten, waterschappen, maatschappelijke instellingen en burgers.

Gebiedsgericht

De NOVI benoemt een aantal aspecten van nationaal ruimtelijk belang. Het betreft de bescherming van de waterveiligheid aan de kust en rond de grote rivieren, bescherming en behoud van de Waddenzee en enkele werelderfgoederen, de uitoefening van defensietaken, het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de ecologische hoofdstructuur), de elektriciteitsvoorziening, de toekomstige uitbreiding van het hoofd(spoor)wegennet en de veiligheid rond rijksvaarwegen.

3.1.2 Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan regels over omgevingswaarden, instructieregels, beoordelingsregels en regels voor monitoring. Het Bkl geldt voor het Rijk en decentrale overheden en heeft geen directe uitwerking op de fysieke leefomgeving. Bij een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in een Omgevingsplan of bij het vergunnen van een Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit moeten de verschillende instructieregels en geformuleerde omgevingswaarden in acht genomen worden.

Het gaat hierbij over de instructieregels met het oog op:

- Een evenwichtige toedeling van functies aan locaties;
- Het behoud van werelderfgoed en cultureel erfgoed;
- Natuurbescherming.

Daarnaast gaat het om de volgende omgevingswaarden

- Veiligheid primaire waterkeringen;
- Veiligheid andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk;
- Kwaliteit van de buitenlucht;
- Waterkwaliteit;
- Kwaliteit van de zwemlocatie.

De ladder voor duurzame verstedelijking is ook onderdeel van de Bkl. Via de 'ladder voor duurzame verstedelijking' wordt een zorgvuldige afweging en besluitvorming geborgd bij ruimtelijke vraagstukken. Artikel 5.129g van het Bkl bepaalt dat de Ladder betrekking heeft op een stedelijke ontwikkeling die voldoende substantieel is. De aard en omvang van het woningbouwplan in relatie met de omgeving bepaalt of het plan voldoende substantieel is.
Artikel 5.129g Bkl geeft geen ondergrens aan. In uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zijn hiervoor lijnen uitgezet. Bij woningbouw is vanaf 12 woningen sprake van een stedelijke ontwikkeling die Ladderplichtig is. De Laddertoets moet alleen worden uitgevoerd wanneer de stedelijke ontwikkeling 'nieuw' is.

3.1.3 Toetsing van het initiatief aan het rijksbeleid

Het projectgebied ligt niet in één van de aangewezen beschermde gebieden uit de NOVI of het Bkl. Het projectgebied maakt onderdeel uit van een rijksmonument. Een nadere toelichting hierop is uitgewerkt in paragraaf 5.2 en de daarbij behorende stukken.

Voor de Laddertoets wordt verwezen naar paragraaf 5.1 waar onderbouwd wordt of er sprake is van zorgvuldig ruimtegebruik.

De toetsing aan de eventueel van toepassing zijnde omgevingswaarden vindt plaats in hoofdstuk 4.

3.2 Provinciaal beleid en provinciale regels

3.2.1 Provinciale omgevingsvisie

Omgevingsvisie Gaaf Gelderland

In de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland (december 2018) staan de hoofdlijnen van het provinciale ruimtelijk beleid. De Omgevingsvisie Gaaf Gelderland gaat in de breedte over het beleid van de provincie voor de fysieke leefomgeving. De visie integreert een vijftal beleidsterreinen: ruimte, natuur, water, milieu en verkeer en vervoer.

De provincie wil de focus leggen op een duurzaam, verbonden en een economisch krachtig Gelderland. Door daarin te investeren wil de provincie werken aan een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland centraal. Om dat te bereiken wordt de focus gelegd op zeven ambities op het gebied van

energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, biodiversiteit, bereikbaarheid, vestigingsklimaat en woon- en leefomgeving. Deze ambities worden hieronder kort samengevat:

- Een versnelde energietransitie, gericht op forse vergroting van het aandeel duurzame energie en passend bij de Gelderse kwaliteiten;
- Een op de toekomst toegerust beschermend klimaatbeleid;
- Een voortvarend en innovatief circulair beleid;
- Een stimulerend en beschermend beleid voor biodiversiteit;
- Efficiënte, duurzame en innovatieve bereikbaarheid, toegesneden op de veranderende vraag;
- Een duurzaam, dynamisch en toegankelijk economisch vestigingsklimaat, waar voor ondernemers en inwoners een sterke aantrekkingskracht vanuit gaat;
- Een duurzaam en divers woon- en leefklimaat, dat steeds weet te anticiperen op ontwikkelingen.

Naast deze zeven ambities blijft het beleid uit de Omgevingsvisie uit 2014 gelden. Het gaat om de aanwijzing van functies van regionale oppervlaktewateren, van gebieden waar milieukwaliteit bijzondere bescherming behoeft, van Natura 2000-gebieden en van bijzondere natuurgebieden.

3.2.2 Omgevingsverordening Gelderland

Op 24 september 2014 is door Provinciale Staten van Gelderland de Omgevingsverordening Gelderland vastgesteld. Deze wordt regelmatig op onderdelen geactualiseerd. De meest recente werking van de Omgevingsverordening is op 14 november 2025 in werking getreden. De Omgevingsverordening is een uitwerking van de Omgevingsvisie en stelt regels waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van instructieregels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen uit het Bkl.

Klimaatadaptatie

De provinciale omgevingsverordening die op 1 februari 2022 van kracht is geworden bevat de instructieregel klimaatadaptie (5.85). Voor zover een ruimtelijk plan een nieuwe activiteit of ontwikkeling mogelijk maakt, moet op basis van deze instructieregel de toelichting bij het ruimtelijk plan een beschrijving bevatten van de maatregelen of voorzieningen die worden getroffen om de risico's van klimaatverandering te voorkomen of te beperken en de afweging die daarbij is gemaakt. In die beschrijving moeten in ieder geval de volgende aspecten worden betrokken: waterveiligheid, wateroverlast, droogte en hitte. In paragraaf 5.5 is invulling gegeven aan de wijze waarop in dit plan is omgegaan met het voorkomen en/of beperken van de risico's van klimaatverandering.

3.2.3 Toetsing van het initiatief aan het provinciale beleid

Artikel 4.35 (verbod mijnbouwactiviteit in intrekgebieden)

Het projectgebied ligt in een intrekgebied. In de omgevingsverordening zijn regels opgenomen die de kwaliteit van het drinkwater beschermen. Het is verboden in een intrekgebied een mijnbouwwerk aan te leggen en te exploiteren, behalve voor het opsporen of winnen van aardwarmte. Voorliggend initiatief maakt geen nieuw mijnbouwwerk mogelijk. Het initiatief past binnen het bepaalde van artikel 4.35.

Artikel 5.40 beschermen landschap Gelderse streken: Liemers

Op basis van het bepaalde in artikel 5.40 dient het initiatief rekening te houden met de ter plaatse geldende kernkwaliteiten. Het projectgebied ligt binnen deelgebied 'Liemers West'. De kernkwaliteiten van dit deelgebied betreffen:

- Vlak en laaggelegen kommengebied omgeven door de hogere oeverwallen van de Rijn en IJssel
- Grootschalig kommenlandschap omgeven door kleinschalige landschappen op de randen
- Oude bossen
- Openheid van het kommengebied en Looveld
- Rivierpanorama's en zichtlijnen

Voorliggend initiatief heeft geen negatief effect op de kernkwaliteiten van 'Liemers West'. Het beoogde bouwplan volgt de contouren van het fort. De cultuurhistorische betekenis van de locatie wordt door het beoogde initiatief beter zichtbaar in het landschap.

De activiteit past binnen het beleid en regels van de provincie Gelderland.

3.3 Regionaal beleid

3.3.1 Woondeal 2.0 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

In 2020 zijn gemeenten binnen de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, provincie Gelderland en Rijk een langjarig partnerschap aangegaan voor een beter werkende woningmarkt. Het partnerschap is vastgelegd in de woondeal uit 2020. Marktpartijen en woningcorporaties hebben hun ondersteuning hierbij uitgesproken. Met de geactualiseerde Woondeal 2.0, vastgesteld op 8 maart 2023, onderkennen partijen de bovengemiddeld grote woonopgave, continueren de samenwerking uit 2020 en geven het partnerschap verder vorm.

De Woondeal 2.0 zet in op zeven werkafspraken:

1. Woningbouwopgave en versnelling
2. Betaalbare woningen voor lage en middeninkomens
3. Huisvesting aandachtsgroepen
4. Klimaatadaptief, conceptueel en circulair bouwen
5. Leefbaarheid en stadsvernieuwing
6. Verstedelijking en gebiedsontwikkeling

7. Overige thema's als vakantieparken, stikstof en elektriciteitsnetwerken

Partijen streven naar de bouw van 33.000 woningen tot en met 2030 in de Groene Metropoolregio. En richting 2040 zo'n 55.000 woningen. De woningbouwopgave voor gemeente Westervoort is 530 woningen tot en met 2030. Op dit moment is er tot en met 2030 voldoende plancapaciteit om de opgave in te vullen. Deze capaciteit ligt op circa 130% van de geambieerde nieuwbouw.
In lijn met de nationale doelstelling om toe te groeien naar 2/3^{e} betaalbare nieuwbouwwoningen, wordt ingezet op een vergroting van de beschikbaarheid van woningen voor mensen met lage en middeninkomens, waaronder veel starters. Iedere gemeente zorgt vanaf 2025 binnen de gemeentebrede nieuwbouwopgave voor minimaal 30% sociale huur en minimaal 35% middenhuur en betaalbare koop (tot € 355.000, landelijke betaalbaarheidsgrens, prijspeil 2023). Op basis van het woningbehoefteonderzoek zet de regio zich ervoor in dat een deel van het middensegment bestaat uit betaalbare koopwoningen voor lagere inkomens, met een prijs van maximaal € 250.000 of middenhuur (woningen tussen € 808-€ 1.123, prijspeil 2023). Op basis van het woningbehoefteonderzoek is er ruimte voor uitwisseling tussen de betaalbare segmenten, met dien verstande dat er voldoende sociale huurwoningen en middenhuur/betaalbare koopwoningen voor lagere inkomens worden toegevoegd.

Er wordt gezorgd voor voldoende betaalbare woningen voor aandachtsgroepen en een evenwichtige spreiding daarvan over de gemeenten. Specifieke aandacht is nodig voor de ondersteuning van de woonbehoeften van ouderen. Er is een toenemende behoefte aan woningen die aansluiten bij de wensen van ouderen.

Planspecifiek
Het initiatief voorziet in 24 middeldure en dure koopwoningen, onder andere geschikt voor doorstromers en gezinnen. Op basis van het vigerende bestemmingsplan zijn reeds 24 woningen toegestaan. De woningen maken daarmee al onderdeel uit van de harde plancapaciteit van de gemeente Westervoort en van de regionale woningbouwafspraken. Uit de woondeal blijkt ruimte voor deze segmenten koopwoningen. Het toevoegen van 24 woningen vormt een welkome aanvulling op de bestaande voorraad in Westervoort. De bestaande voorraad bestaat uit een relatief groot aandeel sociale huurwoningen. Het toevoegen van middeldure en dure woningen is wenselijk, en tegelijkertijd blijft er daarmee sprake van de gemeente brede doelstelling van 30% sociale huur en 67% betaalbare woningen. De realisatie van de beoogde woningen levert bovendien een belangrijke bijdrage aan een urgente maatschappelijke behoefte aan meer woningen. Het initiatief is passend binnen de Woondeal 2.0 Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.

3.3.2 Liemerse Woonagenda 2017-2027
Eind 2017 hebben de wethouders Wonen van de Liemerse gemeenten Duiven, Doesburg, Montferland, Rijnwaarden, Westervoort en Zevenaar samen de 'Liemerse Woonagenda 2017-2027' ondertekend. In de vastgestelde notitie zijn de kwantitatieve én kwalitatieve uitgangspunten voor de invulling van het woningbouwprogramma opgenomen.

De regionale woningbouwafspraken zijn tot stand gekomen op basis van onderzoek naar de toekomstige woonbehoeftes in de Liemers en doorvertaald naar de verschillende gemeenten. Daarbij is gewerkt met twee varianten; een basisvariant en een plusvariant. De basisvariant gaat voor de gemeente Westervoort uit van een woningbehoefte van 281 nieuwbouwwoningen in de periode 2017 – 2027. In de plusvariant wordt een woningbehoefte voor de gemeente Westervoort verondersteld in de periode 2017 – 2027 van 417 woningen. De harde plancapaciteit per 1 januari 2017 bedraagt 183 woningen. Daaruit blijkt dat er voor de gemeente Westervoort ruimte is om nieuwe bestemmingsplannen voor woningbouw vast te stellen.

Planspecifiek
Voor de kern Westervoort is de woningbehoefte tot aan 2027 geraamd op 281 woningen (basisvariant). Per 1 januari 2017 zijn er in Westervoort 183 woningen opgenomen in de harde plancapaciteit. Het verschil tussen behoefte en harde plancapaciteit biedt ruimte voor nieuwe woningbouwplannen. Door het tekort aan koopwoningen (25- 50 woningen), kan worden gesteld dat voorliggend woningbouwprogramma aansluit en passend is binnen de woningbouwafspraken uit de Liemerse woonagenda 2017 - 2027.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Omgevingsvisie Westervoort

Op 27 september 2021 heeft de gemeenteraad van Westervoort de Omgevingsvisie Westervoort vastgesteld. Hierin streeft de gemeente Westervoort naar het behouden en versterken van een gezonde, veilige, vitale, duurzame, leefbare en aantrekkelijke leefomgeving. Voor nu en voor de toekomst. Om dit te bereiken heeft de gemeente de Omgevingsvisie Westervoort opgesteld als stip op de horizon voor de fysieke leefomgeving van Westervoort in 2040.

De visie is opgesteld in samenspraak met meerdere partijen waaronder gebruikers van de leefomgeving zoals inwoners, maatschappelijke instellingen, bedrijven en verenigingen. De omgevingsvisie sluit aan bij nationaal, regionaal en lokaal beleid. De inhoudelijke basis voor deze omgevingsvisie bestaat uit vier onderdelen:

- **Historie**: De gemeente Westervoort heeft een rijke geschiedenis waar we op voortbouwen.
- **Richtinggevende waarden**: belangrijk zijn onder andere vitale, sterk onderling verbonden sociale gemeenschap, de aantrekkelijke leefomgeving en de uitstekende voorzieningen van de gemeente Westervoort.
- **Ruimtelijke kwaliteiten**: de kenmerken van het landschap, het erfgoed en de manier van wonen in de gemeente Westervoort dragen bij aan de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente.
- **Ontwikkelingen & toekomstperspectief**: Leidraad voor de toekomst is dat we ruimte willen bieden aan de ontwikkelingen, recht doen aan ruimtelijke kwaliteiten, maatwerk leveren op basis van de leefomgevingskwaliteiten en zorg dragen voor natuur en milieu. Dit doen we samen met alle gebruikers van de leefomgeving.

Planspecifiek

Cultuurhistorie

Fort Geldersoorth is één van de bestaande zichtbare sporen uit het verleden van de gemeente. Dit cultureel erfgoed verleent de gemeente Westervoort een eigen, onderscheidende identiteit en een fundament om op te bouwen. Het erfgoed beschermen en versterken benoemt de gemeente als een kans bij nieuwe ontwikkelingen in de leefomgeving. Als voorbeeld benoemt de gemeente het gebied de Schans, waar voorliggende locatie toe behoort. De Schans is aangemerkt als hotspot waarbij de cultuurhistorie zichtbaar gemaakt dient te worden. Fort Geldersoorth is de laatste van vier te ontwikkelen deellocaties binnen de Schans. Het beoogde plan gebruikt de contouren van het fort als basis en is bij uitstek een voorbeeld hoe erfgoed gecombineerd kan worden met nieuwe ontwikkelingen. Door het plan wordt het voormalige fort beter zichtbaar in het landschap. Het initiatief biedt een unieke gelegenheid om de inwoners nog meer bekendheid te geven aan de locatie en de geschiedenis van de gemeente, in lijn met de ambities uit de omgevingsvisie.

Uitsneden van de basiskaarten Wonen (links) en Cultuurhistorie (rechts) (bron: Omgevingsvisie Westervoort)

Wonen

Door de ligging nabij de stad Arnhem en de pracht van de natuur binnen handbereik, is Westervoort bij uitstek geschikt als woonplek voor gezinnen. Gezinnen die de stad vertalen om in de gemeente rust, ruimte, gemeenschapszin en een actief verenigingsleven te vinden. Een groot deel van de 24 beoogde woningen is geschikt als woning voor huishoudens in de gezinsvormende fase.

Conclusie

Voorliggend plan combineert de vraag naar wonen met het versterken van de cultuurhistorische waarde van het gebied. Het initiatief past binnen de Omgevingsvisie Westervoort.

3.4.2 Woonvisie Westervoort 2021 – 2030

Algemeen

De kracht van Westervoort: betaalbaar wonen in een echte woongemeente. Westervoort wil haar kwaliteiten als woongemeente koesteren en versterken. Met als resultaat: goed wonen in een aangename woongemeente voor jong en oud, nu en in de toekomst. Om dit te bereiken wil de gemeente samen met haar woonpartners aan de volgende thema's werken:

- Beschikbaarheid & betaalbaarheid van het wonen;

- Duurzame kwaliteit van de bestaande woningvoorraad: aantrekkelijke, geschikte en energetisch;
- Kwaliteit van woningen in wijken;
- Nieuwe woningen;
- Wonen voor aandachtsgroepen.

De gemeente streeft ernaar dat er in 2030 voldoende geschikte woningen voor jongeren zijn die in hun eigen dorp willen blijven wonen en een aantrekkelijk aanbod voor doorstromers die een stap willen maken in hun wooncarrière. De vergrijzing is op een goede manier gefaciliteerd, waardoor mensen die te maken krijgen met een beperking zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen in eigen woning en woonomgeving.

Op de nu bekende locaties in Westervoort is ruimte voor ca. 350 woningen (exclusief de locatie Westervoort Noord). Echter voor de meeste van deze plannen (goed voor ruim 300 woningen) geldt, dat ze niet hard zijn (nog geen vastgesteld bestemmings- of omgevingsplan). Gezien de grote woningbehoefte op korte termijn is het noodzaak dat de zachte plannen (planvorming in voorbereiding) snel definitief worden.

Planspecifiek
De voorgenomen ontwikkeling voorziet in de realisatie van 24 nieuwe woningen. Hiermee wordt ingespeeld op de vraag naar nieuwe woningbouwlocaties. De koopwoningen zijn geschikt voor doorstromers die een stap willen maken in hun woningcarrière. Geconcludeerd wordt dat het initiatief passend is binnen de beleidskaders van de woonvisie.

3.4.3 Woningbouwnotitie Gemeente Westervoort 2018-2027

Samen met buurtgemeenten heeft de gemeente Westervoort in 2017 nieuwe afspraken gemaakt die zijn gebaseerd op een gezamenlijke erkende behoefteprognose 'Primos 2016'. De bestuurlijke Liemerse afspraken zijn door het college van Gedeputeerde Staten op 14 november 2017 bekrachtigd met de vaststelling van de 'Liemerse woonagenda 2017-2027'. Met het vaststellen van de Liemerse Woonagenda is er weer volop dynamiek op de regionale woningmarkt. Dit heeft geleid tot een verhoogde (inhaal)vraag voor de korte termijn en geven de actuele woonbehoefte-prognoses uit de Liemerse Woonagenda extra ruimte. Dit is voor de gemeente Westervoort aanleiding geweest om het bestaande woningbouwprogramma bij te stellen. Daarom is in 2018 de 'Woningbouwnotitie Gemeente Westervoort 2018-2027 vastgesteld.

De woningbehoefte voor Westervoort in de periode 2017-2027 komt volgens het middenscenario uit op zo'n 280 woningen. In 2017 zijn 45 woningen opgeleverd waarmee de opgave 2018-2027 uitkomst op 230-240 woningen. Er is daarbij behoefte aan 50 tot 100 woningen in het middeldure segment (€180.000 - € 280.000) en 100 tot 150 woningen in het dure koopsegment (> € 280.000).

Planspcecifiek

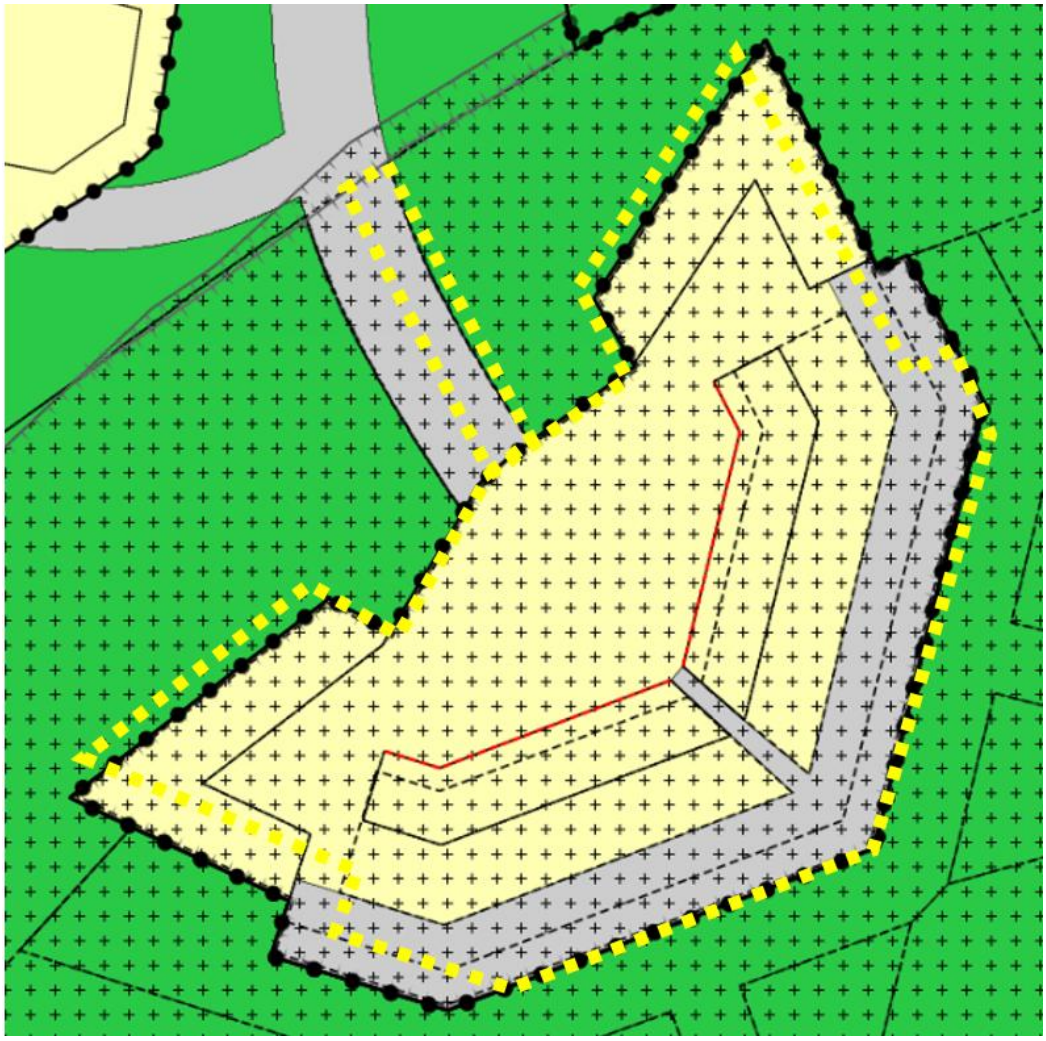
Uit de woningbouwnotitie blijkt dat er vraag is naar woningen uit het middeldure en dure segment. Voorliggend initiatoef sluit daarmee aan bij de visie.

3.4.4 Omgevingsplan

Huidige bouw- en gebruiksmogelijkheden

Het tijdelijk deel van het omgevingsplan bestaat uit de geldende bestemmingsplannen, de verordeningen tijdelijk deel omgevingsplan (archeologieverordening (artikel 38, Monumentenwet 1988), geurverordening (artikel 6, Wet geurhinder en veehouderij), verordening afvoer regen- en grondwater (artikel 10.32a, Wet milieubeheer), hogere waarde besluiten (artikel 110a, Wet geluidhinder), vastgestelde veiligheidscontouren (artikel 14, Besluit externe veiligheid inrichtingen) en de bruidsschat. Hierna wordt per aspect de ontwikkeling getoetst op strijdigheden. Om te bepalen of het initiatief past binnen het omgevingsplan, wordt getoetst aan het voorheen geldende bestemmingsplan dat één op één is overgenomen in het tijdelijk deel van het omgevingsplan.

Ter plaatse van het projectgebied gelden de bestemmingsplannen 'Geerken en Fort 2017', vastgesteld door de gemeente Westervoort op 25 september 2017 en 'Westervoort, De Schans', onherroepelijk in werking getreden op 29 december 2010. Navolgende afbeelding toont een uitsnede van de vigerende planologische situatie ter plaatse van het projectgebied, waarbij de projectgrens van voorliggend initiatief is aangegeven met de gele doorbroken lijn.

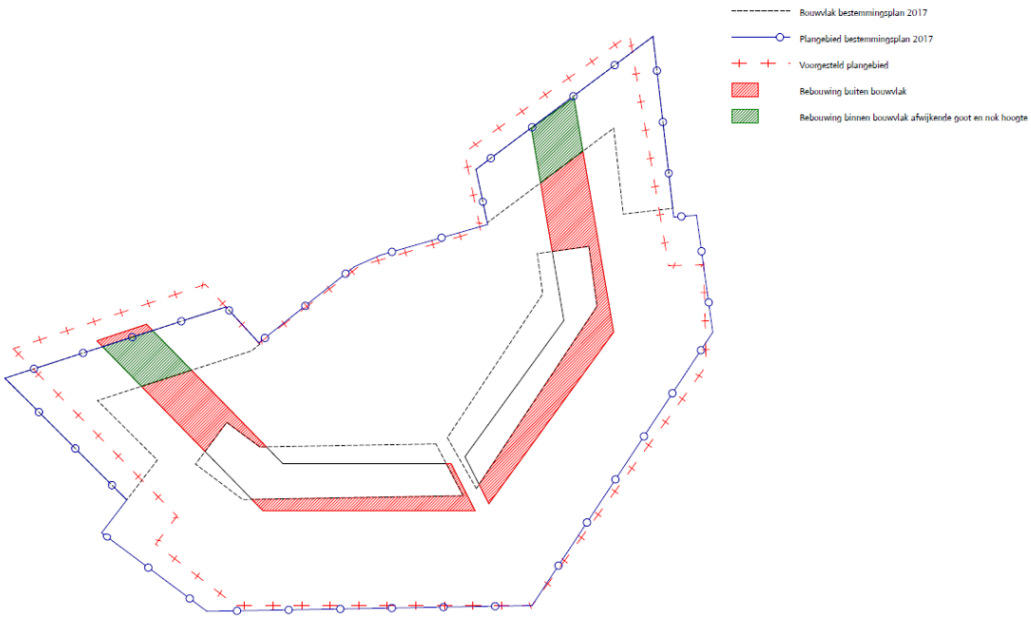
Uitsnede vigerende planologische situatie waarop het projectgebied is aangegeven met de gele doorbroken lijnen (bron: eigen bewerking)

Het overgrote deel van de huidige projectgrens heeft overeenkomsten met de plangrens van bestemmingsplan Geerken en Fort 2017. Daarbinnen gelden de functies ‘Woongebied – 4’ en ‘Verkeer’. Binnen ‘Woongebied – 4’ zijn meerdere bouwvlakken opgenomen waarbinnen in totaal 24 woningen zijn toegestaan, met goot- en bouwhoogtes van maximaal 6 respectievelijk 9 m.

Ter plaatse van de gronden die buiten de begrenzing van ‘Geerken en Fort 2017’ vallen, geldt op basis van het plan ‘Westervoort, De Schans’ de functie ‘Groen – Cultuurhistorisch landschapspark’.

Strijdigheden initiatief in relatie tot omgevingsplan

Voorliggend plan sluit niet 1 op 1 aan op de toegestane bouwmogelijkheden uit het plan ‘Geerken en Fort 2017’. Het aantal woningen is hetzelfde, maar in het huidig plan zijn woningen voorzien buiten de geldende bouwvlakken. Navolgende kaartuitsnede maakt dit inzichtelijk. Ook loopt het huidig bouwplan beperkt door buiten de begrenzing van ‘Geerken en Fort 2017’. Daar geldt de functie ‘Groen – Cultuurhistorisch landschapspark op basis van ‘Westervoort, De Schans’. Binnen die functie is de oprichting en ingebruikname van woningen niet toegestaan. Het beoogde bouwplan is daarmee in strijd met de bestaande planologische situatie.

Verschillende vigerende planologische situatie en het beoogde plan (bron: bouw- en inrichtingsplan Jan Bakers Architecten)

3.4.5 Toetsing van het initiatief aan het gemeentelijk beleid

De activiteit past binnen de doelstellingen en het beleid van de gemeente. De activiteit is echter in strijd met de regels van het omgevingsplan. Daarom wordt een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit aangevraagd waarvoor onderhavige onderbouwing is opgesteld.

Hoofdstuk 4 Veilige en gezonde fysieke leefomgeving

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de aspecten die samen bepalend zijn voor de vraag of met de voorgenomen ontwikkeling een veilige en gezonde fysieke leefomgeving ontstaat en behouden blijft voor nu en in de toekomst.

4.1 Weging van het waterbelang

Het wettelijk kader is gericht op het verkrijgen van inzicht in de gevolgen voor de waterhuishouding die samenhangen met de ruimtelijke ontwikkeling die mogelijk wordt gemaakt. Het wettelijk kader is afhankelijk van zowel gemeentelijk beleid als het beleid van het waterschap.

Artikel 5.37 van het Bkl stelt dat in een omgevingsplan rekening wordt gehouden met de gevolgen voor het beheer van watersystemen. Naast de specifieke regels als gesteld in paragraaf 5.1.3 Bkl over onderdelen van het watersysteem in het omgevingsplan, worden de opvattingen van het bestuursorgaan dat is belast met het beheer van die watersystemen betrokken voor een duiding van de gevolgen voor het beheer van het watersysteem.

De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de omgevingswaarden ten aanzien van water zijn als volgt onderverdeeld:

- *Rijk:* omgevingswaarden voor (1) waterkwaliteit, (2) zwemwaterkwaliteit, (3) veiligheid van primaire waterkeringen en (4) de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen, voor zover die in het beheer zijn bij het rijk (2.15 Ow);
- *Provincie:* omgevingswaarden voor de veiligheid van (1) bij de omgevingsverordening aangewezen andere dan primaire waterkeringen die niet bij het rijk in beheer zijn en (2) de gemiddelde overstromingskans per jaar van bij de omgevingsverordening aangewezen gebieden met oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop (niet bij het rijk in beheer zijnde) regionale wateren moeten zijn berekend (2.13 Ow);
- *Gemeente:* gemeenten kunnen ook zelf besluiten om omgevingswaarden vast te stellen. Indien hiervan sprake is dient een BOPA ook aan deze omgevingswaarde getoetst te worden.

Het is aan het bevoegd gezag om te bepalen hoe andere bestuursorganen bij de besluitvorming worden betrokken bij de weging van het waterbelang. Zodoende is de eerdere, verplichte watertoets niet langer voorgeschreven en is de gemeente vrij om hier zelf invulling aan te geven. In elk geval worden de wateraspecten beschreven en wordt aangegeven welke waterhuishoudkundige maatregelen voor het project moeten worden getroffen. Over het initiatief wordt advies gevraagd aan de betrokken waterbeheerder.

Planspecifiek

Het projectgebied ligt binnen beheergebied Rijn en IJssel. In het vervolg van deze paragraaf komen de belangrijkste waterhuishoudkundige aspecten aan bod.

Waterberging

Op basis van het geldende beleid dient het toekomstig verhard oppervlak binnen het projectgebied volledig binnen eigen terrein te worden verwerkt. Door civieltechnisch adviesburo Evers is een berekening gemaakt van de toekomstige waterhuishouding van Fort Geldersoorth, zie Bijlage 3.
Uit de berekening volgt een toekomstig verhard oppervlak van in totaal 5382 m² (publieke + private gronden). Uitgaande van een bergingseis van 80 mm/ m² volgt op basis van het toekomstig verhard oppervlak een bergingseis van 431 m³. In het tweede deel van de berekening uit Bijlage 3 zijn verschillende bergingsvoorzieningen voorgesteld met een gezamenlijke inhoud van 432 m³. De voorgestelde voorzieningen zijn uitgewerkt in een civieltechnische tekening, zie Bijlage 4.
Binnen de waterhuishouding wordt door middel van Rockwool en het Citykross-concept gezorgd voor een optimale infiltratie van hemelwater.
Rockwool wordt toegepast als een waterdoorlatend en duurzaam product dat door zijn open structuur een hoge wateropname en -afgifte faciliteert. Het materiaal kan functioneren als bufferlaag, waarbij water tijdelijk wordt vastgehouden en geleidelijk wordt geïnfiltreerd in de ondergrond. Hierdoor draagt Rockwool bij aan het verminderen van piekafvoeren en het bevorderen van een gelijkmatige waterverdeling in de bodem.
Citykross is een klimaatadaptief waterinfiltratie- en groeiplaatsconcept dat bestaat uit lagen gesteente, speciaal voedingssubstraat en UrbanActive-kool. Deze opbouw creëert ruimte voor wortelgroei, lucht en water, en maakt zowel buffering als infiltratie mogelijk. Het systeem is ontworpen om hemelwater ondergronds af te koppelen en te infiltreren in omliggend groen, en biedt een oplossing voor uitdagingen zoals wateroverlast, hittestress en beperkte wortelruimte in stedelijk gebied. Bovendien zorgt de Citykross-infiltratiekolk voor een effectieve opvang en verdeling van regenwater.
In overleg met het Waterschap Rijn & IJssel is deze aanpak akkoord bevonden.
Op basis van voorgaande blijkt dat het volledige toekomstig verhard oppervlak binnen eigen terrein kan worden verwerkt. Een verdere technische detaillering en uitwerking van het infiltratiesysteem vindt plaats in de civieltechnische ontwerpfase in een later stadium.

Waterschap

Met het voorliggend plan zijn de belangen van het Waterschap Rijn en IJssel niet in het geding. Het watersysteem blijft hetzelfde ten opzichte van vigerende bestemmingsplan. Het verhard oppervlak verandert bovendien niet noemenswaardig.

Afvalwater

Voor het verwerken van huishoudelijk afvalwater is eerder gekeken naar een oplossing om het afvalwater af te voeren naar het riool onder Het Geerken. Vanwege de capaciteit van het betreffende riool bleek dit uiteindelijk niet haalbaar. In plaats daarvan zal het afvalwater nu via de oostkant van het

projectgebied worden afgevoerd. Via een persleiding zal een aansluiting worden gemaakt richting het riool van Rosmolen. Een nadere (technische) uitwerking hiervan volgt in een later stadium van de ontwikkeling.

Overige waterhuishoudkundige aspecten
In paragraaf 5.5 Duurzaamheid en klimaatadaptatie is het projectgebied getoetst aan de klimaateffectatlas. Onder andere is gekeken welke risico's er bestaan ten aanzien van wateroverlast en overstromingsrisico's. Ook de ontwikkeling van de kans op grondwateroverlast is bekeken. Op basis van alle relevante thema's blijken geen noemenswaardige risico's tot aan het jaar 2100.

Hiermee bestaat er voldoende inzicht in dit aspect dat wordt meegewogen in hoofdstuk 6.

4.2 Activiteiten en milieuzonering

Bedrijven (die milieubelastende activiteiten uitvoeren/ ondernemen) kunnen niet zomaar naast een gevoelige functie, zoals een woning, gerealiseerd worden. Ook andersom moet er zorgvuldig gemotiveerd worden dat een nieuwe gevoelige functie nabij bestaande bedrijven gerealiseerd kan worden.

Milieuzonering is het aanbrengen van een noodzakelijke ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende en milieugevoelige functies ter bescherming of vergroting van de leefkwaliteit. Ook zorgt dit ervoor dat (bestaande) bedrijven niet onevenredig in hun belangen worden geschaad. De publicatie "Bedrijven Milieuzonering" van de VNG is, zeker ook gezien jurisprudentie, een goed houvast hierbij. De in deze publicatie genoemde richtafstanden tussen gevoelige functies en milieubelastende activiteiten gelden voor gemiddelde situaties. Er kunnen omstandigheden zijn waarom er toch van een andere afstanden uitgegaan kan of moet worden.

Planspecifiek
Ten opzichte van de vigerende planologische situatie neemt het aantal milieugevoelige objecten (woningen) niet toe. In de omgeving van de woningen bevinden zich bovendien geen milieubelastende bedrijven of activiteiten. Geconcludeerd wordt dat er ter plaatse van de nieuwe woningen uit voorliggend plan sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Daarnaast worden met de ontwikkeling geen bedrijven of functies belemmerd in hun bedrijfsvoering. Geurhinder van veehouderijen blijft in deze paragraaf buiten beschouwing. Dit wordt behandeld in paragraaf 4.5.

Hiermee bestaat er voldoende inzicht in dit aspect dat wordt meegewogen in hoofdstuk 6.

4.3 Bodem

Ter bescherming van de gezondheid en het milieu zijn er voor het aspect bodemkwaliteit instructieregels opgenomen in het Bkl. De algemene doelstelling van het bodembeleid is het waarborgen van de gebruikswaarde van de bodem en het faciliteren van het duurzaam gebruik van de functionele eigenschappen van de bodem, door in onderlinge samenhang;

- de bodem te beschermen tegen nieuwe verontreinigingen en aantastingen;
- te zorgen voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, rekening houdend met de kwaliteiten van de bodem;
- de resterende historische verontreinigingen en -aantastingen duurzaam en doelmatig te beheren.

Er worden drie basisvormen van bodemgebruik onderscheiden: landbouw/natuur, wonen en industrie. De gemeente stelt de waarde voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem vast (bodemkwaliteitskaart) en neemt dit op in het definitieve omgevingsplan (art. 5.89i Bkl). Deze waarden kunnen per gebied of per gebruiksfunctie verschillen.

Bij wijzigingen van activiteiten geldt dat de bodem geschikt moet zijn voor het beoogde gebruik. Dit kan betekenen dat een onderzoek moet worden verricht naar de bodem- en grondwaterkwaliteit.

Planspecifiek
Ten aanzien van voorliggende ontwikkeling is een actualiserend vooronderzoek (NEN 5725) uitgevoerd. Deze actualisatie is uitgevoerd omdat het laatste verkennend bodemonderzoek dat op locatie is uitgevoerd, dateert uit 2020. Het actuele vooronderzoek is toegevoegd als Bijlage 5. Uit het actualiserend vooronderzoek kan geconcludeerd worden dat er geen aanleiding is te verwachten dat de bodemkwaliteit sinds het in 2020 uitgevoerde bodemonderzoek negatief is beïnvloed. Er is voor zover bekend geen sprake (geweest) van potentiële bronnen van bodemverontreiniging. Geconcludeerd wordt dat de bodemkwaliteit nog steeds vergelijkbaar is aan de in 2020 vastgestelde situatie en dat de uitvoering van een verkennend bodemonderzoek niet vereist is.

Aanvullend op voorgaande is voor het deel van het projectgebied binnen de moeraszone aan de noordoostkant een nader verkennend waterbodemonderzoek uitgevoerd, zie Bijlage 6. Uit het onderzoek blijkt dat de onderzoekslocatie onverdacht is ten aanzien van bodemverontreiniging. De resultaten geven geen aanleiding om aanvullend of nader (water)bodemonderzoek te adviseren.

Hiermee bestaat er voldoende inzicht in dit aspect dat wordt meegewogen in hoofdstuk 6.

4.4 Luchtkwaliteit

De hoofdlijnen voor regelgeving rondom luchtkwaliteitseisen staan beschreven in de instructieregels opgenomen in het Bkl. Ter bescherming van de gezondheid zijn voor het aspect luchtkwaliteit instructieregels opgenomen in paragraaf 5.1.4.1 Bkl en zijn de ‘omgevingswaarden richtlijn luchtkwaliteit’ opgenomen in paragraaf 2.2.1.1 Bkl. Volgens deze regels gelden zogeheten omgevingswaarden voor onder andere de in de buitenlucht voorkomende stikstofdioxide (NO_2) en fijnstof (PM_{10}).

Een activiteit is toelaatbaar als aan één van de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een resultaatverplichting;
- het project leidt per saldo niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;

- het project draagt alleen niet in betekenende mate bij aan de luchtverontreiniging.

Mede door het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) is in de afgelopen jaren in Nederland de luchtkwaliteit aanzienlijk verbeterd. Vanwege deze verbetering komt het NSL na de inwerkingtreding van de Omgevingswet dan ook te vervallen.

Niet in betekenende mate (NIBM)

Voor een activiteit die niet in betekenende mate (NIBM) bijdraagt aan de luchtverontreiniging, is geen toetsing aan de rijksomgevingswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof nodig. Uit artikel 5.53 en 5.54 Bkl volgt dat een project niet in betekenende mate bijdraagt aan de luchtkwaliteit als de toename van de concentratie NO2 en PM10 niet hoger is dan 1,2 ug/m3. Dat is 3% van de omgevingswaarde voor de jaargemiddelde concentraties. Er zijn twee mogelijkheden om aannemelijk te maken dat een project binnen de NIBM-grens blijft:

1. Motiveren dat het project binnen de getalsmatige grenzen van een aangewezen categorie blijft. Onder deze 'standaardgevallen NIBM' vallen kantoren, woonwijken en het telen van gewassen. Dit moet wel onder een bepaalde omvang blijven conform artikel 5.54 Bkl. Valt een project binnen de genoemde categorie, maar niet binnen de gestelde grenzen? Het is dan mogelijk om alsnog via detailberekeningen aannemelijk te maken dat de 3%-grens niet wordt overschreden.
2. Op een andere manier aannemelijk maken dat een project de 3%-grens niet overschrijdt. Soms kan een kwalitatieve berekening voldoende zijn. Veel mensen bepalen met de NIBM-tool op een eenvoudige en snelle manier of een project in betekenende mate bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Soms zijn detailberekeningen nodig als aanvulling op de NIBM-tool.

Aandachtsgebieden

Aandachtsgebieden zijn locaties met hogere concentraties stikstofdioxide (NO2) en/of fijnstof (PM10). De aandachtsgebieden staan in artikel 5.51 lid 2 (aandachtsgebieden voor zowel stikstofdioxide als fijnstof) en lid 3 (aandachtsgebieden voor fijnstof) Bkl. Gemeenten die onder agglomeraties vallen staan in artikel 2.38 (aanwijzing agglomeraties richtlijn luchtkwaliteit en richtlijn gevaarlijke stoffen in de lucht) Omgevingsregeling. In enkele situaties moet de luchtkwaliteit altijd worden beoordeeld:

- bij een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit
- bij de aanleg van een tunnel langer dan 100 meter, of als een tunnel wijzigt en daarbij minimaal 100 meter toeneemt;
- bij de aanleg van een autoweg of een autosnelweg.

Op plekken waar mensen relatief kort verblijven, als het gaat om arbeidsplaatsen (bedrijventerreinen en bedrijfswoningen) en op locaties waar mensen niet kunnen komen is toetsing aan de omgevingswaarden voor luchtkwaliteit niet nodig.

Planspecifiek

Luchtkwaliteit ter plaatse van het initiatief

Het dichtstbijzijnde toetspunt voor luchtkwaliteit bij het projectgebied is de receptor wegverkeer 09212509_5951 aan de Rijndijk ten westen van het projectgebied. In de tabel hieronder zijn de totale concentraties van stikstofdioxide, fijnstof en de fijnere fractie van fijnstof weergeven, gebaseerd op de beschikbare gegevens van het Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit (CIMLK, jaar 2024).

	NO_2 (stikstofdioxide)	PM_{10} (fijnstof)	$PM_{2,5}$ (fijnere fractie van fijnstof)
Gemeten totale concentratie jaargemiddelde 2023 (µg/m3)	10,8 µg/m^3	15,5 µg/m^3	9,8 µg/m^3
Resultaatverplichting concentratie (µg/m3) kalenderjaargemiddelde	40 µg/m^3	40 µg/m^3	25 µg/m^3

De concentraties stikstofdioxide, fijn stof en zeer fijnstof liggen ruim onder de gestelde grenswaarden. Met betrekking tot de luchtkwaliteit zijn geen belemmeringen voor onderhavig initiatief.

Bijdrage van het initiatief

Ten aanzien van de bijdrage aan luchtkwaliteit is het initiatief van geringe omvang ten opzichte van de benoemde grenswaarde (3%, 1.500 woningen). Op basis van het bestaande bestemmingsplan zijn reeds 24 woningen toegestaan. Ten opzichte van die situatie zorgt voorliggend initiatief niet voor noemenswaardige veranderingen en/ of een toename van het aantal woningen en de daarbij behorende verkeersbewegingen. Het project draagt daarmee op voorhand 'niet in betekenende mate' bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Een nadere toetsing aan de rijksomgevingswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof kan daarom achterwege blijven. Tevens ligt het projectgebied niet binnen de genoemde aandachtsgebieden (artikel 5.51 luchtkwaliteit in aandachtsgebieden) voor stikstofdioxide en/of fijnstof.

Hiermee bestaat er voldoende inzicht in dit aspect dat wordt meegewogen in hoofdstuk 6.

4.5 Geur

In de regelgeving is bepaald dat een omgevingsplan erin voorziet dat de geur van een activiteit op een geurgevoelig gebouw (artikel 5.91 Bkl) aanvaardbaar moet zijn (artikel 5.92, tweede lid, Bkl). In artikel 5.91 van het Bkl is de definitie van een geurgevoelig gebouw opgenomen. Het gaat dan in ieder geval om woningen, onderwijsinstellingen, gebouwen met gezondheidszorgfuncties en kinderopvang met bedgebied (wat inhoudt dat er slaapgelegenheid is). Dit betekent dat de gemeente moet beoordelen of waarden, afstanden of gebruiksregels leiden tot een aanvaardbaar hinderniveau. De gemeente moet onder de Omgevingswet rekening houden met mogelijke cumulatie van geur door meerdere activiteiten.

De activiteiten dienen te voldoen aan de regels die in het tijdelijk omgevingsplan staan. Indien er nog geen aanpassing heeft plaatsgevonden van het tijdelijk omgevingsplan en sprake is van een

activiteit/inrichting die/dat voorheen onder het Activiteitenbesluit milieubeheer viel, dan gelden de regels uit de Bruidsschat. De Bruidsschat bevat regels over:

- Geur door het houden van landbouwhuisdieren en paarden en pony's voor het berijden in een dierenverblijf (par. 22.3.6.2 BS);

Voor geur zijn er voor dierenverblijven voor landbouwhuisdieren specifieke instructieregels waar de gemeente zich aan moet houden. In deze instructieregels zijn voor landbouwhuisdieren met een geuremissiefactor, twee typen normen opgenomen: standaardwaarden en grenswaarden. In een omgevingsplan kan de gemeente afwijken van deze standaardwaarden, zolang dit onder de gestelde grenswaarden blijft.

Geurgevoelig gebouw	Standaardwaarde	Grenswaarde
Gelegen binnen de bebouwingscontour geur en buiten een concentratiegebied	2,0 ouE/m3	8,0 ouE/m3
Gelegen binnen de bebouwingscontour geur en binnen een concentratiegebied	3,0 ouE/m3	14,0 ouE/m3
Gelegen buiten de bebouwingscontour geur en buiten een concentratiegebied	8,0 ouE/m3	20,0 ouE/m3
Gelegen buiten de bebouwingscontour geur en binnen een concentratiegebied	14,0 ouE/m	35,0 ouE/m3

Tabel Standaardwaarde en grenswaarde toelaatbare geur (ouE/m3 als 98-percentiel) door houden landbouwhuisdieren met geuremissiefactor op een geurgevoelig gebouw

Voor dieren waarvoor in de Omgevingsregeling geen omrekeningsfactoren zijn vastgesteld, zoals melkrundvee, vrouwelijk jongvee en paarden gelden afstandseisen. De minimaal aan te houden afstand bedraagt 50 meter tot een geurgevoelig object buiten de bebouwde kom en 100 meter tot een geurgevoelig object binnen de bebouwde kom. Deze afstanden gelden ongeacht het aantal dieren dat er gehouden wordt en worden gemeten vanaf het dichtstbijzijnde emissiepunt van een stal waarin de betreffende dieren worden gehouden.

Daarnaast moet de afstand van de buitenzijde van een dierenverblijf (onafhankelijk van de diersoort die er gehouden wordt) minimaal 25 meter bedragen tot een geurgevoelig object buiten de bebouwde kom en 50 meter bedragen tot een geurgevoelig object binnen de bebouwde kom (gevel-gevel afstand).

Planspecifiek

Voorliggend initiatief voorziet niet in een toename geurgevoelige gebouwen. In de nabije omgeving zijn bovendien geen agrarische bedrijven actief. Het dichtstbij gelegen bedrijf ligt op minimaal 300 m ten zuiden van het projectgebied, ruim verder dan de minimaal aan te houden afstand van 100 m.

Hiermee bestaat er voldoende inzicht in dit aspect dat wordt meegewogen in hoofdstuk 6.

4.6 Geluid

Veel functies in de fysieke leefomgeving hebben te maken met geluid. Ze maken geluid of ze worden eraan blootgesteld. De regels van het Bkl over geluid gaan over het beheersen van geluid door wegen, spoorwegen en industrieterreinen en de bescherming van geluidgevoelige functies. In het Bkl zijn instructieregels opgenomen hoe om te gaan met geluid m.b.t. geluidgevoelige functies en stiltegebieden. Bij geluidgevoelige functies gaat het om gebouwen ten behoeve van functies zoals wonen, onderwijs of zorg. Voor andere gebouwen (functies) of locaties bepaalt de gemeente zelf de mate van bescherming tegen geluid. Dat doet de gemeente vanuit haar taak 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties'.

In de bruidsschat is het onderdeel geluid geregeld in paragraaf 22.3.4. Daarin staan regels over geluid door een activiteit op of in een geluidgevoelig functie die op een locatie is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. In de bruidsschat zijn waarden bepaald (zie artikel 22.57 Bruidsschat waar waarden gelden).

Het Bkl bevat standaardwaarden en grenswaarden voor geluid en staan in de volgende tabel.

Geluidbronsoort		Standaardwaarde, in dB.	Grenswaarde, in dB.
Rijks- en provinciale wegen. In Lden		50	60
Gemeente- en waterschapswegen. In Lden		53	70
Hoofd- en lokale spoorwegen. In Lden		55	65
Industrieterrein	Lden	50	55
	Lnight	40	45

Standaardwaarde en grenswaarde op de gevel van een geluidgevoelig gebouw bij toelaten geluidbron, Tabel 3.34 en 3.35 Bkl

Het bevoegd gezag moet voorzien in een aanvaardbaar geluidsniveau door een lokale (spoor)weg op een geluidgevoelig gebouw (artikel 5.78l, lid 2 Bkl). De kans op gezondheidsschade is klein als het geluid voldoet aan de standaardwaarde.

De geluidsregels van het Bkl zijn alleen van toepassing bij het realiseren van geluidgevoelige functies binnen een geluidsaandachtsgebied. De omvang van dit aandachtsgebied is afhankelijk van de verkeersdrukte, rijsnelheid, afstand van het project tot de weg en eventuele afschermende bebouwing. Het geluidaandachtsgebied van een gemeenteweg, lokale spoorweg en waterschapsweg is tot een nader te bepalen tijdstip begrenst door vaste afstanden (art. 17.5 omgevingsregeling), zie navolgende tabel.

Geluidsaandachtsgebied	Breedte (m)
Weg bestaande uit 1 of 2 rijstroken, snelheid 30 km/u of minder	100
Weg bestaande uit 1 of 2 rijstroken, snelheid meer dan 30 km/u	200
Weg bestaande uit 3 of meer rijstroken	350
Lokale spoorweg bestaande uit 1 of 2 sporen	200
Lokale spoorweg bestaande uit 3 of meer sporen	350

Tabel: Breedte van het geluidaandachtsgebied vanaf de rand van de weg of de buitenste spoorstaaf, artikel 17.5 omgevingsregeling

Wegen met een verkeersintensiteit van in elk geval minder dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal als kalenderjaargemiddelde hebben geen aandachtsgebied.

Planspecifiek

Op basis van de verwachte toename van de verkeersintensiteiten van De Schans en Het Geerken in 2035 met meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal, is een akoestisch onderzoek uitgevoerd om het effect van weggeluid op de gevels de toekomstige woningen te kunnen bepalen. Het onderzoek is toegevoegd als Bijlage 7. De hoogste belasting van het gezamenlijke geluid is lager dan de standaardwaarde van 53 dB. Hieruit volgt dat het geluid van het verkeer ter plekke in elk geval aanvaardbaar is. Verdere aandacht voor geluid is voor dit plan niet nodig.

Volledigheidshalve is middels een verschilberekening onderzocht wat het geluideffect is van toekomstige autoverkeersbewegingen van bewoners en gasten van Fort Geldersoorth op de bestaande woningen aan het Geerken en Heegsche Bouwing. De verschilberekening is toegevoegd en te raadplegen als Bijlage 14. In de verschilberekening is de toename van verkeersbewegingen door het woningbouwplan afgezet tegen de referentiesituatie, de situatie dat er nog geen woningen binnen het plangebied aanwezig zijn. Uit de berekening volgt een toename van het aantal dB tussen 0,8 dB en 2,8 dB op de gevels van bestaande woningen in de omgeving. Voor het Geerken geldt dat de geluidbelasting op de bestaande woningen met maximaal 1,1 dB dB toeneemt. Voor de Heegse Bouwing is dit maximaal 2,8 dB, veroorzaakt door extra verkeer als gevolg van het project. In alle gevallen blijft de geluidbelasting onder de streefwaarde van 53 dB. Er blijft dan ook sprake van een goed woon- en leefklimaat.

Hiermee bestaat er voldoende inzicht in dit aspect dat wordt meegewogen in hoofdstuk 6.

4.7 Omgevingsveiligheid

Omgevingsveiligheid beschrijft de risico’s die ontstaan als gevolg van opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen en windturbines. Voor omgevingsveiligheid zijn regels opgenomen in paragraaf 5.1.2 van het Bkl. De paragrafen 5.1.2.2 tot en met 5.1.2.6 van het Bkl gaan over het toelaten van beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties in verband met het externe veiligheidsrisico van een activiteit die op een locatie is

toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Plaatsgebonden risico

Grenswaarden en standaardwaarden voor het Plaatsgebonden Risico (PR) ten aanzien van (zeer) (beperkt) kwetsbare gebouwen en (beperkt) kwetsbare locaties zijn opgenomen in artikel 5.6 tot en met artikel 5.11a van het Bkl. Grenswaarden voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties (art. 5.7 lid 1 Bkl) worden in een Omgevingsplan *in acht genomen*. Met standaardwaarden voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties wordt in een omgevingsplan rekening gehouden (art. 5.11 Bkl). Voor het plaatsgebonden risico gelden, afhankelijk van de activiteit, vastgestelde afstanden of te berekenen afstanden (bijlage VII Bkl).

Groepsrisico

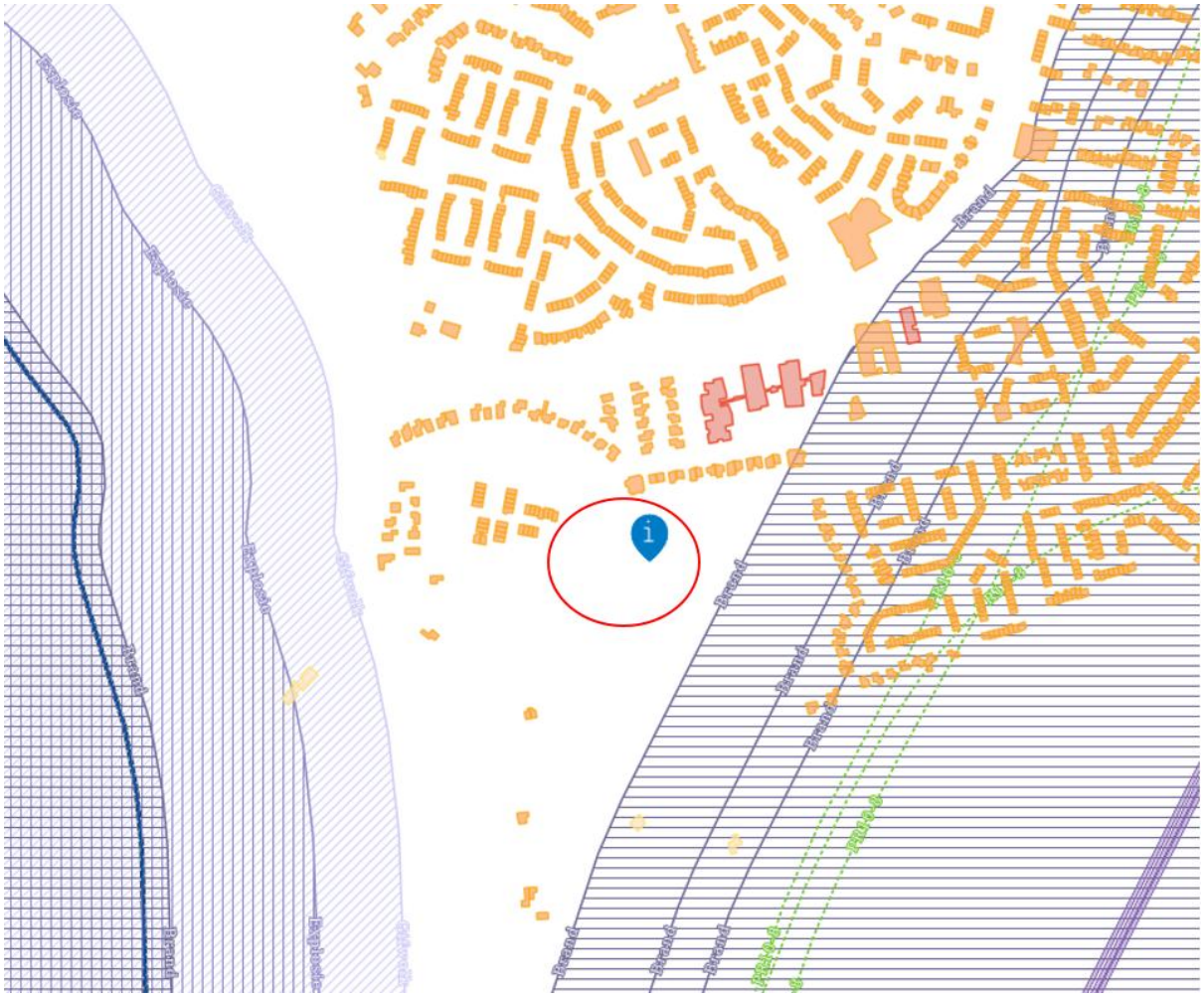
Bij groepsrisico is sprake van ‘aandachtsgebieden’. Hierbij gaat het om de kans per jaar dat tien of meer personen overlijden als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen een aandachtsgebied. Risicovolle activiteiten hebben van rechtswege aandachtsgebieden (art. 5.12 Bkl). Dit zijn gebieden rond activiteiten met gevaarlijke stoffen die zichtbaar maken waar mensen binnenshuis, zonder aanvullende maatregelen onvoldoende beschermd zijn tegen de gevolgen van ongevallen met gevaarlijke stoffen (RIVM). Aandachtsgebieden zijn er voor de scenario’s brand, explosie en gifwolk. Afhankelijk van het type activiteit met gevaarlijke stoffen, zijn er voor het aandachtsgebied in de regelgeving vaste afstanden vastgesteld of zijn deze afstanden rekenkundig te bepalen (bijlage VII Bkl). Aandachtsgebieden worden zichtbaar gemaakt in het Register externe veiligheidsrisico’s (REV).

Binnen een aandachtsgebied kan sprake zijn van een voorschriftengebied. Een gemeente kan in het omgevingsplan afzien van aanwijzing van een brand- of explosievoorschriftengebied of een kleiner brand- of explosievoorschriftengebied aanwijzen (art. 5.14 Bkl). Als het initiatief ligt in een voorschriftengebied, dan gelden voor nieuwbouw aanvullende bouweisen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (art. 4.90 tot en met 4.96 Bbl). Voor zeer kwetsbare gebouwen, zoals scholen, kinderdagopvang, en verzorgingstehuizen, geldt altijd een voorschriftengebied, en gelden er dus altijd aanvullende bouweisen bij nieuwbouw (art. 5.14 Bkl).
Los van een eventueel voorschriftengebied kan een gemeente aanvullende eisen stellen, bijvoorbeeld aan vluchtroutes en de bereikbaarheid van het gebied door hulpdiensten. Dergelijke eisen worden dan opgenomen in de omgevingsvergunning.

Een berekening van het groepsrisico is onder de Omgevingswet optioneel; het is niet meer verplicht om het groepsrisico te bepalen, maar een gemeente mag hier nog wel om vragen (via een voorschrift) om de toelaatbaarheid van de situatie te beoordelen. Uitgangspunt is dat personen buiten een aandachtsgebied in een gebouw (dat voldoet aan de eisen uit het BBL) voldoende zijn beschermd tegen de mogelijke effecten van een grootschalig ongeval met gevaarlijke stoffen bij de risicobron.

Planspecifiek

Voorliggend initiatief voorziet niet in een toename van het aantal kwetsbare objecten. Zoals navolgende uitsnede van de website atlasleefomgeving.nl bovendien laat zien is dat binnen het projectgebied geen inrichtingen, buisleidingen en/of belangrijke transportroutes aanwezig zijn die in het kader van de omgevingsveiligheid van belang zijn. Het projectgebied is hier globaal aangegeven met een rode cirkel.

Uitsnede risicokaart (bron: atlasleefomgeving.nl)

Het projectgebied ligt niet in een risicocontour of aandachtsgebied. Een verdere verantwoording van het groepsrisico is daarmee niet nodig.

Hiermee bestaat er voldoende inzicht in dit aspect dat wordt meegewogen in hoofdstuk 6.

4.8 M.e.r.-beoordeling

De wetgeving omtrent de milieueffectrapportage (m.e.r) is opgenomen in afdeling 16.4 van de Omgevingswet en in hoofdstuk 11 en bijlage V bij het Omgevingsbesluit.

In artikel 16.34, tweede lid van de Omgevingswet is aangegeven dat onder een plan of programma, als bedoeld in artikel 2, onder a, van de SMB-richtlijn (richtlijn 2001/42/EG (Strategische milieubeoordeling), in ieder geval wordt verstaan een omgevingsvisie, een programma, een omgevingsplan en een voorkeursbeslissing. Het bevoegd gezag zal per specifiek geval na moeten gaan of er sprake is van een plan of programma in de zin van de SMB-richtlijn.

Er wordt onder de Omgevingswet geen onderscheid meer gemaakt tussen een formele en vormvrije m.e.r-beoordeling op grond van aangewezen drempelwaarden. Er is dus nog maar één m.e.r.-beoordelingsprocedure. Beoordeling of een m.e.r.-procedure of m.e.r.-beoordeling plaats moet vinden volgt uit Bijlage V van het Omgevingsbesluit.

1. De eerste stap is te kijken of het project past binnen de omschrijving van een project in kolom 1.
2. Vervolgens moet gekeken worden of in kolom 4 'de omgevingsvergunning' of 'het omgevingsplan' staat. Het omgevingsplan is relevant als in het plan vergunningplichtige activiteiten worden aangewezen.
3. Als bovenstaande stappen van toepassing zijn op het project, moet bepaald worden of voor het project een mer-plicht of een mer-beoordelingsplicht geldt. Dit gebeurt door te kijken naar de kolommen 2 en 3.
    - Voldoet het project aan de voorwaarden van kolom 2? Dan geldt voor het project een 'project-mer-plicht'.
    - Voldoet het project aan de voorwaarden van kolom 3? Dan geldt voor het project een 'project-mer-beoordelingsplicht'.

Als er voor het project een omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor een omgevingsplanactiviteit, dan wordt die omgevingsvergunning aangemerkt als het besluit in plaats van het besluit tot vaststelling van een omgevingsplan. Dit volgt uit artikel 11.8 onder 3 van het Omgevingsbesluit. Daarmee geldt er dus ook voor omgevingsvergunningaanvragen die niet in kolom 4 staan wel de m.e.r.-(beoordelings)plicht.

Planspecifiek

In het kader van voorliggend initiatief is een m.e.r.-beoordelingsnotitie opgesteld, zie Bijlage 8. Daaruit blijkt dat het project een beperkte omvang heeft, niet in een kwetsbaar gebied ligt en geen ontwikkeling mogelijk maakt waarbij aanzienlijke milieueffecten kunnen optreden. Verder onderzoek in het kader van hoofdstuk 11 van het Omgevingsbesluit is niet nodig: er wordt afgezien van het doorlopen van een m.e.r. procedure.

Hoofdstuk 5 Goede omgevingskwaliteit

In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke wijze een goede omgevingskwaliteit wordt gewaarborgd en verder ontwikkeld door de voorgenomen ontwikkeling.

5.1 Zorgvuldig ruimtegebruik

De Ladder voor duurzame verstedelijking is een instructieregel voor zorgvuldig ruimtegebruik en tegengaan van leegstand. De instructieregel in artikel 5.129g Bkl regelt dat bij een wijziging van het omgevingsplan voor een nieuwe stedelijke ontwikkeling toepassing van de Ladder is vereist. Artikel 8.0b Bkl regelt dat deze instructieregel ook geldt voor een omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Artikel 5.129g Bkl geeft geen ondergrens aan. In uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zijn hiervoor lijnen uitgezet. Bij woningbouw is vanaf 12 woningen sprake van een stedelijke ontwikkeling die Ladderplichtig is. De Raad van State heeft ook aangegeven dat geen sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling bij ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen in de vorm van een terrein met een ruimtebeslag van minder dan 500 m² of een gebouw met een bruto-vloeroppervlakte kleiner dan 500 m².

De Ladderonderbouwing beschrijft de behoefte aan de ontwikkeling. Als de ontwikkeling buiten het bestaand stedelijk gebied plaatsvindt, moet bovendien gemotiveerd worden waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien. De aard en omvang van de ontwikkeling bepalen het schaalniveau waarop de ruimtebehoefte wordt afgewogen.

Planspecifiek
Ten opzichte van bestaande planologische mogelijkheden neemt het aantal woningen niet toe.
Er is geen sprake van een stedelijke ontwikkeling en een verdere toets aan de Ladder voor duurzame verstedelijking niet van toepassing is.

Hiermee bestaat er voldoende inzicht in dit aspect dat wordt meegewogen in hoofdstuk 6.

5.2 Archeologie, cultuurhistorie en landschap

De essentie van het Europees beleid is dat voorafgaand aan de uitvoering van projecten onderzoek moet worden gedaan naar de aanwezigheid van waarden en daar in de ontwikkeling van plannen zoveel mogelijk rekening mee te houden. De essentie van deze wetgeving is behoud van archeologische resten zoveel mogelijk in de bodem en de bescherming van het cultureel erfgoed en landschap.

De Erfgoedwet en de Omgevingswet vormen samen het fundament voor de duiding en de bescherming van het cultureel erfgoed. De vuistregel voor de verdeling tussen Erfgoedwet en Omgevingswet is als volgt: de *duiding* van cultureel erfgoed en de zorg voor cultuurgoederen in overheidsbezit staat in de Erfgoedwet; de *omgang* met het cultureel erfgoed in de fysieke leefomgeving is geregeld in de Omgevingswet.

Voor gebouwde of aangelegde monumenten betekent dit dat de vergunningverlening voor het wijzigen van rijksmonumenten is geregeld via de Omgevingswet. Ook aanwijzing en omgang met beschermde stads- en dorpsgezichten gebeurt op grond van de Omgevingswet. Datzelfde geldt voor de omgang met archeologie in de fysieke leefomgeving (vergunningverlening en integratie in de planvorming).

Besluit kwaliteit leefomgeving
In het Bkl is ten aanzien van de bescherming een aantal beginselen geformuleerd (art. 5.130 Bkl). Deze beginselen richten zich op de omgang met monumenten die op grond van het omgevingsplan zijn beschermd, archeologische monumenten, (voorbeschermde) rijksmonumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten en beschermde cultuurlandschappen. Daarnaast zijn in afdeling 8.8 van het Bkl regels gesteld voor de beoordeling van rijksmonumentenactiviteit en het verplaatsen van gebouwde monumenten.

Het gemeentelijk beleid over archeologie en cultuurhistorie is veelal opgenomen op de archeologische beleidskaart en/of de cultuurhistorische waardenkaart. Deze archeologische waarden en verwachtingen en de cultuurhistorische waarden zijn veelal vertaald in respectievelijk archeologische dubbelbestemmingen en cultuurhistorische dubbelbestemmingen opgenomen in het (tijdelijk deel van het) omgevingsplan of activiteitgericht in het gemeentebrede omgevingsplan. Indien het initiatief in deze (werkings)gebieden is gelegen, wordt hieraan getoetst.

Planspecifiek
Cultuurhistorie en landschap
Het projectgebied en de directe omgeving behoren tot een cultuurhistorisch rijksmonument (De Rosmolen 40, OBD 38849) vanwege het voormalige Fort Geldersoord. Het beoogde bouwplan vraagt om aansluiting bij de belangrijkste cultuurhistorische waarden van het gebied. Om de relatie tussen de cultuurhistorische waarden en het beoogde bouwplan aan te tonen zijn een kwaliteitshandboek (Bijlage 1) en definitief ontwerp (Bijlage 2) opgesteld. De cultuurhistorische waarden en contouren van het voormalige fort staan aan de basis van de verdere planuitwerking. In een eerder stadium van de huidige planontwikkeling heeft er reeds afstemming plaatsgevonden met het Samenwerkingsverband Cultuurhistorie Gelderland en ook in het vervolgtraject blijft dit verband betrokken.

Archeologie

In het verleden zijn bij de ontwikkeling van landschapspark De Schans, waar het projectgebied onderdeel vanuit maakt, verschillende archeologische onderzoeken uitgevoerd. Hierdoor bestaat er inzicht in de archeologische waarden in de bodem. De basis hiervoor bedraagt bestemmingsplan 'Westervoort, De Schans' waar specifiek voor deellocatie Fort Geldersoord in 2007 een inventariserend veldonderzoek doormiddel van proefsleuven is uitgevoerd. Het huidige projectgebied ligt volledig binnen het onderzoeksgebied uit 2007. Voor het onderzoeksgebied, dat groter is dan het projectgebied, geldt dat archeologische waarden en restanten van de fundering van het bastion aanwezig zijn. De gemeente Westervoort heeft in het kader van de verschillende woningbouwontwikkelingen die volgden na uitvoering van het archeologisch onderzoek uit 2007 bij selectiebesluit college d.d. 27 april 2010, nr. RenS 4 bepaald dat de realisatie van woningen binnen het projectgebied mogelijk is, mits bij de fundering en kabels en leidingen rekening wordt gehouden met de in de bodem aanwezige resten van het bastion. In het kader van de vergunningaanvraag zal initiatiefnemer een Programma van een Programma van Eisen (PvE) aanbieden aan het bevoegd gezag.

Hiermee bestaat er voldoende inzicht in dit aspect dat wordt meegewogen in hoofdstuk 6.

5.3 Ecologie

De Wet natuurbescherming (Wnb) is opgenomen in de Omgevingswet: de Aanvullingswet natuur, het Aanvullingsbesluit natuur en de Aanvullingsregeling natuur. Er is sprake van een beleidsneutrale overgang. Het huidige normenkader, de instrumenten en de bevoegdheidsverdeling voor het natuurbeschermingsrecht blijven ongewijzigd, met uitzondering van stikstof. Het beoordelen van de effecten van een planontwikkeling op beschermde gebieden is geregeld in artikel 11.6 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Ter bescherming van de natuur zijn in het Bkl diverse regels opgenomen. Deze regels komen grotendeels overeen met de regels die zijn opgenomen in de voormalige Wet natuurbescherming. Het gaat hierbij in de eerste plaats om regels voor de gebiedsbescherming van aangewezen Natura 2000-gebieden, regels voor de soortenbescherming van te beschermen planten diersoorten (waaronder vogels) en regels ter bescherming van houtopstanden. Het gebieds- en soortenbeschermingsregime vloeit voor een belangrijk deel voort uit twee Europese richtlijnen, te weten de Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en de Habitatrichtlijn (92/43/EEG).

Gebiedsbescherming
De Europese Vogel- en Habitatrichtlijn beschermt Natura 2000-gebieden. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, mogelijkerwijs significante effecten optreden, dienen deze bij de voorbereiding van een ruimtelijk besluit in kaart te worden gebracht en beoordeeld. Natura 2000-gebieden hebben een externe werking, zodat ook ingrepen die buiten deze gebieden plaatsvinden en verstoring kunnen veroorzaken, moeten worden getoetst op het effect van de ingreep op soorten en habitats. Een ruimtelijk plan dat significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied kan alleen worden vastgesteld indien uit

een passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten. Indien deze zekerheid niet is verkregen, kan het plan worden vastgesteld, indien wordt voldaan aan de volgende drie voorwaarden:

1. Alternatieve oplossingen zijn niet voorhanden;
2. Het plan is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard; en
3. De noodzakelijke compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-netwerk bewaard blijft. In afdeling 8.6 Bkl staat het beoordelingskader voor de omgevingsvergunning voor Natura 2000-activiteiten. Dit is door middel van het aanvullingsspoor Natuur gebeurd.

Soortenbescherming

Onder de Omgevingswet zijn veel dier- en plantsoorten beschermd. De bescherming richt zich op soorten van Europees belang, die onder de reikwijdte van de Vogel- en Habitatrichtlijn vallen, en op bepaalde soorten van nationaal belang. Soortenbescherming kan de vorm hebben van wet- en regelgeving, maar ook van fysieke maatregelen die bescherming, vestiging of uitbreiding van een soortenpopulatie stimuleren. Op grond van artikel 2.18 lid 1 sub f Omgevingswet zijn in beginsel de provincies hiervoor verantwoordelijk. Echter, ook decentrale overheden kunnen hierover actief beleid voeren. Hierbij kan worden gedacht aan het vaststellen van bijvoorbeeld een programma voor soortenbescherming. Door strikte formulering van een flora- en fauna-activiteit moet bij vrijwel alle activiteiten in de fysieke leefomgeving nagegaan worden of:

- er soorten aanwezig zijn; en
- welke soorten dat zijn.

In hoofdstuk 11 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt bepaald wanneer een vergunning nodig is.

Planspecifiek

Ten behoeve van voorliggende ontwikkeling is een quickscan Natuur uitgevoerd, zie Bijlage 9. belangrijkste conclusies zijn in het vervolg van voorliggende paragraaf opgenomen.

Soortenbescherming

Uit het onderzoek blijkt dat bij de beoogde ruimtelijke ingreep bij Fort Geldersoord te Westervoort wordt voldaan aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in het kader van de Omgevingswet onderdeel natuur. Vervolg onderzoek is niet noodzakelijk. Bij het vervolg van de otnwikkeling zal de algemene zorgplicht in acht worden genomen.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie. Het projectgebied ligt op circa 285 m afstand tot het Natura 2000-gebied Rijntakken. Gezien de afstand tot dit gebied zijn externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie op voorhand niet uit te sluiten.

Daarom is een voortoets stikstof uitgevoerd, zie Bijlage 10. De AERIUS-berekeningen zijn toegevoegd als bijlagen Bijlage 11 (aanlegfase) en Bijlage 12 (gebruiksfase). De belangrijkste conclusie is dat als gevolg van de ontwikkelingen in het projectgebied waarvoor de berekeningen zijn uitgevoerd, er in zowel de gebruiksfase als de aanlegfase geen sprake van een bijdrage van stikstofdepositie op (bijna) overbelaste hexagonen van de Natura 2000-gebieden groter dan 0,00 mol/ha/j. Er is dus geen sprake van mogelijke negatieve gevolgen op beschermde Natura 2000-gebieden zoals bedoeld in het Bal, Artikel 11.6, specifieke zorgplicht, onder 2). Gezien de aard, omvang en afstand van de ontwikkeling tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is er geen sprake van overige effecten (geluid, optische verstoring, licht, trillingen).

Hiermee bestaat er voldoende inzicht in dit aspect dat wordt meegewogen in hoofdstuk 6.

5.4 Verkeer en parkeren

Een ruimtelijke ontwikkeling zorgt vaak voor een verandering van het aantal verkeersbewegingen. Bij het toelaten van een nieuwe functie moet daarom worden aangetoond wat het effect is op de bereikbaarheid en verkeersafwikkeling. Daarbij dient in beeld te worden gebracht of er sprake is van een (extra) parkeerbehoefte voor auto's. Er mag geen onaanvaardbaar effect zijn.
De gemeente stelt parkeerbeleid op met daarin parkeernormen waaraan nieuwe ontwikkelingen moeten voldoen. De activiteit dient dus aan het gemeentelijk beleid getoetst te worden.

Planspecifiek
De toekomstige bewoners van Fort Geldersoorth bereiken hun woningen via een nieuwe ontsluitingsbrug aan de noordkant van het projectgebied. De brug krijgt een aansluiting op Het Geerken.
Het projectgebied wordt ontsloten via een nieuw aan te leggen brug die aansluit op de weg Heegsche Bouwing. Deze weg sluit aan op Het Geerken. Deze wegen hebben voldoende capaciteit voor de extra verkeersbewegingen. Hoewel het toegestane aantal woningen niet toeneem ten opzichte van de aantallen woningen uit het bestaande bestemmingsplan, is toch gekeken naar het effect van de nieuwe verkeersbewegingen door het plan op de bestaande woningen aan Het Geerken. Uit de verschilberekening, zie Bijlage 14, blijkt dat door het plan sprake is van een kleine toename van de geluidbelasting, maar de totale geluidbelasting blijft ruim onder de streefwaarde van 53 dB.

Als gevolg van het initiatief neemt ook de vraag naar parkeervoorzieningen in het projectgebied toe. In de Parkeernota Westervoort zijn parkeernormen opgenomen die gehanteerd worden in de gemeente. De stedelijkheidsgraad van de gemeente Westervoort is matig stedelijk en het gebied bevindt zich in het deelgebied 'rest bebouwde kom'. De parkeernorm voor een woningen met een GO van 90 tot 135 m^2 betreft 2,1 per woning (waarvan 1,8 voor bewoners en 0,3 bezoekers). Uit de opgestelde parkeerbalans, zie Bijlage 13, blijkt een maximale parkeerbehoefte van 45 parkeerplaatsen (incl. bezoekers). Achter de woningen, aan de zuidkant van het projectgebied, komt een parkeerstrook met 40 parkeerplaatsen, zie verder ook de inrichtingstekeningen uit Bijlage 2. Deze parkeerplaatsen zijn via een ontsluitingsweg in verbinding met de hoofdontsluiting (brug) te bereiken. Voor de

overige 5 benodigde bezoekersparkeerplaatsen is het mogelijk om op loopafstand, binnen maximaal 250 meter parkeervoorzieningen aan te leggen.

Hiermee bestaat er voldoende inzicht in dit aspect dat wordt meegewogen in hoofdstuk 6.

5.5 Duurzaamheid en klimaatadaptatie

Het klimaat verandert en steeds vaker worden we geconfronteerd met de gevolgen, zoals hitte, droogte, extreme neerslag en overstromingen. Klimaatverandering is in een vergaand stadium en de effecten en risico's voor onze samenleving worden steeds groter. Aan de ene kant moeten we de uitstoot van broeikasgassen verminderen, zodat de opwarming beperkt blijft. Aan de andere kant is het noodzakelijk om ons als samenleving aan te passen en voor te bereiden op de reeds ingezette klimaatveranderingen en de gevolgen daarvan. Niet alleen om schade te beperken, maar ook om kansen te benutten.

De nationale opgave voor klimaatadaptatie is beschreven in het Bestuursakkoord Klimaatadaptatie en het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie met daarin een prominente rol voor gemeenten. Lokale gevoeligheden voor klimaatverandering moeten in kaart worden gebracht en als integraal onderdeel van beleid daadkrachtig worden aangepakt. Daarbij is het van belang zowel te kijken naar aanpassingen aan de bestaande openbare ruimte als naar nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Planspecifiek
Op basis van de klimaateffectatlas is in beeld gebracht welke risico's zich kunnen voordoen in het projectgebied als gevolg van klimaatverandering.

Wateroverlast
Uit de klimaateffectatlas blijkt dat bij het onderdeel wateroverlast er ter plaatse van het projectgebied een toename van het aantal zeer natte dagen verwacht wordt. Gemiddeld neemt de jaarlijkse neerslag toe, echter neemt de hoeveelheid neerslag in de zomer naar verwachting af ten opzichte de huidige situatie. Er is een kleine toename in de kans dat veel en langdurige regenval leidt tot grondwateroverlast op het perceel door de lage grondwaterstand. Voorliggend projectgebied blijft echter in de toekomstige situatie voor een groot deel onverhard waardoor water in de bodem kan infiltreren. Bovendien worden verschillende bergingsvoorzieningen aangelegd.

Hittestress
Uit de klimaateffectatlas blijkt dat bij het onderdeel hittestress er binnen het projectgebied meer tropische dagen en langere hitte verwacht kan worden. De geplande nieuwbouw is goed geïsoleerd conform de huidige normen. Daarmee voldoen de woningen aan de toegenomen koelbehoefte die kan ontstaan als een gevolg van hittestress. Daarbij zal het projectgebied rondom de woningen zo groen mogelijk worden ingericht en met zo min mogelijk verharding, ter voorkoming van hittestress.

Droogte

De klimaateffectatlas laat wat betreft droogte zien dat in het projectgebied een hoger neerslagtekort verwacht kan worden. Dit heeft gevolgen voor de grondwaterstanden en droogtegevoeligheid van het gebied. Door het hemelwater binnen het projectgebied te bergen en te laten infiltreren blijft het hemelwater ook in het gebied zelf. De kans op natuurbranden bij langdurige droogte blijft in de toekomst gelijk aan de huidige situatie.

Overstroming

De klimaateffectatlas laat zien dat het projectgebied op enige afstand tot de grote wateren van de Waal en de Maas ligt. De projectlocatie wordt echter goed beschermd door de dijk ten westen van de locatie. Daardoor is er tot aan 2100 maar een kleine kans (1/300 tot 1/3000 jaar) op overstroming. Mochten ergens de dijken bezwijken dan is er een

Hiermee bestaat er voldoende inzicht in dit aspect dat wordt meegewogen in hoofdstuk 6.

Hoofdstuk 6 Conclusie

Artikel 1.3 van de Omgevingswet, "*maatschappelijke doelen van de wet*", bepaalt het volgende:
"*Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:*

1. *bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en*
2. *doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.*"

De Memorie van toelichting licht dit verder toe:
Met behulp van de wet moet de samenleving in staat zijn om de fysieke leefomgeving op de gewenste kwaliteit te brengen, te houden én tegelijkertijd voldoende ruimte te laten voor activiteiten van burgers en bedrijven. Centraal staat de samenhangende zorg voor de fysieke leefomgeving welke integrale oplossingen moet bevorderen. Integraal betekent niet dat er geen sectorale beleidsdoelen meer zullen zijn. Zo zullen er doelen en randvoorwaarden blijven op het gebied van veiligheid, gezondheid, kwaliteit van ecosystemen, beschikbaarheid van hulpbronnen en behoud van cultureel erfgoed. Het is voor een goede integratie van belang dat sectorale doelen en randvoorwaarden helder en eenduidig zijn, omdat deze het uitgangspunt vormen voor de integrale zorg voor de fysieke leefomgeving. Mocht het zo zijn dat er in een bepaald geval een norm wordt overschreden dan is er de bestuurlijke afwegingsruimte. Die ruimte kan nodig zijn om (gemotiveerd) af te wijken van een norm in verband met bijvoorbeeld (bijzondere) lokale situaties, complexe gebieden of gebiedsoverstijgende belangen.

Om een plan te kunnen vergunnen dient het te voldoen aan de wettelijk eis dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Om deze vraag te beantwoorden is een afweging nodig tussen alle aspecten met betrekking tot het plan. Van belang daarbij is dat voldaan wordt aan de eisen voor gezondheid en veiligheid. Dit is van belang omdat hiervoor niet één algemene norm is maar dit tot stand komt als optelsom – en weging – van het totaal. Het kan gewenst zijn af te wijken van een, of meerdere, sectorale aspecten om uitvoering van een maatschappelijk gewenste activiteit of maatwerk in het individuele geval mogelijk te maken. Op deze manier kan afgewogen worden waarom een ontwikkeling bijdraagt aan de evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Aan de hand van een voorbeeld is dit makkelijk duidelijk te maken: dat een woning meer geluid ontvangt van wegverkeer dan gewenst maakt nog niet dat het onaanvaardbaar is. Dat geldt voor veel woningen waar mensen gezond en veilig wonen. Dat geldt ook voor geur, omgevingsveiligheid, trilling, luchtkwaliteit of bodemkwaliteit. Maar als álle zes deze aspecten wat hoger zijn, of drie flink hoger of twee heel hoog – maar binnen de maximale norm – dan kan de conclusie anders zijn.

In voorgaande hoofdstukken is ingegaan op die regels, beleidsonderwerpen en onderzoeksaspecten die relevant zijn voor de beoordeling of bij dit project sprake is van een evenwichtige toedeling van

functies aan locaties. Overige regels, beleidsonderwerpen en onderzoeksaspecten zijn niet relevant voor de beoordeling van dit project en daarom niet beschreven. Dit is in lijn met de Memorie van toelichting paragraaf 2.2 en 4.16.4.

Planspecifiek

Uit voorgaande hoofdstukken blijkt dat er geen aspecten zijn die beperkend werken op de gewenste ontwikkeling. Er wordt voldaan aan de eisen voor gezondheid en veiligheid: ook als optelsom -en de weging daarbij- geldt dat gezien hetgeen in hoofdstuk 4 en 5 is te lezen ("*veilige en gezonde fysieke leefomgeving*" en "*een goede omgevingskwaliteit*") dit plan voldoet aan evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Hoofdstuk 7 Toestemming en voorwaarden

Deze onderbouwing etfal is onderdeel van een aanvraag omgevingsvergunning voor het bouwen en afwijken van regels en vormt daarmee de onderlegger voor het benodigde gebruiks- en bouwrecht. Het besluit, zie daartoe het bij deze onderbouwing etfal behorende besluit, betreft het vergunnen van het plan Fort Geldersoorth zoals onder andere nader uitgewerkt in kwaliteitshandboek (Bijlage 1) en het Definitief ontwerp (Bijlage 2). Het benodigde gebruiks- en bouwrecht is tevens het planologische basisbesluit voor eventuele opvolgende besluiten mits deze, uiteraard, passen binnen de verleende vergunning. Denk bijvoorbeeld aan bouwplannen met een andere architectuur binnen dezelfde massa of vergunningsvrij bouwen dat later op het achtererf gewenst is. Zie ook paragraaf 1.3 voor het bredere wettelijke kader en een toelichting op het planologische basisbesluit.

7.1 Procedure

In beginsel is bij een buitenplanse omgevingsplanactiviteit conform artikel 16.62 Omgevingswet de reguliere procedure van titel 4.1 Algemene wet bestuursrecht van toepassing. De beslistermijn is acht weken. In sommige gevallen kan het college echter wel bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten de uitgebreide procedure op basis van afdeling 3.4 van de Awb van toepassing verklaren. Bij de reguliere procedure bestaat de mogelijkheid voor bezwaar. Bij de uitgebreide procedure bestaat geen mogelijkheid voor bezwaar. Daar bestaat de mogelijkheid zienswijzen tegen het ontwerpbesluit in te dienen.

Hoofdstuk 8 Overige aspecten

In hoofdstuk 1 is te lezen dat onderdeel van de besluitvorming meer is dan alleen de vraag of voldaan wordt aan evenwichtige toedeling van functies aan locaties. In elk geval op twee aspecten dient altijd ook ingegaan te worden en die komen daarom hier aan bod. Hier, ín dit hoofdstuk, kunnen nog meer aspecten aan bod komen maar het kan ook zijn dat het besluit zelf daar verder op in gaat. Immers, voorliggend stuk is niet het besluit, het is een onderdeel ervan.

8.1 Participatie

Onder de Omgevingswet is het belang van participatie toegenomen. De gemeenteraad kan aangeven in welke gevallen participatie verplicht is en hoe dat vorm gegeven kan worden

Planspecifiek
In een eerder stadium van de ontwikkeling zijn bewoners en andere belanghebbenden al betrokken bij de planontwikkeling. Zo zijn er participatiebijeenkomsten gehouden op 14 oktober 2024, 17 december 2024 en 28 april 2025. De plannen zijn over het algemeen goed ontvangen met hier en daar een kritische noot waar in de huidige plannen uitwerking aan is gegeven. De aanwezigen konden via een reactieformulier ook nog hun mening geven, ideeën inbrengen of vragen stellen. Op 30 maart 2026 vindt er een nieuwe participatieovereenkomst plaats. De reacties worden waar mogelijk beantwoord. Een volledig overzicht van alle reeds doorlopen participatiemomenten, inclusief verslaglegging, is toegevoegd aan de vergunningaanvraag.

Gezien de voorgeschiedenis en de gevoeligheid van het project schaart de gemeente Westervoort dit project onder categorie 8 “gevoelige onderwerpen” als benoemd in de Notitie adviesrecht, verplichte participatie en delegatiebesluit 2024 Westervoort. Vanwege dit uitgangspunt is hier sprake van verplichte participatie en biedt de gemeente de definitieve aanvraag voor advies aan bij de gemeenteraad. Uiteraard worden de indieners van het beroepsschrift en de direct omwonenden betrokken in de verdere planvorming.

8.2 Kostenverhaal

Het kostenverhaal is het door de overheid verhalen van kosten op een initiatiefnemer. Voor het verlenen van de dienst om stukken te beoordelen en samen met de initiatiefnemer uit te werken worden op basis van de legesverordening leges geheven. Maar het verhaal van te maken overheidskosten heeft ook betrekking op werken, werkzaamheden en maatregelen zoals bijvoorbeeld kosten voor het aanleggen van openbare voorzieningen zoals wegen, parkeren, civiele voorzieningen etc.. Dit kostenverhaal kan publiekrechtelijk vormgegeven worden via het Omgevingsplan, het projectbesluit of de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Overheid en initiatiefnemer kunnen ook een overeenkomst sluiten over kostenverhaal voorafgaand aan het besluit dat de aangewezen activiteit mogelijk maakt: de ‘anterieure overeenkomst’. De Omgevingswet biedt daarvoor een

grondslag in paragraaf 13.6.2 van de Omgevingswet. Onderdeel van deze overeenkomst is ook dat hier wordt vastgelegd op welke wijze omgegaan wordt met de nadeelcompensatie.

Planspecifiek

De ontwikkelingskosten komen voor rekening van de initiatiefnemer. Hiertoe zal de gemeente voorafgaand aan de procedure met de initiatiefnemer een exploitatieovereenkomst afsluiten. Voor de realisatie van het plan hoeft de gemeente geen investering te doen. De kosten die door de gemeente gemaakt worden voor het voeren van de procedure zijn verrekend in de leges. Eventuele extra gemeentelijke kosten worden gedekt door de exploitatieovereenkomst.
Tevens zal een overeenkomst betreffende nadeelcompensatie worden afgesloten. Deze kosten komen eveneens geheel voor rekening van de initiatiefnemer. Op basis van het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat het plan economisch uitvoerbaar is.

8.3 Vooroverleg

In het kader van bestuurlijk vooroverleg is overleg gevoerd met de belanghebbende instanties.

Bijlagen

Bijlage 1 **Kwaliteitshandboek**

Bijlage 2 **Definitief ontwerp**

Bijlage 3 **Berekening waterberging**

Bijlage 4 **Tekening waterberging**

Bijlage 5 **Bodemonderzoek**

Bijlage 6 **Verkennend waterbodemonderzoek**

Bijlage 7 **Akoestisch onderzoek**

Bijlage 8 **M.e.r.-beoordelingsnotitie**

Bijlage 9 **Quickscan Natuur**

Bijlage 10 **Voortoets stikstofdepositie**

Bijlage 11 **AERIUS-berekening aanlegfase**

Bijlage 12 **AERIUS-berekening gebruiksfase**

Bijlage 13 **Parkeerbalans**

Bijlage 14 **Verschilberekening**

www.buro-sro.nl

fort geldersoord

De Schans, Westervoort

gemeente Westervoort

Ontvangstdatum : 13-04-2026
Documentnummer: D2026-00043074

Kwaliteitshandboek

19 maart 2026

JAN BAKERS. ARCHITECTEN

Wonen op het Fort Geldersoord

Fort Geldersoord

Algemeen

Centraal in het Park De Schans ligt Fort Geldersoord. Daar waar in het verleden het fort als verdedigingswerk lag ontstaat een nieuw fort. Ditmaal niet ter verdediging maar als bijzonder woongebied. Het Fort Geldersoord zal op een eigentijdse manier herrijzen waarbij de uitstraling en ruimtelijke verschijningsvorm van het oorspronkelijke fort of bastion als belangrijk vertrekpunt en inspiratie gelden.

Het fort kent een gesloten sfeer aan de buitenzijde. De openheid bevindt zich binnen het fort, vanuit het landschap is een robuust, krachtig en massief bouwwerk te zien. Daarbij wordt de confrontatie gezocht tussen de bebouwde ‘binnenwereld’ van het fort en het ruige groene landschapspark, waarin tevens elementen van de fortificatie weer beleefbaar zijn gemaakt.

Het vroegere garnizoensgebouwtje moet als element of ‘footprint’ terugkomen in de inrichting van de buitenruimte of een annotatie maken dat er historisch onderzoek ligt waarin de karakteristieken nader staan beschreven.

Het fort wordt niet letterlijk gereconstrueerd, maar een eigentijdse interpretatie is het resultaat, waarbij diverse elementen (waaronder de basisvorm / hoofdopzet) herinneren aan het oorspronkelijke fort.

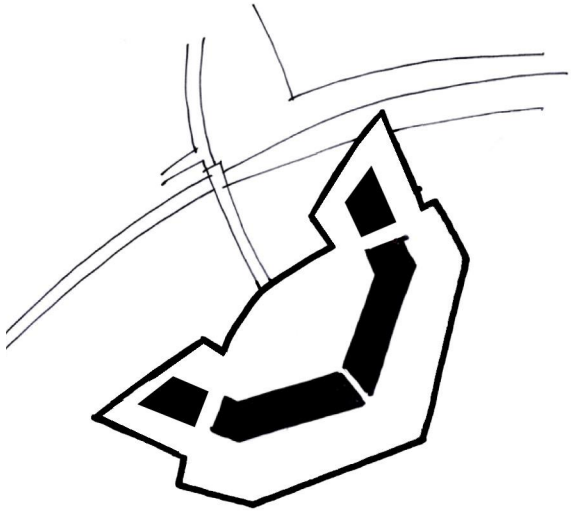
Het vormt als zodanig een reflectie op het verleden. Het fort kent in haar nieuwe woonfunctie een collectieve uitstraling, woningen zijn niet of zeer beperkt individueel herkenbaar. De woningen ondersteunen en versterken altijd de herkenbaarheid van de fortificatie.

Verkaveling en organisatie

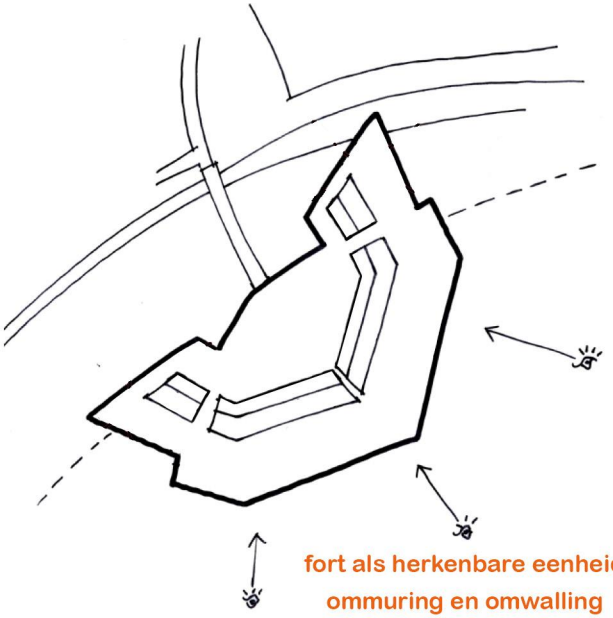
De hoofdvorm van het fort is gebaseerd op oude plattegronden en gravures. Het fort heeft in haar contouren haar oude vorm weer teruggekregen. De woningen volgen de contouren van het fort waardoor er een centrale open ruimte ontstaat. Deze open ruimte krijgt een groene inrichting.

De woningen in het fort zijn grondgebonden rijwoningen met een hoogteopbouw in twee lagen met een kap waarbij de individuele herkenbaarheid van iedere woning nadrukkelijk wordt vermeden. Voor alle woningen geldt dat deze zijn afgedekt met keramische pannen.

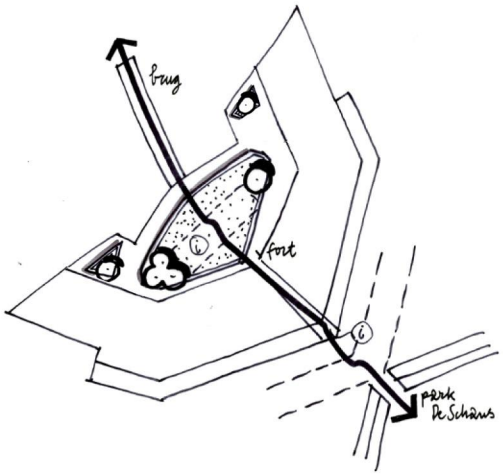
Alle bebouwing (aan de binnenzijde van het fort) draagt bij aan een eenduidige herkenbaarheid, het fort toont zich als een stoer, stevig en onwrikbaar element in het Park de Schans.

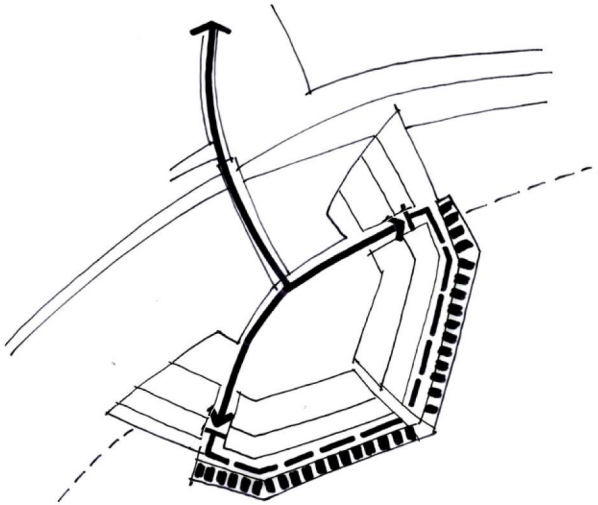
bebouwingsstructuur

fort als herkenbare eenheid
ommuring en omwalling

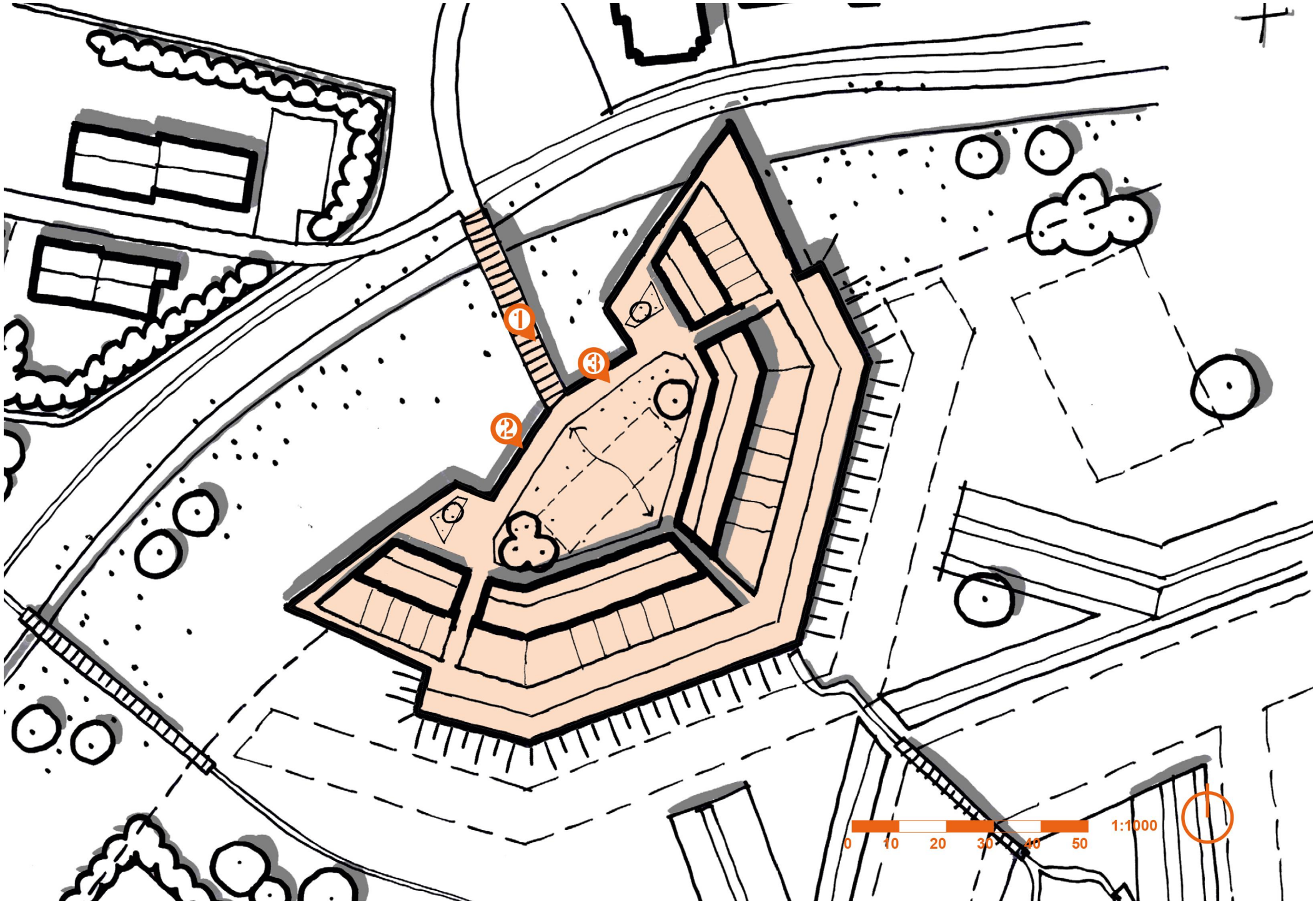

fort als schakel; doorgang fort-park
via centrale, groene ruimte

bereikbaarheid en parkeren

De centrale open ruimte biedt ruimte voor verblijf en ontspanning en heeft een groen karakter. Bij voorkeur wordt het mogelijk om in de ruimte ook informatie te krijgen over de geschiedenis van het fort en aanliggende park.
Het fort is bereikbaar via de brug over het inundatiekanaal. De brug geeft toegang tot de centraal gelegen open ruimte. In de ruimte zijn nagenoeg geen geparkeerde auto’s zichtbaar. Kort parkeren ten behoeve van bezoek is mogelijk. Bewoners parkeren aan de achterzijde van de woningen. Via twee toegangen is een achterstraat bereikbaar die toegang geeft tot de parkeerplaatsen, bergingen en achtertuinen. Het maximale aantal parkeerplaatsen dat het project nodig heeft is 45. Bewoners parkeren is ook gesitueerd in de collectieve achterstraat. Door het toepassen van de achterstraat wordt het overgrote deel van de parkeerbehoefte aan het zicht onttrokken. Het is optioneel om 5 bezoekersparkeerplaatsen in de directe omgeving te maken waarbij de loopafstand maximaal 250 meter mag bedragen. Bezoekers parkeren incidenteel in de centraal gelegen ruimte. Deze parkeerplaatsen zijn openbaar toegankelijk en zonder meer bereikbaar.

1
2
3
1:1000
0
10
20
30
40
50

Kwaliteitsaspecten

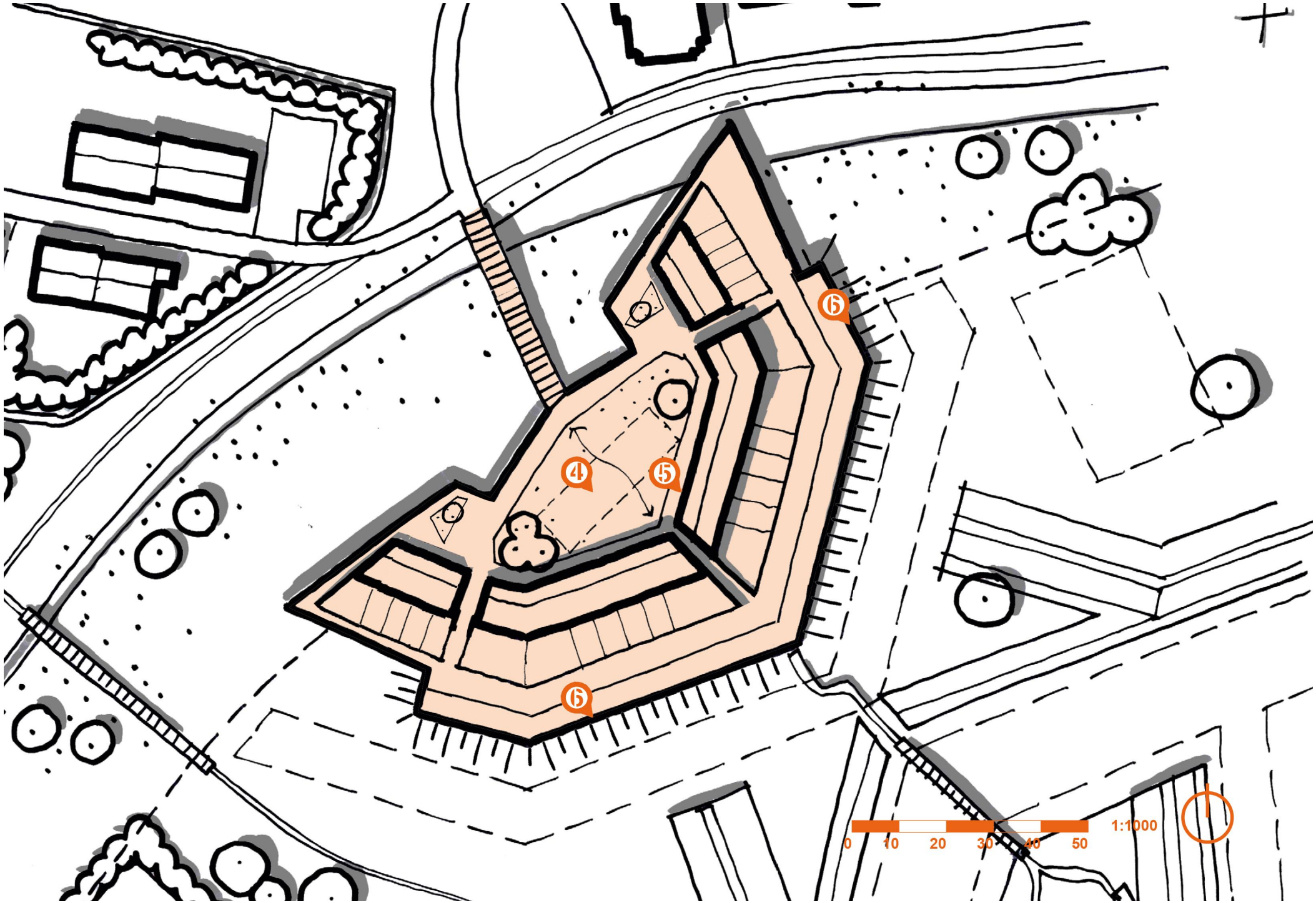
Fort Geldersoord

Randvoorwaarden en richtlijnen voor uitwerking
Een fort als woningbouwcomplex is bijzonder. Om het
karakter van het fort goed tot uitdrukking te laten komen zijn er een aantal specifieke uitwerkingsregels aan de orde. Het doel daarbij is te komen tot een zo krachtig en eenduidig herkenbaar fort, een fort dat goed past in het Park De Schans.
De uitwerkingsregels zijn terug te vinden in de doorsnede van het Fort Geldersoord. Iedere uitwerkingsregel is genummerd. Per uitwerkingsregel is een omschrijving opgenomen. Deze omschrijving vormt de ontwerprichtlijn voor de architect/vormgever en het toetsingskader voor planbeoordelaars.

1. Brug over het inundatiekanaal
De brug over het inundatiekanaal heeft een industriële
uitstraling en is uitgevoerd met stelconplaten. De brug wordt uitgevoerd van aarde met een duiker welke het kanaal verbonden houdt. De stelconplaten sluit in kleurstelling aan bij de bestrating toegepast binnen het fort. Vanaf het brugdek is zicht op het inundatiekanaal mogelijk.

2. Ommuring en haag van het fort (zijde inundatiekanaal)
Aan de waterzijde van het fort wordt een lage haag voorzien, waar de bebouwing begint zal de haag overgaan op een metselwerk muur. De muur toont zich als een stevige en dikke gemetselde muur. De muur loopt tot en met de eerste driehoeken en is uit één soort metselsteen (kleur en vorm) opgetrokken. In de muur van het fort worden geen openingen aangebracht.
De bovenzijde van het metselwerk mag met een afdekking uit natuursteen worden afgewerkt.

3. Inrichting straten en paden op het fort
De inrichting van de straten en paden op het fort is eenvoudig en sober. De buitenruimte is hier als verblijfsgebied aangemerkt, derhalve zijn voetpaden en de rijloper voor de auto één. Het materiaal is eerlijk en passend bij een fort. Een combinatie van gebakken elementenverharding en beton (in de vorm van betonbaan of stelconplaten) heeft de voorkeur.

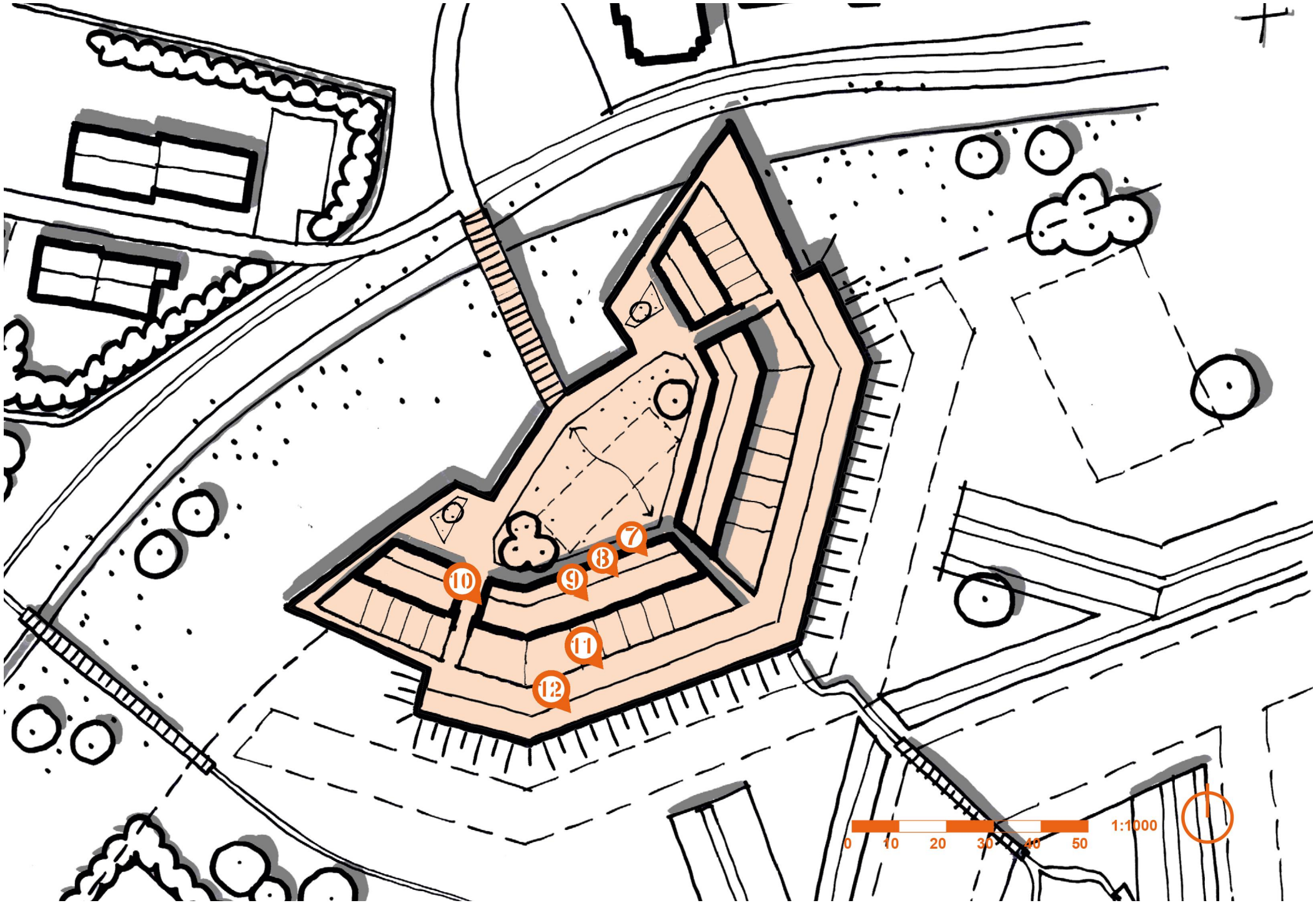

6
4
5
6
1:1000
0
10
20
30
40
50

Kwaliteitsaspecten
Fort Geldersoord

4. Inrichting centraal gelegen groene ruimte
De centraal gelegen groene ruimte is open van karakter en geeft letterlijk ruimte aan het fort. In de ruimte kunnen een aantal bomen (solitair of als boomgroep) worden geplaatst. De bomen zullen ten behoeve van het bodemarchief, in bakken plaatsen of gebruik maken van afschermende folie (ter beoordeling van archeoloog).
Ter plaatse van de groene ruimte stond ooit het garnizoensgebouw. Dit kan als aanleiding worden genomen om de inrichting van de centrale ruimte meer betekenis te geven. Daartoe mogen ook panelen of borden worden opgenomen die het verhaal van het fort vertellen.

5. Overgangsstrook / Stoepje
De woningen staan direct aan de collectieve binnenruimte van het fort. Om de overgang minder hard te maken is het mogelijk een overgangsstrook toe te passen. Deze toont zich in een afwijkende verharding (materiaal/kleur/ bestratingsverbanden). De strook maakt het mogelijk een tuinbankje of potplanten te plaatsen.

6. Groene wal parkzijde
Langs de parkzijde krijgt het fort een natuurlijke uitstraling met een groene wal van minimaal 1,8 meter hoog. Deze wal bestaat uit een met beplanting bedekt talud van aarde, dat steunt op een betonnen keerelement. Aan de binnenzijde van de wal worden de keerelementen bekleed met klimplanten, wat bijdraagt aan een groen en harmonieus geheel.

7
8
9
10
11
12
0
10
20
30
40
50
1:1000

Kwaliteitsaspecten
Fort Geldersoord

7. Dakvlak binnenzijde rijwoningen
Het dakvlak aan de zijde van de centrale ruimte kent geen voorgeschreven materiaal. Bij voorkeur wordt ook hier een keramische pan toegepast.

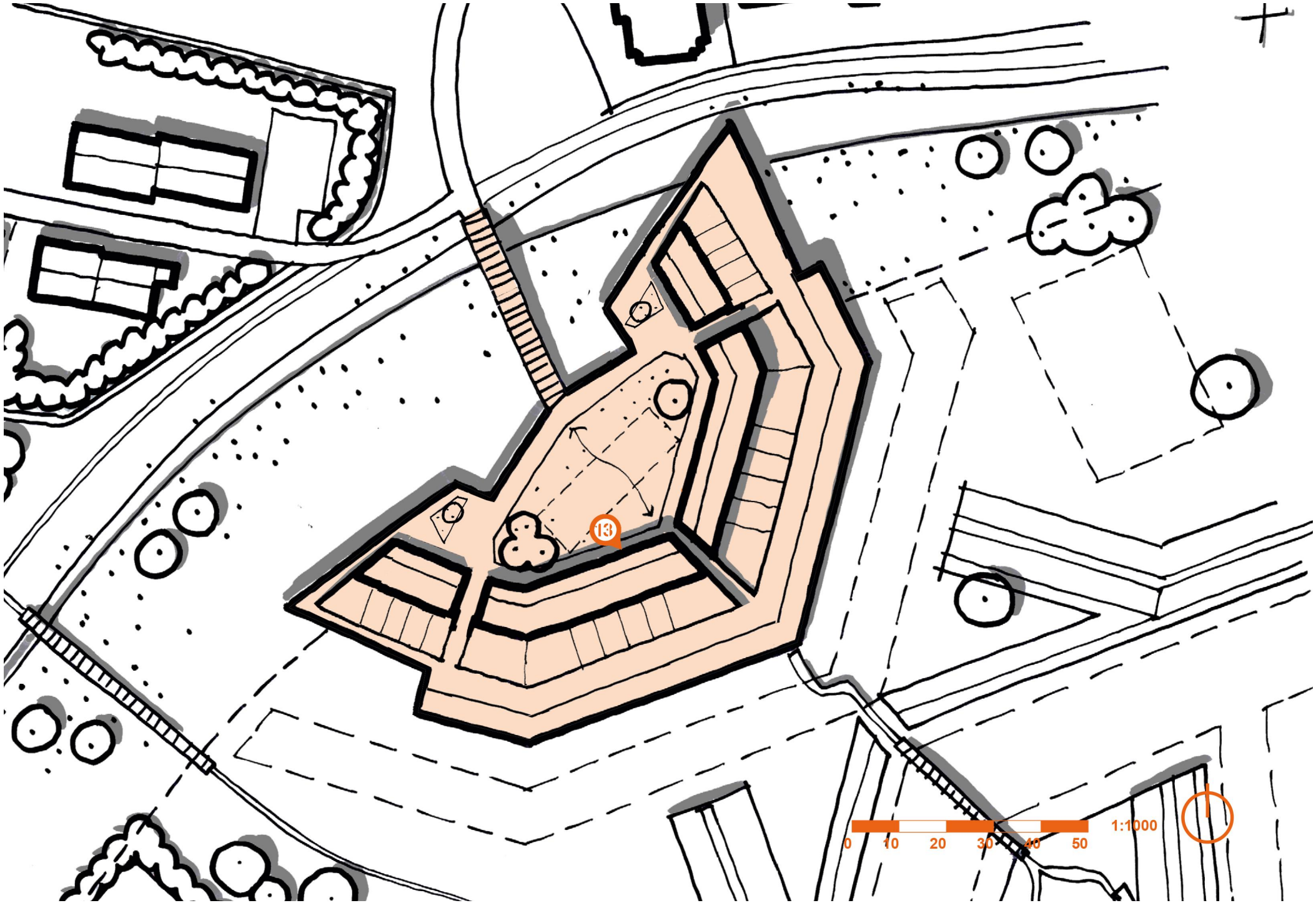
8. Dakvlak buitenzijde rijwoningen
Het dakvlak / de kap aan de zijde van het park (zuidzijde) is met een keramische pan uitgevoerd.

9. Daglichtopeningen in dakvlak
De daglichtopening in het dak aan de zijde van het park zijn bescheiden van omvang. Dit om het gesloten karakter van het dak te bevorderen. Voor de vensters geldt dat deze klein zijn en bij voorkeur niet in een vast formaat en ritme geplaatst worden. Eventueel metselwerk accent in de achtergevel versterker het beeld van de fortificatie.

10. Uitwerking kopgevels rijwoningen
De kopgevels van de rijwoningen zijn gesloten van aard en hebben geen vensteropeningen. Het toegepaste materiaal is in overeenstemming met dat van de voorgevel en/de ommuring. De kopgevels zijn uitgevoerd in metselwerk en/of hout als gevelbekleding.

11. Inrichting achterstraat
De achterstraat is vooral in gebruik door de bewoners van het fort. De inrichting van de achterstraat is dan ook anders dan de gekozen inrichting (materialen en kleuren) van de centraal groene ruimte. De inrichting is sober en doelmatig waarbij de overgang tussen de centrale ruimte en de achterstraat duidelijk herkenbaar/merkbaar is. Bij voorkeur krijgt deze overgang vorm middels een poort of haag. Scheiding tussen de achtertuinen en de achterstraat doormidden van een zwarte gaas hek met daarin begroeiing . De berging hebben een schuin en groene dak.

12. Parkeervoorziening
Achter de groene wal bevindt zich de collectieve parkeervoorziening. De aanrijroute naar de parkeerplaatsen wordt ingericht als eenrichtingsverkeer. Voor de parkeerplekken wordt een afwijkende materialisatie toegepast, bij voorkeur met grastegels, zodat ze opgaan in de groene omgeving.

13
1:1000
0
10
20
30
40
50

Kwaliteitsaspecten

Fort Geldersoord

13. Gevelontwerp rijwoningen

Het gevelontwerp van de woningen mag binnen een aantal belangrijke uitgangspunten als vrije opgave worden opgevat. Deze uitgangspunten zijn dat de woningen deel uitmaken van de fortificatie en dat de individuele herkenbaarheid van de woningen niet of nauwelijks aan de orde is, een sterk collectief beeld is het streven.

Als ontwerp kunnen de woningen als eigentijds worden gekenmerkt (herinterpretatie van het originele bouwwerk) waarbij besef wordt getoond van het historisch Fort Geldersoord. Bij voorkeur worden er neggen en/of terugliggende raampartijen toegepast zodat het gewenste robuuste karakter van het fort tot uitdrukking komt. De woningen hebben metselwerk in het gevelbeeld. Ander materiaal zoals bijvoorbeeld hout kan ook worden toegepast maar voeren nooit de boventoon. Het metselwerk is bruin tot rood-bruin genuanceerd. Optioneel hout als gevelmateriaal is donkergrijs tot zwart (gepotdekseld). De woningen hebben de entree aan de zijde van de centrale groene ruimte. De ordening van de entrees is niet vastgelegd. De woningen zijn (ten hoogste) opgebouwd uit twee lagen met een kap.

Colofon

JAN BAKERS.
ARCHITECTEN

Bakers Architecten BV
Lange Nieuwstraat 109
3512PG Utrecht
T +31 30 2314919
W bakersarchitecten.nl

19 maart 2026

RAADSBESLUIT

Zaak- & documentnr. : Z/26/149976/201730207

Datum besluitvorming : 01 juni 2026

Onderwerp : Adviesrecht BOPA Woningbouw Fort Geldersoord

Samenvatting

De raad wordt in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de aanvraag omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) voor het bouwen van woningen (gedeeltelijk) buiten het bouwvlak en het afwijken van het ‘Kwaliteitshandboek Fort Geldersoorth’. De aanvraag komt in aanmerking voor adviesrecht omdat er, naar mening van het college, sprake is van maatschappelijke onrust of anderszins politiek gevoelige initiatieven en valt daarmee onder categorie 8 ‘gevoelige onderwerpen’ zoals opgenomen in de ‘Notitie adviesrecht, verplichte participatie en delegatiebesluit 2024 Westervoort’. Om de raad in de gelegenheid te stellen om gebruik te maken van het adviesrecht wordt een adviesverzoek met bijgaand standaard sjabloon met uw raad gedeeld. Daarbij is het uitgangspunt dat het adviesverzoek rechtstreeks als bespreekpunt op de agenda van uw raad wordt opgenomen waarbij het beslispunt luidt dat uw raad geen advies uitbrengt. Wanneer uw raad wel een schriftelijk advies wenst uit te brengen, dient dit met een amendement te worden vastgesteld.

De raad besluit

1. Geen gebruik te maken van het adviesrecht ten aanzien van de aanvraag omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit voor het bouwen van woningen (gedeeltelijk) buiten het bouwvlak en het afwijken van het Kwaliteitshandboek Fort Geldersoorth.

de griffier, de voorzitter,

Mr. M. Smits - Jansen Drs. A.J. van Hout

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

18. Adviesrecht BOPA Woningbouw Fort Geldersoord

Vraag GroenLinks/PVDA fractie:
Het plan bevat 24 middeldure en dure koopwoningen, die passen binnen regionaal en lokaal beleid (pag 14-16 van de Etfal-onderwbouwing).

Vraag: hoeveel van deze 24 woningen vallen onder de grens van betaalbaarheid, die in de woondeal **gebruikt wordt bij de afspraak gemeentebreed minimaal 67% betaalbare woningen bouwen.**

Antwoord:
Op basis van het geldende bestemmingsplan “Geerken en Fort 2017” is de realisatie van 24 grondgebonden woningen planologisch al mogelijk. Ten tijde van het opstellen van dit plan zijn er echter geen afspraken gemaakt over de betaalbaarheid van de woningen.
Gezien de beoogde beeldkwaliteit en de eisen die samenhangen met bouwen op een rijksmonument, blijkt het in de praktijk niet haalbaar om woningen te realiseren onder de betaalbaarheidsgrens van € 420.000.
In de verdere uitwerking van het plan is wel nadrukkelijk aandacht besteed aan differentiatie binnen het woningaanbod, zodat een breder en gevarieerd aanbod ontstaat. Zo worden er 8 woningen aangeboden in een prijsklasse onder € 452.500.

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering 1 juni 2026

Vraag fractie Wij Westervoort naar aanleiding van agendapunt 18 het adviesrecht over de BOPA inzake Fort Geldersoord:

1. Is de BOPA hier het juiste instrument? Dit in verband met de onderliggende bestemming.

Antwoord

Ja, de BOPA-procedure is hier de juiste route omdat:

- het (bouw)plan in strijd is met het omgevingsplan (bouwvlak + kwaliteitshandboek);
- er geen passende binnenplanse afwijking beschikbaar is;
- het een concreet, volledig uitgewerkt en locatiegebonden initiatief betreft.

Gezien deze aspecten is de BOPA-procedure de juridisch juiste en meest efficiënte manier om dit initiatief af te handelen.

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering 1 juni 2026

Vraag fractie Wij Westervoort naar aanleiding van agendapunt 18 het adviesrecht over de BOPA inzake Fort Geldersoord:

Hartelijk dank voor de eerdere antwoorden over BOPA. De vraag ziet toe op hoe de BOPA zich verhoudt tot de onderliggende bestemming van het geldende bestemmingsplan. Bijvoorbeeld in onderstaand bouwvlak blijven in theorie (planologisch) bouwmogelijkheden bestaan. Sluit dat aan bij het ontwerp dat met de BOPA vergund wordt? Of worden onwenselijke bouw-/gebruiksmogelijkheden van het bestemmingsplan met de BOPA uitgesloten?

Antwoord:
De aanvraag heeft betrekking op de gehele inrichting van het voormalig fort, zowel de bouw van woningen als de herinrichting van de omliggende ruimte (zie bijlage 2 – definitief ontwerp). Na het realiseren van het project worden de 'onwenselijke' bouw- en gebruiksmogelijkheden fysiek onbruikbaar, maar blijven planologisch nog wel bestaan. Gemeenten zijn verplicht om verleende BOPA-vergunningen voor 1 januari 2032 in het omgevingsplan op te nemen, zodat het omgevingsplan een actueel en volledig juridisch kader blijft. Zodoende zal de verleende BOPA op termijn en in ieder geval vóór 1 januari 2032 overgenomen worden in en onderdeel worden van het omgevingsplan van Westervoort en worden deze 'onwenselijke' bouw- en gebruiksmogelijkheden definitief planologisch verwijderd.

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering 1 juni 2026

18. Adviesrecht over de BOPA inzake Fort Geldersoord:

Vragen D66 fractie:

Vraag: Er heeft participatie plaatsgevonden. De verslaglegging hiervan wordt gevoegd bij de vergunningaanvraag. Omdat het hier een gevoelig project betreft vragen wij de volledige verslaglegging van de participatie welke heeft plaatsgehad na de Raad van State behandeling aan ons toe te sturen.

De participatieverslagen zijn bij de stukken gevoegd. Het 5e participatieverslag van de inloopbijeenkomst van 30 maart 2026 zat nog niet bij de stukken omdat die gehouden is na het indienen van de BOPA. Deze is nu ook toegevoegd.

Vraag: Wat is er naar aanleiding van het participatietraject inhoudelijk gewijzigd aan het plan.

Tijdens het participatietraject is naar voren gekomen dat het plan beter moest aansluiten op het voormalig Fort Geldersoord, aangezien dit in de eerdere opzet onvoldoende tot uiting kwam. In de huidige uitwerking is hier invulling aan gegeven door de oorspronkelijke vorm van het plan te herstellen en een logische en kwalitatieve overgang te realiseren naar Park de Schans.

Daarnaast is er veel aandacht besteed aan flora en fauna. In het ontwerp is gekozen voor een ruime toepassing van groen, waaronder bomen en diverse beplanting, om de ecologische waarden te versterken. Ook is rekening gehouden met het leef- en verblijfsgebied van verschillende diersoorten, waaronder de eendachtigen, door onder andere het realiseren van een grotere duiker bij de toegangsbrug.

Tot slot is in het plan zorgvuldig omgegaan met de waterhuishouding. Er wordt specifieke infiltratie toegepast dat niet alleen voorziet in de huidige situatie, maar ook rekening houdt met toekomstige toename van water.

Door deze aanpassingen heeft het plan veel draagvlak gekregen vanuit de buurt.

Vraag: Zijn er nog gevoeligheden overgebleven en zo ja welke zijn dat.

Vanuit de participatiebijeenkomsten zijn verder geen gevoeligheden naar voren gekomen. Het betrokken comité van omwonenden heeft ook aangegeven het enorm op prijs te stellen dat zij in deze mate zijn betrokken bij het hele proces.

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

18. Adviesrecht BOPA Woningbouw Fort Geldersoord

Vraag CDA-fractie:

1. Capaciteit afvoer regenwater
   Benodigd: 431 m³. Aanwezig: 432 m³. Dus bijna géén reserve,

a. wie onderhoudt de infiltratiesystemen;
Het openbaar gebied en de onderliggende rioleringssystemen worden overgedragen aan de gemeente zoals gebruikelijk.

b. wat gebeurt bij overschrijding van de capaciteit?;
De capaciteit is berekend op grond van de eisen die het Waterschap Rijn en IJssel hieraan stelt, 80 mm/m2. Bij extreme buien loopt het water bovengronds naar het oppervlakte water.

c. waar gaat overtollig water heen?
Zie antwoord vraag 1b.

d. is het systeem gekoppeld aan oppervlaktewater?
Zie antwoord vraag 1b.

2. Hoe wordt voorkomen dat het collectieve fortbeeld later versnipperd raakt?

a. mogen bewoners later uitbreiden?
Zie antwoord bij 2b.

b. Zijn veranderingen aan de huizen toegestaan, zoals
. andere kozijnen?

. schuttingen?

. dakkapellen?

. zijn zonnepanelen zichtbaar?

De ontwikkelaar neemt het volgende bij de verkoop op en neemt dit ook op in de koopaktes.

3. Toegankelijkheid openbaar gebied

a. blijft het publiek toegankelijk?
ja

b. worden wandelroutes behouden?
ja

c. Wordt voorkomen dat er feitelijk een semi-private enclave ontstaat?
Ja, gemeente neemt het openbare gebied over. Door het plan loopt een voetpad naar het park.

4. **Waarom is gekozen voor BOPA in plaats van herziening omgevingsplan?**
Voor dit initiatief is gekozen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA), omdat de realisatie van 24 woningen al is toegestaan binnen het geldende omgevingsplan. De gevraagde afwijkingen – het deels bouwen buiten het bouwvlak en het afwijken van het kwaliteitshandboek – zijn beperkt en projectgebonden. Een wijziging van het omgevingsplan zou daarom een zwaarder en minder doelmatig instrument zijn. Met een BOPA kan gericht en gemotiveerd worden afgeweken, waarbij wordt geborgd dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen
Raadsvergadering
1 juni 2026

18. Adviesrecht BOPA Woningbouw Fort Geldersoord

Vragen GroenLinks-/PvdA-fractie:

1. Het kwaliteitshandboek is ooit door de raad vastgesteld. Er wordt nu een aangepast kwaliteitshandboek als onderbouwing toegevoegd.
   Wat is de juridische onderbouwing om dit nieuwe kwaliteitshandboek niet expliciet door de raad te laten accorderen?
2. Op pag 43 van de Etfal-onderbouwing staat in paragraaf 7.1 een procedurebeschrijving. Hierin staat een keus voor reguliere procedure (met mogelijkheid tot bezwaar) of uitgebreide procedure (met mogelijkheid tot zienswijze, en geen bezwaar). Kun jij eruit halen welke van de twee procedures nu gevolgd gaat worden? Of is dat nog aan het college later te bepalen?

Antwoorden:

1. Voor dit initiatief is gekozen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA), omdat de realisatie van 24 woningen al is toegestaan binnen het geldende omgevingsplan. De gevraagde afwijkingen, onder andere het op onderdelen afwijken van het kwaliteitshandboek, zijn beperkt en projectgebonden. Een wijziging van het omgevingsplan, dat wel door de gemeenteraad wordt vastgesteld, zou daarom een zwaarder en minder doelmatig instrument zijn.
2. Voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA), waarbij sprake is van beperkte, projectgebonden afwijkingen, wordt de reguliere procedure gehanteerd, zo ook voor deze BOPA.

Motie Vreemd Proces SO-VO-DO in ruimtelijke ontwikkelingen en projecten

De raad van de gemeente Westervoort in vergadering bijeen d.d. 01 juni september 2026,

Constaterende dat

- De raad zoveel mogelijk grip wil houden op haar controlerende functie in ruimtelijke ontwikkelingen en projecten waarvoor uitgangspunten, kaders en eisen vastgesteld zijn, zoals bijvoorbeeld participatie, klimaatadaptatie en een globale kostenraming
- Het Voorlopig Ontwerp (VO), na het Schets Ontwerp (SO), het enige geschikte instrument en moment is voor de raad om te toetsen en eisen/kaders aan te scherpen en/of bij te stellen en om een reële kostenraming te kunnen beoordelen
- In het kader van de bestuurskrachtontwikkeling in het Plan van aanpak staat dat een proces vastgesteld wordt voor de wijze waarop de raad wordt betrokken bij het opstellen van beleid en (grote) projecten en de momenten waarop dit gedaan wordt, maar dat deze procesafspraken nu nog niet altijd duidelijk zijn en capaciteit ontbreekt om het op te nemen
- Op dit moment diverse grote(re) projecten, zoals herinrichten van het Dorpsplein, Ontwikkeling Nieuwe sportvelden/Clubhuis slechts inzage geven en geen besluitvorming van de raad vragen voor het Voorlopig Ontwerp en bijstellen van het beschikbare budget

Van mening dat

- Besluitvorming over een Voorlopig Ontwerp door de raad, over eerder gestelde kaders/eisen/uitgangspunten en budget recht doet aan onze controlerende rol als raad
- Zorgvuldigheid in de processen en besluitvorming door de raad, recht doet aan participatie, klimaatadaptatie en kwaliteit van een project of ontwikkeling
- Burgers, belanghebbenden en betrokkenen, vertrouwen moeten kunnen hebben in het bestuur en merken dat zij serieus worden genomen. Wij als raad moeten kunnen controleren of het bestuur haar werk goed doet en de mogelijkheid hebben te kunnen bijstellen.
- Het Definitieve Ontwerp is niet het geschikte moment is om eventuele aanpassingen door te voeren. Aanpassingen kosten in die fase veel geld en het is onwenselijk om terug te gaan in een gevolgd proces
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen en projecten in het op te stellen proces opgenomen moet worden, dat de raad zowel het VO als het DO vast moet stellen.
- We staan voor een betrouwbaar en toegankelijk gemeentebestuur. Het bestuur is open, eerlijk en duidelijk in wat het doet. Inwoners moeten vertrouwen kunnen hebben in het gemeentebestuur en merken dat zij serieus worden genomen.
- Met een VO hebben de inwoners nog een keer de kans om in te spreken

  De gemeenteraad heeft een belangrijke taak. De raad bepaalt de kaders en controleert het bestuur.

Motie Vreemd Proces SO-VO-DO in ruimtelijke ontwikkelingen en projecten

Draagt het college op:
Bij het Kaderstellen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en projecten, de raad te laten beslissen om het Schetsontwerp (SO) en het Voorlopig Ontwerp (VO) en Definitief Ontwerp (DO) in het proces van besluitvorming op te nemen, en aan de raad voor te leggen.

Aan de Kaders bij lopende ruimtelijke ontwikkelingen en projecten in de Schetsontwerp fase (SO) of eerder, de raad alsnog te laten beslissen om het Voorlopig Ontwerp en Definitief in het proces van besluitvorming op te nemen, en aan de raad voor te leggen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening

MJ. Schrage (VVD) J. van Schuylenburg (CDA)

Deze motie is *aangenomen / verworpen* in de vergadering van 1 juni 2026.

Stemverhouding:	Stemmen voor:	Stemmen tegen:
	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....

.....
mr. M. Smits-Jansen
griffier

.....
drs. A.J. van Hout
voorzitter

Motie vreemd - **Eindafrekening en evaluatie van grote gemeentelijke projecten**

De raad van de gemeente Westervoort, in vergadering bijeen op 1 juni 2026,

Constaterende dat:

- de gemeente regelmatig omvangrijke projecten uitvoert op het gebied van openbare ruimte, riolering, woningbouw, infrastructuur en wijkontwikkeling;
- de gemeenteraad vooraf budgetten, kredieten en beleidsdoelen vaststelt voor deze projecten;
- gedurende projecten regelmatig wijzigingen optreden in planning, uitvoering, kosten en scope;
- inwoners en raad belang hebben bij transparantie over de uiteindelijke resultaten van deze projecten;

Overwegende dat:

- de gemeenteraad zijn controlerende taak alleen goed kan uitvoeren wanneer projecten ook achteraf inhoudelijk en financieel worden geëvalueerd;
- inzicht in afwijkingen tussen vooraf geraamde en werkelijk gerealiseerde kosten helpt om toekomstige projecten beter te beheersen;
- evaluatie van projecten bijdraagt aan beter bestuur, zorgvuldige besteding van gemeenschapsgeld en het leren van ervaringen;
- het wenselijk is dat de raad structureel inzicht krijgt in:
    - de oorspronkelijke projectdoelen;
    - de vooraf vastgestelde planning en budgetten;
    - de daadwerkelijk gerealiseerde werkzaamheden;
    - de uiteindelijke kosten en eventuele afwijkingen;
    - de oorzaken van meer- of minderwerk;
    - en de lessen voor toekomstige projecten;

Verzoekt het college:

1. om bij grote gemeentelijke projecten standaard een eindrapportage aan de gemeenteraad aan te bieden;
2. om hierin in ieder geval op te nemen:
    - de oorspronkelijke opzet en doelstellingen van het project;
    - het vooraf beschikbaar gestelde budget/krediet;
    - de vooraf geraamde planning;
    - de inhoudelijke resultaten van het project;
    - de uiteindelijke gerealiseerde kosten;
    - een vergelijking tussen begroting en realisatie;
    - een toelichting op eventuele overschrijdingen, vertragingen of wijzigingen;
    - en leerpunten voor toekomstige projecten;
3. om hiervoor uiterlijk in Q4 2026 een duidelijke definitie van “groot project” op te stellen, bijvoorbeeld op basis van financiële omvang of maatschappelijke impact en deze ter vaststelling aan de raad aan te bieden;
4. om deze werkwijze uiterlijk vanaf de begroting 2027 structureel toe te passen;

En gaat over tot de orde van de dag.

Motie vreemd - Eindafrekening en evaluatie van grote gemeentelijke projecten

Ingediend door:

K. Kielman, CDA

Deze motie is *aangenomen / verworpen* in de vergadering van 1 juni 2026.

Stemverhouding:	Stemmen voor:	Stemmen tegen:
	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....

.....
mr. M. Smits-Jansen
griffier

.....
drs. A.J. van Hout
voorzitter